Digitized by Google

68
13 E
40

Digitized by Google

Digitized by Google

PII. PP. V
CONSTITVTIONES
LITERAE, ET. DECRETA
EIVS. MANDATO
EDITA.

ROMAE,

Apud Hæredes Antonij Bladij Impreſſores Camerales.
M. D. LXXIII.

BIBLIOTHECÆ S. IO. IN CANALIBVS
PLACENTIÆ.

GREGORIO XIII. PONT. MAX.

Horatius Bladius Antonij F. S. P. D.

EX omnibus rebus, Pater beatiſſime, quibus communis chriſtianæ reipub. ſalus continetur; nulla vel firmior, vel vtilior eſſe videtur; quam pontificiorum canonum auctoritas: his enim malefacta corrigi, vitia extirpari, virtutes inſeri, fides ſtabiliri, publica denique viuendi conſuetudo ad rectiſſimam maiorum normam dirigi, & confirmari ſolita eſt. Itaque cum ſanctiſsimo pontifici Pio Quinto id vnum propoſitum eſſet; vt antiquam illam pietatem, æquitatem, religionem reuocaret; non deſtitit, quoad in terris fuit, plurimis decretis ſapientiſſime editis, exequi conſilium ſuum, atque perficere. Nos vero cum eadem illa decreta vnum in librum collecta; proferre in lucem conſtituiſſemus; erepto iam ex hac vita Pio Quinto, non ab re fore cenſuimus; ſi idem opus tibi in eiuſdem dignitatis faſtigio conſtituto dedicaremus: præſertim cum communi iam omnium ſermone percrebuerit; ea quæ Pius Quintus ſancte, ſapienterque decreuerat; non retenturum ſolum, verum etiam aucturum, atque ſtabiliturum. Huc accedit; quod cum in alijs omnibus prçclaris artibus non mediocriter excelleas; pontificium tamen ius ita ſemper adamaſti, ita defendiſti; vt nemini dubium ſit; quin grauiſſimis in cauſis tractandis, ac definiendis, tu vnus idoneus conſiliarius, atque arbiter vnus ipſe ſis futurus. Quç cum ita ſint; te etiam atque etiam rogo Pater beatiſſime; vt munus hoc, quamuis tenue & perexiguum, hilari ac læta fronte ſuſcipias: tum vero Bladiorum familiam, quinquaginta iam annos ſedi apoſtolicç ſummo ſtudio, ſummaque fide ſeruientem, benigne ac liberaliter complectaris. Nos autem Deum Opt. Max. cum bonis omnibus enixe precabimur; vt Sanctitatem tuam pro communi ſalute, Sedis apoſtolicæ dignitate, ipſius Dei gloria, incolumem, ac fœlicem quamdiutiſſime conſeruet.

INDEX
ABECEDARIVS MATERIARVM
in hoc opere contentarum.

A.

ABſolutione pro venia delictorum contra turcas militantibus, aut ſtipendia militantibus ſubminiſtrare cupientibus, a certis Cardinalibus danda. 215.
Affinitatis ſuper impedimento ex fornicatione prouẽcto Concilij declaratione. 49.
Agricultura fauore. 45.
Ambitu officiorum fratrum minorũ conuentualiũ. 81.
Animarum curam habeñ. non reſidentibus, ab Epiſcopali dignitate inferioribus, vſque ad ſententiã excluſiue per A. C. cognoſcendis. 34.
Annonæ p̃fecti in Carolo de Graſſis confirmatione. 3.
Appellationum cauſarum criminalium Pij iiij. admiſſionis reformatione. 34. non admiſſionis eiuſdem moderatione. 35.
Aquę virginis ductus magiſtris viarũ facultate. 246.
Archiepiſcopis non reſidentibus ab A. C. vſque ad ſententiam excluſiue cognoſendis, & exinde ad Pontificem referendis. 34.
Arma trium palmorum breuiora deferentibus. 231.
Arreſtis. 253.
Artis lanæ priuilegiorum confirmatione, & ampliatione. 73.
Auditoris Cameræ reformatione. 153. obſeruatione. 222.

B.

BAnnitos nominandi, conſtitutionum concedẽtium facultatem moderatione. 269.
Bannitis non audiendis, niſi in carceribus conſtitutis, Motus proprij Pij iiij. declaratione. 64.
Bannitis a Regno Neapolis. 4.
Bannitis, a Camerario reliquisq; deputatis (quibuſdã exceptis) remittendis, &c. reſtituendis, &c. 172.
Baptiſterio certis tantum Vrbis parochialibus præſtituto. 118.
Beneficiorum fructuum cedentium tempore vacationis capitulo, vel alteri, priuilegiorum reuocatione, conceſſorum autem fabricæ ſacriſtiæ, pioque vſui, vltra ſemeſtre, inter ipſos, & beneficiatum diuiſione. 174.
Beneficia ſibi appropriandi militijs, & hoſpitalibus, priuilegiorum reuocatione. 91.
Beneficiorum reſeruatione. 53.
Beneficia per reſignationem, ſeu permutationem; in manibus ordinariorum vacantium conferendi facultatis ſuſpenſione. 65.
Beneficiorum reſeruatorum in Regno Neapolis, pro tempore uacantium, a die vacationis, vſque ad diem cęptę de manu Notarij per proui ſion poſſeſſionis, & fructuum Camerę Apoſtolicæ applicatione. 239.
Beneficiorum vniendorum, & ſupprimendorum, militijs, & hoſpitalibus priuilegiorũ reuocatione. 91.
Beneficiorum in vnione, aſſignationum vicarijs faciẽdarum declaratione. 20.
Birreto Doctorum. 205.
Bladarum, pręter quam ex cauſa oneroſa, extrahendorum, reuocationis Pij iiij. confirmationis. 28.
Blaſphemijs 9. & 12.
Bonis Eccleſiaſt. a Card. deputatis affrancandis. 216.
Bonorum Eccleſiaſticorum male alienatorum, reuidẽdorum, ac recuperandorum, in fauorem Eccleſiarum, Monaſteriorum, piorum locorum, & fabricę S. Petri, facultatũ ampliatione. 99. & 103. et 110.
Bonorum Eccleſiaſticorũ alienatorum, fructuum perceptorum, & vnius anni reſpectiue loco tertię partis ipſorum bonorum per alias literas aſſignatæ, fabricæ S. Petri aſſignatione. 107.
Bona q. Card. Caraffę habentibus, & ſcientibus. 20.
Breuiarij recitatione. 97.
Bulla Pauli iiij. in Iudæos confirmatione. 21.

C.

COEna Domini. 15.
Cambijs. 214.
Capſis mortuorum ex Eccleſiis tollendis. 9. & 12.
Captiuis notificañ. & relaxandis. 209.
Carceratorum fauore. 198.
Carceratorum relaxandorum modo. 86.
Carthuſienſium monaſteria, ac domos ingrediendi, licentiarũ mulieribus conceſſarũ reuocatione. 41.
Caſſinenſium, vſque ad quinquaginta millia ſcuta auri alienandi facultate. 167. alienandi bona, erigendi montes &c. pro præſtatione ſubſidij, vſque ad CCCC. millia ſcuta 164.
Cenſuum imponendorum bonis regularium, pro ſolutione ſubſidij &c. facultate &c. 235.
Cenſuum creandorum forma. 121.
Clauſura quarumcunque monialium. 26.
Cleri Vrbis reformatione. 248.
Clericorum ob incontinentiam priuatione, & brachio ſeculari traditione. 89.
Cognationis ſpiritualis cuiuſcunque partis, & gradus Concilij declaratione. 48.
Collatione Parochialium. 51.
Collectoris ſpoliorũ ĩ Italia, certę p̃ſonæ deputatiõe. 1.
Commiſſariorum ad Cameram concernentia exigenda, conſtitutorũ reuocatione. 62. ad pontes, vias fontes, aliaque loca ſtatus Eccleſiaſtici extruenda &c. reuocatione. 47.
Commiſſionibus in cauſis ſpoliorum, niſi citato commiſſario Cameræ, non expediendis. 221.
Comitum Palatinorum ad doctoratum, licẽtiaturam, magiſterium, alioſque gradus promouendi, facultatum reuocatione. 79.
Communitatum non cuſtodientium territoria, ita vt venientes, & recedentes ab Vrbe, non derobbentur, bullarũ Iulij ij. & Leonis x. confirmatione. 31.

Conceptio-

Conceptionis Mariæ in popularibus concionibus prohibita diſputatione &c. 151.

Cedulæ conceſſionum quarumcunque vltra triennium a piorũ eccleſiaſticorumq; locorum præfectis, Auditori Cameræ danda. 100.

Concilij caput ſecundum, ſeſſ. xxi. quod incipit cum deceat, extenditur ad clericos regulares non profeſſos, vt non promoueantur ad ſacros ordines niſi ſeruata forma d. decreti. 207.

Concilij, ſuper impedimento publicæ honeſtatis declaratione. 223.

Concubinatu. 9. & 12.

Confeſſionibus ſecularium a regularibus per ordinarium non probatis, non audiendis. 194.

Confidentijs, earumque caſibus &c. 116. earum aduocatione ad Pontificem. 76.

Conſtitutionis Bonifacij viij. incipieñ. ſelicis, ad ſcientes, & non reuelantes offendentes Cardinales, extenſione. 150.

Contributione pro ſortificationibus. 241.

Contumacibus infra annum captis, ad defenſiones faciendas, quomodo admittendis. 290. ſex menſium ad ſe expugnandũ per Pium Quartum datorum, ad annum prorogatione. 35.

Coſmi Medices in magnum Ducem Etruriæ Creatione. 113.

Chriſtianorum apud Turcas ſeruientium, a noſtris reparatorum libera cum bonis ſuis abitione. 232.

Cruce ſignatorum creationis, & priuilegiorum confirmatione. 269.

Cultum diuinum concernentibus. 9. & 12.

Curiæ Ro. vniuerſalis reformationis præfatione. 133.

D.

De ambulationibus per eccleſias. 9. & 12.

Decimarum ſex ſuper fructibus, & penſionibus eccleſiaſticis Italiæ, inditione. 158. impoſitionis, ad tres decimas iuxta antiquam taxam, a conſuetis tantum exigendas, pro ordinibus mendicantiũ, reductionem. 189. impoſitis a feſtinantibus iuxta antiquam taxam, a moroſis iuxta verum valorẽ perſoluendis. 177.

Decoctoribus fraudulentis. 184.

Dei nominis ſocietate. 270.

Delinquentibus Regni Neapolis. 4.

Denunciatione Clericorum. 205.

Depoſitis mortuorum ex Eccleſiis tollendis. 9. & 12.

Dignitatibus Eccleſiarum Sardiniæ alijs vnitarum, in ſimplices parochiales reductis. 94.

Diſtributionibus beneficiorũ lite pẽdente depoñ. 77.

Diſpenſationum priuatarum militijs, earumque fratribus conceſſarum, moderatione. 91.

Doctrinæ Chriſtianæ, locis & magiſtris ab ordinarijs in diœceſibus eligendis. 271.

Dotium Romanarum moderatione. 74. & 75.

E.

Eccleſiaſticis rebus, a laicis bigamis, & clericis coniugatis, non obſtañ. priuilegijs Rom. Cur. officiorum, non tenendis, neque transferendis. 91.

Epiſcopis non reſidentibus per A. C. vſque ad ſententiam excluſiue cognoſcendis, deinde ad Pontificem refereñ. 34.

Equorum taxa, reſidua, & currenti, cum facultate cõponendi, remittendique Camerario cõmiſſa. 30.

Exemptione monaſteriorum, aliorumque locorum ab hoſpitio militum. 41.

Executione reformationum. 227.

Expectatiuarum concedendarum, priuilegiorum militum, & hoſpitalium reuocatione. 91.

F.

Fabricę piorum relictorum non exactorũ per triennium, applicatione. 101.

Fabricatione in Eccleſiis, & earum porticis prohibita. 250.

Facultatibus Auditoris Cameræ. 54.

Facultatum Comitum palatinorum, ad promoueñ. ad doctoratum, magiſterium, licentiaturã &c. ac aliorum collegiorum, reuocatione. 79.

Facultate Vicarij in procedendo ad executionem Cameralis obligationis inter eccleſiaſticos. 55.

Fatalibus appellationum in cauſis criminalibus. 195.

Feneſtris Eccleſias introſpicientibus remouendis. 250.

Ferarum agitatione. 72.

Feſtis diebus non laborando. 9. & 12.

Fideicommiſſis a quibuſcunque reuelandis. 223.

Franciſcanis obſeruantibus. 196.

Fratrum alterius ordinis recipiendorum, priuilegiorum reuocatione. 112.

Franciſcanorũ tertij ordinis, obſeruañ. ſubmiſſione, eiuſdemq; tertij ordinis reformatione. 84. & 147.

Fructuum a non recitantibus Canonicas horas, amiſſione. 195.

Fructibus beneficiorum lite pendente deponẽdis. 77.

Frumentaria rei fauore. 45.

G.

Granum extrahendi, prę terquam ex cauſa onerosa, reuocationis Pij iiij. confirmatione. 28.

Graſcijs exhibendis, prę ter quam ex cauſa oneroſa, extenditur reuocatio pij iiij. ſuper bladis &c. 28.

Graſcijs exportãdis ad Vrbem, Dominis, & cõmunitatibus ſedi apoſtolicę ſubiectis, non impediẽdis. 268.

Gratijs proficiſſentium ad Terram Sanctam adiuuantibus bellum contra Turcas, conceſſis. 233.

H.

Hæbreis a nemine moleſtandis. 15.

Homicidis Regni Neapolis. 4.

Honore Dei. 9. & 12.

Honeſtatis publicę circa impedimentum concilij declaratione. 223.

Humiliatorum extinctione. 175. extinctionis executione. 178. extinctorum diuiſione, & prępoſiturarum nouo ſtatu. 180. emendatione. 262.

Hoſpitalis Corcireñ. pro chriſtianę claſſis infirmis ſubuentione. 225.

I.

Illicita per Eccleſias facientibus. 9. & 12.

Impedimenti affinitatis ex fornicatione prouenieñ. Concilij declaratione. 49.

Impoſitionum ſolutionum quarumcunque reſiduarum & currentium, cum facultate componendi, remittendique, Camerario commiſſione. 30.

Indulgentiarum ad quęſtum quomodolibet conceſſarũ reuocatione. 49.

Infeuda-

Infendationis locorum Eccleſiaſticorum prohibitione. 57.

Inhibitionibus in cauſis ſpoliorum, niſi citato Commiſſario Cameræ, non expediendis. 221.

Inhibitionũ in Criminalibus non concedendarum Pij iiij. conſtitutionis, moderatione. 35.

Inquiſitorum Cardinalium deputatione. 278.

Inquiſitores, eorumq; officiales, quoslibet, & quomodolibet offendentibus. 128.

Inuentario actorum Criminalium, ab Epiſcopis vtriuſque Siciliæ conficendo. 203.

Iubileo pro vnione Chriſtifideliũ, & defenſione Chriſtianorum contra Turcas. 7.

Iudicato ex duabus ſententijs, in parte, quæ erũt conformes. 102.

Iudæorũ bullæ Pauli iiij. confirmatione. 21. exterminatione ex dominio Eccleſiæ Romæ, & Ancona exceptis. 127.

Iuramentorum de agitandis ſeris, annullatione. 22.

Iuramentorum Societate. 270.

Iuris congrui ad viam iuris reductione, ad domum inquilinos extenſione. 213. bullæ Sixti iiij. Leonis x. Pij iiij. ad viam iuris ſimiliter reductione. 211.

L.

LEgatorum ad Eccleſias, & pia loca ſpectañ. reuelatione. 224.

Leguminum, præter quam ex cauſa oneroſa extrahendorum, reuocationis Pij iiij. confirmatione. 28.

Leproſorum pijs locis, & hoſpitalibus. 66.

Libris prohibitis. 1. certis a magiſtro ſacri palatij corrigendis, & concedendis. 240.

Literarum quarumdam ſuper certis indulgentijs publicatarum abolitio, & ſimilium in futurum prohibitione. 170.

Litigantibus pro pauperibus. 272.

M.

MAndatis Cardinalium Inquiſitorum, a Principibus, Iudicibus, iuſtitiæq; miniſtris parendo. 266.

Mandatis in forma, Significauit, pro rerum ſubtractarum reſtitutione, ad quorum intereſt duntaxat inſtantiam, expediendis. 96.

Marchiæ fauore. 42.

Maritimis cauſis. 273.

Matrimoniorum iuxta concilium contrahendorum, modo. 55.

Medicorum obſeruantijs. 6.

Mendicantibus. 234.

Mendicantium declaratione. 251. exemptionibus a datijs, gabellis, pedagijs, vectigalibus &c. 135. & 37.

Mendicantium ordinum priuilegiorum cõfirmatione, & noua conceſſione. 138. ad alios ordines extenſione. 253.

Mercedum ſolutionis familiaribus Cardinalium, aliorumque prælatorum in Rom. Cur. decedentium, cõſtitutionis Pauli iij. innouatione, & mercede in præiudicium aliorum creditorum non petenda, niſi inter familiares, & dominos, eorũ cedulam conſtitutricem interceſſiſſe, docto. 261.

Militum Sancti Georgij extinctione. 175.

Militum S. Ioannis Hieroſolymitani, ad Melitam defendendam, perſonali collatione 237.

Minoris gratiæ ſcriptorum, & procuratorum inſtitutione. 130.

Minorum ordinis, conuentualium, officiorum ambitu & proprietatis ablatione. 81.

Miſſas celebrandi veſpertino tempore licentiarum reuocatione 8. latino more græcis, græco ritu latinis, celebrandi licentiarum reuocatione. 40.

Monialibus, abſque licentia non loquendo, neque ſcribendo. 57. earum clauſura, & reformatione. 26. a clauſura non diſcedendo. 192. earum a fratribus minorum conuentualium ad ordinarios translatione. 80.

Monetarum tonſoribus. 183.

Montis Iulij, ad decem cum dimidio pro centenario, reductione. 123.

Montis nouennalis, ad ſeptem pro centenario reductione, extinctione, & applicatione. 124.

Mortuis in cœmeterijs, ac tumbis tantum ſepeliendis. 250.

N.

NAufragijs. 273.

Notarijs notas ad Archiuiũ non portantibus. 6.

O.

OBligationis Cameralis inter Eccleſiaſticos exequendi, Vicario conceſſione. 55.

Officia diuina latino more græcis, & latinis græco ritu celebrandi licentiæ reuocatione. 40.

Officijs iuriſdictionis adminiſtrationem habentibus, non ambiendis, vel emendis, & vendendis. 128. & 130.

Officij virginis, cum decretis, & indulgentijs recitatione. 100.

Officiorum Vrbis reformatorum facultatibus. 225.

Officiorum Vrbis ſtatu. 225.

ad Ordines maiores aſſumendis. 120.

Ordinum quorumcunque regularium, etiam mendicãtium, monaſteria, & domos ingrediendi, mulieribus licentiarum reuocatione. 41.

Ordinum ſacrorum inſignitis in Cu. Vicarij repreſentandis. 250.

P.

PAcis fractæ allegationis noua, &c. conſtitutionis Pij iiij. declaratione. 35.

Parochialium Eccleſiarum collatione. 51.

Patentium quarumcunque Cameralium emanatarũ, exhibitione, & reuocatione. 121.

Patriarchis non reſideñ. vſque ad ſententiam excluſiue ab A. C. cognoſceñ. & deinde ad Pontificem refereñ. 34.

Pauperibus per Eccleſias mendicantibus. 9. & 12.

Pœnitentiariæ facultatum reuocatione. 132. noui ſtatus ordinatione. 133.

Penſionibus a laicis, bigamis, & clericis coniugatis non obſtañ. priuilegijs officiorum Rom. Cur. non teneñ. neque transferendis. 91. earum ſuper commendis Hieroſolymitanorum impoſitarum ad melitam defendeñ. pro rata contribuitione. 217.

Præbendarum Sardiniæ Eccleſiarum alijs vnitarum, in ſimplices parochiales reductione. 94.

Præceptorias erigendi, militum, & hoſpitalium priuilegiorum reuocatione. 91.

Præpoſiturarum Humiliatorum, nouo ſtatu. 180.

Digitized by Google

Præuentionis in Iudicem laicum, & Eccleſiaſticum a Pio iiij. cõſtitutę, ad terminos iuris reductione. 35.
Priuilegiorum artis lanæ, ampliatione. 73.
Priuilegiorum ordinum Mendicantium ad alios ordines extenſione. 253.
Procuratorum literarum minoris gratiæ in Cancellaria officij inſtitutione. 130.
Procuratorum Vrbis reformatione. 242.
Profeſſione, a viuentibus in cõgregationibus ſub obedientia voluntaria, quorum habitus a ſecularibus presbyteris eſt diſtinctus, emittenda. 206.

Q.

QVatreni carnis reſiduarum, & currentium ſolutionum, cum facultate componendi, remittendique Camerario commiſſione. 30.

R.

REformationum executione. 217.
Reformatorum Tribunalium, & officiorum Vrbis facultatibus. 225. prorogatione. 228.
Regreſſuum integraliter non expeditorum reuocatione. 191.
Regularium quorumcunque ordinum, etiam mendicantium, monaſteria, & domos ingrediendi licentię, reuocatione. 41.
Reſidentia curatorum. 250.
Reſeruatione beneficiorum. 53.
Reſidentia facienda 83.
Reſignationum per ordinarios non admittendarum, prohibitionis modificatione. 98 publicandarũ modo, & conſenſuum extenſione. 89.
Reſtitutione in integrum litigantium, aduerſus impedimentum Sedis Vacantis Pij iiij. Capitolinis iudicibus permiſſa. 5. & 35.

S.

SAtisfactionis creditoribus Cardinalium, aliorumque pręlatorum in Cu. decedentium, ordine. 261.
Sclauorum baptizatorum ad P. R. confugientium, liberandorum, priuilegiorum confirmatione. 204.
Scriptorum literarum minoris gratiæ in Cancellaria officij inſtitutione. 130.
Scripturis ad monaſteria, hoſpitalia, piaque loca ſpectañ. reuelandis. 100. ad Cameram ſpectañ. reuidendis, ordinandis, perquirendis, in compendium redigendis &c. ſub Indice collocandis, Caroli de Graſſis deputatione. 87.
Sententiarum duarum in parte qua ſunt conformes, rei iudicatæ effectione. 102.
Sententiarum in Inquiſitorum fauorem contra iuris diſpoſitionem, & ſtylum inquiſitionis latarum, in iudicatum non tranſitione. 266.
Seruorum fratrum Beatæ Mariæ reformatione. 186.
Si in euidentẽ, pro admiſſionibus alienationũ bonorũ eccleſiaſticorum, aut piorum locorum, Camerario, & clericis reuocatione. 96.
Simonia. 9. & 12.
Sodomia. 9. & 12.
Spolijs. 8. eorum in Italia collectoris theſaurarij deputione. 1. eorum commiſſionibus, & inhibitionibus, niſi citato Commiſſario, non expediẽdis. 221.
Subſidij CCCC. millia ſcutorum, ſuper bonis xij. congregationum, pro expeditione contra Turcas, indictione. 161.
Societatis Roſarij Virginis, priuilegiorum ampliatione. 144.
Sollicitatorum Vrbis reformatione. 242.
Subſidij triennalis reſiduarum, & currentium ſolutionum, cum facultate componendi, remittendiq; Camerario commiſſione. 30.
Superintendentium magiſtrorum viarum, & pontiũ Vrbis, & diſtrictus deputatione. 246.

T.

TAurorum agitatione prohibita. 71.
Taxæ ſolutionum faciendarum cuſtodibus carcerum, reformatione. 24.
Teſtamentorum faciendorum facultatum, militijs, & hoſpitalibus, corumque militibus, & fratribus, reuocatione. 91. de rebus eccleſiaſticis, feudalibus, & emphyteuticis, facultatum reuocatione. 198.
Territoria non cuſtodientium, ita vt, venientes, recedenteſque ab Vrbe non derobentur, literarum Iulij ij. & Leonis x. confirmatione. 31.
Teſtium depoſitiones, abſque Iudicis, & Fiſcalis licentia propalantibus. 205.
Thomæ de Aquino feſtiuitatis celebratione. 60.
Tonſoribus monetarum. 183.
Tribunalium Vrbis ſtatu. 221. reformatorum facultatibus. 225.

V.

VEritate in matrimonialibus diſpenſationibus, alijſque gratijs exprimenda. 47.
Vicariorum in Sardinia parochialibus annexis dignitatibus, & beneficijs aliarum eccleſiarum non vnitarum, ordinatione. 94.
Viſitatorum carcerum Vrbis, in relaxatione carceratorum pro cauſis ciuilibus, obſeruantijs. 197.
Votorũ de agitandis tauris feriſque annullatione. 72.

FINIS INICIS.

Google

REGVLAE ORDINATIONES, ET CONSTITVTIONES CANCELLARIÆ S. D. N. D. Pij diuina prouidentia PAPAE. V.

SANCTISSIMVS in Chriſto Pater, & D. D N. Pius diuina prouidentia Papa Quintus ſuorum prædeceſſorum veſtigiis inhærendo, normam, & ordinem rebus gerendis dare volens, in craſtino aſſumptionis ſuæ ad ſummi apoſtolatus apicem, videlicet die octaua Menſis Ianuarii Anni ab Incarnatione Domini. 1565. Reſeruationes, conſtitutiones, & regulas infraſcriptas fecit, quas etiam ex tunc ſuo tempore duraturas obſeruari voluit, & quas nos Alexander Epiſcopus Tuſculan. Card. Farneſius nuncupatus S R. E. Viceecancellarius die Sabbati 19. eiuſdem menſis Ianuarii in Cancellaria Apoſtolica publicari fecimus.

A. Viceecancel.

Reſeruationes generales, & ſpeciales.

In primis reſeruationes fecit ſimiles illis, quæ in conſtitutione fel. rec. Benedicti Papæ 12. quæ incipit. Ad regimen, continentur, & illas locum habere voluit, etiam ſi officiales in eadem conſtitutione expreſſi apoſtolicæ ſedis officiales ante obitum eorum eſſe deſierant quo ad beneficia, quæ tempore quo officiales erant obtinuerant, Ac reſeruauit beneficia quæ per conſtitutionem Ioannis PP. 22. quæ incipit Execrabilis, vacant, vel vacare contigerit.

Reſeruatio Cathedralium Eccleſiarum, & Monaſteriorum.

Item reſeruauit generaliter omnes eccleſias Patriarchales, Archiepiſcopales, Epiſcopales, necnon omnia monaſteria virorum valorem annuum ducentorum florenorum auri communi æſtimatione excedentia, & voluit quod exceſſus huiuſmodi in literis exprimatur.

Reſeruatio dignitatum, necnon ſuorum & S R E. Cardinaliũ familiarium beneficiorum.

Item reſeruauit generaliter diſpoſitioni ſuæ omnes dignitates maiores poſt põtificales in Cathedralibus etiã Metropolitanis eccleſijs, necnon valorem decem florenorum auri communi æſtimatione excedentes, principales in collegiatis; Reſeruauit etiam Prioratus, præpoſituras, ac alias dignitates conuentuales, & præceptorias generales ordinum quorumcunque, ſed non militiarum, ac quæcunque beneficia, quæ ſui & dum Cardinalatus fungebatur honore exiſtentes, ac S. R. E. viuentium nunc, & qui erunt ſuo tempore Cardinalium familiares continui Commenſales obtinent, & in poſterum obtinebunt eorum familiaritate durante, ac in quibus, ſeu ad quæ ius eis competit aut competierit, etiam ſi ab ipſa familiaritate per obitum Cardinalium eorundem, vel alias deceſſerint: Ac fe. re. Pauli 2. Innocentij 8. Adriani 6. Pauli 3. & Iulij etiam 3. ac Marcelli etiam 2. Pauli 4. necnon Pij etiam 4 Romanorum Pontificum prædeceſſorum ſuorum veſtigijs inhærendo, declarauit, dignitates, quæ in Cathedralibus etiam metropolitanis poſt pontificales non maiores exiſtunt; & quæ ex apoſtolicæ Sedis indulgentia, vel ordinaria auctoritate aut conſuetudine præſcripta, vel alia quouiſmodo in collegiatis eccleſijs principalem præeminentiam habere noſcuntur, ſub reſeruatione prædicta comprehendi debere.

Reſeruatio beneficiorum Collectorum, & Subcollectorum.

Item reſeruauit generaliter omnia beneficia eccleſiaſtica quorumcunque Collectorum, & vnicorum in quacunque Ciuitate vel dioec. qui ſuo tempore eorum officia exercuerint ſubcollectorum fructuum, & prouẽtuũ Cameræ apoſtolicæ debitorum, illa videlicet beneficia duntaxat quæ durante eorum officio obtinuerint, ac in quibus ſeu ad quæ ius tunc eis competierit.

Reſeruatio beneficiorum Curialium dum Curia transfertur.

Item reſeruauit omnia, & ſingula beneficia eccleſiaſtica quorumcunque Curialium, quos dum Curia Romana de loco ad locum transfertur eam ſequendo decedere contigerit, & in quouis loco quantumcunque etiam a dicta Curia remoto.

Reſeruatio beneficiorum Cubiculariorum, & Curſorum.

Item reſeruauit generaliter idem D. N. Papa diſpoſitioni ſuæ omnia beneficia Cubiculariorum, & Curſorum ſuorum.

Reſeruatio beneficiorum in Eccleſijs S. Petri, & S. Io. Lateranen.

Item reſeruauit diſpoſitioni ſuæ generaliter quæcunque Canonicatus, & præbendas, ac dignitates, perſonatus, & officia in principis apoſtolorum, & S. Ioannis Lateranen. ac beatæ Mariæ Maioris de Vrbe eccleſijs,

necnon ad collationem, prouiſionem, & præſentationem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem S. R. E. Cardinaliũ a Ro. Cu. abſentium ratione ſuorum Epiſcopatuum Cardinalatus, ac ipſorum Cardinalium titulorum ſpectantia quamdiu abſentia ſua durauerit, Canonicatus, & præbendas, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, & officia, cæteraque beneficia eccleſiaſtica, cum cura vel ſine cura, vacantia, & inantea vacatura, tam in eadem Vrbe, quam in eccleſiis, Ciuitatibus, & diœc. dictorum Epiſcopatuum conſiſtentia, ac decreuit irritum &c.

De Literis in forma rationi congruit expediendis.

Item voluit idem D. N. Papa quod conceſſa per fe. re. Pium Papam 4. prædeceſſorem ſuum, & de eius mandato expediantur in forma rationi congruit ſub die Coronationis ſuæ (vt moris eſt) & idem quo ad conceſſa per piæ me. Paulum Papam 4. etiam prædeceſſorem ſuum ad ſex menſes duntaxat ab ipſa die Coronationis incipiendos obſeruari voluit.

Declaratio reſeruationis Eccleſiarum, & beneficiorum per prædeceſſores reſeruatorum.

Item declarauit omnium, & ſingularum eccleſiarum Cathedralium, & Monaſteriorum prouiſiones, quas præfati Prædeceſſores ſui ordinationi, & diſpoſitioni eorum, necnon omnia, & ſingula beneficia Eccleſiaſtica quæ dicti prædeceſſores etiam præfatæ diſpoſitioni, cum interpoſitione decreti reſeruauerant, quæ quidem Eccleſiæ, & Monaſteria, necnon ſic reſeruata beneficia tempore obitus eorumdem Prædeceſſorum vacabant, aut eccleſiæ ipſæ, vel monaſteria huiuſmodi ſi commendata, vel eis adminiſtratores deputati non fuiſſent, etiam tunc vacaſſent, remanſiſſe, & remanere per huiuſmodi reſeruationem, & decretum affecta, nullumque de illis præter Romani Pontificem ea vice ſe intromittere, vel diſponere potuiſſe, ſiue poſſe quoquomodo, decernens irritum & inane ſi ſecus de illis attentatum forſan erat tunc, vel impoſterum contigerit attentari.

Reualidatio literarum Prædeceſſorum.

Item prædictus D. N. omnes, & ſingulas ab ipſo Pio prædeceſſore ſuo infra annum ante diem obitus eius cõceſſas gratiæ, vel iuſtitiæ literas temporibus debitis eorum executoribus non præſentatas omnino reualidauit, & in ſtatum priſtinum in quo videlicet ante fuerant, vel pro quibus erant obtentæ, quo ad hoc plenarie reſtituit. Ac decreuit per executores prædictos vel ab eis ſubdelegandos, periode ad ipſorũ executionem procedi poſſe, & debere, ac ſi executio huiuſmodi temporibus præfatis incohata fuiſſet.

Reuocatio Vnionum.

Item rationabilibus ſuadentibus cauſis ipſe D. N. omnes vniones, annexiones incorporationes, ſuppreſſiones, extinctiones, applicationes, & diſmembrationes etiam perpetuas de quibuſuis Cathedralibus, necnõ aliis eccleſiis, monaſteriis, dignitatibus, perſonatibus, officiis, ac locis, & beneficiis eccleſiaſticis per ceſſum, vel deceſſum, aut quamuis aliam dimiſſionem, vel amiſſionem, qualiacunque fuerint, inuicem, vel aliis eccleſiis monaſteriis, menſis, dignitatibus, perſonatibus, officiis, beneficiis, ac piis, & aliis locis, vniuerſitatibus, etiam ſtudiorum generalium, & collegiis, etiam in fauorem S. R. E. Card. ſeu eccleſiis, monaſteriis, & beneficiis, per eos obtentis quomodolibet apoſtolica, vel alia quauis auctoritate factas, quæ ſuum non ſunt ſortitæ effectum. Ac quæcunque conceſſiones, & mandata ſuper vnionibus, annexionibus, incorporationibus, ac aliis præmiſſis taliter faciendis reuocauit, caſſauit, & irritauit, nulliuſque decreuit exiſtere firmitatis, nec alicui qualcunque clauſulas, vel additiones in quibuſuis apoſtolicis etiam quæ motu proprio, aut ex certa ſcientia, etiam conſiſtorialiter proceſſerant, & emanauerant literis, etiam ſi in eis decretum eſſet, illas ex tunc effectum ſortitas eſſe, aut ius quæſitum fore quomodolibet contentas aduerſus reuocationem, caſſationem, & irritationem huiuſmodi voluit aliquatenus ſuffragari.

Reuocatio facultatum quibuſuis conceſſarum.

Item reuocauit quaſcunque facultates conceſſas quibuſuis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis & aliis Prælatis, & perſonis necnon Apoſtolicæ Sedis nuntiis, ac fructuum, & prouentuum Cameræ Apoſtolicæ debitorũ, Collectoribus de diſpenſando cum quibuſuis perſonis ſuper matrimonio contracto, vel contrahendo in gradu prohibito, ac natalium, & ætatis defectibus, & de incompatibilibus beneficiis eccleſiaſticis inſimul retinendis, necnon de notariis publicis creandis, ac de diſponendo quomodolibet de quibuſuis beneficiis eccleſiaſticis, & alias a præmiſſis officia ipſorum Nunciorum, & Collectorum directe non concernentes, Necnon facultates & indulta quibuſuis Cardinalibus, ac aliis perſonis etiam, ad vitam de quibuſuis beneficiis eccleſiaſticis certarum Ciuitatum, & diœc. in quibus ipſi non erant, nec fuerant veri ordinarii collatores, ſed de ipſorum ordinariorũ conſenſu, aut etiam ſine ipſorum conſenſu, ſeu ſede Epiſcopali, vel etiam Archiepiſcopali vacan. diſponendi, aut vicarios perpetuos, ſeu etiam temporales, qui etiam eiſdem Cardinalibus, aut perſonis huiuſmodi beneficia conferrent, vel commendarent, deputandi, aut ipſi Vicarii per quoſcunque Roman. Pontifices prædeceſſores ſuos deputati fuiſſent, etiam perinde ac ſi veri, & non ficti inibi ordinarii collatores eſſent, ac etiam cum decreto, quod diſpoſitiones, de eiſdem beneficiis abſque eorundem Cardinalium, vel perſonarum conſenſu, etiã per Sedem Apoſtolicam pro tempore factæ nullius eſſent roboris quomodolibet conceſſa, etiam ſi in literis deſuper confectis ſint clauſulæ reſtitutoriæ, reintegratoriæ, & derogatoriarum derogatoriæ, & aliæ efficaciores, quas pro expreſſis haberi voluit quo ad omnia in quibus facultates ipſæ non ſunt ſortitæ effectum, etiam ſi Nuntiis eiſdem dictæ Sedis Legatis de latere competens ſit conceſſa poteſtas, decernens irritum &c.

Reuocatio facultatum conferendi beneficia reſeruata.

Item reuocauit quaſcunque facultates, & literas deſuper confectas, per quas quicunque ſui prædeceſſores Romani Pontifices quibuſuis perſonis ordinariam collationem, ſeu aliam diſpoſitionem, beneficiorum eccleſiaſticorum de iure, vel conſuetudine habentibus, & quauis etiam patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, vel alia dignitate, non tamen Cardinalatus honore ſungen. quauis conſideratione, vel intuitu, etiam motu proprio & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conceſſerant, aut quamdiu viuerent, vel ſuis eccleſiis, ſeu monaſteriis præeſſent, aut ad aliud tempus de beneficiis eccleſiaſticis generaliter reſeruatis, ſeu affectis ad eorum collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, aut quamuis aliam diſpoſitionem, communiter, aut diuiſim ſpectantibus diſponere libere, & licite valerent, aut etiam ad id per eoſdem prædeceſſores Vicarii perpetui, vel ad tempus conſtituti forent.

De Dictionibus numeralibus.

Item vt in apoſtolicis literis committendi crimen falſi per amplius tollatur occaſio, voluit, ſtatuit, & ordinauit, quod in antea dictiones numerales, quæ in dictis literis ante Kl. Non. & Idus immediate poni conſueuerũt,

per

Digitized by Google

perliteras, & ſyllabas extenſe ſcribantur, & illæ ex præfatis literis in quibus huiuſmodi dictiones aliter ſcriptæ fuerint, ad bullariam nullatenus mittantur.

De Concurrentibus in data.

Item voluit, quod de concurrentibus ſuper vacantibus, ſeu certo modo vacaturis beneficiis illi quibus gratiæ motu proprio conceduntur, cæteris ſimili modo gratias non habentibus, alias graduati non graduatis, aut inter graduatos magis graduati, ac inter æqualiter graduatos prius graduati, necnon colorato titulo poſſeſſores non poſſeſſoribus, ac inter perſonas alias in curia præſentes abſentibus ab ea, ac inter præſentes non beneficiati beneficiatis, & ſimiliter inter abſentes cæteris paribus, oriundus non oriundo, & diœceſanus non diœceſano. In reliquis vero ſinguli qui prius apoſtolicas deſuper literas eorum executoribus præſentauerint, aliis in ipſorum de quibus agi contingerit beneficiorum aſſecutione præferantur.

De non tollendo ius quæſitum.

Item, ne per varias quæ pro commiſſionibus, ſeu mandatis, & declarationibus habendis in cauſis plerumque fiunt, ſuggeſtiones, iuſtitia poſtponatur, idem D. N. decreuit, & declarauit ſuæ intentionis fore, quod deinceps per quamcumque ſignaturam, ſeu conceſſionem, aut gratiam, vel literas apoſtolicas pro Commiſſionibus, ſeu mandatis, & declarationibus huiuſmodi, etiam ſi motu proprio, & ex certa ſcientia, ac etiam ante motam litẽ a ſanctitate ſua emanauerint, vel de eius mandato faciendas nulli ius ſibi quæſitum quomodolibet tollatur.

Regula de viginti.

Item voluit, quod ſi quis in infirmitate conſtitutus reſignauerit aliquod beneficium ſiue ſimpliciter, ſiue ex cauſa permutationis, vel alias dimiſerit, aut illius commendæ ceſſerit, ſeu ipſius beneficii Vnionis diſſolutioni conſenſerit, etiam vigore ſupplicationis, dum eſſet ſanus, ſignatæ, & poſtea infra viginti dies a die per ipſum reſignantem præſtandi conſenſus computandos, de ipſa infirmitate deceſſerit, & ipſum beneficium quauis auctoritate conferatur per reſignationem, ſic factam, collatio huiuſmodi ſit nulla, ipſumque beneficium nihilominus per obitum cenſeatur vacare.

De Idiomate.

Item, voluit quod ſi contingat ipſum alicui perſonæ de parochiali eccleſia prouidere, ſeu mandare prouideri, niſi ipſa perſona intelligat, & intelligibiliter loqui ſciat idioma loci, vbi huiuſmodi eccleſia conſiſtit, prouiſio, ſeu mandatum, & gratia deſuper, quo ad parochialem eccleſiam, nullius ſit roboris, vel momenti.

De impetrantibus beneficia per obitum viuentium.

Item, ſi quis ſupplicauerit ſibi de beneficio quocunque, tanquam per obitum alicuius, licet tunc viuentis, vacante, prouideri, & poſtea per obitum eius vacet, prouiſio, & quæuis alia diſpoſitio dicto ſupplicanti per obitum huiuſmodi, denuo facienda nullius ſit roboris, vel momenti.

De vnionibus, & vnionum confirmatione.

Item voluit quod petentes beneficia eccleſiaſtica aliis vniri, teneantur exprimere verum annuum valorẽ ſec. co. æſti. tam beneficii vniendi quam illius cui vniri petitur, alioquin vnio non valeat, & ſemper in vnionibus commiſſio fiat ad partes, vocatis quorum intereſt, & idem voluit obſeruari in confirmationibus vnionũ factarũ.

De Mendicantibus transferendis.

Item, de Mendicantibus qui ad alios ordines tranſierint pro tempore, voluit conſtitutionem fel. rec. Martini Papæ V. prædeceſſoris ſui, deſuper factam, & in libro Cancellariæ Apoſtolicæ deſcriptam, quæ incipit, Viam ambitioſæ cupiditatis &c. firmiter obſeruari.

De Male promotis.

Item, de Clericis extra tempora a iure ſtatura, ſiue ante ætatem legitimam, ac abſque dimiſſoriis literis ad ſacros ordines ſe promoueri facientibus pro tempore, etiam voluit conſtitutionem piæ me. Pii Papæ 2. ſimiliter prædeceſſoris ſui, deſuper editam, & in dicto Cancellariæ Apoſtolicæ libro deſcriptam, quæ incipit, Cum ex Sacrorum ordinum &c. pari modo obſeruari.

De Moneta.

Item, declarauit idem D. N. quod libra Turonen. paruorum, & florenus auri de Camera, pro æquali valore in concernentibus literas, & Cameram Apoſtolicam, computari, & æſtimari debeant.

De beneficiis vacaturis per promotiones Epiſcoporum.

Item, præfatus D. N. Papa voluit, decreuit, & ordinauit, quod quæcunque conceſſiones, gratiæ, & mandata, etiam motu proprio, & cum derogatione huiuſmodi conſtitutionis, quæ ab eo pro quibuuis perſonis emanauerint, de prouidendo eis de quibuſuis beneficiis vacaturis per promotionem quorumcunque ad eccleſiarũ & monaſteriorum regimina, ſi huiuſmodi conceſſiones, & mandata, diem promotionis promouendorum ipſorum præceſſerint, necnon quæcunque collationes, prouiſiones, & diſpoſitiones pro tempore faciendæ de præmiſſis, ac quibuſuis aliis beneficiis eccleſiaſticis, ſæcularibus, & regularibus, quæ per promouendos, vel aſſumendos, ad quaſcunque præturas, inter illarum vacationis, & huiuſmodi promotionis, vel aſſumptionis tempora, ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis, vbicunque reſignari, vel alias dimitti contigerit, cum inde ſecutis pro tempore ſint caſſæ, & irritæ, nulliuſque roboris, vel momenti.

De non iudicando iuxta formam ſupplicationum, ſed Literarum expeditarum.

Item, cum ante confectionem literarum, gratia apoſtolica ſit informis, voluit, ſtatuit, & ordinauit, idem D. N. quod Iudices in Romana Curia, & extra eam pro tempore exiſtentes, etiam ſi ſint S. R. E. Card. cauſarum palatii apoſtolici Auditores, vel quicunque alii, non iuxta ſupplicationum ſignatarum ſuper quibuſuis impetrationibus niſi in dicta curia duntaxat, ſint commiſſiones iuſtitiam concernentes, per placet, vel per S. R. E. Vicecancellarium, iuxta facultatem ſuper hoc ſibi conceſſam, ſignatæ, ſed iuxta literarum ſuper eiſdem impetrationibus, & conceſſionibus confectarum tenores, & formas, omnino iudicare debeant. decernens irritum, & inane &c. Et ſi literæ ipſæ per præ occupationem, vel alias, minus bene expeditæ reperiantur, ad illorum quorum intereſt inſtantiam, ad apoſtolicam Cancellariam remitti poterunt, per officiales, quibus huiuſmodi tenores, & formas reſtringere conuenit, ad formas debitas reducendæ.

De Regulis Cancellariæ producendis.

Item, attendens idem D. N. Papa, quod ſuper habendis de Cancellaria apoſtolica regulis, & conſtitutionibus in ibi deſcriptis, faciliter per eos qui in Romana Curia indiguerint, ad ipſam Cancellariam recurſus dirigi

poteſt, nec conſultum foret quod ſuper earundem regularum, & conſtitutionum, quas, iuxta varietatem occurrentium cauſarum, & negotiorum, aliquoties immutari conuenit, probando tenore, vel effectu, teſtium pleríque tenacem memoriam deſuper non habentium, depoſitionibus ſtari deberet: Voluit, ſtatuit, & ordinauit, quod deinceps quilibet ex Auditoribus cauſarum palatii apoſtolici, & alii etiam ſi S. R. E. ſint Card in ipſa curia pro tempore deputatis auctoritate apoſtolica iudicibus, etiam in cauſis actu pendente, ſuper huiuſmodi effectu, vel tenore probando duntaxat, ſtet, fidemque adhibeat cedulæ ſeu ſcripturæ, deſuper a duobus de maiori parco, quod danda ſit, a tergo ſignatæ, & etiam duobus aliis literarum apoſtolicarum Abbreuiatoribus in ipſa Cancellaria auſcultatæ, & D. Vicecancellarii, ſeu dictam Cancellariam Regentis manu ſubſcripta (vt moris eſt) quicquid autem ſecus fieri contigerit, nullius ſit roboris, vel momenti.

De ſurrogandis collitigantibus.

Item, D. N. litium ſuccidere cupiens anfructus, & ne noui collitigantibus aduerſarii dentur, prouidere, voluit, ſtatuit, & ordinauit, quod quoties deinceps aliquem ſuper quouis eccleſiaſtico beneficio collitigantem, in iure, vel ad ius, ſi quod forſan eius aduerſario in dicto beneficio competierit, ſurrogari conceſſerit (dummodo præfatus, in dicto beneficio intruſus non fuerit, nec ſuper eo contra dictum aduerſarium, poſtquam illud per triennium pacifice poſſederit, lis tunc mota fuerit) aliorum quorumlibet de præmiſſo iure, ſiue tunc vacet, vel cum vacauerit, impetrationes, vel conceſſiones, etiam motu proprio, infra menſem ante conceſſionem huiuſmodi factæ, nullius ſint roboris, vel momenti.

Et nihilominus Pauli 2. Innocentii 8. Adriani 6. Pauli 3. ac Iulii etiam 3. necnon Marcelli etiam 2. & Pauli 4. & Pii etiam 4. Romanorum Pontificum prædeceſſorum ſuorum veſtigiis inhærendo, cupiens eorum fraudibus obuiare, qui viuentium beneficia, illorum præſertim quibus aut propter ſenium, aut propter infirmitatem immineret vitæ periculum, impetrant, vt illis decedentibus, tanquam Collitigantes in illorum iuribus facilius ſurrogentur; Voluit vt deinceps nullus in iure, vel ad ius in beneficio defuncti, quod illo viuente in caſibus præmiſſis, vel ſimilibus, impetrauit, aliquo modo ſurrogetur, ac ſurrogatio, vel gratia, ſi neutri, ſi nulli, ſeu nouæ prouiſionis, aut perinde valere, taliter impetranti nullatenus ſuffragetur.

Quod etiam ſtrictiſsime obſeruari mandauit in impetrationibus beneficiorum per priuationem, & amotionem, ex quibuſuis criminibus, & exceſſibus forſan perpetratis, etiam ſi vſque ad diffinitiuam ſententiam (quæ tamen in rem non tranſierit iudicatam) proceſſum foret.

De Veriſimili notitia obitus.

Item, uoluit, & ordinauit, quod omnes gratiæ quas de quibuſuis beneficiis eccleſiaſticis cum cura, uel ſine cura, ſæcularibus, & regularibus, per obitum quarumcunque perſonarum uacantibus, inantea fecerit, nullius roboris, uel momenti ſint, niſi poſt obitum, & ante datam gratiarum huiuſmodi, tantum temporis effluxerit, quod interim uacationes ipſæ de locis in quibus perſonæ prædictæ deceſſerint, ad notitiam eiuſdem D. N. veriſimiliter potuerint perueniſſe.

Non ualeant Commiſsiones cauſarum niſi literis expeditis.

Item, quod omnes, & ſingulæ commiſsiones cauſarum, quas inantea fieri contigerit, obtentæ, occaſione conceſsionum duntaxat apoſtolicarum, de beneficiis eccleſiaſticis gratiarum, ſuper quibus literæ apoſtolicæ confectæ non fuerint, ac proceſſus deſuper habendi, nullius ſint roboris, uel momenti.

De Imperantibus beneficia per obitum familiarium Cardinalium.

Item, voluit, quod impetrans beneficium vacans per obitum Familiaris alicuius Cardinalis, teneatur exprimere nomen, & titulum ipſius Cardinalis; & ſi ille in curia fuerit, eius ad id accedat aſſenſus, alias deſuper gratia ſit nulla; & idem ſeruari voluit, ſi dicti familiares eorundem Cardinalium familiares eſſe deſierint; ſeu ad aliorum Cardinalium familiaritatem ſimilem tranſierint, quo ad beneficia quæ familiaritate priori durante obtinuerint, & in quibus priori ipſa familiaritate durante ius eis competierit, ita quod quo ad illa Cardinales, quorum prius familiares fuerint, ſuum habeant adhibere conſenſum.

Ac fel. rec. Xiſti 4. Innocentii 8. Adriani 6. Pauli 3. ac Iulii etiam 3. Marcelli 2. necnon Pauli 4. & Pii etiam 4. Romanorũ Pontificum prædeceſſorum ſuorum inhærendo ueſtigiis, declarauit præſentem conſtitutionem locum non habere in illis beneficiis, quæ non ſolum ratione familiaritatis continuæ commenſalitatis huiuſmodi, ſed etiam ratione officiorum quæ familiares ipſi tempore obitus eorum, in dicta curia, vel extra eam obtinerent, aut antea obtinuiſſent, dictæ diſpoſitioni generaliter reſeruata, vel affecta fuiſſe apparerent.

Necnon illos, quo ad effectum dictæ conſtitutionis, familiares eorundem Cardinalium cenſeri, qui ipſorum Cardinalium familiares continui commenſales, adminus per quatuor menſes fuiſſe probarentur, decernens irritum &c.

Super eadem Familiaritate.

Item, idem D. N. ad euitandas lites, & contentiones, quæ ex præcedenti ſua conſtitutione exoriri poſſent, veſtigiis prædeceſſorum ſuorum inhærendo, voluit, ſtatuit, & ordinauit, quod ſi beneficia quæ per obitum familiarium continuorum commenſalium eorundem Cardinalium, in futurum vacabunt, ceſſantibus apoſtolicis reſeruationibus, ad alterius Cardinalis collationem, uel aliam diſpoſitionem pertinere deberent, in dicta præcedenti conſtitutione non comprehendantur, quo ad hoc ut in prouiſionibus talium beneficiorum ſuper expeditionibus literarum, illius Cardinalis cuius familiaris defunctus ille extitit, conſenſus requiri debeat, ſed beneficia huiuſmodi ad collationem ſeu quamuis aliam diſpoſitionem Cardinalis ordinarii collatoris, vt præfertur, libere ſpectare cenſeantur; & ſi apud Sedem Apoſtolicam beneficia huiuſmodi per obitum dictorum Familiarium vacauerint, tunc in prouiſione talium beneficiorum ſuper expeditione literarum, illius Card exigatur conſenſus, ſi in Rom. Cur. præſens fuerit, ad quem eorundem Collatio, vel diſpoſitio, vt præfertur, pertinere deberet.

Signatura per Fiat, præferatur alteri per Conceſſum.

Item, voluit idem D. N. quod concurrentibus eadem die ſuper quocunque beneficio per Fiat, & Conceſſum, ſignaturis, ex eis, per Fiat, etiam vt petitur, habens, alteri per Conceſſum, etiam motu proprio, habenti, præferatur.

De Annuali poſſeſſore.

Item, Sanctiſs. D. N. vt improbi lites exquirentium motus reprimantur, voluit, ſtatuit, & ordinauit, quod quicunque

Digitized by Google

quicunque beneficium eccleſiaſticum tunc per annum immediate præcedentem, pacifice poſſeſſum, & quod certo modo vacare prætenditur, deinceps impetrauerit, nomen, gradum, & nobilitatem poſſeſſoris eiuſdẽ, & quot annis illud ipſe poſſederit, ac ſpecificam, & determinatam, ea qua clare poterit conſtare quod nullũ ipſi poſſeſſori in dicto beneficio ius competat, cauſam in huiuſmodi impetratione exprimere; & infra ſexmenſes ipſum poſſeſſorem ad iudicium euocari facere; cauſamq; ea tunc deſuper infra annum, vſque ad ſententiam diffinitiuam incluſiue, proſequi debeat, & teneatur; alioquin impetratio prædicta, & quæcunque inde ſecuta, nullius exiſtant firmitatis; & idem impetrans de damnis, & intereſſe, poſſeſſorem prædictum propterea contingentibus, ei ſatisfacere; & ſi poſſeſſorem ipſum iniuſte, friuole & indebite moleſtaſſe repertus extiterit, quinquaginta florenos auri, perſoluere Cameræ Apoſtolicæ ſit aſtrictus; nec alius quam præmiſſæ vacationis modus, etiam per literas ſi neutri, aut ſurrogationis, vel alias, ſibi quo ad hoc, vt beneficium huiuſmodi, ea uice conſequi, aut obtinere ualeat, qumodolibet ſuffragetur, illudq; nullatenus inantea litigioſum propterea cenſeatur; quod etiam extendi voluit ad impetrantes beneficia eccleſiaſtica cuiuſcunque qualitatis; per priuationem, & amotionem, vel alias propter commiſſa, exceſſus, & crimina, vacantia, vel vacatura, & ſimiliter ad impetrantes beneficia, tanquam vacantia per deuolutionem,

De Triennali.

Item, ſtatuit, & ordinauit idem D. N. quod ſi quis quæcunque beneficia eccleſiaſtica, qualitercunque ſint, abſq; ſimoniaco ingreſſu, ex quouis titulo, apoſtolica, vel ordinaria collatione, aut electione, & electionis huiuſmodi confirmatione, ſeu præſentatione, & inſtitutione illorum, ad quos beneficiorum, huiuſmodi collatio, prouiſio, electio, & præſentatio ſeu quæuis alia diſpoſitio pertinet, per triennium pacifice poſſederit (dummodo in beneficiis huiuſmodi, ſi diſpoſitioni apoſtolicæ ea reſeruatione generali in corpore iuris clauſa, reſeruata fuerint, ſe non intruſerit) ſuper eiſdem beneficiis taliter poſſeſſis moleſtari nequeat; necnon impetrationes quaſlibet de beneficiis ipſis ſic poſſeſſis factas, irritas, & inanes cenſeri debere, decreuit, antiquas lites ſuper illis motas, penitus extinguendo.

De publicandis reſignationibus.

Item, idem D. N. ſtatuit, & ordinauit, quod quæcunque beneficia eccleſiaſtica, ſiue in Romana Curia, ſiue extra eam reſignata, niſi de illis factæ reſignationes, ſi in eadem Curia, infra ſex menſes a die datæ ſupplicationis, & non a die præſtiti conſenſus, computandos; ſi vero extra dictam Curiam factæ ſint, infra menſem tunc, vbi dicta beneficia conſiſtunt, publicatæ fuerint, uel poſſeſsio illorum ab eis quos id contingit petita extiterit, ſi reſignantes ipſi iſta, poſtmodum in eorundem reſignatorum beneficiorum poſſeſsione deceſſerint, non per reſignationem, ſed per obitum huiuſmodi, uacare cenſeantur, collationes quoque & quæuis aliæ diſpoſitiones de illis tanquam per reſignationem uacantibus, factæ, & inde ſecuta, nullius ſint roboris, uel momenti.

De non appellando ante diffinitiuam ſententiam.

Item, idem D. N. ut finem litibus celerius imponatur, & litigantium pareatur ſumptibus, & expenſis, ſuorum prædeceſſorum conſtitutionibus, & ſtatutis inhærendo, ſtatuit, & ordinauit, quòd in cauſis in Ro. Cu. pendentibus, & quas in poſterum contigerit agitari, nulli ante diffinitiuam ſententiam liceat appellare, nec appellatio, ſi fuerit emiſſa, debeat admitti, niſi ab interlocutoria, quæ uim habeat diffinitiuæ, uel à grauamine minime concernente negotium principale, quod non poſsit per appellationem a diffinitiua ſententia, reparari, nullique cauſæ appellationum committantur, niſi in comiſſ. exprimatur, quòd interlocutoria uim diffinitiuæ habeat, uel grauamen ſit tale, quod in appellatione à diffinitiua non ualeat reparari, alioqnin appellationes, & comiſſiones, in poſterum, & quicquid inde ſecutum fuerit, nullius ſit roboris, & momenti; comiſsionibus appellationum iam iudicibus præſentatis, & exhibitis, in ſuo robore permanſuris, in quibus latis ſuper eiſdem ſententijs, ſecundo, vel vlterius, ab eis non liceat appellare, appellantes uerò, & appellationes, etiam ab interlocutorijs, & grauaminibus huiuſmodi, ſuo, uel alterius nomine proſequentes, ſi ſuccubuerint, ultra expenſas, & damna, ad quæ reſarcienda de iure condemnatus compellitur, uigiori florenorum auri pœna mulctentur.

Non ſtetur Comiſsioni poſt concluſionem.

Item, ſtatuit, & ordinauit, quod in Commiſsionibus de iuſticia, ſeu mandatis, etiam conſiſtorialibus, per eum, ſeu de eius mandato uel auctoritate, in cauſis in quibus concluſum exiſtat, in poſterum concedendis, etiam ſi in eis de concluſione huiuſmodi implicitè uel explicitè mentio facta fuerit, nihil cenſeatur eſſe conceſſum, niſi per conceſsionem commiſsionis huiuſmodi, concluſioni derogetur expreſſe.

De literis Religioſorum expediendis

Item, uoluit, & ordinauit, quòd ſi aliqui Religioſi petunt aliquod beneficium ad nutum amouibile, cum clauſula quòd exinde pro ſolo nutu Abbatis uel Superioris amoueri non poſsit, literæ quo ad ipſam clauſulam, nullatenus expediantur, niſi idem D.N. ponat in Signatura, quòd non poſsit amoueri, uel ad partem, clauſulam ipſam concedat.

De Clauſula ponenda in literis permutationum beneficiorum.

Item, ſi committatur alicui, beneficij reſignationis receptio. ponatur clauſula, Atiẽte qnnque prouideas &c. & ſi ea cauſa permutationis reſignationes fiant ponatur clauſula, quòd neuter permutantium, ius acquirat, niſi quilibet ipſorum, ius habuerit in beneficio per ipſum reſignato.

De ſupplendis defectibus.

Voluit, quòd ſi petatur ſuppleri defectus in genere, nullatenus literæ deſuper concedantur, niſi in petitione deſuper huiuſmodi defectus exprimantur, uel per Fiat ut petitur. Supplicatio ſignata fuerit.

De derogatione Iuriſpatronatus.

Item, uoluit quòd ſuper quouis beneficio eccleſiaſtico, de iure patronatus laicorum, non expediantur literæ, niſi ponatur expreſſe, quòd tale beneficium tanto tempore uacauit, quòd eius collatio ad ſedem apoſtolicam legitime eſt deuoluta; uel quia tempus patronis laicis, ad præſentandum a iure præfixum, lapſum exiſtat; aut ad id patronorum ipſorum accedat aſſenſus.

Et ſi per ipſum, iuri patronatus huiuſmodi derogari contigerit, ſi ius huiuſmodi ad aliquem Regem, Ducem Marchionem, uel alium Principem pertineat, & de hoc in literis prouiſionis, uel mandati de prouidendo de dicto beneficio, mentio facta non fuerit: non cenſeatur iuri huiuſmodi, quomodolibet fore derogatum.

De Com-

Digitized by Google

De Commendis.

Item, voluit quod nulli Sæculari de regulari, nec Religioſo de ſæculari beneficijs commenda detur, niſi in Signatura, vel per clauſulam ad partem ſuper petitione commēdæ huiuſmodi, de commenda ipſa mētio fiat.

De Reformationibus.

Item, voluit, ſtatuit, & ordinauit, quod ſuper quibuſcunque reformationibus quorumcūque beneficiorum vacantium, vel certo modo vacaturorum, in quibus petitur quod literæ ſuper prima data expediri poſsint, ſi ex huiuſmodi expeditione ſub tali data, cuicunque videatur poſſe fieri præiudicium, literæ huiuſmodi ſub ipſa prima data nullatenus expediantur, niſi reformationes huiuſmodi per Fiat, & ſub prima Data ſignatæ fuerint.

De Conſenſu in Reſignationibus, & Penſionibus.

Item voluit, & ordinauit, quod ſuper reſignatione cuiuſcūque beneficij Eccleſiaſtici, ſeu ceſſione iuris in eo, quam in manibus ſuis, vel in Cancellaria apoſtolica fieri contigerit, apoſtolicæ literæ nullatenus expediantur, niſi reſignans, vel cedens, ſi præſens in Ro. Cu. fuerit, perſonaliter; alioquin, per procuratorem ſuum ad hoc ab eo ſpecialiter conſtitutum, expeditioni huiuſmodi in eadem Cancellaria expreſſe conſenſerit, & iurauerit, vt moris eſt; & ſi ipſum reſignantem, vel cedentem pluries ſuper vno, & eodem beneficio in fauorem diuerſarum perſonarum, ſucceſsiue conſentire contigerit, voluit Sanctitas ſua, quod primus conſenſus tenere debeat, & alij poſteriores conſenſus, ac literæ illorum prætextu, etiam ſub priori Data, expeditæ pro tempore, nullius ſint roboris, vel momenti; nec literæ reſeruationis, vel aſsignationis etiam motu proprio, cuiuſuis penſionis annuæ, ſuper alicuius beneficij fructibus expediri poſsint, niſi de conſenſu illius qui penſionem perſoluere tunc habebit.

De Ingreſſu religionis.

Item, non dentur literæ ſuper beneficijs vacaturis per Ingreſſum religionis, niſi ille præceſſerit Datam deſuper petitionis.

Non valeat impetratio facta per modum in Cancellaria exprimēſi.

Item, voluit quod ſi petatur aliquod beneficium, vacans per modum in Cancellaria Apoſtolica exprimendum, talis impetratio non valeat, nec literæ deſuper expediantur.

De executione facienda.

Item, voluit, ſtatuit, & ordinauit, quod quotieſcunque per ſignaturam ſuam, vel de eius mandato factam, ſuper exequēdis aliquibus, cum adiectione proprij nominis, vel dignitatis cuiuſuis, iudex detur; literæ deſuper expediantur, cum expreſsione quod idem iudex executionem faciat per ſe ipſum.

De Diſpenſationibus in gradibus Conſanguinitatis.

Voluit, quod in literis diſpenſationum ſuper aliquo gradu Conſanguinitatis, vel Affinitatis aut alias prohibito, ponatur Clauſula, ſi mulier rapta non fuerit; & ſi ſcienter, ponatur clauſula addita in quinterno.

Super defectu natalium.

Voluit, quod in diſpenſationibus ſuper defectu natalium, quod poſsint ſuccedere in bonis temporalibus ponatur Clauſula, quod non præiudicetur illis, ad quos ſucceſsio bonorum ab inteſtato pertinere debeat,

Super defectu ætatis.

Item, quod per quamcunque ſignaturam in quauis gratia, nullatenus diſpenſatio veniat, niſi dicta gratia totaliter effectum huiuſmodi diſpenſationis concernat, vel alias nihil conferat, aut operetur; & ſi ſuper defectu ætatis ſit, deſpēſatio huiuſmodi, de duobus duntaxat annis dari valeat, habita prius per teſtes idoneos, vel alias, informatione, quo ad idoneitatem perſonæ, cui dicta diſpenſatio conceditur.

Nulli ſuffragetur diſpenſatio niſi literis confectis.

Item, cum conceſsiones ſuper gratijs diſpenſationum quarumcumque quibuſuis per ipſum D. N. conceſſarum, vel concedendarum, per Regulas Cancellariæ Apoſtolicæ ſint prouide limitatæ, licet aliquando in petitionibus ſuper huiuſmodi conceſsionibus oblatis, multa ſint petita; ne quis talium conceſsionum prætextu, id diſpenſatiue tenere, aut facere præſumat, ad quod conceſsiones huiuſmodi ſe non extendant, voluit idem D. N. quod nulla talis diſpenſatio cuiquam in iudicio, vel extra ſuffragetur, antequam ſuper ea literæ apoſtolicæ ſint confectæ.

De non promouendis ad ſacros ordines.

Item, voluit, quod ſecum petentibus diſpenſari, vt ratione beneficiorum non teneantur ſe facere promoueri in Ro. Cu. vel in ſtudio, per fiat, ſeptennium, alias vero quinquennium detur, dummodo infra annum a tempore datæ diſpenſationis huiuſmodi, ad Subdiaconatus ordinem ſint promoti.

De fructibus in abſentia.

Item, de fructibus in abſentia percipiendis, detur in Romana Curia, vel in ſtudio reſidendo per quamcunque Signaturam, ſeptennium; & alibi, quinquennium.

De Indulgentijs.

Item, voluit, quod in literis Indulgentiarum ſolum dentur feſta per Cancellariam dari ſolita, & quod durent per viginti annos, niſi petatur pro vna die, & tunc durent perpetuo.

De Clauſulis ponendis in literis Indulgentiarum.

Item, voluit quod in literis Indulgentiarum, ponatur, quod ſi Eccleſiæ, ſiue Cappellæ, vel alias, aliqua indulgentia fuerit per ipſum conceſſa, de qua inibi ſpecialis mentio facta non ſit, huiuſmodi literæ ſint nullæ.

De Indulgentijs conceſsis ad inſtar.

Item, voluit idem D. N. quod literæ ſuper Indulgentijs, non expediantur ad inſtar, niſi ſpecificentur.

De pluribus beneficijs vacantibus petitis.

Item voluit, & ordinauit, quod in gratijs beneficialibus de vacantibus, aut certo modo vacaturis, factis quibuſuis, ſi plura petantur beneficia, vnum cuiuſcunque annui valoris, per ſimplicem ſignaturam, & addito, vt petitur, duo aut tria, & non vltra, beneficia petita veniant, dummodo etiam illorum fructus &c. Centum libras Turonen. paruorum, ſecundum co. æſti. ſiue tantundem in alia moneta, non valeant annuatim.

De exprimendo valore in impetrationibus.

Item, voluit, quod in gratijs (quas quibuſuis perſonis, de beneficijs vacantibus, ſeu certo modo vacaturis, fieri contigerit, illorum, & aliorum quorumcunque beneficiorum, quæ dictæ perſonæ tunc obtinuerint, ſeu de

quibus

Digitized by Google

quibus eis forſan prouiſum fuerit, vel conceſſum, aut mandatum prouideri) verus annuus, per marcas argenti, aut ſterlingorum, vel libras Turonen. paruorum, ſeu florenos auri, aut ducatos, vel vncias auri, ſeu aliam monetam, valor, ſecundum co. æſti. exprimatur; niſi perſonæ prædictæ, beneficia, quæ tunc obtinuerint, aut in quibus, vel ad quæ ius eis competit, iuxta ipſarum oblationes, vel alias, dimittere teneantur. Alioquin, gratiæ ſint nullæ, & quæcũque nouæ prouiſiones, aut perinde valere, vel aliæ gratiæ, poſt modum deſuper impetrandæ, ſint inualidæ, nec cuiquam ſuffragentur; niſi in illis, ſpecialis, & expreſſa mentio de his fiat; literæq; deſuper intra ſex menſes, ab earum dat. in totum expediantur, & iura omnia propterea debita, integre perſoluantur; & idem ſeruetur in gratijs, quas a Sanctitate ſua motu proprio emanare contigerit, quo ad beneficia de quibus per Sanctitatem ſuam pro tempore prouidetur ſeu prouideri mandatur, aut alias diſponitur, ac literis, per quas pro tempore, ad Eccleſiarum patriarchalium, & cathedralium, ac Monaſteriorum regimina promotis conceditur, quod monaſteria, & alia beneficia eccleſiaſtica ſæcularia, & regularia per eos obtenta, in quibus, & ad quæ ius eis competit, retinere poſſint.

De clauſulis in beneficijs vacan. ponendis.

Voluit, & ordinauit, quod quando prouidet. ſeu mandat prouideri alicui, de beneficio eccleſiaſtico vacante, tunc dari poterunt clauſulæ, ſi petantur, etiam ſi illud quouiſmodo &c. ſeu per conſtitutionem execrabilis, vacet, ac ſpecialiter reſeruatum, inter aliquos litigioſum ſit & eius collatio deuoluta fuerit, & ſi pro collitigante, vel ſurrogationem, aut Si neutri, vel Si nulli &c. petente, ſi tunc lis ſpecifice exprimatur; nec detur aliqua generalis reſeruatio diſpoſitiue, niſi deſuper in conceſſione, ſpecialis, & expreſſa, ac pure, & non ſub conditione, mentio fiat; & tunc reliquæ reſeruationes inibi contentæ, veniant; ſi vero tempore expeditionis inde literarum, generalis reſeruatio huiuſmodi probari non poſſit, aut in nouis prouiſionibus, ſeu pro Collitigantibus ſi neutri, vel ſi nulli &c. ſit expreſſum, quod ab aliquibus aſſeritur, illum, cuius beneficium concedit, Collectorem, Subcollectorem, Abbreuiatorem, vel Familiarem, &c. fuiſſe, clauſula ponatur, etiam ſi dictum beneficium, ex eo quod talis Collector, Abbreuiator, vel Familiaris &c. fuit, diſpoſitioni apoſtolicæ generaliter reſeruatum exiſtat, dummodo non ſit in eo alicui ſpecialiter ius quæſitum: In reliquis vero nulla clauſula detur, vnde reſeruatio generalis elici poſſit, niſi deſuper ſignatura per duplex Fiat ſignata ſit, aut reſeruatio, vel alias ſpecialiter habeatur.

De expreſſionibus qualitatum beneficiorum in impetrantibus.

Item, voluit quod ſuper beneficijs Eccleſiaſticis, de qualitatibus illorum, videlicet, an dignitates, perſonatus, vel officia ſint, eiſque cura immineat animarum, & ad illa conſueuerit quis per electionem aſſumi, mentio fiat: alias gratiæ deſuper factæ. ſint nullæ; & ſi qualitates huiuſmodi, affirmatiue, vel conditionaliter non exprimãtur; negatiua expreſſio deſuper fiat, in beneficijs quæ tales qualitates, vel ex eis aliquas, cõſueuerint habere.

De Beneficijs vacantibus per contractum matrimonij.

Item, ſi reſeruetur beneficium per contractum matrimonij; non dentur alij modi vacationum de futuro; nec cenſeatur beneficium reſeruatum ſpecialiter, vel affectum; niſi ſequatur matrimonium; ſed in beneficijs per promotionem, vel aſſecutionem, aut ingreſſum religionis, vacaturis, ponatur clauſula, etiam ſi nõ petatur, Cum beneficia huiuſmodi, præmiſſo, vel alio quouis modo &c. præterquam per obitum obtinentis, vacare contigerit, etiam ſi vacent.

De Clauſulis ponendis in literis Religioſorum.

Item, voluit, quod ſi petatur aliquem in religioſum recipi, & ſibi de quouis beneficio eccleſiaſtico prouideri, per ſimplicem ſignaturam, Fiat, receptio huiuſmodi duntaxat, detur, adiecto, Si petens idoneus ſit, aut aliud canonicum non obſiſtat; & exprimatur, ſi certus numerus regularium ſit ibidem, cui etiam non derogetur, niſi expreſſe concedatur; & ſi numerus iſte non exiſtat, ponatur, Dummodo receptionis locus huiuſmodi, nimium propterea non grauetur.

De Tranſlatione Religioſorum.

Item, ſi regularis petat ſibi de beneficio ab aliquo monaſterio, vel alio regulari loco dependente, prouideri, & appareat ex petitione huiuſmodi, quod alterius monaſterij, vel loci, religioſus ſit; licet inibi tranſlatio non petatur, nihilominus illa veniat.

De Clauſula, Si eſt ita.

Item, quod in literis ſuper beneficijs, per Conſtitutionem Execrabilis. vacantibus; ponatur Clauſula, Si eſt ita; ſimiliter de quibuſcunque narratis, informationem facti requirentibus.

De Petente prouideri de vacaturo.

Item, petenti ſibi prouideri de vacaturo, dentur literæ de vacaturo; & e conuerſo, prout expedierit Impetranti.

De Mandatis apoſtolicis, & executorialibus.

Voluit, & ordinauit, quod mandata apoſtolica ſuper ſententijs in Romana Curia latis, executioni demandandis, ſub bulla expediantur; alias ſint nulla.

Reuocatio decimarum.

Item, reuocauit quaſcũque decimarum, ſubſidiorum, vigeſimæ, & aliorum onerum impoſitiones, quæ a præfato Pio prædeceſſore ſuo, ex quauis cauſa, etiam in ſubſidium expeditionis contra Turcas, & alios orthodoxæ fidei hoſtes, emanarunt; & quaſcunque facultates ſuper decimarum, vigeſimæ, & onerum huiuſmodi exactione, quibuſuis fructuum, & prouentuum, Cameræ Apoſtolicæ debitorum, Collectoribus, & Apoſtolicæ Sedis Nuntijs, ab eodem Prædeceſſore conceſſas; Suſpendit quoque ad ſuæ Sanctitatis, & Sedis Apoſtolicæ beneplacitum, quaſcunque plenarias Indulgentias, ab eodem Prædeceſſore, ex quauis cauſa, etiam expeditionis huiuſmodi, conceſſas, quæ per Nuncios, vel quæſtores deferebantur; necnon deputandi, & eligendi confeſſores, qui plenarie abſoluant, & alia faciant, ad earundem Indulgentiarum ſuſpenſarum effectum; reliquasq; facultates, ipſas Indulgentias quomodolibet concernentes: præter quam quo ad ea, in quibus indulgentiæ, & facultates in aliqua ſui parte ſint ſortitæ effectum; ita, vt illis, qui implentes iniuncta eis in literis indulgentiarũ huiuſmodi, iam conſequuti ſunt facultatem eligendi Confeſſorem, qui abſoluat eos plenarie in mortis articulo, per huiuſmodi ſuſpenſionem non præiudicet, quin facultate ipſa vti poſſint in futurum; Decreuit quoque irritum, & inane, quicquid facultatum reuocatarum earundem prætextu, in poſterum contigerit attentari.

Digitized by Google

Reuocatio facultatum percipiendi precium officiorum.

Item, reuocauit, caſſauit, & annullauit, ac irritas declarauit, quaſcunque facultates percipiendi precium officiorum Ro. Cu. pro tempore vacantium, in toto, vel in parte, ac quauis collationes, & conceſsiones, aliasq; diſpoſitiones per ſæ. re. Pi um papam IIII. prædeceſſorem ſuum, de dictis officijs, etiam, ex die Collationum, conceſsionum, & diſpoſi onum eorũdem, inantea vacaturis, in fauorem quarumcunque perſonarum, eccleſiarum, Monaſteriorum, Piorum locorum, Collegiorum, ſeu eorum menſarum, etiam perpetuo, etiam in vim cõtractus, & ea titulo oneroſo, & ſub alia quauis verborum forma (quam, & præmiſſorum tenores, pro expreſſis haberi voluit) conceſſas, & factas; quo ad officia quæ poſt obitum ipſius prædeceſſoris vacarunt, & in poſterum quomodolibet vacabunt.

Quod fructus in Tertia parte augeri posſint, vigore Clauſulæ.

Item, cum nonnulli in impetrationibus beneficiorum eccleſiaſticorum, pro tempore vacantium, & certo modo vacaturorum, aſſerendo illorum fructus &c. certum per eos expreſſum annuum valorem nõ excederes nonnunquam obtineant a Sanctitate ſua, vt huiuſmodi ualorem annuum augere posſint; vt verius poſsit in confectione literarum ſuper huiuſmodi impetrationibus, ſumma, ac valor ipſe annuus exprimi, aliter deſuper non ſpecificato; ac de veritate huiuſmodi conceſsionis, in poſterum hæſitari contingat, Declarauit, prætextu conceſsionis huiuſmodi, valorem ipſum vſque ad tertiam partem valoris expreſsi, & in prima, quæ deſuper fiet, literarum expeditione duntaxat, augeri poſſe; & eas, quas literis iam expeditis cum expreſsione valoris ſpecificati, aut non integro augmento prædicto, denuo deſuper expediri contigerit literas, cum aliquo augmento valoris huiuſmodi, nullius eſſe roboris, vel momenti, etiam ſi motu proprio beneficiales gratiæ, & diſpoſitiones quæcunque, a Sanctitate ſua emanarent.

De Inſordeſcentibus.

Item, ne perſonis, pro quibus literæ ſuæ Sanctitatis emanabunt, ob generalem abſolutionem a cenſuris eccleſiaſticis, quibus ligatæ forent, ad eorundem effectum indifferenter concedi, & in literis apoſtolicis apponi ſolitam, præſtetur occaſio cenſuras ipſas vilipendendi, & inſordeſcendi in illis; ſtatuit, & ordinauit huiuſmodi abſolutionem, & clauſulam in literis, quas in futurum cum illa concedi continget, non ſuffragari non parentibus rei iudicatæ; Incendiarijs; violatoribus Eccleſiarum; Falſificatoribus, & falſificari procurantibus literas & ſupplicationes apoſtolicas, & illis vtentibus; receptatoribus, & fautoribus eorum; ac res vetitas ad infideles deferentibus; violatoribus eccleſiaſticæ libertatis; via facti, auſu temerario, apoſtolicis mandatis non obtemperantibus; & nuncios, Vel executores apoſtolicæ Sedis, & eius officialium, eis commiſſa exequentes impedientibus; qui propter præmiſſa, vel aliquod eorum excommunicati, a iure, vel ab homine, per quattuor menſes, ſcienter excommunicationis ſententiam huiuſmodi ſubſtinuerint, Et generaliter, quibuſcunque alijs, qui cenſuris aliquibus, etiam alias quam vt præfertur, quomodolibet ligati, in illis per annum continuum inſorduerint.

Officiales nihil exigant vltra debitum.

Item, idem D. N. exactionibus, quas Sanctitas ſua non ſine diſplicentia, plerunque fieri intellexit per officiales Romanæ Curiæ; qui, conſtitutis ſibi emolumentis, pro exercitio officiorum, quæ obtinent, non contenti; vltra, a proſequentibus negotiorum quorundam expeditionem in eadem, exigere non verentur, obuiare volens; diſtricte præcipiendo inhibuit omnibus, & ſingulis quæuis officia in eadem Curia obtinentibus, ne de cætero, quicquam, prætextu officiorum, quæ obtinent, quouis colore, etiam celerioris expeditionis ultra emolumenta huiuſmodi, exigere, ſeu ad hunc effectum, expeditionem eorum quæ eis incumbunt, malitioſe differre; ſub excõis, & præter illam, ſuſpenſionis a perceptione emolumentorum huiuſmodi, pro prime, ad ſemeſtre; & pro ſecunda, ad annum; & pro tertia, vicibus, quibus ſic ex cederent priuationis officiorum per eos obtentorum, in quibus ſic exceſſerint, pœnis. Ac voluit, quod S. R. E. Vicecancellarius, Camerarius, & Maior pœnitentiarius, excedentes ipſos reſpectiue, prout eis ſubſunt, per ſubtractionem emolumentorum eorundem, ac alias, vt præmittitur, compellant ab huiuſmodi illicitis exactionibus abſtinere, & contra eos, per prædictas pœnas, & alias, pro ut melius expedire viderint, procedant.

Quod Cardinales non compræhendantur ſub regulis fiendis.

Item, Cum S. R. E. Card ipſi Sanctiſs. D. N. aſsiſtant, ac propterea debeant ſpecialibus prærogatiuis, & priuilegijs gaudere; Idem D. N ſtatuit, ordinauit, decreuit, & declarauit, quod in quibuſcunq; conſtitutionibus, & regulis per Sanctitatem ſuam in poſterum, poſt hanc primam editionem, & ſuarum conſtitutionum, & regularum publicationem faciendis; non includantur ipſi Cardinales; niſi illæ eorundem Cardinalium fauorem concernant; vel ipſæ Conſtitutiones edendæ, de eorundem Cardinalium vel maioris partis eorum, conſilio editæ fuerint.

De poteſtate Reuerendiſs. D. Vicecancellarij, & Cancellariam Regentis.

Primo, quod poſsit committere abſolutionem illorum, qui ignoranter in ſupplicationibus, vel in literis apoſtolicis, aliquid ſcriberent, corrigerent, vel delerent.

Item, quod poſsit corrigere nomina, & cognomina perſonarũ & beneficiorũ, dum tamen de corpore cõſtet.

Item, quod poſsit omnes cauſas beneficiales, etiam non deuolutas, committere in Curia, cum poteſtate citandi ad partes.

Item, quod proceſſus auctoritate Apoſtolica decretos, aggrauare poſsit, cum inuocatione brachij ſæcularis; & ſententias executioni demandari facere, contra intruſos, & intrudendos, per literas Apoſtolicas deſuper conficien. & non alias.

Item quod poſsit concedere quibuſuis petentibus conſeruatorias per triennium, in forma.

Item, quod poſsit quibuſlibet nobilibus perſonis petentibus, dare indultum de celebrando, & celebrari faciendo in locis interdictis; & per triennium reconciliari faciendo eccleſias in Cæmeteria polluta, in forma.

Item, quod poſsit admittere, & recipere reſignationes beneficiorum eccleſiaſticorum quorumlibet, etiam generaliter, vel ſpecialiter reſeruatorum, ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis, & deſuper ſupplicationes per Conceſſum ſignare, pro literis Apoſtolicis inde conficiendis, vt moris eſt.

Item, quod poſsit ſignare ſupplicationes duorum Referẽdariorum manibus ſignatas, de nouis prouiſionibus, ſi neutri, & ſurrogationibus pro Colligãtibus; in quibus nõ detur clauſula generalẽ reſeruationẽ importans.

Item quod

Digitized by Google

Item, quod poſſit ſignare ſupplicationes, etiam manibus duorum Referendariorum ſignatas, de beneficiis eccleſiaſticis vacantibus, ſæcularibus, ac regularibus, diſpoſitioni Apoſtolicæ generaliter non reſeruatis, quorum cuiuslibet valor centum florenorum auri de Camera, vel totidem librarum Turoneñ paruorum, ſeu totidem in alia moneta, ſecundum communem æſtimationem valorem annuum non excedat.

Item, quod poſſit ſignare ſupplicationes, manu vnius Referendarij ſignatas, ſuper defectu natalium, ad omnes ſacros ordines.

Item, quod in beneficijs, generaliter, vel ſpecialiter non reſeruatis, impetrationum quarumlibet reformationes, de non obſtante, & diſpenſationum obmiſſarum, ac beneficiorum valoribus, & qualitatibus, nataliumq; defectibus, ſignare poſſit.

Item, quod poſſit ad ordines ſuſcipiendos arctatis, prorogare terminos de dictis ſuſcipiendis ordinibus, vſque ad proxima tunc a iure ſtatuta tempora; in quibus ſic arctati, ſucceſſiue ad ipſos ordines promoueantur.

Placet, publicentur, & deſcribantur. M.

Lectæ, & publicatæ fuerunt ſupraſcriptæ Regulæ, ordinationes, & Conſtitutiones, Romæ in Cancellaria apoſtolica, Anno Incarnationis dominicæ, 1565. die vero ſabbati XVIIII. Menſis Ianuarij, Pontificatus prælibati Sanctiſſimi D. N. Papæ Anno primo.

A. Lomellinus Cuſtos.

RESERVATIO MENSIVM APOSTOLICORVM, & Alternatiua pro Epiſcopis Reſidentibus.

Sanctiſſimus in Chriſto pater, & Dominus noſter, dominus Pius, diuina prouidentia Papa Quintus (qui antea quaſcunque gratias præuentiuas ad vacatura beneficia, a Prædeceſſoribus ſuis emanatas, certis tunc expreſſis modo, & forma, reuocauerat) Cupiens pauperibus Clericis, & alijs benemeritis perſonis, de beneficijs eccleſiaſticis prouidere: Omnia, & ſingula beneficia eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & quorumuis ordinum regularia, qualitercũque qualificata, & vbilibet exiſtentia, inantea vſque ad quinquennium, a die præſentis conſtitutionis computandum, in ſingulis, Ianuarij, Februarij, Aprilis, Maij, Iulij, Auguſti, Octobris, & Nouembris, menſibus, alias quam per reſignationem, extra Romanam Curiã quomodolibet vacatura, ad Collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamuis aliã diſpoſitionem quorumcunque Collatorum, & Collatricum, ſæcularium, & regularium (non tamen Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium aut aliorum, ſub concordatis inter ſedem Apoſtolicam, & quoſcunque alios initis, & per eos, qui illa acceptare, & obſeruare debuerunt, acceptatis, & obſeruatis, quæ lędere non intendit, comprehenſorum) quomodolibet pertinentia, diſpoſitioni ſuæ generaliter reſeruauit.

Et voluit, quod in ſupplicationibus, ſeu conceſſionibus gratiarum, quæ de dictis beneficijs tunc vacantibus, etiã Motu proprio fient, de menſe, in quo vacauerint, diſpoſitiue mẽtio fiat: Alioquin gratiæ prædictæ ſint nullæ.

Et quod priuilegia, & indulta apoſtolica de diſponendo de huiuſmodi beneficijs, etiam cum clauſulis derogatoriarum derogatorijs, ac fortioribus, efficacioribus, & inſolitis, irritantibusque, & alijs decretis, quibuſuis perſonis, & Collegijs, cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, quomodolibet conceſſa, aduerſus reſeruationem huiuſmodi nullatenus ſuffragentur. Sicque in præmiſſis per quoſcunque &c iudicari debere, ac irritum &c. decreuit.

Et inſuper Sanctitas ſua volens Epiſcopis, Archiepiſcopis, & Patriarchis apud eorum Eccleſiam, ſeu in illorum diœceſi pro tempore reſidentibus gratificari, eis, quod quoties cunque, & quandiu, apud eorum eccleſias ſeu in eorum diœc. reſederint duntaxat, de quibuſuis dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, officijs, Canonicatibus, & præbendis, ac alijs beneficijs eccleſiaſticis cum cura, & ſine cura ſæcularibus, & quorumuis ordinum regularibus, ad eorum collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem (non tamen ſimplicem inſtitutionem) pertinentibus, quæ inantea in ſingulis Februarij, Aprilis, Iunij, Auguſti, Octobris, & Decembris menſibus vacare contigerit, dummodo alias diſpoſitioni apoſtolicæ generaliter reſeruata, vel ex generali reſeruatione apoſtolica affecta non fuerint, libere diſponendi facultatem conceſſit. Ac etiam voluit, quod dicti Epiſcopi, Archiepiſcopi, & Patriarchæ de Collatione, & prouiſione, ſeu alia diſpoſitione beneficiorum, in reliquis menſibus videlicet, Ianuarij, Martij, Maij, Iulij, Septembris, & Nouembris, pro tempore vacantium, quæ ex tunc, pro vt ex ea die, & e contra, diſpoſitioni ſuæ (vt præfertur) reſeruauit, ſe non intromittant. Et ſi quomodolibet ſe intromiſerint, collationes, & prouiſiones, ac aliæ diſpoſitiones beneficiorum per eos in vim præſentis conceſſionis pro tempore faciendæ nullæ, & inanes, nulliusq; roboris, vel momenti, ipſiq; beneficio alternatiua huiuſmodi eo ipſo priuati exiſtant, ac Epiſcopi, Archiepiſcopi, & Patriarchæ præfati infra tres menſes a die publicationis præſentis conſtitutionis computañ. ſe alternatiuam huiuſmodi acceptare, vel recuſare coram notario publico, & teſtibus declarare teneantur, alioquin lapſo trimeſtri, alternatiua huiuſmodi illis nullatenus ſuffragetur. Decernens irritum &c.

Placet, publicetur, & deſcribatur. M.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ In Cancellaria Apoſtolica. Anno Incarnationis dominicæ 1565. Die vero Iouis xxiiii. menſis Ianuarij, Pontificatus Sanctiſſimi D. N. Papæ. Anno primo.

A. Lomellinus Cuſtos.

REVOCATIO FACVLTATVM CONCESSARVM Legatis, & Nuntijs Apoſtolicis.

Sanctiſsimus in Chriſto pater, & Dominus noſter Dominus Pius, diuina prouidentia Papa V. qui nuper, in Conſiſtorio ſuo ſecreto, quoſcunque ſuos, & Sedis Apoſtolicæ Legatos in Italia per prædeceſſores ſuos conſtitutos, de Fratrum ſuorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio reuocauerat, euique intiotuit diuerſos ſuos, & eiuſdem Sedis Legatos etiã de latere, ac Nuntios per eoſdem prædeceſſores creatos, & deputatos prætextu facultatum eis conceſſarum forſan ob prouinciarum, & locorum in quibus Legati, & Nuntij munere funguntur, a Romana Curia diſtãtiam,& exinde ignotam eis Sanctitatis ſuæ mentem,ea aliquando concedunt, a quibus eadẽ Sanctitas ſua abſtinet, & abſtinere decreuit: Volens præmiſsis occurrere, ac intendens ipſorum Legatorum, & Nuntiorum facultates reformare, omnia & ſingula facultates,& indulta quibuſuis ſuis, & dictæ Sedis Legatis etiam de latere Nuntijs, in quibuſuis Regnis, Prouincijs, Ducatibus, dominijs, ciuitatibus,& locis tam citra quam vltra montes per quoſcunque Roman. Pontifices prædeceſſores ſuos, ac Sedem Apoſtolicã etiam Conſiſtorialiter creatis & deputatis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis declarationibus, atteſtationibus, & reuocationibus, preſeruatiuis, ac derogatoriarum derogatorijs alijsque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibusque, & alijs decretis etiam Motu proprio & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & ex quibuſuis etiam vrgentiſsimis cauſis, ac quauis cõſideratione etiã conſiſtorialiter conceſſa, Quorum omnium tenores & formas,ac decreta in illis appoſita Sanctitas ſua haberi voluit pro expreſsis,quo ad ea in quibus nondum ſuot effectum ſortita, reuocauit, caſſauit, & annullauit, Ac quicquid prætextu facultatum, & indultorum reuocatorum huiuſmodi poſt publicationem præſentis conſtitutionis contigerit attentari, irritum & inane decreuit, ſtatuto, ordinatione, & declaratione ſuis in craſtinum aſſumptionis ſuæ editis, quibus voluit ipſos Cardinales in conſtitutionis per eandem Sanct. ſuam in poſterũ edendis, & publicandis non comprehendi niſi illæ eorum fauorem concernerent, vel ipſæ conſtitutiones de eorũdem Cardinalium, vel maioris partis eorum conſilio editæ forent, nequaquam obſtantibus.

Placet, publicetur, & deſcribatur. M.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica Anno incarnationis Dominicæ Millefimo Quingenteſimo Sexageſimo quinto, Die vero Martis decima nona menſis Februarij, Pontificatus præfati Sanctiſs. D. N. Papæ Anno primo.

A. Lomellinus Cuſtos.

PROROGATIO EXPEDITIONIS LITTERARVM quo ad conceſſa per fel. rec. Paulum Papam Quartum.

Sanctiſsimus in Chriſto pater, & dominus noſter dominus Pius diuina prouidentia Papa V. qui in craſtino ſuæ aſſumptionis ad ſummi apoſtolatus apicem, per certã conſtitutionem ſuam voluerat, quod conceſſa per fel recor Pium Quartum prædeceſſorem ſuum, & de eius mandato, expedirentur in forma Rationi congruit,ſub die coronationis ſuæ, vt moris eſt, & idem quo ad conceſſa per Piæ me. Paulum Papam IIII. etiam prædeceſſorem ſuum ad ſex menſes dumtaxat ab ipſa die Coronationis incipiendos, obſeruari voluerat, Volens ipſorum qui litteras ſuper conceſsis per eundem Paulum IIII. prædeceſſorem nondum expediuerint indẽnitati conſulere,dictos ſex menſes ad alios ſex menſes a fine prædictorum ſex menſium computandos, prorogauit.

Placet publicetur & deſcribatur. M.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ, in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnationis dominicæ, Millefimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, die vero Martij. xvj. Menſis Iulij, Pontificatus præfati Sanctiſsimi domini noſtri Papæ Anno Primo.

A. Lomel. Cuſtos.

DECLARATIO CONCILII TRIDENTINI De compaternitate, & affinitate ex fornicatione, ac matrimonijs deſuper contractis, & contrahendis.

Sanctiſsimus in Chriſto pater & D. N. D. Pius diuina prouidentia PP. V. Ad cuius notitiam peruenit, quod cum in decretis Sacri Concilij Tridentini certæ tantum perſonæ enumerentur, inter quas duntaxat cognatio ſpiritualis deinceps contrahatur, ab aliquibus reuocatur in dubium, ao qui vltra perſonas in dictis decretis enumeratas quoquo modo cognatione ſpirituali ante confirmationem dicti Concilij coniuncti erant, abſque diſpenſatione apoſtolica matrimonium poſt dictam confirmationem contrahere potuerint, ac hodie, & de cetero contrahere poſsint, cum ante prædictam confirmationem id facere de iure minime liceret, Et inſuper cum in eiſdem decretis ſtatuantur affinitatem, quæ ex fornicatione contrahitur, in illis ſolummodo attendi debere, qui primo, vel ſecundo affinitatis gradu coniunguntur, ab aliquibus pariter dubitetur, An matrimonia inter perſonas quæ ante confirmationem dicti Concilij tertio, vel vlteriori huiuſmodi affinitatis gradu cõiunctæ erant, poſt confirmationem eiuſdẽ Concilij abſque diſpenſatione

apoſtolica

ed by Google

apoſtolica contracta, & quæ deinceps contrahi contigerit, dirimi debeant, Sanctitas ſua ad tollendum omne dubium, eos qui ante confirmationem prædicti Concilii cognationem ſpiritualem, contraxerunt (dummodo non ſint ex perſonis in dictis decretis enumeratis, & inter quas tantum Concilium voluit deinceps contrahi) hanc cognationem ſpiritualem matrimonii vinculo inter ſe abſque diſpenſatione aliqua libere & licite copulari poſſe, ac matrimonia etiam poſt confirmationem huiuſmodi abſque diſpenſationem ſedis apoſtolicæ inter eas iam contracta valere, plenamque roboris firmitatem obtinere, Et ſimiliter matrimonia poſt confirmationē Concilii abſque diſpenſatione apoſtolica ſequuta, & quæ de cætero ſequentur, inter perſonas quæ ante dictam confirmationem affinitatem (infra tamen ſecundum gradum ex fornicatione prouenientem) contraxerant, propter huiuſmodi affinitatem dirimi non debere, ſed valida, & efficacia exiſtere declarauit; Sicque per quoſcumque Iudices & Commiſſarios, etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari & diffiniri debere, ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decreuit.

Placet, publicetur, & deſcribatur. M.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Die vero Martis vigeſima Menſis Auguſti, Pontificatus præfati Sanctiſs. D. N. Papæ Anno Primo.

A. Lomellinus Cuſtos.

DECLARATIO REGVLAE PII IIII. SVPER EXPRESſione gradus propinquioris in diſpenſationibus Matrimonialibus.

SAnctiſsimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter dominus Pius diuina prouidentia Papæ V. Attendens per quandam conſtitutionem dudum per fel. rec: Pium Papam Quartum Sanctitatis ſuæ prædeceſſorem editam, qua cauetur quod in diſpenſationibus matrimonialibus, pro diuerſis conſanguinitatis ſeu affinitatis ex eodem ſtipite prouenientibus gradibus coniunctis non remotioris ſolum prout olim fieri ſolebat, ſed etiam propinquioris graduum expreſſa mentio fieri debeat, alioquin diſpenſationes, ac deſuper confectæ literæ nullius ſint roboris vel momēti, prout in dicta Conſtitutione plenius continetur, a diſpoſitione iuris communis, & laudabili, ac antiquo Ro. Cur. ſtylo, nimium recedi, ac fauorem matrimonii debitum reſtringi, Volensque propterea iuri, & ſtylo prædictis, necnon piæ memoriæ Gregorii XI. & Clementis VI. Roma. Pont. etiam Sanctitatis ſuæ prædeceſſorum veſtigiis inhærendo, Sacramento & libertati matrimonii, quantum cum Deo poteſt fauere, ſtatuit, & ordinauit quod de cætero in quibuſcunque diſpenſationibus quas pro matrimoniis contractis, aut contrahendis inter viros, & mulieres, inuicem diuerſis prohibitis conſanguinitatis, ſeu affinitatis, aut mixtis, ex communi, ſeu ab eodem ſtipite ſurgentibus, quicunque illi ſint, dummodo primum quoquo modo non attingant, cum in eo Sanctitas ſua nunquam diſpenſare intendat, gradibus coniunctos, ab eadem Sanctitate ſua, & pro tempore exiſtente Rom. Pont. aut Sede apoſtolica impetrari, vel alias concedi contigerit, ac literis, commiſsionibusque deſuper etiam locorum ordinariis faciendis gradus remotior attendatur, trahatque ſecum propinquiorem, ac ob id ſufficiat remotiorem tantum gradum exprimere, obtentis tamen poſtea ſuper propinquiore literis declaratoriis iuxta Greg. & Clem. præd. huiuſmodi conſtitutiones, quas quo ad hoc innouauit, & inuiolabiliter obſeruari mandauit, diſpenſationesque, ſeu diſpenſandi commiſsiones, ac deſuper confectas literas, & proceſſus habitos per eaſdem diſpenſatis, ſeu his cum quibus diſpenſari mandatur propter proximioris gradus huiuſmodi non expreſsionem, de ſurreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis defectu notari non poſſe, ſed in omnibus & per omnia ſuffragari, perinde ac ſi in literis ſeu commiſsionibus huiuſmodi de proximiore, ſeu vtroque gradu, ſpecialis, & expreſſa mentio facta fuiſſet: Sicque per quoſcunque Iudices, & commiſſarios, etiam S. R. E. Cardinales ſublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid ſecus ſuper his a quocunque: quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decreuit, conſtitutione Pii prædeceſſ. huiuſmodi ceteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcunque.

Placet publicetur, & deſcribatur. M.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Die vero Martis vigeſima Menſis Auguſti Pontificatus præfati Sanctiſs. D. N. Papæ Anno Primo.

A. Lomellinus Cuſtos.

ALIA PROROGATIO EXPEDITIONVM PAVLI IIII.

SAnctiſsimus in Chriſto pater & dominus noſter dominus Pius diuina prouidētia Papa Quintus qui in craſtino ſuæ aſſumptionis ad ſummi apoſtolatus apicem per certam conſtitutionem ſuam voluerat quod conceſſa per fel: rec. Pium Papam Quartum prædeceſſorem ſuum, & de eius mandato expedirentur in forma Rationi congruit ſub die coronationis ſuæ, vt moris eſt, & idem quo ad conceſſa per piæ memoriæ Paulum Papam Quartum etiam prædeceſſorem ſuum ad ſex menſes duntaxat ab ipſa die coronationis incipiendos, obſeruari voluerat, & deinde per aliam conſtitutionem ſuam in Cancellaria apoſtolica ſucceſsiue publicatam dictos ſex menſes ad alios ſex menſes a fine primo dictorum ſex menſium computandos prorogauerat, volens eorum qui literas ſuper conceſsis per eundem Paulum prædeceſſorem nondum expediuerunt commoditati pariter, & indemnitati peramplius conſulere, vltimo dictos ſex menſes ad alios ſex menſes a fine vltimo dictorum ſex menſium huiuſmodi computandos, abſque ſpe alterius prorogationis, prorogauit.

Placet publicetur, & deſcribatur. M.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno incarnationis dominicæ, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, die vero Iouis, ſexta Menſis Februarii, Pontificatus Sanctiſs. D. N. Papæ Anno Secundo.

A. Lomellinus Cuſtos.

REVOCATIO INDVLTORVM S. R. E. CARDINALIVM
Cum limitationibus pro futura illorum conceſsione.

Sanctiſsimus in Chriſto pater, & dominus noſter dominus Pius diuina prouidentia Papa V. Ex tam multis S. R. E. Cardinalium ſuper beneficiorum Eccleſiaſticorum diſpoſitione Indultis, & multiplicatione aliarum ſuper alias facultatum quæ quotidie litteris dictorum indultorum diffuſiue inſeruntur ſæpenumero impeditus, quo minus ſolitam ante hac ſedis huius benignitatem erga pauperes, & benemeritos liberaliter exercere poſsit, Idcirco rationem capere volens, vt tanta dehinc eiuſcemodi Indultorum, & facultatum largitione præciſa, dictis perſonis commodius beneficiandi via ſibi libera recludatur, Omnia & quæcunque indulta, conceſsiones, facultates, & alia priuilegia conferendi quæcunque beneficia Eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, ſæcularia, & quorumuis ordinum regularia qualitercunque qualificata, ad collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, & quamcunque aliam diſpoſitionem, dictorum Cardinalium, ratione Patriarchalium, Metropolitan. & aliarum Cathedralium eccleſiarum, necnon monaſteriorum, prioratuum, dignitatum & aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum, quæ quomodolibet obtinent, & in poſterum obtinebunt, ac etiam quorũ collatio, prouiſio, & quæuis alia diſpoſitio, illis ex cauſa factæ per eos ceſsionis, regiminis, & adminiſtrationis, ſeu commendæ, aut reſignationis, eccleſiarum, monaſteriorum, & aliorum beneficiorum huiuſmodi Apoſtolica auctoritate reſeruata exiſtit, vel in poſterum reſeruabitur, necnon quorumcunque inferiorum collatorum, & collatricum, de iure, priuilegio, conſuetudine, ac alias quomodolibet pertinentia, & etiam illa commendandi, ac alias de eis diſponendi, omnibus & ſingulis Cardinalibus prædictis etiam de dictorum inferiorum collatorum conſenſu, per quoſcunque Rom. Pont. ac ſanctitatem ſuam, & dictam ſedem, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & etiam ex pactis inter dictos Pontifices, & Cardinales diuerſis temporibus factis firmatis & iuratis, ac quibusuis oneroſis, & aliis cauſis conceſſa; & etiam iteratis vicibus innouata atque extenſa quibuſcunque concepta formulis, ac etiam reſtitutiuis, mentis atteſtatiuis, præſeruatiuis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſsimis, & inſolitis clauſulis, necnõ vim contractus inducentibus, & aliis decretis ſuffulta, quorum omnium tenores Sanctitas ſua haberi voluit pro expreſsis, ſpecialiter & expreſſe reuocauit, literaſque Apoſtolicas deſuper confectas, & quo ad ea in quibus illa nondum erant ſortita effectum, & inde ſecuta quæcunque caſſauit, & annullauit, vireſque & effectum de cætero non habere decreuit. Præterea voluit, & ordinauit quod omnes deinceps literæ Apoſtolicæ facultatum, & indultorum huiuſmodi pro ſingulis Cardinalibus prædictis præſentibus & futuris ad vnam tantum cathedralem vel maiorem Eccleſiam, ſeu illius loco vnum, vel duo monaſterium ſeu monaſteria, aut vnum aliud vel duo alia beneficium ſeu beneficia in dictis literis exprimendam ſeu exprimendum vel exprimenda, quam ſeu quod vel quæ ipſi Cardinales vltra illas ſex Epiſcopales, ac presbyterales, & diaconales Cardinalium Eccleſias tunc temporis obtinebunt, ſeu cuius vel quorum collatio eis reſeruata fuerit vt præfertur) Ac etiam ſublata omnino altera huiuſmodi indultorum parte ſuper conſenſu ipſorum Cardinalium requirendo in prouiſione beneficiorũ apud ſedem prædictam, pro tempore vacantium, alias ſub dictis indultis comprehenſorum, de quibus omnibus Sanctitas ſua poſthac libere diſponere intendit, & etiam citra facultates commendandi monaſteria, aliaque beneficia eccleſiaſtica, ſæcularia, & regularia, necnon diſponendi de monaſteriis, etiam cura, & conuentu carentibus & de dignitatibus, conuentualibus, & in metropolitan. aliiſque cathedralibus poſt pontificales maioribus, & in collegiatis eccleſiis principalibus, Ac etiam diſponendi de beneficiis Referendariorum, cauſarũ palatii Apoſtolici Auditorum, Protonotariorum, & aliorum officialium dictæ Sedis, necnon familiarium cæterorumque omnium, qui conſtitutionibus declaratoriis fel. rec. Pauli Papæ III. ad perpetuam rei memoriam æditis continentur. Denique cum moderatione facultatum diſponendi de beneficiis familiarium ipſorum Cardinaliũ ac conceſsionum eis etiam per regulas Cancellariæ Apoſtolicæ factarum, de conſenſu per ipſos in prouiſionibus Apoſtolicis præſtando ad eos ſolos familiares continuos commenſales eorundem, qui vera, & actuali familiaritate continua commenſalitate huiuſmodi durante extra Romanam Curiam, vel Cardinalibus ipſis in dicta Curia exiſtentibus, apud dictam Sedem deceſſerint, & ad ea ſola beneficia quæ ipſi familiares continui cõmenſales viuentes, ad collationem dictorum Cardinalium pertinentia obtinebant, ſeu quæ ex collatione ſibi ab eiſdem Cardinalibus facta aſſecuti fuerant, expediantur. Aliter vero etiam motu ſcientia, & poteſtate ſimilib ac etiam cum præſentium ſpeciali, & expreſſa derogatione expeditæ, nullius ſint prorſus roboris vel momenti, Et nihilominus huiuſmodi conſtitutiones, & regulas ſuper beneficiis familiarium Cardinalium æditas, etiam quo ad Cardinales indulta huiuſmodi non habentes ad familiares, & beneficia prædicta duntaxat reſtrinxit, & moderatus fuit. Decernens ſic in iis cæteriſque omnibus præmiſsis per quoſcunque &c. etiam cauſarum dicti palatii Auditores, ac etiam ipſos Cardinales ſublata &c. necnon irritum, & inane quicquid ſecus per quoſcũque etiam prætextu indultorum, facultatum, & conceſsionum huiuſmodi, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Statuto, ordinatione, decreto, & declaratione ſuæ Sanctitatis in craſtinum eius aſſumptionis ad ſummi apoſtolatus apicem æditis, quod Cardinales in conſtitutionibus, & regulis per eam poſt priorum ſuorũ Cõſtitutionum, & regularum æditionem, & publicationem in poſterum faciendis, non includantur, niſi illæ eorũdem Cardinalium fauorem concernant, vel ipſæ ædende conſtitutiones de illorum, ſeu maioris partis eorum conſilio æditæ fuerint, cæteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcunque.

Placet publicetur, & deſcribatur. M.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, Die vero Mercurii vltima Menſis Aprilis, Pontificatus præfati Sanctiſs. D. N. Papæ Anno Secundo.

A. Lomellinus Cuſtos.

RESER-

REſERVATIO BENEFICIORVM VACANTIVM, & quæ in poſterum vacabunt Sede Epiſcopali vacante.

SAnctiſsimus in Chriſto pater, & Dominus noſter Dominus Pius diuina prouidentia Papa Quintus, Cupiens pauperibus Clericis, & aliis benemeritis perſonis, de beneficiis eccleſiaſticis prouidere, omnia & ſingula beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura, ſecularia, & quorumuis ordinum regularia qualitercunque qualificata, & vbilibet exiſtentia, Sede Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali & primitiali quarumcunque eccleſiarum cathedralium, etiã Metropolitanarum, Patriarchalium, & Primitialium, pro tempore Paſtoribus deſtitutarũ vacante, quomodolibet vacantia, & vacatura tam in prædictis, quam aliis eccleſiis, necnon ciuitatibus, & diœceſibus quibuſcunque, ad eorundem Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, & Primatum collationẽ, prouiſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem quomodolibet pertinentia, diſpoſitioni ſuæ reſeruauit. Sicque in præmiſsis per quoſcunque, &c. ſublata, &c. iudicari debere, irritũ quoque &c. decreuit.

Placet, publicetur, & deſcribatur. M.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, Die vero nona Menſis Martii, Pontificatus præfati Sanctiſsimi D. N. Papæ Anno Tertio.

A. Lomellinus Cuſtos.

REVOCATIO FACVLTATVM CONCEDENDI COMmiſsiones alienationum bonorum Eccleſiaſticorum, aut Piorum locorum, Camerario, & Cam. Apoſt. Clericorum Collegio conceſſarum.

MOTV Proprio &c. Volentes indemnitati Eccleſiarum aliorumque piorum locorum quãtum cum Deo poſſumus, conſulere, ac prouidere, ne illorum bona ſine noſtra, aut ſucceſſoris noſtri ſcientia, & licentia alienentur, aut perpetuo, vel ad longum tempus, aut vnam vel plures illa conducere volentes, vitam locentur, aut de his alio titulo diſponatur: Omnes, & ſingulas facultates, & licentias concedendi commiſsiones alienationum vel permutationum, aut affrancationum, aut illarum confirmationum quorumuis bonorum eccleſiaſticorum, aut locorum piorum cuiuſcunque valoris exiſtentium, etiam ſummam annuam quinque ducatorum auri de Camera non excedentium, aut alterius minoris valoris in forma quæ dicitur, Si in euidentem, Dilecto filio Vitellio Sanctæ Mariæ in via lata diacono Cardinali Vitellio nuncupato S. R. E. Camerario, eiuſque anteceſſoribus, & Clericorum Cameræ noſtræ Apoſtolicæ Collegio tam per fel. rec. Gregoriũ IX. Bonifacium IX. Vrbanum VI. Martinum V. Gregorium V. Sixtum IIII. Innocentium VIII. Iulium II. Leonem X. Paulum III. & Iulium ſimiliter III. ac alios quoſcunque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, etiam Motu proprio, ex certa ſcientia & ex quauis cauſa etiam vrgentiſsima cum quibuſuis clauſulis etiam derogatoriarum derogatoriis, ac quibuſuis decretis, etiam irritantibus, & in vim contractus conceſſas, confirmatas, & innouatas, illorum omnium tenores pro ſufficienter expreſsis habentes, perpetuo reuocamus, caſſamusq́, & annullamus, Interdicentes, & expreſſe prohibentes eidem Camerario, & Clericis, ac aliis eiuſdem Cameræ Apoſtolicæ officialibus ſub pœna indignationis noſtræ, ne in futurum licentias, & facultates, ac commiſsiones alienationum huiuſmodi ſub quouis prætexto concedant; Ac commiſsiones, & conceſsiones commiſsionum huiuſmodi cõtra voluntatem, ordinationem, & decretum noſtrum, nullas, inualidas, & irritas eſſe decernimus, & declaramus. Sicque in præmiſsis omnibus, & ſingulis per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes &c. ſublata &c. iudicari &c. debere, Necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his a dictis Camerario, Clericis, & aliis officialibus, & Iudicibus præfatis, vel quibuſuis aliis quauis auctoritate, ſciẽter, vel ignoranter contigerit attentari; Non obſtantibus præmiſsis, conſtitutionibus, & ordinationibus priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis prædictis, & aliis quibuſuis quomodolibet cõceſsis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, illorum tenores &c. pro ſufficienter expreſsis habentes, derogamus, illaq; quoad præmiſſa caſſamus, reuocamus, & annullamus, Cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprii etiam abſque illius data, & regiſtratura ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, tam in iudicio quam extra, quacunque regula ſeu conſtitutione apoſtolica contraria non obſtante. Volumus autem quod præſens noſter Motus proprius in Cancellaria noſtra apoſtolica, & acie campi Floræ de more publicetur & inter conſtitutiones perpetuas deſcribatur. Et quia difficile foret præſens ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod eius tranſumptis etiam impreſsis, manu alicuius Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius prælati munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſenti Motui proprio adhiberetur, ſi foret exhibitus, vel oſtenſus.

Placet Motu Proprio. M.

Lectus, & publicatus fuit ſupradictus Motus proprius Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo octauo, Die vero Martis decima ſeptima Auguſti, Pontificatus Sanctiſs. D. N. Pii Papæ V. Anno Tertio.

A. Lomellinus Cuſtos.

A ORDI-

Digitized by Google

ORDINATIO QVOD MANDATA QVAE IN FORMA
Significauit pro rerum ſubtractarum ſeu illas ſubtrahentium reſtitutione fiunt, ad eorum quorum intereſt duntaxat inſtantiam expediantur.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter dominus Pius diuina prouidentia Papæ V. Volens ſuper expeditione mandatorum, quæ fiunt in forma Significauit, pro rerum ſubtractarum aut deperditarum reſtitutione, ſeu illarum, & illas ſubtrahentium reuelatione modum & formam ſtatuere (manente in aliis reformatione officii Correctoris literarum contradictarum a Sanctitate ſua edita) præſenti quod perpetuo obſeruari vult ſcripto ordinat, vt mandata pro reſtitutione, ſeu reuelatione huiuſmodi dentur (modo ſuper illis ſupplicationes in præſentia ſuæ Sanctitatis ſignatæ fuerint) ad eorum duntaxat inſtantiam, quorum ciuiliter intereſt. Quæ ſupplicationes, rem ipſam de qua agitur, reique valorem, nominatim & ſpecifice exprimant, niſi forte ſint pro eccleſiis, locis piis, communitatibus, vniuerſitatibus, Collegiis, aut vniuerſalibus ſucceſſoribus, quos veriſimile eſt certam rerum notitiam non habere, tunc etenim hac ipſa perſonarum qualitate expreſſa, ita demum fieri poterit quædã in genere deſignatio rerum, ſi deſignatio neque nimis vaga, & incerta, atq; adeo inueriſimilis ſit, & tamen oſtẽdar res ipſas (id quod præcipue in omnibus attendendum eſt) minime vulgares exiſtere. Committantur autem Epiſcopo ordinario loci vel eius Vicario in ſpiritualibus generali ſub hac forma verborum, quæ eſt ex Concilio Tridentino, videlicet, Si cauſa diligenter & magna maturitate per ipſum examinata pro rei, loci, temporis, & perſonæ qualitatibus ſibi pro ſua conſcientia videbitur expedire. Decernens irritum &c.

Placet publicetur & deſcribatur. M.

Lecta & publicata fuit ſuprascripta regula Romæ, in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnationis dominicæ, Milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, die vero Martis vigeſima ſeptima Menſis Iunii, Pontificatus præfati Sanctiſſimi domini noſtri Pii diuina prouidentia Papæ V. Anno Quinto.

A. Lomel. Cuſtos.

RESERVATIO MENSIVM APOSTOLICORVM
& alternatiua pro Epiſcopis reſidentibus.

SAnctiſſimus in Chriſto pater, & dominus noſter dominus Pius diuina prouidentia Papa Quintus, Excurſo pridem quinquennii tempore, quo Sanctitas ſua, vt pauperibus Clericis & aliis benemeritis prouideret, conſtitutionem ſuam omnium beneficiorum eccleſiaſticorum in octo menſibus, & quo ad Epiſcopos, & alios ſuperiores Prælatos, reſidentes in ſex duntaxat alternatis, tunc expreſsis extra Romanam Curiam alias quam per reſignationem, prædicto durante tempore vacaturorum, reſeruatorũ ediderat. Rurſus eadem cauſa omnia beneficia eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, ſæcularia, & quorumuis ordinum regularia qualitercunque qualificata, & vbicunque exiſtentia, in menſibus, Aprilis, Maii, Iulii, Auguſti, Octobris, Nouembris, Ianuarii, & Februarii, vſque ad aliud quinquennium a die publicationis præſentis conſtitutionis computandum, extra dictam curiam, alias quam per reſignationem quoquo modo vacatura, ad collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem, & quamuis aliam diſpoſitionem, quorumcunque collatorum, & collatricum, ſæcularium & regularium, (non tamen S. R. E. Cardinalium) aut aliorum ſub concordatis, inter ſedem apoſtolicam, & quoſcunque alios initis, & per eos qui ea acceptare & obſeruare debuerunt, acceptatis & obſeruatis, quæ lædere non intendit, comprehenſorum, quomodolibet pertinentia, diſpoſitioni ſuæ generaliter reſeruauit. Volens in ſupplicationibus, ſeu conceſsionibus gratiarum quæ de dictis beneficiis tunc vacantibus, etiam Motu proprio fient, de menſe in quo vacauerint diſpoſitiue mentionem fieri, alioquin gratias nullas eſſe, Ac priuilegia & indulta diſponendi de huiuſmodi beneficiis, aut quod illa ſub huiuſmodi reſeruationibus nunquam comprehendantur, etiam cum quibuſuis derogatoriarum derogatoriis, ac fortioribus, efficacioribus & in ſolitis clauſulis, necnon irritantibus & aliis decretis, quibuſuis perſonis & Collegiis cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, ordinis, & conditionis exiſtentibus quomodolibet conceſſa, aduerſus reuocationem huiuſmodi minime ſuffragari. Inſuper ſanctitas ipſa ad gratificandum ſupradictis Prælatis denuo intenta, omnibus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis apud Eccleſias aut diœc. ſuas, iuxta concilii Tridentini diſpoſitionem reſidentibus duntaxat, de omnibus & quibuſcunque beneficiis eccleſiaſticis, cum cura & ſine cura, ſecularibus & regularibus, ad liberam ipſorum diſpoſitionem, ſeu præſentationem vel electionem pertinentibus, quæ inantea in menſibus Aprilis, Iunii, Auguſti, Octobris, Decembris, & Februarii, extra curiam ipſam vacare contigerit (dummodo alias diſpoſitioni apoſtolicæ reſeruata, vel affecta non fuerint) libere diſponendi facultatem conceſsit. Ac etiam voluit, vt ſi ipſi in collatione, aut alia diſpoſitione beneficiorum, in aliis lex menſibus videlicet Martii, Maii, Iulii, Septembris, Nouembris, & Ianuarii vacaturorum, quæ etiam diſpoſitioni ſuæ (vt præfertur) reſeruauit, ſeſe intromiſerint, aut quo minus prouiſiones & gratiæ ſanctitatis ſuæ, de illis debitũ effectum conſequantur, impedimentum quocunque modo præſtiterint, ſeu qui a reſidentia prædicta niſi in caſibus a dicto Concilio permiſsis defecerint, vſu & beneficio prædictæ facultatis, eo ipſo priuati exiſtant, & Collationes & aliæ diſpoſitiones de beneficiis illius prætextu deinceps faciendæ, nullius ſint roboris, vel momenti. Illi vero qui gratiam alternatiuæ prædictæ acceptare voluerint, acceptationem huiuſmodi per patentes literas ſuo ſigillo munitas, declarare, & literas ipſas, hic ad Datarium ſanctitatis ſuæ tranſmittere teneantur, quibus ab eo receptis & recognitis, tunc demum, & non antea vti incipiant gratia ſupradicta. Decernens in prædictis omnibus per quoſcunque &c. Iudicari debere, ac irritum &c.

Placet publicetur, & deſcribatur. M.

Lecta, & publicata fuit ſupradicta regula, Romæ in Cancellaria apoſtolica Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Die vero Iouis prima menſis Martii, Pontificatus præfati Sanctiſs. D. N. Anno Sexto.

Io. Lomellinus Cuſtos.

BANDO

by Google

LA Santità di N.S. Pio per la diuina prouidentia Papa Qninto, deſideroſa come ſempre e ſtata circa l'eſtirpatione delle hereſie, e per obuiare a quelle che non ſi eſtendino, ne dilatino piu, e per prouedete che non ſi tenghino, vendino, ne impreſtino libri heretici, & prohibiti, acciò in modo alcuno non ſi leggano: Per tãto il molto Reuerendo P.F. Maſtro Tomaſo Manricquez de l'ordine di S. Dominico Maeſtro del ſacro palatio, di eſpreſſo ordine, & commisſione di ſua Beatitudine, per il preſente Bando prohibiſce & commanda che niſſun Artigiano, o botthegaro ardiſca, ne preſuma vendere, o tenere per vendere alcuna ſorte de libri, di qualſiuoglia ſcientia, o qualità ſi ſiano, ſe non quelli che l'hanno per principal'arte, ſotto pena, & a pena di perdere detti libri, & di ſcudi 500. d'oro d'applicarſi per S.P. molto Reuerenda ad vſi pii, & altre pene corporali ad arbitrio di ſua P. molto Reuer & che tutti quelli che n'hanno cõprato da quindici giorni in qua, l habbino a preſentare a ſua P. molto Reuer. ſotto le medeſime pene.

Item che niſſun libraro, ne niſſun'altra perſona, di qualſiuoglia ſtato, o conditione ardiſca, ne preſuma vendere, ne donare, ouero impreſtare alcuna ſorte de libri prohibiti, di qualſiuoglia titolo, ſenza eſpreſſa licentia in ſcriptis di ſua P. molto Reuer. ſotto le medeme pene.

Item che niſſun Giudeo poſſa, ne debbia vendere, ne comprare libri di qualſiuoglia ſorte ſi ſiano, ſenza eſpreſſa licentia in ſcriptis di ſua P. molto Reuer.

Item che niſſun Doganiero, di qualſiuoglia Dogana di Roma, tanto di terra, come d'acqua ardiſca, ne preſuma ſotto le ſodette pene eſpedire, ne relaſſare alcuna ſorte di libri, che li perueneranno in loro Dogane, ſenza eſpreſſa licentia in ſcriptis di ſua P. molto Reuer. o del ſuo Vicegerente.

Item che tutti li librari, & qualſiuoglia altra perſona, come di ſopra, che fanno venire di fuora libri, li facciano venire con inuentarii giuſti, perche ſenza quelli inuentarii non ſi cauaranno di Dogana, & ſe li inuentarii non ſaranno giuſti, perderanno tutti tali loro libri, quali haueranno fatto venire. Datum Romæ in palatio Apoſtolico Die xix. Ianuarij. 1566.

Frater Thomas Manricquez Sacri palatii Magiſter.

Claudius de Valle Sanctæ Inquiſitionis Not. de mandato. ſſ.

Io Vincenzo Trombetta ho fatto lo ſopraſcritto Bando per Roma nelli lochi ſoliti, e conſueti adi 21. di Gennaro. 1566.

BREVE S.D.N.D. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPAE V. QVO D.Bartholomæus Buſſottus Theſaurarius, deputatur Collector generalis omnium ſpoliorum eccleſiaſticorum in vniuerſa Italia.

PIVS PAPA QVINTVS.

DILECTE fili ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Cum ſicut accepimus, nonnulli res, & bona mobilia & immobilia, ac ſe mouentia ex fructibus beneficiorum eccleſiaſticorum acquiſita, per obitum prælatorum, & aliarum quarumcunq; perſonarum eccleſiaſticarum, ſæcularium, & quorumuis ordinum regularium quæ extra hanc almam Vrbem deceſſerunt, remanentia, & relicta, quæ tanquam ſpolia alias fe. re. Paulus Papa iii prędeceſſor noſter ad Cameram apoſtolicam ſpectare, & pertinere decreuit, & declarauit, necnon fructus, redditus, & prouẽtus menſarũ patriarchalium, Metropolitañ. & aliarum cathedralium eccleſiarum, & monaſteriorum, in tota Italia conſiſtentium, & per obitum illorum prælatorum vacantium indebite occupare, & ſpoliis ac fructibus, redditibus, & prouentibus huiuſmodi dictam Cameram defraudare præſumpſerunt, & prę́ſumant: in animarum ſuarum periculum, ipſiuſq; Cameræ præiudicium non paruum. Nos pro noſtri paſtoralis officii debito talium perſonarũ auſus temerarios reprimere, & ne ſpolia, ac fructus huiuſmodi in poſterum diſſipentur, opportune prouidere volentes, ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & quoſcunq; dictorum ſpoliorum, & fructuum per totam Italiam ad hunc vſque diem quomodolibet deputatos collectores, & ſubcollectores primo & ante omnia reuocantes, omnemq; illis deſuper attributam auctoritatem, & poteſtatem abdicantes: Te, de cuius fide, integritate, & diligentia plurimum in Domino cõfidimus, noſtrum, & dictæ Cameræ in vniuerſa Italia ſpoliorum ad ipſam Cameram pertinentiũ, necnon fructuum, redditum & prouentuum menſarum huiuſmodi Collectorem generalem, auctoritate apoſtolica, tenore præſentium, quoad vixeris, & quandiu Theſaurariatus noſtri generalis officium obtinueris, conſtituimus, & deputamus. Dantes tibi plenam, & omnimodam poteſtatem, & auctoritatem omnes, & ſingulas res, & bona quæcunq; mobilia, & immobilia, ac ſe mouentia ſpolia nuncupata huiuſmodi, & etiam illa quæ ex fructibus, redditibus, & prouẽtibus eccleſiaſticis empta, ædificata, refecta, & reſtaurata fuerint. ſeu alias ex eiſdem fructibus, redditibus, & prouentibus quomodolibet peruenerint, per obitum quarumcunque perſonarum eccleſiaſticarum ſæcularium beneficia non ſimplicia, ſed adminiſtrationem habentia obtinentiũ,

Digitized by Google

Et quo ad beneficia ſimplicia,niſi ex priuilegio apoſtolico eis conceſſo,ſeu ex conſuetudine legitime præſcripta in loco vigente teſtari valentium,Et quorumuis ordinum regularium quauis etiam pontificali dignitate fulgentium,in vniuerſa Italia,extra tamen dictam Vrbem, pro tempore decedentium,remanſura,& relicta,cuiuſcunque qualitatis,generis,& ſpeciei fuerint; etiā gemmas,& alia pretioſa,& pecuniarum ſummas,necnon etiam fructus,redditus, & prouentus menſarum huiuſmodi a die Eccleſiarum,& Monaſteriorum vacationis huiuſmodi vſque ad diē præfectionis,ac prouiſionis,ſeu commendæ de illis faciendæ,quos omnes, & ſingulos fructus, redditus,& prouentus ad nos,& dictam Camerā ſpectare,& pertinere volumus,& decernimus, & eidem Cameræ appropriamus,& applicamus,noſtro,& præfatę Cameræ apoſtolicæ nomine colligendi,percipiendi,exigendi,& recuperandi,ac tam ſuper illis,quam alijs quibuſcunq; ſpolijs,quæ hactenus in ipſa Italia per ſimilium perſonarum obitum,aut alias remanſerunt,& indebite vſurpantur,omnibus vijs,& modis inquirēdi,& inueſtigandi. Et pro faciliori inquiſitione, quaſcunque perſonas cuiuſcunque dignitatis,ſtatus,gradus,ordinis, & præeminentiæ fuerint, etiam exemptas,ac prætentos Collectores,& ſubcollectores ad coram te,vel alio,ſeu aliis a te deputandis comparendum,necnon de adminiſtratis,exactis,& receptis per eos computum, & rationem reddendum,illoſque quorum teſtimonio te indigere cognoueris ad ſe examini ſubiiciendum,ac ſpoliorum,necnon fructuum,redditnū, & prouentuum huiuſmodi occupatores, & detentores ad ſpolia,fructus,redditus,& prouentus eadem relaxandum,& tibi conſignandum,& ſoluendum ſub cenſuris,& pœnis eccleſiaſticis,per perſonam eccleſiaſticam a te eligendam infligendis,ac etiam pecuniariis tuo arbitrio moderandis,& applicandis,monendi,compellendi, ac contradictores quoſlibet,& rebelles,ac renitentes cenſuras, & pœnas prædictas incurriſſe declarandi,& illas aggrauandi,& reaggrauandi,auxiliumque brachii ſæcularis ad hoc (ſi opus fuerit) inuocandi,& ſuper ijſdem ſpoliis,& fructibus,redditibus,& prouentibus pro dicta Camera (prout tibi videbitur) componendi,& concordandi,ſoluenteſque de compoſitis,ac ſolutis per eos,ac receptis,abſoluendi,& liberandi,necnon ad cor reuerſos,ſi id humiliter petierīt, a cenſuris,& pœnis,ſi quas inciderint,per perſonam eccleſiaſticam a te eligendam præuia ſatis factione abſoluendi,& liberandi,ac in præmiſſis omnibus,& ſingulis ſummarie, ſimpliciter, & de plano,ac ſine ſtrepitu,& figura iudicii ſola facti veritate inſpecta,procedendi,Vnum quoque vel plures loco tui cum ſimili,aut limitata poteſtate ſubſtituendi,& alia præmiſſa faciendi,Subcollectores deputandi,& ſubdelegandi illoſque quoties tibi videbitur reuocandi, cæteraq; omnia,& ſingula faciendi,gerendi,& exequendi,quæ in præmiſſis,& circa ea neceſſaria fuerint,ſeu quomodolibet opportuna. Et inſuper,vt exactio ſpoliorum,ac fructuum,reddituum,& prouentuum huiuſmodi celerius,& facilius fiat,quod de cætero omnes,& ſingulæ lites,cauſæ, & controuerſiæ ſuper quibuſuis ipſorum ſpoliorum ac fructuū,reddituum,& prouentuum negotiis nūc, & pro tempore pendentes,a nullo alio quam a te,ſeu aliis ſuper dictis ſpoliis,ac fructibus,redditibus,& prouentibus per te deputatis Collectoribus,aut Subcollectoribus, aut particularibus delegatis cognoſci,nec alteri,niſi per Commiſſionem manu noſtra ſignatam vel per noſtras literas committi,aut delegari poſſint,& citato moderno,& pro tempore exiſtente dictæ Cameræ Apoſtolicæ Commiſſario generali. Quodque citationes,inhibitiones,vel mandata, quæ alias q̄ ex commiſſionibus (vt præfertur) manu noſtra ſignatis,eodemque commiſſario citato, vel literis noſtris emanauerint,quoad earūdem cauſarum introductionem,& litis pendentiam, ſeu tuorum miniſtrorum per te ad id deputandorum iuriſdictionis,& proceſſuum impedimentum, vel retardationem,nullius ſint roboris,vel momenti. Quodq; a ſententiis per te,ſeu tuos miniſtros præfatos ſuper præmiſſis pro tempore latis,nullatenus appellari,ſeu earum executio differri, aut ſuſpendi nullatenus poſſit,aut debeat,niſi data prius bancaria cautione in forma depoſiti, dicta auctoritate per eaſdem præſentes ſtatuimus,& ordinamus, ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter,vel ignoranter contigerit attentari,irritum & inane decernimus. Non obſtantibus præmiſſis,ac conſtitutionibus,& ordinationibus apoſtolicis, necnon eccleſiarum,Monaſteriorum,& ordinum prædictorum etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis,& conſuetudinibus,priuilegiis quoq; indultis,& literis Apoſtolicis Eccleſiis,Monaſteriis,& ordinibus prædictis,eorūq; ſuperioribus Prælatis,& perſonis,ac quibuſuis aliis,ſub quibuſcunq; tenoribus,& formis,ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis,aliiſq; efficacioribus,& inſolitis clauſulis,irritantibuſq;, & aliis decretis etiam iteratis vicibus conceſſis,& confirmatis, quibus omnibus etiam ſi de illis eorūque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica, indiuidua,& expreſſa,ac de verbo ad verbum,non autem per clauſulas generales idem importantes,mentio,aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruāda foret,tenores huiuſmodi,ac ſi de verbo ad verbum infererentur,præſentibus pro ſufficienter expreſſis,& inſertis habentes,illis alias in ſuo robore permanſuris,hac vice duntaxat, ad effectum præſentium ſpecialiter,& expreſſe derogamus,cæteriſq; contrariis quibuſcunq;, aut ſi aliquibus communiter,vel diuiſim ab Apoſtolica ſit ſede indultum,quod interdici,ſuſpendi,vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam,& expreſſam,ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Datum Romę apud ſanctum Petrum ſub

Annulo

Annulo Piſcatoris, Die 17. Ianuarij. M.D.LXVI. Pontificatus Noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

MOTVS PROPRIVS S. D. N. PII PAPAE QVINTI PER QVEM

Reueren. Dominus Carolus de Graſſis Epiſcopus Montis flaſconen. confirmatur, & de nouo deputatur Præfectus Annonæ.

PIVS PAPA V.

CVM rei frumentariæ negocium noſtra cogitatione percurrimus, illud in primis nobis occurrit, vt Annonæ Almæ Vrbis & reliqui ſtatus eccleſiaſtici noſtrorū, eum præficere curemus, cuius opera & induſtria res ipſa recte geri, & fœliciter valeat adminiſtrari. Attendentes itaq; ꝙ Venerabilis frater noſter Carolus Epiſcopus Montisflaſconeñ. Cameræ noſtræ Apoſtolicæ Clericus ad Annonā huiuſmodi curandam a fe. re. Pio Papa 4. prædeceſſore noſtro deputatus, illam tanta fide & ſtrenuitate adminiſtrauit prout etiam adminiſtrat, vt maioribus adminiſtrari nequiuerit. Ac propterea ſperantes ꝙ is pro ſua erga nos & Apoſtolicam ſedē deuotionis affectu idem negocium non minore deinceps virtute geret quam hactenus geſſerit, Motu proprio ex certa noſtra ſcientia ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine tenore pręſentium deputationem de præfato Carolo etiam in Præfectum Annonæ frumētariæ huiuſmodi, vt præfertur, factam, ac deſuper in forma Motus proprii confectas literas & in eis contenta quæcunq;, quorum omniū tenores præſentibus pro expreſsis & ad verbum inſertis haberi volumus approbantes, ipſumq; Carolum Epiſcopum in eodem præfecturæ officio cōfirmantes, pro rei maiore firmitate denuo eundem Carolum Epiſcopum eiuſdem Annonæ Almæ Vrbis & reliqui ſtatus huiuſmodi præfectum cū honoribus, oneribus, facultate, auctoritate, iuriſdictione, priuilegiis, exemptioñ. & prærogatiuis ſolitis & conſuetis, ac deniq; in omnibus & per omnia modis & formis quibus a dicto Pio prædeceſſore noſtro eſt (vt præmittitur) deputatus, ad noſtrum & Apoſtolicæ ſedis beneplacitum facimus creamus conſtituimus & deputamus. Mandantes propterea dilectis filiis Camerario, & Theſaurario generali noſtris, necnon Clericis eidem Cameræ præſidentibus, cæteriſq; ad quos ſpectat & in futurum ſpectabit, vt has noſtras in præfata Camera admittāt, ac in illius libris deſcribi & regiſtrari faciant, deſuperq; patentes literas & alias ſcripturas opportunas expediant & expediri mandent, Legatis autem noſtris & præfatæ ſedis eorumq; vicelegatis, ac tam dictæ Vrbis quam aliarum Prouinciarum, Ciuitatum, & locorum nobis & S. R. E. mediate vel immediate ſubiectorum Gubernatoribus, Locatenentibus, Prętoribus, Vicariis, & aliis quouis nomine nuncupatis officialibus & iuſtitiæ miniſtris, necnon Communitatibus & Vniuerſitatibus, eorumq; Magiſtratibus & perſonis etiam priuatis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna etiam ſtrictius inhibendo, ne eundem Carolum Epiſcopū aut eius pro tempore miniſtros in præmiſsis vel aliis ad dictum rei frumentariæ negotiū pertinentibus, vllo modo vel obtentu impediant remorentur vel moleſtent, imo eius & eorum nomine requiſiti illi & illis deſuper opportune faueant & aſsiſtant, eiuſq; & eorum mandata edicta ſeu proclamationes aut alias ordinationes exequi mandent & faciant. Non obſtantibus præmiſsis ac quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon ſtatutis & reformationibus etiam iuramento &c. roboratis, priuilegiis quoq; indultis & literis Apoſtolicis eiſdem perſonis ac earundem Ciuitatum, Oppidorum & locorum Communitatibus ſeu Vniuerſitatibus, necnon tam eccleſiaſticis quam ſæcularibus cæteriſq; ſupra deſignatis aliiſq; quibuſuis perſonis etiam ſuper extractione frumentorum & leguminum etiam per ſedem & Cameram præfatas in genere, vel in ſpecie etiam ex cauſa oneroſa, ac ſub quibuſcūq; tenoribus & formis ac alias quomodolibet conceſsis, & concedendis. Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis &c. illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice dumtaxat, harum ſerie latiſsime derogamus, illiſq; aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe ſeu debere decernimus, cæteriſq; contrariis quibuſcunq;. Decernentes præſentium noſtrarum ſolam ſignaturam ſufficere & vbique in iudicio & extra in Romana Curia & extra plenam fidem facere, regula contraria non obſtante, ſeu ſi eidem Carolo Epiſcopo videbitur deſuper literas etiam per breue noſtrum, etiam cū omniū & ſingulorum pręmiſſorum pleniori ſpecificatione & expreſsione, ac quarumcunque ſcripturarum deſuper neceſſariarum ad verbum ſi videbitur inſertione, aliiſque clauſulis & cautelis neceſſariis & opportunis. Adeo ꝙ contraria quæcunq; prorſus tollantur & non obſtent ſimul vel ſeparatim, etiam ſub data diei vltimæ menſis Ianuarii 1566. Pontificatus noſtri anno primo expediri poſſe, ipſarumq; præſentium tranſumptis etiam impreſsis manu notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius curiæ eccleſiaſticæ ſeu perſonę in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eandē prorſus fidē adhiberi debere, quæ eiſdē præſētibus adhiberetur ſi forēt exhibitæ vel oſtenſę.

Placet Motu proprio M.

Die Octaua Februarii. 1566. Admiſſa eſt hæc Cedula motus proprii ex decreto Cameræ & regiſtrata libro ſignaturarum S.D.N. Papæ apud me notarium fol. 89. Hie. de Tarmo.

DECRETO DI N. S. PIO PAPA QVINTO CONTRA *Homicidi, & altri delinquenti, o Banditi del Regno di Napoli.*

PIVS PAPA QVINTVS.

DEſiderando noi ſommamente, che nello ſtato noſtro, & della S. R. Chieſa, & in tutti li altri Dominii, & Potentati, & ſegnalatamente nel Regno di Napoli, ſi viua Chriſtianamente, & con quiete, e pace vniuerſale, e ſapendo che li diſturbi, ſcandali, e mali ſon nati, & naſcono dal refugio, & ſperanza, che li delinquenti hanno nelli ſalui cōdotti, e toleranze, che ſi fanno, e ſon fatte molte volte alſi vaſſalli, tanto della Chieſa, quanto del Regno di Napoli dalli miniſtri, e officiali del detto ſtato della Chieſa, etiam contra ogni prohibitione ſopra di cio fatta da diuerſi Pontefici noſtri predeceſſori, e da non hauer perſeguitati ſimil ſorte de ſcelerati come inimici del publico, e del ben viuere, e come ſi deue per giuſtitia, E conoſcendo quanto ſia vtile al ſtato Eccleſiaſtico, & al detto Regno di Napoli l'eſſecutione del infraſcritto Breue ſopra di cio da noi fatto, e volendo che inuiolabilmente s'oſſerui il contenuto in eſſo.

Per tanto non pregiudicando per queſto a qualſiuoglia altra conſtitutione, o prouiſione contra banditi, homicidi, & altri delinquenti fatta, e publicata; Ordinamo, e commandamo a tutti Legati, Vicelegati, Gouernatori, e ciaſcun altro miniſtro, & officiale, o qualſiuoglia altra perſona del detto ſtato Eccleſiaſtico, che da qui auanti non ardiſcano di far Saluicondotti, o in qualſiuoglia modo toleranze a ribelli, heretici, ſacrilegi, falſarii, monetarii, aſſaſſini, ladroni, homicidi, & banditi del detto Regno di Napoli, ſotto le pene alle quali ſono tenuti detti delinquenti, e che ſi contengono nelle conſtitutioni, e altre prouiſioni ſopra di cio fatte dalle leggi, o noſtri predeceſſori. Anzi debbiano incontinente che queſta noſtra li ſara notificata reuocare tutti li guidatici, o ſaluicondotti che forſe li foſſero conceſſi, come noi in virtu ancho della preſente reuocamo, e annullamo tutti li ſaluicondotti fatti ſino a queſto giorno da qualſiuoglia perſona, & quelli che forſe foſſero ſtati fatti da noi, o di ordine noſtro a detti delinquenti del detto regno di Napoli, o a ciaſcuno di eſſi. Et commandiamo che fra termine di dieci giorni decorrēdi dalla publicatione del preſente bando, detti delinquenti, e banditi, e ciaſcuno di eſſi debbiano partirſi di Roma, e di tutto lo ſtato Eccleſiaſtico, altrimenti ſi procedera contra di loro alla cattura & eſſecutione della giuſtitia. Notificando ad ogni perſona di qual ſtato, o conditione voglia eſſere e ſia, che debbia con effetto, e inuiolabilmente oſſeruare tutto quello che ſi contiene nella infraſcritta conſtitutione, e prouiſione ſopra cio da noi fatta. Il tenore della quale ſara inſerto qui di ſotto, accio publicandoſi non ſolamente qui in Roma, ma ancora per le prouincie, e citta, e lochi della ſede Apoſtolica (come ordinamo, e commandamo alli Legati, Gouernatori, & altri officiali, e miniſtri che ſubito debbiano far publicare) perſona alcuna non poſſa pretēderne ignoranza, & allegare eſcuſatione alcuna. E ciaſcuno ſi guardi di contrauenire, perche ſi procedera contra di loro irremiſſibilmente all'eſſecutione delle pene.

PIVS Papa Quintus, Ad futuram rei Memoriam.

ROmanus Pontifex in ſupremo Iuſtitiæ throno diuina diſponente clementia conſtitutus, inter multiplices ſollicitudinis curas, quibus aſſidue premitur, ſuæ vigilantiæ ſtudium circa ea adhibet potiſſimū, per quæ ſtatum, ac ditionem Eccleſiaſticam facinoroſis, ac ſceleſtis hominibus purgatū reddat; ſubditique ſui, ac ſanctæ Romanæ Eccleſiæ deuoti, & peculiares filii, cæterique omnes Chriſtifideles in eo pro tempore degentes, pacifice, & quiete viuere poſſint. Iccirco animaduertentes quod ſi malefactores, ſceleſti, ſicarii, aliiq; diuerſorum capitalium criminum rei, tam vaſſalli, ac ſubditi noſtri, & dictæ Sedis Apoſtolicæ, quam sereniſſimi regis Catholici iure regni Neapolis tutum aliquot refugium non habuerint, neq; ſpem aliquam ſaluos conductus, fidantias, aut aſſecurationes ab aliquo conſequendi, aut ſe ipſos in aliquem locum tuto recipiendi, prout in præſentiarum (ſicut accepimus) habent, tot, ac tam immania ſcelera, & delicta non perpetrarentur, nec tam magna eſſet ſceleratorum hominum multitudo, Volentes propterea Nos pro noſtri paſtoralis officii munere, & Dilectus filius nobilis vir Peraſannus Alcalæ Dux, ac Prorex, & locumtenens generalis ſuæ Catho. Maieſt. in regno Neapolis opportune prouidere, ne adeo frequentia delicta, tam a noſtris, quam dicti regni hominibus, & incolis committantur, ac pro tempore commiſſa puniantur, debitiſq; pœnis eorum authores afficiantur, neq; ſpem aliquam iuſtitiæ laqueos effugiendi, aut ad aliquem locū tutum ſe ipſos recipiendi habeant, inhærentes præcipue Literis fel. record. Pii quarti prædeceſſoris noſtri ſub plumbo alias expeditis ſub datum Romæ, octauo Idus Ianuarij, Pontificatus ſui anno ſecundo, & in forma Breuis alias expeditis ſub datum Romæ apud ſanctum Petrū ſub Annulo piſcatoris die decima Nouemb. 1564. pontificatus ſui anno quinto, per has noſtras in forma Breuis literas ſpecialius, & enixius auctoritate Apoſtolica prohibemus omnibus, & ſingulis noſtris, & Apoſtolicæ Sedis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Locatenentibus, & aliis quocunq; nomine nuncupatis Officialibus, & Miniſtris, & præſertim moderno, & pro tempore exi-

ſenti Gubernatori Ciuitatis noſtræ Beneuentanæ, ac ab eis, vel eorum aliquo poſthac in ciuitatibus, terris, & locis noſtris, & dictæ Sedis Apoſtolicæ aliqui Hæretici, Rebelles, Sacrilegi, Falſarii, Monetarii, Raptores pacis violatores, Latrones, Aſſaſſini, aut Homicidæ, a Regno Neapolitano banniti, & exules modo aliquo tacite uel expreſſe recipiantur, aſſecurentur, uel tuti fiant. Quinimo ſi talia, ut præmittitur, crimina in dicto Regoo Neapolis & illius locis & terris patrãtes ad noſtra, & dictæ ſedis Apoſtolicæ loca, & præſertim ad dictam Ciuitatem noſtram Beneuẽti, & eius Comitatum peruenire contigerit, aut ibi eos reperiri, ab eiſdem Legatis, Vicelegatis, Guberoatoribus, Locatenentibus, & aliis officialibus, & mioiſtris noſtris, & eiuſdem Sedis capi, detineri, & carceribus mancipari uolumus, & mandamus, ac eiſdem Protegi, uel officialibus, & miniſtris, ſeu ad omnem ipſius, uel eorundem miniſtrorum ſuorum requiſitionem captiuos factos, libere, & ſimpliciter remitti, non captos capi, detineri, & remitti quicũq; illi fuerint, aut qualitercunq; graduati, nobiles, uel Barones. Mandantes eiſdem Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, & aliis offitialibus quocunq; nomine nuncupatis, ut ſi quas fidantias, ſaluos conductus, aut ſecuritates hactenus fecerint, illos, & illas reuocent, & annullent, prout nos præſentiũ tenore quas poſt decimum a die publicationis earundem diem ſuum effectum ſortiri uolumus, reuocamus, & annullamus, nulliuſq; effectus roboris, uel momenti eſſe uolumus, & mandamus. Decernentes inſuper quod ſi contigerit aliquem ex terris, & locis noſtris, & Apoſtolicæ Sedis oriundum, uel incolam in præfato Regno Neap. uel illius terris, & locis delictũ aliquod cõmittere, illum ab officialibus, & miniſtris noſtris puniri, & plecti poſſe non ſecus, ac ſi delictum ipſũ io noſtris, & eiuſdem Romanæ Eccleſiæ terris, & locis immediate ſubiectis commiſiſſet. Et ne talia patrantes crimina iuſtitiæ laqueos effugere poſſint, uolumus, & decernimus, quod offitiales, & Miniſtri eiuſdem Protegis criminoſos, & delinquentes præfatos, ut præfertur, bannitos, & exules inſequentes, & perquirentes intra fines, & territorium ſtatus noſtri Eccleſiaſtici per ſpatium decem miliarium io uillis, caſalibus, & terris, quæ tamen muris circundatæ non ſint, & aliis locis campeſtribus non tamen Ciuitatibus inſequi, quęrere, capere, & captiuos captos ſecũ ducere libere, & ſecure ualeant. Mandantes propterea omnibus, & ſingulis magiſtratibus, offitialibus, ac populis, & particularibus perſonis nobis, & dictæ Eccleſiæ ſubiectis ut miniſtris, & offitialibus ipſius Protegis circa præmiſſa exequenda omnem fauorem, & auxilium præbeant.

Hæc autem omnia eo libentius fecimus, & decreuimus, quia idem Prorex per ſuas literas nobis per dilectum filium Ferdioandũ de Torres ſecretarium noſtrum de numero participantiũ, & cui ipſius Regni negotiorum ſpetialis cura imminet, ſignificari fecit cuncta ſuperius expreſſa viceuerſa in dicto regno a ſuis miniſtris, & offitialibus pariter obſeruari ſtatuet, & decernet. Quæ cum ſtatuta, & decreta fuerint, hæc illa inuiolabiliter ab omnibus Legatis, Vicelegatis Gubernatoribus, & aliis vt præfertur offitialibus, & miniſtris noſtris obſeruari volumus, & mãdamus ſub noſtræ indignationis pœna. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutioonibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutiſq;, & conſuetudinibus Ciuitatum, locorum, priuilegiiſq;, indultis, ac literis Apoſtolicis quomodolibet in contrarium conceſſis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac uice duntaxat ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Dat. Romæ Apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris Die 1 Februarii. 1566. Pontificatus Noſtri Anno Primo.

Cæ. Glor.

E perche il preſato Sig. Vicere di Nap. ha gia publicato un decreto conforme al ſopraſcritto noſtro Breue p tutti li lochi del ſudetto Regno, percio ciaſcuno officiale, e miniſtro noſtro, e della S. Chieſa non manchi di eſſequire ſubito quanto di ſopra ſi contiene.

Pro Almæ Vrbis ſocietate Charitatis.
Vinceotius Tachinus Foroſempronieñ. Not.

Io Antonio Trombetta ho publicato il ſopraſcritto decreto per Roma nelli lochi ſoliti & conconſueti il di xii. di Marzo 1566.

QVOD IVDICES CAPITOLINI POSSINT IN INTEGRVM *reſtituere litigantes aduerſus impedimentum ſedis vacantis Pij iiii.*

PIVS PAPA QVINTVS.

MOTV proprio &c. Cupientes litium compendiis, litigatorumque diſpẽdijs quantum poſſumus, ſalubriter conſulere, ſcientes per obitum fæ. re. Pii iiii. prędeceſſoris noſtri, iuſtitium in Curia capitolii a die obitus præfati Pii, vſque in craſtinũ noſtræ coronationis indictum fuiſſe, & duraſſe, Proptereaque de lapſu & curſu inſtãtiarum, & fatalium quæſtiones & dubia exoriri poſſe: Motu proprio &c. cõmittimus & mandamus Senatori, & Collateralibus, aliiſq; iudicibus dictæ Cu. tam ordinariis, quàm delegatis, & ſubdelegatis, ut in cauſis coram eis pẽdentibus indeciſis, partes ipſas ad proſequendum cauſas huiuſmodi ad tantundem temporis

ſpatium, quantum ſupraſcriptum durauit impedimentũ eorum arbitrio in integrum reſtituant. Nou obſtan. præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ſtylo Palatii, & uc riæ prædictæ, ſtatutisque, & nouis reformationibus Vrbis in contrarium quomodolibet diſponeñ. quibus, pro hac vice dumtaxat, & ad huiuſmodi effectum, & non alias, derogamus &c. cæterisq; contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio, & extra, & quod copiæ impreſſæ ſubſcriptæ manu alterius ex dictæ Curiæ Correctoris, in iudicio fides adhibeatur, cancellariæ regula contraria non obſtañ.

Placet. M.

EDICTVM PVBLICVM CONTRA NOTARIOS
non portantes notas ad Archiuium Ro. Cu.

ALEXANDER Riarius I. V. D. Prothonotarius Apoſtolicus Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Generalis Auditor Romaneq; Curiæ iudex ordinarius ac Archiuii Romanę Curiæ Corrector, & defenſor, tenore præſentis publici edicti ad inſtantiam Magnifici Domini Ioannis Baptiſtę Bizzoni Cameræ Apoſtolicæ Procuratoris Fiſcalis, & venerabilis Collegii Sctiptorum Archiui per nos conceſſi monemus omnes, & ſingulos Notarios Vrbis, & Romanæ Curię in eodem Archiuio deſcriptos, & matriculatos, necnon quaſcunq; perſonas eorundem notariorum defunctorũ ſeu etiã a Romana Curia abſentium illorum notas, & ſcripturas retinentes, quatenus infra octo dies proximos quos ſibi pro peremptorio termino aſſignamus, ſub excommunicationis, & falſitatis, ac periurii, & quingenrorum ducatorum Cameræ Apoſtolicæ applicandis pœnis, debeant reſpectiue iuxta formam Bullæ erectionis dicti Collegii, & iuramenti in eorum creatione, & deſcriptione præſtiti, omnes & ſingulas notas inſtrumentorum, necnon actorum, etiam iudicialiũ coram quibuſcunq; iudicibus apoſtolicis Commiſſariis in eadem Vrbe factorum, & habitorum de quibus rogati fuerint, & defunctorum ſeu abſentium detentas. (His duntaxat exceptis) quo ad notas inſtrumentorum prædictorum tantum, quæ inter ciues Romanos originarios a Romanis parentibus ortos rogatæ fuerint non autem ex priuilegio aſcitos, & quæ in Curiis vrbis & eorum tribunalibus, uel Auditorio noſtro, & Cameræ Apoſtolicæ per notarios perpetuos, qui ẽt officiales Sedis Apoſtolicæ exiſtunt in pertinentibus, & ſpectañ. ad eorum officium vel apud acta, & vigore cauſarum coram eis verteñ. per ſe vel eorum ſubſtitutos, per eorum tamen notarios principales & eorum Auditores approbatos, quo ad cauſas & iudicialia acta, & ab ipſis dependeñ tantum, vel alias per originarios proprios in rebus, & negociis & materiis in quibus hactenus ratione ſui officii uel alias rogari ſoliti ſunt & conſueuerunt, ad dictum Archiuium reportaſſe, alias lapſis dictis octo diebus ſingulariter, & in ſingulos eorundem qui in præmiſſis culpabiles fuerint, unica citatione præuia ad declarationem dictarum ſententiarum, & pœnarum, & illarum executionem appellatione remota procedetur. Hanc autem noſtræ monitionis cedulã ualuis ſeu portis Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie campi Floræ ad inſtar edictorum publicorũ quæ olim in albo prætorio ſcribebantur affigi iuſſimus, & fecimus, ut per eius inſpectionem cunctis fiat manifeſtum cum non ſit uerifimile apud ipſos monitos remanere incognitum, quod tã parenter omnibus eſt publicatum, ac eoſdem monitos affici ac ſi perſonaliter eis foret monitorium huiuſmodi intimatũ. In cuius rei teſtimonium hanc noſtram monitionem fieri, & per eundem dominum procurarorem fiſcalem ſubſcripti noſtrique ſigilli iuſſimus impreſſione communiri. Dat. & Actum Romæ in domo habitatioñ. noſtræ ſub Anno a natiuitate dñi M. D. LXVI. Indictione nonã, Die uero xii. Menſis Februarii, Pontificatus Sanctiſſimi domini noſtri Domini Pii Papæ Quinti. Anno Primo.

Alex. Riarius Aud. Cameræ, & Corrector.

Alex Magnus Defenſor.

Io. B. Fiſcalis.

Gaſpar Reidttus Archiui Ro. Cu. ſcrip. Et Cu. Cauſat. Cam. Apoſt. Not. ſubſcrip.

Die quinta Martii 1566. pñtes literę affixę & pub. fuerunt in locis ſupraſcrip. ut moris eſt per me Bart. ſortocaſa Curſor.

Scipio de Octauianis Magiſter Curſor.

CONSTITVTIO S. D. N. D. PII DIVINA PROVIDENTIA
Papæ V. per Dominos Medicos obſeruanda.

PIVS PAPA V. *Ad* perpetuam rei memoriam.

SVPRA Gregem Dominicum noſtræ uigilantiæ diuinitus creditum uigilis ſpeculatoris, prout nobis deſuper conceditur, exercentes officium, ad ea per quæ Animarum ſaluti cum diuini nominis gloria conſuli ualeat, libenter intendimus ut Chriſtifideles poſt Baptiſmum in peccata lapſi, per ſacramentum pœnitentiæ Deo reconcilientur. Sane cum infirmitas corporalis nonnunquam ex peccati proueniat

Digitized by Google

proueniat, dicente domino languido, quem ſanauerat: Vade noli amplius peccare, ne quid deterius tibi contingat. ac propterea prouide ſel. rec. Innocentius iii. prædeceſſor noſter Medicis præceperit, ut cum eos ad ægrotos uocari contigerit, ipſos ante omnia moneant, ut animarũ Medicos uocent, ne cum eis hoc in extrema ægritudine conſtitutis ſuadetur, in deſperationis articulum incidant. Nos igitur uolentes hoc tam ſalutare præceptum nulla temporis præſcriptione aboleri, ſed ſemper obſeruari, conſtitutionem præfatam auctoritate apoſtolica tenore præſentium innouamus, & hac noſtra in perpetuum ualitura conſtitutione ſtatuimus, & decernimus, quod omnes Medici cum ad infirmos in lecto iacentes uocati fuerint, ipſos ante omnia moneant, ut idoneo confeſſori omnia peccata ſua iuxta ritum S. R. E. confiteantur, neque tertio die ulterius eos uiſitent, niſi longius tempus infirmo confeſſor ob aliquam rationabilẽ cauſam, ſuper quo eius conſcientiam oneramus, conceſſerit, & eis per fidem confeſſoris in ſcriptis factam conſtiterit, quod infirmi vt præmittitur peccata ſua confeſſi fuerint. Coniunctos vero, ac omnes familiares, & domeſticos infirmi in Domino rogamus & monemus, vt de infirmitate parrochum certiorem faciant, ac tam parochus, quam coniuncti, & familiares præfati infirmũ ad confeſſionem peccatorum ſuadeant, & inducant. Quod ſi qui Medicorum præmiſſa non obſeruauerint, vltra pœnas in dicta conſtitutione contentas, quas incurrere declaramus, perpetuo ſint infames, & gradu medicinę, quo inſigniti erant, omnino priuentur, & a Collegio ſeu vniuerſitate Medicorum eiiciantur, ac pœna etiam pecuniaria arbitrio ordinariorum, vbi deliquerint, mulctentur. Et, vt hæc omnia inuiolabiliter obſeruentur, volumus, & eadẽ auctoritate præcipimus & mandamus, vt nullus poſthac ubiq; locorum in Medicina Doctoretur, aut ei quomodolibet medendi facultas a quouis collegio, & vniuerſitate concedatur, niſi omnia in præſenti noſtra conſtitutione contenta medio eorum iuramento coram Notario publico, & Teſtibus obſeruare in eorũ manibus, vel ordinarii iurauerint, & de huiuſmodi iuramento in priuilegio, ſeu licentia medendi ſpecialis mentio fiat. Quod ſi collegia, & vniuerſitates præfatæ non recepto a promouendis iuramento huiuſmodi, eoſdem ad gradum prædictum promouerint, aut eiſdẽ medendi licentiam præſtiterint, pœnam priuationis facultatis alios vlterius doctorandi incurrãt. Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ omnibus & ſingulis venerabilibus Fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis quatenus in Ciuitatibus, & diœceſibus propriis præſentes noſtras literas publicari faciant, ac iuramentum prædictum a Medicis iam promotis, ſeu licentiam medendi habentibus, omnibus iuris remediis exigant, neq; aliquos ad medendum in ciuitatibus, & diœceſibus prædictis admittant, niſi eis conſtiterit eoſdem iuramentum huiuſmodi pręſtitiſſe, & contumaces, & iurare ac iuramentum huiuſmodi iam præſtitum exhibere recuſantes, gradu Medicinæ, & omnibus priuilegiis eiſdem Medicis, tam coniunctim, quam diuiſim eis, & eorum cuilibet conceſſis per quoſuis etiam Romanos Pontifices priuent, ac ab ingreſſu Eccleſiæ arceant, donec reſipuerint. Non obſtantibus præmiſſis, Priuilegiis, indultis, literis Apoſtolicis, quibuſuis perſonis collegio & vniuerſitati ſub quibuſuis verborum formis & tenoribus conceſſis. Quæ omnia quo ad effectum validitatis conſtitutionis noſtræ, tantum reuocamus, caſſamus, & annullamus, & omnes Principes ſeculares ac alios Dominos, & Magiſtratus temporales rogamus, requirimus, & obſecramus per viſcera Miſericordiæ Ieſu Chriſti eiſdem in remiſſionem peccatorum nihilominus iniungentes, quod in præmiſſis omnibus eiſdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis aſſiſtant, & ſuum fauorem, & auxiliũ præſtent, ac contrafacientes pœnis etiam temporalibus afficiãt. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria, & acie Campi Floræ publicentur, & inter conſtitutiones extrauagantes perpetuo valituras conſcribantur, Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæq; loca deferri, Volumus, & etiam declaramus, quod earum tranſumptis etiam impreſſis manu alicuius Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides vbicunque adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud ſanctum Petrũ ſub Annulo Piſcatoris Die 8. Martij. M. D. LXVI. Pontificatus Noſtri Anno primo.

Cæ. Glorierius.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Indictione nona, Die vero xi Menſis Martij Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papę quinti Anno primo retroſcriptæ literæ ſeu breue affixæ & publicatæ fuerunt in valuis Cancellariæ apoſtolicæ, & aciæ campi Floræ per me Camillum Cherubinum Apoſtolicũ Curſorem. Scipio de Octauianis Magiſter Curſorum.

IVBILEVM PRO VNIONE CHRISTIFIDELIVM, ET defenſione Reipublicæ Chriſtianæ contra infideles.

PIVS PAPA V.

VNiuerſis Chriſtifidelibus præſentes literas inſpecturis ſalutem, & apoſtolicam benedictionem. Cum grauiſſima, & aſperrima tempora populi Chriſtiani, in quæ Pontificatus noſter incidit, conſideramus, perturbatur intimo dolore cor noſtrũ, & ſummo

mœrore conficitur,tum ex damnis,calamitatibuſq; præſentibus,tum ex magnitudine periculorum inſtautium.Nanque & in multis prouinciis,propter hæreſes introductas,non ſine miſerabili animarum pernicie Chriſtiani populi vnitas,concordiaq; dirempta eſt,& dum reliquæ nationes catholicam fidem verbo quidem profitentur,factis autem,& moribus nequaquam tali profeſſioni congruentibus Deum grauiter offendunt,aucta eſt mirum in modum impiorum hoſtiũ potentia,& adeo creuit,vt iam Chriſtianæ reipublicæ ſalus in extremum diſcrimen adducta ſit. Quotidie enim ad nos,& literę,& nuncii afferuntur de claſſibus,de copiis,& pedeſtribus,& equeſtribus,de reliquis rebus ad bellorũ & terreſtrium,& maritimorum vſus neceſſariis, quas potentiſſimus,& immaniſſimus Turcarum Tyrannus incredibili ſtudio,diligentia,ac ſumptu comparat,ad bellum terra,mariq; Chriſtiano populo primo quoque tempore inferendum,& Chriſtianorum non religionem modo,ſed etiam nomen penitus,ſi poſſet,abolendum atq; delẽdum. Huic tantæ,tamq; horribili,quæ impendet,tempeſtati occurrere,& pro commiſſo nobis officio paſtorali,ſaluti populi Chriſtiani conſulere cupimus,pro qua etiam ſanguinem,& vitã ipſam libentiſſime profundere parati eſſemus. Sed vt propter Iniquitates,& peccata iræ diuinæ merito extimeſcenda eſt vltio,ita ſi populus Chriſtianus ſeſe ad Deum conuerterit,& pœnitentiam egerit,ſperandum eſt Deum,vt eſt benignus,& miſericors,& præſtabilis ſuper malitia, nec vult peccatorum mortem,ſed vt conuertantur,& viuant,quiq; ipſe nos inuitat,dicens:Conuertimini ad me,& ego conuertar ad vos,ſuis fidelibus auxilio futurum,nec paſſurum hæreditatem ſua ab infidelibus occupari. Etſi enim vires hoſtium maximæ ſunt,tamen maior eſt,qui in nobis eſt,quam qui contra nos,potenſq; eſt dominus,tam in paucis ſaluare,quam in multis.

Quo circa ex parte omnipotentis Dei,& per viſcera miſericordiæ illius omnes,& ſingulos vtriuſque ſexus Chriſtifideles hortamur,& monemus,vt hoc acceptabili tempore ad Dominum,& Redemptorem noſtrum humili corde conuerſi,conſcientiam ſuam diligenti ſtudeant examinatione diſcutere,& orationibus,atque eleemoſynarum erogationibus vacare,iuxta ipſorum cõſcientiam,ſiue ſacerdotum,quibus peccata ſua confitebuntur,ſalutare conſilium. Vt vero eò libentius faciant dignos pœnitentię fructus,quò talium operum maiorem ſunt fructũ,& præmium percepturi,nos de Omnipotẽtis Dei miſericordia,& beatorum eius Apoſtolorum Petri,ac Pauli auctoritate confiſi,& pro illa,quam nobis,licet inſufficientibus meritis,Deus dedit ligandi,ac ſoluẽdi,& theſauros Eccleſiæ aperiendi poteſtate,omnibus,& ſingulis vtriuſq; ſexus Chriſtifidelibus,qui hoc quadrageſimalis ieiunii tempore,poſtquam harum literarum notitiam habuerint,in ſequentis hebdomadæ quarta,& ſexta feria,ac ſabbato,pro defenſione Reipublicæ Chriſtianæ contra hoſtes,& pro vnione Chriſtifidelium pias ad Deum preces effuderint,ac pro ſuæ deuotionis affectu eleemoſynas erogauerint,ſacramq; Euchariſtiam poſtea die Dominico deuotè ſuſceperint. Poſt diem vero ſacratiſſimum Reſurrectionis dominicæ,ſi prius harum literarum notitiam non habuerint,& poſt ipſas literas promulgatas,in ſequentis hebdomadæ quarta itidem,& ſexta feria,ac ſabbato ieiunauerint,& orando,vt præfertur,ſacram communionẽ die dominico proximo perceperint,pleniſſimam peccatorum ſuorum indulgentiam,quæ Chriſtifidelibus Eccleſias almæ Vrbis,& extra Vrbem ad id deputatas anno Iubilei viſitantibus cõceſſa eſt,miſericorditer in Domino elargimur. Dantes eis poteſtatem eligendi quem voluerint confeſſorem cuiuſuis ordinis regularem,ſiue ſæcularem presbyterum,qui confeſſione eorum audita,ipſos a quibuſuis peccatis,quamuis grauibus,& enormibus,etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis,& in Bulla,quæ in die cœnæ Domini legi conſueuit,contentis,& a cenſuris,in quas inciderint,iniuncta eis pro modo culpæ pœnitentia ſalutari,abſoluere,& quæuis vota ab eis emiſſa (votis duntaxat caſtitatis,& religionis exceptis) in alia pietatis opera commutare poſſit. Non obſtantibus conſtitutionibus,& ordinationibus Apoſtolicis,cæteriſq; contrariis quibuſcunq;. Cupientes autem has literas primo quoque tempore in omnium notitiam perferri,mandamus vniuerſis,& ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis,Primatibus,& Archiepiſcopis, vt cum primum poterunt,eas promulgent ipſi in ciuitatibus ſuis,& a ſuffraganeis ſuis promulgandas curent. Ipſis vero Epiſcopis,vt ſtatim ipſi quoq; per parochos ſuæ cuiuſq; eorum ciuitatis,atq; diœceſis eas faciant publicari. Id vero quo facilius fieri poſſit tranſumptis ipſarum literarum manu alicuius publici Notarii ſcriptis,ſubſcriptisue,vel in hac alma Vrbe,aut alibi impreſſis,& ſigillo,ac ſubſcriptione munitis perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ fidem ſine vlla dubitatione haberi volumus,atq; decernimus,præſentibus poſt primam vicem minime valituris. Dat.Romæ Apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris Die 9.Martii. M.D. LXVI. Pontificatus Noſtri Anno Primo.

Ant.Florebellus Lauellinus.

REVOCATIO LICENTIARVM, AC FACVLTATVM
celebrandi Mißas veſpertino tempore.

Sanctiſſimus In Chriſto Pater,& Dominus noſter Dominus Pius diuina prouidentia Papa quintus,ad cuius notitiam peruenit,quod nonnulli cathedralium etiã forſan Metropolitanarum,Collegiatarum,& aliarum Eccleſiarum,necnõ Monaſteriorum. Cõ-

uentuum

uentuum, domorum,& aliorum piorum locorum ſæculariũ, & diuerſorm ordinum, ac militiarũ regularium Prælati, Capitula, Clerici, Fratres, aliiq; ſuperiores, & perſonæ antiquum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ritum in ſtatutis miſſarum celebrandarum temporibus peruertere ſatagentes, diuerſas licentias,& facultates miſſas, quæ media nocte,& ſeu in aurora Natiuitatis, ac de mane Reſurrectionis Domini noſtri Ieſu Chriſti,& forſan aliarum feſtiuitatum iuxta prædictũ ritum celebrari conſueuerant, de ſero etiam forſan circa ſolis occaſum vigiliæ feſtiuitatum earundem in ſuis Eccleſiis,& Capellis celebrandi, ſeu celebrari faciendi ab Apoſtolica Sede, vel eius legatis, ac etiam maiori Pœnitentiario pro tempore exiſtente variis prætextibus impetrauerunt, illiſq; iampridem vtuntur, hoc ab antiquo catholicæ Eccleſiæ inſtituto, ſanctorumq; Patrum decretis deuiare conſiderans, ac propterea hunc abuſum ab eccleſia Dei ſubmouere volens, omnes, ac ſingulas, licentias,& facultates huiuſmodi hactenus etiã Motu proprio, vel quorumuis etiam Imperatorum Regum,& aliorum principum contemplatione, & ex quibuſuis cauſis quomodolibet conceſſas, ac Apoſtolicas,& alias literas deſuper confectas, illarũ omniũ tenores pro ſufficienter expresſis habens, apoſtolica auctoritate, ex certa ſcientia reuocauit, ac omnino caſſauit,& annullauit hac præſenti perpetuo valitura cõſtitutione quibuſuis Prælatis, Capitulis, Clericis, Fratribus, aliiſque ſuperioribus,& perſonis eorundem Eccleſiarum, Monaſteriorum, Conuentuum, domorum,& aliorum piorum locorum in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis ſuę, ac perpetuæ ſuſpẽſionis a diuinis pœna diſtrictius inhibens, ne deinceps Miſſas veſpertino tẽpore hmõi licẽtiarũ,& facultatũ hmõi, aut alio quouis prætextu celebrare, vel celebrari facere præſumãt; ac mãdans locorũ Ordinariis, vt eã dẽ præſentẽ cõſtitutionẽ ſub prædictis, & aliis ſibi beneuiſis pœnis per quoſcũq; Prælatos, capitula, clericos, fratres, ſuperiores,& perſonas huiuſmodi inuiolabiliter obſeruari faciant, cõtradictores quoslibet auctoritate apoſtolica compeſcendo. Non obſtantibus præmisſis, ac quibuſuis conſtitutionibus,& ordinationibus apoſtolicis, necnon Eccleſiarum, Monaſteriorum, conuentuum, domorum, & aliorum locorum prædictorum etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis,& conſuetudinibus, priuilegiis quoq;, indultis,& literis apoſtolicis eiſdem Eccleſiis, monaſteriis, domibus,& locis, illorumq; capitulis, conuentibus, ſuperioribus, & perſonis, ac ordinibus ſub quibuſcunq; tenoribus,& formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarũ derogatoriis, aliiſq; efficacioribus,& inſolitis clauſulis, necnon irritantibus,& aliis decretis, et ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum,& aliorum principum inſtantiam, aut eorum contemplatione, etiam Motu proprio,& ex certa ſcientia, ac alias quomodolibet, conceſſis, approbatis,& innouatis, quibus omnibus ipſa Sanctitas ſua illorum tenores pro expresſis habens, ſpecialiter,& expreſſe derogauit, illaque quoad præmiſſa caſſauit penitus,& ãnullauit, cæteriſq; cõtrariis quibuſcunq;: decernens præſentes, earũq; copias per aliquem ex ſuis Curſoribus in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe,& Lateraneñ. ac Cancellariæ Apoſtolicę valuis affixas, omnes, cum primum earum notitiam habuerint, perinde afficere, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Placet,& ita mandamus M.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Indictione nona die vero xxviij menſis Martii Pontificatus Sanctisſimi in Chriſto patris & D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ quinti Anno primo ſupraſcriptæ literæ lectæ affixę & publicatæ fuerunt in locis ſupraſcriptis vt moris eſt per me Bernardinum Andreultium apoſtolicum Curſorem.

Scipio de Octauianis Magiſter Curſ.

BVLLA S.D.N.D. PII PP. V. PROHIBITION. BLASPHEMIAE, Sodomiæ, Simonię, Concubinariatus, ac contra deambulantes per Eccleſias, pauperes per eas mendicantes, ac alios in eis illicita facieñ. necnon de tollendis ex eis capſis,& depoſitis mortuorum, de non laborando in diebus Feſtiuis, ac circa plurima alia Dei honorẽ,& diuinũ cultum concerneñ.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

CVM primum apoſtolatus officium diuina nobis diſpoſitione commiſſum ſuſcepimus, ſtatim omnem curam,& cogitationem noſtram in Dominici gregis fidei noſtræ crediti ſalute defiximus,& Chriſtifideles, Deo iuuante, ita dirigere ſtatuimus, vt a vitiis,& peccatis abſtinentes, iter, quod ad vitam æternam ducit, inſiſtant. Cum autem ad omnia, quæ diuinam maieſtatem aliquo modo poſſent offendere, amouenda mentis noſtræ aciem intenderimus, ea primum, & ſine mora emendare decreuimus, quæ Deo præter cetera diſplicere,& iram eius prouocare cum diuinæ docent ſcripturæ, tum grauisſima exempla declarant: nempe diuini cultus neglectum, ſimoniæ labem, blaſphemiæ crimen,& libidinis naturæ contrariæ vitium execrandum, propter quæ populi,& nationes bellorum, famis,& peſtilentiæ calamitatibus iuxta dei vltione ſæpe plectuntur. Et ſi autem contra eos, qui tam grauia crimina admiſerint, multa prædeceſſoribus no

ſtris conſtitutiones editæ fuerunt: tamen quia parum eſt leges edere, niſi ſint, qui eas debitis tẽporibus exequantur: Idcirco, ne forſan ex tolerantia ſperare impunitatem audeant, ſcientes pleroſq; pœnarum grauitate magis quam dei timore arceri ſolere a voluntate peccandi, omnes & ſingulas ſententias, cenſuras, & pœnas contra eos, qui talia deliquerint, latas confirmamus, & apoſtolica auctoritate innouamus, nec de earum rigore quicquam relaxamus, admonemuſquẽ eos qui talia perpetrare veriti non fuerint, non ſolum ſubituros eas pœnas, quæ ſacris ſunt Canonibus conſtitutæ, ſed eas etiam, quas leges ciuiles comminantur, & noſtri quoq; arbitrii diſcretio pro perſonarum qualitate conſtituet. Mandantes ciuitatum, & locorum ſtatus noſtri Eccleſiaſtici pro tempore Ordinariis, & Gubernatoribus, illis quidem ſub pœna ſuſpenſionis a diuinis, his vero ſub pœna excõmunicationis latæ ſententiæ, vt quos debitum Deo cultum in Eccleſiis non tribuere, aliiſq; nefandis criminibus pollutos eſſe compererint, comprehendi curent pœnis afficiendo competentibus. Scituris etiam ipſis Iudicibus quod ſi poſt hanc noſtram conſtitutionem in caſtigandis huiuſmodi delictis negligentes fuerint, Primum quidem Dei omnipotentis Iudicio obnoxii erunt, deinde noſtram quoq; incurrent indignationem. Vt autem pœnarum certitudo cunctis facilius innoteſcat, nonnullas hic duximus exprimendas, aliis nihilominus contra huiuſmodi criminum reos a iure ſtatutis in ſuo robore manentibus. Vt igitur Deo optimo maximo, glorioſæ Virgini, & ſanctis oĩbus debitus honor deferatur, Gregorii III. prædeceſſoris noſtri conſtitutionem innouantes, ac ſtatuta in Tridentino Concilio obſeruari volẽtes, ſtatuimus, & ordinamus, vt ad Eccleſias ſit humilis, & deuotus ingreſſus, quieta cõuerſatio, deuotis orationibus inſiſtant, & omnes genibus flexis ſanctiſſimum ſacramentum adorent, ad nomen Ieſu Chriſti domini noſtri cum exhibitione reuerẽtiæ caput inclinent, nullus in dictis Eccleſiis ſeditionem faciat, tumultum excitet, clamores moneat, impetumne committat, ceſſent vana, fœda, & profana colloquia, riſus immoderati, & ſtrepitus omnes iudiciorum, & alia quæcũque quæ diuinũ officiũ perturbare poſſunt. Nullus intra Eccleſias deãbulare audeat, ſiue præſumat, dum celebrantur ſacra miſſarum myſteria, & alia diuina officia. Qui vero prædicta petulanti animo contempſerint, præter diuinæ vltionis acrimoniam, noſtri quoq; arbitrii pœnas incurrent, quę omnia locorum quoq; ordinarii in ſuis Eccleſiis facient obſeruari. Quicunq; vero in Eccleſiis, dum ibi ſacrificium Miſſæ, & diuina celebrantur officia, aut verbum Dei prædicatur, deambulare, vociferari, aut verſo tergo ad ſanctiſſimum ſacramentum irreuerenter ſedere, aut aliquid, quod ſcandalum generet, aut diuina perturbet officia, facere præſumpſerit, pœnã viginti quinque ducatorum incurret, præter alias arbitrio noſtro imponendas, & moderandas pœnas, & qui non habebit in ære, luet in corpore, aut exilio mulctabitur. Qui vero in Eccleſijs cum mulieribus impudicis, ſiue etiam honeſtis colloquium ſcurrile habuerit, aut alios inhoneſtos actus fecerit, vigintiquinque ducatorum pœnam incurrat, & carceris per menſem. Qui in Eccleſiis, vt ſupra, obſcenis, & inhoneſtis verbis, aut ſignis vſus fuerit, aut alia fœda colloquia cum perſonis quibuſcunq; habuerit, decem aureorum pœna mulctetur, aut alias corporaliter puniatur. Mandamus præterea omnibus, & ſingulis Cathedralium, Collegiatarum, & Parochialium Eccleſiarum Capitulis, Rectoribus, Vicariis, Sacriſtis, Oſtiariis, & aliis ipſarum Cuſtodibus, quatenus præfatos omnes in Eccleſiis delinquentes admoneant, & vt in eis vetita fieri non permittant vel ſaltem ipſis Ordinariis, vel officialibus noſtris puniendos deferant, quod ſi facere neglexerĩt pœnam duorum aureorum vice qualibet incurrent. Pauperes quoq; mẽdicantes, ſeu eleemoſynas petentes per Eccleſias tempore miſſarum, prædicationum, aliorumq; diuinorum officiorũ ire non ſinant, ſed eos ad valuas Eccleſiarum ſtare faciant, ſub pœna duorum aureorum Capitulis infligenda pro qualibet vice, niſi eos eiici curauerĩt, & Parochis dimidii aurei. Religioſis ẽt Clauſtralibus, ſiue regularibus præcipimus in virtute ſanctę obedientiæ, vt in eccleſiis ſuis deputent aliquem, qui tales eiiciat, & ſi negligentes fuerint, grauiſſime ab ordinario corripiantur: quod ſi illi parere recuſauerint, grauiſſimas pœnas incurrent, & pro qualitate perſonarum etiã corporaliter punientur arbitrio noſtro, ſiue ſuperiorum ſuorum. Et, vt in Eccleſiis nihil indecens relinquatur, iidem prouideant, vt capſæ omnes, & depoſita, ſeu alia cadauerum conditoria ſuper terram exiſtentia omnino amoueantur, prout alias ſtatutum fuit, & defunctorum corpora in tumbis profundis infra terram collocentur. Cum vero dierum feſtorũ obſeruatio ad Dei cultum maxime pertineat, & in Lege diuina præcipiatur, Cupientes abuſus prauos, qui ex eorum inobſeruantia inualuerunt, omnino corrigere, & antiquorum canonum ſtatuta renouantes, mãdamus vt omnes Dies dominici, & precipue in honorem dei, beatæ Mariæ Virginis, ſanctorum Apoſtolorum feriati cum omni veneratione obſeruentur, & omnes in diebus præfatis Eccleſias frequentent, diuinis officiis deuote intendant, ab omni illicito, & ſeruili opere abſtineant, Mercatus non fiant, profanæ negotiationes & Iudiciorum ſtrepitus conquieſcant. Qui vero in diebus præfatis opus aliquod illicitum feciſſe deprehenſus fuerit: præter diuinam vltionem, & amiſſionem animalium, quibus ad uecturam utetur, etiam graues pœnas incurret, arbitrio noſtro ſeu uicarii noſtri in urbe. In aliis autem locis arbitrio ordinariorum, uel aliorum magiſtratuum, ita ut præuentioni locus ſit. Quibus omnibus diſtricte præcipimus, ut hæc diligenter obſeruari procurent; illas etiam feſtiuitates, quæ iuxta conſuetudinem locorum ſolem-

niter

niter celebrari conſueuerunt,iuxta laudabilem conſuetudinem debita cum reuerentia obſer
uari faciant,ſub pœnis arbitrio ipſorum imponendis,& moderandis. Et ut Simoniacæ praui
tatis labes prorſus aboleatur,Conſtitutiones anteceſſorum noſtrorum contra Simoniacos edi
tas,& præſertim Pauli II. inuiolabiliter obſeruari mandamus,& delinquentes tam in ſacrorum
ordinum receptione,quam in beneficiorum aſſecutione,ſtatutis etiam inferius pœnis noſtra
auctoritate affici volumus. Quicunq; igitur deteſtabile crimen Simoniacæ prauitatis commi-
ſiſſe conuictus fuerit in conſequendis ordinibus,eo ipſo ſit ab illorum executione per decen-
nium ſine ſpe diſpenſationis ſuſpenſus,& per annum carceribus mancipetur. Qui dignitates
Eccleſiaſticas ſimoniace acquiſiuerit,illis ſit ipſo iure priuatus,& in futurum inhabilis ad eas,
& quaſcunq; alias obtinendas. Qui beneficium,aut officium Eccleſiaſticum ſimoniace adeptus
fuerit,illis ſimiliter ſit ipſo iure priuatus,& ad fructuum omnium,quos perceperit,reſtitutionē
teneatur,& perpetuo ſit inhabilis ad ea,& quæcunq; alia beneficia Eccleſiaſtica obtinenda. Si
quis autem tale crimen pluries commiſiſſe conuictus fuerit,præter ſupradictas pœnas etiā cor
poraliter puniatur,& ab ordinibus Eccleſiaſticis degradatus a fidelium conſortio eiiciatur.
Qui vero ordines,& beneficia ſimoniace contulerint,pœnis a Iure ſtatutis puniantur, cuiuſcū
q; gradus,conditionis,& dignitatis,etiam ſi Epiſcopi,Archiepiſcopi,vel maiores fuerint.Ca-
ueant præterea quicunq; ne in ſacramentorum exhibitione Simoniacum aliquid faciant, Alio
quin grauiſſime puniantur per locorum ordinarios,qui huiuſmodi criminis reos cum maxima
ſeueritate coercere procurent,iuxta Concilii Tridentini ſtatuta. Ad abolendum vero nefari-
um,& execrabile blaſphemiæ ſcelus,quod in antiqua lege Deus morte puniri mandat,& Impe
rialibus quoq; legibus receptum eſt, nunc autem propter nimiam Iudicum in puniendo ſegni-
ciem,vel potius deſuetudinem,ſupra modum inualuit,Leonis X. prædeceſſoris noſtri in nouiſ
ſimo Lateranē. Concilio ſtatuta innouantes,Decernimus,vt quicunq; laicus Deum,& Domi-
num noſtrum Ieſum Chriſtum,vel glorioſam virginem Mariam eius genitricem expreſſe blaſ-
phemauerit,pro prima vice pœnam Vigintiquinq; ducatorum incurrat,pro ſecunda,pœna du-
plicabitur,pro tertia autem Centum ducatos ſoluet & ignominia notatus exilio mulctabitur.
Qui vero plebeius fuerit,nec erit ſoluendo,pro prima vice manibus poſt tergum ligatis ante
fores Eccleſiæ conſtituetur per diem integrum,pro ſecunda fuſtigabitur per Vrbem, pro ter-
tia lingua ei perforabitur,& mittetur ad triremes.Quicunque clericus in hoc blaſphemiæ cri-
men incurrerit,pro prima vice fructibus vnius anni omnium,& quorūcunq;beneficiorum ſuo-
rum,pro ſecunda,beneficiis ipſis priuetur,pro tertia omnibus etiam dignitatibus exutus depo
natur,& in exilium mittatur. Quod ſi clericus nullum obtinuerit beneficium,pœna pecunia-
ria,vel corporali pro prima vice puniatur,pro ſecunda carceribus mancipetur,pro tertia ver-
baliter degradetur,& ad triremes mittatur. Qui reliquos Sanctos blaſphemauerit,pro qualita
te blaſphemiæ,atq; perſonæ,arbitrio Iudicis puniatur. Si quis crimen nefandum contra natu-
ram,propter quod ira dei uenit in filios diffidentiæ, perpetrauerit, Curiæ ſæculari puniendus
tradatur. Et ſi clericus fuerit,omnibus ordinibus degradatus,ſimili pœna ſubiiciatur. Mone-
mus præterea omnes locorum ordinarios,& in virtute ſanctæ obedientiæ eis præcipimus,ut ſta
tuta Tridentini Concilii contra Concubinarios tam Clericos,quam laicos edita diſtricte faci
ant obſeruari,redditur i Deo,ac nobis, ſi id omiſerint,rationem. Et ut præmiſſorum delicto-
rum ſimoniæ,blaſphemiæ,ac ſtupri nefandi notitia facilius habeatur,Volumus ꝙ in ſingulis ca
ſibus,non ſolum per accuſationem,& inquiſitionem,ſed etiam ad ſimplicem,& ſecretam de-
nūtiationem procedatur per quoſcunq;iudices,aliàs tamen de iure competentes,tam ratione
delicti,quam perſonarum,ita ꝙ inter eos locus ſit præuentioni. Monemus præterea omnes, &
ſingulos,ut ſolum dei timorem præ oculis habentes,& non alia animi praua affectione ducti,
culpabiles tantum deferant,innocentes non vexent. Quòd ſi aliqui ex calumnia aliquos denū
ciaſſe comperti fuerint,eos ad pœnam talionis teneri uolumus,& mandamus. Mulctæ autem
pecuniariæ applicabuntur pro duabus partibus locis piis arbitrio noſtro in Vrbe,extra vero,
ordinariorum,pro tertia accuſatori, qui delinquentes detulerit. Mandamus autem Principi-
bus,Comitibus,& Baronibus omnibus S.R.E. feudatariis,ſub pœna priuationis feudorū, quæ
ab ipſa Eccleſia Romana obtinēt,reliquos uero Principes Chriſtianos,& Terrarum Dominos
hortamur in domino,& in virtute ſanctæ obedientiæ mandamus,ut pro diuini nominis reue-
rentia,& honore,præmiſſa omnia in ſuis dominiis,ac Terris exactiſſime ſeruari faciant,vberri-
mam ab ipſo Deo mercedem tam boni operis recepturi, Non obſtantibus quibuſuis Conſtitu
tionibus,& ordinationibus Apoſtolicis, ac exemptionibus,priuilegiis,indultis,facultatibus,et
literis Apoſtolicis,quibuſuis Capitulis, Conuentibus,Militiis,ordinibus,& perſonis cuiuſcun-
q; qualitatis,& conditionis exiſtentibus,ſub quibuſcunque tenoribus,& formis,ac cum quibuſ
uis etiam derogatoriarum derogatoriis,aliiſq; efficacioribus,& in ſolitis clauſulis,necnon irri
tantibus,& aliis decretis in genere,uel in ſpecie,etiam Motu proprio alias quomodolibet con
ceſſis,approbatis & innouatis,quibus,illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes,ſpe
cialiter. & expreſſe derogamus,cæteriſq; contrariis quibuſcunq;. Volumus autem ꝙ præſen-
tium trāſumptis etiā impreſſis manu alicuius notarii publici ſubſcriptis,& ſigillo alicuius Præ-

lati mnnitis eadem prorſus fides ubiq; adhibeatur,quæ eiſdem præſentibus adhiberetur,ſi forēt
exhibitę uel oſtenſę. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ innouationis,
relaxationis,admonitionis,confirmationis,mandati,ſtatuti,decreti,ordinationis,præcepti,mo
nitionis,volunratis,& derogationis infringere,vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem
hoc artentare præſumpſerir, indignationem omnipotentis Dei,ac bearorū Petri,& Pauli Apo-
ſtolorum eius ſe nouetit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum Anno incarnationis
Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexagtſimo ſexto Kal.Aptilis. Pontificatus Noſtri
Anno Primo. Antonius Florebtllus Lauellinus.

Viſa de Cutia Io. Rinetius.

H. Cumyn.

BOLLA DELLA SANTITA DI N.S. PAPA PIO QVINTO, NELLA *qual: ſi probibiſce la Simonia, la Biaſtema, la Sodomia, il Concubinato, il paßeggiar per le Chieſe: & che i poueri, & gli altri mendicanti non vi ſiano admeſſi mentre ſi celebrano i diuini officii, & del modo che ſi dee tenere nello entrare, & ſtare, & conuerſare in Chieſa, & anchora di leuar via le Caſſe, & i depoſiti de morti, & di non lauorare il di delle feſte, inſieme con altre coſe appertinenti al culto diuino.*

NELLA prima hora,che N.S. Dio ſi compiacque di chiamarci a
queſto apoſtolico officio,facemmo proponimento di mettere tutto
il penſiero,& tutto il ſtudio noſtro in procurare la ſalute delle ani-
me commeſſe alla noſtra cura,& gouerno,& quelle di tal ſorte reg-
gere,che aſtenendoſi da virii,& da peccati,poteſſeto con l'aiuto del
la ſua ſantiſsima gratia tenere il camino,che conduce a vita eterna.
Et hauendo fra noi ſteſsi diligentemente conſiderato ſopra le coſe,che in alcun mo-
do poſſono offendere la diuina Maeſtà, per emendarle inquanto per noi ſi può, ci ſia
mo deliberari cominciar prima,& ſenza alcuna dilatione da quelle, che ſopta tutte
le altre gli diſpiacciono,& prouocano l'ira ſua,come le diuine ſcritture c'inſegnano,
& molti grauiſsimi eſſempi dichiarano,cioè la negligentia verſo il culto diuino, la Si
monia, la Biaſtemma,& il nefando vitio contra natura: per cagione dellequali ſcele
ratezze i popoli,& le nationi per giuſta vendetta di Dio ſono molte volte puniti, &
con le guerre,& con le peſtilentie,& con la fame. Et quantunque contra queſti tali de
litti ſieno da noſtri predeceſſori ſtate fatte molte conſtitutioni,nondimeno perche po
co profittano le leggi,ſe non ſono effettualmente eſſequire,& conoſcendo noi per eſ-
perientia,che molti ſi aſtengono dal peccare piu per timore della pena,che per zelo,
ò riuerentia del Signor Dio,& oltra a ciò perche niuno vedendo la noſtra tolerantia
ardiſca di ſperare impunità de ſuoi delitti, Perciò volemo,che in virtu della preſente
noſtra s'intendano confirmate,& approuate tutre le ſententie,cenſure, &, pene ſtatui
te,& ordinate da noſtri predeceſſori contra queſti tali delinquenti,& coſi da queſt'ho
ra volemo che s'intendano non ſolo confirmate,& approuate da noi,ma etiandio cō
la medeſima aurorità apoſtolica rinouate,& nuouamente fatte,& ordinate,ſenza ri-
metrer punto della loro ſeuerità,& rigore,auertendo coloro,che in ſimili errori ſarā
no traſcorſi,che non ſolo ſaranno puniti ſecondo le pene de ſacri canoni, ma ancora
ſecondo quelle delle leggi cinili,& appreſſo ſecondo l'arbitrio noſtro,conſiderata pe
rò la qualità delle perſone delinquenri. Commandando oltre à ciò à turti gli ordina-
rii dello ſtaro noſtro Eccleſiaſtico ſotto pena di ſnſpenſione,& à Magiſtrati del mede-
ſimo ſtato ſotto pena di eſcommunicatione di promulgata ſententia, che debbano
vſare ogni diligenza di ritenere perſonalmente,& caſtigare ſecondo le pene compe-
tenti turri quelli,che nelle Chieſe ſaranno ritrouati ſtare,ò procedere ſenaa il debito
culto verſo la diuina Maeſtà,ouero ſe ſaranno colpeuoli di qualche altro enorme de-
litto. Cerrificando li detti Giudici,che ſe da hora innanzi ſi porteranno negligente-
menre in caſtigare queſti delinquenti,oltre l'ira del N.S.Dio, incorreranno anchora
nella indignarione,& diſgratia noſtra. Et aſſine che ciaſcuna perſona poſſa hauer no-
titia delle ſopraſcritte pene, ne habbiamo voluto eſprimere alcune in queſta noſtra
preſenre conſtitutione, laſciando però le altre contra detti delinquenti nella ſua pri-
ma forza,& valore. Adunque acciochè à N.S.Dio,& alla glorioſa Vergine Maria,&
à tutti i Santi ſia renduto il debito honore,rinouando la conſtitutione di Gregorio
10.predeceſſor noſtro,& volendo oſſeruare i decreti del Concilio Tridentino. Ordi-
niamo che nelle Chieſe ſi debba entrare humilmente,& con deuotione,& ſtarui quie
ramenre,& con deuote orationi,& rutti quelli che vi entreranno primieramente cō
amendue le ginocchie adorare il Santiſsimo Sacramento,& ſentēdo nominare il ſan-
tiſsimo

dell'Entrare nella Chieſa. Del modo di orare e ſtare nella chieſa.

Digitized by Google

tiſsimo nome di Gieſu Chriſto Signor noſtro inchinar la teſta con la debita humiltà & riuerenza,& che niuno ardiſea di far romore nelle dette chieſe,ne commouere tumulto,ne ſtrepito,ne impeto alcuno,ma ceſsino i riſi non moderati,& i vani,& profani ragionaméti,& in ſomma ogni ſtrepito iudiciale,& ogni altro geſto,che poſſa perturbare il diuino officio. Niuno ardiſca di paſſeggiare dentro al corpo delle Chieſe, mentre ſi celebrano le meſſe,& gli altri diuini officii,& chi temerariamente ſprezzerà queſte noſtre preſenti ordinationi, incorrerà oltre la ſeuerità della diuina vendetta,anchora la pena del noſtro arbitrio, lequali coſe tutte volemo,che da gli ordinarii ſieno fatte inuiolabilmente oſſeruare nelle loro Chieſe,& dioceſi. Ciaſcuno adunque che ſarà ritrouato paſſeggiare,gridare,ouero volger le ſpalle al Santiſsimo Sacraméto,ò ſedere ſenza la debita riuerenza,ouero fare alcuna coſa,che poſſa generare ſcandalo nel popolo,ò perturbare i diuini officii,incorrerà nella pena di 25.ducati, oltra quelle del noſtro arbitrio,& chi non potrà pagare la pena pecuniaria,ſarà punito nella perſona,ouero nello eſsilio,& ſe alcuno ſarà trouato parlare in Chieſa con donne impudiche,& anchora con honeſte,ma ſcurrilmente,& con atti dishoneſti, incorrerà ſimilmente nella pena di 25.ducati,& ſtarà vn meſe prigione. Et ſe alcuno vſerà geſti,ò parole meno che honeſte in Chieſa,ò terrà obſceno ragionamento con qual ſi voglia qualità di perſone,ſarà punito in 10.ducati,ouero corporalmente. Oltre à ciò commandiamo à tutti i capitoli delle Cathedrali,ouero Collegiate,& à tutti i Rettori delle parochie,à Vicarii,à Sacriſti,& à gli Oſtiarii,& cuſtodi di eſſe, che debbano ammonire i delinquenti nelle loro Chieſe,& non permettano,che le coſe ſopradette da noi prohibite ſi facciano in alcun modo in quelle,ò almeno ne diano notitia à gli Ordinarii,ouero à noſtri officiali,che li puniſcano,& vſando in ciò negligentia incorrano nella pena di dui ducati per ciaſcuna volta. Appreſſo queſto che eſsi Capitoli, Rettori,Vicarii,Sacriſti,Oſtiarii,& gli altri cuſtodi,non permettano in alcun modo, che i poueri,& gli altri mendicanti che cercano elemoſina,vadano per Chieſa nel tépo delle Meſſe,ouero delle prediche,& de gli altri diuini officii, ma gli faccino ſtare alle porte delle Chieſe ſotto pena à Capitoli di dui ducati per ciaſcuna volta che non hauranno procurato di cacciarli,à Parochiani di mezzo ducato, à Religioſi anchora che ſieno Clauſtrali,ouero Regulari,commandiamo eſpreſſamente in virtu di ſanta obedientia,che nelle loro chieſe deputino alcuni che ne caccino queſti tali poueri, & mendicanti,& ſe ſaranno ritrouati negligenti, ſieno grauiſsimamente corretti dall'Ordinario,& ſe eſsi ricuſeranno di obedire al detto Ordinario, incorreranno in grauiſsime pene,& ſecondo la qualità delle perſone,ſaranno etiamdio corporalméte puniti à noſtro arbitrio,ouero de loro ſuperiori. Et accioche nelle Chieſe non ſi habbia à ritrouare coſa alcuna ſenza il ſuo debito decoro,volemo,& ordiniamo,che i detti Capitoli,Rettori,Vicarii,Sacriſti,& Oſtiarii,& altri cuſtodi etiádio Religioſi, prouedano che tutte le caſſe & depoſiti,& altri ſimili conditorii de cadaueri che ſono ſopra terra del tutto ſi tolgano via,come altre volte fu ordinato,& i detti Cadaueri ſieno riposti in tombe profonde ſotto terra. Et concioſia coſa che l'oſſeruatione del giorno delle feſte riſguardi principalmente l'honore di N.S.Dio,& ciò ſia particolarmente commandato nella diuina legge: deſiderando noi correggere gli abuſi,che per la inoſſeruantia loro ſono nati,& rinouare gli ordini de canoni antichi: commandiamo,che tutti i giorni delle Domeniche,& quelli,che ſpetialméte ſono dedicati all'honore di N.S.Dio,& della beata Vergine Maria, & de ſanti Apoſtoli ſi debbano con ogni veneratione,& riuerenza oſſeruare:& che ciaſcuno ne prefati giorni debba viſitare le Chieſe,& con diuotione interuenire à gli officii diuini,aſtenendoſi da ogni illicito,& vile eſſercitio,& non ſi facciano mercati,& i negotii, coſi profani,come iudiciarii ceſsino del tutto. Chi adunque in tali giorni ſarà trouato hauer fatto alcuna illicita coſa,oltra la diuina vendetta,& il perdere gli animali che hauerà vſati intorno à ciò, incorrerà grauiſsime pene à noſtro arbitrio,ouero del noſtro Vicario in Roma,ne gli altri luoghi ad arbitrio dell'Ordinario, ouero de gli altri Magiſtrati, tra li quali volemo che habbia luogho la diligentia della preuentione,à quali tutti commandiamo ſtrettiſsimamente che procurino di fare diligentemente oſſeruare queſti noſtri ordini,aggiungendoui anchora quelle feſte,che l'vſo de luoghi ha conſueto di celebrare,ſotto le pene del loro arbitrio. Et accioche la Simoniaca prauità del tutto ſi tolga via,commandiamo che le conſtitutioni de noſtri anteceſſori contra tali Simoniaci,& particolarmente quella di Paolo ſecondo,ſieno inuiolabilmente oſſeruate,& i delinquenti coſi nel riceuere i ſacri ordini,come nel pigliar benefitii, volemo che ſieno puniti per le pene che ſaranno qui appreſſo deſcritte di noſtra autorità. Ciaſcuno adunque,che ſarà ritrouato hauer preſi gli ordini Simoniacamente, volemo che incontinente ſia ſoſpeſo della eſſecutione di eſsi per dieci anni ſenza ſperan-

za di

Contra il paſſeggiare per la Chieſa.

Del parlare in Chieſa.

Che i poueri,et gli altri mendicãti nõ poſſino mẽdicare per la Chieſa.

Che le caſſe,& depoſiti de morti ſi leuino.

Che le feſte ſi guardino.

Contra la Simonia.

Contra la ſimonia per cõto de gli ordini ſacri.

Digitized by Google

za di diſpenſatione,& debba ſtare vn'anno in prigione, & chi harà acquiſtato dignità Eccleſiaſtica ſimoniacamente,s'intenda eſſerne incontinente priuato,& per lo innäzi reſti incapace delle acquiſtate,& di tutte le alrre che poteſſe acquiſtare,& chi harà otrenuto pure a queſto modo benefitio,ouero offitio alcuno Eccleſiaſtico ſimilmente s'intenda eſſerne priuato,& tenuto a reſtituir tutti i frutti,che ne haueſſe preſi, reſtando perpetuamente inhabile,coſi di quelli,che haueſſe gia ottenuti,come de gli altri da ottenerſi: & ſe alcuno ſi ritrouerà hauere altre volte commeſſo tal delitto,oltra le ſopradette pene,volemo che ſia punito anchota cotporalmente, & degradato de tutti gli ordini Eccleſiaſtici,ſia ſcacciato dal commertio de fedeli,& da l'altra parte chi hauera conferito ordini,ò benefitij ſimoniacamente,ſarà punito delle pene compreſe ne Canoni,di qual grado,conditione,o dignità ſi ſia,etiandio Veſcouo,Arciueſcouo,o anco maggiore. Guardinſi oltre a ciò tutti quelli a quali ciò appartiene di non commettere alcuna ſimonia nello amminiſtrar de Sacramenti,altrimenti ſaranno grauiſſimamente puniri da gli Ordinarij, i quali ſecondo i decreti del Concilio Tridentino doueranno procurare di caſtigare cõ ogni ſeuerità queſti ſimili delinquẽti. Appreſſo volendo noi leuar del mondo,inquanto per noi ſi puo,il deteſtabile, & nefando vitio della beſtemmia, ilquale nella antica legge per diuino ptecetto ſi puniua con la morte del delinquente,& per le leggi Imperiali è confirmato il medeſimo: Ordiniamo,che qualunque laico eſpreſſamente beſtemmiarà Dio,il Signor noſtro Ieſu Chriſto,ouero la glorioſa Vetgine Maria ſua Madre, per la prima volta ſia punito in 25.ducati,per la ſeconda in 50. per la terza in cento,& dechiarato infame,ſia mandato in eſſilio.Se queſto tale delinquente ſarà plebeo, & nõ habbia modo di pagar la pena pecuniaria,p la prima volta ſia poſto innãzi alla porta della Chieſa con le mani legate di dietro,& laſciatoui ſtare per vn di intiero, per la ſecõda ſia fruſtato per tutta la Città,& per la terza gli ſia perforata la lingua,& mandato in galera:ma ſe queſto tal delinquente ſarà Clerico, per la prima volta ſia priuato per un'anno de frutti di tutti i ſuoi benefitij, per la ſeconda volta ſia priuato de medeſimi benefitij, & per la terza ſia depoſto d'ogni dignità che haueſſe,& mandato in eſſilio, & ſe queſto delinquente Clerico non harà benefitio, per la ptima volta ſia punito di pena pecuniaria, ouero corpotale,per la ſeconda ſia poſto in prigione,& per la terza ſia degradato verbalmente,& mandato in galera.Chi beſtemmiarà gli altri Santi, ſia punito ad arbitrio del giudice ſecondo la qualità della perſona. Appreſſo queſto,chiunque ſarà trouato colpeuole nel vitio nefando contra natura, per cagion delquale l'ira di N.S.Dio cadde ſopra i figlioli della diffidentia,ſia dato in potere della giuſtitia ſeculare che lo puniſca,& ſe ſarà Clerico,ſia degradato prima di tutti gli ordini ſuoi,& poi ſimilmente punito. Oltre à ciò auertimo gli Ordinarij de' luoghi commandando loro in virtù di ſanta obedientia, che debbano rigoroſamente oſſeruare i decreti del Concilio Tridentino cõtra i Concubinarij, coſi Clerici, come laici,certificandoli che ſe ſarãno in ciò negligenti,ne haranno da render conto a N.S.Dio prima,& poſcia a noi. Et accioche de ſopraſcritti delitti,& ſceleratezze ſi poſſa hauere piu facilmente notitia, volemo che in ciaſcun caſo non ſolo per via di accuſatione,& d'inquiſitione, ma etiamdio ſi poſſa protedere per ciaſcun giudice competente per via di ſecreta denuntiatione, coſi per riſpetto del delitto,come della qualità delle perſone,di ſorte però che la preuentione habbia il luogo ſuo. Oltre a ciò facciamo auertita ciaſcuna perſona, che ponendoſi il timor di Dio innanzi a gli occhi,& non alcuna priuata paſſione, debbano denuntiare ſolamente i colpeuoli,& non gl'innocenti, altramente volemo, & coſi eſpreſſamente commandiamo,che ogni calunnioſo denuntiatore ſia tenuto alla medeſima pena,che ſarebbe il denuntiato da lui,ſe egli foſſe veramente colpeuole. Le pene pecuniarie ſi applicherãno per li dui terzi a luoghi pij di Roma da elegerſi per noi, fuor di Roma,ad elettione de gli Ordinarij,& l'altro terzo allo accuſatore. Commandiamo anchora a tutti i Principi,Conti,& Baroni feudatarij noſtri,& della ſanta Romana Chieſa,che ſotto pena di priuation di feudi,eſſortando nel Signote,& commandando in virtù di ſanta obedientia a tutti gli altri Principi Chriſtiani,& ſignori di terre,che per riuerenza,& honore di N.S.Dio facciano diligentemente oſſeruare le ſopradette ordinationi,con ſperanza di hauerne a riceuere ampliſſima mercede da ſua diuina Maeſtà. Non oſtante qual ſi voglia contraria conſtitutione, ouero ordinatione apoſtolica,immunità priuilegij,indulti,facoltà,o lettere etiamdio apoſtoliche conceſſe a qual ſi voglia Capitolo,Conuento,Militia,Ordine,& in ſõma a qualunque perſona di qual ſi voglia qualità,& conditione ſi ſia, ſotto qualunque tenore & forma di parole,& con qual ſi voglia clauſule efficaci,& inſolite,etiãdio derogatorie delle derogationi,& ſotto decreti irritanri,coſi in generale,come in ſpeciale, etiamdio de motu proprio,& in qualunque altro modo conceſſi,apptouati,& rinouati, a quali tutti volemo

Contra la Simonia per conto de beneſitij Eccleſiaſtici.

Contra la Simonia per conto de Sacramenti.

Contra la Beſtẽmia.

Contra la Sodomia.

Contra il Concubinato.

Digitized by Google

volemo che in virtu della preſente conſtitutione s'intenda eſſere eſpreſſamence derogato: & che ſimilmente s'intenda eſſere eſpreſſo il tenore di qual ſi voglia alera conceſsione fatta in contrario fino a queſto di. Volemo anchora che alla copia etiãdio impreſſa di queſte noſtre preſenti Lettere, purche ſia ſottoſcritta di mano di publico notario,& ſigillata co'l ſigillo di qualche Prelato, ſia preſtata per tutto,coſi in giudicio,come fuor di giudicio,quella medeſima fede,& autorità,che ſi darebbe alle medeſime preſenti noſtre originali,ſe ſi produceſſero in qualſiuoglia luogo,o ſi moſtraſſero. A niuna perſona adunque ſia lecito d'infringere queſta carta della noſtra rinouatione, relaſſatione,ammonitione,confirmatione,mandato,ſtatuto,decreto, ordinatione,precetto, monitione,volontà,& derogatione,ouero con temetaria audacia cõtrauenirle,& ſe alcuno ardirà di cio fare,o tẽtare, ſappia di douere incorrere nella diſgratia di N.S.Dio,& di ſan Pietro,& ſan Paolo ſuoi Apoſtoli. In Roma appreſſo a ſan Pietro del M.D.LXVI. il primo d'Aprile,& nell'anno primo del noſtro Pontificato.

Antonio Florebello Lanellino.

Gio.Rinetio.

H. Cumyn.

BANDO di non dare faſtidio alli Hebrei.

HAuendo la Santità di N. S. Pio per la diuina prouidentia Papa quinto conſideratione alli ſcherni, & ingiurie che potriano eſſere fatte alli Hebrei di Roma,per l'ordine a loro dato,tanto circa il portare delle berette gialle alli huomini, & alle loto donne e putte vn altro ſegnale, come circa altri particolari,ſecondo ſi contiene nella bolla della ſanta memoria de Paolo quarto,ſopra di cio publicata.

Il Reuerendiſs. Monſignor Aleſſandro Pallantiero Proconotario Apoſtolico di queſt'alma Città e ſuo diſtretto generale Gouernatore,& Vicecamerlẽgo per il preſente bando otdina,prohibiſce,& commanda che neſſuna perſona di qual ſi voglia ſtato,grado,conditione,& preeminentia ſi voglia eſſere o ſia,ardiſca ne preſuma in modo alcuno dare faſtidio,o impedimento alcuno ad alcuno Hebreo,maſchio, o femina,putti,o putte, ne ſchernirli, ne toccarli,ne offenderli in modo alcuno in parole,o fatti,di giorno,ne di notte,occultamente,ne paleſemente ſotto pena, & a pena alli homini chriſtiani di tre tratti di corda,& alle donne e putti della fruſta, & dipiu alla pena che ſariano tenuti quando haneſſero offeſo vn chriſtiano, dechiarando che li padroni di caſa ſaranno tenuti per li loro ſeruitori, li Padri per li figlioli, e maeſtri per li diſcepoli,& ſe ne fara eſſecutione rigoroſa,& ſi credera al detto de vn ſolo teſtimonio degno di fede,quale ſara tenuto ſecreto, circa le quali pene eſſo Monſignor Gouernatore ſi reſerua l'arbitrio di aumentarle,& minuirle ſecondo la qualita delle perſone,& del fatto,& ognuno ſi guardi di contrauenire. Di caſa li x. di Aprile 1566.

A. Gub.

V. Tachinus pro charitate Not.

Io Antonio Trombetta ho fatto lo preſente Bando per Roma adi 10. d'Aprile 1566.

BVLLA S.D.N.D. PII DIVINA PROVIDENITA Papæ V. Lecta in die Cœnę Domini Anno M.D.LXVI.

In nomine ſanctæ,& indiuiduæ Trinitatis,Patris,& Filij,& Spiritus ſancti, Amen.

NOVERINT Vniuerſi, hoc præſens publicum tranſumptum inſpecturi, quod nos Alexander Riarius Prothonotarius Apoſtolicus, Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditor Romanęq; Curiæ Iudex ordinarius, Sententiarumque, & Cenſurarum in eadem Rom. Cu. & extra eam latarum,ac quarumcunque literarum Apoſtolicarum vniuerſalis executor ab eodem S. D. N. Papa deputatus, vidimus, & diligenter inſpeximus literas Apoſtolicas S. D. N. Pij diuina prouidentia Papę Quinti hodie,qui fuit die Iouis Sancti & Cœne Domini,& ſolemniter more ſolito lectas, & publicatas,eiuſque vera Bulla plumbea cum cotdula rubei croceique colorum more Ro. Cu. pendente Bullatas,& omni ſuſpitione catentes ſubſequentis tenoris. *Initium tranſumpti Bullæ.*

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad futuram rei memoriam.

probemium Bullæ.

Conſueuerunt Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, ad retinendũ puritatem religionia Chriſtianæ, & ipſius vnitatem, quæ in coniunctione membrorum ad vnum caput Chriſtum videlicet, eiuſq; Vicariũ principaliter conſiſtit, & ſanctam fidelium ſocietatem ab offenſione ſeruandam, arma iuſtitiæ per miniſterium Apoſtolatus in pręſenti celebritate exercere.

In Hæreticos & fautores eorum.

Nos igitur vetuſtum, & ſolẽnem hunc morẽ ſequentes excõmunicamus, & anathematizamus ex parte Dei omnipotentis, Patris, & filij, & Spiritus ſancti, auctoritate quoq; beatorũ Apoſtolorũ Petri, & Pauli, ac noſtra, quoſcunq; Vſitas, Vicleuitas, Lutheranos, Zuuinglianos, Vgonottos, Anabapriſtas, Trinitarios, ac omnes & ſingulos alios Hæreticos, necnõ ſchiſmaticos quocũq; nomine nuncupentur, & cuiuſcũq; ſectæ exiſtant, ac oẽs eorundẽ *Hæ*reticorũ fautores, receptatores, & illis credentes, ac eorũ libros ſine auctoritate noſtra & ſedis Apoſtolicæ, ſcienter qũolibet legentes, aut in domibus ſuis tenentes, imprimentes, aut qũolibet defendẽres ex quauis cauſa publice, vel occulte, quouis ingenio, vel colore, & gñraliter quoslibet defẽſores eorũ.

In piratas, & fautores eorũ.

Item excõmunicamus, & anathematizamus omnes Piratas, Curſarios, Latrunculos maritimos, & illoa præcipue, qui mare noſtrum a monte Argentario vſq; ad Terracinam diſcurrere, & nauigantes in illo depredari, mutilare, interficere, ac rebus, & bonis ſuis ſpoliare præſump ſerunt hactenus, & præſumunt, ac omnes receptatores eorundẽ, & eis auxilium ſcienter dantes, vel fauorem.

In imponẽtes noua pedagia.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, qui in terris ſuis noua pedagia imponnnt, vel prohibita exigunt.

In falſificatores literarũ, et ſupplicationum Apoſtolicarum.

Item excõicamus, & anathematizamus oẽs falſarios Bullarũ, ſeu Literarũ Apoſtolicarũ, & ſupplicationũ gratiã, vel iuſtitiã concernentiũ per Rom. Pont. vel S.R.E. Vicecancellariũ, ſeu gerentes vices eorũ, de mandato eiuſdẽ Rom. Pont. ſignatarũ, aut ſub nomine eiuſdem Rom. Pont. ſeu Viecancellarii, aut gerentium vicea prædictorũ ſignantes ſupplicationes eaſdem extendentes capitulum ad falſariorum, cũ omnibus pœnis in eo contentis, Ac falſificantes ſeu mutantes ſupplicationes per nos, ſeu de mandato noſtro ſignatas & datas ſine noſtro, aut Datarij noſtri licentia.

In inferentes prohibita ad terras infidelium.

Item excommunicamus, & anathematizamua omnes illos, qui Equos, Arma, Ferrum, Filum ferri, Stagnum, Chalybem, omniaque alia metallorum genera, atque bellica inſtrumenta, lignamina, canapem, funes, tam ex ipſo canape, quam ex quacunque alia materia, & ipſam materiam, aliaque prohibita deferunt Saracenis, Turcis, & aliis Chriſti nominis inimicis, quibus Chriſtianos impugnant. Necnon illos, qui per ſe, vel alium, ſeu alios de rebus Chriſtianæ reipublicæ ſtatum concernentibus in Chriſtianorum perniciem, & damnum ipſoa Turcas, & Chriſtianæ religionis inimicos certiores faciunt, illiſque conſilium quomodolibet præſtant. Non obſtantibus quibuſcunque priuilegiis, & conceſſionibus quibuſcunque Principibus, & Dominis, ſeu priuatis perſonis, per nos, & ſedem prædictam hactenus forſan conceſſis, quæ illis nolumus in aliquo ſuffragari.

In impediẽtes eos qui victualia ad vrbẽ deferunt.

Item excõicamus, & anathematizamus oẽs impedientes, ſeu inuadentes victualia, ſeu alia ad vſum Romanæ Curiæ neceſſaria adducentes, vel qui ne ad Rom. Cu. adducantur, vel deferantur, impediunt, ſeu perturbant, vel qui talia faciunt, vel defendunt, cuiuſcunq; fuerint ordinis, præeminentiæ, conditionis, & ſtatus, ẽt ſi Pontificali, vel Regali, Reginali, aut alia quauis Eccleſiaſtica, vel mundana præfulgeant dignitate.

In eos qui venientes Ro. vel ibi cõmorantes offendunt.

Item excõmunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui ad ſedem Apoſtolicã venientes, & recedentes ab eadem, necnon omnes illos, qui iuriſdictionem ordinariam, vel delegatam non habentes, in eadem Curia morantes temeritate propria rapiunt, ſpoliant, & detinent, aut ex propoſito deliberato verberare, mutilare, vel interficere præſumunt, vel qui talia fieri faciunt, ſeu mandant.

In eos qui manus iniiciunt in prælatos.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes temerè mutilantes, verberantes, vulnerantes, interficientes, capientes, incarcerantes, & detinentes Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos, eaq; mandantea.

In eos qui cauſarum in curia pendentiũ curſum, & li

Item excõmunicamus, & anathematizamus oẽa illos, qui per ſe vel aliũ, ſeu alioa quaſcunq; perſonas Eccleſiaſticas, vel ſæculares ad dictã Curiã ſuper eorũ cauſis, & negocijs recurrentes, illaq; in eadem Curia proſequentes, aut procurantes, negociorumq; geſtores, Aduocatos, procuratores ipſorum, vel ẽt Auditores, ſeu Iudices ſuper di-

terarum apoſtolicarum exequutionē impediunt.

per dictis cauſis,ſeu negociis deputatos occaſione cauſarum,vel negociorum huiuſ-
modi verberaut,mutilant,vel occidunt,ſeu bouis ſpoliant.Ac illos qui,ne aliquas lit-
teras Apoſt.etiam in forma Breuis,tam gratiā,quam iuſtitiam concerneutes,& ēt ci-
tationes,monitorias,& executoriales,quæ a Sede Apoſtolica emanarunt, & pro tēpo
re emanabunt,ſine eorum beneplacito,& examine,exequutioni demandari inhibēt;
Ac Notarios,exequutores,vel ſubexecutores Literarum,monitoriarū , & citationū,
ac exequutorialium huiuſmodi capiunt,incarceraut,& detinent,vel capi, incarcera-
ri,& detineri faciunt,Necnon qui ne literis,& mandatis Sedis Apoſt.& legatorum,ac
Nunciorum,& Iudicum Legatorum eiuſdem ſimiliter gratiam,& iuſtitiam concernē
tibus,cæteriſq; ſuper illis,& rebus iudicatis,decretis , proceſſibus , & exequutoriali-
bus,non niſi habito prius eorum beneplacito,& conſenſu per eorum literas exequu-
toriales,vel alias nuncupatas,& certo pretio ſoluto pareatur,Neue tabelliones,& No
tarii,ſuper huiuſmodi literarum,& proceſſuum exequutione inſtrumenta,vel acta cō-
ficere,aut confecta parti,cuius intereſt,tradere debeant,Quiuè ſub quibuſuis pœnis ,
quibuſcunq; perſonis in genere,vel in ſpetie,ne pro quibuſuis eorum negotiis proſe-
quendis,ſeu gratiis impetrandis ad Romanā Curiam accedant,aut recurſum habeāt,
ſeu gratias ipſas a dicta Sede impetrent,ſeu impetratis vtantur,directè , vel indirectè
ſub aliquibus pœnis prohibere,ſtatuere,ſeu mandare,Quiuè in animarum earundem
periculum ſe a noſtra,& Ro.Pontificis pro tempore exiſteñ. obedientia pertinaciter
ſubtrahere,ſeu quomodolibet recedere præſumunt.

In eos qui Eccleſiaſtica bona vſurpant.

Quiuè ex eorum officio,vel ad inſtantiam quorūcunq; perſonas eccleſiaſticas,Ca-
pitula,Conuentus,& Collegia Eccleſiarum quarumcunq; coram ſe ad eorum tribu-
nal,audientiam,Cancellariam,Conſilium,vel parlamentum,præter iuris cōmunis di
ſpoſitionem trahunt,aut trahi faciunt,vel procurāt directe,vel indirecte quouis quæ
ſito colore;Necnon qui ſtatuta,ordinationes,Cōſtitutiones,Pragmaticas, ſeu quæuis
alia decreta in genere,vel in ſpecie ex quauis cauſa,& quouis quæſito colore , etiā ſub
prætextu Literarum Apoſtolicarum in vſu non receptarum, ſeu reuocatarum , hacte-
nus fecerunt,ordinarunt,& publicarunt,aut facient,ordinabunt,& publicabunt in fu
turum,per quas,& quæ libertas eccleſiaſtica tollitur,ſeu in aliquo læditur , vel depri-
mitur,aut alias quouis modo reſtringitur,ſeu noſtris,& dictæ Sedis iuribus quomodo
libet tacite,vel expreſſe præiudicatur.

In eos,qui decimas,aut taleas quaſcūq; pſonis eccleſiaſticis imponūt, aut exigunt,ac aſſēſum, auxiliū, vel cōſilium præſtant.

Quiue iuriſdictiones,ſeu fructus,redditus,& prouentus,ad eccleſiaſticas perſonas
ratione eccleſiarum,Monaſteriorum,& aliorum beneficiorum eccleſiaſticorū per eos
obtentorum pertinentes vſurpant,vel ſurripiunt,ſeu quauis occaſione,vel cauſa, ſine
Rom.Pont.expreſſa licentia,ſequeſtrant,aut collectas,decimas,taleas,præſtantias , &
alia onera clericis,prælatis,& aliis perſonis eccleſiaſticis,ac eorū,& eccleſiarū,Mona
ſteriorū,& aliorum beneficiorū eccleſiaſticorū bonis,illorumq; fructibus, redditibus
& prouentibus huiuſmodi abſq; ſimili Rom.Pont.ſpeciali, & expreſſa licentia impo-
nunt,& diuerſis ēt exquiſitis modis exigunt,aut a ſponte etiā dantibus,& concedenti-
bus recipiunt,necnon qui per ſe,vel alium,ſeu alios directe,vel indirecte prædicta fa-
cere,exequi,vel procurare,aut in eiſdem auxiliū,conſiliū,vel fauorē,aut votū, ſeu ſuf-
fragiū palam,vel occultè præſtare nō verentur,cuiuſcunq; ſint præeminentiæ,dignita
tis,cōditionis,ordinis,aut ſtatus,ēt ſi Imperiali,aut Regali præfulgeant dignitate,ſeu
Principes,Duces,Comites,Barones,Reſpublicæ,& alii potentatus quicūq; etiam Re
gnis,Prouinciis,Ciuitatibus,& terris quoquomodo præſidētes fuerint, aut quauis ēt
Pontificali dignitate præfulgeant.Innouamuſq; decreta ſuper his,tam per ſacros ca-
nones,& concilia generalia,quā etiam in Lateranenſi concilio nouiſſime celebrato
edita,ēt cum interdicto eccleſiaſtico,ac aliis cenſuris,& pœnis in eis contentis.

In officiales et prælatos, qui ſpirituales cauſas a iudicibus apoſtol. auocant,& exequutionē literarum,& mandatorum apoſtol.impediunt.

Item excōmunicamus,& anathematizamus omnes,& ſingulos Cancellarios, Vice
cancellarios,& conſiliarios,ordinarios,& extra ordinarios quorūcunq; Regū,& Prin
cipum,ac Præſidentes cancellariarū,& conſiliorū,ac parlamentorū;Necnon Procu-
ratores generales eorundem,vel aliorum Principum ſæculariū,etiam ſi Imperiali,vel
Regali,Ducali,vel alia quacunq; præfulgeant dignitate,Necnō Archiepiſcopos, Epi
ſcopos,Abbates,Cōmendatarios,Vicarios,& officiales,qui per ſe,vel aliū , ſeu alios
quarumcunque exemptionum,vel aliarum gratiarum , & literarum Apoſtolicarum
prætextu benefitiales,& decimarum,ac alias ſpirituales & ſpiritualibus annexas cau-
ſas ab Auditoribus,& Commiſſariis noſtris(vt eorum verbis vtamur)auocant, Ac exe
quutiones monitoriorum,citationum,inhibitionum,ſequeſtrorum , executorialium,
& aliarum literarum Apoſtolicarum,tam gratiam , quàm iuſtitiam concernentium a
nobis,necnon Camerario,& Præſidentibus Cameræ Apoſtolicæ,ac Auditoribus , &
Commiſſariis Apoſtolicis in eiſdem cauſis pro tempore emanatarum,illarumq; cur-
ſum,audientiamq;,ac perſonas,capitula,conuentus,collegia cauſas ipſas exequi vo-

Digitized by Google

lentes auctoritate laicali impediunt,& ſe de illorum cognitione tanquam iudices intromittere,ac partes actrices,quæ illas committi fecerunt,& faciunt,ad reuocandū, & reuocari faciendum citationes,vel inhibitiones,aut alias literas in eis decretas, & ad faciendum eos,contra quos tales inhibitiones emanarunt,a cenſuris, & pœnis in illis contentis abſolui ordinant,vel compellunt,uel alias executionem literarū Apoſtolicarum,uel executorialium etiam ſub prætextu uiolentiæ prohibendæ impediūt.

Qđ nulla ſolleus Pont.ab ſolutio cōpræbēda eos, qui ſupradicta ſtatuta,libertatē eccl.lædentia condunt.

Declarantes nihilominus,ac proteſtantes(prout tenore præſentium declaramus, ac expreſſe proteſtamur)abſolutionem hodie,uel alias,etiam ſolemniter per nos faciendam,præfatos ſupranominatos,& qualificatos,ac Cancellarios, Vicecācellarios, Conſiliarios,& Procuratores,ac alios excommunicatos prædictos, niſi prius ſtatim ſtatuta,ordinationes, Conſtitutiones,Pragmatica,& decreta huiuſmodi publice reuocauerint,& ex Archiuijs,ſeu capitularibus locis aut literis,in quibus annotata reperiuntur,deleri,caſſari,ac nos de reuocatione,& caſſatione huiuſmodi certiores fecerint,& alias a præmiſsis cum uero propoſito vlterius ſimilia non committendi deſtiterint,non comprehendere, nec illis aliter ſuffragaturam fore, ac in præmiſsis omnibus,& ſingulis,ac aliis quibuſcunque iuribus Sedis Apoſtolicæ,ac S.R.E.undecunque,& quomodolibet quæſitis,ſeu quærendis per quoſcunq; actus contrarios,uel quomodolibet præiudicantes tacitos,uel expreſſos a nobis,uel ſede Apoſtolica quomodolibet factos,aut faciendos,aut quemcunque temporis curſum,ſeu patientiam, uel tolerantiam noſtram nullatenus præiudicari debere,aut quomodolibet poſſe.

In eos qui peregrinos ad Vrbē uenien. offendunt.

Item excommunicamus & anathematizamus omnes mutilantes, uulnerantes, & interficientes,ſeu capientes,& detinentes,ſeu deprædantes Romipetas, & peregrinos ad Vrbem cauſa deuotionis,ſeu peregrinationis accedentes, & in ea morantes, uel recedentes ab ipſa,& illis dantes auxilium,conſilium,uel fauorem.

In rapientes bona naufragantium.

Excommunicamus etiam,& anathematizamus omnes,& ſingulos,qui Chriſtianorum quorumcunq; non tamen pyraticam exercētium nauibus tempeſtate in träſuerſum,ut dici ſolet,iactatis,aut etiam ſubmerſis,& naufragatis,ſiue in ipſis nauibus,ſiue in mari,ſiue in litore inuenta ex ipſis nauibus dilapſa cuiuſcunq; generis bona, tā in noſtris Tyrreni,& Adriatici,quam in quibuſcunq; aliis cuiuſcunq; maris regionibus,& litoribus rapuerint,ſeu quuncunq; modo acceperint,aut ab aliis rapta, ſeu accepta quacunq; cauſa receperint,neq; ab huiuſmodi reatu & tanta immanitate propter quodcunq; priuilegium,conſuetudinem , aut longisſimi etiam immemorabilis temporis poſſesſionem,ſeu alium quemcunq; prætextu excuſari poſſint.

In eos qui terras, ſeu iura eccl. Ro. occupant, vel inuadunt.

Item excommunicamus,& anathematizamus omnes illos,qui per ſe,uel alium,ſeu alios,directe,uel indirecte,ſub quocunq; titulo,uel colore,de facto occupāt,detinēt, uel hoſtiliter deſtruunt,uel inuadunt,aut occupare,detinere,uel deſtruere,ant inuadere hoſtiliter præſumunt in totum,uel in partem almam Vrbem,Regnum Siciliæ , inſulas Sardiniæ,& Corſicæ,Terras citra Pharum,patrimonium beati Petri in Tuſcia, Ducatum Spoletanum,Comitatum Venayſinum Sabinēſem,Marchię Anconitanæ,Maſſæ,Trebariæ,Romandiolæ, Campaniæ,& Maritimas prouincias, illarumq; terras, & loca,ac terras ſpetialis commisſionis Arnulforum,Ciuitateſq; noſtras Bononiam, Ceſenam, Ariminum, Beneuentum, Peruſium, Auinionem,Ciuitatem Caſtelli, Tudertū, & alias Ciuitates,Terras,& loca,uel iura ad ipſam Romanam Eccleſiā ſpectantia, & pertinentia,dictæq; Rom.Eccl.mediate,uel immediate ſubiecta,ac ſupremam iuriſditionem in illis nobis & eidem Rom. Eccl.competentem de facto uſurpare, perturbare,retinere,& uexare uariis modis præſumunt; Necnon adhærentes,fautores,& defenſores eorum,ſeu illis auxilium,conſilium,uel fauorem quomodolibet præſtantes;

In raptores bonorū palatij apoſtolici.

Necnon omnes,& ſingulos uaſorum aureorum,argenteorum,ueſtimentorum, ſupellectilium cuiuſcunq; generis,librorum,& ſcripturarum,& aliorum bonorum ex Palatio Apoſtolico ſedis apoſtolicæ uacationis,& alio quocunq; tempore ablatorum ablatores,& illorum detentores,ac quoſcunq; alios,ad quorum manus buna ipſa quocunq; titulo,& ex quauis cauſa ſcienter peruenerint,& in quorū manus ad pręſens exiſtāt.

Quod priuilegia, indulgentia,ac cōfeſſionalia nō ſuffragātur contra præmiſſa.

Non obſtantibus quibuſcunq; priuilegiis,Indulgentiis,ac literis Apoſtolicis generalibus,uel ſpecialibus,eis uel eorum alicui,uel aliquibus cuiuſcunq; ordinis, ſtatus, uel conditionis, dignitatis,uel præeminentiæ fuerint,etiam ſi,ut pręmittitur, Pontificali,Imperiali, Regali, Reginali,ſeu quauis alia eccleſiaſtica,& mundana præfulgeant dignitate,a prædicta Sede ſub quauis forma,vel tenore concesſis,quòd excōmunicari,vel anathematizari non poſſint per literas Apoſt.non facientes plenam, & expreſſam,ac de verbo ad verbū de indulto huiuſmodi,ac ordinibus,lociq; nominibus propriis,cognominibus,& dignitatibus eorum mentionem,Necnon conſuetudinibus,& obſeruantiis ſcriptis,vel non ſcriptis,& aliis contrariis quibuſcunque,per quæ contra noſtros proceſſus huiuſmodi,ac ſententias,quominus includantur in eis,ſe iuuare valeant

leant

leant, vel tueri, & quæ quo ad hoc penitus tollimns, & omnino reuocamns, & a quibus quidem ſententiis nullus per alium, quã per Rom. Pont. niſi in mortis articnlo conſtitutus abſolui poſſit, nec etiam tunc, niſi de ſtando S.R.E. mandato, vel ſatisfaciendo ſufficienti cautione præſtita, etiam prætextu confeſſionalium, ſen quarumuis facultatum, verbo, literis, aut quauis alia ſcriptura, etiam in qua ſola ſignatnra ſufficeret, conceſſum, & quæuis derogatoriarum derogatoriæ fortiores, & efficaciores, ac inſolitæ clauſulæ apparerent, quibuſuis perſonis cuiuſcunq; præeminentiæ, dignitatis, cõditionis, vel ſtatus, etiam ſi Pontificali, Regali, Reginali, vel quauis alia præfulgeant dignitate, religioſis, & ſæcularibus vtriuſq; ſexus, Capitulis, Collegiis, Conuentibus, ordinibus etiam mendicantium, & Militiarum hoſpitalibus, Confratriis, & vniuerſitatibus conceſſarum a nobis, vel prædicta Sede, & quas concedi cõtigeret quolibet in futurũ.

In abſoluentes transgreſſores.

Illos autem, qui cõtra tenorem præſentium talibus, vel eorum alicui, ſeu aliquibus abſolutionis beneficium impendere de facto præſumpſerint, excommunicationis, & anathematizationis ſententia innodamus, eiſq; prædicationis, lectionis, admioiſtrationis ſacramentorum, & audiendi confeſſiones officia interdicimus, eis denunciantes, & declarantes apertè, nos grauius contra eos ſpiritualiter, & temporaliter (prout eapedire cognouerimus) proceſſuros. Et nihilominus quicqnid egerint abſoluendo, vel alias nullius ſit roboris vel momenti

Qđ Bulla publicetur in ualuis S.Io.Lat. et Princ. apoſtol. de vrbe.

Vt autem huiuſmodi noſtri proceſſus ad communem omnium notitiam dedncantur, Chartas, ſen membranas proceſſus continentes eoſdem in valuis Baſilicarũ principis Apoſtolorum, & ſancti Ioannis Lateraneñ. de Vrbe affigi, ſeu appendi faciemus, quæ proceſſus ipſos quaſi ſonoro præconio, & patulo indicio publicabunt, vt ij, quos proceſſus huiuſmodi cõtingunt, quòd ad ipſos non peruenerint, aut quòd ipſos ignorauerint, oullam poſſint excuſationem prætendere, ſeu ignorantiam allegare, cum nõ ſit veriſimile quòd ipſum remaneat incognitum, quod tam patẽter oĩbus publicatur.

Qđ bulla publicetur per locorũ ordinarios ſaltem ſemel in anno.

Verum vt præſentes literæ, ac omnia, & ſingula in eis contenta eò fiant notiora, quò in pleriſq; ciuitatibus, & locis fuerint publicata, Venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & locorũ ordinariis vbilibet conſtitutis per hæc ſcripta cõmittimus, & in virtute ſanctæ obediẽtiæ diſtricte præcipiẽdo mandamns, quatenus per ſe, vel aliũ, ſeu alios præſentes literas (poſtquã eas receperint, ſeu earũ notitiã habuerint) ſaltem ſemel in anno, aut pluries, prout expedire viderint, in Eccleſiis ſnis, dũ maior in eis populi multitudo ad diuina cõuenerit, ſolẽniter publicenr, & ad Chriſtifidelium mentes deducant, nuntient, & declarent.

Qđ adhibeatur fides trãſumptis.

Decernentes earundem præſentium tranſumptis, etiam impreſſis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Iudicis ordinarii Romanę Curiæ munitis eandẽ prorſus fidem in iudicio, & extra vbilibet adhibendam fore, quę ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ excõmunicationis, anathematizationis, extenſionis, reuocationis, innodationis, interdicti, innouationis, proteſtationis, declarationis, cõmiſſionis, præcepti, mandati, voluntatis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Tertio Idus Aprilis.

Pontificatus Noſtri Anno Primo

Cæ. Glorierius.

Viſa de Curia Io. Rinetius

H. Cumyn.

Publicatio bullæ.

Anno a natiuitate Domini Milleſimo Quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Indictione nona, die vero duodecima Menſis Apr. Pont. Sanctiſs. in Chriſto patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ quinti, Anno eius primo; Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorũ de Vrbe, & ſacroſanctæ Lateraneñ. Eccleſiæ, & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Alexandrum Aſtancollum, & Franciſcum Fayam prælibati S.D.N. Papæ Curſores.

Nicolaus de Matthæis Magiſter Curſorum.

Continuatio tranſumpti.

QVibus quidem literis diligenter inſpectis, illas ad requiſitionem egregij viri Io. Baptiſtæ Bizouis S.D.N. Papæ, & Ca. Apoſtolicæ Procuratoris Fiſcalis, per Notarium publicum infraſcriptum exemplari mãdauimus, & tranſumi, & in hanc publicam tranſumpti formam redigi. Decernentes, & volentes, vt huic præſenti tranſumpto, inata earũdem literarum, & decreti in eis appoſiti continentiam, & tenorem

plena

Digitized by Google

plena fides vbiq; adhibeatur,ac ſi ipſæ originales literæ exhibitæ,vel oſtenſæ forent.
Decretum. Quibus omnibus,& ſingulis auctoritatē noſtrā ordinariā interpoſuimus,& interponi
mus per præſentes. In quorū omniū,& ſingulorum fidē,& teſtimoniū præmiſſorū,præ
ſentes literas, atq; præſens publicum tranſumpti inſtrumentum exinde fieri, & per
Dominum Gaſparem Raydettum Notarium publicum,noſtrumq; & dictæ Cu. corā
nobis ſcribam infraſcriptum,ſubſcribi,& publicari mandauimus,ſigilliq; noſtri iuſſi
Data. mus,& fecimus impreſſione muniri. Dat.Romæ in domibus noſtræ reſidentiæ, ſub
Anno Domini.1566. Indictione nona,die vero duodecima Menſis Aprilis Pontifica
tus Sanctiſſimi in Chriſto patris,& D.N.D.Pij diuina prouidentia Papæ Quinti anno
Teſtes. primo præſentibus diſcretis Viris D.Franciſco Pighinolo,& Iacobo Gerardo, Nota
rijs publicis,& corā nobis ſcribis,Teſtibus ad pręmiſſa vocatis,habitis,atq; rogatis.

BANDO GENERALE CONTRA QVALVNQVE PERSONA che teneſſe,o haueſſe notitia di chi haueſſe delli beni del quon̄. Cardinale Carafa,e Don Giouanni Carafa,gia Duca di Paliano in preiuditio di credriori,e della Reuerenda Camera Apoſtolica.

PEr parte,& ordine dell'Illuſtriſſ.Monſignor Aleſſandro Riario,generale Auditore di
N.S.& della Reuerenda Camera Apoſtolica.ſi fa intendere a ciaſcheduno, che deſi-
derando S.B. che ſia totalmente obedito al bando,che alli giorni paſſati fu fatto ſo
pra le robbe delli quon̄. Cardinal Carafa,& Duca di Paliano,accio li veri creditori
ſiano intieramente ſodisfatti,& deſiderando leuar via ogni eſcuſatione, & ſutterfu-
gio a chi non ha forſi compitamente obedito,come era tenuto, Volendo ſua Santità procedere
piu piaceuolmente di quello,che per vigore del primo Bando ſi potria procedere, di nuouo ci ha
fatto preſentare vno Motu proprio del tenore ſottoſcritto cioè.

PIVS PAPA V.

MOTVPROPRIO &c.Nuper volen̄.indemnitati creditorum quōdam Ca
roli Carafę, Alphonſi Neapolitani Cardinalium,& Ioannis Ducis Paliani de
opportuno iuris remedio prouidere, Dilecto filio Aleſſandro Riario noſtro,
& Cameræ Apoſtolicæ generali Audirori dedimus in mandatis, vt omnia,&
ſingula bona ad præfatos quon̄.Cardinales,& Ducem ſpectantia colligeret,
deponeret,& mox de illorum pretio veris,& legitimis creditoribus iuxta eo-
rum prioritatem ſatisfaceret Cum autem dictus Auditor in exequutione hu-
iuſmodi voluntatis noſtræ publico proclamatæ dixerit,vt infra certum præfi
xum terminum omnia,& ſingula bona præfata penes quoſcunq; a die detentionis eorundem Car-
dinalium,& Ducis exiſten̄.certis modo,& forma penes dilectum filium Io.Baptiſtam Altouitum
depoſitarium ad hoc ab eo etiam de conſenſu noſtro deputatum conſignarentur. Cui edicto licet
aliqui paruerint,tamen multo plures hactenus parere neglexerunt,ſub prætextu ꝙ bona huiuſmo
di penes eos vel vigore mandatorum tūc exiſten̄. Almæ Vrbis Gubernatoris occaſione regaliarū,
honorantiarum, vel mercedis pro cuſtodien̄.& curan̄.eiſdem bonis,vel emptionis vigore ſubha-
ſtationis tunc de illis factæ,Alij etiam titulo ſurrogationis in iuribus Cameræ Apoſtolicæ,& dona
tionis eorundem bonorum,vel alijs diuerſis de cauſis penes ſeſe eſſe,& propterea minimè ad illo
rum exhibitionem ſe teneri pręrendant,& propterea iidem dilecti filii creditores ſe facile deludi
poſſe conquesti fuerint.Nos quibus ſemper ſatis ſuſpectæ ſubhaſtationes illæ fuerunt,& propterea
neminem a dictorum bonorum conſignatione excuſari poſſe,& iuſtum pretium inferri, demum
creditoribus veris,& legitimis ſatisfieri volen̄.edicti præfati tenorem pro ſufficienter expreſſo ha
ben̄.illudq; quoad bona Caroli Cardinalis,& Ioānis Ducis approban̄.& confirman̄. cauſam vero
ſuper bonis Alfonſis Cardinalis Neapolitani ad dilectos filios Scipionem Sanctæ Anaſtaſiæ, & Io.
Sanctæ Priſcæ Presbyteros Cardinales,quibus iam ante illam commiſeramus,remitten̄ & priorē
noſtrum Motum proprium ad dictos Carolum,& Ioannem tantum reducen̄.Motu ſimili &c. eidē
dilecto filio Aleſſandro Auditori præcipimus,& mandamus quatenus omnes cuiuſcunq; ſtatus,
ordinis,& conditionis perſonas etiam Cardinalatus honore fungen̄.ad actualiter ipſo facto conſi
gnan̄.& deponen̄. bona prędicta etiam quouis titulo honorarii,mercedis,ſubhaſtationis, donatio
nis,aut alio quouis colorato titulo a die detentionis prædictorum Cardinalis,& Ducis habitą, &
non extantium verum valorem,ſeu illius loco idoneam cautionē arbitrio eiuſdem Auditoris per
cenſuras eccleſiaſticas,& pœnas pecuniarias,ac etiam ſub indignationis noſtræ pœna cogat, &
compellat etiam per viam inquiſitionis.denunciationis & ex mero officio ſummariæ,& velo leua
to,ac manu regia proceden̄.& quia veriſimiliter multa in publicis ſubhaſtationibus diſtracta mo-
dici valoris exiſten̄.vel vſu conſumpta,vel licite detineri poſſent,concedimus eidem Auditori per
præſentes liberum,& abſolutum arbitrium in hoc tantum capite excuſan̄. a conſignatione rei, vel
pretii eos qui titulo præfato habuiſſe dicuntur,& vt præmiſſa,& alia vſq; ad ſatisfactionem neceſſa
ria.& opportuna efficacius adimpleri poſſint,plenariam eidem Auditori tribuimus poteſtatem
omnes,& quoſcunq; quauis dignitate,etiam Cardinalatus honore fungen̄ tam in Ro. Cu. quā ex-
tra ci-

tra citandi moneñ.etiam per edictum publicnm,& non tamen Cardinales,ad perſonaliter, ſi res ita exegerit,vel alias legitime compareñ & ſi opus fuerit in quocunq; ſtatu cauſæ huiuſmodi fiſcum pro ſuo intereſſe admitteñ.terminos,& dilationes etiam peremptorias ad exhibeñ. & conſignandum vel alia opportuna facieñ.præfigeñ.prorogañ. creditores prædictos aduerſus quamcunq; ſententiam ſeu lapſum fatalinm ex generali clauſula citato tamen commiſſario cameræ,in integrum reſtitueñ. ſubhaſtationes,& deliberanones quaſcunq; minus legitimo pretio factas reſcindeñ. & ad iuſtum, & verum ptetium reduceñ.etiam ſi læſio eſſet citra dimidiā bona præfata creditoribus præfatis legitimis inſolutum dañ. aut de illorum prætio redigeñ. eiſdē ſatisfacieñ. necnon quaſcunq; donationes,& ſurrogationes de eiſdem bonis etiam motn proprio ad fauorem cuiuſuis ēt S.R.E. Cardinalis emanatas irritañ.& annullañ. quoſcunq; contumaces,inobedientes,& rebelles pœnas in edicto ſuo contentas incidiſſe & incurriſſe declarañ. illoſq; aggrauañ,reaggrauañ. etiam alias maiores etiam corporis inflictiuas infligeñ. auxilium brachij ſecularis inuocañ.carcerañ.arreſtañ. criminaliter punieñ. aliaq;,tam ad creditorū,quā præfati cōmiſſarii,tam coniunctim,quam diuiſim inſtantiam facieñ.& exequeñ.quæ pro clariori cauſarum huiuſmodi expeditione neceſſaria viſa fuerint,& opportuna.Præmiſsis conſtitutionibus,& ordinationibus apoſtolicis decretis,tam generalibus,quam particularibus in donationibus bonorum huiuſmodi etiam motu proprio emanatis forſan appoſitis,& quatenus opus ſit etiam regula noſtra de iure quæſito per quamcunq; commiſsionem non tolleñ.ſtilo palatii,cæteriſq; contrariis non obſtañ. quibuſcunq;,cauſæ,& cauſarum huiuſmodi ſtatum,& merita aliorū q; hic latius forſan exprimeñ. tenores pro ſufficienter expreſsis habeñ.

Placet Motu proprio M.

Præſentetur B. Ameriñ. Regens.

PEr il che volendo ſua Sig. Reuerendiſs. procedere all'eſſecutione delli ordini di ſua Beatitudine,& fare sì, che quelli ſieno parimente da ciaſcheduno oſſeruati, Per il preſente publico Bando,ſi notifica a qualunq; perſona di qual ſtato,grado, o conditione ſi ſia, che fra il termine di giorni venti dalla publicatione di eſſo, ilqual termine ſe aſſegna per vltimo,& perentorio, tanto a quelli che haueſſero reuelato,come a quelli che non haueſſero reuelato, debbiano attualmente,& con effetto hauere depoſitato,& conſignato in mano dello Magnifico Meſſer Giouanni Battiſta Altouiti depoſitario acciò deputato da ſua Santità ogni, & qualunque ſorte di robbe, ſcritture,& denari già ſpettanti alli detti Cardinal Carafa,& duca di Paliano, le quali per qual ſi voglia titolo, preteſto,o colore foſſero peruenute in poter loro, dal giorno della detentione,& carceratione di detti Carafi, ſino al preſente giorno, ſecondo la forma del primo bando,& del ſudetto Motu proprio, ſotto pena di ſcudi tre millia d'oro in oro d'applicarſi ipſo facto alla Reuerenda Camera Apoſtolica,& della perdita d'ogni loro pretenſione, che pretendeſſero in dette robbe,& della diſgratia di ſua Beatitudine. Dechiarandoſi che nelle medeſime pene incorreranno anco quelli,che di ſimili coſe haueſſero notitia,& non le reuelaſſero, & che il preſente bando attaccato nelli luoghi publici ſoliti,& conſueti ſia come ſe perſonalmēte foſſe preſentato a ciaſcheduno di detti intereſſati,& paſſato il detto termine,ſi procedera all'eſſecutione di dette pene irremiſsibilmente reale,& perſonale,& ad altre pene maggiori ancora ad arbitrio di S.S. contra tutti l'inobedienti. Dat. Romæ ex ędibus noſtrę ſolitæ reſideñ. Die 16. Aprilis. 1566.

Alex. Aud.

Io. Barginus curiæ Cauſarum Cam. Apoſt. Not. Io. Ber. Piſcina Com.

Io Vincenzio trombetta ho fatto il ſopraſcritto Bando e Motu proprio,per Roma alli lochi ſoliti e conſueti adi 17. de Aprile. 1566.

BVLLA S.D.N.D. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPAE V. SVPER confirmatione,ac reualidatione Bullæ olim a Sanctæ me. Paulo Papa iiij. cōtra Iudæos editæ.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam Rei memoriam.

ROMANVS Pontifex Chriſti Vicarius in terris nonnunquam ea,quæ pro zelo religionis a cæteris Romanis Pontificibus prædeceſſoribus ſuis conceſſa dicuntur,vt illibata perſiſtant,approbat,& confirmat prout in domino conſpicit ſalubriter expedire. Dudū felicis recordationis Paulus Papa iiij. prædeceſſor, zelo fidei Chriſtianæ motus,certum modum viuendi, & habitandi Iudæis præſcripſerit prout in quadam eius conſtitutione cuius tenor ſequitur, & eſt talis videlicet. Paulus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei,ad perpetuam rei memoriā.

Cum nimis abſurdum,& inconueniens exiſtat,vt Iudæi quos propria culpa perpetuæ ſeruituti ſubmiſit,ſub prætextu quod pietas Chriſtiana illos recepter,& eorum cohabitationē ſuſtineat, Chriſtianis adeo ſint ingrati,vt eis pro gratia cōtumeliam reddant:& in eos pro ſeruitute quam illis de-

Digitized by Google

illis debent dominatum vendicare procurent, nos ad quorum notitiam nuper deuenit eoſdem Iudæos in alma Vrbe noſtra,& nonnullis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ciuitatibus, terris, & locis in id inſolentię prorupiſſe,vt non ſolum mixtim cum Chriſtianis,& prope eorum Eccleſias nulla intercedente habitus diſtinctione cohabitare,verũ etiam domos in nobilioribus ciuitatum, terrarum,& locorum quibus degunt vicis,& plateis conducere:& bona ſtabilia comparare, & poſſidere, ac nutrices,& ancillas, aliosq; ſeruientes Chriſtianos mercenarios habere, & diuerſa alia in ignominiam,& contemptum Chriſtiani nominis perpetrare præſumant, conſiderantes Eccleſiam Romanam eoſdem Iudæos tolerare in teſtimonium veræ fidei Chriſtianæ , & ad hoc,vt ipſi Sedis Apoſtolicæ pietate,& benignitate allecti,errores ſuos tandem recognoſcant,& ad verum Catholicæ fidei lumen peruenire ſatagant,& propterea conuenire,vt quandiu in eorum erroribus perſiſtunt effectu operis recognoſcant ſe ſeruos, Chriſtianos verò liberos per Ieſum Chriſtum Deum,& dominum noſtrũ effectos fuiſſe,iniquumq; exiſtere, vt filij liberæ filijs famulentur ancillæ,volentes in præmiſſis quãtum cum Deo poſſumus ſalubriter prouidere, hac noſtra perpetuo valitura cõſtitutione ſancimus,Quod de cetero perpetuis futuris temporibus, tam in dicta Vrbe,quam in quibuſuis aliis ipſius Romañ. Eccleſiæ ciuitatibus,terris,& locis Iudæi omnes in vno,& eodem,ac ſi ille capax non fuerit in duobus, aut tribus, vel tot quot ſatis ſint contiguis,& ab habitationibus Chriſtianorum penitus ſeiunctis per nos in Vrbe,& per Magiſtratus noſtros in aliis ciuitatibus,terris,& locis prædictis deſignandis vicis, ad quos vnicus tantum ingreſſus pateat,& quibus ſolum vnicus exitus detur,omnino habitent. Et in ſingulis ciuitatibus,terris,& locis,in quibus habitauerint,vnicam tantum Synagogam in loco ſolito habeant,nec aliam de nouo conſtruere,aut bona immobilia poſſidere poſſint. Quinimo omnes eorum Synagogas præter vnam tantum demoliri,& deuaſtare, ac bona imobilia quæ ad præſens poſſident intra tempus eis per ipſos Magiſtratus præfigendum Chriſtianis vendere. Et ad hoc vt pro Iudæis vbiq; dignoſcantur maſculi biretum, Feminæ vero aliud ſignum pateus,ita vt nullo modo celari,aut abſcondi poſſit glauci coloris palam deferre teneantur,& aſtricti ſint, nec ſuper nõ delatione Bireti,aut alterius ſigni huiuſmodi prætextu cuiuſuis eorum gradus, vel præeminentiæ,ſeu tollerantiæ excuſari,aut per eiuſdem Eccleſiæ Camerarium,vel Cameræ Apoſtolicæ clericos,ſeu alias illi præſidentes perſonas,aut Sedis Apoſtolicæ Legatos,vel eorum vicelegatos quouiſmodo diſpenſari,aut abſolui poſſint. Nutrices quoq; ſeu Ancillas,aut alios vtriuſq; ſexus ſeruientes Chriſtianos habere,vel eorum infantes per mulieres Chriſtianas lactari, aut nutriri facere,ſeu Dominicis,vel aliis de præcepto Eccleſiæ Feſtis diebus in publico laborare, aut laborari facere,ſeu Chriſtianos quoquomodo grauare, aut contractus fictos, vel ſimulatos celebrare,ſeu cum ipſis Chriſtianis ludere,aut comedere,vel familiaritatem, ſeu cunuerſationẽ habere nullatenus præſumant. Nec in libris rationum, & computorum,quæ cum Chriſtianis pro tempore habebunt,aliis quam latinis literis,& alio quam vulgari Italico ſermone vti poſſint,& ſi vtantur libri huiuſmodi contra Chriſtianos nullam fidem faciant. Iudæi quoq; præfati ſola arte Strazzariæ,ſeu cenciariæ,ut uulgo dicitur contenti,aliquam Mercaturam frumenti, uel ordei,aut aliarum rerum uſui humano neceſſariarum facere, Et qui ex eis Medici fuerint etiam uocati,& rogati ad curam Chriſtianorum accedere,aut illi intereſſe nequeant, nec ſe a pauperibus Chriſtianis dominos uocari patiantur. Et menſes in eorum rationibus,& computis ex triginta diebus completis omnino conficiant,& dies qui ad numerum triginta non aſcenderint non pro Menſibus integris,ſed ſolum pro tot diebus,quot in effectu fuerint,computentur, & iuxta ipſorum dierum numerum,& non ad rationem integri menſis eorum credita exigant, ac pignora eis pro cautione pecuniarum ſuarum pro tempore conſignata niſi tranſactis prius a die quo illa eis data fuerint decem,& octo integris menſibus uendere nequeant, & poſtquam menſes prædicti effluxerint,ſi ipſi Iudæi pignora huiuſmodi uendiderint, omnem pecuniã. quæ eorum credito ſuperfuerint,domino pignorum conſignare. Et ſtatuta ciuitatum,terrarum,& locorum in quibus pro tempore habitauerint,fauorem Chriſtianorum concernentia inuiolabiliter obſeruare etiam teneantur. & ſi circa præmiſſa in aliquo quomodolibet defecerint,iuxta qualitatem delicti in Vrbe per nos,ſeu Vicarium noſtrum,aut alios a nobis deputandos,ac in ciuitatibus,terris & locis prædictis per eoſdem Magiſtratus,etiam tanquam rebelles, & criminis læſę Maieſtatis rei,ac a toto populo Chriſtiano diffidati noſtri & ipſorum Vicarii, ac deputandorum,& Magiſtratuum arbitrio puniri poſſint. Non obſtantibus,conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis,ac quibuſuis tollerantiis,ſeu priuilegiis,& indultis Apoſtolicis,eiſdẽ Iudæis per quoſcunq; Romañ. Pontifices prædeceſſores noſtros,ac Sedem prædictam,aut illius Legatos,uel ipſius Romañ. Eccleſiæ Camerarios,& Cameræ Apoſtolicæ Clericos,ſeu alios illi Pręſidentes ſub quibuſcunq; tenoribus,& formis,ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis,aliiſq; efficacioribus,& inſolitis clauſulis,necnon irritantibus,& aliis decretis, etiam Motu pruprio,& ex certa ſcientia,ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conceſſis,ac etiam iteratis uicibus approbatis,& innouatis. Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de eis eorumq; totis tenoribus ſpecialis,ſpecifica,expreſſa,& indiuidua,ac de uerbu ad uerbũ, non autẽ per clauſulas generales idem importantes mentio,ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut ali-

int aliqua exquiſita forma ſeruanda eſſet,tenores huiuſmodi,ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo,& forma in illis tradita obſeruata inſerti forent,præſentibus pro expreſsis habentes,illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſq; contrariis quibuſcunq;. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis,& derogationis infringere,vel ei auſu temetario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit,indignationem omnipotentis Dei,ac beatorum Petri,& Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Marcum Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto, Pridie Idus Iulii Pontificatus noſtri anno primo. Nos igitur cupientes,vt conſtitutio,ſtatuta,& ordinationes huiuſmodi perpetuis futuris têporibus obſeruentur,Motu proprio,& ex certa noſtra ſcientia,& non ad alicuius alterius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam,ſed ex mera noſtra deliberatione,conſtitutionem,ſtatuta,& ordinationes huiuſmodi,& prout illa concernunt omnia,& ſingula in dicti prædeceſſoris literis contenta,& inde ſecuta quæcunq; auctoritate Apoſtolica præſentiũ tenore approbamus, innouamus,& confirmamus,& robur perpetuæ firmitatis obtinere decernimus,ac volumus,& ſub interminatione diuini iudicii præcipimus,& mandamus ea omnia inpoſterum obſeruari firmiter,non ſolum in Terris,& Dominiis nobis ſubiectis,ſed etiam vbiq; locorum. Et ad omnem circa colorem Bireti per maſculos,& ſigni per fæminas deferendorum huiuſmodi ſubmouendã hæſitationem declaramus dictum colorem eſſe qui vulgo gialdo dicitur. Mandantes in virtute ſanctæ obediẽtiæ omnibus,& ſingulis venerabilibus Fratribus,Patriarchis,Primatibus,Archiepiſcopis,& Epiſcopis quatenus in Ciuitatibus,& Diœc. propriis pręſentes noſtras literas publicari,& obſeruari faciant. Et omnes Principes ſæculares,& alios Dominos, & Magiſtratus temporales rogamus,requirimus,& obſecramus per viſcera miſericordiæ Ieſu Chriſti,eiſdem in remiſsionem peccatorum nihilominus iniungentes,quod in præmiſsis omnibus eiſdem Patriarchis,Primatibus, Archiepiſcopis,& Epiſcopis aſsiſtant,& ſuum fauorem, & auxilium præſtent, ac contrafacientes pœnis,etiam temporalibus afficiant. Non obſtantibus omnibus quę idem Paulus prædeceſſor in ſupradictis literis voluit non obſtare,Priuilegiis quoq; indultis, & literis Apoſtolicis per recolendę memoriæ Pium iiij. Romañ. Pontificem prædeceſſorem noſtrum, & Sedem Apoſtolicam,etiam forſan Conſiſtorialiter,ac per viam generalis legis, & ſtatuti, ac in vim ſtipulati contractus,ex quauis, etiam vrgentiſsima,& oneroſa cauſa,ac Motu proprio,& ex certa ſcientia,& de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine,etiam cum quibuſuis,etiam derogatoriarum derogatoriis,aliiſq; efficacioribus,& inſolitis clauſulis,irritantibuſq;,& aliis decretis quomodolibet conceſsis,confirmatis,& innouatis,etiam ſi in eis diſponeretur,& caueretur expreſſe,quod ad delationem bireti glauci coloris huiuſmodi in itinere,ac quod non vt præmittitur, in loco clauſo habitare tenerentur,& quod bona ſtabilia vſq; ad certam ſummam acquirere,ac ſocietatem cum Chriſtianis ſuper rebus ad annonam ſpectantibus inire,ac conuerſationem cũ eiſdem Chriſtifidelibus habere,ac pignora alias quam præſcripto modo diſtrahere,ac plures Synagogas retinere poſſent indulſerit,aut alias quomodolibet eis dictas literas Pauli prædeceſſoris in fauorem hebræorum prædictorum limitauerit. Quibus omnibus,etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis,eorumq; totis tenoribus ſpecialis,ſpecifica,expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbũ non aũt per clauſulas generales idẽ importantes mentio, ſeu quæuis alia exquiſita forma ſeruanda foret,& in eis caueatur quod nullatenus derogari poſsit illorum omnium tenores pręſentibus pro ſufficienter expreſsis,ac de verbo ad verbũ inſertis habẽtes, necnon modos,& formas ad id ſeruandas pro indiuiduo ſeruatis habentes harũ ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus. Et literas eiuſdẽ Pauli prædeceſſoris,& oĩa in eis cõtenta obſeruari in omnibus,& per omnia mãdamus,perinde ac ſi literæ Pij ſimiliter prædeceſſoris noſtri nõ emanaſſent,aut ſi aliquibus cõmuniter,vel diuiſim ab eadẽ ſit Sede indultũ quod interdici,ſuſpẽdi, vel excõicari nõ poſſint per literas Apoſtolicas nõ facientes plenã,& expreſſam,ac de verbo ad verbũ de indulto hmôi mentionẽ. Volumus aũt quod præſentes literæ in Cancellaria, & acie cãpi Floræ publicentur,& inter Cõſtitutiones extrauagãtes perpetuo valituras cõſcribãtur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quęq; loca deferri, volumus, & ẽt declaramus quod earum tranſumptis ẽt impreſsis manu alicuius Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Pręlati munitis eadẽ prorſus fides vbicũq; adhibeatur,quæ præſentibus adhiberetur ſi forẽt exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo oĩno hominũ liceat hãc paginã noſtræ approbationis,innouationis, cõfirmationis,decreti,præcepti,mãdati,requiſitionis,obſecrationis,iniunctionis,derogationis,declarationis,& volũtatis infringere,vel ei auſu temerario cõtraire. Si quis aũt hoc attẽtare pręſumpſerit, indignationẽ oĩpotentis Dei,ac beatorũ Petri,& Pauli Apoſtolorũ eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romę Apud ſanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto. Tertiodecimo Kal. Maii. Pont. Noſtri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

Viſa de Curia Io. Riuetius. H. Cumyn.

ANNO a Natiuitate Domini Noſtri Ieſu Chriſti Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo ſexto, Indictione nona,die vero prima Menſis Maii Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto Patris,

D & Domini

& Domini Noſtri Dñi Pij diuina pronidentia Papæ V. Anno ptimo Retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in locis retroſcriptis per nos Scipionem de Octanianis,& Io. Andream Panizzam Apoſtolicos Curſores. Camillus Cherubinus Magiſt. Curſ.

REFORMATIONE, ET TASSA DELLI PAGAMENTI da farſi alli Guardiani delle Carceri,& Effecutori.

VOlendo L'Illuſtriſs.& Reuerendiſ. Monſignor Vitellozzo Cardinale Vitello, e Camerlengo, come al ſuo officio appartiene ouuiare all'eſtorſioni che ſi fanno tanto pet li Capitani,& Guardiani delle Carceri,quanto per il Bargello,& altri Eſecutori di tutte le Corti dell'alma Città di Roma,per ordine eſpreſſo di N.S. & p l'autorità de l'officio ſuo ha fatto,& ordinato l'infraſcritti decreti, & ordinationi, quali vole ſi oſſeruino inuiolabilmente,ſotto le pene in esſi contenute.

In prima che li Capitani,& Guardiani di tutte le carceri,liquali per le ſpeſe che fanno alli carcerati in ſecreta ſoleuano anticamente pigliare vn Carlino il giorno,& per molti prosſimi paſſati,per eſſere ſtate care le coſe neceſſarie al vitto humano hanno pigliato vn Giulio per paſto, hora che per la bonta diuina nõ e tanta careſtia,posſino pigliare da ogni carcerato per le ſpeſe che li fanno in ſecreta,vn carlino per paſto,& non piu,& ſiano tenuti ſcriuere nel ſno libro che tengono de carcerati quando entrano in ſecreta,& ſimilmente quando eſcono in publica, ſe e la mattina innanzi pranſo,o il giorno dopo prãſo,& ſimilmente la ſera ſe e innãti,o doppo cena,accio ſi posſi far conto delli paſti,& nõ ſcriuendolo non ſe li paghi coſa alcuna per quel giorno tanto dell'intrata quanto dell'vſcita,& ſiano obligati dargli buon pane e buon vino a baſtanza,& almeno vna libra di carne il giorno,cõ la mineſtra,& il giorno che nõ ſi mãgia carne darli oua,oner peſcie ſecõdo li tẽpi che ſaranno honeſtamẽte,e nõ posſino mettere mano a botte di vino per li beuer di prigioni,ſe prima nõ le fãno vedere alli Procuratori de poueri,& nõ dando, o nõ facẽdo come di ſopra,per ogni volta che cõtrauerãno,li Capitani caſchino in pena di dieci Scudi,d'applicarſi vn quarto al procuratore ſuſtituto ſopra il gonerno de' prigioni, gl'altri tre quarti,a S. Leonardo,& in oltre di ſtare alla Berlina per quel giorno,& li guardiani & ſeruitori che ſeruirãno,non lo reuelando ipſo facto s'intendano eſſere incorſi in pena della fruſta,alliquali Guardiani,& ſeruitori ſi dara fede contra del Capitano ſenza altro teſtimonio.

Item che li detti Capitani,& Guardiani delle carceri ſe teneranno alcuni prigioni,& gli farãno le ſpeſe in publica nelle ſtantie di ſopra,done li anni paſſati di careſtia li hanno fatto paga re tre Giulii il giorno,non posſino pigliare pin di Giulii doi e mezzo il giorno,ſotto pena della fruſta,anchora che esſi prigioni voleſſero pagar piu di ſua ſpontanea volontà,& quando detti prigioni haueranno haunto il mandato di eſſer relaſſati,non li posſino ritenere,ne leuarli alcun veſtito per il debito che haueranno fatto di detti giulii doi,& mezzo il giorno, ma li debbino ſubito relaſſare, imputando a ſe ſtesſi, ſe li haueranno tenuti di ſopra ſenza farſi pagare,o aſſicurarſi cou ſicurta,o pegno,e qnando li guardiani vedeſſero che mancaſſe coſa alcuna alli carcerati, la debbino adimandare al Capitano,o Maeſtro di caſa, li quali ſiano obligati a darli ogni coſa neceſſaria, ſotto pena di cinquanta ſcudi per ciaſchedũna volta,& in queſto ſi credera ſolo alla depoſitione del guardiano,che haueſſe adimandato quello che mancaua alli carcerati, ſenza altri teſtimonij.

Item che li prigioni tãto ĩ ſecreta, qnãto in publica,nelle ſtãtie di ſopra posſino farſi le ſpeſe da loro,facẽdoſi portare da mãgiare ſecõdo che li parera,& li guardiani ſiano obligati, ſotto le pene cõtenute nel primo capitulo,laſſarglielo portare,facẽdo la diligẽtia quãto a q̃lli che ſaranno in ſecreta,che nõ ſe gli portino polize,o ãbaſciate,ſaluo ſe il gindice prohibiſce il laſſarli portare da mãgiare in ſecreta,& facẽdoſi il carcerato le ſpeſe da ſe,il guardiano, ouero Capitano, nõ li posſi fare pagare ſe nõ baiocchi cinque il giorno per il ſuo ſeruitio,ſotto le medeme pene.

Item che neſſuno de Capitani,ouero Guardiani predetti ardiſchino mouere dalle prigioni, doue ſi ſogliono ordinariamente tenere li ſopra alcuni carcerati,& mandarli alle publiche da baſſo,per cauſa che esſi carcerati ſi voglino fare le ſpeſe da loro,ne farli peggiore trattamento del ſolito,ſotto la medeſima pena come di ſopra.

Itẽ che per la prigione di ogni carcerato non ſi facci pagare pin di doi carlini,& non ſi posſi fare pagare alcuna coſa per mancia del guardiano,o altro,perche quello e la ſua mercede per la guardia,& per ogni arreſto che veniſſe contro il pregione non ſi posſi fare pagare ſe non altretanro quanto per la pregionia da quello che portara detto arreſto,& non dal pregione,ſotto pena della Berlina,da incorrerſi irremisſibilmente ſe contrauerranno.

Item che ogni Capitano di dette Carceri ſia obligato a tenere vna caſſa grande con due chiaui,delle quali vna tenghi eſſo Capitano,& l'altra il Procurator de poueri,doue ſi habbino a reponere tutte le robbe,& danari che troneranno appreſſo a quelli che ſaranno condotti alla pregione, in quello iſteſſo giorno che vi ſaranno condotti,& ſcriuerlo nel libro,& non lo facendo ſiano puniti come di furto,di quella pena che parera a Monſig. Gouernatore di Roma, ouero al Chierico di Camera,che ſara a quel tempo viſitatore delle carceri.

Item

Digitized by Google

Item che neſſuno de detti Capitani, o Guardiani, ne meno Barigello, ouero altro Eſſecutore poſſino ſotto la pena di tre tratti di corda, & della fruſta, ouero berlina leuare ad alcun pregione, coſi condennato alla morte, come alla galea, ouero ad altra pena, robbe alcune che habbi attorno detto pregione, ne meno ritenerſi altre robbe, che il detto condẽnato haueſſe nella prigione, ma tutte le debbia conſegnare al Giudice, dal quale il pregione è condennato, accioche ne poſſi fare quel tanto che ſara di giuſtiria.

Item che ne il Bargello, ne alcuno delli Eſſecutori poſſino ad alcuno che conducano alle pregioni leuare denari, ne robbe di alcuna ſorte, ne meno le arme quando non le portaranno cõtra bandi, ma debbino le robbe laſſarle al prigione, & quelle con le arme conſignarle al Capitano, o Guardiano delle carceri, il quale le debbia riponere nella detta caſſa con le altre robbe, ſotto pena della fruſta, & altre come di ſopra nel proſſimo precedente capitolo.

Item che il Locotenente che ſara per li tempi del Gouernatore, & ancora quel del Senatore per li prigioni di Campidoglio ſiano obligati ſotto il carico, & peſo della loro conſcientia, due volte la ſettimana inſieme con il Procuratore de poueri viſitare tutte le ſecrete delle carceri, & intẽdere dalli prigioni come ſono trattati, & cio che trouerãno darne notitia alle loro ſignorie

Item che da quelli che fuſſeno per giuſtitia decapitati, o altramente morti, anchor che vi fuſſero de lor beni, tãto il Bargello, quãto li altri Eſecutori nõ ne poſſino pigliare coſa alcuna per ſua eſſecutione, o altro cõto, ma detti beni ſi cõſegnino a chi ſi deuerãno cõſignare di ragione.

Item che tanto il Bargello, quanto li altri Eſſecutori di qual ſi voglia Corte per ſua eſſecutione da quelli che metteranno in prigione per cauſa capitale, che meritaſſe pena di morte, ſe ſarãno aſſoluti per ſententia, poſſino pigliare Scudi doi, & non piu, ma ſe veramente fuſſero trouati delinquẽti, che meritaſſero pena di morte, & per gratia gli ſi rimetteſſe, o minuiſſe, o cõmutaſſe in pecuniaria la pena, poſſino pigliare ſcudi tre, & meno, ancora ad arbitrio del Giudice della cauſa.

Item che quelli che ſaranno preſi per cauſa che non meritaſſe morte, ma la Galea, o Eſilio, o mutilatione di alcun membro, o fruſta, ſe ſaranno aſſolti per ſententia, poſſino pigliare vn ſcudo, & non piu, ma ſe fuſſero trouati delinquenti, & per gratia gli foſſe rimeſſa la pena, poſſino pigliar ſcudo vno e mezo, & nõ piu, ma eſſẽdo puniti, & caſtigati nõ poſſino pigliar coſa alcuna.

Item che da quelli che ſaranno preſi in fatto, facendo coſtione, ouero dapoi per eſſa coſtione doue ci foſſero alcune ferite, o baſtonate d'importantia, poſſino pigliare vn ſcudo, ma non ci eſſendo ferita alcuna, ouero come di ſopra, anchor che ci ſiano interuenute arme, poſſino pigliare mezzo ſcudo ſolo, & non piu, & meno ad arbitrio del Giudice, ſecondo la qualita de caſi.

Item che per la cattura de quelli che ſaranno trouati portare arme contra bandi, non poſſino pigliare piu d'vn ſcudo quando non haueranno la parte della pecuniaria.

Item che in le cauſe ciuili per eſſecutione reale, o perſonale per ſumma de cinque ſcudi, piglino doi carlini, & da cinque inſino a diece ſcudi, tre giulii, da dieci ſcudi inſino a vinti, giulii 5. da vinti ſcudi, ſino a quaranta, giulii dieci, da quaranta ſcudi, ſino a ſettanta, giulii quindici, da ſettanta ſcudi ſino a cento, giulii vinti, da cento ſcudi, ſino a cinquecento, ſcudi tre, da cinquecẽto ſin a mille, ſcudi quattro, & ſe ſi faceſſe eſſecutione per maggior ſomma, la mercede di eſſa ſi paghi ad arbitrio del Giudice, de mandato del quale ſara fatta detta eſſecutione, pur che nõ paſſi la ſomma de ſcudi ſei al piu, eccetto ſe foſſe Giudice di Corte Sauella, o Tor di Nona, o Borgo, o Ripa, o Ripetta liquali non poſſino eccedere la ſopradetta Taſſa ſenza licentia del Gouernatore, ouero Auditore di Camera, ouero del Chierico Preſidente di Ripa reſpettiuamente, eccettuando però li mandati della Corte del Gouernatore, nelli quali ſi oſſerui la Taſſa fatta da eſſo Gouernatore, ch'è minore della ſopradetta, per riſpetto della pouerta de Litiganti che concorrano a eſſa corte.

Item che per qual ſi vogli Mandato di mettere in poſſeſſione de beni ſtabili, ſenza che ſia eſpreſſa la ſomma, per laquale detto mandato ſia decreto non poſſino pigliare piu di vn ſcudo, & doue ſia la ſomma eſpreſſa ſi oſſerui come di ſopra.

Item che per eſſecutione de Mandati per ſuſpetto di fuga ſino alla ſumma di ſcudi quaranta, ſi pigli ſecondo la Taſſa ſopradetta nelle cauſe ciuili, & da ſcudi quaranta in ſu per qualunque ſumma non poſſi pigliare piu di vn ſcudo.

Item ſe la eſſecutione ſi fara in animali, ſi oſſerui il medeſimo, ne ſi facci pagare coſa alcuna per la Capezza, come per abuſo ſi e fatto alcune volte pagare.

Item che ne il Bargello, ne alcuno Eſſecutore predetti ardiſchino pigliare denari da debitori, per la loro eſſecutione, ſe effettualmente non la fanno, ne poſſino differire la eſecutione della quale ſaranno ricercati, ma debbiano eſſequirla quanto prima, ne dal creditore pigliare dinari, ſe non in caſo, che il debitore non ſia obligato a pagarla.

Et ſe occorrera alcun caſo, che la taſſa non fuſſe in queſti decreti determinata, in tal caſo ſi ſtia alla dechiaratione del Giudice, de mandato del quale ſara fatta la detta eſſecutione, eccettuati li ſopraſcritti Iudici di Corte Sauella, Tor di nona, Borgo, Ripa, Ripetta, liquali non poſſino far tal dechiaratione ſenza licenza del Gouernatore, ouero Auditore della Camera, ouero

del Chierico di Camera, Preſidente di Ripa reſpettiuamente come di ſopra.

Item che ne il Bargello, ne altri Eſecutori, quãdo vãno in caſa di qualch'vno per prẽderlo nõ poſsino pigliare arme di neſſuna ſorte eccetto ſe foſſero prohibite, come Archibuletti, ancora ſotto preteſto che quello, che ſi deue prendere habbi portato dette arme in tempo prohibito.

Item che nõ poſsi alcuno Eſecutore, ne Bargello ſenza cõmisſione, & ordine ſpetiale del Giudice della cauſa andare con il Notario a ſare inuentario di robbe de delinquenti, & in tal caſo quando li ſara ordinato nõ poſsi pigliare altro che vn ſcudo, doue ſia homicidio ſeguito, & nelli altri caſi doue ſi faceſſe detto inuentario, giulii cinque.

Item che da poueri, che non hanno il modo da pagare non poſsino eſigere per qualſiuoglia mandato coſa alcuna, ma ſiano obligati a laſciarli gratis ſenza vn quatrino di ſpeſa, & da quelli che hanno qualche ſaculta non poſsino eſigere piu della meta, ſecondo che li Giudici ſottoſcriueranno nelli Mandati, ouero gratis, ouero in forma pauperum, a quali Mandati non poſsino replicare ne Bargello, ne Capitani, ouero altri miniſtri coſa alcuna, ma eſequirli ſubito, & in li mãdati che ſarãno ſegnati gratis, non ſi ricerchi ſottoſcrittione del Bargello, o altro Eſecutore.

Item che il Capitano di Corte Sauella, non pigli per tributo delle donne meretrici, che deueno pagarlo oltra dieci catlini, come era ſolito antico, non oſtante che da certo tẽpo in qua habbi pigliato per abuſo Giulii dieci, ſotto pena di tre tratti di corda, & ancor della Galea ſe coſi parera al Gouernatore.

Item che non poſſa riſcuotere detto tributo ſenza prima farle citare a pagarlo, dinãzi al ſuo Giudice, ſotto la medeſima pena, & le ſpeſe che ci faranno, ſe quelle donne meriteranno pagare il tributo, le poſsi recuperare da eſſe.

Item che dopo che hauera ottenuto il Mandato contra di eſſe, nõ lo eſequiſchi perſonalmente, ne pigli pegni de loro pet le ſtrade, ma vadi a farli la eſecutione reale a caſa loro ſotto la pena predetta

Item che li pegni che pigliara per li tributi non li poſsi tenere, & vendere lui da ſe ſteſſo, ma li debbi depoſitare appreſſo il Notario della ſua corte, & ſubaſtare citata la parte, & ſe ſi venderã no piu renderlo alla detta parte ſotto la pena di ſopra.

Item che quando occorrera fare eſecutioni coſi ciuili, come criminali, fora di Roma, ſe ſara infra tre miglia ſi oſſerui il medeſimo che dentro di Roma, ſe ſara oltra ſi paghi duplicata, eccettuando pero quanto alle criminali, il Bargello di Campagna, ouero il ſuo Locotenẽte, il qual nõ poſsi pigliare piu del ordinario come in Roma.

Item che quello delli Barigelli, & Eſecutori ſopradetti che contrauerra alli predetti decreti nelli quali non e eſpreſſa pena, incorra per la prima volta la pena di tre tratti di corda, per la ſeconda della fruſta per la città, & per la terza della Galea, le quali pene le ſarãno exequire li predetti Giudici irremisſibilmente ſenza ſperanza alcuna di gratia.

Itẽ accioche ogniuno a chi appartiene poſsi hauere notitia delle ſopradette Taſſe, & ordinationi, vole che coſi il Bargello, & ogn'altro Eſecutore, come li Capitani, & Guardiani delle carceri ſiano obligati tenere li ſopradetti decreti in vna Tauoletta a ſtampa affiſſa nel muro ĩ parte che ogn'vno poſsi vederla, & leggerla di continuo, auuertendo ſpetialmente le perſone ignoranti che non ſi gli pigli oltre il douere, ſotto la pena di cinquanta ſcudi d'applicarſi a S. Leonardo, & di tre tratti di corda, & però ogn'vno ſi guardi dalla mala ventura. Dat. in ædibus noſtris ſub die vii. Maii 1566. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D.N. D. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti, Anno primo,

V. Vitellius Card. Camerarius.

Pro Almæ Vrbis Societate Charitatis.
Vincentius Tachinus Notarius actuarius.

BVLLA S.D.N. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPAE V. ſuper clauſura, & reformatione quarumcunq; Monialium.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

CIRCA paſtoralis officii nobis, meritis licet imparibus, deſuper cõmisſi curam (quantum nobis ex alto permittitur) inuigilantes, aſsidue ad ea per quæ ſingulis erroribus, & exceſsibus obuiatur, ac perſonis quibuslibet, præſertim fœminei ſexus virginitatem ſuam altisſimo vouentibus ſub Religionis iugo Chriſto Saluatori in caſtitatis holocauſto famulari affectantibus, a ſemita iuſtitiæ, & honeſtatis declinantibus, ne quicquam in eis reperiatur incongruum, quod in Regularis ponat honeſtatis gloria maculam. & diuinam merito poſsit offendere Maieſtatẽ, opportune ſuccurritur, libenter intendimus, ac in his noſtræ vigilantiæ partes propẽſius impartimur, prout id in dño ſalubriter expedire conſpicimus. Hac igitur perpetuo valitura Conſtitutione, inhærentes etiam Conſtitutioni fel. rec. Bonifacii Papæ viii. prædeceſſoris noſtri quę incipit, Periculoſo, & decretis Concilii Tridentini ſuper clauſura Monialium æditis, auctoritate apoſtolica te-

ca te-

ea tenore præſentium ſtatuimus atq; perpetuo decernimus, vniuerſas,& ſingulas Moniales præſentes,atq; futuras cuiuſcunq; Religionis, Ordinis, vel Militiarũ,etiã Hieroſolymitañ.ſint, quæ vel iam receptę ſint,vel in poſterum in quibuſuis Monaſteriis ſiue domibus recipientur, & tacite,vel expreſſe Religionem profeſſæ,etiam ſi Conuerſæ,aut quocunq; alio nomine appellẽtur, etiam ſi ex inſtitutis,vel fundationibus earum Regulæ ad clauſuram non teneantur, nec vnquã in earum Monaſteriis,ſeu domibus etiam ab immemorabili tempore ea ſeruata non fuerit, ſub perpetua in ſuis Monaſteriis,ſen domibus de cætero debere permanere clauſura iuxta formam dictæ Conſtitutionis fel rec.Bonifacii Papæ viii.prædeceſſoris noſtri,quæ incipit,Periculoſo, in ſacro Concilio Tridentiñ. approbatæ,& innouatæ,quam nos auctoritate præfata etiam approbamus,& innouamus in omnibus,& per omnia,ac illam diſtricte obſeruari mandamus.Quod ſi aliquæ Moniales forſan reperiantur,quæ conſuetudine etiam immemorabili, aut inſtituto, vel fundatione regulæ ſuæ fretę animo obſtinato huic clauſuræ reſiſtant,aut quoquomodo reluctentur,Ordinarii vna cum ſuperioribus earum omnibus iuris,& facti remediis compellant eaſdem tanquam rebelles,& incorrigibiles ad præciſe ſubeundum dictam clauſuram,& perpetuo obſeruandum.Mulieres quoq; quæ Tertiariæ,ſeu de pænitentia dicuntur cuiuſcunq; fuerint, ordinis in congregatione viuentes,ſi & ipſæ profeſſæ fuerint, ita vt ſolemne votum emiſerint ad clauſuram præciſe,vt præmittitur,& ipſæ teneantur.Quod ſi votum ſolemne non emiſerint,Ordinarii vna cum Superioribus earum hortentur,& perſuadere ſtudeant,vt illud emittãt, & profiteãtur, ac poſt emiſſionem,& profeſſionem eidem clauſuræ ſe ſubiiciãt,quod ſi recuſauerint, & aliquæ ex eis inuentæ fuerint ſcandaloſe viuere,ſeueriſſime puniantur.Cæteris autẽ omnibus ſic abſq; emiſſione profeſſionis,& clauſura viuere omnino volentibus interdicimus,& perpetuo prohibemus,ne in futurum vllam aliam protſus in ſuum ordinem, Religionem, Congregationemue recipiant.Quod ſi contra huiuſmodi hanc noſtram prohibitionem,& decretum aliquas receperint,eas ad ſic viuendum omnino inhabiles reddimus,ac illarum quaslibet profeſſiones, & receptiones irritas decernimus & nullas,prout etiam præſenti decreto irritas facimus, & annullamus.Porro ne Moniales,vel Tertiariæ prædictæ propter hanc clauſuram detrimentum,aut incõmodum aliquod in earum neceſſitatibus maxime inpertinentibus ad illarum victum patiãtur, ſed vt eis opportune conſulatur,auctoritate Apoſtolica præfata ſtatuimus,decernimus,præcipimus,atq; mandamus Ordinariis,& Superioribus earum,vt curent colligi fidelium eleemoſynas per Conuerſas quæ non ſint profeſſæ,vel ſi profeſſæ fuerint ſint tamen ætatis annorum quadraginta,& in domibus contiguis,extra tamen Monaſterium degant,& non ingrediantur clauſurã aliarum Monialium,niſi in caſibus ex earum Conſtitutionibus permiſſis,& de earum domibus exire non poſſint pro huiuſmodi eleemoſynis colligendis,niſi de licentia Ordinarii, vel earum Superiorum.Ee de cetero nullæ aliæ Conuerſæ profeſſæ recipi amplius etiam de conſenſu ſuorũ Superiorum,vel prælatorum poſſint.Quod ſi aduerſus hanc noſtram prohibitionẽ receptæ fuerint,illarum receptio nulla,irrita,& inanis ſit,prout ex nunc nullam irritam facimus, & annullamus.Quod ſi prædicto modo neceſſitatibus Monialium,& Mulierum Tertiarum prædictarum ſuccurri ſufficienter non poterit,mandamus ipſis Ordinariis,& Superioribus earum,vt ipſi prouideant de aliis perſonis piis,& Deo deuotis,quæ fidelium eleemoſynas colligant, vel alias eo meliori,& commodiori modo quo fieri poterit,etiam ex opere manuũ ipſarum Monialium, & Mulierum prædictarum arbitrio Ordinariorum,& Superiorum earundem,& prout eis congruẽtius expedire videbitur,prouideatur,& ſuccurratur.Et ne propter Monialiũ numerũ exceſſiuũ clauſuræ obſeruatio violetur,inhærentes etiam ſimiliter diſpoſitioni dictæ Conſtitutionis Bonifacii,& Concilii Tridentini decreto,Monialibus prædictis,& illarum Superioribus, & Ordinariis diſtricte inhibendo præcipimus,& mandamus,ne plures in earum monaſteriis recipiant, & admittant,ſiue recipi,& admitti permittant,quam ex propriis redditibus ipſorum Monaſteriorum,vel conſuetis eleemoſynis commode ſuſtentari poſſint.Mandantes propterea in virtute ſanctæ obedientię ſub obteſtatione diuini iudicii,& interminatione maledictionis æternæ vniuerſis venerabilibus fratribus Patriarchis,Primatibus,Archiepiſcopis,& Epiſcopis, quatenus in Ciuitatibus,& diœc.propriis præſentes noſtras literas publicari faciant, ac in monaſteriis monialium ſibi ordinario iure ſubiectis,in his vero quæ ad Romañ.mediate,vel immediate ſpectãt Eccleſiam,Sedis apoſtolicæ auctoritate vna cum Superioribus eorundem monaſteriorum clauſuram,vt præmittitur,quam primum poterint ſeruari procurent. Contradictores atq; rebelles per cenſuram eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita compeſcendo,inuocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſæcularis. Ac vt hoc tam ſalutare decretum facilius obſeruetur,omnes principes ſæculares,& alios dominos,& magiſtratus tẽporales rogamus,requirimus, & obſecramus per viſcera miſericordiæ domini noſtri Ieſu Chriſti eiſdem in remiſſionem peccatorum iniungẽtes,quod in præmiſſis omnibus eiſdem Patriarchis,Primatibus,Archiepiſcopis, & Epiſcopis, & alii monialium Superioribus aſſiſtant ac ſuum fauorem,& auxilium præſtent, ac impedientes pœnis etiam temporalibus afficiant. Præmiſſis conſtitutionibus,& ordinationibus Apoſtolicis ſtatutis,& conſuetudinibus etiam immemorabilibus etiam per ſedem Apoſtolicã approbatis, & confirmatis,priuilegiis,quoq; indultis,& literis Apoſtolicis etiam in fundatione, & inſtitutio

ne eiſuẽ

ne eiſdem monaſteriis,vel domibus,& monialibus ſub qnibuſcunq; verborum formis, & clauſu lis irritantibus,& aliis decretis quibuslibet concesſis,confirmatis,ac etiam iteratis vicibus approbatis,& innouatis: Quibus omnibus etiam ſi pro ſufficienti illorum derogatione de illis eorumq; toris tenoribus ſpecialis,ſpecifica,expreſſa,& indinidua, non autem per elauſulas generales idem importantes,mentio,ſeu quæuis alia expresſio habenda,aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret,tenores huiuſmodi,ac ſi de verbo ad vtrbum inſererentur pro ſufficiēter expresſis habentes,quo ad effectum validitatis noſtræ conſtitutionis tantum derogamus,contrariis quibuſcunq;. Aut ſi aliqnibus communiter,vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum quod interdici, aut ſuſpendi non posſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam,& expreſſam,ac de verbo adverbum de indulto huiuſmodi mentionem. Per hoc autem in monaſteriis exemptis ordinarii locorum quoad alia nullam ſibi credant iuriſdictionem,vel poteſtatē aliquatenus eis attributam. Volumus autem qnod præſentes literæ ad valuas Baſilicæ beati Petri Apoſtolotum principis,& in Cancellaria noſtra,ac acie Campi Floræ publicentur,& inter Conſtitutiones extrauagantes perpetuo valitnras conſcribantur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæcunq; loca deferri,volumus,& etiam declaramus quod earum tranſumptis etiam impresſis manu alicuius Notarii ſubſcriptis,ac ſigillo alicuins Prælati munitis eadem prorſus fides vbicunq; adhibeatur quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ,vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis,innouationis,ſtatuti,decreti,mandati, interdicti, prohibitionis,annullationis,præcepti,inhibirionis,requiſitionis,obſecrationis,iniunctionis,derogationis, declarationis,& voluntatis infringere,vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit,indignationem omnipotentis Dei,ac beatorũ Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis Millesimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto,quarto Kal. Iunii Pont. noſtri anno primo.

Cæ. Glorierius,

Viſa de Curia Io. Riuetius. ſſ.

H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo,quingenteſimo,ſexageſimo ſexto,indictione nona,die vero nona menſis Iunii Pontificatus Sanctisſimi in Chriſto patris,& D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ quinti Anno primo, Retroſcriptæ literæ affixæ,& publicatæ fuerunt ad valuas baſilicæ principis Apoſtolorum Sancti Petri de Vrbe,Cancellariæ apoſtolicæ,& in acie campi Floræ,dimisſis copiis earundem in retroſcriptis locis affixis per nos Io. Guerardi,& Nicolaum de Matthæis Curſ. Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

CONFIRMATIO LITERARVM FE. RE. PII QVARTI, SVPER reuocatione Licentiarum extrahendi granum, bladas,& legumina, præterquam ex cauſa vere oneroſa,cum extenſione ad omnia alia graſciarum genera.

PIVS PAPA V.

MOTV proprio &c. Romani Pontificis prouidentia circumſpecta prædeceſſorum ſuorum geſta,quæ præcipue pro annona,& ad vſum viuendi neceſſaria facta ſunt,penſatis opportunis occaſionibus confirmat, innouat, atq; extendie prout conſpicit in domino ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem a fe.re. Pio P. Quarto prædeceſſore noſtro emanarunt literæ tenoris ſubſequentis videl. Pius PP. iiii. Motu proprio &c. Inter multiplices curas quibus aſſidue premimur,eas ſollicitndinis parres a nobis non immerito ſuſcipiendas eſſe arbitramur,per quas illis,quos ſupremę dignitatis noſtræ Pontificalis ratione iuriſdictioni noſtræ temporali ſubiectoseſſe cernimus,etiam in his,quæ communem vitæ vſum,& ſuſtentatione concernunt opportune prouidetur,ac proinde nonnullas facultates,licentias,& indulta hactenus tam a nobis,quam a prædeceſſoribus noſtris Rōm. Pont. quibuſdam certis tunc ſuadentibus cauſis conceſſa,quæ præmisſis obeſſe contuemur,aliis vrgentibus magiſq; neceſſariis ſuperuenientibus cauſis pro noſtra in cunctis ſolita prouidentia interdum reuocamus, & annullamus , aliaſq; deſuper diſponimus,prout omnium communi vtilitati, & commoditati percipimus ſalubriter expedire. Sanè attendentes ꝙ licet Dei omnipotentis gratia,& benignitate in ſtatu noſtro Eccleſiaſtico ea talis hactenus fuerit,ac ſit in pręſentiarum Annonæ copia,quòd ex ea ſtatus eiuſdem populi,& ſubditi noſtri facile,commodeq;,ac vili pretio ſe, ſuaſq; familias ſuſtentare poſſent, nihilominus nimia lucri cupiditate multorum forſan prætextu certarum licentiarum,& facultatum eis(vt aſſerunt)conceſſarum ex diuerſis dicti ſtatus partibus,& locis frumenta , & alia blada,ac legumina in multarum etiam pauperum partium earundem perſonarum præiudicium , & grauamen extrahentium, & aliò aſportantium, efficitur,vt fere ſemper populi,ac ſubditi ipſi nimia annonæ huiuſmodi caritate, rerumq; penuria oppresſi,qnoad eorum qualemcunq; ſuſtentationem, & victum quotidianum non mediocriter, ſed pluſquam par ſit,noſtramq; deceat proui dentiam

Digitized by Google

dentiam, patiantur. Nos igitur, quorum eſt præ cæteris per debitæ prouiſionis noſtræ miniſteriũ præmiſsis obuiare, ac populorum, & ſubditorum præſatorum commoditatibus opportune conſulere, & ne licentiarum, & facultarum huiuſmodi cauſa aliis prodeſſe quidam velint, noſtri rerũ penuria huiuſmodi pergrauentur, ſatagere volẽtes, auctoritate apoſtolica, & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine præſentibus perpetuo valituris omnes, & ſingulas (præterquam ex cauſa vere onerosa ſolutionis videlicet, & exburſationis pecuniarum) extrahẽdi frumẽta, & cuiuſuis alterius generis blada, & legumina ex quibuſuis Prouintiis, Ciuitatibus, Terris, & locis nobis, ditioniſq; noſtræ Eccleſiaſticę mediatè, vel immediatè ſubiectis, quibuſuis cõmunitatibus, vniuerſitatibus, & perſonis tam ſæcularibus, quam quorumuis ordinum regularibus, cuiuſcunq; dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtentibus, ac etiam Ducali, Marchionali, Comitiali, aut alia ſæculari dignitate, & excellentia, necnon Cardinalatus honore fulgentibus, per nos, & prædeceſſores noſtros præſatos, aut alios quoſcunq; ſub quibuſcunq; tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, ẽt irritañ. etiã de neceſsitate exprimendis, ẽt Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac alias quomodolibet conceſſas, approbatas, & innouatas, illarum ſingularum veros tenores, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus infererentur, pro ſufficienter expreſsis habeñ. reuocamus, caſſamus, & annullamus, ac viribus vacuamus, illaſq; reuocatas, caſſatas, & annullatas, ac inualidas, & viribus vacuas, neminiq; prodeſſe, aut ſuffragari poſſe, ſeu debere decernimus, & declaramus, Necnon hactenus de non extrahendo frumenta, blada, & legumina huiuſmodi in Prouintiis, Ciuitatibus, Terris, & locis præfatis tam a nobis, quam prædeceſſoribus noſtris conſtitutiones, & inhibitiones emanatas, ac aliis quibuſuis factas inhibitiones, bannimenta, prohibitiones, & proclamata innouamus, ac ſub pœnis in illis cõtentis obſeruari volumus, Diſtrictius inhibentes quibuſuis perſonis etiam, vt præſertur, qualificatis, ne in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub noſtræ indignationis, necnon confiſcationis omnium bonorum, & amiſsionis feudorum pœnis licentiarum, ſeu facultatum (alias tamen quam, vt pręſertur, ex onerosa videlicet ſolutionis, exburſationiſq; cauſa pecuniarum) conceſſarum, aut alio quouis prætextu, directè, vel indirectè, frumenta, & blada, necnon legumina huiuſmodi ex prouinciis, Ciuitatibus, Terris, & locis præfatis quocunq; modo extrahere, & aliò aſportare audeant, vel præſumant. Ac mandantes in virtute ejuſdem ſanctæ obedientiæ dilecto filio noſtro Vitellotio ſanctæ Mariæ in via lata Diacono Cardinali Vitellio nuncupato S.R.E. Camerario, quatenus ipſe, vltra ordinariam ſui Camerariatus officii facultatẽ, ſpecialem quandam, & præcipuam in præmiſsis curam habens, præſentem noſtri motus proprii cedulam, ac in ea contenta quæcunq; ab eis, quos illa quomodolibet concernunt, & concernent in futurum, firmiter, & inconcuſſe obſeruari, executioniq; debitæ demandari, necnon in Prouintiis, Ciuitatibus, Terris, & locis huiuſmodi, ac alibi, vbi opus fuerit, publicari, & notificari, necnõ contradictores quoslibet, & inobedientes, ac præſentibus, & inde pro tempore emanatis proclamatibus, bannimentis, & inhibitionibus quibuſcunq; non parentes, quacunq; appellatione, & ſubterfugio remotis, auctoritate noſtra compeſcat, ac (ſi ei expediens, & opportunum fore videbitur) legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus, aut etiá ſimpliciter, & de plano, necnon manu regia, ac ſine ſtrepitu, & figura iudicii, ſed ſola facti veritate inſpecta, illos cenſuras, & præſatas, ac alias quaſcunq; in eiſdem pro tempore ſubſecutis bannimentis, inhibitionibus, proclamatibus, & prohibitionibus cõtentas pœnas incidiſſe, & incurriſſe declaret, eaſq; ab illis exigi, & recuperari faciat, & procuret, ſibi in præmiſsis omnibus, & ſingulis amplam, & omnimodam dantes, & concedentes facultatem, poteſtatẽ, & auctoritatem, ac decernentes omnes, & ſingulos frumenta, blada, ac legumina, vt præ fertur, extrahentes, & aliò aſportantes, facultates, & licentias ex onerosa ſolutionis uidelicet exburſationis pecuniarum cauſa ſibi conceſſas eſſe allegantes, prætendentes antequam ipſi illis modo aliquo deinceps ullo unquam tẽpore uti poſsint, illas coram eodem Vitellotio Cardinale, & Camerario uerificari debere, ac ad id teneri, & obligatos exiſtere, alioquin ipſis non iuſtificatis, & per eundem Cardinalem Camerarium nõ approbatis, eaſdem facultates, & licentias, ac illarum uigore, ſeu prætextu quaſcunq; per eos frumẽtorum, bladorum, & leguminum huiuſmodi de cętero factas extractiones, & aſportationes, nullas, & inualidas, ac de facto, & nulliter, ac pręter mentem, & intentionẽ noſtras factas fuiſſe, & eſſe, ac perſonas taliter extrahentes, & aſportantes pœnas præſatas incidiſſe, & incurriſſe, ac ad illarum totalem ſatisfactionem penitus teneri. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis cõſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon ſtatutis &c. etiam iuramento &c. roboratis, priuilegiis quoq; indultis, & literis apoſtolicis Vniuerſitatibus, Cõmunitatibus, ac perſonis etiã ut præfertur, qualificatis quomodolibet, etiam motu, ſcientia, auctoritate, & poteſtatis plenitudine paribus, etiam conſiſtorialiter &c. ac alias quomodolibet conceſsis &c. Quibus omnibus, & ſingulis, illorum omnium ueros tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac uice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſq; contrariis quibuſcunq;. Volumus autem, ut deinceps perpetuis futuris temporibus nulli quarumcunq; licentiarum etiam ex cauſa onerosa, etiam ſi propria auctoritate extractio illis permiſſa ſit, conceſſarum, & concedendarum uigore extractiones granorum, bladorum, & leguminum huiuſmodi

iuſmodi

iuſmodi sbſq; eiuſdem Csmersrii Cardinslis patentibus deſuper concedendis literis aliquo pacto in toto ſtatu Eccleſiaſtico facere posſint, aut ualeant, alioquin contrafacientes in prætatas pœnas incidiſſe,& incurriſſe declaramus,& ab eodem Cardinale Camerario declarandos eſſe decernimus &c. quodq; ſola præſentis motus proprii ſignatura ſufficiat,& vbiq; fidem faciat in iudicio,& extra, quacunq, regula, ſeu conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtante. Placet Motu proprio I. Dat. Romæ apud ſanctum Marcum Idibus Auguſti Anno ſexto. Nos præmiſſa firmiter obſeruare, perpetuaq; roboris firmitate ſubſiſtere ſinceris deſiderantes affectibus, reuocationem, caſſationem, annullationem, decretum, declarationem, innouationem, volũtatem,& inhibitionem præfata, ex certa noſtra ſcientia, ac de eiuſdem poreſtatis plenitudine auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo cõfirmamus,& approbamus, illiſq; perpetuæ,& inuiolabilis firmitatis robur addiicimus, dictamq; motus proprii cedulam innouamus, ac illã ad licentias,& facultates quodcunq; genus graſciæ etiam in carnibus, onibus, agnis,& aliis animalibus, necnonoleo, ac rebus aliis quibuſcunq; conſiſtentis quomodocunq;, & qualitercunq; nuncupatis concernentes, quibuſcunq; (præterquam ex csuſa oneroſa præfsta) quomodocunq; conceſſas, ita vt illæ ſimiliter reuocatæ, caſſæ,& irritæ ſint,& eſſe cenſeantur, auctoritate poteſtatis plenitudinis,& motu ſimilibus extendimus,& ampliamus, necnon eidem Vitellotio Cardinali præter ordinariã ſui facultatem quoad extenſionem,& ampliationem huiuſmodi, eandem exequendi, publicandi,& notificandi, ac declarandi poteſtatem, fscultatem,& auctoritatem quę illi quoad contenta in præinſerta Morus proprii cedula ab eodem prædeceſſore conceſſa, data,& attributa extitit, damus, concedimus,& impartimur. Non obſtañ. omnibus quæ dictus prædeceſſor voluit non obſtare, cæteriſq; contrariis quibuſcunq;. Volumus autem vt deinceps perpetuis futuris temporibus nulli quarumcunq; licentiarum etiam ex cauſa oneroſa, etiam ſi propria auctoritate extractio illis permiſſa ſit conceſſarum,& concedendarum vigore, extractiones granorum, bladorum,& leguminum, necnon carnium, olei,& aliorum vt ſupra ſpecificst. etiam cuiuſcunq; alterius generis, etiam vt pra fertur ſpecificatæ graſciæ huiuſmodi abſq; eiuſdem Camerarii Cardinalis patentibus deſuper concedendis Literis aliquo pacto in toto ſtatu Eccleſiaſtico facere posſint aut valeant. Necnon quoſcunq; contrafacientes in præfarss pœnas incidiſſe,& incurriſſe declaramus,& ab eodẽ Cardinale Camerario declarandos eſſe decernimus &c. quodq; ſola præſentis motus proprii ſignatura ſufficiat,& vbiq; fidem faciat in iudicio,& extra, quacunq; regula, ſeu conſtitutione apoſtolics contraria non obſtante.

Placet Motu proprio M.

Vitellotius Sanctæ Marię in via lata
Diaconus Cardinalis Vitellius S.R.E. Cam.

VNiuerſis,& ſingulis præſentes Literas inſpecturis, viſuris, lecturis, pariter & auditnris ſalutem in Domino ſempiternam. Noueritis nos nuper vidiſſe,& recepiſſe Literas Sanctiſs. in Chriſto Patris,& Domini noſtri D. Pii diuina prouidentia PP. Quinti nobis directas in forma Motus proprii expeditas ſuper reuocatione Licentiarum extrahendi granum, bladas,& legumina. præterq; ex cauſa verè oneroſa, cum extenſione ad omnia alia graſciarum genera, ac conſtitutionẽ Pij Papæ iiij. ſuæ Sanctitatis prædeceſſotis ſactam,& in eiſdem literis inſertam,& approbaram, ſanas ſiquidem & integras, omni prorſus vitio,& ſuſpitione carentes, quarum tenores ſupra inſerti exiſtunt Quibus quidem literis viſis,& diligenter inſpectis, vt ad omnium notitiam deducantur, De mandaro prælibati Sanctiſsimi D.N.PP. viuæ vocis oraculo ſuper hoc nobis ſacto,& auctoritate noſtri Camerariatus officii eaſdem Literas inprimi,& per loca Vrbis publica affigi,& ad omnium notitiam deduci fecimus, ne illi, de quorũ intereſſe agitur, ignorantiam aliquam vllo vnquam tempore prætendere, ſiue quomodolibet allegare posſint. Quarum Tranſumptis ſigillo noſtro ſigillatis,& manu infraſcripti noſtri Notarii ſubſcriptis eandem fidem adhiberi volumus, ac ſi originales ipſæ literæ exhiberentur. Contrariis non obſtantibus quibuſcunq.. Datum Romæ in Camera apoſtolica Die octaua Iunij. 1566.

V.Card. Camerarius.

Marcus Antonius Peregrinus.

BREVE S.D.N. PII PAPAE V. QVO COMMITTITVR ILLVST. & Reuer Card. Vitellio S.R.E. Camerario exactio tam reſiduarum, quam currentium ſolutionum Subſidij triennalis, Quatreni carnis, Taxarum equorum,& quorumcunq; aliarũ impoſitionũ, cum facultate cõponendi & remittẽdi in totũ vel in parte.

PIVS PAPA V.

AD futuram rei memoriam. Et ſi ea ſit mentis noſtræ erga ſubditos noſtros pietas, vt eos ab oneribus omnibus liberos videre cupiamus; tamen & propter temporum difficultates,& multiplices de prouentibus Csmeræ Apoſtolicæ per prædeceſſores noſtros factas alienationes, exhauſtumq; ærarium, ea premimur neceſſitate

tate ad ſuſtinēda ſedis Apoſtolicæ onera,vt ſiue ſubditorum auxilio ea omnino ſufferre neque
mus.Cumq; firmiſſimum nobis ſit propoſitum ab omnibus impoſitionibus abſtinere, cogimur
ſaltem,vſqueq no diuina fauente clementia ab imminentibus grauiſſimiſq; neceſſitatibus ſuble
uemur,curare,vt hactenus impoſitæ fideliter diligenterq; exigantur.Itaq; ex his rationabilibus
cauſis,& etiam ne alter alterius onera,quod minime æquum eſſe videtur, perferre cogatur, ſed
onus quiſq; ſuum facilius,accōmodius ſuſtinere valeat,opportune prouidere volentes,& aliorū
prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærentes,omnes,& quaſcunq; exemptiones, cōceſſiones,
gratias,& immunitates ſuper ſolutione Subſidii Triennalis,Quatreni carnis,Taxarum equorū,
ac aliarum exactionum,& impoſitionum Cameralium,tam a quibuſuis prædeceſſoribus noſtris,
quam etiam a nobis ipſis,ſub quibuſuis verborum formis,& clauſulis quomodolibet(præterquā
ex cauſa vere oneroſa,ſcilicet effectualis,& congruæ exburſationis pecuniarum)emanatas caſſa
mus,reuocamus,irritamus,viribuſq; caruiſſe,& carere quoad conceſſa per prædeceſſores a die
eorum reſpectiue obitus,quo vero per nos a data præſentium,decernimus, & declaramus, gra-
tiaſq; huiuſmodi nulli penitus,nec in petitorio,nec in poſſeſſorio ſuffragari poſſe ſtatuimus, om
neſq;,& ſingulas Communitates,& Vniuerſitates Ciuitatum, Terrarum,& locorū ſtatus noſtri
Eccleſiaſtici,ac etiam quoſcunq; Feudatarios,Cenſuarios,Dominos locorum,& Barones quo
cunq; nomine nuncupatos,& quacunq; dignitate,& auctoritate,etiam Cardinalatus honore,
aut Ducali dignitate fulgētes,ac Comites,qui caſtra,& iuriſdictiones infra limites ditionis Ec
cleſiæ poſſident,etiam quod nihil ratione Caſtrorum,& iuriſdictionis huiuſmodi Sedi Apoſto-
licæ annuatim,ſeu alias perſoluant,ad ſolutionem Subſidii,Quatreni carnis, Taxarum equorū,
& aliarum impoſitionum præfatarum teneri,& obligatos eſſe volumus, atq; mandamus, nullis
eis,& eorum cuilibet exemptionibus,& gratiis,vt præfertur,niſi ex cauſa vere tantum oneroſa
præfata penitus ſuffragantibus,omneſq; conſtitutiones a quibuſcunq; Rom.Pont. prædeceſſori
bus noſtris ſuper præmiſſorum reuocatione quomodolibet factas,& ſub quibuſuis formis ema-
natas,confirmamus,approbamus,& eis perpetuæ firmitatis robur adiicimus,& quatenus opus
ſit,illas innouamus,ſicq; ne per quoſcunq; Iudices,& Commiſſarios quauis auctoritate fungen-
tes,etiam dictæ Cameræ Clericos,& cauſarum Palatii apoſtolici Auditores,& S.R.E. Cardina-
les diffiniri,ſententiari,& iudicari debere,ſublata eis,& eorum cuilibet quauis aliter iudicandi,
& ſententiandi facultate,& auctoritate,irritum quoq;,& inane quicquid ſecus ſuper hīs a quo-
quam quauis auctoritate ſcienter,vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Quocirca
dilecto filio Vitellotio Sanctæ Mariæ in via lata Diacono Cardinali Vitellio S.R.E. Camera-
rio tenore præſentium committimus,& mandamus,vt præter ampliſſimam, & ordinariam ſui
officii Camerariatus iuriſdictionem,omnes,& quoſcunq; ex cauſis prædictis Cameræ Apoſtoli
cæ debitores cuiuſuis ſint ſtatus,gradus,ordinis,vel conditionis, etiam ſi Cardinalatus honore,
aut Ducali dignitate præfulgeant,per cenſuras Eccleſiaſticas,& pœnas pecuniarias, etiam pri-
uationis Feudorum,& inhabilitatis ad illa,& alias ſibi bene viſas, aliaq; iuris, & facti remedia
opportuna,ad realem,& actualem ſolutionem cuiuſuis ſummæ tam hactenus debitæ, quam in
futurum debendæ,tam per ſeipſum,quam alium,ſeu alios ab eo deputañ.iuxta Taxas hactenus
impoſitas cogat,& compellat,Et pro faciliori exactione,& ſatisfactione conſequenda plenariā
eidem Vitellotio Cardinali Camerario concedimus facultatem, liberumq; arbitrium ſuper ha
ctenus debitis componendi,ac quaſcunq; compoſitiones faciendi,& etiam in toto,vel in parte,
prout ſibi videbitur remittendi,præſertim erga eos qui ſe diligentes in ſolutione præſtiterunt.
Taxas,ſi quæ exceſſiuæ apparuerint,vel propter Communitatum locorum paupertatem, impoſ
ſibilitatem,ſeu aliam quamcunq; iuſtam cauſam ſibi bene viſam moderandi, & reducendi, alie-
nationes dictorum,& aliorum prouentuū præfatæ Cameræ minus legitimo pretio factas reſcin-
deñ.dubia ſi qua emerſerint,declarandi,& quoſcunq; opus fuerit citandi,& monendi,etiam ad
perſonaliter comparendum,etiam per edictum publicum conſtito ſummarie, & extraiudiciali-
ter de non tuto acceſſu,& quoſuis inobedientes,& rebelles cenſuras,& pœnas comminatas in-
cidiſſe,& incurriſſe declarañ.aggrauandi,reaggrauandi,interdiceñ.auxilium brachii ſecularis
inuocandi,& relaxandi,a cenſuris abſoluendi,& quoties opus fuerit,remittendi,aliaq; omnia,
& ſingula faciendi,quæ pro effectuali ſatisfactione conſequenda, & Cameræ noſtræ ſubleuatio-
ne ſibi neceſſaria viſa fuerint,ſeu alias quomodolibet opportuna. Non obſtantibus conſtitutio
nibus,& ordinationibus Apoſtolicis,necnon conceſſionibus, & exemptionibus ſub quibuſuis
verborum formis,& quouis colore conceſſis,cæteriſq; in contrarium facientibus quibuſcunq;
Datum Romæ apud ſanctum Petrum,ſub Annulo piſcatoris,die viii.Iunij M.D.LXVI.Pontifica
tus Noſtri Anno Primo.

Cæ.Glorierius.

Confirmatio Literarum Iulii II.& Leonis x.contra Dominos locorum,& Cōmunitates non
cuſtodientes eorū territoria,ne venientes ad Vrbē,& recedentes derobentur.

MOTV proprio &c.Exigit Apoſtolicæ ſeruitutis officium quo fungimur, vt ea quæ ha-
ctenus a prędeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus maxime pro uenientium ad hāc
Almam Vrbem, & ab ea recedentium ſecuritate ſancita ſunt confirmentur, ſeu quate

nus expediat innouentur, & extendantur prout diuerſis occaſionibus conſpicitur ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem a fel.rec.Iulio PP ij.& Leone x.prædeceſſoribus noſtris emanarunt literæ huiuſmodi ſub tenore videlicet. Leo Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuã rei memoriam. Romani Pontificis prouidentia circunſpecta prædeceſſorum ſuorum geſta quæ præcipue pro venientium ad Almam Vrbem totius orbis caput, & recedentium ab ea ſecuritate, & cõmodo facta ſunt penſatis opportunis occaſionibus innouat atq; extendit, prout conſpicit in domino ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem a fel.rec.Iulio PP.ij.prædeceſſore noſtro emanarunt literæ in forma breuis tenoris ſubſequentis. Iulius PP.ij. Dilectis filiis Baronibus, & Domicellis, ac Communitatibus, & vniuerſitatibus terrarum, & caſtrorum eorundem, necnon aliis ciuitatibus, & vniuerſitatibus oppidorũ, & terrarum S.R.E. mediate, vel immediate ſubiectis ſalutem, & Apoſtolicam beñ. Quia nihil eſt quod magis expediat noſtræ Almæ Vrbi, & Curię, ac cæterorum ſubditorum S.R.E. quieti, & regimini, quam quod eunte s, & redeuntes ad eandem, ac cæteras terras eiuſdem S.R.E. ſecure, & libere ſine incurſione, offenſione, & inuaſione latronũ, furum, ac ſicariorum, & aliorum male viuentium ſtare, ire, & redire poſſint, & valeant, ac propterea tam de iure cõmuni, quã ex ſpecialibus ordinationibus fel rec. Pauli ij. & Sixti iiij. noſtri ſecundum carnem patrui, ac Innocentij viii. & Alexandri vi prædeceſſorum noſtrorũ Rom. Pont. ſtatutum fuerit, vt omnes Barones, & Domicelli, & vniuerſitates caſtrorum eorundem ac Ciuitates & cæteræ Terræ, & oppida S.R.E. mediate, & immediate ſubiecti, & ſubiectæ eorũ terras, oppida, villas, & territoria quæcunq; a dictis latronibus, ſicariis, furibus, & aliis delinquentibus cuſtodirent, & ſecura, ac libera facerent, alias ad emendationem omnium damnorum, & rerum ſubtractarum tenerentur, & obligarentur. Iccirco prædeceſſorum noſtrorum veſtigia inſequentes pro pace, & quiete dictæ Vrbis, & omnium terrarum prædictarum, omniumque incolarum, & venientium ad eaſdem ſecuritate, vobis omnibus, & veſtrum cuilibet tenore præſentium expreſſe mandamus, vt veſtras Terras, Communitates, Vniuerſitates, Villas, & caſtra, ac territoria omnia, a pręfatis viris facinoroſis, latronibus, furibus, ſicariis, & aliis delinquentibus, a die intimationis præſentium earundem ſecura & libera teneatis, reſeruetis, & cuſtodiatis. Quod ſi ſecus feceritis, tam pœnas iuris, quã alias pœnas, & cenſuras a prædeceſſoribus noſtris prædictis ſuper his promulgatas ipſo facto vos, & quemlibet veſtrum incurrere decernimus, & declaramus. Mandantes inſuper venerabili fratri Raphaeli Epiſcopo Albanenſi Camerario noſtro, ac dilectis filiis Clericis, & Præſidentibus Cameræ Apoſtolicæ, necnon almæ Vrbis Senatori, & aliis offitialibus, Legatis, & Gubernatoribus Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum, & locorum eiuſdem S.R.E. quatenus ad denunciationem, & querelã eorũ qui inuaſi, ſpoliati, aut aliquod aliud damnum ab huiuſmodi latronibus, furibus, & ſicariis paſſi fuerint, pro ſatisfactione eorum ad declarationem dictarum pœnarum, & emendationem dictorum damnorum iuxta formam, & tenorem conſtitutionum prædictarum, & præſertim conſtitutionis, & ordinationis præfati Alexãdri vj, prædeceſſoris noſtri via executiua procedant, & procedere debeant, alioquin vbi requiſiti fuerint, & illa exequi neglexerint tam ipſos, quam vos, & veſtrum quemlibet ad emendationem dictorum damnorum teneri volumus. decernimus & declaramus, non obſtañ. quibuſcunq;. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, die octaua Nouembris. 1504. Pontificatus noſtri anno primo.

Nos itaq; cupientes literas prædictas pro venientium ad Almam Vrbem, & ab ea recedentium tutela, & cõmodo inuiolabiliter obſeruari, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia literas prædictas auctoritate Apoſtolica tenore præſentium innouamus, ac præſentis ſcripti patrocinio cõmunimus, illaſq; perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari debere decernimus. Et inſuper cum huiuſmodi furta, delicta, & derobationes fiant in ſiluis, nemoribus, latebris, & in locis occultis, & ſecretis non adhibitis, nec præſentibus teſtibus, adeo quod ſine maxima difficultate per ipſos ſpoliatos, & derobatos furta, & valor rerum ſubtractarum, & ablatarum probari non poſſint, ſtatuimus, & ordinamus quod quoad probationem bonorum ſubtractorum, & eorum valorem ſtetur declarationi præfatorum Præſidentium, & Clericorum ipſius Camerę Apoſtolicæ, qui diligenter conſiderata qualitate perſonarum ſpoliatarum, & derobatarum expoſita quantitate furtorum, & aliis circunſtantiis, & coniecturis recepto iuramento ipſarum perſonarum derobatarum, ſeu mercatorum quorum bona ablata exiſtebãt (ſuper quibus præfatorũ Præſidentium, & Clericorum conſcientiam oneramus) furtum, & eius valorem declarare debeant, & quod ſi derobatio ſeu furtum in cõfinibus diuerſorum territoriorum, diuerſarum Cõmunitatum, ſeu dominiorum, vel iuxta huiuſmodi confines derobatus contra dominũ territoriorũ prædictorum, aut Cõmunitatem, quam & quem elegerit ad recuperationem rerum ſibi ablatarum agere poſſit, & valeat ab actione quam ipſe derobatus intentauerit diſcedere ſi ei placuerit, & contra alium agere licite poſſit (cum Domini confinium prædictorum illos non cuſtodiendo in præmiſſis culpa non careant) reſeruato tamen ſoluenti iure agendi contra conterminos. Et vt quantum fieri poteſt occaſio craſſandi & derobandi ſublata eſſe videatur, eiſdem motu, & ſciẽtie, ac tenore præcipimus, & mandamus ſub duorum millium ducatorum Cameræ Apoſtolicæ applicañ. pœnis ſimilibus, omnibus & ſingulis antedictis ne fures, latrones, & craſſatores in ſiluis, & ſepibus latibula faciãt, nec ibi ſe abſcõdere poſſint, vt prope vias publicas vtrinq; ad medium

Digitized by Google

dium milliare arbores,& ſepes,& quæcũq; latibula incidere,ſeu incidi,ac amouere,ſeu amoue
ri,& extirpari facere infra duos menſes a die publicationis præſentium computandos:& ſic in-
ciſas conſeruare, & manutenere oĩno teneantur,& debeant. Sicq; per Clericos dictæ Came-
ræ,ac quoſcunq; alios iudices,& Cõmiſſarios etiam S. R. E. Cardinales,& ſacri Palatii Apoſto-
lici cauſarum Auditores iudicari,ac definiri,& exequi debere,Sublata eis,& eorum cuilibet ali-
ter iudicandi,& interpretandi facultate decernimus ſummarie, & abſq; iudicij tela,Mandan-
tes propterea eiſdem Raphaeli Epiſcopo,& Camerario,ac Pręſidentibus, & Clericis pro tem-
pore exiſtentibus,vt præmiſſa omnia,& ſingula ab omnibus inuiolabiliter obſeruari faciant ; &
contrafacientes ad illorum obſeruatioñ. per ſupradictas pœnas iuxta ſtilum ipſius Cameræ cõ-
pellant. Volumus autem quod præſentium Tranſumptis manu vnius Clerici, & vnius Notarii
eiuſdem Cameræ ſubſcriptis eadem prorſus fides indubia adhibeatur,quæ præſentibus adhibe
retur ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ in-
nouationis,communitionis,decreti,ſtatuti,ordinationis,onerationis,præcepti,mandati, & vo-
luntatis infringere,vel ei auſu temerario contraire.Siquis autem hoc attentare præſumpſerit,
indignationem omnipotentis Dei,ac beatorum Petri,& Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit in-
curſurum. Datum Romę apud ſanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ. 1508. Kal. Septẽ
bris pontificatus noſtri Anno ſexto. Nos igitur cupientes præinſertas literas prouenientium ad
hanc Almã Vrbem quæ caput eſt totius orbis,& ab ea recedentium ſecuritate,& commodo in
uiolabiliter obſeruari,Motu proprio,& ex certa noſtra ſcientia,ac de Apoſtolicæ poteſtatis ple
nitudine literas prædictas auctoritate Apoſtolica tenore pręſentium confirmamus, & approba
mus,ac perpetuæ firmitatis robur adiicimus,ſeu quatenus opus ſit innouamus,ac præſentis ſcri
pti patrocinio cõmunimus,illaſq; perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari debe-
re decernimus.Et inſuper vt Barones, Domini locorum,& Communitates prædictæ diligẽtius
eorum territoria, & loca a prædictis latronibus expurgata præſeruent,volumus,ſtatuimus,& or
dinamus,quod quotieſcunq; alicui,ſeu aliquibus aliquid derobatum,& furto ſubtractum fue-
rit in eorundem territoriis,& confinibus,vltra refectionem damnorum , & rerum derobatarũ,
vt præfertur,teneantur,& quilibet eorum,ſeu earum communitatum teneatur ad tantundẽ Ca
meræ Apoſtolicæ loco pœnæ tam a iure,quam a quibuſcunq; Rom. Pont. prædeceſſoribus no-
ſtris quomodolibet inflictas,quantum a dilecto filio noſtro Vitellotio Sanctæ Mariæ in via lata
Diacono Cardinali Vitellio S.R.E. Camerario,ac Præſidentibus, & Clericis ipſius Cameræ , &
non alii parti derobatæ reſtitueñ.fore declaratum fuerit, ad cuius declarationis executionem
ſtatim abſq; aliqua appellatione contra Barones, Dominos locorum, & Communitates prędi-
ctas deueniri debere mandamus.Sicque per eundem Cardinalem Camerarium, ac quoſcunque
alios iudices,& Commiſſarios etiam S.R.E.Cardinales,& ſacri Palatii Apoſtolici cauſarũ Au-
ditores iudicari,ac definiri,& exequi debere,Sublata eis,& eorum cuilibet aliter iudicandi , &
interpretãdi facultate decernimus,ſummarie,& abſq; alia tela iudiciaria . Mãdãtes propterea
eidẽ Vitellotio Cardinali Camerario,vt præmiſſa omnia,& ſingula ab omnibus inuiolabiliter
obſeruari faciat,& contrafacientes ad illorum obſeruationem ſub pœnis prædictis quoquomo
do,ac omnibus iuris,& facti remediis agat,& compellat.Contrariis non obſtañ.quibuſcunque.
Volumus autem quod pręſentis motus proprii ſola ſignatura ſufficiat,& vbiq; fidem faciat in iu
dicio,& extra,regula quacunq;,ſeu conſtitutione Apoſtolica in contrarium facieñ.nõ obſtañ.

PLACET MOTV PROPRIO M.

Vitellotius Sanctæ Marię in via lata
Diaconus Cardinalis Vitellius S.R.E. Cam.

VNIVERSIS, & ſingulis præſentes literas inſpecturis,viſuris,lecturis pariter, &
audituris ſalutem in domino ſempiternam. Noueritis nos nuper vidiſſe, & rece-
piſſe literas Sanctiſs. in Chriſto patris,& D.N.D.Pij diuina prouidentia Papæ V.
nobis directas in forma Motus proprii expeditas contra Dominos locorum , &
Communitates non cuſtodientes eorum territoria, ne venientes , & recedentes
ab ea derobentur, ac conſtitutiones Iulii ſecundi , & Leonis decimi Romanorum Pontificum
ſuæ Sanctitatis prædeceſſorum factas,& in eiſdem literis inſertas,innouatas,& approbatas , ſa-
nas ſiquidem,& integras,omni prorſus vitio,& ſuſpicione carentes,quarum tenores ſupra in-
ſerti exiſtunt.Quibus quidem literis viſis,& diligenter inſpectis,vt ad omnium notitiam perdu
cantur,de Mandato prælibati Sanctiſs.D.N.Papæ viuæ vocis oraculo ſuper hoc nobis facto , &
auctoritate noſtri Camerariatus officii eaſdem literas imprimi,& per loca Vrbis publica affigi,
& ad omnium notitiam deduci fecimus,ne illi, de quorum intereſſe agitur,ignorantiam aliquã
vllo vnquam tempore prætendere ſiue quomodolibet allegare poſſint.Quarum Tranſumptis ſi
gillo noſtro ſigillatis,& manu infraſcripti noſtri Notarii ſubſcriptis eandem fidem adhiberi vo
lumus,ac ſi originales ipſæ literæ exhiberentur. Contrariis non obſtantibus quibuſcunq;. Datũ

Digitized by Google

Romę in Camera Apoſtolica,die octaua Iunii· M.D.LXVI. Indictione nona, Pontificatus Sanctiſs.in Chriſto patris,& D.N.D.Pij diuina prouidentia Papæ quinti Anno primo.

MOTVS PROPRIVS S.D.N. PII PAPAE CONTRA OMNES Archiepiſcopos, Epiſcopos,Patriarchas,& alias Eccleſiaſticas perſonas curam animarum habentes non reſidentes.

Vt illuſtriſs.& Reuerendiſs.D.A.C.contra eos,vſq; ad ſententiam excluſiue procedat, & deinde referat prælibato S.D.N.Papæ.Quo vero ad alios curam animarum habeñ. vſq; ad ſententiam incluſiue.

PIVS PAPA V.

MOTV proprio &c.Cum alias per fel.rec.Pium quartum prædeceſſorem noſtrum, iuxta formam Concilii Tridentini,& aliarum Bullarum emanatarum, tam ab ipſo Pio prædeceſſore noſtro,quam aliis Rom.Pont.Motu proprio cuius tenores pro expresſis haberi volumus,ex ipſius certa ſcientia,& de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine fuerit mandatum dilecto filio Alexandro Riario noſtro,& Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, vt omnes Epiſcopos,Archiepiſcopos,Patriarcas,& alias Eccleſiaſticas perſonas curā animarum habentes non reſidentes pœnas in dicto Concilio,& Bullis cōtentas incurriſſe declarer,& ad illarum effectum executioni demandentur per eundem Alexandrum Auditorē noſtrū, & vt ne de eius iuriſdictione in poſterum dubitari contingat,Denuo eidem Auditori noſtro auctoritate noſtra committimus,& mandamus,quatenus ſtatim tam contra Epiſcopos,quam Archiepiſcopos,& alios quoſcunq; prælatos,tam in Vrbe,quam alibi, & vbique locorum exiſteñ. & in propriis diœc.non reſideñ conſtito ſibi quantum ſufficere videbitur,ſummarie ſimpliciter & de plano,ſola veritate inſpecta,& manu regia de inobedientia propria vſq; ad ſententiam excluſiue procedat,& deinde nobis referat,vt nos in Conſiſtorio noſtro ſecreto,de fratrum noſtrorum conſilio,vt moris eſt,ad ſententiam priuationis, & depoſitionis prælatorum inobedientiū huiuſmodi procedere valeamus,prout procedere intendimus,quo vero ad alios curam animarū habeñ vſq; ad ſententiam incluſiue procedat,& exequatur iuxta formam,& tenorem dicti Concilii, & literarum noſtrarum præfatarum,cum eiſdem facultatibus,vt ſupra,& alia faciat,& exequatur,prout in dictis literis,ſiue Bullis continetur,cum poteſtate citandi,inhibendi,excommunicandi,ſuſpendendi a diuinis,declarandi,interdicendi,aggrauandi,reaggrauandi,carcerandi,& brachium ſeculare decernendi,relaxandi,& exequendi,aliaq; faciēdi neceſſaria quomodolibet, & opportuna,contrariis quibuſcunq; non obſtantibus, Et quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat,ac vbiq; fidem faciat in iudicio,& extra,regula contraria,& aliis quibuſcunq;,quibus omnibus expreſſe derogamus,non obſtantibus. Die decima Iunii.1566.

Placet Motu proprio M.

MOTVS proprius S.D.N.D. Pii Papæ V.Reformationis alterius Motus proprii fel. rec. Pii Papę iiij.ſuper admisſione appellationum cauſarum criminalium.

PIVS PAPA QVINTVS.

MOTV proprio &c.Cum(ſicut accepimus) a dilecto fillo Alexādro Riario Auditore noſtro,& appellationum Iudice ordinario ex diuerſis literis in forma Motus proprii,per fel.rec.Pium iiij.& alios pontifices prædeceſſores noſtros,& præſertim ſub dat. Romæ apud S.Petrum,xii.Kal.Iunii,anno ſexto, quorum omniū tenores,hic volumus pro expresſis haberi,emanaro,de non admittendis appellationibus.neq; decernendis inhibitionibus monitoriis,& citationibus in cauſis criminalibus Fiſcum noſtrum quomodolibet concernentibus,in quibus reos contigerit condemnari,niſi prius facto actuali depoſito pœnarum,in quibus ex delicto delinquentes ipſi,aut illi,qui pro eiſdem fideiusſiſſent, vel ex cōtractu quoquomodo condemnandi venirent,aut eatenus condemnati fuiſſent,contingat quod alii, etiam optimum ius ſouentes,interdum ob nimiam eorum paupertatē modum talia depoſita faciendi non habentes,& ſic ſecluſo eis ob non factum depoſitum remedio appellationis, eorum bonum ius quod prætendunt deducere in appellatione remanet incognitum,& deperditum,& præſertim ad illos,qui non ſunt confesſi crimen: Nos igitur,more pii paſtoris,præmisſis omnibus obuiare volentes,ne appellationis remedium, einſq; proſequutio pauperibus tolli videatur: Motu ſimili,& ex certa noſtra ſcientia,dictas literas mitigantes, & reformantes,Tenore præſentium ſtatuimus,decernimus,& ordinamus,ac perpetuo obſeruari mādamus,quod in ſimilibus cauſis Fiſcalibus,& aliis, de quibus in literis & motu proprio huiuſmodi fit mentio,omnes,& ſingulæ appellationes,ac quæcunq; deſuper pro tempore præſentatæ,ac præſentandæ commisſiōnes,per dictum Alexandrum modernum,& pro tempore exiſtentem curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditorem,tamquam iudicem talium appellationum,necnō per quemcunq; alium iudicem huiuſmodi iuriſdictionem habentem admittant,ac recipiant, & admitti,ac recipi libere,& licite posſint,valeant,ac debeant, illarumq; vigore quaſcunq; inhibitiones

bitiones,citationes,ſeu monitotia decerneñ.& alia facieñ.in præmiſsis neceſſaria,eiſdem Audi
tori noſtro,& iudicibus præfatis, ad id iuriſdictionem habẽtibus,auctoritatem damus, ac licen
tiam impartimur,præſtita tamen prius cautione idonea per partem,ſeu partes appellantes non
tamen confeſſos,in forma depoſiti,pro pœna in qua condemnatus extitit, & ſeu reſpectiue de
ſe conſtituendo in carcere,& ibidem remanendo in quacunq; parte iudicii, & quatenus pars
eſſet diues,facto prius actuali depoſito,arbitrio iudicis ad quem.Quo vero ad confeſſos: liceat
iudici a quo,non obſtantibus huiuſmodi appellationibus,& inhibitionibus, & abſq; aliquarum
pœnatum incurſu,ad vlteriorem exequutionem pro pœnæ huiuſmodi conſequutione procede-
re,& neq; tam ipſi quam partes ad literarum,ſeu Motus proprii pręfati obſeruantiam, quo ad
hæc,& illa quoquomodo concernentia,niſi iuxta præſentem limitationem, & moderationem,
vllatenus teneantur,& ita in præmiſsis omnibus,& ſingulis,per quoſcunq; iudices,etiam Came
ræ Apoſtolicæ Camerarium,Præſidentem,Clericos,Theſaurarios,ac Procuratores Fiſcales. &
S.R.E.Cardinales &c.ſublata &c.iudicari &c.deberi,irritum &c.perpetuo decernimus.Nõ ob-
ſtantibus præmiſsis,ceteriſq; contrariis quibuſcunq;.Volumus autem præſentis noſtri Motus
proprii ſolam ſignaturam ſufficere,& fidem facere,in iudicio,& extra,regula contraria non ob-
ſtante,etiam abſq; eo quod per Curſores præſentetur.

Placet Motu proprio M.

MOTVS PROPRIVS S.D.N. PII DIVINA PROVIDENTIA Papæ quinti per quem alius Motus proprius fel.rec.Pii quarti,ſub Dat.Romæ &c.duodecimo Kal.Iunii,anno ſexto,quo ad non admitteñ.appellationes neq; decerneñ. inhibitiones &c.in cauſis criminalibus,moderatur: quo ad allegationem nouæ cauſæ in cauſis treguarum,& pacis fractarum, declaratur, quo ad ſpatium ſex menſium,condemnatis in contumaciam ad ſeſe expurgare præfixum ad annũ prorogatur:quo vero ad præuentionem inter Iudicem Eccleſiaſticum,& laicum, ad terminos iuris reducitur.

PIVS PAPA QVINTVS.

MOTV proprio &c. Cum ob innumeras Ro.Pont.occupationes,ac particularium
rerum quarumlibet ſtatus ignorantiam contingat ab eo quandoq; literas emana
re quæ in magnum aliquorum præiudicium redundare noſcuntur,minime repre
hendendum eſſe videtur,ſi tandem præiuditio cognito literas huinſmodi, etiam
ſi per eius prædeceſſorem emananerint tanquam per inaduertentiam editas re-
uocat,& limitat,aliaſq; deſuper diſpouit prout rerum,& temporum qualitate penſata conſpi-
cit in Domino ſalubriter expedire. Dudum ſi quidem fel.rec.Pius Papa iiij.prædeceſſor noſter
cupiens criminibus,& exceſsibus qui in dies oriebantur prouidere,per quaſdam ſuas in forma
Motus proprii editas literas inter alia ſtatuit,quod in cauſis treguarum, & pacis fractarum ipſi
fractores,vel eorum fideiuſſores allegare non poſſent,quod offenſa ex noua cauſa proceſsiſſet,
nec allegata cuiquam ſuffragaretur. Et etiam quod in cauſis miſtis inter Iudicem Eccleſiaſticũ,
& laicum locus ſit pręuentioni,ita tamen quod iudex Eccleſiaſticus in caſu præuentionis non
poſsit procedere contra laicum,ſed illum debeat remittere ad iudicem laicum,& alias prout in
eiſdem literis plenius continetur.Nos conſiderantes a ratione,& iuris debito alienum eſſe eos
qui criminis innoxii fuerint,eorumq; fideiuſſores,ſi tregue,pax,ſeu fideiusſiones de non offen-
dendo poſtea ex noua emergente occaſione fractæ fuerint,earum occaſione grauari debere, cũ
præcipue paces,treguę,ſeu fideiusſiones huiuſmodi de non offendendo non ad offenſionem ex
futuris cauſis ſed ex præteritis tantum oriantur, literas pręfatas quo ad præmiſſa reuocantes,
caſſantes,& moderantes,effectumq; ſuum ſortiri in præmiſsis non poſſe decernentes, Motu ſi-
mili &c.nouam cauſam in pacis,treguarum,ſeu fideiusſionum huiuſmodi fractione principales
tantum videlicet qui fuerunt cauſa pacis treguarum ſeu fideiusſionum de non offendendo hu-
iuſmodi factarum ſeu faciendarum præſtitarum,ſeu præſtandarum,ſi ipſi aliquo modo ſeu ali-
quis eorũ in dictis fractionibus interuenerint ſeu interuenerit,videlicet ſi aliquis ex dictis prin-
cipalibus aliquem ex comprehenſis in pace tregua ſeu fideiusſione de non offendendo offende-
rit,vel ipſe ab aliquo ex ipſis comprehenſis offendatur,non excuſare: Si vero ſupradicti princi-
pales ſeu aliquis eorum in fractione pacis treguæ ſeu fideiusſionis huiuſmodi vt ſupra non inter
uenerint ſeu interuenerit,ipſos eorumq; conſanguineos,& fideiuſſores ceteroſq; in pace tre-
gua ſeu fideiusſione de non offendendo comprehenſos,& quemlibet eorum nouam cauſam hu
iuſmodi allegare poſſe,& ea probata excuſari debere, & quoquomodo grauari,perturbari, aut
inquietari non poſſe neq; debere,idq; tam in cauſis motis,& indeciſis pendentibus, quam etiã
finitis, & in quibus etiam pronunciatum fuit (dummodo ſententiæ deſuper latæ totaliter nõ ſint
executioni demandatę) locum ſibi vendicare poſſe,& debere declaramus.Cumq; etiam ſæpe cõ
tingat partes ipſas contra quas in contumaciam procedi conſueuit vel ita negotiorũ mole gra
uari, vel ita longe abeſſe,vt ipſorum contumaciam ſex menſium ſpatio huiuſmodi expurgare mi

nime

nime queant, terminũ ſex menſium huiuſmodi ad annum prorogamus, ac contumacibus huiuſmodi defenſiones non niſi poſt anni elapſi terminum denegari debere, ac quaſcunq; aliter quã vt præmittitur ferendas ſententias nullas inanes nulliuſq; roboris, & momenti fore, & eſſe, pro ut nos eas exnunc tanquam contra iuris debitum, & de facto latas annullamus, caſſamus, & irritamus. Quo vero ad præuentionem inter iudicem eccleſiaſticum, & laicum, declaramus illam habere locum in terminis, & ſtatu prout ante dictum Motum propriũ erat, ac ipſum ad terminos iuris in hoc reducimus, & volumus vt in præuentionibus procedatur iuxta formam iuris, & ſacrorũ decretorũ Cõcilii Tridentini, & nõ alias aliter, nec alio modo. ſicq; & nõ aliter per quoſcũq; iudices &c. et S. R. E. Cardinales, ac cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores ſublata &c. iudicari debere, irritum quoq; &c. auctoritate apoſtolica tenore præſentiũ ſtatuimus, & decernimus. Et nihilominus pro potiori præmiſſorum validitate omnibus, & ſingulis iudicibus tam ordinariis, quam delegatis, & ſubdelegatis, ac eorum Locatenentibus, & notariis ſub excommunicationis maioris, ac indignationis noſtræ officiorumq; ſuorum priuationis pœnis. ne contra præmiſſa aut illorum aliqua facere, & attentare præſumant, diſtrictius inhibemus. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac quarumcunq; Ciuitatum, Prouinciarum, & locorum etiam iuramento &c. roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoq; indultis, & literis apoſtolicis vniuerſitatibus, communitatibus, & hominibus Prouinciarum, Ciuitatum, & locorum prędictorum quomodolibet conceſſis &c. Quibus omnibus &c. etiam ſi de illis &c. illorum tenores &c. hac vice latiſſime derogamus, cæteriſq; contrariis quibuſcunq;, cum clauſulis opportunis.

Fiat Motu proprio M.

ET de reuocatione, caſſatione, declaratione, reductione, voluntate, prorogatione, annullatione, irritatione, ſtatuto, & decreto, inhibitione, derogatione, & aliis præmiſſis, quæ hic pro ſimul vel ad partem repetitis habeantur, latiſſime extenſi. Et quod præmiſſorum omnium, & ſingulorum, & præſertim præſentibus contrariorum pro ſufficienter expreſſis habeantur, Et quod præſentis Motus proprii etiam abſq; data, & regiſtratura ſola ſignatura ſufficiat, & vbiq; fidem faciat in iudicio, & extra, regula contraria non obſtante, eiuſq; tranſumptis manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutę munitis eadem prorſus fides adhibeatur quæ ipſis originalibus literis adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſę. Quodq; Cameræ, & Cancellariæ Apoſtolicis, ac audientiæ cauſarum palatii apoſtolici valuis, & in acie Campiflorę dimiſſis ibi copiis affixis, poſt menſem affixionis huiuſmodi cõputandum, omnes ita afficiant, & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Fiat M.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, indictione nona, die vero vigeſima menſis Iunii, Pont. ſanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V. Anno primo, ſupradictus Motus proprius affixus, & publicatus fuit ad valuas principis Apoſtolorum de Vrbe, Cameræ, ac Cancellariæ Apoſtolicarum, necnon in audientia literarũ cõtradictarum, ac in acie Campifloræ, dimiſſis inibi copiis affixis per me Ioannem Guerardi præfatis S. D. N. Papæ Curſorem.

Ant. Clerici Magiſter Curſorum.

Quod Iudices Capitolini poſſint in integrum reſtituere litigantes aduerſus impedimentum ſedis vacantis Pii Quarti.

PIVS PAPA QVINTVS.

MOTV proprio &c. Cupientes litium compendiis, litigatorumq; diſpendiis quantũ poſſumus ſalubriter conſulere, ſcientes per obitum fel. rec. Pii iiii. prædeceſſoris noſtri, iuſtitium in curia Capitolii a die obitus præfati Pii, vſq; in craſtinum noſtræ coronationis indictum fuiſſe, & duraſſe, proptereaq; de lapſu & curſu inſtantiarum, & fatalium quęſtiones, & dubia exoriri poſſe; Motu proprio &c. cõmittimus, & mandamus Senatori, & Collateralibus, aliiſq; iudicibus dictæ Cur. tam ordinariis, quam delegatis, & ſubdelegatis, vt in cauſis coram eis pendentibus indeciſis partes ipſas ad proſequendum cauſas huiuſmodi ad tantundem temporis ſpatium, quantum ſupraſcriptum durauit impedimentum, eorum arbitrio in integrum reſtituant. Non obſtañ. præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis ſtylo palatii, & curię prędictæ, ſtatutiſq;, & nouis reformationibus Vrbis in contrarium quomodolibet diſponeñ. quibus pro hac vice dumtaxat, & ad huiuſmodi effectum, & non alias, derogamus &c. ceteriſq; cõtrariis quibuſcunq;. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & vbiq; fidem faciat in iudicio, & extra, & quod copię impreſſæ ſubſcriptæ manu alterius ex dictæ curię Correctoris, in iudicio fides adhibeatur, cancellariæ regula cõtraria non obſtañ.

Placet M.

Exemptiones

Exemptiones ab exactionibus,datiis,gabellis,pedagiis,vectigalibus &c.vtrinſq; ſexus Religioſis perſonis Ordinum mendicantium conceſſæ per Sanctisſimum in Chriſto P.& D.N.D.Pium diuina prouidentia PP.V.

In Nomine Sanctisſimæ Trinitatis,Patris,& filii,& Spiritusſancti. Amen.

NOuerint vniuerſi & ſinguli hoc præſens publicum tranſumpti inſtrumentum inſpecturi,viſuri,lecturi,& audituri,quod nos Alexander Riarius Protonotarius Apoſtolicus Curiæ cauſarum Camerę Apoſt.generalis aud.Rom. Curiæ iudex ordinarius,vniuerſarum quoq; literarum apoſtolicarum executor a Sanctiſ.D. N.Papæ, ſanctaq, ſede apoſt.ſpecialiter deputatus,pro parte,& ad inſtañ. Reuer.dominorum Magiſtri Euſtachii Luchatelli Boñ. procurator generalis ordinis prædicatorum S.Dominici,ac priorum guardianorum fratrum & eorum quarumcunq; Eccleſiarum conuentuum,& monaſteriorum,& aliorum quorumcunq; monachorū, & Monialium omnium ordinum mendicantium Almæ Vrbis,ac totius orbis terrarum reſpectiue principaliū citari fecimus.& mandauimus,per edictum publicum vt moris eſt propter ferias generales nuper indictas ad inſtar edictorum publicorum quæ olim in albo prætorio ſcribebantur, omnes & ſingulos ſua cōmuniter vel diuiſim intereſſe putantes ex aduerſo principales eorumq; procuratores ſi qui erant in Ro.Curia pro eiſdem ad diceñ.& excipieñ. quicquid verbo vel in ſcriptis contra infraſcriptas literas Apoſtolicas libertatis,immunitatis,& exemptionis,ac aliorū prout in eis in forma breuis ſub annulo piſcatoris expeditas,dicere ſiue excipere volebant, necnon videñ.iurare teſtes ſuper recognitione quatenus opus ſit,videndumq; & audiendum illas reſpectiue tranſumptari & exemplari,ac in publicas tranſumpti formas redigi mandari auctoritatēq; & decretum deſuper interponi, vel dicendum,& cauſam ſi quam haberent rationabilem quare præmiſſa fieri non deberent allegandum ad diem ac horam infraſcriptas. Quibus adueniētibus comparuit in iudicio coram nobis Reuerendus Dominus frater Thomas Gratianus Peruſinus Ordinis præfati S.Dominici procurator ſubſtitutus a dicto domino Magiſtro Euſtachio procuratore generali præfato,prout in actis noſtri Notarii infraſcripti de ſubſtitutione præfata conſtat,dicto nomine procuratorio,necnon nomine & vice omnium & ſingulorum priorum, guardianorum,& fratrum,ac monialium,& aliorum quorumcunq; ſuperius ſpecificatorum inſtañ. principalium,& reproducta citatione præfata edicti publici per vnum ex S.D.N.Papæ Curſoribus vt moris eſt affixa & publicata,citatorumq; in eadem contentorum non comparentiū contumaciam accuſauit,ipſoſq; contumaces reputari & in eorum contumaciam dictas infraſcriptas literas apoſtolicas tranſumptari & exemplari,ac in publicam tranſumpti formam redigi mādari,auctoritatemq; & decretū deſuper interponi a nobis debita cum inſtantia poſtulauit. Nos tunc Alexander auditor & iudex præfatus dictos citatos non comparentes reputauimus nō immerito contumaces,& in eorum contumacia attendentes requiſitionem huiuſmodi fore iuſtam & rationi conſonam,& quia per inſpectionem dictarum literarum infraſcriptarum quas ſufficiēter,& legitime recognouimus ac per præſentes recognoſcimus,ac reperimus eas omni ſuſpicione carētes iccirco eas per diſcretum virum D.Io.Antonium Curtum noſtrum, & dictæ Curiæ cauſarum Cameræ Apoſt.notarium tranſumptari,& exemplari,ac in publicam, & auctenticam tranſumpti formā redigi fecimus, & mandauimus, Volentes,& auctoritate Curiæ noſtræ ſtatuētes quod huic noſtro tranſumpto de cætero ea prorſus vbiq; adhibeatur fides, & credulitas in iudicio,& extra,quæ qualis & quanta adhiberetur ipſis propriis originalibus literis,ſi vobis exhibitæ eſſent vel oſtenſæ,quarum quidem literarum tenor ſequitur,& eſt talis, videlicet.

PIVS PAPA V.

AD perpetuam rei memoriam. Dum ad vberes quos ſacri mendicantium ordines in agro dominico quotidie faciunt fructus attente reſpicimus,& attente conſiderationis indagine perſcrutamur ipſorum religionis ſinceritatem, & voluntariæ paupertatis habitum,in quibus ſub humilitatis ſpiritu deuotum Altisſimo præſtāt famulatum,dignum quin potius debitum reputamus,vt illis ea libenter concedamus,per quæ ſemotis quibuslibet grauaminibus promptiores eiuſdem altisſimi inhæreant ſeruitiis.Hinc eſt quod nos volentes eoſdem mendicantium ordines,& dilectos filios eorum fratres:& monachos,cæteraſq; perſonas,ac etiam Moniales quaslibet eiuſdem ordinis ſub illorū cura degentes ſpecialibus fauoribus,& gratiis proſequi,Motu proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam,ſed ex certa noſtra ſciētia ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine,quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus, Omnes & ſinguli mendicantiū ordinū huiuſmodi fratres Monachi,& dilectæ filiæ in Chriſto Moniales ſeu ſorores,ac aliæ vtriuſq; ſexus perſonæ regulares vbilibet per totum Chriſtianum orbem diffuſi,& conſtituti illorūq, monaſteria Cœnobia Domus Conuentus,Eccleſiæ,Cappellæ,Oratoria,& alia loca etiam vnita ac membra,& dependentia,necnon terræ cultæ,& incultæ,poſſesſiones prædia, agri, & alia

omnia

Digitized by Google

omnia & ſingula mobilia,& immobilia,ac ſe mouentia,& vbilibet,ac in quibuſcunq; rebus conſiſtentia bona,necnon eorum in dictis bonis laboratores,Coloni,Arrendatarii,Locatarii,& affictuarii,negotiorumq; ſuorum geſtores vniuerſi quomodolibet nuncupati,nunc & pro tempore exiſtentes in perpetuum ab omnibus,& ſingulis exactionibus tam Vrbanis,quã Ruſticis, necnon Dariis,Gabellis,Pedagiis,Vectigalibus,Collectis,Impoſitionibus,& oneribus ordinariis, & extraordinariis,ac tam realibus,quam perſonalibus meris,& mixtis,etiam ſubſidio triennali, & augmento,ac focularibus,equorum raxis,Militumq;hoſpitiis,ac alias quibuſcũq; nominibus nuncuparis quauis auctoritate quomodolibet impoſitis,& imponẽdis,& quæ laicis,ac aliis quibuſuis quomodolibet imponi conſueuerunt,& in futurum imponentur,ac ratione quarũcunq; mercium,& rerum cuiuſcunq; generis,vel qualitatis exiſtentium,tam per mare,& aquam dulcem quam per terram vndecumq; & quomodocunq; pro rempore delararum,necnon animaliũ quorumcunq; mortuorum & viuorum, & quæ alias quomodolibet & ex quauis cauſa ac ſuper quibuſcunq; rebus tam in alma Vrbe noſtra quam extra eam vbilibet locorum exiguntur, & in futurum exigentur,necnon a contriburionibus,& ſolutionibus in illis faciendis,ac tam pro victu & veſtitu quam quocunq; alio vſu ſuo tantum,ac tam emendo quam vendendo,& alias quomodolibet negoriando, necnon etiam a ſolutione quadrantis pro ſingulis libris carnium de animalibus,quæ nunc & pro tempore ex armentis occidi contigerit,necnon etiam quæ in ſuis ædibus prædiis & poſſeſſionibus priuatim derinent,& nutriunt,ac a contributione ſumptuum,& expenſarum quæ aliquando pro pontibus viis aquæductibus muris mœnibus aliiſue machinis ſtruendis,& reparandis,ſeu reficiendis,ac Ciuitatum,Terrarum,& locorum quorumcunq; fortificationibus,necnon etiam alias in omnibus,& per omnia,ac tam in dicta Vrbe, quam extra eam vbilibet penitus,& omnino liberi,immunes,& exempti,ac liberæ, & exẽptæ liberaq; immunia, & exempta ſint,& eſſe cenſeantur,ac pro talibus teneanrur,& reputentur,Quodq; terræ ,agri, poſſeſſiones & loca aratiua,vt præfertur in illis quæ aliquando pro paſcuis animalium ad certũ tempus reſeruantur nullatenus vnquam comprehendanrur,nec comprehendi cenſeantur, ac ẽt Monaſteria,Cœnobia,aliaq; omnia regularia loca prædicta,pro quorumcunq; Militum tã equitum quam peditum hoſpitiis,quemadmodum magno cum noſtro dolore hucuſq; in pleriſq; locis factum comperimus,nequaquam aſſignẽtur,nec aſſignari debeãt. Et inſuper quod fructus, redditus,prouentus,introitus,& alia quæcunq; bona Monaſteriorum,Cœnobiorum , & aliorũ locorum regularium præfatorum ab aliis quam a Syndicis, & procuratoribus religioſis fratribus monachis,& monialibus,aliiſq; perſonis præfatis exigi,illaq; duntaxat in beneficium loci, vel ſuſtentationem ipſorum religioſorum fratrum,& Monialium expendi,nec per alios quoſcũq; quouis nomine cenſeantur,nec in alium quam præmiſſum vſum conuerti,ſeu expendi poſſint neq; debeant,niſi de conſenſu ſuperiorum illius loci cui data , vel conſignata , aut donata fuerint,ſeu ad quem alias ſpectabunt,nec etiam ſoli tutores,aut curatores,ſeu protectores , & alio nomine Sanctesii,aut alias nuncupati,de eiſdem bonis vllo modo diſponere poſſint. Quodque idipſum etiam de eleemoſynis oblationibus & quibuſcunq; aliis donatiuis intelligi,& obſeruari debeat, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo ſtatuimus,ordinamus, volumus, & declaramus. Necnon fratres,Monachos,Moniales,ac alias regulares perſonas eorumq; Monaſteria,Cœnobia,Conuentus,Eccleſias,Capellas,Oratoria,& alia loca,ac terras,poſſeſſiones, prædia,agros,& bona,necnon laborarores,Colonos,Arrendatarios,Locatarios , Affictuarios , ac geſtores,prædicta,vt præfertur libera,immunia,& exempta eiſdem auctoritate,& tenore facimus,ac fore & eſſe decernimus.Mandantes propterea dilectis filiis modernis,& pro tempore exiſtentibus Cameræ Apoſtolicæ Camerario,Præſidentibus,& Clericis, ac Cõmiſſariis agentibus,& officialibus quibuſcunq;,vt omnibus,& ſingulis tam Virorum, quam Mulierum Monaſteriis mendicantium ordinum huiuſmodi exiſtentibus ſub ditione noſtra temporali mediate, vel immediate conſtitutis,tantum ſal quantum pro eorum vſu ſuffecerit ſingulis annis omni dilatione ceſſante,& contradictione remota contribuere,& aſſignare,ac contribui,& aſſignari facere debeant realiter,& cum effectu. Diſtrictius etiam in virtute ſanctæ obedientiæ,& ſub indignationis noſtræ,ac excõmunicationis maioris latæ ſententiæ,ac duorum millium ducatorum auri de Camera pro vna Baſilicæ ſancti Petri de Vrbe,& pro altera medietatibus ſingulis monaſteriis,& locis præfatis quæ moleſtari,ſeu perturbari contigerit,irremiſſibiliter applicandorum pœnis eo ipſo ſi & quoties contrafactum fuerit incurrendis,Inhibentes tam illis, quam dilectis filiis Legatis,Vicelegatis,Gubernatoribus,Poteſtatibus,datiorum,Gabellarum,onerũ,& aliorum præmiſſorum exactoribus,Conductoribus,Appaltatoribus,necnon quibuſuis Cõmunitatibus,& Vniuerſitatibus illarumq; officialibus,& perſonis aliiſq; quibuſcunq; ad quos ſpectat,& quomodolibet ſpectabit in futurum,quatenus præmiſſa omnia & ſingula inuiolabiliter & perpetuo obſeruent,ac ab omnibus obſeruari faciant,neq; fratres,monachos,moniales,& alias religioſas perſonas alioſq; ſupradictos ſuper præmiſſis quomodolibet moleſtent,& perturbent, neq; permittant per quoſcunq; quomodolibet moleſtari,ſeu perturbari: Et ſiquis contradicere, aut quouis modo contrauenire præſumpſerit,per mandatum executiuum contra ipſum cuiuſcũq; dignitatis,ſtatus,ordinis,vel præeminentiæ fuerit,ipſo facto procedi: Et ſic per quoſcunque

iudices

iudices,& Commiſſarios quauis auctoritate fungeñ. ſublata eis,& eorum cuilibet quauis aliter iudicandi,& interpretandi facultate,iudicari,& diffiniri debere,ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter,vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.Quocirca venerabilibus fratribus Patriarchis,Archiepiſcopis,& Epiſcopis,ſiue eorũ Vicariis in ſpiritualibus generalibus,necnon dilectis filiis Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali auditori,ac Abbatibus,Prioribus,Præpoſitis,Decanis,Archidiaconis,Canonicis, & capitulis,ac aliis quarumcunq; Eccleſiarum Prælatis,& perſonis,vbilibet,& in quibuſcunq; regionibus terris,& locis exiſtentibus,ac aliis ad quos quomodolibet ſpectat & ſpectabit , per præſentes Motu ſimili mandamus quatenus ipſi,& eorum quilibet per ſe,vel aliũ,ſeu alios præſentes literas,& in eis cõtenta quæcunq; vbi,& quãdo opus fuerit,ac quoties pro parte fratrũ, Monachorum,Monialium,aliarumq; religioſarum perſonarum præfatorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes,illiſq; in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant auctoritate noſtra illos,& eorum ſingulos ſtatuto,ordinatione,voluntate, declaratione , conſtitutione,deputatione,mandato inhibitione,decreto,aliiſq; præmiſſis pacifice frui & gaudere,nõ permittentes eos deſuper per Camerarium,præſidentes,clericos,& Commiſſarios Cameræ huiuſmodi,necnon Legatos,Vicelegatos,Gubernatores,Collectores,Gabellarios,& Exactores prædictos,aut quoſcunq; alios ad aliquam ſolutionem co,ntributionem,vel præſtationem præmiſſorum occaſione quomodolibet facienda quouiſmodo cogi,& compelli,aut alias contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari,perturbari,aut inquietari.Contradictores quoslibet,& rebelles per prędictas aliaſq; opportunas cenſuras,& pœnas appellatione poſtpoſita compeſcẽdo,ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus cenſuras,& pœnas huiuſmodi incurriſſe declarando,interdictum Eccleſiaſticum apponendo , inuocato etiam ad hoc ſi opus ſit auxilio brachii ſęcularis. Non obſtañ.fel.rec. Bonifacii Papæ viii.prædeceſſoris noſtri de vna,& concilii generalis de duabus dietis dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium non extrahatur,ac oĩbus illis quæ in contrariũ per quoſcunq; officiales,& quoſuis alios,ac præſertim p officiales ciuitatis noſtræ Bonoñ.& quoſuis alios adducta ſunt hactenus,& deducẽtur in poſterũ,ac adduci,& allegari poſſent,necnõ quibuſcũq; litibus,& cauſis,tã in Ro. Cu.q extra eã vbilibet,ac corãqbuſcunq; iudicibus ẽt palatii noſtri cauſarũ Auditoribus, ac S.R.E.Cardin. ſuper præmiſſis inter quoſcunq; quomodolibet pendentibus ac etiam inſtructis,& ad ſententiam deductis,vel etiam a ſententia terminatis,niſi in fauorem Eccleſiæ fuerint, Et præſertim quadam lite inter huiuſmodi regulares,ac ciues,& communitatem dictæ Ciuitatis Bonoñ . in Romana Curia pendente,quas & quam,ac omnes proceſſus,& ſcripturas productas,& producendas , ac Regiſtra,& ſententias vbiuis comparentes,& latas,ac ferendas ad nos auocamus,& penitus extinguimus,caſſamus,annullamus,& delemus,perpetuumq; deſuper ſilentium imponimus, Necnon quibuſuis apoſtolicis,ac in prouincialibus, & ſynodalibus conciliis editis generalibus , vel ſpecialibus conſtitutionibus,& ordinationibus etiam contra exemptos quomodolibet editis, & edendis,ac etiam iuramento,confirmatione Apoſtolica,vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis,& conſuetudinibus,priuilegiis quoq; indultis,& literis apoſtolicis illis & eorum ſingulis,ſub quibuſcunq; tenoribus & formis,ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſq; efficacioribus efficaciſſimis ac inſolitis clauſulis irritantibuſq; & aliis decretis in genere & ſpecie,etiam Motu ſimili & ex certa ſcientia etiam conſiſtorialiter, & alias quomodolibet etiam iteratis vicibus in contrarium conceſſis,approbatis,& innouatis, Quibus omnibus,illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus,contrariis quibuſcunq:,aut ſi aliquibus cõmuniter,vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum quod interdici ſuſpendi vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam,ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Dat. Romæ apud ſanctum Marcum ſub annulo piſcatoris, die vigeſima nona Iulii . M.D.LXVI. Pontificatus Noſtri Anno Primo.

F.de Torres.

V.Maccharanus .

QVibus omnibus ac ſingulis præmiſſis tanquã rite,recteq;,ac legitime factis auctoritatem,& decretum dictæ curiæ,atq; noſtram duximus interponendam, & interpoſuimus,ac interponimus prȩſentium per tenorem. In quorũ omnium, & ſingulorum præmiſſorum fidem,& teſtimonium veritatis præſentes exinde fieri,& per eundem Notarium noſtrum infraſcriptum ſubſcribi , & publicari mãdauimus,ſigilliq; noſtri quo in ſimilibus vtimur,iuſſimus & fecimus impreſſione muniri. Datum Romæ in Palatio noſtræ ſolitæ reſidentiæ , in quo iura redduntur,& partium cauſæ audiuntur,ſub anno a Natiuitate Domini 1566. indictione nona , die vero quarta menſis Septembris,Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris & D.N.D.Pii diuina prouidentia Papæ quinti anno primo,præſentibus ibidem diſcretis viris DD. Fabritio Galletto, & Pompeo Antonino curiæ noſtræ notariis,teſtibus ad præmiſſa omnia & ſingula vocatis ſpecialiter,atque rogatis .

Digitized by Google

BVLLA S.D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ quinti reuocationis Licentiarum Græcis Latino more, & Latinis Græco ritu Miſſas, ac alia diuina officia celebrandi, hactenus conceſſarum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

PRouidentia Romañ. Pontificis plurimum circunſpecta nonnunquam ea quæ certis ſuadentibus cauſis per eius prædeceſſores geſta ſunt, ex alia non minus rationabilibus cauſis alterat, & ad priſtinum ſtatũ reducit, prout æquitas ſuadet, & in domino conſpicit expedire. Sane cum ad notitiam noſtram peruenerit, quod nonnulli presbyteri tam Greci, quam Latini antiquum S.R.E. ritum tam in celebratione Miſſarum, quam aliorum diuinorum officiorum peruertere ſatagentes, diuerſas licentias, & facultates Miſſas, & alia diuina officia Græci Latino more, ac Latini Græco ritu celebrandi ab Apoſtolica ſede, vel eius Legatis, ac etiam maiore pænitentiario pro tempore exiſtente variis prætextibus impetrarunt, illiſq; iampridem vtuntur, hoc ab antiquo catholicæ Eccleſię inſtituto, ſanctorumq; patrum decretis deuiare conſiderantes, propterea hunc abuſum ab Eccleſia Dei extirpantes, & ſubmouere uolentes, omnes, & ſingulas licentias, & facultates huiuſmodi hactenus etiam Motu proprio uel quorumuis etiam Imperatorum, Regum, & aliorum Principum contemplatione, & ex quibuſuis cauſis quomodolibet conceſſas ac apoſtolicas & alias literas deſuper confectas, illarum omnium tenores pro ſufficienter expresſis habentes, apoſtolica auctoritate ex certa ſcientia hac præſenti noſtra perpetuo valitura Conſtitutione reuocamus, caſſamus, annullamus, irritamus, quibuſuis presbyteris tam Græcis, quam Latinis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ, ac perpetuæ ſuſpenſionis a diuinis pœnis diſtrictius inhibentes, ne deinceps presbyteri Gręci præcipue vxorati Latino more, & Latini Græco ritu huiuſmodi licentiarum, & facultatum, aut alio quouis prætextu Miſſas, & alia diuina officia celebrare, vel celebrari facere præſumant. Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ omnibus, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis quatenus in ciuitatibus, & diœceſ. propriis præſentes noſtras literas publicari, & ſub prędictis, & aliis ſibi beneuiſis pœnis per quoſcunq; prælatos, Capitula, Clericos, Fratres, Superiores, & perſonas quaslibet inuiolabiliter obſeruari faciant. Contradictores quoslibet auctoritate apoſtolica compeſcendo. Non obſtantibus præmisſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon Eccleſiarum, Monaſteriorũ, Cõuentuum, Domorum, & aliorum locorum quorumcunq; etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, priuilegiis quoq;, indultis, & literis apoſtolicis eiſdem Eccleſiis, Monaſteriis, Domibus, & locis, illorumq; Capitulis, Conuentibus, Superioribus, & perſonis, ac ordinibus ſub quibuſcunq; tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſq; efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnõ irritantibus, & aliis decretis etiam ad Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam, aut eorum contemplatione, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, illorum tenores pro expresſis habentes, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, illaq; quo ad præmiſſa caſſamus penitus & annullamus, cæteriſq; contrariis quibuſcunq;. Volumus autem quod præſentes literę ad valuas Beati Petri Apoſtolorum principis, & Cancellariæ noſtræ, ac in acie Campi Floræ publicẽtur, & inter Conſtitutiones extrauagantes perpetuo valituras conſcribantur. Et quia difficile foret pręſentes ad ſingula quæq; loca deferri, volumus, & etiam declaramus quod eorum tranſumptis etiam impresſis, manu alicuius notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius prælati munitis eadem prorſus fides vbicunq; adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forẽt exhibitæ, vel oſtẽſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrę reuocationis, caſſationis, annullationis, irritationis, mandati, inhibitionis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Marcum, Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto. Tertiodecimo Kal. Septemb. Pontificatus Noſtri anno primo.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto indictione nona die vero veneris vigeſima menſis Septembris Pontificatus autem ſanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ quinti anno eius primo præſentes retroſcriptę literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ principis apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ per nos Bartholomæum Sottocaſa, & Io. Andream Rogerium præfati S.D.N. Papæ Curſ.

Nicolaus de Matthæis Mag. Curſorum.

Breue

BREVES. D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V. ſuper reuocatione licentiarum ingrediendi Monaſteria, ac domos Carthuſień. & aliorum quorumcunq; regularium ordinum, etiam mendicantium quibuſuis mulieribus conceſſarum.

PIVS PAPA QVINTVS.

AD perpetuam rei memoriam. Regularium perſonarum, quæ relicto ſæculo Dei ſe obſequio dedicarunt, pro commiſſo nobis officio quieti conſulere cupientes, ad ea remouenda, quæ religioſum earum propoſitum impediti poſſunt, curã noſtram libenter intendimus, vt nulla re, quæ eas a diuino cultu auocet, præpeditæ, ſecundũ ordinum ſuorũ regularia inſtituta, & decretum ſacri Tridentini Concilii, tranquillis mentibus gratum altisſimo impendere poſſint famulatum. Quia igitur & Carthuſienſiũ ordinis, & aliorum regularem vitam profeſſorum quies non parum ſolet, ſicut accepimus, perturbari, propterea quod mulieres modeſtiæ matronalis oblitæ, domos, ac Mon. eorum contra ipſorum inſtituta, prętextu confesſionalium, aut aliarum Literarum Apoſtolicarum ingredi audeant, ipſis etiam Abbatibus, Præpoſitis, Prioribus, & aliis præſidentibus aliquando recuſantibus, & renitentibus. non ſine magna eorum moleſtia, nec ſine graui laicorum etiam offenſione, ac ſcandalo, ſi quando admitti nimis facile videãtur: huic rei prouidere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicę poteſtatis plenitudine omnes & ſingulas facultates, ac licẽtias ingrediendi monaſteria, ac domos Carthuſień & aliorum quorumcunq; regularium ordinũ, etiam mendicantium, mulieribus cuiuſcunq; ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & quacunq; dignitate, ac præeminentia prædictis, etiam Comitisſis, Marchionisſis, Ducisſis, ſub quibuſcunq; verborum tenoribus, & formis, & cum quibuſcunq; etiã derogatoriarum derogatoriis, aliiſq; fortioribus, & efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus decretis ab apoſtolica ſede quomodocunq; conceſſas, quarum tenores perinde ac ſi de verbo ad verbum pręſentibus inſererentur, haberi volumus pro expresſis, tenore præſentium reuocamus, & caſſas, irritas, & inanes eſſe decernimus, diſtricte prohibentes mulieribus quidem prædictas facultates, & licentias prætendentibus, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, poſtquam harum literarum notitiam habuerint, a qua non posſint, niſi a nobis, aut a Romano Pontifice, qui pro tempore fuerit, abſolui, præterquam in mortis articulo, ne dictas domos, & monaſteria ingredi audeant. Ipſis vero Monaſteriorum, & Conuentuum Abbatibus, Præpoſitis, Prioribus, & aliis Præſidentibus quocunq; nomine vocentur, & eorum Monachis, Canonicis, & fratribus, ſiue mendicantibus, ſiue non mendicantibus, ſub priuationis officiorum, quæ in præſentia obtinent, & inhabilitatis in poſterum ad illa, & alia omnia, & ſuſpẽſionis a diuinis, ipſo facto ſine alia declaratione incurrendis pœnis, ne eas introducere, admittere ve præſumant. Non obſtantibus præmisſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſq; contrariis quibuſcunq;. Volumus autem, & mandamus, vt hę literę ad valuas Baſilicę beati Petri Apoſtolorum Principis, & in Cancellaria noſtra, atq; in acie Campi Floræ de more publicentur. Quia vero difficile foret has literas ad omnia loca deferri, volumus, & declaramus. vt earum exemplis, & tranſumptis manu ſcriptis, vel impresſis, & manu alicuius notarii publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati muniris, par vbiq; fides habeatur, ac ſi præſentes exhibitæ eſſent, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub Annulo piſcatoris die xxiiij. Octobris M.D.LXVI. Pontificatus Noſtri Anno Primo.

Ant. Florebellus Lauellinus.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, indictione nona, die vigeſima octaua menſis Octobris Pontificatus Sanctisſimi in Chriſto patris & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ quinti anno primo, ſupraſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in locis ſupraſcriptis, per nos Bernardinum Andreutium, & Ioannem Andream Rogerium Apoſtolicos Curſores.

Philibertus Chappuis Magiſter Curſorum.

MOTVS PROPRIVS S.D.N. Pij diuina prouidentia Papæ V. ſuper exemptione Monaſteriorum, & aliorum locorum ab hoſpitio militum &c.

PIVS PAPA QVINTVS.

MOTV proprio &c. Cum, ſicut non ſine graui dolore nobis innotuit, omnia, & ſingula, ſeu quamplurima huius almæ Vrbis, ac etiam ſtatus noſtri Eccleſiaſtici Cõuentus, & Monaſteria, & alia eccleſiaſtica, & pia loca tam ſæcularia, quam regularia, & a perſonis religioſis quomodolibet inhabitata, eo tempore, quo equites, & milites eiuſdem almæ Vrbis ac ſtatus Eccl. præfati pro defenſione ipſius Vrbis, & ſtatus aduerſus infeſtisſimum Turcarum tyrannum, vel ob alias, quæ pro tempore ſeſe offerũt cauſas expediri, & ad diuerſa eiuſdem ſtatus loca tranſmitti contingit, ab eiſdem equitibus, &

Digitized by Google

militibus perturbentur,& moleſtentur,ipſiq; conuentus,monaſteria,& alia eccleſiaſtica, & pia loca in eorundem equitum,ſeu militum diſtributione nonnullos eorundem equitum, & militũ intra eorum domos,& monaſterii hoſpitio excipere,& recipere cogantur, in maximum eorum detrimentum,diuini cultus perturbationem,grauiſſimum religionis dedecus,Dei optimi maximi offenſam,& non ſolum præter omnem noſtram intentionem,verum etiam intolerabilem animi noſtri amaritudinem.Quapropter nos in præmiſſis quantum cum Deo poſſumus de optimo remedio celeri manu prouidere,ac monaſteriorum,& aliorum eccleſiaſticorum,& piorum locorum huiuſmodi perſonarum Deo altiſſimo die noctuq; famulantium quieti,integritati, & decori conſulere volentes,Motu ſimili,& ex certa noſtra ſcientia,ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine vniuerſis,& ſingulis tam dictæ almæ Vrbis,quam totius ſtatus præfati Gubernatoribus,Poteſtatibus,Ducibus,& Capitaneis,Communitatibusq;,& Vniuerſitatibus,& aliis ad quos ſpectat,& pertinet,ac ſpectabit,& pertinebit quomodolibet in futurum,ne deinceps perpetuis futuris temporibus in eorundem militum,& equorum diſtributione tam in tranſeundo, quam inibi commorando, Cõmunitatibus , & vniuerſitatibus videlicet,ne dictos equites , ac milites in eiſdem monaſteriis,cœnobiis,domibus,& aliis eccleſiaſticis,& piis locis ſub duorum millium ducatorũ auri Cameræ Apoſtolicæ ipſo facto applicañ.& aliis arbitrii noſtri pœnis,quouis quæſito colore,cauſa,ingenio ſiue prætextu diſtribuere,ſiue aſſignare,vel ad illos recipiendũ, & hoſpitio excipiendum cogere, ipſis vero Capitaneis,& Ducibus ne eoſdem ſuos equites , & milites ſub indignationis noſtræ,ac priuationis officiorum ſuorum,aliiſq; etiam arbitrii noſtri pœnis in dictis monaſteriis.cœnobiis,domibus,& aliis eccleſiaſticis,& piis locis,& ſi Communitates,& Vniuerſitates ipſæ eadem loca eiſdem aſſignaſſent,diſtribuant,Gubernatoribus vero , & & ipſarum Ciuitatum , & locorum prætoribus , ac aliis officialibus quibuſcũq; quo minus pręmiſſa ab ipſis Communitatibus,& Vniuerſitatibus,ac Capitaneis,& Ducibus fiant , ſub eiuſdẽ indignationis noſtrę,ac etiam priuationis officiorum ſuorum præfatorum reſpectiue pœnis auctoritate apoſtolica ſinant,vel permittant,inhibemus,præcipimus,committimus,& mandamus. Et inſuper tam illis,quam equitibus,& militibus præfatis ne monaſteria,cœnobia , & loca pia huiuſmodi in perſonis,rebus,& bonis,aut alias deſuper quomodolibet moleſtare , perturbare, impedire,& inquietare,ſeu moleſtari,perturbari,vel alias inquietari facere audeant, ſeu præſumant, in virtute ſanctę obedientię,& ſub iam dictis pœnis eadem auctoritate inhibemus,præcipimus,committimus .& mandamus, ipſa Monaſteria,Cœnobia,domos,& alia eccleſiaſtica, & pia loca exnunc ab eiſdem militibus,& equitibus,ac onere illos hoſpitio excipiendi,motu,& auctoritate ſimilibus eximendo.& totaliter liberando,ac libera & immunia facieñ.Necnõ dilectis filiis noſtris Vitellotio Cardin. Vitellio nuncupato,& pro tempore exiſtenti S.R.E.Camerario, ac præſidentibus,& clericis Cameræ apoſtolicæ,vt eiſdem monaſteriis,& piis locis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidiis aſſiſteñ.non permittant illa,ſeu eorum perſonas a prædictis militibus,& equitibus,illorumq; hoſpitio grauari contra pręſentium tenorem,ſed literas, & exemptiones huiuſmodi eis deſuper concedant,ac fauorabiliter defendant etiam præcipimus,& mãdamus,& ſic per quoſcunq; iudices,ſublata,&c.iudicari,&c.debere,irritumq;,&c. decernimus. Non obſtañ.quibuſuis conſtitutionibus,& ordinationibus apoſtolicis,ſtatutis , etiam iuramento,&c.roboratis, Priuilegiis quoq; indultis,& literis Apoſtolicis quibuſuis etiam prædictis , ac aliis quibuſuis perſonis ſub quibuſcunq; tenoribus,ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis,& concedendis , quibus omnibus illorum tenores &c.latiſſimę derogamus,cæteriſq; cõtrariis quibuſcunq;,cum clauſulis opportunis.

ET cum abſolutione ad effectum &c.& de commiſſioñ . mandato,inhibitione , præcepto , exemptione,liberatione,decreto,derogatione,aliiſq; præmiſſis extendeñ.perpetuo in forma gratioſa,& ſi videbitur cum opportuna executorum deputatione qui aſſiſtant , ac ſub cenſuris,& pœnis etiam pecuniariis,&c.cum facultate grauandi,&c.inuocato,&c. ſæcularis, cũ opportuna dictarum derogatione latiſſime extendeñ.& quod præmiſſorum omnium,& ſingulorum etiam maior,& verior ſpecificatio,& expreſſio fieri poſſit in literis etiam ad partem pro quolibet monaſterio,& pio loco ſi videbitur per breue noſtrum expedieñ.ſeu ſi videbitur præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat,& vbiq; fidem faciat in iudicio extraq;,regula contraria non obſtante.

Placet Motu proprio,& ita mandamus. M.

MOTVS PROPRIVS S.D.N.D.Pij diuina prouidentia Papæ quinti
In fauorem Prouinciæ Marchiæ.

PIVS PAPA QVINTVS.

AD perpetuam rei memoriam. Sedes apoſtolica,quæ conſueuit ſe liberalem exhibere, plerumq; nonnulla rationabiliter conſultatione præhabita ordinat,queq; alias per occupationem,& importunam petentium inſtantiam contra iuris diſpoſitionem,aut populorum ſibi ſubditorum commoditates concedit,eorumdẽ ſubditorũ

ſuadente

ſuadente vtilitate poſtmodum conſultius,ac rationabilius reuocat,declarat,in meliuſue cõmutat,ac in ſtatum redigit rationis,maxime cum rerum,& temporum qualitate penſatis id in domino conſpicit ſalubriter expedire.Cum itaq; pro vrgentibus dictæ ſedis ac prædeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum neceſſitatibus,ac illorum,& forſan noſtra ſubuẽtione in Prouincia Marchiæ,& ſingulis Ciuitatibus,Terris,Caſtris,& locis ipſius, quemadmodum etiam in aliis locis ſanctæ Romanæ Eccleſiæ ſubiectis forſan factum extitit,nonnulla ſubſidia,impoſitiones,ſeu onera,videlicet cenſus,taleę fictus,cuſtodiæ,ſubſidium,tam triennale, quam ſubſidium ordinarium,& charitatiuum,impoſitionum equorum,tam viuorum,quam mortuorum nuncupatorum,quatreni carnis,portus Anconitani,tertiariarum,vnius ſcuti & medii reſpectiue pro centenario,ac donatiui,& aliarum rerum ſub diuerſis cauſis,& nominibus,necnon certis modo & forma tunc expreſſis,ac etiam certis nominibus,certiſq; temporibus perſoluenda, tam per nos,& prædeceſſores noſtros,& ſedem præfatam,ſeu Cameram noſtram apoſtolicam, vel dicta auctoritate per omnes & ſingulas Ciuitates,Terras,Loca, Caſtra,illorumq; Communitates ex cauſis prædictis,ac pro occurrentibus neceſſitatibus,& negotiis,ac ipſorum hominum ſubuentione imponi neceſſe,fuerit,& ſub diuerſis,ſeu eiſdem nominibus formis, & cauſis nominandis in poſterum per nos,vel ſedem,aut Cameram prædictam,ſeu ſucceſſores noſtros,ac quarumcũq; Ciuitatum,Terrarum,locorum,& Caſtrorum exigi conueniat, ac ſæpenumero (ſicuti graui cum querela alias audiuimus fieri)contingat,vt qui in dictis Ciuitatibus,Terris,& locis,eorũq; territoriis,comitatibus,& diſtrictibus plus poſſident,ſeu maiores facultates habent, etiam extranei,& forenſes,& Ciuitatis noſtræ Maceratæ,ipſiuſq; Prouincia curiales,Officiales, & Notarii etiam actu exercentes,Necnon clerici,& vtriuſq; ſexus cuiuſuis ordinis religioſi bona patrimonialia,aut quomodolibet per eos acquiſita bona immobilia poſſidentes,prætextu quarumdã immunitatum,ſeu exemptionum ipſis apoſtolica auctoritate forſan conceſſarum, ſeu ob alias cauſas per eos prætenſas huiuſmodi oneribus pro eorum rata pro dictis bonis patrimonialibus contribuere,& ſubſidia,impoſitiones,& onera prædicta perſoluere recuſent,etiam dictas Communitates,illorumq; homines quamplurimis & diuerſis litibus,& inhibitionibus,aliiſq; diuerſis modis coram diuerſis tribunalibus,& iudicibus,tam in Romana Curia,quam extra eam ſuper præmiſſis inuoluendo,& defatigãdo,in graue cæterorum præiudicium, ac notabile damnũ, vt executionibus,& executorum mercedibus,ac Commiſſariorum viaticis,necnon repreſaliis, aliiſq; variis incommodis,damnis,& expenſis vniuerſitates & homines,necnon Ciuitates, Terræ,& loca dictæ Prouinciæ quotidie vexentur,& quod peius eſt pro renitentibus ſoluere,& ſatisfacere vt plurimum cogantur,in grauiſſimum tam ipſorum Communitatum,& hominũ, quam Cameræ noſtræ præiudicium,maxime cum vel huic impoſitiones,& onera prædicta per dictas Communitates,& homines,maxima cum tarditate,difficultate,& dilationibus ſoluantur: Nos æquum eſſe cenſentes,vt qui Territorii,& bonorum commodum ſentiunt,illorum quoq; ſentiant incommodum,Motu proprio ex certa noſtra ſcientia,ac de apoſtolicę poteſtatis plenitudine,omnes & ſingulas,ſi quæ ſunt & prætendi poſſunt exemptiones,priuilegia,gratias, immunitates a quibuſuis ſubſidiis,oneribus,& aliis impoſitionibus prædictis,& quibuſuis aliis perſonis militibus,officialibus prædictis,aut alias quomodolibet priuilegiatis per nos & quoſcunq; Romañ. Pontifices,& ſedem prædictos,& eius Legatos,hactenus etiã Motu proprio,aut alias quomodolibet ex quauis cauſa,etiam in recompenſam damnorum conceſſas,etiam ſi tales exiſtant de quibus hic expreſſa & ſpecifica,ac de verbo ad verbum mentio fieri deberet, apoſtolica auctoritate,quatenus opus ſit,reuocamus,caſſamus,irritamus,& annullamus,nulliuſq; roboris fore,& eſſe,neq; cuiquam in aliquo ſuffragari poſſe,vel debere,aut potuiſſe, vel debuiſſe declaramus,prætetquam quoad exemptiones perſonales tantum,quas ſaluas eſſe volumus. Necnon ad omne dubium,ac difficultates tollendas,ſtatuimus,ordinamus,decernimus, & declaramus, quod tam Ciues & nobiles,Illuſtres,Barones,ac domicelli,necnon milites ſanctorum Petri,& Pauli. Georgii de Lilio,Lauretanenſis,ſancti Iacobi de ſpara,& Pij,vel alio nomine nominati, ſeu nominandi dictæ Prouinciæ,ac ſingularum illius Ciuitatum,Terrarum,locorum,ſeu aliunde oriundi,ac dictæ Prouinciæ incolæ,quam extranei,forenſes,& Curiæ generalis dictæ Prouinciæ,& Ciuitatis Maceratæ Curiales,etiam actu exercentes,bona ſtabilia,ſeu mobilia. vel ſe mouentia in dicta Prouincia,& ſingulis illius Ciuitatibus,Terris, locis,& caſtris, illorumq; territoriis diſtrictibus,& Comitatibus habentes,tenentes,poſſidentes,cuiuſcũq; dignitatis,qualitatis, gradus, ordinis,& præeminentiæ fuerint,& quacunq; nobilitate præfulgeant, bona prædicta, eorum animalis cuiuſcunq; generis qualitatis,quantitatis fuerint & alia quæcunq; per præfatos,& eorum quemlibet habita,tenta,& poſſeſſa in libris,ſeu cataſtis nuncupatis omnium & ſingularum Ciuitatum,Terrarum,& locorum dictæ Prouinciæ,ad hoc,vt ipſi pro dictis bonis mobilibus,ſtabilibus,ſe mouentibus in ſolutione onerum,& impoſitionum præfatarum pro rata ipſos tangente in poſterum decurrenda a nobis,vel ſucceſſoribus noſtris,ſeu ſede,vel Camera prædicta, vel aliis a nobis vel prædeceſſoribus,& ſucceſſoribus noſtris,ac ſede & Camera præfatis auctoritatem,vel facultatem habentibus hactenus impoſitorum,& in poſterum imponendorum per æs & libram,aut alias iuxta diſtributionem ordinem & modum per dictas Communitates, & earum

quamlibet

Digitized by Google

quamlibet factam,& fiendam moderandam & ampliandum contribuere habeant,& cum effectu
contribuãt,ac cataſtari, & allibrari,deſcribi, ſeu annotari & affidari facere teneantur, & quoad
illos qui prętextu exemptionum ſuarum ad ſolutionem cenſus,tallearum,ficti,cuſtodię ſubſidii
Triennalis,quatreni carnis,ſubſidii charitatiui ordinarii,taxæ equorum mortuorum,& viuorũ,
vt ſupra nuncupatorum,Portus Anconitani,tertiariarum vnius ſcuti & medii reſpectiue pro cē
tenario,& donatiui,& aliorum onerum Cameralium collectarum,ac præbendæ,& ponderis mo
lendini,focularum,paſcuorum herbatici,pecudum,& aliorum animalium,gabellarum & vecti-
galium,aliarumq; ſimilium,vel diſsimilium impoſitionum,per nos,& ſedem præfatam,ac Lega-
tos,Vicelegatos,Gubernatores,Commiſſarios,aut alios a nobis:vel prædeceſſoribus , ſeu ſuc-
ceſſoribus noſtris,ac ſede & Camera præfatis(vt præmittitur)auctoritatem habentibus, in qui-
buſuis rebus,& ex quauis cauſa,tam Cameræ Apoſtolicæ,quam etiam ſingularum Ciuitatum,
Terrarum,& locorum dictæ Prouinciæ publicam vtilitatem,& commoditatem concernente,&
pro aliquo pietatis monte ad pauperum ſubuentionem,vel loco pio, ſeu pia cauſa , auctoritate
prædicta impoſitorum,& exigi ordinatorum,ac in poſterum exigendorum, & vt ſupra imponen
dorum,ſe non teneri prætendunt:omnes & ſingulos præfatos,etiam illuſtres, Domicellos, nobi
les,barones,& milites præfatos,ac quoſcunq; alios,exemptionem huiuſmodi , vel quod ad fidē
conuerſi,vel quod familiares alicuius Cardinalis,theſaurarii, vel carriatores ſalariæ ſint,vel ali
as quomodolibet(præterquam propter numerum duodecim filiorum)prætendentes , ne onus
eorum aliis accreſcat,ad eorũdem onerum,ac ſubſidiorum,ſeu impoſitionum ſolutionem in fu
turum cogi,& compelli debere,præterquam quoad onera perſonalia tantum , & illis dumtaxat
exceptis,pecunia numerata,vel aliqua equiualenti recompenſa data a ſede,& Camera præfatis
exemptionem ipſarum particulariter obtinuerint:Sicq; per quoſcunq; Iudices ordinarios , &
delegatos,etiam ſanctę Romanæ Eccleſiæ Cardinales,etiam de latere Legatos,vel eorum Vice-
legatos,ac palatii apoſtolici cauſarũ Auditores , vel quoſuis alios Iudices quauis auctoritate fu
gentes,ſublata eis,& eorum cuilibet alias iudicandi,& interpretandi facultate,iudicari,& diffi-
niri debere,& ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter,vel ignoranter contige-
rit attentari,irritum,& inane decernimus.Necnon Confaloneriis, Antianis,& Prioribus Eccle
ſiarum,Ciuitatum,Terrarum,& locorum territorii diſtrictuum,& Comitatuum earumdem pro
tempore exiſtentibus,ac Communitatibus,& hominibus præfatis quod bona huiuſmodi annota
re,& deſcribere,ac cataſtare,ſeu alibrari,necnon extraneos,forenſes,ciues , & incolas dictarũ
Ciuitatum,Terrarum,& locorũ,territoriorum,diſtrictuum,& Comitatuum eorundē , ac Cleri-
cos,& alias perſonas eccleſiaſticas,dictoſq; milites,& alios ſupranominatos , necnon eccleſias,
monaſteria,& alia pia loca præfata,ratione bonorum vt ſupra translatorum,pro ipſorũ rata ad
omnium,& ſingulorum onerum prędictorum ſolutionem,toties quoties opus fuerit,cogere , &
compellere libere,& licite valeant,plenam,& liberam apoſtolica auctoritate tenore præſentiũ
concedimus facultatem. Decernentes has pręſentes literas ad probandam plene intentionem
noſtram huiuſmodi,vbiq; ſufficere,nec ad id alterius probationis adminiculum requiri debere
Mandantes modernis,& pro tempore exiſtentibus noſtro,& Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camera
rio,Præſidētibus,Clericis Cameræ apoſtolicæ, Theſaurario,& Auditoribus generalibus,ac Gu
bernatoribus,Legatis, Vicelegatis dictæ noſtrę Prouinciæ,necnon quarumcunq; Ciuitatũ,Ter-
rarum,Locorum,& Caſtrorum Gubernatoribus, Vicariis,Poteſtatibus, cæteriſq; officialibus, &
miniſtris, quatenus per ſe,vel alium,ſeu alios eorum nomine deputatos,vel deputandos,vniuer
ſitatibus,& hominibus dictæ Prouinciæ,ac ſingularum eiuſdem Prouinciæ Ciuitatum, Terrarũ
& locorum Communitatibus, in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes , omnibus
iuris,& facti remediis magis opportunis,ac etiam manu regia,omni mora,appellatione, & exce
ptione remotis,faciant,pręcipiant,& mandent præmiſſa omnia,& ſingula firmiter,& inuiolabi-
liter obſeruari,ac literis deſuper in forma Breuis conficiendis,per quaſcunq; noſtras, & quorũ
cunq; noſtrorum ſucceſſorum literas,cum quibuſuis clauſulis,etiam derogatoriarum deroga-
toriis,necnon irritantibus,& aliis decretis emanatas,& emanandas, ad quorumuis inſtantiam,
& ex quacunq; cauſa etiam probabili,derogari,aut derogatum cenſeri non poſſe,decernant,&
declarent,neq; permittant eoſdem vniuerſitates,& homines per quoſcunq; quomodolibet gra
tificatos,& qualificatos moleſtari,perturbari, ſeu inquietari,cum facultatuum poteſtate eiſdem
Legato, Vicelegato,Gubernatori,ſeu eorum locumtenenti plenisſime collata,per ſe,vel alium,
ſeu alios,vel eorum alterum breuiter,& ſummarie,& ſine ſtrepitu,& figura iudicii,ſola facti ve-
ritate inſpecta,omnes,& quaſcunq; differentias,& contentiones,ſi quas præmiſſorum occaſio-
ne quomodolibet oriri contigerit,audiendi,cognoſcendi,decidendi,fineq; debito terminãdi,
ſecundum præſentes,& non alias,Contradictores quoslibet,& rebelles per cenſuras eccleſia-
ſticas,& pecuniarias pœnas auctoritate noſtra appellatione poſtpoſita compeſcendo, Necnon
etiam ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus,cenſuras, & pœnas ipſas , etiam iteratis vicibus
aggrauãdo,inuocato etiam ad hoc,ſi opus fuerit,auxilio brachii ſecularis.Præmiſsis,ac conſti
tutionibus,& ordinationibus apoſtolicis,necnon Bonifacii viii.de vna,& Concilii generalis de
duabus dummodo non vltra tres dietas,ac quibuſuis immunitatibus,exēptionibus,aliiſq; præ-
miſsis

miſsis, ac aliqua poſſesſione, vel forſan vſurpatione de non ſoluendo, & contribuendo, necnon noſtra de non tollendo iure quæſito, ac aliis Cancellariæ apoſtolicæ regulis, priuilegiis quoq; indultis, & literis apoſtolicis præfatis militibus, officialibus, curialibus; ac quibuſuis aliis perſonis, etiam actu officia ſua exercentibus, eccleſiaſticis, & aliis priuilegiatis perſonis in genere, vel in ſpecie ſub quibuſcunq; tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, etiam derogatoriarũ derogatoriis, etiam per viam legis, ſententiæ, ſtatuti, ſiue contractus, pacti, & tranſactionis, etiã tempore Reuerendisſimi Mignanelli, tunc dictæ Prouinciæ Gubernatoris, & Vicelegati factorum, & initorum, irritantibuſq;, & aliis decretis quarumcunq; exemptionum prætextu, etiam ſi illæ tales, & eius generis ſint, de quibus hic expreſſa, & ſpecifica, ac de verbo ad verbum mentio, ſiue inſertio fieri deberet, ac ſub quibuſcunq; verborum formis & tenoribus, etiã in forma Breuis, vel ſub plumbo tam per nos, quam prædeceſſores noſtros, ac ſedem, ac eiuſdem Legatos, & Motu proprio, ac alias quomodolibet incontrarium concesſis, approbatis, & innouatis, necnon quacunq; inhibitione dictæ Prouinciæ, illiuſq; Communitatibus & locorum miniſtris, & deputatis de & ſuper præmiſsis omnibus ſpecialiter loquente, ac etiam quacumq; lite, & cauſa quantũuis inſtructa, ac cauſam, & cauſas huiuſmodi, ac lites omnes ſuper præmiſsis quomodolibet motas, vel mouendas ad nos auctoritate apoſtolica, & ex certa ſcientia aduocantes, illaſq; ex nunc penitus extinguentes, & annullantes, ac pro extinctis, & annullatis haberi volentes, etiam ſi per appellationem, & in quauis inſtantia, coram quibuſuis, etiã Camerario noſtro, ac Cameræ apoſtolicæ clericis, & præſidenti, vel ſacro rotæ auditorio pendentes, cæteriſq; in contrarium faciẽtibus, non obſtantibus quibuſcunq;, ſtatum, & merita cauſæ, & cauſarum, ſi quæ ſint, necnon priuilegiorum, indultorum, immunitatum, concesſionum, gratiarũ, aliorumq; præfatorum, & hic de necesſitate exprimendorum tenores, & compendia, ac ſi de verbo ad verbum, & non per clauſulas generales idem importantes, nominaq;, & cognomina iudicum, & collitigantium pro plene, & ſufficienter expresſis habentes, illis Motu, ſcientia, & poteſtate præmisſis, derogamus ſpecialiter, & expreſſe, aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non posſint per literas apoſtolicas non facientes plenã, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die 28. Iunii. M.D.LXVI. Pont. Noſtri anno primo.

Cæſar Glorierius obmiſſo ſigillo.

MOTVS PROPRIVS S.D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti, in fauorem Rei frumentariæ, ac artis Agriculturæ.

PIVS PAPA QVINTVS.

MOTV proprio &c. Cupientes pro commiſſo nobis apoſtolico munere omnibus regimini ac curæ noſtræ ſubiectis populis non modo ſpiritualia fideliter, vt debemus, diſpenſare, ſed in temporalibus etiam quantum cum Deo poſſumus ſalubriter prouidere, nullam prætermittimus diligentiam pro pauperũ qui ſub hoc noſtro temporali gubernio viuunt ſubleuandis necesſitatibus, ac potentiorum oppresſionibus propulſandis. Hinc eſt quod quum ad rei frumentariæ negotium, quod præcipua pro eorundem pauperum ſubſtentatione, & victu cura eget, animum noſtrum intendimus, ſummopere nobis laborandũ cognoſcimus, vt fraudibus quæ in dies Annonæ a ditioribus fiunt, quo carius eam vendant, omni ſtudio, ac diligentia prouideatur. Intelligentes itaq; non ſine animi noſtri moleſtia diuites ipſos, ac potentes non modo propria ipſorum frumenta bladaq;, quæ ex prædiis ſuis, propriaq; agricultura colligunt in horreis recondere, ac concluſa ſupprimere, & donec illorum pretium pro eorum auaritia adauctum conſpiciant, ab omni prorſus venditione abſtinere; verũ etiam a laboratoribus, operariiſq, propriis, ac etiam ſubditis (ſi Barones ſint) illud vili precio comparare, donec tantã vndiq; tritici copiam cumularint, vt pauperes, qui aliunde frumentum venale non reperiunt, necesſitate ducti ab eiſdem diuitibus, & Baronibus eo precio emere cogantur, quod venditorum ipſorum auaritia affectauerit. Quinimo eos etiam qui ad Vrbem hanc noſtram quo vndiq; ex omnibus mundi partibus Chriſti fideles confluunt, frumenta, bladaq; prædicta importare cupiunt, omni via, & ratione impedire ac retardare præſumunt, contra ſummorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum decreta ordinationeſq;, & in maximum etiam animarum ſuarum periculum: Nos præmisſis remedium aliquod opportunum adhibere omnino volentes, in primis diuites prædictos omnes, ac Barones hortamur in domino & monemus, vt Dei largitatẽ in ſe ipſos agnoſcentes, pauperibus benigniores in poſterum ſeſe præbeant, atq; ab huiuſmodi deteſtabili frumentario quæſtu prorſus abſtineant, memores ſcriptum eſſe, quod qui abſcondit frumenta maledicetur in populis, benedictio autem ſuper caput vendentium. Quod ſi propria frumenta, quæ ipſis vltra vſum eorum ſuperſunt, debitis temporibus, prout certe deberent, vendere detrectant, at ſaltem ab alienorum emptione, & illicita negotiatione abſtineant, & quam Dei benignitas populis fertilitatem anni concedere dignatur, eam ipſi inuidioſe perturbare non præſumant.

mant. Quod ſi tam a prædictis emptionibus frumentorum, quam ab impediendo ſubditos eorum, alioſq; ad Vrbem Romam frumenta, bladaq; omnia deferentes, in poſterum non abſtinuerint, ſcianr ſe pœnas in conſtitutionibus Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, præcipueq; Clem. VII. pro abundantia rei frumentariæ, & agriculturæ exercendæ anno a natiuitate D.N.M.D.XXIII. X. Kal. Martii editis incurſuros, quas quidem prædeceſſorum noſtrorum diſpoſitiones præſenti noſtra perpetuo duratura conſtitutione in hac parte inuouamus: Declarantes inſuper omnes cuiuſcunq; generis, qualitatis, & conditionis fuerint, qui frumentũ aliaq; blada vltra vſum familiæ ſuę, animo & intentione illa carius vendendi emunt ſine licentia in ſcriptis ab ordinario annonæ pro tempore obtenta (quam tamen rationabili de cauſa tantum, & gratis omnino concedi volumus) non modo pœnas amiſsionis ipſius frumenti, & bladorum, & alias pecuniarias ab ipſo ordinario pro tempore impoſitas incurſuros; ſed etiam Dei omnipotentis maieſtatem ſummopere læſuros, grauiterq; in eo peccaturos. Barones vero, & alios dominos, terrarumq; vniuerſitates, omneſq; alios nobis, & Sanctæ ſedi Apoſtolicæ mediate, vel immediate ſubiectos cuiuſcunq; ſtatus, aut conditionis extiterint etiam ſi Epiſcopali, Metropolitana, Patriarchali, & Cardinalatus etiam dignitate præfulgeant, qui ſubditorum ſuorum frumenta, aliaq; blada, vltra vſum, & neceſsitatem ſuam, & familiæ ſuæ emerint, quiq; accedentes ad Vrbem cum frumentis aliiſq; rebus ad victum neceſſariis directe, vel indirecte impediunt, vel remorantur, pœnas in dicta Clem. VII. prædeceſſoris noſtri conſtitutione expreſſas incurſuros, videlicet priuationis feudorum, ſuſpenſionis, excommunicationis, & interdicti iuxta tenorem, & formam prædictæ conſtitutionis, aliarumq; in ea expreſſarum, quas in hac parte per præſentes noſtras innouamus, & earnm tenores hic pro ſufficienter expreſsis haberi volumus. Vt vero facilius, commodiuſq; omnes poſsint ad vrbem hanc noſtram frumenta bladaq; libere conuehere, eos vt pręfertur dicta de cauſa ad Vrbem accedentes, ab omni pedagio, gabella, ant onere quocunq; pro dictis frumenti, bladorumq; comparatione eximimus, ac liberamus, immuneſq; & exemptos eſſe, ac fore perpetuo declaramns, Mandantes omnibus tam vniuerſitatibus terrarum, quam Gubernatoribus, Rectoribus, aliiſq; dominis, nobis ac ſanctæ Sedi Apoſtolicæ mediate, vel immediate ſubiectis, quocunq; titulo, vel dignitate præfulgeant, etiam ſi S.R.E. Card. exiſtant, ne prædictorum frumentorum, aliorumq; bladorum ad Vrbem venientium occaſione quicquam ſolui ab ipſis vectoribus faciant, aut quoquomodo in Ciuitatibus, Terris, ac locis regimini eorũ ſubiectis dicta de cauſa ſolui permittant, ant patiantur, ſub pœnis ſupradictis, aliiſq; arbirrio noſtro declarandis. Volumus etiam quod venientes ea de cauſa ad Vrbẽ videlicet ad frumenta, bladaq; prædicta conuehenda, tuti omnino ſint ab omnibns cinilibus executionibus, tam pro eorum debitis, quam pro Cameralibus quibuſcunq; exactionibus, & repræſaliis quacunq; de cauſa, & contra quoſcunq; decretis ſeu decernendis, Irrirum, & inane decernẽtes quidquid contra, & aduerſus prædictos, ſeu eorum animalia, & res quas ſecum prædicta de cauſa detulerint tam in accedendo ad Vrbem, ibiq; commorando per biduum ad effectum vendẽdi ea quæ attulerint, quam etiam in redenndo ad eorum ſolitam habitationem, executum, vel quoquomodo attentatum fuerit. Inhibeñ. omnibus cuiuſcunq; generis executoribus ſeu curiæ miniſtris, ne prædictos dicta de cauſa ad Vrbem accedentes ibiq; vt præfertur commorantes, ſeu inde diſcedentes moleſtare præſumant ſub pœnis arbitrio Præfecti Annonæ pto tempore infligendis, Eos etiam qui agriculturam ipſam pro communi bono laudabiliter intra quadraginta ab Vrbe miliaria exercent, dignis fauoribus, & prinilegiis proſequi volentes, tam meſſium quam ſeminum tempore, dum ſcilicet colligendo, vel ſeminando tritico ueriſimiliter occupantur, ab omni ſupradicta executione, etiam ſi ex obligatione in forma Cameræ proceſſerit, tutos omnino, ac ſaluos fore, & eſſe declaramus, dummodo aliunde quam ex agriculturæ fructibus ſoluere non poſsint. Boues uero aratorios, omniaq; inſtrumenta ad agriculturam neceſſaria non ſupradictis temporibus tantum, ſed perpetuo pro quauis ciuili obligatione auferri, aut alia ratione impediri prohibemus. Declarantes inſuper in tacitis quibuſcũq; hypothecis a quocunq; quauis de cauſa inductis prædictos boues, aliaq; inſtrumenta prædicta minime comprehenſa fore. Et in ſumma prædictis rebus agriculturæ inſeruientibus, tamquam commoditatis imo neceſsitatis publicæ inſtrumentis omnia priuilegia concedentes, quæ bonis dotalibus de iure conceſſa eſſe reperiũtnr, Sicq; per qnoſcunq; iudices &c. irrirum, & inane &c Quæ omnia, quo fidelius ab omnibus obſeruentur, uolumus Dilectos filios noſtros Ludouicum Simonetam, Marcum Antonium Amulium, & Vitellotium Vitellium Camerarium S.R.E. Card. ea quã ipſorum grauitatem, & uirtutem decet diligentia curare. Dantes eis in præmiſsis plenam, & omnimodam facultatem, & eam quam nos ipſi habemus poteſtatẽ pro præmiſſorũ executione obſeruantiaq;, Cnm poteſtate declarandi. & decidendi ſi quid in præſenti noſtra conſtitutione, declaratione, aut defi[illegible]ione egere uidebitur. Non obſtañ. conſtiturionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon Vrbis, Terrarum, Oppidorum, & Villarum quarumcunq; iuramenro, confirmatione apoſtolica, uel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, reformatioñ. & decretis, priuilegiis quoq;, & indultis apoſtolicis communitatibus, uniuerſitatibus, baronibus, ac aliis præfatis, a dicta Sede Apoſtolica, uel a nobis forſan conceſsis, quæ cis quo ad præmiſſa no-

lumus

Digitized by Google

lumus ſuffragari, Necnon pactis,& conditionibus,ac omnibus aliis quæ dicti prædeceſſores no
luerunt non obſtare,contrariis quibuſcunq;. Cæterum ne de præmiſsis quemquam dubitare cõ
tingat,volumus quod pręſentium literarum tenor per omnia loca publica dictæ Vrbis ſolemni
ter publicari debeãt,ipſæq; literæ ſic publicatæ perinde arctent omnes quos concernunt, ac ſi
ſingulis eorum perſonaliter intimatæ fuiſſent. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus pro
prii ſola ſignatura ſufficiat,& vbiq; fidem faciat in iudicio,& extra,quacunq; regula ſeu conſti-
tutione Apoſtolica contraria non obſtante.

Placet Motu proprio. M.

Die Vndecima Octobris 1566. Admiſſa eſt hæc cedula motus proprii ex decreto Cameræ,& re
giſtrata libro ſecundo ſignaturarum Sanctiſsimi D.N. Papæ apud me Notarium folio. 113.

Hie. de Tarano

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, indictione nona, die
vero vigeſima menſis Octobris, Põtificatus ſanctiſsimi D.N. Pii Papæ quinti anno primo, infra-
ſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ fuerunt,ac publicatæ in acie Campifloræ,ac valuis Cancellariæ
Apoſtolicę vt moris eſt per nos Franciſcum ſottocaſa,& Nicolaum de Mattheis Curſores.

Philibertus Chapiis Magiſter Curſorum.

Reuocatione di tutti li Commiſſarii deputati ſopra l'acconciare le ſtrade, ponti, fonti,& altri
luoghi publici nello ſtato Eccleſiaſtico.

Vitellotio di S. Maria in via lata Dia-
cono Card. Vitelli di S.R. Chieſa. Camerlengo.

HAVENDO la Santita di N.S. inteſo le molte eſtorſioni, che fanno li Commiſſa-
rii deputati ſopra le ſtrade di tutto'l ſtato Eccleſiaſtico, liquali in luogo di atten-
dere a raſſettare,& acconciare le ſtrade, ponti, fonti,& altri luoghi publici, ſi co-
me il debito dello officio comportarebbe, accio che li viandanti poteſſero ſicu-
ramente per dette ſtrade paſſare, attendono ſolamente a grauare le ponere Com
munita,& a riſcuotere pene da loro, come quelli, che non tengano dette ſtrade
nette,& grauarle anco di ſpeſe,& viatici. Per il che volendo la Santita di noſtro Signore pro-
uedere a tali diſordini,& inconuenienti, di ſuo eſpreſſo mãdato a noi per viua voce del ſuo ora
culo fatto,& per autorita del noſtro officio del Camerlengato, per il preſente bando da publi-
carſi in Roma nelli luoghi conſueti,& per tutte le Prouincie del ſtato Eccleſiaſtico rinocamo,
caſſamo,& annullamo tutti li Commiſſarii di ſtrade fino al preſente giorno, & da qual ſi voglia
perſona deputati per tutto il ſtato Eccleſiaſtico,& ſue Citta, Terre,& luoghi, eccetto però quel
li, che da eſſe Communita per le loro Citta,& Territotii ſecondo il ſuo conſueto ſono ſtati depu
tati. Prohibendo a detti Commiſſarii, che doppo la data del preſente bando ſotto le pene ad ar-
bitrio noſtro non ardiſcano piu ne per ſe, ne ſuoi ſuſtituti intrometterſi in detto officio, ne all
eſſercitio d'eſſo, ne valerſi delle patenti c'hanno, le quali fino a queſt'hora dechiaramo eſſete di
niuno momento. Et perche noſtro Signore per queſto non intende, che la cura d'acconciare, &
accommodare dette ſtrade ſia deſprezzata, ma che ſia pigliata da quelli, a chi tocca con mode-
ſtia,& diligenza,& ſenza aggrauio de populi, per il preſente bando ſimilmente ſi commanda a
tutte le Communita,& Vniuerſita del detto ſtato Eccleſiaſtico che ſotto pena di cinquecento
ducati d'applicarſi ipſo facto alla Reuerenda Camera Apoſtolica.& del mandato eſſecutiuo da
rilaſſarſi incontinente,& altre pene ad arbittio noſtto, debbano ſubito hauuto notitia del pre-
ſente bando fate raſſettate,& acconciare tutte le loro ſtrade, ponti, fonti,& altri luoghi publici,
tanto che commodamente vi ſi poſſi caminare di giorno,& di notte ſenza pericolo. Altramen-
te paſſato vn meſe dal di della publicatione del preſente bando ſi procedera contra di eſſe Cõ-
munita all'eſſattione di dette pene irremiſsibilmente.

Et queſto non oſtante qual ſi voglia priuilegio Apoſtolico, ſtatuto, o conſuetudine, che faceſ-
ſe in contrario. Dat. in Roma in Camera Apoſtolica il di xiii. d'Ottobre. M.D.LXVI.

V. Card. Cam. Locus ſigilli Marcus Antonius Peregrinus.

MOTVS PROPRIVS S.D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti de veritate
exprimenda &c. in diſpenſationibus matrimonialibus,& aliis gratiis ſub pœna falſi.

MOTV proprio &c. Cum ſicut accepimus nonnulli ſuæ conſcientiæ prodigi,
ac propriæ ſalutis immemores, vt facilius a nobis,& Sede Apoſtolica diſpen-
ſationes matrimoniales,& alias gratias,& conceſsiones obtineant, gradus cõ
ſanguinitatis, vel affinitatis, aut cognationis ſpiritualis, ac ſcientiam illorum
aliter quam eis a principio ab ipſis partibus ſignificatum, vel narratum fue-
rit exponunt,& ſi matrimonia huiuſmodi adhuc contracta non fuerint, pro
contractis narrant, ac alias diuerſimode veram facti ſpeciem tam in ipſis di-

ſpenſationibus matrimonialibus,quam pro aliis qnibuſcunq; gratiis,& conceſsionibus obtinẽdis immutent,ac propterea cum nou ſolum in impetrationibus huiuſmodi falſitas narretur, verum etiam in partibus plerumq; pro verificatione gratiarum huiuſmodi veritas immutetur, & faliitas committatur,Nos igitur huiuſmodi abu ſibus,& erroribus obuiare cupiẽtes,Motu proprio &c. omnes, & ſingulos procuratores tam officii ſacræ pœnitentiariæ,ſeu contradictarum, quam alios quoſcunq; ſollicitatores,& ſcriptores,quos copiſtas vocant,qui veritatẽ facti a narratione quam ab ipſis partibus habuerunt quo ad ſubſtantialia,& qualitates neceſſario exprimẽdas diuerſam faciunt,ſeu quoquo modo inuertunt,aut immutant,deprauãtue, & per ſubreptionem,& obreptionem gratias a nobis extorquent,pœnam falſi incurrere,& ea puniri omnino debere decernimus,& declaramus,Mãdantes proprerea Almæ Vrbis Gubernatori,Cameræ Apoſtolicę Audirori,& Vicario,quatenus in præmiſsis reos,& culpabiles repertos pœna falſi vt præmittirur puniant,cum poteſtare cirandi eriam per edictum conſtito ſummarie de nou ruto acceſſu,aliaq; dicendi,& faciendi in præmiſsis neceſſaria,ſeu quomodolibet opportuna. Non obſtañ.præmiſsis,conſtitutionibus,& ordinationibus apoſtolicis cæteriſq; contrariis nequaquam obſtañ.irritum quoq; & inane &c. ſicq; &c. iudicari,& diffiniri debere,ſublata &c.decerneñ. Et quod præſentis motus proprii,& abſq; data,& regiſtratura ſola ſignatura ſufficiat,& vbiq; fidem faciat in iudicio,& extra,regula contraria non obſtañ.eiuſq; tranſumptis manu alicuius notarii publici ſubſcriptis,& ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſticaconſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur,quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ, quodq; Cameræ,& Cancellariæ Apoſtolicæ,ac audientię cauſarum Palatii Apoſtolici valuis, & in acie Campiſloræ dimiſsis inibi copiis affixis omnes in afficiant,& arctent,ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Placet Motu proprio. M.

Die quinta Decembris 1566. ſupraſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ,& publicatæ fuerunt in locis ſupraſcriptis dimiſsis in eiſdem locis copiis affixis,per me Nicolaum de Matthæis Curſ.

Iohannes Guerardi Mag.Curſ.

BVLLA S.D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ V. Super declaratione decreti Concilii Tridentiñ.de cognatione ſpirituali in maritum,vel vxorem ſuſcipientis,& baptizatum,baptizatiq; patrem,& matrem,& quaſcunq; alias perſonas tã ex parte ſuſcipientis,quam baptizantis, & baptizati.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam Rei memoriam.

CVM illius vicem,licet minime ſuffragantibus meritis,geramus in terris, de cuius vultu prodit iudicium,& vident oculi ęquitatem,officii noſtri debitam proſequimur actionẽ,ſi obſcuros ſacrorum Canonum ſenſus ita aperire ſtudemus, vt piis Chriſtifidelium mentibus nulla dubitandi occaſio relinquatur. Sane licet ex eo quod in Concilio Tridentiñ.decretum fuerit,cognationem ſpiritualẽ inter eos tantum contrahi,qui ſuſcipiunt baptizatum de Baptiſmo, ac baptizatũ ipſum,& illius patrem & matrem,necnon baptizantem,& baptizatum,baptizatiq; patrem, & matrem,in reliquis perſonis,quæ per antiquos Canones occaſione cognationis huiuſmodi contrahere prohibebantur,omne impedimẽtum ſublatum eſſe videatur:adhuc tamen ab aliquibus dubitari accepimus,an ſaltem impedimentum cognationis ſpiritualis huiuſmodi inter maritũ, vel vxorem ſuſcipientis,& patrem,ac matrem baptizati vigeat,propterea quod prohibitum de vno coniuge de altero etiam prohibitum eſſe videatur,Nos piarum mentium quieti, & Matrimoniorum fauori(quantum ex alto nobis permittitur)conſulere volentes,a præciſis verbis Cõcilii minime diſcedẽdũ in pręmiſsis eſſe cenſuimus.Et propterea nullũ amplius impedimentũ ratione cognationis huiuſmodi ſubeſſe decernimus,& declaramus,quominus interdictos maritum vel uxorem ſuſcipientis,& baptizatum,baptizatiq; patrem, & matrem, & quaſcunq; alias perſonas tam ex parte ſuſcipientis,quam baptizantis,& baptizati, in dicto Cõcilio nominatim non expreſſas,Matrimonium libere & licite contrahi poſsit, & ita ab omnibus iudicari debere mandamus,atq; ſtatuimus:decernentes irritum & inane,ſi quid ſecus a quoquam quacunq; dignitate,auctoritate,& poteſtate prædito contigerit iudicari.Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis,aliiſq; contrariis quibuſcunq;. Volumus autem,quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica,& acie Campiſloræ de more publicentur,& inter Conſtitutiones perpetuo ualituras deſcribantur.Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæq; loca deferri,quod earum tranſumptis, etiam impreſsis,manu alicuius Notarii ſubſcriptis,ac ſigillo alicuius prælati muniris eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ,uel oſtenſæ.Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis,decreti,mandati,ſtatuti,& uoluntatis infringere,uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum, Dat.Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis

Digitized by Google

catnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto. Quarto Kal. Decembris. Pontificatus noſtri anno primo.

Cæ. Glorierius.

Viſa de curia Io. Barengus. H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, indictione nona, die vero decimanona menſis Decembris, Pont. Sanctiſ. D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ quinti Anno eius primo, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ apoſtolicæ, & acie campiſloræ, vt motis eſt, per nos Antonium Clerici, & Io. Andream Rogerium præfati S.D.N. Papæ Curſores. Stephanus de Olea Mag. Curſ.

BVLLA S.D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ V. Super declaratione decreti Concilii Tridentini de impedimento affinitatis ex fornicatione prouenien.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad Perpetuam Rei memoriam.

AD Romanum Pontificem ſpectat Canonicas ſanctiones, quæ expreſſiorem ſenſum poſtulare videntur, te diligenter perſpecta ita declarare, & alias prouidere, vt omnis dubietas de piis Chriſtifidelium mentibus euellatur. Sane poſtquam ex eo quod Triden. Synodus impedimentum affinitatis ex fornicatione prouenies, per quod non ſolum Matrimonium contrahi prohibetur, ſed etiam poſtea factum dirimitur, ad eos tantum reſtrinxit, qui primo & ſecundo gradu coniungũtur, in vlterioribus vero gradibus ſtatuit Matrimonium poſtea factum nõ dirimi, a pluribus Chriſtifidelibus, vt accepimus, eſt dubitandum, an licet in vlterioribus gradibus huiuſmodi Matrimonium contractum non dirimatur, adhuc tamen iuxta antiquos Canones contrahi prohibeatur. Et propterea nos omnẽ ambiguitatem tollere, & animarum tranquillitati, ac Matrimonii libertati quantum cum Deo poſſumus conſulere volentes, Declaramus, & apoſtolica auctoritate decernimus nullum hodie impedimentum remanere quo minus in vlterioribus gradibus huiuſmodi libere & licite Matrimonium contrahi poſſit, & ita ab omnibus iudicari debere mandamus atq; ſtatuimus, decernẽtes irritum & inane ſi quid ſecus a quoquam quacunq; dignitate, auctoritate & poteſtate prædita contigerit iudicari, non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, aliiſq; contrariis quibuſcunq;. Volumus autem quod præſentes literæ in cancellaria noſtra apoſtolica & acie campi floræ de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur, & quia difficile foret eas ad ſingula quæq; loca deferri, quod earum Tranſumptis etiam impreſſis manu alicuius Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius prælati munitis eadem prorſus fides adhibeatur quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, decreti, mandati, ſtatuti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, quarto Kal. Decembris. Pontificatus Noſtri Anno primo,

Viſa de curia Io. Barengus. Cæ. Glotierius.

Regiſtrata apud Ceſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Indictione nona, die uero decimanona menſis Decembris Pont. Sanctiſs. D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ quinti anno eius primo retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicate fuerunt Romæ in ualuis cancellariæ apoſtolicæ, & acie campifloræ ut motis eſt per nos Io. Andream rogerium, & Camillũ cherub. curſ. Stephanus de Olea Mag. Curſ.

BVLLA S.D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti reuocatio omnium Indulgentiarũ etiam perpetuarum, pro quibus conſequendis manus adiutrices ſunt porrigendę, & quæ quæſtuandi facultatem quomodolibet continent.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

ET ſi Dominici gregis ſaluti ſemper intenti, ſingulis cum humilitate poſcentibus ea benigne concedere nos & prædeceſſores noſtri ſtuduerint, per quæ peccatorum mole depoſita ſalus ipſis ſuccedat, & hoſtis humani generis ſeruitute ereptas animas lucrifaciant Altiſſimo, qui eas nobis ſua bonitate commiſit: id tamen propenſiori ſtudio nos præcauendum eſſe cenſemus, ne cuiuſuis indulgentiæ, remiſſionis, uel facultatis obtentu Chriſtifideles procliuiores ad illicita in poſterum cõmittenda reddantur, aut facilitas ueniæ eis peccandi tribuat incentiuum, & exinde clauium auctoritas deducatur in contemptum, & Chriſtifideles quamplurimum ſcandalizentur. Sane cum ad auditum noſtrum ex diuerſis mundi partibus quamplurimę querelæ perlatæ

fuerint,quod uigore diuerſarum indulgentiarum,& facultatum per prædeceſſores noſtros, ac etiam nos,uel auctoritate noſtra tam fabricæ noſtræ Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Eccleſiæ ſancti Ioannis Lateranen̄. de Vrbe,ipſiuſq; eccleſiæ,necnon ſancti Ioannis, & ſancti Lazari Hieroſolimitan̄. ac ſancti Spiritus in ſaxia,& ſancti Ioānis Lateran̄,ac ſancti Iacobi Incurabiliū, de eadem Vrbe,necnon ſancti Elmi,& ſancti Bouis,ac ſancti Gothardi, & ſancti Lenghuzoni, necnon ſancti Nicolai,& ſancti Bernardi Montis Ionii,necnon ſancti Leonardi,ac ſanctæ Marthæ,necnon ſanctiſsimi Crucifixi Siracuſan̄.ac ſanctæ Mariæ de Monte ferrato,Hoſpitalibus,ac etiam ſancti Sebaſtiani prope & extra muros dictæ Vrbis,necnon ſancti Antonii de ſancto Antonio Vieunen̄.diœc.& Redemptionis captiuorū nuper Neapoli inſtituto Monaſteriis illorūq;,ac diuerſis aliis Eccleſiis,Monaſteriis,Hoſpitalibus,Militiis, Confraternitatibus, Societatibus,& piis locis conceſſarum,multi Quæſtores ex eiſdem indulgentiis lucrum temporale tantū quærentes,nominibus fabricæ Eccleſiarum,Hoſpitalium,Monaſteriorum,Militiarum, Confraternitatum,Societatum,& piorum locorum prædictorum in diuerſis ciuitatibus, & diœc. quæſtas facere, Confratres deſcribere, Capellas,& oratoria erigere, illiſq; erectis indulgentias huiuſmodi communicare,& in diuerſis gradibus a iure prohibitis diſpenſare,ac plura etiam concedere, quam eis uigore facultatum prædictarum licitum ſit,ipſiq; lucro intenti,pecuniaſq; potius quam Chriſtifidelium ſalutem quærentes,ac eiſdem indulgentiis ſic abutentes, quęſtum ex illis particularem facere conantur,uarioſq; & diuerſos Quæſtores,Cōmiſſarios, procuratores, Receptores,Theſaurarios,Factores,Nuncios,& alios Miniſtros conſtituere,qui non ſolum ſupradicta,ſed etiam plura alia eis nunquam conceſſa facere,& concedere,Necnon locorum ordinarios,illorumq; in ſpiritualibus Vicarios generales,& Officiales,ac Miniſtros,Eccleſiarūque & ordinum prælatos,Superiores,& perſonas quęſtas huiuſmodi impedientes,cenſuris Eccleſiaſticis innodare,& alias in pluribus grauiter excedentes in diuinæ maieſtatis offenſam, ac ſuarū, & chriſtifidelium animarum perniciem,ac ordinariorum perturbationem,& piarum mentium ſcandalum, præſumunt. Nos qui Deo propitio gregis Dominici meritis licet inſufficientibus curam gerimus,& illum ſpiritualis Theſauri elargitione cupimus ipſi Deo reddere acceptabilē, ex præmiſsis,& aliis rationabilibus cauſis animum noſtrum mouentibus, felicis recordationis Calixti quarti, Clementis VII.Pauli iii.Iulii ſimiliter iii.& diuerſorum aliorum Roman̄. pontificum prædeceſſorum noſtrorum ueſtigiis inhærentes,Motu proprio,non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam,ſed de mera noſtra uoluntate,& deliberatione omnes, & ſingulas indulgentias etiam perpetuas,& peccatorum remiſsiones fabricæ & eccleſiæ huiuſmodi, necnon ſancti Ioannis Hieroſolymitan̄. etiam pro conſtructione,& ædificatione illius nouæ ciuitatis prædictis.& quibuſuis aliis Hoſpitalibus,Monaſteriis,Eccleſiis,Domibus,Militiis, ordinibus etiam Mendicantium,Congregationibus,Confraternitatibus,& Vniuerſitatibus, & piis locis illorumq; ordinibus Capitulis,Conuentibus,Magiſtris,Superioribus,& tam ſæcularibus, quam quorumuis etiam Mendicantium ordinum regularibus perſonis, tam ſingulariter, quam uniuerſaliter per quoſcunq; Roman̄.pontifices prædeceſſores noſtros,ac etiam nos, ſub quibuſcūq; tenoribus,& formis,ac cum quibuſuis clauſulis & decretis etiam Motu proprio,& ex certa ſcientia.ac ex quibuſuis etiam urgentiſsimis cauſis,etiam cauſa redemptionis captiuorum,& alias quomodolibet conceſsis,pro quibus conſequendis manus ſunt porrigendæ adiutrices, & quę quæſtuandi facultatem quomodolibet continent,illarum omnium tenores,formas,derogationes,& decreta præſentibus pro expreſsis habentes,auctoritate apoſtolica tenore præſentiū perpetuo reuocamus,caſſamus,irritamus,& annullamus,ac uiribus uacuamus. Et inſuper perpetuo hac noſtra ualitura conſtitutione decernimus,quod exnunc de cætero ſub indignationis noſtræ pœna prætextu indulgentiarum,& facultatum per quoſcunq; Roman̄.pontifices prædeceſſores noſtros,ac nos & ſedem apoſtolicam etiam Motu ſimili,ac ſedis apoſtolicæ Legatos, & alios quomodolibet conceſſarum,& quas a nobis,& ſede prædicta in poſterū uerbo literis aut quauis alia ſcriptura etiam manu noſtra ſignata,etiam cū clauſula quod ſola ſignatura ſufficiat, etiam in fauorem fidei,aut Cruciatæ ſanctæ,uel cuiuſcunq; alterius piæ cauſæ etiam priuilegia te concedi quomodolibet contigerit,nullus quauis etiam Epiſcopali,Archiepiſcopali, & patriarcali,aut maiori dignitate etiam Cardinalatus honore,ſeu etiam Regali, uel temporali excellentia præfulgeat,audeat,uel præſumat queſtas facere,aut Nuncios,Quæſtores, Commiſſarios, Theſaurarios,Receptores pro illis recipiendis in dictis Hoſpitalibus,Eccleſiis,Domibus, Monaſteriis,Militiis,& aliis ſupra nominatis,vel pro eis aut illorum nominibus alibi conſtituere,& deputare,niſi ex ſpeciali licentia & ex certa ſcientia noſtris,& Roman̄. Pontificis pro tempore exiſtentis,de qua per literas noſtras,& eiuſdem Romani Pontificis pro tempore exiſtentis locorum ordinariis,vel eorum in ſpiritualibus Vicariis,ſeu officialibus derogationem præſentis noſtræ conſtitutionis illius tenore de verbo ad verbum inſerto expreſſe continentes (Nos enim exnunc irritum decernimus,& inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter,vel ignoranter contigerit attentari) conſtare debeat. Mandantes in virtute ſanctæ obedientię omnibus,& ſingulis venerabilibus Fratribus noſtris Patriarchis,Primatibus,Archiepiſcopis, & Epiſcopis,quatenus in Ciuitatibus,& Diœc.ſuis præſentes noſtras literas publicare,& obſeruare

nare debeant, Roganteſq; omnes,& ſingulos principes ſæculares,& alios Dominos,& Magiſtratus temporales, eiſq; per viſcera miſericordiæ Domini noſtri Jeſu Chriſti in remiſsionem peccatorum ſuorum iniungentes, quatenus in præmiſsis eiſdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis,& Epiſcopis aſsiſtant,& ſuum auxilium,& fauorem præſtent cum auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus,& ordinationibus, necnon fabricæ eccleſiæ Hoſpitalium, Monaſteriorum, Militiarum, Confraternitatum, Ordinum, Capitulorum, Conuentuum, aliorumq; locorum prædictorum,& quorumuis illorum membrorum,& eccleſiarum etiam cathedralium & Metropolitañ. etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis,& conſuetudinibus ſtabilimentis vſibus,& naturis priuilegiis quoq; indultis & literis apoſtolicis illis,& præſertim ſancti Ioannis,& ſancti Lazari, ac ſancti Spiritus in ſaxia, Hoſpitalibus, necnon ſancti Antonii de ſancto Antonio,& ſanctorum Nicolai,& Bernardi Montis Iouii Monaſteriis, ipſorumq; Monaſteriorum Hoſpitalibus ſingulorũq; eorum Conuentibus, Superioribus,& perſonis prefatis per quoſcunq; Romañ. Pontifices predeceſſores, ac nos,& ſedem apoſtolicam ſub quibuſcunq; tenoribus,& formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſq; efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus,& aliis decretis etiam motu ſimili,& ex certa ſcientia, ac quauis etiam Imperiali, vel Regali conſideratione, vel inſtantia,& alias quomodolibet conceſsis, approbatis,& innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumq; totis tenoribus ſpecialis ſpecifica indiuidua,& expreſſa non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo,& forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, preſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus ſpecialiter & expreſſe derogamus,& ſufficienter derogatum eſſe volumus, contrariis quibuſcunq;, Aut ſi aliquibus cõmuniter, vel diuiſim ab apoſtolica ſit ſede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excõmunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad uerbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra apoſtolica,& acie campi Floræ de more publicentur,& inter conſtitutiones perpetuo ualituras deſcribantur. Et quia difficile foret eaſdem præſentes ad ſingula quæq; loca deferri, uolumus,& etiam declaramus, quod earum tranſumptis etiam impreſsis manu alicuius Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius prælati munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur ſi originaliter forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, caſſationis, irritationis, annullationis, vacationis, decreti, mandati, iniunctionis, derogationis, voluntatis,& declarationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationẽ omnipotentis Dei, ac beatorum Petri,& Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctũ Petrum anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Sexto idibus Februarii. Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, indictione decima, die vero decimaſeptima menſis Februarij, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D Pij Papæ quinti Anno ſecundo, Retroſcriptę literæ Apoſtolicæ affixæ,& publicatæ fuerũt ad valuas Cancellariç apoſtolicæ,& in acie campi Floræ, per nos Antonium Clerici, & Io. Andream Rogerium præfati S. D. N. Papæ Curſores.

Scipio de Octauianis Magiſter Curſorum.

BVLLA S.D.N.D. Pii diuina prouidentia Papę Quinti ſuper Collatione Parochialium Eccleſiarum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad æternam rei memoriam.

IN conferendis beneficiis eccleſiaſticis,& præſertim Parochialibus eccleſiis perſonis dignis & habilibus, quæ in loco reſidere. & per ſeipſos curam exercere valeant, quantam diligentiam adhiberi oporteat, Alexander iij. in Lateranẽſ. & Gregorii x. in Lugduneñ. generalibus conciliis, ac Innocentii ſimiliter iij. & aliorum Rom. Pont. prædeceſſorum noſtrorum editæ conſtitutiones teſtantur. quod vt diligentius, ac rectius perficiatur, ſtatuit etiam Synodus Tridentina, vt occurrente vacatione Parochialis eccleſiæ etiam generaliter, vel ſpecialiter, etiam vigore indulti in fauorem S.R.E. Cardinalium, aut alias quomodolibet reſeruatę, vel affectæ, debeat Epiſcopus habita notitia vacationis eccleſiæ, ſi opus fuerit, idoneum in ea vicarium cum congrua eius arbitrio fructuum portionis aſsignatione conſtituere, qui onera ipſius eccleſiæ ſuſtineat, donec ei de Rectore prouideatur. Et deinde Epiſcopus,& qui iuſpatronatus habet, intra decem dies, aut

aut aliud tempus ab Epiſcopo præſcribendum aliquos clericos ad regendum eccleſiã idoneos Examinatoribus iuxta formam eiuſdem Synodi deputatis, nominet, & non niſi ab eiſdem Examinatoribus per concurſum aliorum examinatorum, etiam tanquam magis idoneo ab Epiſcopo iudicato & electo de eccleſia prouideatur: alias prouiſiones ſeu inſtitutiones omnes pręter formam prędictam factæ, ſurreptitię cenſeantur. Sed quoniam res humanæ ſemper in deterius prolabuntur, niſi ſit qui eas retineat, ac debitæ executioni demandet, & verẽdum ſit ne propter conſtitutionum huiuſmodi tranſgreſſionem maximi abuſus oriantur: Nos, ad quorum notitiã non ſine graui noſtra moleſtia peruenit nonnullos ex venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis & Epiſcopis occurrente vacatione Parochialium eccleſiarum eas nullo aut minus rite ſeruato examine, prætertim illo quod per concurſum fieri debet ex Concilio Tridentino, vel ẽt examine rite ſeruato, perſonis minus dignis, carnalitatis aut alium humanæ paſſionis affectum non rationis iudicium ſequentes contuliſſe, & de eis prouidiſſe, volentes quantũ cum Deo poſſumus huiuſmodi ac etiam futuris periculis occurrere, eorundem prædeceſſorum noſtrorũ conſtitutiones præfatas etiam innouando, auctoritate apoſtolica tenore præſentium omnes & ſingulas collationes, prouiſiones, inſtitutiones, & quaſuis diſpoſitiones Parochialium eccleſiarum ab eiſdem Epiſcopis & Archiepiſcopis, ac quibuſuis aliis collatoribus tam ordinariis, quam delegatis etiam S. R. E. Cardinalibus, ac ſedis apoſtolicæ Legatis, vel Nunciis præter & contra formam ab eodem Concilio Tridentino præſertim in examine per concurſum faciendo præſcriptam factas aut in futurum faciendas, nullas, irritas, ac nullius roboris, vel momẽti fore, & eſſe, nullumque prouiſis ius, aut titulum etiam coloratum poſſidendi præbere, & Parochiales eccleſias huiuſmodi, vt prius ante collationes huiuſmodi vacabant, exnunc uacare ſtatuimus, decernimus, & declaramus, eaſq; omnes pro tempore ſic uacantes noſtræ & ſedis apoſtolicæ, ſeu eorũ quibus ius conferendi eas, præterquam Epiſcopis & Archiepiſcopis, qui curam dicti examinis iuxta decretum eiuſdem Concilii habere debent, competet, diſpoſitioni reſeruamus. Inſuper ne Parochiales Eccleſiæ diu in ſuſpenſo maneant in maximum animarum periculum quarũcunque Parochialium eccleſiarum, quarum dum pro tempore uacant, ad Epiſcopos, Archiepiſcopos, Primates, & Patriarcas & quoſuis alios ordinarios collatores in mẽſibus ordinariis collatoribus etiam per noſtras regulas aſſignatis prouiſio & collatio ſpectat & pertinet, de quibus iidẽ Epiſcopi & Ordinarii prædicti intra ſex menſium ſpatium a die uacationis earundem perfecto examine iuxta formam Concilii Tridentini præfati non prouiderint, ac illarum etiam quarum collationes nobis & dictæ ſedi generaliter uel ſpecialiter & ex quauis cauſa reſeruatæ, ſeu affectæ exiſtunt, aut aliàs ex indulto ſedis apoſtolicæ competunt, ad quas occurrente illarum vacatione Epiſcopi & Archiepiſcopi præfati perſonas per examen concurſu mutuo habito iuxta dicti Concilii Tridentini formam approbatas & magis idoneas non elegerint, aut electas nobis, vel ſucceſſoribus noſtris, aut iis ad quos collatio ſpectabit, pro collatione obtinenda intra quatuor menſium ſpatium a die illius vacationis non ſignificauerint, necnon Parochialium eccleſiarum ſimilium, quæ Iuriſpatronatus eccleſiaſtici, vel aliorum ſeu clericorũ & laicorum ſimul fuerint, ſi præſentatus intra tempus eiſdem patronis a iure præfixum pręuio examine iuxta formam dicti Concilii approbatus petatur inſtitui, inſtitutioq; ipſa per duos menſes a die præſentationis dilata fuerit, collationem, prouiſionem, inſtitutionem, ac omnimodam diſpoſitionem nobis & ipſi ſedi, ac perſonis indulta huiuſmodi conferendi, prouidendi, ſeu inſtituendi obtinentibus reſpectiue reſeruamus, data tamen in Parochialibus Iuriſpatronatus optione ipſis patronis, vt ſi inſtitutio ad ordinarios ſpectabit, ipſis ordinariis illam facere negligentibus & vltra dictos duos menſes differentibus, poſſint pro huiuſmodi inſtitutione obtinenda habere recurſum ad Metropolitanum, vel viciniorem Ordinarium, aut ad ſedem apoſtolicam. Prohibentes etiã eiſdem ordinariis ne tempus decem dierum eiſdem ordinariis & patronis ab eodem Concilio Tridentino ad nominandum idoneos clericos coram deputatis Examinatoribus præfixum, vltra alios decem dies prorogare audeant, vel præſumant. Diſtrictius inhibentes ne quis præter Romanos Pontifices, aut alios indulta huiuſmodi obtinentes, vt præfertur, quacumq; ſit ſuper hoc auctoritate munitus, de huiuſmodi beneficiis ſic reſeruatis (vt pręfertur) diſponere, vel circa illa etiam per viã permutationis, vel alias ĩnouare quoquo modo præſumat. Vt aũt non ſolũ dignis, ſed magis idoneis repertis iuxta eiuſdem Concilii decretum Parochiales eccleſiæ conferantur, volumus & eadem auctoritate decernimus, quod ſi Epiſcopus minus habilem poſthabitis magis idoneis elegerit, poſſint ij qui reiecti fuerint a mala electione huiuſmodi ad Metropolitanũ, vel ſi ipſe eligens Metropolitanus, aut exemptus fuerit, ad viciniorem ordinarium vti noſtrum, & ſedis huiuſmodi delegatum, aut alias ad ipſam ſedem apoſtolicam appellare, ac prælectum ad nouum examen coram ipſo appellationis Iudice & eius examinatoribus prouocare, & conſtito de prioris eligentis irrationabili iudicio eoq; reuocato, Parochialis magis idoneo per eumdem iudicem appellationis auctoritate noſtra (quatenus collatio ad Epiſcopum a quo appellatu fuit ſpectaret) conferatur, aliàs eiſdem magis idoneo per iudicem appellationis approbato conferẽda remittatur ad eum ad quem collatio, prouiſio, vel inſtitutio ſpectabit. Hæc tamen appellatio interpoſita interim non impediat aut ſuſpendat, quominus electio per ordinarium primo loco

facta

facta interim debitæ demandetur executioni,& promiſus ab eadem eccleſia cauſa appellationis huiuſmodi dependente non amoueatur. Et ſi quis a ſententia per iudicem appellationis lata du xerit appellandum, is tunc ad ſedem ipſam apoſtolicam appellabit. Si ſecus in præmiſsis omnibus & ſingulis actum aut attentatum fuerit, irritum decernimus & inane. Volumus autẽ quod præſentium trãſumptis manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis,& ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutę munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ, quodq; literæ ipſæ Cameræ & Cancellariæ apoſtolicarum,& Audientiæ cauſarum Palatii apoſtolici valuis,& in acie campi Floræ dimiſsis inibi copiis publicatæ & affixæ omnes ita afficiant & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, ſtatuti, decreti, reſeruationis, prohibitionis, inhibitionis,& voluntatis infringere, vel ei auſu temerario cõtraire. Siquis aũt hoc attentare præſumpſerit, indignationẽ omnipotentis Dei, ac beatorũ Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, quintodecimo Kal. Aprilis. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Cę. Glorierius.

Viſa de curia M. de Enciſo. H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, Indictione decima, die vero decimaſexta Menſis Maij, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris & D.N.D. Pii diuina prouidẽtia papæ quinti, Anno eius ſecundo, Retroſcriptæ literæ affixæ,& publicatæ fuerunt in retroſcriptis locis, vt moris eſt per nos Alexandrum Aſtancollum & Ioannem Guerardum prælibati ſanctiſsimi domini noſtri papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter curſorum.

BVLLA S.D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti ſuper reſeruatione beneficiorum *propter crimen hæreſis.*

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

CVM ex Apoſtolatus officio nobis (meritis licet imparibus) credito, cura dominici gregis nobis immineat generalis,& exinde teneamur, more vigilis paſtoris, vigilare,& attentius prouidere, vt Eccleſiis, Monaſteriis, & quibuſuis aliis beneficiis eccleſiaſticis nunc & pro tempore, propter crimen hęreſis, vacantibus,& vacaturis, tales viri eis pręficiantur idonei, qui deteſtandas, ac nefarias hæreſes diabolo diſſeminante contra veræ,& orthodoxę fidei puritatem exortas, de agro Domini extirpare,& populos ſibi cõmiſſos ad catholicæ Eccleſiæ veritatem reducere, doctrina, verbo,& boni operis exemplo valeant: Præmiſſorum itaq; conſideratione inducti,& aliis ad id ſuadentibus rationabilibus cauſis, nonnullis etiam prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærendo, Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera noſtra voluntate,& deliberatione omnia & ſingula beneficia eccleſiaſtica cum cura,& ſine cura, ſæcularia,& quorumuis ordinum etiam ſancti Ioannis Hieroſolymitañ. & aliarum quarumuis militiarum regularia quęcunq; & qualiacunq; ſint, etiam ſi ſæcularia, canonicatus & præbendæ, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia in cathedralibus etiam metropolitanis, vel collegiatis,& dignitates ipſæ in cathedralibus etiam Metropolitanis poſt pontificales maiores, ſeu collegiatis eccleſiis huiuſmodi principales, Regularia vero beneficia huiuſmodi monaſteria etiam conſiſtorialia, prioratus, præpoſituræ, prępoſitatus, dignitates etiam conuentuales, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia etiam clauſtralia, ac hoſpitalia & præceptoriæ,& alias quomodocunq; qualificata fuerint, ordinationi & diſpenſationi noſtræ,& ſedis Apoſtolicæ hac perpetuò conſtitutione valitura auctoritate apoſtolica tenore præſentium reſeruamus. Declarantes omnes & quaſcunq; impetrationes de beneficiis, vt præfertur, quomodocunq; qualificatis certo modo in futurum faciendas,& obtinendas, beneficia huiuſmodi propter hæreſim vacantia,& in futurum vacatura non comprehendere, niſi ſpecialiter,& diſpoſitiue vacationis modus propter crimen hæreſis expreſſus fuerit, & illũ nullo modo ſub quibuſuis clauſulis,& decretis comprehendi quantumcunq; generalibus in quibuſuis gratiis & conceſſionibus per nos & Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros faciendis, etiam per fiat ſignatis & conceſsis, ac decernentes omnes & quaſcunq; impetrationes de quibuſuis beneficiis, vt præfertur qualificatis hactenus factas & obtentas, niſi earum vigore in iudicio per impetrantes crimen huiuſmodi deductum fuerit,& ſuper eo ſententiam fauorabilem obtinuerint, vel dictorum beneficiorum poſſeſsionem aſſequuti fuerint, ad vacationem huiuſmodi propter crimen hæreſis ſe non extendere,& illum neminem comprehendere, ſicq; per quoſcũq; iudices,& commiſſarios quauis auctoritate fungentes etiam ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales iudicari & interpretari debere, Irritum quoq; & inane ſi ſecus per quoſcunq; quauis dignitate & auctoritate præditos, iudicatum fuerit, decernimus. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica,& aciæ campi Floræ de more publicentur,& inter cõſtitutiones perpetuo

petuo valituras deſcribantur. Et qnia difficile foret præſenres ad ſingula quæque loca deferri; Volumus & etiam declaramus quod earum tranſumpris etiam impreſsis, manu alicuius Notarij ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælari mnnitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forenr exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum licear hanc paginam noſtræ reſeruationis, declararionis, decreri & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis aurem hoc arrentare præſumpſerit, indignarionem omnipotenris Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Perrum anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, ſexto Kal. Februarii. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Cæ. Glorierius.
H.Cumyn.

Viſa de Curia Io. Rouetius R.
Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.
Locus ✠ ſigilli plumbei.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, Indictione decima, Ponrificarus ſanctisſimi in Chriſto parris Pij Papæ quinti anno ſecundo, die vero decimaſeptima menſis Februarii, Retroſcriptæ lireræ affixæ & publicatæ fnerunt ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie campi Floræ per nos Antoninm Clerici, & Io. Andream Rogerinm prædicti ſanctisſimi Domini noſtri Papæ Curſores. Scipio de Octauianis Mag. Curſ.

MOTVS PROPRIVS S.D.N.D. Pij Papæ Qninti, Confirmationis Facultatum, Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. P.D. Alexandro Riario Cameræ Apoſtolicæ Generali Audirori conceſſarum.

PIVS PAPA QVINTVS.

MOTV proprio &c. Cum, ſicut nobis innotuit, ſæ. re. Pius papa quartus prædeceſſor noſter tunc in humanis agens in dilecti filii Alexandri Riarii tunc dicti prædeceſſoris, & Curiæ noſtræ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalis audiroris ad officium Auditorarus huiuſmodi per ipſum prædeceſſorem tunc facta deputarione, quamplurima eidem Alexandro andirori conceſſerit priuilegia, prærogationes, facultares, & indulta pro adminiſtranda ad Dei laudem iuſticia obligationum, ac contractuum tam in forma Cameræ Apoſtolicæ, quam alias quomodocunq; & qualitercunq; celebratorum & celebrandorum execurione, & alias prour in literis, & moribus propriis ab eodem Pio prædeceſſore noſtro deſuper emanatis ac etiam inſuper quamplurima alia priuilegia, facultares, prærogatiuę, liberraies, indulra, & aliæ grariæ pro tempure exiſtenribus eiuſdem curię cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalibus anditoribus, & officialibus, atq; Notariis eiuſdem audiroriatus tam forſan per dictum Pium quartum, quam Paulnm ſecundum, Sixrum quartum, Iulium ſecnndum, Leonem decimum, Clementem ſeptimum. Paulum iij. Iulium eriam iij. Paulum 4. ac forſan alios Romanos Ponrifices prædeceſſores noſtros, & pro tempore exiſtenres ſub diuerſis formis, & renoribus conceſſa fuerinr, & ſinr, prout in motibus propriis ſupplicarionibus, & aliis literis deſuper confectis dicitur contineri. Nos igitur quorum menris, & intentionis, ac enixæ voluntatis exiſtit, vt priuilegia prædicta perperuo inconcuſſa, & illæſa remaneanr, ac ab omnibus inuiolabiliter obſeruentur, ea porius augendo, quam diminuendo, eorundem prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærentes, ram eūdem Alexandrum Riarium modernum audirorem noſtrum, quam dilectos filios illius officiales ac Norarios ſpecialibus ſauoribus, & grariis proſequi volẽn. Motu ſimili, & ex certa noſtra ſciētia, ac de Apoſtolicæ poteſtaris plenirudine tenore præſentium omnia, & ſingula, & quæcunque priuilegia, faculrares, prærogatiuas, libertares, & indulra, ac alias ſpiriruales, & temporales gratias tam præfato Alexandro per Pium quartum etiam circa executionem conrractuum in qnibus proceditur execuriue, vel procedi ſolet, quam pro tempore exiſtentibus generalibus Auditoribus, & tribunali, ac officialibus eiuſdem audirorarus ram coniunctim, quam diuiſim per prę nominaros prædeceſſores, necnon Sedem Apoſtolicam, ac alios quomodolibet ſub quibuſuis formis, & tenoribus, ac etiam ſub quibuſuis rebus, ac mareriis tam in genere, quam in ſpecie, & ram per viam, & modum ſimplicis, vel nouæ conceſsionis, quam cõfirmationis, & innouarionis, vel alias quomodolibet perperuo cõfirmamus, approbamus, ac etiam innouamus, & quatenus opus ſit, reualidamus, illaq; omnia, & ſingula ab omnibus perperuo, & īuiolabiliter, ac ad vnguē obſeruari volumus, decernimus, & mandamus. Et ira in præmiſsis omnibus, & ſingulis per quoſcunq; Iudices, & Cõmiſſarios ordinarios, & extraordinarios, delegatos, & ſubdelegatos, quauis auctoritate fungentes, & functuros, etiam ſacri Palatii apoſtolici cauſarum audirores &c. ac S. R. E. Cardinales &c. ſublata &c. iudicari, ſenrētiari, & diffiniri, ac obſeruari debere, necnō quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienrer, vel ignoranrer contigerit attentari, irrirum, & inane decernimus. Non obſtanribus præmiſsis, ac quibuſuis apoſtolicis, necnō in

vniuerſalibus

Digitized by Google

vniuerſalibus,prouincialibus,& ſynodalibus conciliis editis,& edendis generalibus,vel ſpecialibus conſtitutionibus,& ordinationibus,necnon etiam iuramento &c.roboratis,ſtatutis, conſuetudinibus,vſibus,ſtylis etiam per dictum Pium quartum editis,& factis,priuilegiis quoq;, indultis,gratiis,prærogatiuis,reſcriptis,& motibus propriis,ac literis apoſtolicis quibuſcunq; iudicibus,& perſonis,ac tribunalibus,& locis etiam circa obligationem in forma Cameræ,& cõtractuũ, iuramentorum etiam per nos,& ſeu dictos,& quoſcunq; alios prædeceſſores noſtros, ac Sedem,& Cameram Apoſtolicam,necnon aliis & quibuſcunq; etiã motu proprio &c.ac conceſsionibus,conſtitutionibus &c.ac alias ſub quibuſuis tenoribus &c.forſan conceſsis &c. quomodolibet in poſterum conceden̄.&c.quibus omnibus,& ſingulis & ſi de illis &c.eorum omnium tenores &c.pro expreſsis habentes,latiſsime hac vice ſpecialiter,& expreſſe derogamus,& ſufficienter derogatum eſſe,& fore volumus,pariter & decernimus, necnon omnibus aliis quæ ſupradicti prædeceſſores noſtri in gratiis per eos factis prædictis voluerunt non obſtare, cæteriſq; contrariis quibuſcunq;:Prouiſo quod idem Auditor Cameræ nunc,& pro tempore exiſtẽs obſeruet contenta,& ordinata in ſacroſancta Synodo Tridentin̄. Volumus autem præſentis noſtri Motus proprii ſolam ſignaturam ſufficere,& vbiq; fidem facere in iudicio & extra, regula contraria non obſtante,etiam abſq; eo quod per curſores præſentetur.

Placet Motu proprio M.

Die trigeſima Ianuarij 1566. admiſſa eſt hęc Cædula Motus proprij ex decreto Cameræ collationata,& concordat.

Hie.de Tarano.

MOTVS PROPRIVS S.D.N.D. Pij Papæ V. facultatis Illuſtriſsimo,& Reuerendiſſ. D. Iacobo Cardinali Sabello S.D.N. Papæ Vicario conceſſæ procedendi ad executionem obligationum in forma Cameræ inter perſonas Eccleſiaſticas.

PIVS PAPA QVINTVS.

MOTV proprio &c.Conſiderantes varia diſpendia, & incommoda quæ eccleſiis, monaſteriis,& aliis piis locis,illorumq; Rectoribus,Abbatibus, Archipresbyteris,Prioribus,Præpoſitis, & aliis bñficiatis in Alma Vrbe cõſiſtẽtibus inferũtur, ſi ad diuerſa Tribunalia Vrbis euocari,& proprium Vicari noſtri in dicta Vrbe Tribunal deſerere cogantur,& ob id ſępe iura,& inſtrumenta,munimenta,& ſcripturæ bonorum eiſdem Eccleſiis,Monaſteriis,& locis piis deperdnutur in detrimentum eorundem: Idcirco indemnitati eorum conſulere prout tenemur,& occurrere volentes,per facultatẽ & poteſtatem dilecto filio Alexandro Riario cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditori per fel. rec.Pium Papam quartum prædeceſſorem noſtrum ſub variis conceſsionibus conceſſam, & attributam,quarum omnium tenores hic pro ſufficienter expreſsis etiam cum illarum Dat. haberi,ſeu inſeri poſſe volumus,& decernimus,poteſtati,& iuriſdictioni dilecti filii noſtri Iacobi Tituli ſanctæ Mariæ in Coſmedin presbyteri Cardinalis noſtri in alma Vrbe eiuſq; diſtrictu Vicarii generalis circa perſonas eccleſiaſticas, loca pia, illorumq; bona quę iuriſdictioni præfati Vicarii ſub ſunt,etiam ſi inter eos contractus cum ſolita obligatione in forma Cameræ, ſeu Ripæ, & Ripettæ interuenerint,aliquod præindicium factum non fuiſſe,ſed quod idem Vicatius Cardinalis in omnibus,& per omnia procedere poſsit quo ad perſonas, & bona præfata prout ante eum cæteri Vicarii tempore quo Franciſcus Albericus , & alii eiuſdẽ Cameræ Auditores prædeceſſores in dicto Auditoriatus officio tunc fungebantur procedebant,tenore præſentium auctoritate apoſtolica declaramus,& ſic per quoſcunq; &c.ſublata &c. irritum quoq; &c. ſolamq; præſentis noſtri Motus proprii ſignaturam in iudicio & extra etiam,abſq; illius regiſtratura fidem facere regula contraria non obſtante decernimus. Non obſtan̄ conſtitution̄.& ordination̄ apoſtolicis,& facultatibus,& indultis eidem auditori Cameræ conceſsis,cæteriſq; contrariis nequaquam obſtan̄.

Placet Motu proprio M.

Datum Romæ apud ſanctum Marcum pridiæ Idus ſeptembris anno primo.

Edictum Super modo contrahendi matrimonia iuxta decretum Concili Tridentini.

CVM nouiſsime in ſacroſancta oecumenica ſynodo Tridentina certus modus contrahendi matrimonia inſtitutus fuerit,& aliter contracta matrimonia nulla & irrita declarata ab eadem ſancta ſynodo fuerint,prout latius in decreto ſeſsione xxiiij.cap. primo de reformatione matrimonii,cuius tenor ſequitur,& eſt talis, videlicet.

TAmetſi dubitandum non eſt clandeſtina matrimonia libero contrahentium conſenſu facta rata,& vera eſſe matrimonia,quamdiu eccleſia ea irrita non fecit, & proinde iure damnandi ſint illi,vt eos ſancta ſynodus Anathemate damnat qui ea vera, ac rata eſſe negant,quiq; falſo affirmant matrimonia a filiis familias ſine conſenſu parentum contracta irrita eſſe,& parentes ea rata,vel irrita facere poſſe,nihilomi-

nus ſancta Dei eccleſia ex iuſtisſimis cauſis illa ſemper deteſtata eſt atq; prohibuit. verum cum ſancta ſynodus animaduertat prohibitiones illas propter hominum inobedientiam iam nõ prodeſſe, & grauia peccata perpendat quæ ex eiſdem clandeſtinis coniugiis ortum habent, præſertim vero eorum qui in ſtatu damnationis permanent, dum priore vxore cum qua clam contraxerant relicta, cum alia palam contrahunt, & cum ea in perpetuo adulterio viuunt: cui malo cũ ab eccleſia quę de occultis non iudicat ſuccurri non poſſit, niſi efficacius aliquod remedium adhibeatur: Iccirco ſacri Lateraneñ. Concilii ſub Innocentio iii. celebrati veſtigiis inhærẽdo præcipit, vt in poſterum antequam matrimonium contrahatur ter a proprio contrahentium parocho tribus continuis diebus feſtiuis in eccleſia inter miſſarum ſolemnia publice denuncietur inter quos matrimonium ſit contrahendum. quibus denunciationibus factis ſi nullum legitimum impedimentum opponatur, ad celebrationem matrimonii in facie eccleſiæ procedatur, vbi parochus viro, & muliere interrogatis, & eorum mutuo conſenſu intellecto vel dicat: Ego vos in matrimonium coniungo, In nomine Patris, & Filii, & Spiritus ſancti, vel aliis vtatur verbis iuxta receptum vniuſcuiuſq; prouinciæ ritũ. Quod ſi aliquando probabilis fuerit ſuſpicio matrimonium malitioſe impediri poſſe ſi tot præceſſerint denunciationes, tunc vel vna tantum denunciatio fiat, vel ſaltem Parocho, & duobus, vel tribus teſtibus præſentibus matrimonium celebretur. Deinde ante illius conſũmationem denunciationes in eccleſia fiant, vt ſi aliqua ſubſunt impedimenta facilius detegantur niſi ordinarius ipſe expedire iudicauerit vt prædictæ denunciationes remittantur, quod illius prudentiæ, & iudicio ſancta ſynodus relinquit. Qui aliter quam præſente Parocho, vel alio ſacerdote de ipſius parochi, ſeu ordinarii licentia, & duobus vel tribus teſtibus matrimonium contrahere attentabunt, eos ſancta ſynodus ad ſic contrahendum omnino inhabiles reddit, & huiuſmodi contractus irritos, & nullos eſſe decernit, prout eos præſenti decreto irritos facit, & annullat. Inſuper parochum, vel alium ſacerdotem qui cum minore teſtium numero, & teſtes qui ſine parocho, vel ſacerdote huiuſmodi contractui interfuerint, necnon ipſos contrahentes grauiter arbitrio ordinarii puniri præcipit. Præterea eadẽ ſancta ſynodus hortatur, vt coniuges ante benedictionem ſacerdotalem in templo ſuſcipiendam, in eadem domo non cohabitent. Statuitq; benedictionem a proprio parocho fieri, neq; a quoquam niſi ab ipſo parocho, vel ab ordinario licentiam ad prædictam benedictionem faciendã alii ſacerdoti concedi poſſe quacunq; conſuetudine etiam immemorabili, quæ potius corruptela dicenda eſt, vel priuilegio non obſtante. Quod ſi quis parochus, vel alius ſacerdos ſiue regularis, ſiue ſæcularis ſit, etiam ſi id ſibi ex priuilegio, vel immemorabili conſuetudine licere cõtendat, alterius parochiæ ſponſos ſine illorum parochiæ licentia matrimonio coniungere, aut benedicere auſus fuerit, ipſo iure tamdiu ſuſpenſus maneat, quamdiu ab ordinario eius parochi, qui matrimonio intereſſe debebat, ſeu a quo benedictio ſuſcipiẽda erat abſoluatur. Habeat parochus librum in quo coniugum, & teſtium nomina diemq; & locum contracti matrimonii deſcribat, quem diligenter apud ſe cuſtodiat. Poſtremo ſancta ſynodus coniuges hortatur, vt antequam contrahant, vel ſaltem triduo ante matrimonii conſũmationem ſua peccata diligenter confiteantur & ad ſanctisſimum Euchariſtiæ ſacramentum pie accedant. Si quæ prouinciæ aliis vltra prædictas laudabilibus conſuetudinibus, & ceremoniis hac in re vtuntur, eas omnino retineri ſancta ſynodus vehementer optat. Ne vero hæc tam ſalubria præcepta quẽquam lateant, ordinariis omnibus præcipit, vt quamprimum poterint curent hoc decretum populo publicari, ac explicari in ſingulis ſuarum diœceſum parochialibus eccleſiis. Idque in primo anno quam ſæpisſime fiat, deinde vero quoties expedire viderint. Decernit inſuper vt huiuſmodi decretum in vnaquaq; parochia ſuum robur poſt triginta dies habere incipiat a die primæ publicationis in eadem parochia factæ numerandos.

NOS igitur volentes, vt par eſt, decretum huiuſmodi obſeruari, & ſuos de iure debitos effectus ſortiri, vobis & ſingulis omnibus Rectoribus, Vicariis, & curam animarum gerentibus, in quibuſuis Patriarchalibus collegiatis, & parochialibus eccleſiis, illorumq; rectoribus, præpoſitis quocunq; nomine appellentur, tenore præſentium in virtute ſanctæ obedientiæ ac pœnis arbitrio noſtro imponẽdis præcipimus, & monemus primo, ſecundo, tertio, & peremptorie, quatenus viſis præſentibus decretum præfatum in veſtris eccleſiis, vbi multitudo fidelium adfuerit, intra miſſarum ſolemnia publicetis, & nuncietis proxime ſequentibus, ita vt ad cuiuſcunq; parochianorum veſtrorum notitiam veriſimiliter peruenire poſſit, & deinde etiam ſingulo quoq; die Dominico primo cuiuſcunq; menſis præſentis anni, ac illud & omnia in eo contenta iuxta illius formam, & continentiam obſeruari mandetis. In quorum omnium, & ſingulorum fidem, robur, & teſtimonium præſentes fieri, & per notariũ noſtrum coram nobis ſcribam infraſcriptum ſubſcribi, ſigilliq; noſtri quo in talibus vtimur iuſſimus impresſione communiri. Datum Romæ in ædibus noſtris ſub anno a natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti. 1564. indictione ſeptima, die vero xxii. Martii, Pontificatus ſanctisſimi in Chriſto patris, & Domini noſtri D. Pij diuina prouidentia Papę quarti anno quinto.

Iacobus Cardinalis Sabellus Vicarius.

Editto

Digitized by Google

EDITTO CHE NESSVNA PERSONA POSSA parlare, ò ſcriuere alle Monache ſenza licenza.

Iacobus Miſeratione diuina tt.S.Mariæ in Coſmedin S.R.E.presbyter Cardinalis Sabellus S.D.N. papæ Vic.Generalis.

PER tenore del preſente noſtro Editto, e di ſpetial commisſione di noſtro ſig. Pio quinto viuæ vocis oraculo a noi fatta, per eſſecutione del ſacro Concilio ſi commanda, e prohibiſce a ciaſcheduna perſona di qual ſi voglia grado, o cõditione, e tanto huomini, come donne di qual ſi voglia eta, che non ardiſca ne preſuma ſotto alcuno colore o preteſto, ne di giorno ne di notte andare a parlare ne a grate ne a rota, ò ſcriuere a qual ſi voglia Monaca, ò Abbadeſſa, ò altra ſuperiora, & zitelle che ſi ritrouano ne Monaſterii di qualſi voglia ordine, ancora che fuſſero Religioſi del medeſimo ordine e Monaſterio, eccetto Prouinciale & Confeſſore deputato, ſenza noſtra licentia in ſcriptis; ò vero delli Reuerendisſimi protettori, i quali non mancheranno di concederla a quelli che ſaranno neceſſarii, e che patera giuſto e honeſto, ſi come hora per la preſente ſi concede a coloro che porteranno elemoſine, ò lauori di parlare all'Abadeſſa, ò Vicaria ſolamente, ſotto pena di cinquecento ſcudi, ò vero di tre tratti di corda, ò la fruſta, & altre pene ſecondo la qualita delle perſone, e di eſſete retenuti prigioni, come ſuſpetti di ſacrilegio; nelle quali pene s'intenda ipſo ſacto eſſere incorſo chi contrafara ſenza altra dichiaratione; volendo che il preſente Editto attaccato nelli lochi ſoliti habbia la medeſima forza c'hauerebbe ſe fuſſe perſonalmente intimato; Facendo intendere per parte di N.ſig. a tutti li Eſſecutori e Barigelli ancora di Monſ.Reuer.Gouernatore, e di Monſ.Reuer.Audit.della Camera, e del ſig. Senatore che debbiano mettere pregioni tutti quelli che ſaranno trouati contrauenire al preſente Editto, e datne ſubito notitia a noi, altramente ſaranno puniti delle medeſime & altre pene arbitratie. Et in fede delle coſe ſopradette habbiamo fatto fare il preſente ſottoſcritto di noſtra mano, e ſigillato col noſtro ſolito ſigillo. Dato in Roma nel palazzo di noſtra ſolita reſidentia queſto di vltimo di Marzo. 1566.

Iac.Card. Sabellus Vicarius.

BVLLA S.D.N. Pii diuina prouidentia Papę V. Prohibitoria, ne ciuitates, & loca S.R.E. poſthac infendentur.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

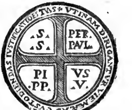
ADmonet nos ſuſcepti cura regiminis vniuerſalis eccleſiæ, cui auctore domino præſidemus, vt Ciuitates, Terræ, Oppida, & loca nobis, & ſedi Apoſtolicæ in temporalibus mediate, & immediate ſubiecta perpetuo in iure, dominio, & proprietate, ac poſſesſione dictæ ſedis conſeruentur. Sane licet nonnulli Romani Pontifices prædeceſſores noſtri per eorum Conſtitutiones rerum eccleſiaſticarum alienationes prohibuerint, & iam factas reuocauerint, & annullauerint, nihilominus cum retroactis temporibus nonnulli nimium ambitioſi, & dominandi cupidi ſub variis prætextibus, coloribus, & cauſis ſæpe etiam falſis (quod non ſine maximo animi noſtri mœrore referimus) aliquibus Rom. Pont. ſuggeſtionibus & inſinuationibus ſuis conati ſint oſtendere, & perſuadere magis vtile, & expediẽs ſanctæ Romanæ Eccleſiæ, & ſedi præſatæ fore, ſi aliquæ Ciuitates, Terræ, Oppida, Caſtra, Arces, & loca ad ius, & proprietatem eiuſdem ſedis pertinentia in feudum, gubernium, Vicariatum, Ducatum, aut quemuis alium titulum perpetuum, uel ad tertiam generationem, ſeu ad uitã, aut alias ad longum tempus concederentur; uel etiam ex eo, quod alias in feudum data, aut quouis alio titulo huiuſmodi alienata fuerint, & propterea tanquam ad ſedem prædictam deuoluta, vel deuoluenda poſſe & debere de iure iterum iufeudari, & alienari, atq; inde nonnullas alienationes, infeudationes, & conceſſiones a ſede Apoſtolica emanaſſe: ex quibus illa non mediocrem diminutionem non ſolum patrimonii, ſed etiam exiſtimationis recepiſſe dignoſcitur: Hinc eſt quod nos conſiderantes omnium Ciuitatum & locorum prædictorum ſingularem fidem, & prõptam deuotionem eidem ſedi exhibitam omni tempore valde vtilem, & ſalutarem fuiſſe, & eſſe: ac volentes non ſolum alienationes huiuſmodi, quas tempore noſtro omnino exulare intẽdimus, de medio tollere, & quod nobis licere non patimur, noſtris ſucceſſoribus indicamus, quos non immemores fore ſpetamus ante Domini Noſtri Ieſu Chriſti in examine diei magni aduentus Tribunal villicationis noſtræ racionem reddituros nos eſſe, ſed vt omnis alienationum huiuſmodi fiendarum occaſio penitus aboleatur, quantum cum Deo poſſumus, per amplius prouidere, Conſtitutionibus prędeceſſorum noſtrorum huiuſmodi etiam inhærendo, illaſq; innouãdo, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera animi noſtri deliberatione, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, habita etiam ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus in conſiſtorio noſtro ſecreto conſultatione matura, de eorum conſilio, & vnanimi aſſenſu (qui etiam iurauerũt præſenti Cõ-

ſtitutioni non contrauenire,nec pontificibus alienationes contra tenorem præſentium attentantibus conſentire, Et abſolutiones a iuramento huiuſmodi non petere,nec acceptare)hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione decernimus & declaramus Ciuitates,& loca prædicta etiā hactenus in feudum,aut quemuis alienationis titulum dari ſolita,vel conſueta ad nos,& ſedē præfatam quomodolibet deuoluta,& pro tempore deuoluenda,abſq; alia vlteriori declaratione,& illorum poſſeſſionis apprehenſione eo ipſo ſedi,& Cameræ Apoſtolicæ incorporata, ac ad ius, & proprietatem,& dominium priſtinum,ac poſſeſſionem rediiſſe cenſeri,perinde ac ſi per quadraginta annos,& vltra Ciuitates,& loca præſara a nobis,& ſede præfata immediate poſſeſſa, & nunquam in feudum,aut alium titulum conceſſa fuiſſenr.Statuimusq́;, & decernimus, quod omnes,& ſingulæ tam Cōmunitates,& vniuerſitates,qnam Ciues,& Incolæ Ciuitatum, Terrarum,& locorum ptædictorum,aliiq́; quæcunq; perſonæ tam eccleſiaſticæ,quam ſæculares cuiuſuis dignitatis,& ordinis etiam Epiſcopalis,uel maioris exiſtentes,ac S.R. E. Cardinales, tam publice in conſiliis Ciuitatum,& locorum præfatorum,quam priuatim alibi in quibuſuis locis, etiam ſi Ciuitatum,& terrarum earundem Gubernatores,aut noſtri,& Sedis Apoſtolicæ Legati,uel prolegati exiſtant,tractantes,conſulentes,aut alias nerba facientes de infeudationibus, aut alienationibus de Ciuitatibus,& locis præfatis immediate ad nos,& ſedem præfatam ſpectātibus,& pertinentibus,etiam deuolutis,etiam in feudum cōmuniter,& pluries dari ſolitis, etiā ex cauſa permutationis,uel ſub annuo cenſu,aut canone, aut alias quomodolibet,etiam cōtemplatione meritorum erga ſedem præfatam,aut ſub prætextu neceſſitatis,vel euidentis vtilitatis faciēdis,ſeu de poſtulādis a nobis,& ſede præſata quibuſuis pſonis cuiuſuis dignitatis,ſtatus, gradus,etiam nobis,& ſnceſſoribus noſtris ſecundum carnem coniunctis, etiam S.R.E.Cardinalibus,aut quauis alia temporali,vel eccleſiaſtica dignitate fungentibus,in Duces,Vicarios, Gubernatotes,ſeu quemuis alium titulum ad vitam,vel in perpetuum,vel longum tempus,ant etiā ad ſedis apoſtolicæ beneplacitum,Ciuitatum,& locorum præſatorum,ac propterea de eligendis oratoribus ad nos,& ſucceſſores noſtros ſuper pręmiſſis, vel illorum occaſione mittendis proponentes,tam ipſi quam Oratores munus huiuſmodi recipientes,aut alii quicunq; alienationes huiuſmodi Romano Pontifici pro tempore exiſtenti per ſe,vel alium, ſeu alios inſinuantes,vel ſuadentes,eo ipſo ſententiam excommunicationis incurrant,a qua niſi ab ipſo Pontifice,pręterquam in mortis articulo,abſolui nequeant:Et inſuper S.R.E. & ſedis Apoſlolicæ præfatæ rebelles,etiam in primo capite læſæ maieſtatis,& proditores Ciuitatum,& locorum pręfatorum,ac bona eorū fiſco, & Camerę noſtræ Apoſtolicæ ipſo iure deuoluta,& incorporata ſint, & eſſe cenſeantur,omnibuſq; eccleſiis,Monaſteriis,& aliis per eos quomodolibet obrentis beneficiis eccleſiaſtieis eo ipſo priuati,& ad illa,ac alia in poſterum obtinenda inhabiles exiſtant, neq; ad Ciuitates,& loca præfata vllo vnquam tempore remitti poſſint:Et ſi aliquando eos reintegrari contigerit,nihilominus infames remaneant, illiſq; bonorum,& dignitatū portæ perpetuo claudantur.Et quoniam intelleximus aliquos etiam Cardinales,Ciuitates,Terras, Oppida,Caſtra,Arces,& loca ad vitam,ſeu tertiam,vel aliam generationem,aut alias a dicta ſede, et ex cauſa onetoſa,obtinere,habere,& poſſidere,cum facultate faciendi in illis melioramēta, ita quod ab eis amoueri non poſſint,niſi reſtitutis ſibi prius pecuniis in melioramenta huiuſmodi expoſitis,omnes,& ſingulas facultates faciendi melioramenta præfata quibuſuis perſonis etiā Cardinalibus per eoſdem prædeceſſores noſtros,aut alios ad id facultatem habentes quomodolibet conceſſas harum ſerie reuocamus,& annullamus,& nemini deinceps ſuffragari poſſe,neq; debere,ac cuicunq; facultatem faciendi melioramenta huiuſmodi habenti illa etiam pro munitione,& tuitione,niſi ex cauſa neceſſariæ conſeruationis locorum eorundem facta fuerint, poſt publicationem præſentium facere omnino interdicimus,ac prohibemus.& ſi ſecus a quoquam factum,attentatumue fuerit, melioramenta quæcunq; per eos contra tenorem præſentiū facta locis ipſis cedere,& Cameram ad illorum ſatisfactionem minime teneri,& obligatam eſſe volumus,& declaramus. Decernentes pręſentes literas ſub quibuſuis reuocationibus, caſſationibus,derogationibus,& aliis contrariis diſpoſitionibus ſub quibuſuis tenoribus,& formis, ac cum quibuſuis clauſulis,& decretis pro tempore quomodolibet factis minime comprehēdi, ſed ſemper ab illis exceptas,& quoties illæ emanabunt,toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, & de nouo conceſſas eſſe,& cenſeri debere,irritum quoq;,& inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter,vel ignoranter contigerit attentari.Non obſtantibus Conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis,ac Ciuitatum,& locorum prædictorum iuramento confirmatione apoſtolica,vel quauis firmitate alia roboratis,ſtatutis,& conſuetudinibus, cæteriſq; contrariis quibuſcunq;.Sic igitur deuotionis,& fidei conſtantia Ciuitatum,& locorum præfatorū erga nos,& ſucceſſores noſtros,& eandem Romanam Eccleſiam perſeueret, vt merito integritatis virtus maiora beneficia ab eadem ſede conſequi mereatur. Volumus autem quod ſicut omnes,& ſinguli Cardinales præſentes conſtitutionem huiuſmodi,quantum in eis erit, obſeruare, illiq; non contrauenire,nec Pontificibus contrafacientibus conſentire,aut abſolutionem a iuramento præſtito non petere,nec oblatam,aut conceſſam acceptare in Conſiſtorio noſtro ſecreto promiſerūt,& iurarunt,idem per abſentes Cardinales a Conſiſtorio,in habitatione eorū, & a

Romana

Romana Curia,ut quandocunq; ad eandem curiam ſe contulerint, ac per futuros pro tempore Cardinales in aſſumptione pilei promitti,& iurari debeat,ac promiſſionem,& iuramentum huiuſmodi in formula iuramenti per eoſdem Cardinales præſtari ſoliti adiungi,& inſcribi debere, ac contrafaciẽtes pœnam periurii,& perpetuæ infamiæ iuris,& facti eo ipſo incurrere decernimus.Præterea quod ipſi Cardinales occurrente apoſtolicæ ſedis vacatione in Conclaui quando de obſeruandis literis Iulii PP.II.prædeceſſoris noſtri ſuper electione Rom. Põtificis,& aliis cõſtitutionibus iuramentum præſtare ſolent,etiam de inuiolabiliter obſeruanda præſenti conſtitutione noſtra per quemlibet eorum,qui in Romanum Pontificem electus fuerit, & poſtmodũ idem ad ſummi pontificatus faſtigium aſſumptus,poſt eius aſſumptionem hnc ipſum promittere,ac iurare,& deinde poſt coronationem ſuam promiſſionem, & iuramentum huiuſmodi per literas ſuas ſpeciales harum cõfirmatorias reiterare debeat.Quod ſi illud a Pontifice(quod credendum non eſt)recuſabitur,aut differetur,tunc dicti Cardinales in primo Conſiſtorio ſecreto, & præcipue eorum Decanus,& capita ordinum apud eum omni cum inſtantia, & inſtantiſſime pro præſentium obſeruatione petere,& rogare,ac obteſtari non ceſſent, idque vt omnino efficiat,diligentiſſime curare ſtudeant,ſtatuimus,& ordinamus;Quodq; præſentes literæ in libellum redigantur,& poſt prædictas Iulii literas,quæ in dicto Conclaui legi ſolent, inter alias conſtitutiones noſtras adiungantur,& etiam in Quinterno Cancellariæ Apoſtolicæ cum aliis extrauagantibus noſtris deſcribantur,ac ad valuas Baſilicę beati Petri principis Apoſtolorum, & in Cancellaria noſtra apoſtolica,ac acie campi Floræ publicentur.Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri,dæcernimus etiam,& declaramus,quod earum Tranſumptis etiam impreſſis,manu alicuius Notarii ſubſcriptis,& ſigillo alicuius prælati munitis eadẽ prorſus fides vbiq; in iudicio,& extra adhibeatur,quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis,reuocationis,decreti,ſtatuti,interdicti,prohibitionis,ordinationis,& voluntatis infringere,vel ei auſu temerario cõtraire.Si quis autem hoc attentare pręſumpſerit,indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri,& Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romę apud ſanctum Petrum,Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimoſeptimo, quarto Kal.Aprilis.Pontificatus noſtri Anno ſecundo.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

✠ Ego F.Card.Piſanus Eps Oſtien.
✠ Ego Io.Card.Moronus Eps Portuenſis.
✠ Ego Chriſtof. card.Madrucius Eps ptæ.
✠
✠ Ego A.card.Farneſius Eps Tuſculan.Vicec.
✠ Ego Io.Mi.card.Saracenus Eps Sabinen.
✠
✠
✠
✠ Ego Ful.card. Peruſ.
✠ Io.cardinalis Politianus.
✠ Io.B.cicada cardinalis S.Clementis.
✠ B.cardinalis Tranen.
✠ Scipio cardinalis Piſarum.
✠ Io.card.Capiſuccus.
✠
✠ Ego Clemens cardinalis Aracęli.

✠ Ego Ia.cardinalis Sabellus.
✠ Ego Io.Ant.card.S.Georgii.
✠ Aloyſius card.Cornelius.
✠ B.cardinalis Saluiatus.
✠ Ego Phi.card.a Burdeſia.
✠
✠ Ego Lud.card.Simoneta.
✠ Ego Ant.cardinalis Granuelanus.
✠ Ego F.cardinalis Paciecco.
✠ Ego Marcus Ant.card.Amulius.
✠ Ego Hieronymus card.de Corrigio.
✠ Ego Io.Franciſcus cardinal.de Gambara.
✠
✠
✠
✠ Ego N.card.de Sermoneta.
✠ Ego Hipp.card.Ferrarien.

✠ Ego Innicus Aualos Card. Arag.
✠ Ego Marcus Ant. cardinalis Columna.
✠
✠
✠
✠
✠
✠ Ego Io. Franciſcus card. Comendonus.
✠ Ego Marcus Antonius cardinalis Bobba.
✠ Ego Hugo Boncōpagnus card. S. Sixti.
✠ Ego Alexander cardinalis Sfortia.
✠
✠ Ego Alexander card. Cribellus.
✠ Ego Franciſcus Abundius card. Caſtilion.
✠
✠ Ego Benedictus card. Lomelinus.

✠ Ego Gulielmus cardinalis Sirletus.
✠
✠ Ego F. M. cardinalis Alexandrinus.
✠
✠
✠ Ego Hieronymus card Simoncellus.
✠ Ego Vitellotius card. Vitellius. S.R.E. Cam.
✠
✠
✠
✠ Ego F. cardinalis Alciatus.
✠
✠
✠
✠

Cæ. Glorierius.
Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium. H. Cumyn.

Anno a Natiuitate D. N. Ieſu Chriſti Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, Indictione decima, die vero vigeſimatertia Menſis Maii, Pontificatus ſanctiſs. in Chriſto patris, & D. N. Pii diuina prouidentia Papæ quinti, Anno eius ſecundo, Retroſcriptæ literę affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellarię Apoſtolicæ, ac in acie campi Floræ per nos Io. Andream Rogerium, & Nicolaum de Matthæis ſanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſores. Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

BVLLA S. D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V. ſuper celebratione feſtiuitatis Angelici Doctoris ſancti Thomæ de Aquino.

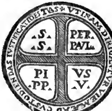
PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

MIRABILIS Deus in ſanctis ſuis: qui ſe daturum illos in laudem, & gloriam, & honorem prophetæ ore promiſit: vt quos ſicut ſol in conſpectu ſuo fulgentes ob merita ſanctitatis coronat in cœlo: admirabiliter etiã honoraret in ſæculo: & in eo, quod illis tribui iubet laudis, & venerationis officio, debitum quoq; Maieſtati ſuæ honorem, & gloriam agnoſceret. Quorum non modo vitam, ſed mortem, ſepulchra, monumenta, reliquia, & imagines, ad catholicæ fidei confirmationem, & ad confuſionem hæreticæ prauitatis, vt felicius etiam, quam in præſenti vita, doceret viuere mortuos, qui in domino moriuntur, ſæpiſſime dignatus eſt decorare, & illuſtrare miraculis. Ex quo ſanctorum laudabili numero, qui catholicam veritatẽ corde, opere, & ore roborarunt, angelici doctoris ſancti Thomæ de Aquino ordinis fratrũ prædicatorum in cælum aſſumptio, multis ante annis, orbi terrarum & diuinis, & propriis eſt comprobata teſtimoniis. Nam & miraculorum ſignis, quibus ſerui ſui Thomæ perpetua veræ pietatis opera nobilitare voluit inexhauſta Dei benignitas, & certiſſima chriſtianæ regula doctrinæ, qua S. Doctor Apoſtolicam Eccleſiam infinitis confutatis hæreſibus illuſtrauit, adductus felicis recordationis Ioannes xxij. prædeceſſor noſter, illo in ſanctorum numerum relato, eius diem feſtum Nonis Martii, quo die nunc etiam colitur, anniuerſario honore celebrari iuſſit. Sed quoniam omnipotentis Dei prouidentia factum eſt, vt Angelici Doctoris vi, & veritate doctrinæ, ex eo tempore, quo cæleſtibus ciuibus aſcriptus fuit, multæ, quæ deinceps exortæ ſunt hæreſes confuſæ & conuictæ diſſiparentur: quod & antea ſæpe, & liquido nuper in ſacris Tridentini Concilii decretis apparuit, eiuſdem memoriam, cuius meritis orbis terrarum a peſtiferis quotidie erroribus liberatur, maiore etiam quam antea grati & pii animi affectu colẽdam ſtatuimus. Quod offitium noſtrum præter beneficia ex illius ſalutari diſciplina in dies magis profecta in ſacroſanctæ Eccleſiæ filios, ad quorum paſtoralem paternamq; curam Dei benignitati humilitatem noſtram placuit euocare, poſtulat etiam aliqua ex parte eiuſdem ordinis prædicatorum cõmunio, & ſocietas, vnde, licet imparibus meritis nos etiam, tanquam ex fonte profluximus. Itaq; primũ vt in Ciuitate & Regno Neapolitano, quod in eam prouinciam, quæ ad ſalutarem omnium gentium inſtitutionem, ex nobiliſſima familia Aquinate, clariſſimum hoc edidit Eccleſiæ Dei lumẽ, tantum inde laudis, decorisq; diuina bonitas redundare voluerit, de venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio atq; vnanimi aſſenſu ipſa die nonarum Martii, qua præſtãtiſſimus Doctor migrauit in cælum, poſthac ſemper vniuerſi vtriuſq; ſexus ab omnibus vetitis, ac ſeruilibus operibus laboribuſq; abſtinentes, feſtum diui Thomæ ſolemniter ſub duplici maiori officio ſicut cęteras eius generis ſolemnes feſtiuitates, quæ de ipſius Eccleſię pręcepto ſeruãtur, in aliis autem orbis terræ partibus, quemadmodum ſanctorum quatuor Eccleſiæ Doctorũ feſtiuitates piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri præcepto celebrantur: ſic

Digitized by Google

tur. ſic eundem feſtum diem S.Thomæ in perpetuum poſthac omnes item vtriuſq; ſexus chriſtifideles celebrent & venerentur, apoſtolica auctoritate ſtatuimus, ac ſancimus. Vt vero etiam memoriæ S. Doctoris maiori ſtudio, ac pietate cultus & debita veneratio adhibeatur, de omnipotentis Dei, ac beatorum apoſtolorum Petri & Pauli auctoritate confiſi, omnibus vtriuſq; ſexus Chriſtifidelibus vere penitentibus, & confeſsis, qui in ipſo S. Thomæ feſtiuitatis die, ſacellũ, vel altare in Eccleſia S. Dominici Neapolitañ. ſitum, in quo ſcriptoris angelici doctrina, Saluatoris Crucifixi ore (ſicuti pia teſtatur hiſtoria) mirabiliter probata fuit, a primis eius diei veſperis vſq; ad occaſum ſolis deuote viſitauerint, ſeptem annos & totidem quadragenas, In cæteris autem orbis terræ partibus, iis qui eundẽ feſtum diem, vt præfertur ſolemniter celebrauerit, & ad eccleſiam quę apud eos fuerit, vel ſacellum, aut altare ſub eiuſdem S. Thomæ inuocatione, pie ac deuote acceſſerint, quoties id fecerint, toties centum dies de iniuncta ipſis penitentia per præſentes literas in perpetuum valituras, quas ſub aliis cuiuſcunq; generis indulgentiarum cõceſsionibus & illarum reuocationibus nullo modo comprehẽdi volumus, miſericorditer in Domino relaxamus. Et quia difficile eſſet has ipſas literas ad ſingula orbis terrarum loca peruenire, volumus & auctoritate apoſtolica decernimus, vt earum exemplis etiam impreſsis manu notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius prælati munitis, vbiq; locorum & gentium in iudicio, & extra, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ijs ipſis, ſi exhibitæ eſſent, iure ab omnibus exhiberetur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, voluntatis, relaxationis, ſtatuti, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorũ Petri & Pauli apoſtolorũ eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno Incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, tertio idus Aprilis Pontificatus noſtri anno ſecũdo

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

✠ Ego F. Card. Piſanus Ep̃s Oſtieñ.
✠ Ego Io. Card. Moronus Ep̃s Portuenſis.
✠ Ego Chriſtof. card. Madrucius Ep̃s ptæ.
✠
✠ Ego A. card. Farneſius Ep̃s Tuſculañ. Vicec.
✠ Ego Io. Mi. card. Saracenus Ep̃s Sabineñ.
✠
✠
✠
✠ Io. cardinalis Politianus.
✠ Io. B. cicada cardinalis S. Clementis.
✠ B. cardinalis Traneñ.
✠ Scipio cardinalis Piſarum.
✠ Io card. Capiſuccus.
✠ Ego Clemens cardinalis Aræcęli.
✠ Ego Ia. cardinalis Sabellus.
✠ Ego Io. Ant. card. S. Georgii.
✠ Aloyſius card. Cornelius.
✠ B. cardinalis Saluiatus.
✠ Ego Phi. card. a Burdeſia.
✠ Ego Lud. card. Simoneta.
✠ Ego Ant. cardinalis Granuelanus.
✠ Ego F. cardinalis Paciecco.

✠ Ego Marcus Ant. card. Amulius.
✠ Ego Hieronymus card. de Corrigio.
✠ Ego Io. Franciſcus cardinal. de Gambara.
✠ Ego Hipp. card. Ferrarieñ.
✠
✠
✠
✠ Ego Io. Franciſcus card. Comendonus.
✠ Ego Marcus Antonius cardinalis Bobba.
✠ Ego Hugo Boncõpagnus card. S. Sixti.
✠ Ego Alexander cardinalis Sfortia.
✠
✠ Ego Alexander card. Cribellus.
✠
✠
✠ Ego Benedictus card. Lomelinus.
✠ Ego Gulielmus cardinalis Sirletus.
✠
✠
✠ Ego F. M. cardinalis Alexandrinus.
✠
✠
✠ Ego Hieronymus card. Simoncellus.

✠ Ego Vitellotius card. Vitellius.S.R.E. Cam. ✠

✠ ✠ Ego F.cardinalis Alciatus.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium. Cæ.Glorierius. H. Cumyn.

Anno a Natiuitate D.N.Ieſu Chriſti Milleſimo quingentesimo ſexageſimo ſeptimo, Indictione decima,die vero xxx. Menſis Iunii,Pontificatus ſanctiſs.in Chriſto parris, & D.N. Pii diuina prouidentia Papæ quinti,Anno ſecundo, Rertoſcriptæ literę lectæ, publicatæ, & affixæ fuerunt in valuis ſancti Petri de Vrbe,& S. Io. Laterani & Cancellarię Apoſtolicæ,per nos Io. Andream Rogerium, & Chriſtianum de Monte prælibati ſanctiſsimi Domini noſtri Papæ Curſores.
Camillus Cherubinus Magiſter Curſorum.

MOTVS PROPRIVS S.D.N. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti reuocationis quorumcunq; Commiſſariorum ad quæcunq; onera Cameralia,aut alia Sedem, & Cameram Apoſtolicam concernentia exigenda.

MOTV proprio &c.Cum ſicut nobis innotuit tam ſuper ſubſidii Triennalis,quatreni carnis,& ſpoliorum,ac confiſcationum,& aliorum Cameræ Apoſtolicæ iurium,necnon etiam Gabellarum,vectigalium,datiorum,& aliorum ab eadē camera & ſancta ſede apoſtolica ſeu illarum intuitu, pro tempore impoſitorū onerum exactionibus,quam etiam ſuper viarum, pontium,tranſituum, paſſagiorum,aquæductuum,& murorum reparatione, & manutentione, ac ciuitatum,oppidorum,caſtrorum,rerrarum,& locorum noſtri ſtatus eccleſiaſtici fabrica & fortificatione,necnon ſuper frandibus annonæ,& vſuraria prauitate,aliiſq; rebus, & negotiis publicis,aut alias cameram & ſedem apoſtolicas prædictas,vel aliquod illarum intereſſe ſaltem aliqua ex parte tangentibus,vel concernentibus,multi,ac diuerſi Commiſſarii a prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus pro tempore exiſtentibus,ipſiuſq; ſedis etiam de latere legatis,ac prouinciarum ciuitatum etiam almæ Vrbis Gubernatoribus,& etiā a noſtro & ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, Cameræ apoſtolicæ Clericis,Theſaurario,Præſidentibus,dictæ cameræ ſpoliorum & aliorum iurium ipſius Cameræ Collectore generale Depoſitario Præfecto Annonæ, reddituū dictæ cameræ conductoribus,& appaltatoribus,aliiſq; perſonis ad id forſan facultatem habentibus,partim ad vitam,partim ad beneplacitum,& partim ad aliud etiam forſan perpetuum tempus,ac alias diuerſimode in noſtro ſtatu & dominio eccleſiaſtico, ac alibi paſſim deputati exiſtant,& reperiantur,& ex huiuſmodi Commiſſariorum deputationibus,qui munera ſibi iniuncta acerbius,quam par ſit exercendo,& etiam proprio commodo & peculiari lucro,prærer & vltra modum inhiare dicuntur,multa,& grauia variaq; damna,iniuriæ, vexationes,extorſiones,& grauamina prouincialibus & aliis ſubditis noſtris aliiſq; perſonis quotidie inferri audiantur,eorumq; prouincialium,& ſubditorum,ac aliarum perſonarum huiuſmodi oneri,atq; labori ſuccumbentium,& ad nos vti pium patrem aſſidue & dietim clamantium, & recurrentium voces,& querelæ noſtris in dies auribus reſonare non ceſſent;Nos quorum intentionis, ac mentis ſemper fuit & eſt,vt probi & ſinceri quique & timoratæ illibatæq; conſcientiæ homines ab huiuſmodi Commiſſariatuū officia deſtinarentur & deſtinentur,ipſiq; Cōmiſſarii ſubditos noſtros, & quoſcunq; alios cum ea qua fieri poteſt lenitate,clementia,benignitate,& beneuolentia tractent atq; proſequantur,& nihil ab eis præter iuris,& æquitatis debitum exigant,uel extorqueant & ſanctæ piæq; matris Eccleſiæ iugum ſuaue & onus leue ſentiant,memores quoq; quod propter improbos officiales,Princeps quantumlibet bonus & integer male audire conſueuit, Volentes probitate & integritate præditos uiros ad huiuſmodi munera deinceps deputare,& propterea in præmiſsis pro noſtri paſtoralis officii debito opportune prouidere, Motu ſimili,& ex certa ſcientia maturaq; animi noſtri deliberatione,ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine,tenore pręſentium,omnes & ſingulos,ac quoſcunq; Cōmiſſarios quouis nomine nuncupatos tam ſuper ſubſidii triennalis, quatreni carnis,& ſpoliorum, ac confiſcationū & aliorum Cameræ Apoſtolicæ iurium,necnon etiam gabellarum, nectigalium, datiorum, & aliorum quorumcunq; ab eadem camera & dicta ſede apoſtolica, ſeu alias illarum intuitu nūc & pro tempore impoſitorum onerum exactionibus,quam etiam ſuper uiarum,pontium, portarum,tranſituum, paſſagiorum.aquæductuum,& murorum reparatione & manutentione, ac ciuitatum,Terrarum,Oppidorum,arcium,caſtrorum,& quorumuis aliorum locorum noſtri ſtatus eccleſiaſtici fabrica, & fortificatione,necnō ſuper fraudibus annonæ,& uſuraria prauitate,aliiſq; omnibus & ſingulis, ac quibuſcunq; rebus & negotiis publicis,aut alias cameram ,& ſedem prædictas,uel aliquod earum intereſſe quomodolibet tangentibus,uel concernentibus (exceptis tamen Commiſſariis ad reddendum ius & ad iuſtitiæ cognitionem,& executionem deputatis,qui tamen non poſſint,nec debeant, niſi unum ſcutū ad plus pro quolibet die recipere) tam a quibuſcunq; Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris,quam alias a ſede & camera prædictis,ipſiuſq; ſedis etiam de latere Legatis,Gubernaroribus,Camerario,Cameræq; apoſtolicę Pręſidentibus & Clericis,Theſaurario,Collectore ſpoliorum,& iurium eiuſdem Cameræ depoſitario,

Digitized by Google

tario, præfecto annonæ, conductoribus & apaltatoribus prefatis, ac quibuſcumq; aliis perſonis quauis dignitate fulgentibus & fungentibus nomine ſedis, uel cameræ prædictarũ, & alias quomodolibet in uniuerſo noſtro ſtatu eccleſiaſtico præfato, ac alibi ubilibet tam ad uitam, quam ad beneplacitum & quoduis aliud etiam perpetuum tempus, necnon tam per apoſtolicas etiam in forma Breuis, aut ſub plumbo expeditas, quam patentes, & etiam Camerales, ac ſacri uenerabilium fratrum noſtrorum ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium collegii, & quaſcunq; alias literas, uel etiam per publica inſtrumenta, ac alias quomodocunq; & qualitercunq; hactenus deputatos, deſtinatos & etiam tranſmiſſos, ac illorum deputationes &c. huiuſmodi ſub quibuſcunq; uerborum formis & tenoribus, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarũ derogatoriis aliiſq; efficacioribus & inſolitis clauſulis, ac irritantibus & aliis etiam uim ſtipulati, & rutati contractus inducentibus, ac etiam cum expreſſione quod reuocari &c. non poſſint etiam motu ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac etiam conſiſtorialiter & de dictorum Cardinalium cõſenſu, ac alias quomodolibet factas, necnon literas & inſtrumenta deſuper, vt præmittitur, ac alias quomodolibet confectas, Motuſq; proprios & ſupplicationes deſuper etiam dictorum noſtrorum prædeceſſorum manibus ſignatos, & ſignatas, ac in eis contenta quæcunq;, illarum & illorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis, ac inſertis habentes, etiam ſi illæ, & illa ex quauis cauſa legitima etiam oneroſa emanauerint, apoſtolica auctoritate ex nunc perpetuo reuocamus, caſſamus, irritamus, annullamus, & abolemus, ac ex nunc reuocatos &c. reuocataſq; &c. ac reuocata &c. fore & eſſe nulliuſq; roboris, vel momenti, ſeu auctoritatis amplius exiſtere decernimus & declaramus. Et nihilominus, Quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus nulli ſimiles, vel diſſimiles commiſſarii, niſi per ſpeciales & expreſſas noſtras & eorundem ſucceſſorum in forma breuis expeditas, aut cameræ apoſtolicæ patẽtes literas, quæ ſi manu dilecti filij moderni, vel pro tempore exiſtentis Præſidentis cameræ prædictę ſignata fuerint, noſtris mandato & intentione emanaſſe intelligentur, deputari & deſtinari poſſint, ac aliter deputati, & tranſmiſſi eo ipſo a nobis reuocati ſint & eſſe cenſeantur, perpetuo ſtatuimus & ordinamus. Diſtrictius inhibentes eiſdem Camerario, Præſidentibus & Clericis, necnon Legatis & aliis omnibus ſupranominatis, & quibuſuis aliis perſonis cuiuſcunq; dignitatis &c. exiſtentibus & quacunq; auctoritate fungentibus ne ex nunc in poſterum vllos huiuſmodi Commiſſarios, niſi de expreſſis ordine & mandato, ac certa ſcientia noſtris & dictorum ſucceſſorum noſtrorum, ac alias, vt præfertur, deputare, deſtinare, vel tranſmittere audeant, ſeu præſumant, Decernentes quaſcunq; Commiſſariorum huiuſmodi deputationes &c. alias quam, vt præfertur, deineeps pro tempore factas, nullas, & inanes exiſtere, ac fore, & pro infectis omnino haberi. Sicq; in præmiſſis omnibus & ſingulis ab omnibus cẽſeri, ac ita per præfatos & quoſcunq; alios iudices &c. ſublata &c. iudicari &c. debere, irritum quoq; & inane quicquid ſecus ſuper his &c. contigerit attentari. Mandantes nihilominus Camerario, Præſidentibus, Clericis, Legatis &c. & aliis quibuſcunq; ſupradictis cæteriſq; ad quos ſpectat & pertinet, ac ſpectabit & pertinebit, quatenus præſentem noſtrum Motum proprium perpetuo obſeruent & obſeruari faciant inuiolabiliter & ad vnguem, Contradictores &c. compeſcendo, inuocato etiam, ſeu adhibito auxilio brachii ſecularis. Et nihilominus omnes & ſingulas Communitates & Vniuerſitates, ac alios quoſcunq; Ciuitatum, Caſtrorum, Terrarũ, Oppidorum, Villarum & locorum nobis & ſanctæ Romanæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiectorum habitatores & incolas, necnon illorum Rectores, Pręfectos, Poteſtates, Officiales & negotiorum geſtores alioſq; illorum deputatos & deputandos, cæteroſq; ad quos ſpectat & ſpectabit in Domino hortamur & paterne monemus eiſq; ſub indignationis noſtræ & pecuniariis aliiſq; nobis & pro tempore exiſtenti Romano Pontifici bene viſis pœnis arbitrio noſtro & illius declarandis & exigendis, præcipimus & mandamus, vt omnia & ſingula onera, impoſitiones, & alia quæcunq; iura Cameralia nobis & pro tempore exiſtenti Romano Pontifici, ac ſedi apoſtolicæ quomodolibet pro tempore debita abſq; vlla mora & contradictione loco & tempore debitis integre perſoluant realiter & cum effectu, nec ſe prætextu præſentis noſtræ conſtitutionis a facienda ſolutione huiuſmodi excuſent aut difficilem reddant, ne alias deſuper oportuna remedia adhibere cogamur. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, prouincialibuſq; ſynodalibus & municipalibus, necnon etiam iuramento &c. roboratis ſtatutis &c. etiam cameræ apoſtolicæ &c. priuilegiis quoq; indultis & literis apoſtolicis &c. ſub quibuſcunq; tenoribus &c. etiam motu proprio &c. ac conſiſtorialiter &c. & alias in cõtrarium quomodolibet conceſſis &c. ac concedendis &c. Quibus omnibus etiam ſi de illis &c. eorum tenores &c. latiſſime hac vice derogamus. Cæteriſq; contrariis quibuſcunq; cum clauſulis opportunis. Volumus autem præſentis noſtri Motus proprii ſolam ſignaturam ſufficere & vbiq; fidem facere in iudicio & extra regula contraria non obſtante. Et nihilominus literas deſuper etiam per Breue noſtrum ſimul, vel ad partem expediri poſſe latiſſime extendeſi.

Placet Motu proprio M.

Die vigeſimanona Maii 1567. admiſſa & regiſtrata fuit hæc cedula Motus proprii libro primo ſignaturarum S.D.N.D. Papæ apud me infraſcriptum Camerę apoſtolicæ Notarium folio

Digitized by Google

quinto ex decreto Illuſtriſſimi & Reuerendiſſ. D. mei Vitellotii Cardinalis camerarii.

Andreas Martini.

MOTVS PROPRIVS S. D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ quinti ſuper declaratione alterius Motus proprii fe. re. Pii Papæ IIII. quod banniti non audiantur niſi prius in carceribus conſtituti.

PIVS PAPA QVINTVS.

MOTV proprio, &c. Licet alias fel. rec. Pius Papa IIII. prædeceſſor noſter Motu proprio, & ex eius certa ſcientia ſua perpetuo valitura conſtitutione ſanciuerit nullum ab homicidio ſeu alio quouis crimine pro quo pœna corporalis veniret imponenda ex aliqua cauſa, vel quia bannitum occidiſſet, ſeu ab alio banniti occiſore iuxta formam proclamatum, & bannimentorum id permittentium, vel conſtitutionum deſuper ædiarum nominatus fuiſſet, ſiue etiam quia ab ipſo occiſus, bannitus & condemnatus extitiſſet, & impune ex diſpoſitione dictorum proclamatum, & Bannimentorum, ſeu conſtitution. occidi potuiſſet ſe abſolui debere prætenden. ſeu pro homicidio, aut alio crimine per eum commiſſo bannitus, & cõdemnatus foret, ſiue nondum bãnitus, & condemnatus nec inquiſitus exiſteret, per ſe vel aliam perſonam pro eo quomodolibet comparen. ad abſolution. petendum admitti, vel audiri poſſe niſi ſe prius ĩ carceribus cõſtituiſſet, & defuncti hæredes ab ipſo citati fuiſſent, Et in euentũ quod quis ab homicidio per eum commiſſo ex eo quod alium bannitum occidiſſet, vel ab alio banniti occiſore nominatus foret ſe abſolui obtineret, eum nihilominus ad locum in quo occiſi hæredes commorantur, quouſq; ab illis pacem obtinuiſſet, exulare debere, neq; ad eum locũ aliter niſi pace ab illis habita remitti poſſe perpetuo ſtatuerit & ordinauerit, inhibens nihilominus omnibus, & ſingulis iudicibus tam ſæcularibus, quam eccleſiaſticis, etiam noſtris de latere legatis ſub indignationis ſententiæ pœna, ne contra conſtitutionis huiuſmodi tenorem de cætero quempiam ſic vt præmittitur ſe abſolui petentem niſi in carcere conſtitutum quoquomodo audiant, vel admittant, & vbi ſecus fecerint taliter per eos habitos proceſſus, & ſententias deſuper latas nullius fore momenti, ac nullitatis vitio ſubiacere, & illis nõ obſtan. reos ſic abſolutos pœnis debitis puniri, ſeu de nouo inquiri poſſe, ſicq; per quoſcunq; iudices, & cõmiſſarios quauis auctoritate fungentes ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate, & auctoritate iudicari debere decreuerit, aliaq; forſan fecerit prout in ipſius Pii literis deſuper in forma Motus proprii ſignatis plenius continetur. Cum tamen a nonnullis in dubium reuocetur an in literis Pii prædeceſſoris huiuſmodi comprehendantur etiam illi, qui ex aliqua criminali cauſa pro qua pœna corporis afflictiua imponenda foret in eorum contumaciam condemnati fuerunt, ita vt ad purgandam contumaciam, & condemnationem huiuſmodi admitti, vel audiri non debuerint, nec debeant niſi prius ſe in carceribus conſtituerint, Nos omnem circa præmiſſa ambiguitatem e medio tollere, & penitus amputare volen. Necnon literarum huiuſmodi tenures præſentibus pro expresſis habentes, illiſq; nihil addentes, vel minuentes, Motu ſimili ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicę poteſtatis plenitudine decernimus, & declaramus eos omnes, & ſingulos qui ex huiuſmodi cauſis licet in eorum metam contumaciam hactenus condemnati fuerint, & in futurum condemnabuntur ſub eiſdem literis omnino comprehenſos fuiſſe, & eſſe ac fore, ita vt non aliter ad purgan. dictas eorum contumaciam, & condemnationem admitti debuerint, vel debeant niſi ſeſe prius in carceribus conſtituerint, vel conſtituant decernentes quod in quacunq; inſtãtia, caſu, & cauſa ſe abſolui petant, licet forſan in aliqua ſe conſtituerint nullo modo audiantur niſi ſe prius in carceribus ſeruatis ſeruandis de nouo conſtituerint, & nonæ conſtitutioni huiuſmodi ad plenũ ſatisfecerint, ac omnes, & ſingulas abſolutiones remisſiones, & quaſuis alias gratias contra præſentium tenorem quomodolibet pro tempore impetratas, & a quibuſcunq; iudicibus cuiuſcunq; dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & condition. exiſtẽt quouis prætextu, vel cauſa emanatas nullatenus attẽdi debere, minuſq; cuiquã prodeſſe vllo modo poſſe, ſed tanquam nullas, & inualidas nulliuſq; roboris, vel momenti reiiciẽdas eſſe, licereq; prætatis, & aliis iudicibus quibuſcunq; illis non obſtan. proceſſus huiuſmodi reaſſumere, & prout iuris fuerit terminare, præſentemq; noſtrum Motum proprium nullo vnquã tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, aut ſeu intentionis noſtræ, vel quupiam alio defectu notari, vel impugnari nullatenus poſſe, ſed illum ſemper validum, & efficacẽ exiſtere, ſuoſq; plenarios effectus omnimode ſortiri, ſicq; in præmisſis omnibus etiam per S. R. E. Cardinales, ac cauſarum Palatii Auditores alioſq; iudices &c. ſublata eis &c. iudicari debere, irritum quoq; & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis aucturitate ſcienter, vel ignoranter attentatum forſan eſt hactenus, vel in futurum contigerit attentari, fuiſſe, eſſe, & fore, & vitio nullitatis penitus ſubiacere decernimus. Non obſtan. præmiſſis, ac conſtitution. & ordination. apoſtolicis, necnon omnibus illis quæ idem prædeceſſor in eiſdem literis voluit non obſtare, cęteriſque contrariis quibuſcunq;. Volumus autem quod præſentis motus proprii ſola ſignatura ſufficiat & vbiq; fidem faciat in iudicio, & extra, regula quacumq; contraria non obſtante. Cum decreto quod præſentium trãſumptis manu alicuius notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius

perſonæ

perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ eadem prorſus fides adhibeatur quæ ipſis originalibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſę.

Placet Motu proprio M.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, indictione decima, die vero duodecima Menſis Iulii. Pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris, & D.N.D. Pij Papæ quinti anno eius ſecundo, retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie campi Floræ, vt moris eſt per nos Iulium Parinum, & Alexandrum Aſtancollum præfati S.D.N. Papæ Curſores.

Camillus Cherubinus Magiſter Curſ.

BVLLA S.D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti ſuſpenſionis facultatum, & auctoritatum conferendi beneficia per reſignationem, ſeu permutationem vacantia in manibus quorũcunq; ordinariorũ.

OFFICIVM creditæ nobis adminiſtrationis expoſcit, vt non ſolum corrigamus ea, quæ perperam attentantur, verum etiam ne in futurum illa contra eccleſiaſticam puritatem attentari poſſint, debita animaduerſione prouideamus. Sanè cum, ſicut accepimus, in reſignationibus & permutationibus quæ tam apud Sedem Apoſtolicam, quam in partibus in Ordinariorum manibus fiunt, quamplurimi abuſus irrepſerint, Nos volentes huiuſmodi abuſus de Eccleſia Dei tollere, & futuris reſignationũ, & permutationũ admiſſionibus eam normam præſcribere, qua ſanctuarium Dei hominum pactionibus tradi non poſſit, ac vt omnis ſimoniæ labes, & fraudis ſuſpicio, in beneficiorum eccleſiaſticorum prouiſionibus abſit, decernimus ſupplicationes beneficiorum quorũcunq; reſignationẽm, ſeu permutationem continentes, donec per nos illarum admittendarum modus præſcriptus fuerit, vlterius non per modernos, & pro tempore exiſtentes Cardinalem, & alios ſignaturæ noſtræ gratiæ præfectos (vt antea) ſed per nos tantum, manu noſtra ſignari debere. Et ne, dum pręmiſſis occurrere intendimus, & a ſignaturæ noſtræ præfectis ab illis abſtinẽdum cenſuimus, locorum Ordinarii, cæteriq; beneficiorum eccleſiaſticorum inferiores Collatores præfati, vt antea à pleriſq; eorum factum eſſe audiuimus, ita ſe fiducialiter cum iis, qui in eorum manibus beneficia eccleſiaſtica reſignant, gerant, vt non niſi illis quos ipſi nominauerint, aut pro quibus interceſſerint ea conferant, & de eis prouideant, vel diſponant, ac quos eccleſię plus prodeſſe poſſe cognoſcunt, negligant, & contemnant, apoſtolica auctoritate, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra conſtitutione omnibus, & ſingulis dilectis filiis noſtris, & ſedis Apoſtolicæ Legatis, Nunciis, ac venerabilibus fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac quorumuis Cathedralium, & collegiatarum eccleſiarum Capitulis, Abbatibus, cæteriſq; aliis quorumuis beneficiorum eccleſiaſticorum quomodocunq; qualificatorum inferioribus Collatoribus, ad quos de iure, vel conſuetudine eorũdem beneficiorum reſignationes, ſeu permutationes admittendi facultas ſpectat, & pertinet, quacunq; dignitatis prærogatiua etiã Cardinalatus honore fulgentibus prohibemus, ne poſthac donec debitus modus (vt pręmittitur) ſtatuatur, ac decernatur, quorumuis beneficiorum eccleſiaſticorum tam ſæcularium quam quorumuis ordinum regularium, qualitercunq; qualificatorum, etiam ſi iuris patronatus, & ad quorumuis præſentationem, nominationem, electionem, & quamuis aliam diſpoſitionem pertineãt reſignationes, ſeu permutationes recipiant, vel admittant, neq; beneficia eadem tamquam per reſignationem vacantia, quibuſuis perſonis conferant, vel de eis prouideant, aut quomodolibet diſponant. Nos enim beneficiorum præfatorum collationes, prouiſiones, aut quaſuis alias diſpoſitiones per eoſdem factas, nullas, irritas, & inanes, nullumq; ius, aut titulum etiam coloratum, tam ĩ petitorio, quam poſſeſſorio prouiſis tribuere, ac ipſos ſic prouiſos ad eadem beneficia eccleſiaſtica obtinenda perpetuo inhabiles fore & eſſe, ac omnes & ſingulos Collatores præfatos, in collatione, prouiſione, & diſpoſitione beneficiorum, in eorum manibus ſic reſignatorũ, quouis prætextu etiam deuolutionis vacantium, ſe intromittere nullatenus poſſe, beneficiaq; præfata, tanquam vere vacantia per nos, & ſedem Apoſtolicam, & quoſuis eorundem Collatorum in quorum manibus, contra huiuſmodi noſtram prohibitionem, reſignationes, ſeu permutationes factæ fuerint, Superiores, nullo alio deuolutionis ordine ſeruato, ſed qđ locus ſit præuentioni, conferri, & de iis prouideri, ac diſponi libere, & licite poſſe. Et ſic per quoſcunque iudices & cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane ſi ſecus ſuper ijs a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, ſtatuimus atq; decernimus. Non obſtañ. conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, & etiam iuramento confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus. etiam immemorabilibus, priuilegiis quoq; indultis, & literis apoſtolicis, quibuſuis in genere, vel in ſpecie

Digitized by Google

quomodolibet conceſsis, confirmatis, & ſæpius innouatis, quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumq; totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua mentio habenda eſſet, eorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſq; contrariis quibſucunq;. Cæterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæq; loca, in quibus opus fuerit, deferri, Volumus etiam ac decernimus, quod præſentium tranſumptis, manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſę: quodq; literæ ipſæ in Cancellaria Apoſtolica publicentur, ac omnes ita afficiant & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ prohibitionis, ſtatuti, derogationis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingentesimo ſexageſimo ſeptimo, ſexto Idus Auguſti. Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

B. Cyrillus

Viſa de curia Alfonſus de Auila.

H. Cumyn.

Regiſtrata in Secretaria Apoſtolica.

B. Cyrillus.

Lectæ, & publicatæ fuerunt retroſcriptæ literæ Romæ in Cancellaria Apoſtolica Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, die vero Lunæ xviij. Menſis Auguſti. Pontificatus S. D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ quinti Anno ſecundo.

A. Lomellinus Cuſtos.

REVOCATIO PRIVILEGIORVM HOSPITALIS SANCTI Lazari Hieroſolymitañ, de Hoſpitalibus, & pijs locis leproſorum.

PIVS PAPA QVINTVS.

GRAVES ad nos quotidie querelæ deferuntur de Magiſtro, Conuentu, & fratribus Hoſpitalis ſancti Lazari Hieroſolymitani, qui obtentu priuilegiorum ſuorum, multa ſecus quam par eſſet fidentius conati, præ ſtudio dum habeant quod ambiunt, neq; modum pietatis vllius, neq; benignitatis erga ſe noſtræ ponderantes, variis artibus moliuntur quemadmodum diſturbent, atq; deiiciant omnes alios a regimine, cura, & poſſeſsione illorum Hoſpitalium, & religioſorum locorum, quę ſub inuocatione S. Lazari leproſorum aliquando ſundata, conſtructa, & inſtituta, deinde aut Eccleſiis, Monaſteriis, Xenodochiis, Collegiis, vniuerſitatibus, etiam ſtudiorum generalium, diuerſiſq; aliis ſacris, & religioſis locis vnita, aut in eorum commodum ſuppreſſa fuerũt, ſeu quorum curam, ſeu bonorum adminiſtrationem, ſeu fructuum diſpenſationem, vel ipſæ Eccleſiæ, vel Conuẽtus, vel venerabilium locorum ſodalitates, vel honeſti ciues, vel etiam priuatim alii ſpectatæ probitatis viri habẽt, & aut in illis, aut ex illis prædictis Eccleſiis, Monaſteriis, Xenodochiis, Collegiis, vniuerſitatibus, piis locis, & pauperibus ſuarũ quiſq; Ciuitatum, & locorũ, vti diuerſæ, & multiformes charitatis, & miſericordiæ ſpecies ſuadere videntur, variæ item egeſtates, neceſsitateſq; expetunt, pie ſancteq; ſuppeditant. Quin etiam Magiſter, & Conuentus in vniuerſum, ſingulatim vero quidam fratres, iam aliquot huiuſmodi adminiſtratores, & poſſeſſores, imo uero primarias quaſdam Italiæ Vrbes litibus, & controuerſiis multifariam concitatis, grauiter infeſtarũt. Quocirca nos indignum rati tot tantaſq; piorum operum rationes, iampridem accommodas, dictorum priuilegiorum cauſa impediri, uolenteſq;, ſicut officii noſtri munus, pietatiſq; cauſa poſtulat, ſedulo prouidere, ut Hoſpitalium, & locorum huiuſmodi optimus ſtatus, rerumq; diſpoſitio commoda, & utilis perpetuo conſtet, hoc quoq; ſacroſanctum Ieſu Chriſti patrimonium piis, honeſtiſq; uſibus perpetuo illibatum conſeruetur, ac ſimul Magiſtro, Conuẽtui & fratribus prædictis omnis omnino moleſtandi uia præcidatur, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, deq; apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulas cauſas, in Romana Curia, & extra eam, coram quibuſcunq; iudicibus ordinariis, & delegatis, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditoribus, ac S. R. E. Cardinalibus inter Magiſtrum, Conuentum, & fratres prędictos, etiam collationẽ, commendam, aut aliã conceſsionẽ a dictis Magiſtro & Conuentu habentes, ac quoſcunq; alios curam, regimen, & adminiſtrationem, ac poſſeſsionem hoſpitalium, locorum, & bonorum prædictorum per uiam unionis, ſuppreſsionis, commiſsionis, prouiſionis, commendæ, adminiſtrationis, alteriuſue conceſsionis, aut etiam priuilegio, fundatione, conſuetudine, permiſsione, uel alio quocunq; modo habentes, ſuper eiſdem hoſpitalibus, locis, & bonis, eorumq; regimine, adminiſtratione, poſſeſſorio, ſpolio, rebuſq; aliis latius deductis, & illorum occaſione, tam coniunctim, quam diuiſim, in quacunq; inſtantia pendentes, quarum ſingularum merita, necnõ iudiciũ,

& aliorum

Digitized by Google

& aliorum collitigantium nomina, cognomina, gradus, & nobilitates, litiſq; & litium huiuſmodi ſtatum, præſentibus haberi volumus pro expreſsis, in ſtatu & terminis in quibus reperiuntur, harum ſerie ad nos aduocamus, ac litem, & lites huiuſmodi penitus extinguimus, dictiſq; Magiſtro, Conuentui, & fratribus, ac quibuſcunque aliis, etiam in quorum fauorem de dictis hoſpitalibus, & locis S. Lazari leproſorum, prætextu huiuſmodi priuilegiorum diſpoſitum eſt ut præfertur, perpetuum ſilentium imponimus. Præterea omnes, & quaſcunque collationes, prouiſiones, commendas, conceſsiones, commiſsiones, & alias diſpoſitiones, de ipſis hoſpitalibus, & locis, ab eiſdem Magiſtro, & Conuentu quibuſcunque factas, inde ſecutaſq; a nobis, & Apoſtolica Sede etiam Motu ſimili confirmationes, uel nouas prouiſiones, ac etiam conceſſiones, facultates, & licentias, quod hoſpitalia leproſoriæ, & alia loca quæcunque, tam in Vrbe, quam quibuſcunque Terris, dominiis, & locis, ſub inuocatione S. Lazari leproſorum huiuſmodi fundata, conſtructa, erecta, & inſtituta, & quæ fundari, conſtrui, erigi, & inſtitui continget, etiam ſi per Magiſtrum, Conuentum & fratres huiuſmodi recepta, aut poſſeſſa non ſint, ubi ullo unquam tēpore fuit, eſt, uel erit hoſpitalitas leproſorum, ſeu infirmorum S. Lazari nuncupatorum, de qua legitime coram locorum ordinariis conſtet, etiam ſi iuriſpatronatus laicorum eſſent, cum omnibus unionibus, annexionibus, incorporationibus, & applicationibus, illis pro tempore factis, Hoſpitali S. Lazari prædicto ſubiecta, & incorporata, & ad ius, proprietatemq; & omnimodam diſpoſitionem, inſtitutionem, & collationem Magiſtri pro tempore exiſtentis, & Conuentus prædictorum, iuxta ipſius Hoſpitalis ſtabilimenta pertinere cenſeantur, prout alia eius Hoſpitalia, capellæ, Oratoria, beneficia, & loca ſpectabant, illaque per fratres prædictos, non autem per alias eccleſiaſticas, aut ſeculares perſonas, etiam ciuitatum, & terrarum, oppidorum, & uillarum communitates, vel uniuerſitates regi, & gubernari, & in ſignum recognitionis ſuperioritatis dicti Hoſpitalis, aliquo rationabili Canone, ſeu cenſu per Magiſtrum, & conuentum, ac diffinitores generalis capituli dicti Hoſpitalis imponendo, ſingulis annis reſpondere, præterea Hoſpitalia, & loca huiuſmodi obtinentes, cuiuſcunque dignitatis, ordinis, & conditionis fuerint, reſponſiones, & iura Annatarum, uacantium mortuariorum, arreragiorum, & paſſagiorum Hoſpitali S. Lazari, & illius Aerario communi ſoluere teneantur, & ad id etiam per Magiſtrum & conuentum prædictos compelli, & non ſoluentes cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis innodari, Hoſpitalibusq; priuari poſsint. Necnon quæcunque alia priuilegia, conceſſiones, facultates, & indulta, dictis Magiſtro Conuentui, fratribus, & perſonis, ſuper reuocatione huiuſmodi Hoſpitalium ad priſtinam Hoſpitalis S. Lazari Hieroſolymitani naturam, ac regimen, & adminiſtrationem etiam per modificationes, & reformationes noſtras illis conceſſa, & confirmata, quibuſcunque concepta formulis, ac etiam reſtitutiuis, præſeruatiuis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, necnon vim contractus inducentibus, & aliis decretis ſuffulta (quorum omnium tenores, etiam præſentibus haberi volumus pro expreſsis) auctoritate apoſtolica, tenore præſentium ſpecialiter, & expreſſe reuocamus, & apoſtolicas ac alias literas, necnon proceſſus, & inde ſecuta quæcunque caſſamus, & annullamus, volumuſq; illa omnia uires & effectum de cætero non habere, ipſaq; hoſpitali, & loca, eorumq; res & bona, deinceps ut antea regi & gubernari, ac de illis diſponi, nec vllo annuo cenſu, canone, ſubſidio, vel alio onere, per Magiſtrum, conuentum, & diffinitores prædictos grauari, nec ad aliam reſponſionem, aut iura aliqua eis præſtanda ullo unquam tempore teneri, nec ſub aliquo alio iure Magiſtri, Conuentus, & Hoſpitalis S. Lazari huiuſmodi conſiſtere debere, Diſtrictius inhibentes eiſdem Magiſtro, & Conuentui, ac quibuſcunque aliis etiam in quorum fauorem de dictis hoſpitalibus ſeu locis prætextu huiuſmodi priuilegiorum diſpuſitum eſt, vt præfertur, ne illorum occaſione, ſeu prætextu vel alias quocunque modo ſeſe præmiſsis interponere, aut quempiam ulterius ſuper illis uexare, impedire, uel turbare quoquomodo præſumant. Quod ſi ſecus fecerint, eos & eorum ſingulos excommunicationis ſententia innodamus, ac magiſtratu, dignitatibus, officiis, beneficiis, iuribus, priuilegiis, & indultis quibuſcunque, eorumque uſu & cōmodo priuamus, inhabileſq; ad omnia eſſe volumus eo ipſo. Ac decernētes ſic per quoſcūque iudices ordinarios & delegatos etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales in quauis cauſa, & inſtantia ſublata &c. iudicari &c. debere. Ac irritum &c. attentari. Et nihilominus uniuerſis, & ſingulis locorum ordinariis tenore præſentium mandamus, ut ipſi per ſe, uel alium, ſeu alios Eccleſiis, Monaſteriis, Xenodochiis, Hoſpitalibus, collegiis, vniuerſitatibus, Sodalitatibus, Rectoribus, Commendatariis, Adminiſtratoribus, & perſonis prædictis eorumq; ſingulis quandocunque requiſiti fuerint, aut moleſtiam aliquam ab ipſis Magiſtro, conuentu, & fratribus coniunctim, uel diuiſim irrogari intellexerint, in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes procurent auctoritate noſtra illos omnes in ſuis poſſeſsione, & iuribus pacifice conſeruare, non permittentes eorum quempiam per ipſos Magiſtrum, conuentum, & fratres, aut alios quoſcunque ſuper iis quomodolibet moleſtari, contradictores quoslibet, et rebelles per prædictas aliaſque grauiores cenſuras, et pœnas, cæteraque iuris, et facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, cenſuraſq; et pœnas ipſas etiam iteratis uicibus aggrauando,

innocato

Digitized by Google

inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus præmiſsis, et noſtra de non tollendo iure quæſito, ac aliis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon Hoſpitalis S. Lazari Hieroſolymitani, & conuentus prædictorum iuramento confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis conſuetudinibus, ſtabilimentis, vnionibus, natutis, aliiſq; priuilegiis, & indultis apoſtolicis, illis ac eiſdẽ Magiſtro, Cõuentui, & fratribus a quibuſcunq; Ro. Pont. & nouiſsime tam a re. me. Pio Papa iiii. prædeceſſore noſtro in ipſius hoſpitalis S. Lazari Hieroſolymitani, & regulę reſtitutione, & ampliatione, quam etiam a nobis in illius modificatione etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus conceſsis, confirmatis, & extenſis, quibus inter cætera cauetur expreſſe, quod vniones, annexiones, & incorporationes ſimiles, vel diſsimiles, ac quæcunq; aliæ diſtractiones huiuſmodi Hoſpitalium, & locorum quacunq; ratione, vel cauſa, etiam motu ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, & etiã cum expreſſa huiuſmodi priuilegiorum, & ſtabilimentorum derogatione, nullius penitus ſint roboris, vel momenti, & habeantur prorſus pro infectis, nec cenſeatur in hac parte vnquam derogatum per quaſcunq; clauſulas, etiam derogatoriarũ derogatorias fortiores, & efficaciores, niſi dum, & quoties de illorum, ac etiam certarum in ſpecie deſuper confectatum literarum de verbo ad verbum vere, & non per clauſulas idem importantes inſerto tenore de ipſorũ S. R. E. Cardinalium conſilio derogetur, nec etiam tunc, niſi ad id Magiſtri, & conuentus prædictorum expreſſus accedat aſſenſus, & ſemper in huiuſmodi quæ ſic fient de conſilio prædicto, derogationibus cenſeatur appoſita clauſula, quod tunc demum effectum ſortiantur, cum conſenſus Magiſtri & conuentus prædictorum acceſſerit, & non aliter, nec alio modo, quodq; priuilegiis, ſtatutis, ſtabilimentis, aliiſq; præmiſsis etiam per quaſcunq; literas apoſtolicas etiam qualuis clauſulas generales, vel ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficacioreſq;, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta, ſub quacunq; verborum expreſsione in ſe continentes, nullatenus derogari poſsit, nec quo ad illa derogatum cenſeatur, niſi tenor illarum de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſertus, & huiuſmodi derogationes conſiſtorialiter factæ, & per trinas diſtinctas literas eundem tenorem continentes, tribus diſtinctis ſimilibus vicibus, Magiſtro, & Conuentui prædictis intimatæ, & inſinuatæ fuerint, ac ipſorum Magiſtri, & Conuentus ad id expreſſus accedat aſſenſus, & aliter factæ derogationes nemini ſuffragentur, ac Magiſter, & Conuẽtus prędicti ad parendum literis derogatoriis huiuſmodi & decretis ſuper illis proceſsibus, ac illorum executoribus, & ſubexecutoribus, eorumq; mandatis, & monitionibus minime teneantur, ſed literarum huiuſmodi executionem omnino impedire, nec ratione reſiſtentiæ cenſuris eccleſiaſticis per eoſdem executores, vel ſubexecutores latis innodari poſsint. Quibus omnibus etiã ſi de eis &c. tenores &c. in genere, & in ſpecie ad effectum ſufficientis derogationis eorum pro plene, & ſufficienter expreſsis habentes, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſq; contrariis quibuſcunq;. Cæterum iubemus præſentes conſuetis Vrbis locis publicari, & exempla de more applicari, eaſq; ſic publicatas Magiſtrum, Conuentum, & fratres prædictos, cęteroſq; omnes, & ſingulos quorum intereſſ, æque obligari volumus, ac ſi ipſæ præſentes (quibus ſola ſignatura ſufficiat, & vbiq; tam in iudicio, quam extra illud fidem faciat) eſſent omnibus ſingulatim, ac perſonaliter intimatæ.

Placet Motu proprio M.

Anno a natiuitate D. Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, Indictione decima, die vero vndecimã menſis Auguſti, Pont. S. D. N. Pii diuina prouidentia Papæ V. anno eius ſecundo Retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt Romæ in Acie campi Floræ & valuis Cancellariæ apoſtolicæ, vt moris eſt per nos Io. Andream Rogerium, & Scipionem de Octauianis S. D. N. Papę Curſ.

Io. Andr. Panniza Mag. Curſ.

BVLLA S. D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti ſuper Spoliis:

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

ROmani Pontificis prouidentia circumſpecta ad ea ſolicitudinis ſuæ partes potiſsimum conuertit, per quæ ſingulis Eccleſiis debita obſequia, & opportuna ſubuentionis auxilia minime ſubtrahantur. Cum itaque, ſicut accepimus, nonnulli Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi, & Abbates, ſeu Commendatarij, ac alii beneficia Eccleſiaſtica obtinentes, proprii honoris, & ſalutis immemores, etiam prætextu facultatum teſtandi eis per ſedem Apoſtolicam conceſſarum, in eorum vltimis voluntatibus res ſacras, ac vaſa, ornamenta, & paramẽta Eccleſiaſtica, aliaque cultui diuino dicata quandoque ex fructibus Eccleſiaſticis per eos acquiſita, non Eccleſiis, & Monaſteriis, ac beneficiis, quibus præfuerunt, ſeu a quibus prouentus Eccleſiaſticos, & ſtipendia acceperunt, prout rationi, & honeſtati conſentaneum foret, ſed aliis locis, etiam aliquando nõ piis, ac interdum eorum conſanguineis, & affinibus relinquere, ac Camerę Apoſtolicæ Collectores, prętextu quod illa ſub appellatione ſpoliorum veniant, tanquam eiuſdem Cameræ ſpolia exigere, & percipere non erubeſcant, in maximum Religionis de-

Digitized by Google

nis dedecus ac, Eccleſiarum, Monaſteriorum, & beneficiorum eorundem detrimentum, ac relinquentium animarum periculum, ſcandalumque plurimorum: Nos abuſibus, ſcandaliſque huiuſmodi prouidere, ac ſingularum Eccleſiarum, & Monaſteriorum, ac beneficiorum indemnitati, animarumque quorumlibet ſaluti conſulere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione ſtatuimus, ordinamus, decernimus, & declaramus, quod de cætero omnia & ſingula ornamenta, & paramenta, ac vaſa, necnon Miſſalia & Gradualia, ac Cantus firmi, & Muſicæ, aliiq; quomodolibet nuncupati libri, & aliæ res ſacræ, etiam auri, & argenti, ac quæcunq; alia bona per quoſcunque Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, Abbates, ſeu Commendatarios, & alios quoſcūq; quæcunq;, & qualiacunq; beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſecularia, & quorumuis ordinum regularia in titulum, vel commendam, aut alias quomodolibet obtinentes quocunq; nomine, vel titulo cenſeantur, etiam ſi de illis & eorum qualitatibus ſpecialis, & expreſſa mentio habenda foret, ad vſum, & cultum diuinum, etiam in eorum priuatis ędibus, & capellis, vel oratoriis deſtinata tempore eorum obitus ex teſtamento, vel ab inteſtato relicta, ſub quibuſuis facultatibus teſtandi, & alias diſponendi de bonis per eos ex altari, vel alias quomodolibet acquiſitis per quoſcunq; Ro. Pont. prædeceſſores, & ſucceſſores noſtros, ac nos ſub quibuſuis tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam Motu proprio, & alias quomodolibet conceſsis, & concedendis minime comprehendantur, Nec ſub appellatione ſpoliorum veniant, ſed ad ſingulas Eccleſias, Monaſteria, etiam conuentu carentia, & beneficia huiuſmodi in quibus reſederint, aut quibus præfuerint, ſeu quæ alias obtinuerint omnino ſpectent, & pertineant, ac ſpectare & pertinere, illaq; poſt eorum obitum eiſdem Eccleſiis, Monaſteriis, & beneficiis, etiam ſi in Romana Curia, & procul ab illis deceſſerint, vel ad illa nunquam acceſſerint, et ſi antea Eccleſiarum, & Monaſteriorum regimini ceſſerint, vel beneficia huiuſmodi renuntiauerint, eo ipſo applicata, & incorporata ſint, & eſſe cenſeantur. Ita quod liceat illis defunctis in eiſdem Eccleſiis, Monaſteriis, & beneficiis ſucceſſoribus, ac Eccleſiarum, & Monaſteriorum huiuſmodi Capitulis, & Conuentibus, reſpectiue illa propria auctoritate libere apprehendere, ac eorum Eccleſiis & Sacriſtiis applicare, & incorporare, ac quæcunq; donationes, ac relicta, & legata, teſtamenta, & codicilli, & aliæ vltimæ voluntates, ſeu ſpolia deſuper contra præſentis conſtitutionis noſtræ tenorem quomodolibet pro tempore facta, quoad præmiſſa, nulla, & inualida, nulliuſq; roboris & momenti exiſtant, & perſonis etiam Eccleſiaſticis, ſeu locis, etiam piis, aut Eccleſiaſticis aliis quibuſcunq;, in quarum, ſeu quorum fauorem pro tempore facta fuerint, minime ſuffragentur, nec per ea eiſdē perſonis, ſeu locis, vel aliis Eccleſiis huiuſmodi aliquod ius in rebus prædictis, vel ad illas acquiri poſsit. Quinimo res ſacras, ac alia bona prædicta quocunque nomine, vel titulo pro tempore detinētes, ad illa eccleſiis, & Monaſteriis, ac beneficiis per defunctos quomodolibet acquiſitis, vt præfertur, iuxta præſentium tenorem realiter, & cū effectu reſtituendum, & conſignandum, quibuſuis diſpoſitionibus de illis in contrarium quomodolibet factis minime attentis, omnino teneantur, & ad id per cenſuras, & pœnas, etiam furti, & ſacrilegii, ac alia iuris, & facti remedia opportuna cogi, & compelli poſſint, & debeant. Inſuper ne deinceps contingat inſolentia ſpoliorum Cameręe Apoſtolicæ Collectorum, vel Subcollectorum aliquas Eccleſias, nec hominum quemquam damno, & iniuria affici, nec cuiquam de cætero vertatur in dubium, quæ res habendæ ſint nomine ſpolii, ſimili modo ſtatuimus, decernimus, & declaramus, quod quæcunq; ſcamna, cathedræ, arcę, & etiam ligneæ, vel lapideæ, etiam marmoreæ, mēſæ, & tabulæ, ac quæcunq; dolia, ſeu vaſa vinaria vacua, & alia ſimilia ſupellectilia domeſtica per quoſuis presbyteros, ſeu clericos ab humanis pro tempore decedentes, tempore eorum obitus in Eccleſiis, ſeu eorum domibus Eccleſiarum earundem, vel alibi vbiuis locorum relicta, etiam ſi ex fructibus, & prouentibus beneficiorum quæ dum viuerent obtinebant acquiſita fuerint, ſub ſpoliorum appellatione minime veniant, nec pro ſpoliis vllo modo reputari poſſint, Præterea quod nullum ſpolium Cameræ præfatę fieri, nec quicquam a quibuſuis ſpoliorum Cameræ huiuſmodi Collectoribus, vel Subcollectoribus exigi poſſit per obitum illius qui dum viueret vnum vel plura beneficia Eccleſiaſtica obtinuerit, cuius vel quorum inſimul fructus redditus, & prouentus, triginta ducatorum auri de camera ſecundum communem æſtimationem valorem annuum non exceſſerint, aut qui penſiones annuas ſuper quibuſuis fructibus Eccleſiaſticis vſq; ad dictum valorem annuatim perceperit, dummodo tamen is ſe ab omni illicita negotiatione, & a ſacris canonibus prohibita abſtinuerit, Ita quod ſi quis dictorum collectorum aliquid ex bonis quorumuis defunctorum qui ſimilia beneficia obtinuerint, ſeu ſimiles penſiones perceperint, prætextu ſpoliorum eiuſdem cameræ percipere, aut alias contra præſentes noſtras literas attentare præſumpſerit, ad totalem bonorum per eum perceptorum reſtitutionē teneatur, ac id via iuris, etiam per ſimiles cenſuras, & pœnas cogi & compelli poſſit, & debeat. Diſtrictius inhibentes quibuſuis cameræ præfatæ ſpoliorum collectoribus nunc & pro tempore exiſtentibus, ne ſub indignationis noſtræ, & priuationis eorum officiorum pœna in ornamentis, & paramentis, ac vaſis, & libris præfato cultui diuino dicatis, ac alias in rebus ſacris, necnon ſupellectilibus pręfatis quomodolibet ſe intromittant, nec in eorum inuentariis tanquam ſpolia

redigant

tedigant, ſeu deſcribant, ſed ornamenta, & paramenta, necnon vaſa, & libros, aliaq; dinino cultui dicata huiuſmodi Eccleſiis, & Monaſteriis, Capellis, & aliis beneficiis huiuſmodi, eorumque Rectoribus, & aliis præfatis libere dimittant, & conſignent, ac conſignati faciant cum effectu, ac ſuppellectilia prędicta in locis vbi conſtiterint relinquant. Ac decernentes ſic in præmiſsis omnibus, & ſingulis per quoſcunq; iudices, & commiſſarios, quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorũ cuilibet quauis aliter iudicãdi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane, quicquid ſecus ſuper iis a quoquã, quauis auctoritate ſciẽter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca dilectis filiis curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, & ſingulis locorum ordinariis, ac maiorem dignitatem, poſt Pontificalem in vniuerſis Eccleſiis Cathedralibus, & Metropolitaneũ. pro tempore obtinẽtibus per apoſtolica ſcripta, Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum præſentes literas, & in eis contenta quæcunq; vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte quorumcunque in præmiſsis intereſſe habentium, vt præfertur, fuerint requiſiti ſolemniter publicãtes, eiſq; in præmiſsis efficacis defenſionis prǫſidio aſsiſtentes faciant auctoritate noſtra præſeutes literas, & in eis contenta quæcunq; firmiter obſeruari, ac ſingulos quos literæ ipſæ concernunt illis pacifice gaudere, Non permittentes eos deſuper quomodolibet indebite moleſtari, Contradictores auctoritate noſtra appellatione poſtpoſita compeſcendo Non obſtantibus apoſtolicis, ac in Prouincialibus, & ſynodalibus conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon Eccleſiarum, & Monaſteriorum huiuſmodi iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, facultatibus teſtãdi, aliiſque priuilegiis, indultis, & literis apoſtolicis, quibuſuis conceſsis, approbatis, & innouatis, etiã ſi de illis eorumq; totis tenoribus ſpecialis, & expreſſa mentio facienda eſſet, illorum tenores pro ſufficienter expreſsis habentes illis in reliquis in ſuo robore permanentibus, ceteriſq; contrariis quibuſcunq;. Volumus autem quod ſi aliquis ex Patriarchis, Epiſcopis, Abbatibus, ſeu Commendatariis, & aliis beneficiatis præfatis pluribus Eccleſiis, ſeu Monaſteriis, pro tempore ſimul, vel ſucceſsiue pra fuerit, ſeu plura beneficia obtinuerit, ornamenta, & paramenta, ac res, & bona prædicta ad illa omnia habita ratione fructuum, & temporis quo eadem beneficia poſſedit, omnino pertineant, & proportionabiliter inter ea diuidantur. Quodq; præſentes literæ in Cancellaria noſtra apoſtolica, & acie campi Floræ, de more publicentur, & inter Cõſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæq; loca deferri, volumus, & etiam declaramus earum Tranſumptis etiam impreſsis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati, vel alterius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillatis eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ eiſdem pręſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ordinationis, ſtatuti, decreti, declarationis, inhibitionis, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationẽ omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctũ Petrum, anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimoſeptimo. Tertio, Kal Septembris. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Pro Domino Summiſta Ludouicus Ripa.
Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, indictione decima, Die vero decimaoctaua, menſis Septemb. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & Domini noſtri, D. Pii diuina prouidentia Papæ V. anno ſecundo. Retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in Cancellaria apoſtolica, & ad illius valuas, & in acie campi Florę, vt moris eſt, dimiſsis ibidem præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis, & deinde amotis, per me Iulium Parinum, & Bartholomæum Sottocaſam prędibati S.D.N. Papæ Curſ.

Chriſtianus de Monte Magiſter Curſorum.

BVLLA S.D.N.D. Pii Diuina prouidentia Papæ V. Super declaratione aſsignationum Vicariis in vnione Beneficiorum facien.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

AD exequendum Paſtoralis officii debitum, vigilantibus ſtudiis intendentes, ad ea, per quę Cathedralium & Collegiatarum, aliarumue Eccleſiarum, necnon Monaſteriorum, beneficiorum, ſeu Collegiorum, ac aliorum piorum locorum proſpero profectui, diuiniq; cultus augmento, & opportunæ congruæq; ſubſtẽtationi parochialium eccleſiarum eiſdem vnitarum ſtatui fæliciter dirigendo, & perſonarum in illis curam animarum exercentium vtilitati recta ratione & prouida moderatione conſuli, & ſalubriter prouideri valeat, libenter interponimus noſtræ ſollicitudinis partes. Hinc eſt quod nos, ad quorum aures (quod non ſine animi noſtri moleſtia referimus) peruenit nonnullos ex venerabilibus

Digitized by Google

libusfratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis in deputandis Vicariis, ac in aſſignatione portionum Vicariis perpetuis parochialium dictis eccleſiis, Monaſteriis, beneficiis, Collegiis, vel locis piis perpetuo vnitarum ex Concilio Tridentino facienda, ita modum exceſſiſſe, vt parum, aut nihil ex fructibus, redditibus, & prouentibus parochialium eccleſiarũ ſic vnitarum eccleſiis. Monaſteriis, beneficiis, Collegiis, aliiſue locis piis remanſerit, ob idq; multæ ortæ ſint ſuper hoc controuerſiæ circa interpretationes decreti dicti Concilii. Nos ad eas tollendas animum intendentes, conſiderantelq; vniones ipſas ideo a prædeceſſoribus noſtris factas eſſe vt ex redditibus, & emolumentis beneficiorum vnitorum Eccleſiis, Monaſteriis, Collegiis, beneficiis, & locis piis, quibus illa vniuntur, facilius onera eiſdem incumbentia ſupportentur, & promptius a Miniſtris eccleſiaſticis in eiſdem diuina officia celebrentur; Hoſpitalitas ſeruetur, aliaq; charitatis opera exerceantur, ac etiam vt nihilominus cura animarum dictarum parochialium laudabiliter exerceretur: Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia auctoritate apoſtolica hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione ſtatuimus, & ordinamus, ac declaramus, quẽadmodum etiam de ipſius Concilii mente fuiſſe colligimus, Patriarchas Archiepiſcopos, & Epiſcopos præfatos in aſſignatione portionis ipſis Vicariis perpetuis ex prædicto Concilio ipſorũ Prælatorum arbitrio faciendo ita ſe continere & arbitrari debere, vt non maior centum, nec minor Quinquaginta ſcutorum annuorum ſumma computatis omnibus etiam incertis emolumẽtis & aliis obuentionibus communiter percipi ſolitis eis omnino aſſignetur: niſi Vicariis temporariis ſolitum fuiſſet plus aſſignari ſiue in quantitate, aut quota fructuum, pecuniaq; numerata fundo, ſeu alia re ſtabili portio huiuſmodi conſtituatur, cuiuſcunq; valoris parochialis eccleſia vnita fuerit, & habita etiam ratione reddituum, & onerum loci, cui parochialis ipſa vnita fuerit, ita quod portiones vltra, vel infra dictas ſummas ſcutorum centum, & ſcutorũ quinquaginta hactenus aſſignatæ, vel in poſterum forſan aſſignandæ quoad exceſſum, & defectum huiuſmodi nullius roboris, & momenti exiſtant, & ad ſummas prædictas reductæ & auctæ reſpectiue cenſeantur, niſi tamen valor annuus ipſius parochialis vnitæ habita ratione (vt præfertur) minor ſit quinquaginta ſcutis, quo caſu portio aſſignata, vel aſſignanda Vicario perpetuo non debeat excedere ſummam annuam valoris dictæ parochialis, ſed ſufficiat quod omnes fructus eius duntaxat attribuantur ipſi Vicario perpetuo. Et quoniam iniquum eſſet, eos qui commodis priuantur, eadem onera quæ prius ſuſtinebant debere ſufferre: Volumus, & ſtatuimus quod Eccleſiæ, Monaſteria, Collegia, beneficia, & pia loca huiuſmodi, in quorum parochialibus eccleſiis vnitis cõtinget Vicarias prædictas erigi pro quãtitatibus fructuũ ipſis Vicariis perpetuis aſſignatorũ ad ſolutionem Quindemniorum, quam nobis & Cameræ Apoſtolicæ ſoluunt, vlterius non teneantur, ſed eis detractio fiat ad ratam certorum quæ de fructibus dictarum parochialium percipiuntur. Ita tamen quod Vicarii perpetui, qui pro tempore deputabuntur, teneantur accipere a ſede Apoſtolica nouam prouiſionem ſuæ deputationis, & ſoluere Annatam pro portione fructuum, reddituum, & prouentuum certorum ſibi aſſignata, & expedire literas apoſtolicas, nec alias ad poſſeſſionem dictarum Vicariarum perpetuarum, & ſeruitium earundem parochialium admitti poſſint, niſi ſoluta annata, & expeditis literis apoſtolicis nouæ prouiſionis, vt præfertur. Alioquin integrum quindennium ſolui debere, nec Vicarii prædicti antea tuta conſcientia fructus percipere poſſint. Volumus inſuper & ita mandamus, quod dicti Vicarii perpetui non ad liberam ordinariorum electionem, ſed ad nominationem illorum, in quorum eccleſiis vnitis ponentur, cum ipſorum ordinariorum, ſeu eorum Vicariorum præuio examine approbatione deputentur. Et ſi dictę parochiales vnitæ erunt Monaſteriis Regularium Mendicantium, poſſint a ſuperioribus dictorum Monaſteriorum nominari ex ipſis Mendicantibus, quos ſi ordinarii præuio examine per ſe, aut eorum Vicarios faciendo idoneos ad curam animarum exercendam inuenerint, & ita pro idoneis approbauerint, teneantur in Vicarios (ad nutum tamen ſuperiorum ſuorum amouibiles) deputare. Idemq; etiam ſeruetur in Regularibus Monachis tantum, dũmodo in ea parochiali, in qua vnus ex eis Monachis fuerit, ſeruata forma prædicta, Vicarius deputatus, habitent cum eo ſaltem quatuor alii ex dictis Monachis. Sicq; per quoſcunq; iudices quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi poteſtate, iudicari, & interpretari debere; Necnon irritũ, & inane decernimus quicquid ſecus a quoquã quauis auctoritate attẽtarũ forſan eſt hactenus, vel in poſterũ contigerit attentari. Nõ obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſq; contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra apoſtolica, & ad valuas principis apoſtolorum de Vrbe de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribãtur. Et quia difficile foret eas ad ſingula queq; loca deferri, quod earum Tranſumptis etiam impreſſis manu alicuius Notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ordinationis, declarationis, ſtatuti, mandati, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit in indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romę apud ſanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo

Digitized by Google

quingenteſimo ſexageſimo, ſeptimo Kal. Nouembris. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti Milleſimo qningẽteſimo ſexageſimoſeptimo, Indictione decima, die uero decimaquinta menſis Nouembris Pont. Sanctiſs. in Chriſto patris, & D.N.D. Pii diuina prouidentia Papę quinti anno eius ſecundo, Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad ualuas principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ ibidem dimiſsis copiis affixis per nos Io. Andream Rogerium, & Antonium Clerici Curſores Apoſtolicos.

Ioannes Guerardi Magiſter Curſ.

Regiſtrata apud Ceſarem Secretarium.

BVLLA S.D.N. Pii Papæ Quinti ſuper prohibitione agitationis Taurorum, & Ferarum, & annullatione notorum, & iuramentorum ſuper eiſdem pro tempore interpoſitorũ.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

DE ſalute gregis Dominici noſtræ curæ diuina diſpenſatione crediti, prout ex debito paſtoralis officii aſtringimur, ſolicite cogitantes, fideles cũctos gregis eiuſdem ab imminentibus corporum periculis, etiam animarum pernicie perpetuo arcere ſtudemus. Sane licet deteſtabilis Duellorũ uſus a diabolo introductus, ut cruenta corporum morte animarum etiam perniciem lucretur, ex decreto Concilii Tridentini prohibitus fuerit: nihilominus adhuc in pleriſq; ciuitatibus, & aliis locis, quamplurimi ad oſtentationem uirium ſuarum & audaciæ, in publicis priuatiſq; ſpectaculis cum Tauris, & aliis feris beſtiis congredi non ceſſant: unde etiam hominum mortes, membrorum mutilationes, animarumq; pericula frequenter oriuntur. Nos igitur conſiderantes hæc ſpectacula, ubi Tauri, & Feræ in circo, uel foro agitantur, a pietate, & charitate Chriſtiana aliena eſſe, ac uolentes hæc cruenta turpiaq; dęmonum & non hominum ſpectacula aboleri, & animarum ſaluti quantum cum Deo poſſumus prouidere, Omnibus & ſingulis Principibus Chriſtianis quacunq; tam eccleſiaſtica, quam mundana etiam Imperiali, Regia, uel quauis alia dignitate fulgentibus, quouis nomine nuncupentur, uel quibuſuis Cõmunitatibus & Rebuſpublicis, hac perpetuo noſtra conſtitutione ualitura ſub excõmunicationis, & anathematis pœnis ipſo facto incurrendis, prohibemus & interdicimus, ne in ſuis prouinciis, Ciuitatibus, Terris, Oppidis & locis, huiuſmodi ſpectacula, ubi Taurorum aliarumq; ferarum beſtiarum agitationes exercentur, fieri permittant. Militibus quoq; cæteriſq; aliis perſonis, ne cũ Tauris & aliis beſtiis in præfatis ſpectaculis, ipſi tam pedeſtres, quam equeſtres congredi audeant, interdicimus. Quod ſi quis eorum ibi mortuus fuerit, eccleſiaſtica careat ſepultura. Clericis quoq; tam regularibus, quam ſæcularibus beneficia eccleſiaſtica obtinentibus, uel in ſacris ordinibus conſtitutis ſub excõmunicationis pœna, ne eiſdem ſpectaculis interſint, ſimiliter prohibemus. Omneſq; obligationes, iuramenta & uota, a quibuſuis perſonis, uniuerſitate, uel Collegio de huiuſmodi Taurorum agitatione, etiam ut ipſi falſo arbitrantur, in honorem ſanctorum, ſeu quarumuis eccleſiaſticarum ſolemnitatum, & feſtiuitatum, quæ diuinis laudibus ſpiritualibus gaudiis, piiſq; operibus, non huiuſmodi ludis celebrari, & honorari debent, hactenus factas, & facta, ſeu in futurum fienda, quæ & quas omnino prohibemus, caſſamus, & annullamus, ac pro caſſis, nullis, & irritis haberi perpetuo decernimus atq; declaramus. Mandamus autem omnibus Principibus, Comitibus, & Baronibus ſanctæ Romanæ eccleſiæ feudatariis ſub pœna priuationis feudorum, quæ ab ipſa eccleſia Romana obtinent. Reliquos vero Principes Chriſtianos, & Terrarum dominos prædictos hortamur in Domino, & in virtute ſanctæ obediẽtiæ mandamus, vt pro diuini nominis reuerentia & honore, pręmiſſa omnia in ſuis dominiis, ac Terris huiuſmodi exactiſſime ſeruari faciant, vberrimam ab ipſo Deo mercedem tam boni operis recepturi; Ac vniuerſis venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, aliiſq; locorum ordinariis in virtute ſanctæ obedientiæ, ſub obteſtatione diuini iudicii, & interminatione maledictionis ęternæ quatenus in Ciuitatibus, & diœc. propriis præſentes noſtras literas ſufficienter publicari faciant, & præmiſſa etiam ſub pœnis, & cenſuris eccleſiaſticis obſeruari procurent. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac exemptionibus, priuilegiis, indultis, facultatibus, & literis apoſtolicis, quibuſuis perſonis cuiuſcunque qualitatis, & conditionis exiſtentibus, ſub quibuſcunq; tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſq; efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, etiam Motuproprio, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus illorum tenores præſentibus pro expreſsis habentes, ſpecialiter & expreſſe derogamus, cęteriſq; contrariis quibuſcunq;. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra apoſtolica, & acie campi Floræ de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur, & earum tranſumptis etiam impreſsis, manu alicuius

Notarii

Notarii publici ſubſcriptis,& ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides vbiq; adhibeatur,quæ eiſdem præſentibus adhiberetur,ſi forent exhibitæ,vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ prohibitionis,interdicti,caſſationis,annullationis, decreti, declarationis,mandati,hortationis,derogationis,& voluntatis infringere,vel ei auſu temerario contraire.Si quis autem hoc attentare præſump ſerit,indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri,& Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat.Romæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimoſeptimo,Kal. Nouēbris,Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Cæ.Glorierius.

H.Cumyn.

Anno a natiuitate D.Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo,Indictione decima , die vero decimaquinta menſis Nouemb.Pont. S.D.N.Pii diuina prouidentia Papæ V.anno eius ſecundo,Retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariç apoſtolicæ,& in Acie campi Floræ ibidem dimiſsis copiis affixis per nos Antonium Clerici,& Io. Andream Rogerium,præfati S.D.N. Papç Curſ.

Ioannes Guerardi Magiſter Curſ.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

MOTVS PROPRIVS S.D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ V. ſuper confirmatione , & ampliatione Priuilegiorum Artis Lanæ.

MOTV proprio &c. Vt ad artis Lanæ quæ tanquam nobilis Mediolani,Neapoli, Florentiæ aliiſq; inſignibus Ciuitatibus in illarum decus , & ornamentum,ac Ciuium,& populi vtilitatem,& ſuſtentationem quam maxime quotidie exercitatur exercitium,etiam in hac alma Vrbe noſtra temporum iniuria iam pene collapſum reſtaurandum,& ſuo priſtino ſplendori reſtituendum dilecti filii collegium,ſeu ſocietas Mercatorum artis Lanæ Vrbis noſtræ eo efficacius excitentur,illiq; alacrius intendãt quo vberiori ſedis apoſtolicæ munificentia nouerint ſe confoueri,collegium ſeu ſocietatem prædictam ſpecialibus fauoribus,& gratiis proſequi volentes,omnia & ſingula ipſius Collegii, ſeu ſocietatis capitula,ordinationes,ſtatuta,priuilegia,indulta,immunitates,exemptiones aliaſq; gratias a quibuſcunq; Romañ. Pontificibus prædeceſſoribus noſtris quomodolibet conceſſa,approbata,& innouata,etiam ſi illa in vſu eſſe deſierint,illorum omnium necnon literarum , & inſtrumenti,ſeu inſtrumentorum deſuper confectorum tenores pro expresſis & inſertis habẽtes, ac prout illa concernunt in dictis literis,ſeu inſtrumentis contenta,& inde ſecuta quçcunq; licita & honeſta,ac ſacris canonibus non contraria,apoſtolica auctoritate perpetuo confirmamus, & approbamus,ac illis perpetuæ,& inuiolabilis firmitatis robur adiicimus,omneſq;,& ſingulos iuris,& facti defectus ſi qui forſan interuenerint in eiſdem ſupplemus,ac omnes,& ſingulas perſonas dictam artem exercentes in perpetuum,Necnon quod moderni,& pro tempore exiſtentes ipſius Collegii,ſeu ſocietatis Conſules de omnibus,& ſingulis cauſis tam ciuilibus, quam criminalibus,ſeu mixtim etiam ratione prçteritorum quatenus inſtructæ non ſint,lanæ artem concernentibus iuxta prçfata ſtatuta,& ordinationes in futurum cognoſcere eaſq; decidere, & terminare libere & licite valeant,ita quod cauſæ præfatæ per modernos,& pro tempore exiſtentes Vrbis præfatæ Gubernatorem,& Senatorem.& Conſeruatores alioſq; Capitolinos iudices , & cæteros etiam maiores magiſtratus quouis prætextu,vel colore reaſſumi non posſint,ipſos Conſules in ordinarios,& idoneos iudices conſtituendo,& deputando perpetuo ſtatuimus,& ordinamus, Ac confirmationem,approbationem,adiectionem,ſuppletionem,exemptionem, liberationem,conſtitutionem,deputationem,ſtatutum,& ordinationem præfata ſuos plenarios, & integros effectus ſortiri & inuiolabiliter obſeruari,ac eiſdem exercentibus,& collegio ſuffragari, & illos ad omnimodam ſuorum ſtatutorum obſeruationem teneri,& efficaciter obligatos fore. Ac literas ſuper præſentibus conficiendas in libris Camerç,& Capitolii ſi videbitur regiſtrari, & nullo vnquam tempore quouis quæſito colore,vel ingenio de ſubreptionis , vel obreptionis, aut nullitatis vitio,ſeu intentionis noſtræ defectu notari,vel impugnari,nec ſub quibuſuis reuocationibus,ſuſpenſionibus,derogationibus,vel limitationibus ſimilium vel diſſimilium gratiarum a nobis,vel dicta ſede pro tempore emanatarum comprehendi,ſed ſemper ab illis exemptas,& quoties illæ emanabũt toties in priſtinũ & validisſimũ ſtatũ reſtitutas , & de nouo ẽt ſub data per eoſdẽ Collegiũ,ſeu ſocietatem eligenda conceſſas,ac validas,& efficaces eſſe, & cenſeri,& ſic per quoſcunq; iudices &c.etiam S.R.E.Cardinales ſublata &c.iudicari,& diffiniri debere,irritum quoq; &c.decernimus, necnon modernis,& pro tẽpore exiſtentibus Camerario, præſidentibus,& Clericis Cameræ apoſtolicæ,ac Senatori,Conſeruatoribus , Gubernatori, aliiſque Vrbis prædictæ Magiſtratibus, Dohaneriis,Commiſſariis,& aliis perſonis ,ne Collegiũ,ſeu ſocietatem illiuſq; ſingulas perſonas prædictas ſuper præmiſſis in aliquo moleſtare , perturbare, vel impedire quouis quçſito colore,vel ingenio audeant,ſeu prçſumant in virtute ſanctæ obediẽtiæ,

Digitized by Google

& ſub indignationis noſtræ,ac mille ducatorum auri de Camera per contrafacientes eo ipſo toties quoties &c. incurrenda partim Collegio ſeu ſocietati huiuſmodi,partim hoſpitali ſancti Iacobi Incurabilium de Vrbe applicanda pœnis diſtrictius inhibemus. Quimmo Collegio illiuſq; perſonis præfatis quoad præmiſſa eorumq; executionem quãtum in eis fuerit,ac prout ad illos communiter,vel diuiſim pertinebit faueant,& aſsiſtant, ac eadem præmiſſa integre obſeruari faciant præcipimus,& mandamus. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus,& ordinationibus apoſtolicis,ac præſcriptione etiam longisſimi temporis necnon dicte Vrbis,etiam iuramẽto &c.roboratis ſtatutis,& conſuetudinibus,inhibitionibus,declarationibus & decretis, etiam per nos,& quoſuis Romañ. Pontifices prædeceſſores noſtros etiam Motu ſimili &c.hactenus factis,& in poſterum faciendis,priuilegiis quoq; indultis,& literis apoſtolicis etiam populo Rom. Senatori,Conſeruatori,Gubernatori,prædictis,ac Clericis,& Gabellariis Dohaneriis commiſſariis aliiſq; deputatis,& perſonis quocunq; nomine nuncupatis ſub quibuſcunq; tenoribus & formis,ac cum quibuſuis clauſulis,& decretis in genere,vel in ſpecie etiam motu,& ſcientia ſimilibus conceſsis &c. Quibus omnibus in literis latisſime extendeñ. illorum tenores &c. hac vice latisſime derogamus Cæteriſq; contrariis quibuſcunq;, cum clauſulis opportunis.

Fiat vt petitur M.

ET cum abſolutione a ceñ. ad effectum &c.& quod inſtrumenta literarum, ſtatutorum,priuilegiorum,exemptionum aliorumq; prædictorum tenores habeantur pro expreſſ. ſeu in toto,vel parte exprimi,aut de verbo ad verbum inſeri posſint & cum confirmatione,approbatione,adiectione,ſupplectione, exemptione,liberatione,ſtatuto,ordinatione,decreto,inhibitione, præcepto, mandato, & derogatione præfatis quæ hic pro ſingulariter repetitis habeantur in forma gratioſa ad perpetuam rei memoriam latisſime extendeñ.& cum opportuna ſi videbitur executorum deputatione qui asſiſtant etiam ſub ceñ.&c.cum poteſtate aggrauandi &c.interdictum eccleſiaſticum apponendi inuocato etiam ad hoc ſi opus ſit auxilio brachii ſęcularis cum derogatione conſtitutionum de vna, & duabus dietis non tamen vltra tres & quod ſola præſentis motus proprii ſufficiat ſignatura, & vbiq; et in iuditio fidem faciat regula contraria non obſtañ. ſuper qua literæ etiam per Breue noſtrum cum maiori,& veriori præmiſſorum expresſione expediri posſint. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum Noñ. Septemb. anno ſecundo. Fiat. M.

STATVTO, ET ORDINE DEL PVBLICO CONSEGLIO DEL popolo Romano ſopra la riforma delle dote, Confirmato da N.S. Papa Pio quinto.

STATVIMO & ordinamo che neſſuna perſona Romana di qualunque ſtato, grado,o preeminentia ſi ſia etiamdio clerico ardiſca ne preſuma conſtituire, promettere,pagare,riceuere,tanto in danari contanti,quanto in argento, oro, gioie,prouentioni,o altre coſe etiamdio mobili e ſe mouenti,ragioni & attioni,dote & acconcio in vna,o piu volte che paſsi,o ecceda computata etiamdio caſſa bianca,bacile,e bocale la ſumma e quantita de ducati quattro milia e cinquecento de Carlini a ragione di diece carlini per ducato,ne ſia licito a queſto cõtrauenire per alcun patto,o conſentimento etiam giurato da farſi per li contraſcritti & altre terze perſone per cauſa,o occaſione di accreſcere ſomma dotale,conſtituir pegno, o in qualunche modo far fraude a queſto ſtatuto ad effetto ch'il marito,o la donna,o altri per esſi vengano ad hauer piu della detta ſomma de ducati quattromilia e 500. in alcun modo,o via diretta, o indiretta alla pena di mille ducati ſimili da incorrerſi per ciaſcuno che contrafara, e da applicarſi per la quarta parte all'accuſatore qual ſera tenuto ſecreto,l'altra quarta all'eſequutore, e per lo reſto alla fabrica del palazzo de gli magnifici Signori Conſeruatori della Camera di queſta alma Citta di Roma: e nientedimeno volemo che pagata,o non pagata la detta pena tutto quello che oltra la detta ſomma ſi deſſe,o vero ancora con interuento di terze perſone ſotto qual color ſi ſia di donatione, paraferno,o altro titolo etiam in perſona della donna. Qual ſimilmente prohibimo ſotto la pena predetta ipſo fatto ſia applicato alla fabrica del palazzo delli prefati magnifici ſignori Conſeruatori,& ancora volemo che colui che conſtituiſſe,da,ouero promette in alcun modo oltre la ſomma predetta,o ſuo herede,o ſucceſſore, ouero la donna per laqual foſſe data per verun tempo venendo il caſo della reſtitutione,poſſa ridimandare il ſopra piu & habbi perduta ogni attione che in cio,& ſopra cio li competeſſe,e detta ſopra piu s'applichi ipſo iure alla fabrica predetta come di ſopra,ordinando che tutti ſimili contratti,o priuate ſcritture quali ſopra cio ſi faceſſero ſiano quanto alla detta quantita eceſſa ipſo iure nulli & inualidi,e per vigore di esſi nulla eſequutione ſe ne poſſa fare quanto alla quantita eccedente di ducati quattro milia e cinquecento. Ancora prohibimo a tutti ſimili Notarii che non ardiſchino ne preſumino rogarſi d'alcuno inſtrumento qual ſia contra la prohibitione ſopraſcritta ne far ſcrittura che ſia incerta,o che ſi referiſca a quella cedula priuata,o qualunche altra ſcrittura, o arbitrio

di huomo

Digitized by Google

di huomo ſotto la pena del falſo e di ſcudi ducento per ciaſchedun di loro che contrafara, e de applicarſi come di ſopra, e detti contratti non validi ipſo iure & nullius fidei & eſſi notari s'intendano nondimeno priuati in perpetuo di loro officii. E ſimilmente prohibimo che neſſuna perſona poſſa in cio come mezzano intrauenire, o altrimente preſumere far cedula priuata, ouero eſſer teſtimonio in contratto, o cedula che foſſe contra la prohibitione predetta alla detta pena da incorrerſi & applicarſi come di ſopra. Vogliamo ancora che nelle ſopraſcritte prohibitioni & pene ſiano compreſi, Baroni, Cortigiani, o Foraſtieri etiamdio clerici che apparentaranno con Romani, tanto originarii, come fatti cittadini & incoli di Roma e tanto dando e promettendo quanto receuendo e ſtipulando, ouero come Mezzano, Notario, Teſtimonio, Fideiuſſore, & promiſſore, o in qualunche altro modo ſe intrametteno pur che vno delli conſorti, cioè o ſpoſa, o marito, o ſpoſo, o moglie ſia Romano originario, ouero fatto cittadino, o pur incola di Roma: ne ſia lecito alla ſpoſa poi che ſe ne ſara gita a marito, o prima moſtrare, o far moſtrare a pompa, o altramente tanto in publico, come in priuato, in preſenza di perſone che non ſiano di caſa le robbe che ſaranno nelle caſſe e ſponſalitio quali vogliamo non poſſano eccedere in numero di dua alla pena di ducati cinquecento da incorrerſi & applicarſi come di ſopra, non ſia medeſimamente lecito al ſpoſo donare piu d'vna veſte alla ſpoſa laquale ſia conforme alli habiti liciti per le vltime reformationi ſopra cio fatte alla pena predetta, o nõ ſia lecito a Padre, o Madre, o altra congiunta perſona della ſpoſa donar al ſpoſo, o ad altri per lui dirette, ouero indirette nel tempo della ſubarratione, o prima, o poi alcun vaſo, bacile, bocale, coppa, nappo, catena, o altro dono, tanto d'oro, come d'argento, danari, gioie, perle, drappi, o altre coſe etiamdio non ſimili alla pena predetta de ducati 500. & perdita delle robbe d'applicarſi come di ſopra. Non ſia lecito alli parenti del ſpoſo nell'atto della ſubarratione donare alla ſpoſa alcun dono eccetto che Padre, Madre, Fratelli, e Sorelle carnali, e conſobrini del ſpoſo alla detta pena. Non ſia licito alla ſpoſa e ſuoi al tempo della ſubarratione dar fazzoletti, o coſa ſimile ad altre perſone che a coloro che li e permeſſo di donare & che donaranno come di ſopra alla pena predetta.

Deputati ſuper præmiſsis per populum Romanum in publico conſilio Illuſtriſsimi Domini Conſeruatores Cameræ almæ Vrbis D. Ant. Vellius I.V.D. Aduocatus conſiſtorialis D. Domitius Caualerius D. Vincentius Nobilius, Magnificus Do. Angelus Prior Dominorum Capitum Regionum D. Marcus Ant. Burghesius Aduocatus conſiſtorialis D. Marius Gabrielius aduocatus conſiſtorialis D. Pitrus Tharus I.V.D. Vincentius parẽtius I.V.D. Galeatius Pogius I.V.D. Dominus Antonius Maſſa I. V. D. Dominus Lucas petrus I.V.D. Dominus Marius Frangipanus D. Cincius frangipanus D. Hector mutenus D. Horatius Narus D. Pet. Paulus Fabius D. Thomas Caualerius D. Hieronymus picus.

MOTVS PROPRIVS S.D.N.D. Pii Papæ V. Super moderatione & limitatione Dotiũ mulieribus Romanis in alma Vrbe conſtituendarum.

PIVS PAPA QVINTVS.

MOTV proprio &c. Quoniam nos pluries iuſtis cauſis moti cohortati ſumus dilectos filios noſtros Conſeruatores Cameræ almæ Vrbis & Pop. Rom. vt vellent, in modum publici ſtatuti moderari, ac limitari quantitatem vſq; ad quam in futurũ aſcendere poſſent dotes mulieribus in ipſa Vrbe inter Romanos, ſeu inter eos & exteros aliosq; ſupraſcriptos conſtituendæ, ac dandæ, ipſiq; propterea in diuerſis eorum etiam publicis conſiliis negotio tractato prius curam faciendi moderationem, & limitationem prædictam illamq; cum pœnis capitulis & clauſulis opportunis in ſcriptis redigendam Conſeruatoribus & aliis ſuperius deſcriptis demandauerint, etiam præinſerta ſcriptura ſic vt ſupra exemplata eſt in eodem publico conſilio lecta & mature diſcuſſa fuerit per ipſum conſilium approbata & in modum publici ſtatuti publicata. Nos cupientes vt inuiolabiliter obſeruetur, motu ſimili, & ſtatutum ipſum ſubſcriptum prout iacet cum omnibus ſupraſcriptis ordinationibus in omnibus & per omnia etiam apoſtolica noſtra auctoritate ex certa noſtra ſcientia perpetuo laudamus, & approbamus & confirmamus omneſq; & ſingulos tam iuris quam facti & ſolemnitatum etiam verbalium forſan amiſſarum defectus ſi qui in præmiſsis interuenerunt eadem auctoritate apoſtolica ſupplemus & pro abundantiori cautela maioriq; ipſius ſtatuti omniumq; ſupraſcriptorum efficaciam etiam nos per eadem verba ſtatutum ipſum, ac ſupraſcriptas omnes ordinationes de nouo facimus atq; inuiolabiliter perpetuo obſeruari, & ad executionem per illos ad quos ſpectat inconcuſſe demandari. Volumus & mandamus. Volentes quod huius noſtræ cedulæ ſola ſignatura ſufficiat & clauſula contraria non obſtante in iudicio & extra fidem faciat & quod præmiſsis, ac præinſerto ſtatuto & huic noſtræ cedulæ, ac diſpoſitioni per nos & ſucceſſores noſtros nunquam ſufficienter derogatum eſſe cenſeatur, niſi in publica ſignatura propoſita ſupplicatione cum huius noſtræ cedulę inſertione derogatio fuerit conceſſa: decernentes irritum & inane ſi quid in contrarium fieri contingat. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis aliiſq; dictæ Vrbis, ſtatutis reformationibus &

confue-

conſuetudinibus etiam iuramento &c.roboratis,cæteriſq; in contrarium facientibus quibuſcunque.

Placet Motu proprio M.

Dat.Romæ apud ſanctum Petrum nono Kal.Iunii anno ſecundo.

MOTVS PROPRIVS S.D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ quinti Aduocationis ad ſe,& ſucceſſores ſuos Ro.Poor.quarumcunq; cauſarum confideotiarum, tam motarum,& pendentium,quam in futurum quomodolibet mouendarũ.

PIVS PAPA QVINTVS.

MOTV proprio,&c.Licet fel.record. Pius Papa Quartus prædeceſſor noſter poſtquam certam ſimoniacę prauitatis ſpeciem beneficiorum confidentiam vocatam,etiam in Romañ.curia,atq; adeo in ſacrum venerabilium fratrum noſtrorum,tunc ſuorum ſanctæ Romanæ Ecelefiæ Cardinalium Collegium quaſi per cuniculos irrepſerat,ac nonnullos ex ipſis frarribus nimia quadam facultate,ſeu porius importunis amicorum familiariumq; precibus adductos, beneficia in confidentiam huiuſmodi recepiſſe, & tunc frequenter recipere inrellexerat,hancq; illieiram beneficentiæ exercendæ,ſeu amicitiæ colendæ viam a tanto ſaltẽ collegio prorſus eliminare cupiens,eoſdem fratres in ſuo conſiſtorio ſecreto oon ſemel admonuerar huic aliena beneficia cuſtodiendo modo,ne aſſueſcerent,ne ve illa hoc pacto reciperent, ſed ſic recepta dimitterent,Cumq; ad aures ſuas perueniſſer eorũ aliquos monitionis huiuſmodi immo potius ſuimet oblitos ea quæ cuſtodienda receperant beneficia nondum tamen dimiſiſſe,& inſuper illos & nonnullos alios etiam Patriarchas, Archiepiſcopos ,& alios Epiſcopos, eccleſias,monaſteria,dignitates,& alia beneficia in eorum fauorem reſignata,ceſſa,vel alias dimiſſa acceptaſſe, illaq; in titulum,commendam,vel adminiſtrationẽ,aut alias auctoritate Apoſtoliea conceſſa qnandoq; in reſignanrinm,vel eedentium,ſeu eriam aliorum fauorem cepiſſe, vel alias dimiſiſſe,ac ſibi propterea fructus eccleſiarum,monaſteriorum,dignitatum, & aliorum beneficiorũ hniuſmodi in toto,vel in parte , ac regreſſus,ſiue acceſſus,& ingreſſus ad eccleſias, monaſteria,& beneficia huiuſmodi ſibi reſeruari procuraſſe,& obtinuiſſe,ad hoc videlicet,vr cõfidentes ſic decimarum apoſtolicarum,vel communis dicti collegii,& annatæ,aliorumq: iurium dictæ Cameræ debitorum ſolutionem eluderent,& alia tunc expreſſa feciſſe in animarum ſuarũ periculum,& perricioſum exemplum.His & aliis tunc expreſſis occurrere volens per ſuas ſub plumbo expeditas literas,eccleſias,& monaſteria,ac beneficia huiuſmodi ipſo iure a die receptionis eorum vacauiſſe,& vacare,ac fructnum reſeruationes vt præmittitur factas, ac regreſſus, ſiue acceſſus,& ingreſſus conceſſos huiuſmodi ceſſaſſe,& ceſſare,ac extinctos eſſe,& alia ſimiliter tunc expreſſa decreuerit,& declarauerit,cum prohibitionis,& deereti,ac aliis clauſulis etiã tunc expreſſis,prout in ipſis literis plenius cõrinetur.Tamen pro eo,quod ipſe Pius prædeceſſor ſibi ipſi & ſucceſſoribus ſuis præmiſſorũ,& in eiſdẽ literis contentorũ cognitionẽ, & dictarum literarum executionem prout debebat non reſeruauir,cũ, vt plorimũ,iſtæ confideotiæ inter S.R.E.Cardinales,& Archiepiſcopos, Epiſcopos , & alios potentes viros ſint,& inferiores iudices ad eos pro eorum dignitatibus,gradibus,vel officiis,aut porentia reſpectum habentes , ac etiã quia nullus eſt,qui conira eos ſe inſtigatorem,aut accuſatorem oſtendere , aut propalare velit iniuſtitia deſuper exhibenda,& miniſtranda,ae præfatis Pii prædeceſſoris literis exequendis ſe negligentes,aut moroſos reddunr.Quo fit,vt ad aures noſtras non ſine animi noſtri diſplicentia peruenit,vt nonnulli ſacros canones,ſeu literas Pii prædeceſſoris huinſmodi paruidentes nõ vereantur in animarum ſuarum perniciem eccleſias etiam Cathedrales,& metropolitanas, monaſteria,prioratus,& alia beneficia ſecularia,& regularia in confidentiam,quam ſimoniacã prauitatem ſapere non ignorant,acceptare,& retioere,ſeu illa in vim aſſertorum regreſſuum , ſiue acceſſuum,& ingreſſuum ſic,vt præfertur,eis conceſſorum,& effectum,vt aiunt,ſortitorem conſequi & habere velle,Nos,qui poſt noſtram ad ſummi apoſtolatus apicem diuina fauente clemẽtia aſſumprionem inter alias nobis imminẽtes euras hoc præcipue,& maxime cordi habuimus, prout habemus,huinſmodi confidentias de medio tollere,& in ſua pertinacia circa huiuſmodi eccleſiarum,monaſteriorum,& beneficiorum derentionem, ſeu aſſecutionem perſiſtentes niſi reſipiſeant debitis nobis viſis pœnis plecti,ac vnicuiq; prour ex noſtro vniuerſali,& paſtorali officio tenemur,in his iuſtitiam miniſtrare,& ne abuſus,vel potius delictum huiuſmodi vlterius fidelium animas illaqueatas tenendo progrediatnr,omni debito,& celeri remedio prouidere volentes.Motu ſimili &c. ac ex noſtra certa ſcienria,& de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine præmiſſorum omnium cognitionem,& literarum prædictarum execotionẽ nobis , & ſucceſſotibus noſtris Romanis Pontificibus canonice intrantibus reſeruantes prout harum ſerie reſeruamus, omnes,& ſingulas confidentiarnm huiuſmodi contra quoſcunq; etiam eiuſdem S.R.E. Cardinales,Archiepiſcopos, Epiſcopos,& alios quoſcunq; coram quibuſeunq; iudicibus , etiam ad hoc ſpecialirer delegatis,etiam ſacri Palatii apoſtolici cauſarũ auditoribus,ac S.R.E . Cardinalibus motas,& pendentes in eiſdem ſtatu,& terminis in quibus reperiuntur,ac etiam alias quaſcunq;

ſimilium

Digitized by Google

ſimilium confidentiarum cauſas contra ſupradictos,& alios quoſcunq; de cætero mouendas, ſeu ad nos quomodolibet deferendas per nos ſummarie ſimpliciter,& de plano ſine ſtrepitu, & figura iudicii ſola facti veritate inſpecta etiam per viam inquiſitionis,ſeu ex noſtro officio, aut alias nobis expedire videbitur procedendo,audiendas,cognoſcendas,decidendas,fineq; debito terminandas,& totaliter exequendas ad nos auocamus,deciſioniq;,& terminationi per nos ſuper illis faciendæ appellatione quacunq; etiam alias de iure admisſibili reiecta,& poſtpoſita ſtādum,ac acquieſcendum,& omnino parendum,& obediendum fore ſtatuimus,& ordinamus,ſic quæ mentis,& voluntatis noſtræ incommutabilis eſſe dicimus,decernimus,& declaramus,Certificantes prout certificamus,& atteſtamur omnibus,& ſingulis ſupradictis in ipſis cauſis eos in eorum prætenſis iuribus,& aliis quæ coram nobis dicere,& allegare, ſeu prætendere voluerint audiendo iuſtitiam,vt par eſt,nos miniſtrare paratos exiſtere.Non obſtātibus præmisſis,& quibuſuis conſtitutionibus,& ordinationibus Apoſtolicis,ac Cancellariæ Apoſtolicæ regulis incōtrarium quomodolibet editis,ceteriſq; contrariis quibuſcūq;. Volentes ſolam noſtram,per placet,ſignaturam ſufficere,& vbiq; in iudicio fidem facere,quacunq; regula contraria non obſtāte. Et vt præmiſſa ad ſupradictorum,& aliorum quorum intereſt notitiā deueniri posſint,præſentem noſtrum motum proprium per vnum ex noſtris curſoribus in Baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe,& Cancell. Apoſtolicæ valuis illius copia inibi affixa, vt moris eſt, publicari mandamus,Quæ omnes ſupradictos perinde arctent,ac ſi eis ipſe motus proprius perſonaliter intimatus fuiſſet.

Placet Motu proprio. M.

Anno a Natiuitate Domini M D LXVIII.Indic.XI.Die vero quinta menſis Ianuarii Pont. Sanct ſſ.in Chriſto patris D.& D.N.Pii diuina prouidentia Papæ quinti Anno ſecundo, ſupraſcriptæ literæ affixæ,& publicatæ fuerunt in locis ſupraſcriptis per me Stephanum de Olca S.D.N.Papæ Curſorem.

Franciſcus Sottocaſa Mag.Curſ.

Andreas de Grasſis Not.a S.D.N.ſpecialiter deputatus.

BVLLA S.D.N.D. Pii Diuina prouidentia Papæ V. Super deponendis fructibus,& diſtributionibus beneficiorum eccleſiaſticorum lite pendente.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

CORDI nobis eſt lites minuere,& a laboribus ſubditos,maxime perſonas eccleſiaſticas diuino cultui deditas,releuare.Sane cum(ſicut accepimus)in pleriſq; Cathedralibus,& Collegiatis Eccleſiis earum conſtitutionibus,& ſtatutis etiam a ſede apoſtolica approbatis,& confirmatis cautum ſit. quod occurrentibus litibus,& controuerſiis inter prouiſos de dignitatibus,officiis, canonicatibus,& præbēdis,portionibus,& præſtimoniis cæteriſq; beneficiis eccleſiaſticis qualitercunq; qualificatis,tā ordinaria,quam apoſtolica auctoritate tam ſuper illorum prouiſione,ſeu inſtitutione, aut poſſesſione,quam illorum idoneitate,& habilitate,aut alias ex quauis cauſa,& eotundem ad dignitates,canonicatus,& præbēdas,cæteraq; beneficia eccleſiaſtica prædicta admisſione, & receptione,& capitulum,& canonicos,cæteraq; capitulares perſonas ad quos admisſio, & receptio tā de iure,quam ex conſuetudine ſpectat,& pertinet,aut etiam alias perſonas eccleſiaſticas afferētes beneficia prædicta ad ſe de iure ſpectare,ipſi ſic prouiſi interim beneficiorum huiuſmodi fructus,ac diſtributiones non percipiant,ſed capitulum,& canonici illas vel in ſuos vſus, & vtilitatem conuertendas,ſeu reſtituendas ei,cui de iure reſtituendæ erunt,recipiant,prout in dictis cōſtitutionibus,& ſtatutis,ſeu conſuetudinibus continetur,quo ſactum eſt vt lites huiuſmodi immortales efficiantur,nec earum optatus finis videri posſit:Hinc eſt quod nos hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione auctoritate apoſtolica ſtatuimus,atq; decernimus,quod fructus, redditus,& prouentus,ac diſtributiones,cæteraq; emolumenta,quę vigore conſtitutionum,conſuetudinum,& ſtatutorum prædictorum a capitulo,& canonicis recipienda(vt præmittitur) erant, amplius non ab eiſdē capitulo,& canonicis recipiantur,ſed penes perſonā fide, & facultatibus idoneam per iudicem,coram quo cauſæ huiuſmodi pendere repertæ fuerint,eligendam, & nominandam deponantur,reſtituenda ei,cui de iure poſtea reſtituenda fuerint.Sicq; per quoſcunq; Iudices,& Commiſſarios quauis auctoritate fungentes in quauis inſtantia iudicari debere, ſublata eis,& eorum cuilibet quauis aliter iudicandi,& interpretandi facultate. Irritum quoq; & inane decernimus,ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter,vel ignoranter cōtigerit attentari. Non obſtantibus pręmisſis,ac quibuſuis apoſtolicis, necnon in prouincialibus,& ſynodalibus Conciliis æditis generalibus,vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus,& quarumuis eccleſiarum prędictarum etiam iuramento,cōfirmatione apoſtolica,vel quauis alia firmitate roboratis ſtatutis,& cōſuetudinibus etiā immemorabilibus,priuilegiis quoq; indultis & literis apoſtolicis illis,eorumq; capitulis,& ſuperioribus per quoſcunq; Romañ.Pontifices prædeceſſores noſtros,ac nos,& ſedem apoſtolicam ſub quibuſcūq; tenoribus,& formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis,aliiſq; efficacioribus,& inſolitis clauſulis,nec-

Digitized by Google

lis,necnon irritantibus,& aliis decretis etiam Motu proprio,& ex certa ſcientia,ac qnauis etiã Imperiali,vel Regali conſideratione,vel inſtantia,& alias quomodolibet conceſsis approbatis, & innouatis. Quibus omnibus(etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione ſpecialis, ſpecifica, indiuidua,& expreſſa,non autem per clauſulas generales idem importantes mentio,ſeu quæuis alia expreſsio habenda,aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret,perinde ac ſi tenores huiuſmodi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſerti,& forma in illis tradita obſeruata foret,pro ſufficienter expreſsis habentes)ſpecialiter,& expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunq;. Volumus autem quod præſentium Tranſumptis manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis,& ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in iudicio,& extra adhibeatur,quæ præſentibus adhiberetur,ſi forent exhibitæ,vel oſtenſæ. Quodq; literæ ipſæ Cameræ,& Cancellariæ apoſtolicarum,& audientiæ cauſarum Palatii apoſtolici valuis,& in acie campi Floræ dimiſsis inibi copiis,publicatæ,& affixæ omnes ita afficiãt, & arctent,ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorũ ſtatuti,decreti,derogationis,& voluntatis infringere,vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit,indignationem omnipotentis Dei,ac beatorum Petri,& Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo,tertio Cal.April. Pontificatus noſtri anno tertio,

Cæ. Glorierius.

P.Eps Narnień.Summiſta.

H. Cumyn.

Regeſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo,indictione vndecima,die vero ſecunda menſis Iunii Pontificatus ſanctiſſ. in Chriſto patris,& D.N.D. Pii, diuina prouidentia Papæ quinti, anno tertio,retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Cameræ,& Cancellariæ apoſtolicarum,& audientiæ cauſarum Palatii apoſtolici, ac in acie campi Floræ dimiſsis in omnibus locis præfatis earundem retroſcriptarum literarum copiis affixis,per nos Iulium parinum,& Ioannem Botnotum prælibati S.D.N.Papæ Curſ.

Io.Freile Magiſter Curſ.

BVLLA S.D.N. Pii diuina prouidentia Papæ V.Relaxationis prohibirionis de non admittendis Reſignationibus per Ordinarios,cum modificationibus.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

QVANTA Eccleſiæ Dei incommoda omni tempore attulerit, & nunc quotidie magis afferat miniſtrorum in eam ingreſsio vitioſa,iam late perſpiciant, & cum mœrore expendant Præſules omnes & paſtores,quando hæc pernicies cęterarũ omnium maxima,tam multas orbis Eccleſias impie violarit. Quia vero hoc malum cum in cæteris frequens,tum maxime in beneficiorum,& officiorum eccleſiaſticorum dimiſsione admittitur,nemini moleſtum eſſe debet, quod pridem de reprimendis quotidianis fraudibus quæ hac in re frequentiores internoſcuntur, certam aliquam rationem tandem iniuri, officii noſtri parte a in prohibenda omnibus interim reſignationum huiuſmodi receptione paulo ſeuerius interpoſuerimus,omneſq; beneficiorum interim reſignandorum diſpoſitiones quæ fierent,in irritum reuocauerimus,ac etiã decreuerimus nullum per eas in illis ius, neq; titulum:vel coloratum tam in petitorio, quam in poſſeſſorio ipſis prouiſis tribuere, quin etiam eos ad illa deinceps obtinenda perpetuo inhabiles fore;Collatores vero alias in illorum diſpoſitione etiam tanquam deuolutionis iure ſeſe interponere non poſſe,ſed de eis vt vere vacantibus,ſiue per Romanum Pontificem,ſiue alios collatorum eorundem ſuperiores,vti præuentum eſſet, libere prouideri.Nunc autem intendentes inſtitutum hoc noſtrum, quo ſanctuarium Domini cupimus illibatum auctore Domino perſequi,ac ſimul quantum in nobis eſt cauere,ne reſignationes ipſæ dehinc pro cuiuſq; arbitrio,nulliſq; vel certe leuibus cauſis paſsim, & temere admittantur,Prohibitionem,& alia prædicta ac cætera omnia noſtris ſuper his literis cõtenta eatenus relaxamus;vt poſthac Epiſcopi,& alii facultatem habentes eorum duntaxat reſignationes recipere,& admittere poſsint,qui aut ſenio confecti, aut valetudinarii, aut corpore impediti,vel vitiati,aut crimini obnoxii,cenſuriſq; eccleſiaſticis irretiti,aut nequeunt, aut non debent eccleſiæ,vel beneficio inſeruire,ſeu qui vnum aliud vel plura beneficia obtinuerint, vel quos ad aliud contigerit promoueri,Religionem quoq; ingreſſuri,vel matrimonium contracturi,ſi ſtatim poſtea id re ipſa exequantur:deniq; cum quis ex aliis caſibus acciderit, qui conſtitutione felicis recordationis Innocentii Papæ iii de dimittendis cathedralibus eccleſiis, edita cõtinentur,Qui etiam ob capitales inimicitias nequeunt,vel non audent in loco beneficii reſidere ſecuri, Sed nec horum vllus ſacro ordini mancipatus, niſi religionem ingreſſurus valeat vllo modo beneficium,vel officium eccleſiaſticum reſignare, niſi aliunde ei ſit quo in vita poſsit cõmode ſuſtentari, Ad hæc beneficiorum,& officiorum permutationes admittere, quę canonicis ſanctionibus,& apoſtolicis conſtitutionibus permittuntur.Caueant autem Epiſcopi,& alii prædicti

Digitized by Google

dicti,itemq; omnes electores,pręſentatores,& patroni tam eccleſiaſtici,quam laici quicunque ſint, ne verbo quidem,aut nutu,vel ſigno futuri in huiuſmodi beneficiis, & officiis ſucceſſores, ab ipſis reſignantibus,aut aliis eorum ſignificatione, vel hortatu deſignentur,aut de his aſſumendis promiſſio inter eos,vel etiam intentio qualiſcunq; intercedat. Cæterum præcipimus,atq; interdicimus;ne ipſi Epiſcopi,aut alii collatores de beneficiis,& officiis reſignãdis prædictis, aut admittentium conſanguineis,affinibus,vel familiaribus,etiam per fallacem,circuitum multiplicatarum in extraneos collationum,audeant prouidere,quod ſi ſecus,ac etiam quicquid pręter, vel contra formam prædictorum fuerit a quocunq; temere attentatum,id totum ex nunc vires, & effectum decernimus non habere. Qui vero cõtrafecerint,vt in eo quo deliquerint puniãtur, a beneficiorum,& officiorum collatione,necnon electione,præſentatione,confirmatione,& inſtitutione prout cuiq; competierit,tandiu ſuſpenſi remaneant,donec remiſſionem a Romano Pontifice meruerint obtinere,& qui talia beneficia,ſeu officia receperint,eos prædictis pœnis volumus ſubiacere. Et nihilominus in eos,qui ſic ſuſpenſi conferre,eligere,præſentare,cõfirmare,vel inſtituere auſi fuerint,excommunicationis quo ad perſonas,quo vero ad capitula,& conuentus a diuinis ſuſpenſionis ſententias ipſo facto promulgamus: quibus etiam nullus alius quã ipſe Romanns Pontifex,ſiue abſolutionis,ſiue relaxationis gratiam (excepto mortis articulo) valeat impartiri. Prohibitione,& literis noſtris prædictis nihilominus in cæteris omnibus perpetuo valituris. Non obſtantibus quibuſcunq; priuilegiis,indulgentiis,& literis apoſtolicis generalibus,& ſpecialibus quibuſcunq;, Epiſcopis,& aliis ſuperioribus,ac inferioribus eccleſiarũ prælatis,necnon Eccleſiis,Monaſteriis,Capitulis,Conuentibus,Collegiis,& Vniuerſitatibus , eorũq;,& aliis perſonis etiam Regia & Imperiali maieſtate præditis ſub quacunq; verborum forma,& conceptione conceſſis,per quæ effectus præſentium impediri poſſet quomodocunq;, vel differri,etiam ſi de eis ipſorumq; totis tenoribus ad verbum,ac de propriis nominibus eorum, necnon Eccleſiis,Monaſteriis,locis,ordinibus,& dignitatibus quibus necnon cauſis propter quas illa conceſſa ſunt,ſpecialem & expreſſam pręſentibus fieri oporteret mentionem. Cæterũ iubemus eaſdem præſentes ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe,& in acie campi Floræ publicari,& earum exempla affigi: volumuſq; eas ſic publicatas omnes & ſingulos perinde afficere,& obligare,ac ſi illis ipſis fuiſſent ſingulariter intimatæ: Exemplis quoq; prædictis etiam impreſſis,manuq; Notarii publici,& ſigillo prælati eccleſiaſtici,vel eius curiæ obſignatis, eandem protſus fidem adhiberi,quæ ipſis præſentibus ſi forent exhibitæ,vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginã noſtræ relaxationis,præcepti,interdicti,decreti, promulgationis, iuſſionis,& voluntatis infringere,vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit,indignationem omnipotentis Dei,ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum,anno incarnationis Dominicę Milleſimo,quingenteſimo ſexageſimo octauo, Kal. Aprilis,Pont. noſtri anno tertio.

Cæ. Glotierius.
H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, indictione vndecima, die vero decima menſis Aprilis, Pontificatus ſanctiſ. in Chriſto patris,& D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ quinti,anno tertio. retroſcriptæ literæ apoſtolicæ,affixæ,& publicatæ fuerũt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe,& in acie campi Floræ dimiſſis ibidem eorundem exemplis affixis per nos Iulium Parinnm,& Ioannem Andream Panizzam prælibati S. D.N. Papæ Curſ. Bartholomæus Sottocaſa Mag. Curſ.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

BVLLA S.D.D. Pii diuina prouidentia Papæ V. Reuocationis facultatum conceſſarum Comitibus Palatinis,& aliis etiam Collegiis Romanæ Curiæ, Super promoueñ. ad Doctoratus,Licentiaturę,& Magiſterii gradum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

QVamuis a ſede Apoſtolica ad quam negotiorum multitudo vndiq; confluit, curis omnino plena innumeris nonnulla interdum ex iuſtis cauſis concedantur,quæ ſucceſſiuis temporibus in publicum detrimentũ,& alieni iuris præiudicium tendere noſcuntur,non debet reprehenſibile videri, ſi Romanus Pontifex,ad cuius prouidentiam pro debito paſtoralis officii ſpectat ſuper iis debite prouidere,illa rationabilibus & iuridicis ſuperuenientibus cauſis deinde cognitis quandoq; reuocat & annullat,ac in ſtatum redigit rationis. Sane cum fide digna plurimorum relatione non ſine animi noſtri moleſtia intellexerimus nonnullos Comites Palatinos,& diuerſos alios prætextu facultatum ſibi a Romanis Pontificibus & Sede Apoſtolica conceſſarum quamplurimos tam laicos quam Clericos tam iure ciuili, quam Canonico,& Theologia,nullo,aut nõ debito examine præuio indoctos & inhabiles, Doctores, Licentiatos,& Magiſtros creaſſe,& promouiſſe,vti ad dignitates cæteraq; beneficia eccleſiaſti-

ſa faciliius aſſumerentur,& de eis prouiderentur in animarum ſuarum iacturam, & quampluriimorum ſcandalum: Nos huiuſmodi ſcandalis quantum in nobis eſt obuiare,& alias ne de cætero inhabiles ad huiuſmodi gradus admittantur prouidere volentes,Motu proprio non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam,ſed ex mera deliberatione & ex certa ſcientia noſtris,ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione omnia & ſingula facultates,& indulta eiſdem Comitibus,ac etiam quibuſuis Officialium Romanæ Curię Collegiis, ſingulisq; aliis perſonis cuiuſcũq; ſtatus,gradus,ordinis,& præeminẽtiæ exiſtẽtibus,ad Doctoratus,Licentiaturæ,& Magiſterii gradum promouendi per quoſcũq; Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros,& ſedem apoſtolicam,ac etiam nos, etiam Motu ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus quomodolibet conceſſa,confirmata,& innouata, illorum tenores præſentibus pro expresſis habentes,auctoritate apoſtolica tenore præſentium perpetuo reuocamus,caſſamus,& annullamus:ac decretis Concilii Tridentini inhærentes decernimus, & declaramus,eos,qui a Comitibus & aliis præfatis promoti fuerunt quo ad dignitates cæteraq; beneficia eccleſiaſtica,nulla gradus prærogatiua frui & gaudere poſſe,vel debere. Et ſic in præmisſis omnibus & ſingulis per quoſcunq; iudices etiam cauſarum Palatii apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi,& interpretandi facultate,interpretari, iudicari,& diffiniri debere, Necnon irritum & inane quicquid ſecus ſuper iis a quoquam quauis auctoritate ſcienter,vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis,ac præfatis,& quibuſuis aliis facultatibus, priuilegiis, indultis,& literis apoſtolicis eiſdem Comitibus,& Collegiis,necnon quibuſuis aliis etiam ex quauis cauſa etiam vrgentisſima,aut in vim contractus inter eos,& ſedem prædictam initi,vel ex cauſa onerosſa,etiam motu proprio,ac conſiſtorialiter,& alias quomodolibet conceſsis,ac etiam iteratis vicibus approbatis,& innouatis,quibus omnibus illorũ omnium tenores ac ſi de verbo ad verbum inſererentur,præſentibus pro ſufficienter expresſis habentes,quo ad hunc effectum ſpecialiter & expreſſe derogamus,cæteriſq; contrariis quibuſcunq;. Vt autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur,volumus quod in Cancellaria noſtra apoſtolica,& acie campi Floræ de more publicentur,& inter Conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur. Et quia difficile foret eas ad ſingula quæq; loca deferri,quod earum tranſumptis etiam impresſis manu alicuius Notarii ſubſcriptis,ac ſigillo alicuius prælati munitis eadem prorſus fides adhibeatur,quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitę,vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis,caſſationis,annullationis,decreti,declarationis,derogationis, & voluntatis infringere,vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit,indignationem omnipotentis Dei,ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romę apud ſanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo. Kal. Iunii. Pontificatus noſtri anno tertio.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Regeſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo,indictione vndecima,die vero vigeſima octaua Iunii Põtificatus ſanctiſ. in Chriſto patris & D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ quinti anno tertio, retroſcriptæ literæ Apoſtolicę affixę & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ,& in acie campi Floræ vt eſt moris dimisſis ibidem præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpacium affixis & deinde amotis per nos Iulium Parinum, & Philibertum Chappius prælibati S.D.N. Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

S.D.N.D. Pii Papæ quinti Translatio Curę Monialium a fratribus ordinis Minorum Conuentualium ad ordinarios locorum.

PIVS PAPA QVINTVS.

AD perpetuam rei memoriam. Cum (ſicut accepimus) diuerſa Monialium Monaſteria curæ,& regimini dilectorum filiorum Fratrum ordinis minorum Conuentualium ſancti Franciſci ſubiecta eſſe reperiantur, Nos volentes pro noſtri paſtoralis officii ſolicitudine eoſdem fratres, vt commodius, & liberius ſacrarum literarum ſtudiis incumbere valeant,ab onere,& impedimento gubernii Moniali huiuſmodi liberos eſſe,Motu proprio & ex certa ſcientia,maturaq; deliberatione noſtra,ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine,Fratres Conuentuales prædictos vbicunq; exiſtentes, ab omni cura, gubernio,regimine,& adminiſtratione quorumcunq; Monaſteriorum Monialium,ſeu Bighinarum,aut Bizocherarum,vel alias quomodolibet commiſſorum,& per eos hactenus regi, & gubernari ſolitorum,exnunc in perpetuum auctoritate apoſtolica tenore præſentium penitus abſoluimus,ac totaliter liberamus,eoſq; ab hmõi onere abſolutos,liberos,& ĩmunes fore, & eſſe, nec deinceps in illis quouis prætextu, aut quæſito colore ſe vllatenus ĩtromittere poſſe, neq; debere decernimus,ac ipſorum Monaſteriorum Monialium curam, & gubernium eiſdem Fratribus

tribus de cætero omnino interdicimus. Ne antem ipſa Monialium Monaſteris propterea in ſpiritualibus, aut temporalibus detrimentum aliquod patiantur, noſtræ prouidentiæ diligentia opportune proſpicere cupientes, eadem Monialium Monaſteria omnia, & ſingula locorum ordinariis, in quorum Ciuitatibus, aut diœceſibus reſpectiue conſiſtunt, per eos feliciter regenda, & proſpere dirigenda auctoritate & tenote prædictis motu ſimili ſubiicimus, atq; ſupponimus, eaq; ab ipſis ordinariis regi & gubernari debere volumus, ac mandamus. Et vt id prompte, libenterq; ſuſcipiant, & exequantur, eis in virtute ſanctæ obedientiæ iubemus, curamq; Monaſteriorum huiuſmodi bene, ac diligenter gerere, & exercere, donec aliter per nos; ſeu ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices deſuper fuerit ordinatum, diſtricte præcipimus, Mandantes eiſdē Ordinariis, vt cōtradictores quoslibet, & rebelles, præſentibus noſtris literis parere recuſantes, ſeu differentes, etiam ſi dicti fratres fuerint, per pœnas ſibi beneuiſas etiam pecuniarias, ac demum per excommunicationis, & alias ſententias & cenſuras eccleſiaſticas, cæteraq; opportuna iuris, & facti remedia omni & quacunq; appellatione poſtpoſita, ac prorſus remota, auctoritate noſtra comprimant & compeſcant, eoſq; ad parendum, & cum effectu ſtatim obediendum præſentibus literis cogant, & compellant, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis, ſuper quibus dictis Ordinariis plenam & liberam harum ſerie facultatem concedimus, & poteſtatem. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnō Monaſteriorum & ordinum huiuſmodi etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoq; indultis, & literis apoſtolicis etiam Mari magno, & bulla aurea, ſeu concordiæ, aut alias nuncupatis, & cū quibuſuis clauſulis etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibuſq; & aliis decretis quomodolibet cōceſſis, confirmatis, & ſæpius innouatis, quibus omnibus, etiam ſi de illis eorūq; totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & indiuidua mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, eorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ad effectum præſentium ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſq; contrariis quibuſcūque, aut ſi Fratribus, vel Monialibus prædictis, vel quibuſuis aliis cōmuniter, vel diuiſim ab apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excōmunicari non poſſint per literas apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus inſuper quod præſentium tranſumptis manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ originalibus literis adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Quodq; eædem præſentes per aliquem Notarium publicum, vel vnum ex Curſoribus noſtris in generali doctorū fratrum Capitulo, quod nunc in alma Vrbe noſtra celebratur, lectæ, omnes & ſingulos arctent, perinde ac ſi omnibus & ſingulis quos concernunt perſonaliter intimatæ fuiſſent. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, Die 3. Iunii. 1568. Pont. noſtri anno tertio.

Cæ. Glorierius.

Anno a Natiuitate Domini M. D. LXVIII. Indictione xi. die vero x. mēſis Iunii, Pont. S. D. N. D. Pii diuina prouidentia Papę V. anno tertio, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ lectæ., & publicatæ fuerunt in generali retroſcriptorum Fratrum Conuentualium, videlicet Miniſtrorum Generalis, & prouincialium congregatione habita in conuentu ſanctorum Apoſtolorum de Vrbe per me Robertum Fontanum Archiuii Romanę Curiæ ſcriptorem Clericum Mutinenſem Præſentibus Illuſtriſſimo, & Reuerendiſſimo D. Alexandro Cardinale Cribello Viceprotectore, & Reuerendiſſimo patre D. Epiſcopo S. Agathæ teſtibus, &c. In quorum fidem hic me ſubſcripſi.

Robertus Fontanus Archiuii Rom. Cur. ſcriptor.

SANCTISS. D. N. D. Pii Papæ V. Conſtitutio de proprietate ſublata Fratribus ordinis minorum conuentualium, & de ambitu officiorum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

AD extirpandos capitæ proprietatis abuſus, ſummum bonum in frugifera religione fratrum minorum Conuentualium nuncupatorum peruertentes, ſimulq; frangendam peſſimam corruptelam, quæ de adminiſtrationibus, & officiis huius ordinis, per gratiam, & ſordes conſequendis, perperam inoleuit, De nobis attributæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulos fratres prædictos, etiam ſi Magiſtri Generales, Prouinciales, Cuſtodes, & alii quicunq; ſint, priuato rerum, bonorumq; omnium immobiliū & ſe mouentium dominio, vſu, vſufructu, poſſeſſione, & proprietate, quocunq; per eos modo acquiſitis, & ad ipſos obuentis, perpetuo priuamus, dictaq; poſſeſſione amouemus, & amotos nunciamus, illaq; omnia & ſingula, in communes ſuarum cuiuſq; domorum, & prædictæ Religionis vſus conuertenda concedimus, ac omnia, & quæcunq; priuilegia, diſpenſationes, licentias, permiſſiones, & indulta, eis, & ipſorum ſingulis, ſuper his, ac domibus, cellis, hortis, pecuniis, aliiſq; rebus, etiam cauſa ſenii, infirmitatis, parentum ſubuentionis, cōgerendæ ſororibus dotis, & cu-

Digitized by Google

iuſcunq; alterius pii officii intuitu,habendis,retinendis,& fruendis,etiam per quoſcunq; Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & ſedem apoſtolicam, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia conceſſa, confirmata, & innouata, quibuſcunque concepta formulis,ac clauſulis, & decretis ſuffulta (quorum omnium tenores præſentibos habemus pro expreſſis) ſpecialitet & expreſſe reuocamus, Volumuſq; illa omoia,& ſingula,vires,& effectum de cætero nõ habere, Et nihilominus mandamus Magiſtris,& Superioribus omnibus, in virture ſanctæ obedientiæ,vt rerum,& booorum omnium prædictorum poſſeſſionem,oomine domorum, & locorum ſuotum capiant,vt illa illorumq; fructus,in communes omnium vſus conuertantur, Statuẽtes vt deioceps nullus omnino frarrum dicti ordiois,ſiue priuatus, ſiue Cuſtos, ſiue Prouincialis,ſiue generalis Magiſtri officio fungens,etiam pretextu huiuſmodi priuilegiorum,diſpenſationum,permiſſiooum,& indultorum,ſeu inuereratæ conſuetudinis,voto repugnautis,aut quacunq; alia cauſa,proprium quicquam,aut priuatom habeat,ſed omnia vbiq; communia, & indiuiſa omnibus religioſis eſſe, Quinetiam Magiſtri,Cuſtodes,& Guardiani, vitam cum frarribus ſuis cõmunem ducere debeant,in Refectorio ſemper comedant, Nullas ædes ſeparatas, ſiue in Clauſtro,ſiue alibi habeant,ſed vnica cella,eademq; cum cæteris aliorum fratrum coniuncta,contenti eſſe debeant,Pari quoq; ratione cæteri fratres,niſi ſibi proprii vendicantes,neceſſariũ victũ, & veſtitum,a ſoa quiſq; domo,& per eius Miniſtros capiant, Pecuniæ vero, & quęcũq; aliæ res, quæ cuiq; priuatim,etiam intuitu perſonæ,vndecunq; dooatæ,& relictæ fuerint, Superiori, horarum vigintiquatuor interuallo exhibeantor,qui illas ſtatim depoſito cõmittat,& inde tantum exhibitori miniſtrari iubeat,quantum præſens rei conuenientis neceſſitas videbitur poſtulare, Eam præterea diligentiam Superior adhibere debebit,vt ſingolorum maxime infirmorum neceſſitaribus,iuxta cuiuſq; exigentiam debite conſulatur, Ad hæc nullus omoino Magiſtrorum, Cuſtodum,& Guardianorum,adminiſtrarionem prædictorum bonorum,& aliarum rerum temporalium,diſpeoſationemq; pecuniarum,& redituum ſuæ cuſtodiæ, vel domus, etiam nomine Conuentus habere,ſiue exercere,vel ſeſe in eis interponere poſſit,ſed vniuerſum id onus tribus religioſis a Magiſtro Generali ita demandetur,vt primus rerum,& bonorum cuſtodiæ, ſiue domus,inferendorumq; in eam reddituum curam habeat, Alter tanquam depoſitarius pecunias, & cætera ab illo importata fideliter aſſeruet, Reliquus de pecuniis,& rebus a depoſitario captis Cuſtodi,Guardiano,& fratribus,ac domui uniuerſæ,de neceſſariis,ueluti diſpenſaror, cũ ipſius Cuſtodis,ſeu Guardiani auctoritate prouidear, Officiorum hujuſmodi inuicem confuſione penitos inrerdicta,Sed & ij tres,tam accepti,quã impenſi,ſingulis menſibus,ſuo Cuſtodi, uel Guardiaoo,adhibitis etiam duobus,uel tribus frarribus einſdem domus probationibus, rerumq; uſu peritis,deinde ipſimet rurſus præſeotibus Cuſtode,Guardiano,& peritis,Magiſtro generali, uel Viſitatoribus,quotieſcunq; uiſitationis officium feceriot, Deoiq; ipſe Magiſter generalis, in proximo ſequeoti Capitulo generali,coram tribus Iudicibus,ab ipſo Capitulo deputatis, illorũ omnium,& etiam uniuerſæ adminiſtrationis ſuæ publice, & priuate rationẽ reddere teneatur, Cæterum præcipimus,atq; interdicimus omnibus & ſingulis, ne pro Magiſtratibus & Officiis prædictis,quæcunq; ſint,ulli ambitus fiant,aut pecuniæ,etiam pro confirmationibus,ſigillo, uel ſcriptura,aut quacunq; alia re,uel cauſa ſoluantur,aliæue pactiones, ſeu promiſſiones intercedanr,ſeu mooera,aut xeoia,quocunq; modo mittantur,neue quiſquam,etiam in officio exiſtẽs, pecunias,aut aliud quicquam de domo,uel Cuſtodia ſibi cõmiſſa,uel aliunde Generali, ſeu alii cuicunq; conferat,uel remittat, Quicunq; ſecus fecerint,in pœnam priuationis Magiſtratuum, & officiorum ſuorum incidant,& ad futura inhabiles,& infames reputentur,& pro culpis, etiã tanqoam fures puniantur,prout oos illos priuatos,inhabiles,& infames declaramus eo ipſo, Decernenres irritum,& inane,quicquid ſecus in præmiſſis per quoſcunq; ſcienter,uel ignoranter contigerit attentari, Pro curatiooibus tamen,Generali ex uniuerſo ordine, ac Prouincialibus Magiſtris,ex ſua cuiq; prouincia,& Viſitatoribus ex domibus,& locis uiſitandis debitis, & oeceſſariis,nequaquam per præſentes ſublatis, Non obſtantibus prædictis,& noſtra de non tollendo iure quæſito,aliiſq; conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis,ac dicti ordinis iuramento,confirmatiooe apoſtolica,uel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibos, Necnon Bulla aurea,& Mare magnum nuncupatis,& quibuslibet aliis priuilegiis,indulgentiis,& Literis apoſtolicis, generalibus & ſpecialibus,quorumcunq; tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa,uel totaliter non inſerta effectus earum impediri ualeat quomodolibet,uel differri,& de quibus,quorumq; totis tenoribus,ad uerbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, Quæ omnia contra prædicta nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari, Cæterum quia difficile ualde eſſet,eaſdem præſentes ad ſingula loca ubi illis opus erit transferre, Volumus ut earum exemplis,etiam impreſſis,manuq; Notarii publici,& ſigillo Prælati eccleſiaſtici, uel eius curiæ obſignatis,eadem prorſus fides adhibeatur,quę eiſdem præſentibus,ſi forent exhibitæ,uel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrę priuationis,amotionis,nunciationis,coouceſſionis,reuocationis,declararionis,mandati,ſtatuti,præcepti, interdicti,decreti,& volontatis infringere,uel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit,indignationem omnipotentis Dei,ac beatorum Petri,& Pauli apoſtolorum

eius

Digitized by Google

tius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ millesimo, quingenteſimo ſexageſimo octauo, ſexto idus Iunii, Pont. noſtri anno tertio.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Regeſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Indictione vndecima, die vero decima menſis Iunii, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris & D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ V. retroſcriptæ literæ apoſtolicæ lectæ & publicatæ fuerunt in generali retroſcriptorum fratrum conuentualium videlicet Magiſtri generalis & Prouincialium congregatione habita in Conuentu Apoſtolorum de Vrbe per me Robertum Fontanum clericũ Mutinenſem Archiuii Romanæ Curiæ ſcriptorem præſentibus ibidem Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. Domino Alexandro Cardinale Cribello Viceprotectore, & Reuerendiſſ. patre Domino Epiſcopo ſanctæ Agathæ teſtibus, &c. In quorum fidem hic me ſubſcripſi.

Robertus Fontanus Archiuii Romanæ Curiæ ſcriptor.

BVLLA S.D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ V. Super reſidentia facienda in parochialibus per obtinentes eas, ac Canonicatus, aut dignitates, ſeu aliud beneficium.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

CVpientes pro noſtri paſtoralis officii munere Chriſtifidelium animarum ſaluti quantum cum deo poſſumus ſalubriter conſulere, & parochialibus eccleſiis ab earum parochis, prout tenentur, in diuinis debite & laudabiliter deſeruiri, inhærendo ẽt decretis ſacri Cõcilii Tridentini, Motu proprio, & ex mera deliberatione certaq; ſcientia noſtra, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione omnes, & ſingulos Rectores parochialium eccleſiarum cuiuſcunq; dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ fuerint, in quibuſcunq; regnis, prouinciis, ciuitatibus, diœceſibus, ac aliis Chriſtiani orbis partibus conſiſtentes, qui parochialem eccleſiam, ac canonicatum, aut dignitatem, etiam poſt Pontificalem maiorem, ſeu principalem in quibuſuis patriarcalibus, aut Metropolitanis, vel cathedralibus, ſeu collegiatis eccleſiis, ſeu aliud quodcunq; beneficium eccleſiaſticum, etiam quarumcunq; diſpenſationum a Romanis pontificibus prædeceſſoribus noſtris, ſeu etiam a nobis hactenus quomodolibet impetratarum, ac literarum apoſtolicarum deſuper expeditarum titulo, quas omnes hac præſenti Conſtitutione abolemus, & renocamus, ſeu quocunq; alio prætextu obtinent, cum prima, & præcipua debeat eſſe cura animarum, eos ad reſidendum in eccleſia parochiali, & ibi in diuinis deſeruiendum, debitoq; eorum officio fungendum omnino teneri, & obligatos eſſe, ac ad id per Epiſcopos, & aliorum locorum ordinarios, etiam tamquam apoſtolicę ſedis delegatos, ſub ſententiis, & cenſuris eccleſiaſticis, ac pecuniariis arbitrio eorum, declarandis, ac etiam priuationis dictarum parochialium, & aliorum quorumcunq; beneficiorum pœnis, quacunq; appellatione remota, cogi, & compelli poſſe, & debere auctoritate apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, præcipimus, & ordinamus. Eos tamen ſic reſidentes in eccleſiis parochialibus omnes & ſingulos fructus redditus, & prouentus, etiam Canonicatus ſui, vel dignitatis, ſeu alterius cuiuſcunq; beneficii, exceptis dumtaxat quotidianis diſtributionibus, & aliis, quę ex iuſta cauſa abſentes percipere nõ ſolent, lucrari volumus, Sicq; per quoſcunq; Iudices, & Cõmiſſarios, etiam cauſarũ palatii apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, interpretari, iudicari, & diffiniri debere. Necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentatũ forſan eſt hactenus, vel in poſterum contigerit attentari, decernimus, & declaramus. Non obſtantibus præmiſſis ac quibuſuis diſpenſationibus, & exemptionibus, literiſq; apoſtolicis deſuper confectis, necnon apoſtolicis in prouincialibuſq;, & ſynodalibus Conciliis æditis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, & etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoq; indultis & literis apoſtolicis quibuſuis perſonis in genere, vel in ſpecie, & alias quomodolibet conceſsis, & approbatis, in poſterumq; concedendis, & approbandis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumq; totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importãtes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda aut alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, eorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſq; contrariis quibuſcunq;. Volumus autem quod harum literarum Tranſumptis etiam impreſsis manu notarii publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides tam in iudicio quam extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abolitionis, reuocationis, ſtatuti, præcepti, ordinationis, de-

creti,

creti, declarationis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attẽtare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, octauo Idus Iulii Pontificatus noſtri anno tertio.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Regeſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno à Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, indictione vndecima, die vero decimaquinta menſis Iulii, Pontificatus ſanctiſſ. in Chriſto patris, & D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ quinti anno tertio, retroſcriptæ literę apoſtolicę, lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ apoſtolicę, & in acie campi Florę, dimiſsis ibidem pręſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium, (vt eſt moris) affixis, & deinde amotis per nos Ioannem Bornorum, & Iulium Parinum prælibati ſanctiſſ. D.N. papæ Curſores.

Antonius Clerici Mag. Curſ.

SANCTISS. D. N. D. Pii V. Conſtitutio de extinctione officiorum Miniſtri, Vicarii, & viſitatoris generalis in ordine Fratrum Tertii ordinis ſancti Franciſci, Et de ſubmiſſione huius ordinis Miniſtro generali, & Prouincialibus Fratrum Minorum de obſeruantia, Cum reformatione dicti Tertii ordinis, & eius domorum vtriuſq; ſexus.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

EA eſt officii noſtri ratio, vt cum de cęteris Eccleſiæ nobis commiſſæ ordinibus, vel in ſua integritate continendis, vel ad inſtitutum reuocandis curam perpetuã capiamus, maiore tamen ſolicitudine eadem illa in Religioſorum ſodalitatibus requirimus, quos ideo Altisſimus in ſuum ſibi ſanctuarium ſegregauit, vt cæteros fideles viam doceant, qua & ipſi æternæ ſalutis beatitudinem cõſequantur, Itaq; inter cæteras Religiones fratrum quoq; Tertii ordinis ſancti Franciſci de pœnitentia nuncupati in Congregatione viuentium, ac Tribus votis ſubſtantialibus aſtrictorum ſtatus, nos commouet, vt ad illum reformandum ſtudia noſtra conferamus, quando uel ex tam multis quæ bonæ memoriæ Rodulphus Epiſcopus oſtieñ. Cardinalis Carpenſis nuncupatus dicti ordinis protector Sedis apoſtolicæ auctoritate fretus in reparanda horum diſciplina præclare, & ſalubriter edidit, Religionem hanc parum admodum profeciſſe agnouimus. Proinde nos hac præcipua morbi cauſa ex proprium præſidentium, & aliorum Miniſtorum negligentia, uel inſcitia comperta in cõmunem dicti otdinis ſalutem alia ratione intenti, De nobis attributæ poteſtatis plenitudine officia Miniſtratus, & Viſitatoris genetalis dicti ordinis perpetuo extinguim⁹ & abolemus, ac Miniſtrum, Viſitatorem, & Vicarium generalem eiuſdem otdinis officio, uſu, & exercitio omnimode interdicimus, edictoq; prohibemus ne ullus poſthac Miniſter, Vicarius, ac Viſitator generalis de dicto ordine habeatur. Cæterum ut deinceps ordo ipſe utiliorum Rectorum conſilio, & opera dirigatur, nos diuerſorum etiam prædeceſſorum noſtrorum ordinationes ſequẽtes, uniuerſos & ſingulos Fratres, Sorores, Profeſſos, & Conuerſos, necnon Domos, Monaſteria, & loca Virorum, & Mulierum, ac cuſtodias, & prouincias per uniuerſum orbem conſtitutas, gregemq; ipſum uniuerſum Tertii ordinis utriuſq; ſexus Generali, & Prouincialibus Miniſtris ordinis Fratrum minorum de obſeruantia nuncupatorum prout in eorum prouinciis conſiſtunt, ita perpetuo ſupponimus, ut Miniſter generalis in uniuerſo ordine, Prouinciales uero ordinis minorum de obſeruantia in ſuis quiſq; Prouinciis plenum ius, liberamq; auctoritatem, ac in ſpiritualibus, & temporalibus iuriſdictionem omnimodam habeant, Domos omnes, ac Monaſteria, & loca quæcunq;, necnon perſonas utriuſq; ſexus, tam in capite, quam in membris uiſitandi, & corrigendi, uagantes, & quoſcunq; alios puniendi, carcerandi, murandi, transferendi, ordinibus, offitiis, & adminiſtrationibus deponendi, excõmunicandi, ſuſpendendi, interdicendi, & reſtituendi, ac etiam ſuper ijs & cæteris omnibus ordinem ipſum, illiuſq; domos, & perſonas utriuſq; ſexus quomodolibet concernentibus, eorum tamen regulæ prædictæ, & ſacris canonibus, ac præſentibus literis non contrariis ſtatuendi, mutandi, innouandi, & exequendi, quemadmodum illis eſt in ſuo proprio ordine attributum. Præcipimus igitur in uirtute ſanctæ obedientiæ uniuerſis, & ſingulis Fratribus, & Sororibus Tertii ordinis prædicti ubilibet conſtitutis, ut generalem, & Prouinciales miniſtros ordinis fratrum minorum de obſeruantia, tanquam patres & ſuperiores ſuos, eorumq; monita & mandata humiliter & deuote recipiant, & re ipſa adimplere procurent, alioquin contradictores quoslibet, & rebelles ſententiæ, cenſuræ, & pœne quos quiſq; ipſorum rite tulerit in eoſdem ipſo facto uolumus ſubiacere. Pari quoq; ratione eis Cardinalem protectorem fratrum de obſeruantia in protectorem tribuimus, qui eam in eoſdem omnes curam & auctoritatem obtineat, quam alius quiſq; pleniſſime hucuſq; cõperitur habuiſſe. Statuentes prætterea quod futuris omnibus capitulis prouincialibus fratrum Tertii ordinis hu-

iuſmodi

iuſmodi pro Viſitatorum prouincialium & aliorum officiorum electione fratrum diuiſione, & ſalubri cuiuſq; prouinciæ directione annis ſingulis celebrandis, aut Generalis, aut eius Cõmiſſarius, aut in cuius prouincia capitulum illorum habebitur, prouincialis miniſter ordinis minorũ de obſeruantia huiuſmodi ſemper præſideat, aliter uero celebrata, ac omnia in eis decreta pro irritis habeantur. In ipſis autem Capitulis prouincialibus Viſitatorum prouincialiũ electio de idoneis fratribus Tertii ordinis huiuſmodi per ſecreta ſuffragia, & alias eo modo, quo de fratrũ minorum de obſeruantia prouincialibus celebretur celebrata, per Miniſtrum generalem, prædictũ ante omnia cõfirmetur. Hæc uero officia Annalia dũtaxat eſſe, & in ſingulis capitulis prouincialibus prædictis reſignari debeant, ita vt lapſo primo anno illa vacare cenſeantur. Poterunt tamen ipſimet Viſitatores prouinciales rurſus in ſequentem annum, & eo finito, etiam in tertiũ ſi idonei reperiuntur, eodem modo eligi, & confirmari, ſed omnes ſuis huiuſmodi officiis quandocunq; perfuncti, denuo ad illa, niſi tranſacto ſexennio nequeant reuocari. Ceterum omnes & ſinguli fratres, & ſorores Tertii ordinis huiuſmodi in ſua quiſq; prouincia viſitatori ſuo tanquã Superiori in omnibus quæ ſuis regularibus inſtitutis non aduerſantur obediant. Omnes vero Viſitatores prouinciales huiuſmodi ſic electi tanquam vices gerentes Miniſtrorum prouincialium ordinis fratrum minorum de obſeruantia, & illis ſubditi prædicandi, & docẽdi munus in ſingulis vtriuſq; ſexus domibus, cõuentibus, & locis ſuæ cuiuſq; prouincię obire, eamq; in ſibi ſubditos fratres & ſorores iuriſdictionem quam ipſimet Miniſtri prouinciales ordinis minorũ de obſeruantia obtinent, in omnibus & per omnia exercere, ac quandocunq; opus erit confesſiones omnium & ſingulorum fratrum, & ſororum Tertii ordinis huiuſmodi per ſe, vel alios ſuæ regulæ ſacerdotes idoneos audire, illoſq; ab omnibus & ſingulis ſententiis excõmunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſq; cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, necnon peccatis, criminibus, & delictis (dummodo talia non ſint propter quæ ſedes apoſtolica merito conſulẽda foret) in foro cõſcientiæ dumtaxat abſoluere, & pro commiſſis pœnitentiam ſalutarem iniungere, ac cum Clericis & Presbyteris eius ordinis ſuper irregularitate ſi quam ſententiis & cenſuris huiuſmodi illaqueati miſſas, & alia diuina officia non tamen in contemptum clauium celebrauerint, vel alias ſeſe illis immiſcendo contraxerint, diſpenſare libere & licite valeant. Ad hæc nullus omnino fratrum, & ſororum tertii ordinis huiuſmodi qui prædicta tria vota ſubſtantialia fecerint, etiã prætextu quorumcunq; priuilegiorum diſpenſationum indultorũ permisſionum apoſtolicorũ, aut etiam inueteratæ conſuetudinis voto repugnantis, ſeu quacunq; alia cauſa proprium quicquam, aut priuatum liceat obtinere, ſed omnia etiam priuatim, ac intuitu cuiuſcũq; perſonæ donata oblata & conceſſa vbiq; cõmunia & indiuiſa omnibus religioſis eſſe debeant. Quicunq; vero pecuniam, aut aliam rem qualemcunq; ſibi quacunq; cauſa conceſſam prælato ſuo celauerit furti reus cenſeatur, & tanquam fur puniatur. Eam tamen diligentiam ſuperior cuiuſq; domus adhibeat, vt de cõmuni ipſius domus ſingulis iuxta exigentiam conſulatur. Præterea Sorores dicti tertii ordinis in communi in domibus, monaſteriis, vel hoſpitalibus, aut alia congregatione viuentes, & dicta tria vota ſubſtantialia Religionis emittentes ſub perpetua clauſura maneant. Nulluſq; frater, aut confeſſor earum, vel quicunq, prælatus ad domos, monaſteria, vel alia loca ſororum huiuſmodi in communi & collegialiter viuentium, niſi quibus ex officio incumbit, & in caſibus neceſſariis a iure permiſſis, & tunc cum vno, vel duobus ſociis prouectis, & honeſtis ingredi audeat, qui ſecus fecerit carceribus mancipetur, omnibuſq; adminiſtrationibus, & officiis deponatur. Ipſarum vero ſororum & omnes alii confeſſores, & ſacri Cõcionatores, per Generalem, vel prouincialem miniſtrum approbentur. In cæteris autem omnibus quæ ad religioſã vitam pertinent, illa prędicti fratres & ſorores tertii ordinis obſeruare teneantur, quæ a prædicto Rodulpho Epiſcopo, & protectore vigeſima octaua Aprilis, Anni Domini milleſimi quingẽteſimi quadrageſimi noni fuerunt ordinata, ſubſtantiam totius huiuſmodi regulæ maxime continentia, quam fœlicis recordationis Nicolaus Papæ iiii. prædeceſſor noſter ad incrementum fidei catholicæ approbauit, ita tamen ut præſentibus nullatenus aduerſentur, quæcunq; uero dubia in eis contigerit exoriri, illa omnia Generalis, & prouinciales miniſtri ordinis minorum huiuſmodi debeant declarare, quorum declarationi & determinationi eorum regulæ, & præſentibus non contrariæ ſtari debeat, Ac decernentes præſentes literas de ſurreptionis, uel obreptionis uitio, ſeu intentionis noſtræ defectu nullo unquam tempore notari, ſeu impugnari poſſe, aut debere, nec aduerſus eas, & in eis contenta quæcunq; reſtitutionem in integrum, aut reductionem ad terminos iuris, uel aliud quodcunq; gratiæ, ſeu iuſtitię remedium quiſquam impetrare, uel etiam ab aliis impetrato, aut Motu proprio conceſſo uti ualeat ex quauis cauſa quantumlibet rationabili, ac omnia & ſingula præmiſſa aliquibus eiuſmodi ordinis ſtatutorũ, aut quibuſuis aliis reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus generalibus, uel ſpecialibus per quoſcunq; Romañ. Põtifices ſucceſſores noſtros pro tempore factis non comprehendantur, ſed ſemper ab illis excepta ſint, Sicque per quoſcunq; iudices quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum palatii Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, etiã de Latere Legatos in quauis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debeat, Necnon irritum, & ina-

ne quic-

ne quicquid ſecus ſuper iis per quoſcunq; quauis auctoritate etiam prætextu priuilegiorum,fa-
cultatum,diſpenſationum,& indultorum apoſtolicorum quæ quoad hoc penitus abolemus,aut
quouis alio quæſito colore ſcienter,vel ignoranter contigerit attentari. Inſuper vniuerſis, &
ſingulis fratribus,& ſororibus tertii ordinis huiuſmodi,eorumq; domibus,monaſteriis, & locis
omnia,& ſingula priuilegia,indulgentias,diſpenſationes,& indulta apoſtolica fratribus, & ſoro
ribus dicti ordinis minorum de obſeruantia,etiam quoad Sacramentorum Eccleſiaſticorum ad
miniſtrationem,& receptionem quomodolibet conceſſa,& concedenda quæcunq; ſint, & fue-
rint,præſentibus tamen non repugnantia,ita vt illis omnibus & ſingulis pariformiter, & æque
principaliter vti potiri & gaudere libere,& licite valeant concedimus,& indulgemus. Ceterum
omnibus & ſingulis fratribus,& ſororibus Tertii ordinis huiuſmodi diſtrictius iniungimus, vt
præſentes noſtras literas humiliter recipiant,& quæcunq; in eis expreſſa,ac per eas ſtatuta, de-
creta,& mandata ſunt,alia deſuper a nobis non expectata iuſſione,aut mentis noſtræ declara-
tione firmiter cuſtodiant,& in omnibus ſtudioſe obedire procurent. Quin etiam dilectis filiis
noſtris Carolo tt.ſanctæ Praxedis PresbyteroCardinali Borromeo nuncupato dicti ordinis pro-
tectori,& illius Miniſtro generali per apoſtolica ſcripta mandamus,vt ipſi, vel eorum alter eaſ-
dem præſeotes,ac quicquid pro earũ execntione & obſeruatione in dictis futuris capitulis pro-
uincialibus,vel etiam extra illa ab Generali,& prouincialibus miniſtris ordinis fratrum mino-
rum de obſeruantia huiuſmodi ſtatuetur,ordinabitur,& decernetur in omnibus domibus, mo-
naſteriis,& locis virorum,& mulierum,ac ab omnibus & ſingulis fratribus, & ſororibus tertii
ordinis huiuſmodi inuiolate faciant per ſe, vel alium,ſen allos obſeruari,Contradictores quosli
bet,& rebelles,ac etiam proteſtantes,& reclamantes,eiſq; auxilium,conſilium.vel fauorem pu-
blice,vel occulte,directe,vel indirecte quouis quæſito colore,vel ingenio pręſtantes tam eccle
ſiaſticos quam laicos cuiuſcunq; dignitatis,gradus,ordinis,vel conditionis fuerint per ſenten-
tias,cenſuras,& pœnas eccleſiaſticas cæteraq; iuris, & facti remedia opportuna appellatione
poſtpoſita compeſcendo,legitimiſq; ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus,ſententias,cenſu-
ras,& pœnas prædictas etiam iteratis vicibus aggrauando,innocato etiam ad hoc ſi opus fuerit
auxilio brachii ſecularis. Non obſtantibus noſtra de non tollendo iure quæſito,& piæ memoriæ
Bonifacii papæ viii.etiam prædeceſſoris noſtri de vna,& in Concilio generali edita de duabus
dietis,aliiſq; Conſtitutionibus,& ordinationibus apoſtolicis,Necnon Tertii ordinis illiuſq; do
morum,& etiam mulierum monaſteriorum prædictorum iurameoto confirmatione apoſtolica,
vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis,& conſuetudinibus,priuilegiis quoq; indultis, & lite
tis apoſtolicis illis,eorumq; ſuperioribus,& perſonis,ac eorum ſingulis per quoſcunq; Romanos
Pontifices prædeceſſores noſtros,ac nos & ſedem apoſtolicam,etiam per modum ſtatuti perpe
tui,ac initi,& ſtipulati contractus,ac alias ſub quibuſcunq; tenoribus,& formis,ac cum quibuſ-
uis clauſulis,& decretis in genere,& in ſpecie conceſſis,confirmatis,ac etiam aliis reformatio-
nibus quotieſcunq;,ac quocunq; tempore factis,& promulgatis,etiam Mare magnum, & Bulla
aurea nuncupatis, ac quibuslibet aliis indulgentiis,& exemptionibus apoſtolicis ſpecialibus,
& generalibus quorumcunq; tenorum exiſtant,per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter
non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet,vel differri,& de quibus quorũq; to-
tis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.Que omnia contra earundem præ-
ſentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari. Per prædicta tamen non intendimus
reformationi fratrum,& ſororum Tertii ordinis huiuſmodi in Hiſpaniarum regnis coostitutis
in aliquo præiudicare,quo minus literæ noſtræ deſuper editæ,& quæcunq; illarum vigore pro
rerum,locorum,& perſonarum qualitate,& exigentia facta ſunt pręſentibus nõ conformia,poſ-
ſint quoquomodo impediri,vel retractari.Deniq; volumus quod ipſarum præſentium exempla
etiam impreſſa,dictiq; pro tempore exiſtentis Protectoris,aut miniſtri generalis,vel prouincia
lis ſigillo,& ſecretarii cuiuſuis eorum,vel Notarii publici manu obſignata eandem illam fidem
vbiq; locorum in iudicio & extra illud faciant,quam ipſæ præſentes ſi forent exhibitæ,vel oſten-
ſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrę extinctionis,abolitionis, prohibi-
tionis,ſuppoſitionis,tribntionis,conceſſionis,interdicti,ſtatuti,iodulti,pręcepti,decreti, man-
dati,iniunctionis,intentionis,& voluntatis infringere,vel ei auſu temerario contraire. Si quis
autem hoc attentare præſumpſerit,indignationem omnipotentis Dei,ac beatorũ Petri,& Pau-
li apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incar
nationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo.Quinto Noñ.Iulii. Pontifica-
tus noſtri anno Tertio. Cæ. Glorierius.

Regeſtrata apud Cæſarem Secretarium. H. Cumyn.

MOTVS Proprius S.D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ V ſuper modo relaxandi carceratos.

PIVS PAPA QVINTVS.

MOTV proprio &c. Cum ſicut accepimus, Viſitatores carcerum almæ Vrbis noſtræ
homicidii,aliorumque capitalium criminum reos carceratos ad illorum abſolutio-
nem,&

nem,& liberationem nimia humanitate proni atque procliues ſæpe a carceribus liberari faciunt ſub cautione de ſe præſentando,aut alias ſub aliis obligationibus,& conditionibus eis bene viſis,& ita proceſſus debilitantur,& cauſarum expeditiooes differuntur,vel(quod moleſtius ferimus)eos quandoq; liberant,aut leuiori pœna quam Iuſtitia expoſcit,afficiũt, ac propterea delicta impunita remanent contra ius,& vtilitatem publicam. Nos conſiderantes impunitatẽ ſcelerum eſſe iocentiuum malorum,nolenteſq; in futurnm reos homicidii, ac aliorum delictorum capitalium,niſi in caſibus a iure expresſis:e carceribus liberari,& extra carceres audiri, aut leuius puoiri,tenore præſentium eiſdem viſitatoribus ſub pœna indignationis ooſtræ inhibemus,atq; ioterdicimus,ne poſthac reos carceratos,vt præmittitur,arbitrio ſoo relaxent,& liberent:In leuioribus autem delictis reos confeſſos,aut conuictos non relaxent , neq; liberent, niſi prios ſeotentiæ,aut condemnstioni,quam eis infligendam,& imponendam duxerint, patnerint,& illius executio ſacta fuerit. Volumus autem quotieſcuoq; viderint æquitatem luris rigori attenta facti qualitate præferendam eſſe,cum ad ſolum principem ius decernendi inter ius, & æquitatem noo ſcriptam ſpectet,& pertineat,tunc ſacti qualitas diligenter in viſita conſideretur,& ſi qoid ab eis de iure relaxandum videbitur,id nobis vous ex Viſitatoribus vna com Iudice caoſæ referst,præſente Procuratore Fiſcali,vel Aduocato Fiſcali eiuſdem Cameræ , & Fiſci, ac etiam pauperum Aduocato,vt a nobis quid ſtatuendum,& deliberandum ſit,intelligant. Mãdantes propterea iudicibus coram quibus cauſæ criminum huiuſmodi pendent,aut in futurum pendere contigerit ſub ſimilis pœna indignationis ooſtræ,ne vigore ordinationis Viſitatorum prædictorum contra,aut præter ordinationem,& mandatum noſtrum quoſuis carceratos relaxate,aut mandatum de relaxando decernere,vel ſubſcribere audeant,vel præſumant. Non obſtantibus præmiſſis,ioduItis,& priuilegiis eiſdem Viſitatoribus quomodolibet conceſſis,& innouatis latisſime extendendis quibus omnibus illorum tenores pro ſufficienter expresſis habẽtes,ſpecialiter,& expreſſe derogamus,cæteriſq; contrariis non obſtantibus quibuſcnnq;.

Placet Motu proprio M.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo,indictiooe xi. die vero xxix. menſis Iulii Pont. S. D. N. Pii papæ quinti anno tertio,retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ,& publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ apoſtolicæ,& in acie campi Floræ, vt moris eſt.per oos Philibertum Chappnis,& Io Guetardum Curſ.

Camillus Cherubiuus Magiſter Curſ.

DEPVTATIO R. P. D. CAROLI DE GRASSIS EPISCOPI MONtis Flaſconenſis. Et Cameræ Apoſtolicæ Clerici,necnon D.Honofrii Camaiaoi einſdem Cameræ Præſidentis ſuper ſcripturis quibuſcunq; ad ſedem,& Cameram Apoſtolicam quomodolibet ſpectantibus perquirendis,ordinandis, in compeodium redigendis, & ſub Indice collocandis cum vniuerſali monitione,vr quicunq; ſcripturas prædictas quomodolibet obtineotes illas eiſdẽ ad effectum prædictum ſignificare debeant.

PIVS PAPA QVINTVS.

CVM de literis authoritatibus,& inſtrumentis omnibus,ſiue cuſtodiendis,& memoriæ demandandis,ſiue auerſis requirendis ſedulam pro ſe quemq; curam capere oporteat,hoc impenſius multo pro ſancta Romana Eccleſia cæterarum omnium matre,& magiſtra expedit procurare,vt ipſa nõ modo ſuis(vt par eſt)iuribus protegatur,ſed & propriis munimentis ſubnixa etiam oefatios inſurgentium quotidie in eam impiorum conatus comprimere,eademq; opera reliquo omni ordini Eccleſiaſtico qnandocunq; venerit vſus,auxilio atq; præſidio promptior eſſe posſit Itaq; vt de ſcripturis,literis,inſtrumentis,regeſtis,& monumentis omnibus,ad ipſam Rom.Eccleſiam, & hanc ſanctam Sedem. Cameramq; apoſtolicam pertioentibus,certior deinceps ratio habeatur, & quæ neglecta iacent,in integrum reſtituãtur,ac tranſportata,vel ablata,aut interuerſa reuocentur, eorum omnium,quæ in palatio,& veſtiario noſtro,Bibliotheca item vaticana & Arce ſancti Angeli aſſeruaotur,qoæq; in archiuiis Chartophylaciis,Armariis,Eccleſiis,Monaſteriis,Conuentibus,Aedibus,& locis publicis,& priuatis Vrbis Romę,Auinioois,cæterarumq; omnium Ciuitatum, Prouinciarum,& locorum nobis,& dictæ Rom.Eccleſiæ immediate,mediateue ſubiectorum reconduntur & habentur Breuiarium,ſiue Compendium cum Indice idoneo conficiendum, diſperſa vero,vel ſuppreſſa,ant celata,ſubtracta & euolata,sd prædictam Sedem,& Cameram reuocãda, & repetenda pari qnoq; ratione dicto Breuiario adſcribenda eſſe ſtatuimus. Eamq; curam venerabili fratri noſtro Carolo Epiſcopo Montisflaſconeñ,vnl ex officiis Clericarus prædictæ Cameræ ex indulto Apoſtolico obtinenti,& dilecto filio Honofrio Camaiano clerico Aretino ipſius Cameræ Præſidenti,quorum fidem,rerum vſum,diligentiam,& animi integtitatem iampridẽ perſpectam & exploratam habemus auctoritate præſentium ducimus delegandam. Quare vt inſtituti ooſtri effectus,& executio ocius ſubſequatur,mooemus in primis omnia, & quęcunq;

M cõmunia

Digitized by Google

cõmunia,Prouinciarum,Ciuitatum,& locorum prędictorum,necnon Ecceleſiarum Pręlatos, Capitula,Conuentus.& Collegia,omnes item alios,& ſingulos etiam S. R. E. Cardinales.aut Comites,Duces,& quouis alio potiote titulo illuſtres ſint,tam dictæ Vibis,quam etiam Prouinciarum,Ciuitatum,& locorum immediate,& mediate ſubiectorum publice, & priuatim, vt infra terminum per ſupradictum Carolum Epiſcopum, & Honofrium arbitrandum,poſtquam præſentium literarum promulgatio in vrbe,& quaq; alia Ciuitate,Prouincia,Terra,& loco ubi conſiſtunt ſacta fuerit,omnia,& quęcunq; exemplaria,libros,protocolla,ſcripturas,exempla,inſtrumenta,;& monimenta rerum,& iurium quorumcunq; Rom.Eccleſiæ,ac Sedis,& Camerę prædictarum penes ſe exiſtentia,ſiue ad ipſos legitime pertineant,ſiue cõmodato, uel depoſito, aut alio qnocunq; inre,& titulo illa obtineant,uel etiam ſubrepta,ant exrorta detineant, prædictis Carolo Epiſcopo,& Honoſrio Præſidenti,ſeu eorum in dictis Ciuitatibus, Prouincиs, & locis cõmiſſarijs omnino reuelare procurenr,ut ſeilicet eorum omnium,& ſingulorum inuentarium conficiatur, deinde annotatis communitatibus, ciuitatibus, eccleſiis,capitulis, conuentibus, archiuiis, locis,& perſonis ubi cõſtant, ipſa quoq; prædicto Breuiario,ſeu compendio adſcribãtur,exemplaribus,ſiue exemplis, regeſtis,& inſtrumentis penes eos ad quos illa iureſpertinent tanquam ipſorum fidei commiſsis remanentibus,ita ut nunquam ſine Sedis apoſtolicæ ſpeciali,& expreſſa licentia inde amoueri,transferri,aut alias immutari poſsinr,ſubtepta uero,& extorta,uel incerta ad prædictam cameram referantur,& iu dictum compendium,atq; Indicem conferantur,Quod ſi forte aliqui lapſo tempore prædicto non paruerint,eos,& ipſorum ſingulos.libris,iuribus,& ſcripturis omnibus prædictis eorumq; omnium uſu,& cõmodo priuamus,præterea eccleſias,capitula,& monaſteria,conuentus,& collegia eccleſiaſtica,necnon ciuitates, prouincias,& loca quæcunq; Eccleſiaſtico interdicto ſubiicimus,ſingulares uero perſonas eorundem cæteroſq; prædictos excommunicationis ſententia innodamus eo ipſo,qua illaqueatos nullus alius quam Romanus Pontifex (excepto mortis articulo) ualeat liberare. Ceterum ut prædicta promptius exequantur,prædictis Carolo Epiſcopo,& Honofrio Præſidenti Motu proprio,& ex certa ſcientia noſtra mandamus uti ipſi ad Arcem,palatium,Bibliorecam,ueſtiarium,capitolium,Eccleſias,capitula,monaſteria,conuentus,archiuia,domos,& loca prædicta,tam publica,quam priuata,Itemq; particularium perſonarum,etiam S.R.E.Cardinalium, necnon Ducũ,& aliorum quorumcuuq; ædes in dicta Vrbe,& eius diſtrictu poſitas,& ubicumq; illa eſſe intellexerint,uel conieeerint,adhibita etiam ad ipſos priuatos armata familia etiam ante promulgationem præſentium,ac quamprimum ſe conferant,& omni cunctatione reſpondendi, nel conſulendi præciſa,uel appellatione remota ad prædicta omnia e ueſtigio exhibenda etiam manu regia,ac per cenſuras,& pœnas prædictas,ac etiam pecuniarias, aliaſq; graniores arbitrio ſuo irrogandas,moderandas,& applicandas,cęteraq; iuris,& facti remedia opportuna appellatione poſtpoſita compellant,exhibita producta,& inuenta recognoſcaut,ac de eis Inuentarium, ac Breuiarium,& Indicem prædictum conficiant,quæq; ibi reliquenda,uel inde ad Cameram præfatam referenda erunt,ſtatuant,& decernant,eademq; illa omnia per ſe,uel alium,ſeu alios probos,& peritos cum ſimili,aut limitata poteſtate ſubſtituendos extra dictam Vrbem in Prouinciis,ciuitatibus,& locis prædictis efficere,præterea Notarios deſcriptores, & Antigraphарios quotquot ad prædicta neceſſarii fuerint cum ſalariis,ſeu mercede cuiq; conuenientibus,de Cameræ prædictæ redditibus conſtituendis,& de mandato ipſorum Caroli Epiſcopi, ac Honofrii Præſidentis utriuſq; manu ſubſcripto arbitrio noſtro perſoluendis ubiq; locorum prædictorum conſtituere,& ordinare procurent.Nos enim ipſis omnia,& quæcunq; alia in prædictis,& circa ea neceſſaria,& opportuna,etiam ſi talia forent,quæ mandatum,& facultatem exigerent magis ſpecialem,tam coniunctim,quam diuiſim per ſe,uel alium,ſeu alios faciendi,& exequendi plenam,& liberam ipſarum tenore præſentium concedimus facultatem, Decernentes irritum, & inane quicquid ſecus ſuper iis a quoquã quauis auctoritate ſcienter, uel ignoranter contigerit attentari.Non obſtantibus ſtatutis,& conſuetudinibus Vrbis,ac Ciuitatum Prouinciarum, & locorum præfatorum,necnon Eccleſiarum,Monaſteriorum,& ordinum quorumcunque iuramento,&c,roboratis,ac quantocunq; tempore obſeruatis,præſcriptionibus quoq;, ac priuilegiis,exemptionibus,indultis,& literis apoſtolicis,illis,& eorum ſingulis,necnon Populo Romano,& Cardinalibus,ac quibuſcunq; aliis nullis prorſus exceptis,ſub quibuſcunq; tenoribus, & formis.ac cum quibuſuis clauſulis,& decretis conceſsis,confirmatis,&c.Quæ omnia, quatenus prædictis in aliquo obſtare,aut effectum pręſentium quoquomodo impedire poſſent,illorũ omnium tenores,&c,pro expreſsis habeñ.Motu & ſcientia ſimilibus reuocamus,tollimus,& abrogamus.Literaſq; omnes,& ſcripturas deſuper confectas cum inde ſecutis omnibus caſſamus,& annullamus uiribuſq;,& effectu carere uoluimus eo ipſo,quodq; aliquibus cõmuniter,uel diuiſim a dicta ſit ſede indultum,ꝙ interdici &c.nõ poſsint per literas apoſtolicas nõ facienres &c. mentionem,cæteriſq; contrariis quibuſcunq;. Cęterum ut præſenres (quarum ſolam ſignaturã ſufficere,& ubiq; tam in iudicio,quam extra illud,fidem facere uolumus) omnibus plenius innoteſcant,mandamus illas ad ualuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & cãmeræ prædictæ,necnon Cancellariæ apoſtolicæ & in acie campi Floræ publicari,earũq; exempla de more

affigi

affigi; Ac etiam uolumus,& apoſtolica auctoritate decernimus quod huiuſmodi exempla etiam impreſſa manu Notarii publici,ac ſigillo Caroli Epiſcopi,ſeu Honoſrii Præſidentis prædicti obſignata eandem illam ubiq; locorum fidem faciant,quam ipſæmet præſentes facerent ſi eſſent exhibitæ,uel oſtenſæ,& nihilominns mandamus literas apoſtolicas,ſiue ſub plumbo, ſiue in forma breuis,tam coniunctim,quam diuiſim quandocunq; uidebitur expediri.

Placet Motu proprio M.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum quartodecimo Kal.Septembris, Anno tertio.

Die Vigeſimaſeptima Auguſti 1568. Admiſſa eſt hęc Motus proprii cedula ex decreto Cameræ apoſtolicę,& regiſtrata libro ſecundo ſignaturarum apud me Notarium fol. 167. Hie. de Tar.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo,indictione undecima, die uero uigeſima octaua menſis Auguſti, Pontificatus ſanctiſ.in Chriſto patris, & D.N.D.Pii diuina prouidentia papæ quinti, anno tertio:ſupradictæ literæ apoſtolicæ affixæ,& publicatæ fuerunt ad ualuas Baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe cametæ,& cancellarię apoſtolicæ,& in acie campi Floræ dimiſſis in omnibus ſupradictis locis earundem ſupradictarum literarum copiis affixis,ut moris eſt per nos Iulium parinum, & Chriſtianum de Monte,prælibati ſanctiſ.D.N.papæ curſores. Io.Andreas panizza Magiſter Curſ.

SANCTISS. D. N. D. Pii Papæ V. Conſtitutio de priuatione Clericorum propter incontinentiam,& eorum traditione brachio ſeculari.

Ad perpetuam rei memotiam.

HOrrendum illud ſcelus,quo pollutę fœdatæq; Ciuitates tremendo Dei iudicio cō flagrarunt,acerbiſſimum nobis dolorem inurit,grauiterq; animum noſtrum cō mouet,vt ad illud quantum poteſt comprimendum,ſtudia noſtra conſeramus. Sanè Lateranenſi Concilio dignoſcitur conſtitutum,vt quicunq; Clerici,illa incontinentia,quæ contra naturam eſt,propter quam ita Dei venit in filios diffidentiæ,deprehenſi fuerint labnrare,a Clero deiiciantur,vel ad agendam in Monaſteriis pœnitentiam detrudantur. Verum ne tanti flagitii contagium,impunitatis ſpe,quæ maxima peccandi illecebra eſt,fidentius inualeſcat,Clericos huius neſarii criminis teos,grauius vlciſcendos deliberauimus,vt qui animæ interitum non horreſcunt,hos certe deterreat ciuilium legum vindex gladius ſecularis. Itaq; quod nos iam in ipſo Pōtificatus noſtri principio,hac de re decreuimus, plenius nunc,fortiuſq; perſequi intendentes,Omnes & quoſcunq; Presbyteros,& alios Clericos ſeculares,& regulares,cuiuſcunq; gradus,& dignitatis,tam dirum neſas exercentes,omni ptiuilegio clericali,omniq; officio,dignitate,& beneficio eccleſiaſtico præſentis Canonis auctoritate priuamus. Ita quod per Iudicem eccleſiaſticum degradati, poteſtati ſtatim ſeculari tradantur,qui de eis illud idem capiat ſupplicium,quod in laicos hoc in exitio deuolutos,legitimis reperitur ſanctionibus conſtitutum. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ priuationis,& decreti infringere,vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit,indignationem omnipotentis Dei,ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ,apud ſanctum Petrum,anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo,tertio Kal.Septembtis. Pont. noſtri anno tertio.

Cæ. Glorierius. H. Cumyn.

Anno à Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, indictione vndecima,die vero tertia menſis Septembris. Pontificatus ſanctiſſ. in Chriſto patris Pii papæ quinti anno rertio,retroſcriptæ literæ apoſtolicę affixæ & publicatę fuerunt ad valuas Baſilicæ ptincipis Apoſtolorum de Vrbe,Cancellariæ apoſtolicæ,& in acie campi Floræ,per nos Antonium Clerici,& Chriſtianum de Monte,prælibati S.D.N. Papæ Curſores.

Io. Andreas Panizza Magiſter Curſotum.

CONSTITVTIO S.D.N. Pii diuina prouidentia Papæ V. Super modo & forma publicandi eccleſiaſticorum beneficiorum reſignationes, ac eorum conſenſuum extenſione.

SAnctiſſimus in Chriſto pater,& Dominus noſter Dominus Pius diuina prouidētia papa V. animo repetens,quę & quam grauia inconuenientia & abſurda ex occultis beneficiorum eccleſiaſticorum reſignatiōibus & ceſſionibus dies oriantur, Cum ſæpe contingat quod occulte reſignanres,vel cedentes huiuſmodi etiam poſt reſignationem,vel ceſſionem per eos factas, non ſolum fructus ex beneficiis ſic ceſſis,vel reſignatis prouenientes,indebite percipiunt, ſed etiam (quod grauius eſt dolendum)tamquā veri prælati,vel beneficiati, ſacramenta miniſtrant, ordines conferunt,& indulgentias Chriſtifidelibus concedunt, in maximum animarum periculum & ſcandalum plurimorum, Nonnunquā etiam cum eiſdem reſignantibus, vel cedentibus tamq̄ cum veris prælatis,aut beneficiatis contrahentes,illiſq; decimas,cenſus,oblationes, & alia iura

eccleſiaſtiea perſoluentes,illa poſtmodum ueris prælatis,ſeu beneficiatis iterum ſoluere, & ab
illis intruſis non ſine maximo ipſorum ſoluentium damno & incommodo repetere coguntur,
Plerumq; etiam ordinarii collatores,ac etiam Romani Pontifices pro tempore exiſtentes,bene
ficia huiuſmodi occulte reſignata,uel ceſſa per obitum ipſorum reſignantium, uel cedentium
uacare exiſtimantes,illaq; tanquam per obitum uacantia conferentes,detecta poſtea reſignatio
ne,uel ceſſione prædicta ſimul cum perſonis prouiſis grauiter deluduntur,& fraudantur,Ac etiã
conſiderans quantum in beneficiis eccleſiaſticis ea quæ hęreditariæ ſucceſſionis imaginem re-
ferunt,canonicis ſanctionibus ſint odioſa,ac ſanctorum patrum decretis contraria, Quodque
propter uarias & diuerſas fraudes & malitias quæ in dictorum beneficiorũ reſignationibus, ſeu
iurium in illis,uel ad illa competentium ceſſionibus (quas maxime puritas ſimplicitaſq; decet)
quotidie excogitantur & adhibentur,plerumq; beneficia huiuſmodi,quaſi iure hæreditario oc
cupata detinentur. Et propterea ne abſurda & inconuenientia prædicta de cetero oriantur pro
uidere,illaq; a templo & ſanctuario Dei quam longiſſime ſubmouere,ac animarũ periculis, nec-
non fraudibus & malitiis huiuſmodi occurrere cupiens, pręſenti ſua perpetuo ualitura conſtitu
tione uoluit,ſtatuit, & ordinauit, Quod quæcunq; dictorum beneficiorum reſignationes, aut iu
rium ceſſiones tam in manibus ſuæ ſanctitatis,quam cuiuſcunq; Romani Pontificis ſui præde-
ceſſoris,aut ſucceſſoris,aut cuiuſuis alterius etiam loci ordinarii uſq; in diem publicationis præ
ſentis conſtitutionis factæ,& quas impoſterum fieri contigerit ſub infraſcriptis modo & forma,
& non aliter publicari,ac ad eorum ad quos ſpectat notitiam deduci debeant, Videlicet reſigna
tiones & ceſſiones iam factæ (ſi illarum uigore poſſeſſio nondum fuerit per reſignatarium, uel
ceſſionarium apprehenſa,etiam ſi ſuper illis conſenſus præſtiti fuerint) necnon eæ quas infra tẽ-
pus inferius deſignatum,a quo præſens conſtitutio obtinere incipiet, ſi quidem extra Romañ.
curiam factæ extiterint infra unum,ſi uero in eadem curia infra ſex menſes a die qua eadem cõ-
ſtitutio ſic ut præfertur obtinebit, numerandos, Reliquæ uero quas poſt dictam diem fieri conti
gerit,ſi quidem extra curiam ſimiliter infra unum, Si uero in ipſa curia fiant infra ſex menſes a
die datæ ſupplicationis reſignationum,ſeu ceſſionum earundem,non autem a die præſtiti, ſeu
pręſtandi conſenſus computañ. in eccleſia ipſius beneficij,ac etiam in Cathedrali, uel Metropo-
litana,uel alia ſuperiori eccleſia,cui beneficium ipſum reſignatũ,uel ceſſum immediate ſubeſt,
ſi quidem beneficium extra Cathedralem eccleſiam ſitum eſt, uel fuerit, ſi uero beneficium hu-
iuſmodi in cathedrali,uel alia ſuperiori eccleſia extiterit,in ipſa ſola dum inibi populi multitu-
do ad diuina audienda conuenerit,publice ac alta & intelligibili uoce,ita quod ad omnium in
eadem eccleſia præſentium notitiam uериſimiliter peruenire poſſit, per ipſos reſignantes,uel ce
dentes,aut reſignatarios, uel ceſſionarios,uel alium,ſeu alios eorũ nomine publicentur, Ipſiq;
reſignatarii,uel ceſſionarii realem & actualem poſſeſſionem beneficiorum huiuſmodi realiter
& cum effectu apprehendere,uel ſaltem illam infra prædictum vnius,vel ſex menſium terminũ
ab his ad quos illius traditio de iure,vel de conſuetudine ſpectat, vere & non ficte ſeu perfuncto
rie congruo loco & tempore petere debeant, Et ſi beneficia ipſa etiam quoad poſſeſſionem tan
tum litigioſa & per alios poſſeſſa fuerint,vel eorum poſſeſſio ex quauis cauſa capi, ſeu apprehẽ
di non poſſit, ſi litem huiuſmodi in dicta curia nunc,aut in futurum tendere contigerit, vltra prę
miſſa,literas deſuper expeditas,vel ſaltem inſtrumentum conſenſus cum data ſupplicationis, ac
etiam cum deſignatione libri & folii in quibus ſupplicatio huiuſmodi regiſtrata fuerit,infra mẽ
ſem a die eiuſdem datæ,non autem a die præſtiti conſenſus numerandum in actis Notarii cauſæ
& litis huiuſmodi realiter,& cum effectu præſentare,illumq; in eiſdem actis annotari facere, Et
inſuper ꝙ in omnibus & ſingulis caſibus ſupradictis reſignatarii,ſeu ceſſionarii eorumq; ſucceſ
ſores,vel cauſam ab eo quomodolibet habentes conſenſum ante obitum reſignantis, vel ceden
tis,etiam ſi ſupplicatio per eundem reſignantem,vel cedentem,ſeu eius procuratorem porre-
cta fuerit,in libris Cameræ,vel Cancellariæ,ſi quidem reſignatio,vel ceſſio huiuſmodi in ipſa cu
ria, alias ſi extra curiam facta fuerit, vel fiat, in actis Epiſcopalis, ſeu Archiepiſcopalis,vel alte-
rius ſuperioris curiæ cui beneficium ipſum immediate ſubeſt,extenſum fuiſſe legitime docere,
ſeu probare teneantur, Alioquin reſignationes & ceſſiones, ac extenſiones conſenſuum huiuſ-
modi aliter quam vt præfertur publicatæ,ſeu factæ cum omnibus inde ſequutis & ſequendis, et
nouis prouiſionibus,ac aliis ceſſionibus & retroceſſionibus cæteriſq; quibuſuis gratiis nullas
& inualidas nulliuſq; roboris,vel momenti fore ac fuiſſe & eſſe ſtatuit & ordinauit, Et præmiſſa
omnia & ſingula etiam in quibuslibet beneficiis conſiſtorialibus & vt præfertur litigioſis,etiã ſi
reſignantes, vel cedentes extra poſſeſſionem earundem beneficiorum, ciuiliter, vel naturaliter
deceſſerint,ac etiam ſi reſignationes & ceſſiones præfatæ ex cauſa permutationis,vel cum reſer
uatione omnium & ſingulorum fructuum redituum,& prouentuum,ac quotidianarum diſtribu-
tionum propria auctoritate,vel alias percipieñ.& cum reſeruatione tituli,adminiſtrationis ſer-
uitii,ac ſtalli & alias quomodocunq; & qualitercunq; etiam in fauorẽ alicuius ex ſcriptoribus
apoſtolicis,aut aliis Romanæ curiæ officialibus,ac etiam in fauorem alicuius ex ſanctæ Roma-
næ eccleſiæ Cardinalibus hactenus factæ extiterint, aut etiam in futurum fieri,& reſignatarios,
vel ceſſionarios ipſos infra dictum vnius,vel ſex menſium ſpacium cedere,vel retrocedere con-
tingat

Digitized by Google

tingat locum habere,& ſuum locum obtinere voluit & expreſſe declarauit, Sicq; & non aliter per quoſcunq; iudices & commiſſarios quauis etiam apoſtolica auctoritate fungentes,etiã cauſarum Palatii apoſtolici Auditores,& ipſius ſanctæ Romanæ eccleſiæ Cardinales in quauis cauſa & inſtantia,ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate iudicari & diffiniri debere,irritum quoq; &c.decreuit.Cæterum vt præſens conſtitutio facilius omnibus innoteſcat,Sanctitas ſua voluit & mandauit quod eadem conſtitutio nõ ſolum in Cancellaria apoſtolica(vt moris eſt)ſed etiam ad valuas baſilicæ principis Apoſtolorũ de Vrbe,& in acie campi Floræ publicetur,illiuſq; exempla in eiſdem locis affixa dimittantur, & inter conſtitutiones perpetuas deſcribatur & annotetur. Quodq; omnes & ſingulos, quos illa concernit,præſentes quidem in curia ſtatim lapſo menſe a die dictæ publicationis numerando,Cœteros vero intra montes degentes,tribus, Vltra vero ipſos montes commorantes, ſex menſibus decurſis perinde arctet,ac ſi eiſdem perſonaliter intimata fuiſſet,cum non ſit veriſimile apud eos manere incognitum,quod tam patenter fuerit publicatum.

Placet deſcribatur & publicetur M.

Lecta & publicata fuit ſupradicta Conſtitutio & ordinatio Romæ in Cancellaria apoſtolica anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Die vero Iouis ſecunda menſis Septemb.Pontificatus præfati S.D.N.Pii papæ quinti anno tertio.

A.Lomelinus Cuſtos.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo,Indictione vndecima,die vero Iouis ſecunda menſis Septemb.Pontificatus ſanctiſſimi D.N.Pii diuina prouidentia,Papæ V.anno tertio ſupraſcripta ſanctio,& conſtitutio Apoſtolica affixa,& publicata fuit ad valuas baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe,& in acie campi Floræ dimiſſis in ſupradictis locis illius copiis affixis per nos Io.Freili,& Iulium parinum prælibati S.D.N.papæ Curſ.

Io.Andreas Paniza Magiſter Curſ.

SANCTISS. D.N.D. Pii papæ V.Reuocatio priuilegiorum conceſſorum Officiis Rom. Cu.Quod Laici,Bigami,& Clerici coniugati de cetero non poſſint habere penſiones, aut alias res Eccleſiaſticas,nec ipſi,nec Clerici,eas quas habent transferre.Reuocatio ſimilium priuilegiorum,conceſſorum Militiis,& Hoſpitalibus.Moderatio priuatarum diſpenſationum conceſſarum Militibus,& fratribus Militiarum,ſingulatim,Reuocatio priuilegiorum Militiarum,& hoſpitalium concedendi expectatiuas,vniendi,& ſupprimendi beneficia, erigendi præceptorias,appropriandi fructus,& proprietates beneficiorum ſuis militiis,& Hoſpitalibus.Reuocatio facultatum teſtandi conceſſarum Militijs,& Hoſpitalibus,eorundemq; Militibus,& Fratribus.

Ad perpetuam rei memoriam.

SAcroſanctum Eccleſiæ Dei ſtatum integrum,& incolumẽ præſtare officii noſtri cũ ſit,quęcunq; illi detrimentũ afferre noſcuntur noſtra nos decet cõſideratione mouere. Sane tantæ tanq; immoderatæ de rebus dominicis,etiam extra ordinem Eccleſiaſticum largitiones,iis nouiſſimis temporibus ſuccreuiſſe perhibentur,vt iam opima quæq; alieni ſenſim exhauriant,& quod in fouendis multiplicandiſq; Miniſtris Eccleſiaſticis,fundãdis Seminariis, alendis pauperibus, recreandis infirmis,inſtaurandis Eccleſiis,fulciendis ædibus uetuſtate conſumptis, educendis uiris religione & doctrina claris,quibus eccleſia ipſa tantopere dignoſcitur indigere,id fere uniuerſum multitudo prærīpiat Laicorum.Hinc manifeſta nos impellit neceſſitas,ut hac indomita cupiditate repreſſa de communi eccleſiæ ſalute conſulamus.At quia omnia incommoda ſtatim ubiq; facile ſubducere non ualemus, ea ſaltem quæ nobis proxima ſunt,& ante oculos frequentius obuerſantur,imprimis tollere curabimus,ut cæteri omnes cum uenerit uſus, æquiore animo ſimilia patiantur.Itaq; de nobis attributæ poteſtatis plenitudine,Reuocamus, & abolemus omnia,& quæcunq; priuilegia,facultates,diſpenſationes,& indulta Militum ſancti Petri, ſancti Pauli,ſancti Georgii,Pii,de Laureto,& de Lilio,necnon Secretariorum,Cubiculariorũ,& Scutiferorum apoſtolicorum,ac quibuſcunq; aliis Romanæ Curiæ,& Apoſtolicæ ſedis collegiis, & officiis,tam in dicta curia,quam extra eam conſtitutis,ipſorumq; perſonis, necnon Conclauiſtis,de penſionibus,fructibus,& aliis rebus Eccleſiaſticis,etiam ad certam,& determinatã ſummam,& quantitatem conſtitutis per Clericos coniugatos,Bigamos,& alios Laicos obtinendis & eiſdem per ipſos,ac aliis ſimilibus per alios Clericos in alium,uel alios transferẽdis, per quoſcunq; Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros,ac nos,& prædictam ſedem,tam in ipſorum officiorum inſtitutione,quam deinceps quandocunq;,& quotieſcunq;,etiam per modum ſtatuti perpetui,ac initi,& ſtipulati contractus,& alias ſub quibuſcunq; tenoribus,& formis, ac cum quibuſuis reſtitutionibus,pręſeruationibus,mentis atteſtationibus,derogatoriarum derogato-

riis,

riis,aliiſq; fortioribus efficaciſsimis & inſolitis clauſulis,necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam motu proprio,& ex certa ſcientia,deq; ſimili poteſtatis plenitudine,etiam pro defenſione fidei catholicæ,aut dictæ ſedis,& quibuslibet aliis cauſis quantumlibet grauibus urgentibus, neceſſariis & onetoſis,ac etiam conſideratione intuitu contemplatione, uel ad inſtantiam Imperatoris,Regum,Ducum,aliorumq; principum,necnon ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinaliũ, deq; illorum conſilio,& matura deliberatione prius deſuper habita conceſſa confirmata, ac ẽt multiplicatis uicibus innouata,extenſa,& moderata.Itaquod deinceps illorum ſic reuocatorũ prætextu Laici etiam extra coniugium,& in cælibatu uiuentes,ac Bigami, & Clerici coniugati nullas nouas penſiones,aut fructus,aut omnino alias res Eccleſiaſticas habere,nec ipſi, etiã qui coniugati non ſunt,ſi ad primas,aut alias nuptias tranſierint,antiquas deinceps percipere. Clerici uero,& alii matrimonium etiam cum vnica,& virgine contracturi,poſtquam illud contraxerint,nec antiquas retinere,nec nouas aſſequi poſſint. Sed nec vlli Laici nec Clerici priuilegio transferendi penſiones,fructus,aut alias res huiuſmodi de cetero potiantur. Decernentes omnes transferendi facultates ex nunc,Antiquas vero penſiones,& alias reſeruationes tam Laicis, quam Clericis conceſſas,& quas ipſos Clericos habere contigerit per futurum contractũ matrimonium huiuſmodi extinctas eſſe. Ac etiam reuocamus,& abolemus omnia,& quæcunq; priuilegia,facultates,diſpenſationes,& indulta obtinendi,& transferendi ſimiles,vel diſsimiles pẽſiones,fructus,& alias res Eccleſiarum,Monaſteriorum,& aliorum beneficiorum, & officiorũ Eccleſiaſticorum,ſecularium,& regularium ſancti Iacobi de ſpatha,de Calatraua,de Alcãtara, Ieſu Chriſti,& ſancti Stephani,ceteriſq; Militiis,necnon ſancti Lazari Hieroſolimitani,ac omnibus,& ſingulis aliis Hoſpitalibus,eorumq; Militibus,fratribus,& perſonis,tam clericis,quã coniugatis,etiam modo,& forma prædictis,& ex eiſdem,ac quibuſcumq; aliis fortioribus cauſis cõceſſa,approbata,& etiam a nobis moderata,& reſtituta Ita quod ipſi ſiue coniugati, ſiue bigami,ſiue clerici,ſiue etiam presbyteri nullas de cetero recipiant,ſed eas ſolas quas nunc habent ſine facultate ipſas transferendi retineant,& eæ quoq; per futurum contractum Matrimonii extinctæ cenſeantur. Omnes vero priuatas diſpenſationes,& gratias habendi,& retinendi penſiones,fructus,& alias res Eccleſiaſticas Militibus,& fratribus quibuſcunq; Militiarum,& Hoſpitalium prædictorum,tam a nobis,quam a prædeceſſoribus noſtris,& dicta ſede hucuſq; ſingulatim conceſſas,ita moderamur,& reſtringimus,vt illarum vigore ſoli Milites,& Fratres non coniugati,nec bigami,nouas deinceps penſiones,aut fructus aliaſq; res Eccleſiaſticas recipiant, & in celibatu viuentes illas,& alias iam receptas dumtaxat percipiant. Alii vero etiam cum vnica, & virgine coniugati,ſi rurſus matrimonium contraxerint,eas omnes quaa nunc habent per huiuſmodi contractum amittant,nec illæ ipſis vlterius debeantur,ſimili facultate transferẽdi tam antiquas,quam futuras penſiones fructus,& res huiuſmodi omnibus prædictis,etiam non cõiugatis ex nunc penitus interdicta,& ſuppreſſa Sed nec vlli Milites, aut fratres, etiam ſimplices clerici,vel presbyteri prætextu huiuſmodi diſpenſationum, & gratiarum aliqua ſimplicia, aut alia beneficia eccleſiaſtica ſecularia,aut aliarum ordinum regularia etiã nullum omnino onus, aut ſeruitium habentia,vt præſtimonia deinceps recipere,& retinere poſſint. Ad hæc quoq; reuocamus,& abolemus omnia,& quæcunque priuilegia,facultates,licentias,& indulta Magiſtris, & conuentibus,aliiſq; perſonis,& locis Militiarum,& Hoſpitalium prædictorum,eorumq; perſonis,etiam vt prædictum eſt conceſſa,confirmata,extenſa,& moderata concedendi expectatiuas,reſeruationes,& alias gratias præuentiuas ad Prioratus,Præceptorias,Hoſpitalia,& alia beneficia & officia Militiarum,& Hoſpitalium prædictorum. Itemq; vniendi,& incorporandi perpetuo,vel ad tempus,& ſupprimendi beneficia eccleſiaſtica cum cura,& ſine cura ſecularia, & quorumuis ordinum regularia,necnon præſtimonia,Eremitoria,& Hoſpitalia,etiam de iure patronatus Laicorum,ex fundatione,& dotatione exiſtentia,ac etiam nullum penitus ſeruitium, aut ordinem annexum,ſeu aliud onus qualecunq; habentia,etiam ruinoſa,& deſerta,ac ẽt ſponte a patronis oblata,vel donata,illorumq; fructus,res,& proprietates applicandi,& appropriãdi Militiis,& Hoſpitalibus ſupradictis,ſeu beneficia ipſa in monaſteria prioratus,præceptorias, beneficia,hoſpitalia & alia loca Militiarum & Hoſpitalium eorumdem erigendi, & inſtituendi, ac alias commutandi,& reformandi. Ac etiam omnes,& ſingulas expectatiuas,reſeruationes,& & alias gratias præuentiuas ſpeciales,& generales,necnon vniones,annexiones, & incorporationes perpetuas,& temporales,ſuppreſsiones,applicationes,appropriationes,& alias diſpoſitiones huiuſmodi beneficiorum,& fructuum per Magiſtros conuentus, & alios prædictos hucuſq; factas,& conceſſas,ac etiam dicta apoſtolica auctoritate,& ex certa ſcientia confirmatas, quæ plenarium nondum ſuũ ſuum ſortitæ effectum. Præterea omnes,& quaſcunq; licentias, & facultates teſtandi,& alias quomodocunq; diſponendi,etiam ad certam, & quantumuis modicam ſummam,& quantitatem,de rebus,fructibus,& bonis immobilibus,mobilibus,& ſe mouẽtibus ad Magiſtros,Priores,Præceptores,Milites,Fratres,& perſonas Militiarum, & Hoſpitaliũ prædictorum ratione illorum,necnon præceptoriarum,Hoſpitalium,& beneficiorum eccleſiaſticorum etiam ſæcularium, & aliorum ordinum regularium,ac penſionum,& fructuum quorũcunq; prouenientes, necnon facta hucuſq;,nõ tamen effectum ſortita uigore licentiarum, & fa-

cultatum

Google

cultatum prædictarum teſtamenta, & alias diſpoſitiones huiuſmodi, etiam ſi per eaſdem licen-
tias, & facultates diſponatur, quod dimidia, vel alia pars rerum & bonorum prædictorum Mili
tijs, Hoſpitalibus, Domibus, & locis, vnde illa prouenerint, aut alijs pijs locis relinquantur.
Decernentes omnes, & ſingulas reſeruationes, aſſignationes, trãslationes, vniones, annexiores,
incorporariones, ſuppreſſiones, applicationes, appropriationes, teſtamenta, donationes, &
alias diſpoſitiones quaſcunque, quas prætextu priuilegiorum, facultatum, diſpenſationum, &
indultorum prędictorum ſic reuocatorum, ac contra præſentium tenorem per quoſcunque, etiã
dicta apoſtolica auctoritate fieri, vel factas perſequi contigerit, tamquam ſurreptas, & extortas
nullius prorſus roboris, & momenti eſſe, nec per eas ius, aut titulum etiam coloratum cuiquam
acquiri, nec quemquam quocunque tempore quauiſque cauſa reſtitutionem in integrum, redu
ctionem ad terminos iuris, aut quoduis aliud gratiæ, vel iuſtitiæ remedium impetrare, aut etiã
ab alio, vel alijs impetratis, aut motu ſimili conceſſis vti, nec præſentes literas de ſurreptionis,
vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quopiam defectu notari, vel
impugnari, nec ſub vllis reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut alijs contrarijs di-
ſpoſitionibus ſimilium, vel diſsimilium reuocationum, & ordinationum ab ipſa Sede quandocũ
que, & quomodocunque emanandis comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ
emanabunt, toties in priſtinum & validum ſtatum reſtitutas, & plenarie reintegratas eſſe, & cẽ
ſeri: Sicque in ijs, ac omnibus, & ſingulis alijs ſupradictis per quoſcunque Iudices ordinarios,
& delegatos, etiam cauſarum Palatij apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales in quauis cau
ſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter interpretandi, & iudicandi facultate,
& auctoritate vbique interpretari, iudicari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane quic-
quid ſecus per quoſcunque quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.
Volumus autem ſimilium priuilegiorum, diſpenſationum, facultatum, & indultorum conceſſio
nem noſtris explodi temporibus, & quod nobis licere non patimur, noſtris ſucceſſoribus indi-
camus. Non obſtantibus præmiſſis, & noſtra de non tollendo iure quæſito, aliiſque conſtitutio
nibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac collegiorum, officiorum, Militiarum, Hoſpitalium, cõ
uentuum, necnon Sancti Benedicti Ciſtercienſis, Sancti Auguſtini, & aliorum ordinum & regu
larum quorũ Militia, & Hoſpitalia prædicta ſunt iuramento, confirmatione apoſtolica, vel qua
uis firmitate alia roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, ſtabilimentis, vſibus & naturis quantocũ
que tempore obſeruatis: necnon fundationibus eorundem, alijs quoque priuilegijs, indultis,
exemptionibus, & literis apoſtolicis illis omnibus ipſarumque Militiarum, & Hoſpitalium Ma-
giſtris, Conuentibus, Prioribus, Præceptoribus, Militibus, Fratribus, & perſonis per quoſcun
que Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros ac nos, & prædictam Sedem, etiam per modũ
ſtatuti perpetui, ac initi, & ſtipulati contractus, ſeu quaſi, necnon motu, ſcientia, & poteſtatis
plenitudine ſimilibus, ac etiam conſideratione intuitu contemplatione, vel ad inſtantiam Impe
ratoris, Regum, Ducum aliorumque Principum, Sanctæque Romanæ Eccleſiæ Cardinalium,
ac de eorum conſilio, & aſſenſu, etiam conſiſtorialiter habito, tam pro Militiarum, Hoſpitaliũ,
& regularum huiuſmodi reſtitutione, & ampliatione, quam alias quomodocunque, ac ſub qui-
buſcunque tenoribus & formis, necnon cum quibuſuis reſtitutiuis, præſeruatiuis, annullatiuis,
derogatariarum, derogatorijs, alijſque efficatioribus, efficaciſsimis, & inſolitis clauſulis, necnõ
irritantibus, & alijs decretis quotieſcunque conceſsis, confirmatis, & etiam iteratis vicibus ex
tenſis, & moderatis: etiam ſi in eis ac ſtatutis, ſtabilimentis & fundatione prædictis caueatur ex
preſſe, quod nunquam prædicta reuocata vel moderata, aut immutata intelligantur, nec illis in
toto, vel in parte derogatum cenſeatur per quaſcunque literas, etiã derogatorias, ac alias for
tiores, & efficatiores clauſulas in ſe continentes, niſi dum & quoties de illorum, ac etiam certa
rum ſpecialium literarum apoſtolicarum inde conſectarum vere, non autem per clauſulas gene
rales vel ſpeciales idem importantes inſerto tenore, ac de ſimili Cardinalium conſilio, & ſemp
in huiuſmodi quæ ſic fierent de conſilio prædicto derogationes, & aliæ diſpoſitiones cenſeretur
appoſita clauſula, quod tunc demum nec aliter, nec alio modo effectum ſortiantur, cum Magi-
ſtrorum, & Conuentum prędictorum ad id accedat aſſenſus, quodque derogationes, & aliæ di-
ſpoſitiones huiuſmodi aliter effectum non habeant, niſi huiuſmodi derogationes, & aliæ diſpoſi
tiones conſiſtorialiter factæ, & per trinas diſtinctas literas eundem tenorem conuiuentes tribus
diſtinctis vicibus Magiſtris, & Conuentibus prædictis fuerint intimatæ, eorumque pariter ad id
expreſſus accedat aſſenſus, aliter vero factæ viribus & effectu omnino careant, ac Magiſtri & Cõ
uentus prædicti ad parendum illis & decretis deſuper proceſsibus, eorumque executoribus, &
ſubexecutoribus ac ipſorum mandatis & monitionibus minime teneantur: ſed literarum huiuſ-
modi executionem omnino impedire, nec ratione reſiſtentiæ cenſuris eccleſiaſticis etiam per
ipſos executores vel ſubexecutores latis innodari poſsint. Quibus omnibus etiam ſi alias de eis
eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum non
autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda,
aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad ver
bum inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſsis, & inſertis habentes, harum ſerie ſpe-

cialiter

Digitized by Google

cialiter & expreſſe derogamus, Et quatenus effectum pręſentium quoquomodo impedire, vel retardare, vel illis obeſſe poſſent omnino tollimus & abrogamus, ceteriſque contrarijs quibuſcunque. Vt autẽ præſentes literę omnibus plenius innoteſcant, mandamus illas in Baſilica Principis apoſtolorum de Vrbe, & in Cancellaria apoſtolica, necnon acie Campi Floræ publicari, earumque exempla de more affigi, & in dictæ Cancellariæ libro Quinterno nuncupato deſcribi. Voluműſque & decernimus ipſarum præſentium exempla etiam impreſſa, manuque Notarii publici, & Sigillo Prælati Eccleſiaſtici, aut illius Curiæ obſignata eandem illam vbique locorum fidem faciant quam ipſæ præſentes facerent ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginam noſtrę reuocationis, abolitionis, moderationis, reſtrictionis, derogationis, mandati, decreti, ſublationis, abrogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Quinto idus ſeptembris. Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a natiuitate domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo die vero decima tertia menſis Septembris Indictione vndecima, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & Domini Noſtri Domini Pii diuina prouidentia Papæ Quinti anno tertio, retroſcriptæ Literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ, ibique dimiſſis copiis affixis per nos Iohannẽ Andream Rogerium, & Ioannem Andream Panizaam prælibati Sanctiſsimi Domini Noſtri Papæ, ac Sanctæ Sedis Apoſtolicę Curſores.

Iulius parinus Magiſter Curſorum.

SANCTISS. D. N. D. Pii Papæ V. Conſtitutio, de dignitatibus & præbendis Eccleſiarum Regni Sardiniæ aliis vnitarum in ſimplices parochiales reductis, & de ordinatione Vicariarum in parochialibus Eccleſiis, quæ ſunt annexæ dignitatibus, & beneficiis, aliarum Eccleſiarum non vnitarum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

Qvantum animarum cura ceteras omnes ſuperat & excellit, tanto nos impenſius prouidere neceſſe eſt, vt id officii genus omni vbique adhibita induſtria excolatur. Ex multis enim offenſionibus, quæ ad noſtram quotidie notitiam perferuntur, illam quoque grauiſsimam intelligimus, quod canonici, & alij habentes dignitates, perſonatus, & officia earum Inſulæ Sardiniæ Eccleſiarum, quas partim hoſtili furore deiectas, partim rerum inopia depreſſas, partim etiam aeris inclemẽtia deſertas iampridem Apoſtolica Sedes proximis Metropolitanis, & aliis Cathedralibus Eccleſiis prouidentet adiunxit, quamquam perſonali in ipſis obſequio ſoluti, reſidentiam detrectant atque refugiunt apud parochiales eccleſias, quę ſunt vel in præbendas ſuorum huiuſmodi canonicatuum inſtitutæ, vel prædictis dignitatibus, beneficiis, & officiis applicatæ, nullum habentes perpetuum Vicarium, vel alium proprium ſacerdotem, qui curam exerceat animarum: Rurſus multę parochiales eccleſiæ, ſiue pro præbendis habitæ, ſiue dignitatibus, beneficiis, & officiis non vnitarum, nec ſuppreſſarum eccleſiarũ incorporatæ reperiuntur, quæ ſunt huiuſmodi Vicariorum ſolatio deſtitutæ: Nos aduerſus periculoſam hanc negligentiam volentes Iuris proſequutione cauere, de nobis attributæ poteſtatis plenitudine extinguimus, & abolemus omnes dignitates, etiam maiores, & principales, necnõ canonicatus, præbendas, perſonatus, adminiſtrationes, officia, ceteraque beneficia omnium, & ſingularum dictæ Inſulæ Eccleſiarum aliis unitarum, uel etiam ſupreſſarum, quæ parochiales eccleſias habent uti præbendas, uel alias annexas, ubi non eſt uicaria perpetua conſtituta: Ipſas uero parochiales eccleſias ad primæuum ſtatum ſimplicem & liberum reuocamus, ita, ut in earum collatione de hinc ab Ordinariis locorum facienda, concilii Tridentini forma, quæ de parochialibus eccleſiis ſuper hoc præſcripta eſt, omnino debeat obſeruari; ſtatuentes, ut quicunque dignitates, canonicatus, pręebendas, beneficia, & officia prædicta ſic extincta, etiam plura, & in diuerſis huiuſmodi eccleſiis ex diſpenſatione apoſtolica, aut alias obtinebant, ex quo iam amplius non ſunt, nullum in dictis principalibus eccleſiis locum habere contendant, ſed ſinguli ſingulas prædictas parochiales eccleſias, ut ſimplices earum rectores retinentes, debeant ibi præſentes perpetuo reſidere, ac debita parochialia officia per ſe ipſos, ut congruit, exercere: nec ulli omnino id effugere, aut conſuetudine immemorabili, alia ue prætenſa iuris cautione defendi poſsint, etiam ſi eam curam ad ſolos Epiſcopos obiiciant pertinere, ſed eos qui canonica monitione præmiſſa in dictis parochialibus eccleſiis præſentes reſidere neglexerint, cenſuris, & pœnis omnibus contra non reſidentes, tam à dicto concilio, quam etiam noſtris, & aliis canonicis

Digitized by Google

nonicis ſanctionibus impoſitis, uolumus ſubiacere. Verum, ſi de pluribus etiam diuerſarũ diœceſium parochialibus vnica dumtaxat præbenda conſtiterit, aut vnio de illis vni tantum dignitati, beneficio, vel officio ſic ſuppreſſo facta fuerit, ſinguli poſſeſſores, etiam qui plura ex ſuppreſsis præfatis obtinebant, vt præfertur in vna parochiali eccleſia dumtaxat perpetuo reſidentes, quam intra ſex menſes poſt publicationem præſentium eligere debeant, ſi cenſuras & pœnas prædictas effugere voluerint, poterunt, vita eis comite, in ceteris omnibus tolerari, dummodo reliquis Vicarii idonei ab ordinariis locorum cum debito ſtipendio aſsignẽtur. Illis vero cedentibus, vel decedentibus ſinguli rectores in ſingulis ordinentur, niſi forte loci propinquitas, rerum anguſtia, aliaue legitima cauſa connexionem patiatur. Porro eccleſiiis parochialibus, uel in præbendas canonicatuum erectis, vel dignitatibus, officiis, & beneficiis non vnitarum, nec ſuppreſſarum Metropolitanarum, Cathedralium, & aliarum dictæ Inſulæ eccleſiarum perpetuo annexis, in quibus nullę ſunt vicariæ hucuſque perpetuæ inſtitutæ, quoniam canonici, & alii dignitates, officia, & beneficia huiuſmodi obtinentes in ipſis Metropolitanis, Cathedralibus, & aliis eccleſiis deſeruire tenentur, prædicti Ordinarii locorum illas quamprimum ordinare, vel alias prouidere debeant, quemadmodũ in generalib᷒, & prædicto Tridentino conciliis, dignoſcitur ordinatum, portione fructuum, etiam ſuper certa re aſsignanda, ac per Vicarios propria auctoritate percipienda, quę tamen centum annuè non tranſcendat, inferior vero quam quinquaginta ſcutorum eſſe poſsit, quando ſine notabili principalis incommodo nequeat eſſe pluris, & ea ſit annonæ vilitas, vt ſacerdos queat ex minori commode ſuſtentari. Præcipimus igitur vniuerſis & ſingulis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locorum Ordinariis per dictam Inſulam conſtitutis in virtute ſanctæ obedientiæ, vt prædicta omnia, & ſingula in ſuis quiſque Ciuitatibus, diœceſibus & locis quamprimum exequantur, & inuiolate faciant ab omnibus obſeruari. Contradictores quoslibet, & rebelles per prædictas, & alias, quas viderint ipſi cenſuras, & pœnas, ceteraque remedia opportuna, appellatione quacunque poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſęcularis, non obſtantibus prædictis & noſtris de non tollendo iure quæſito, ac de Vicariis huiuſmodi aliter inſtituendis, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon Eccleſiarum, in quibus canonicatus, & præbẽdæ, ac dignitates, beneficia, & officia prædicta conſiſtunt, Iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus contrariis quibuſcunq; , ſeu quod aliquibus communiter, uel diuiſim à dicta ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, uel excommunicari, aut contra huiuſmodi ſtatuta, & conſuetudines, ac priuilegia eis conceſſa ad reſidentiam, & alia prędicta compelli non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de uerbo ad uerbum de ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon Eccleſiarum, locorum, & perſonarum huiuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis priuilegiis, Indulgentiis, & literis apoſtolicis generalibus, uel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, uel totaliter non inſerta effectus earum impediri ualeat quomodolibet, uel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus ad uerbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis: quæ omnia contra prædicta nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari. Quinetiam ex nũc irritum decernimus, & inane quicquid ſecus per quoſcunque quauis auctoritate ſcienter, uel ignoranter contigerit attentari. Cæterũ mandamus eaſdem præſentes ad Valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ publicari, earumque exempla de more applicari, volumuſque & Apoſtolica auctoritate decernimus, quod literæ ipſæ ſic publicatæ omnes, & ſingulos abſentes, & vbique extra dictam Inſulam degentes, ac etiam monitiones, citationes, & inhibitiones per quemcumq;. Ordinarium edicto publico Valuis ſuæ Cathedralis Eccleſiæ affigendo, vigore præſentium faciendæ, monitos, citatos, & Inhibitos perinde arctent, ac ſi eis perſonaliter factæ fuiſſent. Quia uero difficile, & incommodum ualde eſſet, eaſdem pręſentes ad ſingula loca, ubi illis opus fuerit, transferre, ſimiliter uolumus, ut earum exemplis, etiam impreſsis, manuque Notarii publici, & ſigillo prælati eccleſiaſtici, vel eius curiæ obſignatis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginã noſtræ extinctionis, abolitionis, reuocationis, ſtatuti, præcepti, decreti, & uoluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrũ, Anno incarnationis Dominicę Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo octauo, Kalen. Octobris. Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn. M. Dat.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo octano, Indictione vndecima, die vero vigeſima tertià menſis Octobris, Pontificatus Sanctiſs. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti, anno tertio retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad Valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ, dimiſsis ibidem earundem retroſcriptarum literarum copiis affixis per nos Iulium Parinum, & Ioannem Botnotum prælibati S. D. N. Papæ Curſ. Alexander Aſtancollus Mag. Curſ.

N REVO-

REVOCATIO ſineuidentem facultarum concedendi commiſsiones alienationum bono-
rum Eccleſiaſticorum, aut Piorum locorum, Camerario, & Cameræ Apoſtolicæ
Clericorum Collegio concellarum.

MOTV proprio&c. Volentes indemnitati Eccleſiarum aliorumque priorum
locorum quantum cum Deo poſſumus, conſulere, ac prouidere, ne illorum bo
na ſine noſtra, aut ſucceſſoris noſtri ſcientia, & licentia alienentur, aut perpe-
tuo, vel ad longum tempus, aut vnam vel plures illa conducere volentes, vitã
locentur, aut de his alio titulo diſponatur: Omnes, & ſingulas facultates, & li
centias concedendi commiſsiones alienationum, vel permutationum, aut af
francationum, aut illarum confirmationum quorumuis bonorum eccleſiaſticorum, aut locorũ
piorum cuiuſcunque valoris exiſtentium, etiam ſummam annuam quinque ducatorum auri de
Camera non excedentium, aut alterius minoris valoris in forma quæ dicitur, Si in euidentem,
Dilecto filio Vitellio Sanctæ Mariæ in via lata diacono Cardinali Vitellio nuncupato S. R. E.
Camerario, eiuſque anteceſſoribus, & Clericorum Cameræ noſtræ Apoſtolicæ Collegio tam p
fel. rec. Gregorium. ix. Bonifacium. ix. Vrbanum. vi. Martinum. v. Gregorium. v. Sixtũ. iiij.
Innocentium. viij. Iulium. ij. Leonem. x. Paulum. iij. & Iulium ſimiliter. iii. ac alios quoſcunq;
Rom. Pontif. prædeceſſores noſtros, etiam Motu proprio, ex certa ſcientia & ex quauis cauſa
etiam vrgentiſsima cum quibuſuis clauſulis etiam derogatoriarum derogatotiis, ac quibuſuis
decretis, etiam irritantibus, & in vim contractus conceſſas, confirmatas, & innouatas, illorum
omnium tenores pro ſufficienter expreſsis habentes, perpetuo reuocamus, caſſamus, & annul
lamus, Interdicentes, & expreſſe prohibentes eidem Camerario, & Clericis, ac aliis eiuſdẽ Ca-
meræ Apoſtolicæ officialibus ſub pœna indignationis noſtræ, ne in futurum licentias, & facul-
tates, ac commiſsiones alienationum huiuſmodi ſub quouis prætextu concedant: Ac commiſ
ſiones, & conceſsiones commiſsionum huiuſmodi contra voluntatem, ordinationẽ, & decretũ
noſtrum, nullas, inualidas, & irritas eſſe decernimus, & declaramus. Sicque in præmiſsis omni-
bus, & ſingulis per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes &c. ſub
lata &c. debere, Necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his a dictis Camerario, Cleri-
cis, & aliis officialibus, & Iudicibus præfatis, vel quibuſuis aliis quauis auctoritate, ſcienter, vel
ignoranter contigerit attentari: Non obſtantibus præmiſsis conſtitutionibus, & ordinationib⁹
priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis prædictis, & aliis quibuſuis quomodolibet con
ceſsis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, illorum tenores &c. pro ſufficienter expreſ-
ſis habentes, derogamus, illaque quo ad præmiſſa caſſamus, reuocamus, & annullamus, Cæte-
riſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod pręſentis noſtri Motus proprii etiam ab
ſque illius data, & regiſtratura ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidẽ faciat, tam in iudicio quã
extra, quacunque regula ſeu conſtitutione apoſtolica contraria non obſtante. Volumus autem
quòd præſens noſter Motus proprius in Cancellaria noſtra apoſtolica, & acie Campi Floræ de
more publicetur, & inter conſtitutiones perpetuas deſcribatur. Et quia difficile foret præſens
ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quòd eius tranſumptis etiam im
preſsis, manu alicuius Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fi-
des adhibeatur, quæ præſenti Motui proprio adhiberetur, ſi foret exhibitus, vel oſtenſus.

Placet Motu proprio. M.

Lectus, & publicatus fuit ſupradictus Motus proprius Romæ in Cancellaria Apoſtolica, An-
no Incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, die vero Martis de-
cima ſeptima Auguſti. Pontificatus S. D. N. Pii Papæ V. anno tertio.

A. Lomellinus Cuſtos.

ORDINATIO Quod Mandata quæ in forma Significauit pro rerum ſubtracta-
rum ſeu illas ſubtrahentium reſtitutione fiunt, ad eorum quorum intereſt
duntaxat inſtantiam expediantur.

SAnctiſsimus in Chriſto pater & dominus noſter dominus Pius diuina prouiden
tia Papa V. Volens ſuper expeditione mandatorum, quæ fiunt in forma Signi-
ficauit, pro rerum ſubtractarum aut deperditarum reſtitutione, ſeu illarum, &
illas ſubtrahentium reuelatione modum & formam ſtatuere (manente in aliis
reformatione officii Correctoris literarum cõtradictarum a Sanctitate ſua edi
ta) præſenti quod perpetuo obſeruari vult ſcripto ordinat, vt mandata pro re-
ſtitutione, ſeu reuelatione huiuſmodi dentur (modo ſuper illis ſupplicationes in præſentia ſuæ
Sanctitatis ſignatæ fuerunt) ad eorum dumtaxat inſtantiam, quorum ciuiliter intereſt. Quæ ſup
plicationes, rem ipſam de qua agitur, reique valorem, nominatim & ſpecifice exprimant, niſi
forte ſint pro eccleſiis, locis piis, communitatibus, vniuerſitatibus, Collegiis, aut vniuerſali-
bus ſucceſſoribus, quos veriſimile eſt certam rerum notitiam non habere, tunc etenim hac ipſa
perſonarum qualitate expreſſa, ita demum ferri poterit quædam in genere deſignatio rerum, ſi
deſignatio neque nimis vaga, & incerta, atque adeo inueriſimilis ſit, & tamen oſtendat res ipſas
(id quod

Digitized by Google

(id qnod præcipue in omnibus attendendum eſt) minime vulgares exiſtere. Committantur au-
tem Epiſcopo ordinario loci vel eius Vicario in ſpiritualibus generali ſub hac forma verborum
quæ eſt ex Concilio Tridentino, videlicet, Si cauſa diligenter & magna maturitate per ipſum
examinatapro rei, loci, temporis, & perſonę qualitatibus ſibi pro ſua conſcientia videbitur ex
pedire. Decernens irritum &c.

Placet, publicetur, & deſcribatur. M.

Lecta,& publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria apoſtolica Anno incarnatio
nis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Die vero Martis vigeſima ſeptima men-
ſis Iunii, Pontificatus prælibati S. D. N. Pii diuina prouidentia Papæ quinti, Anno qninto.

Io. Lomellinus Cuſtos.

BVLLA SANCTISS. D. N. D. Pii dinina ptonidentia Papæ Quinti. Super recitatione Breniarii Romani nupet editi.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

QVod a nobis poſtulat ratio paſtoralis officii, in eam curam incumbimus, vt
omnes, quantum Deo adiutore fieri poterit, ſacri Tridentini Concilii de
creta exequantur: ac multo id etiam impenſius faciendum intelligimus,
cum ea, quæ in mores inducenda ſunt, maxime Dei gloriam, ac debitum
eccleſiaſticorum perſonarum officium complectuntur. Quo in genere exi
ſtimamus in primis numerandas eſſe ſacras preces, laudes, & gratias Deo
perſoluendas, quæ Romano Breuiario continentur. Quæ diuini officii for
mula, pie olim, ac ſapienter a ſummis Pontificibus, præſertim Gelaſio, ac
Gregorio primis conſtitura, a Gregorio autem ſeptimo reformata, cum diuturnitate temporis
ab antiqua inſtitutione deflexiſſet, neceſſaria viſa res eſt, quę ad priſtinam orandi regulam con
formata reuocaretur. Alii enim præclaram veteris Breuiarii conſtitutionem, multis locis mu-
tilatam, alibi incertis, & aduenis quibuſdam commutatam deformarũt. Plurimi, ſpecie officii
commodioris allecti, ad breuitatem noui Breuiarii a Franciſco Quignonio tt. S. Crucis in Hie
ruſalem, Presbyrero Cardinale compoſiti, confugerunt. Quinetiam in prouincias paulatim ir-
repſerat praua illa conſuetudo, vt Epiſcopi in eccleſiis, quæ ab initio communiter cum ceteris
veteri Romano more Horas canonicas dicere, ac pſallere conſueuiſſent, priuatum ſibi quiſque
Breuiarium conficerent, & illam communionem, vni Deo, vna & eadem formula, preces, & lau
des adhibendi, diſsimillimo inter ſe, ac pene cuiuſq; Epiſcopatus proprio officio diſcerperẽt.
Hinc illa tam multis in locis diuini cultus perturbatio: hinc ſumma in clero ignoratio cærimo-
niarum, ac rituum eccleſiaſticorum, vt innumerabiles eccleſiarum miniſtri, in ſuo munere inde-
core, non ſine magna piorum offenſione verſarentur. Hanc nimirum orandi varietatem grauiſ
ſime ferens fe. re. Paulus Papa iiii. emendare conſtituerat: itaque prouiſione adhibita, ne vlla
in poſterum noui Breuiarii licentia permitteretur, totam hanc rationem dicendi, ac pſallendi
Horas canonicas, ad priſtinum morem, & inſtitutum redigendam ſuſcepit. Sed eo poſtea non-
dum iis, quæ egregie incohauerat, perfectis, de uita decedente, cum a piæ mem. Pio papa iiii.
Tridentinum Concilium, antea uarie intermiſſum reuocatum eſſet, Patres in illa ſalutari refor
matione eodem Concilio conſtituta, Breuiarium ex ipſius Pauli Papæ ratione reſtituere cogi-
tarunt. Itaque quicquid ab eo in ſacro opere collectum, elaboratumque fuerat, Concilii Patri-
bus Tridentum a prædicto Pio Papa miſſum eſt. Vbi cum doctis quibuſdam, & piis uiris a Con
cilio datum eſſet negotium, ut ad reliquam cogitationem, Breuiarii quoque curam adiungerẽt
inſtante iam concluſione Concilii, tota res ad auctoritatem, iudiciumque Romani Põtificis ex
decreto eiuſdem Concilii relata eſt: qui, illis ipſis Patribus, ad id munus delectis, Romam uoca
tis, nonnulliſque in Vrbe idoneis uiris ad eum numerum adiunctis, rem perficiendam curauit.
Verum eo etiam in uiam uniuerſæ carnis ingreſſo, Nos, ita diuina diſponente clementia, licet
immerito, ad Apoſtolatus apicem aſſumpti, cum ſacrum opus, adhibitis etiam ad illud aliis pe
ritis uiris, maxime urgemus, magna in nos Dei benignitate, (ſic enim accipimus) Romanum
hoc Breuiarium uidimus abſolutum. Cuius ratione diſpoſitionis ab illis ipſis, qui negotio præ-
poſiti fuerant, non ſemel cognita, cum intelligeremus, eos in rei confectione ab antiquis Bre-
uiariis nobilium Vrbis eccleſiarum, ac noſtrę Vaticanæ bibliothecæ, non diſceſsiſſe, graueſque
præterea aliquot eo in genere ſcriptores ſecutos eſſe, ac denique remotis iis, quæ aliena, & in-
certa eſſent, de propria ſumma ueteris diuini officii nihil omiſiſſe, opus probauimus, & Romæ
imprimi, impreſſumque diuulgari iuſsimus. Itaque ut diuini huius operis effectus re ipſa conſe-
quatur, auctoritate præſentium tollimus in primis, & abolemus Breuiarium nouum a Franciſ-
co Cardinale prędicto editum, & in quacumque eccleſia, monaſterio, conuentu, ordine, militia
& loco, uirorum, & mulierum, etiam exempto, tam a primæua inſtitutione, quã aliter ab hac
Sede permiſſum. Ac etiam abolemus quæcumque alia Breuiaria, uel antiquiora, uel quouis pri
uilegio munita, uel ab Epiſcopis in ſuis diœceſibus peruulgata, omnemque illorum uſum de

omnibus orbis eccleſiis, monaſteriis, conuentibus, militiis, ordinibus, & locis, virorum, & mulierum, etiam exemptis, in quibus alias Officium diuinum Romanæ eccleſiæ ritu dici cõſueuit, aut debet: illis tamen exceptis, quæ ab ipſa prima inſtitutione a Sede Apoſtolica approbata, vel conſuetudine, quæ vel ipſa inſtitutio ducentos annos antecedat, aliis certis Breuiariis vſu fuiſſe conſtiterit: quibus vt inueteratum illud ius dicendi, & pſallendi ſuum officium non adimimus, ſic eiſdem, ſi forte hoc noſtrum, quod modo promulgatum eſt, magis placeat, dummodo Epiſcopus, & vniuerſum Capitulum in eo conſentiant, vt id in choro dicere, & pſallere poſsint, permittimus. Omnes vero, & quaſcunque Apoſtolicas, & alias permiſsiones, ac conſuetudines, & ſtatuta, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel alia firmitate munita, necnon priuilegia, licentias, & indulta precandi, & pſallendi, tam in choro, quam extra illud, more & ritu Breuiariorum ſic ſuppreſſorum, prędictis eccleſiis, monaſteriis, conuentibus, militiis, ordinibus, & locis, necnon S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, & aliis eccleſiarum Prælatis, ceteriſque omnibus, & ſingulis perſonis eccleſiaſticis, ſecularibus, & regularibus, utriuſque ſexus, quacumque cauſa conceſſa, approbata, & innouata, quibuſcumq; concepta formulis, ac decretis, & clauſulis roborata, omnino reuocamus, volumuſque illa omnia vim & effectum de cetero non habere. Omni itaque alio vſu, quibuslibet, vt dictum eſt, interdicto, hoc noſtrum Breuiarium, ac precandi, pſallendique formulam in omnibus uniuerſi orbis eccleſiis, monaſteriis, ordinibus, & locis, etiam exemptis, in quibus officium ex more, & ritu dictę Romanę Eccleſiæ dici debet, aut conſueuit, ſalua prædicta inſtitutione, vel conſuetudine prædictos ducentos annos ſuperante, præcipimus obſeruari. Statuentes Breuiarium ipſum, nullo vmquam tempore, vel in totũ, vel ex parte mutandum, vel ei aliquid addendum, vel omnino detrahendum eſſe, ac quoſcumque, qui Horas canonicas ex more & ritu ipſius Romanæ Eccleſiæ, iure, vel conſuetudine dicere, vel pſallere debent, propoſitis pœnis per Canonicas ſanctiones conſtitutis, in eos, qui diuinum Officium quotidie non dixerint, ad dicendum, & pſallendum poſthac in perpetuum Horas ipſas diurnas & nocturnas ex huius Romani Breuiarii pſcripto, & ratione omnino teneri, neminemque ex iis, quibus hoc dicendi, pſallendique munus neceſſario impoſitum eſt, niſi hac ſola formula ſatisfacere poſſe. Iubemus igitur omnes, & ſingulos Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, Abbates, & ceteros eccleſiarum Prælatos, vt omiſsis quæ ſic ſuppreſsimus & aboleuimus, ceteris omnibus etiam priuatim per eos conſtitutis, Breuiariũ ipſum in ſuis quiſque eccleſiis, monaſteriis, conuentibus, ordinibus, militiis, diœceſibus, & locis prædictis introducant, & tam ipſi, quam ceteri omnes presbyteri, & clerici, ſeculares, & regulares vtriuſque ſexus, necnon milites, & exempti, quibus Officium dicendi, & pſallendi quomodocumque, ſicut prædicitur, iniunctum eſt, vt ex huius noſtri Breuiarii formula, tam in choro, quam extra illum, dicere, & pſallere procurent. Quod vero in rubricis noſtri huius officii præſcribitur, quibus diebus officium beatæ Mariæ ſemper virginis, & Defunctorũ item Septem Pſalmos pœnitentiales, & Graduales dici, ac pſalli oporteat: Nos propter varia huius vitæ negotia, multorum occupationibus indulgentes, peccati quidem periculum ab ea præſcriptione remouendum duximus; uerum debito prouidentiæ paſtoralis admoniti, omnes vehementer in domino cohortamur, vt remiſsionem noſtram, quantum fieri poterit, ſua deuotione ac diligentia præcurrentes, illis etiam precibus, ſuffragiis, & laudibus, ſuæ & aliorum ſaluti conſulere ſtudeant. Atque vt fidelium uoluntas, ac ſtudium magis etiam ad ſalutarem hanc conſuetudinem incitetur, de omnipotentis Dei miſericordia, beatorumque Petri, & Pauli apoſtolorũ eius auctoritate confiſi, omnibus, qui illis ipſis diebus, in rubricis præfinitis, beatæ Mariæ, uel, Defunctorum Officium dixerint, toties centum dies, qui vero Septem pſalmos, uel Graduales quinquaginta, de iniuncta ipſis pœnitentia relaxamus. Cæterum ut præſentes literæ omnibus plenius innoteſcant, mandamus illas ad ualuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cãcellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ publicari, earumque exempla de more affigi: Volumusque & apoſtolica auctoritate decernimus, quod poſt huiuſmodi publicationem qui in Romana curia ſunt præſentes, ſtatim lapſo menſe, reliqui uero, qui intra montes, tribus, & qui ultra ubique locorum degunt, ſex menſibus excurſis, uel cum primum uenalium huius Breuiarii uoluminum facultatem habuerint, ad precandum, & pſallendum, iuxta illius ritum, tam in choro, quam extra illum, maneant obligati: ipſarum autem literarum exempla manu Notarii publici, & ſigillo Prælati eccleſiaſtici, aut illius curiæ obſignata, uel etiam ipſis uoluminibus abſq; prædicto, uel alio quopiam adminiculo Romæ impreſſa, eandem illam ubique locorum fidem faciant, quam ipſę præſentes, ſi eſſent exhibitæ, uel oſtenſæ. Sed ut Breuiarium ipſum ubiq; inuiolatum, & incorruptum habeatur, Prohibemus ne alibi uſquam, in toto orbe, ſine noſtra, uel ſpecialis ad id Commiſſarii apoſtolici, in ſingulis Chriſtiani orbis regnis, & prouinciis deputandi, expreſſa licentia, imprimatur, proponatur, uel recipiatur: Quoſcunque uero, qui illud ſecus impreſſerint, propoſuerint, uel receperint, excommunicationis ſententia eo ipſo innodamus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ablationis, abolitionis, permiſſionis, reuocationis, iuſsionis, præcepti, ſtatuti, indulti, mandati, decreti, relaxationis, cohortationis, prohibitionis, innodationis, & uoluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire.

Si quis

Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Septimo Idus Iulii. Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

M. Datatius.

H. Cumyn.

Anno à Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, indictione vndecima, die vero decima quinta menſis Iunii. Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti anno tertio, retroſcriptæ literæ apoſtolicę affixæ & publicatę fuerunt ad valuas Baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie campi Floræ, dimiſsis ibidem præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium, ut moris eſt, affixis, & deinde amotis per nos Iulium Parinum, & Ioannem Bornotum prælibati Sanctiſs. D. N. Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

BVLLA SANCTISS. D. N. Pij Papę Quinti reuiſionis & recuperationis bonorum Eccleſiaſticorum male alienatorum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

ET ſi de ſingulis paſtoralis officii cura nos admonet eſſe ſollicitos, Fabricam tamen Sancti Petri, quam ſpeciali quadam cura nobis cognoſcimus eſſe commiſſam, ſpetialis intentionis fauore proſequimur, eamque gratiis attollimus opportunis. Accepimus ſane nuper quod diuerſæ perſonæ tam eccleſiaſticæ, quā ſeculares quam plura bona, poſſeſsiones, & terras ad Eccleſias etiam Metropolitan. Monaſteria, beneficia, domos, & alia regularia, ac alia pia loca, necnō Hoſpitalia pertinentia & ſpectantia, prætextu diuerſarum alienationum eis contra tenorem literarum fœlicis recordationis Simachi, & Pauli ii. ac aliorum Roman. Pontificum prædeceſſorū noſtrorum, aut ſine apoſtolicæ ſedis licentia, ſeu illarum forma non ſeruata, aut alias in eiudē damnum, & præiudicium eccleſiarum, Monaſteriorum, beneficiorum, & piorum locorum huiuſmodi factorum occupauerunt, & detinuerunt, ac de præſenti occupent, & detineant. Nos præmiſſa conniuentibus oculis pertranſire nequeuntes, vtpote quæ in diuinæ maieſtatis offenſam, ac eccleſiarum, & ordinis clericalis detrimentum tendant, utque Fabricæ præfatę maximis neceſsitatibus ſuccurramus, Dilectos filios Collegium, & deputatos Fabricæ præfatæ, eorumque pro tempore Auditores, & Miniſtros, ac eorum ſingulos a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliisque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a iure vel ab homine quauis occaſione uel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectū præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio, non ad ipſorum deputatorum, & Collegii, ac Auditorum, & miniſtrorum præfatorum, uel alicuius eorum, aut pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, ac de mera noſtra liberalitate & apoſtolicæ poteſtatis plenitudine eiſdem Collegio, & deputatis, eorumque pro tempore Auditoribus & miniſtris præfatis, ut omnes, & ſingulas alienationes in empbiteoſim, ſeu cenſum perpetuum, aut tertiam, uel aliam generationem, ſeu hominis uitam, aut aliud tempus ultra triennium locationes, uel conceſsiones, ſeu permutationes, aut occupationes, de quibuſuis terris, poſſeſsionibus, aut aliis bonis immobilibus, ſeu rebus & iuribus, tam ſpiritualibus, quam temporalibus Eccleſiarum, Monaſterium, domorum, beneficiorum, hoſpitalium, & aliorum piorum locorum quorumlibet ſine ſedis apoſtolicæ licē tia, aut illius forma non ſeruata in damnum eccleſiarum, ſeu ſolemnitabus a iure requiſitis, aut conſtitutionibus ipſorum Monaſteriorum ſeu domorum minime ſeruatis, aut alias nulliter hactenus factas reuidere, & conſtito ſibi quantum ſufficere uidebitur de præmiſsis, illas & contractus ſuper inde ſub quibuſuis formis, & uerborum expreſsionibus habitos, & celebratos, etiam ſi iuramento uallati exiſtant, eorum omnium tenores, ac ſi de uerbo ad uerbum præſentibus inſererentur pro expreſsis habentes, auctoritate apoſtolica ad ſolius præfatæ Fabricæ procuratoris inſtantiam, etiam parte inuita, & contradicente, facta ſibi prius intimatione per tres menſes tenore præſentium reſcindere, irritare, caſſare, & annullare, ipſoſque detentores, & occupatores ad terras, poſſeſsiones, & bona, res, & iura præfata, ut præfertur detenta, & occupata relaxandum, & de fructibus tam hactenus perceptis, & qui percipi potuerunt, quam in poſterum percipiendis realiter ſatisfaciendum cogere, & compellere, bonorumque, & fructuum recuperandorum huiuſmodi tertiam partem ipſi Fabricæ, reliquis duabus partibus eccleſiis, monaſteriis, beneficiis, domibus, hoſpitalibus, & piis locis ad quæ bona ipſa ſpectabunt, cum effectu conſignatis, uendicare, & applitare poſsint & ualeant, facultatem, & auctoritatem concedimus, & impartimur. Ita ut eiſdem Collegio, deputatis, eorumque auditoribus, & miniſtris liceat dictæ

tertiæ

Digitized by Google

tertiæ partis huiuſmodi bonorum præfatæ Fabticæ, vt præmittitur, applicatorum corporalem poſſeſsionem ptopria auctoritare libere apprehendere, illamque in dictæ Fabricæ vſus, & vtilitatem abſque alia ſedis apoſtolicæ, & ſuperiorum eccleſiarum, monaſteriorum, domorum, beneficiorum, hoſpitalium, & aliorum piorum locorum, ad quæ bona ipſa & fructus ſpectabunt, licentia alienare, vendere, & conuertere, diœceſani loci, vel cuiuſuis alterius licentia deſuper minime requiſita. Decernentes præſentes literas nullo vnquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, aut inualidari, etiam ex eo capite quod intereſſe habentes vocati non fuerint, aut ad iuris terminos reduci minusque in conttouerſiam vocari poſſe, ſed ſemper validas & efficaces exiſtere, ſuosque plenarios effectus ſortiri, minusque ſub quibusuis ſimilium, vel diſsimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi vllatenus poſſe, ſed ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas eſſe, & cenſeri. Sicque per quocunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes etiam cauſarum Palatii apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate, iudicari debere. Irritum quoque, & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter cōtigerit attentari. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibusuis apoſtolicis necnō in prouincialibus & ſynodalibus Cōciliis editis ſpecialibus vel generalibus, cōſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis & literis apoſtolicis quibusuis perſonis in genere, vel in ſpecie quomodolibet conceſsis, confirmatis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda, ſeu aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium tranſumptis etiam impreſsis, manu Secretarii, & ſigillo Collegii dictæ fabricæ ſubſcriptis, & munitis, eadem prorſus in iudicio, & extra fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, conceſsionis, impartitionis, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sāctum Petrum, anno incarnationis dominicæ, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono Kal. Ianuarii. Pontificatus noſtri anno quarto.

Cæ. Glorierius.

C. Rouyer.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

ALEXANDER Riarius Prothonot. Apoſt. S. D. N. & curiæ cauſarum Cam. Apoſt. generalis Auditor, ac Fabricæ Baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe deputatus, necnō eiuſdem Collegii Fabricæ Iudex ſpecialiter delegatus.

AVctoritate noſtri officii, & ad D. Petrialoiſii Fidelis eiuſdem Fabricæ Iconomi inſtan. tenore præſentium mādamus omnibus, & ſingulis infraſcriptorum cathedralium, etiam metropolitan. ac collegiatarum ſuperioribus, capitulis, & canonicis, parochialiumque eccleſiarum rectoribus, ac capellanis, archipresbyteris necnon monaſteriorum Abbatibus, commendatariis, & prioribus, ac domorū, conuentuum, & aliorum regularium locorum etiam ſuperioribus, correctorib᷒, ac guardianis, aliisque perſonis eccleſiaſticis, necnon archihoſpitalium, hoſpitalium, & aliorū piorum locorum Gubernatoribus, quocunque nomine nuncupentur ad quos ſpectat, ac in executione ſeu publicatione præſentium nominan. & cognominan. quatenus termino octo dierum proxime futurorum ſub quingentorū ducatorum eidem Fabricæ applican. & in ſubſidium excōmunicationis pœnis debeant, ac quilibet ipſorum debeat per cedulam eorum manibus ſubſcriptam, prout ad eos, & eorum ſingulos quomodolibet ſpectat, omnes, & ſingulas alienationes, et in emphiteoſim, ſeu cenſum perpetuum, aut ad tertiam vel aliam generationem, ſeu hominis vitam, aut aliud tempus longum vel longiſsimum vltra triennium locationes, vel conceſsiones, ſeu permutationes, aut occupationes de quibusuis terris, poſſeſsionibus, aut aliis bonis immobilibus, ſeu rebus, actionibus, & iuribus tam ſpiritualibus, quam temporalibus, iuriſdictionibus, etiam ſeudalibus cathedralium, etiam metropolitan. & aliorum ſupra ſpecificatorum monaſteriorum, domorum, conuentuum, beneficiorum, hoſpitalium, & aliorum locorū hactenus tā per eos, quam p prædeceſſores ſuos factas, exprimendo & ſpecificando qualitates, quantitates, valores, confines, loca, & ſituationes, eorumdem bonorum, necnon pretium, & canonem, cenſum vel reſponſionem, pro quo, vel quibus terræ, poſſeſsiones, & bona huiuſmodi alienata, permutata, ſeu conceſſa fuerunt, ac exhibendo, oſtendendo, & patefaciendo inſtrumenta, rogitus, ac monumenta quæcunque penes eos exiſtentia, necnō nomina rogatorum de alienationibus, conceſsio-

conceſsionibus, permutationibus, & diſmembrationibus bonorum eorundem, quocunque nomine & prætextu etiam factis, necnon cognomina, patriam, habitationem omnium & ſingulorum poſsidentium, detinentium, & occupantium iura, res actiones, bona immobilia, iuriſdictionem, cenſus, ac iura feudalia emphiteotica, obuentiones, fructus redditus,& reſponſiones earundem eccleſiarum, & beneficiorum, ac ſoluentiem canones, redditus, cenſus, & annuas reſponſiones, ac alia ſupradicta ſuis eccleſiis,& eorum anteceſſorum etiam longo,& longiſsimo tempore, infraſcripto Notario realiter, & cum effectu, ad effectum illas reuidendi, ac bullam Sanctiſs. D. N. Pii Papæ V. ſuper reuiſione, & recuperatione bonorum eccleſiaſticorum dicto Collegio Fabricæ conceſſam plenarie ac integre effectuandi, & executioni demandandi dediſſe, tradidiſſe, denunciaſſe, exhibuiſſe, & conſignaſſe: alioquin &c. & ſi quis &c. Datum Romæ in ædibus noſtris Die. 15. Menſis Martii. 1570.

BVLLA SANCTISS. D. N. D. Pii Papæ V. Applicationis Fabricæ medietatis relictorum piorum non exactorum per triennium.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

Exigit incumbentis nobis apoſtolicæ ſeruituris officium, vt Fabricæ noſtræ Baſilicæ Sancti Petri vtilitati proſpicere ſatagentes, ea libenter ipſi concedamus quæ eius vtilitati credimus expedire, Hinc eſt quod nos qui nuper accepimus quod tam in alma Vrbe noſtra quam aliis Ciuitatibus, terris, dominiis, locis, ac Regnis, reperiuntur multa legata a piis teſtatoribus facta ad effectum celebrationis miſſarum, & recitationis diuinorum officiorum,necnon erogationis eleemoſynarum diuerſis Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, & aliis piis locis, ipſaque legata hæredum auaritia ſeu alias per Triennium retroactum executioni debitæ demandata non fuerint, volenteſque tam ſuper præmiſsis, ea quæ côueniunt adhibere remedia, quam Fabricæ præfatæ vtilitatem aliqua ex parte procurare, ac dilectos filios Deputatos & Collegiû Fabricæ huiuſmodi, eorumque ſingulares perſonas a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat cõſequendum, harum ſerie abſoluentes & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio, non ad ipſorû Deputatorum, & Collegii, vel alicuius eorum, aut pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine Deputatis, & Collegio huiuſmodi ſi & poſtquam iuxta tenorem priuilegiorum, & facultatum ſibi conceſſorum legata huiuſmodi executioni debitæ demandari fecerint, vnam illorum medietatem,reliquam vero loco cui legata fuerint applicamus & appropriamus.Decernentes præſentes literas nullo unquam tempore de ſubreptionis, uel obreptionis vitio, aut intẽtionis noſtræ,vel quopiam alio defectu notari, impugnari, aut inualidari, etiam ex eo capite quod intereſſe habentes vocati non fuerint, aut ad iuris terminos reduci, nunuſque in ius vel controuerſiam vocari poſſe, ſed ſemper validas & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, minuſque ſub quibuſuis ſimilium, uel diſsimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi ullatenus poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas eſſe, & cenſeri. Sicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes etiam cauſarum Palatii apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate, iudicari debere. Irritum quoque,& inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, uel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſsis, & quibuſuis apoſtolicis, necnon in prouincialibus & ſynodalibus Côciliis editis ſpecialibus uel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, uel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis & literis apoſtolicis quibuſuis perſonis in genere, uel in ſpecie quomodolibet conceſsis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumq; totis tenoribus ſpecialis,ſpecifica,expreſſa,& indiuidua mentio habenda foret,tenores hmôi pſentibus pro expreſsis habentes,illis alias in ſuo robore permanſuris,hac uice duntaxat ſpecialiter,& expreſſe derogamus,cęteriſq; contrariis quibuſcunq;. Volumus autẽ quod præſentium tranſumptis etiam impreſsis, manu Secretarii,& ſigillo Collegii præfatę Fabricæ ſubſcriptis,& munitis,eadẽ prorſus in iudicio,& extra fides adhibeatur,quę præſentibus adhiberetur,ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominû liceat hanc paginam noſtrę abſolutionis,applicationis, appropriationis, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationẽ omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud Sanctum Petrû Anno Incarnationis Dominicæ. 1569. Vndecimo Kal. Ianuarii. Pont.noſtri anno quarto.

Cæ. Glorierius.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium. C. Rouyer.

BVLLA

BVLLA SANCTISS. D. N. D. Pij Papæ Quinti, Quod duæ ſententiæ in ea parte in qua erunt conformes faciant rem iudicatam.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ET ſi omnium litium finem ea qua poſſumus celeritate procuramus, eas tamen quæ Fabrica noſtra Sancti Petri pro executione legatorum ad pias cauſas relictorum recuperatione, bonorum eccleſiaſticorum male alienatorum, & aliorum iurium ſuorum agitat, ne in nimis longum cum ipſius Fabricæ detrimento protrahantur, libenter accelerare ſatagimus, & ad eas operarias manus fauorabiliter impartimur. Accepimus ſane nuper quod detentores bonorum, & pecuniarum ad pias cauſas relictorum, ac bonorum eccleſiaſticorum male alienatorum, & aliorum quorumcunque iurium ad fabricam ipſam ſpectantium in conſignationibus huiuſmodi bonorum, & ſolutionibus faciendis adeo ſunt moroſi vt illam quantum poſſunt ſubterfugere nitantur, Fabricam proinde expenſis, & laboribus fruſtando. Nos præmiſsis opportuna remedia adhibere volẽtes, ac dilectos filios Deputatos & Collegium Fabricæ huiuſmodi, eorumque ſingulares perſonas a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſentẽtiis cenſuris, & pœnis a iure uel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat conſequendũ, harum ſerie abſoluentes & abſolutos fore cenſentes,

Motu proprio.

Motu proprio, non ad ipſorum Deputatorum, & Collegii, vel alicuius eorũ, aut pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera liberalitate, & ex certa ſcientia noſtris, eiſdẽ

In cauſis fabricæ duæ ſententiæ cõformes executionẽ paratã habeant. Appellantes nõ audiantur. Commiſsiones ſint nulli⁹ ualoris.

Deputatis, & Collegio, illorumque miniſtris, vt in huiuſmodi cauſis duabus pro ſe reportatis ſententiis conformibus, in ea parte in qua erunt huiuſmodi ſententiæ conformes, executionem paratam habeant, atque huiuſmodi ſententiæ exequutioni debitæ demandentur, parteſque proinde appellantes minime audiri, nec eorum appellationes admitti, minuſque illarum virtute commiſsiones, preces, aut reſcripta, vllo modo impetrari aut concedi, neque etiam quoquo modo impetratis aut conceſsis vti, aut ſe illis iuuari vllatenus poſsint, uel præſumant, & ſi quæ etiam p nos aut ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, & manu noſtra propria, vel Cardinalem ſignaturæ noſtræ iuſtitiæ prefectum pro tempore exiſtentem, aut officium Contradictarum ſub quibuſuis verborum formis concepta & ſignata, etiam ſi Motu ſimili concedi contigerit, illa ſemper intelligantur eſſe cum clauſula (ſine præiudicio executionis duarum conformium) decreto irritanti etiam appoſito, nec iudicibus ad quos directæ erunt aliquam facultatem tribuant, inhibitioneſque, & cẽſuras earum vigore emanatas nullas & nullius eſſe valoris, & momenti, volumus atque decernimus. Decernentes præſentes literas nullo vnquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel inualidari, etiam ex eo capite quod intereſſe habẽtes vocati nõ fuerint, aut ad iuris terminos reduci, minuſque in ius vel controuerſiam vocari poſſe, ſed ſemper validas & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, minuſque ſub quibuſuis ſimilium, vel diſsimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi vllatenus poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitu-

Decretum irritans.

tas eſſe, & cenſeri. Sicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes etiam cauſarum Palatii apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorũ cuilibet quauis aliter iudicandi facultate iudicari debere. Irritum quoq; & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis apoſtolicis necnõ in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus cõſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis etiam iuramẽto, cõfirmatione apoſtolica, vel quauis alia firmitate roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis & literis apoſtolicis quibuſuis perſonis in genere, uel in ſpecie quomodolibet conceſsis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa mentio ſeu quæuis alia expreſsio habenda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac uice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentiũ trãſumptis etiam impreſsis, manu Secretarii, & ſigillo Collegii dictæ Fabricæ ſubſcriptis, & munitis, eadem prorſus in iudicio, & extra fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum li-

ceat

ceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, voluntatum, decretorum, & derogationis infringete, uel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingẽteſimo ſexageſimo nono, Vndecimo Kalen. Ianuarii. Pontificatus Noſtri Anno quarto.

Cæ. Glorierius.

C. Rouyer.

Regiſtrata apud Cęſarem Secretarium.

BVLLA SANCTISS. D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti. ampliationis facultatum ſuper reuiſione, & tecupetatione bonorum eccleſiaſticorum male alienatorum, in fauorem Eccleſiarum, Monaſteriorum, & piorum locorum, ac Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

EXigit incumbentis nobis apoſtolicæ ſeruitutis officium, vt fabricam baſilicæ Principis apoſtolorum de Vrbe tanquã peculiari noſtræ curę commiſſam, ſpecialiori cura amplectentes, non modo ea, quæ illi conceſſa reperimus conſeruemus, verum etiam nouis ſemper conceſsionibus decoremus, vt exinde maioribus ſuffulta præſidiis, celerius ad finem debitum perducatur. Sane licet alias nos ex certis tunc expreſsis cauſis per alias noſtras Motu proprio cõfectas literas Dilectis filiis Collegio & Deputatis fabricæ præfatæ, eorumque pro tempore Auditoribus & Miniſtris, vt omnes & ſingulas alienationes in emphiteoſim ſeu cenſum perpetuum, aut ad tertiam vel aliam generationem, ſeu hominis vitam, aut aliud tempus vltra triennium locationes, vel conceſsiones, ſeu permutationes, aut occupationes de quibuſuis terris, poſſeſsionibus, aut aliis bonis immobilibus, ſeu rebus, & iuribus tam ſpiritualibus quam temporalibus eccleſiarum, monaſteriorum, domorum, hoſpitalium, & aliorum piorum locorum quorumlibet ſine ſedis apoſtolicæ licentia, aut illius forma non ſeruata, uel in damnum eccleſiarum, ſeu ſollemnitatibus a iure requiſitis, aut conſtitutionibus ipſorum monaſteriorũ, ſeu domorum minime ſeruatis, aut alias nulliter eatenus factas reuidere, & conſtito ſibi quantum ſufficere videretur de aliquo ex præmiſsis, illas & contractus ſuperinde ſub quibuſuis formis & verborum expreſsionibus factos & celebratos, ẽt ſi iuramento & confirmatione apoſtolica uallati exiſterent, ac alias ſub certis modo & forma apoſtolica auctoritate ad ſolius ipſius fabricæ procuratoris inſtantiã, etiam patte inuita & contradicente, facta ſibi prius intimatione per tres menſes, reſcindere, irritare, caſſare, & annullare, ipſoſque detentores & occupatores ad terras, poſſeſsiones, & bona, necnon res & iura præfata, ut præfertur, detenta & occupata relaxandum, & de fructibus tam eatenus perceptis, & qui percipi potuiſſent, quam in poſterum percipiendis realiter ſatisfaciendum cogere & cõpellere, bonorumque & fructuum huiuſmodi tertiam partem ipſi fabricæ, reliquis duabus partibus eccleſiis, monaſteriis, beneficiis, domibus, hoſpitalibus, & piis locis, ad quæ bona ipſa ſpectarent, cum effectu conſignatis, vendicare, applicare poſſent & valerent, facultatem & auctoritatem conceſſerimus, prout in dictis literis plenius continetur.

cõfirmatio omnium facultatum.

Nuper ramen, ſicut nos accepimus, in proſecutione literarum huiuſmodi hac alma vrbe, & multis aliis ciuitatibus & locis collegium præfatum, & eius miniſtri inuenerint nonnullas cauſas ſuper recuperatione huiuſmodi terrarum, poſſeſsionum, & aliorum bonorum immobilium, rerum, & iuriſdictionum diuerſis iudicibus, etiam cauſarum palatii Apoſtolici Audiroribus commiſſas, & delegatas, uel ordinaria auctoritate agitatas, in quibus a multo tempore citra Abbatum, Priorum, & Commendatariorum, Rectorum, Adminiſtratorum, Canonicorum, Capitulorum, & aliorum beneficiatorum negligentia, ſeu impotentia, aut alia ex cauſa aliquis iudiciarius actus releuans ſeruatus non extitit, & interim Monaſteria, Eccleſiæ domus, hoſpitalia, & alia loca pręfata detrimentum non modicum ſuſtineant, Nos ſingularum cauſarum pręfatarum ſtatus & merita, nomina que & cognomina iudicum & collitigantium præſentibus pro expreſsis habentes, Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblarę petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, eiſdem Deputatis & Collegio, eorumque Commiſſariis Auditoribus & Miniſtris, vt omnes & ſingulas

Facultas reaſſumendi cauſas coram quibuſuis Iudicibus, etiam ſacræ rotæ auditoribus pendẽtes, in quibus per biennium aliquis iudiciarius releuans actus ultra fatalium prorogationes ſeruatus

non fuerit, & eas deciden. iuxta priuilegia & facultates conceſſas Collegio fabricæ, & prout procedere poſſunt contra fabricæ debitores, & in cauſis relictorum ad pias cauſas.

gulas cauſas huiuſmodi in quibus ſaltem per biennium aliquis iudiciarius releuās actus vltra fatalium prorogationes ſeruarus non fuerit, in eiſdem ſtatu & terminis in quibns reperiuntur, a quibuſcunque iudicibus tam ordinariis quam delegatis, etiam ſi cauſarum Palatii huiuſmodi Auditotes fuerint, ad ſolius præfatæ fabricæ procuratoris inſtantiam, etiam Abbatibus Prioribus Cōmendatariis Adminiſtratoribus Rectoribus Capellanis hoſpitalariis & aliis beneficiatis inuitis reaſſumere, & auocare, illaſque poſtquam, vt præfertur, reaſſumptæ & auocatæ fuerint, iuxta priuilegia & facultates eidem Collegio conceſſas & indultas, & prout procedere poſſunt contra eiuſdem fabricę debitores, & in cauſis relictorum ad pias cauſas cognoſcere, decidere, ac fine debito terminare, facultatem concedimus. Inſuper cum ſicut etiam accepimus licet in ciuitate noſtra Bononien. venerabilis frarer noſter Epiſcopus Bononien. vigore Concilii Tridentini, & Rauenaten. nonnullos ex clero ad locationes bonorum eccleſiaſticorum reuidendas & reſcindendas deputaſſet, & ipſi admodum paucas ſine debito terminaſſent, tamen poſt emanatas dictarum facultatum noſtrarū in dictæ fabricæ fauorem literas ſub nomine ipſorum deputatorum certum edictum publicatum fuerit, per quod intet cætera omnes & ſingulæ perſonæ eccleſiaſticæ, necnon rectores & adminiſtratores Eccleſiarum monaſteriorum & piorum locorum moniti fuerunt, vt pro adimplemento ſacrorum canonum & conſtitutionum factarum, tam a nobis quam prædeceſſoribus noſtris omni adhibita diligentia curarent recuperationem bonorum eccleſiaſticorum per triginta annos ante Concilium Tridentinum quocunque titulo male alienatorum, eiſdem iubendo, vt omni ſtudio & diligētia in officio prę-

Quod fabrica cognoſcere poſſit oēs cauſas præfatarū alienationum &c. monaſteriorū, & aliorum ſub iuriſdictione ordinaria non cōprehenſorum & in alijs in quibus proceſſus nōdum eſt inſtructus, ēt ſi in eis ordinarius uirtute litterarum ſuæ ſanctitatis uel ſua ordinaria auctoritate præuenerit.

fatorum Deputatorum & poſſe eorum Notarii infra certum ſtatutum terminū omnium bonorum a triginta annis, vt præfertur, computandis occupatorum eorumque occupatorum cum ipſorum nominibus & cognominibus, & ipſorum bonorū deſcriptionibus & confinibus notitiam dare, ac quæcunque inſtrumenta, & ſcripturas tales cauſas concernentia exhibere deberent, ad hoc vt ipſi facilius in huiuſmodi cauſis procedere poſſent, Et ſucceſsiue poſtquam Commiſſarius præfatæ fabricæ ſuum edictum iuxta tenorem præfatarum noſtrarum literarum publicari fecerat, idem Epiſcopus a nobis quaſdam literas in forma Breuis obtinuerit, per quas eidem, & pro tempore exiſtenti Epiſcopo præſuli ſeu adminiſtratori, aut eius uel illius vicario in ſpiritualibus generali, necnon dilectis filiis Iudicibus, & Reuiſoribus, ac Sindicis ad id ab eodē Epiſcopo in ſynodo diœceſana deputatis, & pro tempore deputandis conceſſimus & indulſimus, vt omnes & ſingulas, ac quaſcunque alienationes & conceſſiones quorumcunque bonorum eccleſiaſticorum factas & faciendas Ciuitatis & diœceſis Bononien. & illarum cauſam & cauſas reuiderent & cognoſcerent ſummarie ſimpliciter & de plano, ac ſola facti ueritate inſpecta, & in illis quæ conſtitutiones ſœ. rec. Symmachi ſecundi, & Pauli ēt ſecundi Romanorum pontificum prædeceſſorum noſtrorum, & in damnum Eccleſiarum, Monaſteriorum, & piorum locorum facta fuiſſe comperiſſent, præhabita ſuperinde congrua reuiſione, adhibitiſque legitimis probationibus procederent, & prout iuris foret deciderent, & alia facerēt, prout in edicto & literis præfatis plenius continetur, quarum literarum vigore aliud edictum ſuper ſimilibus publicatum extitit, quibus ipſæ perſonæ eccleſiaſticæ, vt decet, obtemperantes dictas denuntiationes in eorum officio detulerunt, & vt Commiſſarium pręfatum deluderent, pręfati deputati ab edicto per eundem Commiſſarium facto appellarunt, & ipſum fere in omnibus cauſis præfatis præuenerunt. Nos attendentes præmiſſa pront in ciuirate Bononien. hactenus occurrerūt, etiā in multis aliis Ciuitatibus & diœceſibus ſimili vel alio modo occurrere poſſe, & ſi præfata fabrica ſic impediretur, hoc non ſine graui ipſius detrimento ſuccedere poſſe, uolenteſque propterea eiuſdem fabricæ vtilitati conſulere, ac edictorum & literarum noſtrarū præfatarum tenores ſimiliter præſentibus pro expreſſis habentes, Motu, & ſcientia ſimilibus Collegio, Deputatis, Auditoribus, Commiſſariis, & miniſtris fabricæ pręfatæ, vt ipſi in omnibus & ſingulis cauſis Monaſteriorum, Abbatiarum, Prioratuum, domorum & aliorum exemptorum ſub iuriſdictione ordinaria non comprehenſorum, necnon aliis in quauis proceſſus nondum eſt inſtructus, etiam ſi in eis Ordinarius nirtute literarum noſtrarum, uel ipſa ordinaria auctoritate præuenerit, modo & forma, quibus per præfatas literas uel alias conceſſum extitit procedendi, eaſque cognoſcendi, & fine debito terminandi liberam & amplam facul-

Faculitas conceden. retentionem bono-

tatem concedimus per præſentes. Pręterea cum per literas noſtras præfatas eiſdem Collegio & Deputatis conceſſerimus facultatem cogēdi quaslibet perſonas ad reſtituendum bona, proprietates, & redditus monaſteriorum, eccleſiarum, benefi-

Digitized by Google

beneficiorum, domorum, & piorum locorum, vt præmittitur alienata, ſiue detenta & occupata, vna cum eorum fructibus per poſſeſſores & alios perceptis, & de facili euenire poſſet, vt plurimæ perſonæ, quæ per multos annos ipſa bona poſſederunt, & in eis plurima melioramenta fecerunt, ne bonis ipſis priuentur, canones, cenſus redditus quæ pro bonis ipſis ſoluunt, cuperent augere, ita vt cederẽt in euidentem utilitatem ipſorum monaſteriorum, eccleſiarum, beneficiorum, domorum, hoſpitalium, & locorum piorum. Aliique tanta premerentur neceſsitate vt ipſis de fructibus per eos & eorum anteceſſores & alias perſonas perceptis, integre ſatisfaciendi nulla ſufficiat facultas, oneroſumque eis omnino videatur, cum ipſi forſan bonę fidei poſſeſſores fuerint, talem ſummam ſoluere. Nos ſuper præmiſsis paterna pietate prouidere cupientes, Volumus Collegium & Deputatos præfatos eiuſque Commiſſarios, Auditores, & miniſtros, poſtquam bonorum partem debitam huiuſmodi iuxra formam literarum noſtrarum monaſteriis, eccleſiis, domibus capitulis, capellanis, beneficiatis, & piis locis ad ius & proprietatem monaſteriorum, eccleſiarum, domorum, capitulorum, rectorum, capellanorum, beneficiorum, & piorum locorum, quorum antea erant, reduxerint, poſſe & ualere eiſdem poſſeſſoribus, aut aliis perſonis, de cõſenſu eorum quorum intererit, ſub honeſto canone ſiue cenſu aut alias prout iuſtum eis videbitur, in euidentem tamen utilitatem ipſorum monaſteriorum, eccleſiarum, domorum, capitulorum, parochialium, eccleſiarum, capellaniarum, & beneficiorum, ac locorum piorum de nouo in Emphiteoſim, ſeu cenſum perpetuum, aut ad tertiam uel aliam generationem, ſeu hominis vitam, aut aliud tempus eorum arbitrio locare & concedere, ac ſuper fructibus male perceptis huiuſmodi, ſi beneficiatorum eorundem ad id acceſſerit aſſenſus, componere, deque tertia parte bonorum & fructuum huiuſmodi ipſi fabricæ, per dictas noſtras literas aſsignata arbitrio ſuo, etiã ſiue pro tempore exiſtentium Abbatum, Priorum, Commendarariorum, Adminiſtratorum, Canonicorum, Capitulorum, Rectorum, & beneficiatorum eorundem conſenſu, & eis etiam inuitis diſponere & componere, ipſoſque poſſeſſores & alias perſonas cum eis contrahentes quietare & abſoluere poſſe. Cumque vt ſimiliter accepimus inueniantur multa bona in euidẽtem vtilitatem monaſteriorũ, eccleſiarum, & piorum locorum huiuſmodi, ſed conſuetis ſolennitatibus, vel aliis de iure vel ex forma ordinum & conſtitutionum monaſteriorum, capitulorum, eccleſiarum, domorum, hoſpitalium & piorum locorum requiſitis non obſeruatis, ac ſine licentia uel confirmatione apoſtolica alienata, Collegium & deputatos & eorum commiſſarios ac miniſtros præfatos poſſeſſores ipſos pro exceſsibus & temerario auſu ac fructibus perceptis indebite huiuſmodi eorundem Collegii deputatorum, Commiſſariorum, & miniſtrorum arbitrio pœnis pecuniariis omni & quacunque appellatione remota in ipſius fabricæ vtilitatem conuertendis punire & mulctare, eiſdemque poſſeſſoribus & detentoribus competentem terminum ſub præfatis pœnis, ad obtinendum debitam confirmationem a nobis & ſede apoſtolica præfigere, quod ſi neglexerint ipſo termino elapſo ad incurſus pœnarum huiuſmodi & ipſorum bonorum priuationem omni appellatione poſtpoſita procedere etiam poſſe volumus & declaramus. Vlterius quoque cum plurima reperiantur monaſteria eccleſiæ beneficia hoſpitalia & pia loca quæ inſtrumenta alienationum bonorum ſuorum penes ſe non retineant, ſed ſolum eis canones ſeu cenſus illarum ratione perſoluuntur, licetque, qui ea poſsident forſan penes ſe talia inſtrumenta habeant, illa tamen oſtendere minime volunt, ſeque tuentur quod per multum temporis ſpatium in bonorum eorundem ſolutionis poſſeſsione exiſtunt, Eiſdem collegio deputatis commiſſariis & miniſtris, vt omnes & ſingulas perſonas bona eccleſiaſtica ut præfertur retinentes, poſsidentes, uel detinentes, niſi legitimam cauſam habuerint ſe excuſandi, ad exhibendum per documenta & inſtrumẽta publica titulos ſuos quorum vigore bona huiuſmodi poſsident, intra terminum eis præfigendum ſub pœnis, & cenſuris, ſibi beneuiſis monere, quod facere recuſantibus, aut non curantibus iidem Collegium, & deputati in iis in quibus dicti poſsidentes a Quadraginta annis citra non oſtenderint dicta inſtrumenta. & abinde pacifice poſſediſſe & ſoluiſſe, ac de canone ſolito ipſis beneficiatis reſpondiſſe ad pœnarum & cenſurarum huiuſmodi incurſum, ac ipſorum bonorum priuationem, fructuumque eorundem ſolutionem procedere poſsint concedimus & indulgemus. Et quoniam indignum videtur quod monaſteria eccleſiæ & loca pia, ac fabrica ipſa, dum per litium anfractus circunduci contigit, fructibus bonorum, pro quibus primam ſententiam in eorum fauorem obtinuerint, priuentur, Volumus quod collegium, & Deputati præfati, necnon eorum Cõmiſſarii Auditores,

O a   & miniſtri

rũ male alienatorũ & occupatorum poſſeſſoribus eorum augentibus canonẽ in euiden. utilitatem eccleſiarũ, & de cõſenſu eorundẽ beneficiatorũ, & componen. ſuper fructibus male perceptis.

Quod collegium poſſit poſſeſſores bonorũ eccleſiaſticorũ in euiden. utilitatẽ eccleſiarũ, ſine tamẽ licentia ſedis apoſtolicæ aut cõſuetis ſolennitatibus, et aliis etc. ſeruatis, pro exceſſibus & temerario auſu hmõi punire. Præfigen. terminũ detentoribus ad obtinen. confirmationem a ſede apoſtolica.

Monendi detentores bonorum ad exibẽ. titulos quo-

Digitized by Google

rũ vigore bona poſſident. Quod facere recuſan. in ijs ĩ quibus a 40 annis citra nõ oſtẽderint dicta inſtrumẽta & ab inde pacifice poſſediſſe, & de canone ſolito beneficiatis reſpõdiſſe ad incurſum cenſurarũ & bonorũ priuationẽ procedendi. Lata prima ſententia ponen. ſequeſtrum. Monẽdi in eccleſiis per edictum, aut ſimplicem citationem informatos de iuribus eccleſiarum & notarios rogatos de ĩſtrumentis vt ea propalent. Facultates procedendi. Inhibitio. Pœna

miniſtri poſt primam latam ſententiam ſi ab ea appellari, & cauſa proſequi contin
get, fructus bonorum ſuper qnibus lis verti contigerit, ſub arcto ſequeſtro, aur pe
nes idoneum Depoſitatium per ipſum Collegium, & eorum miniſtros eligendum
vſque ad eius cognitum in ſecunda ſententia, deductis tamen his quæ alias ex for-
ma locationum pręcedentium Rectoribus, Adminiſtratoribus, Monaſterijs & pijs
locis fuerint perſoluendi, quæ minime retardari debeant, & ſine litis ac iuriũ Mo
naſteriotum eccleſiarum & piorum locorum, ac partium præiuditio ponant, dent
& deponant. At quoniam Eccleſiarum bona confinia Canones, cenſus, redditus,
& prouentus, iura, inſtrumenta ſcripturæ a diuerſis auaritia obcæcatis occultan-
tur, adeo quod a multis Abbatibus, Prioribus, Commendatariis, Capitulis Cano-
nicis, Rectoribus, Capellanis Guardianis & aliis beneficiatis beneficiorum ſuorũ
bona & illorum confinia & inſtrumenta ignorentur, Eisdem Collegio & Deputatis
eorumque Commiſſariis, Auditoribus, ac ſubdelegatis ſubſtitutis, & miniſtris, vt
ſub pecuniariis, & in illarum ſubſidium eccleſiaſticis ſententiis cenſuris & pœnis
ac aliis iuris & facti remediis opportunis omnes & ſingulos vtriuſq; ſexus Chriſti-
fideles de præmiſsis informatos, ac Notarios, & Tabelliones, ac alios quoſcunq;
de inſtrumentis & ſcripturis, ac documentis in præmiſsis, & circa ea neceſſariis ro
gatos, in eccleſiis dum diuina celebrantur, vel alias etiam per edictum publicum
vel ſimplicẽ citationem, vt ea omnia ipſis monaſteriis eccleſiis beneficiatis & piis
locis denuncient propalent notificent, exhibeant & conſignent, citare & monere,
ac contra contumaces & inobedientes ad incurſus pœnarum, & cenſura um hu-
iuſmodi declarationem vſque ad illam effectualem obedientiam omnibus & ſingu
lis iuris & facti remediis opportunis procedere poſsint & valeant cõcedimus & in
dulgemus. Et quoniam iuſtum eſſe cenſemus, vt cauſæ quæ per ipſos Collegium
Deputatos, eorumque Auditores Commiſſarios & Miniſtros cognoſcuntur tractã
tur & deciduntur, celerem & optatum finem accipiant, Volumus quod Collegiũ,
& Deputati eorumque Auditores Commiſſarii & miniſtri in omnibus cauſis, quas
ipſos & eorum quemlibet pro tempore auocare, agere, cognoſcere, decidere & fi
ne debito terminare contigerit, illas iuxta priuilegia & facultates eidem Collegio
conceſſas & indultas, ac prout procedere poſſunt contra eiusdem fabricę debito
res, & in cauſis legatorum piorum vna cum illarum inciden. dependen. emergen.
annexis & connexis procedere cognoſcere, decidere & ſimiliter ſine debito termĩ
nare, necnon partes in illis intereſſe habentes citare, & ſi abſentes, aut ſui copiam
non facientes, aut alias non reperibiles fuerint, dummodo prima vice perſonali-
ter citati fuerint, facta prius diligentia de eos reperiendo per vnum ex curſoribus
noſtris, vel mandatariis præfatę fabricæ, domi, vbi alias reſiderint dimiſſa copia,
vel per edictum in valuis Baſilicæ ſancti Petri huiuſmodi, & in acie Campi Floræ
affigendis, vel alias prout in obligationibus in forma Cameræ fieri ſolet, arbitrio
ſuo ſimili modo citare, necnon viduis, pupillis & aliis perſonis de iure curatore in
digentibus curatores ipſos ex officio deputare, ac quibusuis tam Apoſtolica quã
ordinaria auctoritate deputatis, etiam S. R. E. Cardinalibus, vel cauſarum Pala-
tii Apoſtolici Auditoribus, aliisq. iudicibus, necnõ quibus & quoties opus fuerit ſub
pœnis pecuniariis arbitrio ſuo imponendis, ac cenſuris eccleſiaſticis inhibere, alia
que in præmiſsis, & circa ea neceſſaria & opportuna facere poſsint & valeant. Di-
ſtrictius inhibentes quibusuis locorum ordinariis, etiam S. R. E. Cardinalibus, &
aliis perſonis quauis auctoritate etiam Apoſtolica fungentibus, etiam cuiuſcumq;
dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis & conditionis exiſtentibus in virtute ſanctæ obe
dientiæ, ac ſub ſuſpenſionis a diuinis & excommunicationis latæ ſententię, aliiſq;
noſtro arbitrio moderandis, infligendis pœnis, ne eosdem Collegium, & Deputa
tos moleſtare aut præmiſſorum executionem quoquomodo impedire, vel in eis ſe
directe, vel per indirectum ingerere, vel intromittere poſsint, ſeu audeant, vel præ
ſumant. Decernentes quoq; præſentes literas vllo vnquam tempore de ſubreptio-
nis, vel obreptionis, vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu, etiam
ex eo quod intereſſe habentes vocati non fuerint, notari, in ius, vel controuerſiam
ſeu alias reuocari non poſſe, nec per ſubreptionem, vel obreptionem obtẽtas præ
ſumi, & ob id viribus carere, minusque ſub quibusuis ſimilium, uel diſsimilium gra
tiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus & aliis contrariis diſpoſitio
nibus quantumuis generalibus, ac fortiſsimis clauſulis & decretis irritantibus ro-
boratis comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt to-
ties in priſtinum, & eum in quo ante præmiſſa quomodolibet erant ſtatum, etiam
ſub data per Collegium, & deputatos huiuſmodi eligenda plenarie reſtitutas eſſe.
Sicque ab omnibus cenſeri, & ita per quoſcunque Iudices & Commiſſarios quauis
auctori-

Digitized by Google

auctoritate fungentes, etiam Auditores & Cardinales præfatos ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate iudicari debere, Irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſsis, ac noſtra de non tollendo iure quæſito & quibuſuis apoſtolicis, etiam per nos necnon in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis etiam Collegii Cardinalium, & Auditorum eorundem, ac aliorum tribunalium necnon quorumcunque Monaſteriorum, eccleſiarum, domorũ, beneficiorum, ordinum capitulorum, & piorum locorum, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis quibuſuis etiam ipſis Auditoribus, & aliis iudicibus ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis irritantibusque & aliis decretis in genere vel in ſpecie, etiam Motu ſimili, & ex certa ſcientia conceſsis, confirmatis, approbatis & innouatis, Quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret. tenores huiuſmodi, ac ſi de uerbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad uerbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem quod dicti Deputati retenta tertia parte bonorum, per eos pro tempore recuperatorum huiuſmodi, reliquas duas partes ſuis quibuſuis eccleſiis pro rata conſignare debeant, & teneantur. Quodque præſentium tranſumptis etiam impreſsis manu Secretarii fabricæ huiuſmodi ſubſcriptis, & ſigillo eiuſdem fabricæ ſigillatis eadem prorſus fides in iudicio & extra adhibeatur, quę ipſis originalibus literis adhiberetur ſi forent exhibitę, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrarum conceſsionum, declarationis, indulti, & voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis dominicę Milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo. Tertio Idus Septembris. Pontificatus noſtri Anno Quinto.

Derogationes reg. de nõ tollẽdo iure quæſito.

Collegii Cardinalium quorũcunque tribunalium.

Monaſteriorum eccleſiarum.

Tranſumptis fides adhibeatur.

Cę. Glorierius.

Pro Reuerendiſs. D. Sumat. N. Aragonia Præſiden.

C. Royer. ſſ.

BVLLA S. D. N. D. Pii Papæ Quinti, aſsignationis, & applicationis fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, omnium fructuum & aliorum narratorum ex bonis eccleſiarum alienatis perceptorũ, & vnius anni reſpectiue loco tertiæ partis proprietatis ipſorum bonorum per alias ſuas literas eidem Fabricæ aſsignatæ.

Pius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

EX debito paſtoralis officii, cui diſponente domino præſidemus, ad ea libenter intendimus, per quæ quarumlibet Eccleſiarum, fabricæ præſertim Baſilicæ noſtræ principis apoſtolorum de Vrbe, cuius cura nobis peculiaris eſt attributa, congruam ſuſcipiant ſuſtẽtationem, vtque id felicius ſubſequatur nonnunquam ea quæ per nos ad ipſarum fauorem ordinata ſunt, quæque nõ ita felicem ſucceſſum habitura credimus, ad aliam formam reducimus, prout locorum, & temporum qualitate penſata conſpicimus in domino ſalubriter expedire. Sane licet alias nos cum accepiſſemus, quod diuerſæ perſonæ tam eccleſiaſticæ quam ſæculares, quamplurima bona, poſſeſsiones, & terras, etiam ad eccleſias, etiam Cathedrales, & Metropolitan. Monaſteria, beneficia, domos, & alia regularia, necnon hoſpitalia, & pia loca pertinentia, & ſpectantia prætextu diuerſarum alienationum eis contra tenorem fel. rec. Symachi, & Pauli ſecundi, ac aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, aut ſine apoſtolicæ ſedis licentia, ſeu illarum forma non ſeruata, aut alias in euidens damnum & præiudi-

cium

Digitized by Google

cium Eccleſiarum, Monaſteriorum, beneficiorum,& piorum locorum huiuſmodi
factarum occupauerant, & detinuerant, ac detinebant, nos præmiſsis occurrere
volentes, vtq; neceſsitatibus fabricæ dictæ Baſilicæ curæ noſtræ commiſſæ ſubue-
nitemus,certis tũc expreſsis modo & forma Motu proprio dilectis filiis Collegio,
& Deputatis præfatæ fabricæ, eorumque pro tẽpore Auditoribus & miniſtris in-
ter cętera, vt omnes & ſingulas alienationes in emphiteoſim,ſeu cenſum perpetuũ,
aut ad tertiam, vel aliam generationem, ſeu hominis vitam, aut aliud tempus vl-
tra triennium locationes, vel conceſsiones, ſeu permutationes, aut occupationes
de quibuſuis terris, poſſeſsionibus, aut aliis bonis immobilibus, ſeu rebus & iuri-
bus, tam ſpiritualibus quam temporalibus eccleſiarum, monaſteriorum, domo-
rum, beneficiorum, hoſpitalium, & aliorum piorum locorum quorumlibet ſine
ſedis apoſtolicæ licẽtia, aut illius forma non ſeruata in damnum eccleſiarum, ſeu
ſolennitatibus a iure requiſitis,aut conſtitutionibus ipſorum monaſteriorum, ſeu
do·norum minime ſeruatis, aut alias nulliter eatenus factas reuidere. & conſtito
ſibi quantũ ſufficere videretur de præmiſsis, illas, & contractus ſuperinde ſub qui
busuis formis,& verborum expreſsionibus habitos, etiam ſi iuramento vallati exi
ſterent, ad ſolius ipſius fabricæ procuratoris inſtantiam, etiam parte inuita,& cõ
tradicente, facta ſibi prius intimatione per tres menſes, reſcindere, irritare, caſſa
re, & annullare, ipſosque detẽtores, & occupatores ad terras, poſſeſsiones, bona,
res & iura pręfata, vt pręfertur detenta, & occupata relaxandum, & de fructibus
eatenus perceptis, & qui percipi potuerant, necnon in poſterum percipiendis rea
liter ſatisfaciendum cogere, & compellere, bonorumque, & fructuum recuperan
dorum huiuſmodi tertiam partem ipſi fabricæ, reliquis duabus partibus eccleſiis,
monaſteriis, beneficiis, domibus, hoſpitalibus, & piis locis ad quæ bona ipſa ſpe
ctabant, cum effectu conſignatis vendicare, & applicare poſſent, & valerent. Ita ut
eiſdem collegio, deputatis, eorumque auditoribus, & miniſtris liceret dictæ ter-
tiæ partis huiuſmodi bonorum præfatæ fabricæ, ut præfertur, applicatorum, corpo
ralem poſſeſsionem propria auctoritate libere apprehendere, illamque in dictæ fa
bricæ uſus, & utilitatem abſque alia ſedis apoſtolicæ, & ſuperiorum eccleſiarum,
monaſteriorum, domorum, beneficiorum, hoſpitalium, & aliorum piorum lo-
corum ad quæ bona ipſa ſpectabant, licentia, alienare, uendere, & conuertere,
diœceſani loci, uel cuiuſuis licentia deſuper minime requiſita, facultatem, & au-
ctoritatem conceſſerimus, prout in noſtris deſuper confectis literis plenius cõtine
tur. Verum quia, ut accepimus, dictæ fabricę difficile foret tertiam partem pro-
prietatis bonorum eidem fabricæ, ut præfertur aſsignatam uendere, & in uſum
dictæ fabricæ conuertere, cum non de facili emptores reperirentur, & plurima
bona non ita commodam diuiſionem patiantur, ut tertia ab ipſis pars ſine duarũ
partium detrimento diſmembrari, & ſeparari poſsit, Cupientes indemnitati dictæ
fabricæ conſulere, arbitranteſque quod ſi loco dictæ tertiæ partis proprietatis bo
norum recuperandorum, vt præfertur, dictæ fabricæ aſsignatę, omnes fructus
contra leges, & canones, ac conſtitutiones anteceſſorum noſtrorum per quoſuis
conductores, & ſucceſſores Vniuerſales, uel ſingulares quomodolibet indebite ex
dictis bonis percepti, & qui percipi potuerunt; & non ſine animæ eorum pericu
lo retineri poſſunt, quatenus exigibiles ſint, & in alienationibus in quibus pauci,
aut nulli fructus indebite percepti fuerunt, uel ex inopia debitorum, uel ex qua-
uis cauſa, uel occaſione per ipſos deputatos arbitranda, nullum uel modicum emo
lumentum reportare poſſet, cum non ſit conueniens quod ex eius bono opere de
trimentum ſentiat, omnes fructus, redditus, & prouentus integros unius anni ex
huiuſmodi bonis recuperatis exigendi, & percipiendi dictæ fabricę aſsignarentur,
& appropriarentur, celeriorem utilitatem tam dictæ fabricæ quam eccleſiæ ipſæ
conſequerentur. Eoſdem itaque collegium & deputatos, ac auditores, & mini-
ſtros, eorumque quoslibet a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & in-
terdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis cenſuris, & pœnis a iure uel ab homine
quauis occaſione uel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad ef
fectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſoluentes, & abſolu
tos fore cenſentes, necnon literarum præfatarum tenores præſentibus pro expreſ
ſis habentes, Motu proprio non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatę petitionis in-
ſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ po-
teſtatis plenitudine, omnes, & ſingulos fructus, redditus, prouentus canones,
cenſus, & affica, ſeu alias reſponſiones quocunque nomine nuncupentur quomo
dolibet tam per conductores bonorum eccleſiaſticorum, quam eorum ſucceſſo-
res quoſcunque uniuerſales, uel ſingulares, aut particulares, ac alios detentores,
occupatores,

Cauſa inducti ua concedendi præſentes literas.

Applicat fabricæ oẽs fructus cenſus &c.

Indebite per-
pi

ceptos ex bonis eccleſiæ male alienatis.

occupatores, & debitores ſub quouis prætextu, & inualido contractu contra leges, canones extrauagantes, & conſtitutiones anteceſſorum noſtrorũ, aut alias indebite, nulliter, & inualide perceptos, & ob infectam radicem primi contractus inualidi, aut alias nulliter cum eccleſia celebrati, vel occupationis, detentionis, & uſurpationis factæ indebite dictorum bonorum, Si uero uel quia modici, aut nulli admodum fructus ſint exacti, uel ex debitorum inopia, vel quauis alia cauſa per ipſos deputatos arbitranda, fructus prædicti non eſſent exigibiles, tunc fructus, redditus, prouentus, cenſus, & canones integros vnius anni ex dictis bonis recuperatis percipiendos, loco dictæ tertię partis plenarie, & integre dictæ fabricæ aſsignamus, & applicari mandamus.

Fructus unius anni.

Facultas collegij propria auctoritate capiēdi & alienandi quã partem.

Ita quod eiſdem Collegio, & pro tempore exiſtentibus deputatis Auditoribus, & Miniſtris prædictis liceat illos propria auctoritate recuperare, exigere, & leuare, illoſque locare, uendere, & alienare, ac in uſum & vtilitatem dictæ fabricæ cõuertere, ſedis apoſtolicæ vel ſuperiorum Eccleſiarum, Monaſteriorum, & beneficiorum eorundem, vel ordinarii aut cuiuſuis alterius licentia deſuper minime requiſita. Et ut facilius eccleſiæ integram proprietatem, & fabrica fructus ut præmittitur, ſibi aſsignatos conſequi poſsit ſine litium curſu, eiſdem Collegio & Deputatis concedimus & elargimur, ue quoties eis uidebitur opportunum, per ſeipſos rantum in cauſis prædictarum alienationum ſiue detentionum bonorum eccleſiaſticorum in quibus ius eccleſiarum, Monaſteriorum, domorum, hoſpitalium, beneficiorum, & piorum locorum prę fatorum non adeo clarum exiſtit vt de facili bona, & fructus pro Eccleſiis, Monaſteriis, domibus, beneficiis præfatis, & fabrica uendicari poſsint, aut ius ipſum dubium ſit cum dictis detentoribus, poſſeſſoribus, & ſucceſſoribus vniuerſalibus, vel particularibus ſub beneplacito ſedis apoſtolicæ tranſigere, & componere de conſenſu Rectorum eorundem arbitrio poſsint, & valeant.

Componendi per ſeipſos.

Liberati a collegio non poſſint amplius moleſtari.

Quodque aucta, & ſoluta parte in qua conuenerint, ſeu pro qua compoſuerint, occupatores, poſſeſſores, vel ſucceſſores prædictos abſoluere, & liberare, ita ut de cetero a nemine ſub prætextu quarumcunque conſtitutionum, canonum, legum extrauagantium, ac bullarum per anteceſſores noſtros prædictos, & per nos ſuperreſc iſsione, & recuperatione bonorum, & fructuum eccleſiaſticorum editarum quomodolibet moleſtari, inquietari vel perturbari poſſiut & valeant, ſed facta ſolutione prædicta ſint, & eſſe intelligantur etiam liberati tam ab omni animę periculo quam ab omnibus pœnis, & mulctis quas occaſione dictorum fructuum indebite perceptorum incurriſſent, & contractus neceſſarios conficere, qui poſtquam celebrati fuerint idem robur obtineant, ac ſi a ſede apoſtolica confirmati fuiſſent, & ſuper præmiſſis omnibus, & ſingulis perpetuum ſilentium impoſitum ſit, & eſſe cenſeatur.

Inhibitio ne moleſtent vel impediãt collegiũ in præmiſſis.

Diſtrictius inhibentes quibuſuis cuiuſcunque ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentibus, & quacumque auctoritate fungentibus in virtute ſanctę obedientiæ, & ſub excommunicationis aliiſque noſtro arbitrio moderandis, & imponendis pœnis, ne eoſdem Collegium, & Deputatos eorumque Auditores, & Miniſtros præfatos in præmiſsis moleſtare perturbare uel inquietare audeant, vel præſumant. Ac decernentes præſentes literas nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis uitio, uel intentionis noſtræ, aut quopiam alio defectu notari impugnari aut inualidari, etiam ex eo capite, quod intereſſe habentes uocati non fuerint, aut ad iuris terminos reduci, minuſque in ius, uel controuerſiam uocari quouiſmodo poſſe, ſed ſemper ualidas, & efficaces exiſtere, ſuosque plenarios effectus ſortiri, nec ſub quibuſuis ſimilium, uel diſsimilium gratiarum reuocationibus, limitationibus, & derogationibus comprehendi ullatenus poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt toties in priſtinum ſtatum etiam ſub quacũque data per ipſos eligenda reſtitutas eſſe, & cenſeri. Sicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere. Irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, uel ignoranter contigerit attentari. Et nihilominus uenerabilibus fratribus noſtris Amerin. & Maceraten. ac Aquinaten. Epiſcopis Motu ſimili per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, uel duo, aut unus eorum per ſe, uel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcunque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Collegii, Deputatorum, Auditorum, & miniſtrorum præfatorum fuerint requiſiti ſolenniter publicantes, ſibique in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes faciant præſentes literas, & in eis cõtenta quæcumque ab omnibus quos illa concernunt inuiolabiliter obſeruari. Non permittentes eos, uel eorum aliquem deſuper quomodolibet in-

debite

debite moleſtari. Contradictores quoslibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas aliaque opportuna iuris, & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper iis habendis ſeruatis proceſsibus ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis uicibus aggrauando. Inuocato etiam *Derogatorijs obſtãtiarum.* ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſecularis. Non obſtan. fel. rec. Bonifacii Papæ viii. prædeceſſoris noſtri de nna, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas quis vigore præſentium ad iudicium non extrahatur, ac aliis conſtitution. & ordination. apoſtolicis, ac quatenus opus ſit noſtris de non tollendo iure quæſito, ac vnionibus committendis ad partes vocatis quorum intereſt, & exprimendo valore, necnon Lateranen. Concilii nouiſsime celebrati vniones perpetuas niſi in caſibus a iure permiſsis fieri prohibentis, & quibuſuis aliis apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus conciliis editis ſpecialibus, vel generalibus conſtitution. & ordination. ac quibuſuis etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie etiam Motu, & ſcientia ſimilibus, ac alias quomodolibet etiam iteratis uicibus conceſsis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam ſi de illis ac totis eorum tenoribus ſpecialis ſpecifica indiuidua & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de uerbo ad verbum inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac uice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque, ſeu ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de uerbo ad uerbum de indulto huinſmodi mentionem, per preſentes autem literas derogatum non eſſe nec intelligi volumus in parte, uel toto primis, & ſecundis cedulis Motu proprio confectis, & in fauorem dictæ fabricæ ſuper bonis eccleſiæ alienatis, niſi tantum quo ad dictos integros fructus, & facultatem percipiẽdi fructus unius anni, ut præfertur. In omnibus uero aliis, & ſingulis in dictis cedulis & literis conceſsis omnia ſtent, & eſſe intelligantur firma, & in ſuo robore ualida, ac ſi præſentes a nobis *Tranſumptis.* non eſſent emanatæ. Inſuper quoque ſtatuimus, ut earundem præſentium tranſumptis manu Secretarii, et ſigillo dictæ fabricæ ſubſcriptis, et munitis eadẽ prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis aſsignationis conceſsionis elargitionis inhibitionis decreti mandati derogationis voluntatis & ſtatuti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrũ, Anno incarnationis dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſeptnageſimo, Kal. Febr. Pontificatus noſtri Anno ſexto.

Cæ. Glorierius.

Pro Reuerendiſs. ſummat. N. Aragonia Præſidens.

C. Rouyer.

B A N D O ſopra i beni delle Chieſe, Monaſterii, hoſpitali, & altri luoghi pii male alienati, & contra chi teneſſe, o ſapeſſe chi teneſſe ſcrittnre, & altre ragioni ſpettãti alle dette Chieſe, & non le renelaſſe.

COnſiderando la Santita di N. S. il danno c'hanno patito per il paſſato, & tuttauia patiſcono le Chieſe, Hoſpitali, & altri luochi Pii per l'alienationi, & locationi de beni & poſſeſsioni loro fatte contra le conſtitutioni Apoſtoliche & diſpoſitioni de ſacri Canoni, & del ſacroſanto Concilio Tridentino, onde la maggior parte d'eſſe Chieſe Hoſpitali, & luochi Pii ſi trouano ſpogliati dell'intrade & poſſeſſioni loro in vilipendio & detrimento del culto diuino, & pericolo dell'anime de cõtrahenti occupatori, & vſurpatori de i detti beni, ha dato particular cura all'Illuſtriſsimi, & Reuerendiſsimi Signori Alexàndro Riario eletto Patriarcha Aleſſandrino di noſtro ſignore & Reuerenda Camera Apoſtolica Auditor generale, Referendario dell'vna & l'altra ſignatura, Franceſco Bandino de Piccolomini Arciueſcouo di Siena aſsiſtente di ſua Santita & prelato domeſtico, Aleſſandro Caſale Protono-

Digitized by Google

Protonotario Apoſtolico, & maſtro di Camera di noſtro Signore, & Dominico Pinello parimente Referendario dell' una, & l'altra ſignatura, deputati della fabrica del ſacro tempio del glorioſo Principe de gl' Apoſtoli di Roma di ricercare, inueſtigare, & reuedere le dette alienationi, & recuperare l' integra proprieta d'eſsi beni male alienati, per le detre chieſe hoſpitali, & altri luochi pii, & tutti i frutti paſſati percetti in ſouentione, & reſtauratione d'eſsa Fabrica. Pero volendo i ſopradetti Signori deputati ſeruire al ſanto zelo di N. S. col prouedere all'indennita d'eſſe chieſe hoſpitali & altri luochi pii commandano a tutti quelli c'haueranno notitia de i ſopradetti danni, & pretenſioni, & particularmente a Notarii rogati d'inſtrumenti, atti, & ogn'altra ſorte di ſcritture ſpettanri alle ragioni delle chieſe, & altri luoghi come di ſopra, o nelle quali d'eſſe, & alienationi delli beni loro di qualunque ſorte ſi faccia mentione d'inſtrumenti, o altre ſcritture fatte tra terze perſone doue ſi tratta de canoni, o cenſi che ſi pagano alle chieſe, o di qualche proprieta a loro riſeruata, le quali tengano in qualunque modo appreſſo di loro, o per qual ſi uoglia canſa, manifeſtamente, o occultamente di modo che le detre chieſe ſiano indebitamente defraudate de loro beni & ſcritture, nō potendone hauere cognitione, ne notitia, che infra termine di vinti giorni dal di dell'affiſsione, & publicatione del preſente edittó & bando nelli luochi publici, & conſueti di Roma accio niuno poſsi pretendere ignorantia, ſotto pena di ſcudi 500. d'applicarſi irremiſsibilmente alla detta Fabrica & in ſuſsidio conforme alla diſpoſitione del ptefato Concilio Tridentino di ſcommoniche & cenſure eccleſiaſtice d'incorrerſi ſenz'altra dechiaratione paſſato detto tempo, habbiano a denuntiare, notificare, manifeſtare al infraſcritto ſecretario tutti li Caſali, Palazzi, Caſe, Vigne, Siti, Prati & altri beni ſtabili d'ogni & qualunque ſorte ſi ſiano, cenſi, ragioni, reſpoſte, canoni, entrate, frutti, giuriſdittione tanto ſpirituale come temporale, & conſignare tutti gl'inſtrumenti, polize', fedi & ogn'altra ſorte de ſcritture & ragioni delle dette Chieſe & altri luoghi ſopradetri delli quali eſsi hanno notitia, o le quali ſiano appreſſo loro, o ſappino eſsere appreſſo altri Notarii o altre perſone di qual ſi noglia ſorte o conditione ſi ſiano, denuntiando quelli li qnali poſſano hauer informatione di detti beni.

Ancora ſotto le medeſime pene ordinano & cnmmandano a tutti li Abbati, Priori, Conuenti, Capituli, Canonici, Rettori, Cappellani & altri beneficiati d'ogni & qualunque ſorte conditione & grado tanto regolari come ſecolari, & gouernatori d'hoſpitali et d'altri pii, & religioſi luochi che debbiano hauere dennntiato et publicato nell'atti del medeſmo ſecretario tutte l'alienationi fatte in ogni et qualunche modo elle ſi ſiano etiam emphiteotice, cenſi tanto perpetui, come a uita d'alcuno, ouero a terza generatione, et altre locatione fatte oltra tre anni uſurpationi, et occupationi, o altre ſorte d'indebite detentioni delli beni ſpettanti alle loro Chieſe, Hoſpitali, et luochi pii denuntiando li poſſeſſori, et uſurpatori d'eſsi beni, et ſpecificando diſtintamenre li confini et luochi moſtrando l'inſtrumenti et altre ſcritture che ſi trouano in loro potere. Et queſto ſi ricerca per ſeruire alla mente di ſua Santita, et alla indennita delle chieſe c'haueranno d'hauere l'intiera proprieta di tutte l'alienationi, o uſurpationi.

Et di piu commandano ſotto le medeſme pene a tutti Notarii tanto attuarii come non attuarii, Abbati, Priori, Conuenti, Capituli, Canonici, Rettori, Cappellani, et ad ogni ſorte de beneficiati, Gouernatori d'hoſpitali, o altti pii et religioſi luochi come di ſopra e detto, che infra detto termine debbiano realmente et con effetto hauer dato in nota tutte le cauſe che ſopra ſimil materie di beni Eccleſiaſtici pendono, et doue, et auanti a qual giudice, nelle quali da dui anni in qua non ſia fatto alcuno atto releuante oltra la prorogatione delli fatali, denuntiando l'attore et reo, et ogn'altra circunſtantia neceſſaria et tutte le ſcritture appertinenti al le dette cauſe; accio che poſsino le dette cauſe ſecondo la mente et uolonta di N. S. eſſere reaſſunte, et anocate dalli prefati Signori o Giudici deputati da loro Signorie Reuerēdiſsime, & Ill. & ſecondo la diſpoſitione delli priuilegii & facolta d'eſsa fabrica terminate. Auuertendo che ſe li beneficiati, Notarii, o altri malitinſamente o per qual ſi uoglia riſpetto ſaranno negligenti, o renitenti di moſtrare chiarire; notificare, & fare quanto di ſopra ſi contiene, paſsato il detto termine ſi procedera cōtra eſsi irremiſsibilmēte all'eſecutioni d'eſse pene, tanto contra li beneficiati quāto contra li poſseſsori che ſaranno negligenti, o renitenti, Notari & ogni altra ſorte di perſone cōptēſe ſotto il preſente bādo, & in tal caſo ſi dichlarera eſsi beneficiati & poſseſſori eſsere caduti d'ogni ragione ch'uno poteſse pretendere contra l'altro, & il tutto s'applichera in reſtauratione & ſouentione d'eſsa fabrica. Volendo anchora & dechiarando, che la publicatione, & affiſsion di queſto habbia forza, leghi, & ſtringa ogn'uno delli predetti come ſe particolarmente, & perſonalmente li foſsero ſtate intimate, & notificate le coſe predette.

Dat. in Roma nel collegio d'eſsa Fabrica il di 15. di Giugno. 1571.

A. Riarius.
F. Archiepiſcopus Senen.
A. Caſalius.
D. Pinellus. } Deputati.

Claudius Rouyer Secretarius.

Digitized by Google

SANCTISS. D. N. D. Pij Papæ V. Reuocatio Priuilegiorum de recipiendis & retinendis Fratribus alterius ordinis.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

Quæcumque ſacrarum religionum ſtatum offendere noſcuntur, noſtrum nos incitat officium de medio remouere. Quanquam enim de cohibendis regularibus ad alium ordinem translatis ſancta Synodus Tridentina ſalubri conſilio decreuit, vt nemo cuiuſcumque ordinis prælatus, vel ſuperior vigore cuiuſuis facultatis, illorum quempiam ad habitum, & profeſsionem admittere poſsit, niſi vt de ordine ad quem transfertur, ſub ſui ſuperioris obedientia in clauſtro perpetuo maneat, Multi tamen ſuperiores, & prælati, obtentu priuilegiorum, quamplurimos Apoſtatas, & alios diuerſorũ ordinum ad ſe ob iurgia, contentiones, leuitatem, & malefacta vt maxime fugientes, eo etiam conſilio receptare non deſinunt, ut illorum opera in curandis infirmis, gerendiſque eorum locorum rebus, & negotiis vtantur, ex qua re plerique ſolutiores effecti, & quaſi impunitatẽ aſſecuti, non perſonas tantum eorum ordinum, vnde animaduerſionis metu forte exierant, ſed & ipſorum ordinum ritus, moreſque maledictis inſequuntur, Quocirca cum eiuſmodi priuilegia veniant abroganda, quandocunque inſigniter comperiuntur nocere, vel etiam ſcandala generare, Nos his, alijsq; rationabilibus cauſis adducti, & vt quibuslibet huiuſmodi effugia præclaudamus, De nobis attributæ poteſtatis plenitudine reuocamus & abolemus omnia, & quæcunq; priuilegia, facultates, diſpenſationes, & indulta præter iuris communis diſpoſitionem emanata, recipiendi, vel retinendi fratres, monachos, canonicos, & alios etiam laxiorum ordinũ profeſſores, quibuſcunque ordinibus, Monaſteriis, Hoſpitalibus, Militiis, & piis locis, etiam ſancti Antonii Viennen. ſancti Spiritus in Saxia de Vrbe, ſancti Ioannis Hieroſolymitani, Ieſu Chriſti, ſancti Iacobi de Spatha, ſancti Lazari Hieroſolymitani, eorumque eccleſiis, membris, ſuperioribus, & perſonis, per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem apoſtolicam tam in ipſorum Monaſteriorum, Hoſpitalium, & locorum inſtitutione, quam deinceps quomodocumque, ac quotieſcunque, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi & ſtipulati cõtractus, & alias ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis reſtitutionibus, præſeruationibus, mentis atteſtationibus, derogatoriarum derogatoriis aliiſque fortioribus, efficacioribus, efficaciſsimis, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, deque ſimili poteſtatis plenitudine, etiam pauperum infirmorum miſerabilium, & cuiuſcunque alterius pii operis intuitu, ac etiam ex quibuſcunque aliis cauſis, quantumuis grauibus, charitatiuis, & neceſſariis, etiam conſideratione, vel ad ſupplicationem Imperatorum, Regum, aliorumque Principum, necnon S. R. E. Cardinalium, deque illorum conſilio, & matura deliberatione prius habita, conceſſa, confirmata, ac etiam multiplicatis vicibus innouata, extenſa, vel etiam moderata. Caſſamus quoque, & annullamus, quo ad illa, omnes apoſtolicas, & alias literas ſuper iis confectas, ac proceſſus, & alia inde ſecuta quæcunque. Ac volumus ea omnia vires & effectum de cætero non habere, Ita vt poſthac illorum ſic reuocatorum prætextu Prælati, & ſuperiores prædicti, aut alii quicunque nullum prorſus alterius, etiam laxioris ordinis, vel obſeruantiæ regularem, etiam ſpecialem tranſeundi ad ipſos licentiam iuxta huiuſmodi priuilegia duntaxat ferentem, ad habitum & profeſſionem regularem in ſuis quiſque Monaſteriis, domibus, locis, uel ordinibus, etiam vt in clauſtro perpetuo maneat, admittant, nec omnino quemquam recipiant, vel retineant. Eos uero quos in aliquo ex caſibus ſupradictis vigore huiuſmodi priuilegiorum tantum, ac præter iuris communis diſpoſitionem iam habent translatos, ad eorum ſuperiores, & loca eius ordinis vnde erant profecti, quamprimum remittant. Decernentes admiſsiones, receptiones, & retentiones huiuſmodi nulla firmitate ſubſiſtere, neminemque prorſus vlli voto, ulliue regulæ, uel obſeruantiæ etiam iuramento, aliaue ſolemnitate promiſſæ obligare, necnon irritum, & inane quicquid ſecus per prædictos, aut quoſcunque alios quauis auctoritate ſcienter, uel ignoranter contigerit attentari. Quicunque uero aliquem contra huius noſtræ reuocationis tenorem admiſerint, aut receperint, aut illos, aut quos iam habent modo prædicto translatos, aut receptos retinuerint, ipſos omnibus & ſingulis dignitatibus, adminiſtrationibus, beneficiis, officiis, fructibus, & penſionibus eccleſiaſticis pręſentium auctoritate priuamus, & ad futura inhabiles eſſe uolumus eo ipſo. Quocirca omnibus locorum ordinariis, in quorum diœceſibus loca prædicta conſiſtunt, per apoſtolica ſcripta mandamus, ut per ſe, uel alium, ſeu alios de translatis prędictis auctoritate noſtra cognoſcentes, in eos quos contra hoc præſcriptum noſtrum degere inuenerint, ac etiam recipientes, uel retinentes, reiecto quocunque exemptionis priuilegio animaduertant, ipſoſq; pręterea translatos, uel retentos, ad priores ordines, & diſciplinam remittere procurent. Cõtradictores quoſcunque per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, cæteraque iuris & facti remedia opportuna, quacunque appellatione poſtpoſita, compeſcendo, Inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis.

icis, ac Monaſteriorum, Hoſpitalium, Militiarum, ordinum, & locorum prædictorum iuramē-
to, confirmatione Apoſtolica, uel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, ſta
bilimentis, nſibus & naturis, quodque Prælatis, & ſuperioribus prædictis, nel quibuſuis aliis cō
muniter, uel diuiſim a prædicta ſit ſede indultum, qnod literis reuocatoriis ſub quacunque for-
mula editis nullatenus, uel niſi modis & formis in huiuſmodi indultis contentis parere, & ob nō
paritionem aliquas cenſuras, & pœnas incurrere, aut alias interdici, ſuſpendi, uel excommuni-
cari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de nerbo ad uer
bum de indulto huiuſmodi, necnon Monaſteriis, Hoſpitalibus, Militiis, & Ordinibus huiuſmo
di mentionem, & quibuslibet aliis priuilegiis, exemptionibus, indulgentiis, & literis apoſtoli-
cis generalibus, & ſpecialibus, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine prædictis con-
ceſsis, cuiuſcumqne tenoris exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, uel omnino non inſer-
ta, effectus earum impediri ualeat quomodolibet, uel differri, & de quibus quorumque totis
tenotibus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia nolumus cuiqnam contra
prędicta in aliquo ſuffragari, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem ut ipſarum
præſenrium exempla edantur, eademque etiam impreſſa, notarii publici manu, & Prælati ec-
cleſiaſtici, eiusue curiæ ſigillo obſignata, eandem illam nbique locorū fidem in iudicio, & extra
illud faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ, uel oſtenſæ. Nulli ergo omnino
hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, abolitionis, caſſationis, annullationis, pri
uationis, noluntatis, mandati, & decreti infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si qnis au
tem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pau
li apoſtolorum eius, ſe nouerit Incurſurum. Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno incar-
nationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, Pridie idus Octobris.
Pontificatus noſtri anno quarto.

Cæ. Glorierius.

H. Cnmyn.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, indictione duodecī
ma, die uero prima menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſs. D. in Chriſto patris, & D. N. D.
Pij diuina prouidentia Papæ V. anno quarto, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ lectæ, affixæ & pu-
blicatæ fuerunt ad ualuas baſilicarum Lateranen. priucipis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancella
riæ apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ, dimiſsis in omnibus ſupradictis locis earundem retro-
ſcriptarum literarum copiis affixis per nos Iulium Parinum, & Ioannem Bornotum prædictī
Sanctiſs. D. N. Papæ Curſores.

Scipio de Octauianis Magiſter Curſ.

LITTERAE SANCTISS. D. N. Pii Papæ V. Super creatione Coſmi Medices in Magnum Ducem Prouinciæ Ethruriæ ei ſubiectæ.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

ROmanus Pontifex in excelſo militantis eccleſiæ Throno diſponente Domino
ſuper gentes, & regna conſtitutus, poſt perluſtratas ſuæ indefeſſæ mentis acie
orbis Chriſtiani prouincias, circunſpecta ſua prouidentia præclaros, ac princi-
pes viros, qui de ſancta Sede Apoſtolica, fideque catholica benemereri viden-
tur, ſingulari ſuæ benignitatis clementia, quantum ſibi ex alto conceditur, au-
gete, eoſque inſignibus ornamentis, ac ſpetioſis bonorum titulis decorare, at-
que illuſtrare conſueuit, necnon alias diſponit, pront temporum, locorum, & perſonarum qua
litate penſata, conſpicit in Domino ſalubriter expedire. Sane cum nos his noſtris luctuoſiſsimæ
tempeſtatis diebus animo noſtro diu multumque grauiſsimo cum dolore verſaremus, qnot &
quantæ peſtiferarum hæreſum ſectæ quotidie vndique erumperent, diraque & exitioſa perdito-
rum hominum a fide catholica aberrantium ſemina paſsim ſerperent, & vſquequaqne propaga
rentur, omnia Italiæ loca circunſpicientes, Ethruria prouincia nobilitatis decore, & antiquita
tis nomine a maioribus celebrata, cuius maxima pars, quæ nobis & ipſi Apoſtolicæ Sedi ſubie-
cta non eſt, ab omnibus fere lateribus ditioni noſtræ eccleſiaſticæ contermina, atque coniuncta
exiſtit, nobis præcipue occurrit, quam diuinæ primum bonitatis gratia, ſollicitudineque, ac vi-
gilantia noſtra, deinde præſtantiſsimi, ac religioſiſsimi eius principis virtute, conſilio, diligen
tia præ cæteris intactam, & incorruptam, ab huiuſmodiqne pernicioſa labe, & contagione ſar-
tam tectam conſeruatam eſſe conſpicimus. Hucaccedit, quod profecto magnopere nos mouet,
Sedem Apoſtolicam, cum ob regionis vicinitatem, tum propter loci opportunitatem gratiſsi-
ma plerumque obſequia, atque etiam commoda ſubminiſtratis ab Ethruſcis auxiliis a multis
iam ante ſæculis recepiſſet, Idque complures Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & præ
ſertim fe. re. Innocentium iiii. Clementem etiam iiii. Gregorium x. Benedictum xi. Martinum i
v. & Leonem x. luculenter teſtatos fuiſſe, adeo vt tam eandem prouinciam, quam eius Recto-
res, & Magiſtratus ob peculiarem eorum erga Romanam eccleſiam deuotionem, & obſeruan-

tiam propenſo, paternoque affectu variis gratiis, honoribus, ac priuilegiis iure cohoneſtandos
atque ornandos eſſe duxerint Quibus rebus debita meditatione mature conſideratis attendē-
tes quoque in primis, quod dilectus filius nobilis vir Coſmus Medices Reipublicæ Florentinæ
Dux maiorem in dies ſuæ eximiæ virtutis ſplendorem, feruentioremque Catholicæ religionis
cultum, & in adminiſtanda iuſtitia præcellens ſtudium ex eo tempore, quo imperare cœpit, nū
quam prætermiſſum, laudabiliter præ ſe ferre non ceſſat, Quod omnibus in occaſionibus nobis
ac prædeceſſoribus noſtris, & Apoſtolicæ ſedi prompto, ac libenti animo obſequi ſemper ſtu-
duerit, Quod nos & eandem ſedem ab ipſo noſtri pontificatus initio continuato debitæ reue-
rentiæ honore coluerit, mandatis noſtris filiali obedientia paruerit, honeſtis noſtris petitioni-
bus obſequentiſsime morem geſſerit, Quod a nobis requiſitus cœpta noſtra pecuniis peditatu
equitatuque alacriter iuuerit, præſertim pro ferendo auxilio Chariſsimo in Chriſto filio noſtro
Carolo Francorum Regi Chriſtianiſsimo aduerſus eius rebelles, & hæreticos, centum etiam au
reorum millia, vltra alia, illi mutuādo, hortatu noſtro id fecerit, Quod maiora, ſi vſus venerit,
ad catholicæ fidei defenſionem, & incrementum ſe præſtaturum vltro polliceatur, Quod pro in
clyta eius in Deum pietate ſuperioribus annis militiam S. Stephani ad ſanctæ fidei exaltationē,
ac propagationem inſtituerit, bonis ditauerit, & ampliauerit, Quod vniuerſæ prope prouinciȩ
Ethruſcæ inperſcrutabili Dei iudicio ad ſummæ dignitatis poteſtatem ciuium Florentinorum
aſſenſu vocatus feliciſsime præſit ac dominetur, Quod delatum ſibi admirabiliter Principatum
admirabilius regat, & moderetur, illumque incomparabili prudentia ac ſapientia in pacis ac iu
ſtitiæ amœnitate abineunte eius ætate diligentiſsime contineat, & conſeruet, Quod terra ma-
rique præpotens exiſtat, Quod Pyratis, facinoroſis, ſicariis, quietis & ocii turbatoribus, nec-
non noſtris, & huius ſanctæ Sedis rebellibus, & aduerſariis hoſtis acerrimus, ſcelerumque & de
lictorum ſeuerus vindex ſit, Quod numeroſa ac frequenti populorum ei ſubditorum Deo bene-
dicente multitudine, copioſis grandibuſque redditibus, & ampliſsimis prouentibus gaudeat, &
fruatur, Quod validus peditum, & equitū numerus in omnes vſus ei præſto ſemper eſſe poſsit,
Quod quamplures florentiſsimas Vrbes tam Cathedralium, quam earum nonnullas Metropo
liticarum Eccleſiarum dignitate inſignes, ac ſtudiorum generaliū vniuerſitatibus ornatas, mu-
nitiſsimos portus, validiſsimas arces, loca tutiſsima, Triremium Claſſem paratam, & instructā
tam ad Tyrrheni ſui maris, quam etiam ad noſtræ oræ maritimæ tutelam habeat, Quod rerum
omnium copia, ditionis amplitudine, locorum vbertate continua vitæ felicitate, demumque
gentis celebris admodum, & opulentȩ viribus firmiſsime ſubnixus vigeat, Quod cuncta hæc ip
ſa bona per immenſam Dei omnipotentis benignitatem ſibi elargita ad diuinum honorem, &
gloriam paratiſsima ſemper fore profiteatur, Quod abſoluta poteſtate ratione liberi, & directi
dominij Florentini nemini ſit ſubiectus, ita ut iuxta diſtinctionem piæ memoriæ Pelagij ſimili-
ter Rom. Pont. prædeceſſoris noſtri uti Rex & Magnus Dux ac Princeps merito exiſtat, & in-
ter cæteros Magnos Duces, ac Principes re ipſa eſſe, cenſeri, & connumerari poſsit, & debeat.
Nos igitur tot ac tantis rationabilibus, digniſque de cauſis clariſsimis quoque ipſius Coſmi Du
cis erga nos, & ſedem eandem meritorum, & officiorum monumentis inducti, firmaq; ſpe fre-
ti quod is, & eius ſucceſſores collati noſtri in eos beneficii memores debitam nobis, futuriſq;
Romanis Pontificibus grato animo fidei ac deuotionis ſinceritatem perpetuo exhibere, conſer
uareque ſtudebunt, Attendentes etiam, quod ſane plurimi facimus, dictum Coſmum Ducem,
ac dilectum filium Nobilem Virum Franciſcum eius filium primogenitum arctis admodum affi
nitatis, ſanguinis & neceſsitudinis vinculis cum Chariſsimo in Chriſto filio noſtro Maximilia-
no in Imperatorem electo, & maximis Chriſtiani nominis Regibus coniunctos eſſe, eosq; a no-
biliſsima ſtirpe Medicea multis honoribus & titulis decorata, & ex qua tot illuſtres proceres,
ac tres Romani Pontifices prodierunt, ortum habere, Propterea eundem Coſmum Ducem ſpe
cialibus fauoribus, & gratiis paterne benigneque proſequi volentes, ipſumque a quibuſuis ex-
communicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœ-
nis a iure vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exi
ſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendū, harum ſerie abſoluentes, & abſolutum
fore cenſentes, Motu proprio, non ad ipſius Coſmi Ducis, ſeu alterius pro eo nobis ſuper hoc
oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, maturaque deliberatione, & mera liberalita
te noſtris, ac de ſupremæ noſtræ Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine tam dictorum prædeceſſorū
quam etiam Alexandri iij. & Innocentii pariter iij. ac Pauli iiij. ſimiliter prædeceſſorum noſtro
rum, qui Portugalliæ, & Bulgarorum, ac Blachorum, necnon Hiberniæ Reges, & vt tunc Dux
Bohemiæ Rex in ſuis literis nominari poſsit, reſpectiue crearunt, conſtituerunt, & conceſſerūt
aliorumque Romanorum Pontificum erga diuerſos Principes exempla ſequentes, veſtigiiſque
inhærentes, vt potiſsimum cæteri Principes hoc exemplo inuitati ad bene de ſancta hac Sede
promerendum incitentur, eundem Coſmum Ducem, eiuſque ſucceſſores pro tempore exiſten
tes Duces perpetuis futuris temporibus in Magnos Duces, & Principes Prouinciæ Ethturiȩ ſi-
bi pro maxima illius parte ſubiectæ, & in ipſa prouincia reſpectiue auctoritate apoſtolica teno
re præſentium creamus, conſtituimus, pronunciamus, & declaramus, Magnorumque Ducum

Ethruriæ

Ethruriæ Prouinciæ vt præfertur eis ſubiectæ nomine, titulo, & denominatione extollimus, &
amplificamus. Necnon eos dictæ Ethruriæ Prouinciç eis ſubiectæ Magnos Duces, & Principes
ab omnibus nominari, appellari, inſcribi, dici, haberi, cenſeri,& tractari debere volumus, præ
cipimus, ac mandamus, Atque Coſmum Magnum Ducem, eiuſque ſucceſſores præfatos omni-
bus & ſingulis exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, fauoribus, præeminentiis, pręro-
gatiuis, indultis, priuilegiis, aliisque quibuslibet gratiis, & honoribus, quibus alii vere liberi,
& directi Domini, ac Magni Duces, & Principes etiam Ducali,ant alia quauis etiam maiori di
gnitate præfulgentes ac quacunque libera,& abſoluta poteſtate fungentes in genere vel ſpecie
in quibuſcumque locis, pompis, ſeſsionibus, celebritatibus,ceremoniis,& actibus publicis,vel
priuatis tam de iure, quam de conſuetudine etiam in Aula noſtra vaticana, & vbique terrarum
etiam ſi aliqui alii Magni & ſimiles Duces & Principes pręſentes fuerint, quoquo modo vtun-
tur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ſeu vti, frui, potiri, & gaudere in futurum quomodolibet
poterunt, & ſoliti ſunt, non quidem ad illorum iſtar, ſed pariformiter, & abſque vlla prorſus
differentia vti, frui, potiri, & gaudere poſſe, ac debere: Et inſuper in euidens clarumque propē
ſæ noſtræ voluntatis erga dictum Coſmum Magnum Ducem teſtimonium, ceteramque dilectio
nis ſignificationem, eum amplioris quoque gratiæ, & fauoris prærogatiua maxime dignum cē
ſentes, ut iuxta ſententiam Clementis iiij. prædeceſſoris noſtri prædicti ex maiori decore orna
tuum, maioritas appareat dignitatis, ipſum Coſmum Magnum Ducem, & eius ſucceſſores hu-
iuſmodi Regali Corona, ut inferius depingi mandauimus, qua ſuper eorum gentilibus inſigni
bus ad illuſtrius, nobiliuſqne ipſorum decus, & ornamentum uti, eamque portare, ferre, & ge-
ſtare, depingique & inſculpi facere libere & licite poſsint, & ualeant, motu ſcientia ac poteſta-
tia plenitudine ſimilibus decoramus, exornamus, & inſignimus, decoratoſque, exornatos,& in
ſignitos fore, & eſſe, præſenteſque literas de ſurreptionis, nel obreptionis uitio, aut intentio-
nis noſtræ, ſeu quocumque alio defectu ex quauis etiam quantumlibet iuſtiſsima, & urgentiſsi-
ma, rationabilique cauſa nullo unquam tempore a quoquam antari, uel impugnari poſſe, ſed
illas ualidas & efficaces perpetuo fore & eſſe, ſuoſq; plenarios, totales, & omnimodos effectus
ſortiri poſſe ac debere in omnibus & per omnia, ac ſi conſiſtorialiter, & de fratrum noſtrorum
conſilio factę, & in ipſo conſiſtorio noſtro ſecreto lectæ fuiſſent,ſicque per quoſcunque iudices
etiam Imperiali, Regia, Ducali, vel quauis alia excellentia, ac dignitate prædictos, & alios Cō
miſſarios qualibet auctoritate fungentes etiam cauſarum ſacri palatii noſtri Auditores, & San
ctę Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, ſenten
tiandi, diffiniendi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari,diffiniti,& interpretari de
bere,ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contige
rit attentari, irritum & inane decernimus, & declaramus. Non obſtantibus quibuſuis conſtitu
tionibus, & ordinacionibus apoſtolicis, ac prouinciarum, ciuitatum, & locorum quorumlibet
ſtatutis, & conſuetudinibus etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate
alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis illis, & quibuſuis aliis perſonis
etiam Ducibus, quibus forſan per Sedem Apoſtolicam conceſſum ſit, quod priuilegiis, præemi
nentiis, fauoribus, indultis, & gratiis ad inſtar Magnorum Ducum,perinde ac ſi ipſi Magni Du
ces realiter, & cum effectu eſſent, vti, & gaudere poſsint in genete uel in ſpecie ſub quibuſcun-
que tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis,& quantumcū
que efficaciſsimis clauſulis, & decretis quomodolibet conceſsis, confirmatis, & innouatis,
Quibns omnibus etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & in-
diuidua, ac de uetbo ad verbum mentio ſen quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua exquiſi-
ta forma ad hoc ſeruanda eſſet, eornm omnium tenores præſentibus pto ſufficientet expreſsis
habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ad effectum præſentium ſpe-
cialiter, & expreſſe derogamus, totaliterque & latiſsime derogatum eſſe volumus, & decerni-
mus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Salua nihilominus in noſtris dictæ prouinciç ciuita-
tibus, & locis noſtra & Romanę Eccleſiæ auctoritate, iurisdictione, & poreſtate, necnon Impe
ratoris, & Regum ſuperioritate, iurisdictione,ac quibnsuis iuribus reſpectiue in locis mediate,
vel immediate eis ſubiectis, ac citra aliquod præiudicium ciuitatum, terrarum, & locorum in
eadem Ethrutiæ prouincia conſiſtentium, quæ non ſunt ditionis dicti Coſmi Magni Ducis,nec
ei quomodolibet ſubiecta ſunt, neque aliquo modo obediunt. Nulli ergo omnino hominum li-
ceat hanc paginam noſtrorum abſolutionis, creationis, conſtitutionis, pronuntiationis, decla-
rationum, amplificationis, voluntatum, præcepti, mandari, decorationis, exornationis, inſi-
gnitionis, detogationis infringere, vel ei aoſu temerario contraire. Si quis autem hoc attenta
re præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatotum Petri, & Pauli Apoſtolorum
eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ.
M. D. L X I X. Sexto calendas Septembris. Pontificatus noſtri anno Quarto.

Cæ. Glorierius.

SAN-

SANCTISS. D. N. D. Pii Papæ V. Noua conſtitutio de confidentiis beneficialibus earumque caſibus, præſumptionibus, & probationibus, Cum relaxatione cognitionis cauſarum, præterquam pendentium. Itemque futurarum de collatoribus Epiſcopis, & ſuperioribus, beneficiiſque conſiſtorialibus.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

INtolerabilis multorum peruerſitas, qui ſacroſanctas conſtitutiones nouis quotidie fraudibus eludere nituntur, ſæpe illarum authores in neceſsitatem adducit cautius prouidendi, quo pertinacium animi ab improbis conatibus grauiore ſanctione propoſita reprimantur. Bene quidem & prouidenter fœl. rec. Pius Papa iiij. prædeceſſor noſter ad tollendam fiduciarię mancipationis beneficiorum eccleſiaſticorum corruptelam, ſtatuit & decreuit, vt ipſo iure vacarent eccleſiæ, monaſteria, cæteraque beneficia eccleſiaſtica in confidentiam a quibuſcunque, etiam S. R. E. Cardinalibus cuiuſuis perſonæ contemplatione vel intuitu recepta, liberam illorum diſpoſitionem ſibi & apoſtolicæ ſedi reſeruando, Nec valerent ipſorum collationes, ſeu cõceſsiones, nec fructuum, nec penſionum reſeruationes, nec facultates illas transferendi, nec regrediendi, ſeu accedendi, & ingrediendi ad eccleſias monaſteria, & beneficia ſupradicta, illaque recipientes, fructus, penſiones, & alias res eorundem indebite perciperent, Prohibens quibuſcũque etiam ſub cenſuris eccleſiaſticis, ne quid huiuſmodi amplius auderent. Ac etiam decreuit, omnes & quaſcunque prouiſiones, præfectiones, collationes, commendas, & alias diſpoſitiones de eccleſiis, monaſteriis, & beneficiis, necnon reſeruationes fructuum, penſionum, rerum, & iurium, ac etiam transferendi, regrediendi, accedendi, & ingrediendi, aliaſque facultates, ſiue per ſe, ſiue futuros Romanos Pontifices, etiam Motu proprio, ac conſiſtorialiter, ſiue etiã per ordinarios collatores, etiam ad patronorum præſentationem, cum interuentu confidentię huiuſmodi, ſiue expreſſe, ſiue occulte, ac de iure præſumpto, & alias contra prædicta pro tempore factas, nullius momenti fore, nec cuiquam ſuffragari, ſed eccleſias, monaſteria, & beneficia huiuſmodi ipſo iure vacare, ac prædictæ diſpoſitioni reſeruata eſſe, ſicque per quoſcunque etiam per præſumptiones, & coniecturas legitimas, & alias eorum arbitrio procedendo (cum alioqui confidentias huiuſmodi in lucem erui, & probari non poſſe conſtaret) iudicari & diffiniri debere, Necnon irritum & inane quicquid ſecus contingeret attentari, quemadmodum confectis ſuper his literis ſuis plenius continetur. Veruntamen propter improbas multorum cupiditates, prædicta, quæ ad purgandam hac pernicie eccleſiam, & animarum ſalutem ab ipſo prędeceſſore edita ſunt, in multis deprehendimus viam aperuiſſe grauius delinquendi. Si quidem cum frequentibus plurium querelis pridem concitati, quod iudices in cauſis huiuſmodi confidentiarum expediendis remiſsiores eſſent, omnes & ſingulas cauſas ipſas vbicumque, & inter quoſcunque motas ad nos aduocauiſſemus, ac omnimodam huiuſmodi cauſarum præſentium, & futurarum, rerumque omnium ex ipſis reſultantium cognitionem nobis & ſucceſſoribus noſtris reſeruauiſſemus, & ſuper quibuſdam coram nobis proceſſum fuiſſet, variis inde, nec leuibus coniecturis intelleximus vitium quidem confidentiæ occulte irrepſiſſe, ſed pleriſque cauſis præſumptiones, & coniecturas, quæ ad illud probandum deducuntur, minime ſufficere, eiuſq; rei cauſa plurimos qui ante literarum prædictarum editionem huiuſmodi confidentias exercẽt vbi cognouerunt obſtructam veritatem propter difficultates probandi in iudicio confidentias ipſas contempta conſtitutione prędicta, eccleſias, monaſteria, & beneficia ſic recepta vt prius retinere, alios, fructus, penſiones, & alias res accipere: alios eorum exemplo ad ſimilia & grauiora fidentius commoueri: Multi enim ipſa beneficia iure retinere nequeuntes: alii ne cogantur ad ſacros ordines, ad reſidentiam, ad incedendum in habitu clericali, vt ad bellum proficiſcantur, vt inimicos occidant; alii vt alieno nomine lites agant, aut defendant: alii propter crimina incapaces: quidam vt purgato delicto, vel abſolutione conſecuta illa repetant, eadem in alios deponunt, & in pleriſque fructus ipſorum aut eis miniſtrantur, aut quibus ipſi ſtatuunt, ſæpe laicis, & inhabilibus Plerique vel ſenes, vel infirmi, vt beneficia in domibus ſuis perpetuẽt, illa renunciarunt & renunciant in alios, qui vel profanam familiam ſeruiẽtium de fructibus eccleſiaſticis alant, vel illa etiamnum infantibus, aut naſcituris aſſeruent, facto interdum circuitu retroceſsionis, cum reſeruatione fructuum & aliarum rerum, aut acceſſu, præſertim ab illis qui præſtandorum iurium Cameræ Apoſtolicæ ſunt immunes: alii aut incapaces, aut aliis beneficiis eccleſiaſticis onuſti, aut eccleſiaſtico ordini ſeſe mancipare refugientes, aut mere laici beneficia eccleſiaſtica aliis conferenda procurant, vt de illis poſtmodum ad libitum ſuum diſponatur, fructus etiam percipientes illorum. Ad hæc plerique ordinarii, & alii collatores, ac etiam patroni laici curant deponenda beneficia, ut fructus, ſeu penſiones capiant eorundem, aliiſue faciant miniſtrari. Alia item permulta eiuſcemodi admittuntur, quibus immaculata rerum diuinarum puritas impie violatur, diſciplinæ eccleſiaſticę neruus dirumpitur, & imminens patratur exitium animarum. Quare nos volentes periculoſam talium audaciam noui iuris ſubſidio cohibere, præſentium auctoritate ſtatuimus, vt ſi quis quacumque auctoritate eccleſiam, vel mona-

ſterium,

Digitized by Google

ſterium, aut aliud beneficium eccleſiaſticum qualecumque ex teſignatione, vel ceſſione cuiuſcunque perſonæ ſimpliciter, aut cum circuitu retroceſsionis, cum regreſſu, vel acceſſu, etiam ſola dimittentis intentione receperit, vt illa vel illud etiam in euentum regreſſus, vel acceſſus, eidē dimittenti vel alteri poſtea conferatur, aut illius fructus, vel eorum pats alii vel aliis concedantur, vel penſiones ſoluantur, ex eiſdem hæc confidentia cenſeatur. Itidem ſi ordinarius, vel alius collator contulerit ante bac, aut conferat in futurum beneficium eccleſiaſticum quouis modo vacans, ea conditione tacita, vel expreſſa, vt poſtea in alterum pro arbitrio Collatoris, ſeu alterius cuiuſcunque contra iuris communis ordinatiooem diſponatur, ſiue vt de eo prouiſus, fructus illius, vel partem ad vtilitatem, vel libitum conferentis vel cedenris, aut alterius relinquat & remittat, ſeu penſionem illi, vel illis, quem vel quos idem collator aut cedens, vel alius per ſe vel alium ſcripto, aut uerbo iuſſerit ſeu ſignificauerit, perſolnat, & pariter ſi a patrono etiam laico, uel alteri pręſentatori, ſeu electori contigerit, aut contingat id fieri. Ad hæc ſi clericus prædictæ Camerę, aut Cardinalis, aut alius a ſolutione iurium ipſius Camerę, uel etiam Cancellariæ Apoſtolicæ exemptus, poſt reſignationem, uel ceſsionem alicuius extranei, de eccleſia, monaſterio, uel alio beneficio eccleſiaſtico in ſe, Apoſtolica uel alia auctoritate factam & admiſſam, illam uel illud etiam confectis literis Apoſtolicis, & poſſeſsione apprehenſa, io eundem reſignantem, uel cedentem, modico ſpatio interiecto, ueluti duorum aut trium menſium retroceſſerit, aut retrocedat in futurum, & ex illa retroceſsione fructus eccleſiæ, ſeu monaſterii, aut beneficii, uel eorum pars, ſeu penſio, ſeu qnid aliud ſuper illis reſeruatum, aut regreſſus, ſeu acceſſus, & ingreſſus ad illam uel illud ipſi clerico, uel Cardinali, aut alii exempto ſit fuerit ue cōceſſus. Poſtremo ſi quis crimine aliquo abſolutus, aut cum quo ſuper irregularitate diſpenſatū eſt, denuo receperit, quacumque auctoritate eccleſiam, monaſterium, uel aliud beneficium eccleſiaſticum, quod ante, uel poſt commiſſum delictum, aut contractam itregulatem dimiſerit, in quouis borum caſuum confidentiæ prauitas ſit contracta, caſuſque huiuſmodi literis prædictis comprehendantur, ac ſi illis ſpeciatim expreſsi fuiſſent, licet ipſum confidentię crimen alterius tantum partis conſcientia ſit admiſſum. Ad probandum uero plene confidentiarum abuſum, inter alias etiam hę præſumptiones, & coniecturæ habeantur legitimæ. Videlicet, Si quis poſt ceſſam ab ſe eccleſiam, nel monaſterium, aut beneficium, & publicatam reſignationem, ſeu ceſsionem, captamque a ſucceſſore poſſeſsionem, ſeſe in illa, uel illo, ſen rebus illius per ſe, uel alium, ſeu alios de facto ingeſſerit, aut fructus perceperit, aut quicunque ſucceſſor illi, uel eius propinquis ipſos, aut partem aliquam remiſerit eorundem. Si recipiens beneficium conſtituerit dimittentem, uel eius parentes, aut propinquos procuratores ad percipiendum, uel locandum fructus beneficii dimiſsi, & illi uel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit. Si uel ſola procuratoris depoſitione, uel libris rationalibus menſariorum ex parte dimittentis, expeditio, quæ perſonam recipientis concernit, proſecuta ſit, ſimulque expenſæ pro ea neceſſariæ ab illo factæ fuerint. Denique ſi quis pro conceſsione alicui facta, quacumque auctoritate de beneficio eccleſiaſtico per ſe, uel alium, ſeu alios interceſſerit, uel alias in negotio nō ceſsionis ſeſe immiſcuerit quoquo modo. deinde aliquid de fructibus talis beneficii de facto, etiam per manus poſſeſſoris, ac etiam ſimplicis donationis titulo perceperit, ſeu de illo poſtmodum ad uoluntatem interceſſoris fuerit diſpoſitum quandocunque. Teſtes autem de quaque te ſingulares ſingulas probare ualeant præſumptiones, & coniecturas, pluresque huiuſmodi præſumptiones, & coniecturæ plenam probationem faciant in prædictis. Cæterum criminoſi, & cæteri omnes, qui ad perhibendum in caſibus Simoniæ teſtimonium tecipi poſſunt, ad prædicta omnia admittantur. Sed oe quiſquam etiam uana fiducia fretus, non intendendi contra ſe iudicii, in crimine perſeueret, utque hoc malum grauioris cenſuræ ſtimulo uſquequaque prohibeatur, omnes & ſingulos, qui hucuſque eccleſias, monaſteria, beneficia, fructus, penſiones, aliaſue res, intercedente hoc confidentiæ uitio receperunt, ac retinent, niſi ſtatim ad ſe reuerſi, & reſipiſcentes celeri dimiſsione ſibi proſpexerint; & qui quid tale admiſerint in futurum, etiam omnibus & ſingulis aliis eccleſiis, monaſteriis, dignitatibus, adminiſtrationibus, officiis, & beneficiis obtentis, quæ pariter ſub dicta reſeruatione comprebendi uolumus, necnon fructibus, penſionibus, & aliis rebus eccleſiaſticis, ac etiam Romanæ Curiæ, & aliis officiis temporalibus præſentium auctoritate priuamus, & ad futura inhabiles decernimus, & in iuris ſubſidium excōmunicationis ſententia innodamus, a qna nullus, niſi in mortis articulo cōſtitutus, ab alio quā a Romano Pontifice, abſolutionis beneficium ualeat obtinere. Nos enim aduocatione cauſarū huiuſmodi, & reſeruatione cognitionis illarum, rerumque omnium inde emergentium, nobis, & prædictis ſucceſſoribus, ut pręd ictum eſt facta, cauſis illis duntaxat exceptis, quæ iam corā nobis pendere noſcuntur, ac etiam iis quas ratione eccleſiarum, & monaſteriorum, qnorum diſpoſitio in conſiſtorio fieri conſueuit, aut debet, itemque contra ordinarios collatores epiſcopos, & alios ſuperiores prælatos, etiam Cardinales haberi contigerit, uti iam aliis noſtris literis ſtatutum eſt, audiendis, decidendis, & terminandis, harum ſerie prorſus relaxata, decernimus ita deinceps quoſcumque iudices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac prędictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & ipſorum cuicūq; quauis

alter

aliter iudicandi, & interpretandi ſacultate, & auctoritare, vbique iudicari, interpretari,& diffi
niri debere, necnon irritum & inane quicquid ſecus in prædictis per quoſcunque, quauis aucto
ritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca omnibus locorum ordinariis di-
ſtrictus iniunglmus, vt in ſuis quisque eccleſiis, Ciuitatibus, Diœceſibus, & locis etiam exem-
ptis, ad prædicta ſtudioſe attendant. & quatenus illis relaxanimus, in delinquentes ſeuere ani-
maduertant, ſi diuinæ maieſtatis iudicium, dictæque ſedis cenſuram voluerint euitare. In cæte-
ris vero cauſis, & negotiis nobis, & prædictis ſucceſſoribus exceptis, eoſdem locorum ordina-
rios præſentium anctoritate delegamus, vt gratia & fauore poſtpoſitis, pro ſe quiſque cum vene
rit vſus, contra prædictos omnes ſub ipſa exceptione comprehenſos diligenter inquirant, ſuo-
que inquiſitiones omnes ſigillo obſignatas ad prædictam ſedem quam primum transferant, vt
nos & prædicti ſucceſſores in cauſis huiuſmodi procedentes, quod iuſtum fuerit decernamus.
Nos enim ſingulis ordinariis ipſis, prędictos omnes & quoſcumque alios, etiam exemptos, etiã
per edictum publicum, conſtito prius ſummarie, & extraiudicialiter de non tuto ad illos acceſ
ſu, citandi, & monendi, eiſque, ac iudicibus ordinariis, & delegatis, aliiſque perſonis quibuſ-
cumque, ne prædictornm executionem quoquo modo impediant, vel alias in illis ſeſe interpo-
nant, etiam per ſimile edictum inhibendi, eoſdemque ac alios contradictores, & rebelles quoſ
cumque per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ac omnia alia iuris & facti remedia opportuna
compellendi, auxilium brachii ſæcularis, quandocunque opus erit, inuocandi, cæteraq; in præ
dictis omnibus & ſingulis neceſſaria faciendi, & exequendi, plenam & liberam tenore præſen-
tium concedimus facultatem. Non obſtantibus fœl. recor. Bonifacii Papæ octaui prædeceſſo-
ris noſtri de vna, & in concilio generali edita de duabus dietis, aliiſque apoſtolicis conſtitutio-
nibus, & ordinationibus, quodque epiſcopis, collatoribus, & prælatis prædictis, etiam Cardina
libus, vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim a prædicta ſit ſede indultum, vel in poſterum
indulgeri contingat, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut contra indulta huiuſmo
di ad iudicium trahi non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, &
ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis priuilegiis, indulgentiis, & li
teris apoſtolicis, generalibus vel ſpecialibus, quorumcunque tenorum exiſtant, per quę præſen
tibus non expreſſa, aut in totum non inſerta effectus præſentium, aut attributæ prędictis ordi-
nariis iurisdictionis explicatio, ſeu exercitium, vel execurio impediri valeat quomodocunque
vel differri, & de quibus quorumcunque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mẽtio ſpe
cialis, cæteriſque contrariis quibuſcũque, Literis prædeceſſoris huiuſmodi nihilominus in ſuo
robore duraturis. Volumus autem vt præſentium exempla etiam impreſſa edantur, eaque nota
rii publici manu, & cuiuſcunque curiæ eccleſiaſticæ, eiuſue prælati ſigillo obſignata, eandem il-
lam prorſus fidem in iudicio, & extra vbique locorum faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi
eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ priuatio-
nis, ſtatuti, decreti, innodationis, iniunctionis, delegationis, conceſsionis, & voluntatis infrin
gere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationẽ
omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat.
Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſi
mo nono, Kal. Iunii, Pontificatus noſtri anno quarto.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, indictione duodeci-
ma, die uero Sabbati ſexta Auguſti, Pontificatus Sanctiſs. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii di-
uina prouidentia Papæ Quinti, anno quarto, Retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad
ualuas Baſilicarum Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ Apoſtolicæ, &
in acie Campi Floræ, vt moris eſt, dimiſsis in omnibus ſupradictis locis earundem retroſcripta
rum literarum copiis affixis per nos Iulium Parinum, & Ioannem Andream Panizzam prędicti
Sanctiſs. D. N. Papæ Curſores.

Chriſtianus de Monte Magiſter Curſorum.

PAROCHIALES Eccleſiæ Almæ Vrbis in quibus Baptiſmi Sacramentũ conferri debet.

Iacobus miſeratione diuina tituli Sanctę Mariæ in Coſmedin S. R. E. presbyter Card. Sabellus Sanctiſs. D. N. Papæ } Vicarius Generalis.

CVm pro noſtro officio Almæ Vrbis Eccleſias inſpexerimus, multis de cauſis ex-
pedire uiſum eſt Baptiſmales fontes à minoribus Eccleſiis, quæ que ob populi in
frequentiam minus celebres ſunt, ad inſigniores, ac primarias Vrbis eccleſias
transferre, ut maiori cultu atque ornatu pro rei ipſius ſanctitate ſalutare hoc re
generationis noſtræ ſacramentum miniſtretur. Quamobrẽ auctoritate S. D. N.
Papæ uiuæ uocis oraculo nobis facto, uigintiquatuor parochiales eccleſias dele-
gimus, in quibus Baptiſmi ſacramentum conferri uolumus, pleriſque autem earum habita in

primis

primis titulorum, & fidelium commoditatis ratione, quod ad Baptiſmum tantum attinet, alias parochias attribuentes. Itaque omnibus & ſingulis parochiarum dictæ Vrbis, & ſuburbiorum Rectoribus quocunque nomine nuncupentur, iis dumtaxat exceptis, quos nunc ad baptizandi munus eligimus, quorum nomina infraſcripta ſunt, edicimus ne in poſterum ſacrum baptizandi officium in eorum eccleſiis, excepta neceſsitatis cauſa, exerceant, exerceriue faciant, & permittant, qui ſecus fecerint meritis pœnis & alias arbitrio noſtro mulctabuntur. In quorum omnium & ſingulorum fidem præſentes fieri, & per notarium noſtrum infraſcriptum ſubſcribi, ſigillique noſtri, quo in talibus vtimur, iuſsimus & fecimus impreſsione muniri. Dat. Romæ in ædibus noſtris ſub anno, a natiuitate domini noſtri Ieſu Chriſti milleſimo, quingenteſimo ſexageſimo nono, indictione duodecima. Die vero 23. menſis Auguſti. Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ quinti anno quarto.

Sancti Ioannis Lateranen. patriarchalis cum limitibus ſuis.

Eccleſia S. Petri in vaticano habeat limites intra parochias ſubſequen.

Sancti Spiritus in ſaxia.	s. Iacobi ſcoſſa caualli.
s. Leonardi in ſettignano.	s. Mariæ Tranſpontinæ.

Eccleſia S. Laurentii in Damaſo habeat limites intra parochias ſubſequen.

s. Agnetis in Agone.	s. Nicolai de incoronatis.
s. Andreæ Nazareni.	s. Nicolai de Cæſariuis.
s. Barbaræ.	s. Nicolai de Caualeriis.
s. Benedicti regionis Arenulæ.	s. Nicolai in Agonæ.
s. Benedicti in clauſura.	s. Pauli Arenulæ.
s. Blaſii de Anulo.	s. Saluatoris in cacabaris.
s. Blaſii della foſſa.	s. Saluatoris in vnda.
s. Ambroſii de maxims.	s. Saluatoris in campo.
s. Catherinæ in Catinaria.	ss. Simonis & Iudæ.
s. Ceciliæ in monte Iordano.	s Simeonis.
s. Leonardi.	s. Saluatoris in primicerio.
s. Mariæ in vallicella.	s. Stephani ad vaccinarios.
s. Mariæ in cacabaris.	s. Stephani in piſciuola.
s. Mariç in publico.	s. Thomæ in parione.
s. Mariæ in candelora.	s. Thomæ della catena.
s. Mariæ grottæ pintæ.	s. Thomç alle mole de cinciis.
s. Martinelli.	ss. Vincentii, & Anaſtaſii.
s. Mariæ in monticellis.	s. Valentini.
s. Ioannis in ayna.	

Eccleſia S. Mariç in tranſtiberim habeat limites intra parochias ſubſequen.

s. Blaſii de curtibus.	s. Rufinæ.
s. Ioannis della malua.	s. Laurentii, ſeu Laurentioli.
s. Dorotheæ.	

Eccleſia S. Mariæ Rotundç habeat limites intrs eius parochiam.

Eccleſia S. Marci habeat limites intra parochias ſubſequen.

s. Andreæ de funariis.	s. Luciæ ad apothecas obſcuras.
s. Blaſii ad ſcalas Aræceli.	s. Nicolai de funariis.
ss. Coſmæ & Damiani.	s. Laurentii ſeu Laurentioli.
ss. Quadraginta martytum.	s. Saluatoris ad apothecas obſcuras.
s Mariæ de curte.	s. Ioannis della pigns.
s. Mariç campitelli.	s. Stephani del Cacho.
s. Mariæ della ſtrada ſocietatis Ieſu.	

Eccleſia S. Nicolai in carcere habeat limites intra parochias ſubſequen.

s. Mariæ in vincis.	s. Mariæ Aegyptiacæ.
s. Mariæ in porticu.	s. Laurentii, ſeu Laurentioli.

Eccleſia S. Mariç in via lata habeat limites intra eius parochiam.

Eccleſia S. Euſtachii habeat limites intra parochias ſubſequentes.

s. Mariæ Monterone.	s. Pantaleonis eid. vniti.
s. Sebaſtiani in via papæ.	

Eccleſia S. Angeli in foro piſcium habeat limites intra parochias ſubſequen.

s. Gregorii apud ponté quatuor capitum.	s. Ioannis in inſula videlicet collatitæ.
s. Bartholomæi in inſula.	

Eccleſia S. Celſi habeat limites intra eius parochiam.

Eccleſia S. Laurentii in Lucina habeat limites intra ſubſequen. parochias.

s. Blaſii in monte acetorio.	s. Luciæ della tinta.
s. ſaluatoris de cupellis.	s. Mariæ in poſteria.

Digitized by Google

s. Blaſii della tinta. s. Iuonis.

Eccleſia ss. Quirici, & Iouitæ habeat limites intra parochias ſubſequen.

s. Saluatoris militiarum. s. Pantaleonis.

s. Martinæ.

Eccleſia S. Apollinaris habeat limites intra eius parochiam.

Eccleſia s. Mariæ de pace habeat limites intra eius parochiam.

Eccleſia S Mariæ ſupra mineruam habeat limites intra eius parochiam, & ſubſequen.

s. Mauti.

Eccleſia S. Marcelli habeat limites intra parochias ſubſeqnen.

s. Andreæ de fratris. s. Nicolai de arcionibus.

s. Ioannis de ficoccia. s. Nicolai de forbitoribus.

s. Mariæ in via. s. Stephani del trullo.

s. Mariæ in triuio. ss. Vincentij & Anaſtaſij.

s. Mariæ in aquiro. s. Andreæ in monte caballo.

Eccleſia S. Martini in montibus habeat limites intra patochias ſubſequen.

s. Praxedis. s. Saluatoris in ſuburra.

ss. Sergij & Bacchi. s. Saluatoris ad tres imagines.

s. Ioannis de carapullo.

Eccleſia S. Chryſogoni habeat limites intra parochias ſubſeqnen.

s. Agathæ. s. Andreæ de ſchafis.

s. Bonoſæ. s. Benedicti in piſciuola.

s. Saluatoris de curtibus. s. Saluatoris in ponte.

s. Ceciliæ.

Eccleſia S. Auguſtini pro S. Triphone habeat limites intra eius parochiam.

Eccleſia S. Mariæ de populo habeat limites intra eius parochiam & ſubſequen.

s. Andreæ ad populum.

Eccleſia duodecim Apoſtolorum habeat limites intra parochias ſubſeqnen.

S. Mariæ in campo carleo. s. Saluatoris in monte caballo.

s. Bernardi ad columnam Traianam.

Eccleſia s. Ludouici nationis Gallicorum habeat limites intra eius patochiam.

Eccleſia s. Ioannis Florentinorum habeat limites intra eius patochiam, & ſubſequentem

s. Blaſij della pagnotta.

Declarantes ex loco aſſignato ſupradictis Eccleſijs in præcedendo nullum alicui eatum factum fuiſſe præiudicium, ſed omnia illorum iura & prærogatiuas illæſas & ſaluas eſſe, in eodemq; ſtatu permanere, prout reperiebantur & reperiuntur. Et inſuper declaramus & decernimus licere præceptori, ſeu priori s. ſpiritus in ſaxia de Vrbe infantes expoſitos vt prius baptizare.

I. Card. Sabellus Vic. Fauſtus Bona auena Not.

EDICTVM Obſeruandum ab aſſumendis ad maiores ordines.

Iacobus Miſeratione diuina tituli Sanctæ Mariæ in Coſmedin S. R. E. presbyter Card. Sabellus. S. D. N. Papæ Vic.

Cum alias omnibus qui ad maiores ordines eſſent aſſumendi, vt per menſem ante ordinationem coram nobis ſiſterent, & ſe præſentarent, deque ipſorũ natalibus, ætate, moribus, & vita legitima afferrent documenta, literaſque ſuſceptorum per eos ordinum, ac ordinariorum dimiſſoriales, titulumque beneficiorũ ad quæ pro moueri intendebant, oſtenderent, vt eos de aliis, quæ ad ordinum huiuſmodi ſuſceptionem neceſſaria ſunt, moneremus, ac ſe ad ea quæ ipſis per nos iniungebantur, præparare poſſent, iniunxerimus, iterum & de nouo omnibus, & ſingulis ad maiores videlicet ſacros Subdiaconatus, Diaconatus, & Presbyteratus ordines ad ſcribi & aſſumi in poſterum cupientibus edicimus, vt per menſem ante ordinationem huiuſmodi faciendam coram nobis cum legitimis de eorum natalibus, ætate, moribus, & vita, documentis literiſque ſuſceptorum per eos ordinum, ac ordinariorum dimiſſorialibus, & beneficiorum, ad quorum titulum promoueri intendunt, bullis & iuribus compareant, & comparere debeant, vt eos de aliis ad prænarratorũ ordinum ſuſceptionem neceſſariis monere valeamus, ſeq; ad per nos eis iniũcta præparare poſſint. Alioquin qui per menſem ante ordinationem non venerint, & noſtra neglexerint iuſſa, ad præfatos ordines nullatenus aſſumentur. Hi vero qui proximis in temporibus de præſenti menſe Septembris promoueri voluerint, eos commonemus, vt diebus veneris, & ſabbati proximis ſextadecima, & decimaſeptima eiuſdem menſis ad nos cum eorum iuribus, & literis, ac documentis præſcriptis ad ſe examinandum veniant. Quod ſi neglexerint, & extra terminum ſe præſentauerint, ad ordinationem proximam prædictam non admittentur. In quorum fidem &c. Dat. Romæ &c. die 13. menſis ſeptembris. 1569.

I. Card. Sabellus Vic. Fauſtus Bona auena Not.

MAN-

MANDATVM exhibitionis quarumuis literarum patentium Cameralium à quibuſcumque præteritis S. R. E. Camerariis emanatarum, vnà cum ipſarum reuocatione ob non paritione.

Frater Michael Bonellus S. Mariæ ſupta Mineruam presbyter Cardinalis Alexandrinus S.R.E. Camerarius.

RAtio nobis iniuncti Camerariatus officii recte adminiſtrãdi videtur expoſcere, vt eos omnes, quorũ miniſterium in eius muneris adminiſtratione indigere intelligimus, bene cognitos habeamus, vt eorum opera, & fideliori, & tutiori vti poſsimus. Et quamuis de omnibus hominibus generatim bene exiſtimemus, neminemque, vel vt minus idoneum, aut minus bonum reiiciendum eſſe iudicemus, tamen valde pertinere arbitramur ad ea quæ propria ſunt huius officii exequenda, ſi quibus miniſtris viuri ſumus, eorum mores, virtutem, induſtriam, cæteraq; omnia, quæ a non indigenti Camerario requiri ſolent, ita explorata, certaque habeamus, vt de eorum opera nobis fideliter, & idonee nauanda, quantum fieri poteſt, ſecuri ſimus. Quamobrem, De mandato Sanctiſs. D. N. Papæ viuæ vocis oraculo ſuper hoc nobis facto, & auctoritate noſtri Camerariatus officii, tenore præſentiũ, omnibus & ſingulis in infraſcriptis, & quolibet ipſorum ius, & intereſſe reſpectiue habentibus, & prętendentibus, ſub mille ducatorum Cameræ apoſtolicæ inferendorum, & in iuris ſubſidium ſub cenſuris eccleſiaſticis, aliiſque noſtri arbitrii pœnis præcipimus & mandamus, quatenus infra decem, qui in alma Vrbe, qui vero extra, infra quadraginta dies proximos, a die præſentium publicationis computandos, omnes & quaſcunque patentes literas Camerales à quibuſuis Camerariis prædeceſſoribus noſtris, etiam per viam contractus onetoſi emanatas, deputationis theſaurariatuum, collectoriarum, & commiſſariatuum, tàm gabellarum, vectigalium, datiorum, & aliorum onerum pro tempore impoſitorum, quàm etiam ſuper viarum, pontium, tranſituum, paſſagiorum, aqueductuum, murorum reparatione, Ciuitatum, caſtrorum, & locorum ſtatus eccleſiaſtici fabrica, & fortificatione, ac annonæ fraudibus, & aliis quibuſcunque, necnon conceſsionis quorumuis officiorum, indultorum, priuilegiorum, facultatum, licentiarum, & gratiarum cuiuſcunque ſint generis per dictos prædeceſſores noſtros in quorumuis vniuerſitatis, collegiorum, capitulorum, congregationũ, & aliarum perſonarum cuiuſuis ſtatus, ordinis, dignitatis, gradus, vel conditionis exiſtant reſpectiue fauorem, tàm in dicta Vrbe, quàm toto ſtatu eccleſiaſtico, & tàm ad vitam, quàm ad beneplacitum, vel aliud forſan perpetuum tempus quomodolibet factæ, debeant, & eorum quilibet debeat apud acta noſtri, & dictæ Cameræ Notarii infraſcripti realiter, & cum effectu exhibuiſſe, & præſentaſſe. Alioquin præfatis terminis reſpectiue elapſis, & præmiſsis non adimpletis, non ſolum ad declarationem pœnarum, & cenſurarum præfatarum, illarumque executionẽ contra omnes ſupradictos inobedientes procedemus, ſed illos pro reuocatis, & amotis, dictisque deputationibus, & conceſsionibus priuatis, & deſtitutis ex nunc prout ex tunc haberi volumus, & mandamus, literaſque patentes Camerales ſupradictas reuocamus, irritamus, caſſamus, & annullamus, nulliusque amplius roboris, vel momenti, ſeu auctoritatis exiſtere decernimus, ſtatuimus, & declaramus. Vt autem præſentes literę noſtræ ad omnium notitiam deducantur, & eos quorum intereſt, vel intereſſe poterit omnino afficiant, volumus etiam & mandamus illas quoad Vrbem in Cameræ apoſtolicæ valuis, & acie Campi Floræ, quo vero extra Vrbem, earum copias etiam impreſſas in ſolitis locis publicis Prouinciarum, & Ciuitatũ eiuſdem ſtatus affigi, & per aliquod temporis ſpatium ibidem affixas detineri. In quorum fidem præſentes fieri, & per eundem Notarium ſubſcribi, ſigillique noſtri Camerariatus officii iuſsimus, & fecimus impreſsione communiri. Dat. Romæ in Camera apoſtolica Die 24. Ianuarii Milleſimo Quingenteſimo ſexageſimo nono, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris, & Domini noſtri Domini Pii diuina prouidentia Papæ Quinti, Anno Quarto.

Frater Michael Bonellus Card. Alexandrinus Camerarius.

Cæ. Cappellus.

SANCTISS. D. N. D. Pii Papæ V. Conſtitutio ſuper forma creandi Cenſus.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

CVm onus apoſtolicę ſeruitutis obeuntes cognouerimus innumeros celebratos fuiſſe, & in dies celebrari cenſuum contractus, qui ne dum non continentur intra limites a noſtris anteceſſoribus eidem contractibus ſtatutos, verum etiam, quod deterius eſt, contrariis omnino pactionibus propter ardentem auaritiæ ſtimulum, legum etiam diuinarum manifeſtum contemptum præ ſe ferunt, non potuimus animarum, prout tenemur, ſaluti conſulentes, ac piarum mentionum petitionibus etiam ſatisfacientes, tam graui morbo, letiferoque veneno ſalutari antidoto nõ mederi. Hac igitur noſtra conſtitutione ſtatuimus, cenſum ſeu annuum redditũ creari, conſtitui ne

nullo modo poſſe, niſi in re immobili, aut quæ pro immobili habeatur, dc ſui natura fructifero, & quæ nominatim certis finibus deſignata ſit. Rurſum niſi vere in pecunia numerata, præſentibus teſtibus, ac notario, & in actu celebrationis inſtrumenti, non autem prius recepto integro iuſtoque pretio. Solutiones quas vulgo anticipatas appellant, fieri, aut in pactum deduci prohibemus. Conuentiones directe, aut indirecte obligantes ad caſus fortuitos eum, qui alias ex natura cnntractus, nnn teneatur, nullo modo valere volumus, Quemadmodum nec pactum auferens, aut reſtringens facultatem alienandi rem cenſui ſuppoſitam, quia volumus rem ipſam ſemper, & libere, ac ſine ſolutione laudemii, ſeu quinquageſimæ, aut alterius quantitatis, vel rei, tã inter viuos, quam in vltima voluntate alienari. Vbi autem vendenda ſit, volumus dominum cẽſus aliis omnibus præferri, eique denunciari conditiones quibus vendenda ſit, & per menſem expectari. Pacta continentia moroſum cenſus debitorem teneri ad intereſſe lucri ceſſantis, vel ad cambinm, ſeu certas expenſas, aut certa ſalaria, aut ad ſalaria, ſeu expenſas medio iuramento creditoris liquidandas, aut rem cenſui ſubiectam, ſiue aliquam eius partem amittere, aut aliud ius ex eodem contractn, ſiue aliunde acquiſitam perdere, aut in aliquam pœnam cadere, ex toto irrita ſint, & nulla. Imo, & cenſum augeri, & nnuum creari ſnper eadem, vel alia re in fauorem eiuſdem, aut perſonæ per eum ſuppoſitæ pro cenſibus temporis vel præteriti, vel futuri omnino prnhibemus. Sicut etiam annullamus pacta continentia ſolutiones onerum ad eum ſpectare, ad quem alias de iure, & ex natura contractus non ſpectarent. Poſtremo cenſus omnes in futurum creandos non ſolum re in totum, vel pro parte perempta, aut infructuoſa in totum, vel pro parte effecta, volumus ad ratam perire, ſed etiam poſſe pro eodem pretio extingui: nõ obſtante longiſsimi etiam temporis, ac immemorabili, immo centum, & plurinm annorum præſcriptione, non obſtantibus aliquibus pactis directe, aut in directe talem facultatem auferentibus, quibuſcunque verbis, aut clauſulis concepta ſint. Cum vero traditione pretii redditus extinguendus erit, volumus per bimeſtre ante id denuntiari ei, cui pretium dandum erit, & poſt denuntiam, intra annum tamen, etiam ab inuito pretium repeti poſſe, & ubi pretium, nec uolens intra bimeſtre ſoluat, nec ab inuito intra annnm exigatur, uolnmus nihilominus quandocunque redditum extingui poſſe, præuia tamen ſemper denuntia de qua ſupra, & non obſtantibus his de quibus ſupra, idque obſernari mandamus etiam qnod pluries ac pluries denunciatũ fuiſſet, nec unquam effectus ſecutus fuiſſet. Pacta etiam continentia pretium cenſus extra caſum prædictum, ab inuito, aut ob pœnam, aut ob aliam cauſam repeti poſſe, omnino prohibemus. Contractusque ſub alia forma poſthac celebrandos fœneratitios iudicamus, Et ita illis propterea non obſtantibus quicquid uel expreſſe, uel tacite contta hęc noſtra mandata dari, remitti, aut dimitti contingat, a Fiſco uolumus poſſe uendicari. Hanc autem ſalutiferam ſanctionem nedum in cenſu nouiter creando, nerum etiam in creato quocumqne tempore alienando, modo poſt pnblicatinnem conſtitutionis creatus ſit, perpetuo, & in omnibus ſeruari uolumus. Declarantes pretium ſemel cenſui conſtitutum numquam poſſe ob temporum, aut contrahentium qualitatem, ſeu aliud accidens, nec quo ad ultimo contrahentes minui, nel augeri. Et licet legem ipſam ad contractus iam celebratos non extendamus, illos tamen omnes in quos ſub alia forma peruenerunt cenſus, hortamur in domino, ut ſingulos contractus cenſuræ bonorum religioſorum ſubiiciant, & animarum ſaluti conſulant. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinatinnibus apoſtolicis, ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon priuilegiis, & literis ẽt per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam nos ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis etiam derogatoriarum derogatoriis, necnon irritantibus decretis, ex quauis cauſa, etiam per modum legis uniuerſalis, aut alias quomodolibet editis, ſine in fauorem Vniuerſitatum, Communitatum, Collegiorum, Congregationum, Ciuitatum & locorum conceſsis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibns, & ſingulis, illorum tenores præſentibus pro expreſsis habentes, qnatenus directe, nel indirecte præſenti noſtræ cõſtitutinni in tnto, uel in parte contrarientur, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque cõtrariis quibuſcumque. Volumus antem quod præſentes in Cancellaria, & in acie Campi Florę publicentur, & inter conſtitutiones extrauagantes perpetuo ualituras conſcribantur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, uolumus, & etiam declaramus, quod earnm tranſnmptis etiam impreſsis, manu alicuius Notaril publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius prælati munitis, eadem prorſus fides nbique adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, uel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominnm liceat hanc paginam nnſtræ prohibitionis, annullationis, ſtatuti, mandati, iudicii, hortationis, derogationis, declarationis, & uoluntatis infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petti, & Pauli apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis dominicæ milleſimo qningenteſimo ſexageſimo octauo, qnarto decimo Kal. Febrnarii. Pontificatus noſtri anno quarto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, indictione duodecima, die uero uigeſima noua menſis Ianuarii, Pontific. Sanctiſs. in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. anno eius quarto, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ, affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in locis retroſcriptis, uidelicet ad ualuas baſilicæ principis Apoſtolorũ de Vrbe, & Cancellariæ apoſtolicæ, & io acie Campi Floræ, per uos Camillum Cherubinum, & Chriſtianum de Monte, prælibati Sanctiſs. D. N. Papæ Curſores.

Ioannes Guerardus Magiſter Curſorum.

Lectæ, & publicatæ fuerunt retroſcriptæ literæ Romæ in Cancellaria apoſtolica, Anno incarnacionis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, die uero Sabbati uigeſima nona menſis Ianuarii, Pontificatus Sanctiſs. D. N. D. Pii Papæ Quinti anno quarto.

A. Lomellinus Cuſtos.

SANCTISS. D. N. Pii Papæ V. Reductio Montis Iulii ad decem cum dimidio pro centenario.

PIVS PAPA V.

MOtu proprio, &c. Ad paſtoralis officii curam nobis licet immeritis diuina prouidentia demandatam, in primis pertinere cenſemus, ut chariſsimo in Chriſto filio noſtro Carolo Francorum Regi Chriſtianiſsimo aduerſus eius rebelles, & hæreticos, in tantis tamque periculoſis timultibus in Regno ſuo excitatis, quibus poſſumus modis, ac rationibus auxilium feramus, licet magnũ pecuniarum numerum antea in eius ſubſidium miſerimus, tamen nunc etiam copias militares pro vrgenti rei neceſsitate in Galliam in eiuſdem Regis, Regnique defenſionem mittere decernimus. Verum cum ad ſtipendia militibus ipſis perſoluenda non exiguo auri argentiue pondere opus ſit, & ab impoſitionibus onerum ſubditis noſtris faciendis quantum poſsibile fuerit abſtinere decreuerimus, videamusque omnes Sanctę Romanæ Eccleſiæ reditus aut alienatos aut pignoratos eſſe, ita vt ærariũ noſtrum apoſtolicum penitus attritum ſit & exhauſtum, cogimur maximæ huic neceſsitati leuiori quo fieri poteſt remedio, aliquam opem afferre. Itaque cum fe. re. Iulius Papa III. prædeceſſor noſter vnum Montem vacabilem, Iulium nuncupatũ de Scutis Ducentis milibus in alma Vrbe noſtra erexerit, & Montiſtis mõtis huiuſmodi fructus ſuper introitibus Dohanarum eiuſdem Vrbis ad rationem duodecim pro centenario aſsignauerit, & omnia loca per obitum Montiſtarum huiuſmodi exinde pro tempore vacantia extinxerit, prout in literis ipſius Iulij prædeceſſoris ſub plumbo de anno 1550. deſuper confectis, & eius motu proprio eodem anno expedito plenius continetur, Cumque Cameræ Apoſtolicæ miniſtri, qui pro tempore deinceps fuerunt circa Montis præfati extinctionem nullam vel ſaltem modicam curam habuerint, ita vt in literis, & motu proprio dicti Iulij contenta nequaquam obſeruata fuiſſe, quinimo loca quæ ex tunc de cætero vacauerunt pignorata fuiſſe reperiantur, Nos ſuperioribus diebus conſiderantes minori quo fieri poteſt dictorum Montiſtarum incommodo, ac detrimento, & honeſta quoque ratione aliquod ſubſidium vrgentiſsimis præſentibꝰ ærarij noſtri neceſsitatibus afferre, Dilecto filio noſtro Michaeli Cardinali Alexandrino Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario ac ſecundum carnem Pronepoti noſtro dedimus in mãdatis, vt per edictum publicum Montiſtis præfatis notum faceret, ſtatuiſſe nos fructus dicti montis Iulij de Vrbe vacabilis eis vt præfertur aſsignatos de duodecim ad decem cum dimidio pro centenario quolibet anno reducere, quodque ſi qui eorundem Mõtiſtarum nollent ſic reductis huiuſmodi fructibus in ipſo monte remanere, ſcuta centum pro quolibet loco dicti Montis eis reſtituerentur, & propterea in Bancho dilecti filij Bartholomæi Bonamici collegij Montiſtarum huiuſmodi depoſitarij, pecuniæ ad hunc effectum deponerentur, deinde edictum hoc publicari, & per Vrbem affigi, pecuniarumque depoſitum per miniſtros noſtros fieri iuſſimus. Volentes igitur reductionem huiuſmodi ſuum debitum, & totalem effectum, prout neceſsitas poſtulat, quam primum habere, & executioni per nos deſignatæ realiter, & omnino demandari, Motu proprio, & ex certa ſcientia, maturaque deliberatione habita, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine fructus, & redditus quoſcunque omnium locorum dicti Montis Iulii, qui hodie vacabiles reperiuntur, de duodecim ad rationem decem cum dimidio pro vnoquoq; loco Scutorum centum quolibet anno (ſaluis tamen firmis, & inuiolatis in cæteris remanentibus, & in ſuo robore perſiſtentibus dicti Iulii prædeceſſoris literis, & motu proprio pręfatis, quibus per nos in nullo alio pręiudicatum, innouatum, ſeu alteratum, aut immutatum exiſtere, ſed in illis contenta quæcunque prorſus intacta & illibata, permanere, & prout hactenus etiam in poſterum perpetuo obſeruari debere declaramus) Auctoritate Apoſtolica, per pręſentes reducimus atque reductos nunc & in perpetuum fore, & eſſe, & reductionem huiuſmodi ab omnibus, quos illa concernit, inconcuſſe, & inuiolabiliter ſeruari. Sicque per quoſcunq; Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam Præſidentes, & Cameræ Apoſtolicæ Clericos, ac eius Camerarium, & alios S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter

Digitized by Google

aliter iudicandi, interpretandi, & diffiniendi facnltate, & auctoritate, indicari, interpretari,& decidi debere, irritum quoque & inane quiequid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus Mandantes propterea dicto Michaeli Cardinali Camerario, & Dilecto Bartholomęo Theſaurario generali noſtro,modernis,& pro tempore exiſtentibus, vt deinceps loca Montis Iulii huiuſmodi vacabilia, quæ poſthac vacauerint, nllatenus pignorare ſeu vendete debeant, nec audeant,neque etiam poſsint, ſine ſpeciali reſcripto manu noſtra propria ſignato. Volumus autem quod omnia loca quæ occaſione reductionis huiuſmodi ſupererunt, cum effectu tradantur, & conſignentur dicto Bartholomæo Bonamico, pro eo ſeu illo vel illis qui ab ipſo nominatus ſeu nominati fuerint, ita vt pro quolibet loco centum ſcuta monetæ in manibus perſonæ per nos ad hoc depntandæ ſoluere debeat,& teneatur. Patentes uero Conceſsionum eorundem locorum per ipſum Michaelem Cardinalem Camerarium ſubſcribi, & dictornm locorum diſtribntionem ab eo in dies,& non aliter fieri mãdamus, ipſique ſupet his plenam, & liberam faculiatem concedimus. Non obſtantibus dicti Iulii prædeceſſoris literis, & motu proprio huiuſmodi, ac regula noſtra de non tollendo Inre quęſito, & quibuſuis aliis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis,necnon quibuſuis indultis & literis Apoſtolicis Monti Iulii præfato, & illius Montiſtis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatotiarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus efficaciſsimis, & inſolitis clauſulis & etiam irritan. & aliis decretis, etiam quod fructus eiuſdem Montis ad minorem ſummam reduci nullo modo poſsint, & alias quomodolibet conceſsis confirmatis & innnuatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica expreſſa & indiuidua mentio ſeu quæuis expreſsio habenda,aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda fnret, eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis,& totaliter de verbo ad verbum inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac uice duntaxat ad effectum præſentium ſpecialiter & expreſſe ac latiſsime derogamus,totaliterque derogatũ eſſe uolumus & decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Et cum aliis clauſulis neceſſariis, & opportunis, & præſentis ſola ſignatnra ſufficiat, ſen ſi uidebitur, literæ ſub plumbo ſeu in forma breuis deſuper expediri pnſsint.

Placet Motu proprio, & ita reducimus. M.

Die Septima Martii. 1569. Supraſcripta Cedula motus ptoprii regiſtrata fuit in Camera Apoſtolica de mandato Illuſtriſsimi, & Reuerendiſsimi D. mei Cardinalis Camerarii ſupraſcripti libro ptimo ſignatnrarum Sanctiſs. D. N. Pii Papæ Quinti Fol. 8.

Cæ. Cappellus.

SANCTISS. D. N. Pij Papæ V. Rednctio Montis Nonennalis ad ſeptem pro centenario, cum eiuſdem extenſione, & ampliatione.

PIVS PAPA V.

MOTV Proprio &c. Cum alias fe.re. Paulus Papa IIII. Montem Nouennalem nuncupatum ſummæ ſcutorum centum octuaginta ſeptem millium de iuliis decẽ pro ſcuto ad rationem octo pro centenario non uacabilem, & elapſo primo anno quandocunqne ſibi, ſeu ſucceſſoribus ſuis, & Agentibus Cameræ Apoſtolicæ uidebitur, facta intimatione per menſem ante perſonis, de quorum intereſſe tractabitur, & reſtitutis (eodem menſe tranſacto) perſonis ipſis pecuniis, quas in endem Monte habuerint una cum emolumentis eis debitis extinguibilem, de uenerabilium fratrum ſuorum S. R. E. Cardinalium conſilio, & aſſenſu ad nouennium tantum erexerit, & pro ftuctibus dicti Montis ſcuta quatuordecim millia noningenta ſexaginta annuatim ex ſcutis triginta millibus annuis ſubſidii partis fructuum congregationum tegularium Italiæ, ac reſiduum dictorum ſcutotum triginta millium pro extinctione dicti Montis aſsignauerit, & infra dictum Nouennium extingui debere, nec ulterius reuiuiſcere, aut propagari poſſe declarauerit, pro nt in literis ſub dat. Romæ anno Incarnationis Dnminicæ 1555. dec. Calendas Nouembris Pontificatus ſui anno primo latius continetur. Et ſucceſsiue etiam fe. re. Pius Papa IIII. prædeceſſor noſter de eorndem Cardinalium conſilio & conſenſu reſiduum ſubſidii præfati pro extinctione dicti Montis Nouennalis deſtinatum Monti P o recuperationnm nuncupato per ipſnm erecto aſsignanit & otdinauit, quod occurrente pro tempore locorum dicti Montis recuperationnm uacatione, per obitum, aut alias, præterquam per reſignationem, quicqnid pecuniarum ex illorum ſic uacantium locorum uenditione prouenerit,in totidem locorum eiuſdem Montis Nouennalis primo, & deinde certorum aliorum Montium redemptionem una cnm fructibus ex eodem Monte Nouennali ac aliis Montibus redemptis pronenientibus, & non in alios uſus conuerterentur. Voluitq; quod cum primum omnium aliorum Montium loca redempta fuerint, loca dicti Mõtis Pii recuperationum uacantia per ipſnm aut Romanos Pontifices pro tẽpore exiſtentes aliis concedi non poſsint. Sed tam illa illorum uacationibus occurentibus, quam loca redempta huiuſmodi eorum redemptione facta,ut præmittitur, eo ipſo extinguerentur, & expitarent, prout

in aliis

in aliis einſdem Pii literis ſub dat. anno Incarnationis Dominicæ, 1562. ptidie Nonas Iulii, Pontificatus ſui anno III. continetur. Er ſucceſsine etectis per eundem Pium ptædeceſſorem tam primo, quam ſecundo ſnccurſus Auinionen. nuncupatis Montibus loca per obirum poſt certũ tunc expreſſum tempus, aut alias, prætetquam pet reſignationem uacantia ſimiliter in extinctionem dicti Nouennalis Montis conuerti mandauerit, prnut in ſuis ſub dat. xv. Calendas Septembris anno IIII. Et pridie Nonas Nouembris anno quinto reſpectiue expeditis literis continetur. Quarum vigore ad redemptionem ſcutorum trium millium dicti Montis Nouennalis vſque nunc proceſſum exritit. Et quia pro defenſione Catholicæ fidei Chriſtianæ notabilem pecuniarum ſummam cariſsimo in Chriſto filio noſtro Carolo Francorum Regi Chriſtianiſsimo ab annis hæteticorum oppreſſo tranſmiſimus, ac etiam tranſmittere paterna charitate coacti ſumus, & modum non habentes, dictas pecunias ex redditibus Cameræ noſtræ Apoſtolicæ extrahere, viamque faciliorem, aut meliorem quam infraſcriptam non inuenientes, licet nos ipſi poſſemus omnia dicti Montis Nouennalis loca redimere, & deinde eadem cum participatione fructuum ad rationem ſeptem pro centenario vendete & aſsignare, attento maxime quod hodie plerique alii Montes non vacabiles vltra ſeptem pto centenario non reſpondent, & quod propter pecuniarum in hac Ciuitate confluentium abnndantiam emptores plutes ad rationem ſeptem pro centenario inuenirentur, & quod attenta facultate redimendi nulli iniuria fir nec damnum. Nihilominus volentes modernos dicti Montis Montiſtas fauorabiliter proſequi, ac dictarum literarnm tenores etiam veriores præſentibus ac ſi de vetbo ad verbum insererentut pro plene, & ſufficienter exptesſis ac inſertis habentes, habito per dilectum filium Bartholomæum Buſſottnm Theſaurarium noſtrum generalem cum dicti Collegi officialibus longo tractatu, ſecumque ſuper infra dicendis verbo, ſen in ſcriptis concordato, Nns eorundem officialium erga ſedem Apoſtolicam beneuolentiam, promptumqne in illius notoriis neceſsitatibus animnm ſuccurrendi plurimnm in Domino collaudanres, Decreuimus prout auctoritate apoſtolica, & de plenitudine poteſtatis decernimus, & de eorundem etiam Montiſtarum vt præfertur conſenſu, fructus Montis Nouennalis huiuſmodi ad rationem octo pro centenario, & anno vt præmittitur aſsignatos, ad rationem ſeptem pro centenario, & anno reducete, Montemque præfatum nunc ſummæ ſcutorum centum octoginta quatuor millium exiſtentem vſque ad ſummam ſcutorum ducentorum quatuor millium centum quadraginta extendere & ampliare prout fructns huiuſmodi reducimus, ac Montem præfatnm extendimus & ampliamus, dictaq; ſcuta quatuordecim mille noningenta ſexaginta, ſen verius quatuordecim mille ducenta octoginta nouem, & bai. 90. nnnc integra remanentia annuatim præfato Monti ſic extenſo, & ampliato pro illius fructibus annuis ad rationem ſeptem pro centenario, & anno a Kal. præſentis mẽſis Ianuarii incohando pro centenario eiſdem hypothecis, & obligationibus Cameræ Apoſtolicæ, & illius bonorum in genere, & in ſpecie, & auctoritatibus, facultatibus, priuilegiis, exemptionibus, & immunitatibus, prorſus & omnino potiantur, & gaudeant, prout prius Montiſtæ huiuſmodi habebant, potiebantur, & gaudebant. Ita quod omnia, & ſingula in fauorem, & ſecuritatem Montiſtarum præfatorum vſque nunc per ſedem, & Cameram Apoſtolicam conceſſa, etiam in vim præſentium conceſſa cenſeantur, etiam perinde ac ſi ab initio Mons hniuſmodi ad rationem ſeptem pro centenario, & pro ſumma ſcutorum ducentorum quatuor millium cẽtum quadraginta erectus fuiſſet. Ita quod nulla prorſus differentia per præſentes noſtras quoad nos ſedem, & Cameram apoſtolicam intelligatur eſſe in præmiſsis, niſi dumtaxat ratione, & reſpectu perceptionis fructuum de octo ad ſeptem pro centenario reductorum. Vt autem dilecti filii Collegium Montiſtarum præfatorum, ex ſua erga nos prompta unluntate & hilari animo, ſuper præmiſsis conſenſu præſtito aliquem fructum reportent, concedimus, & indulgemus, vt ex quinque iuliis, qui antehac pro admiſsione ad vnumquemque dicti Montis locnm ad Cameræ commodum percipi ſolebant, duo cum dimidio tantum pro Camera per dilectum filium Tulliũ Feſtum de Aſpra laicum Sabiuenſem, quem ſicnt accepimus prædictus Theſaurarius noſter generalis, vigore facultatis ſibi deſuper attributæ in præfati Montis Nouennalis Secretarium cõſtituit, & deputauit, quaſque conſtitutionem, & deputationem illarum tenorem præſentibus pro expreſsis habentes harum ſerie confirmamus, & approbamus, Illaſque ad hoc vt idem Tullius eiuſdem Montis quandiu durauerit Secretarius, permanear, extendimus, & ampliamus percipiantut, teliqui nero duo cum dimidio ad dicti Collegii commodum, qno facilius præmium eorum congregationibus intereſſentibus præſtare ualeant, ſen pto aliis ipſius Collegii commoditatibus conuertanrur, & perſoluantur, eoſdem Montiſtas, qui loca ex huiuſmodi rednctione facta ſuperexcreſcentia emere uoluerint, exponendo ſcuta cẽrum monetæ in tanto auro pro qnolibet loco iuxta diſtributionem inter ipſos per modernos dicti Collegii defenſores factam, ſen faciendam, aliis omnibus extraneis, etiam plus offerentibus præferantur, ita ut etiam pro hac prima uice nil ex dictis quinque iuliis pro expeditione literarum patentium (ſalua tamen ſemper mercede, & prouiſione ſolita dicti Secretarii) perſoluere teneantur. Mandantes dilecto filio noſtro Fratri Michaeli tituli Sanctæ Mariæ ſupra Mineruam presbytero Cardinali Camerario Cameræ apoſtolicæ præſidentibus clericis quatenus præſentes, & etiam literas deſuper expediendas

pediendas admittant, ac in libris Cameræ deſcribi, ac quaſcunque patentes literas expedire, præmiſſaque omnia & ſingula ſemper obſeruari, ac Montiſtis tam præſentibus quam futuris aſſiſtere, & de dictis emolumentis ad rationem ſeptem pro centenario reſponderi faciant, ac pro eorundem fructuum ſolutione, ac præmiſſorum obſeruatione, ad cautelam etiam denuo abſq; hypothecatum, & obligationum in fauorem dicti Montis factarum præiudicio, & nouatione, ſubſidium dictarum congregationum in genere, & in ſpecie, ita tamen quod per ſpeciem generi non derogetur, nec e contra, & ita quod nulla quoad nos, & Cameram apoſtolicam quoad cautelas & obligationes dictæ Cameræ, erga dictos Montiſtas cenſeatur facta nouatio, ſed inra iuribus, & cautelas cautelis addendo obligent, prout & nos etiam ſi aliqua Cameræ apoſtolicæ obligatio non ſuccedat, ex nunc obligamus, & hypothecamus, ac ſubſidium dictarum congregationum iuxta formam literarum ſe. re. prædicti Pii Papæ quarti, tam in erectione Montis recuperationum, quam primi, & ſecundi Auinionen. donec mons huiuſmodi durauerit, & extinctus fuerit, prorogamus, dictaſque congregationes ad illud omnino dictis Montiſtis ſoluen. monte huiuſmodi durante teneri, & obligatos eſſe volumus, & eorum obligationem de triennio in triennium (vt moris eſt) Depoſitario dicti Montis per ipſos Montiſtas ad eorum nutum ponendo, & amouendo ante finem cuiuslibet trienni fiendā promittimus, & ad hæc omnia nos, ſucceſſores noſtros, & dictas congregation. de ſupremæ plenitudine poteſtatis obligamus. Dicto vero Theſaurario noſtro generali, vt pecunias ex huiuſmodi reductione, & extenſione reſpectiue redigendas a perſonis loca extenſa, & ampliata ementibus recipiendi, & ſolitas patentes literas in earundem perſonarum fauorem pro locis emendis expediendi, ipſaſq; pecunias poſtmodum ad venerabilem fratrum Carolum Caiacen. noſtrum, & ſedis apoſtolicæ apud chariſſimum in Chriſto filium Carolum Francorum Regem Nuncium ad effectū dicto Regi perſoluen. & ſubuenien. tranſmittat, nec tamen propterea Montiſtas ipſos vllo vnquam tempore ad tranſmiſſionem huiuſmodi probandum teneri, & obligatos eſſe, ac fructus in ſortem computari nō poſſe, ſed libere illos, tam veteres, quam nouos Montiſtas ad dictam rationem ſeptem pro centenario libere percipere poſſe decernimus, ac nouorum locorum iuxta reductionem, & extenſionem, ac ampliationem huiuſmodi per dictum Theſaurarium noſtrum faciendas uēditiones, ac ſi a nobiſmet, & in conſiſtorio noſtro ſecreto, ac de venerabilium fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium conſilio factæ fuiſſent ex nunc motu ſimili, ac ex certa noſtra ſcientia approbam⁹ & confirmamus, ac omnes, & ſingulos etiam dictorum Montiſtarum conſenſus forſan non rite receptos, ab omnibus, vel maiori parte præſtiti, ac alios quoſcunque iuris, & facti, ac ſolemnitatum, quarumcunque quomodolibet omiſſarum, defectus, ſi qui forſan in præmiſſis interuenerint ſupplentes, & præmiſſa omnia vim validi efficacis contractus, inter nos, & Cameram prædictam, ex vna, & veteres, ac nouos montiſtas prædictos, inter quos nullam penitus differentiā eſſe volumus, ſed omnes ad inuicem in omnibus, & per omnia adæquamus, initi, & ſtipulati habere, & valere, ac efficacia exiſtere, ſicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcunq; Iudice, &c. etiam S. R. E. Cardinales Palatii Apoſtolici Auditores iudicari &c. ſublata &c. ac irritum &c. ſi ſecus &c. decernimus, & declaramus, Nos obſtantibus omnibus, quæ in ſingulis dictorum prædeceſſorum noſtrorum literis prædeceſſores prædicti voluerunt non obſtare, quæ hic ſigillatim pro repetitis habeantur, quibuſcunque ſpecialiter, & expreſſe derogamus, necnō aliis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod per præmiſſa contenta in bulla Montis recuperationum prædicti, ac primi & ſecundi Auinionen. quo ad futuram extinctionem dicti Montis, ſic per nos reducti, & reſpectiue extenſi nullum cenſeatur in futurum factum præiudicium. Quodque mons huiuſmodi ſcutorum. 204140. ſemper & quandocunque poſt triennium a Kal. Ianuarii incohandum tam ex dicti Montis recuperation. quam aliis quibuſcunque Cameræ apoſtolicæ pecuniis reſtituto pretio prædicto in totum vel in partem per Cameram apoſtolicam redimi, & extingui poſſit, & debeat facta intimatione per menſem ante, etiam prout antea licitum erat. Et quod præſentium, quas ac ſi conſiſtorialiter expeditæ fuiſſent, valere, ac publici etiam contractus initi inter nos, & ſedem prædictam, ac Montiſtas vim, & robur obtinere, & habere decernimus, ſola ſignatura etiam abſque reſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, in iudicio, & extra, quacunque regula non obſtante. Et nihilominus etiam ſub plumbo per ſecretariam noſtram etiam cum insertione tenorum dictarum literarum apoſtolicarum, ſeu illarum narratiua, & cum ampliſſima derogatione, ac aliis clauſulis neceſſariis, & opportunis latiſſime, & ampliſſime extendendis etiā ſuper vno quoque præmiſſorum, etiam ſeparatim expediri poſſint in forma gratioſa.

Placet Motu proprio. M.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum quarto Idus Ianuarii Anno Tertio.

Die decima Ianuarii milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono admiſſa fuit retroſcripta Motus proprii cedula in Camera apoſtolica ex eiuſdem Cameræ decreto, & regiſtrata apud me infraſcriptum libro diuerſorum dicti anni folris. 14.

Cę. Capellus Cameræ Apoſtolicæ Notarius.

SAN-

SANCTISS. D. N. Pii Papæ V. Præceptum de Iudæorum exterminatione ex omni dominio temporali S. R. E. & ſubditorum, præter Romam, & Anconam.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſernorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

HEbræorum gens ſola quondam a domino electa, quæ diuinis eloquiis infuſa cæleſtium myſteriorum particeps eſſet, quantum ceteris omnibus gratia & dignitate excelluit, tantum poſtea incredulitatis ſuæ merito contempta & neglecta in præceps meruit deturbari: quod adueniente temporis plenitudine perfida & ingrata ſuum redemptorem indigna morte peremptum impie reprobari. Amiſſo namq; ſacerdotio, legis auctoritate adempta, propriis dilecta ſedibus, quas tanquam lac, & mel fluentes clementiſsimus, & benigniſsimus Deus iam inde a prima ipſius gentis origine illi præparauerat, terrarum orbem tot iam ſæculis pererrans, inuiſa, probris, contumeliisq; omnibus obiecta, fœdas, & infames quaſque artes, quibus famem tolerare poſsit, haud ſecus quam uiliſsima mancipia cogitur attrectare. Sed Chriſtiana pietas hunc ineluctabilem caſum imprimis commiſerans, illam humanius ſatis apud ſe paſſa eſt diuerſari, vt ſcilicet crebro illius intuitu paſsionis Dominicæ memoria fidelium oculis frequentius obuerſetur, ſimulque ea exemplis, doctrina, monitis, ad conuerſionem, & ſalutem (quæ reliquiis Iſrael, prophetæ oraculo futura eſt) amplius inuitetur: a qua, ſi Chriſtianorum ſedibus exploſa, ad eas gentes quæ Chriſtum non norũt diuerteret, magis magisque aliena redderetur. Verumtamen illorum impietas peſsimis omnibus artibus inſtructa, vſque eo proceſsit, vt iam pro communi noſtrorum ſalute expediat tanti morbi vim celeri remedio prohibere. Nam vt tam multa uſurarum onera omittamus, quibus Hebræi egentium Chriſtianorum ſubſtantiam vſquequaque exinaniuerũnt, perſpicuum ſatis putamus eos furum & latronum receptores, atque participes, qui quaſque res ab iis ſurreptas & interuerſas non modo profanas, ſed etiam diuino cultui ſeruientes ne internoſcantur, aut ad tempus ſupprimere, aut alio transferre, aut omnino transformare conantur: pleriq; etiam ſpecie tractandæ rei proprio exercitio conuenientis honeſtarum mulierum domos ambiẽtes multas turpiſsimis lenociniis præcipitant: quodque omnium pernicioſiſsimum eſt, ſortilegiis, incantationibus, magiciſque ſuperſtitionibus, & maleficiis dediti, quam plurimos incautos, atq; infirmos Sathanę præſtigiis inducunt, qui credant euentura prænunciari, furta, theſauros, res abditas reuelari, multaque præterea cognoſci poſſe quorum ne inueſtigandi quidẽ facultas vlli omnino mortalium eſt permiſſa. Poſtremo cognitum ſatis, & exploratum habemus, quam indigne Chriſti nomen hæc peruerſa progenies ferat, quam infeſta omnibus ſit, qui hoc nomine cẽſentur: quibus denique dolis illorum vitæ inſidietur. His, aliiſque grauiſsimis rebus adducti, & augeſcentium quotidie ad Ciuitatum noſtrarum perniciem ſcelerum grauitate permoti, cogitantes præterea ſupradictam gentem prȩter mediocres ex oriente commeatus nulli Reipublicę noſtræ uſui eſſe, noſtris vero populis qui præſertim a nobis aliquanto remotiores ſunt, conducibilius fore illius nomen, flagitia, miſerias aliunde ad ſe relatas audire, quam ullo charitatis ſtimulo eam in ſuo deinceps ſinu ut ante hac confouere: Auctoritate præſentium præcipimus, ut omnes & ſinguli utriuſque ſexus Hebræi in omni ditione noſtra temporali, & ſub ea conſiſtentium Ciuitatum, Terrarum, & locorum Domicellorum, Baronum, aliorumque dominorum tẽporalium, etiam merum, & miſtum imperium, ac vitæ, neciſque poteſtatem, & quamcumque aliam iuriſdictionem, atque exemptionem habentium, de ipſius omnino finibus intra trium mẽſium ſpatium poſtquam prȩſentes literæ hic fuerint publicatæ, omnino excedant. Quibus præteritis quicunque ſiue incolæ, ſiue peregrini, ſiue præſentes, ſiue futuri in quacumque dictæ ditionis Ciuitate, Terra, vel loco, etiam Domicellorum, Baronum, dominorum, & aliorum exẽptorum prædictorum quandocunque inuenti fuerint, rebus omnibus ſpolientur, & fiſci iuribus applicentur, mancipia Romanæ Eccleſiæ fiant, & in perpetuam ſeruitutem aſſerantur, dictaq; eccleſia illud idem ius in eos quod cæteri domini in ſeruos, & mancipia, ſibi debeat vendicare: Vrbe Roma, & Ancona dumtaxat exceptis, vbi eos ſolos Hebræos, qui nunc eas habitant, ad prædictam memoriam amplius excitandam, perſequendasque cum orientalibus negotiationes mutuosque commeatus cum eiſdem permittimus tolerandos: cum eo tamen, ut noſtras, & prædeceſſorum noſtrorum, aliasque canonicas de eis conſtitutionis ſtudeant obſeruare. Sin minus in pœnas omnes quę dictis conſtitutionibus continentur, quaſque ad hoc innouamus, eo ipſo incidant. Futurum enim ſperamus eos qui præſertim noſtro, & huius ſedis conſpectui proximi ſunt, noxæ metu a maleficiis temperaturos, & interdum aliquos (vti antehac noſtro quoq; hortatu ſatis multis contigit) lumen ueritatis cum gaudio agnituros. Sed neutri ad alteros, nec in alium dictæ ditionis locum ullo tempore demigrent nec proficiſcantur, neque quempiam ex proſcriptis ad ſe recipiant, ſi ſeruitutis ingũ & ſupplicia uoluerint euitare. Iubemus igitur omnium prouinciarum, Ciuitatum, & locorum dictæ dictionis Legatos, Gubernatores, Præſidentes, Prætores, & Magiſtratus, ac etiam locorum Ordinarios necnon Domicellos, Barones, dominos, & exemptos ſupradictos, ac quoſcumque alios ad quos id pertinet, vt quiſque pro ſe, nulla alia a nobis expectata iuſsione, aut mentis declaratione omnia prædicta quamprimum

exequantur, & caueant diligenter ne vlli poſthac Hebræi ad ipſas prouincias, ciuitates, & loca etiam domicellorum, baronum, & aliorum prædictorum ex quacumque cauſa amplius accedāt. Quicumque vero etiam de iis qui Romæ, & Anconæ nunc ſunt, excurſo trimeſtri proximo inuenti in quacumque dictæ ditionis parte, etiam quæ dominii temporalis eorumdem domicellorum, baronum, dominorum, & exemptorum ſit, ſtatim eccleſiæ prædictæ mancipati in ſeruitutem perpetuam conijciantur: quorum etiam ceruicibus grauiores pœnas impendere ſignificamus, vt cæteri eorum exemplo diſcant quanti fuerit hanc noſtram prohibitionem temere neglexiſſe. Non obſtantibus prędictis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, legibus communibus, & municipalibus prouinciarum, ciuitatum, & locorum prædictorum, necnon Cameræ apoſtolicæ iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, & conuentionibus cum Hebræorum prædictorum vniuerſitate & ſub fide publica pactis, priuilegiis quoque, indultis, exemptionibus, & literis apoſtolicis illis omnibus, ac etiam prædictis domicellis, baronibus, & dominis, ipſorumque ciuitatibus, Terris, locis, & populis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & ſedem prædictam, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, de que apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac alias quomodocumque, et ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, & ex quibuſuis cauſis, etiā onerofis, ac cum reſtitutionibus, præſeruationibus, derogatoriarum derogatorijs, alijſq; fortioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis in genere, & in ſpecie quotieſcumque conceſſis, confirmatis, & ſæpius iteratis vicibus innouatis. Quæ omnia & ſingula etiā ſi de eis, eorumq; totis tenoribus ſpecialis ſpecifica expreſſa & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum insererētur præſentibus pro expreſſis habentes, quatenus prædicta impedire, vel differre, aut alias illis obeſſe poſſent, harum ſerie de ſimili poteſtatis plenitudine ſpecialiter, & expreſſe reuocamus, & abolemus, viribuſq; & effectu prorſus carere, ac quicquid ſecus per quoſcumque ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus, ceteriſq; contrarijs quibuſcumque. Volumus autem vt præſentium exempla etiam impreſſa edantur, eaque Notarii publici manu, & cuiuſcumque curiæ eccleſiaſticæ, aut Prælati ſigillo obſignata eandem illam prorſus fidem vbique locorum faciant quam ipſę pręſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ permiſſionis, præcepti, innouationis, iuſsionis, ſignificationis, reuocationis, abolitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autē hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Quarto Kal. Martii, Pontificatus noſtri anno quarto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, indictione duodecima, die uero Sabbati vigeſima ſexta menſis Februarii. Pontificatus Sanctiſs. in Chriſto Patris, D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti, anno eius quarto præſentes, Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad ualuas, Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Bartholomæum Sottocaſa, & Ioannem Andream Roggetium Apoſtolicos Curſores.

Chriſtianus de Monte Magiſter Curſorum.

SANCTISS. D. N. D. Pii Papæ V. Conſtitutio contra offendentes ſtatum, res, & perſonas officii Inquiſitionis Hæreticæ prauitatis.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

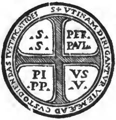
SI de protegendis cæteris omnibus eccleſię miniſtris, quos in fidem & clientelā noſtram a domino recepimus, cura nobis quotidiana inſidet, quanto maiore ſtudio ea nos ſolicitudinem capeſſere neceſſe eſt, vt qui in ſacro Inquiſitionis Hæreticæ prauitatis officio verſantur, ſub tutela inuiolatæ auctoritatis huius ſedis periculorum omnium expertes, quæque munera ad exaltationem fidei catholicæ exequantur? Cum itaque eius generis impiorum vis quotidie magis inualeſcat, qui omnibus malis artibus prædictum officium ſubuertere, miniſtroſque functionibus diſturbare moliuntur, eo iam nos detruſit neceſſitas, vt nefariam, & ſceleſtam illorum audaciā acerbiore caſtigationis verbere reprimamus. Hac igitur generali conſtitutione de fratrum noſtrorum conſilio ſancimus, vt quicunque ſiue priuatus, ſiue cuncta Ciuitas, ſiue populus, ſiue dominus, Comes, Marchio, Dux, vel potiore titulo illuſtris, quemuis ex Inquiſitoribus, Aduocatis, Procuratoribus, Notariis, aliiſue miniſtris prædicti officii uel Epiſcoporum id munus in ſua dioceſi, aut prouincia obeuntium, ſeu accuſatorem, denunciatorem, aut teſtem in cauſa

fidei

ſiqei duomodocunque productum, nel euocatum oceiderit, uerberauerit, deieccrit, ſeu perterrefecerit, quiue eccleſias, ædes, aliaſue res ſiue publicas, ſiue priuatas officii, aut miniſtrorum expugnauerit, inuaſerit, incendetit, expilauerit, aut libros, literas, auctoritates, exemplaria, regeſta protocolla, exempla, ſcripturas, allaue inſtrumenta ſiue publica, ſiue priuata vbicunque poſita combuſſerit, diripuerit, ſeu interuerterit, ſeu ex incendio, aut direptione, aut alio quocunque modo illa exportauerit, ſeu qui in conflagratione, expugnatione, aut direptione etiam inermis, ſiue capiendi, ſiue comburendi, ſiue ſupprimendi cauſa fuerit, ſiue res, aut perſonas ſeruari, defendiue prohibuerit, quiue carcerem, aut aliam cuſtodiam, ſeu publicam, ſeu priuatam effregerit, vinctum extraxerit, ſeu emiſerir, capiendum prohibuerir, captumue eripuerit, receperit, occuluerit, ſeu facultatem effugiendi dederit, ſeu iuſſerit id fieri, qui cœtum, concurſumue fecerit, ſiue vt aliqnid prædictorum fieret homines accommodauerit, ſiue alias auxilium, conſilium, aut fauorem publice, vel occulte in quolibet prædictorum ſcienter præſtiterit, licet nemo occiſus, nemo verberatus, nemo extractus, emiſſus, vel ereptus, nihil expugnatum, nihil effractum, ſuccenſum, direptumue, nullum denique damnum re ipſa ſit ſecutum: nihilominus is ſit anathemate præſentis canonis auctoritate ligatus, idem quoque legis maieſtatis reus, dominio, dignitate, honore, fendo, ac quocunque alio beneficic temporali, & perpetuo eo ipſo priuatus, ſæcularis Iudicis arbitrio relinquatur, qui de eo illas ipſas pœnas exigat, quæ damnatis primo capite dictæ legis per conſtitutiones legitimas irrogantur, bonis, rebusq; omnibus fiſci iuribus applicatis, vti etiam eſt de damnatis hæreticis per ſanctiones canonicas conſtitutum; eius filii paterna infamia ſubiecti, omnis, & cuiuſcunque hæreditatis, ſucceſsionis, donationis, & legati ſiue propinquorum, ſiue extraneorum omnino ſint expertes, eiſdem præterea portæ nunquam pareant dignitatum. Nemo autem expurgationem habere, aut cauſam vllam proponere, vel prætendere poſsir, quin tantum nefas in contemptum, & odium huius officii admiſerit, niſi contrarium per claras probationes docuerit ſe feciſſe. Quod porro de prædictis eorumque filiis ſtatuimus, illud idem de omnibus clericis, & presbyteris ſæcularibus, & quorumuis ordinum, etiam exemptorum regularibus, & quacunque etiam Epiſcopali, & maiori dignitate præditis, ac etiam priuilegio quomodocunque ſuffultis, decernimus exequendũ, ita vt ipſi beneficiis, & officiis omnibus eccleſiaſticis præſentium auctoritate priuati, per Iudicem eccleſiaſticum Hæreticorum more degradentur, demum poteſtati ſæculari traditi, pœnis prædictis laicorum inſtar ſubiiciãtur, Pontificum tamen cauſis nobis, & ſucceſſoribus noſtris reſeruatis, vt re quæſita, & nobis renunciata contra eos ad depoſitionem, & alias pœnas prædictas procedamus, vti criminis atrocitas videbitur poſtulare. Quicunque autem pro talibus veniam petere, aut alias intercedere tentauerint, in eaſdem illas pœnas quæ in Hæreticorum fautores a ſacris conſtitutionibus inferuntur, ipſo facto, ſe nouerint incidiſſe. Verum ſi quis etiã huiuſmodi criminum conſcius, vel affinis, ſiue religionis ſtudio, ſiue pænitentia ductus rem ad huc incognitam retexerit, ſupplicio liberetur. Ceterum eam omnium, & quarumcunque abſolutionum rationem a prædictis criminibus, necnon habilitationum, & reſtitutionum etiam ad famam, & honores, ita deinceps habendam optamus, vt ſucceſſores noſtri nullas niſi ſaltem ſemeſtri poſt cuiuſque aſſumptionem ad huius dignitatis faſtigium excurſo, ac precibus apud ſupremum officium Inquiſitionis hic inſtitutum verificatis, concedant. Decernentes omnes, & quaſcunque huiuſmodi abſolutiones, habilitationes, & reſtitutiones, quę precibus ſic non verificatis de cetero fient, nemini protſus prodeſſe, ſed nec præſentibus, niſi toto ipſarum tenore ad verbum inſerto, & gratia ex certa Romani Pontificis ſcientia facta, & propria manu ſubſignata, vlla in parte derogari, nec derogatum cenſeri debere, & ſi illis ex quacumque cauſa aliter derogari contigerit, derogationes huiuſmodi nullius prorſus fore roboris, & momenti. Iubemus igitur vniuerſos, & ſingulos Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & ceteros eccleſiarum prælatos per vniuerſum orbem conſtitutos, vt per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, aut earum exempla in ſuis quiſque Prouinciis, ciuitatibus, diœceſibus, & locis ſolemniter publicare, & quantum in ſe eſt firmiter obſeruari procurent, contradictores quoſcunque per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas appellatione poſtpoſita compeſcendo, ipſaſque cenſuras, & pœnas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem vt præſentium exempla etiam impreſſa edantur, eaque Notarii publici manu, & cuiuſcunque curiæ eccleſiaſticæ, nel prælati ſigillo obſignata, eandem illã prorſus fidem ubique locorum faciant, quã ipſæ præſentes, facerent, ſi eſſent exhibitæ uel oſtēſæ. Cæterum omnes orbis terrarum Principes, quibus gladii ſæcularis poteſtas ad malorum uindictam eſt permiſſa, per eam quam ſe tueri promiſerunt fidem obteſtamur, ita ſuas quiſque partes ſiue in præſtando miniſtris prædictis auxilio, ſiue in criminum poſt eccleſiæ ſententiam animaduerſione interponere, ut eorum quoque præſidiis miniſtri ipſi tanti officii munus pro Dei æterni gloria, & religionis incremento feliciter exequantur, ampliſsimum a Domino præmiũ recepturi, quod fidei prædictæ aſſertoribus in æternæ beatitudinis conſortio præparauit. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, legationis, ſtatuti, decreti, iuſ-

ſionis, obteſtationis, & uoluntatis infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autē hoc attentare præſumpſerit, Indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicę, Milleſimo Quingēteſimo Sexageſimo Nono, Kal. Aprilis, Pont. noſtri anno quarto.

✠ EGO Pius V. Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

✠ F. Cardinalis Piſanus Epiſcopus Hoſtien.
✠ Io. Card. Moronus Epiſcopus Portuen.
✠ Chriſtoph. Madrucius Epiſc. Præneſtin.
✠ Otho Card. Truchſes Eps Albanen.
✠ A. Card. Farneſius Vicecanc. Eps Tuſcull.
✠ Io. Bapt. Cicada Eps Sabin. Card. S. Clem.
✠ Ego Iulius Cardinalis Vrbinus.
✠ Ego Fuluius Cardinalis Peruſin.
✠ Ego Ioa. Riccius Cardinalis Politianus.
✠ Ego Scipio Cardinalis Piſarum.
✠ Ego Iacobus Cardinalis Sabellus.
✠ Ego Aloyſius Cardinalis Cornelius.
✠ Ego Ph. Cardinalis a Burdiſera.
✠ Ego Antonius Cardinalis Granuelanus.
✠ Ego Franciſcus Cardinalis Paciecus.
✠
✠ Ego Hieronymus Cardinalis de Corrigio.
✠ Ego Io. Franciſcus Cardinalis de Gambara.
✠ Ego Nicolaus Cardinalis de Sermoneta.
✠ Ego Ind. de Aualos Card. Aragonia.
✠ Ego M. Antonius Cardinalis Columna.
✠ Ego Ptolomæus Cardinalis Comenſis.
✠ Ego P. Cardinalis de Sancta Cruce.
✠ Ego Z. Cardinalis Delphinus.
✠ Ego Hu. Cardinalis S. Sixti.
✠
✠ Ego Alexander Cardinalis Cribellus.
✠ Ego Guido Cardinalis Vercellus.
✠ Ego Guilielmus Cardinalis Sirletus.
✠ Ego F. Michael B. Card. Alex. Camerar.
✠ Ego Hieronymus Card. de Claraualle.
✠ Ego Lodouicus Card. Madrucius.
✠ Ego Innocentius Cardinalis de Monte.
✠ Ego Hieronymus Card. Simoncellus.
✠
✠ Ego Ferd. Cardinalis de Medicis.
✠ F. Cardinalis Alciatus.
✠ Io. Paulus Cardinalis ab Eccleſia.
✠ A. Cardinalis Carafa.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, Indictione duodecima, die vero ſecunda menſis Maii, Pontificatus ſanctiſs. in Chriſto patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti anno quarto retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ, lectæ, affixæ, & publicatę fuerunt ad valuas Baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, vt eſt moris dimiſsis in locis pręfatis præſentibus literis per aliquantulum tēporis ſpatium affixis & deinde amotis per nos Iulium Parinum, & Ioannem Bornotum prælibati Sanctiſs. D. N. Papæ Curſores.

Ant. Clerici Mag. Curſ.

SANCTISS. D. N. D. Pij Papæ V. Inſtitutio Officij Scriptorum, & Procuratorū Literarum minoris gratiæ in Cancellaria Apoſt.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

IN earum rerum commutatione, quam magnis ſuadentibus cauſis facere compellimur, hoc quoque a nobis ſedulo curandum eſt, vt ille miniſtrorum numerus, qui nouo ordine compoſito vno in loco vſui eſſe deſiit, in alium magis cōuenientem commodis rationibus elocetur. Cum igitur in generali reformatione officii noſtri Pęnitentiariæ, & quam nuper edidimus, inter alia multa, duo officia Correctorum, itemque functiones, & exercitia omnium, & ſingulorum Scriptorum qui vigintiſeptem, & Procuratorum literarum dictæ Pænitentiariæ qui viginti quatuor ſunt, in prædicto Pænitentiariæ officio de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine extinxerimus, & abo-

& aboleuerimus, ac eorundem Scriptorum,& Procuratorum qui tunc literarum Pœnitentiariæ erant, rationem aliorſum habituri, eos omnes ab ipſo Pœnitentiariæ officio ſubduxerimus,quẽ admodum literis noſtris deſuper confectis plenius continetur: Nos dictis officiis Scriptorum, & Procuratorum, eorumque collegiis nouum ſtatum inducere, & quantum in nobis eſt, ſingulorum ea obtinentium indemnitati conſulere volentes De ſimili poteſtatis plenitudine omnia, & ſingula officia, & loca Scriptorum, & Procuratorum prædictorum, ipſorumque perſonas,& collegia (nouo nomine, & titulo vtriuſque indito, ac libera conceſsione, & omnimoda alia diſpoſitione octo officiorum huiuſmodi Procuratorum maiori Pœnitentiario eodem quo antea iure perpetuo remanente) ad Cancellariam apoſtolicam transferimus, & cum ea perpetuo cõiungimus, ita ut quondam Scriptores literarum Pęnitentiariæ, de hinc Scriptores literarũ apoſtolicarum minoris gratiæ, alteri uero Procurarores literarum earundem minoris gratiæ appellentur, & inſcribantur. Quibus concedimus, & aſsignamus menſam, ſeu bancum vtriſque commune, in eadem Cancellaria poſt milites ſanctorum Petri & Pauli, aut alio ibi loco a dilecto filio noſtro S. R. E. Vicecancellario conſtituendo, ad quod literæ omnes hoc de hinc officio literarum minoris gratiæ expediendę, in primis deferantur. Statuentes, vt materiæ, quæ in dicto Pœnitentiariæ officio proximia ante dictam reformationem temporibus communiter habebãtur, & ex ordinatione noſtra in ſummam redactæ ſunt, deinceps per noſtram, ac Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, deputatorumue ſignaturam fiant. Harum omnium libellos ſupplices, & item literarum ſuper eis conficiendarum ſchedulas ſiue minutas,ſoli Procuratores ad dictæ Cancellariæ ſtylum conſcribant. Conſcriptas minutas Abbreuiatores literarum apoſtolicarum de maiori præſidentia in primis examinent, & corrigant. Correctas ſoli Scriptores huiuſmodi literarum minoris gratiæ deſcribant, vt inde literæ ipſę ad Cancellariam prædictã, & Defenſores, alioſque Præſidentes in banco prædicto deferantur, ibique ſecundum regulam ad ritũm dicti officii Pœnitentiariæ moderandam taxentur. Mox ab Abbreuiatoribus prædictis, inſtar aliarum in eadem Cancellaria recognitæ,& ad ſupplicationem collatæ, ad Bullariam mittãtur, ſubiectoque plumbo protinus a Sigillatore prædicti officii Pœnitentiariæ capiantur, qui taxa ad præſcriptum noſtrum recepta, eas per deſcriptores ad id aſſumendos iuxta noſtras ſuper hoc ordinationes regeſtrari, & regeſtratas ad exemplum, vt in aliis moris eſt, conferre, denique ſingulis literis prædictis omnem impenſam per verbum Expoſuit,vti literis officii Pęnitentiarię prædictæ moris erat, ſubſcribere, idque etiam regeſto prædicto adnotare procuret. Percipiendorum autem a quoque fructuum, & emolumentorum ſuorum ea ratio eſſe debeat,vt finito mẽſe in primis ſalaria eorum omnium qui ad menſam prædictam defenſores,& alio officii munere ex Scriptoribus, & Procuratoribus literarum minoris gratiæ huiuſmodi conſtituantur, & ſoluãtur, demum Procuratores, & Scriptores ſuam quiſque portionem viritim per ſua collegia, vt antea diſtribuendam, capiant. Regens vero dictę Cancellariæ, & Abbreuiatores prædicti pro laboribus illud idem de ſingulis expeditionibus, quod olim prædicti duo Correctores, & ſtipendium & emolumentum libere & licite percipiant. Cætera item ſalaria, & emolumenta in plumbo, & vtroque regeſto, videlicet ſupplicationum, & literarum prędictarum, & alibi neceſſaria, iuxta ordinationes noſtras prædictas capiantur. De taxa vero a dicto Sigillatore capienda, ſtipendia Regentis, Datarii, Correctoriis, Theologi, Doctoris, Procuratorum, Scriptorum, Sigillatoris, cæterorumque miniſtrorum officii Pœnitentiariæ,item impenſæ omnes etiam pro charta, atramento, cera, capſula, cordulis, & alias quomodocunque ad expeditionem literarum dictæ Pœnitentiariæ neceſſariæ, quas gratis vbique fieri, & concedi iam præcepimus, ante omnia deſumantur, & ſingulis perſoluantur, quod vero his omnibus omnino deductis,& perſolutis reliquum erit, maioris Pęnitentiarii prædicti eſſe debeat. Ad hæc quoque prædictus Sigillator curam habeat prædictas ſupplicationes e manu Datarii recipiendi, & per alios ad id ordinandos deſcribendi, in regeſtum ab altero diſtinctum referendi, & vtrumque fideliter cuſtodiendi. Cæterũ nullæ omnino ſupplicationes ſuper huiuſmodi materiis ſignandæ inter Abbreuiatores prædictos diſtribuantur neque cuipiam relinquantur, neque ſuper iis ſumpta, aliaue exempla ex regeſtis deſcribantur, etiam poſtquam literæ apoſtolicæ ſuper illis expeditæ, & partibus eas proſequentibus redditæ fuerint, ſed ſupplicationes ipſæ apud regeſtum prædictum ſub cura dicti Sigillatoris, qui pariter ipſi regeſto prępectus ſit, fideliter cuſtodiantur. Pręcipimus igitur atque interdicimus Abbreuiatoribus, Scriptoribus, Procuratoribus, cæteriſque prædictis tam coniunctim quam diuiſim, ne quid vel minimum etiam ſponte oblatum a partibus, ſiue pro expeditionis maturatione, ſiue alio extraordinario labore capiant, aut a famulis aliiſue perſonis capere permittant, ſed ſuis quiſque taxis & ſtipendiis vti conſtituta ſunt, contenti eſſe debeant. Quicunque ſecus fecerint, præter illas cenſuras, & pœnas quæ in talia perpetrantes impoſitæ ſunt, ſuorum officiorum priuationem incurrant, & ad futura inhabiles, ac etiam infames cenſeantur vti nos illos priuatos, inhabiles, & infames declaramus eo ipſo. Et nihilominus mandamus prædictis Vicecancellario, & Abbreuiatoribus, necnon Reſcribendario, & Scriptoribus apoſtolicis, cæteriſque ad quos pertinet tam coniunctim quam diuiſim, vt Scriptores, & Procuratores prædictos,eorumque ſingulos ſic cum vniuerſo corpore prędicto coniunctos fraterna charitate

proſe-

proſequantur, & ad huiuſmodi officia, & ipſorum liberum exercitium, necnon honores, onera, & emolumenta omnia recipiant, & admittant, ac faciant prædicta omnia & ſingula inuiolabiliter obſeruari, Non permittentes quenquam contra pręſentium tenorem quomodolibet impediri. Rurſus eiſdem Scriptoribus, & Procuratoribus ſic cooptatis & adſcriptis, vt prædicto Vicecancellario tanquam capiti aliorum dictę Cameræ collegiorum inſtar, obediant, & obſequātur. Non obſtantibus de certo Scriptorum literarum apoſtolicarum numero, & aliis eorum, ac dictæ Cancellarię ſtatutis, ſtylo, inſtitutione, conſuetudinibus, ſtabilimentis, & reformationibus quantocunque tempore obſeruatis, ac etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, cæterisque contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominū liceat hanc paginam noſtræ tranſlationis, coniunctionis, conceſsionis, aſsignationis, ſtatuti, præcepti, interdicti, declarationis, mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, Quarto decimo Kal. Iunii. Pontificatus noſtri anno quarto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

SANCTISS. D. N. D. Pij Papæ V. Reuocatio Omnium Facultatum Sacræ Pænitentiariæ Apoſtolicæ.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei ad futuram rei memoriam.

TEmpus, & neceſſitas, & inſtituti noſtri ratio poſtulat, vt in multis curiæ noſtræ rebus nouam deinceps formam proponamus: cura vero hæc nos impenſius ſolicitatur in primis incumbere, quæ ſalutem, & periculum reſpiciunt animarū. Quare ab officio noſtro Pænitentiariæ initium capere, nouamq; illi pro futuris facultatem ſtatuere volentes, De apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnem, & quamcunq; officij prædicti, & maioris Pænitentiarij noſtri auctoritatem, iuriſdictionem, & poteſtatem ordinariam, & delegatam, ac omnia & quæcunq; priuilegia, facultates, & indulta, illis ceteriſq; omnibus dictæ Pænitentiarię collegijs, & perſonis, ab ipſius officij inſtitutione per quoſcunq; Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedē Apoſtolicam, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, deq; prædictæ poteſtatis plenitudine, tam in genere, quam in ſpecie, ac de mandato ſpeciali, & expreſſo, etiam viuæ vocis oraculo emiſſo, & ex quibuſcunque cauſis conceſſa, confirmata, & etiam nouiſsime a fe. re. Pio Papa Quarto prædeceſſore noſtro reformata, reſtricta, & moderata, quibuſcunque concepta formulis, ac ēt reſtitutiuis, præſeruatiuis, derogatoriarum derogatorijs, aliiſque fortioribus, & efficaciorib⁹, etiam vim contractus inducentibus clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis ſuffulta, quorum omnium tenores præſentibus haberi volumus pro expreſsis, quæcunque ſint (poteſtate minorum Pænitentiariorum noſtrorum, & ordinationibus de illis, eorumque ſtatu etiam nouiſsime editis, ſaluis & integris remanentibus) tenore præſentium reuocamus, ſupprimimus, & abolemus, literasque omnes deſuper confectas, & inde ſtatuta quęcunque caſſamus & annullamus, ac volumus illa omnia, etiam quoad datas hucuſq; captas, vires & effectum de cetero non habere. Præcipimus quoque, & interdicimus prædictis maiori Pænitentiario, collegijs, & perſonis, ne deinceps vllis vtantur, neue illorum prætextu, aut alias quomodocumque quicquam etiam inceptum audeant expedire, ſed qui ibi delecti fuerint noua dūtaxat, quam à nobis recipient, facultate, deinceps in perpetuum vtantur. Quod ſi ſecus fecerint, aut quicquam præter, vel cōtra nouam huiuſmodi facultatem noſtram, etiam prætextu antiquarum ſic extinctarum facultatum, ac priuilegiorum, & indultorum, aut alias quomodocumque expedire contenderint, eos & eorum ſingulos ipſo facto officijs omnibus priuamus, & ad alia quæcunque inhabiles decernimus, præterea excommunicationis ſententia innodamus. Decernentes etiam irritum & inane, quicquid ſecus per eoſdem, aut alios quoſcunque, quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Cęterum iubemus præſentes in ipſo Pęnitentiariæ officio, ac conſuetis Romanæ Curiæ, & Vrbis locis publicari, & exempla de more applicari. Volentes, & dicta auctoritate ſtatuentes, illas ſic publicatas omnes & ſingulos ęque obligare, ac ſi illis ipſis ſingulatim notificatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, ſuppreſſionis, abolitionis, caſſationis, annullationis, voluntatis, præcepti, interdicti, priuationis, innodationis, decreti iuſſionis, & ſtatuti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ, apud ſanctum Petrum, anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono. Kl. Maij. Pont. noſtri anno quarto.

Cę. Glorierius.

H. Cumyn.

SAN-

SANCTISS. D. N. D. Pij Papæ V. Præfatio de vniuerſali Reformatione Romanæ Curiæ, & Ordinatio noui ſtatus Sacræ Pænitentiariæ Apoſtolicæ.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

IN omnibus rebus humanis nihil tam perfecte inſtitui, nihil vllis legibus, ſanctionibusque tam diligenter muniri poteſt, quin id lubrica, & præceps, malorumque omnium effectrix cupiditas nouis quotidie artibus peruertere, atque corrumpere moliatur. Quocirca omnes ad huius præcellæ dignitatis faſtigiũ euecti perpetua quadam neceſsitate coguntur nuſquam oculos a cõmiſſo ſibi grege auertere, ſed continenter vigiles circumferre, vt quandocumque vſus poſcit nouis modo legibus ferendis, modo veteribus corrigendis, vel ad vſum reuocandis, ea quæ paulatim deprauata ſunt, in melius reformentur. Quod quidem nos iam inde ab ipſo pontificatus noſtri principio & libenter fecimus, & quantum in nobis eſt, illud idem ſtatutum vrgere & perſequi, annuente Deo, conamur: neque quicquam nobis eſt vel præclarius, vel optabilius, quam vt collapſos a vetere diſciplina mores ad priſtinã ſuam integritatem denuo erectos, & in agro Domini a prauarum conſuetudinum ſentibus omnia diligenter perpurgata videamus. Sed ne, dum ea quæ ad communem totius corporis ſalutem pertinent, tantopere procurantur, quiſquã nos accuſet, quod eam partem, quæ nobis proxima eſt, negligamus, neque illius ulceribus neceſſarium ſalutis remedium applicemus, diuino auxilio freti curiæ noſtrę vniuerſæ reformationem iamdudum oculis noſtris obuerſantem aggredi decreuimus: pro qua & ſi ante hac nonnulli prædeceſſores noſtri multa ſancte & ſalutariter ordinarunt, hominum tamen fragilitate non ita multo poſt aut neglecta, aut corrupta ſunt, aliis atque aliis aliena ſuo ſibi officio vſurpantibus, & dictæ curiæ expeditiones inuicem confundentibus, quarum ſingulis ſagax illa vetuſtas proprium, & diſtinctum, pro cuiuſque diuerſitate, & materiæ genere officium, tanto ſtudio aſsignauit. Vnde nos operepretiũ fore arbitrati illud in primis conari, vt quod cuique ordini, quod cuique officio congruit, ad illud idem reuocetur, demum ſapienter prouidere, & prouidenter ſtatuere per quos viros, quibuſque modis curiæ prædictæ negotia pro rerum, temporum, & locorum qualitate deinceps dirigantur. At quia ceteris omnibus illa anteponere neceſſe eſt, ex quibus pendere dignoſcitur periculum animarum: Nos huiuſce reformationis exordium a Pænitentiariæ noſtræ officio capere inſtituimus, eiuſque rei cauſa omnem illius auctoritatem ordinariam, & delegatam, omniaque priuilegia, facultates, & indulta ideo duximus reuocandã, vt habita de miniſtrorum qualitate, numero, functionibus, & officiis ratione explicita, nouam futuris formam de integro præſcribere valeamus, qua ipſum Pænitentiariæ officium certis quibuſdam facultatibus, quæ aliis officiis magis conueniunt, exoneratum atque expeditũ, dehinc ea quæ animarum ſalutem præcipue concernunt, attentiore ſtudio proſequatur.

Primum igitur omnium de huiuſmodi officio, miniſtris, & functionibus rationem prodere volentes, De apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnia & ſingula loca, ſeu officia Referendariorũ, Correctorum, & Reuiſoris, necnon functiones, & exercitia Scriptorum, qui vigintiſeptem, & Procuratorum, qui vigintiquatuor ſunt, quorumque Procuratorum octo officia ad diſpoſitionem pro tempore exiſtentis maioris Pęnitentiarii pertinere noſcuntur, in eodem Pænitentiarię officio perpetuo ſupprimimus, & abolemus, eorumque Scriptorum, & Procuratorum ratione aliorſum habituri, illos omnes iam nunc ab ipſo Pænitentiariæ officio amouemus: Ac dictũ officium dehinc maiore Pænitentiario, Regente, Datario, vno Correctore, vno Magiſtro in Theologia, vno Doctore in Decretis, duobus Procuratoribus, duobus Scriptoribus, & vno Sigillatore (quos pro futuris rebus, & negotiis illius ſatis eſſe duximus) perpetuo conſtare uolumus; horumque omnium officiorum in ipſo Pænitentiariæ officio conſtitutorum venditionem, aut quãuis aliam ad voluntatem tacitam, uel expreſſam ea dimittentium diſpoſitionem, expreſſe prohibemus, ſed illa omnia probis, & peritis gratis omnino, & ſine aliqua dimittentium, aut aliorũ quorumcunque acceptione concedantur, quod ſi ſecus factum fuerit, quæcunque conceſsiones de illis pro tempore factæ, nullius ſint roboris, uel momenti.

Præterea ſtatuimus, & ordinamus, ut deinceps in perpetuum maior Pęnitentiarius officium ſuum per ſeipſum exerceat, quare ſit presbyter, magiſter in theologia, ſeu decretorum doctor, & ſi cauſa legitima a Romano Pontifice admiſſa, abſens, ſeu impeditus fuerit, unum alium ex S. R. E. Cardinalibus prædictis qualitatibus inſignitum ſibi propænitentiarium ſurroget, qui interim hoc munus etiam per ſe ipſum proſequatur, litteraſque non Pænitentiarii delegantis, ſed ſuo proprio nomine iubeat expediri.

Similiter Regens, Datarius, Magiſter in theologia, & decretorum Doctor uiri eximia doctrina pręſtantes, caſuumque conſcientiæ periti. Item Corrector, in decretis, ſtylo, ceteriſque Pænitentiariæ rebus diligenter uerſatus, & inſtructus. Ac etiam Sigillator, probatę uitæ, & uti id munus poſtulat, omnium officii expeditionum peritus. Qui omnes maioris Pænitentiarii cura & ſolicitudine delecti, & a Romano Pontifice confirmati, ad ſuum quiſque officium admittantur. Procuratores quoque, & Scriptores prædicti uita, moribuſque integris ornati, ad ſuũ quiſque officium exercendum idonei.

Digitized by Google

Adhæc omnes prædicti officii miniſtri, etiam Procuratores, & Scriptores ſint presbyteri, vel certe in aliquo ex ſacris ordinibus conſtituti, huiuſmodi arcanorum continentiſsimi, quorum etiam iuramento de fidelitate præſtando adſcribatur, quod nec occultos caſus huiuſmodi, nec perſonas vnquam cuiquam extra officium reuelabunt, qui ſecus fecerint, non leuius quam presbyteri peccatorum confeſsiones prodere audentes, puniantur.

Procuratoriæ autem, & Scriptoriæ officia ita demum a maiore Pænitentiario illis concedantur, qui prius a Regente, & Correctore ſuper vita, moribus, ætate, ſcientia, & aliis qualitatib⁹ requiſitis diligenter, ac propoſitis edictis, & mora ſex dierum pręcedente per concurſum examinati, & idonei comprobati fuerint, alioquin omnes conceſsiones, etiam ſi a Romano Pontifice ex aliqua cauſa pro tempore factæ fuerint, pro irritis habeantur.

Omnes uero ſupradicti officia ſua per ſe ipſos cum diligenter, tum etiam fideliter exerceãt, ſolique præſentes, & actu exercentes, niſi legittime impediti, fructus & emolumenta percipiãt quorum ſingulis certum, ſtatutũque aliunde ſtipendium cuique conueniens aſsignare intendimus, quo ſolo contenti eſſe debeant, nihilque aliud etiam ſponte oblatum, a partibus, aut alias ſiue pro expeditionis celeritate, ſiue pro alio extraordinario labore, tam procurãdo, quam ſcribendo, aut recognoſcendo, & examinando, capere poſsint: Quicumque ſecus fecerint, officio ſuo huiuſmodi priuati, excommunicationis quoque ſententia innodati eo ipſo cenſeantur, cuius abſolutionis beneficium ab alio quam Romano Pontifice (excepto mortis articulo) nequeant obtinere.

Vt autem negotia uniuerſa qua decet puritate, & diligentia dirigantur, prædictus Regens petitiones, caſusque omnes ad prædictum officium deductos in primis examinet diligenter, quæque perſpicua, & ſecundum communem in eodem officio curſum abſque difficultate expediri conſueuerunt, eadem expediri iubeat, nihilque omnino uel ordinarium, aut clarum, niſi prius ab ipſo recognitum & probatum, Procuratores expedire incipiant: Dubia uero, uel obſcura, vel difficultate obſtructa, Regens ipſe ad maiorem Pęnitentiarium referat, vt diligentius examinentur, demum in eius ſignatura propoſita, cum maturo omnium iudicio decidantur.

Ceterum materię omnes ſiue conficiendæ, ſiue ſcribendæ inter Procuratores, & Scriptores cura Sigillatoris æqualiter diuidantur.

Sed vt literæ prædictæ ſtylo ſuo conſcriptæ, ſanæ & incorruptæ emittantur, Corrector prædictus, ante quam illæ ſcribantur, ſchedulas ſiue minutas earum a prædictis Procuratoribus conficiendas, cum ſupplicatione expedita diligenter recognoſcat, examinet, & corrigat: vt inde literæ ipſæ mundæ, & integræ, raſuriſque prorſus carentes expediantur. Itemque ſuper omnibus materiis tam ordinatiis, quam extraordinariis ſupplicationes, vbi illis opus erit, in totum expediri debeant, prius quam ad expeditionem literarum ſuper illis quoquo pacto procedatur.

Denique Sigillator prædictus literas omnes eatenus recognoſcat, vt manus requiſitæ illis appoſitæ ſint, & eorum datæ cum libello ſupplicationis concorder, deinde ipſas ſigillo Pænitentiariæ obſigner, obſignatas, & in totũ gratis vbiq; expeditas, tunc demũ eas procuratribus reſignet.

Illud autem ſancte & inuiolate apud officium prædictum uolumus obſeruari, vt nihil prorſus pro literarum confectione, & expeditione, nec alias, etiam pro charta, atramento, cera, capſula, cordulis, aliisq; rebus ad ipſam expeditionẽ pertinentibus exoluantur, rationem aliunde habituri, vnde hæc omnia, ſimulque miniſtrorum omnium ſtipendia debeant comparari.

Sed ne quid rerum dictæ Pænitentiariæ lapſu temporis pereat, neglectumue iaceat: Sigillator ipſe omnia exemplaria, literas, ſcripturas, & inſtrumenta quorumcunque priuilegiorum, facultatum, conceſsionum, prohibitionum, reformationum, & ceterorum omnium dictum officiũ Pænitentiariæ in vniuerſum, & priuatim concernentium, fideliter, ac cum periculo ſuo aſſeruet, deque his omnibus authenticum inuentarium, ac regeſtum conficiat, cui quidquid poſtea additum, ſtatutum, conceſſum, vel vetitum erit, illud totum qualecunque quamprimum adſcribatur & ſic deinceps hæc omnia in futurorum Sigillatorum fidem cum eiſdem conditionibus & periculis deponantur.

Ad retinendam uero in dicto officio puritatem, & confirmandam ſingulorum fidem, diſtricte præcipimus, vt iuramenta, quæ in admiſsione officialium requiruntur, ad præſentem noſtrã reformationem accomodata, quotannis in menibus dicti maioris Pęnitentiarii debeant iterari.

Monemus inſuper omnes & ſingulos ſupradictos, vt caueant diligenter, ne in officiorum ſuorum exercitio fraus, vel dolus quoquo pacto admittatur, vel captio inducatur, neue ipſi partibus quidquam doloſe, & fraudulenter ſuggerant, quo facilius optata impetrare poſsint, ſed ſolum petitiones iuſtas, rationabiles, & honeſtas recipiant, & proponant. Quod ſi dolum, uel fraudem feciſſe, aut quidquam uel minimum pro labore, aut alias quoquo modo accepiſſe conuicti fuerint, præter illas cenſuras, & pœnas, quæ contra talia admittentes quomodocunque propoſitæ ſunt, in pœnam priuationis officiorum ſuorum incurrant, & ad futura inhabiles, infameſq; reputentur, prout nos illos priuatos, inhabiles, & infames declaramus eo ipſo.

Decernentes ex nunc irritum, & inane, quidquid ſecus ſuper prædictis, aut eorum aliquo a quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non

Non obſtantibus noſtra de non tollendo iure queſito, & aliis apoſtolicis conſtitutionibus, ac de certo officiorum prædictorum numero etiam pluries a Romanis Pontificibus reducto, necnon officij Pænitentiariæ huiuſmodi iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, vetere ſtylo, & conſuetudinibus quantocunque tempore obſeruatis, cęteriſque contrarijs quibuſcunque.

Depulſa igitur omnis auaritiæ fœditate, pro ſe quiſque piam, caſtamque mentem ad impoſitum ſibi munus pro Dei æterni gloria, & Chriſtifidelium ſalute acriter intendat: & pro virili parte conetur, vt cuncta proſpera, & hoc tanto officio digna ſuccedant: ſedeſque apoſtolica pro bene geſtis condignæ laudis præconio in ſingulis Chriſtiani orbis partibus plenius celebretur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſuppreſsionis, abolitionis, amotionis, prohibitionis, ſtatuti, ordinationis, intentionis, præcepti, monitionis, decreti, declarationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autē hoc attentare præſumpſerit, Indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum, Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno Incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, quintodecimo Cal. Iunii, Pont. noſtri anno quarto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

EXEMPTIONES ab exactionibus Datiis, Gabellis, Pedagiis, Vectigalibus, &c. Vtriuſque ſexus Religioſis perſonis Ordinum mendicantium, conceſſæ per Sanctiſsimum in Chriſto P. & D. N. D. Pium diuina prouidentia PP. V.

PIVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam.

DVM ad hoberes quos ſacri mendicantium ordines in agro dominico quotidie faciunt fructus attente reſpicimus, & attente conſiderationis indagine perſcrutamur, ipſorum religionis ſinceritatem, & voluntariæ paupertatis habitum, in quibus ſub humilitatis ſpiritu, deuotum Altiſsimo præſtant famulatum, dignū quin potius debitum reputamus, vt illis ea libenter concedamus, per quę ſemotis quibuslibet grauaminibus, promptiores eiuſdem altiſsimi, inhæreant ſeruitiis. Hinc eſt quod nos volentes eoſdem mendicantiū ordines, & dilectos filios eorū fratres, & monachos ceteraſque perſonas, ac etiā Moniales quaslibet eiuſdē ordinis ſub illorum cura degentes ſpecialibus fauoribus, & gratiis proſequi, Motu proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus, Omnes & ſinguli mēdicantium ordinum huiuſmodi Fratres, Monachi, & dilectæ filiæ in Chriſto moniales, ſeu ſorores, ac aliæ vtriuſque ſexus perſonæ regulares vbilibet per totum Chriſtianū orbem diffuſi, & cōſtituti, illorumque monaſteria, cenobia, domus conuentus, Eccleſiæ, Capellę, Oratoria, & alia loca etiam vnita, ac membra, & dependentia, necnon terræ cultæ, & incultæ, poſſeſsiones, prædia, agri, & alia omnia, & ſingula mobilia, & immobilia, ac ſe mouētia, & vbilibet, ac in quibuſcunque rebus conſiſtentia bona, necnon eorum in dictis bonis laboratores, Coloni, Arrendatarii, Locatarii, & Affictuarii, negotiorumque ſuorum geſtores vniuerſi quomodolibet nuncupati, nunc & pro tempore exiſtentes, in perpetuum ab omnibus, & ſingulis exactionibus tam vrbanis, quam ruſticis, necnō datiis, gabellis, pedagiis, vectigalibus, collectis, impoſitionibus & oneribus ordinariis, & extraordinariis, ac tam realibus, quā perſonalibus meris, & mixtis, etiā ſubſidio triennali, & augmento, ac focularibus, equorum taxa, militumq; hoſpitiis, ac alias quibuſcunque nominibus nuncupatis quauis auctoritate quomodolibet impoſitis, & imponendis, & quæ laicis, ac aliis quibuſuis quomodolibet imponi conſueuerunt, & in futurum imponētur, ac ratione quarumcunque mercium, & rerum cuiuſcunque generis, vel qualitatis exiſtant, tam per mare, & aquam dulcem, quam per terram vndecunque, & quomodocunque pro tempore delatarum, necnon animalium quorumcunque mortuorum, & viuorum, & quæ alias quomodolibet, & ex quauis cauſa, ac ſuper quibuſcunque rebus tam in alma vrbe noſtra, quā extra eam vbilibet locorum exiguntur, & in futurum exigentur, necnon a contributionibus, & ſolutionibus in illis faciendis, ac tam pro victu, & veſtitu, quā quocunque alio vſu ſuo tantum, ac tam emendo quā vendendo, & alias quomodolibet negociando, necnon etiam a ſolutione quadrantis pro ſingulis libris carnium de animalibus, quę nunc, & pro tempore ex armentis occidi contigerit, necnon etiam quæ in ſuis ædibus, prædiis, & poſſeſsionibus priuatim detinēt, & nutriūt, ac a contributione ſumptuum, & expenſarum, quæ aliquando pro pontibus, viis, aquæductibus muris, mœnibus, aliiſue machinis ſtruendis, & reparandis, ſeu reficiendis, ac ciuitatum, terrarum, terrarum, & locorum, quorumcunque fortificationibus, necnon etiam alias in omnibus, & per omnia, ac tam in dicta vrbe, quā extra eam vbiliber, penitus & omnino liberi, immunes & exempti, ac liberæ, & exemptę, liberaque immunia, & exempta ſint, & eſſe cenſeantur, ac pro talibus teneantur, & reputentur: Quodque terræ, agri, poſſeſsiones, & loca aratiua, vt præfer

Digitized by Google

tur in illis, quę aliquando pro paſcuis animalium ad certum tempus reſeruantur nullatenus vn
quam comprehendantur, nec comprehendi cenſeantur, ac etiam monaſteria, cœoobia, alia-
que omnia regularia loca prædicta, pro quorumcunque militum, tam equitum, quam pedi-
tum hoſpiciis, quemadmodum magno cum noſtro dolore hucuſque in pleriſque locis factũ cõ-
perimus nequaquã aſsignentur, nec aſsignari debeant. Er inſuper quod fructus redditus pro-
uentus introitus, & alia quæcunque bona monaſteriorum, Cœnobiorum, & aliorum locorum
regularium præfatorum ab aliis, quàm a Syndicis, & procuratoribus religioſis fratribus mo-
nachis, & monialibus aliiſque perſonis pręfatis exigi illaque duntaxat in beneficium loci, vel
ſuſtentationem ipſorum religioſorum fratrum, & monialium expendi, nec per alios quoſcun-
que quouis nomine cenſeantur, oec in alium quã pręmiſſum vſum conuerti, ſeu expendi poſ-
ſint neque debeant, niſi de conſenſu ſuperiorum illius loci, cui data, vel conſignata, aut dona-
ta fuerint, ſeu ad quem alias ſpectabunt, nec etiam ſoli tutores, aut curatores, ſeu protectores,
& alio nomine Sanctesii, aut alias nuncupati, de eiſdem bonis vllo modo diſponere poſſint,
Quodque idipſum etiam de eleemoſynis oblationibus, & quibuſcunque aliis donatiuis intelli-
gi, & obſeruari debeat Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo ſtatuimus, ordina-
mus, volumus, & declaramus, necnon fratres monachos, moniales, ac alias regulares perſonas
eorumque monaſteria, cœnobia, conuentus, eccleſias, cappellas, oratoria, & alia loca ac terras
poſſeſſiones prædia, agros, & bona, necnon laboratores, colonos, arrendatarios, locatarios, af-
fictuarios, ac geſtores, prædicta, vt præfertur libera immunia, & exempta eiſdem auctoritate, &
tenore facimus, ac fore & eſſe decernimus, Mãdantes propterea dilectis filiis moderois, & pro
tempore exiſtentibus cameræ Apoſtolicæ camerario, præſidentibus, & clericis, ac commiſſariis
agentibus, & officialibus quibuſcunque, vt omnibus, & ſingulis tam virorum, quã mulierũ mo
naſteriis mendicantiũ ordioum huiuſmodi exiſtentibus ſub ditione noſtra temporali mediate,
vel immediate conſtitutis, tantum ſal, quantum pro eorum vſu ſuffecerit ſingulis annis omni di
latione ceſſante, & contradictione remota contribuere, & aſsignare, ac contribui, & aſsignari
facere debeant realiter, & cum effectu, diſtrictius etiam in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub in
dignationis noſtræ, ac excommunicationis maioris latæ ſeotentiæ, ac duorum millium duca-
torum auri de Camera pro vna Baſilicæ ſancti Petri de vrbe, & pro altera medietatibus ſingulis
monaſteriis, & locis præfatis, quæ moleſtari, ſeu perturbati contigerit irremiſſibiliter applican
dorum pœnis eo ipſo & quoties contrafactum fuerit incurrendis, inhibentes tam illis, quã dile
ctis filiis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, datiorum, gabellarum onerũ, &
aliorum præmiſſorum exactoribus Conductoribus, & Appaltatoribus necnon quibuſuis Com
munitatibus, & vniuerſitatibus illarumque officialibus, & perſonis aliiſque quibuſcunque ad
quos ſpectat, & quomodolibet ſpectabit in futurum quatenus præmiſſa omnia, & ſingula inuio
labiliter, & perpetuo obſeruent, ac ab omnibus obſeruari faciant, neque fratres monachos,
moniales, & alias religioſas perſonas, alioſque ſupradictos ſuper pręmiſsis quomodolibet mo
leſtent, & perturbent neque permittant per quoſcunque quomodolibet moleſtari, ſeu pertur-
bari, Et ſi quis contradicere, aut quouiſmodo contrauenire præſumpſerit per mandatum
executiuum contra ipſum cuiuſcunque dignitatis ſtatus ordinis, vel præeminentiæ fuerit ipſo
facto procedi. Et ſic per quoſcunque iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungen. ſub
lata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate iudicari, & diffi-
niri debere, ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter
attentari contigerit irritum, & inane decernimus, Quocirca venerabilibus fratribus Patriar-
chis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ſiue eorum Vicarijs in ſpiritualibus generalibus, necoon di
lectis filiis Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Anditori, ac Abbatibus, Prioribus Præ
poſitis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & capitulis, ac aliis quarumcunque Eccleſiarũ Prę
latis, & perſonis vbilibet, & in quibuſcunque regionibus terris, & locis, exiſtentibus, ac aliis ad
quos quomodolibet ſpectat, & ſpectabit per præſentes Motu ſimili mandamus quatenus ipſi,
& eorum quilibet per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcunq; vbi
& quando opus fuerit, ac quoties pro parte fratrum Monachorum Monialium, aliarumq; reli
gioſarum perſonarum præfatorum fuerint requiſiti ſolenniter publicantes, illiſque in præmiſ-
ſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant auctoritate noſtra illos, & eorũ ſingulos ſta-
tutu ordinatione voluntare declaratione conſtitutione, deputatione mandato inhibitione de-
creto, aliiſque præmiſsis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos deſuper per Camera-
rium Præſidentes Clericos, & Commiſſarios Cameræ huiuſmodi, necnon Legatos, Vicelega-
tos, Gubernatores, Collectores, Gabellarios, & Exactores prædictos, aut quoſcunque alios
ad aliquam ſolutiooem contributionem, vel præſtationem præmiſſorum occaſione quomodo-
libet facienda quouiſmodo cogi, & compelli, aut alias contra præſentium tenorem quomodo
liber moleſtari perturbari, aut inquietari. Contradictores quoſlibet, & rebelles per prædictas
aliaſque opportunas cenſuras, & pœnas appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſu
per his habendis ſeruatis proceſſibus cenſuras, & pœnas huiuſmodi incurriſſe declarando, in-
terdictum Eccleſiaſticum apponendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus ſit auxilio brachii ſęcula-
ris.

Digitized by Google

ris. Non obſtan. fe.re. Bonifacii PP. viij. prædeceſſoris noſtri de vna & concilii generalis de duabus dietis dũmodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium non extrahatur, ac omnibus illis, quæ in contrarium per quoſcunque officiales, & quoſuis alios, ac præſertim per officiales ciuitatis noſtræ Bononien. & quoſuis alios adducta ſunt hactenus, & deducentur impoſterum, ac adduci, & allegari poſſent, necnon quibuſcunque litibus & cauſis, tam in Romana curia, quam extra eam vbilibet, ac coram quibuſcunque iudicibus etiam palatii noſtri cauſarum Auditoribus, ac S. R. E. Cardinalibus ſuper præmiſsis inter quoſcunq; quomodolibet pendentibus, ac etiam inſtructis, & ad ſententiam deductis, vel etiam a ſententia terminatis, niſi in fauorem Eccleſiæ fuerint, Et præſertim quadam lite inter huiuſmodi regulares, ac ciues, & communitatem dictæ ciuitatis Bononien. in Romana curia pendente, quas & quam ac omnes proceſſus, & ſcripturas productas & producendas, ac regiſtra, & ſententias vbinis comparen. & latas, ac ferẽdas ad nos auocamus, & penitus extinguimus, caſſamus, annullamus, & delemus, perpetuumque deſuper ſilentium imponimus, Necnon quibuſuis Apoſtolicis, ac in prouincialibus, & Synodalibus conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus etiam contra exemptos quomodolibet editis, & edendis, Ac etiam iuramento confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & cõſuetudinibus priuilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis illis, & eorum ſingulis, ſub quibuſcũque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſque efficacioribus efficaciſsimis; ac inſolitis clauſulis irritantibuſque & aliis decretis in genere & ſpecie, etiam Motu ſimili & certa ſcientia etiam conſiſtorialiter, & alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus in contrarium conceſsis, approbatis, & innouatis; Quibus omnibus illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice duntaxat, ſpecialiter, & expreſſe, derogamus contrariis quibuſcunque; aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum quod interdici ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Dat. Romæ apud Sanctum Marcum ſub Annulo piſcatoris, die vigeſima nona Iulii, M. D. L X V I. Pontificatus Noſtri Anno Primo.

F. de Torres.

V. Machatanus.

QVibus omnibus, ac ſingulis præmiſsis tanquam rite, recteque, ac legitime factis auctoritatem, & decretum dictę Curiæ, atq; noſtram duximus interponendam, & interpoſuimus ac interponimus prę̨ſentium per tenorem. In quorum omnium, & ſingulorum præmiſſorũ fidem, & teſtimonium veritatis præſentes exinde fieri, & per eundem Notarium noſtrum infraſcriptum ſubſcribi, & publicari mandauimus, ſigilloque noſtro, quo in ſimilibus vtimur iuſsimus, & fecimus impreſsione muniri. Datum Romę in Palatio noſtræ ſolitæ reſidentiæ, in quo iura redduntur, & partiũ cauſæ audiũtur, ſub anno a Natiuitate domini 1566. Indict. nona, die vero quarta menſis Septemb. Pontificatus Sanctiſs. in Chriſto patris D. N. D. Pij diuina prouidẽtia Papæ V. Anno primo, præſentibus ibidẽ diſcretis viris DD. Fabritio Galletto, & Põpeo Antonino Curiæ noſtræ Notariis, teſtibus ad p̄miſſa oĩa & ſingula vocatis ſpecialiter, atq; rogatis.

In nomine ſanctiſsimæ Trinitatis patris, & filii, & ſpiritus ſancti. Amen.

NOuerint vniuerſi, & ſinguli hoc præſens publicum tranſumpti inſtrumentum, inſpecturi viſuri, perlecturi, & audituri, quod nos Alexander Riarius Prothonotarius Apoſtolicus Curiæ cauſarum Cameræ Apoſt. generalis aud. Roman. Curiæ index ordinarius vniuerſarum quoque literarum Apoſtolicarum executor, a Sanctiſs. D. N. PP. ſanctaque ſede Apoſt. ſpecialiter deputatus pro parte, & ad inſtan. Reuer. Dominorum Magiſtri Euſtachii Luchatelli Bononien. procuratoris generalis ordinis prædicatorum S. Dominici & Reuerendiſsimi Patris Magiſtri Vincentii Iuſtiniani totius eiuſdem ordinis generalis, Vicarius, ac priorum fratrum & eorum quarũcunque Eccleſiarum conuentuum, & monaſteriorum, & aliorum quorumcunque monachorũ, & monialium omnium ordinum mendicantium Almæ Vrbis, ac totius orbis terrarum reſpectiue principalium citari fecimus, & mandauimus, per edictum publicum, vt moris eſt propter ferias generales nuper indictas ad inſtar edictorum publicorum quæ olim in albo prætorio ſcribebantur omnes & ſingulos ſua communiter, uel diuiſim intereſſe putantes ex aduerſo principales eorumque procuratores ſi qui erant in Ro. Curia pro eiſdem ad dicen. & excipien. quicquid uerbo uel in ſcriptis cõtra infraſcriptas literas Apoſtolicas libertatis, immunitatis, & exemptionis, ac aliorum prout in eis in forma breuis ſub annulo piſcatoris, expeditas dicere, ſiue excipere uolebant necnon uiden. iurare teſtes ſuper recognitione quatenus opus ſit uidendumque, & audiendum illas reſpectiue tranſumptari, & exemplari, ac in publicas tranſumpti formas redigi mandari auctoritatemque, & decretum deſuper interponi, uel dicen. & cauſam ſi quam haberent rationabilem quare præmiſſa fieri non deberent allegandum ad diem, ac horam infraſcriptos. Quibus aduenientibus comparuit in iudicio coram nobis Reuerendus Dominus Frater

 Thomas

Thomas Gratianus Peruſinus, Ordinis præfati S. Dominici procurator ſubſtitutus a dicto domino Magiſtro Euſtachio procuratore generali præfato prout in actis noſtri Notarii infraſcripti de ſubſtitutione præfata conſtat dicto nomine procuratorio, necnon nomine, & vice omnium, & ſingulorum priorum, & fratrum, ac monialium, & aliorum quorumcunque ſuperius ſpecificatorum inſtan. principalium, & reproducta citatione præfara edicti publici per vnũ ex S. D. N. Papæ Curſoribus, vt moris eſt affixa, & publicata citatorumque in eadem contentorum non comparentium contumaciam accuſauit ipſoſque contumaces reputari, & in eorũ cõtumaciã dictas infraſcriptas literas apoſtolicas tranſumptari, & exẽplari, ac in publicã trãſumpti formã redigi mandari auctoritatemq; & decretum deſuper interponi a nobis debita cũ inſtantia poſtulauit. Nos tunc Alexander auditor & iudex præfatus dictos citatos non cõparentes reputauimus non immerito contumaces, & in eorum contumacia attendentes requiſitionem huiuſmodi fore iuſtam, & rationi conſonam. Et quia per inſpectionem dictarum literarũ infraſcriptarum quas ſufficienter & legitime recognouimus, ac reperimus eas omni ſuſpitione carere iccirco eas per diſcretum virum D. Io. Antonium Curtum noſtrum & dictæ Curiæ cauſarum Cameræ Apoſt. Notarium tranſumptari, & exemplari, ac in publicam, & auctenticã trãſumpti formam redigi fecimus, & mandauimus volentes, & auctoritate Curiæ noſtræ ſtatuentes, quod huic noſtro tranſumpto de cætero ea prorſus vbique adhibeatur fides, & credulitas in iudicio, & extra, quæ qualis, & quanta adhiberetur ipſis propriis originalibus literis, ſi vobis exhibitæ eſſent, vel oſtenſæ. quarum quidem literarum tenor ſequitur, & eſt talis, videlicet.

BVLLA S, D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V. Confirmationis & nouæ conceſsionis Priuilegiorum omnium Ordinum Mendicantium Motu proprio. Cum proceſſu Illuſtriſsimi ac Reuerendiſsimi D. Alexandri Riarii Prothonotarii Apoſtolici Curiæ cauſarum Cameræ Apoſt. Iudicis, ac Executoris.

ALEXANDER Riarius Protonotarius Apoſtolicus S. D. N. Papæ, eiuſq; Camerarii, necnon curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalis Auditor, Romanæque curiæ Iudex ordinarius, ſententiarum quoque & cenſurarum in eadem Romana Curia & extra latarum, ac literarum Apoſtolicarum quarumcũque vniuerſalis & metus Executor, & ad infraſcripta a Sanctiſs. in Chriſto patre & D. N. D. Pio diuina prouidentia Papa V. Iudex Executor ſpecialiter deputatus, Vniuerſis & ſingulis Reuerendiſs. & Reuerendis in Chriſto patribus, & dominis DD. Dei & apoſtolicæ ſedis gratia Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis aliiſque locorum Ordinariis, eorumq; & cuiuslibet ipſorum in ſpiritualibus Vicariis ſeu officialibus generalibus, ac aliis perſonis in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis, præſentes literas, ſiue hoc præſens publicum proceſſus inſtrumentum inſpecturis, viſuris, lecturis pariter, & audituris, omnibuſque aliis & ſingulis, quorum intereſt, intererit, aut intereſſe poterit, quoſque infraſcriptum tangit negotium, ſeu tangere poterit quomodolibet in futurum, quibuſcunque nominibus cenſeantur, aut quacũque præfulgeant dignitate, ſalutem in Domino, & noſtris huiuſmodi, immo verius apoſtolicis firmiter obedire mandatis. Literas eiuſdem S. D. N. eius vera Bulla plumbea, ſanas ſiquidem & integras, & non vitiatas, non cancellatas, nec in aliqua ſu. parte ſuſpectas, ſed omni prorſus vitio & ſuſpicione carẽtes, prout in eis prima facie apparebat, nobis pro parte Reuerendorum patrum Dominorum Generalium & Procuratorum generalium in Ro. Cu. & Prouincialium, necnon patrum Priorum, Fratrum, Conuentuum ſeu monaſteriorum, Prioriſſarum, ac Monialium ordinũ quorumcunque mendicantium per totum orbem terrarum, principalium & cuiuslibet eorum in eiſdẽ litteris inſimul principaliter nominatorum nobis preſentatas, nos cum ea qua decuit reuerentia, noueritis recepiſſe huiuſmodi ſub tenore, videlicet.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

ETSI Mendicantium ordines, qui ſedulum in vinea Domini quotidie exhibere nonceſſant famulatum, ſummo ſemper ſtudio (etiam dum in minoribus eſſemus) amplexi ſumus; ad ſummi tamen Apoſtolatus apicem (meritis licet imparibus) diuina fauente clementia aſſumpti, dum id mente recolimus, facere non poſſumus, quin eos propenſiori charitate & paterno affectu amplectamur; ac exinde pro ſuis ſanctis ſtudiis, honeſtiſque laboribus, proque ſalute animarum, ab Apoſtolica ſede (cuius continue pacem & dignitatẽ Ordines ipſi fortiter tutati ſunt) tam ſpiritualia, quam temporaria ſubſidia, ornamentaque acceperint, & accipiant, quibus & ſancta ſua officia, ac vitam ſuam regularem facilius atque expeditius exequi, & tranſigere poſſint, & cæteræ religioſæ perſonæ, ordineſque alii, exemplo ipſorum promptiores, alacrioresque ad ſua officia perſoluenda reddantur. Hinc eſt quod nos attendentes pleroſque ex venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis, & Epiſcopis, qui eoſdem ordines præcipue tamquã fructiferos in agro domini palmites, & colere & adiuuare deberent, non ſolum id exequi negli-

gere,

gere, verum etiam Concilii Tridentini decretis in prauum ſenſum retortis, eos & eorũ quemlibet variis afficere incommodis & perturbationibus, eorumque priuilegiis nõ modicum afferrè grauamen conantur. Quidam enim Epiſcopi, vt accepimus, nolunt admittere quoſdam regulares ad prædicationem, etiam in ſuis eccleſiis faciendam, quamuis de eorum habilitate ad huiuſmodi opus exercendum, habeant bonum teſtimonium a ſuis ſuperioribua. Alii vero volunt, vt nedum ſemel, ſed etiam pluries in anno coram ipſis, vel eorum Vicariis prædicatores præſententur, ac pro licentia prædicandi, quã non niſi in ſcriptis dare volunt, aliquid quãdoque exigunt. Alii etiam Epiſcopi maximam regularibus iniuriam irrogare videntur, dũ præter ordinem & veterem conſuetudinem abſque vlla ratione quoſdam reiiciunt, & quoſdã, pro eorum libito, admittunt ad prædicstionem huiuſmodi habendam in locis ſuæ diœceſis. Quorundam etiam locorum ordinarii, quoſdam religioſos probos viros, & idoneos, etiam a ſuis Superioribus approbatos, ad confeſsiones audiendas admittere nullo modo volunt. Quidam ex eis volunt, non ſolum ſingulis annis, ſed etiam pluries in anno, in aliquibus partibus eoſdẽ confeſſores ſibi præſentari. In aliquibus vero oppidis, tam Epiſcopi, ſeu eorum Vicarii, quam presbyteri Curati nolunt, vt fratres Mendicantes vocati ad andiendas confeſsiones infirmorum, maxime ſi infirmitas eſt grauis, aut etiam ſanorum, in priuatis illorum domibus, vel alibi, præterquam in ſuis Eccleſiis, aut monaſteriis poſſint accedere. Nonnulli etiam audent Cõfeſſores monialium, qui pleno iure ſubſunt regularibus, examinare, cum tamen id minime ꝑ Concilium decernatur, ſicut & de fratribus, qui ſunt audituri confeſsiones aliorum fratrum. Quidam etiam in aliquibus partibus nituntur aſſerere, ſeu facere ne quiſquam infra annũ poſſit ſacram Euchariſtiam in eccleſiis mendicantium recipere, neque etiam moniales tertiarias nuncupatas ſuorum ordinum, vt aliqui aſſerunt, in aliqnibus partibus fieri, cum tamen ſolum in Paſchate, quo ad ſeculares duntaxat, iuxta priuilegia ſummorum Pontificum prædeceſſorũ noſtrorum eiſdem ordinibus conceſſa, id obſeruari debeat. Alii vero Epiſcopi, ſeu eorum Vicarii audent ad eorum libitum dare licentiam qnibuſcunque, quæcunque Monaſteria monialium etiam ſanctæ Claræ ingrediendi, etiam ſi regularium curæ ſubdita ſint. Quidam vero ſub prætextu exquirendi voluntates puellarum, ante profeſsionem eorum volunt eas extrahere a monaſteriis, & per longum tempus alibi detinere, ipſaſque puellas, ſeu nonitias de pleriſque rebus interrogant, neque neceſſariis, neque in decreto Concilii Tridentini deſuper contẽtis: ex quibus non modica poteſt oriri occaſio ſcandali. Alii vero plerique noluerunt quoſdam regulares aliarum diœceſum ſacris ordinibus initiare: ac etiam a ſui ordinis Prælatis approbatos admittere nolunt. Aliqui vero ſingulis dominicis diebus in ſuos Parochianos ad ſonum campanæ excommunicationem promulgant, vt non poſsint intereſſe miſsis, concionibus, & diuinis officiis, niſi in propria Parochia. Alii vero in aliquibus partibua in eorum Eccleſiis conciones ſacræ ſcripturæ, & ſermones pro mortuis haberi nolunt. & ſi aliquid ipſis relictum fuerit, vt ab ipſis Miſſæ dicantur, vel alia officia pro mortuis celebrentur, ipſis ſibi ea vſurpant, dicentes quod ipſi ea exequi non poſſunt, quia ipſi ſunt paſtores. Alii vero ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & exilii per decennium a diœceſi, pœna inhibuerunt, ne miſſæ in eorum Eccleſiis celebrentur in diebus feſtiuis, antequam rector Parochialis Eccleſiæ celebrauerit. Alii etiam nolunt vt dum prædicatio in Eccleſia Cathedtali habetur, alibi prædicetur. Ac inſuper in quibuſdam locis omnem ordinem & quietem perturbant, dum cõtrouerſias iamdiu ſopitas & extinctas ſuper præcedentia excitarunt, & vbi nullæ erant pepererunt, dum pro arbitrio & voluntate eorum hos illis præferre noluerunt. Quidam etiam Epiſcopi volũt regulares a cura animarum excludi, & illam ſolis presbyteris ſecularibus committi. Quidam vero quartam funeraliũ extendere volunt etiam ad miſſas, legata, & alia quæcunque, quæ domibus regularium relinquuntur. Alii autem volunt quartam partem omnium, eorumque etiam pro ornamẽto Eccleſiæ palliorum, planetarum, cortinarum, pannorum, & eorum etiam quæ pro uictu fratrum relinquuntur. Aliqui etiam in quibuſdam partibus etiam uolunt, ut non ſolum ius ſepulturæ ſolui conſuetum, quod ſemper ſoluitur, neque denegatur, ſed etiam omne illud, quod eccleſiis ordinum ad eorum libitum partes dant, quando ſepeliuntur ibidem defunctorum corpora, id totum curatis etiam de nouo ſoluatur inſtanter conantur, impedientes ne aliter corpora defunctorum ad Monaſteria fratrum deferantur, unde in hoc maxime, tam partes, quam ipſos fratres grauari contingit. Aliqui uero etiam ex locis Mendicantium, qui curam habent animarũ, uolunt pro ſeminario decimas exigere, ac in caſu renitentiæ etiam pignus exigunt, Alii autem præfatos fratres, ac moniales ſub eorum cura degentes ſubſidium regium perſoluere cogunt, cum multę earundem monialium uix habeant pro earum uictu & ueſtitu neceſſaria uitæ. Alii etiam in quibuſdam partibus pauperes mendicãtes eleemoſynas petere prohibent pro eorum dumtaxat ſubſtentatione, & ſi inuenerint eos panem uel aliquid aliud ſimile amore Dei ſibi collatum portantes qnandoque ab eis auferre minantur, afficientes eos graui iniuria, & contumelia. Nonnulli uero Epiſcopi, uel capitula canonicorum pauperes mendicãtes, tam fratres, quam moniales ſuorum ordinum, tam de redditibus bonorum ſi quæ habent, quam de poſſeſſionibus, uineis, agris, & aliis ſuis bonis quibuſcunque non ſolum largitione fidelium ſibi conceſsis,

Digitized by Google

ceſsis,ſed etiam alias iuſtis de cauſis ab eis acquiſitis ac pecuniis emptis,ſibi decimas, ac primitias aliis reſpectiue ſoluere cogunt. Alii autem auſi ſunt inqnirere, & proceſſus facere contra aliquos regulares, intra clauſtra delinquentes, vel de quorum delictis aliqua erat ſuſcipio, nõ expectata ſuorum ſupetiorum cenſura. Alii vero Epiſcopi monialium monaſteria ingredi, & illa ingrediendi licentias aliis concedere: & aduerſus illas proceſſus formare ipſorum ordinũ ſuperioribus irrequiſitis, pręſumunt. Aliqui etiam dominium temporale ſuper moniales habere prætendunt. Nonnulli vero frequentiſsime regulares citant, & iuriſdictioni ſuæ ſubiicere tentant, ac eotum conuentum occupant, ipſos expellendo,ac in ipſos iuriſdictionem vel poteſtatem exercent. Aliqui vero ipſos carceribus(abſque cauſæ cognitione) mancipant,ac manibus,pedibuſque laborant, vt regulares mendicantes ſuæ ditioni ſubiiciant, & vſque adeo ſe intromiſerunt in gubernatione conuentuum, & in correctionibus fratrum, vt Pronincialibus,& Generalibus nullius amplius videatur relictus locus, aut ulla iuriſdictio. Aliqui autem conuentuum Priores & Guardianos rationes & computa facere cum ſyndicis conuentuum huiuſmodi prohibent. Fratres quoque qui ad Epiſcopos huiuſmodi recurſum habẽt, a Prioribus & Guardianis præfatis caſtigari & puniri interdicuntur. Inhibent quoque ſuperioribus ordinum, ne faciant proceſſus contra fratres, ac in ipſos imperium,& brachium ſęculare exercent. Alii vero ipſos extra clauſtra degentes ſub eorum protectione recipiunt, eoſque ſic permanere permittunt, eoſqne etiam inuitis ſuis ſuperioribus detinent. Aliqui vero bonorum ipſorum fratrum tanquam ad eos (ſi extra clauſtra deſuncti fuerint) ſpectantium, poſſeſsionem occupate præſumunt, & ad habitum religionis reuerſis, ſua bona conſignare nolunt. Ac etiã vniones a ſede prædicta, aut alias rite factas de beneficiis eccleſiaſticis impediunt, & ſibi relaxari debere volunt,& contradictores excommunicationis gladio feriunt. Alii vero regulares campanas diebus feſtiuis pulſare, vel eodem tempore, quo ipſi celebrant, miſſas celebrare nolunt. Aliqui etiam pro licentia danda ædificandi quandam domum regularem, trigiuta vel quadraginta ducatos exigere non erubuerunt. Alii vero eos mortuorum corpora aſſotiare, alii antẽ illos cum Parocho ſimilia munera ſubire non permittunt, niſi maior canonicorum pars interuenerit.

Alii vero mortuorum officia in regulatium Eccleſiis peragi nolunt, niſi cum ipſorum præſentia,& ipſorum moniales, vel alias perſonas, etiam ſi in earum funere Parochus interuenire nõ deberet, ſepelire prohibent, niſi ipſi Parocho prius certum quid ſolutum fuerit, & ſi aliquem ipſi ſciuerint in regularium Eccleſiis ſepulturam elegiſſe, eum (vt dicitur) nõ ante ad illas deferre ſinunt, quam ad Parochi Eccleſiam delatum, inibique officium peractum fuerit. Poſtremo vero teſtamenta ſine presbyterorum præſentia fieri prohibent, & ſi quid ipſis regularibus relictum fuerit,id aſſereutes contra Concilii Tridentini canones eſſe,reuocare omnino procurant. Ac propterea volentes præmiſsis ac aliis ſimilibus exceſsibus,& grauaminibus,ex noſtri paſtoralis officii debito prouidere, attendentes etiam illos, qui onus diei,& æſtus, tam in prædicationibus,quam in cæteris ſpiritualibus muneribus quotidie ſuſtinent, niſi etiam aliquantiſper ſublenentur, facile fore,ut oppreſsi, a ſuis officiis omnino deſiſtant, ne impoſterum eis aliquod inferatur grauamen: Concilii Tridentini huiuſmodi decreta, quorum falſa, ſeu minus vera intelligentia præmiſſa irrepſerunt, quorumque declaratio nonniſi ad nos ſpectat, modo & forma infraſcriptis,declarandum cenſuimus. Nos igitur Motu proprio, non ad alicuius inſtantiam,ſed de mera deliberatione,& ex certa ſcientia noſtris, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, declaramus Canonem Seſsionis 24. cap. 4. per quem omnibus regularibus,etiam in ſuorum ordinum Eccleſiis cõtradicente Epiſcopo prædicationis offitium interdicitur, mendicantium ordinum fratres huiuſmodi quando a ſuis Generalibus,vel eorum Miniſtris Prouincialibus ad id deputati fuerint, non comprehendere,neque eos afficere poſſe, imo uolumus quod in ſuis Eccleſiis quando eis placuerit, licite, & abſque ullo impedimento, uel contradictione etiam Epiſcopi (niſi ipſe prædicauerit) prædicare poſsint. Quod uero in ſeſsione 23. cap. 15. circa cõfeſsiones a regularibus non audiendas ſtatuitur, hoc etiam dictorum ordinum fratres, a præfatis ſuis Generalibus,uel Miniſtris Prouincialibus ad audiendas confeſsiones utriuſque ſexus Chriſtifidelium approbatos (ut præmittitur) minime comprehendat: ita ut a confeſsionibus audiendis, tam intra eorum Eccleſias,& domos,quam extra minime prohibeãtur, ſuper hoc literas felicis recordationis Pauli Papæ iiij. etiam prædeceſſoris noſtri, concedentes eiſdẽ fratribus mendicantibus regularis obſeruantiæ, poſſe confeſsiones ſæcularium perſonarum, etiam infirmarum, etiam extra domos & monaſteria ſua,& ubilibet audire,approbando,& de nouo concedendo. Statuimus etiam quod ille qui ſemel in una diœceſi admiſſus per Epiſcopũ fuerit, ſemper in eadem diœceſi habeatur pro admiſſo,nec amplius examinari, vel præſentari in dicta diœceſi debeat, tam quo ad prædicationes faciendas, quam quo ad confeſsiones audiendas, nec aliquid pro prædictis exigi, uel recipi debeat. Confeſſores uero monialium quæ degunt ſub cura regularium ab ordinario examinari nolumus, quemadmodum, neque etiã fratres ſi debeant audire confeſsiones aliorum fratrum examinari debent. Lectores inſuper ex eiſdem fratribus,& in theologia graduati, qui cum licentia ſuorum ſuperiorum ad gradum admiſsi fuerint, cum de ipſorum doctrina ambigendum non ſit, tam confeſsiones audituri,quam

prædicationis

prædicarionis munus ſubituri, ab ſ piſcopis minime examinenrur. Cumque inhoneſtum ſir, quemlibet in alienam meſſem falcem iniicere, cumque monialium monaſteria non niſi de Epiſcopi vel ſuperioris licentia, & in caſibus neceſſariis, aliquis ingredi præſumar, in Seſſ. 25. Canon. 5. prohibetur; hoc tantum in illis monaſteriis locum habere uolumus, quæ ordinarus ipſis plenu iure ſubſunt in quibus, in caſibus neceſſariis ipſi dare licentiam poſsint, & nõ in alus monaſteriis. Ita vt in præſatis monaſteriis quæ ordinariis ipſis pleno iure non ſubſunr, ipſi ordinarii illa ingredi non poſsint, prout in regulis earum, ſeu de iure ſtatuitur, & eis aliquos proceſſus aduerſus moniales ipſas, ſeu fratres huiuſmodi, propterea, ſeu alias ipſorum ordinum ſnperioribus irrequiſiris, quoquomodo formare, aur ſacere poſſe omnino prohibemus, ita vt aliquã iuriſdictionem, ſeu aliud quodcunque dominium in moniales & fratres huiuſmodi, reſpectiue habere, exercere, aut exequi nullatenus poſsint, aut debeant; imo illas & illos omnes ab eorum ſuperioritate, dominio, & iuriſdictione, & poteſtate eximimus, & liberamus, prout eis conceſſnm eſt per ſua priuilegia a ſede præfata obtenta, & ira præfatæ moniales, ac fratres ſint excluſi a ſuperioritate & iuriſdictione ordinariorum reſpectiue huiuſmodi, vr etiam in illarum, vel illorum ſyndicis, aut procnratoribus deputandis, vel in diſponendis illorum ſacultatibus, vel alia ſibi non competentia ſacienda, vllarenus non ſe intromittant, nec etiam ordinarii ipſos regulares præfaros citare, & iuriſdictioni ſuæ ſubiicere, ac eorum conuentus occupare, ipſos ab eis expellendo, ac in ipſos iuriſdictionem aliquam & poteſtatem exercere, vt præmittitur, aut ipſos carceribus mancipare, & contra eos aliud facere poſsint ut ſuæ ditioni ſubiiciantur, neq; etiã ſe intromittant vllo pacto, aut aliqua ratione in gubernatione conuentuum, tam frarrum, quã monialium huiuſmodi, & illorum correctionibus, ſed omnia iſta, & alia neceſſaria ad correctionem, & gubernationem fratrum, aut monialium huiuſmodi, & eorum Generalibus, ac Miniſtris, ſen Prouincialibus, vel aliis eorum aut earum reſpectiue ſuperioribus, eriam ratione computa ſaciendi cum ſyndicis conuentuũ huiuſmodi, omnino relinqnitur, nec ullo modo in prædictis per ſe vel alios ſe intromittant. Fratres quoq; ſi contigerit eos ad huiuſmodi ordinarios recurſum habere a præſatis Generalibus miniſtris, ſeu Prouincialibus, Prioribus, Guardianis, & aliis ſuperioribus caſtigari & puniri poſſe, & debere; neque ipſos ordinarios præfatis ſuperioribus ordinum huiuſmodi vllatenus inhibere, quinimmo pręfatos ſuperiores proceſſus contra fratres ſuos, & moniales huiuſmodi, quando opus fuerir, circa delictorum inquiſitionẽ, vel caſtigationem facere poſſe decernimus, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſęcularis. Inhibemus etiam ipſis ordinariis, ne fratres extra clauſtra degentes, ſub eorũ protectione recipiant, eoſque inuitis ſuis ſuperioribus detineant. Prohibemus quoque eiſdem ordinariis, ne aliquo modo ſe intromirtanr in bonis dictorum frattum extra clauſtra ſuorum monaſteriorum pro rempore degentium, ſiue decedentium, & quamuis in habitu, ſiue abſque habitu moriantur uolumus quod eorum bona mobilia, & immobilia ad ordinem quẽ profeſsi ſunr, pertineant, diſponenda iuxta conſtitutiones, ſeu ordinationes praſatorum ordinum; neque illa ordinarii præfati occupare præſumant, imo huiuſmodi & ad habitum religionis reuertentiũ bona omuia monaſteriis ipſis, cum ea quæ acquirit monachus de iure monaſterio acquirãtur, pertinere etiam decernimus. Ac ipſis ordinariis, ne quaſcunque vniones etiam perperuas a ſe de prædicta, vel alias, vt præfertur hactenus factas, & pro tempore faciendas de beneficiis eccleſiaſticis, ſeu illorum fructibus, quin ſuum ſorriantur effectum impediant, omnino etiã prohibemus, & cenſuras eccleſiaſticas, & alias pœnas per eos in contradictores pro tempore latas, nullius eſſe roboris uel momenti, ſimiliter decernimus & declaramus. Inſuper Volumus quod præfati regulares quibus cura animarum ineſt, poſsinr per ſeipſos iuxta ſuorum ſuperiorũ ordinationem, aut alios Vicarios, ſeu Capellanos ſæculares ipſorũ regularium nuru amouibiles, ab eis depuraros, & ab ordinatio pro idoneis nominatos, & approbatos, præfatam curã exercere: neque in eorum deputatione, vel amotione, neque alicuins partis fructuum conſignatione pro præſatis Cappellanis, ſeu Vicariis ſæcularibus, ſi per tales curam exerceri contigerir, Epiſcopi nllo pacto ſe intromittanr. Prohibemus inſuper eiſdem ordinarijs, ac aliis quibuſcunque perſonis, ne impediant ipſos fratres, quando eis placuerit, ram in diebus dominicis, ſen feſtiuis, aut aliis rotius anni temporibus, campanas pulſare; & etiam tempore quo ipſi celebranerint, miſſas celebrare; necnon mortuorum corpora aſſociare, & illa per fratres ipſos quando in eccleſiis ſuis prefatis delata fuerint, abſque præſentia rectorum eccleſiarum hniuſmodi ſepeliri facere, ac officia mortuorum huiuſmodi peragi poſſe; neceſſariamque præſenriam rectorum, aut aliorum clericorum, quin infirmi libere ſua poſſint condere reſtamenta minime eſſe, ac ipſos regulares legata aut quæuis alia ſibi in teſtamentis relicta exigere & obtinere poſſe, neque aliquod ius in conrrarium eſſe, decernimns & declaramus. Volumus eriam, quod puellarum Deo dicandarum, an ſcilicet coactæ uel ſeductę fuerint, examen faciendum, non niſi infra quindecim dies, poſtquam iuxta Concilium Tridentinum Epiſcopi, vel eorum Vicarii requiſiti fuerinr, fieri poſsit, quibus elapſis amplius in hoc illis ſe intromittere non liceat: enius occaſione nec Epiſcopus, nec eius Vicarius intra ſepta monaſteriorum ingrediantur, ſed ſtenr ante cratem ferream, & interrogationes alias, quam eas quæ præfatum Concilium Tridẽtinũ iubet;

Digitized by Google

iubet, eis fieri omnino prohibemus, ac ſimiliter volumus, quod puellæ, ſeu nouitiæ ipſæ ad alias interrogationes reſpondere minime teneantur. Seſs. vero 23. cap. 8. neminem niſi a proprio Epiſcopo ordinari poſſe, ſtatuens, in regularibus locum non habere omnino declaramus, ita quod fratres huiuſmodi præfatos etiam ſacros ordines a quolibet Antiſtite gratiã & cõmunionem apoſtolicæ ſedis habẽte, ordinarii loci minime requiſita licentia, in locis, ſeu domibus fratrum huiuſmodi, aut alibi recipere poſsint. Et inſuper Seſs. 22. decretum, per quod populum ſæpe ad ſuas eccleſias, ſaltem dominicis, & maioribus feſtiuis diebus, cõuenire debere monet, inſequendo: volumus quod fratribus mendicantibus huiuſmodi non ſolum prohiberi non poſſit, ne miſſas, & alia diuina officia faciant in eorum eccleſiis, verum etiã in quibuſcunque aliis vbi celebrari miſſas ſolitum eſt, etiam ipſis non vocatis, ſeu ad id requiſitis, celebrare valeãt: ac etiam quod conciones, & lectiones ſacræ ſcripturę, & ſermones pro mortuis, etiam in eccleſiis facere; ac eleemoſynas pro celebrandis huiuſmodi miſsis, & aliis diuinis officiis peragendis, ſi eis illas donari, ſeu relinqui contingat, recipere; necnõ miſſas, & diuina officia huiuſmodi, etiam in diebus dominicis, vel feſtiuis, etiã antequã rector Parochialis eccleſiæ celebrauerit, celebrare & facere: & quando eis videbitur, etiam ſi tunc in eccleſia cathedrali prædicetur, prædicare: ac etiam quicunque vtriuſq; ſexus Chriſtifideles, totius anni tempore illas & illa in eccleſiis fratrum huiuſmodi audire poſsint. Ipſi Chriſti fideles vllatenus deſuper moleſtari, aut impediri per locorũ ordinarios, ſeu rectores parochialium eccleſiarũ, aut alios quoſcunque vllo pactu, cauſa vel occaſione non valeant ſeu debeant, ſed præfati Chriſtifideles audiendo miſſas, & alia diuina officia in eccleſiis fratrum huiuſmodi diebus dominicis, aut feſtiuis, præcepto eccleſiæ de illis audiendis ſatisfeciſſe cenſeantur. Ipſiq; Chriſtifideles ſacramentum Euchariſtiæ (Reſurrectionis Dominica feſtiuitate dumtaxat excepta) ſumere, eiſq; illud per fratres huiuſmodi adminiſtrari valeat, nec ad aliud faciẽdum per locorum ordinarios, aut eccleſiarum rectores pręfatos, ſeu alios quoſcunque (illorũ licentia minime requiſita) etiam ſub cenſuris eccleſiaſticis, & aliis pœnis cogi vel compelli poſsint, ſeu debeant, etiam decernimus & declaramus. Et licet in Seſsione 25. cap. 12. caueatur, quod cenſuræ, & interdicta eccleſiaſtica etiam a locorum ordinariis promulgata mandante Epiſcopo, a regularibus in eorũ eccleſiis publicari debeant, tamen ſi tempore celebrationis alicuius ex feſtis ſanctorum ordinũ eorundem ac aliis feſtiuitatibus iuxta eorundem ordinum priuilegia apoſtolica, interdictũ huiuſmodi emanauerit, illud in præfatis feſtiuitatibus, & earum octauis ſuſpendimus. Controuerſias autem omnes de præcedentia quæ eadem Seſsione 25. ca. vero 13. per Epiſcopũ terminari mandantur, non niſi durãtes per illum dirimi, finitas autem nullo pacto innouari poſſe ſtatuimus. Cumque licet cap. 11. Seſsionis 25. ſtatuat, quod in domibus virorum, ſeu mulierũ, quibus animarum perſonarum ſecularium cura imminet, nulli etiam ad nutũ amouibiles, inibi deputentur, niſi de ordinarii cõſenſu, ac prævio examine huiuſmodi præcedente, ad curam huiuſmodi admitti poſſe omnino volumus præfatos regulares. Quartam autem funeralium de qua Seſs. 25, cap. 13. nequaquam ſoluere teneantur monaſteria, quæ a quadraginta annis citra fundata exiſtunt, poſtquã Concilium ipſum loquitur tãtum de monaſteriis ante annos quadraginta fundatis, quæ ipſam quartã ſoluere conſueuerunt, & vbi ſolui conſueuit, id tantũ ceræ, & aliorum quæ in aliquibus partibus deferri contigerit, tempore quo defunctorum corpora ad ſepulturam deferuntur, non autem de Miſsis, ſeu legatis, vel aliis, fratribus ipſis, ſeu monialibus huiuſmodi relictis, aut alias quomodolibet donatis, ſolui debet: ſicque intelligi Cõcilij decretum, quo ad quartã huiuſmodi ſoluendã debere decernimus. Vbi vero non eſt conſuetudo ſoluendi quartã huiuſmodi, de nullo ſupraſcriptorũ ſolui debere declaramus. Nec ad quartam ſeu aliam partem omnium eorum, quæ etiam pro ornamento eccleſiæ palliorum, planetarum, cortinarum, pannorum, & aliorum quæ dictis eccleſiis relinqui vel dari contigerit, etiam ſi pro victu fratrum, aut alias relinquantur, aliquid contribuere teneantur. Ac etiam ius ſepulturæ ſolui tantum conſuetum curatis, & non aliquid aliud eis ſolui debeat, quamuis partes ad earum libitum eccleſiis ordinum huiuſmodi, ſeu eorum fratribus, alia quæcũque tribuant, ſeu eleemoſynas elargiantur quando ſepeliuntur ibidem corpora mortuorum huiuſmodi; nec propterea impediri debeant, quin poſsint defunctorum corpora præfata ad eorũ eccleſias tumulanda deferri facere. Inhoneſtum quoque eſſe cenſentes, Mendicantium ordines ad aliquorũ onerum contributionem teneri, illos, illorumque loca, etiam ſi curam animarum habeant, ac quæcunque beneficia illis vnita, ad contributionem pro ſeminario, aut decimarum aliquarũ ſolutionem, imò illos, & eorum domos, monaſteria, beneficia, & loca quæcunque, & ab illis quomodolibet dependentia, eorumque poſſeſsiones, vineas, agros, & prata, ac alia bona quęcunque, tam ad ipſos, quam ad moniales præfatas etiam largitione fidelium, ſeu alias iuſtis de cauſis ab eis acquiſita, ac pecuniis empta, vel alias quomodolibet pertinentia, minime teneri, illoſque & illas, a quibuſcunque decimis, primitiis, quartis, mediis, & aliis fructuum partibus, nec non ſubſidiis charitatiuis, etiam per nos conceſsis, ad quorumcunque etiam regum, principum, & dominorum temporalium inſtãtiam, quacunque etiam vrgentiſsima, & de neceſſitate exprimenda cauſa, ac etiam aliis quibuſcunquę oneribus, tam ordinariis, quã extraordinariis,

dinariis, etiam ratione fructuum, olerum, virgultorum, lignorum, beneficiorũ, & aliarũ quarumcunque rerum, tam pro victu, quam veſtitu aut alias ſibi neceſſariarũ quomodolibet, etiã auctoritate apoſtolica, nunc & pro tempore impoſitis, ita vt penitus & omnino ad alicuius rei contributionem minime teneantur, omnino eximimus, & liberamus, illoſque & illas, ad illos & illa, etiam ſi ſæculares & aliæ perſonæ quæcunque in eas exigendi poſſeſsione fuerint, minime teneri debere volumus: nec ſub capit. 12. Seſsionis 25. comprehendi poſſe vel debere decernimus. Quod vero de vſu quæſtorum eleemoſynarum auferendo loquitur Seſsionis 21. capit. 8. id ad Mendicantium ordines nullo modo referri poſſe vel debere etiam decernimus, quin potius cum eleemoſynis huiuſmodi viuere cogantur, eis id facere liberum omnino eſſe declaramus. Quoniam vero ex nimia Epiſcoporum ſibi irrogata auctoritate, ipſi perſonas regulares ſuæ iuriſdictioni ſubiicere omnino ſtudent, ac decreto Concilii præfati, Seſsionis 25. cap. 14. edito, quo cauetur, quod ſi regularis intra clauſtra exiſtens, & extra ea, ita notorie deliquerit, vt populo ſcandoloſus ſit, termino ab Epiſcopo præfigendo, a ſuo ſuperiore omnino puniatur, ſin minus ab ordinario delinquens puniri poſsit, confiſi, variis indebitiſq; grauaminibus regulares afficiunt: ordinarios præfatos aliquid cõtra regulares in clauſtris degentes huiuſmodi quouis prætextu, occaſione, vel cauſa innouare nõ poſſe vel debere, nec aliquos proceſſus contra ipſas perſonas regulares formare aut facere poſſe volumus; niſi propter manifeſtum ſcandalum, & ſuorum ordinum ſuperioribus prius conſultis, & negligentibus; alioquin omnia & ſingula contra præmiſſa facta & geſta, ac facienda in futurum, pro nullis, & infectis habeantur. Licentias vero pro conſtruendis domibus regularibus, quæ 4. cap. 25. Seſsionis, niſi de ordinarii licentia conſtrui prohibentur, gratis omnino dari, & nõ niſi legitima ſubſiſtente cauſa, ſuperioribus explicanda, illas recuſari poſſe, Necnon fratres præſatos, etiã ſolos, mortuorum corpora aſſociare, ac Mandatum in die Cœnæ domini fieri ſolitum in eccleſiis ſeu domibus fratrum cuiuslibet ordinis prædictorum, ſollemniter facere, & prædicta die prędicare hora qua eis videbitur; nec per locorum ordinarios, aut rectores eccleſiarum, ſeu alios quoſcunque prohiberi poſſe etiam decernimus, & declaramus. Mandantes etiam vniuerſis locorum ordinariis, ne mortuorum officia agere Rectores parochialium in eccleſiis ipſorũ fratrum, contra illorum voluntatem, permittant. Ac moniales dictis fratribus ſubditas, vel perſonas ſepulturam in eorum eccleſiis eligentes, nulla ſoluta Parocho portione, ſepelire, vel ſi fratres ad mortuorum corpora aſſocianda vocati fuerint, illa abſque fratrum huiuſmodi præſentia ſepeliri facere audeant vel præſumant. Cumque maxime deceat liberam eſſe cuiuſuis teſtantis voluntatem, prauum illum vſum, paruo adhuc tempore (vt præfertur) introductũ, per quem teſtamenta abſque presbyterorum præſentia fieri interdicuntur, omnino abrogamus.

Poſtremo, quod cap. 13. Seſs. 25. cautum fuit, quod omnes ſcilicet tam clerici, quam regulares quicunque ad publicas proceſsiones vocati, accedere compellantur, id quo ad fratres præfatos de illis tantum proceſsionibus intelligi volumus, ad quas ſecundum conſuetudinem antiquam locorum ſoliti ſunt accedere, vel quæ pro bono pacis eccleſiæ, vel pro victoria cõtra infideles indicuntur: quod etiam de illis conuentibus (qui collegia nuncupantur) minime intelligi volumus, in quibus fratres ſub arctiori clauſura degunt, ita vt nec in choro cantent, nec ad mortuos accedant, ſed tantum ſtudiis, & lectionibus vacent. Præterea ſi forte inter Epiſcopos, vel collegia, aut capitula, vel alias quaſuis perſonas, & præſatos fratres, ſeu moniales, aut eorum aliquos, ſuper præmiſsis vel aliquo eorum, coram quocunque ſeu quibuſcunque iudicibus, etiam cauſarum palatii Apoſtolici Auditoribus, ac ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, tam in Romana Curia, quã extra eam, vbilibet lis, ſeu lites reſpectiue pendeãt, nos litem ſeu lites, & cauſam vel cauſas huiuſmodi ad nos aduocamus, ac illam & illas, quarũ ſtatum ac nomina, & cognomina iudicum, & colligantium, præſentibus haberi volumus pro ſufficiẽter expresſis, caſſamus, & extinguimus, ac partibus ipſis perpetuum ſilentium deſuper imponimus. Ac inſuper vt facilius præmiſſa omnia illibata perſiſtant, omnia & ſingula priuilegia, immunitates, indulgentias, facultates, libertates, indulta, diſpenſationes, fauores, & gratias, quæ decretis Concilii Tridentini alias quam vt ſuperius eſt dictum, conceſſum, & declaratum, non contrariantur expreſſe, eiſdem fratribus, necnon monialibus quibuſcunque, & ſororibus tertii ordinis prædictorum ordinum reſpectiue ordinibus, ac illorũ eccleſiis, domibus, & perſonis, etiã viuæ vocis oraculo in genere vel in ſpecie, tam per recol. mem. Eugenium iiij. Sixtum iiij. Leonem x. Paulum iij. ac dictum Paulum iiii. & Pium etiam iiii. quam alios quoſcunque Romanos Pontifices etiam prædeceſſores noſtros, ac nos & ſedem eandem quomodolibet conceſſa, confirmata, & innouata, necnon noſtras, & prædeceſſorum noſtrorum, ac alias quaſcunque deſuper confectas literas, quarum omnium tenores, ac eorundem prædeceſſorum noſtrorũ nomina, & alia de neceſsitate exprimenda, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, etiam præſentibus pro ſufficienter expreſſis haberi volumus, auctoritate apoſtolica tenore præſentium perpetuo approbamus, & confirmamus, illiſque perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, eaque perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari debere, ac fratribus ſuperioribus, & perſonis ordinũ huiuſmodi, necnon aliis quibuſcunque quos illa concernunt, ſuffragari debere, ſeu poſſe volumus. Necnon

T priuilegia

Digitized by Google

priuilegis, immunitates, facultates, libertates, indulta, diſpenſationes, exemptiones, fauores, & gratias, tam ſpirituales, quam temporales modo & forma quibus conceſſa ſunt etiam per viam communicationis, & extenſionis, actiue & paſsiue inter ſe, & alios quoſcunque ordines reſpectiue, de nouo concedimus; illaque omnia & ſingula ad domos & loca quæcunque dictorum Mendicantium ordinum, & monialium quarumcunque, ac ſororũ de tertio ordine nuncupatarum in congregatione viuentium dictorum ordinum (vt præfertur) hactenus recepta, & impoſterũ recipienda. Necnon eorũ perſonas & bona, etiã ſi priuilegiorũ & aliarũ gratiarũ præfatorum auctentica originalia, propter temporis antiquitatem vel varias vrbis ruinas deperdita exiſtant, dummodo de eis alias legitime conſtet, extendimus & ampliamus. Et ſic in præmiſsis omnibus & ſingulis per quoſcunque iudices & perſonas; quauis auctoritate fungentes, etiam Cardinales, & Auditores præfatos, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & diffiniri debere; necnon quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Quocirca dilectis filiis noſtro Prædicatorum Cardinali Protectori, & ſancti Hieronymi Generali ordinum, ac curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ etiam generali Auditori, nunc & pro tempore exiſtentibus, & per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcunque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundem fratrum, aut monialium, vel alicuius eorum fuerint deſuper requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant, auctoritate noſtra, præſentes & in eis contenta huiuſmodi firmiter obſeruari, ac ſingulos quos literæ ipſæ concernunt, pacifice frui & gaudere: non permittentes eos vel aliquem eorum deſuper, contra præſentium tenorem per quoſcunque, etiam locorum ordinarios, quomodolibet indebite moleſtari, contradictores quoslibet & rebelles per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, aliaq; opportuna iuris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, legitimiſq; ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus, cenſuras & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus, aggrauando, & interdictum eccleſiaſticum apponendo, inuotaro etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis. Non obſtantibus præmiſſis, & aliis apoſtolicis, necnon in prouincialibus & ſynodalibus Cõciliis editis generalibus vel ſpecialibus, conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & cõſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis eiſdem Epiſcopis, vel quibuſuis aliis perſonis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere vel in ſpecie; etiam Motu ſimili, ac alias quomodolibet conceſsis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiã ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum, nil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forẽt, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus: necnon omnibus illis quæ in literis confirmationis, & innouationis priuilegiorum eorundem, alias per eoſdem Paulum iiii. & Piũ etiam iiii. prædeceſſores noſtros prædictos, ordini fratrum Minorum huiuſmodi cõceſſorum, conceſſum eſt non obſtare, contrariis quibuſcunque: aut ſi locorum ordinariis, vel quibuſuis aliis communiter uel diuiſim ab Apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, uel excõmunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de uerbo ad uerbum de indulto huiuſmodi mentionem. Et quia difficile foret, earundem præſentium literarum in notitiam ad quaſcunque perſonas peruenire, & ubique illas præſentare, etiam motu, & ſcientia ſimilibus uolumus, & decernimus, quod tranſumptis earundem præſentium literarum, etiam per impreſſionem factis, manu alicuius notarii publici ſubſcriptis, aut ſigillo alicuius perſonę in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillatis (quemadmodũ adhiberetur præſentib' literis originalibus, ſi pſentarẽtur) vbiq; adhibeatur, tam in iudicio, quã extra illud, plena, & indubitata fides. Nulli ergo omnino hominũ liceat hãc paginã noſtræ declarationis, prohibitionis exemptionis liberationis, inhibitionis, aduocationis, caſſationis, extinctiõis, impoſitionis, approbationis. cõfirmationis, adiectionis, cõceſsionis, extẽſionis, ampliationis, uolũtatis, & derogationis infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attẽtare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurũ. Datũ Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingẽteſimo ſexageſimo ſeptimo, decimo ſeptimo Kal Iunii Pontificatus noſtri anno ſecundo.

POST quarum quidem literarum apoſtolicarum præſentationem & receptionem nobis, & per nos, ut præmittitur factas, fuimus pro parte eorundem R.P. Generalium, & Procuratorum generalium in Ro. Curia prouincialium, Priorum, & omnium conuentuum ſeu monaſteriorum tam uirorum quam mulierum omnium ordinum Mendicantium totius orbis terrarũ principalium in præinſertis literis apoſtolicis principaliter nominatorum, debita cum inſtantia requiſiti,

quiſiti, quatenus ad executionem dictarum literarum & contentorum in eiſdem, procedere dignaremur, iuxta traditam ſeu directam a Sede apoſtolica nobis formam. Nos igitur Alexander Riarius Iudex, & executor præfatus, attendentes requiſitionem huiuſmodi fore iuſtam & rationi conſonam, volenteſque mandatum apoſtolicum nobis in hac parte directum, reuerenter exequi, vt tenemur, Idcirco auctoritate apoſtolica nobis commiſſa, & qua fungimur in hac parte, prædictas literas apoſtolicas, huncque noſtrum proceſſum, ac omnia & ſingula in eis contenta, vobis omnibus & ſingulis ſupradictis intimamus, inſinuamus, & notificamus, atque ad veſtram, & cuiuslibet ueſtrum notitiam deducimus, & deduci volumus per præſentes. Voſque nihilominus & ueſtrum quemlibet in ſolidum eiſdem auctoritate & tenore requirimus & monemus, primo, ſecundo, tertio, & peremptorie, communiter vel diuiſim, ac uobis & ueſtrum cuilibet inſolidum, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœnis infraſcriptis diſtricte præcipiendo mandamus, quatenus infra ſex dierum ſpatium, poſt præſentationem, ſeu notificationem præſentium, ac requiſitionem vobis ſeu alteri veſtrum deſuper factas, immediate ſequen. quorum ſex dierum duos pro primo, duos pro ſecundo, & reliquos duos dies, vobis omnibus & ſingulis prædictis, pro tertio, & peremptorio termino, ac monitione canonica aſſignamus, Reuerendiſs. PP. Generalibus, & procuratoribus generalibus in Romana Curia, prouincialibus, necnon Prioribus, fratribus, Prioriſſis, ſororibus, & conuentibus, vel cuilibet illorū ordinum Mendicantium præfatorum, totius orbis terrarum principalibus in præmiſſis omnibus & ſingulis, ac in præinſertis literis apoſtolicis contentis & expreſsis, efficacis defenſionis præſidio aſſiſten. faciatis ipſos & eorum quemlibet, necnon monaſteria, eccleſias & loca quæcunque ordinum mendicantium quorumcunque totius orbis terrarum prædictorū omnibus & ſingulis priuilegiis, declarationibus, extenſionibus, ampliationibus, gratiis, cōceſſionibus, indultis, derogatiōibus, decretis, & aliis præmiſſis, ac in præinſertis literis contentis & expreſſis, iuxta earundem literarum vim formam continentiam & tenorem in omnibus, & per omnia pacifice frui & gaudere; Non permittentes ipſos & eorum quemlibet, ac Monaſteria, Eccleſias & loca quæcunque ipſorum ordinum mendicantium quorūcunque totius orbis terrarū per locorum ordinarios aut quoſcunque alios, tam eccleſiaſticos, quam ſeculares Iudices, & perſonas, quacunque dignitate, & poteſtate, ac auctoritate etiam apoſtolica fungen. indebite moleſtari, impediri, aut inquietari.

INHIBENTES præterea vobis omnibus & ſingulis ſupradictis, atq; aliis iudicibus & perſonis, tam Eccleſiaſticis quam ſæcularibus, quacunque auctoritate fungen. ſub mille ducatorum, locis piis arbitrio noſtro applican. & in iuris ſubſidium excommunicationis pœnis, ne ipſos Reueren. PP. generales, & procuratores generales in Ro. Cu, prouinciales, Priores, fratres prioriſſas ſorores ſeu quemlibet illorum, dictorum ordinum mendicantium principales, eorumque conuentus, monaſteria, eccleſias, domos & loca quæcūque eorundem ordinum mendicantium ſuper præmiſsis omnibus & ſingulis, ac in præinſertis literis cōtentis & expreſsis in aliquo per nos, aut per ipſos, vel alium, ſeu alios directe, vel indirecte, quouis quæſito colore, vel ingenio, moleſtare, impedire, aut inquietare, ſeu moleſtari, aut inquietari facere audeatis vel præſumatis, ſeu audeant vel præſumant.

QVOD ſi forte præmiſſa omnia & ſingula non adimpleueritis, monitionibusque noſtris huiuſmodi, immo verius apoſtolicis non parueritis, ſeu quilibet veſtrum non paruerit realiter cum effectu, Nos in vos omnes & ſingulos ſupradictos, qui culpabiles fueritis in præmiſſis in aliquo, & generaliter in contradictores quoslibet & rebelles, moleſtantes, perturbantes, & inquietantes prędictos Reuerendos PP. DD. Generales & procuratores in Romana Curia prouinciales, Priores, fratres, prioriſſas, & ſororum ordinum prædictorum mendicantium ac quoſuis dictorum ordinum principales huiuſmodi, ac eorum conuentus, monaſteria, eccleſias, & loca quæcunque ſuper præmiſſis in aliquo, ipſiſque impedientibus dantes auxilium conſiliū vel fauorem publice vel occulte directe uel indirecte, quouis quæſito colore vel ingenio, cuiuſcū que dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, uel conditionis exiſtant, exnunc prout extunc & ecōtra, ſingulariter in ſingulis, præfata canonica monitione præmiſſa, & in dictas pœnas incidiſſe, & incurriſſe, ſententiā ferimus in his ſcriptis, & etiam promulgamus. Vobis uero (Reuerendiſs. & Reuerendis PP. Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis duntaxat exceptis, quibus ob reuerentiam noſtrarum pontificalium dignitatum deferimus in hac parte) ſi contra præmiſſa, uel præmiſſorum aliquid feceritis, uel fieri mandaueritis, per vos uel ſubmiſſas perſonas, publice uel occulte, directe, uel indirecte quouis quæſito colore uel ingenio, præfata canonica monitione præmiſſa, ingreſſum eccleſiæ interdicimus. Si uero huiuſmodi interdictum per alios ſex dies præfatos immediate ſequentes ſuſtinueritis, uos in his ſcriptis ſimili canonica monitione præmiſſa, ſuſpendimus a diuinis. Si uero per alios ſex dies præfatos duodecim immediate ſequentes interdicti, & ſuſpenſionis ſententias, animo, quod abſit, ſuſtinueritis indurato, uos in his ſcriptis, ſimili canonica monitione pręmiſſa, excommunicationis ſententia auctoritate apoſtolica innodamus. Cæterum cum ad executionem pręmiſſorum ulterius faciendā nequeamus, quoad præſens perſonaliter intereſſe, pluribus aliis arduis in Romana Curia & alibi legitime

præpediti negotiis, vniuerſis & ſingulis Dominis Prioribus, Abbatibus, Præpoſitis, Decanis, Ar
chidiaconis, Cantoribus, Succentoribus, Theſaurariis, Sacriſtis, tam cathedralium & Metropo-
litanarum, quam collegiatarum Canonicis, Parochialiumq; Eccleſiarum Rectoribus, ſeu Lo
catenen. eorundem, plebanis, viceplebanis, & archipresbyteris, Vicariis perpetuis, altariſtis,
capellanis curatis & non curatis, clericis, notariiſque, & tabellionibus publicis. ac in dignitate
eccleſiaſtica conſtitutis quibuſcunque per ſingulas ciuitates, & diœceſes vbilibet conſtitutis,
& eorum cuilibet inſolidum, ſuper vlteriore executione dicti mandati apoſtolici, atque noſtri
facienda, dicta auctoritate apoſtolica, tenore præſentium plenarie committimus vices noſtras,
donec eas ad nos ſpecialiter & expreſſe duxerimus reuocandas. Quos nos etiam & eorũ quẽ-
libet inſolidum requirimus & monemus, primo, ſecundo, tertio, & peremptorie communiter
vel diuiſim, ac eis & eorum cuilibet, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub prædictis pecuniariis
pœnis, quas in eos & eorum quemlibet, niſi fecerint, quæ iubemus ferimus in his ſcriptis, di
ſtricte præcipiendo mandantes, quatenus infra ſex dies, poſt præſentationem, ſeu notificatio-
nem præſentium, ac requiſitionem eis, ſeu alteri eorũ deſuper factis, immediate ſequen. quos
dies ipſis & eorum cuilibet duos pro primo, duos pro ſecundo, & duos reliquos pro tertio &
peremptorio termino, ac monitione canonica aſsignamus; ita tamen quod in his exequendis
alter alterum non expectet, nec vnus pro alio ſeu per alium ſe excuſet, ad uos omnes & ſingu-
los ſupraſcriptos, perſonaſque & loca alia quæcunque, de quibus, vbi, quando, & quoties expe
diens fuerit, perſonaliter accedant, ſeu accedat, præfataſque literas apoſtolicas, & hunc noſtrũ
proceſſum, ac omnia & ſingula in eis contenta, vobis omnibus & ſingulis ſupradictis, legant,
intiment, inſinuent, & fideliter publicari procurent. Ac eiſdem Reuerendis PP. Generalibus,
& procuratoribus generalibus, in Ro. Cu. Prouincialibus, prioribus, fratribus, prioriſſis, ſorori
bus, conuentibus, & monaſteriis, domibus, & locis ordinum mendicantium quoruncunq; præ
dictorum, ſuper præmiſsis omnibus & ſingulis & in præinſertis literis cõtentis, & expreſsis ef-
ficacis defenſionis præſidio aſſiſtent. faciant ipſos, & eorum quemlibet, necnõ eorum Mona
ſteria, eccleſias & loca, ac bona quæcunque ſpiritualia & temporalia, præmiſsis, ac in præinſer
tis literis apoſtolicis contentis, & expreſsis, in omnibus, & per omnia pacifice frui & gaudere,
non permittentes ipſos principales & eorum quemlibet, ſuper contentis in eiſdem præinſertis
literis apoſtolicis, aut eorum aliquo, ſiue eorum occaſione, per locorum ordinarios, aut quoſ-
cunque alios, tam eccleſiaſticos, quam ſęculares iudices & perſonas, cuiuſcunque dignitatis,
ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, & quibuſcunque etiam pontificali, etiam Cardi
nalatus præfulgeant honore, dignitate, vel auctoritate, etiam ſi apoſtolica fungantur, quomodo
libet indebite moleſtari, perturbari, aut inquietari: contradictores quoslibet, & rebelles per
cenſuram eccleſiaſticam, & pœnas etiam pecuniarias, & alia opportuna iuris remedia, appella
tione poſtpoſita compeſcendo. Et nihilominus, ſi forte omnes & ſinguli ſupradicti, quibus
præſens noſter proceſſus dirigatur, aut quicunque alii, mandatis & monitionibus noſtris hu-
iuſmodi, immo verius apoſtolicis parere & obedire recuſauerint, ſeu illa adimplere neglexerint,
nos ex tunc glorioſiſsimum Principem Imperatorem, ac Chriſtianiſsimos Sereniſſimosque &
catholicos Reges, necnon Illuſtres. DD. Principes, Duces, Marchiones, Comites, Barones, Gu
bernatores, ceteroſque nobiles, per omnes mundi partes regnaque omnia & dominia, iuriſdi-
ctionem temporalem, & ordinariam quomodolibet exercen. eorũque officiales, ſeu locatenen.
& eorum quemlibet, ex parte eiuſdem. S. D. N. Papæ requirimus, & ex noſtra affectuoſe roga-
mus, quatenus infra ſex dierum ſpatium poſt præſentationem, ſeu notificationem pręinſerta-
rum literarum apoſtolicarum, & præſentis noſtri proceſſus, ac requiſitionem eis, ſeu eorum ali
cui, pro parte prælibati S. D. N. Papæ deſuper factas, immediate ſequentes, quorum ſex dierũ,
duos pro primo, duos pro ſecundo, & reliquos duos dies pro tertio, & peremptorio termino,
ac monitione canonica aſsignamus, omnes & ſingulos in præmiſſis inobedientes & rebelles,
qui ſic iudicum cenſuram eccleſiaſticam cõtempſerint, per captionem & incarcerationem cor
porum eorundem, & quemcunque alium modum canonicum de quibus eiſdem dominis tem-
poralibus, & eorum officialibus, ſeu locatenen. videbitur expedire, aſtringant: & alias ipſos
inobedientes & rebelles compellant, potentia brachii ſæcularis, donec & quouſque ad obediẽ
tiam ſanctę Matris Eccleſiæ deuenerint, & proceſsibus noſtris antedictis paruerint, beneficiũ
quoque abſolutionis a pręfatis noſtris ſententiis meruerint obtinere. Et generaliter omnia
& ſingula nobis in hac parte commiſſa, plenarie exequantur iuxta præinſertarum literarũ apo
ſtolicarum uim, formam, continentiam, & tenorem. Ita tamen, quod dicti ſubdelegati noſtri,
nihil in præiudicium dictorum R. P. Generalium, procuratorum generalium in Ro. Cu. Prouin
cialium, Priorum, fratrum, Prioriſſarum, conuentuum, & monaſteriorum, domorum, & locorũ,
& aliorum quorumcunque ordinum prædictorum principalium attentare valeant quomodoli-
bet, ſeu præſumant in præmiſſis, nec in proceſsibus per nos habitis, aut ſententiis per nos la-
tis, abſoluendo, vel ſuſpendendo aliquid immutare. In cæteris autem, quę eiſdem Reuerendis,
& religioſis principalibus, & eorum ſingulis nocere poſſunt, vel quomodolibet obeſſe, præfa-
tis ſubdelegatis noſtris poteſtatem omnimodam denegamus. Et ſi cõtingat nos ſuper præmiſ-
ſis in

Digitized by Google

ſis in aliquo procedere, de quo nobis poteſtatem omnimodam reſeruamus, non intendimus propterea commiſsionem huiuſmodi in aliquo reuocare, niſi de reuocatione ipſa ſpecialem, & expreſſam in literis fecerimus mentionem. Præfatas vero literas apoſtolicas, & hunc noſtrũ proceſſum, ac omnia & ſingula huiuſmodi negotium tangentia, volumus penes dictos Reuerendos & religioſos principales remanere, & non per vos, aut aliquem veſtrum, ſeu quemcunque alium, ipſis inuitis, quomodolibet detineri. Contrarium vero facien. præfatis noſtris ſententiis prout in his ſcriptis per nos latæ ſunt, præfata ſex dierum canonica monitione præmiſſa ipſo facto volumus ſubiacere. Abſolutionem vero omnium & ſingulorum, qui prædictas noſtras ſententias incurrerint quoquo modo, nobis vel ſuperiori noſtro tantũmodo reſeruamus.

IN quorum omnium & ſingulorum fidem & teſtimonium præmiſſorum, præſentes literas, ſiue hoc præſens publicum proceſſus inſtrumentum, exinde fieri, & per Notarium publicum infraſcriptum ſubſcribi, ſigillique noſtri, quo in talibus vtimur, iuſſimus & fecimus impreſſione cõmuniri. Datum & actum Romæ in ædibus noſtris ſub anno a Natiuitate Domini milleſimo, quingenteſimo, ſexageſimo nono, indictione duodecima, die vero decimatertia, Menſis Auguſti, Pontificatus prælibati Sanctiſsimi in Chriſto patris, & domini noſtri domini Pii diuina prouidentia Papæ Quinti, anno quarto. Præſentibus ibidem diſcretis viris DD. Fabritio Galletto, & Pompeo Antonino eiuſdem curiæ noſtræ Notariis teſtibus ad præmiſſa omnia & ſingula vocatis & rogatis

SANCTISS. D. N. D. Pii Papæ Quinti, Conſtitutio de extinctione officiorum Miniſtri, Vicarii, & Viſitatoris generalis in ordine Fratrum Tertii ordinis Sancti Franciſci, & de ſubmiſsione huius ordinis Miniſtro generali, & Prouincialibus Fratrum Minorũ de obſeruantia, cum reformatione dicti Tertii ordinis, & eius Domorum vtriuſque ſexus.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

EA eſt officii noſtri ratio, vt cum de cęteris Eccleſiæ nobis commiſſæ ordinibus, vel in ſua integritate continendis, vel ad inſtitutum reuocandis curam perpetuã capiamus, maiore tamen ſolicitudine eadem illa in Religioſorum ſodalitatibus requirimus, quos ideo Altiſsimus in ſuum ſibi ſanctuariũ ſegregauit, vt cæteros fideles viam doceant, qua & ipſi æternæ ſalutis beatitudinem conſequantur, itaque inter cæteras Religiones fratrum quoque Tertii ordinis Sancti Franciſci de pœnitentia nuncupati in Congregatione viuentium, ac Tribus votis ſubſtantialibus aſtrictorum ſtatus, nos commouet, vt ad illum reformandum ſtudia noſtra conferamus, quando nel ex tam multis quæ bonæ memoriæ Rodulphus Epiſcopus Oſtien. Cardinalis Carpenſis nuncupatus dicti ordinis protector Sedis apoſtolicæ auctoritate fretus in reparanda horum diſciplina præclare, & ſalubriter edidit, Religionem hinc parum admodum profeciſſe agnouimus. Proinde nos hac præcipua morbi cauſa ex propriorum Præſidentium, & aliorum Miniſtrorum negligentia, vel inſcitia comperta, in communem dicti ordinis ſalutem alia ratione intenti, De nobis attributæ poteſtatis plenitudine officia Miniſtratus & Viſitatoris generalis dicti ordinis perpetuo extinguimus, & abolemus, ac Miniſtrum, Viſitatorem, & Vicarium generalem eiuſdẽ ordinis officio, vſu, & exercitio omnimode interdicimus, edictoq; prohibemus ne ullus poſthac Miniſter, Vicarius, ac Viſitator generalis de dicto ordine habeatur. Cæterum vt deinceps ordo ipſe utiliorum Rectorum conſilio, & opera dirigatur, nos diuerſorum etiam prædeceſſorum noſtrorum ordinationes ſequentes, vniuerſos & ſingulos Fratres, Sorores, Profeſſos, & Cõuerſos, necnon Domos, Monaſteria, & loca uirorum, & mulierum, ac cuſtodias, & prouincias per vniuerſum orbem conſtitutas, gregemque ipſum vniuerſum Tertii ordinis vtriuſque ſexus Generali, & Prouincialibus Miniſtris ordinis Fratrum minorum de obſeruantia nuncupatorũ prout in eorum Prouinciis conſiſtunt, ita perpetuo ſupponimus, ut Miniſter generalis in vniuerſo ordine, Prouinciales uero ordinis minorum de obſeruãtia in ſuis quiſque prouinciis plenum ius, liberamque auctoritatem, ac in ſpiritualibus, & temporalibus iuriſdictionem omnimodam habeant, Domos omnes, ac Monaſteria, & loca quæcunque, necnon perſonas utriuſque ſexus, tam in capite, quam in membris uiſitandi, & corrigendi, uagantes, & quoſcunque alios puniendi, carcerandi, mutandi, transferendi, ordinibus, officiis, & adminiſtrationibus deponendi, excommunicandi, ſuſpendendi, interdicendi, & reſtituendi, ac etiam ſuper iis & cæteris omnibus ordinem ipſum, illiuſque domos, & perſonas utriuſque ſexus quomodolibet cõcernentibus, eorum tamẽ regulę prędictæ, & ſacris canonibus, ac præſentibus literis non cõtrariis ſtatuendi, mutandi, innouandi, & exequendi, quemadmodum illis eſt in ſuo proprio ordine attributum. Præcipimus igitur in uirtute ſanctæ obedientiæ uniuerſis, & ſingulis Fratribus, & Sororibus Tertii ordinis prædicti ubilibet conſtitutis, ut Generalem, & Prouinciales miniſtros ordinis fratrum minorum de obſeruantia, tanquam patres & ſuperiores ſuos, eorumque monita & mandata humiliter & deuote recipiant, & re ipſa adimplere procurent, alioquin cõtra-

dictores

dictores quoslibet, & rebelles ſententię, cenſuræ, & pœne quos quiſque ipſorum rite tulerit in eoſdem ipſo facto volumus ſubiacere. Pari quoque ratione eis Cardinalem protectorẽ fratrũ de obſeruantia in protectorem tribuimus, qui eam in eoſdem omnes curam & auctoritatẽ obtineat, quam alius quiſque pleniſſime hucuſque competitur habuiſſe. Statuẽtes præterea quod futuris omnibus capitulis prouincialibus fratrum Tertii ordinis huiuſmodi pro Viſitatorũ prouincialium & aliorum officiorum electione, fratrum diuiſione, & ſalubri cuiuſque Prouinciæ directione annis ſingulis celebrandis, aut Generalis, aut eius Commiſſarius, aut in cuius prouincia capitulum illorum habebitur, Prouincialis miuiſter ordinis minorum de obſeruantia huiuſmodi ſemper præſideat, aliter vero celebrata, ac omnia in eis decreta pro irritis habeantur. In ipſis autem Capitulis prouincialibus Viſitatorum prouincialium electio de idoneis fratribus Tertii ordinis huiuſmodi per ſecreta ſuffragia, & alias eo modo, quo de fratrum minorũ de obſeruantia prouincialibus celebretur, celebrata per Miniſtrum generalem prædictum ante omnia confirmetur. Hæc vero officia Annalia duntaxat eſſe, & in ſingulis capitulis prouincialibus prædictis reſignari debeant, ita vt lapſo primo anno illa vacare cenſeantur. Poterunt tamen ipſimet Viſitatores prouinciales rurſus in ſequentem annum, & finito, etiam in tertium, ſi idonei reperientur, eodem modo eligi & confirmari, ſed omnes ſuis huiuſmodi officiis quãdocunque perfuncti, demũ ad illa niſi tranſacto Sexennio nequeant reuocari. Ceterum omnes & ſinguli fratres, & ſorores Tertii ordinis huiuſmodi in ſua quiſque prouincia viſitatori ſuo tãquam ſuperiori in omnibus, quæ ſuis regularibus inſtitutis non aduerſantur, obediant. Omnes vero Viſitatores prouinciales huiuſmodi ſic electi tanquam vices getẽtes Miniſtrorum prouincialium ordinis fratrum minorum de obſeruantia, & illis ſubditi prędicandi, & docendi munus in ſingulis vtriuſque ſexus domibus, cõuentibus, & locis ſuæ cuiuſq; prouincię obire, eamq; in ſibi ſubditos fratres & ſorores iuriſdictionem quã ipſimet Miniſtri prouinciales ordinis minorum de obſeruantia obtinent, in omnibus & per omnia exercere, ac quandocunque opus erit confeſsiones omnium & ſingulorum fratrum, & ſororũ Tertii ordinis huiuſmodi per ſe vel alios ſuæ regulæ ſacerdotes idoneos audire, illoſque ab omnibus & ſingulis ſententiis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti aliiſque cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, necnon peccatis criminibus & delictis, dummodo talia non ſint propter quę Sedes apoſtolica merito conſulenda foret, in foro conſcientiæ duntaxat abſoluere, & pro commiſsis pœnitentiam ſalutarẽ iniungere, ac cum Clericis & Presbyteris eius ordinis ſuper irregularitate, ſi quam ſententiis & cenſuris huiuſmodi illaqueati miſſas, & alia diuina officia, non tamen in cõtemptum clauium, celebrauerint, vel alias ſeſe illis immiſcendo contraxerint, diſpenſare libere & licite valeant.

Ad hæc nullus omnino fratrum, & ſororum tertii ordinis huiuſmodi qui prædicta tria vota ſubſtantialia fecerint, etiam prætextu quorumcunque priuilegiorum diſpenſationum indultorum permiſſionum apoſtolicorum, aut etiam inueteratæ conſuetudinis voto repugnantis, ſeu quacunque alia cauſa proprium quicquam aut priuatum liceat obtinere, ſed omnia etiam priuatim, ac intuitu cuiuſcunque perſonæ donata oblata & conceſſa vbique communia & indiuiſa omnibus Religioſis eſſe debeant. Quicunque vero pecuniam aut aliam rem qualemcunque ſibi quacunque cauſa conceſſam prælato ſuo celauerit furti reus cenſeantur, & tanquam fur puniatur. Eam tamen diligentiam ſuperior cuiuſque domus adhibeat, vt de communi ipſius domus ſingulis iuxta exigentiam conſulatur. Pręterea Sorores dicti tertii ordinis in communi in domibus, monaſteriis, vel hoſpitalibus, aut alia congregatione viuentes, & dicta tria uota ſubſtantialia Religionis emittentes ſub perpetua clauſura maneant. Nulluſque frater aut confeſſor earum, uel quicunque prę latus ad domos, monaſteria, vel alia loca ſororũ huiuſmodi in communi & collegialiter viuentium, niſi quibus ex officio incumbit, & in caſibus neceſſariis a iure permiſsis, & tunc cum vno vel duobus ſociis prouectis, & honeſtis ingredi audeat, qui ſecus fecerit carceribus mancipetur, omnibusque adminiſtrationibus, & officiis deponatur. Ipſarum vero ſororum & omnes alii Confeſſores, & ſacri Concionatores, per Generalem uel prouincialem miniſtrum approbentur. In cæteris autem omnibus quæ ad religioſam vitam pertinent, illa prędicti fratres, & ſorores tertii ordinis obſeruare teneãtur, quæ a prædicto Rodulpho Epiſcopo, & protectore vigeſima octaua Aprilis, Anni Domini milleſimi quingenteſimi quadrageſimi noni fuerunt ordinata, ſubſtantiam totius huiuſmodi regulę maxime continentia, quam fœlicis recordationis Nicolaus PP. iiij. prædeceſſor noſter ad incrementum fidei catholicæ approbauit, ita tamen ut præſentibus nullatenus aduerſentur, quæcunque vero dubia in eis contigerit exoriri, illa omnia Generalis, & prouinciales miniſtri ordinis minorum huiuſmodi debeant declarare, quorum declarationi & determinationi eorum regulæ, & præſentibus non contrariæ ſtari debeat. Ac decernentes præſentes literas de ſurreptionis uel obreptionis uitio ſeu intentionis noſtræ defectu nullo unquam tempore notari ſeu impugnari poſſe, aut debere, nec aduerſus eas, & in eis contenta quæcũque reſtitutionem in integrum, aut reductionem ad terminos Iuris, vel aliud quodcunque gratiæ, ſeu iuſtitiæ remedium quiſquam impetrare, uel etiam ab aliis impetraro, aut Motu proprio conceſſo uti ualeat ex quauis cauſa quãtumlibet rationabili, ac omnia & ſingula præmiſſa aliquibus eiuſmodi ordinis ſtatutorum, aut qui-

buſuis

buſuis aliis reuocationibus,ſuſpẽſionibus,limitationibus,& aliis cõtrariis diſpoſitionibus ge-
neralibus,uel ſpecialibus per quoſcũq; Roman. Pontifices ſucceſſores noſtros pro tẽpore fa-
ctis nõ cõprehẽdantur, ſed ſemper ab illis excepta ſint,Sicq; per quoſcũque Iudices quauis au
ctoritate fungẽtes,etiã cauſarũ Palatii apoſt. Auditores , ac S. R. E. Card. etiã de Latere Lega
tos in quauis cauſa,& inſtãtia, ſublata eis,& eorũ cuilibet quauis aliter iudicãdi,& interpretã-
di facultate,& auctoritate iudicari,& diffiniri debeat, Necnõ irritum,& inane quicquid ſecus
ſuper iis per quoſcũque quauis auctoritate etiã ꝓtextu priuilegiorũ,facultatũ, diſpenſationũ,
& indultorũ apoſtolicorũ,quæ quoad hoc penitus abolemus, aut quouis alio q̃ſito colore ſcien
ter, vel ignoranter cõtigerit attẽtari. Inſuper vniuerſis,& ſingulis fratribus,& ſororib' tertii or
dinis hmõi,eorũq; domibus, monaſteriis,& locis oĩa,& ſingula priuilegia,indulgẽtias,diſpenſa
tiones,& indulta apoſtolica fratribus,& ſororib' dicti ordinis minorũ de obſeruãtia, etiã quo-
ad Sacramentorũ eccleſiaſticorũ adminiſtrationẽ,& receptionẽ quõlibet cõceſſa,& cõcedẽda
quæcunq; ſint,& fuerint,præſentibus tamẽ nõ repugnãtia,ita vt illis oĩbus & ſingulis pariformi-
ter,& æque principaliter vti potiri & gaudere libere, & licite valeant cõcedimus,& indulgem'.
Ceterũ oĩbus & ſingulis fratribus,& ſororib' tertii ordinis hmõi diſtrictius iniungim', vt ꝑſen-
tes noſtras literas humiliter recipiãt,& quęcũq; in eis expreſſa,ac ꝑ eas ſtatuta,decreta,& man
data ſunt,alia deſup a nobis nõ expectata iuſsiõe,aut mẽtis noſtræ declaratione firmiter cuſto
diant,& in oĩbus ſtudioſe obedire procurẽt. Quin etiã dilectis filiis noſtris Carolo tt. S. Praxe
dis Presbytero Cardinali Borromeo nũcupato dicti ordinis protectori,& illius Miniſtro gene-
rali ꝑ apoſtolica ſcripta mãdam',vt ipſi uel eorũ alter eaſdẽ præſentes,ac quicquid ꝓ earũ exe-
cutione & obſeruatione in dictis futuris capitulis prouincialib',vel etiã extra illa ab generali,
& prouincialibus miniſtris ordinis fratrũ minorũ de obſeruãtia hmõi ſtatuetur,ordinabitur,&
decernetur,in oĩbus domibus,monaſteriis,& locis virorũ,& mulierũ,ac ab oĩbus & ſingulis fra
tribus,& ſororib' tertii ordinis hmõi inuiolate faciãt per ſe,vel aliũ,ſeu alios obſeruari, Cõtra-
dictores quoslibet,& rebelles,ac etiã proteſtãtes,& reclamãtes,eiſq; auxiliũ, cõſiliũ, vel fauo-
rem publice,vel occulte,directe,vel indirecte quouis quæſito colore vel ingenio præſtantes tã
eccleſiaſticos quã Laicos cuiuſcunque dignitatis,gradus,ordinis,uel cõditionis fuerint , ꝑ ſen-
tentias,cẽſuras,& pœnas eccleſiaſticas cęteraſq; iuris,& facti remedia opportuna appellatiõe
poſtpoſita cõpeſcẽdo,legitimiſq; ſuper his habẽdis ſeruatis proceſsib', ſentẽtias,cẽſuras,& pœ
nas prædictas etiã iteratis vicibus aggrauãdo,inuocato etiã ad hoc ſi op' fuerit auxilio brachii
ſæcularis. Nõ obſtantibus noſtra de non tollendo iure quæſito,& piæ mem. Bonifacii PP. viij.
etiã prędeceſſoris noſtri de vna,& in Cõcilio generali edita de duabus dietis,aliiſq; Cõſtitutio
nibus & ordinationibus apoſtolicis, Necnõ tertii ordinis illiuſq; domorũ, & etiã mulierũ mo-
naſteriorũ prædictorũ iuramento,cõfirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis
ſtatutis,& cõſuetudinibus,priuilegiis quoq; indultis,& literis apoſtolicis illis,eorũque ſuperio-
ribus,& perſonis ac eorũ ſingulis per quoſcũque Romanos Pont prædeceſſores noſtros,ac nos
& ſedẽ apoſtolicã,etiã per modũ ſtatuti perpetui , ac initi,& ſtipulati contractus , ac alias ſub
quibuſcunque tenoribus , & formis,ac cũ quibuſuis clauſulis,& decretis in genere,& in ſpecie
conceſſis,confirmatis,ac etiã aliis reformationibus quotieſcunque,ac quocũque tempore fa-
ctis,& promulgatis,etiã Mare magnũ, & Bulla aurea nuncupatis , ac quibuslibet aliis indulgẽ
tiis,& exemptionibus apoſtolicis ſpecialibus,& generalibus quorũcunque tenorũ exiſtãt,ꝑ quę
præſentibus non expreſſa , uel totaliter non inſerta effectus earũ impediri valeat quõlibet vel
differri,& de quibus quorũque totis tenoribus habẽda ſit in noſtris literis mẽtio ſpetialis. Quæ
omnia contra earũdem præſentium tenorem nolumus cuiquã in aliquo ſuffragari. Per prædicta
tamen nõ intendimus reformationi fratrũ,& ſororũ Tertii ordinis hmõi in Hiſpaniarũ Regnis
conſtitutis in aliquo præiudicare , quo minus literę noſtræ deſuper æditæ,& quæcunque illarũ
vigore pro rerum,locorum,& perſonarũ qualitate,& exigẽtia facta ſunt præſentibus non cõfor
mia poſsint quoquo modo impediri,vel retractari . Denique volumus quod ipſarũ præſentiũ
exempla etiã impreſſa,dictiq; pro tẽpore exiſtentis Protectoris,aut Miniſtri generalis,uel pro-
uincialis ſigillo,& Secretarii cuiuſuis eorũ, uel Notarii publici manu obſignata eandẽ illã fidẽ
ubique locorum in iudicio & extra illud faciãt,quam ipſæ præſentes ſi forent exhibitæ,uel oſtẽ-
ſæ . Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ extinctionis, abolitionis, prohi-
bitionis , ſuppoſitionis,tributionis, cõceſsionis,interdicti,ſtatuti,indulti,præcepti,decreti, mã
dati,iniunctionis,intentionis,& voluntatis infringere,vel ei auſu temerario contraire. Si quis
autẽ hoc attentare præſumpſerit , indignationem omnipotentis Dei,ac beatorum Petri & Pau
li apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum , Dat. Romæ apud ſanctum Petrum , anno Incarna
tionis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo , quinto Non. Iulii , Pont. noſtri
anno tertio.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Regeſtrata apud Cæſarem Secretarium.

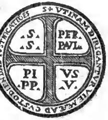
S. D. N. D. Pii Papæ Quinti, Extenſio Conſtitutionis Bonifacii Papæ viij. quæ incipit Fœlicis, ad ſcientes & non reuelantes eos qui uſtendunt S. R. E. Cardinales.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

INfœlicis ſeculi pericula miſerati, dolorem comprimere non valemus, quod nefarii homines, iuſtorum ſanguinem ſitientes, ad illorum quoque perniciem infeſtiore animo incumbant, quos Spiritusſanctus membra cõſtituit præcipua Eccleſiæ Dei, quã ſuo ſibi ſanguine acquiſiuit. Magna igitur ratione poſt alios fœl. recor. Bonifacius PP. viij de fratrum ſuorum conſilio, perpetua conſtitutione ſanciuit, vt ſi quis S. R. E. Cardinalem fuerit hoſtiliter inſecutus, aut percuſſerit, aut ceperit, aut mandauerit id fieri, ſociusue fuerit facientis, factumue ratum habuerit, ſeu dederit conſilium, vel fauorem, aut receptauerit, aut defenderit ſcienter eundem, tanquam læſę maieſtatis reus, perpetuo ſit infamis: & præterea diffidatus, bãnitus, & inteſtabilis: Omnia eius ædificia ruinæ perpetuæ ſubiaceant, nullus ei debita reddere, nullus ei in iudicio reſpondere teneatur, bonis omnibus fiſco, vel reipublicæ applicatis: Idem etiã feudis, beneficiis, & officiis ſpiritualibus, & temporalibus ſit ipſo iure priuatus, ſed & ipſe inſectans excommunicationis ſententiam incurrat, quam ſolus Ro. Pont. excepto mortis articulo, valeat relaxare. Sed ne hęc quidem conſtitutio, propter abdita conſceleratorum conſilia, omnino ſatis eſſe noſcitur ad huiuſmodi ſacrilegia amplius prohibẽda. Qui enim alicui vim inferre ſibi proponunt, id ſecreto, in occulto vt maxime machinantur: veluti impium illud facinus indicat in perſonam dilecti filii noſtri Caroli tituli ſanctæ Praxedis presbyteri Cardinalis Borromæi Eccleſiam Mediolanenſem ſanctiſsimis inſtitutis ſtudioſe informantis proxime attentatum. Quę res nos grauius commouet, vehementiuſque excitat omnia exquirere, vt nobiliſsimæ corporis noſtri partes vndique protegantur. Quibus enim præſidio erimus, quibus ſuppetias afferemus, quos denique tutabimur, ſi templi dei baſes, ſi clariſſima Eccleſiæ lumina, ſi ſpeciales filios, qui pro animabus populorum, pro fide, pro iuſtitia, pro vnitate peruigilant, inultos deſeramus? Itaque ſanctioni prædictæ de ſimili fratrum noſtrorũ cõſilio adiicientes, Statuimus, vt quiſquis, etiam a nudo conſilio, aut ſimplici fauore, aut omnino a ceteris prædictis alienus, quempiam, aut horum adminiſtrorum, vel conſciorum coniurationis, ſiue conſpirationis, aut commiſſi, committendiue criminis in perſonam Cardinalis, illorumue fautorum, receptorum, vel occultatorum, ſiue ex renunciatione ſibi protinus vel per interpoſitam perſonam, aut literas facta, cognouerit, ſiue ex ſcripturis, cœtu, conatu, concurſu, inſidiis, aliiſue ſignis, & indiciis qualemcunque ſcientiam habuerit, vel etiam coniecerit, quiue horum quicquam intellexerit, quantumcunque res alias occulta ſit, quamprimum id Ro. Pont. ſi in curia fuerit, ſin autẽ ordinario loci, vel ſi Cardinalis ipſe ordinarius exciterit, propinquiori Epiſcopo, etſi crimẽ nõdum commiſſum fuerit, etiam ipſi Cardinali properet reuelare. Quicunque vero etiã non ſubditus, & omnino extraneus defecerit, cuiuſcunque dignitatis fuerit, prædicto ſit excommunicationis laqueo innodatus, pariterque maieſtatis reus infamiam, & omnes pœnas prædictas eo ipſo incurrat. Eadem nihilominus conſtitutione quoad reliquas eius partes, ac cæteris omnibus ſanctionibus canonicis, & ciuilibus, ad talium coercionem editis, in ſuo robore duraturis. Porro ſi quis ad ſanitatem reuertens, rem adhuc incognitam retexerit, omni noxa penitus liberetur. Ceterum loci ordinarius ſecreto curet caſum ad ſe delatum, prædicto Põtifici primo quoque tempore nuntiare, & interim rem omnem ab ſtirpe exquirere, & ſi neceſſitas tunc poſtulet, ſeculare quoque brachium adhibere. Sed ne quiſquam horum ignorationẽ valeat excuſare, iubemus præſentes valuis Eccleſiæ ſancti Ioannis Lateranenſis, & baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, vbi publicabuntur appendi, eiſque detractis earum exempla eo in loco relinqui, & ea pariter ab omnibus locorum ordinariis in ſuis eccleſiis, lociſque inſignibus promulgari. Quia uero difficile nimis eſſet ipſas præſentes, quocunque illas opus erit perferre, Volumus earum exempla etiam impreſſa, Notarii publici manu, & Prælati eccleſiaſtici, eiuſue curiæ ſigillo obſignata, eandem illam prorſus fidem in iudicio, & extra illud ubique gentium facere, quam ipſæmet præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ uel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ adiectionis, ſtatuti, iuſsionis, & voluntatis infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, quartodecimo Kal. Ianuarij, Pontificatus noſtri anno quarto.

✠ Ego

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

✠ Io. Card. Moronus Epiſcopus Portueñ.
✠ Chriſtoforus Card. Madrucius Epiſ. Pręñ.
✠ Otho Truchſes de Vald. Eps. Card. Alb.
✠ Ego A. Card. Far. Eps Tuſc. Vicecancel.
✠ Ego Io. B. Cicada Eps Sabin. Car. S. Cle.

✠ Ego. Io. Card. Vrbinus.
✠ Ego Io. Car. Policianus.
✠ Ego Scipio Card. Piſarum.
✠ Ego Ia. Card. Sabellus.
✠ Ego Io. Ant. Card. Sancti Georgii.
✠ Ego Phi. Card. Burdeſius.
✠ Ego A. Card. Granuelanus.
✠ Ego F. Card. Paccieco de Toledo.
✠ Ego M. Ant. Card. Amulius.
✠ Ego Hier. Card. de Corrigio.
✠ Franciſcus Card. de Gambara.
✠ Ego Hip. Card. Ferrarien.
✠ Ego Ind. Aualus Card. Arag.

✠ Ego P. Card. de S. Cruce.
✠ Ego Z. Card. Delphinus.
✠ Ego Io. Fran. Card. Comendonus.
✠ Ego Marcus Ant. Card. Bobba.
✠ Ego Hugo Boncompag. Card. S. Sixti.
✠ Ego Alexander Card. Sfortia.
✠ Ego Flauius Card. Vrſinus.
✠ Ego A. Card. Cribellus.
✠ Ego Guido Card. Vercellen.
✠ Ego B. Card. Lomellinus.
✠ Ego Guliel. Card. Sirletus.
✠ Ego F. M. Bonellus Card. Alex. Camer.
✠ Ego F. Card. Alciatus.

✠ Ego Hier. Card. Simoncellus.
✠ Ego Fer. Card. de Medicis.
✠ Ego Io. P. Card. ab Eccleſia.
✠ A. Card. Carafa.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo, ſeptnageſimo, indictione xiij. die v. Ianuarii, Pontificatus ſanctiſs. in Chriſto patris, & domini noſtri domini Pii diuina prouidentia Papæ V. Retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Eccleſiæ ſancti Io. Lateraneñ. & Baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Cãpi Floræ vt moris eſt per nos Iulium Parinum & Io. Bornotum S. D. N. Papæ Curſores dimiſsis in omnibus ſupradictis locis earundem literarum copiis impreſsis affixis.

Io. Gerardi Magiſter Curſorum.

CONSTITVTIO S. D. N. Pii PP. V. Ne in popularibus concionibus diſputetur de Conceptione glorioſæ Dei genetricis Mariæ, qua & innouantur quæ deſuper per ſe. re. Sixtum Papam iiij. & ſacrum Tridentiuum Concilium ſtatuta fuerunt.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

SVper ſpeculam Domini, viribus licet exiguis, conſtituti, prophetæ ſolicitudinem imitantes, die noctuq; ad diuerſos Eccleſiæ ſtatus noſtræ mentis aciem intendimus, ſtudioſe prouidentes, vt communi Domino ab omnibus gradibus fideliter ſeruiatur, ac illis maxime, quibus digniora miniſteria diuini ſpiritus fauore credita ſunt, inter quos diuini verbi prædicatores adnumerandos eſſe nemo dubitare poterit, qui ſi eorũ munus ab ipſo Domino conſecratum, apoſtolis præcipue iniunctum fuiſſe animaduerterent, qui ſi ade pro gradu digne fungerentur, euangelizantes pacem, annunciantes bona, prædicantes ſalutem, non ſolum vox eorum dulcis verum & ſpecioſi pedes viderentur, & fraternæ ſalutis vberes fructus referentes, multam fiduciam haberent in die Domini. Verum quod neque ſine animi dolore accepimus, nec referre

V poſſumus

poſſumus; quidam diuerſorum ordinum regulares, Clericique ſæculares, omiſsis quæ diuinæ maieſtatis gloriam, & ſanctiſsimæ Dei genitricis, aliorumque diuinorũ venerationem, atque fidelium pietatem, promouere poterant, quod Apoſtolus in quibuſdam arguit, languent circa quæſtiones, & pugnas verborum, ex quibus oriuntur inuidiæ, & contentiones, ceteraque vitiorum monſtra, potiſsimum vero cum de glorioſæ Virginis Mariæ Conceptione ſermo inciderit, tam pertinaciter pro alterutra parte cõtendunt, ac ſi de illis dogmatibus eſſet, quæ corde credere ad iuſtitiam, ore confiteri ad ſalutem neceſſarium eſt. Quibus illud prophetæ cõuenire videtur, dicunt, ait Dominus cum ego non ſim locutus, cum Sancta Romana Eccleſia omnium Eccleſiarum magiſtra, & doctrix diſciplinæ de ea re hucuſque nõ definierit, nemo abſq; temeritate, præiudicare, vel alterius partis ſententiam damnare poteſt, & quaſi deſint præclariſsima inuẽtricis gratiæ merita, quæ angelica quidẽ lingua ſatis digne referri nõ poſſunt, & cũ ex illo uberrimo fonte, puteoq; aquarum viuentium, non poſſint ſaluberrimas haurire aquas, quibus fidelis populus, magna cum vtilitate, atque dulcedine, reficeretur, ad diſſipatas Ciſternas occurrunt, ſtultas ſcilicet, & ſine diſciplina quæſtiones, quæ generãt lites, quas nec frequẽs multitudo intelligere, nec viri ſapientes, qui capiunt, vtiliter percipere valent, præſertim quoniam, vt experimento didicimus ipſorum concionatorum qui ad quæſtiones huiuſmodi proponendas facilius erumpere ſolent, maior numerus materiæ difficultatem prorſus ignorantes, neque intelligentes, quæ loquuntur, aut de quibus affirmant, ſimplicium animos, indiſcretæ deuotionis obtentu, vel potius loquacitatis, & oſtentationis effectu, ad tumultus, & ſimultates concitant, quos tumultuantes atque diſsidentes cõponere, ſedareque potius oportebat. Cumque paruulis in Chriſto lac infundere, prouectis ſolidum cibum apponere deberent, dum in huiuſmodi controuerſiis interminatis verſantur, omnibus vbera proferunt arentia, quod non abſque maledictionis nota legimus in propheta. Nos igitur qui prædeceſſorum noſtrorũ ſaluberrima decreta pro viribus ſalua eſſe cupimus, potiſsimum illa quæ ſacroſancta ſynodo Tridẽtina denuo ſunt confirmata, liberam cuique facultatem relinquentes opinandi huius cõtrouerſiæ quamlibet partem, prout vel magis piam, uel magis probabilem eſſe iudicauerit. Prædictorũm igitur, concionatorum, aliorumq; cõtentioni, atque temeritati, populorumque ſcandalis occurrere ſtudentes, Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſtatutum fel. re. Sixti iiij. Prędeceſſoris noſtri, ſuper ea re, quod a pręfata ſynodo innouatum eſt (illud præſentibus, ac ſi de verbo ad verbum eſſet inſertum, pro plene & ſufficienter expreſſo, & inſerto habentes) apoſtolica authoritate tenore præſentium cõfirmamus, & approbamus, atque vt deinceps efficacius a cunctis obſeruetur perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, ac per apoſtolica ſcripta mãdamus, quatenus nemo cuiuſcunque ordinis, gradus, conditionis, uel dignitatis exiſtat, in popularibus concionibus, uel vbicunque promiſcua virorum, & mulierum multitudo cõuenire ſolet, de huius controuerſiæ alterutra parte diſputare, rationibus, vel doctorum auctoritate aſſerẽdo propriam ſententiam, & contrariam refellendo, aut impugnando, vel de hac ipſa quęſtione, cuiuſuis pietatis, aut neceſsitatis prætextu vulgari ſermone ſcribere, uel dictare præſumat. Qui contrafecerit, ſuſpenſionis pœnam a diuinis abſque noua declaratione ipſo facto incurrat, ſi modo fuerit in ſacris conſtitutus, & quocunque præterea gradu ſiue dignitate, vel adminiſtratione fungatur, illis omnibus ſit ipſo iure priuatus, & ad eadem vel ſimilia munera obtinenda, uel obeunda perpetuæ inhabilitatis cenſuræ ipſo etiã facto ſit obnoxius, ſuper quibus niſi a Romano Pontifice pro tempore exiſtente diſpenſari, ſiue abſolui non poſſit. Et nihilominus aliis pœnis, ſi opus fuerit a proprio prælato pro delicti menſura infligendis ſubiiciatur, prout ſubiicimus. Cæterum quandiu per apoſtolicam ſedem altera pars diffinita non fuerit, oppoſitaque ſententia cõdemnata, liceat viris doctis in publicis Academiæ diſputationibus, ſiue generaliũ, aut Prouincialium Capitulorum, vel vbi alias interſunt, qui rem capere poſſunt, nec ſcandali ulla ſubeſt occaſio, de illa quæſtione diſſerere, & argumentis vtramlibet partem, uel aſſerere, uel impugnare, dum tamen neutra, veluti erronea prędiudicetur, ſeruenturque illa omnia, quæ a dicto Sixto prædeceſſore noſtro ſtatuta ſunt, quorum ſingula, ut præfertur, etiam quantũ ad alias pœnas, duximus innouanda, & innouamus per præſentes. Vt autem hæc noſtra Conſtitutio, & præmiſſa omnia ad eorum omnium, quorum intereſt, notitiam congruentius peruenire poſſint, in uirtute ſanctæ obedientię, & ſub pœna ſuſpenſionis ab ingreſſu eccleſiæ etiam eo ipſo incurrenda, ſi in his, quæ mandamus exequendis ſe negligentes exhibuerint, præcipimus, & mãdamus omnibus & ſingulis locorum ordinariis, ac eorundem Vicariis ſuffraganeis, & officialibus quibuſcunque, & aliis ſingulis ad quos quomodolibet ſpectat, & pertinet, quatenus huiuſmodi noſtram conſtitutionem ſingulis ſuæ diœceſis uel diſtrictus Prædicatoribus, & aliis quibus expedire iudicauerint, opportune inſinuent, & publicent, ac inſinuari & publicari faciãt. Et ne quis in poſterum quoquomodo ignorantiam de præmiſſis poſsit prætendere, aut ſe contra præmiſſa valeat excuſare, Volumus, & ſimiliter eadem authoritate decernimus, & mandamus, quod præſentes literæ per aliquos ex noſtris Curſoribus in Baſilicarum ſancti Ioannis Lateranenſis, ac principis Apoſtolorum, & Cancellariæ Apoſtolicæ ualuis, ac in acie Campi floræ

de Vrbe

Digitized by Google

de Vrbe de more publicentur, & affigantur, & illis inde amotis remaneant in eiſdē locis earūdem exempla affixa, quæ publicatio, & affixio, ita omnes ad quos ſpectat afficiat & arctet, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſuis perſonis etiam quantumcunque qualificatis, & in quacunque etiam Cardinalatus, Patriarchali, Archiepiſcopali, & quauis alia dignitate, & honore conſtitutis, etiam quod interdici, ſuſpendi, vel excōmunicari nequeant, quomodolibet conceſsis, quæ eis contra præmiſſa in aliquo ſuffragari non poſſe decernimus, Cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus inſuper, & decernimus quod præſentes vim perpetuæ & irretragabilis conſtitutionis obtineant, & quod illarum tranſumptis etiā impreſsis manu alicuius Notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus litteris adhiberetur, ſi oſtenſæ, vel exhibitæ forent, Regula Cancellariæ noſtræ Apoſtolicæ quacunque in contrarium diſponente, non obſtante. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, approbationis, ſtatuti, ordinationis, mandati, ſubiectionis, innouationi, ſpræcepti, voluntatis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationē omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, pridie Kal. Decembris, Pontificatus noſtri anno quinto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

ANno a natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, indictione decima tertia, Die vero ſeptima menſis Decembris, Pontificatus ſanctiſs. in Chriſto patris & Domini noſtri Domini Pii diuina prouidentia Papæ quinti, anno quinto, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt in baſilicarum ſancti Ioannis Lateranenſis, & principis apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ apoſtolicæ valuis & aciæ Campi Floræ dimiſſis illarum copiis affixis per nos Ioannem Andream Panizam, & Petrum Aloyſium Gaytam, prælibati S. D. N. Papæ Curſ.

Camillus Cherubinus Magiſter Curſorum.

S. D. N. Pii Papæ Quinti Reformatio Tribunalis Auditoris Cameræ.

MOTV proprio &c. Inter illa quæ in ſingulis in Vrbe Curiis, & officiis emendāda, ſeu rectius diſponenda decreuimus, hæc de Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalis Auditoris officio, ac Tribunali ſeorſum ab vniuerſali reformatione Apoſtolica auctoritate perpetuo ſtatuimus, & ordinamus; quæ & ab Auditore, & ab eius Locumtenentibus, Curiæque ipſius iudicibus, & Notariis exactiſsime ſeruari præcipimus.

In primis, ne quiſquam ex confeſsione debita procuratore ſuo ad id in ipſamet obligatione in poſterum conſtituto in iudicio, vel alibi facta condemnetur; niſi idem etiam procurator ad defendendum in iudicio fuerit conſtitutus; & ipſe cum conſtitueretur, defendendi onus huiuſmodi ſponte præſens acceptauerit.

Neue quiſquam ratione ſui conſenſus in contractu, ſeu quaſi contractu, aut alias in iudicio vel extra iudicium per ſe, vel alium quocunque modo, etiam in ſuſceptione, quā uocant, cenſurarum, de cætero præſtiti, pure, aut ſub conditione, aut in diem cenſuris Eccleſiaſticis innodetur, aut innodatus declaretur.

Quinimmo nec procuratoris, ad confitendum debitum, conſtitutio, in ipſa debiti obligatione, niſi & ad defendendum vna conſtituatur, & ipſe defendendi onus acceptet, vt præfertur; nec cenſurarum conſenſus, aut ſuſceptio hmōi vſquam recipiatur vel admittatur, ſiue etiā deſcribatur, neque de his quiſquam rogetur, etiam in Cameralis obligationis formula, ſiue principaliter, ſiue incidenter: neque iudicium vllum, aut ulla executio inde fiat, aut decernatur.

Excipimus autem ab his, quæ de confeſsione debiti, & procuratoris ad id conſtitutione, ſupra ſtatuimus, obligationes, quæ de rebus ac iuribus ad cameram Apoſtolicam pertinētibus factæ iam ſunt, aut in poſterum fieri oportuerit, in quibus quo ad huiuſmodi confeſsionem, & conſtitutionem, liceat illud diem fieri, quod hactenus eſt obſeruatum.

Quod ſiquando aliqui ſeipſos in Vrbe efficacius obligare voluerint, vt in exactionibus laborandum non ſit, quas pro commodiori hominum commercio faciles eſſe expedit: poterit Index parti præſenti, & ſe obliganti præcipere; vt die certa tunc ſtatuēda ſoluat; monēs, quod ſi ea die ſponte non ſoluerit, nulla exinde facta perſonali citatione, ſed præuia tantum vnica dilatione, quæ per affixionē locis conſuetis intimabitur, ad executionē contra ipſum procedet, & in ſubſidium, vbi executio realis, perſonaliſue facile fieri nō poterit, in ipſum tanquā contumacem, contemptoremq; ſui præcepti, excōmunicationem decernet. Hæc tamen, quo ad excōmunicationem monitio, vbicunque facilis futura eſſet, executio non adhibeatur.

V a Cum

Digitized by Google

Cum autem pręſctipta dies ceſſerit: ea diſtinctio ſeruetur, vt ſi obligatio, vel in Vrbe erit cōtracta, vel in Vrbe ſit ſoluenda, ſola intimationis affixio prædicta ſufficiat. Si vero extra Vrbem & obligatio contracta, & ſolutio deſtinata fuerit, non alitet ad executionem procedatur, niſi facta legitime debitori intimatione dilationis huiuſmodi.

Rutſus, vbi in obligatione extra Vrbem facta, pariter ſolutio extra Vrbem deſtinata fuerit, prætet dictam dilationem, detur etiam alia, pro loci diſtantia, intta quam docere poſsit, & debeat debitor ſe ſoluiſſe.

Quod ſi patti petenti, ac debitum agnoſcenti, danda videbitur aliquando longiot aliqna dilatio ad ſoluendum (intra quam nullum omnino mandatum, aliudue executionis genus relaxari potetit) ea erit dierum triginta, aut ſaltem viginti arbitrio Iudicis: qni pro debitoris qualitate, & debiti ſumma, vtrum voluerit de prædictis terminis eliget.

Qua in te illud obſeruetur, vt ſi fotte poſt decretum, & relaxatum, atque etiam actoti a Notario traditum mandatum executiuum, viſum fuerit Iudici dilationem hanc concedere: non alio poſtea indicio, aut etiam mandato, opus ſit actori, ſi teus intra dilationem ipſam nō ſoluerit, ſed eodem illo, quod antea traditum, aut relaxatum, ſiue dectetum fuerat executionem ſuam proſequatur.

Sed & in omnibus, quæ aliter quam cum ſupradictis pręcepto, & monitione vbicunque locorum factę fuetint obligationibus, & alias ſemper, illud omnino ſeruetur: vt ad excommunicationem cuiuſquam non deueniatur, niſi cuius fuerit erga Iudicem contumacia: ipſo etiam, nec tanrum procuratote ſno, quamuis ſpecialiter conſtituto, prius legitime citato.

Verum ſicuti antea, eatum quæ in forma Cametæ erant obligationum, ita & harum, quæ futuræ ſunt, pro illis iudicium, ſiue cognitio, & executio in vrbe ad Auditorem Cametæ ſolū ſpectet in vniuerſum, iuxta ſuas facultates. Romanos tamē debitores laicos, liceat creditotibus etiam in Curia capitolii conuenire iuxta ptiuilegia Populo Romano conceſſa. Quo vero ad clericos, tatione originis, vel beneficii Romanos, locus ſit præuentioni intet ipſum Auditotē, & noſtrum in Vrbe Vicarium.

Cæterum idem Auditot appellationes non aliter audiat, ſiue admittat, qnam ſi exhibita fuerit Notario in actis ab appellante fides publica, ſeu publicum inſtrumentū ſententiæ, a qua extitit appellatū, eaque ſit diffinitiua, vel vim habeat diffinitiuæ; neque alitet earum tatione inhibeat, quam inſerto in litetis inhibitionis toto fidei, ſeu inſtrumenti huiuſmodi tenore.

Quare Iudices a quibus appellari continget, eorumqne Notarii fidem ſeu inſtumentū huiuſmodi partibus petentibus, & debitam Notariis mercedem ſoluentibus tradent in tempore: alioquin Iudices officio iudicandi, Notarii exercitio notariatus tandiu ſuſpenſi ſint, donec appellanti omnia damna, & intereſſe propterea paſſa ab ipſo Auditore extraiudicialiter æſtimanda, reſarſerint. Et nihilominus facta ab appellante fide de ſua petitione, & iudicis, ſiue Notarii denegatione, idem Auditor inhibere, & in cauſa procedete poſsit.

Literas apoſtolicas, quibus certus, qui pet ſeipſum procedat, executot pręſcriptus eſt, nullo modo exequatur: ſed & omnes prætetea, in quarum executione pars vocanda fuerit, nō aliter exequatur, quam ſeruatis, pro rerum contingentia, conſtitutionibus fæl. rec. Bonifacii Papæ viij. prędeceſſoris noſtri, de vna, & Concilii generalis de duabus dietis, niſi ipſis conſtitutionibus derogatum fuerit expreſſe in literis, quæ fuerint exequendæ, ſed & tunc, ne quemquam extra diœceſim vltra tot dietas euocet, quot in ipſis literis expreſſum erit, neue alijs vices ſuas committat, vel ſubdeleget, quam conſtitutis in dignitate eccleſiaſtica, aut cathedralium ecclesiarum Canonicis.

Exceptis literis penſionum, quatum ſolutio in Romana Curia deſtinatur, & his omnibus, quibus ipſe nominatim executor præſcriptus fuerit: his enim caſibus poſſit ad ſe vndecunque, & quocunque partes euocare.

Monitoria generalia, vulgo, Significauit, appellata, quæ ſcilicet ut aliqnid reueletur, ſeu teſtituatur, uel probetur, cum cenſuris eccleſiaſticis publicari ſolent: nullo modo decernat, ſiue expediat.

Similiter nihil ſine ſpeciali noſtra cōmiſsione decernat, aut faciat, aut mandet: quod Epiſcopos, aut alios locorum ordinarios impedire poſsit, ne ad executionem decretotum ſacri Cōcilii Tridentini, correctionemque morum libete procedant.

Ab omnibus autem & ſingulis iis, quæ ad eius iutiſdictionem ſecundum præmiſſa pertinere nolumus, uſque adeo abſtinear, ut neque monitotia, neque citationes, neque inhibitiones, neque ſeqneſtra, neque mandata de manutenendo, neque alind quicquā quocunque ſub prætextu, ſuper iis aut ipſe decernat, aut ab aliis decreta tenocet: & pariter eius Notarii nihil omnino expediant, aut etiam ſcribant, ſub pœna amiſsionis officii.

In cauſis neto ſui fori ciuilibus, etiam in qnibus ſummarie, & ad inſtar beneficialium procedendi, ei conceſſa eſt facultas: nunquam omnino ad pœnas cōtumaciales deueniat, ſed potius receptis probationibus ad negotium principale ſpectantibus, datoque cōpetenti termino parti abſenti, demum ſuper his ſeruatis ſeruādis diffinitiue pronūciet, etiā ſine litis conteſtatione.

Mandata

Mandata de manutenendo nunquam niſi parte legitime citata, & compendioſa, ac ſummaria cauſæ cognitione adhibita, decernat.

Idem & in ſequeſtris ſeruetur, niſi aliqua ratione timendum ſit, Iudicis arbitrio, de ſuſpicio ne fugæ, vel bonorum dilapidatione.

Ne autem contingat, vt abſentes, & in remotiſsimis ab urbe partibus degentes, ſi ob prætenſum aliquod crimen moneantur ad perſonaliter comparendum, deinde inculpabiles reperti, maxima itineris incommoda & diſpendia, nulla ſua culpa paſsi ſint, neminem poſthac extra Italiam exiſtentem ad comparendum perſonaliter moneat, niſi facto verbo nobiſcum, de quo verbo habito fiat mentio in literis monitoriis.

Poſtremo Notarii nihil unquam cuiuſuis generis ſcripturæ ad iudicium pertinentis, quod extra Curiam mittendum ſit, expediant, & parti tradant: niſi cum ſubſcriptione Auditoris, uel eius Locumtenentis.

Circa impenſas autem, quæ a partibus pro ſcripturis, & expeditionibus faciendæ ſunt, ultra ea quæ in uniuerſum in omnibus Curiis obſeruari uolumus, infraſcripta ſpecialiter in eadem Curia Auditoris, etiam in cauſis pendentibus obſeruentur.

In cauſis quæ ordinarie ſecundum Auditoris facultates in eius tribunali introductæ fuerint uel introduci potuerint, ſiue poſt cœptam cauſam ſuperueniat commiſsio, ſiue ante impetrata ſit, ſiue in prima, ſiue in vlteriori inſtantia, nulla in re augeat impenſam; ſed quo ad hoc habeatur ſemper cauſa pro ordinaria, ita ut etiam ratione ſententię, neque Notarii, neque Iudices, quicquam propterea accipiant, ultra id, quod accipere potuiſſent, ſi commiſsio non adeſſet.

Siue igitur adſit commiſsio, ſiue non, in cauſis ordinarie ad hunc forum pertinentibus exigatur ut infra, & non amplius.

Sit itaque precium perfectæ expeditionis taxa, & aliis omnibus comprehenſis

Pro monitorio ſpeciali ad partes iul. nouem.

Pro monitorio ſpetiali per edictum iul. duodecim.

Pro monitorio in uim Bullæ Eugenianæ iul. duodecim.

Pro Eugeniana per edictum iul. quindecim.

Pro monitorio in uim Bullæ cœnæ Domini iul. duodecim.

Pro citatione cum inhibitione, uigore appellationis extra Curiam, cum inſertione inſtrumenti ſententiæ a qua appellatur iul. decem.

Pro inſtrumento remiſſoriæ iul. nouem.

Pro inſtrumento litis pendentiæ extra Curiam iul. nouem.

Pro tranſumpto ſimplici unius bullæ, ſeu inſtrumenti, aut cedulæ, uel etiam plurium ſimiliũ uel aliorum iurium in eodem tranſumpto deſcriptorum, ſi fuerint in forma probanti. iul. 12.

Si uero in forma uidimus. iul. nouem: habita tamen ratione exceſſus ſcripturarum arbitrio Iudicis, quo ad laborem Notarii.

Pro ſequeſtro extra Curiam, iul. nouem.

Pro literis ſuperuenientiæ, quæ non taxentur, iul. quatuor una cum ſigillo.

Pro fide legalitatis apponendæ in inſtrumentis Notariorum in totum una cum ſigillo. iul. duodecim.

Pro mandato de exequendo. iul. nouem.

Pro nota ſententiæ nihil exigatur

Pro ſportulis etiam nihil.

At in cauſis quæ per commiſsionem introducuntur, & ab initio ſunt commiſſariæ, neque alias ad huius fori cognitionem ſpectant, ſoluatur ut ſequitur.

Pro citatione uigore commiſsionis abſque inhibitione extra Curiam. iul. nouem.

Pro citatione cum inhibitione ſimplici. iul. undecim.

Pro citatione cum inhibitione ſub cenſuris. iul. quatuordecim.

Pro citatione cum inhibitione ſub cenſuris per edictum, etiam pro neceſſario examine. iul. decem & octo.

Pro inhibitione ſimplici extra curiam, iul. nouem.

Pro inhibitione extra curiam ſub cenſuris. iul. duodecim.

Pro inhibitione in curia iul. tres cum dimidio.

Pro monitorio ſpeciali. iul. quindecim.

Pro notis ſententiarum diffinitiuarum, quæ in ſcriptis proferuntur in prima inſtantia. iul. quadraginta, in ſecunda iul. triginta in tertia, iul. uiginti.

Pro nota abſolutoriæ ab obſeruatione iudicii. iul. quindecim.

Pro nota interlocutoriæ. iul. quindecim.

Pro nota declaratoriæ. iul. octo.

Pro mandato de exequendo iul. quindecim.

Pro ſequeſtro. iul. quindecim.

Pro ſportulis iudicum pro ſententiis diffinitiuis ex ſcripto proferendis non ultra id, quod in aliis Curiæ Tribunalibus ordinariis a fæ. re. Pio Papa iiij. præſcriptum eſt.

De

De cæteris vero actis, ſcripturis, & expeditionibus infraſcriptis, ſiue cauſæ ſint ordinariæ, ſiue commiſſariæ, ſoluatur tantummodo infraſcriptum pretium, videlicet.

Pro compulſorialibus generalibus, ſiue ſpecialibus.iul.duodecim.

Pro palmo rotuli remiſſoriæ.iul.tres. Sit autem palmus linearum triginta, & linea ſyllabarum decem & octo.

Pro inſtrumento remiſſoriæ.iul.duodecim.

Pro inſtrumento litis pendentiæ in Curia.iul.quatuor cum dimidio.

Pro interdicto ſpeciali.iul.quindecim.

Pro inſtrumento relaxationis interdicti.iul.quindecim.

Pro exequutorialibus,iul.triginta ſex.

Pro mandato de immittendo in poſſesſionem vigore literarum Apoſtolicarum,ſeu in forma breuis, iul.decem.

Pro abſolutione, ſiue abſolutionis commisſione pro vno,iul.nouem.

Pro duobus litis conſortibus, iul. quatuordecim.

Pro tribus litis conſortibus,iul. decem & octo.

Pro quatuor litis conſortibus.iul.viginti tres.

Vltra quatuor quotcunque addantur perſonæ litis conſortes, nihil augeatur pretium expeditionis.

Pro capitulo,collegio, confraternitate, aut vniuerſitate,iul. quinquaginta.

Pro inſtrumento abſolutionis.iul.duodecim.

Pro decretis a Iudice prolatis non ex ſcripto, etiam vim diffinitiuæ habentibus, eorumue nota, & ſportulis, nihil.

Pro ſimplici fide etiam plurium actorum, iul.duo.

Pro examine teſtium cum articulis, & interrogatoriis in cauſa, quæ ſit æſtimationis a quinquaginta ſcutis ſupra, vſque ad quamcunque ſummam, ſi articuli non excedant numerū viginti quinque, & interrogatoria numerum triginta quinque, in domo, vel officio Notarii, iul.quatuor. Extra vero officium, non vltra duplum.

In cauſa æſtimationis a quinquaginta ſcutis infra, ſoluatur tantum pro dimidia: quod ſi articuli excedant numerum viginti quinque, & interrogatoria triginta quinque, ſoluatur merces Notarii arbitrio iudicis.

Pro inſtrumento ſententiæ,ſi extrahatur, iul.quindecim.

Pro inſtrumento declaratoriæ, non tamen vigore obligationis in forma Cameræ,iul.duod.

Pro brachio ſeculari ob non paritionem monitorii, aut literarum Apoſtolicarum, vel exequutorialium.iul.triginta.

Pro mandato ſuſpicionis fugæ, vſque ad quamcumque ſummam, etiam in vim obligationis Cameralis decreto,iul. quatuor cum dimidio.

Pro mandato de conſignando, vigore ſequeſtri,etiam vbi pro illius verificatione, debitor prius fuiſſet cōuentus via executiua,vigore obligationis Cameralis,iul.quatuor cū dimidio.

Pro mādato de cōſignandis pignoribus ſubhaſtādis,aut deliberādis,iul.quatuor cū dimidio.

Pro mandato de relaxando pro debito ciuili.iul.quatuor cum dimidio.

Pro mādato in cauſis ciuilibus loco literarū, pro parua ſumma,iul.quatuor cum dimidio.

Computato in his omnibus mandatis,iulio ſigilli.

De pretio autem ſic præſcripto, in omnibus ſupradictis expeditionibus, ſiue ordinariis, ſiue commiſſariis, dentur Auditori,& Maſſæ Notariorum, item (quoad ordinarias) Camerario eædem portiones, quæ & prout antea pro eiſdem expeditionibus dabantur, nulla ex parte diminutæ. Reliquum quod iis portionibus detractis ſupererit, ſit Notarii expeditionis, præterquam in expeditione abſolutionis, ſiue commiſsionis abſoluendi, in qua ſingulis detrahatur pro rata,ita ut non tantum portio Notarii, ſed cuiuſque aliorum minuatur ad eam rationem, ut tantum unicuique portioni pro eius modo decreſcat, quantum omnibus in uniuerſum detraximus.

pro mandato exequutiuo, ſiue brachio, ubi inuocatione opus fuerit, ſeculari, per omnia expedito, omnibuſque comprehenſis, pretium ſit ut infra, uidelicet.

Ab uno ſcuto,uſque ad quindecim, iul.quatuor cum dimidio.

A ſcutis quindecim, uſque ad uiginti quinque.iul. uiginti duo.

A ſcutis uiginti quinque, uſque ad quingentos,iul.triginta tres.

A ſcutis quingentis uſque ad mille,iul.ſexaginta ſex.

A ſcutis mille, uſque ad quamcunque ſummam,iul. centum,& decem.

Hoc autem pretium ita diuidatur, ut ex iuliis uiginti duobus, Auditor habeat iulios ſex. Camerarius pro ſigillo habeat iulios quatuor cum dimidio. Maſſa Notariorum habeat iul. quatuor cum dimidio. Reliquum habeat Notarius expeditionis.

Ex iuliis triginta tribus, Auditor habeat Iulios octo & baiochos duos cum dimidio. Sigillum iulios quinque cum dimidio. Maſſa habeat iulios octo & baiochos duos, cum dimidio.

Reſiduum

reſiduum Notarius.

Ex iuliis ſexaginta ſex, Auditor habeat iulios ſexdecim cum dimidio. Sigillum iulios undecim. Maſſa iulios ſexdecim cum dimidio. Notarius quod ſupereſt.

Ex iulijs centum & decem, Auditor habeat iulios vigintiquatuor, & baiochos ſeptem cũ dimidio. Sigillum iulios ſexdecim cum dimidio. Maſſa, iulios uiginti duos. Notarius reliquum.

Ad conſtituendas autem ſupradictas ſummas, computentur iulii undecim pro ſingulo ſcuto, quilibet vero iulius ſit decem baiochorum.

Cenſurarum eccleſiaſticarum nomine, nihil accipiatur, vel in expeditione mandati exequutiui, ſeu brachii ſecularis, uel ſeorſum ab eo, neque uſquam alias, niſi ubi ad illas rite proceſſum fuerit re ipſa.

Cum uero ad illas procedi contigerit, tunc pro declaratoria, aggrauatoria, & reaggrauatoria ſimul iunctis, & totali earum omnium expeditione, tantumdem exigatur, quantũ pro mãdato, ſeu brachio ſeculari, habita ratione prædictæ diſtinctionis ſummarum, ita ut omnis impenſa utriuſque expeditionis, mandati ſ. uel brachii ſecularis, & cenſurarum ſimul collecta, duplum non excedat eius precii, quod mandato, ſeu brachio ſeculari, ſupra taxatum eſt, pro quolibet ſupradictarum ſummarum. Excepta ultima maiori ſumma, uidelicet a mille ſupra. In ea enim ſumma etiam ſi contingat ultra, uel poſt mandatum executiuum, ſeu brachium ſeculare, cenſuras quoque relaxari, nihil tamen earum nomine exigatur, ſed tantum præter id precium, quo pro ſolo mandato, ſeu brachio ſeculari ſupra taxatum eſt; accipi poſſit iuſta mercede pro ſcriptura.

Nunquam tamen cogantur partes inuitæ, una cum mandato executiuo ſeu brachio ſeculari, cenſurarum quoque expeditionem accipere, aut earum expeditioni precium ſoluere, etiam ſi ad cenſuras ipſas in ſubſidium contra contumacem, Iudex comminando rite proceſſerit: & extra loca temporali domino ſanctæ Romanæ Eccleſiæ ſubiecta, uel etiam extra Italiam expeditio mittenda foret.

Quod ſi forte quiſquam legitime ſeruatis proceſsibus utramque expeditionem, mandati ſcilicet, ſeu brachii ſecularis, & cenſurarum, eodem tempore habere uoluerit: tunc apponatur uerbis expreſsis in ipſa expeditione, quo ad cenſuras, ne is precium, quod illarum ratione expendit, ullo modo repetere poſsit ab iis, contra quos decretæ, & prolatæ fuerunt, niſi aduerſus eoſdem, uigore mandati executiui, ſeu brachii ſecularis, non ſatisfacientes, aut alias non parentes, cenſuris ipſis neceſſe fuerit uti.

Ipſius vero expeditionis cenſurarũ precium prædictum eadẽ ratione, & eiſdem portionibus diuidatur, quibus precium mandati executiui, ſeu brachii ſecularis, ut ſupra dictum eſt.

Pro duplicatis etiam poſt quodcunque tempus expeditis, nihil exigatur præter ſcripturę mercedem.

Pro ſigillo paruo appenſo in qualibet expeditione ſoluatur iulius unus tantum, ubi non adeſt minor taxa.

Pro mandatis executiuis, uel aliis quibuſcunque expeditionibus, Notarii nihil recipiant, niſi illis effectualiter partibus conſignatis.

Nec partes ipſæ cogantur accipere aliquam expeditionem, niſi eam quam uoluerint.

Pauperibus itẽ expeditiones in forma pauperum, miſerabilibus uero gratis omnino tradãt, etiam ſcripturæ mercedem: diſtinctio uero illarum perſonarum Iudicis arbitrio remittitur.

Pro terminis coram iudice ſeruandis, iudicibus informãdis, ſcripturis ad eos deferendis, ſeu etiam in officio perquirendis, regeſtris, ſeu extractibus tranſportandis, & aliis huiuſmodi, Notarii, uel eorum ſubſtituti, & in eorum officijs ſcribæ, & copiſtæ, etiam nomine regalium, ſeu bibalorum, nihil prorſus etiam a ſponte dantibus accipiant,

In cauſis criminalibus expeditionũ, quæ erunt eiuſdem generis, ſeu nominis, cuius ſunt ſu praſcriptæ, precium augeri non poſsit ultra tertiam partem eius, quod ſupra in ciuilibus præſcriptum eſt.

In regeſtris, extractibus, copiis iudiciorum, & alterius, quam ſupradicti generis, ſeu nominis expeditionibus criminalibus, ſeruetur taxa ab eodem Pio prædeceſſore aliis tribunalibus ordinariis Vrbis præſcripta.

In omnibus expeditionibus ima earum parte Notarius apponat integram ſummã eius, quod vere expoſitum fuit, ſub his verbis, videlicet. Expoſuit in totum tantum: idemq; etiam in libro expeditionum ipſius Notarii deſcribatur.

Et vt præmiſſa omnibus pateant, ſciatque quilibet quid, & quantum in præmiſsis exponere debeat: quilibet Notarius Auditoris teneatur poſthac tabulam ſupradictorum preciorũ expeditionum literis maiuſculis, ordinare & diſtincte ſcriptam, in eius officio palam loco eminenti, & cognito proponere, & ſemper retinere.

Conſtitutiones item, quæ tam a nobis, quam ab aliis Romanis Pontifici. prædeceſſoribus noſtris, ad reformationem huius Curiæ pertinentes emanarunt, & in futurum emanabũt, modo his contrariæ non ſint, omnino in eadem Curia obſeruentur.

Diſtrictius

Diſtrictius inhibentes Auditori ſub indignationis noſtræ, & Locumtenentibus, ſiue Iudicibus, ac notariis prædictis, ſub priuationis officiorum ſuorum huiuſmodi, & alus etiam grauioribus, noſtro, & pro tempore exiſtentis Romani Pontifi. arbitrio infligendis, & applicandis pœnis, ne de expeditionibus, & aliis ſibi per præſentem interdictis, ac cõtra præſentis formam, & tenorem, etiam quorumuis priuilegiorum & indultorũ, ac literarum eis quomodolibet conceſſarum, aut conſuetudinis, & ſtyli immemorabiliter obſeruati, uel alio quouis prætextu ſe intromittere quoquo modo audeant ſeu præſumant.

Decernentes quæcunque decreta, & acta, ab eiſdem Auditore, Iudicibus, & Notarijs pro tempore contra præſentis formam, & tenorem emanata & facta, nulla, & inualida, ac extorta, & ſubreptitia, nulliuſque roboris uel momenti fore, & cenſeri, neminique propterea ſuffragari poſſe vel debere. Et ita per quoſcunque iudices, & Commiſſarios, quauis auctoritate fungẽtes, etiam S. R. E. Cardinales, & cauſarum Palatii apoſtolici Auditores, in quauis cauſa, & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his a quopiam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac ſtylo, conſuetudine, ac quocunque temporis curſu, etiam immemorabili roboratis, priuilegiis quoque, indultis, eidem tribunali, ac illius Auditoriatus officio, & auditori etiam in eiuſdem officii erectione, & inſtitutione, ac Iudicibus, & Notariis ipſis, illorumque, collegio etiam ſimili motu, etiã conſiſtorialiter &c. ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, in genere, uel in ſpecie, & alias quomodolibet, etiam per nos conceſsis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis ſpecifica indiuidua & expreſſa, ac de verbo ad uerbum, non autẽ per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habẽda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſenti pro ſufficienter expreſſis habẽtes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dũtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque, & quibuslibet aliis priuilegiis, indultis, & literis apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus, quorumcunque tenorum exiſtant: per quæ præſenti non expreſſa, vel totaliter inſerta, effectus præſentis impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quocunque totis tenoribus ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad uerbum habenda eſſet mentio ſpecialis.

Vt autem præſens Motus proprius ad omnium notitiam deducatur, ac omnes quorũ intereſt, vel intereſſe poterit afficiat, volumus, & mandamus, illius copiam in Palatii noſtri apoſtolici, ac domus, ſeu Curiæ prædicti Auditoris valuis, necnon acie Campi Floræ affigi, & ibidẽ relicta eius copia aliquandiu detineri.

Volumus item quod præſentis Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio, & extra, regula contraria non obſtante. Quodque eius tranſumptis Notarij publici manu ſubſcriptis, & perſonæ in eccleſiaſtica dignitate conſtitutę ſigillo ſignatis, plena, & indubia fides, eaque prorſus adhibeatur in iudicio, & extra, quæ præſenti adhiberetur, ſi foret exhibitus, vel oſtenſus.

Placet, & ita Motu proprio ſtatuimus & mandamus. M.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, xij. Kal. Decembris, Anno quinto.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Indictione decimatertia, Die vero quarta menſis Decemb. Pontificatus ſanctiſs. in Chriſto patris & domini noſtri domini Pii diuina prouidentia Papæ Quinti anno eius quinto, Retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt in locis retroſcriptis, Necnon præſentatæ, intimatæ, & notificatæ fuerunt illuſtriſs. & Reuerendiſs. patri D. Alexandro Riario Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, eidem data copia, Et etiam R. P. D. Vincentio Fuſcherio in ciuilibus, & Mag. D. Vincentio Bellutio in criminalibus eiuſdem Illuſtriſs. & Reuerendiſs. P. D. Auditoris Cameræ Locumtenentibus, & D. Ioanni Antonio Cutto notario & Menſario dominorum notariorum eiuſdem. R. P. D. Auditoris Cameræ, videlicet data copia per me Ioannem Rogerium præfati S. D. Papæ Curſorem.

LITERAE S. D. N. Pii Papæ Quinti, indictionis Sex decimarum ſuper omnibus fructibus, & penſionibus eccleſiaſticis Italiæ.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam.

CHRISTIANA Reſpub, quo redacta ſit, quantiſque incommodis conflictetur, omnibus perſpicuum eſſe non ambigimus: quando inter maximos ampliſsimorũ regnorum tumultus ab impiis hominibus contra proprios Principes iam diu (peccatis noſtris facientibus) concitatos, cruentaſq; paſsim cædes ſæuiſsimus Turcarum Tyrannus

rannus, intelligens ſummos Reges inteſtino bello implicatos, atque confectos, ingentes exer
citus cogit, potentiſsimam claſſem inſtruit, vt quas ſibi in arcano inſtituit Chriſtianorum par
tes improuiſo adoriatur, inſitamque expleat feritatem. Nam etſi opprimendi Cypri cauſa fa
ma vagatur, & id Venetis indixerit, ipſique alioqui hoc coniicientes ad defendendum bellum
Cyprium egregias numeroſaſque eo militũ manus claſſe traiicere maturant, quibus & nos iam
pecunia ſuccurrimus, & quibus poſſumus rebus neceſſariis ſubuenire conamur, certum ta-
men non ſcimus eiuſne ſit ille conſilij propius accedere, atq; inuiſæ ſibi Italiæ portus idoneos
opprimere, vt itinere patefacto in reliquam Italiam, & alias fidelium Prouincias pro libito ir
rumpere poſsit. Quare prouiſa quoquo verſus omnia ſint neceſſe habentes, vt quacunque il-
lius furor irruerit, potentibus armis reprimatur, Hoc cum vbique factum iri vehementer ex-
petimus, & quæ poſſumus auxilia cuique egenti impertimur, tum etiam a nobis illud ſedulo cu
randum eſt, vt omnes oræ maritimæ muniantur, præſidia diſponantur, noui, equitum, peditũ-
que delectus primo quoque tempore habeantur. Sed immenſi ſumptus quos Principibus Chri
ſtianis pro ſua & fidei defenſione laborãtibus, vbi res tulit, ſuggeſsimus, et pro exercitu quẽ
ſuperiore anno in Galliam contra hæreticos miſimus, ac pro tutela Auinionis, Comitatuſque
noſtri Venuſini, tamdiu ſuppeditauimus, & nunc ad tenendas ibi alias nouas, quas imminenti
bus quotidie magis dictorum hæreticorum periculis proxime decreuimus, militum copias am
plius facere compellimur: Aliæ item diuerſorum generum calamitates vſque eo temporalem
Rom. Ecc. ſtatum afflixerunt, ita Cameram apoſtolicam ordinario prouentu exinaniuerunt,
vt ſi repente vis aliqua ingruerit, ad eam propulſandam neceſſaria manifeſto ſint defutura.
His nimirum anguſtiis & difficultatibus circumuenti & obſeſsi, omnia prius conari decreui-
mus, quam ſubditos noſtros aliis oneribus & miſeriis nimium affectos, grauioris ponderis ac-
ceſsione vexare. Quare habita pro rei grauitate cum fratribus noſtris deliberatione matura,
ad peculium Eccleſiæ (cuius cauſa vt maxime agitur) de neceſsitate conuerſi, Indicimus &
imponimus ſex integras Decimas omnium & quorumcunque fructuum, redditũ, prouentuũ,
iurium, obuentionum, diſtributionum quottidianarum, & emolumentorum ordinariorum, &
extraordinariorum, omnium & quarumcunque eccleſiarum Patriarchalium, Metropolitana
rum, Cathedralium, Collegiatarum, & Parochialium, necnon Monaſteriorum, & Conuentuũ,
ac etiam Menſarum Patriarchalium, Archiepiſcopalium, Epiſcopalium, Abbatialium, Capitu
larium, & conuentualium, Prioratuum quoque, præpoſiturarum, præceptoriarũ, canonicatuũ,
præbendarum, dignitatum, perſonarum, adminiſtrationum, & officiorum, cæterorumque be
neficiorum eccleſiaſticorum cum cura & ſine cura ſecularium, ac ſancti Benedicti, S. Auguſti-
ni, Cluniacenſis Ciſtercienſis, Præmõſtratenſis, S. Baſilij, Humiliatorum, Syluestrinorũ, & (qui
proprietate, redditusque certos ex priuilegio, vel alias poſſident) Mendicantium, ac quorũcun
que aliorum ordinum vtriuſque ſexus, necnon Congregationum regularium, & præterea Ho
ſpitalium, etiam pauperum hoſpitalitatem non exercentium, ſeu bona & redditus vltra infir-
morum neceſsitates, & alia pro quibus inſtituta ſunt, pia officia exercenda poſsidentiũ, nec-
non beatæ Mariæ Theutonicorum, Sancti Lazari de Altopaſſu, Templi Dominici, & aliarũ Mi
litiarum (Hoſpitalis ſancti Io. Hieroſolymitani, quæ pro ſui tutela cõtra dictos Turcas, & alios
infideles alienis auxiliis continuo eget, dumtaxat excepta) in omni Italia (præter dominium
prædictorum Venetorum, cuius clerum vniuerſum cauſa huiuſmodi expeditionis in Turcas
iam onerauimus) conſiſtentium, ſecundum verum annuum valorem fructuum, redditũ, pro-
uentuum, & aliorum prædictorum. Ac etiam indicimus, & imponimus ſex alias Decimas om
nium & quarumcunque penſionum annuarum ſuper fructibus, redditibus, prouentibus, iuri-
bus, obuentionibus, emolumentis, & diſtributionibus ſupradictis aſsignatarum, & aſsignanda-
rum percipiendas, exigendas, & leuandas ab omnibus & quibuſcunque Epiſcopis, Archiepiſ-
copis, & Primatibus, Patriarchis, & aliis Eccleſiarum prælatis, ac ceteris cuiuſcunque dignita
tis, ſtatus, & conditionis perſonis prædicta quocunque iure, & titulo obtinentibus, & obten-
turis, necnon œconomis, & adminiſtratoribus, perpetuis & temporalibus, vſufructuariis, ac
fructus, & penſiones, res & alia huiuſmodi iura ex quacunque cauſa ſibi apoſtolica auctoritate
in toto, vel in parte reſeruata habentibus, & habituris, ſecularibus, & regularibus ordinũ, Con
gregationum, Militiarum, & Hoſpitalium prædictorum, Necnon ab ipſis eccleſiis, capitulis,
conuentibus, ordinibus, congregationibus, collegiis, hoſpitalibus, militiis, menſis, maſsis, & lo-
cis, quocunque priuilegio, & exemptione reali, perſonali, & mixta, antiqua, & immortali, pacifi
ca, & continua ſuffultis. Quos omnes ad hoc efficaciter obligatos pro vna intra proximũ diem
feſtum Sancti Michaelis Archangeli, qui menſe Septembri incidit, & pro alia intra eundẽ fe-
ſtum Anni proxime futuri, & pro Tertia partibus æqualibus intra illum ipſum diem feſtum cõ
ſequentis protinus anni, Cameræ prædictæ, & illius procuratoribus ad id conſtituendis omni-
no volumus perſoluiſſe. Quicunque vero decimas huiuſmodi nullo modo, vel non integro ſciẽ
ter, aut non ſecundum verum annuũ valorem fructuum, redituum, prouentuum, iurium, obuen
tionum, diſtributionum, & emolumentorum, ſiue non terminis conſtituendis exhibuerint, ſeu
in illorũ exhibitione malitiam commiſerint, ſiue fraudem, Eccleſiarum Antiſtites ſuſpẽdimus

X a diuinis

a diuinis, Capitula vero, conuentus, & collegia quæcunque Eccleſiæ interdicto ſupponimus, ac ſingulares perſonas antiſtite inferiores excommunicationis ſententia innodamus. Cæterum ad prædictas decimas conſequendas, Præcipimus etiam omnibus conductoribus, cenſuariis, & locatoribus proprietarum, fructuum, reddituum, & iurium prædictorum, etiam huiuſmodi penſionibus oneratorum, vt vtraſque decimas nomine Dominorum, & penſionariorum ad computum ſuæ quiſque locationis, omnibus vero poſſeſſoribus, vſufructuariis, & aliis penſiones ſoluere debentibus, vt ipſi etiam Decimas penſionum huiuſmodi nomine penſionariorum Cameræ, & procuratoribus prædictis integre perſoluant. Decernentes decimas fructuum, redituũ, prouentuum, & aliorum iurium prædictorum ſecundum communem illorum æſtimationẽ arbitrandas, alias vero penſionum decimas ad rationem decem pro centenario præſtari debere, & ſecundum ea prædictos omnes inſolidum cogendos eſſe, ipſarumque decimaram procuratores a quibus libuerit integre exigendi optionem, facultatemque habere, Neque vllas omnino immunitates, & exemptiones, etiam ex cauſa reſignationis, ceſſionis, iuris, concordiæ, conuentionis, aut quacunque alia graui & oneroſa occaſione, quocunque modo cõceſſas, & interim concedendas, integram ſolutionem huiuſmodi minuere, vel impedire, neque poſſeſſores, vſufructuarios, aut alios penſiones huiuſmodi ſoluere debentes, etiam ſi ipſi iuri & actioni petendæ vel retrahendæ, vel retinendæ portionis, & ratæ partis penſionarios contingentis iureiurãdo renuntiauerint, & illam libere donauerint, atque ex forma dictæ Cameræ ampliſsima cauerint, modo aliquo obligari, nec ad id pro dicto tempore conſtringi poſſe. Omnes vero cõfeſsiones, & quietantias receptionis Decimarum a procuratoribus, & miniſtris Cameræ prædictæ tã cõductoribus, cenſuariis, & locatoribus nomine ſuorum principalium, quã etiam ipſis, necnõ poſſeſſoribus, vſufructuariis, & aliis penſiones ſoluere debentibus, nomine pẽſionariorum faciendas, perinde valere, atque in iudicio & extra illud vbique locorum fidem facere, ac ſi ipſimet principalibus, & penſionariis præſentibus, & ſoluentibus factæ, & exhibitæ fuiſſent. Cõductores autem, qui pretium locationis dominis legitime anticipauerint, locationem ſuam huiuſmodi, quam ad hoc prorogamus vſque ad integram ſatisfactionem, vt prius etiam adueniente ſucceſſore continuare debere, ſicque per quoſcunque Iudices ordinarios, & delegatos, etiã cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, vbique iudicari & diffiniri debere. Necnon irritum & inane quicquid ſecus per quoſcunque ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Vt autem omnia ſupradicta, ſicut cauſa vrgens poſtulat, diligenter & fideliter exequantur, Dilectum filium noſtrum Aloyſium tituli Sancti Clementis Presbyterum Cardinalem Cornelium nuncupatum, Camerarium noſtrum, cuius integritas & experientia iam pridem nobis perſpecta eſt, Generalem omnium Decimarum prædictarum Collectorem in vniuerſa Italia cum omnibus & quibuſcunque priuilegiis, iuriſdictionibus, & iuribus, quæ omnes alii antehac huiuſmodi Collectores habuerunt, auctoritate prædicta tenore præſentium conſtituimus & ordinamus, eique plenam, liberam, & abſolutam poteſtatem facultatem, & auctoritatem tribuimus, omnes ipſas Decimas Cameræ prædictæ nomine vbique procurandi, prædictos omnes tam coniunctim quam diuiſim ad integram illarum ſolutionem, vti prædictum eſt, faciendam, etiam per edictum locis publicis affigendum, mouendi & requirendi, non parentes, fraudantes, & cæteros contumaces in cenſuras & pœnas prędictas incidiſſe declarandi, proprietates, res, fructus, & alia bona ipſorum etiam manu regia apprehendẽdi, & vſque ad condignam ſatisfactionem retinendi, Contradictores, & perturbatores, moleſtatores & rebelles quoſcunque, eiſque auxilium, conſilium, vel fauorẽ, publice vel occulte quouis quæſito colore præſtantes, cuiuſcũque dignitatis, gradus & ordinis fuerint, prædictis aliiſque cenſuris & pœnis eccleſiaſticis, necnon pecuniariis, cæteriſque iuris & facti remediis opportunis compellendi, illoſque etiam iteratis vicibus aggrauandi, dignitatibus, beneficiis, & officiis omnibus priuandi & amouendi, & ad futura inhabiles faciendi, interdictum eccleſiaſticum apponendi, auxiliumque brachij ſecularis quandocunque opus fuerit inuocandi, Ad ſanitatem vero reuerſos, qui debite ſatisfecerint ab omnibus cenſuris & pœnis ſupradictis in forma eccleſiæ conſueta abſoluendi, ſuper irregularitate forſan incurſa diſpenſandi, & ad priſtinum ſtatum omnino reſtituendi. Præterea collectores & ſubcollectores fide & facultatibus idoneos in omnibus ciuitatibus, terris, & prouincijs Italiæ prædictæ quotquot viderit expedire, cum ſimili aut limitata, non tamen abſoluendi poteſtate conſtituendi, eumque vel eos arbitrio ſuo reuocandi, negligentes & moroſos remouendi, ac alium ſeu alios ſurrogãdi, quotieſcunque ei videbitur, in delinquente, & ſuſpectos per ſe vel alium ſeu alios, etiam ſimpliciter & de plano, ac ſine ſtrepitu & figura iudicii inquirendi, & meritis pœnis puniendi, modos & formas in prædictis ſeruandis præſcribendi, dubia quæcunque in præmiſsis forte oritura declarãdi, & prorſus omnia & quæcunque circa ea neceſſaria & opportuna faciendi, ſtatuendi, & exequendi, etiam ſi talia forent quæ mandatum exigerent magis ſpeciale, quam præſentibus eſt expreſſum. Non obſtantibus fe. re. Bonifacii Papæ viii. de vna, & in concilio generali edita de duabus dietis, ac aliis apoſtolicis conſtitutionibus, necnon Eccleſiarum, Monaſteriorum, Ordinum,

dinum, Congregationum, Hoſpitalium, Militiarum, & locorum prædictorum iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, ſtabilimentis, vſibus & naturis, Quodque prælatis & perſonis prædictis, eorumque eccleſijs & locis vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim a prædicta ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam de verbo ad verbum de indulto, necnon perſonis, earumque nominibus & cognominibus, Eccleſiis, monaſteriis, ordinibus, & locis huiuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis priuilegiis, exēptionibus, immunitatibus in genere & in ſpecie quomodocunque conceſsis, confirmatis, & innouatis, etiam ſolutiones Decimarum aliter quam ſecundum antiquam taxam, & niſi in vniuerſali decimarum per orbem impoſitione fieri prohibentibus, necnon promiſsionibus, donationibus, obligationibus, iuramentis, renunciationibus, vinculis, & cautelis in aſsignatione prædictarum penſionum factis, quibus per impoſitionem Decimarum huiuſmodi penſionum neminem teneri, neque eas quoad præmiſſa contra quemquam locum habere declaramus, aliiſque indulgentiis & literis apoſtolicis, generalibus & ſpecialibus, cuiuſcunque tenoris exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, aut omnino non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumcunque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis. Quæ omnia contra præmiſſa nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari, necnon aliis huiuſmodi impoſitionibus & conceſsionibus ad tempus nōdum elapſum per nos factis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. In percipiendis autem Decimis prædictis conſtitutionem piæ mem. Clementis Papæ V. in concilio Viennen. editam, quod Decimæ ad monetam currentem communiter leuari, nec calices, libri, cęteraque eccleſiarū ornamenta diuino cultui dicata, ex cauſa pignoris capi, recipi, vel diſtrahi, aut alias quomodolibet occupari debeant, vbique volumus obſeruari. Quin etiam præcipimus, ne quiſquā etiam plura quanticunque valoris beneficia eccleſiaſtica, ſeu plures penſiones, aut fructus, ſeu talia mixtim obtinens pro litera & ſigillo quietantiæ vniuerſalis, ſi illam habere voluerit, vltra vnum carlenum conficientē quatrenos triginta ſeptē huius monetæ ſoluere teneatur, nec ad aliud onus etiam prætextu Cambii vſpiam compellatur. Quia, vero difficile nimis eſſet præſentes literas quocunque illis opus erit perferre, etiam volumus vt illarum exemplis etiam impreſsis & notarii publici manu, ac Aloyſii Card. & Camerarii prædicti, aut alterius collectoris ſeu prælati eccleſiaſtici, eiuſue curię ſigillo obſignatis eadem prorſus fides in iudicio & extra illud vbique locorum adhibeatur, quæ illis ipſis adhiberetur ſi eſſent exhibitæ uel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ indictionis, impoſitionis, voluntatis, ſuſpēſionis, ſuppoſitionis, innodationis, præcepti, decreti, prorogationis, conſtitutionis, ordinationis, & declarationis infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autē hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ Millesimo quingenteſimo ſeptuageſimo. prid. id. Maii, Pontificatus noſtri anno quinto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

ANNO a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo indictione tertiadecima die vero tertia decima menſis Iulii Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto Patris & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ quinti anno quinto retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Eccleſiarum Sancti Ioannis Lateranen. & Sancti Petri, ac Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Scipionem de Octauianis, & Ioannem Andream Rogerium prædicti Sanctiſsimi Domini noſtri Papæ Curſores.

Stephanus Olea Magiſter Curſorum.

S. D. N. D. Pii Papæ Quinti, Indictio ſubſidii cccc. Millium ſcutorum ſuper bonis xii. congregationum pro expeditione contra Turcas.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei, Ad futuram rei memoriam.

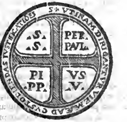
IN his extremis Reipublicæ afflictionibus, quibus impius Turcarum Tyrannus chriſtianorum ſanguinem ſitiens Nicoſia miſere expugnata, Cypro vaſtata, crebris iam excurſionibus in ditionem Venetorum factis, ſeſe ad reliquarum partium excidia cōparat, iamque noſtris ceruicibus imminet, omnia omni ope enitimur, vt ad prohibendam illius feritatem, ac ſimul defendendos prædictos Venetos quam maximi poſſunt ad bellum apparatus præpropere fiant, vt obuiam tempori prodeatur, eiuſque rei cauſa dum claſsis noſtra ſedulo inſtruitur, & copiæ conſcribuntur, nos eadem opera cum cariſsiſimo in Chriſto filio noſtro Philippo Hiſpaniarum Rege catholico, & ipſis Venetis fœdus inire atque firmare contendimus, quo ſingulorum viribus in unum collatis ſæua furentis hoſtis rabies, improbique conatus, Chriſto Ieſu populo pretio quem redemit, fortiter reprimantur. Quæ, & alia multa pro noſtra, reique pu-

blicæ tutela etiam aduerſus alias ei impendentes calamitates, cum ſubite neceſſe ſit, acribus & aſſiduis uexamur curis, qua ope, quibus neruis tot tantaque oneta ſuſtententur. Ita enim alia ſuper alia ſubſidia, quæ Principibus Chriſtianis cum rebus ſuis, tum pro fide periclitantibus, ſubminiſtrauimus, grauiſsimi item ſumptus quos in bello Gallico contra hæreticos, pro defenſione Auinionis, pro tutela oræ maritimæ, cæterarumque munitionũ noſtrarum, & proxime pro claſſe noſtra ad Cyprum miſſa, aliiſque multis cauſis fecimus, Cameram noſtrã cõminuerunt, ita res Cleri, & ditionis noſtræ attriuetunt, vt nullus iam locus videatur relictus, qui noua nunc tributa conferre poſſit. His ſolicitudinibus vehementer conſtricti poſt alias, atque alias cogitationes, denique inſtituimus vt in hoc communi omnium periculo de opulẽtioribus Religioſorum ſocietatibus præſens qualecumque auxilium conquiratur. Habita itaque ſuper his cum fratribus noſtris deliberatione matura, de illorum conſilio, & aſſenſu, deque nobis attributæ poteſtatis plenitudine indicimus, atque imponimus hac vna ſola vice tãtum ſubſidium Quadringentorum millium ſcutorum auri in auro ſuper omnibus bonis, proprietatibus, fructibus, redditibus, decimis, cenſibus, & aliis iuribus congregationum Caſsinen. alias ſanctæ Iuſtinæ de Padua, Lateranen. Montis Oliueti, Camaldulen. etiã quoad Eremitas Camaldulen. & Montis coronæ, Carthuſien. ſancti Saluatoris, Vallis Vmbroſę, ſancti Georgii in Alga, cœleſtinorum, Ciſtercien. Lombardiæ, Cruciferorum, & ſancti Hieronymi, eorumque Monaſteriorum, Priotatuum, Prępoſitutarum, Beneficiorum, & Officiorum cum cura, & ſine cura, necnon menſarum, membrorum, grangiarum, & locorum omnium illis annexorũ vbicunque exiſtentium per ipſarum congtegationum Superiores, Abbates, Priores, Præpoſitos, Conuentus, Capitula, & perſonas, æquata inter ipſos inſtar quartæ partis quam ſoluunt fructuũ ſuorum collatione, Theſaurario noſtro generali Romæ illorum periculis, & impenſis, & alias quemadmodum inter dilectum filium noſtrum (quem ad hoc Commiſſarium, & procuratorem noſtrum cum omnibus, & quibuſcunque priuilegiis, iutiſdictionibus, & iuribus, quæ omnes alii ante hac Commiſſarii, & procuratores huiuſmodi habuerunt, quibuſque vti, & gaudere potuerunt) conſtituimus, & illos, ſiue illorum procuratores conueniet, integre perſoluendum.

Decernentes eos omnes ad præſtationem, & ſolutionem ſubſidii prædicti ſecundum collationem huiuſmodi faciendam eſſe efficaciter obligatos, tametſi bona, proprietates, fructus, & alia omnia ſupraſcripta, quarta ipſa, necnõ decimis, ſubſidiis, & aliis multis, & maximis oneribus ſint grauata. Quocirca prædicto Aloyſio Cardinali Camerario, & cõmiſſario noſtro plenam, liberam, omnimodam, & abſolutam poteſtatem, facultatem, & auctoritatẽ tribuimus congregationes, necnon Superiores, Abbates, Priores, Prępoſitos, & alios prædictos tam coniunctim quam diuiſim ad integram præſtationem, & ſolutionem ſubſidii prædicti iuxta formã indictionis & impoſitionis huiuſmodi faciendam, etiam per edictum locis publicis affigendũ monendi, & requirendi, cum illis, eorumque procuratotibus conueniendi, deque modis, & cautionibus ſolutionis prædictæ, & aliis hoc negotium concetnentibus paciſcendi, obligationes, promiſsiones, & fideiuſsiones exigendi, & viciſſim præſtandi, contractus ſuper his neceſſarios etiam noſtro, & Cameræ prædictæ nomine ſtipulandi, & celebrandi, & ſecundum illa, necnon præſentes ſubſidium ipſum procurandi, contumaces non reſpondentes, aut deficientes Conuentus, & Congregationes interdicto eccleſiaſtico ſupponendi, & ſingulares perſonas excommunicationis ſententia feriendi, proprietates, res, fructus, & alia bona ipſorum etiam manu regia apprehendendi, & uſque ad condignam ſatisfactionem retinendi, redeuntes, & obedientes abſoluendi, ſuper irregularitate propterea contracta diſpenſandi, & ad priſtinum ſtatũ reſtituendi, vices ſuas ſiue totas, ſiue in parte alii vel aliis idoneis citra abſolutionem, diſpenſationem, & reſtitutionem delegandi, cæteraque in prædictis, & circa ea neceſſaria, & opportuna faciendi & exequendi, etiam ſi talia forent quæ mandatum exigerent magis ſpeciale quam præſentibus eſt expreſſum. Non obſtantibus fæ. rec. Bonifacii Papę viij. de vna, & in concilio generali edita de duabus dietis, ac aliis apoſtolicis conſtitutionibus, necnon congregationum, Monaſteriorum, Prioratuum, Prępoſiturarum, conuentuum, & ordinum, prędictorum iuramẽto, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ſeu quod ſuperioribus, abbatibus, prioribus, prępoſitis, conuentibus, & perſonis prædictis, vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim a prædicta ſit ſede iodultum, quod ad præſtationem, vel ſolutionem cuiuſuis ſubſidii, aut alterius oneris quacunque cauſa impoſiti, minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, ſuſpendi, uel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, & ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis priuilegiis, exemptionibus, & indultis apoſtolicis ſupradictis Congregationibus, Superioribus, Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Monaſteriis, conuẽtibus, & ordinibus per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & ſedem prædictã etiã per modum ſtatuti perpetui, ac initi, & ſtipulati contractus, ac alias ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis reſtitutiuis, annullatiuis, derogatariarum derogatoriis, aliiſq; fortioribus, fortiſsimis, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, deque ſimili poteſtatis plenitudine, necnon cõſideratione, intuitu,

contemplatione,vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum,& aliorum Principum,maturoque conſilio ſuper his in conſiſtorio habito,ac pro conſeruatione ſtatus religionum , & alias tam in genere,quam in ſpecie quomodolibet conceſsis,& ſæpius confirmatis,approbatis,extenſis,& moderatis, per quæ præſentibus non expreſſa,aut omnino non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet,uel differri,& de quibus,quorumque totis renoribus habẽda eſſet in noſtris literis mentio ſpecialis,quæ omnia inquantum præmisſis obeſſe,aut illorum executionem,& effectum retardare poſſent,omnino tollimus,& abrogamus,quocque bona,res, & iura ſupradicta vniuerſa , & ſingula,quarta, decimis, & aliis notabilibus grauaminibus onerata ſint,cæterisque contrariis quibuſcunque. Cæterum quia difficile nimis eſſet præſentes quocumque illis opus erit perferre , uolumus ut earum exemplis etiam impresſis , notarij publici manu , & prædicti Aloyſij Cardinalis Camerarij. & Commiſſarij ſigillo obſignatis,eadem illa prorſus fides in iudicio,& extra illud ubique locorum adhibeatur,quæ adhiberetur eiſdem prẹſentibus ſi eſſent exhibitæ,vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ inſtitutionis,indictionis,impoſitionis,conſtitutionis,decreti,tributionis,ablationis,abrogationis , & voluntatis infringere,uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit , indignationem omnipotentis Dei,ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum,anno incatnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo,Quartodecimo Cal. Aprilis,Pontificatus noſtri anno ſexto.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

✠ Io.Card. Moronus Epiſcopus Oſtienſis.
✠ Ego Chriſt. Mad. Card. Trid. Epiſ. Port.
✠ Ego Otho Truchſes Epiſcopus. Card., Præneſtin. Auguſtanus.
✠

✠ Ego Io. Card. Epiſc. Albanen.

✠ S. Cardinalis Piſarum.

✠ Ego Io. Ant. Card. Sancti Georgii.
✠ Aloy. Cor. Car. Camerarius.
✠ Ant. Card. Granuelanus.
✠ Stani. Card. Vuarmien.
✠ F. Card. Pacheco.
✠ M. Ant. Card. Amulius.

✠ Ego A. Card. Geſualdus.
✠ Ego N. Card. de Sermoneta.

✠ Ego In. Aualus Car. Arag.

✠ Ego Ptol. Card. Comenſis.
✠ P. Card. de S. Cruce.

✠ Ego Marcus Ant. Card. Bobba.
✠ Hugo Boncompag. Card. S. Sixti.
✠ Ego Flauius Card. Vrſinus.
✠ Alex. Card. Cribellus.

✠ Guliel. Card. Sirletus.

✠ F. Hieronymus Car. de Claraualle.

✠ Io. Pa. Card. ab Eccleſia.
✠ Ego M. Ant. Card. Maffeus.

✠ Ego Iul Ant. Car. S. Seuerinæ.
✠ P. Card. Cæſius.
✠ C. Card. Rambollietus.
✠ F. A. Car. Theanenſis.
✠ Ego F. Fœlix Card. de Monte alto.
✠ Ego P. Card. Placentin.
✠ Ego Io. Card. Aldobrandinus.
✠ Ego F. Vincentius Card. Iuſtinianus.
✠ Ego Hier. Card. Ruſticutius
✠ Ego Io. Hiero. Card. Albanus.
✠ Ego Hier. Card. Simoncellus.
† Ego Fer. Card. de Medicis.
† Iul. Card. de Aquauiua.

Cæ. Glorierius.
A. de Alexiis.

SAN-

Digitized by Google

SANCTISS. N. D. Pii Papæ V. Facultas ſuperioribus Caſsineñ.& aliarum xi. congregationum, & ipſarum procuratoribus alienandi bona, erigendi montes, & alia faciendi pro præſtatione ſubſidii cccc. millium ſcutorum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad futuram rei memoriam.

DECET, & expedit opportune prouidere, vt ii quos ad præſtanda nobis præſentanea auxilia in hac Reipublicæ Chriſtianæ preſſura, & conflictatione compellimus, illa quo poteſt minori incommodo conficere poſsint. Cum itaq; nos hodie multis, maximiſque difficultatibus oppreſsi, quemadmodum claſsis, & copiæ, quas ad defendendos Venetos contra Turcas inſtruimus, in tam graui rerũ penuria ſuſtententur, ſimulque multis aliis imminentibus periculis occurratur, arctiſsima neceſsitate cogente de fratrum noſtrorum conſilio indixerimus, & impoſuerimus, hac vna ſola uice tantum, fructibus quadringentorum millium ſcutorum auri in auro ſuper omnibus bonis proprietatibus, fructibus, redditibus, decimis, cenſibus, & aliis rebus, ac iuribus Congregationum Caſsinen. alias S. Iuſtinæ de Padua, Lateranen. Montis Oliueti, Camaldulen. etiã quoad Eremitas Camaldulen. & Montis coronæ, Carthuſien. S. Saluatoris, Vallis Vmbroſæ, S. Georgii in Alga, Cæleſtinorum, Ciſtercien. Lombardię, Cruciferorum, & S. Hieronymi, eorumque Monaſteriorum, Prioratuũ, Præpoſiturarum, beneficiorum, & officiorum cum cura, & ſine cura, necnon menſarum, membrorum, grangiarum, & locorum omnium illis annexorum ubicumque exiſtentium, per ipſarum Congregationum ſuperiores, Abbates, Priores, Præpoſitos, Conuentus, Capitula, & perſonas, æquata inter ipſos, inſtar quartæ partis quam ſoluũt, fructuũ ſuorum collatione, Theſaurario noſtro generali Romæ illorũ periculis & impenſis, & alias quẽadmodum inter dilectum filium noſtrum Aloyſium tituli S. Marci Presbyterum Cardinalẽ Camerarium noſtrum, quem ad hoc Commiſſarium, & procuratorem noſtrum conſtituimus, & illius ſiue illorum procuratores conueniret, integre perſoluendum, eiuſque rei cauſa prædicto Aloyſio Cardinali Camerario, & Commiſſario noſtro liberam, & omnimodam facultatem, & poteſtatem tribuerimus collationes, & diſtributiones in ſingulas Congregationes faciẽdi, cum illis eorumque ſuperioribus, & procuratoribus tam coniunctim, quam diuiſim conueniendi, deque modis, & cautionibus ſolutionis prædictæ, & aliis hoc negotium concernentibus paciſcẽdi, obligationes, promiſsiones, & fideiuſsiones exigendi, & præſtandi, contractus ſuper his neceſſarios etiam noſtro, & Cameræ prædictæ nomine ſtipulandi, & celebrandi, & ſecundum illa, & literas noſtras deſuper confectas ſubſidium prædictum procurandi, cæteraque alia neceſſaria, & opportuna faciendi, & exequendi, etiam ſi mandatum exigerent magis ſpeciale, quam expreſſum eſt literis ſupradictis. Nos conſiderantes dictam ſummam nulla ratione congeri, nec congeſtam debito tempore numerari poſſe, niſi de rebus, & proprietatibus prædictarum congregationum, & ipſarum locorum aliqua diſtrahantur, proinde omnibus modis quantum in nobis eſt congregationes ſubleuare, & ſuperiores prædictos opportuna facultate munire volentes, qua freti vias, & conditiones vtiliores conquirere, rationeſque commodiores capere poſsint, vt leuiora diſpendia conſequantur, De conſilio & poteſtatis plenitudine ſimilibus ſtatuimus, vt ſinguli ſuperiores prædicti ratam ſubſidii huiuſmodi ſibi contingentem per ſua quiſque monaſteria, prioratus præpoſituras, beneficia, membra, grangias, annexa, conuentus, & loca diſtribuãt, & aſsignent, diſtributam, & aſsignatam ab abbatibus, prioribus, præpoſitis, monaſteriis, conuentibus, locis, & perſonis ſuis, etiam per ſubtractionem rerum, & prouẽtuum, & alias uti uiderint, omni & quacunque exceptione ſublata, vel impedimento ceſſante exigant. Sed quia de vniuerſu dictarum congregationum, & locorum ſuorum prouentu ſupradicta ſumma neutiquam poterit corrogari, Nos de dictorum ſuperiorum fide & probitate confiſi plenam, liberam, & abſolutam facultatem, mandatum, & poteſtatem tribuimus ſingulis congregationibus, & pro eis ſuis ſuperioribus, vt nullius conſenſu requiſito, ac etiam inuitis reclamãtibus particularibus abbatibus, prioribus, præpoſitis, conuentibus, & perſonis etiam unitorum monaſteriorum, & locorũ, de omni & quacunque proprietate, & dominio temporali cuiuſque congregationis & eius monaſteriorum, prioratuum, præpoſiturarum, beneficiorum, officiorum, menſarum, membrorum, grangiarum, annexorum, conuentuum, & locorum prædictorum ubicunque exiſtentium bona, cenſus, feuda, liuellos, & alia cuiuſcunque qualitatis, & naturæ iura pro confectione quantitatis, quæ ad complementum ſupradictæ ſummæ quadringentorum millium ſcutorum neceſſaria erit dumtaxat, tam coniunctim quàm diuiſim poſſeſſa ad longum, & longiſsimum tempus repręſentata etiam pecunia locare, ſiue in emphyteoſim, ſiue alias ad unam, duas, uel plures generationes, & ſeu nominationes ſiue etiam in perpetuum concedere, ſiue cum aliis permutare, ac etiam libere, uel cum pacto redimendi, & etiam de bonis, & rebus vnius ſeu pluriũ monaſteriorum, & locorum etiam eiuſdem ciuitatis, vel prouinciæ, etiam ſi caſtra, iuriſdictiones, & alia huiuſmodi minus utilia exiſtant, prout ſuperioribus cuiuſque congregationis magis expediens uidebitur, uendere, ac quocunque alio modo, & titulo alienare, & præterea omnia, & quæcumq; bona ſeu

dalia

datia emphiteotica,velalias cenſibus, penſionibus,& recognitionibus erga ſe obnoxia pretio li berare,& extinguere,& ſi ipſis,ſiue uniuerſis, ſiue prout cuique tangit ſingulis ſuperioribus utilius uidebitur,ſeu placuerit unum uel plures montes ab aliis grauaminibus omnino liberos, im munes,& exemptos dictam ſummam quadringentorum millium ſcutorum ſimul non excedentes,cuius ſeu quorum portiones,ſeu loca uacabilia non ſint,& alias aliorum urbis montium inſtar cum omnibus,& quibuſcumque priuilegiis,exemptionibus,gratiis,facultatibus,& indultis ſingulis montibus prædictis & eorum perſonis in genere,& in ſpecie conceſsis,& quæ,ac ſi uerbum præſentibus infererentur,& per eas ſpeciatim concederentur.latiſsime extendi,& concedi poſsint de & ſuper omnibus bonis,rebus,& iuribus prædictis etiam inſolidum in dicta vrbe , vel alia quacumque ciuitate,prouincia,uel loco ipſis commodiore perpetuo uel ad tempus , etiam cum facultate ſeu pacto redimendi erigere,& inſtituere,ac eis pro ipſorum dote fructus,redditus,prouentus,& iura bonorum,rerum,& iurium aſsignare illaque uendere,ſeu etiam obligare, & hipothecare , uel pignori tradere, ſeu ſuper ipſis rebus , & bonis cenſus aut redditus annuos creare,& conſtituere,conuentiones,& pacta ſuper his cũ cautionibus,vinculis , obligationibus etiam alias res vniuerſas,& ſingulas cuiuſque congregationis pro ea parte ſibi,& ſuis locis con tingente cōplectentibus,necnon clauſulis,& decretis requiſitis,& opportunis inire,contractus inſtrumenta,cæteraque neceſſaria facere,& has conceſsiones, permutationes,uenditiones,liberationes,erectiones,& creationes,vnam videlicet vel plures etiam ad effectum creationis,vel extinctionis,ſeu venditionis, vel recuperationis aliarum huiuſmodi rerũ inuicem ac ſemel & plu ries facere,& quoties eis placuerit variare,nulla alia ſuper eis a dicta ſede petenda licentia, uel proceſſu in forma ſi in euidentem,aut alias formando, & habendo,aut conſenſu uel auctoritate generalis capituli requirendo,Et pro prædictorum omnium effectu,per ſe vel alium ſeu alios ſin gulos abbates,præpuſitos,priores conuentus,& perſonas etiam monaſteriorum,& locorũ unitorum tam coniunctim quam diuiſim ad locationes,conceſsiones,permutationes,uenditiones, alienationes,liberationes,extinctiones , & alia prædicta omnia etiam manu regia compellere , Contradictores,impedientes,vel reclamantes monaſteriis,prioratibus,præpoſitatibus,dignitatibus,adminiſtrationibus,& officiis prout ſibi uidebitur, deponere, ad futura inhabiles efficere,excommunicationis aliiſque cenſuris & pœnis innodare , interdictum eccleſiaſticum apponere, auxiliumque brachi ſecularis inuocare, cæteraque in prædictis, & circa ea neceſſaria & opportuna facere & exequi valeant,etiam ſi talia contigerint,quæ licentiam,facultatem,aut mandatum exigant magis ſpeciale,quam præſentibus eſt expreſſum.Verum quia congregationum prædictarum procuratores,qui hic ſunt,mandatum ad prædicta ſpeciale non habent, quin etiam nonnullarum procuratores uel hinc abſunt,uel omnino non ſunt,& præſens neceſsitas ur get hæc quam primum faciendi,Nos defectum huiuſmodi noſtra auctoritate ſupplere uolentes, ſupradictis procuratoribus etiam nomine illarum congregationum , quarum procuratores hic deſunt,& pro ea parte illas tangente dumtaxat,uocatis tamen eorum loco aliquo uel aliquibus abbatibus,ſeu prioribus aut aliis præſidentibus ſuorum locorum, qui hic ſunt tam coniunctim quam diuiſim montes erigendi,fructus aſsignandi,loca ſiue portiones uendendi,uel pignori ap ponendi,res & bona uſque ad prædictam ſummam,& pro cuiuſque rata dumtaxat obligandi, cæteraque prædicta ad hunc effectum faciendi,& exequendi liberam & abſolutam licentiam & auctoritatem tribuimus,eaque ſi fient poſtquam facta fuerint illud idem robur habere , ac uniuerſis & ſingulis ad quos res pertinebit,perinde ſuffragari debere volumus,ac ſi in ſuis capitulis ge neralibus,& alias ſeruatis omnibus,quæ de iure,& iuxta ſtatuta,conſuetudines,priuilegia,& indulta ſingularum congregationum prædictarum ſeruari deberent,omnino ſeruarentur, ſupplentes ex nunc prædictos,& quoſcumque alios iuris, & facti defectus ſi qui interuenerint in eiſdē . Cæterum vt congregationes prædictæ tanto ponderi ſubiectæ aliis futuris aliquo pacto alleuentur,motu & ſcientia ſimilibus earum ſingulas,& ipſarum ſuperiores,Abbates,Priores,Præpoſitos,fratres,Capitula,Conuentus,& bona omnia ſupraſcripta præſentia, & futura cuiuſcumque qualitatis,quantitatis,ualoris,& naturæ,& ubicumque exiſtentia ab omnibus,& quibuſcumque decimis uniuerſalibus,& particularibus,etiam ad Imperatoris,Regum,Dominii Venetorum,& aliorum inſtantiam,& ex quibuſcumque cauſis etiam prædicta longe maioribus,urgentioribus, & neceſſariis de cætero imponendis,& prætterea ab omni contributione,collatione,& taxa.pro Collegiis ſeminariorum eccleſiaſticorum tam ordinaria, quam apoſtolica auctoritate in quocumque loco facta,& impoſita hucuſque , & deinceps quandocunque facienda , & imponenda eximimus , & liberamus,& ſi quocunque modo ad illa de facto cogerentur,dictam Camerã eos defendere,cauſamque uniuerſam in ſe ſuſcipere,iudicatum ſoluere,& ad ea omnino teneri edicimus. Volumuſque prædicta omnia,necnon locationes,conceſsiones,permutationes,uenditiones,alienationes,liberationes,erectiones,creationes,conſtitutiones, & quæcunque alia præſentium auctoritate fient,perpetuo conſiſtere,& quoſcunque illa concernunt, & concernent in fu turum , omni,& quocumque ipſorum effectu,& commodo pacifice gaudere,ſingulaſque ſuper ſingulis locationibus,& aliis prædictis literas , ſeu earum confirmationes , & alias diſpoſitiones ſingulis illas petituris gratis ubique concedi,& etiam in forma Breuis per ſecretarium noſtram ſecretam

Digitized by Google

ſecretam expediri debere. Decernente eadem præmiſſa, & quæcunque in vim prædictarum literarum fient, nullis unquam temporibus, ſiue ex ſimilibus, ſiue aliis qualibuſcunque cauſis, etiam ad prædictorum inſtantiam, aut motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, necnon conſiſtorialiter reuocari, ſuſpendi, alterari, immutari, aut alias illis in aliquo derogari, nec ſub ullis reuocationibus, ſuſpenſionibus, alterationibus, aliisve contrariis diſpoſitionibus comprehendi, ſed ſemper ab illis excepta, & quotieſcunque emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtituta, & de nouo conceſſa eſſe, ac quibuſcumque intereſſe habentibus ſuffragari, ſicque per quoſcumque iudices ordinarios, & delegatos, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, ubique iudicari, & diffiniri debere, nec non irritum, & inane quicquid ſecus ſiue per eoſdem, ſiue per quoſcunque alios ſcienter uel ignoranter contigerit attentari. Et nihilominus omnibus locorũ Ordinariis quos ſiue plures, ſiue ſingulos vniuerſi vel ſinguli ſuperiores prædicti duxerint eligendos, per apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus, vt quoties pro parte ſuperiorum prædictorum, aut alicuius ipſorum tam coniunctim quam diuiſim fuerint requiſiti, quiſque uidelicet per ſe uel alium ſeu alios, præſentes ubi & quando opus fuerit ſolemniter publicantes, eiſq; in prædictis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes, faciant auctoritate noſtra illas, & earũ uigore faciendas diſtributiones, aſsignationes, locationes, conceſsiones, ueditiones, liberationes, erectiones, creationes, conſtitutiones, & exemptiones, liberationes, ac alia omnia prædicta cum omnibus inde ſequuturis firmiter obſeruari, ac ſingulos, quos illa concernunt, & concernent in futurum, eis pacifice frui, & gaudere, Non permittentes quemquam contra eas quomodolibet impediri, uel moleſtari, Contradictores quoſlibet per cenſuras, & pœnas prædictas, cæteraque iuris, & facti remedia opportuna, omni & quacunque appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ſuprascripto auxilio brachii ſecularis. Non obſtantibus fœ. re. Bonifacii octaui de una & in concilio generali edita de duabus dietis, & Symachi, Pauli ij. Pauli iiij. aliorumque Rom. Pont. & noſtris aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac Congregationum, Monaſteriorum, Conuentuum, & ordinum prædictorum iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon teſtamentis, donationibus, legatis, fideicommiſsis, aliiſq; diſpoſitionibus, & contractibus de bonis, rebus, & iuribus ſupradictis in fauorem ipſarum Congregationum, Monaſteriorum, locorum, & ordinum quomodocũque factis, illorum alienationes, immutationes, aut alias conditiones fieri ſpecialiter & expreſſe prohibentibus, ac in euentum alienationis, immutationis, aut alterius diſpoſitionis, pia aut alia loca etiam plura ordine ſucceſsiuo ip ſo facto ſubſtituentibus, uel illa ad hæredes redire omnino uolentibus, ac alias in contrarium quomodolibet conditis, ac quocunq; vinculo firmatis, quodque aliquibus communiter uel diuiſim a prædicta ſit ſede indultum, quod ad præſtationem, & ſolutionem aliquam minime teneantur, nec ad id ullatenus, aut niſi per capitula generalia, & cauſis in eis prius propoſitis, matureque diſcuſsis compelli, aut quod interdici, ſuſpendi, uel excommunicari poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, & ad uerbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuſlibet aliis priuilegiis, exemptionibus, indulgentiis, & literis apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus quorumcunque tenorũ exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, uel omnino inſerta earum, & per ipſas attributæ facultatis, & auctoritatis effectus, & executio impediri ualeant quomodolibet uel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus ad uerbum habenda eſſet in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia & alia quæcunque effectum prædictum impedientia, aut impedire uolentia omnino tollimus, & abrogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Quia uero difficile nimis eſſet præſentes quocumque illis opus erit perſerre, uolumus ut earum exemplis etiam impreſsis manu notarii publici, & perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ eiuſue curiæ ſigillo obſignatis, eadem illa prorſus fides in iudicio, & extra illud ubique locorum adhibeatur, quæ illis ipſis præſentibus adhiberetur ſi eſſent exhibitæ, uel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ uoluntatis, ſtatuti, tributionum, ſupletionis, exemptionis, liberationis, edictionis, decreti, mandati, ablationis, & abrogationis infringere, uel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotẽtis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, quartodecimo Cal. Aprilis. Pontificatus Noſtri Anno Sexto.

✠ Ego

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

✠ Io.Card.Moronus Epiſcopus Oſtienſis.

✠

✠ Ego Otho Truchſes Epiſcopus. Card. Præneſtin.Auguſtanus.

✠

✠

✠ Ego Io. Card. Polit. Epiſc. Albanen.

✠

✠ S. Cardinalis Piſarum.

✠ Ego Io. Ant.Card. Sancti Georgii.

✠ Aloy.Cor.Car.Camerarius.

✠ Ant. Card. Granuelanus.

✠ M. Ant.Card. Amulius.

✠ Ego A.Card.Geſualdus.

✠ Ego N.Card.de Sermoneta.

✠ Ego In.Aualus Car.Arag.

✠ Ego Ptol.Card.Comenſis.

✠

✠

✠ Ego Marcus Ant. Card. Bobba.

✠ Hugo Boncompag. Card.S. Sixti.

✠ Ego Flanius Card. Vrſinus.

✠ Alex.Card. Cribellus.

✠ Guliel. Card. Sirletus.

✠ F.Hieronymus Car.de Claraualle.

✠ Io. Pa. Card. ab Eccleſia.

✠ Ego Iul Ant.Car.S.Seuerinæ.

✠ P. Card.Cæſius.

✠ C.Card.Rambollietus.

✠ F. A.Car.Theanenſis.

✠ Ego F.Fœlix Card.de Monte alto.

✠ Ego P. Card.Placentin.

✠ Ego Io. Card.Aldobrandinus.

✠ Ego F. Vincentius Card. Iuſtinianus.

✠ Ego Hier. Card. Ruſticutius

✠ Ego Io.Hiero.Card.Albanus.

✠ Ego Hier. Card. Simoncellus.

† Ego Fer. Card. de Medicis.

† Iul.Card. de Aquauiua.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

FACVLTAS alienandi vſque ad ſummam quinquaginta millium ſcutorum auri, conceſſa a Santiſsimo D. N. congregationi Caſsinenſi.

PIVS Papa V. Ad futuram Rei memoriam.

DECET ex benigno apoſtolicæ Sedis prouenire ſubſidio, vt perſonæ regulares ac ſub religionis iugo Chriſto Saluatori in caſtitatis holocauſto famulantes, in ſuis neceſsitatibus aliquod ſuſcipiant releuamen. Cum itaque ſicut nobis nuper exponi fecit dilectus filius modernus Præſidens generalis Congregationis Caſsinen. alias Sanctæ Iuſtinæ de Padua ordinis Sancti Benedicti, ob malas temporum conditiones, atque plura & diuerſa ſubſidia, quæ pro ſubleuandis oneribus ſedi præfatæ & aliis catholicis etiam ſecularibus Principibus incumbentibus, a certis annis per nos & alios Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros, Congregationibus ordinum Regularium Italiæ impoſita fuerunt, Dilecti filii Congregatio Caſsinen. præfata ſeu illius particulares Abbates, Monaſteria, & Conuentus, adeo ære alieno grauata ſint, ut nequaquam ad illud debito tempore perſoluendum ordinarii Congregationis monaſteriorumque & Conuentum huiuſmodi redditus ſufficiant, dictus modernus Præſidens generalis nobis humiliter ſupplicari fecit, quatenus ſibi dictæque Congregationi de alicuius ſubuentionis auxilio ſuccurre rede benignitate apoſtolica dignaremur. Nos qui fidelium quorumcunque & præſertim religioſarum perſo-

narum votis libentet annuimus, Præſidentem ac Congregationem huiuſmodi ſpecialibus fanoribus & gratiis proſequi,ac eorum indigentiis pateroa pietate cõſulere volentes, ipſosq; & dictæ Congregationis ſingulares perſonas a quibuſuis excommunicationis,ſuſpenſionis,& interdicti aliiſq; eccleſiaſticis ſententiis cenſuris & pœnis,a iure vel ab homine, quauis occaſione vel cauſa latis ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt ad effectum præſentium duntaxat conſequendum harum ſerie abſoluentes & abſolutos fore cenſentes huiuſmodi ſupplicationibus inclinati eidem moderoo ac pto tempore exiſtenti eiuſdem Congregationis Præſidenti genetali ac cuicunq; alteti vel aliis queni ſeu quos dictus modernus & pro tempote exiſtens Præſidens generalis etiam ſolus abſq; aliquorum aliorum conſilio interuentu vel conſenſu ſed pro eorum cuiuslibet libito voluntatis & totiens quotiens duxerit conſtituendos,& remouendos quod vltra ſummas quantirates pretia & valorem ad quæ vigote quorumcunq; priuilegiorum & indultorum apoſtolicorum in ſpecie vel genete ipſi Congregationi illiuſq; pro tempore Præſidenti generali, Diffinitoribus, Viſitatoribus, Abbatibus, Conuentibus, Prælatis aliiſq; Superioribus et præſertim literarum noſtrarum pro faciliori præſtatione ſubſidii vltimo per nos ipſis Congregationibus indicti editatum licentia et facultas ſimiles vel disſimiles infra dicendas alienationes faciendi conceſſa tepcritur, ſuper quibuſuis etiam immobilibus bonis et rebus ad eandẽ Congregationem Caſſinen. ſeu vnum duo plura vel omnia et ſingula illius particularia Monaſteria,Prioratus,menſas,tam Abbatiales quam Conuentuales,et alia regularia loca, etiam ære alieno huiuſmodi nequaquam grauata,quocunq; iute vel titulo ſpectantibus et pertinentibus, vbicunq; conſiſtentibus,et cuiuſuis naturæ,et qualitatis exiſtentibus,coniunctim vel diuiſim ac in vna pluribuſue et diuerſis vicibus ac temporibus nulla alia in id noſtra et ſedis apoſtolicæ ſeu ordinariorum locotum aut Capituli genetalis viſitatorum Diffinitorum vel aliorum Prælatorũ et ſuperiorum dictæ Congregationis ant Abbatum Conuentnum Monaſteriorum Prioratuum et aliorum locorum regularinm huiuſmodi requiſita licentia, aut conſenſu, immo illis expreſſe contradicentibus & inuitis, etiam abſq; tractatibus,omnibuſq; ſolemnitatibus & aliis de iure vſu,conſuetudine,priuilegio ſeu iuxta ſtatuta, & ordinatiooes, dictæ Congregationis & regulæ beati patris Benedicti illiuſue particularium monaſteriorum,prioratuum, & aliorum locorum, etiam in illorum fundatione vel a teſtatoribus & aliis piis benefactoribus Imperiali, Regali, Ducali,aut alia maiori dignitate & præeminentia dum in humanis fuerunt pollentibus a quibus bona ipſa petuenerunt in eorum vltimis volnntatibus ſeu aliis diſpoſitionibus requiſitis & appoſitis,in ſimilibus qnomodolibet neceſſariis,penitus omisſis, qnoſcunq; annuos etiam perpetuos cenſus redditus canones liuellos fictus vſus feuda & alias reſpõſiones vſq; ad ſummam quinquaginta millium ſcutorum auri in auro imponere,& conſtituere,illoſq; & illa immo ipſa quoq; bona & res etiam ſi Caſtra Vaſſallagia,& Iuriſdictiones exiſtant, quibuſuis perſonis eccleſiaſticis vel ſecularibus communitatibus,& vniuerſitatibus, Collegiis Capitulis Conuentibus vel aliis locis in Emphyteoſim Liuellum vſum cenſum,præcariam locationem, alioue qnouiſmodo titulo & cauſa ſimilibus,aut disſimilibus ad vnam vel plures generationes ſeu perpetuo vel ad tempus quantumuis diuturnum etiam ad meram oudam omnimodam & perpetuam hæreditatem, ac proprietatem pro ſe hæredibuſq; & ſucceſſoribus qnibuſcunq; pto precio ſeu preciis reperibilibus quod dictam quinquaginta millium ſcutorum auri in auro ſummam non excedat concedere, vendere,diſtrahere,locare,pignorare,atq; alienationis vocabulo latisſime ſumpto etiam nullo penitus vſu iure vel actione deſuper ipſis congregationi,vel monaſteriis, Prioratibus Conuẽtibus,menſis & aliis regularibus locis ad quæ ſpectant illorumne pro tempore Abbatibus, Prioribus,Conuentibus, Prælatis,aut aliis ſuperioribus & perſonis reſeruatis alienare,necnon bona & res huiuſmodi ſi quę in fendum emphyteoſim, Liuellum,cenſum vſum precariam locationẽ, ſeu alias perpetuo,vel ad tempus,ac ad vnam vel plures generationes,aut oominationes iam cõceſſa ſint & annui canonis Liuelli penſionis fictus vſus cenſus reſponſionis alterinſue recoguitiois perpetua vel temporali ſolutione vel præſtatione etiam per modum tituli hooorarii ipſis Cõgtegatione Caſſinen.aut alicui ex eius monaſteriis Prioratibns Connentibus & menſis, ac aliis regularibus locis quomodolibet obnoxia ſint plurium annorum penſione, ſeu alia quauis præſtatione pto illis anticipata,aut alterius preeii quantitate propterea recepta liberare, & affrancare francaq; & libera perpetuo apud illornm feudatarios emphyteotas Liuellarios cẽſuarios vſuarios ptecarios conductores omneſq; alios & ſingulos illa pro tempore obtioentes quocunque modo nuncupatos ac eorum hæredes & ſucceſſores quoſcunq; dimittere, necnon precium & ptecia ex conceſsionibus locationibus diſtractioo ibus alienationibus aliiſq; omnibus & ſingulis ſupraſcriptis prouenientia exigere,recipere,ſeu recepiſſe confiteri, de exactis receptis ſeu confeſſatis in forma iuris valida quietare, & abſolnere & liberare, ac pro euictione atq; legitima defenſione impoſitionis & conſtitutionis cenſuum canonum Liuellorum fictuum, vſuum, feudorum & aliarum reſponſionum bonorumq; & rerum huiuſmodi etiam perpetuo vt præfertur locandorum vendendorum alicoandorum ſeu libetandorum euictione & legitima defenſione,necoon fructuum & emolumentorum inter modernnm pręfatum & Præſidentem generalẽ pro tempore eiuſdem Congregationis ſeu illum vel illos quem ſeu quos ad id vt præfertur conſtituet,

ſtituet, ex vna atq; præmiſſorum emptores partibus altera conueniendorum ſolutione loco & tempore congruis facienda, ac perpetua, & inuiolabili obſeruatione omnium & ſingulorũ aliorum in inſtrumento ſeu inſtrumentis deſuper conficiendis promittendorum dictæ Congregationis, ac ſingulorum etiam omnium illius monaſteriorum prioratuum conuentuum menſarũ & aliorum quorumcũq; locorum regularium vbilibet exiſtentium bona quæcunq; præſentia, & futura particularia & vniuerſalia vbicunq; exiſtentia, necnon ipſam Congregationem ac illius pro tempore Præſidentem generalem viſitatores, Diffinitores, Abbates, Priores, Conuentus alioſq; prælatos, ſuperiores, & perſonas etiam in ampliori forma Cameræ apoſtolicæ cum iuramento procuratorum conſtitutionibus renunciationibus & aliis de ſtylo Notariorum, vſu & cõſuetudine Roman. Curiæ, in ſimilibus apponi ſolitis & neceſſariis obligare, & ſolẽniter hipothecare, perſonis vero ipſis Communitatibus, Vniuerſitatibus, Collegiis, Capitulis, Conuentibus locis & aliis ſupradictis, vt cenſus ipſos etiam a quibuſuis grauaminibus & oneribus liberos, & penitus immunes, aliaq; omnia & ſingula ſupradicta etiam in perpetuum emere acquirere liberare affrancare, fructuſq; & emolumenta quæcunq; inde præſertim ex cenſuum fructuum vſuũ & liuellorum huiuſmodi conſtitutione, & impoſitione, in ſortem principalem nequaquam computando, vt eſt moris exigere percipere ac in ſuos & alios ſibi bene viſos vſus & vtilitatem conuertere, ac de illis quæ ſic acquiſiuerint emerint & affrãcauerint, prout de aliis eorum bonis pro priis liberis franchis, & allodialibus diſponere, Necnon ſcripturas & quæcunq; inſtrumenta publica, vel priuata deſuper opportuna cautelis pactis promiſsionibus renunciationibus iuramentis & aliis in id neceſſariis vallata & firmata celebrare, libere ac licite poſſint & valeant, licentiam facultatem & auctoritatem omnimodas apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus & indulgemus, conſtitutioneſq; impoſitiones conceſsiones locationes venditiones alienationes, etiam perpetuas liberationes, promiſsiones, obligationes, hypothecas renunciationes ac alia præmiſſa & quicquid vigore pręſentium fiet & inde pro tempore ſequetur, exnunc prout extunc & ecõtra auctoritate & tenore præmiſsis approbamus & confirmamus, illiſq; perpetuæ ac inuiolabilis firmitatis, robur adiicimus, omneſq; & ſingulos tam iuris quã facti & obmiſſarum quarumcunq; ſolemnitatum etiam ſubſtantialium defectus, ſi qui in illis interuenient, etiam ſi tales fuerint qui non generali ſermone comprehendantur ſed nota et expreſsione ſpeciali indigeãt ſupplemus, necnon reſtitutionis in integrum, aut enormis aut enormiſsimæ læſionis ſiue alio quouis remedio, beneficio aut prætextu nullo vnquam tempore in toto vel in parte reſcindi reuocari annullari infringi limitari moderari ad terminos iuris reduci poſſe, ſed valida et efficacia fore et eſſe, et perpetuo ſubſiſtere, eoſdemq; prorſus operari effectus, ac vniuerſam congregationem antedictam atq; illius pro tempore Præſidentem generalem, Viſitatores, Diffinitores, Abbates, Priores, Prælatos, Superiores, Monaſteria, et Conuẽtus ad illorum inuiolabilem obſeruantiam perpetuo teneri, et obligatos eſſe, ad idq; etiam cenſuris et aliis pœnis eccleſiaſticis cogi et compelli poſſe, necnon eam ens et illa ac illorum et cuiuslibet eorum vniuerſalia, et particularia loca. et bona quæcunq; pręſentia et futura, æque afficere, ac illis omnibus et ſingulis cum quibus contraxerint eorũq; hæredibus et ſucceſſoribus quibuſcunq; perpetuo ſuffragari, et ſuos plenarios et integros effectus ſortiri debere, perinde ac ſi iuſta vrgens et a iure approbata, præmiſſaq; alienandi cauſa vere ſubeſſet, et in capitulo generali eiuſdem Congregationis cum interuentu ac de conſenſu non ſolum pro tempore illius Præſidentis generalis, Viſitatorum Diffinitorum necnon omnium et ſingulorum aliorum in eodẽ Capitulo quomodolibet de iure priuilegio conſuetudine ſeu alias vocem habentium ſed ſingulorum, Abbatum, Priorum et Conuentuum Monaſteriorum, Prioratuum et aliorum locorum regularium, Congregationis huiuſmodi capitulariter præuia licentia apoſtolica ac debitis tractatibus, aliiſq; ſolemnitatibus in id de iure et iuxta formam Statutorum ſeu conſtitutionum eiuſdem Congregationis et ordinis aut alias requiſitis ſeruatis et adhibitis peracta fuiſſent, ſtatuimus. Ad hæc Præſidentẽ pro tempore generalem dictę Congregationis ac illum vel illos quem ſeu quos ad præmiſſa deputabunt et conſtituent eoſue cum quibus contraxerint ac illorum hæredes et ſucceſſores quoſcunq; nullo vnquam tempore teneri aut obligatos eſſe ad docendum ſeu aliquo pacto iuſtificãdum quod æs alienum et neceſsitas huiuſmodi vel aliæ cauſæ probabiles alienandi ſubſint vel adfuerint aut precium et pecunias inde pro tempore redigendas in extinctionem dicti æris alieni conuerſas ſeu vſq; ad ſummam quantitatem ſupradictorum quinquaginta millium ſcutorum auri in auro duntaxat, et non vltra de bonis et rebus ſuprascriptis alienatum fuiſſe, præſentiũq; ſolam narratiuam ad plenam omnium et ſingulorum præmiſſorum, in iudicio et extra probationem, ita vt nulla alia in contrarium probatio admitti poſſit vel debeat ſufficere, quinimo etiam quod de contrario quouis modo vnquam appareret, pręmiſſaq; ſuperius narrata veritate non ſubſiſterent vel plus aut minus earundem præſentium vigore de bonis et rebus vnius tantum ſeu duorum vel plurium ac aliorum omnium eiuſdem Congregationis monaſteriorum et locorum regularium etiam ære alieno non grauatorum æqualiter vel inæqualiter quam fieri debuiſſe videatur alienatum et diſtractum fuiſſe conſtaret, præſentes literas et quicquid illarum vigore pro tempore ſequetur et fiet de ſurreptionis vel obreptionis vitio aut intentionis noſtræ ſeu alio

nullitatis defecto notari argui et impugnari non poſſe. Sicq; in præmiſsis omnibus et ſingulis per quoſcunq; Iudices et Commiſſarios quauis auctoritate fungentes ſublata eis et eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & diffiniri debere, & ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Quocirca venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis eorum Vicariis in ſpiritualibus generalibus, & Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori, necnon Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis & Capitulis, aliiſq; quarumcunq; eccleſiarum Prælatis & perſonis vbilibet exiſtentibus ac aliis ad quos id quomodolibet ſpectat & ſpectabit, per præſentes cõmittimus & mandamus quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas & in eis contenta quæcunq; vbi & quando opus fuerit ac quoties pro parte nunc & pro tempore exiſtentis Præſidentis generalis dictæ Congregationis & ab eo deputandorum, aut perſonarum cum illis contrahentium vel alicuius eorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, ac illis in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes faciant auctoritate noſtra eaſdem præſentes & omnia in eis contenta ab omnibus quos illa concernunt integre & inuiolabiliter obſeruari, ac Præſidentem præfatum illoſq; ab eo deputandos, & perſonas prædictas & eorum quẽlibet præmiſsis omnibus iuxta præſentium continentiam & tenorem pacifice frui & gaudere, Non permittentes illum ſeu illos, aut eorum aliquem deſuper a quoquam quomodolibet indebite moleſtari perturbari & inquietari, contradictores quoslibet & rebelles ac præmiſsis non parentes per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas aliaq; opportuna iuris remedia appellatione poſtpoſita cõpeſcendo, Necnon legitimus ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus illos cenſuras & pœnas ipſas incurriſſe declarando, Necnon eas etiam iteratis vicibus aggrauãdo, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus præmiſsis ac fel. rec. Symachi quę incipit. Non liceat Papæ, & Pauli ſecundi ac Pauli quarti & aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum ac etiam noſtris de rebus Eccleſiæ non alienandis & male alienatis recuperandis, necnon quatenus opus ſit, alia noſtra de non tollendo iure quæſito, ac aliis apoſtolicis & in quibuſuis generalibus prouincialibus vel Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus ac Congregationis & ordinis prædictorum & illius particularium Monaſteriorum Prioratuum & aliorum locorum etiam iuramento confirmatione apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, necnon teſtamentis codicillis donationibus, legatis, fideicommiſsis aliiſq; diſpoſitionibus, & contractibus etiam laicorum cauſa mortis ſeu inter viuos de bonis & rebus ſupradictis in fauorem dictæ Congregationis, & ordinis eiuſq; Monaſteriorum, Prioratuum, menſarum, & aliorum regularium locorum quomodocunq; factis, illorũq; alienationes immutationes aut alias conditiones fieri ſpecialiter & expreſſe prohibentibus. & in euentum alienationis, immutationis, aut alterius diſpoſitionis, pia aut alia loca etiam plura ordine ſucceſsiuo ipſo facto ſubſtituentibus, vel illa ad hæredes redire omnino volentibus, ac alias in contrarium quomodolibet conditis ſupradictiſq; iuramenti & confirmationis apoſtolicæ ſeu quocunq; alio vinculo roboratis & firmatis, priuilegiis quoq; indultis & literis apoſtolicis in contrarium quomodolibet per quoſcunq; Roman. Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos Motu proprio, conſiſtorialiter, ſeu alias etiã iteratis vicibus conceſsis confirmatis & innouatis, Quibus omnibus & ſingulis etiam ſi de illis eorumq; totis tenoribus ſpecialis ſpecifica & expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorũq; tenores præſentibus pro expreſsis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunq;. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum quod interdici ſuſpendi vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem quod earumdem præſentium tranſumptis etiam impreſsis manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ aut Curiæ Eccleſiaſticæ obſignatis eadem illis prorſus fides in iudicio & extra illud vbiq; adhibeatur quæ ipſis præſentibus adhiberetur ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris. Die Quinta Octob. M. D. LXXI. Pontificatus noſtri Anno Sexto.

SANCTISS. D. N. Pii Papæ V. Abolitio quarundam literarum ſuper certis facultatibus & indulgentiis publicatarum. Et prohibitio ſimilium ad quoſcunq; in futurum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

QVAM plenum ſit periculi noxia populis ingerere, nimium his temporibus afflicta religio teſtatur, quod malum cum in cęteris miniſtris, tum precipue in eccleſiarum Prælatis animaduertendum eſt, quod ab his temere profecta longe maxima eccleſiæ Dei conferant detrimenta. Rem ſane indignam audiuimus, quod nõ ſolum quondam Gometius Tello Giron temporarius adminiſtrator eccleſiæ Toletanæ,

letanæ, ſed etiam quidam Hiſpaniæ Eccleſiarum Præſules officii paterni prætextu facultates ſibi a ſacris canonibus conceſſas excedentes, litteras ſuas in ipſorum ciuitatibus ac diœceſibus auſi ſunt publicare, quibus inter cætera periculoſa deprehenditur, quod cuicũq; illas accipienti certa ſoluta pecunia licitum ſit quem voluerit ſibi ſumere ſacerdotem, qui confesſione audita ipſum abſoluere valeat, non in eis tantum caſibus, in quibus ſimplex ſacerdos abſoluere poteſt, ſed etiam in iis quæ ſolis Epiſcopis reſeruata reperiuntur, aliquo præterea caſu admiſſo veluti Simoniæ reatu, qui ad examen huius ſanctæ ſedis eſſet referendus. Non animaduertentes ipſi Præſules, & Adminiſtratores quam periculoſum ſit ea paſſim incertis perſonis cõmittere, quæ ad Epiſcoporum iudicium, arbitriumq; idcirco deferuntur, vt qui melius lepram a lepra diſcernere norint, cauſis & circũſtantiis ſubtili indagine exploratis, ſalutaria cuiq; morbo remedia valeant adhibere. Adhæc ipſi in diſpenſandis cæleſtis gratiæ donis nimium prodigi, iis ſic litteras prædictas accipientibus, indulgentias & pœnitentiarum iniunctarum remisſiones nulla cum re temporali conferendas, profuſius & indiſcrete largiuntur. quibus & aliis licentiis prædictis nõ pauci fluctuantes & infirmi, veniæ facilitate inducti, ad peccandum procliuiores fiunt, quando tot & tantorum delictorum remisſionem certo & vilisſimo pretio acquirere poſſe confidant. Indicem præterea caſuum & indulgentiarum ædibus ſacris appendi iuſſerunt, quo palam ſignificatur ſoluentibus ſupraſcripta concedi, & inter alia abſoluendi facultatem ab eiu prohibitorũ tribni, Itemq; indulgẽti Miſſę ſacrificium, & ſepulturam tempore interdicti, aſſumptionẽ duorum pluriumue compatrum ad ſacrum Baptiſma, præter eos qui ſynodalibus (vt dicunt) conſtitutionibus aſciſcuntur, Reparationem eccleſiarum, erectionem confraternitatum, & alias pias cauſas prætexendo. Cum igitur inter cætera ſcandala etiam Simoniæ prauitas redoleat, ex prædictis Sacri Tridentini Concilii decretis, & aliis ſanctionibus canonicis, noſtræ præterea conſtitutioni de indulgentiis ad quæſtum non emittendis, aduerſetur, clauium auctoritas euileſcat, & pœnitentialis ſatisfactio eneruetur, Nos his malis celeri remedio occurrendum, eademq; operã futuris præcauendum fore cenſentes, De apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſupradicta omnia quæ in ipſa Toletana, & quibuſcũq; aliis ciuitatibus, diœceſibus, & locis tam Hiſpaniæ, quã aliarum quarumcunq; prouinciarum, & regionum quocunq; prætextu hucuſq; emanarunt, perpetuo abolemus, ac nulla & irrita nunciamus, Iubemusq; litteras, & indices, necnõ ſcripturas, & monumenta quæcũq;, publica, & priuata, per ipſos locorum Ordinarios, & alios eccleſiarum Rectores vbicũq; reperientur dilacerari penituſq; deleri, Et ne talia de cetero a quoquam fiãt, publicentur, vel concedantur, diſtrictius prohibemus. Quicũq; ſecus egerint, ſeu attẽtauerint, Antiſtites, etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant, ab ingreſſu & perceptione fructuum ſuarum eccleſiarum tandiu ſuſpenſi iaceant, donec ſatisſactione præuia illis per Sedem prædictam ſuſpenſio relaxetur. Inferiores vero ab Epiſcopis ſententiam excommunicationis incurrant, a qua, niſi in mortis articulo conſtituti, ab alio quam Romano Pontifice abſolutionis beneficium nequeant obtinere. Decernentes etiam irritum & inane quidquid ſecus per quoſcunq; quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Volumus autem vt præſentiũm exempla etiam impreſſa, Notarii publici manu, & Prælati eccleſiaſtici ſigillo obſignata, eandem illã protſus fidem in iudicio & extra illud vbiq; locorum ſaciant, quem ipſæmet præſentes facerẽt, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abolitionis, nunciationis, insſionis, prohibitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, Quarto Non, Ianuarii. Pontificatus noſtri Anno Quarto.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

ANNO a Natiuitate Domini M. D. LXX. Indictione xiij. die vero xxiij. Menſis Ianuarii Pontificatus Sanctisſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ quinti Anno Quinto, Retroſcriptæ literæ apoſtolicæ lectæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Eccleſiæ Sancti Ioannis Lateranen. & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, dimiſsis in ſupradictis locis præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis & deinde amotis per me Iulium Parinum S. D. N. Papæ Curſorem.

Io. Guerardi Magiſter Curſ.

BREVE

BREVE SANCTIS. D. N. Pii Papæ Quinti quo reuocantur bannimenta nuper a ſua Sanctitate in fauorem Bannitorum ſtatus Eccleſiaſtici edita, & conceditur facultas Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. D. Aloyſio Cardinali Camerario, ac Reuerendis Patribus Dominis Monti de Valentibus, Almæ Vrbis Gubernatori Vicecamerario, & Bartholomæo Buſſotto Theſaurario apoſtolico generali, cum interuentu Magnifici D. Herculis Seueroli Procuratoris Fiſci ſuæ Sanctitatis, moderandi pœnas & mulctas per ipſos Bannitos ratione delictorũ per eos cõmiſſorum incurſas, ipſosq; a dictis delictis, infraſcriptis dũtaxat exceptis, abſoluendi, & ad patriam, ac priſtinos honores, & famam, ac ad quæcunq; beneficia eccleſiaſtica obtinendum reſtituendi, & habilitandi, cum præfixione termini trium menſium ſuper præmiſis componendum.

PIVS PAPA V.

AD futuram rei memoriam. Licet primum, & præcipuum eccleſiæ fundamentum exiſtat vnigenitus Dei filius, referente etiam apoſtolo, quia fundamentũ poſitum eſt, præter quod aliud poni non poteſt, quod eſt Chriſtus Ieſus: ſecundum tamen, & ſecundarium eccleſiæ fundamentum exiſtit Beatisſimus Apoſtolus Petrus, ad quem veritas ait, Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo eccleſiam meam, qui ſicut a Chriſto petra dictus eſt Petrus, ita etiã a Chriſto capite vocatus eſt caput, ipſo ſibi dicente, tu vocaberis Cephas, vt per hoc vniuerſi fideles agnoſcerent, ꝙ ipſi tãquam fundamento & capiti, vniuerſalis eſt eccleſiæ cura ſpecialiter demãdata. Mirum ergò nemini videri debet, ſi nos, qui meritis licet imparibus, locum eius in apoſtolica ſede tenemus, de ſingulis Chriſti fidelibus, qui ſub eccleſiæ nomine referuntur, ita ſollicite, & anxiè cogitamus, vt dum illos aliquibus premi anguſtiis conſpicimus, pro illarum releuatione ſpiritualia ſæpisſime, quandoq; verò & temporalia requirimus auxilia. Ac quoniam, vt in tẽporalibus plurimum ſolet, in illis humani fallitur incertitudo iudicii, aliqua ſalubriora cenſentes, ea quæ prius probaueramus, reiicimus, idq; & ſi ſemper a nobis, tamen præcipue his temporibus agnoſcimus inceſſanter eſſe faciendum, dum in omnibus tenebrarum harum partibus diabolicæ prçuaricationis miniſtros in ipſius Petri nauicula videmus inſurrexiſſe, inconſutilemq; Chriſti tunicam ſcindere moliri, ac iuxta Prophetæ ſententiam, ſicut caupones aquam vino cõmiſcentes tendere arcus, ac parare ſagittas in pharetra, vt ſagittent in obſcuro rectos corde, adeo vt intrepidè aſſerere posſimus Apoſtoli adimpletam eſſe ſentẽtiam dicentem, Nouisſimis temporibus diſcedent quidam a fide attendentes ſpiritibus erroris, &; doctrinis dæmoniorum in hypocriſi loquentium mendacium, & cauteriatam retinentes conſcientiam, habentes quidẽ ſpeciem pietatis, virtutem autem eius penitus abnegantes. & hos deuita. Huc accedit ingens ille Turcarum impetus, qui præterita in inſula Meleuitana facta perſecutione, ac in Pannonia nouisſimis diebus depopulatis agris, ingentiq́; vtrobiq; Chriſtianorum cæde habita non contentus, in gentẽ adhuc Triremium claſſem præparare auditur, qua Chriſtianorum fines inuadat, eosq; calamitatibus innumeris affligat. Quibus quidem nos incõmodis prout tenemur occurrere ſatagentes, necnon poſt a Deo optimo Maximo imploratum præſidium ad humanum quoque auxilium deuenire volentes, conſiderantesq́; ad hoc bellum peragendum plus maritimum quàm terreſtre nobis eſſe comparandum exercitum, qui etiam haberi nullo modo poterat, niſi multorum Remigum opera, qui illum nauigiis, quo opus eſſet, adueheret, nobis præſto eſſet, vt facilius Remiges huiuſmodi haberi poſſent, diuerſis bannimentis, & proclamatibus in Prouinciis, & Ciuitatibus nobis & Apoſtolicæ Sedi ſubiectis per dilectos filios earum Gubernatores, & Præſides factis, omnibus bannitis, & capitaliter condemnatis, ſignificandum duximus, Quod ſi quis ipſorum bannitorum vnum vel plures iuxta eorum facultatem Remiges, qui inſeruirent claſſi Triremium chriſtianorum, exhiberet, a ſententiis & condemnationibus contra eos liberati, & abſoluti cenſerentur, ſeu abſolui, & liberari poſſent, ſub certis modo, & forma, prout làtius in dictis proclamationibus continetur. Attendentes nihilominus id eo pacto non facilè expediri poſſe, tùm ex eo, quia prædicti Banniti & condemnati homines ad id aptos minimè præſtare valent, tùm etiam quia, ſi opus eſſet, non vſque quaq; nobis cautum foret, quòd prædicti Remiges ad id pro anno ſequenti inſeruirent, pro faciliori præmiſſorum executione magis expedire duximus ſententias & condemnationes ipſas in pecuniarias pœnas ſiue mulctas cõmutare, quibus pecuniis homines aptos ad remigandum in locis maritimis, etiam extra ſtatum noſtrum cõducere valeremus. Nos igitur bannimentorum & proclamationum ac indultorum nuper per nos in fauorem ipſorum Bannitorum (vt præmittitur) editorum & conceſſorum tenores præſentibus pro expresſis habentes, illaq; exprimi & inſeri poſſe decernentes, Motu proprio, ac ex certa noſtra ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, bannimenta, & proclamationes, ac

indulta

indulta,aliaq; præmiſſa harum ſerie penitus & omnino caſſamus, & annullamus, nullaq; & inualida,ac nullius roboris,& efficaciæ fore declaramus;Necnon Dilecto filio noſtro Aloyſio tituli Sancti Clementis presbytero Cardinali Cornelio nuncupato S.R.E.Camerario, ac dilectis filiis Magiſtro Monti de Valentibus notario noſtro,ac Almæ Vrbis Gubernatori,& Vicecamerario, ac Bartholomæo Buſſoto noſtro & Cameræ apoſtolicæ Theſaurario generali, vt cum interuentu dilecti etiam filii Herculis Seneroli fiſci noſtri procuratoris pœnas & condemnationes etiam capitales pro quibuſuis homicidiis,& aliis enormibus & quantumuis grauibus delictis & criminibus etiam reiteratis, etiam ſi plura banna in vnius,vel plurium perſonis illata fuerint(Hereſis, læſæ Maieſtatis diuinæ vel humanæ,aſſaſſinii,& delictis in Eccleſiis perpetratis,falſæ monetæ,ac Patricidii duntaxat exceptis)latas, & inflictas,in pœnas & mulctas pecuniarias pro delictorũ, & perſonarum qualitate moderandas pro his,qui infra tres menſes a Data præſentium concordauerint, Aloyſius Cardinalis & Camerarius, & alii prænominati poſſint & valeant ipſos condemnatos,& quo ad clericos, & alios in ſacris ordinibus conſtitutos homicidas videlicet, eos tantum,qui non ex propoſito,ſed caſu,vel vim vi repellendo vt ſe a morte deffenderent, ab excommunicationis,aliiſq; eccleſiaſticis ſententiis cenſuris & pœnis etiam corporis afflictiuis & vltimi ſupplicii,in vtroq; foro abſoluere & liberare,omnemq; inhabilitatis,& infamiæ maculã, ſiue notam,contra ipſos præmiſſorùm occaſione quomodolibet inſurgẽtem ab eis penitus abolere,ipſosq; in priſtinum,ac eum,in quo ante præmiſſa erant ſtatum,honores,famam,& dignitates,ſingulaq; priuilegia,quibus antea fruebantur,& gaudebant,ac patriam (ſi pacem ab hæredibus interfectorum, ſeu alias a partibus offenſis reportauerint) ad patriam, illos verò, qui pacẽ, vt præmittitur, non habuerint ſeruato exilio a loco ſeu locis perpetrati delicti per quinquaginta milliaria,aut minus ad Aloyſii Cardinalis,& aliorum prædictorum arbitrium, donec pacem habuerint,ac ad bona quæcunq; reſtituere,reponere,& plenarie reintegrare. Nec non cum eis, qui clericali charactere alias ritè inſigniti fuerint,& ad ſacros ordines promoti, quod præmiſſis non obſtantibus charactere,& ordinibus prædictis vti,aut qui ad illos promoueri voluerint,promoueri poſſint,necnon quæcunq;, quotcunq;,& qualiacunq; beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura,etiam ſi Canonicatus, & præbendæ, ac dignitates, etiam poſt pontificales maiores in Cathedralibus,ſeu Metropolitanis,aut principales in Collegiaris Eccleſiis,& elect.ſibi impoſterum conferenda recipere,& quoad vixerint retinere,liberè,& licitè poſſint,& valeant, diſpẽſare,ac quibuſuis iudicibus,& perſonis cuiuſcunq; ſtatus,gradus,& pręeminentiæ exiſtant,ne ipſos Bannitos,ſeu eorum aliquem ratione delictorum,de quibus concordauerint,directè, vel indirectè quouis quæſito colore,vel ingenio in perſona,vel rebus moleſtare,perturbare,vel inquietare præſumant diſtrictius inhibere,plenam, liberam, ac omnimodam poteſtatem, & facultatẽ, per præſentes concedimus,& elargimur. Necnon abſolutiones,liberationes, aliaq; præmiſſa,& quicquid per dictum Aloyſium Cardinalem, aliosq; præfatos ſuper præmiſſis actum,geſtumuè fuerit,rata,grata,& firma perpetuò habemus,illaq; apoſtolici muniminis firmitate ſubſiſtere,literisq; patentibus manu Aloyſii Cardinalis,& aliorum ſupranominatorum, & ſigillo prædicti Cardinalis Camerarii ſubſignatis,& abſq; præſentium inſertione plenam fidem adhiberi, ipſiſque Bannitis,& condemnatis,ac ſi eſſent literæ ſub plumbo, vel ſub annulo piſcatoris, vel manu noſtra ſignatę,ſuffragari decernimus,Sicq; per quoſcunq; Iudices & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes,ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate,iudicari,& diffiniri debere, ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus, Non obſtantibus conſtitutionibus,& ordinationibus apoſtolicis,ac eccleſiarum in quibus beneficia, ſeu Canonicatus,& præbendæ,aut dignitates huiuſmodi erunt, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica,vel quauis firmitate alia roboratis,ſtatutis,& conſuetudinibus, necnon quibuſuis literis apoſtolicis,& præſertim fel. recor. Pauli iiij.& Pii etiam iiij ac etiam noſtris & quorumcunq; aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum contra homicidas & Bannitos huiuſmodi ſub quibuſuis tenoribus,& formis,ac cum quibuſuis clauſulis & decretis in contrarium quomodolibet conceſſis,quibus omnibus & ſingulis (illorum tenores præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis habentes,illis alias in ſuo robore permanſuris) hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, Cæteriſq; contrariis quibuſcumq;. Volumus autem quòd pecuniæ per prædictos Bannitos ex dicta cauſa ſoluendæ penes depoſitarium per ipſum Theſaurarium deputandum ad effectum præmiſſum deponantur. Datum Romæ apud ſanctum Petrũ ſub Annulo piſcatoris, die 2. Iunii M. D. LXX. Pontificatus noſtri anno quinto.

Cæ. Glorierius.

Die ſeptima Iunii 1570. Hæ literæ apoſtolicæ admiſſæ & regiſtratę fuerũt de mandato ſupradictorũ Illuſtriſſ.& Reuerẽdiſſ. Dñi mei Aloyſii Cardinalis Camerarii & Reuerẽdorũ patrũ Dñorũ Mõtis de Valẽtibus Almæ Vrbis Gubernatoris Vicecamerarii,& Bartholomæi Buſſotti Theſaurarij apoſtolici generalis Iudicũ,vt pręfertur,ſpecialiter deputatorũ,libro primo ſignaturarũ eiuſdem S. D.N. Papæ apud me infraſcriptum Cameræ apoſtolicæ Notarium fol.44.

Andreas Martini.

SANCTIS

Digitized by Google

SANCTIS. D. N. D. Pii Papæ V. Renocatio priuilegiorum,& ſtatutorum quod fructus beneficiorum primi anni, aut alterius temporis ex quo vacatunt, cedant capitulo,vel alii loco. Qui vero ſunt conceſsi fabticæ, ſeu ſacriſtiæ, ſeu pio vſui vltra ſemeſtre,deinceps ſint illi pro dimidia, reliquum capiat beneficiatus.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memotiam.

DVDVM nimis, & incommodum arbitramur, quod Eccleſiatum miniſtri in iis quæ ad ipſorum ſuſtentationem ſuppeditant,diſpendia patiantur. Quocirca cum hanc ad rem,ſimulq; prohibendam ab Eccleſia Dei auaritiæ prauitatem,editas ante hac ſanctiones minime ſatis eſſe intelligimus,nouæ conſtitutionis ſubſidio cogimur prouidere Cum itaq; alias ex plurium Eccleſiarum Cathedralium, & Collegiatarum conſtitutionibus,aut ex praua conſuetudine obſeruari intelligeretur,ut in electione,præſentatione, nominatioue, inſtitutione, confirmatione, collatione,uel alia prouiſione,ſiue admiſsione ad poſſeſsionem alicuius Cathedralis Eccleſiæ,uel beneficii,canonicatuum,aut præbendatum,uel partem prouentunm,ſeu ad diſtributiones quotidianas certæ conditiones,ſeu deductiones ex fructibus,ſolutiones,promiſsiones,compenſationeſue illicitæ,aut etiam quæ in aliquibus Eccleſiis dicuntur turnorum lucra,interponerentur, licet Sancta Synodus Tridentina hæc deteſtata mandauerit Epiſcopis, ut quæcunq; huiuſmodi in uſus pios non conuerterentur, atque ingreſſus eos qui ſimoniacæ labis, aut ſordidæ auaritiæ ſuſpicionem haberent,fieri non permitterent,ipſiq; diligenter de eorum conſtitutionibus, ſiue conſuetudinibus ſuper prædictis cognoſcerent,& illis tantum quas probarent exceptis, reliquas ut prauas & ſcandaloſas reiicerent, Eos uero qui aduerſus prædicta quauis ratione commiſiſſent,pœnis contra ſimoniacos editis teneri decreuerit, Multorum tamen indomita cupiditate tam prædicta, quam alia ad beneficium,& commodum ipſorum miniſtrorum edita, aut omnino contemnuntur,aut in uarios ſenſus traducta perperam eluduntur. Quare nos pro diuini cultus exercitio,ſimulq; euocatorum ad illum auxilio plenius,euidentiuſq; conſulendum fore rati, reuocamus & abolemus omnia & quæcunq; priuilegia,conſuetudines,& ſtatuta quarumcunq; Eccleſiarũ Cathedralium & Metropolitanarum,ac maiorum,necnon collegiatarum,etiam iuramento, confirmatione apoſtolica,aut alio quouis præſidio munita,ac etiam ſupra hominum memoriam,& lõgiſsimo ac quantocunq; tempore,etiam continuo obſeruata,ſiue pro perſoluẽdis Eccleſiarum, uel Prælatorum debitis,ſiue pro ſupportandis illorum oneribus,ſiue aliis etiam maioribus, maximis,& urgentisſimis cauſis conceſſa, & approbata, ac etiam multiplicatis uicibus innouata, extenſa,& moderata,quod uacantibus ipſarum Eccleſiarum dignitatibus, canonicatibus, præbendis,portionibus,beneficiis,& officiis,fructus,ac etiam quotidianæ diſtributiones ex eis primo ab ipſa uacatione anno,aut longiore,uel etiam breuiore tempore prouenturi, Menſæ Epiſcopali, ſeu Capitulari,aliove loco integre,uel partim remaneant,ſeu applicentur,aut in cõmunes uſus cedant,ſeu inter alios canonicos & perſonas Eccleſię,ſeu Capituli diuidantur, Quodq; nullus etiam apoſtolica auctoritate prouiſus in canonicum recipi,aut ad dignitatem,ſeu portionem,beneficium,uel officium admitti,uel alias in eius poſſeſsionem induci poſsit, niſi prius de obſeruandis huiuſmodi priuilegiis,conſuetudinibus,& ſtatutis iuramentum pręſtiterit,& obtẽtæ illorum derogationi,ac fructuum,& diſtributionum perceptioni renunciauerit, ſeu Capitulo,& perſonis prædictis ceſſerit,ſeu (ut appellant) dulciaria,aut quid aliud præſtiterit, Quorum omnium tenores,cauſas,& effectus habemus præſentibus pro expreſsis, quibuſcunq; illa concepta ſint formulis,nec non irritantibus,& aliis decretis,roborata, Volentes ea omnia uires & effectum de cetero non habere. Precipimus igitur & interdicimus omnibus Epiſcopis, Capitulis, Collegiis,& perſonis ad quos id pertinet,ne poſthac fructus,aut diſtribntiones huiuſmodi, nec prorſus vllam eorum partem retineant,neue ipſorum ceſsionem,uel renunciationem,aut dulciaria,uel alia quomodocunq; petant,uel exigant,aut quẽquam ſiue ordinaria, ſiue apoſtolica auctoritate prouiſum,ad præſtandum huiuſmodi iuramentum inducant,aut illi prædicta non faciẽti poſſeſsionem impediant,vel remorentur. Quicunq; contrafecerint,ſi Eccleſiarum Antiſtites, tãdiu a Pontificalis officii exercitio ſint ſuſpenſi,donec ſatisfactione præuia illis per ſedem apoſtolicam ſuſpenſio relaxetnr. Capitula uero,& collegia quæcunq; eccleſiaſtico ſubiaceant interdicto,ac ſingulares perſonæ in excommunicationis ſententiam incurrant, a qua, niſi in mortis articulo conſtituti,ab alio quam a Ro. Pont. abſolutionis beneficium nequeãt obtinere. Decernentes huiuſmodi præſtita iuramenta non tenere,nec quẽquam illis obligari, quinimo iurantes in huiuſmodi cenſuram incidere,necnon irritum,& inane quicquid ſecus ſuper his per quoſcunque ſcienter,uel ignoranter contigerit attentari. Et nihilominus ſtatuimus,vt vbicũq; huiuſmodi fructus,& diſtributiones fabricæ, vel ſacriſtiæ, aut alterius pii loci vſibus vltra ſemeſtre tempus reperiuntur cõceſsi,horum duntaxat dimidia pars ipſi ſacriſtiæ,vel fabricę,aut pio loco deinceps tribuatur,alteram vero beneficiati prædicti integre percipiant. Non obſtantibus conſtitutionibus,& ordinationibus apoſtolicis contrariis quibuſcunque, Aut ſi aliquibus cõmuniter, vel diuiſim ab aopſtolica ſit ſede indultum,quod interdici,ſuſpendi, vel excõmunicari non poſ-

ſint

Digitized by Google

fint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ,ac de uerbo ad verbum de indul to huiuſmodi mentionem, Decreto prædictæ ſynodi,ac etiam conſtitutione fe.rec.Ioannis Papæ xxij. quæ incipit,Suſcepti,& aliis iuribus hac de re diſponentibus,nihilominus alias in ſuo robore duraturis. Cæterum per prædicta non intendimus illis præiudicare Capitulis , Collegiis , menſis,aut perſonis fructus & diſtributiones inter uacationem beneficiorum,& eorum collationem,ſiue poſſeſſionis apprehenſionem prouenientes ex ſtatuto,cōſuetudine,uel priuilegio huiuſmodi percipientibus,vel retinentibus,quo minus ipſi illos interim vt antea, exigere ualeant & habere. Poſtremo uolumus,ut præſentium exempla etiam impreſſa, Notarii publici manu,& Prælati eccleſiaſtici,eiuſue curiæ ſigillo obſignata eādem illam prorſus fidem ubiq; locorum in iudicio & extra illud faciant,quam facerent ipſæ met præſentes , ſi eſſent exhibitæ uel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, abolitionis, præcepti, interdicti,decreti,ſtatuti,intentionis,& uoluntatis infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit,indignationem omnipotentis Dei , ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ,apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo , Pridie Kal. Iulii, Pontificatus noſtri Anno Quinto.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

ANNO a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Indictione tertiadecima, Die vero tertiadecima Iulii, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto Patris,& D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ quinti Anno Quinto, Retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe,ac ad ualuas Eccleſiæ S. Ioannis Lateranen. & ad ualuas Cancellariæ Apoſtolicæ,& in acie campi Floræ, per nos Scipionem de Octauianis, & Antonium Clerici Curſores Apoſtolicos.

Stephanus de Olea Magiſter Curſorum.

ESTINTIONE delli Caualieri di ſan Georgio.

Aluigi del titolo di San Marco Prete) Camarlengo.
Card. Cornaro della S. Rom. Chieſa)

HAuendo la Santita di N. S. Papa Pio Quinto deliberato redimere per commodo della ſede Apoſtolica l'entrata di ſcudi nouemilia d'oro in oro ſopra il ſuſſidio triénale & Theſaureria di Romagna altre uolte aſſegnata a Caualieri di ſan Georgio, e a queſto effetto eſtinto detto Collegio de Caualieri di ſan Georgio conforme al decreto poſto nella Bolla della erettione del detto Collegio, Per tāto d'ordine eſpreſſo di ſua Santita,& per auttorità del noſtro officio del Camerlengato ſi fa intendere a ciaſcun Caualiere di ſan Georgio tanto preſente in Roma,quanto aſſente ch'alla fine del preſente meſe di Marzo uada nel banco del Magnifico Signor Giouābattiſta Altouiti Depoſitario generale di ſua Santita a riceuere il prezzo del ſuo offitio conforme alla Bolla della erettione che l'harà pronto a ſuo piacere, altrimente ſappia ogn'uno che paſſato detto meſe ſi laſciarà detta ualuta in depoſito a ſuo riſico,e non correranno frutti. Et perche niuno poſſa pretēdere ignoranza ſ'è fatto il preſente editto,quale publicato in Roma nelli luochi ſoliti dechiaramo ch'habbia il medeſimo effetto come ſe perſonalmente a ciaſcuno fuſſe ſtato intimato. Data in Roma in Camera Apoſtolica li 6. di Marzo 1571.

Aloyſius Cor. Card. Camerarius.

Andreas Martini.

Die octaua Martii ſupraſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt ad ualuas Cancellariæ Apoſtolicæ & in acie campi Floræ ut moris eſt per me Thomam Gallarum Curſ.

Scipio de Octauianis Magiſter Curſ.

SANCTISS. D. N. D. Pii Papæ V. Extinctio Ordinis fratrum Humiliatorum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad æternam rei memoriam.

QVemadmodum ſolicitus pater quem vnice charum educauit filium , via ſalutis egreſſum reuocare cupiēs, primum hortatur, indulget, prætermittit , increpat, alia præterea,atq; alia tentare non deſinit, dum quod expetit, modo aliquo cōſequatur: omnia deniq; expertus, cum nihil iam proficere intelligit , deſperata prorſus ſalute,omnem de illo parentis animum eiicit, domo expellit, indignum exiſtimans, qui parta hæreditate fruatur. Sic Romanus Pontifex, quem diuina maieſtas patrem,& paſtorem omnium Eccleſiæ ſuæ ordinum conſtituit, ſicubi quampiam ſacrarum congregationum a regula,& vitę præſcriptione aberrare percipit, modo admonendo , mo-

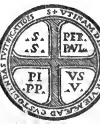
Google

do concedendo, modo corripiendo cõnititur eam vel primis inſtitutis reſtituere, vel certe quo quo pacto emendatam in aliquo ſtatu illis magis cohærenti continere: omnibus tandem ad illius ſanitatem conquiſitis, vbi ſalutaria remedia faſtidire, & viam iniquitatis obſtinatius procedere, atq; adeo in prauum indureſcere animaduertit, vt potius confringi quam corrigi poſſit, omni curatione reiecta, de ipſa remouẽda decernit, ne inueterati atq; indomiti mali vis, in alias inſurgat, eiſq; exitio ſit futura. Quod (vt noſtrum hac in re ſtudium flagrat) cum in plurimis, tũ maxime in fratrum Humiliatorum familia enixe curauimus, nihil inexpertum relinquẽtes, quin illa multis iampridem modis affecta, & ſi non protinus, certe accommoda rerum moderatione directa ad priſtinum inſtitutum paulatim regrederetur. Etenim poſtquam dilectus filius noſter Carolus, tituli ſanctæ Praxedis, Presbyter Cardinalis Borromæus, huius ordinis protector, & apoſtolicæ Sedis delegatus, animaduertens dictos fratres in luxum iam pridem effuſos eſſe, multa de ratione cultus diuini, de obedientia, & vita vt antea communi, deq; modo recipiẽdorum, & educandorum religioſorum, prouidenter ſtatuerat, cum intelligeremus eos illa, ceteraq; omnia regulæ ſuæ inſtituta omnino aſpernari, vitamq; omnium voluptatum varietate confertam ducere, ac præpoſitos, & qui ex eo ordine rerum adminiſtrationem habebant, bonam magnãq; fructuum partem veluti propriam in vanitatibus mundanis, turpitudinibuſq; flagitioſe profundere, innumeraq; ſcelera committere, Nos vias omnes, quæ illos in aperta huiuſmodi pericula atq; incommoda coniecerant, excindere conati, pleraq; alia de ipſorum vita, moribus, & proprietate regulæ inimica, deque modo, & tempore gubernandæ cuiuſq; præpoſituræ, necnõ ratione adminiſtrationis bonorum, & diſpenſatione prouentuum, aliiſq; muneribus, & officiis, ad prolapſi huius ſtatus, & diſciplinæ regularis reparationem maxime conferentibus, edidimus, ſperantes illa proſperos tandem ſucceſſus dicto ordini allatura. Sed obſiſtente bonarum rerum perturbatore, pleriq; omnes (quoniam otio, & deſidiæ nimium aſſueuerant) regulæ inſtituta & emendationem abhorrentes, etſi ſtatuta, & præcepta noſtra communi conſenſu palam acceptarunt, clã tamen quibus illa modis ſupprimerent comminiſcentes, nefarias protellationes in occulto fecerunt: neceſſarios ſuos & alios potentiores laicos ad inteſtinas ſeditiones concitarunt: ſuaſores præterea, & impulſores ad intimos ſummorum Principum miniſtros dimiſerũt, qui magnis præmiis, & pollicitationibus eos pellicerẽt, in animos prędictorum Principum inducere, vt nos ad illam reſcindendam inclinarent: multaq; alia de ea tollenda prauis artibus ſunt conati, vt turpẽ illam, & flagitioſam vitam ſuam retinerent, lethaleſq; mundi voluptates ſequerẽtur: inter quos nõ defuit, qui altius præcipitatus, etiam a Catholica fide ad hæreticos, & impia illorum dogmata declinarit. Quibus cognitis, omnium grauiſſimum impœnitentiæ peccatum in eis animaduertimus, qui toties fruſtra correpti, in eadem obſtinatione perdurare contendunt, non ſatis habentes talia attentare, niſi & ii, qui inter ipſos quid poſſe putant, illis in primis qui ſaluti eorum ſedulo inuigilant, exitium machinentur, illius ſtimulis concitati, qui ſceleſtum Iudam in funeſtũ auaritiæ morbum iniecisse non contentus, etiam ad prodendum dominum ſuum pecunia impulit. Huius nimirum ſpiritus nequiſſimi ductu, quondam Hieronymus Lignana præpoſitus præpoſituræ ſancti Chriſtophori Vercellen. & plures alii cõſcelerati huius ordinis, in necẽ dicti Caroli Cardinalis propitiatoris ſui conſpirantes, vt pecuniam ad tantum nefas expetitam conficerent, de trucidando in primis dilecto filio Fabio Simoneta fratre dicti ordinis, prouentuum præpoſituræ Bredæ Mediolanenſis depoſitario, apud quem nummos inuenire credebant, ſecreto conuenerunt, inde ad eccleſiam dictæ præpoſituræ, in qua ipſum orantem laqueo ſuffocare decreuerant, profecti, ſed inter ſe de modo aggrediendi, miſericordia ſaluatoris noſtri, diſcordes, hoc conatu deſtiterunt, mutatoq; conſilio, ſacra aurea, & argentea furati ſunt. Quibus clam venditis, ſeu pignori datis, prædictus Hieronymus quondam Donatum Farinam comprofeſſorem ſuum, apoſtatam, pacta pecunia induxit, vt ipſum Carolum Cardinalem occideret, qui nacta loci, & temporis opportunitate, in eum veſperi de more in ſacello cum familia precantem, vt trãſuerberaret, ſclopum glandibus confertum igne admoto exonerauit, ſed telorum parte ad veſtes orantis exinanita, aliis vtrinque in proximo violentia ictus defixis, innocentem diuina pietas ſaluum & incolumẽ conſeruauit. Quare ambo & quidam alii huius nefandi criminis participes, poſtea capti, pœnas debitas perſoluerũt. Quando igitur familiam prædictam nulli ſtudio ad Eccleſiæ Dei vtilitatem proficienti incumbentem, nulli diſciplinæ eccleſiaſticæ deditam, nullum omnino futuræ virtutis ſpecimen oſtendentem, tam deteſtandis facinoribus infectam, tam atroci ſacrilegio contaminatam, & præterea impœnitentem, atq; incorrigibilem agnoſcimus, omni de illa ſpe prorſus excluſa, ipſam tandem tollere conſtituimus, tãquam malam arborem fructus peſſimos proferentem. Habita itaq; cum fratribus noſtris deliberatione matura, de illorum conſilio, & nobis attributæ poteſtatis plenitudine, extinguimus, & abolemus ordinem prædictorum fratrum Humiliatorum, & officium præpoſiti Generalis, ac Prouincialium, & quæcunq; alia miniſteria ordinis ſic ſuppreſſi, necnon omnia & quæcunq; ſtatuta, conſuetudines, & decreta eiuſdem, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel alia quacunq; firmitate munita, & pariter priuilegia, & indulta generalia, & ſpecialia, quorum omnium tenores, ac ſi ad verbum infererẽtur, præſentibus habemus pro expreſſis, quibuſcunq; illa concepta ſint formulis, necnon irritã

tibus

tibus aliis decretis,& vinculis roborata. Priuamuſq; generalem,ac cæteros omnes præpoſitos, & fratres,omnibus præpoſitutis,dignitatibus,adminiſtrationibus,officiis, & beneficiis eccleſiaſticis,cum cura,& ſine cura,necnon domibus,conuentibus,locis, & bonis immobilibus, mobilibus & ſe mouentibus,in Italia,& vbicunq; gentium cõſtitutis,ſacra quoq;, & communi ſuppellectile,ac ipſorum omnium vſu,vſufructu,adminiſtratione,ac poſſesſione ſpirituali & temporali,ac etiam iure,& actione,ſiue per ſtatuta noſtra,ſiue alias quomodolibet pertinente. Ac tollimus eis omnimodam facultatem,vſum,& auctoritatem,generalia prouincialia, & alia Capitula de cetero celebrandi. Volumus tamen vt omnes fratres qui nunc ſunt,qui profesſionem regularem emiſerunt,deinceps in domibus,& locis,quos eis cum victu & aliis neceſſariis proxime asſignandos curabimus,omnino redigantur,vt ibi vitam ducant regularem, ſuæ profesſioni cõformẽ,ſub cura,& viſitatione Ordinariorum locorum,aut alterius,vel aliorum,quos eis duxerimus delegandos,vel iuxta iuris communis diſpoſitionem tranſeant ad pares,vel ſtrictiores ordines approbatos. Nouitii vero & alii quicunq; non profesſi, detracto religionis habitu, ex profeſſorum cõſortio & domibus expellantur. Quibus profeſſoribus nominatim præcipimus,atque interdicimus,ne poſthac quẽquam expulſorum,aut omnino alium etiam vouentem,ad profesſionem,vel habitum admittant,nec nouas domos,vel loca recipiant,vel acquirant, quod ſi ſecus fiat,profesſio ſit inanis,neminemq; obliget,neq; in ſpecie,neq; in genere,ſic profeſſum. Nouarum domorum,ſeu locorum receptiones,vel acquiſitiones,viribus & effectu careant,& contrafacientes,excommunicationis ſint ſententia eo ipſo innodati,a qua nullus,niſi in mortis articulo conſtitutus abſolui posſit,abſq; Romani Pontificis licentia ſpeciali. Ceterum intendentes & cultui diuino,& eccleſiæ miniſtris quam primum proſpicere,omnes præpoſituras,dignitates,perſonatus,adminiſtrationes,officia,ceteraq; beneficia eccleſiaſtica cum cura,& ſine cura, quæ deinceps ſecularia ſint,per priuationem prædictam,apud ſedem apoſtolicam vacantia,nec non domos,conuentus,loca,ſupellectilem,bona,fructus,res,actiones, & iura ſupradicta, eorũq; proprietatem,& dominium noſtræ & dictæ ſedis liberę diſpoſitioni,ſpecialiter,& expreſſe reſeruamus. Decernentes irritum,& inane quicquid ſecus per prædictos,aut quoſcunq; alios ſciẽter vel ignorãter contigerit attentari. Volumus autem vt præſentium exempla Notarii publici manu,& perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo obſignata, eandem illam prorſus fidẽ in iudicio & extra illud,vbiq; locorum faciant,quam ipſæmet præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ extinctionis, abolitionis,priuationis,ablationis,præcepti,interdicti,intentionis,reſeruationis, & decreti infringere,vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo. Septimo id. Februarii. Pontificatus noſtri Anno ſexto.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

✠ Io. Card. Moronus Epiſcopus Oſtienſis.
✠ Ego Otho Truchſes Epiſcopus. Card. Præneſtin. Auguſtanus.
✠ Ego A. Car. Farneſius Vicecan. Epiſ. Tuſ.
✠ Ego Io. Card. Polit. Epiſc. Albanen.
✠
✠ Ego Ful. Card. Peruſin.
✠ Ego S. Cardinalis Piſarum.
✠ Ego I. Car. Sabell us
✠ Ego Io. Ant. Car. Sancti Georgii.
✠ Ego Aloy. Card. Camerarius.
✠ Ant. Card. Granuelanus.
✠ Stans. Card. Varmien.
✠ Ego F. Card. Paccecho.
✠ Ego M. Ant. Card. Amulius.
✠ Hiero. Card. de Corrigio.
✠ I. Franciſcus Card. de Gambara.
✠ Ego In. Aualus Car. Arag.
✠ Ego M. Antonins Card. Columna.
✠ Ego P. Card. de S. Cruce.
✠ Ego Io. Franc. Card. Comendonus.
✠ Ego Marcus Ant. Card. Bobba.

✠ Ego Hugo Boncompag. Card. S. Sixti.
✠ Ego Flauius Card. Vrſinus.
✠ Ego Alex. Card. Cribellus.
✠ Ego Ben. Card. Lomellinus.
✠ Guliel. Card. Sirletus.
✠ Frater Michael B. Card. Alexandrinus.
✠ F. Hieronymus Car. de Claraualle.
✠ F. Card. Alciatus.
✠ Io. Pa. Card. ab Eccleſia.
✠ Ego M. Ant. Car. Maffeus.
✠ Ego Iul. Ant. Car. S. Seuerinæ.
✠ Ego C. Card. de Graſsis.

✠ Ego C. Card. Rambulietus.
✠ Ego F. A. Card. Theanenſis.
✠ Ego F. Felix Card. de Monte alto.
✠ Ego P. Card. Placentin.
✠ Ego Io. Card. Aldobrandinus.
✠ Ego F. Vincentius Card. Iuſtinianus.
✠ Ego Hier. Card. Ruſticutius.
✠ Ego Io. Hiero. Card. Albanus.
✠
✠ Ego Hier. Card. Simoncellus.
✠ Ego Fer. Card. de Medicis.
✠ Ego Iul. Card. de Aquauiua.

ANNO Incarnationis Dominicæ M. D. LXXI. Indictione xiiij. die vero ij. Menſis Martii, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti Anno ſexto, Retroſcriptæ literæ Apoſtolicę affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicarum S. Ioannis Lateranenſis & Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſæq; fuerunt in eiſdem locis per aliquot temporis ſpatium, per nos M. Antonium Brutum, & Antonium Clerici, S. D. N. Curſ.

Scipio de Octauianis Magiſter Curſ.

SANCTISS. D. N. D. Pii Papæ V. Mandatum & declaratio ſuper nonnullis concernentibus executionem extinctionis olim ordinis Humiliatorum.

PIVS PAPA V.

MOTV Proprio, &c. Cum, ſicut accepimus, poſtquam nos olim ordinem fratrum Humiliatorum extinximus, & aboleuimus, ac præpoſituras cæteraq; beneficia eiuſdem, ſæcularia effecta, ac noſtræ, & ſedis apoſtolicæ liberæ diſpoſitioni reſeruata partim S. R. E. Cardinalibus, & aliis perſonis comendauimus, & contulimus reſpectiuè, partim monaſteriis, domibus, ac aliis Eccleſiis ſeu locis piis perpetuo vniuimus & applicauimus, aliaſq; & alia fecimus, & diſpoſuimus prout in noſtris ſuperinde reſpectiuè confectis litteris plenius continetur; tam olim generalis quam cæteri præpoſiti dicti olim ordinis Birretum quadrangulare cæteraq; præpoſitalia inſignia, & ornamenta perferre ac denominatione aliiſq; præeminentiis præpolitalibus vti, perindeq; alias forſan ſeſe gerere, ac ſi adhuc præpoſiti eſſent, cum amplius non ſint, non erubeſcant; iiq; ſeu eorum aliqui quibus dicti olim generalis, vel alii præpoſiti etiam cum conſenſu, & interuentu capituli etiam generalis, ſeu ipſius olim ordinis protector aut ipſius olim protectoris ſubdelegati ſeu ſubdeputati, & tam ſimul quam diuiſim, etiam vigore facultatis ſeu facultatum eis, vel eorum alicui per nos alias ante præfati olim ordinis ſuppreſsionem conceſſarum, præpoſituras eiuſmodi, ſeu earum, aut alicuius earum bona, & iura in toto vel parte ad nouennium vel aliud tempus adhuc non finitum locarunt, tenutam & poſſeſsionem corporalem bonorum eis & cuilibet eorum vt prætendunt locatorum, nouis noſtris comendatariis, & præpoſitis ſeu prouiſis, & beneficiatis huiuſmodi reſpectiue uacuam dimittere, & expeditam, recuſarint, prætendentes quod comendatarii vel prouiſi noſtri hujuſmodi locationibus per dictos olim præpoſitos adminiſtratores protectorem ac generalem, vel deputatos eis ante extinctionem, &c. per nos facta eiuſmodi ac virtute noſtrarum literarum factis ſeu approbatis, & ratificatis, ſtare teneantur, ex his præſertim, videlicet, quod locationes eis vt prætendunt factæ, nomine eccleſiæ & ſucceſſorum, & cum expreſſa etiam bonorum hypotheca, conſtituto poſſeſſorio, & iuramento, & a tunc generali dicti olim ordinis etiam cum conſenſu capituli etiam forſan generalis, vel ab ipſo tunc ordinis protectore ſimul cum generali vel diuiſim etiam vigore facultatis, ſeu facultatum per nos & literas noſtras conceſſarum, uel alias, ſeu ab aliis etiam eiuſdem olim protectoris uel aliorum delegatis, ſeu ſubdelegatis aut deputatis uel ſubdeputatis factæ, & ab ipſo olim generali ſeu protectore etiam uigore literarũ noſtrarum, etiam in generali uel alio capitulo ratificatæ, approbatæ, & confirmatæ fuerint; Vnde etiam nonnullæ lites cauſæ differentiæ, & cõtrouerſiæ coram ordinariis uel delegatis ſeu aliis etiam ſæcularibus Iudicibus, per & inter pręfatos noſtros comendatarios & prouiſos ſeu aliquos ex eis ex una, ac dictos prætenſos colonos ſeu conductores ex altera reſpectiuè, & tam in curia, quam extra eam in partibus ortæ ſunt ſeu ne oriantur dubitatur, ac præfatis noſtris comẽdatariis, & ut præmittitur prouiſis non modica damna euentura ſunt. Nos igitur uolentes quòd extinctio, & abolitio dicti olim ordinis, ac præpoſitorum priuatio aliaq; per nos facta eiuſmodi, ad quæ ex vrgentiſsimis ſane cauſis deuenire coacti ſumus, ſuum debitum & plenarium ſortiantur effectum, Motu proprio, ex certaq; ſcientia noſtris, & de apoſtolicę poteſtatis plenitudine, omnibus, & ſingulis alias & dicti olim ordinis præpoſitis in uirtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub ex

cõmunicationi,

cōmunicationis latæ ſententiæ, quam ex nunc pro ut ex tunc, & econtra cum primum de præſenti noſtro motu proprio notitiam quomodolibet habuerint, in omnes & ſingulos inobedientes, & rebelles proferimus in his ſcriptis, a qua niſi per nos vel ſucceſſores noſtros canonice intrantes prӕterquàm in mortis articulo abſolui poſſe nolumus, aliiſq;, etiam carceris, & aliis corporalibus, ac arbitrio noſtro imponendis pœnis diſtricte præcipiendo mandamus, ne Birreto quadrangulari aliiſue veſtimentis, ornamentis, & præeminentiis, ac inſignibus vel denominatione præpoſitalibus quomodolibet uti audeant, vel præſumant, uel eorum aliquis audeat vel præſumat, ſed eo habitu vtantur in eoq; incedant quo fratres ſimplices & priuati ac nulla prælatura dignitate vel præeminentia fungentes in ipſo olim ordine dum adhuc vigeret vtebantur, ac uti ſoliti erant, & debebant. Conſiderantesq; prӕterea quòd extinctione, abolitione, priuatione, ac bonorum ad ſæcularitatem reductione & reſeruatione noſtris præfatis ſtantibus, ſtare non debent locationes, a dicti olim ordinis miniſtris, & perſonis de bonis, ut de bonis ipſius olim ordinis ſeu ipſius membrorum factæ, a iureq; non diſſonare quòd ſucceſſor non teneatur ſtare colono, & is præſertim qui ſucceſſit per extinctionem ſeu priuationem iuris locatoris, ac æquũ quoque eſſe quòd extincto, & abolito ordine noua ſint omnia, Scientesq; noſtræ intentionis nunquam fuiſſe quòd, nec etiam vigore quarumcũque noſtrarum literarum Dilecto filio noſtro Carolo Card. Borromeo nuncupato dicti olim ordinis protectori, ac alii uel aliis directarum, minuſq; uigore cuiuſuis facultatis pereas eidem uel eiſdem conceſſæ, bona præpoſiturarum, & beneficiorum dicti olim ordinis uel alicuius eorum, præſertim ad nouẽnium, uel ad aliud breuius, & breuiſſimum tempus locarentur, & ita ſaltem ut ſuppreſſo & extincto ipſo olim ordine ipſe quoq; non extincte intelligerentur, aliiſq; iuſtis rationibus & cauſis animum noſtrum mouentibus in præmiſſis opportune prouidere ac ambiguitates omnes de medio tollere volentes, ſingularum literarum, locationum, & earum ac ipſarum approbationum, & ratificationum aliorumq; inſtrumentorum, ſcripturarumq; & actorum omnium ſuperinde cōfectorum huiuſmodi, ac quorũcũq; propterea geſtorum tenores, &c. pro expreſſis habentes, Motu ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, omnes & ſingulas lites, cauſas, quæſtiones, controuerſias, & differentias huiuſmodi, eas & earum ſingulas harum ſerie ad nos aduocantes, quæcunq; & ubicunq; ſint ac in quacunq; etiam inſtantia uertantur quarumq; ſtatus, & merita, ac nomina, & cognomina iudicum, & colitigantium præſentibus haberi uolumus pro expreſſis, necnon & inde ſecuta quæcũque penitus extinguimus, omnibuſq; & ſingulis conductoribus ſeu fictabilibus colonis maſſariis uel alias nuncupatis eiuſmodi perpetuum ſilentium imponimus. Declarantes, omnes & ſingulas locationes per dictos olim præpoſitos uel alios dicti extincti ordinis miniſtros aut officiales, etiam protectorem, ac generalem & alios ac tam ſimul quàm diuiſim, etiam vigore literarũ noſtrarum, de quibuſcũq; bonis dictarum præpoſiturarum vel alicuius earum uel eorum parte, ad nouennium præſertim, ac ad aliud quantumcunq; tempus factas, tempore extinctionis abolitionis ac priuationis præfatarum pariter & ipſas, præſertim in intentione noſtra, extinctas, & abolitas fuiſſe & eſſe, ac pro extinctis & abolitis cenſeri debuiſſe, & debere, eiſq; aut alicui earum cōmendatarios & prouiſos noſtros præfatos ſtare obligatos non fuiſſe, nec eſſe, quinimo aliis, quibus eis libuit aut libuerit, locare potuiſſe, & poſſe. Quocirca motu ſimili, &c. mandamus locorum ordinariis ſeu eorum in ſpiritualibus uicariis generalibus ac Dilecto filio noſtro curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori, & eorum cuilibet, Quatenus præmiſſa noſtra mandatum extinctionem perpetui ſilentii impoſitionem & etiam mentis & intentionis ſeu literarũ noſtrarum declarationem omnibus iuris & facti remediis opportunis exequantur, & obſeruẽt, ac, etiam ſub ſententiis cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis etiam pecuniariis eorum arbitrio ac toties quoties opus fuerit imponendis moderan. & applican. ab omnibus exequi & firmiter obſeruari faciant, dictoſq; fratres olim præpoſitos prӕfati extincti ordinis humiliatorum etiã in præpoſituris comendatis ac in locis omnino exemptis degentes omnia & ſingula inſignia præpoſitalia omnino dimittere, etiam per eorum incarcerationem, & alia eis & eorum cuilibet opportuniora remedia, auctoritate noſtra cogant & compellant, Contradictores, &c. quacũq; & quauis appellatione, &c. remota & penitus reiecta, etiam per cenſuras & ut ſupra, compeſcendo. Inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſæcularis. Decernentes præſentem noſtrum motum proprium ac in eo contenta literaſq; ſuperinde ſi uidebitur conficiendas nullo vnquam tempore ratione uel cauſa de ſubreptionis vel obreptionis, &c. poſſe, ſicq; per quoſcunq; iudices, &c. Sublata, &c. iudicari, & diffiniri debere. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, etiam de bonis ad modicum tempus locandis, uel alias cōtra præmiſſa diſponentibus, cæteriſq; in contrarium quomodolibet facientibus quibuſcumq;, cum aliis omnibus, & ſingulis clauſulis opportunis.

Fiat Motu Proprio. M.

ET cum abſolutione a cenſuris ad effectum, &c. Et quòd præmiſſorum omnium & ſingulorũ etiam S.R.E. Cardinalium, aut aliorum cōmendatariorum, & prouiſorum, etiam domorũ, conuentuum, monaſteriorum, uel aliorum locorum, collegiorum, & uniuerſitatum, ac eorum & cuiuslibet ipſorum præpoſiturarum, beneficiorum & locorum bonorũq; & rerum nomina, &

cognomina

cognomina, tituli, denominationes, nuncupationes, ſituationes, & confinia, ſingularum literarũ inſtrumentorum locationum aliorũq; quorũcũq; documentorum & ſcripturarum deſuper confect. ac proceſſus ſeu proceſſuum ſententiæq; uel ſententiarum deſuper fact. & forſan ſecut. tenores, ac lit. et cauſarum, etc. huiuſmodi ſtatus et merita nominaq; et cognomina iudicum et collitigantium ſeu controuertentium, cæteraq; ac omnia et ſingula de neceſſitate forſan ac plenius narranda et ſpecificanda habeantur pro expreſſis et ſpecificatis ſeu exprimi, et ſpecificari, et de uerbo ad uerbum inſeri poſſint. Et de auocatione, extinctione, ſilentii perpetui impoſitione, uoluntate, declaratione, mandato, ſententiis, cenſuris, decretis, derogatione, aliiſq; præmiſſis quæ hic, et ad partem pro repetitis habeantur. Et quòd præſentis noſtri motus proprii ſola ſignatura ſufficiat et ubiq; fidem faciat in iudicio, et extra regula quacunq; contraria non obſtante. Et, quia ſatis incommodum eſſet, quòd Comendatarii, et prouiſi noſtri huiuſmodi aliiq; ad quos ſpectat, ſumptum huius noſtri motus proprii quiſq; ſuum expediri facere deberent, cum decreto, quòd præſentis noſtri motus proprii exemplis etiam impreſſis, & cuiuſcunq; prælati manu, ac ſigillo obſignatis, & per quemlibet notarium ſubſcriptis eadem vbique locorum fides in iudicio & extra adhibeatur, quam præſenti noſtro motui proprio adhiberi uoluimus ſi ipſius ſignatura noſtra oſtenderetur & exhiberetur.

Fiat M.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum decimoſexto Kalen. Iulii, Anno Sexto.

LITERAE S. D. N. D. Pii Papæ V. De nouo ſtatu Præpoſiturarum, & diuiſione Fratrum extincti ordinis Humiliatorum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

QVONIAM per extinctionem ordinis fratrum humiliatorum, & priuationem generalis, ac cæterorum omnium præpoſitorum, & fratrum illius, omnibus præpoſituris, dignitatibus, officiis, & beneficiis eccleſiaſticis cum cura, & ſine cura nuper a nobis de fratrum noſtrorum conſilio, & apoſtolicæ poteſtatis plenitudine factas, Intendentes & cultui diuino, & miniſtris eccleſiaſticis quam primum proſpicere, præpoſituras, dignitates, officia, & beneficia prædicta, quæ deinceps ſæcularia eſſent necnon bona, domos, redditus, res, actiones, & iura ordinis ſic ſuppreſſi noſtræ & apoſtolicæ ſedis diſpoſitioni ſpecialiter, & expreſſe reſeruauimus. Pręterea uoluimus, ut omnes fratres qui profeſſionem emiſerant regularem, deinceps in domibus, & locis quæ eis cum victu, & aliis neceſſariis aſſignandos curaremus, omnino redigerẽtur, vt ibi uitam ducerent regularem ſuæ profeſſioni conformẽ, ſub cura, & uiſitatione ordinariorum locorum, ant alterius, vel aliorũ quos eis delegaremus, vel iuxta iuris cõmunis diſpoſitionem tranſirẽt ad pares, uel arctiores ordines approbatos. Nunc autem ad inducendum nouum in dictis præpoſituris, & locis ſtatum cuique quantum poteſt conuenientem, & item ſubueniendum aliis eccleſiis, conuentibus, piis locis, officiis, & miniſtris ad religionis cultum, & fidei catholicę propagationem, & tutelam utilibus, & neceſſariis, ſimulq; ad prædictorum fratrum diſtributionem, & diuini officii celebrationem paterna charitate intenti, vt ea quæ facere inſtituimus, omni impedimento ſoluta plenarium conſequantur effectum, De ſimili poteſtatis plenitudine diſſoluimus omnes, & quaſcũq; vniones, annexiones, & incorporationes perpetuas, & temporales præpoſiturarum S. Mariæ Eliſabetæ de Buſto paruo Mediolanenſis diœceſis, & S. Catherinæ Cremonenſis, ac forſan aliarum quæ nominatim præſentibus exprimuntur, ſiue ut aliæ aliis, ſiue ut inuicẽ, aut alias quacũq; cauſa ante hac factas. Reſtituentes eas in liberum, & ſolutum ſtatum quantocũq; ipſæ tempore, ut unitæ pacifice ſint poſſeſſæ. Rurſus verum annuum ualorem fructuum, reddituum, & prouentuum ſingularũ præpoſiturarum, necnon eccleſiarum, capitulorum, domorum, conuentuum, collegiorum, hoſpitalium, & aliorum locorum omnium præſentibus comprehenſorum ſecundum cõmunem illorũ æſtimationem, & quanticũq; ſint, necnon fructuum reſernationes, & penſionum aſſignationes, quos, & quas perpetuo, vel ad tempus ſeorſum facere intendimus, præſentibus pro expreſſis habentes, Perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus præpoſituram S. Petri Bergomenſis cũ omnibus rebus, & iuribus ſuis, & quæ ei competunt actionibus præpoſituræ Sanctorum Simonis, & Iudæ: ac ſimili modo præpoſituram S. Mariæ Ticini Nouarienſis diœceſis præpoſituræ S. Crucis Nouarienſis: & præpoſituram ſancti Iacobi Moncalerii præpoſituræ ſanctiſſimæ Trinitatis Auilliani Taurinen. diœceſis: & præpoſituram ſancti Ioannis Baptiſtæ de Domaſo præpoſituræ ſanctæ Vrſulæ de Surrigo, & prępoſituras ſancti Michaelis de Paganica, & ſãcti Corpetis præpoſituræ ſanctæ Mariæ Cigoli: & prępoſituram ſancti Bartholomęi Aqnenſis menſę Epiſcopali Aquenſi: & præpoſituram ſancti Georgii Canturii menſæ Capitulari Eccleſiæ ſancti Vincentii plebis Galliani ad Canturium: & præpoſituram ſancti Syri Alexandriu. cui cura parochianorũ imminet animarum, hoſpitali pauperum ſanctorum Blaſii, & Antonii, cura, & parochianis omnibus ad viciniorem parochialem eccleſiam quam ordinarius loci aptiorem cõmodioremq; uiderit tranſlatis: & prępoſituram ſancti Bartholomęi Veronenſis officio Inquiſitionis hæreticæ prauitatis

Digitized by Google

uitatis apoſtolica auctoritate ibi ſtatuto. Adhæc in ſingulis domibus,de Canonica,& ſancti Ioã
nis Euangeliſtæ,& ſanctisſimæ Trinitatis Mediolanen. & ſancti Bartholomæi Bergomenſis, &
ſancti Franciſci Paduan. & ſancti Marci Terdonæ,& ſancti Odorici,& omnium ſanctorum Pa-
pien. & etiam omnium ſanctorum Modoetiæ ſupprimimus perpetuo,& extinguimus nomen,ti
tulum,dignitatem, & eſſentiam præpoſituræ,omniaq; inſignia veteris inſtituti diuidimus & ſe-
paramus omnia harum ſic ſuppreſſarum præpoſiturarum bona,res, actiones, & iura a ſua quaq;
eccleſia,& domo,necnon hortis,viridariis,& pertinentiis intra clauſuram cuiuſq; domus conſi
ſtentibus in hos qui ſequuntur uſus perpetuo asſignatis. Si quidem concedimus eccleſias,ædes,
hortos,uiridaria,& pertinentias intra prædictam clauſuram exiſtentes ipſarum ſuppreſſarũ præ
poſiturarum,videlicet de canonica ſancti Ioannis Euangeliſtæ,& ſanctisſimæ Trinitatis Medio
lanenſis ad vſum ſeminarii, ſeu aliorum collegiorum,congregationum, & hoſpitalium prout di-
lecto filio Carolo Cardinali Borromeo eccleſiæ Mediolanen. præſuli uidebitur utilius expedire:
ſancti Franciſci vero Paduan. ad eũdem uſum ſeminarii arbitrio epiſcopi ſtatuendi:& omnium
ſanctorum Papien. ordini,& fratribus Carthuſien.necnon ſancti Odorici collegio Ghiſleriorũ
quod in uniuerſitate ſtudii generalis Papien. nuper inſtituimus, & ſancti Bartholomæi Bergo-
menſis tam cum hortis,uiridariis, & pertinentiis intra ſuam clauſuram exiſtentibus , quam etiã
ei contiguis terrenis,pratis,& vineis ſuis,fratribus ordinis prædicatorum regularis obſeruantiæ
prouinciæ Lombardiæ iuxta morem eius ordinis,qui illam ad mores ſuos reforment : & ſancti
Marci Terdonen. fratribus domus ſancti Franciſci ordinis minorum,qui ac ſua domo & eius ec
cleſia epiſcopo,& capitulo Terdonen. pro illorum futura loco occupatæ cathedrali relicta in di-
ctam eccleſiam ſancti Marci debeant demigrare : ac etiam concedimus congregationi regula-
rium ſancti Pauli decollati Barnabinorum nuncupatæ , eccleſiam & domum præpoſituræ ſup-
preſſæ omnium ſanctorum Modoetiæ cum omnibus bonis,rebus,iuribus,& actionibus ſuis vbi-
cũq; conſtitutis,vt illas habeant,& inſtituant quemadmodum aliæ ſuæ congregationis dirigun-
tur. De præpoſituris autem Lugani,Lucarni,ſancti Laurentii de Canobio,& S.Catherinæ de Pal
lenza,earũq; bonis,rebus,iuribus,& actionibus hac vice diſponendis prædicto Carolo Cardina
li,qui in ipſarum Lugani,& Lucarni ereptione,& reſtitutione qualicũq; laborioſam operam præ
ſtitit,delegamus uices noſtras,ut uel ipſas ſocietati Ieſu,uel alteri congregationi, aut ordini ap
probato,uel ſeminario ad uſum collegiorum,ſeu etiam hoſpitalium,aut aliorum piorum operũ
tribuat,ſiue illas uniat,appropriet,& applicet,uel alias de illis eorumq; bonis,& proprietatibus
prædictis aliiſue modis libere diſponat,vti temporis,rerum, & temporum qualitate, cõditione,
& neceſſitate perſpecta nouerit cõmodius conuenire. Poſtremo applicamus,& appropriamus
perpetuo omnia,& quæcũq; alia bona,res,actiones & iura diuiſa,& ſeparata prædictarũ præpoſi
turarum ſuppreſſarũ, videlicet de canonica ſancti Ioannis Euãgeliſtæ,& ſanctisſimæ Trinitatis,
præpoſituræ Bredæ Mediolanen.& alia ſancti Bartholomæi Bergomen.præpoſituræ ſanctorum
Symonis,& Iudæ. & alia ſancti Franciſci domui,& fratribus beatæ Mariæ Paduan. dicti ordinis
prædicatorum,& alia ſancti Odorici,& omnium ſanctorum etiam domui, & fratribus ſãcti Tho
mæ Papien. ſuper quibus,videlicet ſancti Odorici,& omnium ſanctorum penſionem annuã om
nino liberam,& exemptam centum ducatorũ auri in auro de camera infirmariæ domus a nobis
conſtitutę ſanctæ Crucis,& omnium ſanctorum ad oppidum Boſchi ipſius ordinis annis ſingulis
integre perſoluendam,ſeu per priorem,& fratres dictæ domus ad Boſchum,ſi & quoties malue-
rint,ſuper pinguioribus,& liquidioribus,prouentibus illorum propria auctoritate exigendam ,
& in prędictæ infirmariæ vſus penitus conuertendam perpetuo reſeruamus , & alia ſancti Marci
pro dimidia in dotem unius archidiaconatus, & vnius cantoriæ dignitatum prædictæ eccleſiæ
Terdonen.& pro alia dimidia parte domui ſancti Martiani Terdonæ conſtitutę ad uſum fratrũ
dicti ordinis prædicatorum in ea ſuperioribus annis introductorũ. Ita vt liceat tam futuris om-
nibus principalium præpoſiturarum præpoſitis, necnon epiſcopo Aquenſi capitulo eccleſiæ Cã
turii rectoribus hoſpitalis ſanctorum Blaſii,& Antonii,ac miniſtris officii inquiſitionis Veronẽ.
unitarum præpoſiturarum,prout cuiq; tangit,quam etiam aliis omnibus quibus eccleſiæ, & do-
mus aliarum ſuppreſſarum præpoſiturarum conceduntur,quorũq; præpoſituris,domibus,colle-
giis,& locis, bona,res,proprietates,actiones,& iura prędicta appropriantur, per ſe,vel aliũ,ſeu
alios corporalem poſſeſſionem illorum,necnõ iurium,& pertinentiarum ſuorum omnium pro-
pria auctoritate libere apprehendere,& perpetuo retinere,ac fructus,redditus,& prouentus,iu-
ra,obuentiones,& emolumenta omnia eorũdẽ in ſuos,necnon præpoſiturarum,domorum,men
ſarum,collegiorum,hoſpitalium,officii,& locorum prædictorum uſus,& utilitatem conuertere ,
diœceſanorũq; locorum,aut quorũuis aliorum licentia ſuper his minime requiſita. Hanc autem
de diſtributione,& alimentis fratrum extincti ordinis prædicti rationem futuram eſſe uolentes ,
ſtatuimus,vt de iis qui nunc ſunt eccleſia Bredæ viginti octo presbyteros,& ſeptem ſeruientes i
aliæ vero ſequentes eccleſiæ,videlicet ſancti Abundii Cremonen. ſexdecim presbyteros,& qua
tuor ſeruientes: beatæ Mariæ de Glarea Veronen. octo presbyteros,& duos ſeruientes: ſanctæ
Catherinæ Cremonen. tres presbyteros,& unum ſeruientem. ſanctæ Mariæ de Rondenario,cũ
eccleſia ſancti Martini in ſuburbiis Comen.alios tres,& unum ſeruientem ; ſanctorum Petri, &
Pauli

Digitized by Google

Pauli cum eccleſia S. Mariæ Carauagii quatuor presbyteros, & unum ſeruientem: ſanctæ Agathæ de Vrbe duos presbyteros, & unum ſeruientem: ſanctorum Symonis, & Iudæ Bergomē. tres presbyteros: ſanctisſimæ Trinitatis Auilliane alios tres: ſanctæ Crucis Nouarien. duos: ſanctæ Vrſulæ de Surrigo cum illi unita prædicta duos: ſingulæ eccleſiæ ſanctæ Mariæ Veteris Vareſii, ſanctorum Iacobi, & Philippi Brixien. ſancti Nicolai Ballani, ſancti Ioannis Euangeliſtæ Appiani, ſanctæ Eliſaberh de Butto, ſancti Pauli Conilliani, ſancti Pauli Soncini, ſancti Martini, ſancti Marini Cremæ, ſanctæ Mariæ Cigoli, & ſancti Thomę Senen ſingulos presbyteros recipiant, & retineant ad deſeruiendum ibidem in diuinis: quibus, ut ibi plures aſſignantur, in commune viuant, pro ſuis alimentis prædictis reſeruamus, conſtituimus, & aſſignamus pēſiones annuas prorſus liberas, & exemptas, videlicet trigintaquinq; perſonis eccleſiæ Bredæ mille, & quadringentorum ſcutorum auri. & viginti ſancti Abundii octingentorum, & decem beatæ Mariæ de Glarea: quadringentorum, & quinq; ſanctorum Petri, & Pauli: ac ſanctæ Mariæ Carauagii ducentorum: & ubi quatuor perſonæ, centum ſexaginta: ubi tres, centum uiginti: ubi duo, octoginta: & denique ubi ſinguli deſtinati ſunt, quadraginta ſcutorum ſimilium ſuper earum præpoſiturarum, & ipſarum annexorum fructibus, redditibus, & prouentibus, etiam ſi ſuper illis aliæ penſiones annuæ aliis aſſignatæ, aut illorum reſeruationes factæ ſint: eorūq; dimidiam partem longe excedant: per omnes deinceps præpoſitos ſuos, quos, & etiam ſuarum præpoſiturarum fructus, & bona omnia ad id efficaciter obligamus annis ſingulis pro una: videlicet in beati Ioannis Baptiſtæ a proxime futura incipiendo pro rata temporis, & altera medietatibus ſingularum penſionum huiuſmodi in domini noſtri Ieſu Chriſti natiuitatem feſtiuitatibus integre perſoluendas: ita tamen, vt dictis triginta quinq; perſonis eccleſiæ Bredæ ſiue ſingulis ſiue ſimul pluribus decedentibus, aut ad alios ordines tranſeuntibus pariter rata dictæ penſionis mille, & quadringentorū ſcutorum eo ipſo extincta ſit: præpoſitoq; accreſcat, donec hi omnes ad numerum viginti, & inter eos omnes ſexdecim ſacerdotes deueniant, ac tunc demum eis octingenta dūtaxat ſcuta ſimilia quotannis modo prędicto perſoluantur: quibus ad dictum numerum redactis poſtea diminuentibus, ac etiam aliis aliarum eccleſiarum prædictarum dehinc quandocūq; deficientibus, ſtatim alius uel alii, eius uel eorum loco vſq; ad præſcriptum in quaq; eccleſia numerum, ac totidem ſacerdotes ſiue ſæculares ſiue regulares ſurrogentur, donec omnibus de medio ſublatis, vel alio translatis, eccleſiæ ipſæ de aliis ad eūdem numerum presbyteri vniuſmodi regularibus, uel ibi perpetuis beneficiatis ſecularibus idoneis a ſuo quoq; Præpoſito libere aſſumendis, & inſtituendis illico reformentur: qui cum ſuis vbi ſtatuuntur ſeruientibus deinceps loco ſuæ penſionis annuum eiuſdem quantitatis redditum de bonis præpoſituræ pro menſa cōmuni, ubi quantitas, & numerus perſonarum id poſtulauerit, conficiendū: ſin autem in ſingulos ſtatuendum futuris deinceps temporibus perpetuis habeant, & ex eo foueantur. Volentes ſupradicta omnia omni tempore inuiolata fore, & ab omnibus firmiter cuſtodiri. Quocirca omnibus locorum ordinariis, præſertim in quorum ciuitatibus, & diœceſibus præpoſituræ diſtributos fratres prædictos habētes conſiſtunt, per apoſtolica ſcripta mandamus, vt quiſq; per ſe, vel alium, ſeu alios, ubi, & quandocūq; opus fuerit, prædictis omnibus efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra numerum præfinitum presbyterorum, & aliorum prædictorum in ſingulis eccleſiis, & locis in quibus ſic a nobis diſponuntur integrum conſeruari: omnes pēſiones ſupradictas omnibus illis quibus aſſignantur integre perſolui; res, quibus eccleſiæ domus, ædes, bona, res, iura, actiones, & alia prædicta conceduntur: ac prorſus vniuerſos, & ſingulos alios quos præſentes literæ concernunt, illis, & earum effectu pacifice frui, & gaudere, menſas, & redditus annuos inſtitui, & aſſignari, cæteraq; omnia eiſdem præſentibus contenta ſemper & vbiq; obſeruari: nō permittentes quēquam cōtra ipſarum tenorem per quoſcūq; moleſtari, vel alias quomodolibet impediri Contradictores quoslibet, ac prædictis non parentes per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, cæteraq; iuris, & facti remedia opportuna appellatione poſtpoſita compeſcendo, cenſuraſq; & pœnas ipſas etiam iteratis uicibus aggrauando: inuocato etiam ad hoc auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus noſtris de unionibus ad partes cōmittendis, & ualore fructuum utrinq; exprimendo, ac etiam de fructibus beneficiorum in omnibus gratiis etiam motu proprio factis, ſecundum verum annuum valorem exprimendis: alioquin gratiæ ipſæ non ualeant: & de non tollēdo iure quæſito, necnon Lateranen. Concilii nouiſſime celebrati uniones perpetuas niſi in caſibus a iure permiſſis fieri prohibentis, ac etiam de unionibus beneficiorum in diuerſis diœceſibus conſiſtentium non faciendis, aliiſq; conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, necnon eccleſiarum, ordinum, & locorum prædictorum iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ac quod cauſæ propter quas prædictas vniones, & applicationes facimus prius coram locorum ordinariis examinatæ, & approbatę nō fuerint, quæ propterea per ſurreptionem obtentæ nūquam intelligantur, & quibuslibet aliis priuilegiis, indulgentiis, & literis apoſtolicis generalibus, uel ſpecialibus quorumcūq; tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, uel omnino non inſerta effectus earum impediri ualeat quomodolibet, uel differri, & de quibus quorūq; totis tenoribus ad uerbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia, & quærūq; alia prædictis impedimentum præſtantia,

aut præſtare

Digitized by Google

aut præſtare ualentia omnino tollimus & abrogamus, ac nemini contra ipſas præſentes, & earũ executionem atq; effectum ſuffragari poſſe decernimus, cæteriſq; contrariis quibuſcũq;. Cum autem alias pro neceſſitatibus huius ſedis quædam bona, ſeu cenſus, uel liuelli nonnullarũ præpoſiturarum prædictatum vſq; ad valorem decem millium ſcutorum auri in auro diuerſis perſonis cum pacto illos reluendi intra certum tempus tunc expreſſum, & nondum elapſum, auctoritate noſtra venditi fuerint, Nos nouæ fabricæ eccleſiæ prædictę Terdonen. ſuadente iampridẽ illius ciuitatis tutela occupatæ quantum in nobis eſt ſubuenire cupientes, ius reluendi ſiue redimendi omnia bona, ſeu cenſus, aut liuellos prædictos omnemq; actionem olim dicto extincto ordini, & illius præpoſitis competentia, pro uſu, & cõmodo dictæ Fabricæ, uti poſtea ſtatuemus, & declarabimus, nobis, & dictæ ſedi retinemus. Demum pio ſtudio inducti, ut ſancta, & ſalubris huius noui ſtatus ratio per peculiarem ſolicitudinem omni tempore capiatur, tam prædictas quã omnes alias præpoſituras, ac cętera beneficia eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſuppreſſi ordinis prædicti, extra Romanam Curiã quibuſuis modis, & ex quorũcũq; perſonis uacantia, & deinceps quandocũq;, ac quotieſcũq; uacatura, noſtræ, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum, ac dictæ ſedis dũtaxat collationi, & diſpoſitioni ſpecialiter, & expreſſe in perpetuũ reſeruamus. Decernentes irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his, ac aliis ſupradictis per quoſcũq; etiam S.R.E. Cardinales & de latere Legatos, etiam prętextu facultatum, priuilegiorum, & indultorum, ac alias quomodocũq; ſcienter, uel ignoranter contigerit attentari. Quia uero difficile nimis eſſet præſentes in quinterno Cancellariæ apoſtolicæ deſcribendas quocũq; illis opus erit perferre, uolumus, ut eorum exempla pro ſingulis quorum intereſt edantur, eaq; prælati eccleſiaſtici, eiuſue curiæ ſigillo, & Notarii publici manu obſignata eandem illam prorſus fidẽ ubique locorum in iudicio, & extra illud faciant, quam ipſæ met præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ, uel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ unionis, annexionis, incorporationis, ſuppreſſionis, extinctionis, diuiſionis, ſeparationis, conceſſionis, delegationis, applicationis, appropriationis, ſtatuti, reſeruationis, conceſſionis, aſſignationis, mandati, ablationis, abrogationis, decreti, retentionis, & uoluntatis infringere, uel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotẽtis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Sexto idus Februarii. Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Cę. Glorierius.

A. Dat. H. Cumyn.

CONSTITVTIO SANCTISS. D. N. Pii Papæ V. Contra monetarum tonſores.

PIVS PAPA V.

MOTV Proprio, &c. Cum nil magis humanæ vitæ cõmercio ſit neceſſarium, quam pecuniarum vſus, quæ hominibus cuncta humano uictui neceſſaria prębent, decet Romanum Pontificem ad ea libenter intendere, per quæ pecuniæ ipſæ non ſolũ non adulterentur, verum etiam in primæuo illarum ſtatu ab omnibus illæſæ conſeruentur: quod & ſi cunctis in locis, præcipue tamen in hac Alma Vrbe noſtra, quam glorioſi Apoſtolorum principes Martyrio ſuo conſecrarunt, & ad quam veluti cõmunem omnium matrem gentes vndequaq; concurrunt, ſinguliſq; aliis dominiis, terris, & locis nobis & ſedi apoſtolicæ mediate uel immediate ſubiectis, curandum eſt, vt & ad illam venientibus vitiorum exempla non proponantur, & quibuſuis id peccandi materies ſuccidatur. Attendentes itaq; quod licet monetarum aurearum tonſoribus ultimi ſupplicij de iure ſit inflicta pœna, argenteas tamen monetas tondentibus ſatis minor pœna impoſita ſit, Ac animo reuoluentes quã par ſit utriuſq; delictum, cum ii qui argenteas minuunt, nulla alia de cauſa ab aurearum mutilatione, niſi ob earum defectum ſubſiſtant, ac propterea eodem iuris rigore in vtroq; ſæuiendum eſſe æquum reputantes: Motu ſimili, &c. hac noſtra perpetuo ualitura conſtitutione ſtatuimus, eos qui argenteas tundunt monetas ultimi ſupplicii, & ea qua aureorum tonſores hactenus puniti ſunt, & de iure puniri debent, pœna puniendos eſſe; & ita ab omnibus, quibus iudicis officium tam in Alma Vrbe noſtra, q̃ alibi in toto ſtatu eccleſiaſtico cõmiſſum eſt, quouis nomine cenſeantur, & quauis auctoritate præfulgeant, iniunctum eſt, puniri uolumus & mandamus. Diſtrictius inhibentes ſingulis terrarum, locorum, & ciuitatum dominis in temporalibus, ne iudices præfatos in præmiſſis hoc modo ſæuientes, ſub excõmunicationis, &c. impedire, moleſtare, vel inquietare audeant uel præſumant. Decernentes quoq; ſic & non aliter per præfatos, & quoſcunq; alios iudices, &c. etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata &c. iudicari debere. Irritum quoq;, &c. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis æditis ſpecialibus uel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac legibus etiam imperialibus, etiam in corpore iuris clauſis, ac tam municipalibus & particularibus, quam quibuſuis aliis etiam iuramen-

Digitized by Google

to,&c. roboratis ſtatutis,&c. priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis, etiam Motu ſimili,&c. etiam Conſiſtorialiter,&c.conceſſis,&c.quibus omnibus,illorum tenores,&c.hac vice latiſſime derogamus, cæteriſq; contrariis quibuſcunq;, cum clauſulis opportunis & conſuetis.

Fiat Motu Proprio. M.

ET quod quorũcunq; priuilegiorum, ſtabilimentorum, pœnarum, ſtatutorum, legum, & aliorum neceſſariorum tenores habeantur pro expreſſis, ſeu in toto uel parte exprimi, ac de uerbo ad uerbum inſeri poſſint. Et de declaratione, ſanctione, mandato, inhibitione, decreto, & aliis præmiſſis, quæ hic pro repetitis habeantur, & ad partem perpetuo in forma gratioſa. Et cũ deputatione, quatenus opus ſit, iudicum, qui aſſiſtant, &c. inuocato, &c. ſecularis. Cum derogatione dictarum latiſſime exteñ. Et cum decreto opportuno, quòd nt præſentes ad omnium quorũ intereſt notitiam deducantur, nulluſq; deinceps aduerſus eas aliquam excuſationem prætendere, aut ignorantiam allegare queat, quod illæ imprimantur, & in ualuis Baſilicę Principis Apoſtolorum, & Sancti Io. Lateranenſis, ac Cancellariæ apoſtolicæ, necnon acie Campi Florę affigãtur, & inibi earum copiæ dimittantur, quodq; affixio huiuſmodi omnes perinde afficiat, ac ſi fuiſſent perſonaliter exhibitæ, intimatæ, & oſtenſę. Quodq; earum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius prælati, aut perſonæ in dignitate eccleſiaſtica cõſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, uel oſtenſæ. Et quod præſentis Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubiq; fidem faciat in iudicio & extra, regula quacunq; contraria non obſtante, ſeu literæ ſuper illis cum maiori præmiſſorum expreſſione, per Breue expediri poſſint.

Fiat. M.

Dat. Romæ apud ſanctum Petrum octauo Kl. Nouembris, Anno Quinto.

ANNO a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Indictione decima tertia, die vero tertia menſis Nouembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D.N.D. pii diuina prouidentia Papæ quinti, anno quinto, Retroſcriptus Motus proprius affixus & publicatus fuit ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Sancti Io. Lateranenſis, & Cancellariæ Apoſtolicę, & in acie Cãpi Floræ, p nos Ioãnẽ Guerardi, & Io. Freile, S.D.N. Papæ Curſores.

Ioannes Bornottus Magiſter Curſorum.

CONSTITVTIO S. D. N. Pii Papæ V. Contra fraudulentos & doloſos decoctores.

PIVS PAPA V.

MOTV proprio,&c. Poſtquam eo uſque humana proceſſit intemperantia, vt Chriſti fideles qui in ſacri baptiſmatis ſuſceptione diabolo ac omnibus vanitatibus eius ſponte ac ſolenniter renunciarunt, diabolica fraude ſeducti ita mundi huius illecebras expetant, vt pro illis aſſequendis non modo filii prodigi in Euangelio per dominum demonſtrati exempla ſequentes, ſua luxurioſe viuendo profundãt, verum etiam illis abſumptis aliena appetant, grande æs alienum a proximis ſuis, qui id eis, prout mutuum fert hominum cõmercium, ſub variis inſtrumentorum obligationibus liberaliter mutuant, extorquendo, ac deinde dum id eis ſub paupertatis ſpecie reſtituere negligunt, proximos ſuos vna cum tota familia aliquando mendicare cogunt, facere nullo modo poſſumus, quin & Paſtoralis officii debito cui diſponente domino præſidemus, moniti, & ea qua Chriſtus prior dilexit nos charitate impulſi, clementiæ, & miſericordiæ reiectis viis, iuſtitiam & iudicium in tales acriter inſurgendo aſſumamus, iuriſq; rigorem acriorem reddamus, vt ſaltem per hoc eos quos timor domini a malo non retrahit, vltimi ſupplicii pœna exterreat, ſicq; vniuerſas Dominici Gregis oues ad ouile ad quod (dante domino) omnes dirigi cupimus, ſalubre perducamus. Sanè licet alias fe.re. Paulus Papa IIII. prædeceſſor noſter inter cætera dilectis filiis Populo Romano conceſſa priuilegia per quaſdam ſuas literas voluerat, quod dilationes quæcunq; niſi iuxta diſpoſitionem iuris ac formam ſtatutorum almæ Vrbis concedi nullatenus poſſent, & qui illas obtinerent, ſemper biretum viride portare tenerẽtur, ac alias prout in dictis literis plenius continetur, Nihilominus diuerſi iniquitatis filii, præmiſſis non attentis, propriaq; temeritate confiſi, poſtquam propriis eorum bonis non aduerſa fortuna, aut fortuitis caſibus, ſiue hoſtium incurſu, vel ventorum, mariſq; violentia atq; iniuria (quod quidem vel certe ferendum eſſet, cũ ab iis facile caueri nequeat humana prouidentia, ſed ſua ipſorummet incuria, negligentia, prodigalitate, atq; luxu in explẽdis propriis voluptatibus, penitus dilapidatis, proximos ſuos ad varia eorum bona ſibi mutuanda ſub ſpe reſtitutionis compulerunt, illis ſimiliter profuſis creditores ſuos ceſſione bonorum deludentes, ac tam literas præfatas quam alia per nos contra huiuſmodi decoctores, fallitos nuncupatos, ædita ſtatuta deridere audent, in graue apoſtolicæ auctoritatis vilipendium, proximorum ſuorum detrimentum & grauamen, ac animæ ſuæ periculum non modicum. Nos præmiſſa conniuentibus oculis pertranſire nequeuntes, & attente conſiderantes nulla alia de cauſa in fures vltimi ſupplicii pœnam eſſe impoſitam, niſi vt talia perpetrandi hominibus

di hominibus

Digitized by Google

di hominibus via interluſa, liberum eſſet vnicuiq; ſua abſq; periculo poſſidere & vti, hos autẽ adeo furibus & latronibus ſimiles eſſe, vt ab illis in nihilo differãt, niſi ut quod eis niſi cum vitæ ſuæ periculo agitur, hoc decoctoribus impune liceat, Volenteſq; propterea vt par immo grauius delictum, parem etiam ſortiatur pœnam, iuriſq; rigorem in hos grauiorem reddere, ac genus hoc hominum tanquam humano generi infeſtum, è ceterorum cœtu ſegregandum merito eſſe diiudicantes, omnium & ſingularum legum & cõſtitutionum tam imperialium quàm Apoſtolicarum, etiam in corpore iuris deſcriptarum tenores & formas, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, ſine illarum aliquo præiudicio, quinimo illas reualidantes & confirmantes, Motu proprio hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione ſancimus, ſtatuimus & declaramus, quod deinceps perpetuis futuris temporibus, quæcunq; perſona tam ſecularis quam eccleſiaſtica, etiam ſi clericali & eccleſiaſtico foro gaudeat, cuiuſcunq; ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtat, & quacunq; dignitate tam mundana, etiam ſi Domicellus, Comes, aut aliter Nobilis aliquando fuerit, quàm eccleſiaſtica, non tamen Epiſcopali, præfulgeat, qui omnem eorum ſubſtantiam non pręmiſſis de caſibus fortuitis, ſed incuria, negligentia, prodigalitate, & luxu ſuis, proprias voluptates explendo, & cupiditatibus non mediocri intemperantia ſeruientes ſubuerterint & dilapidauerint, necnon qui ſe bona ſua decoxiſſe ſimulãtes, illa in fraudem creditorum ſuorum occultant, & eorum pecuniam totam in eorum vtilitatẽ forſan conuerterint, vt eorum creditores ad ſecum componendum facilius alliciant, ultimi ſupplicii, & ea qua fures ipſi de iure uel conſuetudine, aut particulari uel municipali ſtatuto plecti ſolent, puniri debeat. Mandantes tam Vrbis præfatæ Gubernatori, & Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Generali Auditori, quam omnibus & ſingulis noſtris & ſedis Apoſtolicæ in quibuſcũq; prouinciis legatis & vicelegatis, necnon quarũcũq; ciuitatum, terrarum, oppidorum, & locorum nobis & eidem ſedi tam mediate quam immediate ſubiectarum Gubernatoribus, Prætoribus, Capitaneis, Commiſſariis, & aliis quibuſcũq; iudicibus quauis etiam ſubdelegata poteſtate fungentibus, vt præſentes noſtras inuiolabiliter in eorum iudiciis obſeruent, nec contra tales, niſi illarum forma ſeruata, procedere audeant vel præſumant. Diſtrictius quoq; inhibentes quibuſcunq; terrarum, oppidorum & locorum dominis in temporalibus in virtute ſanctæ obedientię, ac ſub excõmunicationis, &c. pœnis, ne ſic in præmiſſis iudicantes, eorum ſeculari auctoritate moleſtare, inquietare, perturbare, vel impedire audeant vel præſumant. Decernentes poſtremo præſentes, & deſuper conficiendas literas nullo vnquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ defectu notari, minuiq; ſub quibuſuis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum reuocationibus comprehendi, vel illis derogari nullo modo tacite vel expreſſe poſſe, niſi de illis eorũq; totis tenoribus, ac eorum Dat. de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio & expreſſio facta fuerit, aliterq; factas derogationes nullius roboris vel momenti fore, & tanquam tales a nemine attendi, nec ulli ſuffragari poſſe, ſicque per quoſcunq; iudices, &c. etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & ſanctæ R. E. Cardinales, eorũq; Collegium, ſublata &c. Irritum quoq;, &c. Non obſtan. præmiſſis, ac quibuſuis apoſtolicis, necnon in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis æditis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus ac legibus etiam imperialibus, etiam in corpore iuris, vt præfertur, clauſis, ac quibuſuis etiam municipalibus & particularibus etiam iuramento, &c. roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoq; indultis, &c. ſub quibuſcunq; tenoribus, &c. etiam Motu ſimili, &c. etiam conſiſtorialiter, &c. ac ſub quibuſuis verborum formis cõceſſis, &c. Quibus omnibus etiã ſi de illis, &c. illorum tenores, &c. illis alias, &c. latiſſime ſpecialiter & expreſſe derogamus, Ceteriſq; contrariis quibuſcunq;, cum clauſulis opportunis, & conſuetis.

Fiat Motu Proprio. M.

ET quod quorũcũq; ſtatutorum, conſtitutionum, & legum &c. tenores habeantur pro expreſſis, ſeu in toto vel parte exprimi, ac de verbo ad verbum inſeri poſſint. Et de ſanctione, ſtatuto, declaratione, decreto, inhibitione, mandato, & aliis pręmiſſis, quæ hic pro repetitis habeantur, & ad partem, perpetuo in forma gratioſa, & cum opportuna, ſi videbitur, iudicum deputatione qui aſſiſtant, &c. inuocato &c. ſecularis. Et cum opportuno decreto quod vt præſentes ad omnium quorum intereſt notitiam deducantur, nulluſq; deinceps aduerſus eas aliquam excuſationem prætendere, aut ignorantiam allegare queat, quod illæ imprimantur, & in valuis Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & s. Ioannis Lateranen. ac Cancellariæ Apoſtolicæ, necnon acie Cãpi Floræ affigantur, & inibi earum copiæ dimittantur. Quodq; affixio huiuſmodi omnes perinde afficiat, ac ſi fuiſſent perſonaliter exhibitæ, intimatæ, & oſtenſæ. Quodq; earum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati, aut perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ uel oſtenſæ. Et quod pręſentis Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & vbiq; fidem faciat in iudicio & extra, regula quacunq; contraria nõ obſtante, ſeu literæ ſuper illis cum maiori præmiſſorum expreſſione per Breue expediri poſſint.

Fiat M.

Dat. Romę apud Sanctum Petrum Kl. Nouembris, anno quinto.

ANNO a Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Indictione tertiadecima, Die vero tertia Menſis Nouembris, Pontificatus Sanctisſimi in Chriſto Patris,& D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ quinti Anno quinto, Retroſcriptus Motus proprius affixus,& publicatus fuit ad valuas Principis Apoſtolorum de Vrbe, S. Ioannis Lateranenſis, & Cancellariæ Apoſtolicæ,& in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Ioannem Guerardi, & Io. Freile prælibati S.D.N. Papæ Curſores.

Ioannes Bornotus Magiſter Curſ.

LITERAE SANCTISS. D. N. D. Pii Papæ V. Super reformatione ordinis Fratrum Beatæ Mariæ Seruorum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

POSTQVAM nos Deo auctore ordinem fratrum beatæ Mariæ Seruorum, antehac in duas familias diuiſum, antiquato Congregationis nomine, quod altera ſibi aſciuerat, in vnum idemq; corpus, ac in vnam eandemq; familiam vni duntaxat capiti ſubiectum ſub eadem Regulari diſciplina reduximus, expedit certa quædam incommoda quæ bonum omne in religione peruertunt, excidere, vt deinceps omnes communibus inſtitutis,& legibus ſuæ profesſioni magis conuenientibus viuentes, ſalubrius dirigantur. Quocirca cum omnis religio priuatæ proprietatis vſu labefactetur,& corruat, Nos ad illam ex dicta familia exterminandam, ac ſimul emendandos eos qui de officiis, & muneribus ambitioſe obtinendis iampridem inoleuerunt,& alios nocentes eius mores, nouosq; inducendos ante omnia intenti, De nobis attributæ poteſtatis plenitudine reuocamus,& abolemus omnia,& quæcunq; priuilegia, diſpenſationes, licentias, permisſiones,& indulta habendi,& retinendi priuatum dominium, vſum, vſufructum, poſſesſionem,& proprietatem quorũcũq; bonorum immobilium, mobilium,& ſe mouentiũ, necnon domorum, cellarum, hortorum, pecuniarum,& aliarum rerum, Generali, Prouincialibus, Conuentualibus, Prioribus, ac aliis fratribus, etiam cauſa ſenii, infirmitatis, vel cuiuſcunq; pii operis prætextu, vel intuitu per quoſcunq; Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos,& ſedem apoſtolicam, eiuſue Legatos, vel etiam dicti ordinis ſuperiores, etiam Motu proprio,& ex certa ſcientia conceſſa, confirmata,& innouata, quibuſcunq; concepta formulis, ac clauſulis,& decretis ſuffulta, quorum omnium tenores habemus præſentibus pro expresſis, volumuſq; illa omnia,& ſingula vires,& effectum de cætero non habere, quin etiam fratres prædictos (quicunq; ſint) priuato & bonorum,& rerum omnium prædictorum quomodocunq; acquiſitorum,& ad eos obuentorum dominio, uſu, uſufructu, proprietate, titulo,& poſſesſione priuamus, dictaque poſſesſione amouemus,& amotos nunciamus, resq; & bona ipſa omnia in communes ſuarũ cuiuſq; domorum,& prædicti ordinis uſus conuertenda concedimus, mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ, Generali, Prouincialibus,& Conuentualibus Prioribus ſupradictis, vt rerum & bonorum omnium prædictorum poſſesſionem nomine domorum,& locorum ſuorum capiant, vt illa illorumq; fructus in communes conuentuum vſus conuertantur. Cæterum præcipimus atq; interdicimus, ne deinceps vllus omnino fratrum prædictorum, ſiue priuatus, ſiue Prioris Conuentualis, ſiue Prouincialis aut Generalis officio fungens, etiam prætextu huiuſmodi priuilegiorum, diſpenſationum, permisſionum,& indultorum, ſeu inueteratæ conſuetudinis, aut quacunq; alia cauſa proprium quicquam, aut priuatum, neq; ædes ſiue in clauſtro, ſiue alibi ſeparatas habeat, ſed omnia vbiq; communia ſint,& quiſq; vnica cella eademq; cum cæteris aliorũ fratrum coniuncta, nudis omnino parietibus, ac lectulo,& menſa humilibus, quemadmodum pauperes religioſos decet, contentus eſſe debeat. Proinde cameræ, ſiue ædiculæ, quæ extra dormitorium ſeparatim ſunt, ad officinas aut alias ad communem vſum,& commoditatem cuiuſq; conuentus redigantur, vel ſi cellæ communis dormitorii pro fratrum numero non ſufficiant,& illæ Cameræ, vel ædiculæ, ad formam communis dormitorii aptari posſint, in dormitorium commune redigantur, ſin minus deſtruantur, ac materia,& cementa ad fabricam conuentus, ſi opus fuerit, conuertantur vel vendantur,& precium ad communem vſum conuentus conferatur. Sed nec vlli omnino ambitus fiant, aut pecuniæ etiam pro cõfirmationibus, ſigillo, vel ſcriptura, aut quacunq; alia re, vel cauſa ſoluantur, aliæ ue pactiones ſeu promisſiones intercedãt, ſeu munera, aut xenia quocunq; modo mittantur, neue quiſquam etiam in officio exiſtens, pecunias aut quicquam aliud de prouincia, ſeu domo ſibi commiſſa, vel aliunde Priori, Generali, ſeu alii cuicunq; conferat vel remittat. Quicunq; ſecus fecerint, in pœnam priuationis prioratuum,& officiorũ omnium incidant,& ad futura inhabiles habeantur,& pro culpis etiam tanquam fures puniantur, prout nos illos priuatos,& inhabiles declaramus eo ipſo, procurationibus tamen Generali, ex vniuerſo ordine, ac Prouincialibus, Prioribus, ex ſua cuiq; prouincia,& Viſitatoribus ex domibus,& locis viſitandis debitis nequaquam per præſentes ſublatis. Ad reformandos autẽ alios dicti ordinis mores vlterius progrediendo, ex iis quæ pro ſalubri huius religionis ſtatu,& felici directione alioqui inſtituta hucuſq; reperiũtur, quæ nec preſentibus contraria ſunt, nec illorum

effectum

effectum impedire poſſunt, nihil omnino detrahere, ſed illa immota cuſtodiri volentes. De ſimili poteſtatis plenitudine ſtatuimus & ordinamus, vt fratres omnes etiam Superiores, & quicũq; priuilegiati, niſi tempore Quadrageſimæ, & Aduentus domini prædicationis munus obierint, omnibus diuinis officiis, diurnis, & nocturnis interſint, aliis vero temporibus cum ipſis prædicatoribus, & lectoribus iis diebus quibus prædicant, & legunt, Superiores pro arbitrio diſpenſare poſſint. Ipſis etiam Superioribus & aliis officialibus, eo tantum tempore quo actu in negotiis conuentus, & ordinis occupati ſunt, aliquid remittatur. Miſſæ, Matutinum, & alię horarum canonicarum preces, proceſſiones item, anniuerſaria, & defunctorum memoriæ integre ſuo debito tempore attente cum cantu ſolemni in diebus quibus conuenit iuxta regularia dictorum fratrũ inſtituta celebrentur, nec ſatis habeat quæq; domus miſſas ſine fundatione ſiue ſtatuto, ſiue conſuetudine debitas, vel præſcripto Superioris Conuentus diſignatas duntaxat celebraſſe, ſed fratres omnes ſacerdotes miſſam etiam non aſtricti frequentiſſime celebrent. Clerici, & conuerſi ſemel in hebdomada peccata ſua confiteantur, & ſingulis ſaltem menſibus ſacram Euchariſtiam ſumant. Ieiunia iuxta ſuam regulam, & conſtitutiones omnino ſeruent. In quaq; domo panciores fratres non ſint duodecim. Si quæ autem domus hunc familiæ numerum alere non poteſt, fratres cum bonis ex ea domo in aliam transferantur, prouiſione adhibita ne eccleſiæ deſtruantur, ſed ad eius populi commoditatem conſeruentur. Permittimus tamen, vt in domibus quæ iter facientibus fratribus commodæ ſunt, ſaltem quatuor fratres non minores quinquaginta annis, conſtanti & probata vita maneant, ſi plures ea domus alere non poteſt, nullæ porro domus ſupra vires onerentur. In ſingulis domibus omnibus Dominicis & feſtis diebus prædicationes verbi Dei habeantur. In maioribus ſtudiis Regentes duas lectiones Theologicas interpretentur, alteram practicam veluti de ſacramentis, vel de vita ſancte recteq; inſtituenda, alteram vero ſpeculatiuam ex catholicis, & approbatis Doctoribus ſuperioris arbitrio ſtatuendis, in minoribus vero vna lectione ex Theologia practica contenti ſint. Cæterum curent ſuperiores, vt in ſingulis conuentibus fratres maxime in conſcientiæ caſibus, & reliquis quæ ad audiendas confeſſiones pertinent, ob rei grauitatem, & neceſſitatem ſummo ſtudio, ac diligentia exerceantur. Singulis item diebus feſtis Romanus Catechiſmus ad parochos in ſingulis conuentibus legatur. Si qui Regentes & lectores, aut alii fratres, libros prohibitos habere ſine ſpecialis ſedis apoſtolicæ licentia fuerint deprehenſi, ultra pœnas iuris communis, & quæ a ſancto officio Inquiſitionis hæreticæ prauitatis talibus imponuntur, perpetuo munere legendi, prædicandi, & confeſſiones audiendi priuati exiſtant, ad omnia item officia inhabiles actiua voce careant, & paſſiua. Nullus ad aliquem gradum promoueatur, niſi ætate, vita probitate, & literatura præſtans, & in eis probatus per examen diligens a Priore Generali, ſeu ab aliis qui per eum huic muneri ordinabuntur faciendum, deinde in Capitulo Generali publice iterandum. Eetas autem, & tempus ſtudii, ac curſus exprimatur, & præterea probetur quod promouendus nulla vnquam infamia ſeu ſiniſtra opinione fuerit maculatus. A promouẽdis ad gradus huiuſmodi nihil omnino exigatur, nec etiã ſponte oblatum accipiatur, verũtamen ſi promotione facta conuentus promotorum aliquid religioni donare voluerit, id quicquid ſit Procuratori generali ordinis tribuatur, vt ad leuationem onerum & omnium ſumptuum religionis conferatur, eodem procuratore acceptorum, & expẽſorum rationem Priori generali, & diffinitoribus redditnro. Cęterum omnes a decem annis promoti rurſus per probos, & idoneos viros a Priore generali in quaq; prouincia conſtituendos examinentur, & qui ſaltem mediocri ſcientia in Theologia præditi reperti non fuerint, vſu & exercitio gradus ſuſpendantur, nec debeant priuilegio gradus huiuſmodi gaudere. Caueant præterea ſuperiores licentiam vlli fratri concedere, vt ad aliquos ordines ſacros ſiue maiores, ſiue minores promoueri poſſit, niſi ille in ætate legitima conſtitutus, & literatura ad eos requiſita præditus ſit, habeatq; omnia quæ a ſacris canonibus regularibuſq; inſtitutis requirũtur, aliter promotus ab ſuorum ordinum executione ſuſpendatur, & licentiam concedens officio deponatur, & per ſexennium inhabilis ad omnia officia habeatur. Sed & noſtra Conſtitutio qua cauetur, ne quis regularis ante emiſſam a ſe expreſſam profeſſionem regularem, ad ſacros ordines promoueri poſſit, inuiolabiliter obſeruetur. Sacerdotes ad audiendas peccatorum confeſſiones ordinandi vita, moribus, & literatura probati, & quoad mulieres ætatis prouectæ habeantur. In omni domo huiuſmodi ſacerdotes ex prædicto ordine conſtituantur, quibus, & non aliis fratres omnes peccata ſua debeant confiteri. Priores omnes nunquam vltra biennium durent, ſed biennio functo ipſorum officium vacet, nec ad illudmet in eodem conuentu in ſequens protinus biennium rurſus conſtitui poſſint. Nulli item fratri in eodem conuentu plus biennio manere liceat, exceptis ſexagenario maioribus, quibus aliquid ex cauſa ſuperioris arbitrio poterit condonari. Adhæc nullus omnino Priorum adminiſtrationem bonorum & aliarum rerum, diſpenſationemq; pecuniarum, & redditnum ſuæ domus, etiam nomine conuentus, per ſe ipſum habere ſiue exercere, vel ſeſe in eis interponere poſſit, ſed vniuerſum id onus tribus religioſis a Priori generali ita demandetur, vt primus rerum & bonorum inferendorumq; in eam redditunm curam habeat, alter tãquam depoſitarius pecunias, ac cætera ab illo importata fideliter aſſeruet, reliquus de pecuniis & rebus a depoſitario captis Priori, & fratribus, ac domui vniuerſæ de neceſſariis ve

luti

luti diſpenſator prouideat, mandante tamen ipſo Priore, qui vnicuiq; non ſecundum proprium affectum, ſed charitatis regulam prouideri curabit, officiorum huiuſmodi inuicem confuſione penitus interdicta. Cæterum ii tres tam impenſi quam accepti ſingulis menſibus ſuo Priori, adhibitis etiam duobus vel tribus fratribus eiuſdem domus probatioribuſq; rerumq; vſu peritis, deinde ipſemet rurſus præſentibus Priore & peritis prædictis, Priori generali, vel Prouinciali, vel Viſitatoribus, quotieſcunq; uiſitationis officium fecerint, deniq; ipſe Prior generalis in omni proximo Capitulo generali ſaltem coram tribus iudicibus ab ipſo Capitulo conſtitutis, illorum omnium, & etiam uniuerſæ adminiſtrationis ſuæ, tam publicè quam priuatè rationem reddere teneatur. Pecuniæ omnes & quæcunq; aliæ res cuicũq; priuatim etiam intuitu perſonæ undecũq; donatæ ſiue relictæ fuerint, ſuperiori, horarum uigintiquatuor interuallo exhibeantur, qui illas ſtatim depoſitario committat, & inde tantum exhibitori miniſtrari iubeat, quantũ rei conuenientis præſens neceſſitas uidebitur poſtulare. Fratres omnes etiam ſuperiores & quomodocunq; priuilegiati (ægrotis tantum exceptis) in refectorio cibum capiãt, & communi mẽſa utentes cõmunibus epulis ueſcantur. In primis autem ſenum, & ægrorum, necnon prædicatorum, & lectorum cura habeatur, ita vt nihil eorum neceſſitati & commoditati deſit. Omnes prædicti quocunq; gradu & honore ſint, camiſus laneis, & reliquo ueſtitu uniuſmodi, eodemq; honeſto, & profeſſioni conuenienti; omni præterea ſupellectile & inſtrumento pauperi atq; humili utantur. Nullus priuatum hortum habeat, ſed omnes omnibus domus ſint communes, præterquam quoad infirmariam, & nouitios, qui hortum ſiue uiridarium ſeiunctum habere poſſint, in quo cęteri nullatenus ingrediantur. Nouitii etiam oblati ante decimumoctauum ætatis ſuæ annum completum non recipiantur, neq; ante decimumnonum completum ad profeſſionem admittantur. Qui hactenus recepti etiam oblati, decimumquintum annum, non compleuerint, dimiſſo habitu religionis domum ad parentes, & neceſſarios etiam inuiti remittãtur, uel alias omnino emittantur, nec poſtea in ædibus unde exierint, aut in aliis eiuſdem ordinis domibus, ullo modo debeant conuerſari. Laici qui uigeſimumquintum annum non attigerint, ad ſeruiendum non accipiantur, & qui recepti etiam nunc ea ætate minores ſunt, reiiciantur. Nouitii non admittantur, aut educentur niſi in conuentibus inſignioribus, in quibus dormitorium, & capitulũ habeant omnino ſeparatum, cuius ingreſſus aliis fratribus ſit penitus interdictus. In eiſdem domibus ſit unus magiſter ætatis prouectioris, moribus & doctrina præditus, qui diligentem habeat prędictorum nouitiorum curam, & illis præſit. Ipſi autem in grãmatica, cãtu, ceremoniis, & iis quæ ad Chriſtianam diſciplinam faciunt, inſtruantur, nec è loco nouitiatus niſi ad eccleſiam, refectorium, & ad publicas proceſſiones, & interdiu ad aliquam honeſtam recreationem cum fida cuſtodia exire debeant. In quaq; domo ſit unum ueſtiarium commune, in quo omnia omnium fratrum ueſtimenta conferantur, quę uniuſmodi ſint, eadẽq; nulla exquiſita arte laborata, ſed ſimplicia, & honeſta, ita ut nec unum ab altero diſtinguatur. Cui ueſtiario cuſtos præficiatur, qui munditiæ refectionis, & diſtributionis eorũdem veſtimentorum curam gerat. In omni domo locus tutus cum armariis, ſeu capſis habeatur, in quibus ſcripturæ, priuilegia, contractus, & omnia iura ad domum pertinentia, itemq; res precioſæ eccleſiarum, etiam ſacræ, cũ ſuo inuentario, ſeu repertorio auctentico aſſeruentur, præter eas quæ quotidiano ſunt eccleſiæ vſui neceſſariæ, quæ in ſacriſtia, & per ſacriſtam cuſtodiantur, ita tamen, vt res ſacræ a profanis diſtinguantur. Huius autem loci tres ſint claues, quarum vnam prior, alteram depoſitarius, tertiã procurator domus habeat. Simili quoq; modo inuentarium bonorum mobilium cuiuſq; eccleſiæ, & domus, necnon immobilium, & quorũcũq; iurium ad conuentum pertinentium, in forma probanti conſcribatur, deq; eo exemplum auctenticum fiat duplicatum, vt alterum in propria domo remaneat, alterum vero in Archiuo inſignioris ſeu principalis domus eius prouinciæ reponatur. In omni domo infirmaria commodo loco conſtituatur pro fratribus infirmis, cui infirmarius ordinetur, per quem domus ipſa de illis omnibus quæ ad animæ, & corporis infirmorum ſalutem commoda, & neceſſaria ſunt, charitatiue prouideatur. Poſtremo Prior cuiuſq; domus præcipuam curam gerat, vt eccleſiæ in ſuis ſtructuris conſeruentur & reparentur, mundæ præterea, & expurgatæ vti decet contineantur, atq; illis de libris, vaſis, ornamentis, & aliis ad altaris miniſterium, & diuinum cultum pertinentibus prouideatur, quæ pariter munda, & nitida conſeruentur. Res ſacriſtiæ, cuiuſuis generis ſint, nullo modo alienentur, nec pignori opponantur, nec vllo modo alicui accõmodentur, ſed ſolum eccleſiæ propriæ ſeruiant. Decernentes irritum, & inane quicquid ſecus per quoſcunque ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca Priori generali, ac omnibus fratribus prædictis per apoſtolica ſcripta mandamus, vt quiſque pro ſe præſentes literas humiliter recipiant, & quæcunq; in eis ſtatuta decreta, & mandata ſunt, alia deſuper a nobis non expectata iuſſione, aut mentis noſtræ declaratione, firmiter cuſtodiant, & in omnibus ſtudioſe obedire procurẽt. Quin etiam eidem Priori generali cõmittimus, vt ipſe eaſdem præſentes in proximo, & deinceps futuris Generalibus & Prouincialibus Capitulis, & frequenter in omnibus domibus publice legere, ac eas & quicquid pro earum executione, & obſeruatione, tam in ipſis Capitulis generalibus, vel etiam extra illa ab ipſo adhibitis aliquot ex aliis Prioribus, vel Diffinitoribus prædictis quos duxerit eligendos, ſtatuetur, ordinabi-

Digitized by Google

tur,& decernetur,in omnibus prioratibus,ac ab omnibus & ſingulis prioribus,fratribus,& perſonis prædictis inuiolate faciat per ſe uel alium ſeu alios obſeruari. Contradictores quoslibet & rebelles, ac etiam protestantes,& reclamantes, eiſq; auxilium,cõſilium,uel fauorem publice uel occulte,directe uel indirecte,quouis quæſito colore uel ingenio præſtantes, tàm eccleſiaſticos quàm laicos cuiuſcunq; dignitatis,gradus,ordinis,uel conditionis fuerint,per ſententias, cenſuras,& pœnas eccleſiaſticas,ac etiam prioratuum,dignitatum,& adminiſtrationum priuatorias, cæteraq; iuris & facti remedia opportuna appellatione poſtpoſita compeſcendo,Quin etiã contendentes prædictos in cenſuras,& pœnas ſupraſcriptas, incidiſſe declarando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſæcularis Non obſtantibus noſtris de non tollendo iure quæſito,& de annali ac triennali poſſeſſore, aliiſq; conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, necnon ordinis prædicti iuramento,confirmatione apoſtolica,uel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus,priuilegiis quoq; exemptionibus,& indultis apoſtolicis illi eiuſq; ſuperioribus,& perſonis eorũq; ſingulis per quoſcunq; Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros,ac nos,& ſedem apoſtolicam etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi & ſtipulati contractus,ac alias ſub quibuſcũq; tenoribus & formis,ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in genere,& in ſpecie conceſſis,confirmatis,ac etiam aliis reformationibus, quotieſcunq; ac quocunq; tempore factis & promulgatis, ac quibuslibet aliis indulgentiis, & literis apoſtolicis ſpecialibus,& generalibus quorũcũq; tenorum exiſtant,per quæ præſentibus non expreſſa,uel totaliter non inſerta,effectus earum ſeu dictorum Ordinariorum iuriſdictio ſeu executio impediri ualeat quomodolibet uel differri,& de quibus quorũq; totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mẽtio ſpecialis. Quæ omnia contra earundem præſentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari. Deniq; etiam nolumus,ut ipſarum præſentium exempla etiam impreſſa, & Capituli uel Prioris generalis ſeu alterius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ aut eius Curiæ ſigillo,& Secretarii cuiuſuis eorum,uel Notarii publici manu obſignata, eandem illam prorſus fidẽ ubiq; locorum in iudicio,& extra illud faciant,quam ipſæ præſentes facerent, ſi forent exhibitæ uel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, abolitionis,uoluntatis,priuationis,amotionis,nunciationis,conceſſionis,mandati,præcepti,interdicti, declarationis,ſtatuti,ordinationis,permiſſionis,decreti,& commiſſionis,infringere,uel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ,milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, tertio Kl. Iunii. Pontificatus noſtri Anno Quinto.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

ANNO a Natiuitate Domini, Milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Indictione tertiadecima,die uero uigeſima menſis Septembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ quinti, anno quinto, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ,& publicatæ fuerunt ad ualuas principis apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ apoſtolicæ,& in acie Campi Floræ,ut moris eſt, per nos Scipionem de Octauianis, & Ioannem Andream Rogerium præfati S. D. N. Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

MODERATIO Impoſitionis ſex decimarum per S. D. N. Pium Papam V. vltimo factæ,& reductio illarum ad tres decimas iuxta antiquam taxam, & a ſoluere conſuetis tantum exigendas,pro ordinibus fratrum Mendicantium.

PIVS PAPA V.

AD PERPETVAM REI MEMORIAM. Ex ſuperno diſpoſitionis arbitrio Roman. Pontifex, in ſupremo militantis eccleſiæ culmine collocatus, ad hoc potiſſimum ſolicitudinis ſuæ neruos intendit;vt Religionum omnium, præſertim ordinum fratrum mendicantium, qui ſub regulari obſeruantia in eorum monaſteriis ſeu domibus gratum altiſſimo famulatum reddere intendunt,diſpendiis occurrat; & profectibus ſalubriter intendat; exemptioneſq; & alias gratias,illis ſuarum virtutum,& laborum intuitu,per ſedem apoſtolicam conceſſas, a noxiis præſeruet; ac alias officii ſui partes, ſolerter impendat,ſtatuat,& ordinet, prout temporum neceſſitate,perſonarumq; & rerum,qualitate penſatis,conſpicit in domino ſalubriter expedire. Nuper ſiquidem, vt imminentibus neceſſitatibus,ad reprimẽdas vires,& impetus ſæuiſſimi Turcarum tyranni ſubuenire poſſemus, Sex decimas integras omnium & quorũcũq; fructuum,redditum,prouentuum,iurium,obuentionum,& emolumentorum ordinariorum, & extraordinariorum omnium & quarũcũq; eccleſiarum,patriarchalium,cathedralium, & metropolitanarũ, necnon monaſteriorum,& conuentuum,cæterorumq; beneficiorum eccleſiaſticorum,cum cu-

Digitized by Google

ra & ſine cura,ſecularium, ac ſancti Benedicti,ſancti Auguſtini,Ciſtercienſis,Cluniacenſis,Præmoſtratenſis,& qui proprietates,redditusq; certos,ex priuilegio,vel alias poſſident, mendicantium,ac quorūcunq; aliorum ordinum, vtriuſq; ſexus, necnon congregationum regularium, & militiarum,ſecundum verum annuum,valorem fructuum,reddituum,prouentuum, & aliorū prædictorum,ac etiam ſex alias decimas,omnium & quarumcunq; penſionum annuarum,ſuper fructibus,redditibus,prouentibus,iuribus,& emolumentis ſupradictis aſſignatarum, percipiēdas, exigendas,& leuandas,ab omnibus & quibuſcunq; perſonis,ſecularibus, & regularibus,ordinū, & congregationum prædictarum,in certis temporibus,& terminis,ac expreſſis ſolutionibus,ſoluendas,per quaſdam noſtras literas ſub dat. Pridie idus Maii Pontificatus noſtri, anno quinto, indiximus, & impoſuimus; Decernentes decimas huiuſmodi non ſecundum antiquam taxam, ſed ſecundum communem æſtimationem fructuum,reddituum,& prouentuum,& aliorum prædictorum; Alias vero penſionum decimas,ad rationem decem pro centenario, arbitrandas, ſoluendas,& præſtandas, & ſecundum ea prædictos omnes,inſolidum,cogendos eſſe,nec vllas, omnino immunitates & exemptiones,ex cauſa reſignationis,& quacunq; alia graui, & oneroſa occaſione, quocunq; modo conceſſas, & interim concedendas illis ſuffragari, ſioe dictam integrā ſolutionem,minuere,vel impedire,debere; prout in dictis literis plenius continetur: Nos autē cōſiderantes indictionem,& impoſitionem ſex decimarum huiuſmodi,aliaq; in dictis literis noſtris contenta,omnes fratres religioſos,& moniales,ordinum mendicantium,illorumq; domos, monaſteria,cōuentus,eccleſias,loca,& bona quæcunq; amplecti,quorum tamen alii nullos, aut admodum modicos,& paucos,fructus,retinent, ſiue habent, alii vero, ex retroactis calamitoſis temporibus,ita ære alieno grauati,ac in tali neceſſitate conſtituti exiſtunt, vt eiſdem religioſis, ſiue fratribus & monialibus,ſolutio, dictarum ſex decimarum,impoſſibilis,foret; Cogitantesq; quòd fratres religioſi,& moniales prædictæ, continuis orationibus quotidie pro fidei catholicæ,& illius vniuerſi populi Chriſtiani,conſeruatione,tuitione,& defenſione, apud dominum noſtrum ſaluatorem Ieſum Chriſtum,inſiſtunt,& orant,vt non minus orationibus,quam alii facto, & armis,contra dictum ſæuiſſimum Turcarum tyrannum,& illius uires,& impetus immanes,pugnare uidentur,ita vt,merito aliqualiter, in aliis oneribus, ſubleuandos eſſe, uideantur; Quapropter, ipſos fratres, religioſos, & moniales, eorumque ſingulos, ſpecialibus fauoribus, & gratiis, proſequi uolentes, illoſque, a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis, ſententiis, cenſuris, & pœnis, a iure uel ab homine, quauis occaſione,uel cauſa, latis, (ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt) ad effectum præſentium duntaxat conſequen. harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, Necnon ueriores literarum,aliarumque ſcripturarum deſuper confectarum,tenores,præſentibus pro expreſſis habentes; Motuproprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ueſtigiis, etiam prædeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum inhærendo, indictionem, & impoſitionem, ſex decimarum huiuſmodi, per nos ut præfertur factam, ad illarum medietatem uidelicet tres decimas tantum,(quas non ſecundum communem extimationem fructuum,redditū, & prouentuum, uel ad rationem decem pro centenario, ſed iuxta antiquam illorum taxam, arbitrandas eſſe,uolumus) quoad dictorum ordinum mendicantium fratres,religioſos, & moniales, eorumque domos, conuentus, monaſteria, eccleſias, loca, & bona quæcunque, tantum, apoſtolica auctoritate tenore præſentium reducimus, & moderamur, ipſaſque tres decimas, iuxta dictam antiquam taxam, non autem ſecundum communem æſtimationem, præſtari debere, nec fratres religioſos,& moniales, ipſos,ultra tres decimas huiuſmodi ſoluere teneri,eiſdem auctoritate,& tenore,ſtatuimus,& ordinamus; Et inſuper uolumus, quòd monaſteria, domus, conuentus, aliaque loca,& bona,eorundem ordinum mendicantium,necnon illorum fratres,religioſi, moniales,& perſonæ quæcunque,qui alias decimas in præteritum impoſitas,ſoluere non conſueuerunt,ſub indictione,& impoſitione,ſex decimarum huiuſmodi, nec præſentibus reductione,& moderatione,comprehendantur; Quinimo ipſos,& illa omnia,ab onere ſolutionis, & impoſitionis, ſex decimarum huiuſmodi auctoritate & tenore prædictis,penitus eximimus, & liberamus; ac illos,& illa,immunes & liberos,ac immunia & libera, reſpectiue eſſe, nec ad ſolutionem,dictarum ſex decimarum teneri,neque fratres,religioſos, moniales, aliaſque perſonas prædictas, ad illas ſoluendum ullatenus compelli poſſe; Sicque per dilectum filium modernum, & pro tempore exiſtentem Camerarium noſtrum, necnon collectores quoſcunque ad dictas decimas colligendas deputatos, & deputandos, & quoſuis alios, quauis auctoritate fungētes (ſublata, eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi, facultate, & auctoritate) iudicari,& diffiniri debere, ac ex nunc quicquid ſecus his, a quoquam, quauis auctoritate, ſciēter, vel ignoranter, attentari, contigerit, irritum, & inane, decernimus, Eiſdemque Camerario, & collectoribus, ac aliis quibuſuis, ad quos ſpectat, in virtute ſanctę obedientiæ, ac ſub excommunicationis latæ ſententiæ, pœna, per contrafacientes, eo ipſo, incurrenda, diſtrictius inhibentes, ne quandiu dicta impoſitio ſex decimarum durauerit, vltra tres partes illarum, ab eiſdem mendicantium ordinum fratribus, religioſis, monialibus, & perſonis, exigere, & ab ipſis fratribus, monialibus, & perſonis,aliarum decimarum(ſic ut præfertur illas ſoluere non cōſuetis)

Digitized by Google

ſuetis) quicquam petere, vel eos, aut aliquem eorum, huiuſmodi prætextu, moleſtare, perturbare, vel inquietare, præſumant; ac tam illis quam receptoribus decimarum huiuſmodi, aliiſque ſuper his deputatis, diſtrictè præcipiendo mandantes, quatenus, ſi quid hactenus ab eiſdem fratribus religioſis, & monialibus, ſiue eorundem aliquo, vltra dictas tres decimarum partes receperint, illud integrũ eis quamprimum reſtituant, ac per eos, ad quos ſpectat, realiter reſtitui faciant, ac reductionem, moderationem, ſtatutum, ordinationem, voluntatem, exemptionem, liberationẽ, decretum, inhibitionem, aliaq; omnia præmiſſa, necnon præſentes literas nullo unquam tempore, quouis quæſito colore, vel ingenio, de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu, notari vel impugnari, neq; aliquatenus, etiam ad eorũdem collectorũ & aliorum deputatorũ inſtantiam reuocari, caſſari, annullari, reduci, vel retractari poſſe, ſed illas ſemper validas, & efficaces fore, ſuoſq; plenarios, & integros effectus ſortiri, & inuiolabiliter obſeruari, dictiſq; fratribus religioſis, monialibus, & perſonis, ac eorum monaſteriis, domibus, & locis ſuffragari debere, ſimiliter decernimus, & declaramus; Et nihilominus, venerabilibus fratribus Balneoregienſi, & Amerino Epiſcopis, necnon Dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ generali Auditori, per præſentes Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, eaſdem præſentes & in eis cõtenta quęcunq;, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro fratrum religioſorum, & monialium, aliorumq; prædictorum, aut alicuius eorum parte ſuper hoc fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, ſibiq; in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes, faciant auctoritate noſtra reductionem, moderationẽ, ſtatutum, ordinationem, voluntatem, inhibitionem, mandatum, exemptionem, liberationem, & alia præmiſſa inuiolabiliter obſeruari; Non permittentes eos, aut eorum quẽpiam deſuper, contra earundem præſentium tenorem, per quoſcunque quomodolibet moleſtari, perturbari, vel impediri, Cõtradictores quoslibet, & rebelles, per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, aliaq; iuris, & facti remedia, auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita compeſcẽdo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus, illos cenſuras, & pœnas huiuſmodi incurriſſe declarando, ac cenſuras huiuſmodi, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis. Non obſtantibus præmiſsis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ viii. prædeceſſoris noſtri de vna, & concilii generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præſentium non extrahatur, aliiſque quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac omnibus aliis, quæ in dictis prioribus noſtris literis voluimus non obſtare, ac etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ac ſimilium exemptionum reuocationibus, Priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis eiſdem Camerario, collectoribus, deputatis, & quibuſuis aliis, ſub quibuſcũque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſq; efficacioribus, & efficaciſsimis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, etiã motu ſimili, ac alias quomodolibet conceſsis, approbatis, & innouatis; Quibus omnibus (illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes) illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque, Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mẽtionem. Volumus autem quod tranſumptis, manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, & adhiberi debeat, quæ literis ipſis originalibus adhiberetur, ſi exhibitæ forent, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, ſub annulo piſcatoris Die 29. Auguſti. M. D. LXX. Pontificatus noſtri anno Quinto.

Io. Alf. Naldus.
V. Macharanus.

SANCTIS. D. N. D. PII PP. V. Reuocatio regreſſuum integraliter non expeditorum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

ROMANI Pontificis prouidentia circumſpecta nonnunquam geſta per prædeceſſores ſuos rationabilibus & honeſtis ſuadentibus cauſis moderatur & reuocat, prout id eccleſiarum indemnitati conſpicit in domino expedire. Hinc eſt quod nos volentes omnem hæreditariam beneficiorum eccleſiaſticorũ ſucceſsionem de eccleſia Dei tollere, ac liberrati beneficiorum huiuſmodi prouidere, & vt de perſona magis vtili & idonea, prout requiritur, facilius prouideri valeat, Omnes & ſingulos regreſſus, acceſſus, & ingreſſus, etiã euentuales, aut pęnales, ac conditorias, etiam de conſenſu, aut alias quomodolibet ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cũ quibuſuis efficaciſsimis, etiam motu proprio & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicę poteſtatis plenitudine, clauſulis irritantibus, & aliis decretis quomodolibet per quoſuis Roman. pontifices prædeceſſores noſtros ad beneficia eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſecularia, & quorumuis

ordinum regularia etiam ſi ſecularia, Canonicatus,& præbendæ, dignitates,perſonatus, adminiſtrationes vel officia in cathedralibus etiam metropolit. aut collegiatis eccleſiis, & dignitates ipſæ in cathedralibus etiam metropolitan. poſt pontificales maiores, ſeu collegiatis eccleſiis huiuſmodi principales. Regularia vero beneficia huiuſmodi,monaſteria etiam conſiſtorialia, Prioratus, Præpoſituræ, Dignitates etiam conuentuales,perſonatus, adminiſtrationes,vel officia etiam clauſtralia,ac hoſpitalia, & præceptorias etiam hoſpitalis ſancti Ioannis Hieroſolymitan. etiam quarumuis aliarum militiarum quibuſuis perſonis cuiuſcunque ſtatus, gradus,ordinis,& conditionis exiſtentibus,etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali dignitate,aut Cardinalatus honore pollentibus conceſſos, ſuper quibus literæ apoſtolicæ integraliter hactenus expeditæ non fuerunt, etiam ſi in plumbaria noſtra, aut penes ſummatorem noſtrum reperiantur, Motu proprio & ex certa noſtra ſcientia ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine auctoritate apoſtolica tenore præſentium reuocamus,caſſamus,& abolemus. Mandantes dilectis filiis noſtris Vicecancellario, & dicto Summatori, cæteriſq; officialibus tam Cancellariæ apoſtolicæ,quam Cameræ noſtræ ad quos ſpectat,in virtute ſanctæ obedientiæ,& ſub indignationis noſtræ pœna,ne in futurum ſuper dictis gratiis regreſſus,acceſſus,& ingreſſus,necnon coadiutoriarum literas expediant aut relaxent. Decernentes ex nunc irritum & inane quicquid illorum prætextu contra præmiſſa ſcienter uel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus,& ordinationibus apoſtolicis, ac etiam noſtra de non tollendo iure quæſito regula, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Vt autem præſentes literæ ad omnium, quorum intereſt, notitiam deducantur,nec aliquis earum ignorantiam prætendere,aut contra eas ſe excuſare valeat,dicta auctoritate ſtatuimus & decernimus, vt ipſæmet literæ vel earum tranſumptum in Baſilicæ principis apoſtolorum de Vrbe, Sancti Ioannis Lateranen. ac Cancellariæ apoſtolicæ valuis, ac acie campi Floræ per aliquem ex curſoribus noſtris publicentur earum exemplo in ſingulis valuis & acie prædictis affixo & dimiſſo. Verum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæq; loca, in quibus de eis fides facienda erit,deferri, Volumus,& dicta auctoritate decernimus, quod earundem literarum tranſumptis manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis,& ſigillo alicuius prælati ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur in iudicio,& extra illud,quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ,vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis,caſſationis,abolitionis,mandati, decreti,ſtatuti,& voluntatis infringere,vel ei auſu temerario cõtraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorũ Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, Pridie Id. Septembris, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Cæ. Glorierius.

A, Dat. H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Natiuitate Domini Noſtri Ieſu Chriſti Milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, Indictione decimaquarta, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris & domini noſtri Domini Pii diuina prouidentia Papæ Quinti anno ſexto, Die vero Mercurii decimanona menſis Septembris, Retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ,& publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicæ principis apoſtolorum de Vrbe, Sancti Ioannis Lateranenſis, Cancellariæ Apoſtolicæ,& in acie campi Floræ, dimiſsis illarum copiis in ſupradictis locis affixis, per nos Ioannem de Soya, & Petrum Sprengerium Sanctiſsimi domini noſtri Papæ Curſores.

Antonius Clerici pro domino Magiſtro Curſorum.

SANCTIS. D. N. D. Pii Papæ Quinti Conſtitutio quod Moniales non exeant a clauſura ſub pœna excommunicationis & priuationis, quæ etiam extenditur ad dantes licentiam, comitantes, & receptantes.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

DECORI, & honeſtati omnium ſanctimonialium, quarum Ieſus Chriſtus dominus noſter ſponſus eſt, vt in puritate & caſtitate ſuperædificantes, in ipſo feliciter inhabitare valeant, conſulentes, ea quæ illarum exiſtimationi detrahere poſſent, decet nos conſulto ſummouere. Sane periculo, & ſcandalo plenares eſt ac regulari obſeruantiæ vehementer aduerſatur, ſanctimoniales aliquando parentes, fratres, ſorores, aut alios agnatos, vel cognatos, necnon monaſteria & alia filiationes nuncupata, etiam eis ſubiecta viſitandi aut infirmitatis cauſa, alioue prætextu a monaſteriis exire, & per ſecularium perſonarum domus diſcurrere, & vagari, quo veluti colore eximium quoque honeſtatis,& pudicitiæ decus ac diſcrimen committunt. Vnde nos malo huic pro noſtro paſtoralis officii debito ſalubriter occurrere volentes, Inhærentes etiam decreto ſacri Conci-

Concilii Tridentini de clauſula Monialium diſponenti, ac aliis noſtris literis ſuper huiuſmodi clauſura editis adiicientes, volumus, ſancimus, & ordinamus nulli Abbatiſſarum, Prioriſſarum, aliarumue monialiũ etiam Carthuſienſis, Ciſtercien. S. Benedicti, & Mendicantium, & quorumcunque aliorum ordinum etiam Militiarum, ac ſtatuum, graduum, conditionum, dignitatum, ac præeminentiarum exiſtentium, etiam a Regia, vel illuſtri proſapia ortarum, de cætero etiam infirmitatis ſeu aliorum monaſteriorum, etiam eis ſubiectorum, aut domorum parẽtum, aliorũue conſanguineorum viſitandorum, aliaue occaſione, & prætextu, niſi ex cauſa magni incendii, vel infirmitatis lepræ, aut epidimiæ, quæ tamen infirmitas, præter alios ordinum ſuperiores, quibus cura monaſteriorum incũberet, etiam per Epiſcopum, ſeu alium loci ordinarium, etiã ſi prædicta Monaſteria ab Epiſcoporum, & ordinariorum iuriſdictione exempta eſſe reperiãtur, cognita, & expreſſe in ſcriptis approbata ſit, a Monaſteriis præfatis exire, ſed nec in prædictis caſibus extra illa niſi ad neceſſarium tempus ſtare licere, aliter autẽ quam, vt præfertur, egredientes, ſeu licentiã exeundi quomodocunque concedentes, nec nõ comitantes, ac illarũ receptatrices perſonas, ſiue laicas, aut ſeculares, vel eccleſiaſticas conſanguineas, vel excõicationis maioris latæ ſententiæ vinculo ſtatim eo ipſo abſq; aliqua declaratione ſubiacere, a quo præter quã a Rom. Pontifice, niſi in mortis articulo abſolui nequeant. Et inſuper tam egreſſas quam præſidentes, & alios ſuperiores prædictos eis licentiã hmõi concedentes, dignitatibus, officiis, & adminiſtrationibus per eas & eos tunc obtentis priuamus, & illas & illos ad obtenta, & alia in poſterũ obtinenda inhabiles, nec non licentias, & facultates, ſeu indulta, & priuilegia exeũdi a monaſteriis, & extra illa ſtandi a nobis, ſeu alio Rom. Pontifice prædeceſſore noſtro, ac ſedis apoſtolicæ Nuntiis, & legatis etiam de latere, ac maiore pẹnitentiario, aut ordinum prædictorum ſuperioribus, aliiſue perſonis ſub quibuſcũq; tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis reſtitutiuis, pręſeruatiuis, mentis attreſtatiuis, etiam nouã gratiam, & dat. concedentibus, aliiſq; efficacioribus, & efficaciſſimis, ac inſolitis clauſulis, irritantibuſq; & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, etiã Motu proprio, & ex certa ſcientia, deque apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam Imperatoris, Regum Ducum, & aliorum Principum, necnon S. R. E. Cardinalium intuitu, & cõtemplatione, ac inſtantia, vel alias quomodolibet conceſſa (quæ prorſus abolemus) ac literas deſuper cõfectas; & in poſterum concedendas, & conficiendas nullas, & inualidas, nulliuſq; roboris, ac momenti fore, nec illas habentibus, & habituris ſuffragari poſſe, & ita per quoſcunque iudices, & commiſſarios quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffinire debere, irritũ quoq; & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquã quauis auctoritate ſcienter, vel ignorãter cõtigerit attentari, decernimus. Mandantes vniuerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locorum ordinariis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub obteſtatione diuini iudicii, & interminatione maledictionis æternæ, quatenus per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas in ciuitatibus & diœceſibus propriis quolibet anno publicent, omniaq; in illis contenta, nec non præfatum decretum ipſius Concilii, quod incipit, Bonifacii viii. diligenter, & inuiolabiliter ſub cenſuris eccleſiaſticis, aliiſq; præfatis pœnis, & in eodem decreto contentis, obſeruẽt, & obſeruari faciant, & procurent, Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmiſſis non parentes etiam aliis pœnis auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, Nec non legitimis ſup his habẽdis ſeruatis proceſsibus pœnas ipſas etiã iteratis vicibus aggrauãdo, interdictũ eccleſiaſticũ apponendo, Inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſæcularis, Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis cõtrariis quibuſcunq;, aut ſi aliquibus cõmuniter, vel diuiſim ab eadẽ ſit ſede indultũ, quod interdici, ſuſpendi, vel excõmunicari nõ poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenã & expreſſam de verbo ad verbũ de indulto hmõi mentionẽ, Aliis apoſtolicis cõſtitutionibus & iuribus de huiuſmodi clauſura diſponentibus nihilominus in ſuo robore duraturis. Cæterũ volumus quod pręſentiũ tranſumptis etiã impreſsis manu alicuius notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius prælati munitis, eadẽ prorſus fides vbiq; terrarũ tã in iudicio, quã extra adhibeatur, quæ eiſdẽ pręſentibus adhiberetur, ſi forẽt exhibitæ, vel oſtenſę. Nulli ergo omnino hominũ liceat hãc paginã noſtrę ſanctionis, ordinationis, priuationis, abolitionis, decreti, mãdati, & volũtatis infringere, vel ei auſu temerario cõtraire. Si quis autẽ hoc attẽtare præſumpſerit, indignationẽ omnipotẽtis Dei, ac beatorũ Petri, & Pauli apoſtolorũ eius ſe nouerit incurſurũ. Dat. Romæ apud S. Petrũ, Anno incarnationis dominicę Milleſimo quingẽteſimo ſexageſimo nono. Kal. Febr. Põtificatus noſtri anno Quinto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo quingẽteſimo ſeptuageſimo indictione decima tertia, die vero vigeſima ſeptima menſis Februarii, Pontificatus ſãctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Pii diuina prouidẽtia Papæ V. anno eiuſdem quinto, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerũt Romæ ad valuas Cãcellariæ apoſtolicæ, & in acie cãpi Floræ, vt moris eſt p nos Ioannem Guererũ, & Chriſtianũ de Monte prælibari Sanctiſsimi Domini noſtri Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſ.

SANCTIS. D. N. D. Pii Papæ V. Conſtitutio quod regulares ſecularium confeſsiones non audiant, niſi ab Ordinariis approbati ſint.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

ROmani Pontificis prouidentia circunſpecta nonnunquam geſta per eum rationabilibus & honeſtis ſuadentibus cauſis moderatur & commutat in melius prout in domino conſpicit ſalubriter expedire. Nuper ſiquidem quaſdã declarationes & moderationes circa nonnulla Concilii Tridentini decreta regulares perſonas Ordinum mendicantium eorumq; inſtituta concernentia edidimus & promulgauimus, Et quia, vti accepimus, illarum vigore ſacerdotes regulares prædictorum ordinum quandoq; minus idonei, & inhabiles confeſsionibus ſæcularium audiendis ab eorum ſuperioribus præpoſiti abſque aliqua Epiſcoporum ſed ſola Magiſtri Ordinis Generalis, aut Prouincialium miniſtrorum approbatione admittuntur, Nos ſuper his pro debito paſtoralis officii prout tenemur ſalubriter prouidere volentes, tenore præſentium hac noſtra conſtitutione perpetua ſancimus, decernimus, & declaramus decretum Concilii Tridentini de approbatione regularium audiendis confeſsionibus ſæcularium præpoſitorum ab Epiſcopis facienda obſeruari debere etiam in omnibus regularibus quorumuis ordinum, etiam mendicantium, etiam ſub regulari diſciplina viuentibus, etiã ſi ſint lectores, aut in Theologia etiam de ſuperiorum ſuorum licentia, graduati, vel promoti, vel a ſuis Magiſtris Generalibus, vel Prouincialibus Miniſtris ſæcularium confeſsionibus audiendis expoſiti. Volumus tamẽ eos qui ſemel ab Epiſcopo in Ciuitate & diœce. ſuis præuio examine approbati fuerint ab eodem Epiſcopo iterũ non examinari. Ab Epiſcopo autem ſucceſſore pro maiori cõſcientiæ ſuæ quieta examinari de nouo poterunt. Inhibentes quibuſcunq; regularibus quorumuis ordinum, etiam mendicantium, vt præfertur, ne vigore deputationis, & approbationis, ab eiſdem Magiſtris, & Miniſtris, Prouincialibus, etiam quod illarũ occaſione ab ordinariis huc vſq; tolerati fuerint, abſq; ſpeciali impoſterum licentia, & approbatione ab ordinariis obtinenda ſæculariũ confeſſiones audire præſumant. Decernentes irritum & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus cõſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac noſtris literis prædictis, & aliis poſtea quibuſcunque regularibus cõceſſis, & forſan extenſis, quas quo ad ea quæ præſentibus aduerſantur & contrariantur penitus, & omnino reuocamus, caſſamus & irritamus, necnon monaſteriorũ, & aliorum regularium locorum, ac ordinũ quorũcunq;, etiam iuramento, cõfirmatione apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis etiam mari magno ſeu Bulla aurea aut alias nũcupatis, quibuſuis Monaſteriis, & regularibus locis, ſub quibuſcũque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam Motu proprio & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut alias quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis & innouatis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque. Vt autem præſentes literæ ad omnium quorum intereſt notitiam deducantur, nec aliquis earum ignorantiam prætendere, aut contra eas ſe excuſare valeat, dicta auctoritate ſtatuimus & decernimus, vt ipſæmet literæ, vel earum tranſumptum in Baſilica Principis Apoſtolorum de Vrbe, ſancti Ioannis Lateranenſis, ac Cancellariæ Apoſtolicæ valuis, ac acie Campi Floræ per aliquos ex Curſoribus noſtris publicentur earum exemplo in ſingulis Valuis & acie prædictis affixo & dimiſſo. Verum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca in quibus de eis fides facienda erit, deferri; volumus, & dicta auctoritate decernimus, quòd earundem literarum tranſumptis, manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati, ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur in iudicio & extra illud, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, decreti, declarationis, inhibitionis, reuocationis, caſſationis, irritationis, ſtatuti, derogationis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ. M. D. LXXI. Octauo Id. Auguſti Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

ANNO

ANNO à natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, indictione decima quarta die vero vigeſimaſecunda Menſis Auguſti Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris & domini noſtri domini PII diuina prouidentia Papæ Quinti anno eius ſexto retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt in locis retroſcriptis per nos Ioannem de Guerardis, & Alamannum de Alamanis Curſores.

Philibertus Chapius magiſter Curſ.

SANCTIS. D.N.D. PII Papæ V. Statutum de fructibus quos amittunt, qui horas Canonicas non recitant.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

EX proximo Lateranen. Concilio pia & ſalubris ſanctio emanauit, vt quicunque habens beneficium eccleſiaſticum, cum cura, & ſine cura, ſi poſt ſex mẽſes, quã illud obtinuerit, diuinum officium, legitimo ceſſante impedimento, nõ dixerit, beneficiorum ſuorum fructus pro rata omiſſionis officii & temporis, ſuos non faciat, ſed eos tanquam iniuſte perceptos, in fabricas ipſorum beneficiorũ, vel pauperum eleemoſynas erogare teneatur. Verumtamen multorum animi ſuſpenſione tenentur, cuiuſmodi ratæ prædictæ ratio ſit habenda. Nos huic rei euidentius atq; expreſsius prouidere volentes, ſtatuimus, vt qui horas omnes Canonicas vno vel pluribus diebus intermiſerit, omnes beneficii ſeu beneficiorum ſuorum fructus, qui illi vel illis diebus reſponderent, ſi quotidie diuiderentur: qui vero matutinum tantum, dimidiam: qui cæteras omnes horas, aliam dimidiam; qui harum ſingulas, ſextam partem fructuum eiuſdem diei amittat; tametſi aliquis choro addictus non recitans omnibus horis Canonicis cum aliis præſens adſit, fructuſque, & diſtributiones forte aliter aſsignatas, ſola præſentia iuxta ſtatuta, conſuetudinem, fundationẽ, vel alias ſibi lucrifeciſſe prætendat; Is etiam præter fructuum & diſtributionum amiſſionẽ, Item ille qui primis ſex menſibus officium non dixerit, niſi legitimum impedimentum ipſum excuſauerit, graue peccatum intelligat admiſiſſe. Declarantes præſtimonia, præſtimoniales portiones, & qualiacunque alia beneficia, etiam nullum omnino ſeruitium habentia obtinentes, cum prædictis pariter contineri. At quicunque pẽſionem, fructus, aut alias res eccleſiaſticas vt clericus percipit, eum modo prædicto ad dicendum officium paruũ Beatæ Mariæ Virginis decernimus obligatum, & penſionum, fructuum, rerumque ipſarum amiſſioni obnoxium. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, declarationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotẽtis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ, Apud ſanctũ Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, duodecimo Kl. Octobr. Pontificatus noſtri Anno ſexto.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

CONSTITVTIO 3. D. N. Pii PP. V. Super fatalibus appellationũ in cauſis Criminalibus.

PIVS PAPA V.

MOTV proprio &c. Licet iuri maxime conſentaneum, nobiſq; præcipue cordi ſit, vt delinquentes condignis pœnis afficiantur, tamen re ipſa experiendoq; cognouimus quamplures ſubterfugiis & cauillationibus legum diſciplinam euitare. Si quidem compertum eſt eos, qui tam in alma Vrbe noſtra, quam in Prouinciis ditionis Eccleſiæ in pœnis pecuniariis condemnantur, clypeo appellationum ſuffultos, ab aliis Iudicibus inhibitiones obtinere. Cumq; dicti Iudices appellationum, quam qui coram eis iura Fiſci & Cameræ ſunt promoturi, de rei & cauſæ qualitate minus informati exiſtant, ac ipſi appellantes non modo appellationem ſuam proſequi non curant, quin immo illius expeditionem totis viribus ſatagunt retardare, quo fit, vt modo officialium mutatione quæ interim contingit, modo alio quouis prætextu condemnatio obliuioni tradatur, & ſic delictum impunitatem, & exinde ditionis noſtræ tranquillitas perturbationem, ac ipſa etiã Camera apoſtolica detrimentum non modicum conſequatur. Quibus malis prouidere volentes, cũ remedium appellationis contra Iudicum iniuriam a legibus introductum minime tollere intendamus, ſaltem cum eo homines abuti, & illud in calumniam verſum proſpiciamus, illius tempus limitandum & reſtringendum duximus, vt eo magis hominum malitiis occurratur, & bene viuere volentium quieti & ſecuritati conſulatur. Hac igitur perpetuo valitura conſtitutione decernimus, vt lata in cauſis criminalibus ſententia continente pœnam pecuniariam fiſco noſtro applicandam, appellantes ab ea (in caſibus tamen quibus alias de Iure communi permiſſa eſt appellatio, & ſeruatis iis quæ ex forma conſtitutionum apoſtolicarum circa depoſitum facien. ſeu cautionem præſtan. ſunt ſeruanda) teneantur infra ſex menſes a die ipſius interpoſitæ appellationis

Digitized by Google

tionis computandos, ità coram Iudice appellationis cauſam ſuam proſequi, vt etiam expeditionem reportent, quibus elapſis & expeditione coram Iudice a quo, non reproducta, teneatur præfatus Iudex a quo, ad quamcunq; Fiſci inſtantiam, etiam ſi acta fuerint tranſportata, ſententiam præfatam debitæ executioni omni mora poſtpoſita demādare; ita vt effectualis incameratio ſubſequatur. Verum ne malitia Iudicis ius litigatorũ efficiatur deterius, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub indignationis noſtræ, ac priuationis officiorum, etiam ſi illa ex cauſa onerosa obtineant, ac refectionis omnium damnorum & intereſſe, quibuſcũq; Iudicibus totius ſtatus noſtri eccleſiaſtici quacũq; dignitate & præeminentia fulgentibus, etiam ſi Legati, Vicelegati, ac Prouinciarum Gubernatores exiſtant, committimus & mandamus, vt appellantibus ſine mora acta & proceſſus quoſcũq; effectualiter tradi curent & faciant, & ipſi Iudices ad quos reſpectiue, bona fide & omni verſutia ſemota ad cauſarum legitimam expeditionē procedant: ſcituri nos acriter vindicaturos, ſi per eorum quempiam in præmiſſis fuerit appellantibus ipſis præiudiciũ generatum. Non obſtantibus conſtitution. & ordination. apoſtolicis, ac quibuſuis legibus & ſtatutis, cæteriſq; in contrarium facientibus quibuſcunque.

Placet motu proprio M.

ANNO a Natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti Milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, indictione decima quarta, die vero decima ſexta menſis Octobris, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris & domini noſtri domini Pii diuina prouidentia papæ quinti anno ſexto, ſupraſcriptæ litteræ affixæ fuerunt ad ualuas Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ per me Ioannem de Soya Curſorem.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

DIE Duodecima Octobris 1571. Ex decreto Cameræ apoſtolicæ hæc Motus proprii cedula aduiſſa & regiſtrata fuit libro primo Signaturarum S.D.N. Papæ, apud me infraſcriptũ eiuſdem Cameræ Notarium fol. 94.

Andreas Martini.

MOTVS Proprius ſuper ordine fratrum minorum S. Franciſci de obſeruantia.

PIVS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

PAſtoralis officii nobis diuinitus iniuncti aſsidua ſollicitudo nos admonet, ut omni cura ac vigilantia ad ea ſemper intendamus, per quæ omnes perſonæ regulares ſub ſuaui religionis iugo Altiſſimo famulantes, in regularium, ac ſalutarium inſtitutorum obſeruatione non modo conſeruentur, ſed ad illa obſeruanda modis & rationibus congruētibus admoneantur & impellantur. Conſiderantes autē quam uberes fructus ordo Fratrum Minorum ſancti Franciſci de obſeruantia, qui in humilitate & patientia potiſsimum fundatus exiſtit, hactenus in agro Domini attulerit, & in dies magis cooperante eo, a quo bona cuncta procedunt, afferre non ceſſet, nonnulla ordinanda, & a fratribus prædictis obſeruanda cenſuimus, per quæ Deo omnipotenti authore, dictus ordo per noſtræ prouidentiæ miniſterium, fœlicia in Domino ſuſcipere poſſit incrementa. Motu igitur proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia maturaq; deliberatione noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetuo valitura ſanctiōe ſtatuimus, & ordinamus, Quod illi fratres eiuſdem ordinis poſthac in Generalem Miniſtrum, & reliquos ſuperiores ſolum eligantur, qui regulam ipſius beati patris ſeraphici bene obſeruare, & qui in choro, victu & veſtitu, quantum officii neceſſitas conceſſerit, cum aliis ſe conformare ſoleant, ac debeant, ſuper quo Barchionēſes conſtitutiones harum ſerie innouamus, omneſq; tam ſuperiorum quorũcunq; quam diffinitorum Cuſtodum, & diſcretorum electiones per uota ſecreta fiant, iuxta ſacri Concilii Tridentini decreta, aliter electiones factæ pro tempore nullæ, & penitus irritæ ſint & inanes, electiq; pœnas in dictis decretis contentas incurrant eo ipſo. Quodq; Miniſter Generalis, Commiſſarius, ſeu Procurator Generales, & Prouinciales, in eo capitulo quo abſolui debent, diffinitores non ſint, neque uocem habeant, ſed facta ſucceſſoris electione diſcedant, vt ſi quis eos accuſare velit libere agat. Quod Prouincialium Miniſtrorum electio libere per uota ſecreta, ut ſupra, fiat, Ita ut Commiſſarius Generalis, vel qui electioni præſederit, ſi formam prædictam tranſgredi, ſeu electores quo minus libere eligant, quouis modo impedire cōuictus fuerit, officio priuatus exiſtat. Qui uero in electionibus omnibus uel ante eas per ſex menſes pro ſe uel pro alio ſubornauerit, excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrat, a qua niſi a Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo abſolui non poſſit, ac uoce actiua & paſſiua perpetuo careat, ſubornatus, uel alius, etiam pro quo ſubornatio fiet, qui ſubornantem non detulerit, eandem pœnam incurrere cenſeatur. Qui autem ad officium obtinendum quorumuis fauorem extra religionem procurauerit, ultra prædictas pœnas per menſem carceri mancipetur. Quod officium Generalis Miniſtri octo annos duret, Commiſſarii, & Procuratores, Generalis, ac Prouincialis quatuor, ipſiq; ſemel officio functi, ad idem eligi non poſſint, niſi poſt ſexdecim annos,

nec

nec Miniſter Generalis in commiſſarium uel procuratorem generales, nec commiſſarius Generalis in Miniſtrum, ſeu Procuratorem generales, nec Procurator generalis in Miniſtrum uel cõmiſſarium generales niſi poſt dictos ſexdecim annos, vt munus ſibi iniũctum eum maiori fructu exercere ualeant; Poſſit tamen Miniſter prouincialis in alia prouincia prouincialis eſſe. Et Capitulum, quod dicitur intermedium, poſt quatuor annos ab electione Generalis celebrari debeat. Quod Generalis Miniſter habeat duos diſcretos ſecum unum ex qualibet familia, quorũ conſilio uti debeat in grauioribus, ſintq; immediate ſubditi Miniſtro Generali, ac in generali & prouincialibus capitulis habeant vocem, & pręcedant omnes alios tam in loco quã in uoce, niſi illos dũtaxat qui Miniſtri Generalis munus obierint. Vnaquęq; autẽ familia ſuũ eligat poſt electionem Miniſtri generalis, & diffinitorũ. Si moriantur, aut occupẽtur a nobis ſeu Romano Pontifice pro tẽpore exiſtente occupatione longa, arbitrio Miniſtri Generalis, vel ab ipſo Miniſtro Generali legitime priuentur: aliũ ſeu alios eligat Miniſter Generalis præcedente voto prouincialium eiuſdẽ familiæ, eorumq; officium cũ ipſo Miniſtro Generali expiret, tametſi in Capitulis generalibus officio diſcretorum hmõi functi vocẽ habere poſſint. Quod generalis miniſter duos ſecretarios habeat alterũ videlicet ex altera familia, quo cũ negotia cuiuslibet familiæ expediat, eiſq; arbitrio ſuo vti poſſit. Quod ſacræ Theologię lector qui quatuor curſus abſoluerit, actiua, & paſſiua uoce utatur in prouinciali capitulo. Quod Miniſter Generalis, Cõmiſſarius, Prouinciales, & alii uiſitatores, & domi & foris ita parce & modeſte in expenſis ſe gerant, ut ſanctę paupertatis memores tam cõuentus releuare, quã proximos ædificare procurent; Qui tamẽ hoc non ſeruabit, ſi Generalis fuerit, a diffinitoribus capituli generalis, reliqui a ſuperioribus cõdigne puniantur. Poſtremo quod in nouitiis recipiendis fiat inquiſitio de moribus & vita eorũ iuxta regulam eiuſdem beati Franciſci, quæ ait, Diligenter examinẽt eos de fide catholica & de eccleſiaſticis ſacramentis, &c. Et fiat inquiſitio de progenitorum ſuorum defectu: volẽtes quod iis, qui ex Maumethanorũ, vel Iudæorũ genere deſcendunt, cum poſt ſuſceptum ab eis factũ baptiſma, Græci & Iudæi diſtinctio eſſe non debeat, nullatenus defectus generis hmõi quo minus in ordinem prædictum recipiantur, & ad conſequendas in dicto ordine dignitates, gradus & officia religionis, vel cuipiã alteri nocere poſſit, vel debeat; Et quoad deſcendentes ex hæreticis videlicet conuerſis pariter minime circa præmiſſa quicquã obſtet. Quoad vero illos qui ex hæreticis damnatis & non conuerſis, vel quorũ ſtatuæ cõbuſtæ fuerunt, originem ducunt, per lineã paternam vſq; ad ſecundam generationem, per lineam autem materuam vſq; ad primam tantũ in præmiſſis obeſſe decernimus, & idem ſeruetur in fratribus, qui ad ſacros etiam presbyteratus ordines admittuntur. Non obſtantibus cõſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, & quibuſuis dicti ordinis ſtatutis, & conſuetudinibus etiã iuramento, cõfirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis ordini & ſuperioribus hmõi per quoſcunq; Romanos Põtifices prædeceſſores noſtros ac etiam nos, & ſedem apoſtolicam etiam motu, ſcientia ac poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſq; fortioribus, efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, quomodolibet cõceſſis, confirmatis, & ſæpius innouatis, etiam ſi de illis eorũq; totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad uerbum mentio habenda foret, eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſq; contrariis quibuſcunque. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris Die xxviij. Maij. M. D. LXXI. Pontificatus Noſtri Anno ſexto.

Cæ, Glorierius.

ANNO a Natiuitate Domini milleſimo quingẽteſimo ſeptuageſimo primo indictiõe decima quarta die uero vltima mẽſis Maij Põtificatus S. D. N. D. Pii diuina prouidentia papæ quinti anno ſexto Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ lectæ & publicatæ fuerũt in generali retroſcriptorum fratrum minorũ de obſeruantia uidelicet Miniſtrorum Generalis & prouincialiũ, ac uocaliũ congregatione habita in conuentu S. Mariæ de Aracœli de Vrbe per me Robertum Fontanum Archiuii Curſ. ſcriptorem Clericum Mutinen. præſentibus Illuſtriſſ. et Reuerendiſſ. D. Alexandro Card. Cribello Viceprotectore, & R. P. D. Hieronymo Albornoz electo Tucumanen. epiſcopo teſtibus &c. In quorum fidem hic me ſubſcripſi.

Robertus Fontanus archiuii Roma. Curſ. ſcriptor.

DECRETA S. D. N. D. Pii Papæ V. Per RR. DD. Viſitatores carcerum Vrbis obſeruanda in relaxatione carceratorum pro cauſis ciuilibus.

RR. DD. Viſitatores Carcerum poſſint relaxare debitores a Carceribus ex cauſis infraſcriptis.

Et primo, concedendo dilationem data cautione de ſoluendo infra tempus aſſignatum: & hoc præſertim, quando Viſitatores conſiderant retentionem debitoris cedere non ſolum in ipſius

Digitized by Google

ſius præiudicium, verum etiam creditoris: cum debitor in carceribus exiſtens efficiatur deterioris conditionis,& in dies minus ſoluendo: vbi extra carceres facilius infra tempus aſsignatū modū ſatisfaciēdi reperturus ſit:& hoc,dūmodo creditores ſint ditiores,& ære alieno nō onuſti.

Secundo, Relaxare poſsint debitorem,qui licet non habeat pecunias in promptu,habet tamē tot bona,ex quorum venditione poteſt creditoribus ſatisfieri,& ex tunc ipſe conſentit eorundē bonorum ſubhaſtationi. Et Viſitatores hoc faciant, data cautione de ſe repræſentando in eiſdē ſtatu,& terminis,in quibus carceratus reperitur: ne contingat creditorem decipi ex aliquo impedimento præſtito venditioni bonorum. Et ſi bona non ſufficiant, deferant biretum uiride.

Et ſi bona non ſufficiant,nec bonis cedere nolit, nec biretum uiride deferre, non niſi de omnium creditorum conſenſu quemquam relaxare poſsint.

Idemque ſeruetur, etiam ſi clarum ſit debitores nullum prorſus habere modum ſatisfaciendi creditoribus ſuis,niſi ex ſudore vultus ſui.

Tertio, Relaxare poſsint, quando creditor executionem habet realem, & eſt in bonis captis per executionem ſibi bene cautum.

Quarto, In caſu infirmitatis creditores eorum ſumptibus debitoribus alimenta, & medicamenta miniſtrent in carceribus: quibus creditoribus recuſantibus, relaxentur habita fide a medicis deputatis,& recepta cautione,ſi illam habent: ſin autem,recepta iuratoria cautione.

Quinto, Relaxentur debitores,quando cognita eorum paupertate,ac pertinacia creditoris, ei mandatum fuit,ut carcerato debitori ſubminiſtret alimenta, & ipſe hoc facere recuſat.

Sexto, Relaxentur a carceribus mulieres pro debito ciuili retentæ, quando ſunt honeſtæ,etiā ſi captæ ſint pro debito publico.

Septimo, Relaxare poſsint debitores, qui ex natura debiti non tenētur de iure ultra id quod facere poſſunt: quia tunc nec carcerari poterant,& propterea cōtra bona eſt dirigēda executio.

Octauo, Relaxentur debitores capti, vti ſuſpecti de fuga, data cautione de ſe repræſentando ſub pœna debiti.

Nono, Relaxentur debitores facta ceſsione bonorum, prout de iure, & ſeruata forma Motus proprii.

Decimo, Relaxentur debitores nulliter,& indebite capti, de qua nullitate manifeſte cōſtat. In quibus omnibus relaxationibus ſint præſentes Iudices,qui mandata relaxarunt: & uti edocti & inſtructi de meritis cauſæ rationem reddant.

Et in præmiſsis habeatur ratio paupertatis creditoris: & an debitor calumnioſe litem diu ſuſtinuerit,fatigando creditorem expenſis,& laboribus: & an aliam dilationem habuerit,& creditori non ſatisfecit, non conſtito de legitimo impedimento. Et in his omnibus DD. Viſitatores arbitrio vtantur: qui penſatis qualitatibus tam creditoris, quam debitoris, ac facultatibus, & natura debiti,decernant ea,quæ iuri,& æquitati, & utilitati etiam creditorum conueniant.

Ita eſt. M.

MOTVS Proprius eiuſdem Sanctiſſ. in fauorem Carceratorum, & Pauperum.

PIVS PAPA V.

VOlumus; vt omnes eleemoſynæ carceratorum tam quæ per quæſtores colliguntur, quam quæ in capſis reponuntur, expendantur pro ſoluendis debitis pauperum carceratorum arbitrio R. D. Cardinalis Moroni, quem confidimus præ oculis habiturum miſerabiliores perſonas,& iuſtiores cauſas. Eundem rogamus ut in carceribus Turris Nonæ eri gi faciat hoſpitale aliquod ſumptibus Charitatis, in quo curentur pauperes infirmi, donec adhibeatur diligentia, quam teneri eſſe uolumus, pro illis liberandis,iuxta motum propriū fe. re. Pauli Papæ tertii,quem ſeruari prorſus uolumus. Inſuper iubemus,ne infra ſeptem aureos carcerari quis poſsit pro debito, præterquam cum debitum habet annexam criminalem cauſam.

Placet & ita mandamus M.

SANCTIS. D. N. D. Pii Papæ V. Reuocatio facultatum teſtandi & diſponendi de rebus eccleſiaſticis, Ac etiam de bonis feudalibus emphiteuticis in illegitimos.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

QVæ ordini eccleſiaſtico noxia eſſe, & ſcandalum obiicere perhibentur, neceſſe eſt e medio ſubmouere, Quod nos pro noſtri muneris officio, inter alia incommoda quæ in oculos noſtros incurrunt,de Chriſti peculio,ne ab indignis, & reiectis ignominioſe conſumatur, neue illorū cauſa eccleſiis, & pauperibus præripiatur, curam præcipuam habere uolentes, De nobis attributæ poteſtatis plenitudine, reuocamus & abolemus omnia & quæcūq; priuilegia,licentias,diſpenſationes,& indulta faciendi teſtamenta,donationes,ſiue inter uiuos,ſiue cauſa mortis,legata,& quaſcunque alias diſpoſitiones,de Dominiis,Terris,Caſtris,Domibus, & quibuslibet aliis bonis,& rebus immobilibus, mobilibus,& ſe mouētibus,necnon pecuniis,iuribus,& actionibus ex beneficiis,fructibus, penſionibus,& aliis rebus eccleſiaſticis qualibuſcunq; confectis, acquiſitis, & alias quomodocunq;

prouc-

prouenientibus,necnon de peculio,& aliis etiam ſola induſtria,labore,muneribus,aut quocunque alio modo partis,cuiuſcunque qualitatis,quantitatis,ſpeciei, naturæ, & ualoris exiſtētibus, in quoſcunque illegitimos ſiue ſuos,ſiue extraneos,etiam legitimatos, eoſdemque ex toto vel in parte hæredes inſtituendi,& ſubſtituendi,ſeu quod ipſi in prædictis ab inteſtato ſuccedant,cæteraſque huiuſmodi facultates,& permisſiones,ac etiam habilitationes,& capacitates ſuccedendi in bonis,& rebus feudalibus,& emphiteuticis,ab Eccleſiis,Monaſteriis,& piis locis ,plectis,quibuſcunque perſonis ſecularibus,& quorumcunque ordinum,necnon militiarum,& hoſpitalium, regularibus,ac Romanæ Curiæ officialibus,& aliis curialibus,curiamque ipſam ſequentibus, & etiam Vrbis Romæ ciuibus,ac palatia,ædes, cenſus, aliaq; bona, in ea eiuſque diſtrictu habentibus,noſtris quoque,& aliorum Romanorum Pontificum familiaribus,eccleſiarum prælatis,etiā Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, & aliis cuiuſcunque dignitatis, ordinis, & conditionis exiſtentibus,illorumque & aliis eccleſiis,capitulis,cōuentibus,ordinibus,militiis, hoſpitalibus, collegiis,offitlis,& locis,ac prædictæ Vrbi,aliiſque ciuitatibus,prouinciis,& dominiis, eorumq; dominiis,populis,ciuibus,& incolis,tam per fœl.rec. Sixtum iiii. Innocētium viii. Alexandrū vi. Iulium ii. Leonem x. Clementem vii. Paulum iii. Iulium iii. Paulum iiii. Pium iiii & qui ante illos fuerunt alios quoſcunque Romanos Pontifices,ac nos,& ſedem apoſtolicam eiuſque legatos etiam de latere,nūtios,notarios,comites,collegia,officia, & loca, etiam per modum ſtaturi perpetui, generalis legis, initi & ſtipulati contractus ſeu quaſi, & alias ſub quibuſcunque tenoribus & formis,ac cum quibuſuis reſtitutiuis,pręſeruatiuis,mentis atteſtatiuis,derogatoriarum derogatoriis,aliiſque fortioribus,efficacioribus,& inſolitis clauſulis,necnon irritantibus, & aliis decretis,etiam Motu proprio,& ex certa ſcientia,deque ſimili poteſtatis plenitudine,ac prædictorum Cardinalium conſilio,& matura deliberatione in conſiſtorio habita, necnon conſideratione,intuitu,contemplatione, uel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum etiā ob remunerationem laborum & obſequiorum nobis,& dictæ ſedi impenſorum, refectionē damnorum,compenſationem iurium ceſſorum uel ablatorum,nauatæ militiæ contra hæreticos,& infideles,ſeu pro prædictæ Vrbis ornatu,& frequentatione,ac quibuſcunque aliis vſibus,ac etiam neceſſariis,& piis cauſis conceſſa,& multiplicatis vicibus confirmata,innouata,extenſa, & moderata,& quantocunque tempore pacifice obſeruata, quo ad eam partem quæ illegitimos prædictos tangit duntaxat,etiam ſi illa contineant, quod omnes curiales curiam ſequentes,& alii ſiue eccleſiaſtici,etiam Cardinales,ſiue mundani,qui palatia,domos,& prædia urbana, uel ruſtica ædificauerint,aut cenſus,aliaue bona acquiſiuerint, aut alias acquiſita habuerint in dicta Vrbe, & circum eam ad milliaria decem, ex bonis ſeu fructibus eccleſiaſticis, hi tales de illis, necnon iuribus & iuriſdictionibus omnibus,in fauorem illegitimorum,ac quomodolibet inhabilium,& incapacium ſiue inter uiuos,ſiue cauſa mortis diſponere,eoſque hæredes, & ſucceſſores uniuerſales,uel particulares inſtituere,& ſubſtituere,& ſi inteſtati deceſſerint, ipſi illegitimi,& incapaces in illis ſuccedere posſint,quodque per quaſcūq; reuocationes,derogationes, aut alias contrarias diſpoſitiones,illis quorum intereſt præiudicari nequeat, & ſi ullo unquam tempore præiudicatum,aut derogatum quoquomodo apparuerit,ius quæſitum ablatum,& literæ reuocationum,& derogationum huiuſmodi,iuris quęſiti ablatiue cenſeantur. Sicque per quoſcunque iudices iudicari debeat,& etiam diffiniri; Ac pariter tollimus, & abrogamus omnes, & quaſcunque facultates ſimilia concedendi,Legatis,Nuntiis, Notariis, Comitibus, Collegiis, Officiis, & aliis ſupradictis,quorū omnium tenores,ac ſi ad uerbum inſererentur,habemus præſentibus pro expresſis,Ita ut priuilegiorum,diſpenſationum,facultatum,habilitationum,capacitatum, indultorum,& aliorum ſupradictorum ſic reuocatorum, aut etiam liretarum, legitimationis prætextu, nullus omnino de huiuſmodi bonis,rebus,pecuniis,iuribus,iuriſdictionibus,& actionibus, in cōmodum,& fauorem illegitimorum utriuſuis ſexus,ſiue eorum filiorum, ſiue conſanguineorum, affiniūue,ſiue extraneorum,etiam in ſtatu ſæculari procreatorum,ac legitimitati quacunq; auctoritate donatorum,& ad huiuſmodi res,& bona,eiuſq; ſucceſſionem,teſtato,uel inteſtato idoneorum & capacium effectorum,ſiue teſtamento,ſiue donatione,ſiue legato, ſiue eleemoſyna,ſiue alio quocunque titulo,& pio opere(exceptis in communi,ac omni fraude, conuentione, ſeu compoſitione ceſſante,hoſpitalibus expoſitorum,& orphanorum)diſponere, nec illegitimi ipſi in eis ab inteſtato ſiue protinus, ſiue per interpoſitas perſonas,ac quomodocunque ſuccedere, aut illa alias ad eos etiam per quemcunque circuitum multiplicatarum in alios capaces ſucceſſionum,ullo tempore deuenire posſint. Adhæc nulla eſſe, & pro infectis haberi uolumus omnia & quęcunque facta hucuſque teſtamenta,legata,donationes, & alia diſpoſita huiuſmodi,quæ uiuentibus adhuc teſtatoribus, aut alias locum nō habuerūt,ac pariter ab inteſtato ſucceſſiones, non tamen litigioſas quæ plenarum non ſunt effectum ſortitæ.De hinc uero diſtrictius prohibemus,ne talia ſiue in prædictos illegitimos utriuslibet ſexus, ſiue in illorum coniuges,ſiue ipſorū parentes,filios,deſcendentes,aſcendentes, uel alios cognatos,ſiue uiuentibus, ſiue defunctis ipſis illegitimis,etiam paupertatis,dotis,aut alterius cuiuſcunque pii operis intuitu fiant,neue ipſi unquam in rebus,bonis,pecuniis,iuribus,iuriſdictionibus,& actionibus prædictis,ſiue totis,ſiue in parte ſuccedant, aut illa ad ipſos quauis diſpenſatione ſuffultos, etiam per prædictum cir-

cuitum deueniant,ncue de eis vlla in alium ſen alios conceſsio,donatio,translatio,aliaue diſpoſitio fiat,ut alia bona ſimilia,vel diſsimilia,illegitimis,aut aliis ſupradictis concedantur. Quod ſi prædictorum quiſquam fuerit præſentium violator, teſtamentum, donatio, legatũ, & diſpoſitio omnino non teneat,nec etiam quo ad alios capaces,& res alias valeat, ſicque diſponens priuilegio, diſpenſatione,facultate,& indulto prædicto,eiuſque vſu,& commodo,etiam in ceteris omnibus ipſo ſit iure priuatus. Nemo quantumuis capax illius prætextu fructus, res, pecunias, aut prorſus alia bona ſua faciat,nec illa detinens ulla præſcriptione, aut ullo alio iuris præſidio adiuuetur,ſed ad integram illorum reſtitutionem,quocunque temporis lapſu non obſtãte, debeat coerceri. Ita vt omnes in eccleſiis, monaſteriis, & beneficiis ſucceſſores, tam coniunctim, quam diuiſim,quiſque videlicet pro rata parte ſua, illa omni tempore recuperare poſſint, & qui primus ceteris ab eo monitis, & negligentibus,iudicium intenderit,ei ſoli res tota merito uendicetur. Nullis uero huiuſmodi ſucceſſoribus, pro prædictis inſiſtentibus, ac etiam de peculio alias quam ex rebus eccleſiaſticis confecto, locorum Ordinarii tam conceſſorum,& relictorum illegitimis,eorumue cauſa, quam quorumcunque aliorum bonorum immobilium, mobilium, & ſe mouentium,necnon pecuniarum,fructuum,rerum,& iurium,alias ſub dictis teſtamentis, donationibus,legatis, & diſpoſitionibus comprehenſorum, corporalem poſſeſsionem, amotis inde & expulſis quibuſcunque detentoribus,ſiue incapacibus,ſiue capacibus,per ſe uel aliũ ſeu alios, libere apprehendant,& apprehenſam huius ſedis nomine cuſtodiãt,donec ipſa ſedes de illis, vti tum tulerit piorum operum neceſsitas, duxerit prouidendũ. Bona vero,res, & iura feudalia, vel emphiteutica(aliis legitimis ad ea forte uocatis non exiſtẽtibus)eo ipſo deuoluta, & iuri ac proprietati ſuarum eccleſiarum,& locorum reſtituta,& cum reliquis eorum bonis conſolidata eſſe declaramus. Decernentes irritum & inane quicquid ſecus per quoſcunque ſcienter uel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac ſtatutis,& conſuetudinibus eccleſiarum, capitulorum,conuentuum,ordinum,militiarum,hoſpitalium,urbium,prouinciarum,collegiorum,etiam Cardinalium, & officiorum prædictorum iuramento,confirmatione apoſtolica,vel quauis firmitate alia communitis, & in conſiſtorio prædicto,ſeu conclaui habitis,aliiſque priuilegijs, indultis, & literis apoſtolicis generalibus & ſpecialibus,illis,eorumque,& aliis quibuſcunque perſonis,cum quibuſuis clauſulis,& decretis,etiã ſupradictis fortioribus,ac etiam diſponentibus, quod prædicta per quaſcunque literas nunquã, aut ſine conſenſu illorum quorum intereſt,reuocata,aut ſublata intelligantur, & alias cuiuſcunque tenoris exiſtant,per quæ præſentibus non expreſſa, aut omnino non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus ad uerbum habenda eſſet noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia, quatenus prædictis aduerſentur illorumue executione diſturbare poſſint,uiribus prorſus,& effectus carere decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcunque. Quia uero difficile nimis eſſet præſentes quocunque illis opus erit perferre, Volumus ut earum exempla,etiam impreſſa, Notarii publici manu, & perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ,eiuſue curiæ ſigillo obſignata, eandem illam prorſus fidem in iudicio & extra illud,ubique gentium faciant,quam ipſæmet præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ,vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis,abolitionis,ablationis,abrogationis,uoluntatis,prohibitionis, declarationis, & decreti infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei,ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſexto Kal. Februarii, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

ANNO Incarnationis Dominicæ M.D.LXXI. Indictione xiiii. die uero 2. Menſis Martii, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris & D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti Anno ſexto, Retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicarum Sancti Ioannis Lateranenſis & Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie campi Floræ,dimiſſæque fuerunt in eiſdem locis per aliquot temporis ſpatium, per nos Petrum Sprengerũ,& Petrum Aloyſium Gaitam, S.D.N. Curſ. Scipio de Octanianis Magiſter Curſ.

SANCTIS. D.N.D. Pii Papæ V. Conſtitutio ſuper recitatione officii beatæ Mariæ Virginis,Cum decretis & indulgentiis.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

SVperni omnipotentis Dei prouidentiæ, ac benignitatis exemplo excitati, qui vt humanum genus ab errorum tenebris vendicaret,& in veritatis ſemitam perduceret,ſuæ gloriæ ſplendorem è cœlis in terram demittere, luciſque æternæ radiis bonos pariter & malos perfundere dignatus eſt, meditatio cordis noſtri ad id potiſsimum tendit,vt fides catholica non ſolum vbique augeatur, & floreat,

ſed

ſed etiam ne errorum tenebræ, atque ſuperſtitionum abuſus piis Chriſtifidelium mentibus inducantur,& ſi quæ irrepſerunt,protinus euellantur. Cum itaque in executionem decretorum ſacri Concilii Tridentini gratia diuina aſſiſtẽte Catechiſmo ad populi eruditionem edito, Breuiario ad ſacras preces laudes & gratias Deo optimo maximo ab vtriuſque ſexus eccleſiaſticis perſoluendas reformato,atque Miſſali, vt ſacerdotes intelligerent quibus precibus vti,qui ritus, quæue cerimoniæ in miſſarum celebratione obſeruãdæ ſint, ad priſtinam ſanctorum patrum normã reſtituto, eandem curam & operam adhiberi mandauerimus in emendando ac corrigendo glorioſiſſimæ Dei genitricis beatæ Mariæ Virginis officio, cuius recitatio ſicut puſillis, & rudibus Chriſtifidelibus peculiaris eſſe dignoſcitur, ita multis ſuperfluis non ſine legentium etiam ſcandalo, & quæ ad uarias ſuperſtitiones facile rudes ipſos inducere poſſunt, auaritia impreſſorum fuit refertum,qui vt Chriſtifideles ad emendos eiuſdem officii libros a ſe impreſſos facile allicerent,multa ſub colore pietatis, & animarum ſpiritualis conſolationis, ex eorum capite addiderunt,iamque ad antedicti Breuiarii vniformitatem eiuſdem Dei genitricis, ut credimus, interceſſione,eruditorum & piorum virorum, quos ad hoc delegimus, ſtudio officium ipſum, reſecatis quæ aliena & incerta erant,correctum fuerit,& a nobis probatum,Romæ imprimi, & impreſſum diuulgari iuſſerimus,vt inde ſpiritualis quam optamus Chriſtifidelium animabus proueniat conſolatio: Motu proprio &c. & ex certa ſcientia noſtris,ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine officia quæcunque,in primis italico, ſeu quouis alio uulgari idiomate & ſermone quomodolibet compoſita,atque officium anno proxime præterito. 1570. Venetiis apud Iunctas impreſſũ his verbis, licet falſo,inſcriptum; Officium beatæ Mariæ Virginis per Concilium Tridentinũ Pio Quinto Põtifice maximo reformatum denique omnia & ſingula alia officia huiuſmodi etiam latino ſermone ſub Hortuli animæ,ſeu Theſauri ſpiritualis compendii,aut quouis alio titulo & nomine quomodolibet peruulgata, omnemque illorum vſum approbatione apoſtolica ac conſuetudine & inſtitutione(inueteratis infradicendis ſemper ſaluis)harum noſtrarũ ſerie perpetuo ab omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus ſæcularibus vel eccleſiaſticis,etiam quorumuis ordinum regularium,& militiarum religioſis,qui de iure, conſuetudine, uſu, ſtatuto, inſtitutione ac conſtitutionibus etiam eorundem ordinum militiarũ & regulæ,ſeu alias quomodolibet ad recitationem officii beatæ Mariæ tenentur,& obligati ſunt,tollimus & abolemus; ipſiſque in virtute ſanctæ obedientiæ interdicimus,ne aliud quam hoc de mandato noſtro emendatum beatæ Mariæ Virginis officiũ, & in impreſſoria officina Populi Romani pro fideliter, & incorrupte imprimendis libris ſacris in alma Vrbe noſtra erecta impreſſum,quouis prætextu dicere,recitare,legere,ſeu tenere quoquo modo audeant vel præſumant; omni vero alio vſu ipſis (ut uniformiter ab omnibus ſic aſtrictis & obligatis recitetur, nec inter eos diuerſitas illud recitandi ullo unquam tempore oriatur)interdicto, præfatum hoc noſtrum officium, ac precandi pſallendiq; formulam per vniuerſum orbem in priuatis domibus,ac eccleſiis,monaſteriis,conuentibus,capellis,oratoriis,ordinibus,militiis,& locis etiam exemptis tam virorum quam mulierum,in quibus officium ipſum beatæ Mariæ Virginis recitari(ut præmittitur) quomodolibet debet, præcipimus legi,dici,& obſeruari;illis tamen officiis exceptis(dummodo vulgari ſermone, vt præfertur,non ſint compoſita)quæ ab ipſa prima eorum inſtitutione a ſede apoſtolica expreſſe approbata fuerunt,vel quorum officiorum certum uſum conſuetudine,aut ipſa inſtitutione(ſupra tamen ducentos annos)aſſidue in eccleſiis,monaſteriis,domibus,& locis vtriuſque ſexus eccleſiaſticorum obſeruatum fuiſſe conſtiterit.Quibus ſic aſtrictis,& obligatis, vt inueteratum illum ritum dicendi & pſallendi ſuum officium(dummodo,vt pręmittitur,vulgari ſermone non ſit compoſitum)non adimimus,ſic eiſdem ſi forte hoc noſtrum,quod modo peruulgatum eſt, magi placet(dummodo Epiſcopus,vel pręlatus, & uniuerſum capitulum in eo conſentiant) vt illud etiã in choro dicere,& pſallere poſſint,permittimus. Ab eis vero qui ad eiuſdem officii beatæ Mariæ Virginis recitationem non aliqua obligatione tenentur, omnem eorundem officiorum vulgari ſermone quomodolibet compoſitorum,atque ſimilis idiomatis vulgaris orationum, etiam aliis officiis latini ſermonis inſertarum, vſum penitus etiam auferimus: illos nihilominus, ne vanis inuoluantur ſuperſtitionum erroribus, quibus alia fere omnia huiuſmodi officia etiã latino ſermone referta eſſe deprehenſum fuit,in Domino hortantes,vt ab aliorum beatæ Mariæ quam huius noſtri officii lectione ac vſu abſtineant, firmiterque credant eiſdem aliis officiis multas ſub falſis & confictis ſanctorum nominibus confictas orationes fuiſſe inſertas:de quibus,ſicut de indulgentiis,peccatorumq; remiſſionibus, quæ recitantibus pleraſque ex orationibus aliis officiis huiuſmodi inſertis,prout rubricis ibidem appoſitis deſignatur, conceduntur, nullam certã extare apud Eccleſiam rationem:propterea ritui & ordinationi in huius officii recitatione ſic a nobis in uniuerſali eccleſia inſtitutis ſe conformantes,aliud eiuſdem beatæ Mariæ quam hoc noſtrum officium non perlegant vel recitent. Ac vt ipſorum officiorum vulgaris idiomatis & ſermonis abuſus re ipſa penitus aboleatur, eadem omnia per omnes & ſingulos ſeculares uel eccleſiaſticos etiam ad recitationem antedictam nequaquam aſtrictos, Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis abſque ſpe illorum umquam recuperationis,alia uero latino ſermone,& aliis libris inſerta,ad effectum emendandi,& a maculis ſeu erroribus expurgandi, ſibi poſtmodum, cum ſic per

eoſdem Inquiſitores expurgata fuerint, reſtituenda conſignari quam primum iubemus. Statuentes huic noſtro officio nuper edito nihil vllo vnquam tempore per quemcumque quauis auctoritate fungentem quouis prætextu addi, detrahi, vel immutari debere: ac omnes & ſingulos qui ipſum beatæ Mariæ Officium (ut præfertur) dicere, pſallere & recitare tenentur, ex huius noſtri Romani officii preſcripto & ratione ad id omnino obligatos eſſe, & neminé muneri ſuo niſi hac formula ſatisfacere poſſe. Ac vt fidelium omnium voluntas & ſtudium magis ad ſalutarem huius noſtri Officii beatæ Mariæ Virginis, & orationum in eo reductarum lectionem & uſum inuitetur, de omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis qui ad recitationem huiuſmodi non tenentur, quoties iſtud ſic de mãdato noſtro reformatum, quinquaginta dies: qui vero defunctorum officium eodem volumine inſertum, alios quinquaginta: qui ſeptem pſalmos, aut graduales etiam eodem volumine inſertos, alios quadraginta: & qui aliquam ex orationibus ibidem pariter inſertis deuote recitauerint, alios quindecim dies de iniunctis ſibi pænitentiis miſericorditer in domino relaxamus: obligatis vero eas duntaxat indulgentias concedimus, quæ literis noſtris ſuper reformatione noui Breuiarii editis deſignantur, & huiuſmodi Beatæ Mariæ Virginis, aut defunctorum officiũ, vel ſeptem pſalmos, aut graduales recitantibus conceduntur. Mandãtes omnibus & ſingulis Venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & cæteris eccleſiarum prælatis, vt reliqua omnia beatæ Mariæ Virginis etiam per nos priuatim conſtituta, ab omnibus ad recitationem huiuſmodi quomodolibet aſtrictis, ipſa vero vulgaris idiomatis & ſermonis officia etiã ab his qui nullo pacto ad id aſtricti ſunt, penitus omitti, reiici: atque vulgari ſic, & pariter alia etiam latino ſermone compoſita, etiam aliis libris inſerta, inquiſitoribus predictis ad effectum antedictum tradi & cõſignari, iuris opportunis remediis curent. Officium uero iſtud noſtrum beatæ Mariæ Virginis in omnibus & ſingulis ſuarum ciuitatum, & diœceſum eccleſiis, monaſteriis, conuentibus, ordinibus, militiis, oratoriis, domibus, & locis etiam laicorum introducant: & tam ipſis, quam ceteris omnibus presbyteris, clericis, & aliis utriuſque ſexus ſecularibus & regularibus perſonis eccleſiaſticis, necnon militibus etiam exemptis, quibus dicendi, recitandi, pſallendique officium huiuſmodi quomodolibet (ut præfertur) iniunctum eſt, vt ex huiuſmodi formula ubique illud recitare & pſallere procurent, prædicta inſtitutione vel conſuetudine ducentos annos ſuperante (non tamen quo ad vulgaris ſermonis officia) ſemper ſalua. Concionatoribus quoque verbi Dei, atque confeſſoribus, ut in eorum prædicationibus, atque confesſionibus omnibus vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus prohibitionem & abolitionem dictorum officiorum vulgari idiomate & ſermone compoſitorum, quodque Inquiſitoribus hereticæ prauitatis quam primum conſignari debeant, Inſuper alterius quam huius noſtri officii uſum & lectionem periculo ſuperſtitionum nõ carere: ac illud & alia eo inſerta (ut præfertur) recitantibus ſupradictam de iniunctis ſibi pęnitentiis relaxationem noſtram ſignificare, & eos ad conforman. ſe in hoc prompta deuotione ritui & ordinationi a nobis inſtitutis excitare, ad uſumque & recitationem huiuſmodi noſtri officii pietatis zelo hortari ſtudeant. Ceterum hæreticæ prauitatis Inquiſitorũ, quibus officia hæc, & libros tradi & conſignari continget, munus & officium præcipuum erit omnia ſuperſtitiones & errores in fide catholica redolentia omnino delere. Quod noſtrum beatæ Mariæ Virginis officium, ut ubique terrarum incorruptum, ac mendis & erroribus purgatũ præſeruetur, omnibus in noſtro & S.R.E. dominio mediate vel immediate ſubiecto commorantibus, uel ad illud quouis prætextu aduenientibus impreſſoribus, & aliis quibuſcunque ſub amisſionis librorum, ac quingentorum ducatorum auri de Camera ipſo facto quoties contrauenerint officio Sanctisſimæ Inquiſitionis applican. reliquis vero in quacunqũe orbis parte conſiſten. ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & aliis arbitrii noſtri pœnis, inhibemus ne illud infra ſex annos proximos ſeparatim, uel aliis libris inſertum, ſub prædictis Hortuli animæ, Theſauri ſpiritualis compendii, uel aliis quibuſuis nominibus & titulis imprimere, aut alibi quam in alma Vrbe noſtra, & antedicta Po. Ro. officina impreſſum tenere, recipere, donare, aut uenundare publice vel occulte audeant vel præſumant. Dictis vero ſex annis elapſis id etiam aliter non liceat, niſi cum noſtra, & Romani Pontificis pro tempore, vel ſpecialis ad id commiſſarii apoſtolici in ſingulis Chriſtiani orbis regnis & prouinciis deputandi, expreſſa licentia. Quas quidem noſtras perpetua roboris firmitate ſubſiſtere, & nullo vnquam tempore reuocari, alterari, ſuſpendi, limitari, aut moderari poſſe, in naluiſq; principis apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie campi Floręde more publicari & affigi, per huiuſmodique publicationem & affixionem, omnes & ſingulos in eis comprehenſos, uidelicet qui in Ro. Cur. adſunt, lapſo menſe, qui vero alia loca intra montes, poſt tres; qui ultra incolũt, poſt ſex menſes, aut cum primum ſibi officium hoc noſtrum uenale propoſitum fuerit, ita uolumus obligatos eſſe, & aſtrictos, ac ſi ipſiſmet illæ coram lęctæ & intimatæ eſſent: ipſarum quoque exempla manu notarii publici, & ſigillo prælati eccleſiaſtici, aut illius curiæ obſignata, uel etiam dicti officii noſtri beatæ Mariæ Virginis voluminibus abſque prædicto uel alio quopiam adminiculo, Romæ tamen, & in officina antedicta impreſſa, eãdem prorſus ubique fidem facere, quæ præſentibus adhiberetur ſi eſſent oſtenſæ uel exhibitæ. Et ſic in præmiſſis omnibus & ſingulis

per

per quoſcunque iudices & commiſſarios etiam S.R.E. Cardinales, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores in quauis cauſa & inſtantia,ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate,indicari & interpretari debere,necnon irritum, & inane decernimus quicquid ſecus ſuper iis a quoqnam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtãtibus præmiſſis,ac in quibuſuis ſynodalibus,prouincialibus, vel generalibus,ac vniuerſalibus conciliis editis,aliiſque etiam apoſtolicis conſtitutionibus,& ordinationibus,necnon eccleſiarum,militiarum,& ordinum quorumcunq; ſtatutis vſibus naturis & conſuetudinibus etiam iuramento roboratis,quibus omnibus & ſingulis,etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis expreſſa & indiuidua mentio habenda eſſet, illis alias in ſuo robore permanſuris, ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abolitionis,interdicti,præcepti,permiſſionis,ablationis,iuſſionis,ſtaturi,mandati,voluntatis,decreti,& derogationis infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei,ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romę apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo,quinto idus Martii. Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Ferd. Card. de Medicis ſummator.

Cæ. Glorierins.
Octa. de Auila.

ANNO à Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, indictione decimaquarta,die uero quinta menſis Aprilis,pontificatus S.D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti anno ſexto, Retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt,& per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ in ualuis ſeu portis baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe,& cancellariæ apoſtolicę,necnon aciei campi Floræ,per nos Ioannem Freyle, & Scipionem de Octauianis, prælibati eiuſdem S.D.N. Papæ Curſ. Petrus Aloyſius Gayta Magiſter Curſ.

SANCTIS. D.N.D. Pii Papæ V. Præceptum omnibus Epiſcopis vtrinſque Siciliæ, ut conficiant quotannis inuentarium actorum criminalium ſuæ curiæ.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

MVneris noſtri eſt adirum prohibere,per quem ſalubris delictorum animaduerſio perperã diſturbatur. Nefarium etenim facinus in pleriſq; epiſcopatibus regni Siciliæ citra & ultra Farũ,audiuimus exoriri,quod cathedralibus eccleſiis prçſule viduatis, Vicarii a capitulis conſtituti, gratia, timore,odio,uel ſordibus,quas uolũt inquiſitiones,& teſtimonia rerum,& cauſarum criminalium uiolant,ſurripiunt,& lacerant,ne delictorum cognitio,uel uindicta vſpiam conſequatur. Nos ad hoc malum,qua poteſt induſtria,coercendum,pro noſtro officio intenti, præcipimus omnibus archiepiſcopis,& epiſcopis dicti regni,præſentibus,& futuris, vt deinceps inuentarium authenticum omnium & quarumcunque ſuę curiæ querelarum,accuſationum, inquiſitionum, denunciationum,teſtificationum,inſtrumẽtorum,proceſſuum,cæterorumque actorum cauſarum & negotiorum criminalium,etiam mixtorum,quæ apud curię ſuæ notarium fuerint,quotannis in perpetuum conficiant confectum,& dicti notarii manu ſubſcriptum,penes ſe cuſtodiant, donec ſuper iis fuerit iudicatum. Et ſi eos de vita decedere interim contigerit, illud uniuerſum ſigillo ſuo obſignatum,fidei ſacerdotis cui peccata confitentur, morte impendente committãt, qui ea ſecuta protinus ipſum prælato,ac domui, ſeu conuentui digniori regularium illius ciuitatis debeat reſignare,ut ab eis tute & fideliter aſſeruetur,donec futurus aduenerit præſul, cui illud itidem clauſum,& integrum tribuatur. Quod ipſimet per ſe faciant, ſi quãdo neceſſe habuerint peregre proficiſci, ita ut illud ipſum ſtatim cum præſentes redierint, recipiant ab eiſdem. Quicunque autem teſtimonia,proceſſus, ſcripturas,& inſtrumenta huiuſmodi quocumque modo euolauerit,corruperit,ſubtraxerit,combuſſerit,ſuppreſſerit, aut iuſſerit id fieri, ſeu auxiliũ, conſilium,vel fauorem præſtiterit,omni ſit dignitate,officio, & beneficio præſentium auctoritate priuatus,& ad futura inhabilis eo ipſo. Idem quoque & pariter notarius, cui quid prædictorum defuerit,aut alias deliquerit in prædictis, tamquam falſi reus declaretur, pœnaſque omnes ſubeat,quæ ſunt in huiuſmodi rerum falſarios per ſanctiones canonicas, & conſtitutiones legitimas irrogatæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtri præcepti infringere,uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotẽtis Dei,ac beatorum Petri,& Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat Romę, apud ſanctum Petrum, Anno incarnationis dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo. Kal. Martii, Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

ANNO

ANNO incarnationis dominicæ M.D.LXXI. indictione xiiij. die vero vltima menſis Martii Pontificatus S.D.N.D. Pii Papæ V. Anno ſexto, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas baſilicarum eccleſiarum ſancti Ioannis Lateranen. & Principis apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie campi Floræ, ut moris eſt dimiſsis illis in eiſdem locis affixis per multum temporis ſpatium per nos Scipionem de Octauianis, & Ioannem de Soya apoſtolicos curſores.

Petrus Aloyſius Gayta magiſter Curſ.

MOTVS PROPRIVS S. D. N. Pii diuina prouidentia Papæ V. confirmationis priuilegiorum Populo Romano, ac dd. Almæ Vrbis Conſeruatoribus ſuper liberatione mancipiorum ſeu ſclauorum baptizatorum ad eos confugieñ. conceſſorum.

PIVS PAPA V.

MOtu proprio &c. Dignum, & rationi congruum eſſe videtur, vt ea quæ ex veteri inſtituto Officinm Senatus cameræ Vrbis, & ipſius Conſeruatores conſueuerunt, vel alias illis conceſſa exiſtunt munimine apoſtolicæ ſuperioritatis in poſterum roborentur, & in vſum ſi adhuc non exiſtant reducantur. Nos ſiquidem, qui etiã in minoribus conſtituti ſemper, & continue Romanum Populum paterno dilectionis amore proſequuti ſumus, & ipſius priuilegia, ea maxime, quæ Chriſtiano Populo neceſſaria, & vtilia eſſe videntur confirmare deſideramus, fæ. re. Pauli Papæ iii. prædeceſſoris noſtri, qui per ſuas in forma breuis literas ipſos Conſeruatores, & Populum in facultate, & priuilegio mancipia quæque ſclauos vulgariter nuncupata, qui Baptizati, & Chriſtiani prius facti fuerint, ad Senatus cameræ ipſius vrbis officinm ac illius Conſeruatores pro eorum libertate, confugientia, prout ex ueteri conſuetudine hactenus, ut ipſe prædeceſſor narrauerat, Conſeruatores præfati tum ex ſpeciali priuilegio Pontificali, tum imperiali poteſtate ab aſpero ſeruitutis iugo liberandi facultatem habuerant, etiam ſi lapſu temporis deperdita fuiſſent, reintegrauit veſtigiis inhærendo Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine eoſdem Conſeruatores pro tempore exiſtentes ſpeciali fauore proſequentes, ac literas apoſtolicas Pauli prædeceſſoris, ac ſi de verbo ad uerbum infererẽtur pro expreſsis habentes, illaſq; in totum iuxta illarum tenorem confirmantes, ipſos Conſeruatores, ac officium ſenatus cameræ vrbis in iuriſdictionem, facultatem, & poteſtatem mancipia quæcunque ſub iugo ſeruitutis quomodolibet alligata ad huiuſmodi ſenatus Cameræ Vrbis officium pro tempore exiſten, ac ipſius vrbis Conſeruatores confugientia, ac libertatem acclamãtia, per eoſdem Conſeruatores libertate donare, & Romani Ciues, liberique homines effici poſſint, prout ipſe Paulus prædeceſſor reintegrauerat, reintegramus, ac pro potiori cautela de nono damus, concedimus, & gratioſe impartimur. Itaque mancipia ſeu ſclauos eadem, quæ ab eiſdem in poſterum liberabuntur, pro liberis hominibus, & Romanis ciuibus in omnibus, & per omnia ubique haberi, teneri, & reputari debere, Dantes, & concedentes eiſdem mancipiis ſic ut præfertur ab eiſdem Cõſeruatoribus liberatis facultatem in iudiciis contra quaſcunque perſonas ſtandi, contrahendi, teſtandi, & alia faciendi, quæ cæteri ciues Romani liberi homines facere conſueuerunt, & faciunt & ea in omnibus, & per omnia habere, & libera eſſe decernimus, volumus, & mandamus, ac ex nunc prout ex
tunc, & econtra omni iuri cuiuslibet ſtatutorum, conſuetudinum, & aliorum contrariorum rigo
re penitus reiectis liberamus, & ſic in præmiſsis omnibus per quoſcunque ram ordinarios, quã
delegatos etiam quacunque iuriſdictione ſungentes iudices, & perſonas, ſublata eis, & eorum
cuilibet quauis aliter iudicandi, ſententiandi, & diffiniendi facultate, poteſtate, & auctoritate
iudicari, ſententiari, & diffiniri debere, quidquid ſecus ſcienter, vel ignoranter contra præſen-
tium tenorem fieri, & attentari contigerit irritum, & inane decernentes, Non obſtantibus Mo-
tu proprio & ſeu literis forſan deſuper per viam decreti vel alias per dictum Paulum prædeceſ-
ſorem ſub Dat. Romæ apud ſanctum Petrum Quinto Idus Nouembris, Anno Pontificatus ſui
Quintodecimo ſupradictarum ſuarum literarum in forma breuis etiam forſan ad inſtantiam di
cti Populi Romani decretis, derogatoriis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apo-
ſtolicis, necnon dictæ vrbis etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia
roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, reformationibus, & decretis, ac quibuſuis priuilegiis, in
dultis, & literis apoſtolicis in genere vel in ſpecie per quoſcunque alios Rom. Pontifices præ-
deceſſores noſtros tam ſub plumbo, quam in forma breuis ſub quibuſcunque tenoribus, & for-
mis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis etiam irritantibus, & aliis in contrarium quomodo-
libet conceſsis, approbatis, & innouatis, Quibus omnibus, tenores illorum, ac ſi de uerbo ad uer
bum nihil penitus omiſſo infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſsis habẽtes, illis alias
in ſuo robore permanſuris hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ac omnibus il
lis, quæ dictus prædeceſſor voluit non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus au
tem quod ſola ſignatura præſentium ſufficiat, & vbique in iudicio, & extra fidem faciat, regula
contraria non obſtante, ſeu ſi uidebitur, literæ deſuper per breue noſtrum, ſeu ſub plumbo, aut
alias

Digitized by Google

alias prout melius videbitur expediri poſſint. Et quo ad illos ſeruos dumtaxat, qui antea vt præfertur ſacro baptiſmatis lauacro mediante Chriſtiani facti fuerint, & non de aliis.
Datum Romæ Apud Sanctum Marcum Quinto Idus Septembris Anno Primo.

MOTVS PROPRIVS S. D. N. Pii Papæ Quinti, Contra Notarios, & Cuſtodes, ac quoſcunque alios dicta teſtium, aut reorum reſponſiones abſque iudicis coram quo cauſa agitur, et Procuratoris Fiſcalis licentia quomodocunque propalantes.

PIVS PAPA V.

MOTV proprio &c. Licet contra Notarios qui in cauſis, tam criminalibus, quam ciuilibus dicta teſtium, aut reorum reſponſiones abſque iudicis decreto partibus patefaciunt, multæ conſtitutiones editæ ſint, eoſque tanquam falſi reos, & infames, ac periuros puniri debere ſtatutū ſit, nihilominus quia magis timetur quod ſæpius cauetur, & ut in futurum timore pœnę, ſi non Dei timore arceantur, omnes & ſingulas cenſuras, & pœnas contra eos, qui talia deliquerint latas, auctoritate apoſtolicæ tenore præſentium approbamus, confirmamus, & innouamus, nec de earum rigore, propter illarum forſan inobſeruantiam, aut prædeceſſorum noſtrorum, & etiam noſtram, ac officialium, & miniſtrorum eorundem, & noſtrorum tolerantiam quicquam relaxatum, aut remiſſum eſſe, ac eaſdem in ſuo priſtino robore, & vigore permanere decernimus, & declaramus. Et vt pœnarum certitudo omnibus hic in alma Vrbe noſtra innoteſcat, ſtatuimus, decernimus, & declaramus omnes & ſingulos Notarios, tam principales, quam ſubſtitutos, executores quoque, ac carcerum cuſtodes, cęteroſque, quibus tam vigore ſui officii quam alias quomodocunque reos, dū in carceribus ſecretis detinentur, facultas alloquendi conceditur, qui reorum reſponſiones, ac teſtium in dictis cauſis depoſitiones propalare in totum, vel in parte, dicto, aut facto quibuſuis perſonis cuiuſcunque conditionis, prærogatiuæ, & dignitatis, tam mundanæ, quam eccleſiaſticæ exiſtant, abſque Iudicis coram quo cauſa vertitur, & Procuratoris fiſcalis licentia auſi fuerint, aut eiſdem reis, & teſtibus, donec in ſecretis retinentur, etiam quarumuis perſonarum, vt ſupra quomodolibet qualificatarum, vel nomine eorumdem reorum, & teſtium, vel aliis etiam extra carceres exiſtentium nomine eorumdem carceratorum nuntium, epiſtolam, literas, vel (vt vulgo dicitur) ambaſciatas ferre abſque eiuſdem iudicis, & Procuratoris Fiſcalis licentia, vltra pœnas eis a iure, vel ſtatuto inflictas, pœnam relegationis in perpetuum, vel ad tempus ad triremes, & ſi qualitas facti id exegerit, & iudici videbitur, etiam vltimi ſupplicii incurrere, & puniri debere præcipimus, & mandamus, ſicque per quoſcunque iudices quauis auctoritate fungentes puniri, & condemnari, & non aliter declaramus. Irritum quoque, & inane &c. decernimus. Non obſtan. præmiſſis, conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ſtylo, & conſuetudine, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus quod præſentis ſtatuti decreti, & conſtitutionis cędula in acie Campi Floræ, & Cancellaria noſtra apoſtolica de more publicetur, & ita omnes quos tangit afficiat, quodque illius noſtra ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat, regula contraria non obſtan. &c.

Placet Motu proprio M.

ANNO Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo Indictione vndecima die vero vigeſimatertia menſis Iulii Pont. Sanctiſſ. D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti Anno tertio ſupradictæ literæ publicatæ, & affixæ fuerūt in locis ſupradictis, per me Io. Andream Rogerium præfati ſanctiſſimi domini Papæ Curſorem.
Camillus Cherubinus Magiſter Curſ.

EDICTVM REVERENDISS. Vicarij Papæ Super Denunciatione Clericorum, ac bireto Doctorum.

Iacobus miſeratione diuina tt. S. Mariæ in Coſmedin S.R.E. presbyter Cardinalis Sabellus, Sanctiſſ. D. N. Papæ. (Vic. General.

CVM alias ex auctoritate Sanctiſs. D. N. Papæ viuæ vocis oraculo nobis conceſſa, quia difficile eſt propter multitudinem eorum, qui in Vrbem ex diuerſis partibus conuenire ſolent, clericos a laycis internoſcere. Pręcepermus omnibus, & ſingulis clericis in ſacris ordinibus conſtitutis, aliiſque beneficia eccleſiaſtica, etiam ſimplicia obtinen. qui in Ro. Cu. morantur, vt infra decem dies tunc proximos, & eis qui poſtea ad eandem Vrbem venturi erant a die eorū aduentus numeran. deberent in curia noſtra ſe ſiſtere, & nomen, cognomen, patriam, ordines, & beneficia profiteri, literaſque vt vocant dimiſſorias oſtendere, Qui autem eo gradu, & conditione aliquem vel hoſpitii, vel famulatus, aliaue cauſa domi haberent, vel eſſent in futurum habituri,

illo

illo de eadem noſtra lege præmonito, ad prænarratum tempus, & ad eandem noſtram curiam deferre tenerētur, prout in noſtris deſuper confectis literis ſub dat. die 30. Menſis Octob. 1566. datis latius continetur. Et ne ij, qui ad almam vrbem prædictam ſucceſsiue venient, & venerūt de eiſdem noſtris literis aliquam valeant ignorantiam allegare, ideo iterum de nouo eadem auctoritate iubemus omnes & ſingulos clericos in ſacris ordinibus conſtitutos, alioſque beneficia eccleſiaſtica etiam ſimplicia obtinen. in Romana Curia commorantes, qui præmiſſa in noſtris literis contenta non obſeruarunt, ad decem dies ab harum literarum promulgatione, eos autē qui poſthac eandem Vrbem ſunt ingreſſuri a die eorum aduentus numerandos ſe in Curia noſtra præfata, vt præfertur, ſiſtere, & nomen, cognomen, patriam, ordines, & beneficia profiteri, literaſque dimiſſoriales oſtendere. Qui autem aliquem ex prædictis clericis, hoſpitij, vel famulatus, aliaue cauſa domi habent, ſeu in futurum ſunt habituri, illo de noſtra hac lege præmonito, ad præſtitutum tempus ad eandem Curiam noſtram deferre. Alioquin qui præmiſſa non adimpleuerint vigintiquinque aureorum, & carceris, aliaue pœna arbitrio noſtro irrogāda puniētur.

Et quia vſu, & experientia compertum eſt laicos qui clericalibus veſtibus vti conſueuerunt, & vtūtur, a clericis nō poſſe internoſci, quia leui, & modica differētia in bireti geſtatione vtunt.

Eiſdem auctoritate commiſsione, & mandato, & uiuæ vocis oraculo nouiſsime nobis facto, monemus eoſdem omnes laicos, eiſque propterea præcipimus, & mandamus, vt infra decē dierum ſpatium a publicatione præſentium computan. biretum rotūdum cum ſuis plicis quo omnes laici vtuntur deferant. Et qui præmiſſa non adimpleuerint, veſtium omnium, & indumentorum amiſsionem, necnon quinquaginta ſcutorum auri, & carceris, aliamue arbitrio noſtro imponeñ. pœnam incurrant. Volumus autem, & decernimus vt his noſtris literis in locis ſolitis publicatis, & affixis, ita eorum quoſcunque arctet executio, perinde ac ſi perſonaliter vnicuique intimatæ forent. In quorum fidem &c. Datum Romæ in ædibus noſtris die 30. Octobris 1567.

Alphonſus Binarinus Vicegerens.

Simon Gugnettus Not.

SANCTISS. D. N. Pij Papæ Quinti Conſtitutio de trium votorum profeſsione ab iis emittenda, qui in congregationibus ſub obedientia voluntaria viuunt, quorum habitus a ſecularibus presbyteris eſt diſtinctus.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

LVBRICVM Vitæ genus eorum veriti, qui regularium formam præ ſe ferentes, nec propriis renunciant, nec vllam profitentur ex regulis approbatis, quando horum plerique proprio inſtinctui obſequentes, alij odio incenſi, alii dum quod ambiunt minus conſequuntur, alii vel dilapidatis, vel interuerſis rebus, & ad ſeſe, vel propinquos translatis, vt ratiocinia effugiant, quidam etiam in ſuos ipſorum mores inquiſitum iri præſentientes, quaſi impunitatem adepturi, e ſodalitio ſuo, ut iubet, exiliunt, eiectiſque illius inſignibus veſtem recipiunt ſæcularem. Hinc graues & periculoſæ quotidie offenſiones in populos concitantur, dum quos diſciplinæ regulari perpetuo mancipatos credunt, rurſus eos, etiam vbi conſenuerint, contempto poſt tot annos, & relicto, indignis ſæpe modis, eius cui ſeſe dediderant vitæ inſtituto, liberos vident, & ſolutos in ſæculum euagari. Cum igitur conueniat, vt cuius arma induit, eam miles militiam perſequatur, hanc de prædictis rationem capere inſtituimus, vt vel permanendi, vel abſcedendi facultate ſemel ſingulis propoſita certus deinceps, & immobilis diſciplinæ regularis cultus debeat in ipſis ſodalitatibus perpetuo obſeruari. Itaque de nobis attributæ poteſtatis plenitudine, ſtatuimus, vt omnes & ſinguli Priores, Præpoſiti, & alii Præſidentes, Generales, Prouinciales, & Cōuentuales, necnon Canonici, & fratres ſancti Georgij in Alga Venetiarum, ac Eremitarum ſancti Hieronymi, alias beati Petri Piſarum, & omnium ac quarumcunque aliarum congregationum, necnon eccleſiarum, domorum, & conuentuum in communi & ſub obedientia voluntaria, & extra votum ſolemne religionis viuentes, quorum habitus a ſæcularibus presbyteris eſt diſtinctus, qui religionem amplecti, & profeſsionem regularem ſolemnem emittere voluerint, id in ſuis quiſq; Conuentibus, & domibus, intra vigintiquatuor horarum ſpatium, poſtquam delegatus noſter præſentes literas eis ſignificauerit, palam & ſponte deliberent, & declarent: inde cōuocato quāprimum per ſingulas huiuſmodi congregationes generali vel alio ſupremo, iuxta morem cuiuſque congregationis, capitulo, ibique electa vna ſub qua degant ex regulis approbatis, in quam maior pars uocum ipſius capituli conſenſerit, trium votorum ſubſtantialium profeſsionem regularem, intra menſem ſolemniter emittant, & in ea tam ipſi, quam illam deinceps ingreſſuri, atque profeſſuri, perpetuum ferant altisſimo famulatum: ſicque profeſsi uel in ſuis quiſque prioratibus, præpoſituris, præſidentiis, adminiſtrationibus, & officiis confirmentur, uel ad alia trāsferantur, prout cuiq; cōgregationi, & ſuperioribus ſuis uidebitur utilius expedire. Qui uero excurſo iam anni ſpatio in ipſa congregatione morati, refugerint intra tempus prædictum profiteri, detracto religionis habitu, ac redditis etiam in uinculis ſi opus ſit, receptorū, & adminiſtratorum

torum

Digitized by Google

torum omnium rationibus,eiiciantur, nec deinceps patiantur in vllis eiuſdem congregationis domibus, ſeu conuentibus amplius conuerſari. Quocirca mandamus vniuerſis & ſingulis Prioribus,Præpoſitis, Generalibus,Prouincialibus, & conuentualibus, ac aliis cuiuſcunque dignitatis,& nominis Miniſtris, necnon conuentibus,canonicis,fratribus,& perſonis congregationum huiuſmodi,vt ſtatutum noſtrum prædictum,non expectata alia iusſione, aut mentis noſtræ declaratione,humiliter recipiant,& ſtudioſe obſeruare procurent. Quod ſi forte aliqui in eo quo nũc ſunt ſtatu(quem omnino tollimus & abolemus)contra noſtrum hoc ſtatutum perſiſtere contenderint,ſingulos omni dignitate,officio,adminiſtratione,& beneficio priuamus, & ad futura perpetuo indignos decernimus,excommunicationis quoque ſententia innodamus eo ipſo.Non obſtantibus fundationibus,& inſtitutionibus,ac ſtatutis,& conſuetudinibus congregationum,domorum,& conuentuum prædictorum,iuramento,confirmatione apoſtolica,vel quauis firmitate alia roboratis,priuilegiis quoque,exemptionibus,& indultis apoſtolicis,illis eorumque ſuperioribus,& perſonis,ac eorum ſingulis per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros,ac nos, & ſedem apoſtolicam , etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi & ſtipulati contractus,ac alias ſub quibuſcunque tenoribus,& formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis in genere,& in ſpecie conceſſis,& confirmatis,ac etiam aliis reformationibus,quotieſcunque, ac quocunque tempore factis,& promulgatis,& quibuslibet aliis indulgẽtiis, & literis apoſtolicis, ſpecialibus,& generalibus,quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa,vel totaliter non inſerta,effectus earum impediri valeat quomodolibet, uel differri,& de quibus quorumq; totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia tanquã abrogata,contra earundem præſentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari. Cæterum mãdamus præſentes ad valuas Baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cãcellariæ Apoſtolicæ,ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla de more applicari. Ac etiam volumus,quod ipſarum præſentium exempla,etiam impreſſa,& prælati eccleſiaſtici, vel eius curiæ ſigillo,& Notarii publici manu obſignata,eandem illam fidem vbique locorum,in iudicio, & extra illud faciant,quam ipſæ præſentes facerent, ſi ibi oſtenderentur,aut exhiberentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſublationis, abolitionis, priuationis, ſtatuti, mandati,innodationis,& voluntatis infringere,vel ei auſu temerario contraire. Si quis autẽ hoc attentare præſumpſerit,indignationem omnipotentis Dei,ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, quintodecimo Kal. Decembris Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.
H.Cumyn.

ANNO a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Indictione vndecima,die vero quarta menſis Decembris,Pontificatus ſanctisſimi in Chriſto patris, & domini noſtri domini Pii diuina prouidentia Papæ Quinti Anno tertio, retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad ualuas Baſilicæ Principis apoſtolorum de Vrbe,Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ dimisſis in omnibus ſupradictis locis earũdem retroſcriptarum literarum copiis affixis,ut eſt moris, per nos Ioannem Freile, & Iulium Parinum prælibati ſanctisſimi domini noſtri Papæ Curſores.

SANCTISS. D.N.D Pii Papæ Quinti Extenſio Decreti Concilij Tridentini Seſſ. xxi. Cap.ij. Quod Incipit, Cum non Deceat, Loquentis de Clericis ſecularibus, ad Clericos regulares non profeſſos: quod non promoueantur ad ſacros Ordines,niſi ſeruata forma dicti Decreti.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex ſacrorum Conciliorum auctor & interpres, illa quæ in huiuſmodi Concilijs a prudentibus patribus in ſpiritu ſancto legitime congregatis ſalubriter ſancita ſunt, pro ſui paſtoralis offitii debito,dum æquitas, honeſtas,& decus ſuadet,ſicuti declarare,& moderari,ita etiam ad alios caſus extendere conſueuit. Sane cum non deceat diuino miniſterio aſcriptos cum ordinis dedecore mẽdicare,aut ſordidum aliquem quæſtum exercere, ſacro Tridentino Concilio inter alia decretum fuit, ne quis deinceps clericus ſecularis,quamuis aliàs moribus,ſcientia,& ætate eſſet idoneus, ad ſacros ordines promoueretur,niſi prius legitime conſtaret eum beneficium eccleſiaſticum, quod ſibi ad uictum honeſte ſufficeret, pacifice posſidere,uel aliàs ordinari non poſſet niſi iuxta Decreti ab ipſo Concilio deſuper editi formam,& tenorem. Cum autem nulla in huiuſmodi Decreto religioſorũ clericorum mentio facta fuerit, ac proprerea nonnulli(uti moleſte accepimus)certorum ordinum religioſi,ſeu canonici,uel clerici intra clauſtra monaſteriorum, ſeu domorum more regulariũ in

communi viuentes, qui nunquam, ſeu non niſi ad certum tempus profeſsionem emittunt, & ex clauſtro exire, vel dimitti, & ad ſeculum redire libere & licite poſſunt, religionis prætexto abſq; titulo ſufficientis beneficii, nec iuxta dicti Decreti tenorem, ad ſacros ordines ſe promoueri prætendunt, & a nonnullis Epiſcopis paſſim promoueantur, atque inde plerumq; illud inconueniens eueniat, vt ſic promoti, & e clauſtro exeuntes, & per ſeculum vacantes, vel mendicare, vel ſordidum quæſtum exercere, non ſine ipſorum dedecore, ac ordinis vilipendio, & quam plurimorum Chriſtifidelium ſcandalo cogantur. Nos igitur qui ſingulorum Dei Miniſtrorum honorem, & decus (quantum in nobis eſt) ſinceris exoptamus affectibus, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, deque apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hac perpetuo valitura ſanctione decretum præ dictum de clericis ſecularibus loquens ad omnes & ſingulos etiam cuiuſcunque ordinis clericos religioſos, ſiue ſeculares more religioſorum viuentes in communi non profeſſos harum ſerie extendimus, & ampliamus, Ac religioſis, & aliis prædictis non profeſsis, vt ad ſacros ordines promoueri, necnon omnibus & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis gratiam, & communionem Sedis apoſtolicæ habentibus, vt ordines ipſos huiuſmodi religioſis perſonis impendere, niſi obſeruata forma dicti decreti non valeant, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna interdicimus, & prohibemus, ac contrafacientes per annum a præſtatione talium ordinum ipſo iure ſuſpendimus. Statuentes, & decernentes promotiones quarumlibet religioſarum perſonarum prædictarum ad ordines huiuſmodi contra ipſius decreti Concilii Tridentini formam, etiam cuiuſuis licentiæ illis ab apoſtolica ſede, uel illarum ſuperioribus cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, & præeminentiæ exiſtant, etiam ſi Pontificali dignitate fungantur, uel Cardinalatus honore præfulgeāt conceſſæ, prætextu factas, executione prædictorum ordinum omnino carere, nullaſque prorſus, & irritas exiſtere, ſicque promotas perſonas in altaris miniſterio miniſtrare non poſſe. Quinimo miniſtrantes, priuilegiis, exemptionibus, immunitatibus, & aliis gratiis clericis conceſſis omnino priuari, & irregularitatis, aliaſque in dicto decreto contentas pœnas eo ipſo incurrere, a quibus niſi a Romano Pontifice, uel in mortis articulo minime abſolui poſsint. Non obſtantibus quibuſuis Conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac quorumuis Monaſteriorum, & ordinum etiam iuramento, & confirmatione apoſtolica, uel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis, illis, illorumque ſuperioribus, & perſonis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac quibuſuis, etiam derogatoriarū derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſsimis, reſtitutiuis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere, uel in ſpecie, ac alias quomodolibet etiam iteratis uicibus conceſsis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi alias pro illorum ſufficienti derogatione de illis illorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica expreſſa & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illorum tenores, formas, datas, & decreta in illis appoſita, ac ſi de verbo ad verbum inſerentur præſentibus pro ſufficienter expreſsis, & inſertis habentes, illis aliâs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contariis quibuſcunque. Et vt præſentes literæ ad omnium notitiam perueniāt, neue quis illarum ignorantia excuſari poſsit, volumus, & apoſtolica auctoritate decernimus præſentes literas ad valuas principis apoſtolorum de Vrbe, & cancellariæ apoſtolicę, ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla affigi, & imprimi, illarumque exemplis etiam impreſsis manu alicuius Notarii publici, & ſigillo prælati eccleſiaſtici, vel eius curiæ obſignatis, eandem prorſus fidem adhiberi, quæ ipſis præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ extenſionis, ampliationis, interdicti, prohibitionis, ſuppoſitionis, ſtatuti, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo. Pridie idus Octobris, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

ANNO a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, indictione vndecima, die vero duodecima menſis Nouembris, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris, & Domini noſtri Domini Pii diuina prouidentia Papæ V. anno tertio: retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad ualuas Baſilicæ principis apoſtolorum de Vrbe, Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſsis in ſuperius expreſsis locis præſentibus literis per aliquantulum temporis ſpacium affixis, & deinde vt moris eſt amotis per nos Thomam Gallarum, & Iulium Parinum prælibati S.D.N.D. apæ V. ac ſanctæ apoſtolicæ ſedis Curſores.

Chriſtianus de Monte Magiſter Curſ.

SANCTISS.

SANCTISS. D.N.D. Pii Papæ V. Præceptum de notificandis & non relaxandis Captiuis.

PIVS PAPA V.

MOtu proprio. Poſtquam nuper inter nos & ſedem Apoſtolicam, ac chariſsimum in Chriſto filium noſtrum Philippum Hiſpaniarum Regem Catholicum, necnon dilectum filium nobilem virum Aloyſium Mocenicum Venetorum Ducem, & eius Reip. dominium, inito fœdere, & claſſe communibus uiribus comparata, dilecto filio nobili viro Io. ab Auſtria eius generali Preſecto & ductore, cõmiſsũ fuit preliũ omni poſteritati cõmemorandũ, initio illud quidẽ quatenus poteramus nobis ab humanis viribus polliceri periculoſiſsimum, ipſo autem exitu ſelicisſimum, hoſtibus maximam partem ceſis, fugatis, reliquis captiuis ſactis, cauſam nimirum ſuam domino Deo noſtro iuuante, proque ſuo Iſraele pugnante, perlatum fuit ad nos pleroſque Chriſtianorum partim captiuos illos ſibi ipſis retinuiſſe, partim vendidiſſe, alios donaſſe, nonnullos etiam pacta pecunia in ſpem redemptionis adduxiſſe. Quod ſane grauiter, vt debuimus, accepimus: ab ipſa enim ſuperiorum temporum experientia edocti ſumus, quanto ſemper hæc cum Chriſtianorum damno facta fuerint: pleroſque enim ipſorum captiuorum eſſe nauigandi peritisſimos, ad claſſem adornandam, inſtruendam, ducendam propter multam maris tempeſtatum orarumque peritiam, atque ad bellandum vtilisſimos, & ſi unquam alias, certe hoc tempore ceteris ſui ſimilibus cæſis eſſe hoſtibus perneceſſarios, ex quorum miſsione vt magna hoſtibus ipſis acceſsio fieret, ita nobis magna deceſsio, cum etiam ab omni ratione & iure belli alienisſimum ſit, ut ipſo bello durante mittantur illi qui poſſunt aliquando ipſis mittentibus bellum inſtaurare, & contra eos uenire. Quod quidem malum tametſi dilectum filium nobilem uirum Ioannem ab Auſtria pro eius ſingulari prudentia præuidiſſe, eique prouidiſſe non dubitamus, tamen ut ad eius cautionẽ Apoſtolicæ etiam auctoritatis robur accedat, præcipimus & mandamus omnibus & ſingulis quocunque ſint gradu, conditione, ſtatu, nomine, honore, apud quos captiui aliqui ex claſſe Turcarum uel nunc ſunt, uel in poſterum erunt, ſiue ipſi eos receperint, ſiue ab aliis emptione, donatione, permutatione, uel alia quacunque ratione acceperint, ne illos hoc fœdere & bello durante quocunque nomine, ratione, colore mittere, alienare, liberare, fugere atq; abire permittere audeãt, ſed eos debeant omni cura & diligentia cuſtodire, & eorum numerum, nomina, patriam, parentes, ætatem, dignitatem ſiue conditionem, & alias ſi quę extant magis certæ & particulares demonſtrationes, nobis aut noſtris nunciis ſi ibi præſentes fuerint, ſi uero abſentes, ipſarum ciuitatum & locorum, in quibus dictos captiuos habentes reperiuntur, Rectoribus, Gubernatoribus, Iudicibus, Locatenentibus, aut alio nomine nuncupatis, in ipſa uero claſſe exiſtẽtes noſtris aut noſtrorum fœderatorum ductoribus, præfectis, iudicibus quamprimum a publicatione præſentium indicare. Illi autem quibus captiui prædicti fuerint indicati, debeant ſimiliter eorum numerum & ceteras omnes circunſtantias ſupradictas, prout eas acceperint, nobis quantocitius ſignificare. Si qui uero ex prædictis contrauenerint, eos excommunicationis maioris latæ ſententiæ, a qua niſi a nobis ac ſucceſſoribus noſtris canonice intrantibus abſolui nequeant, nec non amisſionis omnium & ſingulorum feudorum, dominiorum, & aliorum quorumcunque bonorum tam mobilium, quam immobilium, quoad eos qui eccleſiaſticæ iuriſdictionis fuerint, nobis & fiſco noſtro, qui uero aliarum ditionum ſuæ cuiuſque ditionis fiſco applicandorum, & læſæ etiam maieſtatis criminis pœnas eo ipſo incurriſſe declaramus: ſperantes etiam quod dicti noſtri fœderati huiuſmodi noſtrum præceptum in ſuis quiſque locis inuiolabiliter obſeruari curabunt. Et propterea omnibus & ſingulis locorum ordinariis illorumque vicariis in ſpiritualibus generalibus, ac Gubernatoribus, Iudicibus, Locatenentibus, Bariceilis, & aliis executoribus quarumcunque ciuitatum, oppidorum, terrarum, & locorum contra præcepti & mandati noſtri huiuſmodi tranſgreſſores ad executionem pœnarum prædictarum irremisſibiliter etiam executiue & ſine figura iudicii, ac abſque alio a nobis vel confœderatis noſtris expectato mãdato procedendi, plenam & liberam licentiam auctoritatem & facultatem concedimus & impartimur. Volumus autem ut præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidẽ faciat in iudicio & extra, quacunque regula ſeu conſtitutione apoſtolica contraria non obſtãte, quodque illius exempla etiam impreſſa ædantur, eaque notarii publici manu & cuiuſcunque curiæ eccleſiaſticæ, aut Prælati ſigillo obſignata eandem prorſus fidem vbique faciant, quam ipſe præſens motus proprius faceret ſi eſſet exhibitus vel oſtenſus. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutis & conſuetudinibus etiam confirmatione apoſtolica vel quauis firmitate alia roboratis, ac etiam legibus etiam caſtrenſibus, priuilegiis quoque indultis & literis apoſtolicis quibuſuis communitatibus, uniuerſitatibus, aliiſq; particularibus perſonis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis etiam Motu proprio &c. & alias quomodolibet conceſsis, quibus omnibus & ſingulis, illorum tenores præſentibus pro expresſis habentes, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque cõtrariis quibuſcunque.

Placet Motu proprio M.

Dat. Romæ Apud ſanctum Petrum, duodecimo Kl. Ianuarii. Anno ſexto.

Digitized by Google

ANNO a Natiuitate Domini Milleſimo Quingenteſimo ſeptuageſimo primo, Indictione decimaquarta, Die vero xxii. Decemb. Pontificatus Sanctisſimi in Chriſto patris & domini noſtri D. Pii dinina prouidentia Papæ quinti anno ſexto ſupradictæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt in valuis principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon in valuis Cancellariæ apoſtolicæ, & aciæ campi Floræ vt moris eſt, per nos Camillum cherubinum, & Ioannem Sprengerium prælibati ſanctiſſ. domini Noſtri Papæ Curſ.

SANCTISS. D. N. D. Pii Papæ V. Declaratio quo modo rei in contumaciam condemnati, & infra annnm capti, admittendi vel non admittendi ſint ad faciendum eorum defenſiones.

PIVS PAPA V.

MOtu Proprio &c. Dudum poſtquam fel. rec. Pius Papa Qnartus prædeceſſor noſter, cupiens ſubterfugiis delinquentium obuiare, per quaſdam ſuas in forma Motus proprii æditas literas, ſub dat. Romæ apud Sanctum Petrum xij. Kal. Innij Anno ſexto inter alia ſtatuiſſet, quod rei in contumaciam condemnati ad ſuas defenſiones faciendas admitti non posſint, niſi infra ſex menſes quo ad faciendas videlicet a die condemnationis, qno vero ad iam factas condemnationes a die publicationis earundem literarum computandos, per alias noſtras etiam in forma Motus proprii emanatas literas, Die vigeſima Menſis Iunij Pontificatus noſtri Anno Primo publicatas, terminum ſex menſium huiuſmodi ad annnm prorogauimus, ac contumacibus huiuſmodi defenſiones nō niſi poſt anni elapſi terminum denegari debere decreuimus, Cumque, ſicut accepimus, a nonnullis ordinationem & diſpoſitionem huiuſmodi, noſtramque & dicti prædeceſſoris in illis ædendis intentionem variis calumniis eludere, & ſuper earum ſiniſtris interpretationibus agentes pro fiſco & Camera apoſtolica fatigare, & cauſas in longum protrahere, & illas intricare, ſententiarumque executionem euitare ſatagentibus, ſæpe in dubium verti contingat, licet ex verborum proprietate res clara ſit, An ſcilicet tam ſponte cōparentes de quibus loquitur Motus proprius præfati Prædeceſſoris, qnam etiam capti intra dictum tempus, indiſtincte admitti debeāt, ad faciendum ſuas defenſiones, maxime ſtantibus in eodem noſtro Motu proprio appoſitis ſupra relatis verbis videlicet, Ac contumacibus huiuſmodi defenſiones non niſi poſt anni elapſi terminum denegari debere quæ indiffinite prolata ſunt, & videntur poſſe comprehendere: tam ſponte cōparentes quam captos: Nihilominus conſiderantes quod verba ipſa nihil aliud diſponunt quam prorogationem termini iis quibus ex forma Motus proprii prædicti prædeceſſoris denegari non porerat. Nos igitur ad tollendum omne dubium & abſurdum euitādum, quod capti & ſponte comparentes paris eſſent conditionis, necnon calumniis & aliis inconuenientibus huiuſmodi quantum cum Deo poſſumus obuiare, omnemque diſputandi materiam tollere, & in his opportune prouidere volentes, necnon ſingularum literarum prædictarum, ac inditiorum, inquiſitorum, proceſſuum, condemnationum, & ſententiarum deſuper formatarum & latarum, ac formandarum & promulgan. huiuſmodi, aliorumque forſan. latius exprimen. tenores, continentias, formas, & compendia, ac reorum delictorum criminum & exceſſuum, ac pœnarum huiuſmodi, & Iudicum nomina, cognomina, gradus, & qualitates ac qnantitates & loca, pro plene & ſufficienter expresſis habentes, & decernentes, necnon ſingulas prænarratas literas confirmantes & innouantes, Motu ſimili &c. Quod banniti & in contumaciam condemnati in pœnam capitis & vltimi ſupplicii ſi capti ad manus Curiæ deuenerint, per Iudices ad nouas ſiue alias defenſiones faciendas, etiam intra dictum tempus non admittantur, niſi habita a nobis vel ſignatura noſtra deſuper gratia ſpeciali, nec literæ ipſæ quæ in eorum odium æditæ ſunt, eis in aliquo ſuffragentur, aut illis ſe iuuare ſiue defendere posſint. Quinimo quod Indices præfati ſententias ipſas condemnatorias tam in Vrbe quam extra eam latas & ferendas, ſi tamen legitimis præcedentibus indiciis ad inquirendum promulgatæ fuerint, executioni realiter & corporaliter ſuis loco & tempore congruis reſpectiue totaliter & integre contra ſic captos demandēt, & demandari faciant, hac noſtra perpetuo valitura declaratione declaramus, & decernimus, & quatenus opus ſit, de nouo ſtatuimus, & ordinamus, & ita mentis, & intentionis noſtræ fuiſſe & eſſe atteſtamur. Præterea Almæ Vrbis noſtræ Generali Gubernatori, cæteriſque Iudicibus ordinariis vel delegatis in Romana Curia vel extra eam reſidentibus quibuſcunqne in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna committimus & mandamus diſtrictæ præcipiēdo per præſentes, quatenus huiuſmodi noſtram declarationem ſeu nouam conſtitutionem & ordinationem, necnon ipſas præſentes & in eis contenta omnia & ſingula in cauſis Criminalibus ſeu mixtis, ac aliis Fiſcum & Cameram Apoſtolicam illiuſque intereſſe qnomodolibet concernen. nunc & pro tempore pendentibus quibuſcunque, etiam ſi forſan aliqui capti nunc in carceribus detineantur, perpetuo inuiolabiliter obſeruari mandent & faciant, & illi obſeruent, & ita & non aliter in præmisſis omnibus, & ſingulis per quoſcunque Iudices & Commiſſarios, &c. etiam S.R.E. Cardinales, ac Palatii Apoſto. cauſarum Auditores, ſublata, &c. iudicari, interpretari, &

diffiniri

Digitized by Google

diffiniri debere, irritum quoque &c. decernimus. Non obſtantibus præmiſsis ac quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ſtatutiſque ac conſuetudinibus Prouinciarum ciuitatum oppidorum & locorum quorumcunque etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis alia firmitate roboratis: priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis, vniuerſitatibus, communitatibus, & hominibus prouinciarum, ciuitarum, & locorum prædictorum, ac etiā ſingulis prænominatis, & aliis quibuſcunque iudicibus &c. per nos & prædeceſſores noſtros cōceſsis & etiam iteratis vicibus innouatis. Quibus omnibus &c. illorum tenores &c. hac vice latiſsime derogamus, ac ſtylo palatii, cæteriſque in contrarium facientibus, non obſtantibus quibuſcunque. Volumus autem quod præſentis Motus proprii, etiā abſque data & regiſtratura ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, regula cōtraria non obſtante, eiuſque trāſumptis etiam impreſsis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ, ſeu literæ deſuper per breue noſtrū expediri poſsint, & ſi videbitur, cum omnium & ſingulorum prænarratorum, & expreſſorum, aliorūque neceſſariorū ſpecificatione & inſertione, & cū aliis clauſulis opportunis & cōſuetis.

Placet Motu proprio. M.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Id. Septemb. anno ſexto.

ANNO a natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti Milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, Indictione decima quarta, Die vero decima ſeptima menſis Septembris, Pontificatus autem Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti, Anno ſexto, retroſcriptus Motus proprius affixus & publicatus fuit in acie Campi Floræ, & ad valuas Cancellariæ Apoſtolicæ dimiſsis copiis affixis, per me Ioannem Andream Panizzam Præfati Sanctiſsimi D. N. Papæ Curſores.

Ioannes Guetardi Magiſter Curſorum.

MOTVS PROPRIVS S.D.N. Pii V. Pont. Max. Per quem reducuntur ad viam iuris communis ea quæ à Sixto iiii. Leone x. Pio iiij. & aliis Rom. Pont. edita fuerunt ſuper iure congrui.

MOTV Proprio &c. Ad hoc nos Deus militanti eccleſiæ præficere dignatus eſt, vt ſingulorum prædeceſſorum noſtrorum geſta (eo inſpirante qui dat ſpiritū bonum petentibus ſe) reuoluentes, ea quæ certis tunc ſuadentibus rationabilibus cauſis emanarunt, ex aliis non minus attendendis rationibus ad rationis tramitem reducamus, prout rerum & temporum qualitate digeſta ſalubriter in domino conſpicimus expedire. Sane licet alias fel. re. Sixtus Papa iiii. Motu proprio, & ex eius certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſtatuerit, & ordinauerit, quod tunc, & pro tempore exiſtentes Romanæ Eccleſiæ Camerarius, & Magiſtri ædificiorum, & ſtratarum dictæ Vrbis ad requiſitionem dominorum quorumcunque domorum, & aliorum bonorum, tenerentur in certis expreſsis caſibus compellere vicinos ad domos, & alia bona expreſſa vendendum, pro pretio per peritos extimando, quodque vicini vendere volentes non niſi vicinis emere volentibus vendere poſſent, & alias ac larius prout in dicti prædeceſſoris literis continetur ſub dat. Romæ apud ſanctum Petrum anno Incarcationis dominicæ. 1470. pridie Kalen. Iulii Pontificatus ſui anno nono, Et ſucceſsiue Leo decimus ſub dat. Romæ apud ſanctum Petrum anno Incarnationis prædictæ. 1516. quarto Nouas Nouembris Pōtificatus ſui anno quarto, Ac Pius iiii. ſub dat. Romæ apud ſanctum Marcum anno Incarnationis prædictæ. 1565. decimo Kalen. Septembris Pontificatus ſui anno ſexto, & alii Romani Pontifices prædeceſſores noſtri literas prædictas Sixti confirmauerint, innouauerint, declarauerint, ampliauerint, & extendiderint, & alias prout latius in dictis literis continetur. Cum tamen, ſicut accepimus, occaſione literarum prædictarum diuerſæ lites, quæſtiones, & controuerſiæ ortæ, ac diuerſa grauamina læſiones, perturbationes, & incommoda diuerſis perſonis generata & illata, ac literæ huiuſmodi quæ correctoriæ iuris communis exiſtunt, & ſecundum propriam ſignificationem ſtricte interpretari deberent, rigoroſæ executioni etiam in caſibus in illis forſan non expreſsis demandatæ fuerint, & in dies demandentur, in earundem perſonarum animorum moleſtiam non modicam, ac propterea plurimorum ad nos querelæ delatæ fuerint, & in dies deferantur, conquerentium potiſsimum de rigore, uel potius iniuſtitia literarum prædictarum, Nos attendētes quod ea quæ iuri communi, & ſacris Canonibus contrariantur, & ex certis neceſsitatibus imminentibus, & ita forſan requirentibus ſtatuta & admiſſa ſunt, perpetua eſſe non debent, & quod ſi legi ciuili multa rigoroſa admittenti grauis viſa eſt iniuria quæ inani honeſtatis colore velatur, ut homines de rebus ſuis facere aliquid cogantur inuiti, neque ſuo arbitratu vendenda diſtrahere poſſint, & propterea conſtitutiones caſſauerit, quæ liberum arbitrium diſtrahendi res proprias impedirent,

Digitized by Google

pedirent, multo grauior nobis eſſe videtur, qui ſanctorum patrum decretis inhærentes nitimur, vt non niſi ea quæ ad pietatem & æquitatem, ac liberam diſponendi de rebus ſuis facultatem, & ad quietem & tranquillitatem ſubditorum noſtrorum, & querelarum, ac litium præfatarum amputationem tendunt, admittamus: Literarum omnium præfatarum veriores, necnon proceſſuũ deſuper formatorum tenores, ac ſi de verbo ad uerbum infererentur, necnon quarumcunque litium deſuper forſan motarum, & in quacunque inſtantia etiam ſuper iuſtitiæ, vel iniuſtitiæ reuiſione pendeñ. ſtatus, merita, ac nomina. & cognomina iudicum, & collitigantium præſentibus pro expreſſis habeñ, illaſque ad nos harum ſerie aduocantes & extinguentes, perpetuumque ſuper præmiſſis ſilentium imponentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, non ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera animi noſtri deliberatione, & de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine literas, & conſtitutiones Sixti, Leonis, Pij, & aliorum prædeceſſorum noſtrorum huiuſmodi, quoad pendentes in quacunque inſtantia, reſectis tamen expenſis illis qui ſub prætextu dictarum bullarum iuſtam hucuſque habuerunt cauſam litigandi, & futuras cauſas, ac ſi nunquam emanaſſent, ad ius commune, & terminos, & viam iuris communis omnino reducimus, reuocamuſque, caſſamus, & annullamus, ac viribus vacuamus. Ita quod in cauſis huiuſmodi ſecundum iuris communis diſpoſitionem, poſthabitis literis præfatis, procedi, ſententiari. & diffiniri debeat. Excipimus tamen a præſenti noſtra reductione, & caſſatione, quod ſi pro vna, vel pluribus ædibus ſacris, ædificiis, viis, & plateis publicis conſtruendis ampliandis, vel dirigendis, aliquæ domus. vel alia ædificia, & bona eſſent in totum vel in parte incorporanda, demolienda, vel reſtringenda, quod in caſibus præfatis, & non in aliis poſſint vicini, & habentes domos, ſedimina, plateolas, & alia quæcunque bona, etiam ſi aliter vendituri non eſſent, compelli ad ea vendendum. Ita tamen quod compulſi præfati vltra æſtimationem domus, ſediminis, plateolæ, & aliorum bonorum prædictorum faciendam per duos peritos communiter eligẽdos, & in caſu diſcordiæ per Magiſtros viarum loco tertii, quartam partem pretii vltra valorem vt ſupra æſtimandum conſequantur. Diſtrictius inhibentes quibuſuis &c. ne aliter quam vt præmittitur iudicare. vel contra præmiſſa ſententiare, aut lites prædictas proſequi quouis quæſito colore audeant, uel præſumant. Decernentes quoque omnes, & ſingulas aliter quam vt præfertur ferendas ſententias nullas, irritas, inanes, nulliuſque roboris, vel momenti, & tanquam tales nemini ſuffragari, nec a quoquam exequi quouis prætextu deberi. Præſentes vero vim perpetuæ conſtitutionis, & legis habere, & inter extrauagantes conſtitutiones noſtras regiſtrari, ac publicari deberi. Nec ullo vnquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio notari, impugnari, inualidari, ad terminos iuris reduci, in ius vel controuerſiam vocari quacunque occaſione, vel cauſa minime poſſe, minuſque ſub quibuſuis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, & limitationibus comprehendi nullatenus poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & eum in quo ante præmiſſa quomodolibet erant ſtatum, reſtitutas, repoſitas, & plenarie reintegratas eſſe. Sicque ab omnibus cenſeri, & ita per quoſcumque iudices quacunque auctoritate fungeñ. etiam cauſarum ſacri palatii apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis aliter iudicandi poteſtate iudicari, & diffiniri debere, Irritum quoque, & inane ſi ſecus a quoquam quauis auctoritate contigerit attentari. Mandamuſque propterea dilectis filiis Aloyſio tituli Sancti Marci presbytero Cardinali Cornelio nuncupato, moderno, ac pro tempore exiſtenti Camerario, & Magiſtris viarum in virtute ſanctæ obedientiæ, ac excommunicationis pœnis, vt præſentes noſtras inuiolabiliter, & ad vnguem in omnibus, & per omnia perpetuo obſeruent, & ab omnibus, & ſingulis realiter & cum effectu obſeruari faciant. Non obſtantibus literis, Sixti, Leonis, & Pii præfatis, & aliis apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis æditis ſpecialibus, vel generalibus conſtitutionibus, ac quibuſuis etiam iuramento &c. ſtatutis, ac legibus etiam municipalibus, ac quibuſuis clauſulis etiam præſeruatiuis in dictis literis appoſitis, necnon regula noſtra, & aliorum Romanorum Pontificum de non tollendo iure quæſito, quibus omnibus etiã ſi de illis &c. illorum tenores &c. hac vice latiſſime derogamus, cæteriſque cõtrariis quibuſcunque, cum clauſulis opportunis, & conſuetis. Et quod literarum præfatarum tenores, ac litium ſtatus, & merita habeantur pro expreſſis &c. ſeu &c. & de auocatione illarum, & extinctione, necnon reductione. reuocatione, caſſatione, annullatione, & uiribus euacuatione, exceptione, inhibitione, decreto, & aliis præfatis, quæ hic pro repetitis habeantur, & ad partem perpetuo in forma gratioſa, & cum alia ſi uidebitur deputatione iudicum &c. qui aſſiſtant, & præmiſſa obſeruari faciant &c. & ſub cenſuris &c. cum poteſtate citandi &c. inhibendi &c. inuocato &c. ſæcularis, & cum derogatione quorumcunque contrariorum, quorum omnium tenores &c. latiſſime exprimi poſſint, Et cum decreto quod literæ, ut ad omnium notitiam deducantur, imprimi debeant per impreſſorem noſtrum Cameralem, quæ ſic impreſſæ in ualuis baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac acie Campi Floræ affigantur, ipſæque ſic affixæ perinde afficiant, ac ſi eſſent omnibus perſonaliter intimatæ. Et nihilominus earundẽ tranſumptis manu alicuius notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius in dignitate eccleſiaſtica cõſtituti munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent

Digitized by Google

rent exhibitæ, vel oſtenſæ, Et quod præſentis Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat tam in iudicio quam exrra, attento quod in Vrbe, Seu, ſi videbitur, literæ deſuper cũ maiori præmiſſorum exptesſione, etiam per breue expediri posſint.

Placet Motu proprio M.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum Quarto idus Aprilis Anno ſexto.

ANNO à Natiuitate domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, Indictione decimaquarta, Die vero vigeſima prima Aprilis, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris & D.N.D. Pii Papæ Quinti anno ſexto, ſupradictæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolotum de Vrbe, Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie campi Floræ, dimisſis in locis ſupradictis copiis affixis, per me Alexandrum Aſtancollum Curſ.

Antonius Clerici Magiſter Curſ.

MOTVS PROPRIVS S.D.N. Pii Papæ V. per quem alius Motus proprius a ſua Sanctitate ſuper iure congrui editus, extenditur ad domorum Inquilinos.

PIVS PAPA V.

MOTV proprio &c. Tanta eſt præſentis ſeculi deprauata malitia, vt dum vni inconuenienti nos occurriſſe credimus, aliud ſtatim de nouo inſurgat. Vnde mirũ nemini videri debet, ſi dum omnibus proſpicere volumus, aſſidua intentis agitatione perſtringimur. Hinc eſt quod nos qui dudum ex certis expresſis cauſis, quarum hæc præcipua erat, ne homines de rebus ſuis inuiti aliquid facere eo gerentur, neue ſuo arbitratu vendenda diſtrahere poſſent, literas Sixti quarti, Leonis x. & Pii iiii. Rom. Pont. prædeceſſorum noſtrorum, quæ diſponebant, quod tunc & pro tempore exiſtentes Camerarius, & Magiſtri viarum Vrbis ad requiſitionem dominorum quarundam domorum, & aliorum bonorum tenerentur in certis expresſis caſibus compellere vicinos ad domos, & alia bona expreſſa vendendum pro pretio per peritos æſtimando, quodque vicini vendere volentes non niſi vicinis emere volentibus vendere poſſent, quoad pendentes in quacunque inſtantia refectis expenſis, illis qui ſub prætextu dictarum literarum iuſtam hucuſque habuiſſent cauſam litigandi, ad futuras vero cauſas ac ſi nunquam emanaſſent, ad ius commune, & ad terminos, & viam iuris communis omnino reduximus, reuocauimusque, & annullauimus, viribusque euacuauimus, prout in cedula motus proprii manu noſtra ſignata, cuius tenorem &c. plenius continetur. Cum tamen nuper ad notitiam noſtram deuenerit, aliàs in Camera apoſtolica inter alia decretum fuiſſe, quod exinde in poſterum nullæ venditiones de domibus aliis locatis per earundem domorum dominos, ſiue illi Romani eſſent, ſiue curiales, etiam ſi pupilli, uel uigintiquinq; annis iuniores, uel mulieres, laici, uel clerici, ſeu etiam religioſi, ſeu aliàs quarumcunque eccleſiarum rectores, ſiue earundem domorum iure quorumuis beneficiorum per eos obtentorum ius aut dominium habentes, etiam pro eorum quauis neceſſitare uel cauſa, etiã ſi cum iuramento, & quauis etiam obligatione in ampliori forma Cameræ apoſtolicæ, ſeu aliàs quibuſcunque excogitari poſſent cautelis & modis contractæ eſſent, ualerent, ſeu alicuius roboris uel momenti exiſterent, niſi primitus & ante omnia iiſdem domorum domini earundem inquilinis per authentica inſtrumenta, & in præſentia notarii publici, & teſtium fide dignorum bis, & cum interuallo decem dierum requiſitis, ſi pro iuſtis conditionibus, & eiſdem pretiis, pactis, & conuentionibus eaſdem domos in eandem emptionem habere uellent, aliàs dictæ uenditiones exinde nullius eſſent roboris uel momenti, ac alias prout in dicto decreto camerali plenius dicitur contineri. Quod ſi profecto remaneret, eadem inconuenientia ſequerentur, quæ ex dictis prædeceſſorum noſtrorum literis orta fuerunt. Licetque non immerito cenſeri poſſet in dictarum literarum reuocatione etiam decretum camerale præfatum ſaltem ex identitate rationis, ne quis de rebus ſuis diſponere arbitrio ſuo prohibitus uideatur, comprehenſum fuiſſe & eſſe, ut tamen ſcrupuloſis omnibus, quæ uaria litium ſemina ſubminiſtrare non ceſſant, cauillandi materiam ſuccidamus, decreti præfati tenorem præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſo habentes, Motu ſimili &c. declaramus atque decernimus, decretum præfatum ſub eadem cedula noſtra comprehenſum fuiſſe, & comprehendi debere quoad liberas domorum uenditiones earundem inquilinis irrequiſitis per earum dominos factas (dummodo ſuper earum retractatione lis mora per inquilinos, & plenarie hucuſque finita non fuerit) & in futurum contrahendas, perinde ac ſi de dicto decreto ſpecialis ſpecifica & expreſſa mentio facta fuiſſet. Et nihilominus pro premiſſorum maiori cautela & firmitate omnia & ſingula, quæ in dicta cedula contra Prædeceſſorum literas præfatas ſtatuimus & ordinauimus & obſeruari uoluimus, eadem omnia cum omnibus & ſingulis clauſulis & derogationibus in dicta noſtra cedula contentis, ac ſi de uerbo ad uerbum hic expreſſa eſſet, quoad huiuſmodi decretum & liberam uendendi facultatẽ inquilinis domorum non requiſitis, ſtatuimus & ordinamus & obſeruari uolumus & mãdamus. Sicque per quoſcunque iudices & commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii apoſtolici

lici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata eis &c. iudicari debere, irritum quoque &c. decernimus. Non obſtantibus dicto decreto camerali huiuſmodi etiam pluries cõfirmato, ac aliis premiſſis, ac quatenus opus ſit, noſtra de non tollendo iure quæſito, etiam quibuſuis aliis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, necnon iuramento &c. roboratis, ſtatutis conſuetudinibus, necnõ legibus etiã municipalibus, priuilegiis quoque &c ſub quibuſcunque tenoribus &c. conceſſis &c. cæteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcunque, ſtatum & merita cauſarum præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis habentes.

Placet Motu proprio. M.

Datum Romæ, Apud Sanctum Petrum, Quinto Non. Iulii, Anno Sexto.

DECRETALIS S. D. N. Pii V. Super exercendis Cambiis.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

IN eam pro noſtro paſtorali officio curam diligenter incumbimus, vt D.N. omnibus opportuna pro animarum ſalute remedia adhibere minime differamus. Cũ itaque ad aures noſtras peruenerit legitimum cambiorum uſum, quem neceſſitas, publicaque utilitas induxit, ſæpenumero ob illiciti quæſtus cupiditatem ſic deprauari, ut ſub illius prætextu vſuraria prauitas a nonnullis exerceatur: Nos petitionibus, quæ ſuper his nuper nobis factæ ſunt, hac perpetuo ualitura decretali reſpondendum eſſe duximus, ut neque doloſis ſua fraus ſuffragetur, neque ignaros perdat inſcitia ſic enim Paſtoris officium exequimur, dum gregem nobis commiſſum ab æternæ damnationis periculo eripere modis omnibus ſtudemus. Primum igitur damnamus ea omnia cambia, quæ ſicca nominantur, & ita confingũtur, ut contrahentes ad certas nũdinas, ſeu ad alia loca cãbia celebrare ſimulent, ad quæ loca ii, qui pecuniam recipiunt, literas quidem ſuas cambii tradunt, ſed non mittuntur, uel ita mittuntur, ut tranſacto tempore unde proceſſerant, inanes referantur, aut etiam nullis huiuſmodi literis traditis pecunia ibi denique cum intereſſe repoſcitur, ubi contractus fuerat celebratus, nam inter dantes, & recipientes uſque a principio ita conuenerat, uel certe talis intentio erat, neque quiſquam eſt, qui in nundinis, aut locis ſupradictis huiuſmodi literis receptis ſolutionem faciat. Cui malo ſimile etiam illud eſt, cum pecuniæ, ſiue depoſiti, ſiue alio nomine ficti cambii traduntur, ut poſtea eodem in loco, uel alibi cum lucro reſtituantur. Sed & in ipſis cambiis, quæ realia appellantur, interdum (vt ad nos perfertur) Campſores præſtitutum ſolutionis terminum lucro ex tacita, vel expreſſa conuentione recepto, ſeu etiã tantum modo promiſſo, differunt. Quæ omnia nos vſuraria eſſe declaramus, & ne fiãt diſtrictius prohibemus. Porrò ad tollendas quoque in cambiis, quantum cũ Deo poſſumus, occaſiones peccandi, fraudeſq; fœneratorum, ſtatuimus, ne deinceps quiſquã audeat ſiue à principio, ſiue alias certum, & determinatum intereſſe, etiam in caſum non ſolutionis, paciſci, neque realia cambia aliter quam pro primis nundinis, vbi illæ celebrantur, ubi uero non celebrantur, pro primis terminis iuxta receptum locorum uſum exercere, abuſu illo prorſus reiecto, cambia pro ſecundis, & deinceps nundinis ſiue terminis exercendi. Curãdam autem erit in terminis, ut ratio habeatur longinquitatis, & uicinitatis locorum, in quibus ſolutio deſtinatur, ne, dum longiores præfiguntur, quam loca deſtinatæ ſolutionis deſiderant, fœnerandi detur occaſio.

Quicunq; contra hanc noſtram conſtitutionem commiſerit, pœnis a ſacris canonibus contra uſurarios inflictis, ſe nouerit ſubiacere. Eos uero, qui conſpirationes fecerint, uel congeſtã undique pecuniam ita ad ſe redegerint, ut quaſi monopolium pecuniæ facere uideantur: pœnis, quæ a iure contra exercentes monopolia, conſtitutæ ſunt, teneri ſancimus. Volumus autem quòd præſentes literæ in Camera Apoſtolicã, & ad ualuas Baſilicæ principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ etiam apoſtolicę publicentur, & in ipſa Camera deſcribantur. Et quia difficile foret eas ad ſingula quęque loca deferri, quòd earum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius eiuſdem Cameræ, uel alterius Notarii ſubſcriptis, & ſigillo dictæ Cameræ, uel Prælati eccleſiaſtici muniti, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ damnationis, declarationis, prohibitionis, ſtatuti, ſanctionis, & uoluntatis infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Anno Incarnationis dominicæ, Milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, quinto Kal. Februarij. Pontificatus noſtri Anno Sexto.

Fer. Card. de Medicis Summator.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

ANNO

ANNO à Natiuitate domini Milleſimo quingeuteſimo ſeptuageſimo primo indictione 14.
die uero ſeptima Februarii, Pontificatus Sanctisſimi in Chriſto patris & D.N.D. Pii diuina pro
uidentia Papæ quinti, Anno ſexto, præſentes retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fueruut ad
ualuas Cameræ Apoſtolieæ, principis Apoſtolorum Baſilicæ de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſto-
licæ ut moris eſt pet nos Bartholomæū ſottocaſa, & M.Ant. Brutum præfati S.D.N. Papæ Curſ.
Scipio de Octauianis Magiſter Curſorum.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

FACVLTATES Per S.D.N. Pium diuina prouidentia Papam V. Conceſſæ Illuſtriſs. &
Reuerendiſs. Dominis Proſpero de S. Cruce, & Ioanni Aldobrandino S.R.E. pres-
byteris Cardinalibus ſuper abſolutione eorum, qui pro venia ſuorum delictorū
in auxilium Chriſtianæ Reipublicæ contra Turcas militare, aut ſtipendia
militantibus ſubminiſtrare cupiunt.

MOTV PROPRIV &c. Quoniam pro paternæ noſtrę erga ſubditos noſtros
charitatis affectu nihil ſane iam inde a Pontificatus noſtri initio potius, aut
antiquius habuimus, quàm eóſdem ſubditos noſtros à nouis, & extraordinariis
oneribus liberos ſemper, & immunes conſeruare, Idcirco eum in laudabili hoc
animi propoſito firmiter nobis inſiſtendum eſſe ſtatnetimus, mirum certe nemi-
ni uideri debet, ſi dum impendentibus, & urgentibus chriſtiani populi periculis, & neceſsitati-
bus, & iis, per quę conuentionibus ſacri fœderis, per nos cum charisſimo in Chriſto filio noſtro
Philippo Hiſpaniarum Rege Catholico, & dilectis filiis nobilibus viris, Duce, & ſenatu Veneto-
rum initi, ſatisfacere tenemur, occurrere ſtudemus (quandoquidem ærarium noſtrum anteacta-
rum impenſarum mole penitus ſit exhauſtum) belli, quod contra perfidisſimos Turcas gerimus,
ſubſidia ab illis perſonis, qui corporalibus pœnis, ob patrata per eos delicta, eſſent ſubmittendi,
licite tamen, & honeſte recipienda eſſe cenſemus, in hoc præſertim fœlicisſimæ victoriæ contra
eoſdem perfidisſimos Turcas admirabili Dei beneficio nobis conceſſę tempore, quo ij, qui no-
ſtra clementia egent, illam a nobis quaſi quodam publicæ lętitię iure expetere uidentur. Quod
etiam facilius efficimus, dum cupimus & Deum enixe rogamus, ut qui de pręſenti delictis irre-
titi, ac forſan de abſolutionis beneficio diffidentes in eiſdem perſeuerant, hoc noſtrę indulgen-
tiæ munere allecti, veteri fermento abolito nouum induant hominem. Motu igitur ſimili, & de
apoſtolicæ poteſtatis plenitudine dilectis filiis noſtris, Proſpero de S. Cruce, & Ioanni Aldobran
dino nuncupatis. S. R. E. Cardinalibus, de quorum integritate, circumſpectione, probitate, &
intentionis ſinceritate, aliiſque virtutum donis plurimum in domino confidimus, quoſque in
præmisſis non niſi delictorum circumſtantiis recte examinatis, & læſarum partium habita ra
tione, & in omnibus iuxta mentis noſtræ intentionem proceſſuros eſſe certo ſcimus, facultatē
per pręſentes concedimus, & impartimur, ut cum interuentu dilectorum filiorū magiſtri Mon-
tis de Valeutibus, almæ Vrbis Gubernatoris, Notarii, & Pręlati noſtri domeſtici, ac Bartholo-
mæi Buſſotti Theſaurarii noſtri generalis, necnon Procuratoris Fiſcalis, de quorum etiam expe
rientia, & in commisſis fide, & diligentia plurimum in Domino confidimus, habitoque ad deli-
ctorum grauitatem debito reſpectu, cum omnibus, & ſingulis vtriuſque ſexus perſonis, tam lai-
cis, quàm eccleſiaſticis ſæcularibus, uel regularibus, nobis ratione loci, vel perſonæ in tempora-
libus, vel ſpiritualibus mediate, uel immediate ſubiectis ubique locorum exiſtentibus, in expe-
ditione contra dictos Turcas pro inſtruenda claſſe noſtra, aduerſus ſanctæ fidei hoſtes, in auxi-
lium religionis, & Reipublicæ Chriſtianæ pro ſuorum delictorum uenia militare, uel remigare,
aut alios pro eis ad militandum, ſeu remigandum mittere, ſeu pro modo culpæ, & facultatum de
bonis ſibi a Deo collatis ſtipendia ſubminiſtrare uolentibus, dicta ſtipendia, & belli ſubſidia ta-
xare, ac omnes, & ſingulas ſupradictas perſonas ubicumque exiſtentes, tam præſentes, quàm ab
ſentes, infra annum a præſentium data computandum, a quibuſcunque criminibus, exceſſibus,
& delictis etiam reiteratis, tam publicis, quam occultis, nomine etiam ſi uidebitur abſoluendi
tacito, ante nonas menſis Decembris proxime elapſi commisſis, etiam ſi talia forent, quæ ſub ge
nerali delictorum nomine non uenirent, ſed ſpeciali expreſſione indigerent, & ad Fiſcum noſtrū
delata fuerint, & in illis proceſſus formatus, ac deſuper pronunciatum fuerit, & huiuſmodi delin
quentes in carceribus ad præſens detineantur (dummodo hæreſis, & læſæ maieſtatis crimina non
fuerint) in foro fori abſoluere, & totaliter liberare, ac eos, & eorum ſingulos ad patriam, hono-
res, bona, & eum, in quo ante pręmiſſa quomodolibet erāt, ſtatum reſtituere, reponere, & plena-
rie reintegrare, omnemque infamiæ maculam, & inhabilitatis notam abolere, omnemque pœ-
nam etiam corporalem, ac bonorum confiſcationis eis ratione delictorum ſuorum occaſione
prouenientem, ſeu debitam condonare, & remittere, necnon proceſſus quoſcunque contra eos
in contumaciam, aut alias quomodolibet formatos, non tamen executioni hactenus demanda-
tos, caſſare, annullare, & abolere, ac ab omnibus, quos illa concernūt, aboleri, caſſari, & annullari
facere. Necnon, ſi ita delictorum qualitas ſuaſerit, & eiſdē Cardinalibus uidebitur, ipſi ſoli delin

Ee quentes

quentes prędictos ſic abſolutos etiam in vtroque foro abſoluere, Ac cum iis, qui clerici, aut alias ad ordines etiam ſacros promoti fuerint, aut beneficia eccleſiaſtica quomodocunque obtinuerint, ſuper irregularitate per eos exinde quomodolibet contracta, quodque illa, & aliis præmiſſis non obſtantibus, ſuis clericali charactere, & illius priuilegiis vti, necnon in ſuis ordinibus remanere, ac in illis etiam in altaris miniſterio miniſtrare, ac quæcumque per eos obtēta, & in poſterum obtinenda beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura quomodocumq; & qualitercumque qualificata, etiam ſi eccleſiæ, etiam cathedrales, & Metropolitañ. Monaſteria, Prioratus, Prępoſituræ, etiam conuentuales, ac dignitates etiam maiores, & principales fuerint, recipere & retinere, ac quoſcumque fructus &c. loco penſionum annuarum, necnon penſiones annuas ſuper ſimilibus fructibus &c. impoſitis, vt prius percipere, exigere, & leuare libere, & licite poſſint, & valeant, diſpenſare: Necnon omnibus, & ſingulis iudicibus tam ordinariis, quàm extraordinariis, & quarumcunque Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum, locorum, & oppidorum Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, Capitaneis, Prætoribus, & aliis perſonis cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, & quacumque auctoritate fungentibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excōis &c. pœnis diſtrictius inhibere, ne ſic abſolutos huiuſmodi quouis quæſito colore moleſtare, inquietare, vel perturbare audeant, uel præſumant, illiſque ſub eiſdem pœnis mandare, quatenus proceſſus, & alias ſcripturas prædictas ſuperinde confectas caſſent, & annullent, perpetuumque ſuper præmiſſis ſilentium imponere, & quæcumque alia in pręmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria, uel opportuna facere, exequi, & exercere libere, & licite poſſint, & valeant: Decernentes omnes, & ſingulas abſolutiones, & alia per eos vigore præſentium facienda nullo unquam tempore de ſurreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ defectu notari, impugnari, inualidari, ad terminos iuris reduci, in ius, uel controuerſiam uocari nullatenus poſſe, minuſque ſub quibuſuis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi nullatenus poſſe, ſicque ab omnibus cenſeri, & ita per quoſcumque Iudices &c. etiam cauſarum Palatii apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſublata eis &c. iudicari debere, irritum quoque, &c. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus conciliis editis ſpecialibus, uel generalibus, conſtitutionibus, ac quibuſuis etiam eccleſiarum, & monaſteriorum etiam forſan in quibus beneficia ipſa extiterint iuramento &c. roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque &c. ſub quibuſcunque tenoribus &c. etiam motu ſimili &c. etiam conſiſtorialiter &c. conceſſis &c. Quibus omnibus etiam ſi de illis &c. illorum tenores &c. hac vice latiſſime derogamus, cæteriſque cōtrariis quibuſcumque. Volumus autem præſentium ſolam ſignaturam ſufficere, & vbiq; fidem facere in iudicio, & extra, regula quacumque contraria non obſtante. Ac quoniam difficile foret præſentes has noſtras ad ſingula quæque loca deferri, præſentium tranſumptis manu alicuius notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſę. Cæterum delinquentes huiuſmodi, quos præſentium vigore abſolui contigerit, hortamur, & monemus in domino, vt ſciant hac gratia noſtra ita in eorum conſcientiarū vtilitatem uti, vt deinceps viam veritatis agnoſcant, ſique aliquando eorum peccatis iram Dei prouocarunt, in futurum miſericordiam illius ſibi, & aliis propitiam facere ſtudeant.

Placet Motu proprio. M.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, tertio Kal. Februarii, anno ſeptimo.

BVLLA FACVLTATVM Conceſſarum Illuſtriſſimis & Reuerendiſſimis Cardinalibus deputatis ſuper affrancatione bonorum Eccleſiaſticorum.

PIVS Epiſcopus Seruus Seruorum Dei.

VEnerabilibus fratribus Ioanni Hoſtien. Morono, & Ioanni Albanen. Epiſcopis de Montepolitiano, & dilectis filiis Aloyſio S. Marci S.R.E. Camerario Cornelio, Michaeli S. Mariæ ſupra Mineruam Alexandrino, Ioanni Paulo S. Pancratii ab Eccleſia, Marcoantonio ſancti Calixti Maffeo, Petro Donato ſancti Vitalis Cæſio, Hieronymo ſanctæ Suſannæ Ruſticuccio, & Ioanni Hieronymo ſancti Ioannis ante portam Latinam titulorum Albano nuncupatis presbyteris Cardinalibus, ſeu maiori parti veſtrum in curia nunc & pro tempore exiſtentium ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Et ſi benedictus deus & dominus Pater miſericordiarum & totius conſolationis qui ſeruos ſuos ſperantes in ſe non derelinquit, nos miſericorditer eſt conſolatus, tradendo partem inimicorum ſuorum in manus ſeruorum ſuorum: dum tamen de gregis Dominici ſalute ita exactam curam gerimus, vt illius non ſolum præſentibus, verum etiam futuris periculis occurrendum eſſe iudicemus, animaduertimus plane nobis omnino neceſſe eſſe hanc victoriam ea qua poſſumus ratione proſequi, cum ſi perfido Chriſtiani nominis hoſti, quieſcendi, & vires inſtaurandi, nouamque claſſem inſtruendi, terreſtremque exercitum comparandi ſpatiū

dederimus,

Digitized by Google

dederimus, fructus qui ex nuper parta victoria vberrimi ſperantur inanes & vacui prorſus red-
derentur, quod ne fiat omni prorſus ope enitendum eſt, vt nouis copiis terra marique inſtructis
qui nuper nobis ipſis timebamus, & ipſius hoſtis terreſtres, quos maximos, vt accepimus, parat,
impetus reprimere, & eiuſdem loca inuadere, & durum ſeruituris iugum quam pluribus Chriſti
fidelibus impoſitum excutere, & Chriſti nomen propagare ſtudeamus. Verum cum in hoc opere
adimplendo multa, ac ea, quam ærarium noſtrum retroactis ſubſidiis labefactatum nō habet pe
cuniarum ſumma ſit expedienda, mirum nemini videri debet, ſi pecunias vndequaque licite ta-
men exquirimus, quibus præmiſſa exequi valeamus. Habita igitur ſuper iis cum venerabilibus
fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus in conſiſtorio noſtro ſecreto diſcuſsione, & deliberatione
matura. de ipſorum fratrum conſilio & vnanimi aſſenſu ex certa noſtra ſcientia ac de Apoſtoli-
cæ poteſtatis plenitūdine, aliorum Romanorum pontificum prædeceſſorum noſtrorum, qui ſimi
libus vel aliis tunc vrgentibus neceſsitatibus non nulla bona eccleſiaſtica vendiderunt, veſtigiis
inhærendo: Circumſpectioni veſtræ quorum integritas, in rebus gerendis dexteritas, nec non fi-
des & prudentia, ac cum rerum experientia coniuncta ſolertia, nobis iamdudum perſpectæ &
cognitæ ſunt, quoſque propterea ad infraſcripta omnia noſtros & apoſtolicæ ſedis Commiſſa-
rios & executores facimus & deputamus quod infra annum à die publicationis pñtium compu
tandum, per uos vel alium ſeu alios a vobis per ueſtras patentes literas deputandos, quaſcūque
canones, liuellos, reſponſiones, recognitiones, & cenſus perpetuos vel temporales precariæ pér-
petuæ ſeu emphyteoſis vel vſus, & quocunque alio etiam feudi (iuriſdictione tamen temporali
carentis) nomine nuncupatos ſub quibuſuis caduciratis, & aliis pactis & cōuentionibus ac obli
gationibus, necnon modis etiam recognitionem directi dominii & proprietatis ſeu etiam cauſa
honoris alioue iure occaſione vel alicer quomodolibet cōſtitutos, ſuper quibuſuis Caſalibus poſ
ſeſsionibus, terris, vineis domibus, prædiis, pratis, nemoribus, ſiluis, vallibus, paludibus, tenimen
tis & aliis bonis immobilibus, cuiuſcunque quantitatis valoris ac extimationis etiam ſpeciali
nota dignis, exiſtēribus, & quorum omnium & ſingulorum bonorum corpora pro expreſsis hic
haberi volumus, perinde ac ſi ſingula ipſa corpora, cum ſuis cohærentiis & qualitatibus deſcri-
pta eſſent: quarumcunque Eccleſiarum etiam Cathedralium, & metropolitanarum, ac Patriar-
chalium, necnon baſilicarum, & monaſteriorum, congregationum, ordinum, Hoſpitalium, etiam
actu hoſpitalitatem ſeruantium, militiarum, & aliorum religioſorum & piorum locorum etiam
quantumcunque priuilegiatorum & exemptorum, ac habentium quod in ſpeciali vel generali
expreſsione niſi certis modo & forma ſeruatis non veniant, neque comprehendātur, in vrbe pri
mum, necnon extra illius muros ac quibuſcunque Ciuitatibus terris & locis per totam Italiam
conſtitutis conſiſtentium, exceptis tamen dumtaxat Canonibus liuellis reſponſionibus recogni
tionibus & cenſibus ſuper Caſtris, fortelitiis, villis & oppidis conſtitutis & aſsignatis, ad quæcun
que loca ſupradicta ſpectan. per quoſcunque tam collegia, capitula, conuentus communitates,
vniuerſitates quarumcunque Ciuitatum, oppidorum, terrarum, caſtrorum, villarum, & locorū,
quam particulares perſonas etiam epiſcopali vel alia maiori Eccleſiaſtica vel mundana dignita-
te & excellentia præditos ſolueñ. ſeu debitos vel debendos pro pretio ſeu pretiis quod ſeu quæ
vobis, vel maiori parti veſtrum, videbitur ſeu videbuntur etiam per interpellatas vices, nobis &
Cameræ apoſtolicæ in actu extinctionis ſeu liberationis infraſcriptarum, ſeu infra tempus per
vos ſtatuen. perſoluendo, ſeu perſoluendis: etiam ſine aliqua cauſæ cognitione, & nullis tracta-
tibus nulliſue ſollemnitatibus deſuper habitis & ſeruatis: & ſine requiſitione & cōſenſu eorum,
qui de iure vel aliter requiri deberent: ac illis etiam inuitis & reclamantibus extinguere, necnō
& cum quibuſcunque dictorum Canonum, liuellorum, reſpōſionum, & quouis alio nomine nun
cupatorum cenſuum debitoribus tranſigere, & Caſalia poſſeſsiones vineas, Domos, Prædia,
Prata, ac terras, nemora, ſiluas, valles, paludes, tenimenta & alia bona prędicta etiam ſi minus le-
gitime, aut alias nulliter a principio alienata fuerint, illaue ſeu illorum aliqua aduenieñte fine cer
tarum linearum, & generationum quibus, ſeu temporis ad quod conceſſa ſint, vel concedi con-
ſueuerūt ex forma & pactis in inueſtituris deſuper factis expreſſe appoſitis, ſeu ob canones, cen
ſus, vſus, reſponſiones debitos, ac loco & tempore conſuetis non ſolutos, aut inueſtituras legiti-
mo tēpore nō acceptas, alienationeſue de rebus ipſis tā iure proprio, quam etiam ratione vtilis
dominii, Eccleſia tamen irrequiſita, aut etiam contradicente factas: aliaue quauis occaſione &
cauſa etiam ſpeciali mentione digna ad Eccleſias, Monaſteria, Prioratus, Plebanias, Archipres-
byteratus, Præceptorias, Domos, Collegia, capitula, Conuentus, Congregationes, Hoſpitalia,
Militias, illorumue menſas quaſcunque, necnon cetera alia cū cura vel ſine cura ſecularia & quo
rumuis ordinum regularia beneficia eccleſiaſtica qualitercunque qualificata, & alia loca reli-
gioſa & pia huiuſmodi ſpectent: aut eo ipſo & pleno iure reuerti & deuolui deberent: tanquam
forſan propterea, ſeu alias quomodolibet inter quoſcunque in quauis inſtantia litigioſa exiſte-
rent, & pro tempore fuerint: aut inueſtituræ & conceſsiones de caſalibus, poſſeſsionibus, vineis,
domibus, prædiis, pratis, nemoribus, ſiluis, vallibus, paludibus, tenimentis & aliis bonis huiuſmo
di etiam ab antiquiſſimo tempore factæ, pactaque conuentiones & promiſsiones inter dantes
& recipientes in id etiam iteratis & multiplicatis vicibus appoſita inita & iurata aliquomodo

tacite vel expreſſe repugnarẽt ſeu obſtatent, illorumque feudatarios, vſuarios, emphiteotas, precarios, cenſuarios, liuellarios, locatarios, conductores, ac vtiles dominos (a feudi vt præfertur a iuriſdictione vacui) vſuum, cenſuum, canonum, liuellorum, precariæ, reſponſionum, & recognitionum huiuſmodi, ac etiam laudemiorum ſeu capſoldorum in pecunia numerata vel alia ſpecie debitorum præſtatione, onereq; nexu & obligatione reuerſione & deuolutione prædictis, ac renouatione inueſtiturarum, conſenſu directorum dominorum in alienationibus & translationibus de illis in quoſcunque etiam penitus extraneos pro tempore factis adhibendo, necnon omni ſuperioritate & iure eccleſiaſtico atque vexatione litium quarumcunque, quæ forſan ſuperinde etiam inter ipſos directos dominos ex vna, & poſſeſſores bonorũ huiuſmodi parte altera nũc & in futurum motæ extiterint, & indeciſæ quomodolibet in quacunque inſtantia pendeant, quarum ſtatum & merita nominaque & cognomina Iudicum & Commiſſariorum & delegatorum coram quibus, & colligitantium inter quos forſan ſic indeciſæ pendent, ſimulque eorum titulos & iura, etiam nulla, & infecta pro expreſſis hic haberi volumus, perpetuo in toto vel parte affrancare, & liberare: illisque poſſeſsiones, & alia bona huiuſmodi etiã ſi in commiſſum quia directũ dominium & proprietatem eorum quorum iuris ſunt aut eſſe prætendũtur in iudicio vel extra, expreſſe etiam & pluries negauerint, recognitionemue de directis dominio, & proprietate huiuſmodi etiam requiſiti facere neglexerint, ſeu recuſauerint: vel ob canonis non ſolutionem, aut extinctam lineam, aut alienationes ut ſupra factas, ſiue quouis alio prætextu cecidiſſent, ad eccleſiasq;, Monaſteria, Prioratus, Præpoſituras, Præpoſitatus, Plebanias, Archipresbyteratus, Præceptorias, Domos, Collegia, Capitula, Conuentus, Congregationes, Hoſpitalia, Militias, Menſas, cæteraque beneficia & loca prædicta quomodolibet deuoluta & plene iure iã reuerſa eſſent ab omni & quacunque etiam caducitatis, deuolutionis, reuerſionis, renouationis, conſenſusque adhibitionis huiuſmodi moleſtia libera & franca dimittere & perpetuo concedere: necnon quæcunque inſtrumenta & ſcripturas, pactis, promiſsionibus, cautelis, & aliis in ſimilibus apponi ſolitis & neceſſariis vallata & firmata conficere & celebrare: ac quemcunque ſeu quoſcunq; Commiſſarios tam ſpeciales quam generales qui præmiſſa aut eorum aliqua uice noſtra ſuppleant, cũ ſimili vel limitata ac nobis beneuiſa poteſtate deputare, & ſubdelegare, cæteraque in id quomodolibet neceſſaria & opportuna facere & exequi libere & licite poſsitis & ualearis, plenam & liberam licentiam & facultatem, ac auctoritatem apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus. Necnon ſecuta liberatione hac lites & cauſas huiuſmodi, & tam pendentes quam inchoandas ex nunc prout ex tunc & econtra harum ſerie auocamus, & penitus extinguimus, atque perpetuum ſilentium ſuper illis aliiſque præmiſsis, Præſulibus, Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Plebanis, Archipresbyteris, Præceptoribus, Commendatariis, Collegiis, Capitulis, Cõuentibus, Congregationibus, Rectoribus, Adminiſtratoribusque ſupradictis & aliis quibuſcunq; cuiuſuis ſtatus, gradus ordinis conditionis dignitatis & præeminentiæ exiſtentibus, quorũ id quomodolibet directe uel indirecte intereſt, vel in futurum intereſſe poterit imponimus. Inſuper ne vllo vnquam tempore dubitari contingat, ſi liberatione & affrancatione huiuſmodi ſecutis, priuilegia, immunitates, libertates, & exemptiones quæ tam Eccleſia ipſa quam poſſeſsiones & alia bona ſupradicta, illaq; ſic pro tempore titulo feudi, vſus, emphyteoſis, liuelli, precariæ, ſeu alias quomodolibet obtinentes habuerunt & habent, perierint & expirauerint, quod eatenus quatenus nobis uiſum fuerit, exemptiones, immunitates, priuilegia, libertates de quibus ſupra, & præſertim quòd in publicatione & confiſcatione bonorum particulari vel vniuerſali etiã ob quodcunque delictum & crimen pro tempore commiſſa, caſalia, poſſeſsiones, terræ, vineę, domus, prędia, prata, nemora, ſiluæ, valles, paludes, tenimenta, & alia quæcunque bona feudalia, emphyteotica, liuellaria præcariata, cenſualia, ſeu alias quõlibet eccleſijs, Monaſterijs, Prioratibus, præpoſituris, præpoſitatibus, plebaniis, archipresbyteratibus, præceptoriis, domibus, collegiis, capitulis, conuentibus, congregationibus, hoſpitalibus, militiis, illorum menſis, cęteriſque beneficiis & locis piis huiuſmodi obnoxia nequaquam veniant, aut comprehendantur, aut vllo modo publicari, ſeu Curiæ cuiuſuis domini eccleſiaſtici uel temporalis confiſcari poſsint, uel debeant, quæ tam eccleſiæ quam eiſdem poſſeſsionibus, terris, vineis, domibus, prædiis, pratis, nemoribus, ſiluis, uallibus, paludibus, tenimentis, & aliis huiuſmodi bonis, illiſque ſic ea in feudum, liuellũ, emphyteoſim, precariam, uſum, cenſum, aut alias quõlibet pro tempore obtinentibus retroactis tẽporibus de iure, priuilegio, conſuetudine, ſeu alias conceſſa fuerunt, & competere dignoſcũtur, ac durante ſuperioritate, nexu, obligatione, & onere præſtationis canonis liuelli, cenſus precarię, reſponſionis, reuerſionis, deuolutionis, directiq; dominii & proprietatis ſupradictorum utebantur potiebantur & gaudebant, utiue potiri & gaudere poterant & debebant, nequaquam ob liberationem & affrancationem huiuſmodi aliaue harum noſtrarum uigore quomodolibet pro tempore ſecuta expirent, aut ceſſent, ſed in ſuo priſtino robore & uigore permaneant, eiſque obtinentibus pro tempore terras, uineas, domos, prædia, prata, nemora, ſiluas, ualles, paludes, tenimenta & alia bona huiuſmodi etiam ut præfertur affrancata & liberata ut prius non ſolum pariformiter ſed æque principaliter & abſque ulla prorſus differentia, ac uere & non per fictionem perpetuo gaudeant potiantur et fruantur in omnibus & per omnia ſibique ſuffragentur, & ſuffragari

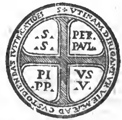
fragari debeant, perinde ac ſi ſuperioritas onera nexus & obligationes canonum feudi vſuſu em
phyteoſis liuellorum precariæ cenſuum reſponſionum, reuerſionum, deuolutionum inueſtitu-
rarũ directi dominii ac proprietatis huiuſmodi duratẽt,& nullatenus extincta eſſent, ſi & prout
vobis concedere uidebitur concedimus ſtatuimus & indulgemus. Ita tamen ut priuilegia & exẽ
ptiones huiuſmodi per uos concedi & reſeruari nequeant reis criminum læſæ maieſtatis diuinæ
uel humanæ, aſſaſſinijs & offenſionis Cardinalium uel Epiſcoporum,his enim caſibus ſi alias de
iure locus futurus ſit confiſcationi, priuilegia huiuſmodi concedi aut ſuffragari nullo modo poſ-
ſe uolumus. Decernentes affrancationes liberationes inueſtituras & cõceſſiones ac alia præmiſ
ſa per uos ſeu maiorem partem veſtrum aut a uobis reſpectiue deputandũ uel deputandos ab eis
& ſingulo eorum ut præfertur facienda & exequenda perpetuæ firmitatis robur obtinere debe-
re,ac feudatarios,uſuarios,emphyteotas,liuellarios,precarios,cenſuarios,& utiles dominos, ad
alios prædictos eorumque hæredes & ſucceſſores quoſcũque ac alios quorum intereſt uel inter-
eſſe poterit modo aliquo cõtra præſentium tenorem deſuper moleſtari, inquietari, uel impedi-
ri nõ poſſe:ſed illos ac poſſeſſiones,vineas,domos,prædia,prata,nemora,ſiluas,ualles,paludes,
tenimẽta,bona,ac iura huiuſmodi franca libera & allodialia perpetuo fore & eſſe: & ut talia, ac
prout alia bona mere laicalia & profana in quoſcunq; etiam penitus extraneos & incapaces tã
ex diſpoſitione inter viuos, quam cauſa mortis & ab inteſtato transferre, ac transferri & alie-
nari libere & licite poſſe & debere. Et inſuper non modo Eccleſias,monaſteria,prioratus,præpo
ſituras,præpoſitatus,plebanias,præceptorias.archipresbyteratus,domos,collegia,capitula,con
uentus,congregationes,hoſpitalia,militias,menſas, ceteraque beneficia & loca prædicta eorũ-
que præſules,abbates,priores,præpoſitos,plebanos,archipresbyteros,præceptores, Commen-
datarios,rectores,& adminiſtratores quocunque nomine nuncupatos, ſed neque nos aut ſucceſ
ſores noſtros Romanos Pontifices aut Cameram apoſtolicam ullo unquam tempore præmiſſis
ſe opponere,aut ab illis reclamare,uel beneficium reſtitutionis in integrum ſub læſionis etiam
enormia enormiſſimæ aut etiam totalis,aut alio quocunque prætextu petere,uel impetrare,aut
ab alio impetratis,ſeu etiam motu ſimili conceſſis uti:minuſque præſentes literas ſub quibuſuis
ſimilium uel diſſimilium alienationum reuocationibus,ſuſpẽſionibus,limitationibus, & aliis cõ
trariis diſpoſitionibus comprehendi nullatenus poſſe: ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties il-
læ emanabunt,toties in priſtinum ſtatum repoſitas & plenarie etiam ſub quacunque data per ip
ſos eligenda conceſſas:uimq; ualidi & efficacis, ac oneroſi cõtractus inter nos & ſedem apoſto
licam & dictos liberatos etiam cum iuramento initi & ſtipulati ſortiri, et ita ab omnibus cenſe-
ri,atque incommutabilis uoluntatis et intentionis noſtræ eſſe: ſicq; in præmiſſis omnibus & ſin
gulis per quoſcunque Iudices,et Commiſſarios quauis auctoritate fungentes,et locorum ordi-
narios etiam cauſarum Palatii apoſtolici Auditores,ac S.R.E. Cardinales ubique decidi cogno
ſci et iudicari debere. Irritum quoque ſi ſecus ſuper iis a quoquã quauis auctoritate ſcienter uel
ignoranter contigerit attentari. Ceterum ut indemnitati eccleſiarum, monaſteriorum, priora-
tuum,præpoſiturarum,præpoſitatuum,plebaniarum,archipresbyteratuum,præceptoriarũ, do-
morum,collegiorum,capitulorum,conuentuum,congregationum,hoſpitalium,militiarum,illo-
rumq; menſarum,cæterorumque beneficiorum et locorum huiuſmodi aliqua ſaltem ex parte
cõſulatur,uolumus quòd eiſdem eccleſiis,monaſteriis,prioratibus,præpoſituris,præpoſitatibus,
plebaniis,archipresbyteratibus,præceptoriis,domibus,collegiis,capitulis, conuentibus,cõgre
gationibus,hoſpitalibus,militiis,illarumque menſis,ceteriſque beneficiis et locis prædictis quo
rum canones liuellos reſponſiones recognitiones cenſus precarias emphyteoſes ſeu alia quæcũ
que iura per uos ſeu maiorem partem ueſtrum liberari affrancari alienari et tranſigi cõtigerit,
aliqua recompenſa non quidem fundo ſuper quo canones impoſiti ſunt correſpectiua,ſed reſpe
ctu annui redditus,per ipſas eccleſias,Monaſteria,prioratus, præpoſituras,præpoſitatus, pleba-
nias,archipresbyteratus,præceptorias,domos,collegia, capitula, conuentus, congregationes,
hoſpitalia,militias,illorumq; menſas,ceteraque beneficia et loca huiuſmodi percipi ſoliti æqui-
ualens,aut minor,ſi uobis aliquando uiſum fuerit,ſuper aliis bonis ſtabilibus, ſeu tot locis mon
tium non uacabilium,etiam pietatis nuncupatorum,& per ſingulas vniuerſitates ciuitatum, op
pidorum,terrarum,& locorum huiuſmodi pro tempore erectorum & inſtitutorũ: uel facto par-
tis pecuniarum ex dicta affrancatione,liberatione,& tranſactione redigendarum uobis beneui-
ſa actuali depoſito, ad effectum illam ad Eccleſiarum & locorum prædictorum commodum in-
ueſtiendi aſſignetur, ipſaque aſſignata recompenſa perpetuo pro euictione iurium affrancato-
rum huiuſmodi remaneat,& exinde amoueri nullatenus poſſit. Atque ut eo magis ſecuritati eo
rum,qui nobiſcum aut deputandis a uobis ſunt contractari prouideatur, ſtatuimus quoad ipſos
affrancantes & liberantes, facultatem hanc affrancandi liberandi tranſigendi & alienandi uo-
bis conceſſam,nullatenus conditionalem aut ad certam formam & modum reſtrictam, ſed quo
ad ualiditatem contractuum celebrandorum ipſorumque affrancantium & acquirentium ſecu-
ritatem puram & liberam cenſeri,nullamque recompenſæ aſſignandæ rationem haberi,affran-
cationesque & liberationes faciendas ſic ualere ac tenere, ac ſi prædicta omnia ſine aliqua re-
compenſæ mentione conceſſa eſſent: Ac inſuper affrãcationes liberationes & tranſactiones præ
fatas

Digitized by Google

fatas perpetuo effectum ſortiri: ipſoſque affrancantes liberantes, & tranſigentes ſecuros eſſe, etiam ſi cõtingeret recompenſationes per uos eiſdem eccleſiis monaſteriis, prioratibus, præpoſituris, præpoſitatibus, plebaniis, archipresbyteratibus, præceptoriis, domibus, collegiis, capitulis, conuentibus, congregationibus, hoſpitalibus, militiis illorumque menſis ceteriſque beneficiis & locis huiuſmodi vel nullo modo dari, vel dandas & aſſignandas ab eiſdẽ de facto, uel de iure in totum, uel pro parte euinci, eoſdemque affrancantes liberantes & tranſigentes nullo vnquam tempore in perpetuum teneri ad probandum actualem pecuniarum numerationẽ, aut pecunias per eos erogatas in ſedis apoſtolicæ vtilitatem verſas, minuſue recompenſam eſſe aſſignatam, cum pro eorum perpetua ſecuritate ſufficere velimus exhibitionem veſtrarum literarũ patentium, quibus affrancatio huiuſmodi concedatur, etiam ſi contingeret vllo vnquam tempore contrarium probari, & nihilominus vniuerſis & ſingulis perſonis in dignitate eccleſiaſtica cõſtitutis in dictis locis conſiſtentibus motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorũ per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas & in eis contenta quæcunque vbi & quando opus fuerit, & quoties pro parte alicuius fuerint requiſiti faciant auctoritate noſtra extinctiones affrancationes liberationes & alia præſentium vigore facienda ab omnibus quos illa concernunt inuiolabiliter obſeruari, illiſque ac bonis affrancatis & liberatis huiuſmodi dominos & poſſeſſores, ac omnes & ſingulos quos quolibet concernunt eorumque hæredes & ſucceſſores quoſcunque pacifice frui, & gaudere: nec permittant quenquam contra præſentium, aut ipſorum inſtrumentorum ſeu literarum patentium tenores modo aliquo moleſtari, impediri, aut inquietari, contradictores quoslibet & rebelles per ſententias cenſuras & pœnas eccleſiaſticas aliaq; opportuna iuris & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo: legitimiſque ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus ſententias cenſuras & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus fæl. rec. Bonifacii viij. de vna, & Cõcilii generalis de duabus dietis, & Simachy quæ incipit Nõ liceat Papæ, necnon Benedicti xii. Pauli ii. & Pauli iiii. Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, necnon de non tollendo cuiquam ius quæſitum ac aliis apoſtolicis necnon in quibuſuis generalibus prouincialibus & ſynodalibus conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac quarumuis eccleſiarum Monaſteriorum ordinumque militiarum hoſpitalium & locorum præfatorum ac aliorum quorumcunque etiam iuramento confirmatione apoſtolica uel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis uſibus naturis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis & literis apoſtolicis, per præfatos & quoſcũque alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & Sedem Apoſtolicam etiam per uiam generalis legis & ſtatuti perpetui, necnon motu proprio ex certa ſcientia ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine etiam conſiſtorialiter ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſq; efficacioribus efficaciſſimis & inſolitis clauſulis etiam in vim contractus & pluries conceſſis, confirmatis & innouatis; quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica expreſſa & indiuidua non autem per clauſulas generales idem importantes mentio habẽda ſeu quæuis alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcunque: aut ſi aliquibus communiter uel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, ꝙ interdici, ſuſpendi, vel excõicari non poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de uerbo ad uerbum de indulto huiuſmodi mentionem. Et ne ullo unquã tempore de uiribus in huiuſmodi negotio per uos gerendorum dubitari contingat, ex eo quod ab initio non omnes in unum conueneritis, aut ex uobis præſentibus aliqui receſſerint, & ex abſentibus negotio iam inchoato alii redierint, decernimus inſpiciendum numerum maioris partis ueſtrum præſentium in Curia tempore concluſionis, ita ut quod aliqui ex uobis cœperint, alii libere illud proſequi valeant, & finirẽ, & toties quotiens redierint reaſſumere, & quod circa præfatum numerum maioris partis præſentium in curia, ſtetur plene aſſertioni Secretarii vel Notarii veſtri ſic in literis patentibus, uel inſtrumentis aſſerentis. Vt autem eo facilius præſentes noſtræ literæ ad omnium notitiam deducantur, illas in Baſilicæ Principis apoſtolorũ de vrbe, & Cancellariæ apoſtolicæ valuis, ac in acie Campi Floræ per unum ex Curſoribus noſtris ut moris eſt publicari & affigi volumus, & mandamus, Quodque harum exemplis etiam impreſſis ac inſertis manu Secretarii ueſtræ congregationis ſubſcriptis, & ſigillo paruo alicuius ex uobis munitis eadem prorſus fides in iudicio & extra vbique locorum adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum facti, deputationis, conceſſionum, auocationis, extinctionis, impoſitionis, ſtatutorum indulti voluntatum decretorum mandatorum & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo. Tertio Non. Decembris. Pontificatus Noſtri Anno Sexto.

✠ Ego

✠ Ego Pius V. Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

✠ Ego Ioan. Card. Moronus Epiſc. Oſtienſis.
✠
✠ Ego Otho Card. Auguſtanus Epiſc. Præneſtin.
✠ Ego A. Card. Farneſius Epiſ. Tuſcu. Vicecanc.
✠ Ego Iu. Card. Vrbin. Epiſc. Sabinen.
✠ Ego Io. Card. Politianus Epiſc. Albanen.
✠ Ego S. Card. Piſarum.
✠
✠ Ego Io. Ant. Card. S. Georgii.
✠ Ego Stan. Card. Varmien.
✠ Ego F. Card Pachecco.
✠ Ego M. Ant. Card. Amulius.
✠ Ego I. Franciſcus Card. de Gambara.
✠ Ego M. S. Cardinalis ab Altaemps.
✠ Ego A. Card. Geſualdus.
✠ Ego N. Card. de Sermoneta.
✠ Ego M. Antonius Card. Columna.
✠ Ego Pt. Car. Comenſis.
✠ Ego .P Cardinalis de Sancta Cruce.
✠
✠ Ego Fla. Cardinalis Vrſinus.

✠ Ego Alexander Card. Cribellus.
✠
✠ Ego Gul. Cardinalis Sirletus.
✠
✠ F. Cardinalis Alciatus.
✠ Ego Io. Paulus Card. ab Eccleſia.
✠ Ego M. Ant. Card. Maffeus.
✠
✠ Iul. Ant. Cad. S. Seuerinæ.
✠ Ego P. Donatus Card. Cæſius.
✠
✠ Ego F. A. Card. Theanen.
✠ Ego F. Felix Card. de Montealto.
✠ Ego Paulus Card. Placentinus.
✠ Ego Ioannes Card. Aldobrandinus.
✠ F. Vincentius Card. Iuſtinianus.
✠ Hieronymus Card. Ruſticuccius.
✠ Ego Io. Hier. Card. Albanus.
✠ Ego Fer. Card. de Medicis.
✠ Ego Ant. Card. Caraſa.
✠ Iul. Card. de Aquauiua.

Cæ. Glorierius.
A. de Alexiis.

ANNO a natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo Indict. xiiij. Die vero martis decimaoctaua menſis Decemb. Pontificatus autem ſanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ V. anno eius ſexto ſupraſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad ualuas principis Apoſtolorum de vrbe, cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ per nos Scipionem de Octauianis, & Ioan. de Soya Apoſtolicos Curſ.

Io. Andreas Panizza Magiſter Curſ.

MOTVS PROPRIVS S. D. N. quo prohibentur expediri commiſsiones aut inhibitiones in cauſis Spoliorum niſi citato Cameræ Apoſtolicæ Commiſſario generali.

PIVS PAPA V.

MOtu Proprio &c. Attendeñ. quam frequenter contingat quod qui bona ad Cameram Apoſtolicam ſpectañ. & ſignanter ſpolia per Clericos decedeñ. relicta detinent uariis prætextibus, & calumniis dilationes, & ſubterfugia quęrentes, illorũ conſignationem facere, & debitam ſatisfactionem impendere recuſant, & ut ſe in huiuſmodi iniuſta detentione confoueant modo friuolas appellationes confingunt, modo inhibitiones ſumma malitia extorquent, quibus cauſas ad Iudices non informatos, & ubi non eſt qui cauſarum huiuſmodi expeditioni uacet, trahunt, in graue animarum ſuarũ præiudicium, & cameræ præfatæ lęſionem. Et propterea incommodis huiuſmodi obuiare uolentes dilectis filiis Vitellotio S. R. E. Cardinali Camerario, ac omnibus Romanæ Curię Iudicibus tam ordinariis quam delegatis in uirtute ſanctæ obedientiæ & ſub indignationis noſtræ pœna præcipimus, & mandamus, ne in cauſis ſpoliorum, uel illicitarum negotiationum per clericos factarum

ctarum inhibitiones aliquas tam auctoritate ſua ordinaria quam etiã uigore reſcripti extra Romanam Curiam ad quaſuis mundi partes, & contra quoſuis collectores decernant, & relaxent, niſi prius in ipſa Curia Romana ad illas decerni uidẽdum dilectus filius Cameræ Apoſtolicæ Commiſſarius generalis fuerit citatus, & de citatione huiuſmodi in actis appareat, & de ea in inhibitione ipſa mentio fiat. Porrò ſignaturæ noſtræ tam gratiæ quam iuſtitiæ referendarij ac Cancellariæ Apoſtolicæ corrector, & auditor contradictarum ſimiliter commiſsiones in cauſis huiuſmodi nullo modo niſi præuia citatione eiuſdem Commiſſarii expediant. Et ſi quandoque contingat ita ſub uerborum inuolucro, uel alia narratiua commisſiones concipi, ut diſcerni non poſſit, an de cauſis ſpoliorum uel illicitarum negotiationum agatur, tunc tam nuntii Apoſtolici in prouinciis reſidentes, & de cauſis huiuſmodi cognoſcentes, quam a dilecto filio Theſaurario noſtro generali ſpoliorum collectore, & eiſdem nuntiis deputati ſubcollectores, quibus inhibitiones huiuſmodi præſentari contingat, illis minime parere teneantur, ſed abſque aliquo ſcrupulo aut pœnarum incurſu, illis reiectis ad ulteriora procedere posſint, & debeant, partibus alias iuſtitiam miniſtrando, & nihilominus irritum, & inane decernimus quicquid contra prȩſentium tenorem fuerit decretum, uel attentatum. Volumus autem quod præſentis motus proprii cedula ualuis Cancellariæ, & Cameræ Apoſtolicæ per unum ex curſoribus noſtris, ut moris eſt publicata ita omnes Romanæ Curiæ officiales, & Iudices afficiat, ac ſi perſonaliter ſingulis intimata foret, & quod illius ſola ſignatura etiam abſque data, & regiſtratura ſufficiat, & ubique fidem faciat contrariis uon obſtantibus quibuſcunque.

Placet Motu proprio M.

Die quinta Ianuarii Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo retroſcriptæl iteræ affixæ, & publicatæ fuerunt in ualuis Cancellariæ apoſtolicæ, per me Nicolaum de Matheis Curſ.

Franciſcus Sottocaſa Magiſter Curſ.

Die nona Ianuarii Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octano præſentes retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt in ualuis Cameræ Apoſtolicæ ut moris eſt per me Bartholomæũ Sottocaſa Curſ.

Franciſcus Sottocaſa Magiſter Curſ.

EDICTVM REVEENDISS. Reformatorum Tribunalium Vrbis ſuper obſeruatione reformationis Tribunalis A. C. a S.D.N. Pio V. editæ.

CAROLVS tituli S. Agnetis S.R.E. Card. de Grasſis nũcupat. & cæteri) Refotmatores tribunaliũ almæ Vrbis a Sãctisſimo Domino Noſtro Papa) (ſpecialiter deputati

PRæſenti noſtro publico edicto omnibus & ſingulis eiuſdem Ro. Cu. Notatiis & ſcribis actuariis & aliis ad quos ſpectat inhibemus, ne ſub in infraſcripta reformatione tribunalis Reuerendisſimi D. Auditoris Cameræ, & aliis arbitrio noſtro imponendis & applicandis pœnis, poſt præſentium affixionem & publicationem, ut infra facieñ. audeant ſeu quouiſmodo & ſub quouis prætextu, & quæſito colore præſumant aliquas obligationes in forma Cameræ niſi iuxta tenorem reformationis dicti tribunalis nuper per S. D. noſtrum editæ rogare, ſcribere, ſeu adnotare, Quibuſcũque vero Iudicibus Romanæ Curiæ ne ſe ſub eiſdem pœnis in executione obligationum ſic ut præfertur faciendarum, & aliarum factarum intromittere audeãt, vltra quam antea facere poterant, & obſeruẽt capitulum undecimum in dicta reformatione deſcriptum tenoris infraſcripti, uidelicet. Verum ſicuti antea earum quæ in forma Cameræ erant obligationum, ita & harum quæ futuræ ſunt, pro illis Iudicium ſine cognitio, & executio in Vrbe ad Auditorem Cameræ ſolum ſpectet in uniuerſum iuxta ſuas facultates, Romanos tamẽ debitores laicos, liceat creditoribus etiam in Curia Capitolii conuenire iuxta priuilegia Po. Ro. conceſſa. Quo uero ad clericos ratione originis, uel beneficii Romanos, locus ſit præuentioni inter ipſum Auditorem, & noſtrum in Vrbe Vicarium, Ipſiſque Iudicibus & notariis antedictis ne ſequeſtra, ac mandata de manutenendo in eadem reformatione eidem tribunali Auditoris Cameræ prohibira, concedere uel expedire ſub eiſdem pœnis audeant ſeu præſumant. Volumus autem quòd præſentes in naluis Cancellariæ Apoſtolicæ, & acie Campi floræ per unũ ex S.D.N. Papæ Curſoribus affixæ, nalidæ & legitimæ executionis uim habeant, ac etiam arctent, perinde ac ſi ſingulis perſonaliter intimatæ fuiſſent. In quorum &c. Datum Romæ in ædibus noſtræ ſolitæ congregationis, die xviii. Decembris M.D.LXX.

Simon Tegeronus Notarius de Mandato ſubſcrips.

Die 20. Decembris 1570. præſentes literæ affixæ publicatæque fuere in locis ſupradictis ut moris eſt per me Bartholomȩum Sottocaſa Curſorem.

Camillus Cherubinus Magiſter Curſorum.

BVLLA

BVLLA S. D.N. D. Pij Diuina prouidétia Papę V. per quam declaratur Decretũ ſacri Concilii Tidentini, ſuper impedimento publicæ honeſtatis æditum.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum ſpectat Pontificem ſua ſolicitudine diligenter prouidere, ut ſacrorum Conciliorum decrera ita ſuæ declararionis adminiculo dilucidentur, quòd nulla deſuper dubitandi occaſio cuiquam relinquatur. Sane ad aures noſtras peruenit multos eſſe, qui dubitenr, an decretum œcumenici Concilii Tridẽtini Seſſione uigeſimaquarta de reformatione Matrimonii capitulo tertio quo cauetur impedimentum publicæ honeſtatis, ubi ſponſalia ualida non fuerint, prorſus tolli: ubi uero ualida fuerint, non excedere Primum gradum, cum in vlterioribus gradibus non poſſit huiuſmodi prohibitio ſeruari, de Sponſalibus per uerba (ut aiunt) de futuro tantum conceptis intelligatur, vel etiam Matrimonia per uerba de præſenri cõtracta non tamen conſummata, quæ inrerdum Sponſalia appellãtur, comprehendat, ita nt etiam eo caſu impedimentum inde proueniens ſublatum fuerit. Nos itaque ut omnis difficultas, dubitatioque tollatur, attendentes, quod Sponſaliorum appellatione, qua dictum Concilium utitur, non niſi improprie Matrimonium verbis de præſenti conceptis contractum continetnr, Quodque agitur de correctione Iuris ueteris, quo caſu ſecundum proprietatem uerborum duntaxat procedendum eſt, præſertim cum longe maiorem rationem prohibitionis in Matrimonio per verba de præſenti contracto, quam in Sponſalibas de futuro uigere a nemine dubitetur, Idcirco Motu proprio anctoritate apoſtolica tenore præſentium declaramus, & diffinimus decretum Concilij huiuſmodi omnino intelligendum eſſe, & procedere in Sponſalibus de futuro duntaxat, non autem in Matrimonio ſic (ut præfertur) contracto, ſed in eo durare adhuc impedimentum in omnibus illis caſibus, & gradibus, quibus de iure ueteri ante prædictum decretum Concilii introductum erat, & ita ab omnibus iudicari debere, mandamus, atque ſtatuimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, aliiſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra, & acie Campi Floræ de more publicentur, & inter conſtitutiones perpetuo ualituras deſcribantur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quęque loca deferri, uolumus & etiam declaramus, quod earum Tranſumptis etiã impreſſis manu alicuius Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides ubicunque adhibeatur, quæ præſenribus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, uel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, diffinitionis, mandati, ſtatuti, & uolũtatis Infringere, nel ei anſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo. Kl. Iulii. Pontificatus noſtri anno tertio.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cęſarem Secretarium.

ANNO à Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, Indictione undecima, Die uero uigeſima prima menſis Iulii, Pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris, & Domini noſtri Domini Pii diuina prouidentia Papæ quinti anno tertio, Retroſcriptæ literæ apoſtolicæ lectæ, & affixæ & publicatæ fuerunt ad ualuas Cancellariæ apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, ut moris eſt dimiſſis ibidem præſentibus Literis per aliquantulum temporis Spatium affixis & deinde amotis per nos Iulium Parinum Clericum Terdoneñ. & Ioannem Bornotum prælibati Sanctiſſimi D.N. Papæ Curſores.

Camillus Cherubinus Magiſter Curſ.

BÀNDO che tutti Notarii, & altre perſone tanto publiche, come priuate che ſi ſaranno rogati, o haueranno appreſſo di ſe Inſtrumenti nelli quali ſi contengono Fideicommiſſi, debbano fra termine de doi Meſi reuelarli, & cõſignarne copia autẽtica.

ESſendo che in queſta alma Città di Roma per il tempo paſſato da diuerſi Notarii, & altre perſone publiche ſiano ſtati rogati molti inſtromenti, tanto fra Romani, quanto Foraſtieri nelli quali ſi contengono Fideicommiſſi, e donatione, & de quali non ſe ne ha notitia alcuna, a talche le parti contraenti reſtano ſotto la buona fede deluſe, & deſraudate, onde alla giornata naſcono diuerſi ſcandali, & inconuenienti, il che eſſendo venuto a notitia di ſua Beatitudine, & uolendo a tal inconuenienti prouedere, per tanto il Reuerendiſſimo Monſignor Baldo Farratino Veſcouo di Amelia di queſta alma Citta e ſuo diſtretto generale Gouernatore, e Viceca merlengo, di ordine eſpreſſo di ſua Beatitudine, ordina, & commanda a tutti e ſingoli Notarii

Digitized by Google

e qual ſi uoglia altra perſona, tanto publica, come priuara, Secretarii o uero Cancellieri di Compagnie, Confraternita, Hoſpitali, Conuenti, e Monaſterii di qual ſi uoglia ſtato, grado, o conditioue ſiano, i quali fino al preſente giorno ſi ſaranno rogati de tali iſtromenti, o uero li haueranno appreſſo di ſe in loro archiuii, o altri luoghi nelli quali ſi faccia mentione di alcun Fideicommiſſo, o donatione tanto fra Romani, quanto foraſtieri, & altre ſorti di gente, debbano detti Notarii ſotto pena de ſcudi cinquecenro d'applicarſi alla Reuerenda Camera apoſtolica, & di priuatione del eſercitio del Notariaro, e perpetuo eſilio da Roma, & ſtato eccleſiaſtico, & le altre perſone priuate come di ſopra, ſotto pena de ammisſione e perdita di ogni loro ragione che per detti Fideicommisſi o donatione haueſſero, o pretendeſſero, a talche in iudicio, ne fuori di iudicio posſino in alcun modo preualerſene, ne darſeli fede, & altre pene ad arbitrio di ſua Signoria Reuerendisſima, fra termine di dui meſi hauerne dato notitia a ſua S. Reuerendisſima, o uero a l'infraſcritto ſuo Notario criminale, & di quelli che ſaranno fatti fra Romani hauerne portato, & laſſato copia autentica nel'archiuio di Campidoglio, & quelli che ſaranno ſtati fra foraſtieri, o uero fra foraſtieri, e Romani, hauerne portato ſimilmente, & laſſato copia autentica nel Archiuio apoſtolico, prohibendo a rutte, & ſingole perſone, le quali haueranno cura de tali Archiuii, che ſotto pena de ſcudi cento doro d'applicarſi come di ſopra, non ardiſchano, ne preſumino in qual ſi uoglia modo dar copia, ne publica ne priuata di tal iſtromenti in preiudicio de Notarii li quali ſi ſaranno rogati d'esſi, ma debbano remetterli a esſi Notarii, o ſuoi heredi, Dechiarando in oltre, che paſſato derro termine contra quelli che non reueleranno e conſegnaranno detti Iſtrumenti come di ſopra ſi procedera contra di loro per inquiſitione. In quorū ſidē &c. Datū Romæ in ædibus præfati Reuerendiſſ. Domini Gubernatoris die 26. Auguſti 1568.

B. Gubernator & Vicecam.

Aſcanius Caracciolus pro Charitate Notarius.

Io Vincenzo Trombetta de Campidoglio o ſatto il ſopra ſcritto Bando per Roma alli lochi ſoliti, & conſueti a di 28. de Agoſto. 1568.

MONITORIVM Illuſtriſsimi, & Reuerendisſimi Vrbis Vicarii quod omnes Notarii omnia legata &c. ad Eccleſias, & pia loca ſpectantia in actis alicuius ex curiæ ſuæ Notariis deſignare, & reuelare debeant.

Iacobus miſeratione diuina tt. S. Mariæ in coſmedin. S.R.E.)
presbyter Cardinalis Sabellus Sanctisſimi D. N. Papæ) (Vic. generalis.

VNiuerſos, & ſingulos Rom. Cur. Notarios, Tabelliones, & derſonas artem notariatus ſiue tabellionarus exercentes tam laycos, quam clericos etiam in ſacris ordinibus conſtituros, & rectores quarumlibet eccleſiarum, ac eorum hæredes, ſeu alios quoſuis notariorum defuuctorum ſcripturas quouis titulo detinentes, Ex officio curiæ noſtræ peremptorie monemus, illiſque diſtricte præcipimus, & mandamus, quatenus infra menſem a die publicationis præſentium ſub priuationis ſcriprurarum, protocollorum, ſeu notularum penes contrauenienres exiſtentium ac perpetuæ inhabilitatis ad artem huiuſmodi exercendum, necnon 500. ducatorum per quemlibet contrauenientem auri de Camera pro tertia parte delatori, reſiduo autem Cameræ Apoſtolicæ applicandorum, necnon mandati executiui reſpectiue, & in ſubſidium excommunicationis pœnis, debeant, & quilibet eorum debeat omnia, & ſingula relicta, legata, teſtamenta, codicillos, & ultimas uolunrares, ac donariones, & contractus quomodolibet, & quocunque nomine nuncupata, per quaſcunque perſonas cuiuſcunque gradus, conditionis, & dignitatis in fauorem quarumcunque Eccleſiarum, Monaſteriorum, Hoſpitalium, Confraternitarum, domorum, & piorum locorum, ſeu alias ad quaſcunque pias cauſas relicta, ſacta, & legata, Et præſertim a viginti annis citra per ipſos, & eorum quemliber reſpectiue rogata, & in eorum, ſeu aliorum defunctorum protocollis annorata, in actis alicuius ex dictæ curiæ noſtrę notariis ſufficienter deſignaſſe, & reuelaſſe. Volentes, & eadem auctoritate qua fungimur decernentes, quod hoc præſens monitorium in acie Campi Floræ, & locis ſolitis per urbem dimisſis copiis affixis publicatum perinde ſingulos arctet, ac ſi perſonalirer intimatum foret. In quorum &c. Datum Romæ, in ædibus noſtris die ſecunda Septembris. M. D. LXVIII.

A. Binarinus Vicegerens.

Triphon Victorellus Notarius.

LITTERAE

LITTERAE S. D. N. Pii Papæ V. Super ſubſidium erogantibus pro ampliatione, & ſubuentione Hoſpitalis in Ciuitate Corcyrenſi pro Chriſtianæ claſsis infirmis.

PIVS PAPA V.

VNiuerſis & ſingulis Chriſtifidelibus præſentes literas inſpecturis ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Cum præſenti anno claſsis, quæ maxima & inſtructiſſima a fœderatis Principibus Chriſtianis contra immaniſsimum Turcarum Tyrannum fauente Domino ſit emittenda, eueniréque ut plurimũ ſoleat quod multi ex claſſe tum ob morbos, in quos incidunt, tum ob vulnera, quibus in prælijs afficiuntur, hoſpitali domo, vbi curari, ſanarique poſsint, non parum indigeant: Nos pro noſtri paſtoralis officii ſolicitudine voléres quantum cum Deo poſſumus, in præmiſsis opportune prouidere, attendentesque ſi hoſpitale in Ciuitate Corcyrenſi exiſtens augeretur & ampliaretur, ſubſidiaque illi neceſſaria ſubminiſtrarentur, profecto infirmis, & ſauciis ipſis magnopere conſuleretur: quod quidem nos libenter præſtaremus, niſi ob graues expenſas, quas aſsidue in ſuſtinenda belli parte facimus, ærarium noſtrum vehementer eſſet exhauſtum. Itaque non ualentes per nos ipſos tam pio operi ſuccurrere, Chriſti fidelium auxilia cogimur implorare. Omnes igitur & ſingulos vtriuſque ſexus Chriſti fideles, ad quos præſentes, ſeu earum tranſumpta peruenerint, hortamur, & per uiſcera miſericordiæ Dei noſtri, qui ad centuplum pias elargitiones remunerat, requirimus, ut pro ampliatione, & ſubuentione hoſpitalis Corcyrenſis prædicti, in quo totius Chriſtianæ Claſsis infirmi, & uulnerati recipientur, & curabuntur, aliquod ſubſidium de bonis ſibi a Deo collatis, iuxta vniuſcuiuſque deuotionem prompte & libenter erogare uelint, ſtatutum habituri, ſe copioſum a Redemptore noſtro retributionis præmium conſequuturos. Mandantes omnibus & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, aliiſque locorum ordinariis, vt præſentes litteras in ſuis quiſque ciuitatibus & diœceſibus ſtatim publicari faciant, perſonaſque eccleſiaſticas fide & facultatibus idoneas ad colligendum & recipiendum eleemoſynas in manibus Metropolitanorum conſignandas, deputent. Qui quidem Metropolitani videlicet in Regno Neapolitano exiſtentes ad Archiepiſcopum Hidruntinum, alii uero ad Patriarcham Venetiarum, vel ad noſtrum in eodem Dominio Nuntiũ, ſeu ad Patriarcham Hieroſolymitanum in Alma Vrbe noſtra commorantem, prout vnicuique magis commodum fuerit, eaſdem eleemoſynas perferri curabunt, ut ad Bailum pro Republica Veneta Corcyræ exiſtentem, qui pecunias huiuſmodi in ampliationem, aliaſque dicti Hoſpitalis, & infirmorum neceſsitates, & non in alios vſus bona fide expendere omnino debeat, quãprimum tranſmitti poſsint. Non obſtantibus Conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Præſentibus (quarum tranſumptis etiam impreſsis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eandem fidem adhiberi volumus, quæ ipſis originalibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ) donec Claſsis ſacri fœderis circa illa maria fuerit, duraturis. Datum Romę apud Sanctum Petrum &c, Die xii. Martii. 1572. Anno Septimo.

Cæ. Glorierius.

FACVLTATES Conceſſæ per S. D. N. Pium Papam V. Deputatis ad Reformationem Tribunalium & Officiorum Vrbis.

SVPER TAXIS.

PIVS PAPA V.

MOTV Proprio &c. Cum ad hanc Almam Vrbem noſtram, veluti piam omnium matrem, & iuſtitiæ magiſtram, fidelium multitudo ex omnibus mundi partibus, pro iuſtitia conſequenda, quotidie confluat, ad id potiſsimum noſtra debet dirigi cogitatio, ut immoderatas expenſas, quas pro illa conſequenda fideles ipſi quotidie ſubire coguntur, ita moderemur, ne qui rerum inopia premuntur, illius fructus deſperent, & qui in multitudine diuitiarum ſuarum gloriantur, pauperes vi potius quam iure opprimant. Nos itaque, quibus iam a noſtri pontificatus initio clare conſtitit, quam grauia, & immoderata ſint expenſarum onera, quæ per ſingulos tribunalium quorumcunque Vrbis prædictę Iudices, eorumque Notarios, & Officiales partibus inuicem litigantibus imponũtur, quodque adeo excreuerunt, vt pauperibus via agendi penitus quodammodo ſit introcluſa: Volentes ſuper his (prout tenemur) modum, & formam imponere, conſiderantesque id ex noſtra ſententia procedere minime poſſe, niſi de tribunalium eorundem taxis, quæ per nos ipſos cognoſci minime poſſunt, certam notitiam habuerimus, & propterea aliquos, qui cuncta nobis fideliter referant, ad huiuſmodi onus ſubeundum deputare deſiderantes, deque integritate, fide, ſolertia, prudentia, & rerum experientia venerabilium fratrum noſtrorum Baldi Amerin. Almæ Vrbis prædictæ Gubernatoris, ac Caroli de Graſsis, montis Flaſconen. Cameræ Apoſtolicæ Clerici Epiſco-

porum,necnon dilectorum filiorum eiuſdem Vrbis Senatoris,ac Curiæ eiuſdem Cameræ Auditoris Generalis, & Franciſci Sarmienti cauſarum palatii Apoſtolici Auditoris, ac Alphonſi Binarini, Vicarii in ſpiritualibus generalis noſtri,viceſgerentis, necnon Nicolai Ormaneti Notarii noſtri,ac Honofrii Camaiani Cameræ Apoſtolicæ Præſidentis, plurimum in domino confidentes,ſperanteſque. quod ea quæ ſibi commiſerimus iuſte & fideliter exequentur: Motu ſimili &c. eiſdem Baldo Gubernatori,ac Carolo Clerico Epiſcopis,& Senatori, ac Cameræ Apoſtolicæ Auditori,necnon Franciſco,ac Alphonſo Viceſgerenti, & Nicolao, ac Honofrio, coniunctim, per præſentes committimus,& mãdamus,quatenus omnes,& ſingulas expenſarum taxas, tam pro cauſis ciuilibus quam criminalibus factas pro tempore exiſtentium S.R.E. Camerarii, & Vrbis Gubernatoris,& Senatoris,necnon Vicarii,ac Generalis Curiæ cauſarum eiuſdem Cameræ,necnon Rotæ,& Contradictarum Auditorum,& Cameræ Apoſtolicæ Præſidentis,& Clericorum,necnon vtriuſque ſignaturæ Referendariorum,dictæque Vrbis Conſeruatorum, Magiſtrorum ſtratarum Magiſtrorum Iuſtitiariorum,& Boateriorum, Conſulum artium, aliorumq; Populi Romani,& curiæ Capitolinæ Officialium,& Magiſtratuum,carcerum viſitatorum,& cuſtodum, aliorumque Tribunalium ius in dicta Vrbe dicentium,eorumque Notariorum, & aliorum officialium,& magiſtratuum,diligenter reuideant,& inſpiciant,illaſque arbitrio ſuo moderentur,taxent,alterent,mutent, & ſi expedire cognouerint, etiam in toto caſſent, ac poſtquam præmiſſa omnia fecerint,tam nunc exiſtentes,quam per eos vt præfertur moderatas,nobis referant:vt quid poſtea in domino ſalubriter expedire cognouerimus,diligenter,omnique mora, & dilatione poſtpoſitis,exequi valeamus. Mandantes vniuerſis,& ſingulis officialibus prædictis in virtute ſanctæ obedientiæ, ac priuationis beneficiorum, officiorumque ſuorum, eo ipſo abſque alia declaratione facienda,incurrenda pœna, vt ſi & poſt quam ab eiſdem Baldo Gubernatore, ac Carolo Clerico Epiſcopis,necnou Senatore,ac Cameræ Apoſtolicæ Auditore,& Franciſco, necnon Alphonſo,ac Nicolao,& Honofrio fuerint requiſiti,omnes,& ſingulos eorum libros, & alias ſcripturas ad id ſpectantes,& ſibi pro pręmiſsis neceſſarias,& opportunas exiſtentes, eo ipſo conſignent, & conſignari faciant. Nos enim ipſos ad præmiſſa ſic exequenda ſpeciales commiſſarios,& nuncios noſtros,eadem auctoritate apoſtolica deputamus,eiſque plenam tam ſuper præmiſſorum exequutione,quam contradictores quoslibet, & rebelles pœnas prædictas incurriſſe declarandi,ac alias contra eos uſque ad brachii ſæcularis inuocationem procedendi,facultatem,& auctoritatem concedimus, & elargimur. Non obſtan. Lateranenſis Concilii,ac quibuſuis aliis apoſtolicis,necnon in prouincialibus, & ſynodalibus conciliis editis, generalibus, uel ſpecialibus conſtitutionibus,& ordinationibus, ac quibuſuis quorumcunque Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum literis,confirmationibus & decretis, ac quibuſcunque etiam dictorum officiorum,& tribunalium, etiam iuramento &c. roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus,necnon erectionionibus,& inſtitutionibus, priuilegiis quoq; indultis,& c. ſub quibuſuis formis,& tenoribus &c. etiam uim contractus inducentibus, etiam Motu ſimili, ac conſiſtorialiter &c. conceſsis &c. quibus omnibus &c. etiam ſi de illis &c. illorum tenores &c. hac vice ſpecialiter,& expreſſe derogamus,& derogarum eſſe volumus per præſentes, quarum ſolam ſignaturam etiam abſque regiſtratura ſufficere uolumus cæteriſque contrariis quibuſcunque.

Placet Motu Proprio. M.

SVPER TOTO STATV TRIBVNALIVM, ET Officiorum Vrbis.

PIVS PAPA V.

MOTV ſimili &c. Et ſi pro immoderatarum Rom. Cu. Tribunalium taxarum moderatione conſequenda viros,quorum fides,prudentia,vitæ integritas, & animi ſolertia nobis multarum rerum argumentis cognita eſt,conſtituerimus,& deputauerimus:animo tamen reputauimus atque indicauimus eos munus hoc rite,& iuxta cor noſtrum minime ſubire,nec exequi poſſe,nulla ſtatus Tribunalium prędictorum habita ratione. Volumus igitur quod in præinſerta nominati antiquũ, & præſentem ſtatum Tribunalium huiuſmodi,ac quorumcunque eorundem officiorum exercitii ſeu miniſterii rationem diligenter reuideant,& inſpiciant illumque,& illam arbitrio ſuo moderentur,alterent,corrigant,emendent,& mutent,ac ſi expedire cognouerint etiam in toto caſſent,& de nouo inſtituant,ac poſtmodum ea nobis referant, vt quid poſtea in domino ſalubriter expedire cognouerimus,exequi valeamus: Dantes eis, & concedentes plenam,liberam, & omnimodam facultatem,auctoritatem,& poteſtatem quaſcunque Tribunalium eorundem perſonas cuiuſcunque ſtatus,dignitatis auctoritatis, & præeminentiæ exiſtant, ad quorumcunque documentorum,inſtrumentorum,& aliarum ſcripturarum erectiones, & inſtitutiones ſingulorum Tribunalium,eorumque officiorum quorumcunque exercitii rationem huiuſmodi concernentium oſtenſionem, & exhibitionem ſub eccleſiaſticis ſententiis cen. & pœnis etiã pecuniariis eorum arbitrio applicandis cogendi,& compellendi,ad præmiſſaque omnia, & ſingula alias

iuxta

iuxta eiuſdem prēinſertæ continentiam,& tenorem procedendi,faciendi,& exequendi. Non obſtantibus omnibus illis quæ in dicta præinſerta voluimus non obſtare.

Placet Motu ſimili. M.

SVPER EXECVTIONE REFORMATIONVM.

PIVS PAPA V.

MOTV Proprio &c. Poſtquam fauente domino id, quod de reformatione officiorum ac Tribunalium Ro. Cu. & Vrbis iamdiu meditamur nauantibus egregie operam viris ijs,per quos ſingula,quæ emendatione indigent recognoſci, nobiſque referri mandauimus,vſque eo proceſsit,vt multa illuc pertinentia iam edi derimus,plura etiam propediem edituri ſimus, ipſa re admonemur, vt quorum induſtria in condendis ijs vſi ſumus,eorundem vtamur in retinendis. Ne quæ ſunt longo ſtudio, & labore a malo vendicata vſu,& ad æquitatis,& iuſtitiæ normam reducta,ſi quid de priſtina ſolicitudine remiſſum fuerit, in deterius relabantur. Idcirco dilecto filio noſtro Carolo tituli S. Agnetis in Agone presbytero Cardinali,& Venerabili Fratri Alexādro Riario Patriarchæ Alexandrino,Cameræ Apoſtolicæ Auditori, necnon dilectis filiis Blaſio Buxeto Comiti, Vrbis Senatori,Franciſco Sarmiento, & Alphonſo Binarino palatij apoſtolici Auditoribus, Alexandro Frumento noſtri in Vrbe Vicatii generalis Vicesgerenti,Honofrio Camaiano, eiuſdem Cameræ Præſidenti,ac Bernardo Carniliæ notario noſtro,qui nunc ſunt ad huiuſmodi reformationis opus a nobis deputati,prēter cæteras(quas ſaluas eſſe volumus)facultates eis & aliis qui eidem operi hactenus incubuerunt attributas,per præſentes mandamus, quatenus ipſi, vel maior pars ipſorum omnia,& ſingula,quæ vel hactenus ædita ſuut,vel in poſterum ædentur ſtatuta. ordinationes,& decreta ad huiuſmodi reformationē Curiæ, Vrbiſque officiorum,& Tribunaliū S.R.E. Camerarii,necnon Vicarii noſtri,Gubernatoris,& Senatoris Vrbis, & Generalis Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ,necnon Rotæ,& Contradictarum Auditorum,ac Cameræ Apoſtolicæ Clericorum,& Præſiden. necnon vtriuſque Signaturæ Referendariorum, dictæque Vrbis Conſeruatorum,Magiſtrorum Stratarum,Magiſtrorum Iuſtitiariorum, & Boateriorum, Conſulum artium,aliorumque Populi Romani,& Curiæ Capitolinæ Officialium, & Magiſtratuum,carcerum viſitatorum,& cuſtodum,aliorumque Tribunalium ius in dicta Vrbe dicentium,eorumque Notariorum,& aliorum Officialium, & Magiſtratuū pertinētia ab omnibus, & ſingulis ad quos ſpectat vſu recipi,& admitti,atque exacte,& inuiolabiliter obſeruari curent, & faciant manu regia,atque omni prorſus,& quacunque appellatione,reclamatione,ſupplicatione,& recurſus petitione poſtpoſitis,& etiam remotis,ac reiectis. Dantes eiſdem plenam, liberam, & expeditam facultatem,poteſtatem,& auctoritatem prænominatos omnes, & ſingulos ad præmiſſa ſic recipiendum,& admittendum,ac obſeruādum cogendi,& compellendi omnibus modis, & viis etiā facti,quæ neceſſaria,ſeu opportuna ipſis uidebuntur,ac propterea ipſos citandi,vocandi,& monendi,eiſque inhibendi,præcipiendi,& mandandi,etiam ſi viſum fuerit expedire, per edicta locis publicis affigenda,quæ perinde arctent,ac ſi perſonaliter intimata forent, etiam ſub ſententiis,& cenſuris eccleſiaſticis,& etiam pecuniariis, & corpori infligendis pœnis: Contumaces, aut non parentes ſententias,& cenſuras,ac pœnas huiuſmodi, & alias in reformationum literis contentas incidiſſe declarandi, eaſque etiam ſæpius aggrauandi, Brachium quoque ſeculare ſi opus fuerit inuocandi,ſeu manum militarem adhibendi,Præterea ſupradictorum omnium Tribunalia,curias,& officia quoties ipſis viſum fuerit,& tam in capite, quam in membris viſitandi: Ac quicquid quauis ratione corruptum,deprauatum, aut deformatum animaduerterint reformandi,emendandi,& corrigendi,atque ad iuris,& æqui, reformarionumque huiuſmodi editarum normam,& regulam dirigendi,dubia quoque,& ambigua,ſi quæ in huiuſmodi reformationis literis quandocunque occurrerint,declarandi,& interpretandi,aliaque omnia faciendi, gerendi,decernendi,ſtatuendi, & ordinandi: quæ erunt quocunque modo, vel eis videbuntur pro præmiſsis apta,vel opportuna,Ac quicquid declarauerint,decreuerint,ſtatuerint, & ordinauerint,debitæ,ac celeri executioni demandandi, in præmiſsiſque omnibus, & ſingulis ſummarie, ſimpliciter,& de plano,ſine ordine,& ſolemnitate,ſtrepituque,& figura iudicii, ac etiam extraiudicialiter manu regia,omnique, & quacunque (vt ſupra dictum eſt) appellatione &c. reiectis, ſola veritate,ac publica vtilitate inſpecta procedendi. Nos enim proceſſus huiuſmodi, ac quæcunque per ipſos decreta,vel facta fuerint,rata,& valida eſſe, & cenſeri debere; Neque a quoquam impugnari, neque de iuriſdictionis defectu, aut quod præter noſtram intentionem facta ſint,vel alias etiam prētextu ſubreptionis,vel obreptionis,alteriuſue vitii præſentium notari poſſe,ſed ſine aliqua exceptione,aut excuſatione ab omnibus firmiter obſeruanda: Et ita ab omnibus &c. etiam Auditoribus prædictis, & Cardinalibus etiam Legatis &c. ſublata &c. iudicandum eſſe,Irritum quoque &c.decernimus.Non obſtan.noſtra de nō tollēdo iure quæſito,aliiſq; conſtitutionibus,& ordinationibus apoſtolicis,necnon etiam Vrbis,& Tribunalium, ac Curiarum,& Officiorum præfatorum,eorumque collegiorum ſtatutis,cōſuetudinibus,ſtylis,vſibus, & naturis

latim ſui in eos amoris cognoſcant indicia. Sanè licet alias ne ordo iuſtitiæ præuerteretur, & ex certis aliis inibi expreſsis cauſis per ciuiles conſtitutiones ſalubriter fuerit ſtatutum, vt Indices & alii iuſticiæ adminiſtratores ſine quoquo ſuffragio fieri debeant, grauiſsimis etiam iniunctis pœnis qui præmiſſam conſtitutionem tranſgredi auſi quoquomodo fuiſſent: accepimus tamen nuper, non ſine animi noſtri diſplicentia, nonnullos pro conſequendis officiis & dignitatibus iuriſdictionis exercitium habentibus pecunias & alias res ſoluere & promittere aliquibus curialibus, quorum interceſsionibus & fauoribus talia officia & dignitates obtinent. Licetque nos pro noſtri paſtoralis officii debito præmiſſa conniuentibus oculis pertranſire nequeuntes omnē adhibuerimus diligentiam, vt tam ambitioſi huiuſmodi, quam pecuniarum huiuſmodi receptores & ſtipulatores, tam publice quam ſecrete reperirentur, nihilominus exinde nihil certi expiſcari hactenus potuimus. Cupientes igitur præmiſsis modum aliquem imponere, ac eos quos ciuilium pœnarum timor à ſimilibus non coercet, per canonicas ſanctiones auctoritate apoſtolica omnino deterreri; & auaritiæ huiuſmodi genus iuri & iuſtitiæ huiuſmodi tam obnoxiū de medio tollere, conſtitutionis ciuilis, ac pœnarum per illas ſtatutarum tenorem & formam præſentibus pro expreſsis habentes, motu ſimili &c. & ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnes & ſingulas leges, conſtitutiones, ſtatuta, & decreta contra delinquētes huiuſmodi tam a iure ciuili quam a ſacris canonibus facta ac in illis contenta punitiones & pœnas quaſcunque in tales inflictas harum ſerie innouamus, eaſque idem robur, eandemque vim obtinere volumus atque ſtatuimus, quod & quam habuiſſent & haberent ſi hactenus ad vnguem obſeruatæ fuiſſent, vel à nobis per præſentes emanarent. Inſuper quoque vt earum vſus pœnarū multiplicatione ſtabilior efficiatur, hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione, quamque vim legis etiam inuiolabilis habere ſancimus, legibus, conſtitutionibus, ſtatutis & decretis prædictis præiudicium non inferendo, quinimo illis addendo, decernimus & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus nemini cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis & cōditionis fuerit, liceat mediante pecunia, vel ſolutione, & traditione, ac promiſsione aliarum rerū etiā per interpoſitas perſonas, aut alias quouis modo faciendas, aliquas dignitates & officia exercitium & adminiſtrationem iuriſdictionis habētia procurare, aſſequi, vel obtinere, ac ſi quis his præſentibus contraueniſſe quoquomodo dici aut cenſeri potuerit, ipſum contrauenientem eo ipſo confiſcationis omnium bonorum, degradationis, & amiſsionis tam priuilegii Doctoratus, quam quorumcunque per eum obtētorum officiorum tam ſecularium quam eccleſiaſticorum, ac demum vltimi ſupplicii pœnas irremiſsibiliter incurrere volumus. Ceterū vt fraudibus quæ circa præmiſſa exoriri poſſent facilius occurratur, pari modo ſtatuimus, quod vbicunq; & quandocunque compertum fuerit per interpoſitam perſonam aliquas pecunias ſeu alias res traditas ſeu promiſſas fuiſſe alicui curiali familiari, vel cuicunque alteri perſonæ pro officiis & dignitatibus iuriſdictionis adminiſtrationem habētibus, is qui officium huiuſmodi obtinuerit, ſe a præmiſsis attenta interpoſitione perſonæ huiuſmodi nullatenus excuſare queat, quinimo nulla admiſſa ignorantiæ excuſatione ipſo iure præſumatur ſolutionem & promiſsionem huiuſmodi de eorum qui officia & dignitates ſimilia obtinuerunt conſenſu & mandato penitus eſſe facta, iiſdēque propterea pœnis ſubiacere omnino intelligatur. Poſtremo ne ii qui in præteritum talia officia ſeu dignitates ſolutionibus ſeu promiſsionibus mediantibus impetrauerint, credant ſe per præſentes abſolutos eſſe, eiſdem Motu ſcientia & poteſtatis plenitudine perpetuo declaramus eos pœnas in tales à iure communi inflictas incurriſſe, & contra eos ad pœnarū huiuſmodi proſecutionem procedi poſſe. Eos vero qui ſimilibus mediis aliqua officia & dignitates ſimiliter iuriſdictionis adminiſtrationem habentia obtinent, ſi in futurum quippiam vnquam vigore præcedentium promiſsionum in aſſecutione officii huiuſmodi factarum ſoluerint, ipſo iure & facto pœnas in hac noſtra conſtitutione contentas incurrere, præſenteſque noſtras tam eos qui in futurum officia ſimilia & dignitates ſolutionibus & promiſsionibus præcedentibus obtinebunt, quam eos qui iam obtinuerunt, ſi in futurum aliquid manutentionis in eis, aut alia cauſa ſoluerint, ligare volumus. Decernentes contra præmiſſa quoduis pactum, etiam iuramento vallatum, ac inſtrumenta & alias forſan deſuper æditas ſcripturas minime in cauſa eſſe poſſe, quominus ſoluere habentes ſi pro præmiſsis ſoluerint, pœnas præſentibus contentas incurrant. Nos enim pacta, conuentiones, promiſsiones & ſcripturas, ac alia quæcunque quomodolibet vt præfertur inita exinde caſſamus, irritamus & annullamus, eoſque à iuramentis & aliis nexibus prædictis abſoluimus, necnon præſentes & deſuper forſan conficiendas literas perpetuis futuris tēporibus durare, ac omnes & ſingulos a data præſentium irremiſsibiliter ligare volumus, illaſque nullo vnquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ vel quopiā alio defectu notari, aut ſub quibuſuis reuocationibus & derogationibus comprehendi nullatenus poſſe, ſicque per quoſcunque iudices etc. et cauſarum palatii apoſtolici Auditores, ac ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſublata &c. iudicari debere, irritum quoque &c. decernimus. Non obſtan. præmiſsis ac quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac quibuſuis etiam almæ Vrbis, & aliarum ciuitatum, oppidorum, terrarum, & locorum etiam iuramento &c. roboratis, ac prouincialibus, municipalibus et particularibus ſtatutis, ac legibus etiam imperialibus,

Digitized by Google

perialibus, & in corpore iuris ſcriptis, priuilegiis quoque &c. ſub quibuſcunque tenoribus &c. etiam Motu ſimili &c. etiam conſiſtorialiter &c. quibus omnibus illorum tenores &c. hac vice latisſime derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcũque. Vt autem præſentium tenor omnibus innoteſcat, nulluſque earum ignorãtiam allegare queat, eas in ualuis Baſilicæ Principis apoſtolorum, ac ſancti Ioannis Lateraneñ. & in acie campi Floræ de Vrbe publicari mandamus, ipſaſque ſic publicatas, omnes & ſingulos quos illæ concernunt ita afficere volumus, ac ſi eſſent omnibus perſonaliter intimatæ. Decernentes quoque præſentium earundem ſolam ſignaturam ſufficere & vbique fidem facere in iudicio & extra regula quacunque contraria non obſtãte, ac illarum tranſumptis manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo almæ Vrbis Gubernatoris, aut alicuius alterius iudicis munitis, eandem prorſus fidem adhiberi, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Placet motu proprio M.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum Non. Decembr. Anno ſexto.

ANNO a Natiuitate D. N. Ieſu Chriſti Milleſimo Quingenteſimo ſeptuageſimo primo Indictione xiiii. Pontificatus vero Sanctisſimi in Chriſto patris & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti anno ſexto, Die vero viii. menſis decembris ſupradictæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicarum Principis apoſtolorum de Vrbe, Sancti Ioannis Lateranen. & in acie campi Floræ per nos Scipionem de Octauianis, & Alamanum de Alamanis prælibati S. D. N. Papæ Curſores.

Io. And. Panizza Magiſter Curſorum.

SANCTISS. D.N.D. Pii Papæ V. Conſtitutio extendens pœnas ſtatutas contra ambientes officia iuriſdictionis adminiſtrationem habentia, etiam ad recipientes pecunias, & Mediatores.

PIVS PAPA. V.

CVM nuper, ne ordo iuſtitiæ peruerteretur, & ex certis aliis cauſis animum noſtrum moueñ. fuerint confirmatæ omnes & ſingulæ leges, conſtitutiones, ſtatuta, & decreta contra ambientes officia iuriſdictionis adminiſtrationem habentia, eaque pretio, ſeu promisſionibus acquireñ. tam à iure ciuili, quàm à ſacris canonibus facta, ac in illis contenta punitiones & pœnas quaſcunque in tales inflictas innouauerimus, eaſque idem robur eandemque vim obtinere voluerimus atque ſtatuerimus, quod & quam habuiſſent & haberent ſi hactenus ad vnguem obſeruatæ fuiſſent, vel à nobis emanaſſent: Inſuperque vt earum vſus pœnarum multiplicatione ſtabilior efficeretur, per noſtram conſtitutionem perpetuo valituram quam vim legis etiam inuiolabilis habere voluimus, decreuerimus inter cętera, quod perpetuis futuris temporibus nemini cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis fuerit, liceat mediante pecunia, vel ſolutione, & traditione, ac promisſione aliarum rerum etiam per interpoſitas perſonas, aut alias quouiſmodo faciendis, aliquas dignitates & officia exercitium & adminiſtrationem iuriſdictionis habentia procurare, aſſequi, vel obtinere ſub grauisſimis pœnis in dicta noſtra conſtitutione, quam hic de verbo ad verbum pro expreſſa haberi volumus & mandamus, expresſis: Attendenteſque quod forte probabiliter dubitari contingat, an dicta noſtra conſtitutio comprehendat recipientes huiuſmodi pecunias ac res ac promisſiones ſibi factas ſtipulantes vt officia prædicta exercitium ac iuriſdictionis adminiſtrationem habentia conferri faciant, ac mediatores & interpoſitas perſonas: Propterea nos motu ſimili & ex certa ſcientia & de poteſtatis plenitudine hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione declaramus, & quatenus opus ſit addendo prædictæ noſtræ conſtitutioni decernimus, quod dicta noſtra conſtitutio, ac omnes & ſingulæ pœnæ in ea expreſſæ perinde ligent & afficiant omnes & quoſcunque cuiuſuis dignitatis, gradus, conditionis, ac præeminentiæ exiſtant, qui pro huiuſmodi officiis iuriſdictionis adminiſtrationem habentibus conferendis, ac mediatores & interpoſitas perſonas quaſcunque pecunias vel alias res vt ſupra receperint, ac ſi prædicti in dicta noſtra conſtitutione comprehenſi eſſent, & de illis in ea expreſſa mentio facta eſſet. Necnon præſentes & deſuper conficiendas forſan literas perpetuis futuris temporibus durare, ac omnes & ſingulos à data præſentium irremiſſibiliter ligare volumus, illaſque nullo vnquam tempore de ſubreptionis, uel obreptionis uitio, aut intẽtionis noſtræ, vel quopiã alio defectu notari, aut ſub quibuſuis reuocationibus & derogationibus comprehendi nullatenus poſſe: Sicque per quoſcunque Iudices &c. & cauſarum palatii apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales ſublata &c. iudicari debere, irritũ quoque &c. decernimus. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, ac quibuſuis etiam Almæ Vrbis, & aliarum ciuitatum, oppidorum, terrarum, & locorum etiam iuramento &c. roboratis, ac prouincialibus, municipalibus, ac particularibus ſtatutis ac legibus, etiã imperialibus, & in corpore iuris ſcriptis, priuilegiis quoq; &c. etiã motu ſimili &c.

etiam

etiam conſiſtorialiter &c. quibus omnibus illorum tenores &c. hac vice latiſſime derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Vt autem præſentium tenor omnibus innoteſcat, nulluſq; earum ignorantiam allegare queat, eas in valuis Baſilicæ principis Apoſtolorum, ac ſancti Ioannis Lateraneñ. & in acie campi Floræ de Vrbe publicati mandamus, ipſaſque ſic publicatas omnes & ſingulos quos illæ concernunt ita afficere volumus, ac ſi eſſent omnibus perſonaliter intimatæ. Decernentes quoque præſentium earundem ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique fidem facere in iudicio & extra, regula quacunque contraria non obſtante, Ac illarum tranſumptis manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Almæ Vrbis Gubernatoris, aut alterius alii Iudicis ſigillatis eandem prorſus fidem adhiberi, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Placet Motu proprio M.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum pridie id. Febr. Anno ſeptimo.

ANNO a natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, Indictione decimaquinta, Die vero decimatertia mẽſis Februar. Pontificatus ſanctiſſimi D.N.D. Pii Papæ quinti anno ſeptimo, Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in locis retroſcriptis per me P. Paulum de Matthæis præfati Sanctiſſ. D.N. Papæ Curſorem.

Philibertus Magiſter Curſorum.

SANCTISS. D.N.D. Pii Papæ V. Conſtitutio contra deferentes arma breuioris menſuræ trium palmorum.

PIVS PAPA V.

CVM vices eius licet immeriti geramus in terris, qui de cœlo ad ima deſcendẽs, pro ſalute humani generis ſe ipſum ad crucis patibulum obtulit, omni quo poſſumus ſtudio inuigilare debemus, vt omnis prorſus occaſio homicidia tamquam in eiuſdem humani generis perniciem tendentia committendi, quantum in nobis eſt ſubmoueatur. Et quia experientia cognouimus quam plura ex armis breuioribus, quæ occulto deferri poſſint, & ad necem inferendam aptiora, & fere ineuitabilia eſſe videntur, in dies cõmitti, & perpetrari, inhærentes veſtigiis fæ. me. Pii Papæ iiij. prædeceſſoris noſtri, qui volens proditorium, & abominabile, & deteſtandum armorum genus huiuſmodi penitus, & omnino deſtruere, & ab alma Vrbe, aliiſque terris ſtatus noſtri eccleſiaſtici in totum eliminare, Motu ſuo proprio, & in perpetuum valitura conſtitutione ſanciuit, nemini cuiuſcunq; dignitatis, gradus, ordinis, conditionis, aut præeminentiæ licere tormẽtula ignea archibuſetta vulgariter nũcupata breuioris menſuræ duorum palmorum, modo & forma, & ſub grauiſſimis pœnis etiam quæ pro crimine læſæ maieſtatis a iure inflictę ſunt, & prout latius in dicta conſtitutione edita pridie nonas Martii anno incarnationis dominicæ 1561. quam, & eius totum tenorem hic pro inſerto haberi volumus, continetur: Nos propterea attendentes quod eadem ratio militat etiam in aliis armis veluti pugionibus, & aliis armorum generibus quæ occulte deferri poſſunt, Cupientes quod metu eiuſdem pœnæ a ſimilium armorum delatione, & corũ vſu quilibet abſtineat, Motu noſtro proprio, & ex certa noſtra ſcientia, & poteſtatis plenitudine, dictæ conſtitutioni fæ. me. Pii Papæ iiij. prædeceſſoris noſtri addentes, hac noſtra in perpetuum valitura conſtitutione ſancimus, nemini cuiuſcunque dignitatis, gradus, ordinis, cõditionis aut præeminentiæ exiſtat, licere pugiones, cultellos, nec aliud quoduis genus armorũ breuioris menſuræ trium palmorum, exceptis tamen cultellis aptis ad incidendum panem, qui tamen eſſe non poſſint maioris longitudinis vnius palmi, & ſine cuſpide, & vt vulgo dicitur spõtati, in Vrbe noſtra, ciuitatibus, & locis ſtatus noſtri eccleſiaſtici, & ſuburbijs quouis modo, aut etiam quouis militiæ, aut executionis iuſtitiæ prætextu deferre, qui vero contrafecerint, dictumq; genus armorum detulerint, pœnas in conſtitutione prædicta expreſſas incurrant, Inhibentes prout tenore præſentium inhibemus omnibus & ſingulis, etiam de latere noſtro Legatis, ne ſub indignationis noſtrę, & quibuſcunque Vicelegatis, Gubernatoribus, Rectoribus, Præſidentibus, ac aliis miniſtris, & ſedis apoſtolicæ, ſeu ciuitatum, & terrarum pręfatarum officialibus, ne ſub ſuſpenſionis a diuinis, ac excommunicationis latę ſententiæ, aliiſque arbitrio noſtro pœnis cuiquãm tale genus armorum ſub quouis colore deferendi licentiam, & facultatem ad quodcumque etiam breuiſſimum tempus concedere audeant, vel præſumant. Decernentes nihilominus licentias, ac facultates ſic concedendas, nullas penitus & inualidas exiſtere, ac illis non obſtãtibus eos qui ſub illarum clypeo dictum genus armorum detulerint, pœnam præfatam omnino incurſuros, illoſq; irremiſſibiliter puniendos fore, & contra omnes, & ſingulos huic noſtræ conſtitutioni contrauenientes ad fiſci noſtri inſtãtiam, & etiam ex officio procedi, & inquiri poſſe, ac ad pœnarum præfatarum executionem deueniri omnino debere. Vt autem præmiſſa ad omnium notitiam deducantur, nec aliquis prætextu ignorantiæ excuſari poſſit, volumus quod præſentes noſtræ per aliquos noſtros Cu. noſtræ Curſores ad Baſilicæ Principis apoſtolorum de Vrbe, & Eccleſiæ La-

teranen. necnon Cancellariæ apoſtolicæ valuas, ac in acie Campi Floræ affigantur, & publicentur, quodque earum tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, certa & indubitata fides adhibeatur, prout ipſis literis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ, Et tranſumpta huiuſmodi Legati, Vicelegati, Rectores, vel Præſidentes, aut Gubernatores, ſeu alii ſuperiores prouinciarum, ciuitatum, terrarum, oppidorum, locorum prædictorum per publicum præcone publicari, & valuis cathedralis ſeu matricis eccleſiæ, loci, ac palatii eorum reſidentiæ affigi faciant, publicationeque, & affixionem præfatas lapſis viginti diebus perinde omnes arctare, ac ſi perſonaliter intimatæ forent Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, priuilegiis quoque, & indultis quibuſcunque perſonis forſan concesſis confirmatis & innouatis, aſſertis conſuetudinibus, quas ſi quæ forẽt per præſentes improbamus, nullaſque, & inualidas eſſe declaramus, & quæ omnia illorum tenores pro ſufficienter expresſis reuocamus, & annullamus, nullaque & irrita eſſe decernimus, cæteriſq; cõtrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominũ liceat hãc paginã noſtræ ſanctionis, inhibitionis, decreti, volũtatis, improbation. declaration. reuocation. & annullation. infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attẽtare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli apoſtolorũ eius ſe nouerit incurſurũ.

Placet Motu proprio M.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum pridie Idus Februarii anno ſeptimo.

ANNO a natiuitate domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecũdo, indictione decima quinta, die vero decimatertia menſis Februarii, Pontificatus ſanctisſimi Domini Noſtri Domini Pii Papæ Quinti anno ſeptimo, retroſcriptæ literę apoſtolicę affixæ, & publicatę fuerũt Romæ in locis retroſcriptis, per me Petrũ Paulũ de Matthæis præfati S. D. N. Papæ Curſorem.

Philibertus Magiſter Curſ.

SANCTISS. D. N. D. Pij Papæ V. Præceptum quod Chriſtiani apud Turcas ſerui reperti, libere cum bonis ſuis abire permittantur.

PIVS PAPA V.

MOTV proprio &c. Licet omnibus notisſimum ſit, bellum hoc, quod cum impio Turcarum tyranno geritur, non ea tantum de cauſa geri, vt imminens ab illius viribus nobis periculum dimoueamus, ſed ut etiam plurima Chriſtianorum millia, quæ ſub dira illius tyrannide ſeruilem, ac miſerabilem vitam ducunt, in libertatẽ, ac ad Chriſti nomen libere profitendum, ac excolendum vindicemus, non defuerunt tamen qui Chriſtianæ fraternitatis obliti, loca Turcarum hoſtium noſtrorum inuadentes, Chriſtianos ibidem repertos in ſeruitutem redegerunt, bonis ac fortunis ſpoliarunt, triremibus alligarunt, ac taleam impoſuerunt, quo fit vt Chriſti ſanguine redẽpti, qui cumulatis uotis Chriſtianorum aduentum, & victoriam exoptauerunt, ea a victoribus fratribus ſuis patiãtur, quibus paulo peiora a Turcis expectare potuiſſent. Nos igitur eius locum, licet immerito, tenentes in terris, qui de cœlo ad liberandum nos venit, vt de manu inimicorum noſtrorum liberati deinceps ſine timore ſeruiamus illi, verentes ne ſi iniunctæ nobis ab eo erga filios noſtros caritatis, & dilectionis immemores ſimus, ipſius omnipotentis Dei contra nos, claſſemque noſtram iram prouocemus, malis huiuſmodi obuiare cupientes tenore præſentium decernimus, & mãdamus, vt nullus deinceps ſiue ſacri fœderis miles, ſiue alius Chriſtianos capiat, aut præter eorum voluntatem, etiam data mercede remigare cogat, taleam imponat, aut eius bona diripiat, quinimmo fraterne, & amicabiliter ut Chriſtianam pietatem decet, tractet, ac libere cum liberis ſuis, coniugibus, bonis abire permittat. Illos autem omnes, & ſingulos, qui huic conſtitutioni cõtraire præſumpſerint, declaramus ipſo facto in pœnam excommunicationis latæ ſententiæ incidiſſe, a qua non posſint niſi a nobis aut a ſucceſſoribus noſtris, præterquam in mortis articulo, abſolui: & vlterius volumus eos a ſuperioribus ſuis ad quos ſpectabit, ſeuere, & grauiter, iuxta contrauẽtionis qualitatẽ puniri. Mandãtes omnibus, & ſingulis tã ipſius claſsis, quam locorũ ipſorũ ſuperioribus quibus ſpectat, & in futurum ſpectabit, ut pro quanto ſtudent diuinam gratiã, noſtramq; beneuolentiã promereri, hoc noſtrum, immo uero potius dominicũ præceptũ, & mãdatum in locis ſuę iurisdictionis, ſiue iis ad quæ Chriſtiani Principũ fœderatorum præfectos tam generales, quã particulares appellere cõtigerit, ea lingua, cuius eius loci habitatores intelligentes fuerint, & in ipſa etiã claſſe, publice æditæ, affigi, & ſub pœnis ſibi bene uiſis faciãt ab oĩbus inuiolabiliter obſeruari, vt a Deo Opt. Max. præmia æterna, & a nobis de re diligẽter geſta laudẽ reportare mereãtur. Volumus autẽ, vt præſẽtis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidẽ faciat, in iudicio, & extra, quacunq; regula, ſeu conſtitutione apoſtolica cõtraria nõ obſtãte: quodq; illius exẽpla etiã impreſſa ædantur, eaque Notarii publici manu, & cuiuſcunque curiæ eccleſiaſticæ, aut prælati ſigillo obſignata eandẽ prorſus fidẽ vbiq; faciãt, quã ipſe pręſens Motus proprius faceret, ſi eſſet exhibitus, vel oſtẽſus. Cõtrariis nõ obſtãtibus quibuſcũq;.

Placet Motu Proprio. M.

SANCTISS. D. N. D. Pij Papæ V. Conceſſio gratiarum, tam ſpiritualium, quam temporalium alias per Romañ. Pont. proficiſcentibus ad ſubſidium Terræ Sanctæ conceſſarum pro iis qui vel perſonis vel facultatibus adiuuerint hoc præſens bellũ contra Turcas.

PIVS PAPA V.

VNiuerſis, & ſingulis Chriſtifidelibus præſentes literas inſpecturis, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Cum nos pro paſtoralis officii diuinitus nobis iniuncti cura, ac ſollicitudine diuino auxilio adiuti pro vniuerſæ Chriſtianæ Reipublicæ bono, ac tutela, cum cariſſimo in Chriſto filio noſtro Philippo Hiſpaniarũ Rege Catholico, ac dilectis filiis nobili viro Duce, & Senatu Venetorũ aduerſus perfidiſſimum, importuniſſimumque Turcarum Tyrannum efferata rabie cuncta Chriſtianæ ditionis regna, prouincias, & alia loca incendiis, ferro, cædibus expugnantem, atque vaſtantem, non minus ſalutare quàm neceſſarium fœdus inierimus, iamque admirabili Dei clementia, & beneficio naualem glorioſiſſimamque victoriam feliciſſime conſecuti fuerimus, modoque à nobis Principibus fœderatis copiæ tam maritimæ, quàm terreſtres, vt cœptam contra teterrimum hoſtem expeditionem monſtrante Deo perſequamur, ſummis viribus, ſummo ſtudio, ſumma diligentia comparentur, atque inſtruantur: Attamen conſiderantes immanem Turcarum potentiam, infinitamque multitudinem, qua potiſſimum res Chriſtianorum omni tempore miſerabiliter perculiſſe, atque afflixiſſe non ignoramus, magnopere idoneum, & opportunum eſſe cenſemus, ſi Chriſtiani maiori quo fieri poterit militum numero, bellicoque apparatu contra hoſtilem ferociam inſurgere conabuntur, ſic enim facilius ſperandum eſt felicia noſtra cæpta adiuuante Domino fore in dies feliciora, atque optatum exitum graui cum hoſtium formidine, ac pernicie habitura. Itaque decreuimus omnes, & ſingulos fideles ad piiſſimum, iuſtiſſimumque bellum, vbi de Ieſu Chriſti Domini, & Saluatoris noſtri cauſa, & gloria, Chriſtianique nominis ſalute (ſicut omnes aperte vident) in primis agitur, monere, requirere, & enixe hortari, prout monemus, requirimus, & hortamur per præſentes, vt vnuſquiſque ſanctiſſimum hoc bellum vel perſonis, vel facultatibus adiuuare velit. Negabit enim ſeruus Domino opes temporales largiter exhibere, cum Dominus ſeruum, viuere faciat, & habere, ipſique demum diuitias largiatur æternas? & ſi Deus ſubiit mortem pro homine, dubitabit homo mortem ſubire pro Deo? Quod vt eo libentius, & alacrius cuncti facere ſtudeant, quo ex hoc ſpiritualibus muneribus, & tẽporalibus quoq; gratiis à nobis ſe refectos, pariter & munitos eſſe cognouerint, De omnipotẽtis Dei miſericordia, ac beatorũ apoſtolorũ Petri, & Pauli auctoritate cõfiſi, ex illa, quã nobis Deus licet indignis ligãdi, & ſoluẽdi cõtulit, poteſtate, omnibus, qui ad ſubueniendũ huic ſacro bello in perſonis propriis, & expẽſis ſe ſe cõtulerint; Necnõ eis, qui nõ in perſonis propriis illuc ceſſerint, ſed ſuis tantũ expẽſis iuxta facultatẽ, & qualitatẽ ſuã viros idoneos deſtinauerint, donec milites noſtri ibi fuerint, cõmoraturos, Et illis ſimiliter, qui licet alienis expẽſis propriis tamẽ perſonis belli laborẽ, & pericula ſuſtinuerint, Ac demũ eis, qui de bonis ſibi à Deo collatis congruã ad id portionẽ benigne erogauerint, pleniſſimã, & ampliſſimã omniũ peccatorũ ſuorũ, de quibus corde cõtriti, & ore cõfeſſi fuerint, & eandẽmet, quã Romani Põtifices prædeceſſores noſtri Cruceſignatis proficiſcẽtibus ad ſubſidiũ Terræ Sãctæ cõcedere ſoliti fuerũt, veniã, remiſſionẽ, & abſolutionẽ tenore præſentiũ indulgemus, & elargimur. Bona inſuper proficiſcentiũ ad bellũ hmõi, ex quo profecti fuerint, ſub beati Petri, & noſtra protectione ſuſcipimus, nec nõ vt talia ſub Archiepiſcoporũ, & omniũ Prælatorũ Eccleſiæ Dei tutela conſiſtant, & nullã de iis, quæ dũ fuerint in dicto bello quiete poſſidẽt, ſuſtineãt quæſtionẽ: ſed integra maneãt, & quieta: quinimmo in quibuſuis eorũ cauſis, & litibus a iudicib⁹, corã quibus vertũtur, omnino ſuperſederi debere, donec de eorũ obitu, vel reditu certiſſime cognoſcaẽ, ſtatuimus, & mãdamus. Ad vſuras quoq;, ſi iuramẽto teneãtur alicui, nõ cogantur, verũ abſoluti maneant, & quieti. Quod ſi quiſquã contra attẽtare p̃ſumpſerit, per cenſurã eccleſiaſticã appellatiõe poſtpoſita cõpeſcatur. Si quis autẽ creditorẽ cõtra tenorẽ præſentiũ ipſos ad ſolutionẽ coegerit vſurarum, eũ ad illarũ reſtitutionẽ appellatione etiã remota ſimili cenſura cõpelli volumus. Iudæos vero ad remittẽdas ipſis ut p̃fertur vſuras etiã per Principes, & ſecularem cõpelli præcipimus poteſtatẽ, & donec eis remiſerint, tã in mercimoniis, q̃ aliis rebus, & cõmerciis ſub excõmunicationis ſententia per ordinarios promulgãda vniuerſis Chriſtifidelibus iubem⁹ cõmunionẽ omnimodã ipſis hebreis denegari, Mãdãtes quibuſcũq; locorũ ordinariis in virtute ſãctæ obediẽtiæ, vt ſtatim p̃ſẽtes literas vel earũ trãſumpta p ſuas quiſq; diœceſes publicari, & etiã p p̃dicatores ad populi notitiã abſq; vllo quæſtu deuenire quã primũ curẽt, & faciãt. Nõ obſtan. præmiſſis, ac cõſtitutioñ. & ordinatioñ. apoſtolicis, cæteriſq; cõtrariis quibuſcũq;. Volumus autẽ quo præſentiũ tranſumptis etiã impreſſis manu Notarii publici ſuſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica cõſtitutæ munitis eadẽ prorſus fides adhibeaẽ, quæ adhiberetur originalibus literis, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Dat. Romæ apud ſanctum Petrũ, ſub annulo Piſcatoris die xii. Martii, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, Pontificatus Noſtri Anno Septimo.

Cæ. Glorierius.

SANCTISS. D.N.D. Pii Papæ V. Conſtitutio contra ſcribentes, exemplantes, & dictantes monita vulgo dicta gli auiſi, & ritorni.

PIVS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

ROmani Pontificis prouidentia circumſpecta, ad ea ſolicitudinis ſuæ partes potisſimum conuertit, per quæ inter ſingulos gregis eiuſdem fideles, præſertim vero nobis, & Romanæ Eccleſiæ ſubditos pax, & concordia confouentur, ſeditiones euitantur, ſcandalis obuiatur, & animarum ſalus procuratur. Cum itaq; iracundia ſit perturbatio immanis, affectione dura, violenta potentia, cædium cauſa, calamitatis ſocia, iacturam concilians & dedecus, pecuniarum pernicies, atque perditionis origo, eaque potisſimum ex iniuriis verbo, vel ſcriptis, vel facto illatis naſcatur: Nos qui non ſine maxima mentis noſtræ perturbatione ſæpenumero accepimus, quod licet tam per ſacras leges quam Canonicas ſanctiones, ſub certis etiam grauisſimis pœnis prohibitũ fuerit, ne quis famoſum libellum componere audeat, & repertum ſiue domi, ſiue in publico, vel in quocunque loco, aut corrumpere, vel igne conſumere teneatur prius quam alter inueniat, & nulli fateatur inuentum, & qui ſecus fecerit quaſi author huiuſmodi delicti eiſdem pœnis ſubiaceat: Nihilominus conſiderantes quod in dies, creſcente malitia, quamplures iniquitatis filii, perditionis alumni, & pœnas prædictas paruipeden. eaſque variis fraudibus euitare ſatagentes, auſu temerario non erubeſcunt variis modis nonnullos Principes, Prælatos, Nobiles, publicas, & priuatas perſonas variis iniuriis, & conuitiis afficere, eorumque famæ, & honori detrahere, ſub quodam ficto colore quarundam literarum incerto authore ſcriptarum, nedum ab Vrbe noſtra, ſed etiam ex diuerſis prouinciis in quibus nedum ea quæ in vna quaque regione ſucceſſerint narrantur, ſed ea etiam quæ in futurum quodam eorum temerario iudicio fore opinantur, adeo vt plerunque odia, inimicitiæ, ſeditiones, rixæ, & homicidia permulta oriantur, in diuinæ maieſtatis offenſam, animarum periculum, & pernicioſum quoque exemplum, & ſcandalum plurimorum: Volentes præmisſis quantum poſſumus obuiare, Conſiderantes attẽtius quod plures pœnarum grauitas quam Dei timor arcere ſolet a voluntate delinquendi, & propterea tanto periculo occurrere volentes, ac tam nefarios præſumptores, & facinoroſos homines atrocibus pœnis compeſcere, vt metus pœnæ meta huiuſmodi præſumptionis exiſtãt: huius perpetuæ, & irrefragabilis conſtitutionis edicto pœnas omnes tam temporales, quam eccleſiaſticas in talia præſumentes per ſacras leges, & canonicas ſanctiones latas, & promulgatas auctoritate apoſtolica approbantes, & innouantes, ac ad omnes, & ſingulos prædictos, qui forſan ſub illis comprehenſi non eſſent, extendentes & ampliantes, ſtatuimus, & ordinamus, quod deinceps perpetuis futuris temporibus, Nemo cuiuſuis qualitatis, dignitatis etiam eccleſiaſticæ, ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ fuerit, audeat, nec præſumat libellos famoſos, nec litteras monitorum vulgo appellatas lettere di auiſi, continentes conuicia, iniurias, vel famę & honoris alicuius læſionem, nec aliquam ſcripturam in qua de futuris ſucceſſibus diſſeratur, vel ea quæ coram nobis, vel aliis ad vniuerſalis eccleſiæ ſtatus regimen deputatis ſecreto tractantur, reuelentur, componere, dictare, ſcribere, exemplari, retinere, nec ad aliquem tranſmittere, etiam ſi aliunde ab aliis prouinciis, ciuitatibus, terris, & locis, ad eorum manus peruenerint, ſed ſtatim quod aliqui ſimiles libelli, literæ, ſiue ſcripturæ, alicui delatæ fuerint, ſtatim quod illos ſeu illas habuerit, antequam vim earum manifeſtauerit, corrumpere, ſeu igni tradere, vel dilecto filio noſtro Cardinali Ruſticutio conſignare teneatur, ſub pœnis prædictis quas hic pro expresſis haberi uolumus ac aliis etiam grauioribus, etiam vltimi ſupplitii, & confiſcationis bonorum, ſecundum qualitatem facti, & perſonarum arbitrio noſtro irremisſibiliter infligendis, quibus pœnis etiam eos ligari volumus, qui in huiuſmodi libellis literis ſeu ſcripturis, de aliquo oblocuti fuerint, alicuiuſque famæ, & honori, vera etiã exprimẽdo, detraxerint, ac ea quæ corã nobis, vel aliis vt ſupra ſecreto tractantur, reuelauerint: ex hoc equidem animus deprehenditur prauus iniuriandi, & nocendi, atque ideo eos eadem pœna teneri conuenit. Necnon præſentes, & deſuper conficiendas forſan literas perpetuis futuris tẽporibus durare, ac oẽs, & ſingulos, a data præſentiũ irremisſibiliter ligari volumus, illaſq; nullo vnquã tẽpore de ſubreptionis vel obreptiõis vitio, aut intentiõis noſtrę, vel quopiã alio defectu notari, aut ſub quibuſuis reuocationibus, & derogationibus comprehendi nullatenus poſſe, ſicque per quoſcunque iudices &c. etiam cauſarum palatii apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata &c. iudicari debere: irritum quoque &c. decernimus. Non obſtantibus præmisſis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac quibuſuis etiam almæ Vrbis, & illarum ciuitatum, oppidorum, terrarum & locorum etiam iuramento &c. roboratis, ac prouincialibus, municipalibus, ac particularibus ſtatutis, ac legibus etiam imperialibus, & in corpore iuris ſcriptis, priuilegiis quoque &c. etiam Motu ſimili &c. etiam conſiſtorialiter &c. quibus omnibus illorum tenores &c. hac vice latisſime derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Vt autem præſentium tenor omnibus innoteſcat, nulluſque earum ignorantiam allegare queat, eas in valuis Principis apoſtolorum, ac

Sancti

Sancti Ioannis Lateranenſis,& in acie Campi Floræ de Vrbe publicari mandamus, ipſaſque ſic publicatas omnes,& ſingulos quos illæ cõcernunt ita afficere volumus,ac ſi eſſent omnibus perſonaliter intimatæ. Decernentes quoque præſentium earundem ſolam ſignaturam ſufficere, & vbique fidem facere in iudicio & extra, regula quacunque contraria non obſtante, Ac illarum tranſumptis manu alicuius notarii publici ſubſcriptis,& ſigillo almæ Vrbis Gubernatoris,aut alterius alii iudicis ſigillatis eandem prorſus fidem adhiberi,quæ ipſis originalibus literis adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Placet Motu Proprio. M.

Datum Romæ Apud Sanctum Petrum Sextodecimo Kal. Aprilis Anno Septimo.

ANNO a natiuitate domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo,indictione decima quinta, die vero decimanona menſis Martii,Pontificatus Sanctiſs. in Chriſto patris Pii diuina prouidentia Papæ V. anno ſeptimo,retroſcriptæ literæ apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad ualuas Baſilicarum Principis apoſtolorũ ,ac Sancti Ioannis Lateranenſis,& in acie Campi Floræ de Vrbe,per me Antonium Clerici Sanctiſs. D. N. Papæ Curſorem.

Michaelangelus Piraurus Magiſter Curſorum.

BREVE S. D. N. Pij Papæ V. facultatis conceſſæ Congregationibus Regularium,vt pro ſolutione ſubſidii ab eis per S. B. nuper petiti,ſuorum Monaſteriorum bonis cenſus imponere, & illos, ac etiam de bonis ipſis vẽdere poſſint, & ad contribuendũ cum aliis laicis,vel clericis pro ſolutione ſimilis ſubſidii illis impoſiti, non teneantur.

PIVS PAPA V.

AD futuram rei memoriam. Cum nuper,poſtquam nos auditis tumultibus in Regno Franciæ per nonnullos iniquitatis pariter, & impietatis filios dicti Regni Proceres,& alios hæreticos excitatis, & potiſſimum conſpiratione etiam in chariſſimi in Chriſto filii noſtri Caroli Francorũ Regis Chriſtianiſſimi eiuſque familiæ exitium facta,ſimul & numeroſa claſſe,quam immaniſſimus Turcarum Tyrannus contra Chriſtiani nominis Principes, eorumq; regna, & dominia in uer proximum moliri dicitur,vt eidem Regi in tanto diſcrimine, qđ illi imminere liquido conſtat,ſubſidium aliquod mittere,& aduerſus dictam claſſem loca maritima ſtatus noſtri Eccleſiaſtici opportunis præſidiis firmare poſſemus, pecunias in eos ſumptus neceſſarias diligenter conquiri mandaueramus,dilecti filii Præſidentes, Viſitatores, Abbates, & Prælati Congregationum Caſſinenſis,Carthuſienſis,Lateranen,Montis olineti,Camaldulen. Sancti Saluatoris,Vallis Vmbroſæ,Sancti Georgii in Alga,Cœleſtinorum,Ciſtercien. in Longobardia s. Hieronymi Cruciferorum,& Silueſtrinorum intra Italiam conſiſtentium, vt vberè ſuæ dictarumq; cõgregationum erga Romanam Eccleſiam,& Apoſtolicam Sedem, ac nos deuotionis affectum vſq; magis nobis clarum facerent,in partem ſumptuum huiuſmodi nobis ſeu Cameræ noſtræ Apoſtolicæ,aut cui vel quibus nos ſeu ipſa Camera mandauerimus,ſummam triginta millium ſcutorum auri in auro donationis,& largitionis nomine ſe ſoluturos ultro obtulerint: Nos eam animorum præfatarum congregationum in nos promptitudinem grata accipientes mente,volenteſq; eis,qui,ſicut accepimus,ſic nobis oblatam pecuniam nunc in promptu, aut modũ illam cogendi infraſcripto minus damnoſum,aut minus difficilem non habent quo illam citius iuxta rei exigentiam cogere poſſint,opportune prouidere,Motu proprio,& ex certa noſtra ſciẽtia,ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine eiſdem Præſidentibus, Viſitatoribus, Abbatibus, & Prælatis Cõgregationum præfatarum, & cuiuslibet earum tenore præſentium,vt in & ſuper quibuſuis bonis immobilibus monaſteriorum, Prioratuum,& locorum cõgregationum earumdem pro ſolutione dictorum triginta millium ſcutorum quoſuis annuos cenſus, quorum tamen pretia dictam triginta millium ſcutorum ſummam inſimul non excedant, prout melius inuenire poterunt,in perpetuum imponere, & ſic impoſitos quibuſuis perſonis etiam ſæcularibus communitatibuſq;,& collegiis,uel aliis communibus locis vendere, & venditionis titulo conſtituere,& aſſignare,ipſiſq; perſonis dictos cenſus ementibus, vt cenſus ipſos in ſortem minime computãdos ab eiſdem congregationibus in ſingulos annos percipere,& exigere,in ſuosque, vel alios ſibi beneuiſos vſus,& vtilitatem conuertere,ac ex omnibus congregationibus præfatis Caſſinen. Carthuſieñ. Lateraneñ. & Montisolineti,earumque & cuiuslibet earum Præſidentibus, Viſitatoribus,Abbatibus,& Prælatis, quippe quibus ex præfatis triginta millibus ſcutis ſummas cæteris maiores ſoluendi onus imcumbit,vt pro portionum ipſas quatuor congregationes, & vnã quãque ex eis de dicta triginta millium ſcutorum ſumma tangentium ſolutione, ſeu pro cenſuum, vt præfertur, uenditorum redemptione quæuis ſtabilia monaſteriorum, Prioratuum, & aliorum earundem congregationum locorum bona(quorũ tamen ſingula pretia ſingulas portiones vnãquamq; ex eiſdem congregationibus,vt præfertur, tangentes non excedant) ſimiliter quibuſuis etiam

etiam ſecularibus perſonis,& locis pariter in perpetuum vendere,& alienare, indeque reſpectiuè prouenientia pretia,& pecuniarum ſummas exigere,& recipere, ac de exactis, & receptis in forma de iure valida quietare,emptoribus autem ipſis,vt dicta ſtabilia bona emere,& acquirere liberè,licite,& impunè,& abſque aliquo conſcientiæ onere,ſeu ſcrupulo reſpectiuè poſſint,& valeant gratioſè concedimus, & indulgemus. Præterea iniquum rati eaſdem congregationes pro vna eademque re dupliciter grauari, & propterea volentes earum indemnitati opportune prouidere, Motu ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus cõgregationes ipſas,& quamlibet earũ, ſingulaque ipſarum monaſteria,& loca ab alterius tanti,quantum ſubſidii nomine quotannis eidem Cameræ ſoluere conſueuerunt,per nos nuper eis per noſtras in forma breuis literas die tertia mẽſis Nouembris proximè elapſi expeditas impoſiti, & quorumuis aliorum ſubſidiorum, ſeu onerum ex hac præfatorum ſumptuum cauſa per nos forſan impoſitorum, ſeu imponendorum præſtatione, ſeu ſolutione ita quòd de illa, aut ex eis aliqua ſoluendum,ſeu in illa cum laicis etiã Communitatibus,ſeu vniuerſitatibus,aut clericis regularibus,ſeu ſecularibus concurrẽdum,ſeu contribuendum inuiti cogi,aut eo prætextu moleſtari nullatenus poſſint,prorſus eximimus,& liberamus,ac liberos,& exemptos facimus,eſſe volumus,& declaramus, præſentesque noſtras de obreptionis,vel ſubreptionis uitio,ſeu intentionis noſtræ, vel alio quouis defectu notari, argui, vel impugnari,aut reuocari,reſtringi,reduci, vel limitari nullatenus poſſe,& ſi ſecus fiat,quoties id fiet,toties illas in priſtinum ſtatum reſtitutas,& plenariè reintegratas, validaſque & efficaces etiam perinde ac ſi cõſiſtorialiter,& de uenerabilium fratrum noſtrorum dictę Ro. Eccl. Card. conſilio,& aſſenſu emanaſſent,fore, & eſſe,ac cenſeri, vimq; validi contractus inter nos, & congregationes præfatas, & quamlibet ex eis initi habere debere,ac ad præmiſſa omnia, & ſingula plene probañ. eaſdemq; præſentes omninò ſufficere,nec ad id alterius probationis adminiculũ requiri,ſicq; in præmiſſis omnibus,& ſingulis per quoſcunq; Iudices,& Cõmiſſarios,etiã eiuſdẽ Ro. Eccl. Card. & Palatij noſtri cauſarum Auditores, necnon Clericos præfatæ Cameræ præſidentes in quauis cauſa,& inſtantia,ſublata eis,& eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate,& auctoritate iudicari,& diffiniri debere,ac irritum,& inane ſi ſecus ſuper his a quoquã quauis auctoritate,ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus, mandantes propterea dilectis filiis Camerario,ac Theſaurario generali noſtris,necnon dictis Clericis, Præſidentibus, præſentibus,& futuris,cæteriſque ad quos ſpectat, & in futurum ſpectabit, vt eaſdem præſentes in præfata Camera admittant,& in illius libris deſcribi,& regiſtrari faciant,ac inuiolabiliter obſeruent,& obſeruari mandent,deſuperq; patentes literas,mandata, & alias ſcripturas opportunas expediant, & expediri curent. Non obſtañ. fe.re. Simachi,& Pauli ij.ac Pauli iiij. & aliorũ prædeceſſorum noſtrorum de rebus eccleſiæ non alienandis,& quibuſuis aliis apoſtolicis,ac in generalibus,necnon prouincialibus,& ſynodalibus Conciliis editis generalibus,vel ſpecialibus cõſtitutionibus,& ordinationibus,necnon congregationum prædictarum,& illarum ordinum etiã iuramento,confirmatione apoſtolica,vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis,& conſuetudinibus,priuilegiis quoque, & indultis,ac literis apoſtolicis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis,ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis,irritantibuſq; & aliis decretis eiſdem congregationibus,uel alicui ex eis, earumq; Monaſteriis,Prioratibus,membris,locis,& perſonis quomodolibet cõceſsis, quodq; clauſulis cautelis,& decretis huiuſmodi nullatenus,aut non niſi ſub certis inibi expreſsis modo,& forma derogari poſſet, necnon prædeſignatis in forma Breuis literis a nobis ſuper præfata eiſdem Congregationibus facta impoſitione emanatis: Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica, & expreſſa mentio habenda foret,eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice duntaxat harum ſerie ſpecialiter,& expreſſe derogamus. Dictas verò prædeſignatas in forma breuis literas quo ad prædictas congregationes expreſſe reuocamus caſſamus, & annullamus,ac pro infectis,caſsis, & nullis haberi volumus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quòd præſentium tranſumptis manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis,eadem prorſus fides in iudicio,& extra adhibeatur, quæ eiſdem originalibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ, Datum Romæ apud ſanctum Petrũ ſub Annulo Piſcatoris die prima Decẽbris. M. D. LXVII. Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

Cæ. Glorierius.

BREVE

BREVE S. D. N. Pii Papę V. per monentur omnes, & ſinguli Milites, & Religioſi Ordinis S. Ioannis Hieroſolymitani cuiuſcunq; ſtatus &c. exiſtant, ad ſe perſonaliter cum armis, & comitiua decentibus, infra tres menſes a die publicationis computandos ad defenſionem Inſulæ Melitæ conferendum, Necnon bonorum dicti ordinis detentores, aut fructus, vel penſiones ex illis percipientes ad eandem defenſionem pto rata contribuendum, & qui debitores communis ærarii exiſtunt, infra dictum tempus integre ſatisfaciendum, ſub excõmunicationis, priuationis beneficiorum, amisſionis habitus, & priuilegiorum, extinctioniſque fructuum, & penſionum, ac inhabilitatis ad alia quæuis beneficia pœnis eo ipſo incurrendis.

PIVS PAPA V.

Dilecti filii ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

CVM & multis multorum hominum fide dignorum literis, & crebris nuntiis ad nos quotidie afferatur immaniſsimum Turcarum Tyrannum validiorem, quam vnquam antea ab vllo Chriſtiani nominis hoſte factum eſt, claſſem comparare, qua ille ſtato tempore genuinam feritatem ſuam in perniciẽ Reipublicæ Chriſtianæ exerceat, veſtræq; potisſimum Inſulæ, vnde abhinc fere triennio claſsis alia Turcica maxima cum ignominia, grauisſimaq; iactura Dei omnipotentis in primis auxilio, veſtraq; virtute tepulſa fuit, ferocisſime minitari nonnulli afferant: Idcirco cupientes ſecuritati veſtræ, Inſulęq; veſtrę, quæ omnium prima tãquam Chriſtianorum propugnaculum illius conatibus obiicitur, omnibus, quibus poſſumus, rationibus conſulere, Cum audiamus complures ex fratribus Hoſpitalis veſtri, qui illius præſidio adeſſe tenentur, non ſolum prætextu impedimentorum per eos confictorum, aut indultorum apoſtolicorum eis deſuper cõceſſorum per curias Principum vagari, ſeu in Prioratibus, Baiulatibus, Caſtellania Empoſtæ, Præceptoriis, & aliis dicti Hoſpitalis beneficiis, ſeu propriis domibus torpentes, & defenſionem Inſulæ non curantes reſidere, verum etiam ſolutionem iurium per eos communi eiuſdem Hoſpitalis ærario debitorum in infinitum protrahere, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnes, & ſingulos Priores, Baiuliuos, Caſtellanum Empoſtæ, Præceptores, & fratres dicti Hoſpitalis, & quoſcunque alios beneficia per fratres ipſius Hoſpitalis teneri ſolita in titulum, vel temporalem, aut perpetuam commendam obtinentes, ac fructus, redditus, & prouentus Prioratuum, Baiuliuatuum, Caſtellaniæ, Præceptoriarum, & aliorum beneficiorum huiuſmodi loco penſionis annuæ, aut penſiones annuas ſuper illis ſibi reſeruatas, & aſsignatas, percipientes cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ exiſtant, qui a dicta Inſula de præſenti abſunt, etiam ſi in Romana, vel quibuſuis curiis aliis degãt, & noſtris, ſeu Sanctæ Ro. Eccl. Cardinalium, aut Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, ſeu aliorum Principum, vel Pręlatorum obſequiis inſiſtant, apoſtolica auctoritate tenore præſentiũ monemus, & in Domino requirimus, quatenus infra tres menſes a die publicationis præſentiũ modo, & forma infraſcriptis faciendæ computandos, quorum trium menſium vnum pro primo, aliũ pro ſecundo, & reliquum pro tertio, & peremptorio termino, ac monitione canonica eis, & eorũ cuilibet harum ſerie aſsignamus, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & priuationis omniũ & ſingulorum Prioratuum, Baiuliuatuum, Caſtellaniæ, Præceptoriarum, & aliorum beneficiorũ dicti Hoſpitalis per eos (vt præfertur) obtentorum, necnon amisſionis habitus per fratres prædicti Hoſpitalis geſtari ſoliti, & extinctionis reſeruationis fructuum, redditūum, prouentuum, ac penſionum huiuſmodi, necnon inhabilitatis ad quæuis beneficia eccleſiaſtica obtinenda pœnis, quas præſentibus literis non parentes incurrere volumus eo ipſo, debeant Priores videlicet Baiuliui, Caſtellanus, Præceptores, & fratres, ac beneficia ipſius Hoſpitalis (vt præfertur) obtinentes perſonæ ſe, niſi in ſeruitiis veſtris de mandato veſtro occupentur, ad dictam Inſulam cum armis offenſiuis, & defenſiuis, ac comitiua iuxta eorum facultates decenti perſonaliter contuliſſe, & inibi, aut alibi, prout per vos ordinatũ fuerit, defenſioni, & præſidio ipſius Inſulæ aſtitiſſe, alii vero fructus, redditus, & prouentus Prioratuum, Baiuliuatuum, Caſtellaniæ, Præceptoriarum, & aliorum beneficiorum huiuſmodi, aut ſuper illis penſiones annuas (vt præfertur) percipiẽtes ad huiuſmodi defenſionem pro rata fructuum, redditūm, & prouentuum, aut penſionum annuarũ eis, vt præmittitur, reſeruatorum, & aſsignatorum contribuiſſe: Et tam ipſi, qui dicti communis ærarii debitores exiſtunt, quam omnes alii etiam ſeculares clerici fructus, redditus, & prouentus Prioratuum, Baiulatuum, Caſtellaniæ, Pręceptoriarum, & aliorum beneficiorum huiuſmodi, ſeu ſuper eis penſiones annuas (vt præfertur) percipientes pro rata fructuum, & penſionum huiuſmodi de omnibus, & ſingulis arreragiis, paſſagiis, ſpoliis, reſponſionibus, vacantibus, mortuariis, & aliis quibuſcunque iuribus per eos dicto ærario quomodolibet debitis receptoribus per vos in partibus, in quibus beneficia debitorum huiuſmodi conſiſtunt deputatis, ſeu eorum uices gerentibus plene, & integre ſatisfeciſſe. Et nihilominus nobis, & moderno, ac pro tempore exiſtenti ueſtro in dicta Curia Romana procuratori generali, omnibuſque aliis, quibus uos uices ueſtras ſuper hoc ſpecialiter committetis, & illorum cuilibet contra quoſcunque ex Prioribus,

Baiuliuis,

Baiulinis, Caſtellauo, Præceptoribus, & fratribus aliiſque perſonis, & clericis ſecularibus, ſub prę
ſentibus comprehenſis, qui monitioni, & requiſitioni noſtris prędictis parere contempſerint, ſer
uatis quatuor terminis ad docendum eiſdem monitioni, & requiſitioni paruiſſe, per affixionem
citationum in loco veſtro Capitulari, aut in albergiis, ſeu aliis locis conſuetis, uel in eadem Ro-
mana curia, in ualuis Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi floræ ad declarationem incurſus
pœnarum huiuſmodi quoad omnia, & ſingula ſupradicta omiſſis reliquis omnibus ſolemnita-
tibus, & ſola facti ueritate inſpecta procedendi, & de Prioratibus, Baiulatibus, Caſtellania, præ-
ceptoriis, & aliis beneficiis prædictis per priuationem huiuſmodi tunc uacãtibus quibuſuis per
ſonis idoneis, prout uobis uidebitur libere prouidendi, ac ipſas perſonas in eorũdem Prioratuũ,
Baiuliuatuum, Caſtellaniæ, Præceptoriarum, & aliorum beneficiorum corporalẽ, realẽ, & actua-
lem poſſeſſionem inducendi, & priuatos ab illis realiter, & cum effectu amouendi, inuocato etiã
adhoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis, & dictis receptoribus, ſeu eorum uices gerẽtibus
interim uice, & nomine dicti communis ærarii eorundem Prioratuum, Baiuliuatuum, Caſtella-
niæ, præceptoriarum, & aliorum beneficiorum per priuationem huiuſmodi uacantium poſſeſ-
ſionem propria auctoritate abſque aliquo ſpolii uitio apprendendi, & penes ſe retinendi, atque
ex fructibus exinde prouenientibus dicto communi ærario plene, & integre ſatisfaciendi, & de
illis, ac dicta poſſeſſione pro ueſtro arbitrio diſponendi, & alia quæcunque in præmiſſis, & circa
ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi plenam, & liberam auctorita
te, & tenore prædictis concedimus facultatem, & poteſtatem. Decernentes ex nunc de Apoſto-
licæ poteſtatis plenitudine omnes, & ſingulos proceſſus per uos, uel procuratorem ueſtrum præ
fatum, aut alios a uobis, ut præmittitur, pro tempore deputatos, in eadem Romana curia, uel ex-
tra eam pro tempore factos ualidos, firmos, & efficaces fore, nec ullo unquam tempore de nulli
tatis, aut inualiditatis uitio, ſeu defectu ex quauis cauſa quãtumcũque neceſſaria, etiam ſi ad eius
ſuppletionem, aut ſatisfactionem plenitudo apoſtolicæ poteſtatis huiuſmodi requireretur, & ne
ceſſaria foret, in iudicio, uel extra impugnari poſſe, & ſic per quoſcunque Iudices, & Commiſ-
ſarios quauis etiam dicta auctoritate fungentes, etiam præfatos Cardinales, & Cauſarum Pala-
tii Apoſtolici Auditores in quauis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter
iudicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque
& inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, uel ignoranter contigerit at-
tentari. Et inſuper uniuerſis & ſingulis modernis, & pro tempore exiſtentibus Vaſſallis, Colo-
nis, partiariis, agricolis, & cenſuariis ſingulorum Prioratuum, Baiuliuatuum, Caſtellaniæ, præce
ptoriarum, & beneficiorum in quibus pœnam priuationis huiuſmodi locum ſibi quomodolibet
uendicare contigerit, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ (ut præfertur) a qua niſi ſa-
tisfactione præuia abſolutionem nequeant obtinere, mandamus, ut de fructibus, redditibus, pro
uentibus, cenſibus, & aliis iuribus Prioribus, Baiuliuis, Caſtellano, præceptoribus, fratribus, per
ſonis, & clericis præfatis tunc debitis, & ex tunc in poſterum debendis non niſi dictis recepto-
ribus, uel pro eis agentibus uſque ad integram creditorum communis ærarii huiuſmodi ſolutio
nem, & dictæ poſſeſſionis per eos ad mandatum ueſtrum faciendam dimiſſionem reſpondeant,
ſcituri quicquid ſecus egerint fore nullum, eoſq; quod aliter ſoluerint, amiſſuros eſſe. Poſtremo
quibuſuis iudicibus ſecularibus cõtra eos qui pœnam amiſſionis habitus huiuſmodi uigore prę
ſentium pro tempore incurrerint, ſi clericali charactere inſigniti non fuerint, tanquam omni exẽ-
ptionis priuilegio quod ipſis ratione dicti Hoſpitalis competebat prorſus exutos, & membra
ab eodem Hoſpitali perperpetuo abſciſſa in quibuſcunq; cauſis, & ſuper quibuſuis criminibus
exceſſibus, & delictis per eos tam eatenus commiſſis, quam ex tunc in poſterum committendis
realiter, & perſonaliter, ac criminaliter, perinde ac ſi ipſius Hoſpitalis fratres nunquam fuiſſent
procedendi plenam, & liberam auctoritate, & tenore præmiſſis concedimus facultatem, & pote
ſtatem. Non obſtantibus conſtitutionibus apoſtolicis, ac ipſorum Prioratuum, Baiuliuatuum, &
Caſtellaniæ etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, uel quauis firmitate alia roboratis ſtatu
tis, conſuetudinibus, ſtabilimentis, uſibus, & naturis, priuilegiis quoque indultis & literis apoſto
licis eiſdem Prioribus, Baiuliuis, Caſtellano, præceptoribus, & fratribus aliiſque prædictis etiam
noſtris, & dictorum Cardinalium, atque aliorum familiaribus continuis commenſalibus ſub qui
buſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque
efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis per quoſcunque Roma-
nos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem prædictam etiam ad Imperatoris, ſeu Re
gum, vel aliorum Principum inſtantiam, ſeu eorum intuitu, aut motu ſimili, ſeu alias quomodo-
libet conceſſis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, etiam ſi in eis caueatur expreſ-
ſe, quod ipſi ad tempus, vel forſan etiam perpetuo vigore quarumuis literarum etiam apoſtoli-
carum, aut veſtra ordinaria auctoritate ex quacunque quantumuis maxima, & vrgentiſſima cau
ſa ad eandem Inſulam accedere non teneãtur, nec ad id à quoquam quauis auctoritate cogi poſ
ſint, nulluſque propterea aliquas ſententias, cenſuras, aut pœnas incurrat. Quibus omnibus, etiã
ſi pro eorum ſufficienti derogatione de eis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica expreſ-
ſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes
mentio,

mentio,ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſeruãda eſſett,enores huiuſmodi,ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus ommiſſo,& forma in illis tradita obſeruata inſerti forent pręſentibus,pro ſufficienter expreſſis habentes,illis alias in ſuo robore permãſuris,hac vice duntaxat ſpecialiter,& expreſſe derogamus,contrariis quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter,vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum,quod interdici,ſuſpendi,vel excõmunicari non poſſint per literas apoſtolicas non facientes pleoam, & expreſſam,ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Cæterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca,in quibus de eis fides facienda erit,deferri, Volumus quod earum tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis,& ſigillo alicuius perſonæ io dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis ea prorſus fides in iudicio,& extra adhibeatur,quæ ipſis præſentibus adhiberetur,ſi realiter exhiberentur,& oſtenderentur. Et vt præmiſſa omnia ad notiam eorum, quorum intereſt,deducantur, nec aliqui eorum ignorantiam, aut excuſationem aliqnam prætendere valeant,etiam volumus, & dicta auctoritate apoſtolica ſtatuimus,& decernimus,quod literæ huiuſmodi,ſeu earum tranſumptum in acie Campi floræ,& Cancellariæ huiuſmodi,ac Baſilicæ Principis Apoſtolorum valuas,necnon in loco Capitulari ueſtri Prioratus Vrbis,& ſiogulis Prioratibus,Baiulatibus,Caſtellania,& Præeeptoriis prædictis more ſolito publieentur, earumque exemplum cum præſentibus auſcultatum inibi affixum dimittatur. Quodque publicatio, & dimiſſio exempli huiuſmodi omnes,& ſingulos,ſub eiſdem pręſentibus comprehenſos arctent,& afficiant in omnibus,& per omnia perinde,ac ſi eis perſonaliter intimatæ,& norificatæ, ſeu intimatum, & notificatum fuiſſet, cum non ſit veriſimile eis remanere incognitum,quod tam patenter omnibus erit publicatum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub Annulo Piſcatotis die xii. Decembris. 1567. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Cæ. Glorierius.

BREVE S. D. N. Pii diuina prouidentia Papæ V. Applicationis fructuum omnium beneficiorum reſeruatorum in Regno Neapolis pro tempore vacantiũ,a die vacationis vſque ad diem quo prouiſi poſſeſſionem cœperint de manu Nuntii.

PIVS PAPA V.

AD FVTVRAM rei memoriam. Cupientes maliriis nonnullorum,qui fructus Monaſteriorum,& aliorum beoeficiorum eccleſiaſticorum diſpoſitioni apoſtolicæ reſeruatorum vſurpare noo uereotur,occurrere,& Cameræ noſtrę apoſtolicæ indemnitati,quantum cum Deo poſſumus, conſulere, Motu proprio,& ex certa ſcientia,ac matura deliberatione noſtris,deque apoſtolicę poteſtatis plenitudine omnes & ſingulos fructus,redditus,& prouentus,ac iura, obuentiones, & emolumenta quæcunque quomodolibet, & qualitercunque nuncupata omnium & ſingulorum beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura, & ſine eura,ſecularium, & quorumuis ordinum regularium, & Monaſteriorum etiam Conſiſtorialium nobis, & Sedi Apoſtolicæ,tam per conſtitutiooes apoſtolicas, quam Cancellariæ apoſtolicæ regulas editas,& edendas,ſeu aliàs quomodolibet,& ex quauis cauſa generaliter,vel ſpecialiter reſeruatorum,ſeu affectorũ in regno Neapolis,& quibuſuis illius Prouinciis,Ciuitatibus,Terris,Oppidis, & locis conſiſtentium per obitum,& alias quouis modo, præterquam per ceſſum illa obtinentiũ pro tempore vacantium,a die ipſorum beneficiorum, & monaſteriorum vacationis pro rata tẽporis,vſque ad diem,quo prouiſi per nos de eiſdem beneficiis, & monaſteriis vigore literarum noſtrarum ſub plumbo illorum poſſeſſionẽ de manu dilecti filii Magiſtri Pauli Odeſcalchi Notarii,& in dicto Regno Nuntii,& collectoris noſtri, quem per alias noſtras litteras Commiſſarium ad capiendum poſſeſſionem beneficiorum,& monaſteriorum huiuſmodi deputauimus,habuerint,& acceperint,& aliter capta poſſeaſio nullius ſit roboris,vel momenti, ac prouiſis ipſis nullum ius per eam acquiri,neque eis vllatenus ſuffragari poſſit, eidem Cameræ apoſtolicæ auctoritate apoſtolica tenore præſentium applicamus, incorporamus, & appropriamus, illaque applicata,incorporata,& appropriata eſſe,& fore,& ad illam ſpectare, & pertinere, nullumque præter nos,& dictam Cameram,aut ipſum Paulum Nuntium,& Collectorem, aut ab ipſo deputatos ſubcollectores ea percipere,exigere,aut alias ſe in illis intromittere poſſe,aut debere, ſtatuimus,& ordinamus:& nihilominus ne aliquod impedimentum huic noſtræ ordinationi occurrat,quibuſuis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locotum otdinariis in uirtute ſanctæ obedientiæ,ac ſub ſuſpenſionis a diuinis, & interdicti ingreſſus eccleſiæ quoad Archiepiſcopos, & Epiſcopos,quoad vero alios inferiores etiam ſub excommunicationis,& aliis arbitrii noſtri,& quoad omnes, ſub priuationis facultatis conferendi beneficia in eorum menſibus pro tempore uacantia pœnis,diſtrictè præcipimus,& inhibemus,ne beneficia diſpoſitioni apoſtolicę reſeruata, ſeu affecta prædicta quouis prætextu,cauſa,aut quæſito colore cuiquam conferre,ſeu de illis prouidere quoquo modo audeant, vel præſumant:ſicque in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcunque quauis auctoritate fungentes iudices, commiſſarios, & perſonas, ſublata eis, & eorum

cuilibet quauis aliter iudicandi,& interpretandi facultate,& auctoritate,iudicari,& diffiniri debere,irritum quoque,& inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari,decernimus. Mandantes eidem Paulo Nuntio,& Collectori, vt noſtro,& dictæ Cameræ nomine fructus,redditus,pronentus,iura,obuentiones, & emolumenta huiuſmodi exigat,percipiat,& leuet, ſibiq; conſignari,& tradi ab omnibus, ad quorum manus peruenerint pro rata prædicta per cenſuras,& pœnas eccleſiaſticas,ac alia opportuna iuris, & facti remedia quacunque appellatione poſtpoſita faciat,& curet, inuocato etiam,ſi opus fuerit,auxilio brachii ſecularis.Super quibus omnibus,& ſingulis plenam,& liberam illi per præſentes concedimus facultatem,& poteſtatem.Non obſtantibus conſtitutionibus,& ordinationibus apoſtolicis,ac Monaſteriorum & illorum ordinum,ac beneficiorum prædictorum etiam iuramēto,cōfirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque,indultis,& literis apoſtolicis,illis, & quibuſuis aliis perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis ,aliiſque efficacioribus,efficaciſſimis,& inſolitis clauſulis,irritantibuſq; & aliiſq; decretis etiam motu,& ſcientia ſimilibus conceſſis,confirmatis,& innouatis(Quibus omnibus,etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis,eorumque totis tenoribus ſpecialis,ſpecifica,expreſſa,& indiuidua, ac de verbo ad verbum,non autem per clauſulas generales idem importantes mentio,ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis,& inſertis habentes,illis aliàs in ſuo robore permanſuris,hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter,& expreſſe derogamus,illaque aduerſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe,ſiue debere decernimus)cæteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem,quod præſentium manu Notarii publici ſubſcriptis tranſumptis,& ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutę, ſeu curiæ eccleſiaſticæ munitis,eadem prorſus fides in iudicio,& extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris die 8. Ianuarii. 1568. Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

Cæ. Glorierius.

MOTVS Proprius S. D. N. Pij Papæ V. Commiſſionis & facultatis conceſſæ R. P. Magiſtro Sacri Palatii certos libros prohibitos corrigendi,& lectoribus permittendi.

PIVS PAPA V.

MOTV Proprio &c. Licet alias poſtquam fe. rec. Paulus iiij. prædeceſſor noſter fidei Catholicæ zelator egregius, vt fidelium ſaluti conſuleret, vtque hæreticorū memoriam damnaret,librorum prohibitorum Indicem,nomina, & labores ipſorum hæreticorum cōtinentia folia prohibeñ. promulganerat, Et Sacroſancta Tridentina Synodus propter multorum inobedientiam,pro aliquali temperamento, quibuſdam Pręlatis inibi intereſſentibus mandauerat,ut nouum Indicem facerent, ipſique inter alia,regula prima ſuper libris de religione non tractañ. edita,voluerint, vt ii ipſorum & Theologorum iuſſu a Theologis reuiſi & approbati permittantur, ii vero qui Catholice conſcripti tam ab illis qui poſtea in hęreſim lapſi ſunt,quam ab illis qui poſt lapſum ad Eccleſiæ gremium rediere,approbati a facultate Theologica alicuius vniuerſitatis catholicæ, ab Inquiſitore ꝑmitti poſſint,& per octauam regulam ſtatuerint, vt libri quorum principale argumentum bonum eſt, in quibus tamen aliqua obiter inſerta ſint, quæ ad hæreſim aut ſuſpicionem hæreſis ſpectant,expurgati,Inquiſitoris generalis auctoritate concedi poſſint,idemque ſit iudicium de prologis, ſummariis,annotatioñ. quæ a damnatis auctoribus libris non damnatis appoſita ſunt,dūmodo poſthac non inemendati concedantur, Cum tamen talis diligentia ab Ordinariis,ſeu Inquiſitoribus facta non ſit, quinimmo quamplures Chriſtifideles ſuę ſalutis immemores, ac prohibitiones huiuſmodi paruifacientes,libris prohibitis indifferenter vtantur,in graue animarum ſuarum præiudicium & grauamen,Nos tam ex iniuncto generali apoſtolicæ ſeruitutis officio, quam particulari quadam charitate impulſi,ac cupieñ. tam animarum ſaluti,quam ſtudioſorum cōſcientiis opportune prouidere,necnon ſingulorum Indicum præfatorum tenores,ac formas,& ordines præſentibus pro expreſſis haben. Motu ſimili,&c. Dilecto filio Thomæ Maurique ordinis Prædicatorum,& Theologiæ profeſſori,Sacri palatii noſtri Magiſtro per præſentes committimus & mandamus,vt quoſcunque libros quos duxerit eſſe neceſſarios & opportunos,ac ex eis aliquam vtilitatem per Chriſtifideles percipi poſſe ad bene beateque viuendum, cuiuſcumque idiomatis & facultatis,ratione additionum,ſeu procemiorum,traductionum,& his ſimilium,ſiue quacunque, alia ratione prohibitos,dummodo de religione ex profeſſo non tractent,nec ab Hæreſiarchis cōpoſiti ſint,Officium beatæ Mariæ Virginis, in quo ad præſens multa ſuperflua, & quæ ad varias ſuperſtitiones non ſine maximo ſcandalo lectores inducunt,tam ratione rubricarum, quam aliorum in eodem per impreſſores additorum conſiſtunt, per ſe vel alium ſeu alios quos ad id idoneos eſſe iudicauerit,arbitrio ſuo corrigat,emēdet, & purget, prout iā alias per ipſum exequutū fuit in Conſiliis Decii, & Alexandri Fulii, eoſque ſic correctos & emendatos in officina populi

Romani

Romani impreſſoria in hac alma Vrbe noſtra ad hoc erecta, diligenter & fideliter imprimi curet & mandet: ita quod dicta impreſſione nondum ſequuta, illi ſic purgati lectoribus poſſint permitti, ea vero ſequuta, & illis, vt præmittitur, impreſſis, Index Pauli prædeceſſoris huiuſmodi ſtatim ſuum priſtinum obtineat vigorem, in illis tamen partibus, & quoad illos, qui libros nouiter impreſſos huiuſmodi habere poterunt. Sed cum huiuſmodi prouidentia vniuerſis Chriſtifidelibus vtilis futura ſit, & non ſolum vnius ſed multorum vires excedat, vt præmiſſa omnia eo celerius executioni demandentur, Omnibus & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis Generalibus, Abbatibus, Prioribus, eccleſiarum Præpoſitis, Decanis, & quibuſuis aliis Prælatis tam ſæcularibus quam regularibus, & cuiuſuis dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, ac quacunque dignitate & præeminentia etiam maiori fungeñ. in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis maioris latæ ſententiæ, aliiſque arbitrio noſtro moderañ. infligeñ. & imponeñ. pœnis, vt iuxta ordinem noſtrum per litteras ſupradicti Magiſtri eis ſignificādum, quādo, & quoties pro parte dicti Thomæ fuerint requiſiti, huic prouinciæ per ſe vel ſubditos ſuos omni dilatione poſtpoſita incūbāt, & quam primum poterunt diligentias ſic per eos factas ipſi Thomæ tranſmittant, vt unicuique quam maxime poterimus purgatam doctrinam, ac vniformitatem doctrinæ tribuamus. Nos enim tam eidem Thomæ, quam iis, quos idem Thomas ad hoc duxerit deputandos, præmiſſa exequeñ. necnon tam in Vrbe præfata, quam extra, eam etiam in alienis Regnis, Dominiis, & Terris, quos quando, & quoties ſibi videbitur, etiam ſi Epiſcopali, Abbatiali, aut alia tam maiori etiam Cardinalatus, quam inferiori dignitate præfulgeant, ad præmiſſa ſeu præmiſſorum aliqua facien. pœnis ſibi beneuiſis auctoritate noſtra cogendi, Necnon, vt libri ſic correcti illibati vſquequaque remaneant, quibuſcunque aliis librorum impreſſoribus, ne illa infra terminum ab eo ſtatuendum imprimere audeant, ſub eiſdem pœnis inhiben. aliaque in præmiſſis & circa ea neceſſaria & opportuna facien. & exequen. præmiſſa, plenam & liberam licentiam & facultatem concedimus. Diſtrictius inhibeñ. &c. Decerneñ. quoque præſentes & deſuper conficiendas litteras ullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, inualidari non poſſe, minuſque ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſion. limitatioo. derogationibus, & aliis contrariis diſpoſitioñ. comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, roties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenarie reintegratas eſſe, Sicque ab omnibus cēſeri, & ita per quoſcunque iudices &c. ſublata &c. iudicari debere, Irritum quoque &c. Non obſtañ. præmiſſis, ac quibuſuis apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus, ac vniuerſalibus Conciliis editis ſpecialibus, vel generalibus, conſtitutioñ. ac quibuſuis etiā iuramento &c. roboratis, Statutis, & conſuetudinibus, Priuilegiis quoque, indultis, &c. ſub quibuſcunque tenoribus ac formis, ac cum quibuſuis etiā derogatoriarum &c. etiam motu ſimili &c. conceſſ. &c. quibus omnibus &c. illorum tenores &c. hac uice latiſſime derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcunque, cum clauſulis opportunis & conſuetis.

Fiat Motu proprio M.

ET cum abſolutione a ceñ. ad effectum &c. Et quod Indicum, regularum, & ordinum &c. tenores habeantur pro expreſſis, ſeu in toto vel parte exprimi poſſint, Et mandato, commiſſione, inhibitione, decreto, & aliis præmiſſis quæ hic pro repetitis habeantur, & ad partem in forma gratioſa, Et cum opportuna, ſi videbitur, indicum & executorum deputatione, qui aſſiſtant, & præmiſſa obſeruari faciant etiam ſub cen. &c. cum poteſtate citan. &c. inhiben. &c. inuocato &c. ſæcularis, & cum derogatione Bonifacianæ, & Concilii de diet. dummodo nō vltra tres, latiſſime exten. & quod præſen. motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, regula quacunque contraria non obſtan. Et cum decreto quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis manu ſummatoris ſeu eius præſiden. ſubſcriptis & eius ſigillo munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus litteris adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Fiat M.

Datum Romæ, Apud Sanctum Petrum, Tertio decimo Kal. Decembris, Anno Quinto.

MOTVS Proprius S. D. N. Pii diuina prouidētia Papæ V. quo declaratur omnes quantumuis exemptos teneri ad contribuen. pro fortificationibus faciendis.

PIVS PAPA V.

MOTV Proprio &c. Et ſi ea quæ ob communem populorum utilitatem defenſionem, & ſecuritatem conficiuntur, ab omnibus deberent ſummo ſtudio confoueri, ſunt tamen aliqui quærentes tantum quæ ſua ſunt, qui non attendentes etiam ipſorum cauſa huiuſmodi publicas defenſiones præparari, ab eis debita, & ſibi aſſignata contributione ſe ſubtrahere conantur, Sane fe. re. Pius Papa Quartus prædeceſſor noſter prouide proſpiciens, quantum prouinciis Marchiæ, & patrimonii, Vrbi ac toti

denique ſtatui eccleſiaſtico expediret Anconam, Ciuitatem vetulam, & illarum arces, & portus
munitisſimos ab omnibus infideliũ incurſibus reddere, quo propugnaculis huiuſmodi, & ante-
muralibus omnia finitima loca in pace, & tranquillitate quieſcerent, certum ſubſidium pro ope-
re huiuſmodi proſequendo, in ipſis prouinciis Marchiæ, & Patrimonii, ac forſan aliis circumui-
cinis prouinciis, & locis impoſuit: quòd ſi alacriter, vt par erat, ab omnibus perſolutum fuiſſet,
facile iam forſan operi huiuſmodi ſatis neceſſario ſuprema manus impoſita foret. Cupientes igi
tur ad illius conſumationem deueniri, & ne hi qui maiora a ſede Apoſtolica beneficia reporta-
runt, ſe a contributione ex tam pia, & rationabili cauſa impoſita excuſare valeant, ad omne du-
bium tollendum, Declaramus vſque ab initio noſtri pontificatus intentionis noſtræ ſemper fuiſ-
ſe, vt omnes ciuitates, terræ, ac loca, tam pro contributione huiuſmodi quam omni alia pro ali-
cuius loci nobis ſubiecti munimine taxata, & in futurum taxãda intra ſitus dictarum prouincia-
rum, & alias vbilibet conſiſtentia nullo penitus colore ſe ab illa excuſare ualeant. Quocirca dile-
ctis filiis Vitellotio S. R. E. Diac. Card. Camerario, ac Bart. Buſotto Theſ. apoſt. generali & eo-
rum cuilibet in virtute Sanctæ obedientiæ, ac ſub indignationis noſtræ pœna tenore præſentium
committimus & mandamus, vt quoſcunque tam homines, quam ciuitates terras, & loca iuxta ta
xas ſibi tam pro prædictis, quas enixe confouere cupimus quam aliis quibuſuis fortificationibus
impoſitas omni penitus tergiuerſatione remota, etiam ſub prætextu cuiuſuis exemptionis quan
tumlibet ex cauſa oneroſa conceſſæ, cuiuſuis ſtatus gradus ordinis & conditionis exiſtant, etiã
ſi Ducali dignitate vel Cardinalatus honore præfulgeant, ad integram ſolutionem taxę huiuſmo
di pro tempore tam a die noſtræ aſſumptionis decurſæ quam in futurum vſque ad operis conſu-
mationem decurrendæ, iuris, & facti remediis opportunis etiam per cenſuras eccleſiaſticas, ac
interdicti appoſitione omni mora poſtpoſita cogat, & compellat. Conſtitutionibus, & ordina-
tionibus apoſtolicis, exemptionibus a quibuſcunque contributionibus ſub quibuſuis uerborum
formis, etiam in vim contractus, ac etiam alia ex quauis cauſa oneroſa conceſſis, cæteriſque con
trariis, illorum tenores pro ſufficienter expreſſis habentes, non obſtantibus quibuſcunque.

Placet Motu proprio. M.

MOTVS Proprius S. D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. Super reformatione Procuratorum, & Solicitatorum almæ Vrbis, Vnà cum RR. DD. Deputatorum Edicto ſuper eius obſeruatione,

PIVS PAPA V.

MOTV Proprio &c. Nuper volen̄. errores, & abuſus qui in tribunalibus Vrbis tẽ-
porũ malitia irrepſerant corrigere, venerabilibus fratribus Baldo Amerin. Almæ
Vrbis Gubernatori, & Carolo de Craſſis Montis Flaſconen. Cameræ Apoſtolicę
Clerico Epiſcopis, & dilectis filiis Alexandro Riario curiæ eiuſdem Cameræ ge-
nerali Auditori, Blaſio Buſetto einſdem Vrbis Senatori, Franciſco Sarmiẽto cau
ſarum Palatii Apoſtolici Auditori, Alphonſo Binarino noſtri in ſpiritualibus Vicarii generalis
Viceſgerenti, necnon Nicolao Ormanetto Notario noſtro, & Honophrio Camaiano Cameræ
Apoſtolicæ præſiden̄. negotium reformationis officiorum, & tribunalium commiſimus perſcru
tan̄. & nobis referen. ac ſucceſſiue terminan. Quia autem res huiuſmodi longe lateq; diffuſa
multa habet capita, non ab re viſum eſt ex illis vnum præcipuum, & maxime neceſſarium, dum cæ
tera maturius digeruntur, pręſenti noſtra conſtitutione terminare, quo ſic præciſo facilius ad vni
uerſi operis cœpti conſummationẽ valeat deueniri. Sanè licet procuratorum vſus vtilis, & neceſ
ſarius vbique locorum exiſtat, tamen in hac alma Vrbe noſtra propter multitudinem negotiorũ
quæ ad hanc ſanctam Sedem Apoſtolicam ex vniuerſis Chriſtianorum partibus deferuntur, ma-
xime vtilis, & neceſſarius exiſtat, & quamuis in Romana curia multi probi, & periti viri reperiã-
tur ex his qui alienas cauſas agunt, & defendunt, nihilominus eorundem Deputatorum, & alio-
rum relatione percepimus in hac alma Vrbe noſtra ita procuratorum, & ſolicitatorum numerũ,
& multitudinem excreuiſſe, & eo vſque inoleuiſſe, vt quiuis imperitus, & Romanæ Curiæ praxi,
rerumque agendarum experientia inſufficiens, calumnioſus, calumniiſque, & litium protelatio-
nibus deditus, procuratoris, ſeu ſolicitatoris officio fungi abſque aliqua approbatione, & facul-
tate ſibi commiſſa audeat. Quo fit, vt non modo nullitates innumeræ eorum imperitia, & calum-
nia, ac cauillatione oriantur, attentataque committantur, Iudiceſque periti in eorum imperitia
inſtruenda, & calumniis refellendis intolerabili moleſtia afficiantur, quin etiam amplius eorum
principalium, etiam bonum ius fouentium cauſæ, & in quibus alias victoriam eorum principa-
les reportare poſſent, in perditionem prolabantur, ac etiam propter eorum calumnias, tergiuer
ſationes, & ſubterfugia quibus nonnulli ex eis maxime dediti reperiuntur, lites in infinitum pro
trahantur adeo, vt ſæpenumero etiam iuſtitiam ſouentes litium dilatione affecti, & quandoque
etiam præuaricationibus hominum huiuſmodi perterriti, lites & cãs ipſas deſerere cogantur in
graue ipſarum partium præiudicium, ac ipſorum procuratorum, & ſolicitatorum animarum pe-
riculum, & damnationem, vnde etiam ſæpe accidit, vt de iudicibus iniuſte deferantur querelæ.

Nos

Nos igitur etiam veſtigiis fe.re. Leonis x. & Pauli iij. Roman. Pontificum prædeceſſorũ noſtrorum inhærentes, volenteſq; partium in eadem Roman. Curia collitigantium indemnitati conſulere,& erroribus huiuſmodi de aliquo opportuno remedio occurrere, Motu proprio,& ex certa noſtra ſcientia hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione decernimus,& mandamus,ne de cætero perpetuis futuris temporibus quinis modernus cauſarum procurator, ſeu ſolicitator, (exceptis in Collegio procuratorum hactenus deſcriptis,& matriculatis,& aliis ab eiſdem reformatoribus approbatis) coram quibuſcumque iudicibus Roman. Curiæ comparere, & proceſſus inſtruere,ac procuratoris, ſeu ſolicitatoris officium exercere, niſi præuio examine ſuper eius doctrina,qualitate,& moribus a ſupradictis, quibus negotium reformationis huiuſmodi commiſimus probatus,& ad huiuſmodi munus procurationis, ac ſolicitationis admiſſus fuerit, cuius nomen ſit annotatum in cedula eorundem Deputatorum manu ſubſcripta, & iudicibus quorũcunque tribunalium Vrbis per curſorem intimata, Alii vero qui de cætero perpetuis futuris temporibus procuratores, & ſolicitatores cauſarum fieri, illorumque officium exercere voluerint, illud nullatenus exercere valeant,niſi etiam cum licentia præuio examine, vt ſupra in ſcriptis habita a præſentibus, & pro tempore exiſten. almæ Vrbis Gubernatore, curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditore, noſtro in ſpiritualibus in hac alma Vrbe Vicario, ſeu Vicegerente, & almæ Vrbis Senatore,collegii Auditorum Rotæ,& Clericorum Cameræ Apoſtolicę Decanis Romanæ Curiæ iudicibus,& de tali licentia in cauſis in quibus comparuerint fidem faciant. Facultatem dantes, ac etiam præcipientes, quatenus ſaltẽ bis in anno procuratores, & ſolicitatores præfatos nunc,& pro tempore, vt præfertur, exiſten. vltra eorum primum examen iterum ſemel, vel pluries quolibet anno pro eorum arbitrio examinandi, licentiaſq; per eos conceſſas ſeu concedendas, uel approbationem illorum iam dictam ex cauſa reuocandi, eis ac quibus, & quotiens ipſis uidebitur,& placuerit, officium,& exercitium procuræ, & ſolicitationis huiuſmodi ſub prædictis, vel aliis per eos imponen. moderan. & applican. pœnis perpetuo, uel ad tempus inhibendi, interdicendi, appellatione quacumque remota, Quorum quidem procuratorum, & ſolicitatorum approbatorum nomina deſcribantur in tabula, quæ retineatur publicè in quibuſcunque tribunalibus Vrbis vt ab omnibus cognoſci poſſint, ſeu aliquo loco eiſdem DD. Gubernatori, Auditori Cameræ, Vicario,& aliis prædictis beneuiſo. Mandantes inſuper ſupradictis omnibus, cæteriſque quibuſcunque Romanæ Curiæ iudicibus, quatenus ſub inobedientiæ, ac indignationis noſtræ incurſu, procuratoribus, & ſolicitatoribus cauſarum nunc & pro tempore exiſten. publico per eos vigore pręſentis Motus proprii decernen. & in locis publicis almæ Vrbis affigẽdo edicto ſub perpetui ab Vrbe exilii, exercitiique procuræ, & ſolicitationis huiuſmodi officii priuatione, inhabilitatiſque ad illud exercendum, carceration. ac pecuniariis, aliiſque eorum arbitrio imponen. moderan. & applican. pœnis inhibere debeant, ne ipſi nũc,& pro tẽpore exiſten. cauſarum procuratores, ſeu ſolicitatores, & alii quicunque officium huiuſmodi exercentes, & exercere volen, audeant alienas cauſas agere, in eis comparere,& officium procuræ, vel ſolicitationis exercere, niſi prius de licentia,& facultate in ſcriptis obten. a dictis noſtris reformatoribus,& aliis prædictis, etiam eorum propria manu ſubſcripta fidem fecerint, inobedienteſque, & contrafacien. quoſcunque pœnas prædictas incurriſſe declarent, carcerent, priuent, ac ad exilium,& prædictas,& alias quaſcunque imponen. moderan.& applican. pœnas condemnent, ac ſuas declarationes, & cõdemnationes effectualiter exequantur,& plenarie ab his ad quos pertinet exequi faciant, Præmiſſis, & quibuſcunque conſtitutionibus, ac ordinationibus Apoſtolicis in contrarium forſan facien. non obſtan. Quibus omnibus, etiam ſi illorum tenores &c. latiſſime derogamus, cum clauſulis opportunis,& conſuetis. Volumus etiam quod præſentis Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat,& vbique in iudicio, & extra fidem faciat abſq; alia regiſtratura, ſeu literarum expeditione.

Placet Motu Proprio. M.

Præſentetur B. Amerinus Regens.

DIE decimatertia menſis Ianuarij. M. D. LXVIII. Retroſcriptus Motus proprius affixus, & publicatus fuit in acie campi Floræ, & ad ualuas Cancellariæ Apoſtolicæ dimiſſis ibidem copiis affixis per me Iulium Parinũ S.D.N. Papæ Curſ. Franciſcus Sottocaſa Magiſter Curſ.

Nos Baldus Farratinus Epiſcopus Amerinus almæ Vrbis Gubernator.
Carolus de Graſſis Epiſcopus Mõtisflaſcon. Cameræ Apoſt. Clericus, cæteriq; Deputati.
almæ Vrbis tribunaliũ,& officiorũ Reformatores a S.D.N. PP. ſpecialiter.

VNiuerſis,& ſingulis cauſarum procuratoribus,& ſolicitatoribus nunc,& pro tẽpore exiſten. præſenti noſtro publico edicto inhibemus, & inhibendo expreſſe præcipimus,& mandamus, ne poſt lapſum unius menſis proxime futuri, ſub perpetui ab Vrbe exilii, exercitiique procuræ, & ſollicitationis officii priuationis, inhabilitatiſque ad illud exercendum, carcerationis, ac pecuniariis, aliiſque arbitrio noſtro imponen. moderan. & applicandis pœnis audeãt, ſeu quouis mo

do, et

do, & ſub quouis prætextu, & quæſito colore præſumant alienas cauſas agere, proceſſus inſtruere, & officium procuratoris, & ſolicitatoris huiuſmodi exercere, niſi de licentia præuio examine in ſcriptis a nobis obtenta, exceptis tamen procuratoribus in collegio procuratorum Romanæ Curiæ hactenus matriculatis, & aliis a nobis approbatis, quorum nomina deſcribentur in cedula manu noſtra ſubſcripta, per Curſorem iudicibus quorumcunque tribunalium Vrbis intimanda, ac ad valuas curiæ eorundem tribunalium, etiam tabulæ affixa retinenda. Omnes vero dictæ Curiæ iudices tam ordinarios, quam delegatos requirimus, & monemus, ne præfatos cauſarum procuratores, & ſolicitatores nunc & pro tempore, vt præfertur, exiſten. coram vobis in quibuſcunque cauſis ſine prædicta licentia comparentes, exceptis tamen vt pręfertur matriculatis, & aliis approbatis, audire, nec ad munus procuratoris, & ſolicitatoris exercendum poſt lapſum dicti menſis admittere debeatis. Quod ſi ſecus factum fuerit, nos ad ſupradictarum pœnarum incurſus declarationem, vigore præinſerti nobis præſentati Motus proprii, ac alia grauiora remedia procedemus iuſtitia mediante. In quorum fidem pręſens edictum a nobis ſubſcriptum publicari mandauimus. Datum Romæ in ædibus ſolitæ habitationis præfati Reuerendiſſimi domini Gubernatoris loco noſtræ ſolitæ congregationis, ſub anno a Natiuitate Domini milleſimo quingēteſimo ſexageſimo octauo, indictione vndecima, die vero quintadecima menſis Ianuarii, Pontificatus autem Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri D. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti Anno Tertio.

B. Amerinus Gubernator.
Alexander Riarius Auditor.
C. Epiſcopus de Graſſis Cameræ Apoſtolicæ Clericus.
Blaſius Buxtus Senator.
Franciſcus Sarmiento Rotæ Auditor.
Alphonſus Binarinus Vicegerens.
Nicolaus Ormanetus.
Honophrius Camaianus.

BVLLA S. D. N. Pij Papæ V. Confirmationis & ampliationis Priuilegiorum & gratiarum Societatis Roſarii Beatæ Mariæ Virginis.

PIVS PAPA V.

AD Perpetuam rei memoriam. Conſueuerunt Romani Pontifices, & alii ſancti Patres prædeceſſores noſtri cum bellis corporalibus, vel ſpiritualibus premerentur, aut aliis tentationibus vexarentur, quò facilius ab illis euaderent, & tranquillitatem adepti Deo quietius & feruentius inſeruirent, & uacarent, diuinam opem implorare, & ſanctorum ſuffragia per ſupplicationes, ſeu per litanias depoſcere, ac oculos cum Dauide in montes leuare, certa ſpe confidentes inde illis auxilia affutura. Quorum exemplo adductus, & ſpiritu ſancto, vt pie creditur, afflatus beatus Dominicus ordinis fratrum Prædicatorum auctor, (Cuius inſtitutum, & regulam cum in minoribus eſſemus, expreſſe profeſſi ſumus) ſimili, qua nūc temporis occaſione, quo Albigenſium hæreſis partes Galliarum, & Italiæ miſere craſſabantur, & tam multos excæcauerat ſæculares, vt in domini ſacerdores, & clericos ſæuiſſime furerent: leuans in cælum oculos, & Montem illumglorioſæ virginis MARIAE Almæ Dei genitricis, quæ germine ſuo tortuoſi ſerpentis caput obtriuit, & cunctas hæreſes ſola interemit, ac benedicto fructu eius ventris mundum primi parentis lapſu damnatum ſaluauit, & de quo ſine humanis manibus abſciſſus eſt lapis ille, qui ligno percuſſus gratiarum aquas affluenter produxit, reſpiciens, modum facilem, & omnibus peruium, ac admodum pium orandi & precandi Deum, ROSARIVM ſeu Pſalterium eiuſdem beatæ Mariæ virginis nuncupatum, quo eadem beatiſſima virgo ſalutatione Angelica centies, & quinquageſies, ad numerum Dauidici Pſalterii repetita, & oratione Dominica ad quamlibet decimam cum certis meditationibus totam eiuſdem domini noſtri IESV CHRISTI vitam demonſtrantibus interpoſita veneratur, excogitauit, excogitatum per ſanctæ Romanæ Eccleſiæ partes propagauit, orandiq; modo prædicto per aſſeclas beati Dominici fratres videlicet ordinis prædicti diuulgato, & a nonnullis accepto, cœperunt Chriſtifideles iis meditationibus accenſi, iis precibus inflammati in alios viros repente mutari, hæreſum tenebrę remitti, & lux catholicę fidei aperiri, & ad hanc orandi formam pro locorum diuerſitate ſodalitates per fratres eiuſdem ordinis ad hoc a ſuis ſuperioribus legitime deputatos inſtitui, & Confratres in eis deſcribi. Nos quoque illorum prædeceſſorum veſtigia ſequentes, militantem hanc Eccleſiam diuinitus nobis commiſſam his temporibus tot hæreſibus agitatam, tot bellis, prauiſque hominum moribus atrociter vexatam, & afflictam cernentes, lacrymabundos ſed ſpei plenos oculos in montem illum, vnde omne auxilium prouenit, leuamus, & ſingulos Chriſtifideles ad ſimile faciendum benigne in domino hortamur, & monemus, Vtq; facilius modus ille ab omnibus cum ea, qua decet, deuotione, & mentis religioniſque Chriſtianę ſinceritate amplectatur,

Digitized by Google

tur,auctoritatis noſtræ partes,quantum nobis ex alto conceditur,fauorabiliter impatiẽtes, Mo
dum orandi & precandi prædictum,omniaq; & ſingula indulta,indulgẽtias,peccatorum remiſ
ſiones,relaxationes,immunitates,priuilegia, & alias gratias per quoſcunque Romanos Pontifi
ces prædeceſſores noſtros,& dictę ſedis etiam de latere legatos,ac alios apoſtolica ad id aucto-
ritate ſuffultos,iuxta precandi modum prædictum orantibus,& confraternitatibus,ſeu ſodalita-
tibus,ſub dicto R O S A R I O inſtitutis , & illarum eccleſiis, ſeu altaribus, aut capellaniis , vel
confratribus ac ſodalibus,tam motu proprio , & ex certa ſcientia , ſiue in genere vel in ſpecie,
quam alias quomodolibet,etiam pluries conceſſa confirmata,& innouata: quorum omnium &
ſingulorum tenores,& compendia,præſentibus haberi volumus pro expreſſis,& inſertis,eadem
auctoritate harum ſerie perpetuo confirmamus,& approbamus,ac illis perpetuæ, & inuiolabi-
lis firmitatis robur adiicimus.Necnon potiori pro cautela,pręmiſſa omnia eiſdem modo,& for
ma,quibus conceſſa reperiuntur,etiam perpetuo innouamus;ac omnibus & ſingulis Chriſtifide
libus vtriuſque ſexus Confratribus per dilectos filios modernos, & pro tempore exiſtentes fra-
tres ordinis prædicti in ſuis, & tam per eos , quam per alios ſacerdotes , etiam in aliis eccleſiis a
dilecto filio etiam moderno & pro tempore exiſtente ipſius ordinis Generali Magiſtro,vel eius
Vicario dumtaxat deputatos in huiuſmodi ſodalitatem ſeu Confraternitatem Roſarii receptis
& deſcriptis , eccleſias,altaria,& capellas huiuſmodi viſitantibus , necnon Deo preces iuxta Ro
ſarii modum prædictum effundentibus, quod omnibus & ſingulis indultis,indulgẽtiis, peccato-
rum remiſſionibus,relaxationibus,priuilegiis,& aliis gratiis præfatis frui,vti,potiri, & gaudere,
necnon eiſdem Confraternitatibus ſeu ſodalitatibus,quod illarum ad id deputati Confratres
omnia & ſingula oblationes,& legata,ſeu donationes,aut alias quouiſmodo,ſiue in teſtamento,
ſiue codicillis,aut alia vltima,vel inter viuos voluntate illis relicta,& erogata, quæcunq; , quot-
cunque,& qualiacunque,etiam ſi ſpeciali nota digna ſint,percipere,exigere,leuare,& in Confra
ternitatum huiuſmodi pios vſus conuertere , etiam ordinarii loci , aut cuiuſuis alterius licentia
deſuper minime petita,libere & licite poſſint.Et inſuper quo quiſque ad ſe numero Confratum
præfatorum aggregandum promptior & alacrior fiat ; De omnipotentis Dei miſericordia , ac
beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus & ſingulis Confratrib⁹
prædictis per deputatos prædictos deſcriptis,vere pænitentibus & confeſſis,qui prima vice,qua
deſcripti fuerint , ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum in aliqua Eccleſia ſeu capella dictæ
Confraternitatis perceperint,& vnam ſaltem quinquagenam Roſarii recitauerint, & pro tran-
quillitate ſanctæ matris Eccleſiæ orauerint , necnon qui in mortis articulo conſtituti ſalutaris
pænitentiæ, & viatici ſacramento muniti fuerint , plenariam omnium & ſingulorum peccatorũ
ſuorum indulgentiam & remiſſionem miſericorditer in domino concedimus & elargimur. Qui
vero in reſurrectionis domini noſtri Ieſu Chriſti , & Annunciationis , ac Aſſumptionis eiuſdem
beatæ Mariæ præfatum Euchariſtiæ ſacramentum ſumpſerint , & partem Roſarii vt præfertur ,
recitauerint, decem annos & totidem quadragenas ; eiſdem autem Cõfratribus, qui in reliquis
domini noſtri Ieſu Chriſti,& beatæ Mariæ virginis præfatorum feſtis diebus,in quibus ſacra ip-
ſius Roſarii myſteria recenſentur, vnam ſaltem Roſarii quinquagenam recitauerint;necnõ aliis
omnibus & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus,etiam nõ Confratribus,qui in eiuſdem Ro-
ſarii proceſſione,quæ menſe quolibet fieri conſueuit,deuote interfuerint; & pariter confratri-
bus præfatis qui ipſum Roſarium integrum qualibet hebdomada deuote recitauerint , ſeptem
annos & totidem quadragenas de iniunctis ſibi pænitentiis etiam miſericorditer in domino re
laxamus.Decernẽtes Confratres,& alios præfatos à quoquam deſuper moleſtari, Præſenteſque
literas de ſubreptionis,vel obreptionis, aut nullitatis, alioue vitio , aut intentionis noſtræ deſe-
ctu notari,argui, vel impugnari, & ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocatio-
nibus,alterationibus,limitationibus,ſuſpenſioñ. aut aliis contrariis diſpoſitionibus comprehẽ-
di non poſſe: ſed quoties illæ emanauerint , toties in priſtinum , & validiſſimum ſtatum reſtitu-
tas,& de nouo etiam ſub poſteriore data per ipſos deputatos Confratres eligenda conceſſas,ac
perpetuo validas,& efficaces eſſe,& fore,ſuoſque plenarios , & integros effectus ſortiri debere ,
& ita per quoſcunque iudices & commiſſarios quauis auctoritate fungeñ. etiam cauſarum Pa-
latii Apoſtolici Auditores,& S.R.E. Cardinales,ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudi
candi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere ; ac ex nunc irritum
& inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate , ſcienter, vel ignoranter contigerit at-
tentari.Non obſtantibus quibuſuis apoſtolicis,ac in prouincialibus,& ſynodalibus cõciliis ædi
tis generalibus , vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus , ac Cancellariæ Apoſtolicæ
regulis æditis & ædendis,cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentiũ
tranſumptis manu alicuius notarii publici ſubſcriptis , & ſigillo alicuius perſonæ in eccleſiaſti-
ca dignitate conſtitutæ munitis eadem prorſus fides tam in iudicio qua extra adhibeatur , quæ
præſentibus literis adhiberetur,ſi forent exibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Pe-
trum ſub annulo piſcatoris , Die xvii. Septembris. M. D. L X I X. Pont. noſtri anno quarto.

Cæ. Glorierius.

MOTVS

MOTVS Proprius S.D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ V. deputationis ſuperintendentium Magiſtrorum Viarum & Pontium vrbis & eius diſtrictus.

PIVS PAPA V.

MOtu proprio &c. Cum aſſidue animum noſtrum ea potiſſimum cura ſtimulet, vt omnium noſtrorum,& S.R.E.ſubditorum,maxime vero almæ Vrbis noſtræ, Ciuium,& incolarum; commodis proſpiciamus, animaduerterimuſq;, quòd in curandis Viis publicis,& Pontibus,tam intra, quàm extra ipſam Vrbem, & in eius diſtrictu exiſtentibus,aliiſq; tam publicis quam priuatis edificiis,ſiue ob incuriã, & negligentiam,ſiue ob qualitatem,perſonarum, ſingulis negotiis prædictis præfectarum (quibus fortaſſe non pręſtatur ea obedientia, quam negocia ipſa requirerent, ſiue alias quacunque de cauſa) multa in dies occurrunt inconuenientia,in non modicum Ciuium, & incolarum prædictarum,ac etiam viatorum,& aduenarum incommodum, & detrimentum, noſtriq; animi, dum multas querelas deſuper quotidie cogimur audire,moleſtiam: Idcirco, inconuenientibus huiuſmodi,quo melius poſſumus,occurrere volentes,dilectos filios noſtros Ioannẽ tituli S. Mariæ in Tranſtiuerim Montepolicianum,& Alexandrum tituli S. Mariæ in Via Sfortia nuncupatos eiſdẽ S.R.E. Cardinales,quorum prudentiam, & in agendis etiam maioribus negotiis experientiam ac dexteritatem iam dudum cognouimus,magiſtrorum viarum eiuſdem vrbis ſuperintendẽtes, cum facultate eiſdem Magiſtris viarum,vias publicas,& pontes,tam intra quam extra Vrbem, vt præfertur,exiſtentes, aliaq; publica, & priuata edificia,tam ad ipſius vrbis ornatum,quam ad commoditatem ciuium, incolarum, viatorum, & aduenarum prædictorum conſtrueñ. manuteneri,& conſeruari,ac etiam vbi opus erit,reſarciri,& de nouo fieri committendi, creamus cõſtituimus,& deputamus,Mandantes modernis, & pro tempore exiſtentibus Magiſtris viarum vrbis huiuſmodi, & aliis quibuſcunque tam noſtris quàm Populi Romani Magiſtratibus,& officialibus in præmiſſis,aut aliquo præmiſſorum iuriſdictionem,ſeu auctoritatem, aut poteſtatem aliquam habentibus,vt eoſdem Cardinales pro ſuis in eiſdem magiſtratibus, & officiis, ſuperintendentibus habeant & teneant,eorumque ordinationibus, & mandatis in ijs quæ præmiſſa cõcernent,ſub indignationis noſtræ, & aliis tam pecuniariis quàm corporalibus ipſorum Cardinalium,& aliorum præfattorum àrbitrio imponendis, & aplicandis pœnis omnino pareant, & obediant,præcipimus,& mandamus.Non obſtañ. conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis,ſtatutis,& reformationibus ac conſuetudinibus vrbis etiam iuramento &c.roboratis &c.priuilegiis quoque indultis,& conceſſioñ eiſdem Magiſtris viarum,ac Populo Romano quomodolibet forſan conceſſis, & innouatis,literiſq; apoſtolicis deſuper expeditis,Regula quoque Cancellariæ noſtræ de iure quæſito non tollendo,ceteriſque in contrarium facieñ.quibuſcunque,prę miſſorum omnium, & ſingulorum,aliorumque hic forſan latius exprimen. tenores, etiam ſi de illis &c. pro plene,& ſufficienter expreſſis habentes. Volumus autem quòd præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat,& alia regula eiuſdem Cancellariæ non obſtante,etiam abſque eo quòd regiſtretur,aut illi data apponatur,in iudicio,& extra plenam fidem faciat,eiuſque exẽplis etiam impreſſis,manu alicuius notarii publici ſubſcriptis,& dictorum Cardinalium,ſeu alicuius ex eis ſigillis munitis eade prorſus fides in iudicio, & extra adhiberi debeat, quæ ipſimet originali adhiberetur, ſi foret exhibitus vel oſtenſus.

Placet Motu proprio M.

Pompeus Valerius Cu. cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Notarius.

MOTVS Proprius S.D.N. Pii Papæ V. Super ductu Aquæ Virginis, ac facultatibus Magnificis Dominis Magiſtris Viarum Conceſſis.

PIVS PAPA V.

MOTV proprio &c. Exigit noſtri paſtoralis officii debitum, ut circa ea quæ publicæ,pręſertim Almæ Vrbis noſtrę ſacerdotalis & regiæ, ubi beatus Petrus Apoſtolorum princeps ſibi,& ſucceſſoribus ſuis Romanis Pontificibus ſedem collocauit, vtilitati ac uenuſtati cedunt,& in futurum ceſſura ſunt,intẽdentes,illa perſonis maxime dignitate & auctoritate pollentibus committamus, quarum ſtudio,diligentia,& induſtria res ipſæ optime dirigantur, & manuteneantur. Sane cum fons Aquæ virginis iam octingentis annis elapſis ipſius aquæductu uetuſtate, ac propter dictæ Vrbis uarias euerſiones multis in partib⁹ diruto & in aliis occulto,primo fe.re. Pii Papæ iiii, prædeceſſoris noſtri, & deinde noſtra ſollicitudine nonnullorum peritorum opera, & conſilio adhibitis,maxima cum impenſa Cameræ apoſtolicæ,& totius curiæ purgato,& in priſtinum uſũ reſtituto,ad dictam Vrbem,& ad fiſtulas fontis Triuij,cum maximo totius populi gaudio, & applauſu ad publicam utilitatem, et ipſius urbis ornatũ Deo optimo maximo fauente perductus fuerit: Nos igitur, qui rem adeo utilem, et dictæ Vrbi proficuam ad optatum finem perduci, & augeri,cõſeruari,& manuteneri,& aquã huiuſmodi per uniuerſam Vrbem ipſam,& in diuerſos

fontes

fontes ſtructuris non uulgaribus conſtruendos, & erigendos diſtribui ſummopere deſideramus, ut id facilius amotis quibuslibet impedimentis expediatur, freti prudentia, diligentia, & in rebus agendis experientia uenerabilis fratris Ioannis Epiſcopi Albanenſis Politiani, & dilecti filij noſtrorum Flauij tt. Sanctorum Petri, & Marcellini presbyteri Vrſini, S.R.E. Cardinalium, Motu ſimili ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & quaſcũque fiſtulas ſalientes, & quas uulgo appellant caulas, ex dicto aquæductu, quibus priuatim quæuis perſonæ quocunque titulo, iure, priuilegio, facultate, auctoritate, etiam longo & immemorabili tempore præſcripta, donec de iuribus priuilegiorum, & facultatum huiuſmodi per eoſdẽ iudices cognoſcatur, etiam in uim contractus, & ex titulo oneroſo penitus & omnino tollentes, et amouentes, ac tolli, & amoueri, ſigillarique mandantes, Ioanni Epiſcopo, & Flauio Cardinalibus præſatis, per præſentes committimus, et mandamus, quatenus ipſi, cum interuentu dictæ Vrbis Cameræ Conſeruatorum, aut trium nobilium uirorum per Populum Romanum eligendorum, aquam præſatam per ipſam urbem ad loca ſibi beneuiſa per uarios aquæductus pro fontibus ad publicum uſum erigendis ducant, & diſtribuant; necnon de iuribus, priuilegiis, et facultatibus priuatorum, quo ad dictas fiſtulas quibus aquam ex dicto aquæductu haurire ſolebant, cognoſcant, et prout ſibi beneuiſum fuerit decidant, quacunque appellatione etiam non friuola remota, & quatenus opus ſit, dictas fiſtulas priuatorum tollant, claudant, & ſigillent, aut duci, diſtribui, claudi, & ſigillari faciant et mandent. Nos enim Ioanni Epiſcopo, & Flauio Cardinalibus prædictis quoſcunque quauis auctoritate, honore, & præeminentia fungẽtes, citandi, illiſq; etiam ſub ſententiis, cenſuris eccleſiaſticis, aliiſque arbitrio eorum moderandis et applicandis pœnis, inhibendi, contradictores & rebelles quoſcunque, quacunque appellatione etiam nõ friuola auctoritate noſtra compeſcendi, aggrauandi, & reaggrauandi, inuocato etiã ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis, aquam huiuſmodi per Vrbem, etiam ſubtus priuatorum domibus & edificiis ducendi fontes in plateis, et aliis locis publicis ſibi beneuiſis conſtruendi, cũ particularibus perſonis, collegiis, uniuerſitatibus, et ſocietatibus, uolentibus ex aquæductibus publicis aliquam dictæ aquæ particulam pro uſibus priuatis ſibi concedi, concordandi & componendi, pretiumque inde proueniens in uſum aquæductus, uel fontium, eorum libero arbitrio conuertendi, ac omnes et ſingulos incolas urbis, et domorum ſeu aliorum edificiorum dominos, et poſſeſſores cuiuſcunque ſtatus, gradus, dignitatis, et præeminentiæ exiſtentes, & quacunque auctoritate etiam cardinalatus honore fungentes, ad contribuendum pro portione per ipſos deputatos taxanda et declaranda pro impenſa aquæductus, & fontium conſtruendorum huiuſmodi, iuris remediis opportunis cogendi, conſtitutiones, ordinationes, et ſtatuta quæcunque circa diſtributionem, modulos, manutentionem, et uſum aquæ præfatæ condendi, aliaq; faciendi, gerendi, et exequendi in præmiſſis, et circa ea quomodolibet neceſſaria et opportuna, plenam, omnimodam, et liberam auctoritatem, poteſtatem, et facultatem earundem, tenore præſentium concedimus, conſtitutioneſque, ordinationes, & ſtatuta per præfatos deputatos condenda huiuſmodi, pro legibus ſeruari, de cætero uolumus et mandamus. Sicque per quoſcunque iudices, et commiſſarios, etiã S.R.E. prædictæ Cardinales, & Sacri Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata &c. ac irritum &c. iudicari et diffiniri debere decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, et ordinationibus Apoſtolicis, Cancellariæ noſtræ regulis, etiam de iure quæſito non tollendo, ac legibus imperialibus, necnon iuramento, confirmatione apoſtolica, uel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus dictæ urbis, priuilegiis quoque indultis, et litteris apoſtolicis quibuſuis quomodoliqet conceſſis, innouatis, et iteratis uicibus approbatis, quorũ tenores &c. Quibus omnibus, etiam ſi de eis ſpecialis, ſpecifica, et expreſſa mentio habenda eſſet, hac uice dumtaxat ſpecialiter et expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem præſentis cædulæ ſolam ſignaturam ſufficere, et ubique fidem facere, et ultra regula quacunque contraria non obſtante.

Placet Motu Proprio M.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum tertiodecimo Kl. Octobris, Anno quinto.

MOtu proprio &c. Cum, ſicut accepimus, Magiſtris ſtratarum Vrbis pro tempore exiſten. uigore priuilegiorum apoſtolicorum illis conceſſorum facultas etiã ſuper aquarum conductibus, ac fontium reparationibus, fiſtularum priuatorum aquarum in Vrbe conductarum uiſitationibus attributa exiſtat, Nos propterea non intendentes p præinſertum noſtrum Motum proprium præiudicium aliquod eiſdem magiſtris inferre, motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, & de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine volumus, ſtatuimus, & ordinamus, quod magiſtri prædicti omnium & ſingulorum facultatum & auctoritatum per dictum Motum proprium, Montipolitiano, & Vrſino Cardinalibus, ac aliis in præinſerto noſtro Motu proprio nominatis per ipſum motum proprium attributarum ita participes fiant, ipſæque facultates & auctoritates eiſdem magiſtris communicentur, ac ſi ipſi in eodem præinſerto motu prorio nominati fuiſſent, facultateſque, & auctoritates ipſæ eis coniunctim cum Cõſeruatoribus ſeu a populo deputatis prædictis attributæ fuiſſent, ita quod ipſi in nullo per dictum motum pro

cet,niſi nobis locationis neceſsitas comprobetur.Quæ uero ab Eccleſiis ſeiunctæ, etiã ſi iuris Eccleſiæ non ſint,eas nemini,niſi is bonæ extimationis ſit,locare audeant.

Clerici,quos propter Chriſtum ſpectaculum fieri oportet mundo, angelis, & hominibus, maxime debent ab iis ſpectaculis,quæ Chriſtum non ſapiunt, abſtinere. Itaque decernimus, ne comœdias,fabulas,choreas,haſtiludia, aut ludicrum, & profanum ullum ſpectaculi genus agãt, uel ſpectent.

Ne talis,teſſeris,pagellis pictis,& omnino alea,aut ullo præterea uetito, aut indecoro ludi genere ludant,neue huiuſmodi ludi ſpectatores ſint.

Non canes,accipitres, aut aliud uenaticum animal alant,nullumue genus uenationis aduerſus ſacros canones obeant.

Ne comeſſationibus, aut minus honeſtis conuiuiis interſint, cauponaſque, aut tabernas ne ingrediantur,niſi longioris itineris cauſa,neue cuiquam propinent, aut prouocati ad bibendũ, reſpondeant,ſed ſobrie,& caſte ex doctrina Apoſtoli uiuant.

Interdicimus autem eis procuratione,aduocatione,patrocinio, & omni actione cauſarum apud iudicem ſæcularem,exceptis cauſis iure permiſsis, quo loco ſcripta licentia a nobis impetretur, quos præterea in rebus profanis omni notariatus, & tabellionatus officio, necnon arte medendi,maxime chirurgica,prohibemus.

Nullius tutelam,curamue,niſi pietatis cauſa,idque conceſsione noſtra ſuſcipiat.

Mercaturam ne exerceant, neue in rebus contrahendis ſe medios, uel interpretes adhibeant, prædia ne conducant,pro nemine ſpondeant,Principum, & omnino laicorum negotia ne procurent,aut eis inſeruiant,niſi cauſa id poſtulet a ſacerdotali officio non aliena, qua in re tamẽ conceſsio noſtra (quam hac in re, & aliis a nobis permittendis gratis ſemper fieri uolumus) intercedat,eaque quotannis renouetur.

Ne fœminas nobiles aſſectentur, neue officii cauſa ſtent circum menſam, illis accumbentibus.

In famulatu uero Eccleſiaſticarum perſonarum,uilia officia,aut opera, quæ clericali decoro nõ conueniant,minime faciant.

Quicunque in iis,quæ a nobis ſupra prohibita ſunt,deliquerint, præter mulctam uiginti quinq; aureorum,ob ſingula delicta exigendam,& quemadmodum diximus in pios uſus erogandam, carcere,priuatione beneficii,& grauius etiam pro perſonæ conditione, & facinoris, ac flagitii modo,arbitratu noſtro plectantur.

Mandamus autem omnibus,qui ordinis,uel beneficii, aut alia ratione canonicas horas recitare debent,ut eas nullo modo omittãt;alioquin pœnas in Lateraneñ. generali Cõcilio ſub Leone decimo deliberato,propoſitas,& alias arbitratu noſtro ſubibunt.

Inhærentes præterea eiuſdem Concilii Tridentini decretis.per uiſcera miſericordię Ieſu Chriſti Domini Noſtri uehementer hortamur presbyteros, ut ſingulis dominicis, & aliis feſtis diebus.niſi iuſte impediantur,ſalutare miſſæ ſacrificium faciant:Diaconos,& ſubdiaconos,ut bis ſingulis menſibus, & ſemper cum miſſæ ſacrificio inſeruiant: Clericos denique & inferiorum ordinum gradibus initiatos,ut ſaltem ſemel ſacroſanctum euchariſtiæ ſacramentum ſumant.

Diuinam ſcripturam aſsidue ſcrutentur,ſacros ſanctorum patrum libros in manibus habeant,ex quibus uitalibus,& perẽnibus fontibus,ſalutaris doctrinę,& uitæ præcepta, & exẽpla hauriãt.

Pręterea edicimus Clericis,aliiſue aliquo inferiorum ordinum gradu initiatis,ſi Clericalibus ueſtibus uti uoluerint,ut tonſuram quoque gerant, & reliqua,quæ præſcripta ſunt,propoſito eodem pœnæ periculo,obſeruent.

Laicis uero, qui Clericali habitu uti conſueuerunt, ut in poſterum,bireti ſaltem forma, a clericis,ſub eadem pœna,internoſcantur.

Quod autem difficile eſt propter multitudinem eorum,qui Vrbem ex diuerſis orbis terræ partibus conuenire ſolent,Clericos a Laicis internoſcere, ideo iubemus omnes, & ſingulos Clericos in ſacris ordinibus conſtitutos,alioſque beneficia Eccleſiaſtica, etiam ſimplicia, obtinentes,qui in Roman. Curia commorantur, ad decem dies ab harum literarum promulgatione,eos autem qui poſthac in Vrbem uenturi ſunt,a die eorum aduentus numerandos, ſe in curia noſtra ſiſtere,& nomen,cognomen,patriam,ordines,& beneficia profiteri,& literas(ut uocant)dimiſſorias oſtendere.

Qui autem aliquem eo gradu,& conditione,qua diximus, uel hoſpitii,uel famulatus, aliaue cauſa,domi habent, aut in futurum ſint habituri,illo de hac noſtra lege præmonito,ad præſtitutũ tempus ad curiam noſtram deferre.

Qui contra fecerit,uigintiquinque aureis,& carcere,aliaue pœna,iudicio noſtro,damnietur.

Volumus autem,& decernimus,ut his literis in locis ſolitis publicatis,& affixis ita earum quoſcunque arctet executio, perinde ac ſi perſonaliter unicuique intimata fuiſſet. In quorum fidem &c. Datum Romæ in ædibus noſtris die xxx. Menſis Octobris.1566. Pontificatus autem Sanctiſs. D.N.D. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti Anno primo.

Alfonſus Binarinus Vicegerens.

Triphon Victorellus Notarius.

EDICTVM de non fabricando in Eccleſiis, neque in earum porticis, de non ſepelien. mortuis niſi in Cœmeteriis, ac tumbis, necnon de feneſtris Eccleſias introſpicientibus remouendis, ac remurandis.

IACOBVS miſeratione diuina tituli Sanctæ Mariæ in Coſmedin S.R.E.
Presbyter Car. Sabellus S.D.N.PP. In alma Vrbe, eiuſq; diſtrictu, ac ſuburbiis. (Vic. Generalis.

VNiuerſis & ſingulis Patriarchalium, & Collegiatarum Parochalium, & aliarum
dictæ Vrbis, & ſuburbiorum Eccleſiarum Archipresbyteris, Canonicis, Præ-
poſitis, Rectoribus, & quorumuis Monaſteriorum, & Conuentuum cuiuſ-
cunque Ordinis in eadem Vrbe, & ſuburbiis exiſten. Abbatibus, Priori-
bus, & Guardianis, Capitulis, & præpoſitis, Hoſpitaliumque, & Confraternita-
tum, aliorumque piorum locorum cuſtodibus, guardianis, gubernatoribus, &
adminiſtratoribus, ſeu quouis alio nomine nuncupatis, ne de cætero ſub ducentorum ducatorũ
auri totiens quotiens contrauentum fuerit perſoluendorum, mandati executiui, & in iuris ſubſi
dium excommunicationis, aliiſque cenſuris eccleſiaſticis arbitrio noſtro imponen. & erogan.
pœnis audeant ſiue præſumant, aut aliquis eorum audeat ſiue pręſumant per ſe uel alium, ſeu
alios in dictis eorum eccleſiis, & porticis fabricare, nec fabricari facere etiam ex cauſa cappel-
larum, altarium, & ſepulchtorum conſtruen. ſeu aliquid innouare, aut innouari facere, uel per-
mittere, Minuſque quibuſuis perſonis cuiuſcunque ſtatus, gradus, & condition. exiſten. licentiã
in dictis eorum eccleſiis, & porticis fabrican. ſeu fabricari facien. aut aliquid innouandi, ut ſu-
pra concedere ſine noſtra expreſſa licentia in ſcriptis obten. neque ſupra dictas Eccleſias, &
porticus cœmeteria, aliquas ſtantias, manſion. vel habitation. conſtruere, & conſtrui facere, aut
id permittere, vel illas ad vſum priuatum concedere. Minuſque mortuos, niſi tantum in Cœme-
teriis, tumbis, ſiue ſepulchris ad huiuſmodi officium fabricatis ſepelire, vel ſepeliri facere, vel
id permittere. Eoſdemque prænominatos omnes requirimus, & monemus, quod infra quinde-
cim dierum ſpatium a publication. præſentium computan. ſub ſimilibus pœnis debeant, &
quilibet eorum debeat quaſcunque feneſtras domorum vicinarum, & contiguarum eccleſiis ſu
pradictis etiam ipſorum introſpicientes dictas eccleſias remouiſſe, obturaſſe, remuraſſe, temo-
uerique & remurari feciſſe, necnon infra terminum prędictum, vbi cœmeteria deſunt, tumbas, ſi
ue ſepulturas communes in dictis eorum eccleſiis ad ſepelien. capaces, & ſufficien. locis tamẽ
prius per nos ſeu noſtrum Vicegeren. aſſignan. conſtruxiſſe, & conſtrui feciſſe. Alioquin ad prę
nominatas, & alias arbitrio noſtro reſeruatas pœnas contra inobedien. & præmiſſa non obſer-
uan. procedere curabimus. Volumus autem & decernimus quod pręſentibus in locis ſolitis affi
xis, & publicatis, ita eorum quemlibet arctet executio, perinde ac ſi perſonal. intimata fuiſſent.
In quorum fidem &c. Datum Romæ, in ædibus noſtris, ſub anno a Natiuitate Domini Noſtri
Ieſu Chriſti Milleſimo quingẽteſimo ſexageſimo ſexto, Indictione nona, die uero vigeſima octa-
ua menſis Nouembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris & D.N.D. Pii diuina prouiden
tia papæ Quinti Anno Primo.

A. Binarinus Vicegerens.

Triphon Victorellus Not.

EDICTVM ſuper Reſidentia curatorum, ac de ſe præſentan. in curia Reuerendiſſimi Domini Vicarii infra decem dies, pro ordines ſacros, ſeu quæcunque beneficia eccleſiaſtica habentibus.

IACOBVS miſeratione diuina tituli S. Mariæ in Coſmedin
S. R. E. Presbyter Cardinalis Sabellus S. D. N. Papæ (Vicarius Generalis.

CVM alias ex auctoritate Sanctiſſimi D. N. Papæ viuæ vocis oraculo nobis con
ceſſa in aliis noſtris literis ſub dat. Romæ in ædibus noſtris die trigeſima Octo
bris M. D. LXVI. inter alia in eiſdem literis cõtenta omnes, & ſingulos Cle
ricos ſacris ordinibus initiatos, alioſque beneficia eccleſiaſtica etiam ſimpli-
cia obtinentes, & qui in Romana Curia morabantur, ad decem dies ab earundẽ
literarum promulgatione, eos autem qui ad Vrbem ipſam deinceps venturi eſ-
ſent, a die eorum aduentus numerandos in Curia noſtra ſiſterent, & nomen, cognomen, patriam
ordines, & beneficia profiterẽtur, ac literas (vt uocant) dimiſſorias oſtenderẽt ſub pœnis in eiſ-
dem literis contentis, præceperimus, & poſt earundem literarum promulgationem, & publica-
tionem quamplurimi in eadem noſtra Curia ſe præſentarint, ac nomen, cognomen, patriam, or-
dines, & beneficia profeſſi fuerint, literasque dimiſſorias oſtẽderint, Et omnes ſeu pleroſque ex
eis qui beneficia eccleſiaſtica curam animarum habentia obtinent, infra terminum unius men
ſis, & ſub quibuſdam etiam priuationis beneficiorum pœnis, vt ab Vrbe hac recedere, ſeque ad
eorum

eorum beneficia curam animarum requirentia conferre, in eiſdemq; beneficiis perſonalem reſidentiam facere deberent, monuerimus, qui ſic moniti noſtris imo verius apoſtolicis monitionibus, & præceptis neglectis ab eadem Vrbe recedere, ſeque ad eorum beneficia curata conferre minime curarunt, & de præſenti non curant, Cum etiam, ſicut accepimus adſint nonnulli alii eorum nomen, cognomen, & patriam, ordineſque, & beneficia profiteri, & literas, vt dicitur, dimiſſorias oſtendere noluerint, vt aliquando ab eorum erroribus reſcipiſcant, Idcirco de expreſſo ordine eiuſdem Sanctiſſimi D. N. Papæ nobis iterum, & de nouo viuæ vocis oraculo facto, tenore præſentiũ requirimus, & monemus omnes prænominatos vt præmittitur monitos, alioſque omnes, & ſingulos clericos beneficia curam animarum requiren. obtinentes in Romana curia præfata commorantes, eiſque præcipimus, & ſub priuationis beneficiorum præfatorum, ac diuturnæ carcerationis, & aliis arbitrio noſtro etiam pecuniariis imponendis, & erogandis pœnis mandamus, quatenus hi videlicet qui citra montes beneficia curata obtinent, infra octo dies ab harum promulgatione computandos, Qui vero vltra montes beneficia curam animarum requirentia obtinent, per totum præſentem menſem debeant, & quilibet eorum debeat ab Vrbe hac Romanaque Curia recedere, ſeque ad eorum beneficia curata quanto citius conferre, in eiſdemque perſonalem reſidentiam facere, alioquin ad pœnas prædictas irremiſibiliter procedemus. Eos autem qui ſe in curia noſtra ſiſtere, & profiteri eorum beneficia eccleſiaſtica, & alia facere, prout in dictis noſtris literis cõtinetur. nequaquam curarunt, citamus, & requirimus, ac monemus, quatenus infra ſex dierum ſpacium, quorum ſex dierum duos pro primo, duos pro ſecundo, & reliquos duos pro tertio, & peremptorio termino, ac monitione canonica præmiſſa compareant perſonaliter coram nobis, vel noſtro Vicegerente ſeu Locumtenente ad uidẽdum ſe pœnas in monitionibus noſtris, ac literis ſupradictis contentas, quia illis non paruerunt incidiſſe, & incurriſſe declarari Mandatumque executiuum pro eiſdem pœnis, literaſque etiam declaratorias ſiue ſententiam diffinitiuam deſuper per nos, vel noſtrum Vicegerentem, ſeu Locũmtenentem decerni, ac ferri reſpectiue, & promulgari. Volumus autem, & decernimus quòd præſentibus in locis ſolitis affixis, & publicatis ita eorum quemlibet arctet executio, ac ſi perſonaliter intimatæ fuiſſent. In quorum omnium & ſingulorum fidem robur & teſtimoniũ prẽſentes fieri &c. Datum Romæ in ædibus noſtris ſub Anno a Natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, Indictione decima, die vero decimaquinta Ianuarii, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii diuina prouidẽtia Papæ Quinti Anno Primo.

A. Binarinus Vicegerens.

Triphon Victorellus Notarius.

BREVE SANCTISS. D. N. D. Pij V. Super declaratione Ordinum Mendicantium.

PIVS PAPA V.

Ad perpetuam, Rei memoriam.

ROmanus Pontifex, tam vniuerſalis Chriſtianæ, quam ſingularum eius Religionum præcipuus defenſor, omnibus illarum incommodis pro ſui paſtoralis officii debitõ libenter occurrit, & eorum indemnitati ſalubribus iuxta temporũ, morumque exigentiam, declarationibus, & aliis remediis conſulere ſolet opportunis. Sane licet dilecti filii omnium Mendicantium ordinum fratres a contributione Seminarii Clericorum in qualibet ciuitate iuxta eiuſdem Concilii formam erigendi per Tridentini Concilii decreta eximantur: noſque inter alia eiſdem Mendicantium ordinum fratribus conceſſa priuilegia eos & eorum quemlibet tam a Seminarij huiuſmodi contributione, quam ſubſidio quomodolibet, necnon decimis quibuſcunque, & certis aliis oneribus apoſtolica auctoritate ſimiliter exemerimus, & liberauerimus, eoſque ad illorum omnium contributionem nullo vnquam tempore cogi & compelli poſſe decreuerimus: Cum tamen, ſicut non ſine animi noſtri moleſtia nuper accepimus, nonnulli locorum ordinarii, & forſan in Prouincialibus Conciliis, eo forſan ſub prætextu, quod ordinum Mendicantium fratres huiuſmodi bona ſtabilia ex indulto ſeu diſpenſatione apoſtolica retinere poſſunt, & propterea Mendicantes re vera non ſint, eos ad Seminarii ſubſidii, Decimarum, & aliorum onerum huiuſmodi contributionem cogere forſan præſumpſerunt, & in dies præſumunt, in graue ipſorum ordinum grauamen, & præiudicium non modicum: Nos animo reuoluentes eos ex fructibus bonorum huiuſmodi varias Reipublicæ Chriſtianæ vtilitates afferre, cum ex ipſis varios Magiſtros & Doctores manuteneant, ex quorum doctrina ipſorum fratres nouitii eruditi poſtmodum effecti, gregem dominicum prædicationibus ſuis, conſiliis, confeſſionibus, orationibus, aliiſque innumeris pietatis operibus iuuent, & paſcant: eorumque domos non minus, imo magis, quam ea quæ per Ordinarios erecta ſunt, Seminaria, vocari poſſe, & propterea Mendicantium nomen amittere nullo modo debere, Volentes idcirco omnem dubitandi ma-

teriam

teriam amputare, omnes & ſingulos Mendicantium ordinum fratres huiuſmodi, ac eorum ſingulos a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque eccleſiaſticis, ſententiis, cenſuris, & pœnis a iure, vel ab homine quauis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtũt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, necnon quarumcunque litium, & cauſarum coram quibuſuis iudicibus, & vbicunque quomodolibet pendentium ſtatus, & merita, nominaque, & cognomina iudicum, & colligitantium, necnon quorumcunque priuilegiorum, indultorum, exemptionum, & immunitatum eorumdem ordinum Mendicantium fratribus hactenus quomodolibet conceſſorum, tenores præſentibus pro expreſſis habentes, lites quoque, & cauſas præfatas, vt præfertur, pendentes, ad nos harum ſerie auocantes, illaſque penitus extinguentes, & colligitantibus huiuſmodi perpetuum ſuper præmiſſis ſilentium imponentes, Motu proprio non ad ipſorum fratrum, vel alicuius eorum nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulos Quatuor Mendicantium Ordinum, videlicet, Sancti Dominici, & ſancti Franciſci, ac Eremitarum ſancti Auguſtini, necnon Carmelitarum, & quos etiam recenſeri volumus Seruorum Beatæ Mariæ nominibus comprehenſos fratres, eorumque domus, monaſteria, & loca etiam ſi in communi propria bona tàm mobilia, quàm immobilia, & ſtabilia, ac alia quæcũque poſſederint Mendicantiũ vocabulo, & omnibus, & ſingulis Mendicantium priuilegijs eis quomodolibet conceſſis, vti poſſe, & debere, nec ſuper præmiſſis vllo vnquam tempore moleſtari poſſe auctoritate apoſtolica per præſentes ſtatuimus, & declaramus: ac tam Concilii Tridentini, quam omnia, & ſingula alia decreta, ſtatuta ordinationes, priuilegia, & iura de Mendicantibus loquentia ad omnes, & ſingulos ordines præfatos, eorumque domos, & loca, etiam propria bona in communi tamen retinentes extendimus, & ampliamus, illaque de illis loqui etiam auctoritate præfata per eaſdem præſentes declaramus. Ac inſuper eiſdem Ordinariis, & quibuſuis alii tàm eccleſiaſticis, quàm ſecularibus, quauis auctoritate fungentibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, & aliis arbitrio noſtro moderandis pœnis ſimiliter per præſentes mandamus, vt ſi quid per eos tàm noſtro, quàm prædeceſſoris noſtri temporibus, tàm ratione Seminarij, ſubſidii, & decimarum, quam aliorum onerum huiuſmodi exactum fuit, id totum eiſdem fratribus, omni mora, & dilatione poſtpoſitis reſtituant, deſtrictius inhibentes eiſdem locorũ Ordinariis, cęteriſque perſonis tam eccleſiaſticis, quam ſecularibus, quauis auctoritate fungentibus, & cuiuſuis dignitatis, gradus, & conditionis exiſtentibus, ne eoſdem Mendicantium ordinum fratres præfatos, bona huiuſmodi retinentes quouis prætextu ſuper Seminarij, ſubſidii, & decimarum contributione moleſtare, inquietare, vel perturbare audeant, vel præſumant. Decernentes quoque præſentes literas nullo vnquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari nullatus poſſe, minuſue ſub quibuſuis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, modificationibus, limitationibus, reſtrictionibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus tàm per nos, quam etiam ſucceſſores noſtros quomodolibet, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque decretis pro tempore factis, & faciendis, quorumcunque tenorum exiſtant includi, ſed illis non obſtantibus, in ſuis robore, & efficacia perſiſtere, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenarie reintegratas, etiam ſub Data, etiam per ipſos eligenda de nouo conceſſas eſſe, & ita incommutabilis voluntatis, & intentionis noſtræ eſſe: & ad hoc, vt perpetua firmitate ſubſiſtant, vim validi, & efficacis contractus inter ſedem apoſtolicam, & præfatorum ordinum Mendicantium huiuſmodi fratres habere debere. Sicque per quoſcunque Iudices, & commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Rom. Eccl. Card. ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari debere: irritum quoque, & inane, quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca dilectis filiis Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori necnon quarumcunque tam cathedralium, quam Collegiatarum eccleſiarum Decanis, Præpoſitis, Archipresbyteris, Archidiaconis, Theſaurariis, & quibuſuis aliis in eiſdem eccleſiis dignitates obtinentibus, vbilibet, & in quibuſcunque regionibus, terris, & locis exiſtentibus per præſentes Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi & eorum quilibet per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis cõtenta quæcũque, vbi, & quãdo opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum fratrum, vel alicuius eorum fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eoſdem fratres, & eorum ſingulos præmiſſis omnibus pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, vel eorum quempiam ſuper illis quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoslibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, Et nihilominus legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, ſententias cenſuras, & pœnas ipſas etiam aggrauando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis. Nõ obſtañ. fe. re. Bonifacii Papæ viii. prædeceſſoris noſtri de vna, & Con

cilii

cilii generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas quis vigore præſentium ad iudiciũ non extrahatur, & aliis apoſtolicis, necnon in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitution. & ordination. ac quibuſuis etiam iuramento confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis apoſtolicis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, etiam motu ſimili, & ex certa ſcientia, ac apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac alias quomodolibet, etiam conſiſtorialiter conceſſis, approbatis, confirmatis, & ſæpius innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio, ſeu aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret (tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permãſuris) hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque. Aut ſi aliquibus cõmuniter, vel diuiſim ab apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu alicuius notarii publici ſubſcriptis, aut alicuius prælati, vel in dignitate eccleſiaſtica conſtituti, ſigillo munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Quodque eædem præſentes in valuis Cancellariæ apoſtolicæ, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon in acie Campi Floræ per aliquem ex curſoribus noſtris publicentur, & inter Extrauagantes conſtitutiones perpetuo valituras conſcribantur: ac poſtquam publicatæ fuerint, plenam, & indubiam fidem faciant: necnon omnes & ſingulos illas concernentes perinde ligent, ac ſi eſſent perſonaliter intimatæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris, Die Prima Octobris, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo. Pont. Noſtri Anno Secundo.

Io. Alf. Naldi.

A. Calorius.

ANNO a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, Indictione decima, die vero decima ſexta Menſis octobris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & Domini noſtri D. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti. Anno eius Secundo, Retroſcriptæ literæ in forma Breuis affixæ, & publicatæ fuerunt in retroſcriptis locis, vt moris eſt, per me Alexandrum Aſtancollum præfati Sanctiſsimi D. N. Papæ Curſorem.

Idem Curſ.

Philibertus Chappins Magiſter Curſ.

DECRETVM Reuerendorum Patum Dominorum Carcerum Viſitatorum ſuper Arreſtis, ſub die vigeſima nona menſis Martii, Anno a natiuitate Domini milleſimo, quingenteſimo ſeptuageſimo primo.

R. P. D. Carcerum Viſitatores decreuerunt, ne in poſterum recipiantur arreſta ciuilia tam contra carceratos, quam carcerandos in futurum, niſi fuerit liquidatum creditum per relaxationem mandatorum, quorum in arreſtis fiat expreſſa mẽtio, & aliter facta ſint nulla, & cuſtodes contra præſentium tenorem recipientes talia arreſta, teneantur ad damna, & expenſas carcerato, ſeu carceratis, & alias arbitrio Iudicis puniantur.

BVLLA S. D. N. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti Extenſionis omnium Priuilegiorum Ordinibus Mendicantium. Per S. Sanctitatem Conceſſorum, cũ eorũ noua cõceſſione, Pro congregatione Lateranenſi Canonicorum Regularium ordinis S. Auguſtini, & aliis ordinibus & congregationibus in ea nominatis.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

EX ſupernæ diſpoſitionis arbitrio gregi dominico præſidentes, inter curas multiplices, quas ex miniſterio noſtri paſtoralis officii nobis incumbere cenſemus, illam per quam perſonarum quarumlibet, earum præſertim, quas ſub ſuaui religionis iugo ſedulum in dies altiſsimo famulatum exhibere conſpicimus, ſtatui & quieti rite conſulitur, libenter amplectimur, ac vt perſonæ ipſæ idem exoptantes à nobis gratias & fauores reportaſſe lætentur, grato intendimus animo, ac in his noſtri paſtoralis officii partes fauorabiliter impartimur, prout temporum qualitate penſata, id perſpicimus in domino ſalubri. expedire. Nuper ſiquidem a nobis emanarunt literæ tenoris ſubſequentis.

gatu,ſed etiam omne illud, quod Eccleſiis ordinum ad eorum libitum partes dant, quando ſepeliuntur ibidem defunctorum corpora, id totum curatis etiam de nouo ſoluatur inſtanter conantur,impedientes ne aliter corpora defunctorum ad Monaſteria fratrum deferantur,vnde in hoc maxime tam partes,quam ipſos fratres grauari contingit. Aliqui vero etiam ex locis mendicantium,qui curam habent animarum,volunt pro ſeminario decimas exigere,ac in caſu renitentiæ,etiam pignus exigunt. Alii autem præfatos fratres, ac moniales ſub eorum degentes cura,ſubſidium regium perſoluere cogunt, cum multæ earundem monialium vix habeant pro earum victu & veſtitutu neceſſaria vitæ. Alii etiam in quibuſdam partibus pauperes mendicantes eleemoſynas petere prohibent pro eorum dumtaxat ſubſtentatione,& ſi inuenerint eos panem vel aliquid aliud ſimile amore Dei ſibi collatum portantes,quandoque ab eis auferre minantur, afficientes eos graui iniuria & contumelia. Nonnulli vero Epiſcopi vel capitula canonicorum pauperes mendicantes, tam fratres, quam moniales ſuorum ordinum, tam de redditibus bonorum,ſi quæ habent, quam de poſſeſſionibus, vineis, agris, & aliis ſuis bonis quibuſcunque,non ſolum largitione fidelium ſibi conceſſis,ſed etiam alias iuſtis de cauſis ab eis acquiſitis ac pecuniis emptis, ſibi decimas ac primitias alijs reſpectiue ſoluere cogunt. Alii autē auſi ſunt inquirere,& proceſſus facere contra aliquos regulares, intra clauſtra delinquentes, vel de quorum delictis aliqua erat ſuſpitio,non expectata ſuorum ſuperiorum cenſura. Alii vero Epiſcopi monialium monaſteria ingredi,& illa ingrediendi licentias aliis concedere, & aduerſus illas proceſſus formare,ipſorum ordinum ſuperioribus irrequiſitis,præſumunt. Aliqui etiam dominium temporale ſuper moniales habere prætendunt. Nonnulli vero frequentiſſimè regulares citant,& iuriſdictioni ſuæ ſubiicere tentant,ac eorum conuentum occupant, ipſos expellendo,ac in ipſos iuriſdictionem,vel poteſtatem exercent. Aliqui vero ipſos carceribus(abſque cauſæ cognitione) mancipant,ac manibus, pedibuſque laborant, vt regulares mendicantes ſuæ ditioni ſubiiciant, & vſque adeo ſe intromiſerunt in gubernatione conuentuum, & in correctionibus fratrum,vt Prouincialibus,& Generalibus nullus amplius videatur relictus locus, aut vlla iuriſdictio. Aliqui autem,conuentuum Priores,& Guardianos rationes, & computa facere cum ſindicis conuentuum huiuſmodi prohibent. Fratres quoque,qui ad Epiſcopos huiuſmodi recurſum habent,a Prioribus,& Guardianis præfatis caſtigari,& puniri interdicuntur. Inhibent quoque ſuperioribus ordinum,ne faciant proceſſus contra fratres,ac in ipſos imperium,& brachiū ſeculare exercent. Alii vero,ipſos extra clauſtra degentes ſub eorū protectione recipiunt, eoſq; ſic permanere permittunt,eoſque etiam inuitis ſuis ſuperioribus detinent. Aliqui vero bonorū ipſorum fratrum tanquam ad eos (ſi extra clauſtra defuncti fuerint) ſpectantium, poſſeſſionem occupare præſumunt, & ad habitum religionis reuerſis, ſua bona conſignare nolunt. Ac etiam vniones a ſede prædicta,aut alias rite factas de beneficiis Eccleſiaſticis impediunt, & ſibi relaxari debere volunt,& contradictores excōmunicationis gladio feriunt. Alii vero regulares campanas diebus feſtiuis pulſare, vel eodem tempore, quo ipſi celebrant, miſſas celebrare nolunt. Aliqui etiam pro licentia danda ædificandi quandam domum regularem, triginta, vel quadraginta ducatos exigere non erubuerunt. Alii vero eos mortuorum corpora aſſociare, alii autem illos cum Parocho ſimilia munera ſubire non permittunt,niſi maior canonicorum pars interuenerit. Alii vero mortuorum officia in regularium Eccleſiis peragi nolunt, niſi cum ipſorum præſentia, & ipſorum moniales, uel alias perſonas,etiam ſi in earum funere Parochus interuenire non deberet,ſepelire prohibent, niſi ipſi Parocho prius certum quid ſolutum fuerit, & ſi aliquē ipſi ſciuerint in regularium Eccleſiis ſepulturam elegiſſe,eum(vt dicitur) non ante ad illas deferre ſinunt,quam ad Parochi Eccleſiam delatum,inibiq; officium peractum fuerit. Poſtremo vero, teſtamenta ſine presbyterorum præſentia fieri prohibent, & ſi quid ipſis regularibus relictū fuerit,id aſſerentes contra Concilii Tridentini canones eſſe,reuocare omnino procurant. Ac propterea volentes præmiſſis,ac aliis ſimilibus exceſſibus,& grauaminibus ex noſtri paſtoralis officii debito prouidere,attendentes etiam illos,qui onus diei,& æſtus tam in prædicationibus,quā in cæteris ſpiritualibus muneribus quotidie ſuſtinent,niſi etiam aliquantiſper ſubleuentur,facile fore, vt oppreſſi, a ſuis officiis omnino deſiſtant:ne in poſterum eis aliquod inferatur grauamen, Concilii Tridentini huiuſmodi decreta,quorum falſa ſeu minus vera intelligentia præmiſſa irrepſerunt quorumque declaratio non niſi ad nos ſpectat,modo, & forma infraſcriptis declarandum cenſuimus. Nos igitur Motu proprio,non ad alicuius inſtantiam,ſed de mera deliberatione,& ex certa ſcientia noſtris,ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine,declaramus Canonem Seſſionis xxiiii.cap.iiii. per quem omnibus regularibus etiam in ſuorum ordinum Eccleſiis,cōtradicente Epiſcopo, prædicationis officium interdicitur, mendicantium ordinum fratres huiuſmodi,quando a ſuis Generalibus,uel eorum miniſtris prouincialibus ad id deputati fuerint, non comprehendere,neq; eos afficere poſſe. Imo volumus,quod in ſuis Eccleſiis quando eis placuerit,licite,& abſque vllo impedimento, uel contradictione, etiam Epiſcopi(niſi ipſe prædicauerit)prædicare poſſint. Quod uero in ſeſſione xxiii. cap. xv. circa confeſſiones a regularibus non audiendas ſtatuimur,hoc etiam dictorum ordinum fratres, a præſatis ſuis Generalibus, uel Miniſtris prouincialibus ad audiendas confeſſiones utriuſque Chriſtifidelium ſexus approba-

eos (vt præmittitur) minime comprehendat; ita vt a confeſſionibus audiendis, tam intra eorum eccleſias, & domos, quam extra minime prohibeantur, ſuper hoc literas felicis recordationis Pauli Papæ quarti, etiam Prædeceſſoris noſtri, concedentis eiſdem fratribus mendicantibus regularis obſeruantiæ, poſſe confeſſiones ſecularium perſonarum, etiam infirmarum, etiam extra domos & monaſteria ſua, & vbilibet audire approbando, & de nouo concedendo. Statuimus etiam quod ille qui ſemel in vna diœceſi admiſſus per Epiſcopum fuerit, ſemper in eadem diœceſi habeatur pro admiſſo, nec amplius examinari, vel præſentari in dicta diœceſi debeat, tam quo ad prædicationes faciendas, quam quo ad confeſſiones audiendas, nec aliquid pro prædictis exigi vel recipi debeat. Confeſſores vero monialium quæ degunt ſub cura regularium ab ordinario examinari nolumus, quemadmodum neque etiam fratres ſi debeant audire cõfeſſiones aliorum fratrum examinari debent. Lectores inſuper ex eiſdem fratribus, & in theologia graduati, qui cum licentia ſuorum ſuperiorum ad gradum admiſſi fuerint cum de ipſorum doctrina ambigendum non ſit, tam confeſſiones audituri, quam prædicationis munus ſubituri ab Epiſcopis minime examinentur. Cumque inhoneſtum ſit quemlibet in alienam meſſem falcem inücere, cumque monialium monaſteria non niſi de Epiſcopi vel ſuperioris licentia, & in caſibus neceſſariis aliquis ingredi præſumat, in ſeſſione xxv. cano. v. prohibetur, hoc tantum in illis monaſteriis locum habere volumus, quæ ordinariis ipſis pleno iure ſubſunt, in quibus in caſibus neceſſariis ipſi dare licentiam poſſint, & non in aliis monaſteriis. Ita vt in præfatis monaſteriis quæ ordinariis ipſis pleno iure non ſubſunt, ipſi ordinarii illa ingredi non poſſint, prout in regulis earum ſeu de iure ſtatuitur, & eis aliquos proceſſus aduerſus moniales ipſas, ſeu fratres huiuſmodi, propter ea ſeu alias, ipſorum ordinum ſuperioribus irrequiſitis, quoquomodo formare, aut facere poſſe, omnino prohibemus, ita vt aliquam iuriſdictionem, ſeu aliud quodcunque dominiũ in moniales, & fratres huiuſmodi, reſpectiue habere, exercere, aut exequi nullatenus poſſint, aut debeant, imo illas, & illos omnes ab eorum ſuperioritate, dominio, & iuriſdictione, & poteſtate, eximimus, & liberamus, prout eis conceſſum eſt per ſua priuilegia a ſede præfata obtenta, & ita præfatæ moniales, ac fratres ſint excluſi a ſuperioritate, & iuriſdictione ordinariorum reſpectiue huiuſmodi, vt etiam in illarum vel illorum ſindicis, aut procuratoribus deputandis, vel in diſponendis illorum facultatibus, vel alia ſibi non competentia facienda, vllatenus non ſe intromittant. nec etiam ordinarii ipſi regulares præfatos citare & iuriſdictioni ſuæ ſubiicere, ac eorum conuentus occupare, ipſos ab eis expellendo, ac in ipſos iuriſdictionem aliquam & poteſtatem exercere, vt præmittitur, aut ipſos carceribus mancipare, & contra eos aliquid aliud facere poſſint, vt ſuæ ditioni ſubiiciantur, Neque etiam ſe intromittant vllo pacto, aut aliqua ratione in gubernatione conuentuum tam fratrum, quam monialium huiuſmodi, & illorum correctionibus, ſed omnia iſta & alia neceſſaria ad correctionem & gubernationem fratrum, aut monialium huiuſmodi, & eorum Generalibus, ac Miniſtris ſeu Prouincialibus, vel aliis eorum aut earum reſpectiue ſuperioribus, etiam ratione computa faciendi cum ſindicis conuentuum huiuſmodi, omnino relinquantur, nec vllo modo in præmiſſis, & aliis fratres, & moniales huiuſmodi tangentibus ordinarii prædicti per ſe vel alios ſe intromittant. Fratres quoque, ſi contigerit eos ad huiuſmodi ordinarios recurſum habere, a præfatis Generalibus miniſtris ſeu Prouincialibus, Prioribus, Guardianis, & aliis ſuis ſuperioribus, caſtigari & puniri poſſe, & debere, neque ipſos ordinarios præfatis ſuperioribus ordinum huiuſmodi vllatenus inhibere, quinimo præfatos ſuperiores proceſſus contra fratres ſuos & moniales huiuſmodi, quando opus fuerit circa delictorũ inquiſitionem, vel caſtigationem facere poſſe, decernimus, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſecularis. Inhibemus etiam ipſis ordinariis, ne fratres extra clauſtra degentes, ſub eorum protectione recipiant, eoſque inuitis ſuis ſuperioribus detineant. Prohibemus quoque eiſdem ordinariis, ne aliquo modo ſe intromittant in bonis dictorum fratrum extra clauſtra ſuorum monaſteriorum pro tempore degentium ſiue decedentium, & quamuis in habitu ſiue abſque habitu moriantur, volumus quod eorum bona mobilia, & immobilia, ad ordinem quẽ profeſſi ſunt pertineant, diſponenda iuxta conſtitutiones, ſeu ordinationes prædictorum ordinum, neque illa ordinarii prædicti occupare præſumant, imo huiuſmodi & ad habitum religionis reuertentium bona omnia monaſteriis ipſis, cum ea quæ acquirit monachus, de iure monaſterio acquirantur, pertinere etiam decernimus. Ac ipſis ordinariis, ne quaſcũque vniones etiã perpetuas a ſede prædicta vel alias vt præfertur hactenus factas, & pro tempore faciendas de beneficiis Eccleſiaſticis, ſeu illorum fructibus, quin ſuum ſortiantur effectum impediant, omnino etiam prohibemus, & cenſuras Eccleſiaſticas, & alias pœnas per eos in contradictores pro tempore latas, nullius eſſe roboris vel momenti, ſimiliter decernimus, & declaramus. Inſuper volumus quod præfati regulares, quibus cura animarum ineſt, poſſint per ſeipſos iuxta ſuorum ſuperiorum ordinationem, alios Vicarios ſeu Capellanos ſeculares ipſorum regularium nutu amouibiles, ab eis deputatos, & ab ordinario pro idoneis nominatos, & approbatos, præfatam curam exercere neque in eorum deputatione, vel amotione, neque alicuius partis fructuum conſignatione pro præfatis Capellanis ſeu Vicariis ſecularibus, ſi per tales curam exerceri contigerit, Epiſcopi vllo pacto ſe intromittant. Prohibemus inſuper eiſdem ordinariis ac aliis quibuſcunque

Digitized by Google

buſcunque perſonis,ne impediant ipſos frarres quando eis placuerit, tam in diebus dominicis, ſeu feſtiuis,aut aliis totius anni temporibus,campanas pulſare, & etiam tempore quo ipſi celebrauerint,miſſas celebrare,necnon mortuorum corpora aſſociare,& illa per fratres ipſos quando in eccleſiis ſuis præfatis delata fuerint, etiam abſque præſentia rectorum eccleſiarum huiuſmodi ſepeliri facere,ac officia mortuorum huiuſmodi peragi poſſe,neceſſariamque præſentiam rectorum aut aliorum clericorum quin infirmi libere ſua condere poſſint teſtamenta, minime eſſe,ac ipſos regulares legata,aut quæuis alia ſibi in teſtamentis relicta exigere,& obtinere poſſe,neque aliquod ius in contrarium eſſe decernimus,& declaramus. Volumus etiam,quod puellarum deo dicandarum,an ſcilicet coactæ vel ſeductæ fuerint, examẽ faciendum, non niſi infra quindecim dies poſtquam iuxta concilium Tridentinum, Epiſcopi vel eorum Vicarii requiſiti fuerint fieri poſſit,quibus elapſis,amplius in hoc illis ſe intromittere non liceat, cuius occaſione nec Epiſcopus,nec eius Vicarius intra ſepta monaſteriorum ingrediantur, ſed ſtent ante cratem ferream, & interrogationes alias quam eas quæ præfatum Concilium Tridentinum iubet, eis fieri omnino prohibemus,ac ſimiliter volumus,quod puellæ, ſeu nouitiæ ipſę ad alias interrogationes reſpondere minime teneantur. Seſſionis vero xxiij. cap. viij. neminem niſi a proprio Epiſcopo ordinari poſſe ſtatuens,in regularibus locum non habere omnino declaramus, ita q̃d fratres huiuſmodi præfatos etiam ſacros ordines, a quolibet Antiſtite gratiam, & communionem apoſtolicæ ſedis habentẽ,ordinarii loci minime requiſita licentia, in locis,ſeu domibus fratrum huiuſmodi,aut alibi recipere poſſint. Et inſuper Seſſionis xxij. decretum per quod populum ſæpe ad ſuas eccleſias,ſaltem dominicis,& maioribus feſtiuis diebus,conuenire debere monet,inſequendo, volumus quod fratribus mendicantibus huiuſmodi, non ſolum prohiberi non poſſit,ne miſſas,& alia diuina officia faciant in eorum eccleſiis, verum etiam in quibuſcunque aliis vbi celebrari miſſas ſolitum eſt, etiam ipſis non vocatis, ſeu ad id requiſitis celebrare valeant. Ac etiam quod conciones,& lectiones ſacræ ſcripturæ, & ſermones pro mortuis, etiam in eccleſiis ſuis facere,ac eleemoſynas pro celebrandis huiuſmodi miſſis, & aliis diuinis officiis peragendis ſi eis illas donari ſeu relinqui contingat,recipere,necnon miſſas,& diuina officia huiuſmodi etiam in diebus dominicis, vel feſtiuis,etiam antequam rector Parochialis Eccleſiæ celebrauerit,celebrare,& facere,& quando eis videbitur,etiam ſi tunc in eccleſia cathedrali prædicetur,prædicare,ac etiam quicunque vtriuſque ſexus Chriſtifideles,totius anni tempore illas, & illa in eccleſiis fratrum huiuſmodi audire poſſint,ipſique Chriſtifideles vllatenus deſuper moleſtari, aut impediri per locorum ordinarios ſeu rectores Parochialium eccleſiarum, aut alios quoſcunque vllo pacto,cauſa,vel occaſione non valeant, ſeu debeant, ſed præfati Chriſtifideles audiendo miſſas,& alia diuina officia in eccleſiis fratrum huiuſmodi diebus dominicis, aut feſtiuis,præcepto eccleſiæ de illis audiendis ſatisfeciſſe cenſeantur. Ipſique Chriſtifideles ſacramentum Euchariſtiæ (reſurrectionis Dominicæ feſtiuitate dumtaxat excepta) ſumere, eiſque illud per fratres huiuſmodi adminiſtrari valeat, nec ad aliud faciendum per locorum ordinarios, aut eccleſiarum rectores præfatos,ſeu alios quoſcunque,illorum licentia minime requiſita,etiã ſub cenſuris eccleſiaſticis,& aliis pœnis, cogi vel compelli poſſint, ſeu debeant, etiam decernimus,& declaramus. Et licet in ſeſſione xxv.cap.xii. caueatur,quod cenſuræ,& interdicta eccleſiaſtica etiam a locorum ordinariis promulgata mandante Epiſcopo a regularibus in eorum eccleſiis publicari debeant;tamen ſi tempore celebrationis alicuius ex feſtis ſanctorum ordinum eorundem,ac alias in aliis feſtiuitatibus iuxta eorumdem ordinum priuilegia apoſtolica, interdictum huiuſmodi emanauerit, illud in præfatis feſtiuitatibus, & earum octauis ſuſpendimus. Controuerſias autem omnes de præcedentia quæ eadem ſeſſione xxv. cap. vero xiii. per Epiſcopum terminari mandantur, non niſi durantes per illum dirimi, finitas autem nullo pacto innouari poſſe ſtatuimus. Cumque licet cap. xi. ſeſſionis xxv. ſtatuat, quod in domibus virorum ſeu mulierum, quibus animarum perſonarum ſecularium cura imminet, nulli etiam ad nutum amouibiles, inibi deputentur, niſi de ordinarii conſenſu, ac præuio examine huiuſmodi præcedente, ad curam huiuſmodi admitti poſſe omnino volumus præfatos regulares. Quartam autẽ funeralium de qua ſeſſ. xxv. cap. xiii. nequaquam ſoluere teneantur monaſteria, quæ a quadraginta annis citra fundata exiſtunt, poſtquam ipſum Concilium loquitur tantum de monaſteriis ante annos quadraginta fundatis, quæ ipſam quartam ſoluere conſueuerunt,& vbi ſolui conſueuit, id tantum ceræ, & aliorum quę in aliquibus partibus deferri contigerit, tempore quo defunctorum corpora ad ſepulturam deferuntur, non autem de miſsis, ſeu legatis, vel aliis fratribus ipſis ſeu monialibus huiuſmodi relictis, aut alias quomodolibet donatis ſolui debet. Sicq; intelligi Concilii decretum, quo ad quartam huiuſmodi ſoluendam debere decernimus. Vbi vero non eſt conſuetudo ſoluendi quartam huiuſmodi, de nullo ſupraſcriptorum ſolui debere declaramus. Nec ad quartam ſeu aliam partem omnium eorum quæ etiam pro ornamento eccleſiæ, palliorum, planetarum, cortinarum, pannorum, & aliorum quæ dictis eccleſiis relinqui vel dari contigerit, etiam ſi pro victu fratrum, aut alias relinquantur, aliquid contribuere teneantur. Ac etiam ius ſepulturæ ſolui tantum conſuetum curatis, & non aliquid aliud eis ſolui debeat, quamuis partes ad earum libitum eccleſiis ordinum huiuſmodi, ſeu eorum fratribus, alia

quæcunque tribuant, ſeu eleemoſynas elargiantur quando ſepeliuntur ibidem corpora mortuorum huiuſmodi, nec propterea impediri debeant, quin poſsint defunctorum corpora præfata ad eorum eccleſias tumulanda deferri facere. Inhoneſtum quoq; eſſe cenſentes, Mendicantium ordines ad aliquorum onerum contributionem teneri, illos, illorumque loca, etiam ſi curam animarum habent, ac quæcunque beneficia illis vnita, ad contributionem pro ſeminario, aut decimarum vel aliquarum ſolutionem, imo illos, & eorum domos, monaſteria, beneficia, & loca quæcunque, & ab illis quomodolibet dependentia, eorumque poſſeſsiones, vineas, agros, & prata, ac alia bona quæcunque, tam ad ipſos, quam ad moniales præfatas etiam largitione fidelium, ſeu alias iuſtis de cauſis ab eis acquiſita, ac pecuniis empta, vel alias quomodolibet pertinentia, minime teneri: illoſque & illas a quibuſcunque decimis, primitiis, quartis, mediis, & aliis fructuum partibus, necnō ſubſidiis charitatiuis etiam per nos conceſsis, ad quorumcunque etiam regum, principum, & dominorum temporaliū inſtantiam, quacunque etiam vrgentiſsima & de neceſsitate exprimenda cauſa, ac etiam aliis quibuſcunque oneribus, tam ordinariis, quam extraordinariis, etiam ratione fructuum, olerum, virgultorum, lignorum, beneficiorum, & aliarum quarūcunque rerum tam pro victu quam veſtitu, aut alias ſibi neceſſariarū quomodolibet etiam auctoritate apoſtolica nunc & pro tempore impoſitis, ita vt penitus & omnino ad alicuius rei contributionem minime teneantur, omnino eximimus, & liberamus: illoſque & illas, ad illos & illa, etiam ſi ſeculares & aliæ perſonæ quæcunque in eas exigendi poſſeſsione fuerint, minime teneri debere uolumus: nec ſub cap. xii. ſeſsionis xxv comprehendi poſſe, uel debere decernimus. Quod uero de uſu quæſtorum eleemosynarum auferendo loquitur ſeſsionis xxi. cap. viii. id ad mendicantium ordines nullo modo referri poſſe, uel debere, etiam decernimus: quin potius cum ex eleemosynis huiuſmodi uiuere cogantur, eis id facere, liberum omnino eſſe declaramus. Quoniā uero ex nimia Epiſcoporum ſibi irrogata auctoritate ipſi perſonas regulares ſuæ iuriſdictioni ſubiicere omnino ſtudent, ac decreto Concilii præfati ſeſsionis xxv. cap. xiiii. edito, quo cauetur, quod ſi regularis intra clauſtra exiſtens, & extra ea ita notorie deliquerit, ut populo ſcandaloſus ſit, termino ab Epiſcopo præfigendo, a ſuo ſuperiore omnino puniatur, ſin minus, ab ordinario delinquens puniri poſsit, confiſi, uariis indebitiſque grauaminibus regulares afficiant, ordinarios præfatos aliquid contra regulares in clauſtris degentes huiuſmodi quouis prætextu, occaſione, uel cauſa innouare non poſſe, uel debere, nec aliquos proceſſus contra ipſas perſonas regulares formare, aut facere poſſe uolumus, niſi propter manifeſtum ſcandalum, & ſuorum ordinum ſuperioribus prius conſultis, & negligentibus: alioquin omnia, & ſingula contra præmiſſa facta, & geſta, ac facienda in futurum, pro nullis & infectis habeantur. Licentias uero pro conſtruendis domibus regularibus, quæ 4. cap. ſeſsionis xxv. niſi de ordinarii licentia conſtrui prohibentur. gratis omnino dari, & non niſi legitima ſubſiſtente cauſa, ſuperioribus explicanda, illas recuſari poſſe. necnon fratres præfatos, etiam ſolos, mortuorum corpora aſſociare: Ac mandatum in die cœnę Domini fieri ſolitum, in eccleſiis, ſeu domibus fratrum cuiuslibet ordinis prædictorum, ſolemniter facere, & prædicta die prædicare hora qua eis uidebitur: nec per locorum ordinarios, aut rectores eccleſiarum, ſeu alios quoſcunque prohiberi poſſe, etiam decernimus, & declaramus. Mandantes etiam uniuerſis locorum ordinariis, ne mortuorum officia agere Rectores parocchialium in eccleſiis ipſorum fratrum, contra illorum uoluntatem, permittant. Ac moniales dictis fratribus ſubditas, uel perſonas ſepulturam in eorum eccleſiis eligentes, nulla ſoluta Parocho portione, ſepelire; uel ſi fratres ad mortuorum corpora aſſocianda vocati fuerint, illa abſque fratrum huiuſmodi præſentia ſepeliri facere, audeant, vel præſumant. Cumque maxime deceat liberam eſſe cuiuſuis teſtantis voluntatem, prauum illum vſum, paruo adhuc tempore (vt præfertur) introductum, per quem teſtamenta abſque presbyterorum præſentia fieri interdicuntur, omnino abrogamus. Poſtremo quod cap. xii. ſeſsio. xxv. cautum fuit, quod omnes ſcilicet tam clerici, quam regulares quicunque ad publicas proceſsiones vocati, accedere compellantur: id quo ad fratres præfatos de illis tantum proceſsionibus intelligi volumus, ad quas ſecundum conſuetudinē antiquam locorum, ſoliti ſunt accedere: vel quæ pro bono pacis eccleſiæ, vel pro victoria contra infideles indicuntur: quod etiam de illis conuentibus, qui collegia nuncupantur, minime intelligi volumus, in quibus fratres ſub arctiori clauſura degunt, ita vt nec in choro cantent, nec ad mortuos accedant: ſed tantum ſtudijs, & lectionibus vacent. Præterea ſi forte inter Epiſcopos, vel collegia. aut capitula, vel alias quasuis perſonas & præfatos fratres, ſeu moniales, aut eorum aliquos, ſuper præmiſsis vel aliquo eorum, coram quocunque ſeu quibuſcunque iudicibus, etiam cauſarum palatij Apoſtolici Auditoribus, ac ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, tam in Romana Curia quam extra eam, vbilibet lis, ſeu lites reſpectiue pendeant: nos litem ſeu lites, & cauſam, vel cauſas huiuſmodi ad nos aduocamus, ac illam, & illas, quarum ſtatum, ac nomina, & cognomina iudicum, & collitigantium præſentibus haberi volumus pro ſufficiēter expreſsis, caſſamus, & extinguimus, ac partibus ipſis perpetuum ſilentium deſuper imponimus. Ac inſuper, vt facilius præmiſſa omnia illibata perſiſtant, omnia & ſingula priuilegia, immunitates, indulgentias, facultates, libertates, indulta, diſpenſationes, fauores, & gratias, quæ decretis Cōcilii

cilii Tridentini alias quam vt ſuperius eſt dictum, conceſſum, & declaratum, non contrarientur expreſſe, eiſdem fratribus, necnon monialibus quibuſcunque & ſororibus tertii ordinis prędictorum ordinum reſpectiue ordinibus, ac illorum eccleſiis, domibus, & perſonis, etiam viuæ vocis oraculo in genere uel in ſpecie tam per recolendæ memoriæ Eugenium quartum, Sixtum quartum, Leonem decimum, Paulum tertium, ac dictum Paulum quartum, & Pium etiam quartum, quam alios quoſcunque Romanos Pontifices etiam prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedē eandem quomodolibet conceſſa, confirmata, & innouata; necnō noſtras, & prædeceſſorum noſtrorum, ac alias quaſcunque deſuper confectas literas, quarum omnium tenores, ac eorundem prędeceſſorum noſtrorum nomina, & alia de neceſſitate exprimenda, ac ſi de verbo ad uerbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, etiam præſentibus pro ſufficienter expreſſis haberi volumus, auctoritate apoſtolica tenore præſentium perpetuo approbamus, & confirmamus, illiſque perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus eaque perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari debere, ac fratribus ſuperioribus, & perſonis ordinum huiuſmodi, nec non aliis quibuſcunque quos illa concernunt, ſuffragari debere, ſeu poſſe volumus. Necnon priuilegia, immunitates, facultates, libertates, indulta, diſpenſationes, exemptiones, fauores, & gratias, tā ſpirituales, quam temporales, modo, & forma quibus conceſſa ſunt, etiam per uiam communicationis, & extenſionis, actiue, & paſſiue inter ſe, & alios quoſcunque ordines reſpectiue, de nouo concedimus: illaq; omnia, & ſingula, ad domos, & loca quæcunque dictorum mendicantium ordinum, & monialium quarumcunque, ac ſororum de tertio ordine nuncupatarum in congregatione uiuentium dictorum ordinum, vt pręteritur, hactenus recepta, & impoſterum recipienda, Necnon eorum perſonas, & bona etiam ſi priuilegiorum, & aliarum gratiarum prædictorum auctentica originalia, propter temporis antiquitatem, uel uarias Vrbis ruinas, deperdita exiſtant, dummodo de eis alias legitime conſtet, extendimus, & ampliamus. Et ſic in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcunque iudices, & perſonas quauis auctoritate fungentes, etiam Cardinales, & Auditores præfatos, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter, iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere; necnon quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter uel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus. Quo circa dilectis filiis noſtro prædicatorum Cardinali Protectori, & ſancti Hieronymi Generali ordinum, ac curiæ cauſarum Cameræ apoſtolicæ etiam Generali Auditori, nunc, & pro tempore exiſtentibus, per apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, uel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis cōtenta quæcunque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundem fratrum, aut monialium, uel alicuius eorum fuerint deſuper requiſiti, ſolenniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes, & in eis contententa huiuſmodi firmiter obſeruari, ac ſingulos quos literæ ipſę concernunt, pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, uel aliquem eorum deſuper contra præſentium tenorem per quoſcunque, etiam locorū ordinarios, quomodolibet indebite moleſtari, contradictores quoſlibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas eccleſiaſtica, aliaque opportuna iuris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcēdo, legitimiſque ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis uicibus, aggrauando, & interdictum eccleſiaſticum apponendo, innocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus præmiſſis, & aliis apoſtolicis, necnon in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus uel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, uel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Epiſcopis, uel quibuſuis aliis perſonis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere, uel in ſpecie, etiam Motu ſimili, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiā ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiſmodi ac ſi de uerbo ad uerbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac uice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus. Necnon omnibus illis quæ in litteris confirmationis, & innouationis priuilegiorū eorundem, alias per eoſdem Paulum quartum, & Pium etiam quartum prædeceſſores noſtros prædictos, ordini fratrum minorum huiuſmodi conceſſorum, conceſſum eſt non obſtare, cōtrariis quibuſcūque. Aut ſi locorum ordinariis, vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim ab Apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, uel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad uerbum de indulto huiuſmodi mentionem. Et quia difficile foret earundem præſentium literarum notitiam ad quaſcunque perſonas peruenire, & ubique illas præſentare, etiam motu, & ſcientia ſimilibus uolumus, & decernimus quod

transumptis

Digitized by Google

tranſumptis earumdem præſentinm literarum, etiam per impreſsionem factis, mann alicuius Notarii publici ſubſcriptis, aut ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillatis, quemadmodum adhiberetur præſentibus literis originalibus, ſi præſentarentur, ubique adhibeatur tam in iudicioquam extra illud plena, & indubitata fides. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, prohibitionis, exemptionis, liberationis, inhibitionis, ſuſpenſionis, ſtatuti, decreti, mandati, abrogationis, auocationis, caſſationis, extinctionis, impoſitionis, approbationis, confirmationis, adiectionis, conceſsionis, extenſionis, ampliationis, uoluntatis, & derogationis infringere, uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Darum Romæ Apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, decimoſexto. Kal. Iulii. Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

ET deinde pro parte dilectorum filiorum Canonicorum regularinm Ordinis ſancti Auguſtini Congregationum Lateraneñ. & ſancti Saluatoris, ac ſanctæ Crucis Colimbrieñ. & Monachorum ſancti Benedicti Congregationis, & ordinum Caſsineñ. Montis Olineti Vallisumbroſç, necnon etiam Congregatioñ. Ciſtercieñ. & Cartuſieñ. necnon ſancti Hieronymi Hiſpaniarum, ac Camalduleñ. & fratrum Militiæ Ieſu Chriſti reſormatorum nuncupatorum Regni Portugalliæ nobis nuper exhibita petitio conrinebat, qnod ipſi etiam iuxta eorum cuiuslibet regularia inſtituta tum uita eorum exemplari, tum doctrina, ac uerbi Dei prædicatione, aliaſque ſummis eorum laboribus, & ſtudiis animarum ſalutem, ac ſanctæ Sedis apoſtolicæ digniratis, & auctoritatis augmentum hactenus ſemper procurauerunt, & in dies circa hoc tam laudabile miniſterium magis, ac magis uerſari non ceſſantes, ſibi fauente ſuperni numinis auxilio ſuaniſsimũ cunctiſq; fidelibus gratiſsimum ſuæ probitatis, & diligentię latius diffundunt odorem, pariterq; in uinea domini laborare non deſinunt, ac proinde eos aliqua ratione indignos cenſeri non poſſe, quin ipſi quoq; gratiarum, facultatnm, priuilegiorum, & aliorũ præfatis fratribus Mendicantibus conceſſorum participes fieri, necnon Monaſteria etiam Monialium, & alia loca quæcunq; ad gratias, facultates, priuilegia, ac alia in eiſdẽ præinſertis literis contenta quæcunq; extendi, ac illis gaudere debeant. Quare pro eorundem Canonicorum, Monachorum, & fratrum parte nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut eorum ſtatui, & tranquillitati conſulentes, eos & eorum ſingulos, necnon ſuorum ordinum & Congregationum Monaſteria, etiam Monialium, ac domos, & loca alia quæcunque ad declarationes, ſtatuta, exẽptiones, uoluntates, prohibitioues, approbationes, extenſiones, & decreta, ac alias gratias, ſacultates, & priuilegia qnæcunq; prædictis fratribus Mendicantibus conceſſa prædicta, ita ut illis omnibus, & ſingulis æque, & pariformiter abſque ulla penitus differentia frui, & gaudere poſsint & debeant, extendere, & quatenus opus ſit illa eis de nouo cõcedere, aliasq; ſibi deſuper opportune prouidere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur qui omni qua fieri poteſt ratione commodiori perſonarum quarumlibet, præſertim deo dicararum animi quietem ſinceris exoptamus affectibus, ſingulos Canonicos, Monachos, & fratres prædictos a quibuſuis cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis quauis occaſione latis, ſi quibus innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſolnentes, & abſolutos fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati Canonicos, Monachos, & fratres prædictos, ſi profeſsionem regularem iuxta eorum ſtatuta, & laudabiles conſnetudines, ac priuilegia, & indulta eis conceſſa emiſerint reſpectiue, illorumq; Monaſteria, etiam Monialinm, necnon domos, & loca alia quæcunq; ad ſingula declarationes, ſtatuta, & immunitates (a contributione ratione Seminariorum pauperum clericorum iuxta otdinationem dicti Concilii Tridentini erigendorum, & inſtituendorum, necnon ſubſidiorum apoſtolica auctoritate pro tempore impoſitorum, ac quęſtuatione eleemoſynarum dumtaxat exceptis) exemptiones, uoluntates, prohibitiones, approbationes, extenſiones, decreta, & alia quæcunque, gratias, facultates, & priuilegia eiſdem fratribus Mendicantibus vt præfertur conceſſa, & facta, ac alia in præinſertis literis contenta, & inde ſecuta quæcunque dicta auctoritate apoſtolica tenore pręſentium perpetuò extendimus, & ampliamus, illoſque declarationibus, ſtatutis exemptionibus, noluntatibus, prohibitionibus, approbationibus, extenſionibus, decretis, & aliis gratiis, facultatibus, & priuilegiis huiuſmodi pariſormiter, & abſque vlla penitus differentia, prout dicti frattes Mendicãtes vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti potiri, & gaudere poterunt liberè, & licite uti, potiri, & gaudere poſſe atque debere, illaque omnia, & ſingula ſilii eorumque Monaſteriis, domibus, & locis huiuſmodi, eorumque ſuperioribus, & perſonis quibuſcunque, quas illa concernunt, & pro tempore concernent, ſuffragari, necnon modo & forma quibus prædictis fratribus Mendicantibus conceſſa & facta ſunt, conceſſa factaque eſſe, necnon ad ſingula Monaſteria, domos & loca quæcunque dictorum, Canonicorum, Monachorum, & fratrũ, necnon Monialium, Congregationum, & otdinum prædictorum in congregatione niuenrium extenſa, & ampliata cenſeri, ſicque in præmiſsis omnibus, & ſingulis per quoſcunque Iudices, & perſonas, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ac cauſarum Palatii apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate iudicari,

iudicari, & diffiniri debere, necnon quicquid ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Quocirca venerabilibus fratribus, & dilectis filiis eiuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, dictorum ordinum, & congregationum huiuſmodi reſpectiue nunc, & pro tempore Protectoribus per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel duo aut vnus eorum per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcũque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorumdem Canonicorum, Monachorum, & fratrum aut Monialium huiuſmodi vel alicuius eorum fuerint deſuper requiſiti, ſollemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant auctoritate noſtra præſentes & in eis contenta huiuſmodi firmiter obſeruari, ac ſingulos quos literæ ipſæ concernunt, pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos vel aliquem eorum deſuper, tam contra præſentium literarum, quam præinſertarum tenorem per quoſcunque, etiam locorum ordinarios quomodolibet indebite moleſtari, Contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas aliaque opportuna iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, & interdictum eccleſiaſticum apponendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſecularis. Non obſtantibus præmiſſis, & aliis apoſtolicis, necnon in prouincialibus, & ſynodalibus Conciliis æditis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis eiſdem Epiſcopis aut quibuſuis aliis perſonis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere vel in ſpecie etiam motu proprio ac alias quomodolibet conceſſis approbatis, & innouatis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda aut aliqua alia exquiſita forma adhoc ſeruãda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque. Aut ſi locorum ordinariis uel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim a prædicta ſit ſede indultum, quod interdici ſuſpendi vel excõmunicari non poſſint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad uerbum de indulto huiuſmodi mentionem. Et quia difficile foret earundem præſentium notitiam ad quaſcũque perſonas peruenire, & vbique illas præſentare, etiam dicta auctoritate noſtra volumus, & decernimus, quod tranſumptis illarum etiam per impreſſionem factis, manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, ſiue ſigillo alicuius perſonæ indignitate eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillatis, prout eiſdem præſentibus adhiberetur ſi præſentarentur, ubique adhibeatur tam in iudicio quã extra illud plena & indubitata fides. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, extenſionis, ampliationis, & decreti infringere uel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis dei ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ Apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, decimo ſeptimo Kal. Septembris, Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

D. Balbus.

INNOVATIO Conſtitutionis Pauli Papæ tertii ſuper ſolutione mercedum familiarium S. R. E. Cardinalium, & aliorum Prælatorum in Ro. Cu. decedentium, Et vt eiſdem Cardinalibus, & aliis Prælatis vt ſupra decedẽ. nullus ſuper eorum bonis in præiudicium aliorum creditorum mercedem petere poſſit, niſi ſe ſub certa conſtituta mercede ad eorum ſeruitium acceſſiſſe docuerit; Et de ordine in ſatisfactione creditorum Cardinalium, & Prælatorum eorundem ſeruando.

PIVS PAPA V.

MOTV proprio &c. Cupientes litium anfractibus, qui poſt obitum S. R. E. Cardinalium, & aliorum quorumcunque Prælatorum in Rom. Cur. decedẽtium inter eorum creditores oriuntur, dum ſe vnuſquiſque altero potiorem contendit, dum aliqui prætextu mercedis, & regaliarum alios creditores præcedere conantur, quo fit vt ſæpe numero pauperrimi, qui eorum ſubſtantiam bona fide crediderunt, non tantum debita ſatisfactione defraudentur, ſed etiam longis, & periculoſis litibus grauiſſimo cum eorum impendio defatigentur, hac perpetuo valitura conſtitutione ſancimus, vt defunctis in Rom. Cur. tam S. R. E. Cardinalibus, quam Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Cameræ Apoſtolicæ Clericis, Sacri Palatii Apoſtolici Auditoribus, Referẽdariis, maioris præſidentiæ Abbreuiatoribus, & aliis quibuſuis Prælatis, nullus ſuper eorum bonis mercedem petere poſſit in præiudicium creditorum, niſi euidenter appareat, quod ſub certa con-

nerali, & aliquot aliis Præpoſitis dicti ordinis, multa utilia de ratione cultus diuini, de modo recipiendorum, & educandorum Religioſorum, de correctione morum, de obedientia, caſtitate, paupertate, & vita, ut antea, communi, bene & prouidenter condidit. Veruntamen quia propter improbas multorum Præpoſitorum, & aliorum prædictorũ cupiditates, nullus hucuſq; vel certe rarus inde fructus conſequitur; &, ſicut ex diuerſis literis Apoſtolicis, ac etiam ipſiusmet ordinis conſtitutionibus compertum habemus, prædictus ordo Regulæ D. Benedicti, proprium cuiq; expreſſe prohibenti, adſtringitur; ac illius Præpoſiti ſiue Prælati nullos ex ſua adminiſtratione prouentus, cum nulli ibi, niſi communes ſint, percipere poſſunt, ſed in communi, quemadmodum cæteri, fratres uiuere debent. Viſitatores uero inter cætera fideliter inquirere tenentur, Num Præpoſiti cum cæteris fratribus comedant, Num aliqui Proprietarii in ulla domo reperiantur, & an ratiocinia facultatum atq; expenſarum Domus inter Præpoſitos & officiales ſuos habeantur, Deniq; procurare, ut numerus fratrum in ſingulis Præpoſituris pro ratione facultatum augeatur. Præpterea ex eiſdem conſtitutionibus etiam deprehendimus, quod Præpoſiti prædicti olim annales, interdum biennales pro nutu Prępoſiti Generalis, & ad electionem ſuorum conuentuum aſſumi debeant: Nos ſupradicta diſcrimina ex perpetua rerum adminiſtrandarum facultate, quam dicti Præpoſiti habere noſcuntur, in primis prouenire rati, prædictis periculis ualidiore manu occurrere uolentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, deq; Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & quaſcunque tam apoſtolicas, quam ordinarias collationes, prouiſiones, commendas, & alias diſpoſitiones de generalibus, prouincialibus, conuentualibus & aliis Præpoſituris, nec non Prioratibus, cæteriſq; beneficiis eccleſiaſticis cum cura, & ſine cura dicti ordinis, & etiam ſuper illorum fructibus, quarumcunq; penſionum annuarum, aut aliarum rerum, uel etiam ipſorum fructuum, uel partis eorum reſeruationes fratribus ſupradictis perpetuo, ſiue ad certum, & qualecumque tempus, nec non omnia & quæcunq; regreſſus, acceſſus, & ingreſſus, & regrediendi, accedendi, & ingrediendi facultates & indulta, coadiutorum quoq; deputationes ad illas, illos, & illa, etiam de conſenſu, ac ex reſignationis ſeu ceſſionis iuris ac etiam litis & cauſæ aut concordiæ Apoſt. autoritate confirmata, aliaue cauſa, quantãcumq; onéroſa & conſiderabili tam eiſdem fratribus, quàm quibuſcunque alijs, etiam S. R. E. Cardinalibus, per quoſcunq; Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & ſedem prædictam, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, nec non conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Ducum, aliorumq; Principum facta, & conceſſa, quibuſcunq; concepta formulis, ac etiam reſtitutiuis, præſeruatiuis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſq; efficacioribus efficaciſſimis & inſolitis clauſulis, nec non vim contractus inducentibus, & aliis decretis ſuffulta, quorum omnium tenores præſentibus haberi volumus pro expreſſis, dicta autoritate Apoſtolica, tenore pręſentiũ ſpecialiter & expreſſe reuocamus, & Apoſtolicas & quaſcunq; alias literas, nec non proceſſus habitos per eaſdem & inde ſequuta quæcunq; caſſamus & annullamus, ac volumus illa omnia vires & effectum de cetero non habere. Et nihilominus omnes & ſingulos præpoſitos & cæteros fratres illas, illos, & illa obtinentes prædictos, etiam quantumcumq; longiſſimo tempore poſſeſſores eiſdem omnibus ex nunc priuamus, & ab illorum poſſeſſione amouemus, amotoſq; denunciamus. Mandantes vniuerſis & ſingulis, vt quàm primum pręſentes illis intimatę fuerint, ab omnimoda adminiſtratione abſtineant, ac poſſeſſionem huiuſmodi vacuam realiter dimittant. Quòd ſi horum quiſquam ſecus quoquo modo contenderint, illum talem excommunicationis ſententia innodamus, ac dignitatibus, adminiſtrationibus, & officiis dicti ordinis perpetuo indignum decernimus eo ipſo. Ipſi tamen ſic dimittentes, titulũ, nomen, & inſignia omnia Præpoſiti ita retineant, vt, quoad vixerint, & in vnitate fidei, atq; obedientia & obſeruatione preſentium perſtiterint, nec quicquam, quod eos meritò reddat indignos, admiſerint, vocẽ & ſuffragium actiue, & paſſiue, etiam quoad electionem Prępoſiti Generalis habeant, & tam in proximo, quàm cæteris deinceps capitulis generalibus ad curam, & regimen aliarum præpoſiturarum & Prioratuum, tertio quoq; anno commutentur, & ad tempus duntaxat ęligi debeãt. Firmiter autem pollicemur præpoſituras, Prioratus, & cætera beneficia dicti ordinis, quæ nunc aliis extra illum collata ſeu commendata reperiuntur, cum vacabunt, ad eundem ſtatum reducturos: ſi interim eos, quos ex pręſenti noſtra reformatione fututos ſperamus, fructus verè nouerimus proueniſſe. Ceterum ex his quæ pro ſalubri dictæ Religionis ſtatu, & felici directione alioqui inſtituta hucuſq; reperiuntur, quæq; nec pręſentibus contraria ſunt, nec effectum earundem impediunt, nihil omnino detrahere, ſed illa omnia omnino immota cuſtodiri. Rurſus ea quæ ad perfectæ Regulæ diſciplinam vel deeſſe, uel obeſſe poſſunt, pręſenti pagina ſupplere uel emendare intendentes, Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine prædictis ſtatuimus, & ordinamus, Quod futuris temporibus in perpetuum Præpoſitus Generalis dicti ordinis tertio quoque anno in capitulo generali ſingulis trienniis celebrando, per ſuffragia ſecreta, iuxta Cõcilii Tridentini diſpoſitionem, & alias ſecundum regularia dicti ordinis inſtituta, laudabileſq; conſuetudines eligatur: ſed hoc officium lapſo triennio illi deinceps nequeat prorogari. Simili quoque modo prædicti, ceteriq; omnes præpoſiturarum, domorum, & locorum omnium dicti

ordinis Præpoſiti & Priores quocunq; nomine vocati, & ad triennium, & in ipſo capit. generali duntaxat inſtituantur, qui debitam in ſuis præpoſituris, Domibus, & locis reſidentiam faciant. Et, ſi horum quempiam eo durante triennio decedere vel priuari contigerit, prædictus Præpoſitus Generalis Vicarium ex eadem illa idoneum, ſin autem ex alia Præpoſitura, Domo, ſiue conuentu, in demortui, uel priuati locum pro reliquo triennii tempore, uſq; ad futurum generale capit. ſurrogabit. Cæterum huiuſmodi Præpoſiti & Priores ſuturi ſuo rite defuncti officio triennali, rurſus poterunt in futuro capit. generali ibidem, ut antea, Præpoſiti & Priores in aliis Præpoſituris, & Domibus dicti ordinis, ſi rurſus idonei iudicati fuerint, ad aliud triennium, & ſic deinceps deputari. Ad hæc nullus omnino Præpoſitorum ſeu Priorum curam, aut adminiſtrationem bonorum & aliarum rerum temporalium, diſpenſationemq; redditaum ſuæ Præpoſituræ, ſeu Domus, etiam nomine ſui conuentus, habere, ſiue exercere, uel ſe ſe in ijs interponere poſſit; Sed vniuerſum id onus tribus Religioſis in unoquoq; capit generali ita demandetur, vt primus rerum, & bonorum Menſæ tam Præpoſiti, quam Præpoſituræ ſeu domus, inferendorumq; in eam redditaum curam habeat. Alter tanquam Depoſitarius pecunias, & cætera ab illo importata, fideliter aſſeruet. Reliquus de pecuniis, & rebus a Depoſitario captis Præpoſito, Priori, fratribus, & domui vniuerſæ de neceſſariis, ueluti diſpenſator prouideat, officiorum huiuſmodi inuicem confuſione penitus interdicta. Sed hi tres tam accepti, quam impenſi ſingulis menſibus Præpoſito ſuo, adhibitis etiam duobus, uel tribus fratribus eiuſdem Præpoſituræ, ſeu Domus probatioribus, rerumq; vſu peritis: Deiude ipſimet rurſus præſentibus ipſis præpoſito, & peritis Præpoſito generale, vel uiſitatoribus, quotieſcunq; uiſitationis officium fecerint: Denique Generalis Præpoſitus ſemper in proxime ſequenti capit. generali, & coram tribus iudicibus ab ipſo capit. deputatis ſuæ adminiſtrationis rationem reddere teneatur. Omnes vero Præpoſiti, & Priores vitam cum ſuis fratribus communem ducant; nec proprium quicquam habeāt. Omnibus diuinis officiis diurnis & nocturnis in Eccleſia, & choro ſemper adeſſe debeant. In Reſectorio ſemper comedant, vbi ſilentium perpetuum agatur, & lectura ſacra ab initio ad finē de more habeatur. Aedes ſeparatas neque in clauſtro, neque alibi vſquam habeant, ſed vnica cella, aut, ſi neceſſitas poſtulauerit, duabus duntaxat, eiſdemque cum cæteris aliorum fratrib⁹ coniunctis, ac omnino ſine ornatu, velis, aulæis, aut tapetis, ſed nudo pariete, ac lectulo & menſa humilibus, ſicuti Religioſos humiles decet, vtque ſignum humilitatis non differat a ſignato, contenti eſſe debeant. Pari quoque ratione cæteri fratres nihil ſibi proprii vendicantes, neceſſarium victum, & veſtitum, a ſuo quiſque conuentu ſiue Domo, ac per eius miniſtros, prout cuique opus erit, capiant, pecuniæ vſu, veluti olim ad libitum abutebantur, deinceps omnibus penitus interdicto. Eam tamen diligentiam præpoſitus adhibere debebit, vt ſingulorum, maxime infirmorum, & ſenum neceſſitatibus iuxta cuiuſque exigentiam conſulatur. Veſtitus etiam omnis omnino conformis, nulla exquiſita arte elaboratus, ſed purus, & honeſtus in vniuerſum habeatur. Vſu tamen bireti, cæteriſque Præpoſitorum & prælatorum inſignibus a reliquis fratribus hucuſque diſtinctis minime propterea ſublatis. Nullus inſuper ſiue Præpoſitus, ſiue ſimplex Religioſus intra ſepta Domus ſuæ, neque omnino alibi mulieres, quantumcunque prouectas, ſeu matres, ſeu ſorores, ſeu alias propinquas, etiam infirmitatis tempore, admittat. neque famulos laicos, etiam tanquam communes habeat; ſed Præpoſitum fratres aſſectentur. Fratres vero, etiam equitantes, vna bini ſemper incedant: vbi tamen communis Præpoſituræ, ſeu Domus neceſſitas vſum equorum poſtulauerit, ſamulus laicus, honeſto tamen habitu indutus, ad curationem illorum, necnon aſſociationem Præpoſiti, & fratrum equitantium, equique cuſtodiam duntaxat poterit adhiberi. Poſtremo, vt in Præpoſituris & Domibus prædictis iuſtus miniſtrorum numerus perpetuo conſtet, nunqnam pauciores, quam duodecim fratres in ſingulis educantur. Illæ vero, in quibus tot commode ali nequiuerint, aliis Præpoſituris, ſiue Domibus eiuſdem ordinis per dictum capitulum generale, ſeu ſi id commode tunc fieri nequiuerit, à dicto Carolo Cardinali, & Protectore vna cum Præpoſito generali, & Promotoribus, ac ſeu Diffinitoribus perpetuo vniantur; Seu de opulentiorum Præpoſiturarnm & locorum redditibus cæteris anguſtioris prouentus Præpoſituris, & locis, commodis rationibus proſpiciatur; ita tamē qund præpoſiti, Præpoſiturarum & locorum ſic vniendorum deinceps earum præpoſiturarū, quibus vniones huiuſmodi fient, Priores, ſeu Vicarii deputentur, ac decedentibus aliis Præpoſitis antehac perpetuis, ſi ſint idonei, omnium primi poſt eos Præpoſiti in eiſdem capitulis generalibus ordine præſcripto ſeruato eligantur. Diſtrictius inhibentes in virtute ſanctæ obedientiæ quibuſcunque Collatoribus, & etiam ius eligendi, aut præſentandi habentibus, ne de Præpoſituris, Prioratibus & beneficiis ſub ipſa reuocatione noſtra comprehenſis, prædictis diſponere, aut aliquē vel aliquos ad illas præſentare, vel eligere ſeu inſtituere audeant qnoquomodo, vel præſumant. Ac decernentes ex nunc quaſcunque huiuſmodi præſentationes, electiones, collationes, prouiſiones, Commendas, & alias diſpoſitiones, etiam à ſede Apoſtolica prædicta, Motuq; ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac cum præſentium ſpeciali, & expreſſa derogatinne pro tēpore factas, tanquam in læſionem & detrimentum reformatæ Religionis ſurreptas & extortas, nullius prorſus momenti fore, nec per eas ius aliquod cuiquam acquiri. Rurſus nullum ex his,

quorum

Digitized by Google

quorum collationes, prouiſiones, & commendæ Præpoſiturarum, Prioratuum, & beneficiorum prædictorum penſionum, cæteraq́; reſeruationes, nec non regreſſus, acceſſus, ingreſſus, & coadiutorum deputationes ad illa reuocata ſunt, vt præfertur, quocunq; tempore, quauis cauſa, quantumlibet rationabili, reſtitutionem in integrum, reductionem ad terminos iuris, aut aliud quoduis gratiæ, aut iuſtitiæ remedium impetrare, vel etiam ab alio, vel aliis impetrato, aut Motu ſimili conceſſo, vti nec præſentes literas ſub vllis renocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus ſimilium, vel diſſimilium ordinationum, ab ipſa ſede quandocunq; & quomodocunq; emandandis comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validum ſtatum reſtitutas, & plenarie reintegratas eſſe, & cenſeri, ſicq́; per quoſcunq; iudices ordinarios & delegatos, etiam cauſarũ palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales in quauis cauſa & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter interpretandi, & iudicandi facultate, & auctoritate, vbiq́; interpretari, iudicari, & diffiniri debere, necnon irritum & inanoquicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Inſuper prædicto Carolo Cardinali Protectori præcipimus, vt ipſe eaſdem præſentes, & quicquid eo præſidenre in proximo generali capit. rite ordinabitur, vel etiam pro præmiſſorum omnium & ſingulorum obſeruatione ab eo extra dictum capit. etiam ſine interuentu alicuius dicti ordinis ſtatuetur, in omnibus Prępoſituris, conuentibus, & locis, ac ab omnibus & ſingulis Præpoſitis & fratribus prædictis inuiolate faciat per ſe vel alium ſeu alios obſeruari. Contradictores quoslibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam Præpoſiturarum, dignitatum, & adminiſtrationum priuatorias, cæteraq́; iuris, & facti remedia opportuna, appellatione poſtpoſita compeſcendo. Quin etiam contendentes prædictos in cenſuras & pœnas ſupradictas incidiſſe declarando, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Et nihilominus vſquequaq; quantum in nobis eſt, præcauere volentes, ne quiſquam ab inſtituto declinet, ordinariis locorum diſtrictius iniungimus, vt quoſcunq; præpoſitos, & fratres vagantes, aut quicquam cõtra præſcriptam Regulam extra clauſtrum admittentes illos, reiecto quocumq; exemptionis priuilegio, adhibito etiam brachio prædicto, ſi neceſitas id poſtulet, cohibeant, & pro grauitate delicti in carcerem coniiciant, aliasq; in eos iuxta canonicas ſanctiones, & Regulæ diſciplinam ſeuere animaduertere procurent, ſi diuinam, dictæq; ſedis vltionem voluerint euitare. Non obſtantibus noſtra de non tollendo iure quęſito, ac piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali ædita de duabus dietis, aliiſq́; conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, nec non ordinis prædicti iuramẽto, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, aliiſq́; ſimilibus, vel diſſimilibus reductionibus, etiam ad illud idem vel aliud tempus, aut etiam præpoſiturarum, prioratuum, & beneficiorum præfatorum perpetuationibus per ſedem prædictam quomodolibet factis, Priuilegiis quoque, exemptionibus, & indultis Apoſtolicis eidem ordini, eiuſq́; ſuperioribus & perſonis, ac ipſorum ſingulis per quoſcunq; Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos & eandem ſedem, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi, & ſtipulati contractus, & alias ſub quibuſcunq; tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clauſulis, & decretis in genere, & in ſpecie conceſſis, confirmatis, ac etiam aliis reformationibus, quotieſcunq; & quocunq; tempore factis, & promulgatis, ac quibuslibet aliis indulgentiis, & litteris Apoſtolicis ſpecialibus & generalibus, quorumcunq; tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta effectus earum, ſeu dictorum ordinariorum iuriſdictio vel executio impediri valeat quomodolibet vel differri, et de quibus quorumq́; totis tenoribus habenda ſit in noſtris litteris mẽtio ſpecialis, quę omnia contra earumdem pręſentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari. Deniq; etiam volumus, quod ipſarum præſentium exempla, etiam impreſſa, dictique Caroli Cardinalis & pro tempore exiſtentis Protectoris, aut Capituli generalis Sigillo, & alteruttius Secretarii manu obſignata eandem illam fidem vbiq́; locorum in iudicio & extra illud faciant, quam ipſæ præſentes ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, caſſationis, annullationis, priuationis, amotionis, denunciationis, mandati, decreti, innodationis, pollicitationis, ſtatuti, ordinationis, præcepti, inhibitionis, iniunctionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſt. eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicę Milleſimo quingenteſimo Sexageſimo ſeptimo, Kal. Maii. Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

Cæſar Glorierius.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

SANCTISS. D. N. Pij Papæ V. præceptum, quod Principes, Iudices, & Iuſtitiæ miniſtri mandatis Cardinalium Inquiſitorum generalium in concernẽtibus officium Sanctiſsimæ Inquiſitionis pareant.

SAnctiſs. D. N. D. Pius diuina prouidentia Papa Quintus, ſtatuit, decreuit, & ordinauit, ac mandauit, vt negocia fidei omnibus, & ſingulis aliis præferantur, cum fides ſit ſubſtantia, & fundamentum chriſtianæ religionis. Idcirco omnibus, & ſingulis Almæ Vrbis eiuſque diſtrictus Gubernatori, Senatori, Vicario, & Cameræ apoſtolicæ Auditori, & quibuſcunque aliis Legatis, Vice legatis, Gubernatoribus prouinciarum, & terrarum ſuæ Sanctitati, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ mediate, & immediate ſubiectarum, ac eorum locateneñ. Officialibus, Bariſellis, & aliis miniſtris, necnon aliis locorum ordinariis, cęteriſque magiſtratibus, & officialibus, ac cuiuſuis conditionis, & ſtatus hominibus in omnibus, & ſingulis terris oppidis, & ciuitatibus, ac in tota republica chriſtiana exiſteñ. ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac indignationis ſuæ Sanctitatis, & aliis arbitrio ſuæ Sanctitatis, & Illuſtriſsimorum, & Reuerendiſsimorum Domiuorum Cardinalium Inquiſitorum Generalium imponendis, & exequendis pœnis, vt eiſdem Cardinalibus Inquiſitoribus, ac eorum præceptis, & mandatis in quibuſcunque officium Sanctæ Inquiſitionis huiuſmodi concerneñ. pareant, & obediant.

Reges vero, Duces, Comites, Barones, & quoſuis alios Principes ſeculares in Dei nomine rogault, vt eiſdem Cardinalibus Inquiſitoribus, rorumque officialibus faueant, auxiliumque præbeant, & à ſuis magiſtratibus ſubditis auxilium præberi faciant in negociis ad dictum officium ſpectañ. Necnon carceratos quoſcunque pro quibuſuis delictis, & debitis etiam atrocibus apud dictum Inquiſitionis officium quomodolibet delatos, vel denunciatos, ſuſpenſa aliorum criminum inferiorum cognitione, ad eoſdem Cardinales, & Inquiſitionis carceres, ibidemque ad criminis hæreſis totaliter cognitionem, & expeditionem retinendos, & poſtea ad eoſdem officiales pro aliorum criminum expeditione remittendos, ſine mora tranſmittant.

SANCTISS. D. N. Pii Papę V. Declaratio, & Conſtitutio, quod ſententię in reorum inquiſitorum fauorem per quoſcunque Iudices contra iuriſdictionis diſpoſitionem, vel ſtylum officii Sanctiſsimæ Inquiſitionis latæ, & ferendæ, nunquam tranſierint, nec in futurum in rem iudicatam tranſire poſsint.

PIVS PAPA V.

MOtu proprio &c. Inter multiplices curas quæ animum noſtrum aſsidue pulſant illa in primis eſt, prout eſſe debet, vt Eccleſia Dei nobis ex alto commiſſa purgaris immo quantum fieri poteſt procul exterminaris omnibus hęreſibus, & prauis erronearum opinionum dogmatibus tuto militare, & tanquam nauis in trãquillo mari, ſedatis omnibus tempeſtatum fluctibus & procellis, ſecure nauigare, & ad optatum ſalutis portum peruenire poſsit. Cum itaque nos dum in minoribus conſtituti ſanctiſsimi officii Romanæ, & vniuerſalis contra hæreticam prauitatem Inquiſitionis negotia pertractaremus, tandem ex longo vſu atque experientia rerum magiſtra cognouerimus, quod multi rei delati, & in prædicto ſanctiſſimo officio, ſeu alibi coram locorum ordinariis, & hæreticæ prauitatis Inquiſitoribus proceſſati, ac de hæretica prauitate inquiſiti falſos teſtes ad eorum defenſam examinari faciendo, ac compurgatorum de eorum vita, & doctrina minime informatorum opera, & teſtimonio ſe iuuantibus, ac diuerſis aliis illicitis modis, excogitatiſque doloſis excuſationibus, & malitiis prædictum ſacrum officium ſanctiſsimæ Inquiſitionis, cæteroſque iudices, & etiam Romanos Pontifices deludendo, & decipiendo, plures ẽt veluti innocentes diffinitiuas à prædictis proceſsibus, & inquiſitionibus abſolutorias, & præcedente canonica purgatione eorum aſſertæ bonæ, & catholicæ fidei vitæ, & doctrinæ declaratorias ſententias, ſeu decreta ab eodem ſanctiſsimo officio, aliiſque locorum ordinatiis ſiue delegatis, et Inquiſitoribus, ac etiam Ro. Pont. prædeceſſoribus noſtris obtinuerunt, ſeu extorſerũt quas ſententias, & decreta præfati Romani Pont. etiam cum perpetui ſilentii impoſitione, ac inhibitione, ne dictum ſanctiſsimum officium, aut alii Inquiſitores ad vlteriora procedere poſſent ſeu deberent, necnon etiam cum cauſarum auocatione ad ſolum Romanum Pontificem ſub cuius protectione ſubmittebantur, alliſque derogatoriarum derogatoriis, & efficaciſsimis clauſulis, ac etiam irritantibus, & aliis decretis etiam in forma gratioſa ampliando, per varios, & varias eorum Motus proprios, ac etiam ſub plumbo, vel annulo piſcatoris expeditas literas etiam in conſiſtorio, ſeu conſiſtorialiter emanatas confirmarunt, vnde eueniebat quod prædicti rei inquiſiti ſub uelamine, & tutamine prædictarum ſententiarum declaratoriarum, & literarum apoſtolicarum, & præſertim vigore clauſulæ inhibitoriæ contra Inquiſitores factæ confidentes, clam, & etiam aliquando palam in antiquis eorum erroribus contra fidem catholicam perſeuerando, nunquam ad gremium Eccleſiæ vere redibant, immo cum aliis ſecure, & tanquam

Digitized by Google

Catholici conuerſando, eorundem aliorum animos corrumpere, & inficere, ac in ſuas hæreticas
opiniones trahere de facili potuerunt in totius reipublicæ christianę non modicum ſcandalum
& præiudicium, prædictorumque delatorum animarum perniciem, & iacturam. Nos huic ſcan
dalo adeo periculoſo, & contagioſo obuiare, dictarumque animarum ſaluti conſulere, & pro
uidere, omnemque iuriſperitorum dubietatem, & altercationem, ac quæcumque impedimenta
& obſtacula propter quæ ſancta inquiſitio hæreticæ prauitatis quomodocumque, & qualitercũ-
que impediretur, vel retardaretur, tollere volentes, Motu ſimili, & ex ce. ta noſtra ſcientia, ac de
apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, In primis omnes, & ſingulas, ac quaſcunque literas apoſto-
licas ſub quacunque verborum forma etiam in prædictis, ac quibuſuis aliis cauſis hæreſis etiam
Motu proprio &c. ac etiam conſiſtorialiter &c. & alias quomodolibet emanatas, necnon etiã
deſuper ſignatas motuum propriorum, & alias cedulas quaslibet ad ius, & iuſtitiam, ac iuris ter
minos reducentes, necnon fiſco prædicti ſancti officii Inquiſitionis, & aliorum ordinariorum, et
delegatorum iudicum aduerſus prædictas literas inhibitiones, ac etiam derogatoriarum dero
gatorias, aliasque clauſulas quaslibet os aperientes, & quatenus iurisdictionis diſpoſitioni, vel
ſtylo dicti offici ſint cõtraria, illas penitus, & perpetuo reuocãtes, hac noſtra perpetua perpetuo
que valitura vniuerſali conſtitutione omnes, & ſingulas, & quaſcunque etiam ex capite aſſertę
innocentiæ obſolutorias, vel etiam præcedente canonica purgatione ſub quacunque verborum
forma declaratorias ſententias etiam diffinitiuas, & decreta in eorundem reorum Inquiſitorũ
& delatorum fauorem per prædictum ſanctiſsimum officium, alioſque iudices ordinarios, & de-
legatos, ac etiam Roman. Pontifices latas, & lata, aut in futurum per nos etiam & ſucceſſores
noſtros Rom. Pontifices pro tempore exiſtentes ferendas, & ferenda, nunquam feciſſe, nec in
futurum poſſe facere tranſitum in rem iudicatam, apoſtolica auctoritate declaramus decernim⁹
ſtatuimus & ordinamus, præfatisque ſententiis, & decretis, & quantumcunque per literas apo-
ſtolicas etiam in forma gratioſa etiam iteratis vicibus, ac etiam a pluribus Romanis Pontifici-
bus emanatis, confirmatis, vel confirmandis cum prædictis, vel aliis quibuſcunque etiam dero
gatoriarum derogatoriis, ac etiam irritantibus, aliiſque clauſulis, & decretis, necnon inhibitio
nibus, ac etiam canonicis ſanctionibus, quorum omnium, & ſingulorum aliorumque præmiſſo
rum, & inde, ſequutorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus haberi vo-
lumus pro expreſsis, ac totaliter inſertis, cæteriſque incontrariũ facientibus quibuſcunque non
obſtañ. per prædictum ſanctum officium Sãctæ Inquiſitionis, ac dilectos filios modernos, & pro
tempore exiſtentes S. R. E. Cardinales hæreticæ prauitatis Inquiſitores, & ſuper dicto officio
nunc, & pro tempore deputatos, contra eoſdem reos delatos, & inquiſitos etiam ſi fuerint, &
ſint Epiſcopi, Archiepiſcopi, Patriarchæ, Primates eiuſdem S. R. E. Cardinales Legati, etiã de
latere, Comites, Barones, Marchiones, Duces, Reges, & Imperatores, tam de antiquis, quam
nouiter etiam ſuper eiſdem articulis receptis, vel recipiendis teſtibus, aliisque argumentis pro
bationibus, & indiciis iuxta facultates eiſdem Cardinalibus Inquiſitoribus per nos & quoſcun
que prædeceſſores, & ſucceſſores noſtros Romañ. Pontifices pro tempore exiſtentes, ac ſedem
Apoſtolicam quomodolibet conceſſas, & datas, ac in futurum reſpectiue dandas, & conceden-
das denuo inquiri, & procedi poſſe, & debere etiam in omnibus, & per omnia perinde, ac ſi præ
dictæ ſententiæ, decreta, & literæ apoſtolicæ, ac etiam canonicæ purgationes in prædictorũ reo
rum delatorum, & Inquiſitorum, etiam Epiſcoporum, Archiepiſcoporũ, Patriarcharum, Prima
tum, Cardinalium Legatorum, Comitum, Baronum, Marchionum, Ducum, Regum, & Impera
torum fauorẽ nõ emanaſſent, nouis præſertim ſuperuenientibus, indiciis eiuſdem, vel alterius
ſpeciei hæreſis tempus præteritum etiam reſpicieñ. vel vbi appareret per aliqua indicia quod
illicitis modis prius ipſe delatus, vel inquiſitus fuiſſet abſolutus, eadem apoſtolica auctoritate vo
lumus pariter, & mãdamus, Concedentes eiſdem Cardinalibus Inquiſitoribus, & ſuper dicto Sa
cro Sanctiſs. Inquiſitioñ. officio nunc & pro tempore deputatis plenam liberam amplam & om
nimodam facultatem poteſtatem & auctoritatem cauſas huiuſmodi etiam auctoritate oecume
nici vniuerſalis Concilii Tridentini deciſas reuidendi, ac in ſtatu & terminis in quibus ante præ
dictas ſententias, & decreta, ac etiam canonicas purgationes quomodolibet repetiebantur, reaſ
ſumendi, fineque debito terminandi, prout in aliis cauſis pendentibus indeciſis per eoſdem Car
dinales Inquiſitores iuxta eorum facultates fit, fierique poteſt, & conſueuit, Et inſuper veſtigiis
fel. rec. Pauli Papæ iiii. prædeceſſoris noſtri inhærendo Conſtitutionem alias contra hæreticos
& ſchiſmaticos per eũdem Paulum prædeceſſorem, ſub data videlicet Romæ apud Sanctum Pe
trum Anno incarnationis dominicæ 1558. quintodecimo Kal. *Martii*, Pontifi. ſui anno quarto
editam tenore præſentium renouamus, & etiam confirmamus, illamque inuiolabiliter, & ad vn
guem obſeruari volumus, & mandamus iuxta illius ſeriem atque tenorem, Et ſic in omnibus,
& ſingulis ſupradictis cẽſeri, ac ita per prædictos, & quoſcunque iudices &c. ſublata &c. iudi-
cari &c. debere. Irritum &c. perpetuo decernimus, & declaramus, non obſtañ. præmiſsis, ac
regula noſtra de non tollendo iure quæſito, & quibuſuis aliis apoſtolicis vniuerſalibus prouin-
cialibus, & ſynodalibus conſtitutionibus, ordinationibus, necnon etiam iuramento &c. robo
ratis ſtatutis &c. priuilegiis quoque, indultis, & prędictis, ac aliis literis, & etiam motibus pro-

Priis quibuslibet, etiam præfatis reis, & inquiſitis etiam Epiſcopis &c. ac Imperatoribus e tiã abſolutis, & quibuſuis aliis perſonis in genere, vel in ſpecie ſub quibuſcunqne tenoribus &c. ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſque clauſulis, ac etiam irritantibus, & aliis decretis, ac etiam pœnalibus inhibitioñ. etiam motu prprio &c. ac conſiſtorialiter &c. & alias in contrarium quomodolibet conceſsis &c. in poſterumq; concedendis &c. Quibus omnibus etiam ſi de illis &c. eorum tenores &c. latiſsime hac vice derogamus, Cæteriſque contrariis quibuſcunque, cum clauſulis opportunis.

Fiat Motu proprio. M.

ET cum abſolutione a ceñ. ad effectum &c. & de reductione &c. reuocatione ſingulis declaratione, decretis, ſtatuto, ordinatioñ. voluntatibus, mandatis, conceſsione, renouatione, confirmatione, derogatione, aliiſque præmiſsis vt ſupra in forma gratioſa perpetuo, & ad perpetuã rei memoriam. Et quod poſtquam præſentes, ſeu deſuper forſan conficiendæ literę per aliquem uel aliquos ex Curſoribus noſtris in Baſilicæ Principis Apoſtolorũ de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ valuis, ac acie Campi floræ affixæ, & publicatæ fuerint, omnes prædictos etiam Epiſcopos &c. ac Imperatores, & alius quorum intereſt afficiant, & arctent perinde, ac ſi eis perſonaliter intimatæ, & inſinuatæ fuiſſent, ac vim & efficaciam ſolemnis, perſonalis, validæ, & perẽptoriæ monitionis, & citationis habere, omneſque ligare habeant. Et quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, regula contraria non obſtañ. Et nihilominus ſi videbitur literæ deſuper etiam per breue noſtrum, aut officium contradictarum ſimul, vel ad partem expediri poſsint. Et quod præſentium, ſeu deſuper conficiendarum literarum tranſumptis etiam impreſsis manu alicuius notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, aut curiæ eccleſiaſticæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur quæ ipſis originalibus adhiberetur ſi exhibitæ forent, vel oſtenſæ.

Fiat. M.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Duodecimo Kal. Ianuarii Anno primo.

Anno a natiuitate Domini 1567. Indictione decima, die vero Lunę trigeſima menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. pii diuina prouidentia Papæ Quinti anno primo, ſupraſcriptus Motus proprius affixus, & publicatus fuit ad valuas Principis apoſtolorum beati Petri de Vrbe, Cancellariæ apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ, dimiſsis ibidem eiuſdem copiis affixis, vt moris eſt, per nos Ioannem Gerardi, & Chriſtianum de Monte prælibati Sanctiſs. D. N. Papæ Curſores. Stephanus de Olea Magiſter Curſ.

Regiſtrata in lib. pri. Secretorum fol. 51. G. S. Sarde.

COMMANDAMENTO di N. S. Pio Papa V. che li Signori, & Communita ſottopoſti alla Sede apoſtolica non diano impedimento a quelli che portano le graſcie a Roma.

PIVS Papa V. Ad futuram rei memoriam.

ESſendoci peruenuto a gl'orecchi da perſone degne di fede, che alcuni Signori, & Baroni ſottopoſti alla Sede Apoſtolica, & altri Gouernatori perpetui deputati da eſſa nelle terre, & luoghi ſottopoſti a lor iuriſditione prohibiſcono, che non ſi poſsino portare liberamente a Roma citta, & patria commune i grani, biade, & altre graſce, forſe per queſto mezzo facendo eſsi incetta di detti grani & biade, & ſotto colore di pieta facendo eſsi la mercantia, & per queſta via aumentando la preſente penuria, Ordiniamo, & commandiamo ad ogni Barone, Signore, Marcheſe, & Duca ſottopoſto alla Sede Apoſtolica, o Gouernatore di qual ſi voglia grado, & dignita, etiam che fuſſe Cardinale della S. R. Chieſa, che ſotto qual ſi voglia colore non ardiſchino far ſimili prohibitioni nelli ſtati, & gouerni loro, ſotto pena della perdita de' feudi, & gouerni. Commandando ſimilmente alle Communita ſotto pena della confiſcatione de' beni d' eſſe Cõmunita, & de' beni de' gl'officiali, che pro tempore ſaranno in officio, che nõ ardiſchino di dar alcuna ſorte d'impedimento a' grani, biade, & altre graſcie, che ſi condurranno a Roma, ma le laſcino venir liberamente ſenza pagamento di datio, gabella, ouero impoſitione alcuna. Et ſe qualche luogo, o terra veramente hara poi biſogno di grani, fatta prima dal Signore, & Barone del luogo la diſtributione vera, & reale de' grani ſuoi proprii, ſe li daranno a prezzo honeſto p l'abondanza d'eſſo luogo, & terra, & mandino a Roma da Reuerendiſsimi Cardinali Montepulciano, & Sforza, & altri deputati ſopra l'abondanza, che non ſi manchera di fare le debite prouiſioni per ciaſched' vn luogo, & terra. Non oſtante qual ſi voglia altra ordinatione, conceſſione, & priuilegio, che poteſſe impedire il preſente noſtro commandamento, al quale intendiamo per queſto eſſer totalmente derogato, per effetto del preſente noſtro ordine. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, Die decima Septembris. 1569. Pontificatus noſtri anno quarto. Cæ. Glorierius.

Anno, et pontificatus quibus ſupra, die vero 22. Septemb. ſupraſcriptum Breue affixum, et publicatum fuit in acie Campi Floræ, vt moris eſt, per me Io. Andream Rogerium Curſ.

Alex. Aſtancollus Mag. Curſ.

SANCTISS.

SANCTISS. D. N. D. Pii Papæ V. Moderatio Conſtitutionum, & proclamatum concedentium facultatem nominandi Bannitos.

PIVS PAPA V.

MOTV proprio &c. Alias cupientes facinoroſorum hominum & bannitorum, quorum numerus in ditione eccleſiaſtica in infinitum propemodum excreuerat, improbitatem coercere, & tantum malum de medio tollere, ac quieti & tranquillitati bonorum proſpicere, inter cetera per nos, ſeu de mandato noſtro prodira deſuper remedia, aliquorum prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærentes tolerauimus, & obſeruari permiſimus bannimenta, & proclamata diuerſorum Rectorum prouinciarum, ac Gubernatorum nobis ſubiectarum Ciuitatum, per quæ indulgebatur & concedebatur, vt quicunque aliquem capitaliter bannitum curiæ traderet ſeu interficeret, ſi ipſe tradens ſeu interficiens bannitus etiam reperiretur, rebannitionem alias non modo facti impunitatem, ſed etiam ius alium pro æquali vel minori delicto bannitum nominandi & rebanniendi conſequeretur. Cum autem tam ex hoc, quam ex ſolerti cura, & diligentia miniſtrorum noſtrorum in facinoroſis huiuſmodi perſequendis & puniendis adhibita, tot iam debito ſupplicio affecti fuerint, vt ditio pręfata ſi non integre, at certe ex maxima illius parte huiuſmodi malis hominibus expurgata dici poſsit, adeo vt veriſimiliter ſperandum ſit remedium ordinarium Rectorum prouinciarum, ac Ciuitatum ad eos qui ſuperſunt ſatis futurum: Et inſuper proſpicientes ex huiuſmodi indulto multos iam ſub ſpe alicuius nominationis conſequendæ occaſionem maleficii perpetrandi aucupatos, atque ita quod ab initio, & ipſa experientia ſalutare, & legitimum remedium compertum fuerat, modo hominum malitia in aliorum perniciem tendere, atque ex aliis rationabilibus cauſis animum noſtrum mouentibus, indulti præfati obſeruantiam duximus moderandam. Quapropter (ſaluis iis quæ de bannitis huiuſmodi per Communitates, ac locorum dominos perſequendis, & de ipſis bannitis impune offendendis, per nos & alios prædeceſſores noſtros, ac quoſcunque Rectores, & Gubernatores prouide ſtatuta ſunt, qui nimo illa quatenus opus ſit innouantes) Ius, & facultatem occaſione traditi, vel interfecti banniti, alium bannitum rebanniendi, tam vigore conſtitutionum prouincialium, quam bannimentorum quorumcunque Rectorum prouinciarum, ſeu Ciuitatum nobis, & S. R. E. quomodolibet ſubiectarum Gubernatorum, quam etiam apoſtolicarum conſtitutionum, ſi quæ forte deſuper emanaſſe reperiantur, competentia, ac ipſas conſtitutiones, & bannimenta ius, & facultatē huiuſmodi concedentia, in ea parte tantum tollimus & abrogamus. Ita tamen quod ſi tradens vel interficiens bannitum ipſe pro æquali, vel minori delicto bannitus reperiatur, poſsit quidē ſe ipſum via prædicta (ſeruatis nihilominus iis quæ alias deſuper ſeruari debere præceptū fuit) rebannire & liberare, ſed ſi ipſe tradens vel interficiens minime ſit bannitus, tantummodo facti huiuſmodi impunitatem, non autem amplius pręmium, & ius nominandi conſequatur. Quocirca dilecto filio Aloyſio tituli Sancti Clementis S. R. E. Cardinali Camerario, ac quibuſuis prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum, & locorum in ditione eccleſiaſtica conſiſtentium, Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, ac ius dicentibus quibuſcunque, tenore præſentium committimus & mandamus, ne poſtquam præſentis noſtri Motus proprii cedula in Camera apoſtolica admiſſa fuerit, quempiam de cetero ad beneficium huiuſmodi iuris nominandi & rebanniendi, contra præſentium tenorem admittant, ſed illas inuiolabiliter, & ſine fraude obſeruent & obſeruari faciant. Irritum ex nunc decerneñ. & inane, ſi ſecus a quopiam quauis auctoritate contigerit attentari. Non obſtantibus quibuſuis prouincialibus, ac etiam apoſtolicis etiam iteratis cōſtitutionibus, & ordinationibus, ac illarum vigore emanatis bannis, proclamatibus, & promiſſionibus, quæ omnia, quatenus præſenti voluntati noſtræ aduerſantur, euacuamus, reuocamus, caſſamus, & irritamus, ac pro reuocatis, caſsis, & irritis haberi deberi decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcunque.

Placet Motu proprio. M.

Die duodecima Iunii milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Ex decreto in Camera apoſtolica mature facto, admiſſa & regiſtrata fuit hæc Motus proprii cedula libro primo ſignaturarū eiuſdem ſanctiſs. D. N. Papę apud me infraſcriptum Cam. Apoſt. Notarium fol. 46.

Andreas Martini.

SANCTISS. D. N. D. Pii Papæ V. Confirmatio creationis, & priuilegiorum ſocietatis Cruceſignatorum.

PIVS PAPA V. Ad perpetuam rei memoriam.

SAcroſanctæ Romanæ, & vniuerſali Eccleſiæ diuina diſponente clementia meritis licet inſufficientibus præſidentes, omnem paſtoralis noſtri officii curam, atque vigilantiam in id potiſsimum adhibere debemus, vt fides catholica vbique terrarum, quantum in nobis eſt, integra inuiolataque conſeruetur, & impii, ac deteſtandi hæreticorum conatus ipſam

vnam

Digitized by Google

vnam fidem violare ſatagentium omnibus rationibus comprimantur. Vnde ſi quæ ad iuuandũ huiuſmodi noſtrum propoſitum, ac debitum, alias pie inſtituta, ac conceſſa fuiſſe a prædeceſſoribus noſtris comperimus, libenter approbamus, & alias deſuper diſponimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire. Cum itaque inter cæteras, quæ in Eccleſia Dei hactenus inſtitutæ ſunt Chriſtifidelium ſocietates, illa ſatis vberes chriſtianæ religionis fructus afferre videatur, quæ ſub Cruceſignatorum vocabulo ad aſsiſtendum hæreticæ prauitatis Inquiſitoribus, auxiliumque, quando & quoties opus ſit, in catholicæ fidei negotiis aduerſus hæreticos, etiam vita ipſa præſtandum, inſtituta exiſtit, vt non immerito diuerſis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris ſpecialibus gratiis, & priuilegiis fuerit decorata. Nos attendentes, quod ea maiorem obtinent roboris firmitatem, quæ pluries apoſtolicę confirmationis prędidio ſint communita, vtque paternum noſtrum erga ipſam ſocietatem charitatis affectum oſtendamus, eiuſdem ſocietatis Cruceſignatorum creationem, & inſtitutionem, ac priuilegia, quæ ſunt in vſu, necnõ indulgentias, prærogatiuas, facultates, gratias, & indulta quæcunque, eidem ſocietati, & illius vtriuſque ſexus confratribus Cruceſignatis pro tempore exiſtentes, tam per Innocentium iii. Innocentium viii. Iulium ii. Leonem x. Clementem vii. quam quoſcunque alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis hactenus quomodolibet conceſſa, & confirmata, decretis tamen Concilii Tridẽtini non repugnantia, necnon literas deſuper emanatas, illorum omnium, & ſingulorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes, auctoritate apoſtolica tenore præſentium confirmamus, approbamus, & innouamus, illiſque perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, omneſque, & ſingulos iuris, & facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem, ſupplemus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam impreſsis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munieis, eadem vbique fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitę, vel oſtenſæ. Datum Romæ, apud Sanctum Petrũ, ſub annulo piſcatoris, die xiii. Octobris. 1570. Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Cæ. Glorierius.

BREVE 3. D. N. Pii Papæ V. Super Societate nominis Dei, ſeu iuramentorum.

PIVS PAPA V. Ad perpetuam rei memoriam.

Decet Romanum Pontificem ęqui, & boni ſupremum aſſertorem ita cuncta prout do ſuo iudicio diſcurere, vt & ſcandalis quibuslibet obuietur, & ea quæ in diuini nominis gloriam ſunt ſtabilita, votiuum ſuſcipiant incrementum. Accepimus ſane nuper, quod licet ſocietas nominis Dei, ſiue iuramentorum originem, & ortum habuerit ab ordine Prædicatorum eo quod ab eiuſdem ordinis profeſſoribus fuerit inſtituta & aucta, necnon interuentu dilectorum filiorum fratrum dicti ordinis multæ indulgentiæ, aliaque priuilegia, & fauores dictæ ſocietati ab Apoſtolica Sede fuerunt conceſſa, tamen multi Clerici, & Parochi in ſuis Eccleſiis dictam ſocietatem erigere ſtudent, ita vt aliquando ſint plures in eadem ciuitate ſocietates, ſeu Confraternitates dictæ inuocationis nominis Dei, ſeu iuramentorum in diminutionem obſeruantiæ, & deuotionis, quę ex frequentia conuenientium oriri ſolet, & non ſine aliqua confuſione, quæ ob præfatam causã in die Circunciſionis Domini quando feſtum prædictæ ſocietatis, ſeu Confraternitatis celebrari debet, accedere conſueuit. Nos in præmiſsis pro noſtri Paſtoralis officii debito opportune prouidere volentes, Motu proprio, nõ ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera deliberatione, & certa ſcientia noſtris, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Quod in ciuitatibus, oppidis, & locis totius orbis Chriſtiani, in quibus fuerint Eccleſiæ ordinis prædicatorum, ibi tantum, vel in huiuſmodi Ciuitatibus, opppidis, & locis, & in dictis Eccleſiis Prædicatorum dumtaxat, dicta ſocietas, ſeu Confraternitas huiuſmodi inſtituatur in Ciuitatibus oppidis, aut locis, in quibus non fuerit dicti ordinis domus, aut in finitimis Eccleſiis abſque licentia Prioris Prouincialis, ſeu Conuentualis dicti ordinis, in cuius diſtrictu ſita fuerit Eccleſia, in qua dicta Confraternitas, ſeu ſocietas eſt, vel erit erigenda. Quod ſi ſecus factum fuerit, confratres taliter admiſsi dictæ Confraternitatis, ſeu ſocietatis indulgentias non cõſequantur, nec fauoribus, aut priuilegiis gaudeant, quæ confratribus legitime adſcriptis per ſedem præfatam concedunt, apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, ac etiam diſtrictius inhibemus, ſicque volumus, & præcipimus. Et nihilominus dilectis filijs cõſeruatoribus dicti ordinis per præſentes Motu ſimili mandamus, vt contradictores, ſeu attentantes auctoritate noſtra prohibeant, ac etiam per cenſuras eccleſiaſticas aliaſq; pęnas etiam pecuniarias, ac cetera iuris, & facti remedia opportuna, appellatione poſtpoſita compeſcant, & reprimant, ſuper quibus illis facultatem, poteſtatem, & auctoritatem eiſdem auctoritate, & tenore concedimus, & impartimur. Decernentes præſentes literas de ſurreptionis, vel obreptionis vitio,

Digitized by Google

nis vitio, aut intentionis noſtræ,vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari, ſeu alias quomodolibet infringi, vel retractari nullatenus vnquam poſſe, ſed eas ſemper validas, & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, & obtinere,necnon ab omnibus quos illę concernũt inuiolabiliter perpetuo obſeruari,ſicque in prȩmiſsis ab omnibus cenſeri,& ita per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios, etiam S. R. E. Cardinales, ac Palatij noſtri Apoſtolici cauſarum Auditores,ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter Iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari,& definiri debere, irritum quoq; & inane ſi ſecus ſuper his a quoq; quauis auctoritate ſcienter,vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſsis, ac fe.re. Bonifacij Papæ viij. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo non vltra tres ad iudicium vigore præſentium nan trahatur, & aliis apoſtolicis conſtitutionibus & ordinationibus, nec non dicti ordinis etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis apoſtolicis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis,aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, etiam motu, & ſcientia ſimilibus etiam conſiſtorialiter,ac alias in contrarium quomodolibet conceſsis approbatis & innouatis,quibus omnibus etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica indiuidua,& expreſſa mẽtio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſererentur præſentibus pro expreſsis habentes,illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque, Aut ſi aliquibus cõmuniter, vel diuiſim a prædicta ſit ſede indultum,quod interdici,ſuſpendi,vel excommunicari non poſsint per literas apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mẽtionem. Cæterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca vbi neceſſarium fuerit deferre,volumus quod illarum tranſumptis manu alicuius notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonȩ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio,& extra adhibeatur,quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris die 21. Iunii Põtificatus noſtri Anno ſexto.

B. Melchiorius.

B. de Caſtro.

BREVE quo S. D. N. Pius Papa V. hortatur locorum ordinarios vt in ſuis Ciuitatibus & dioec. Eccleſias ſeu loca alia in quibus pueri in Doctrina chriſtiana erudiri debeant, deputent: cum facultate Chriſtifidelium Confraternitates in Eccleſiis ſeu locis huiuſmodi erigendi, ac indulgentia pro Confratribus, & pueros docentibus.

PIVS PAPA V. Ad perpetuam rei Memoriam.

EX debito paſtoralis officij nobis meritis licet imparibus ex alto commiſsi ad ea libenter intendimus,per quæ diuinus cultus fideliumque deuotio vbique ſuſcipiat incrementum, ac ipſos fideles ad id indulgentijs & remiſsionibus inuitamus, vt Chriſtifideles ipſi per temporalia quæ egerint conſequi valeant præmia fælicitatis æternæ. Nos igitur attendentes quod infantes & pueri bonis moribus & exercitijs educati quaſi ſemper vitam pudicam honeſtam & exemplarem ac aliquando ſanctam agunt,e conuerſo autem qui parentum carentia,ſeu paupertate aut incuria vel ignauia non ſic educati perſæpe ducuntur in exitium, & quod peius eſt, ſecum ducunt plures in interitum, Vnde ſi diligenter educati, & in doctrina Chriſtiana inſtructi fuerint, à vitiis & multis aliis erroribus retraherentur: Conſiderantes etiã, prout ex fide dignis relatibus intelleximus, quod nonnulli approbatæ vitæ Chriſtifideles charitate omnium ſuprema virtute circa hoc tam pium, tamque reipublicæ ſaluberrimum opus accerſiti in ſingulis feſtiuitatibus & Dominicis diebus in diuerſis eccleſiis & locis hoc opus ſanctiſsimum amplexi ſunt, & ibi eoſdem infantes & pueros ac alias miſerabiles perſonas Chriſtianæ veritatis ignaras congregari faciunt,& eos bonis moribus & ſana doctrina inſtruunt, ac diligenter in via mandatorum Domini dirigunt,ex quo ſalutiferi fructus hactenus prouenerunt, & in dies magis auxiliante Domino prouenire ſperamus: Et quod ſi ad hoc opus ſanctiſsimum vbique locorũ exercendum præfatos Chriſtifideles paternis fauoribus & indulgentiarum muneribus inuitaremus, procul dubio non ſolum eorundem infantium & puerorum ac perſonarum aliarum ſaluti conſuleretur, verum etiam deuotio Chriſtifidelium omnium ad præfatum opus amplectendũ multo magis augeretur: Cupientes igitur tam pio tamque laudabili operi viribus totis fauere, & animas lucrifacere creatori, ex certa noſtra ſcientia vniuerſos & ſingulos Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos,cæteroſque eccleſiarum Prælatos,& locorum quorumcunque ordinarios, vbilibet conſtitutos præſentes & futuros rogamus & hortamur attente, eis ac eorum in ſpiritualibus & temporalibus Vicariis ſeu officialibus generalibus per apoſtolica ſcripta mãdantes,

quatenus hoc opus ſanctiſſimũ toto pectore amplectentes aliquas eccleſias in ſuis ciuitatibus & diœceſibus reſpectiue, ſeu loca honeſta, in quibus præfati infantes & pueri ad audiendum doctrinam Chriſtianam conuenire poſſint, deputent, & viros ad id idoneos vita & moribus approbatos, qui diebus ſaltem Dominicis eoſdem infantes & pueros ac alias perſonas diuinæ legis expertes in articulis fidei, & præceptis ſanctæ matris eccleſiæ inſtruant, confirment & eligant, atque tot ſocietates, ſeu confraternitates quot ad hoc tam ſanctiſſimum opus exercẽdum eis opportunæ videbuntur, inibi auctoritate noſtra erigant & inſtituant. Nos enim vt promptius & alacrius ad hanc curam ſubeundam omnes Chriſtifideles alliciantur, & eo libentius curã ipſam ſuſcipiant, quo ex hoc dono cæleſtis gratiæ conſpexerint ſe vberius refectos, De omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius auctoritate confiſi, Omnibus, & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœnitentibus & confeſſis, ſeu ſtatutis a iure temporibus firmum confitendi propoſitum habentibus, qui in aliqua dictarum Societatum ſeu Confraternitatum vbilibet conſtitutarum intrauerint, & a ſcripti fuerint, illis videlicet tam qui alios docuerint, quam qui ab aliis in articulis fidei & præceptis eccleſiæ huiuſmodi inſtructi fuerint, quotieſcunque in præfato ſanctiſſimo exercitio ſe occupauerint, quadraginta dies de iniunctis eis pœnitentiis auctoritate apoſtolica tenore pręſentium miſericorditer in domino relaxamus, præſentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Cæterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus de eis fides forſan facienda foret deferri, volumus quod ipſarum tranſumptis manu publici Notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, in iudicio & extra vbi opus fuerit eadem prorſus fides adhibeatur, quę pręſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſę. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, Die vi. Octobris, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo. Pontificatus noſtri anno ſexto.

Cæ. Glorierius.

DECRETVM Collegii procuratorum Ro. Curiæ in ſubſidium pauperum litigantium.

COngregatis Sacri Palatii Apoſtolici ac Rom. Cur. cauſarum Procuratoribus in almo Gymnaſio Romano loco ſolito Magnificus D. Io. Bernardinus Piſcina Theſaurarius Collegii verba fecit de cauſis Ciuilibus pauperum per procuratores Collegii gratis patrocinandis: eorum tamen pauperum qui propter egeſtatem ius ſuum proſequi aut defendere nequeunt. Placuit itaque re mature diſcuſſa nemine penitus contradicente defenſionem pauperum huiuſmodi gratis amplectendam in honorem omnipotentis Dei, & ſui Vnigeniti Ieſu Chriſti redemptoris, eiuſq; glorioſæ matris ſemper Virginis Mariæ, ac beati Michaelis Archangeli dicti Collegii protectoris. Qua propter omnes vnanimes, & concordes decreuerunt fieri debere pyxidem, in quã coniiciantur omnia nomina dominorum Procuratorũ Collegii deſcripta in parua ſchedula, Cumq; aliquis pauper pro patrocinio ſuæ litis motæ, aut mouendæ procuratorem petierit, adeat defenſores Collegii pro tempore exiſtentes, quibus faciat fidem de eius paupertate. Defenſores verò vnà cum Decano cognita, atque eorum arbitrio admiſſa paupertate petentis de qua ſupra dictum eſt, extrahant ſorte ex pyxide ſchedulam, & ille cuius nomen in ea erit deſcriptum teneatur gratis patrocinium ſuum pro paupere vſque ad finem litis & cauſæ impendere, aſſumpto ſecum auctoritate Collegii ſollicitatore pro vt opus erit, & ſibi videbitur. Quod ſi aliqua iuſta de cauſa pauper recuſet illum habere procuratorem, aut procurator extractus iure onus cauſę pauperis reiiceret, extrahatur alia ſchedula, atque item alia donec occurrat procurator qui iure recuſari non poſſit, neque recuſet. Schedulæ vero eorum qui remanſerunt aut recuſati fuerunt, iterum coniiciantur in pyxidem, & in ea ſeruentur. Hic modus & forma ſeruetur, quouſque omnes ſchedulæ extractæ fuerint: æquum enim eſt onus huiuſmodi unumquemque collegam tangere. Extractis autem omnibus ſchedulis iterum omnia nomina deſcribantur, & iniiciantur in pyxidem, & fiat ut ſupra cõprehenſum eſt. Curabit autem Collegium, ut & procuratores ex ordine licentiatorum ubi opus erit defenſionem pauperum huiuſmodi, modo & forma ſupraſcripta ſuſcipiant. Vt autem hoc pium opus omnibus innoteſcat, & Iudices, ac Magiſtratus Rom. Curiæ pauperibus coram ſe litigantibus de Procuratore in cauſis Ciuilibus gratis patrocinante prouidere ualeant: placuit Collegio binos ex antiquioribus procuratoribus ad ſingula Tribunalia deſtinari, qui de præſenti decreto Iudices, ac Magiſtratus certiores faciant, eiſq; operam omnium Collegarum in auxilium pauperum gratis paratam eſſe ſignificent.

Ita decretum eſt ubi ſupra die 28. Octobris 1568.

STATV-

STATVTVM perpetuum & generale occaſione naufragiorum, & cauſarum maritimarum & præſertim per totum Dominium Sanctæ Romanæ Eccleſiæ.

PIVS PAPA V.

VIcellotius Sanctæ Mariȩ in uia lata Diaconus Cardinalis Vitellius S. R. E. Camerarius, Dilecto nobis in Chriſto Martino de Ayala Romȩ commoranti Conſuli Prntectori Defenſori, ac generali Procuratori in rebus maritimis & Mercantilibus nationis Hiſpanorum, Neapolitan. & Siculorum, Mediolanen. cæterorumq. ſubditorum Catholici Regis Philippi Hiſpaniarum & vtriuſque Siciliæ, in Alma Vrbe noſtra ac Ripis & portibus terrarum S. R. E. ſubiectorum ad infraſcripta ſpecialiter deputato, Salutē in Domino & in commiſsis diligētiam. Exhibitæ & prȩſentate nuper nobis fuerunt per te in Camera Apoſtolica quædam litteræ Apnſtolicæ Sanctiſsimi in Chriſto patris & Domini noſtri Domini Pii diuina prouidentia Papæ Quinti in forma Motus proprii expedite, quas nos ea qua decuit renerentia recepimus huiuſmodi ſub tenore uidelicet. PIVS V. Motu proprin &c. Cum nobis nuper ex parte Dilecti filii Martini de Ayala Romæ commorantis Conſulis prntectoris, & Defenſoris, ac generalis procnratoris, in rebus Maritimis & Mercantilibus, natiou. Hiſpanorum, Neapolitan. & Siculorum, Mediolanen. cæterorumq. ſubditorum Cariſsimi in Chriſto filii noſtri Philippi Hiſpaniarū ac vtriuſque Siciliæ &c. Regis Catholici in alma Vrbe noſtra ac Ripis, & Portibus, Terratum & locorum, S. R. E. ſubiectorum expoſitum fuerit non ſine maxima noſtra diſplicentia, quod retroactis tēporibus cū maximo damno, & periculo miſerorum nantarum, & mercium conductorum naues, & naulia diuerſis mercibus onuſta propter Maris infortunium, & in dictis portibus fugamq. ab infidelibus, & aliis inimicis arreptam, aliosue inopinatos caſus ob quos nonnulli naues, & naulia deſeruerunt, & ab earundem inimicotum conatibus euaſi fuerunt, eorumq. perſonas nauibus, & mercibus in eis cōductis omiſsis in tetra aliiq. periti in mari ſaluas effecerunt, naufragia paſsi fuerint in portibus, plagiis, & ripis locorum maritimorum prædictæ, S. R. E. non ſine maximo damno patronorum nauilium, & nauium prædictarum ac mercium condnctarum, & detrimento Terrarum & locorum dictæ S. R. E. ad quæ prædictæ naues & naulia cum ſuis mercibus ſæpiſsime tendebant, ibidem in beneficio, & abundantia ipſarum terrarum exponenda erant, & quod occurrentibus ad loca prædicta nautis, & conductoribus mercium præfatarum pro ſalute eorum nec non nauium & mercium ipſarum nanciſcenda extimantes ſe ſecuros eſſe expectantibus inter Chriſtianos & Amicos cōſequi opem & fauorem fratrum amicabilem prout ratio, & æquitas id poſtulant, & prout in aliis locis in ſimilibus infortuniis fit per dictorum locorum Maritimorum incolas & habitatores, ac officiales, non ſolum penes eos non reperierunt auxiliū præfatum quinnimo maius impedimentum, quia contra omne ius diuinum & humanum addendo talibus naufragiū patientibus damnum damno, & afflictis afflictionem cum maxima Dei, & noſtra, ac proximi offenſa ab eiſdem habitatotibus, & officialibus terrarum præfatarum damnum, & tribulatio illata fuit etiam cum minis, & comminatibus, & illi naufragantes ab eiſdem eorū bonis, & mercibus, quas domino permittente a tali infortunio liberarunt, & liberabant, animo diabolico, & peruerſo priuati fuerunt, dicta bona, & merces occupādo, & detinendo ac ſi eſſent infidelium, Barones dominiq. temporales & eccleſiaſtici officiales talium locorum ſub prætextu naufragii, & ſpetie prætenſionis, ac directi iuris illa ad ſe ſpectare, & pertinere aſſerebant vſurpando dictas naues, & naulia mercesq. quas auferunt a propriis patronis in ſcandaloſum peruerſum, & iniquum exemplnm qnod non ſolum repugnat religioni Chriſtianæ præſertim in Terris S. R. E. huiuſmodi, quæ omnes ad ſe venientes benigne amplectitur, verum etiam contra omnem humanam & ciuilem legem & iuris æquitatem mentemq; noſtrā quȩ eſt vt omnes Chriſti fideles qui in dictis terris, S. R. E. contractabunt ſint patroni ſuorum bonorū, de illiſq. poſſint libere diſponere, ſintq. bene, & amicabiliter tractai, & non debeant modo aliquo vexari nec moleſtari, qua propter nos prȩdeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærendo, volentes præmiſsis occurrere, damniſq. & ſcandalis ne veniant quātum poſſumus obuiare, Motu ſimili &c. Auctoritate Apoſtnlica, & de certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ad perpetuam rei memoriam ſtatuimus, & ordinamus, firmiterq. & inuiolabiliter obſeruari mandamus in virtute Sanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis, nec non decem millium ducatorū auri largorum Cameræ Apoſtolicæ applicādorum pœnis, qnatenus in Vrbe Roma ſuiſq. pottibus & ripis ac Ciuitate Anconitana aliiſq. omnibus, & ſingulis ciuitatibus terris caſtris, ripis portibus, & plagiis tam verſus Adriaticum quam Mediterraneum Mare dictæ S. R. E. mediate vel immediate ſubiectis, & etiam prælatorum, Dominorumq. temporalium, & Barounm dictarum terrarum in quibus eſt commercium Maritimum, perſona aliqua cuiuſcunque gradus eccleſiaſtici, vel ſæcularis communiter vel diuiſim officialis, aut priuatus, & præſertim Oſtien. & Portuen. Epiſcoporum, & quorumcunque aliorum Cardinalatus honore fulgen. deſuper non audeat vel præſumat aut permittat præbere impedimentum, aut geuns aliquod moleſtiæ præſtare dictis nautis, & merciū conductotibus ſubditis prædicto Regi Catholico, & aliis quibuſcunque,

& cuiuſcunque nationis, qui cum bono, & iniquo tempore, infortunium aut naufragiū patiantur in dictis Ripis vel prope Ripas aut intra mare ſeu in aliqua parte illius aut portibus, ſeu plagiis quod Deus auertat, aut quouis alio voluntario neceſſitato infortunato aut pacifico modo eos inibi applicare contingat in quamcunque Ripam portū aut plagiam, dictarū Terrarum, S. R. E. huiuſmodi, quinimmo illi fauore, & ope gratioſe recipiantur, & benigne tractentur, reſtituendo, & reſtitui faciendo res, & bona eorum in talibus nauibus cōducta, ſi ea per aliquam, vel aliquos detineri, & occupari contingat, & in poſterum occupabuntur, & detinebuntur libere abſque eo quod eos ad ſoluendū iura aut aliquid aliud cogant & compellant, ad effectum vt ſtante huiuſmodi bona comportatione eorū querelæ ceſſent, & illi libentiori animo conducant ad loca præfata ſe, & eorū merces. Et licet alias fel. rec. Paulus Papa Tertius, & Iulius etiā tertius prædeceſſores noſtri per eorum Motus proprios & litteras in forma breuis, vel alias conceſſerant dicto Martino Conſuli auctoritatem recuperandi, & libere recipiendi nauilia, naues, & merces naufragium paſſas, ac dictis ſubditis noſtris, & illas propriis patronis reſtituendi, & reſtitui faciendi ab illis perſonis illa occupantibus, propterea approbando, & confirmando dictum breue, & Motus proprios omneſq. alias patentes, & conceſsiones, tam Apoſtolicas quam Regias quomodolibet emanatas & conceſſas ac in illis contenta & inde ſecuta quæcunque illis in ſuo robore permanentibus, & quæ ſub dictis pœnis inuiolabiliter obſeruari mandamus, ipſum Martinum in naufragiis commiſſarium generalē deputamus, non obſtan. quacunque conceſſione ordinatione decreto in contrarium forſan emanato, quacunque via & modo & ad inſtantiā quarūuis perſonæ aut perſonarum cuiuſcumque ſtatus gradus & conditionis exiſten. quarū tenores, pro plene & ſufficienter expreſsis haberi volumus, ac ſi de verbo ad verbum inſerti eſſent, quibus expreſſe derogamus, per præſentes concedimus, & impartimur facultatem, & auctoritatem dicto Martino Conſuli, vt ipſe tamquam talis conſul, & protector ac generalis procurator, & defenſor nationum præfatarum repræſentando perſonas intereſſe habentes in talibus nauiliis nauibus, & mercibus, & tamquam perſona legitima poſſit pro ſe ſuoſque miniſtros in ſocietate dictorum patronorum præſentibus aut illis abſentibus etiam ipſi patroni in abſentia dicti Martini Conſulis ſuorumue miniſtrorum, & deputatorum coniunctim, vel diuiſim poſsint exigere, recuperare nauilia, naues, ac merces præfatas naufragium paſſas ſiue derelictas in mari aut extra mare, aut in aliqua illius parte portibuſq. & plagiis atque Ripis alioque quouis loco vbi repetientur. Et quia euenire ſolet quod tales naues, & nauilia ac merces in eis conductæ nō ſunt propriæ aut patronorum talia nauilia conducentium, ſeu patronanzium, aut ea aſſecurantes intereſſati ſunt, volumus etiam quod ſi patroni & nautæ ſeu aliæ perſonæ ſaluas effecerint aut recuperauerint dictas merces vel earum partem ſeu nauilia præfata, non poſsint modo aliquo de eis diſponere abſque nutu, & voluntate dicti Martini Conſulis, qui ſolerte inquirere debeat de mercibus ſaluis, & perditis, uſque quo veritatem omnino comperiat, Ad hoc ne ſub prætextu naufragii aut proiectionis mercium in mare intereſſe habentes modo aliquo damnificati aut defraudati ſeu ſuis priuati exiſtant, & inſuper quod omnes, & ſinguli quarumcunque nauium cuiuſcunque generis patroni debeant & teneantur cum omni diligentia ſaluare, & cuſtodire bona quæcunque per eos conducta & naufragantia, neque illa tamquam perdita dimittere, ſed ipſum Conſulem pro opportuno remedio certiorare in beneficium, & ſaluationem ipſorum bonorum naufragantium, ita quod ipſis patronis ſiue nautis deficientibus in aliquo præmiſſorum naufragia huiuſmodi & damna quæcunque, et exinde prouenientia ipſorum patronorum culpæ imputentur, & ad intereſſe ac damna teneantur, Ac ſi contingat ab aliqua perſona ſeu perſonis cuiuſcunque ſtatus gradus ordinis & conditionis exiſten. & noſtrā monitionem huiuſmodi ignoran. in toto, vel in parte detinere merces, res, & bona aliqua in eis conducta furtiue, & coacte vel prætextu prætenſionis naufragii vel alio quocūque modo, eadem nihilominus dictus Martinus Conſul recipere, exigere, & recuperare, & a detinentibus perſonis illa dictis patronis ad quos ea de iure ſpectant, & pertinent reſtitui facere abſque aliqua exactione ſeu detractione prætextu dictæ prætenſionis aut alio quæſito colore, ſeu ſolutione aliquibus perſonis eccleſiaſticis vel ſecularibus, Baronibus, Comitibus, aut Triremium Capitaneis, Caſtellanis, Gubernatoribus, Commiſſariis, ſeu cuicunque alteri cuiuſcunque conditionis præeminentiæ, & ſtatus ſit facienda, Cui Conſuli compellendi, & reſtitui, ac caſtigari faciendi tales vſurpatores, & detentores, plenam & liberam facultatem, & auctoritatem concedimus. quibus perſonis expreſſe in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœnis præfatis mandamus, quatenus dimittant, & ſinant præfatos patronos nauium, & nauilium nationum præfatarum, & quarumcunque aliarum dictumq. eorum Conſulem, & Miniſtrum ſeu Miniſtros illa omnia recuperare, & alias de eorū nauibus, nauiliis, mercibus, & bonis conductis etiam derelictis, & iis tam per mare vagantibus quam prope terram, & in Ripa conſiſtentibus libere diſponere abſque aliqua moleſtia, vel impedimento illis directe vel indirecte præſtan. nec debeant ſe intromittere in dictis rebus naufragatis, nec naufragio præfato, niſi in eo ad quod per dictos patronos, Conſulem, & Miniſtrum erūt requiſiti, & vocari pro eorum ope, & fauore, nec ſub aliquo prætextu, vel colore dicto Martino Conſuli, aut eius Miniſtris ſeu deputatis præfatis in libero exercitio ſui officii generalis conſulatus,

Digitized by Google

conſulatus, & commiſſariatus huiuſmodi, & ad illud ſpectan. aliisq. ſupradictis aliquod impedimentum, moleſtiam, aut perturbationem præſtent, ſeu præſtari permittant, quinimmo ei, & eis omne auxilium, & fauorem in præmiſſis, & circa ea neceſſaria ſeu quomodolibet opportuna ad quæ præfati noſtri ſubditi quotiescunque pro parte dictorum Conſulis ac Miniſtrorum in licitis, & honeſtis erunt requiſiti preſtare teneatur, quibus eis videlicet, qui a dicto Martino Conſule, & Miniſtris vocati erunt ad recuperationem adiuuauerint, per dictum Conſulem expenſis rerum liberatarum in quarum beneficium, elaborauerint in laboris ſubſidium dabitur quod iuſtum, & honeſtum erit, & eidem conſuli videbitur quod erit iuxta meritum illorum qui in ſaluandis huiuſmodi rebus, & bonis interuenerint, licet fraternitatis charitas in talibus calamitoſis euentibus eos ad id obliget atque cogat. Et vt Chriſtifideles ad præmiſſa alliciantur, aut naufragiũ huiuſmodi patientibus ab eis propitiora ſubſidia præbeantur, omnibus & ſingulis vtriuſq; ſexus Chriſti fidelibus, qui auxilium, conſilium, & fauorem naufragium patientibus in reparatione, & conſeruatione ſuorum bonorum præſtiterint, decem annos & totidẽ quadragenas de iniunctis eis pænitentiis in Domino relaxamus, Mandantes dictis noſtris ſubditis, tam Ciuitatis Vetulæ, & Oſtiæ, Porti, & Neptuni, ac Pilottis illarum ac etiam Anconæ, ac habitatoribus omnium Terrarum Riparum, portuum, & plagiarum nec non patronis, & nautis nauium, nauiliorum, Triremium, birremiumq. Capitaneis, & Barcharum conductoribus, & piſcatoribus, ac aliis quibuſcunq; perſonis exiſtentibus, & habitantibus in aut prope vel vbi talia naufragia accidere contingat, ſub pœna ſolutionis tanti quanti bona naufragata valuerint, & quæ ob defectum adiutorii amitterentur quatenus illico poſtquam a patrono Conſule aut deputatis vocati fuerint, occurrant, & feſtinanter accedant cum eorum Barchis ac Triremibus, & biremibus, ad adiuuandum, & ſaluandum ea omni cum diligentia, ac ſi eorũ propria eſſent, ſolutis tamen eis pro eorum labore expenſis merciũ conductarum, & rerum ſaluatarũ his quæ Conſuli videbitur pro vt labor eorum exigerit, & non poſſint petere nec petant aliquid aliud, nec quartum nec partem, nec ius aliquod rerum ſaluatarum præter ſupra dicta, Conceſſione, ſtatuto, conſuetudine, ordinatione, vſu, & quibuſuis aliis minime obſtan. penitus caſſamus, & ſuffragari nolumus. Volumus autem quod in locis ſeu territoriis vbi naufragium præfatũ eueniet, dominus, vel Domini, aut communitas talis loci teneantur conſignare in manibus noſtræ iuſtitiæ, & Miniſtrorum illius latronem, ſeu latrones, vſurpatorem, ſeu vſurpatores, detentorem, ſeu detentores huiuſmodi rerum naufragatarum, alias teneantur ſoluere totum damnum, & expenſas in tali naufragio aut illius dependen. paſſa, & ſeu patienda, ac paſſas, & ſeu patiẽdas, & ſi aliquid forſan occurerit ſuper præmiſſis quod dictus conſul non poſſit accommodare, & concludere, recurratur ad nos, & ſeu dilectum filium Vitellotium Camerarium noſtrum, & S. R. E. quem & nullũ alium illud decidere, & finire poſſe volumus, etiam cum facultate, & auctoritate amplisſime puniendi, & caſtigandi quoſcunq; latrones & prædatores, etiam vſque ad pœnam capitalem, Volentes etiam per præſentes præfatum Cardinalem Camerarium merum, & verum iudicem, & executorem in cauſis Maritimis naufragiorum, & etiam quorũcunq; aſſecurationum ſuper quibus lis, & controuerſia aliqua inter quoſcunq; euenire poſſet, ex cauſa tamen dictorum naufragiorum, cum opportuna auocatione a quibuſcunq; iudicibus non tamen Romanæ Curiæ fore, & eſſe debere, Necnon auctoritate præſenti concedẽdo dicto Conſuli eiusque deputatis prout cõcedimus eiſdem, vt pro ipſorum ſecuritate, & defenſione cuiuſcunq; generis arma tam offenſiua, quam defenſiua, in toto Dominio, & [illegible] Dominium Eccleſiaſticum ſcilicet in omnibus terris, & locis Maritimis, & mari conuicinis per quindecim milliaria a terra diſtan. libere, & licite portare poſſint, & valeant, quibuſcunq; bannis editis ſeu edẽdis, & aliis quibuſcunq; Apoſtolicis conſtitution. & ordinationibus non obſtan. Et nihilominus pro obſeruatione præmiſſorum motu, & ſcientia noſtris præfatis præcipiendo mandamus Dilecto filio Vitellotio Vitellio, Camerario noſtro, nec non Clericis præſiden. Cameræ Apoſtolicæ, ac Prælatis, etiam Cardinalatus honore fulgen. nec non vniuerſis, & ſingulis tam Alnæ Vrbis quam aliarum quarumcunq; S. R. E, mediate, vel immediate ſubiectarum Prouinciarum, Terrarum, & locorum, Vicelegatis, Gubernatoribus, Locaten. poteſtatibus iudicibus, & aliis quouis nomine nũcupatis iuſdicentibus, & iuſtitiæ miniſtris, nec non Illuſtribus & Mag. Viris Dominis Ducibus, Marchionibus, & Baroniibus, Domicellis, Nobilibus, Caſtellanis, triremiumq; Ducibus, & Capitaneis, ac quorumcunq; locorum communitatibus ſeu vniuerſitatibus omnibusq. & ſingulis aliis particularibus, perſonis ad quos quomodolibet ſpectat ſeu in futurum ſpectabit, ſeu ſpectare poterit, & S. R. E. prædictæ mediate, vel immediate ſubiectis, quatenus præmiſſa omnia, & ſingula inuiolabiliter obſeruent, & obſeruari faciant, & ſub pœnis, & cenſuris antedictis, necnon rebellionis, & priuationis omnium, & ſingulorum bonorum, ſeu officiorum, ac confiſcationis, & publicationis quorumcunq; bonorum per eos, & ipſorum quemlibet obtentorum, incurrendiq. in crimine læſę maieſtatis contradictores, &c. cum ampliſſima facultate, & auctoritate dictos raptores, graſſatores, & deprædatores & latrones, in fragranti crimine, ſeu delicto repertos puniendi, & caſtigandi, ad effectum, vt huiuſmodi iuſtis querelis ceſſan. dicti mercatores, & nautæ eo libentius cum ſuis nauigiis, nauibus, & mercibus ad Vrbem ipſa locaq. prædicta, S. R. E.

prædictæ

Digitized by Google

prædictæ ſecurius, & tutius accedant. Non obſtantibus conſtitution. & ordinationibus apoſtolicis, nec non ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam municipalibus quarumcunq; rerrarum, & locorum in contrarium forſan editis, ac priuilegiis, indultis, & litteris Apoſtolicis quibuſuis perſonis, nec non ciuitatibus, oppidis, locis, caſtris, ac portibus Maritimis, ſub quibuſcunq; verborum formis, & tenoribus, ac cum quibuſcunq; clauſulis, & decretis, & contractibus, & Motu proprio &c. ac alias conceſſis, quibus omnibus &c. illorum tenores &c. pro expreſſis habentes, hac vice latiſſime derogare placeat, ceteriſq. cōtrariis quibuſcunq;. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio, & extra regula contraria non obſtante, ſeu ſi videbitur litteræ in forma Breuis expediri poſſint.;

Placet Motu proprio M.

Dat. Romæ apud ſanctum Petrum Octauo Kal. Maii Anno Primo.

Regiſtrata libro 7. fol. 258.

POſt quarum quidem litterarum in forma Motus proprii expeditarum exhibitionem, præſentationem, & receptionem nobis, & per nos vt ſupra facta, pro parte tua fuit in eadem Camera ſupplicatū, vt præinſertas in forma Motus proprii litteras admittere, illiasq; in libris dictæ Cameræ fideliter regiſtrare facere, litterasq. patentes deſuper opportunas pro illarū executione expediri facere noſtra de benignitate dignaremur. Nos igitur dignum quin potius debitum reputantes vt quæ a Romanis Pontificibus pro tempore emanant litteræ, ſuum debitum conſequantur effectū, eaſdemq; præinſertas litteras apoſtolicas effectui demandare, volentes, De mandato S. D. N. Papæ, viuæ vocis oraculo ſuper hoc nobis facto & auctoritate noſtri Camerariatus officii præinſertas litteras Apoſtolicas in forma Motus proprii cum ea qua decuit reuerentia recipientes illas admittendas duximus & admiſimus, eaſq; in prædictis libris vt moris eſt regiſtrari, ac præſentes noſtras patentes litteras per infraſcriptum noſtrum, & Cameræ Apoſtolicæ Notarium fieri, & expediri iuſſimus, & fecimus. Quapropter tenorem einſdem Motus proprii inſequentes, te in quibuſcunq; ciuitatibus, terris, oppidis, locis, caſtris, Ripis, portibus, plagiis tā verſus Adriaticum quam mediterraneum Mare exiſten. dictæ S. R. E. mediate, vel immediate ſubiectis etiam Prælatorum Dominorumque temporalium, & Baronum dictarum Terrarum in quibus eſt commercium Maritimum, & præſertim in Oſtien. Portuen. Anconitan. & ciuitatis Vetula portibus, aliiſque locis, in quibus naues, & nauilia diuerſarum mercium genere onuſtæ verſari ſolent, ſuper naufragiis, nauilium, ac nauium præfatarū quorumcunque mercatorum Dominorum, & patronorum, merciumque, rerum, & bonorum in eis exiſten. in dies contingen. ac furtis, latrociniis, deprædatoribus, & vſurpation. dictarum mercium, & bonorum in naufragio facto ob infortunium, & temporis intemperiem loci q. incommodum relictorum, & poſitorum, ac per diuerſos latrones, prædones, fures, & vſurpatores indebitoſq. appropriatores factis, & commiſſis faciendiſq; & committendis, Commiſſarium conſulem, protectorem, & defenſorem, ac generalem in rebus maritimis, & mercantilibus nationis Hiſpaniæ, Neapolitan. ſiue Mediolanen. ceterorumq; catholici Regis Philippi, a Sede Apoſtolica, Sanctæq. Romanæ Eccleſiæ ſtatibus, & iuriſdictionibus mediate, vel immediate ſubiectis ſubditorum, omniumq; aliarum nationum generalem procuratorem tenore præſentium facimus, & conſtituimus, creamus, & deputamus, cum poteſtate dictas naues & nauilia naufragium paſſa, merceſq; in eis exiſtentes, & derelictas tam in mare, quam extra mare et aliqua illius parte, quam plagiis illius ſupradictis quouis loco reperiantur recipiendi, & recuperandi, propriiſq. patronis reſtituendi, & reſtitutionem faciendi, & procurandi ab occupatoribus indebite que appropriantibus nomineque dominorum & patronorum dictarum mercium & nauiliū per te tuoſque miniſtros in ſocietate coniunctim vel diuiſim vti perſona legitima ac repræſentans perſonas intereſſe habētes in talibus nauiliis, & mercibus comparendi & te præſentandi, reſtitueteque merces, & alia bona præfata recuſantes & retinentes ſeu occupantes furtiue appropriantes vel coacte ſub prætextu prætenſionis naufragii aut alio quocumque prætenſo iure & titulo detinentes ad reſtitutionem & integram ſatisfactionem per iuris & facti Remedia opportuna absque aliqua detraction. ſeu diminutione prætextu dicti naufragii auctoritate noſtra cogendi & compellendi, culpabiles & in fraude repertos debitis pœnis afficiendi & mulctandi, ſecutaq. ſatisfactione liberādi, Dantes tibi in præmiſſis plenam poteſtatem & auctoritatem omnia & ſingula in ſupradictis litteris in forma Motus proprii cōtēta, & ſigillatim expreſſa, & hic aliqua ex parte breuitatis cauſa omiſſa libere, & licite faciendi, gerendi, exercendi, & exequendi prout opus fuerit, ſtricte propterea inhibendo mandātes Reuerendiſſ. Dominis Oſtien. & Portuen. Epiſcopis etiam Cardinalatus honore fulgen. vniuerſiſque, & ſingulis tam Almæ Vrbis quam aliarum quarumcunque S. R. E. mediate, vel immediate ſubiectarum prouinciarum, Terrarum, & locorum Vicelegatis, Gubernatoribus, Locaten. iudicibus & aliis quouis nomine nuncupatis ius dicētibus, illuſtribuſq; Dominis Marchionibus, Ducibus, Baronibus, Domicellis, nobilibus, Caſtellanis, iuſdicentibus Tritemiumq; Ducibus, Capitaneis, ac quorumcunque locorum communitatibus, ſeu vniuerſitatibus, ac Ciuitatis Vetulæ, Oſtiæ, & Porti, & Neptuni ſubditis, ac Pilottis illarum, ac etiam

Ancone,

Anconæ, & habitatoribus omnium terrarum riparum, portuum, plagiarum, nec non patronis, & nautis nauium & nauiliorum biremiumq; Capitaneis, & Barcharum conductoribus, & piſcatoribus, aliiſq; ad quos ſpectat, & quibus præſentes oſtenſę fuerint ſub decem millium ducatorum auri Cameræ Apoſtolicæ applican. confiſcationis omnium bonorum, aliiſque cenſuris, & pœnis in præſenti Motu proprio contentis, ne viſis præſentibus eundem Martinum de Ayala conſulem, protectorem, commiſſarium, & defenſorem, ac nauilia, naues, & merces naufragium paſſa, ac illorum dominos, & patronos, agentes, & miniſtros in defenſione, protectione, & recuperatione bonorum, & mercium præfatorum naufragium paſſorum vllo modo vel obtentu impediant, temorentur, vel moleſtent, immo nomine veſtro requiſiti opportune adſint, faueant, ac conſilium fauorem induſtriam opem & auxilium præſtent præbeant, & cum effectu curent & procurent ſecurationem recuperationem & integram ſatisfactionem præfatorum bonorum naufragium paſſorum iuxta formã ſupradicti Motus proprii, eaſdemq; litteras in forma Motus proprii, & in eis contenta quæcunque ad vngem obſeruent, & ab aliis quantũ in eis fuerit obſeruari faciant ſub eiſdem pœnis. Vt autem prædicta facilius exequi poſſint, Volumus, vt quæcunque genera armorum tam offenſiua quam defenſiua, pro tua ſecuritate, iuxta formam ſupraſcripti Motus proprii deferre poſſis, & valeas, Nõ obſtantibus omnibus illis quæ præfatus Sanctiſſimus Dominus Noſter, in ſuis præinſertis litteris in forma Motus proprii expeditis, voluit non obſtare, ceteriſq; contrariis quibuſcunque. In quorum fidem præſentes fieri, & per infraſcriptum noſtrum & Cameræ Apoſtolicæ Notarium ſubſcribi, ſigillique Cameræ Apoſtolicæ quo in talibus vtimur, fecimus appen. muniri. Dat. Romæ in Camera Apoſtolica, Die decimo Maij, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Pontificatus Sanctiſſ. D. N. D. Pii Papæ Quinti Anno primo.

V. Cardinalis Camer.

Marcus Antonius Peregrinus.

SANCTISS. D. N. Pii Papæ V. Declaratio, quod Sex decimas à ſua Sanctitate impoſitas ſine mora in terminis expreſſis perſoluentes, iuxta antiquam taxam, moroſi vero ſecundum verum valorem perſoluant.

PIVS PAPA V. Ad futuram rei memoriam.

Licet nos nuper ex rationabilibus, & vrgentiſſimis cauſis ſex decimas omnium fructuum eccleſiaſticorum, & penſionum ſuper illis reſeruatarum in omni Italia præter dominium Venetorum conſiſtentium ſecundum verum valorem in terminis tunc expreſſis perſoluendas per noſtras literas inpoſuerimus, prout in illis plenius continetur, nihilominus volentes pro noſtra erga eccleſiaſticas, & alias perſonas dictas decimas ſoluere habentes benignitate, ac manſuetudine cum ipſis more Pij patris liberaliter agere, Motu proprio, & ex certa ſcientia maturaque deliberatione noſtra ſex decimas tam fructuum eccleſiaſticorum quam penſionum huiuſmodi ab illis perſonis quæ ipſas decimas in terminis per eaſdem noſtras literas conſtitutis, ſiue per dilectũ filium Aloyſiũ Cardinalem Cornelium noſtrum, & S. R. E. Camerarium, quẽ generalem huiuſmodi decimarum collectorem conſtituimus, aut collectores, ſeu ſubcollectores ab eo deputandos conſtituendis, ſine vlla mora perſoluerint, non ſecundum verum valorem vt dictum eſt, ſed iuxta antiquam earundem decimarum taxam perſolui debere, Moroſos vero in eis perſoluendis, & illas ſoluere recuſantes, vel differentes, ad dictas decimas ſecundũ præfatũ verum valorem integre perſoluendas iuxta dictarum literarum noſtrarum tenorem omnino compellendos eſſe tenore præſentium declaramus. Necnon congregationes omnes regulares Fratrum, & Monacorum, quæ ſingulis annis quartam partem omnium redditum ſuorum Cameræ Apoſtolicæ ſoluere concordarunt, & eam cum effectu ſoluunt, ad decimarũ huiuſmodi ſolutionem minime teneri, nec ad eas ſoluẽ. cogi, neque propterea vllatenus moleſtari poſſe, ſicque ab omnibus etiam Camerario prædicto, ac Præſidentibus Clericis dictæ Cameræ nunc, & pro tempore exiſtentibus iudicari debere, per eaſdem præſentes decernimus atque mandamus. Non obſtantibus litteris noſtris præfatis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac dictæ Cameræ ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die prima Septembris, Pontificatus Noſtri Anno Quinto.

Cæ. Glorierius.

MOTVS

MOTVS Proprius Pii Papæ V. Creation. & deputation. in Inquiſitores generales Illuſtriſſimorum, & Reuerendiſsimorum Dominorum Cardinalium Traneñ. Piſarum, Pacheco, & de Gambara.

PIVS PAPA V.

MOTV Proprio &c. Cum fel. recor. Pius Quartus prædeceſſor noſter per ſuum ſpetialem Motum proprium ſub data Romæ apud Sanctum Marcum quarto nonas Auguſti, anno quinto ſui Pontificatus, Ioannem Michaelem Sanctæ Anaſtaſiæ Saracenum, & Ioannem Baptiſtam Sancti Clementis Cicadam, ac Ioannem Sanctæ Priſcæ Reomanum, necnon Clementem Sanctæ Mariæ in Aracæli Monilianum, & Ludonicum Sancti Chiriaci in Thermis Simonetam, & Carolum S. Martini in Montibus Boromæum presbyteros, ac Vitellotium Vitellinm Sanctæ Mariæ in Porticu Diaconum, & ſucceſsiue per alias literas in forma breuis, Franciſcum Alciatum Sanctæ Suſannæ titulorum miſeratione diuina S. R. E. Cadinales, cum facultatibus iuriſdictionibus, & auctoritatibus prout in eiſdem literis in forma Motus proprii, & forſan aliis antea, vel poſtea conceſsis latius continetur, in officio ſupremo in Alma Vrbe, & Curia Rom. ac tota republica Chriſtiana ſanctę Inquiſitionis hæreticæ prauitatis Inquiſitores, eiuſque cauſarum audientia cognitioni, expeditioni, & terminationi præfecit, & deputauit: Nos poſtqnam diuina prouidentia ad ſummi apoſtolatus apitem aſſumpti fuimus, conſiderantes eoſdem præfectos Cardinales in variis, ac diuerſis publicis negotiis ob eorum experientiam, & doctrinam implicitos, & occupatos eſſe, vt dictum officium concerneñ. eo celerius expediri poſsint, quo illi præpoſiti aliis negotiis fuerint minus impliciti, loco ipſorum quibus etiam aliorum quorundam negotiorum ad ſedem apoſtolicam ſpectañ. curam dedimus, in eodem ſacro officio Inquiſitionis hæreticæ prauitatis deputauimns Inquiſitores dilectos filios noſtros Bernardinum Scotum tituli Sancti Mathęi, Scipionē tituli Sanctæ Anaſtaſiæ Rebibam, Franciſcum tituli Sanctæ Crucis in Hieruſalem Paciechum, Ioannem Franciſeum de Gambara tituli Sanctæ Pudentianæ Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales. Ne tamē in poſterum de eorum iuriſdictione hæſitari contingat, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia deputationem huiuſmodi tenore pręſentinm apptobamus, & confirmamus, & quatenus opus ſit de nono eoſdem quatuor Cardinales generales Inquiſitores hæreticæ prauitatis in eiſdem Alma Vrbe, curia Romana, ac tota republica Chriſtiana creamus, confirmamus & dedutamus. Et inſuper pro faciliori earū expeditione ſtatuimus decernimus & ordinamus, vt quicquid per maiorem partem præſentium, vel aliquibus abſentibus pet duos ex prædictis Cardinalibus deputatis, qui in congregatione pto dicto officio interuenerint ſeu conuenerint, dictum geſtum ſtatntum ordinatum decretum terminatum ſeu ſententiatum extiterit, ſit validum, & fitmum ita, & taliter quod nullo modo impugnari poſsit, perinde ac ſi omnes & ſinguli Cardinales prædicti in dicta congregatione interueniſſent, & conueniſſent, & maior pars eorum conſenſiſſet, cum plena, & omnimoda iuriſdictione auctoritate & poteſtate dicto officio, ac omnibus prædictis Cardinalibus, & eorum prædeceſſoribus per nos vel alios ſummos Pontifices alias quomodolibet conceſsis, & atributis. Irritum &c. decernentes. Non obſtātibus præmiſsis, ac quibuſuis aliis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, & omnibus illis quæ nos & prædeceſſores noſtri voluerunt, & voluimus non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcūque. Decernētes ſolam præſentis noſtri Motus proprii ſignaturam ſufficere, & vbiq; in iudicio, & extra fidem facere, regula contraria non obſtañ.

Placet Motu proprio. M.

BVLLA S. D. N. Pij Papę V. Contra ręceptantes homicidas, rebelles, latrones, bannitos, & alios facinoroſos homines.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

INdefeſſa paſtoralis noſtræ prouidentię ſollicitudo, ad ea potiſſimum diligenter intendit, per quę omnes Chriſtifideles, præſertim ſubditi, & S. R. E. deuoti, & peculiares filij, quiete, & pacifice viuere valeant. Vnde nos in his noſtræ prouiſionis remedium libenter adhibemus, ac poenas adiicimus, vt, ſi non pacis cupidine, ſaltem formidine pœnæ, mandata Apoſtolica ad ipſorum ſubditorum noſtrorum tranquillitatem ſpectantia, debite ſeruentur, & alias deſuper diſponimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire. Cum itaque (ſicut non ſine graui animi noſtri moleſtia nuper accepimus) diuerſæ ſtatus Eccleſiaſtici, & Domini noſtri temporalis perſonę, poſthabitis & neglectis conſtitutionibus, & mandatis, tam a nobis, quam etiam aliis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris emanatis, homicidas, rebelles, latrones publicos, graſſatores viarum, ac in pœnam capitis bannitos, & alios facinoroſos homines, in ſuis locis receptare, ac tenere, eiſq; diuerſimode fauere, conſiliumque, & auxilium præſtare non reformident, in non modicum Apoſtolicorum mandatorum contemptum, plurimamque eorundem ſubditorum noſtrorum perturbationem, & offenſionem: Nos igitur, ad quos pro vniuerſalis noſtræ adminiſtrationis munere, præcipue pertinet inconuenientibus huiuſmodi, & ſcandalis, quę exinde quotidie proueniunt, omni diligentia noſtra obuiare, in præmiſſis, quantum cũ Deo poſſumus, opportune, matureque prouidere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, maturaque deliberatione noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, præter alias contra talia perpetrantes a nobis iam factas conſtitutiones, hac noſtra perpetuo valitura ſanctione, & conſtitutione ſtatuimus, ordinamus, volumus, decernimus, & declaramus: Quod quicunque ſubditi noſtri, & ipſius Romanæ Eccleſiæ, cuiuſuis ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, nobilitatis, & præeminentię exiſtentes, etiam ſi Barones, Domicelli, & Feudatarii noſtri fuerint, aliquos homicidas rebelles, publicos latrones, graſſatores viarum, ac in pœnam capitis bannitos, & quoslibet alios facinoroſos homines, illorumq; adhærentes, fautores, & complices, de cætero in ſuis locis receptauerint aut tenuerint, pœnis confiſcationis omnium bonorum, ac demolitionis domorum ſuarum, & exilij perpetui vna cum totis eorum familiis, vltra alias pœnas tam in noſtris, quam eorundem prædeceſſorum noſtrorum deſuper confectis literis contentas (quas contrafacientes eo ipſo incurrere volumus) per dilectos filios Gubernatores, Officiales, ac Iuſtitiæ miniſtros Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarũ, & locorum, nobis, & dictæ Romanæ Eccleſiæ ſubiectorum (quibus vt præſentes noſtras literas omnino exequantur, ſub indignationis noſtræ pœna, diſtricte pręcipimus) irremiſſibiliter afficiantur, plectantur, & puniantur, afficique, & puniri debeant. Qui vero prędictos homicidas, rebelles, publicos latrones, viarum graſſatores, in pęnam capitis bannitos, & facinoroſos homines, hucuſque in locis ſuis receptauerint, aut tenuerint, in exilium vna cum ipſorum familiis, ad varia loca per ipſos Gubernatores, Officiales, ac Iuſtitię miniſtros declaranda, & ſtatuenda (data per eos idonea cautione de huiuſmodi exilio ſeruando) mittantur, & relegentur. Decernentes pręterea, ſuper pręmiſſis procedi poſſe per accuſationem, delationem, inquiſitionem, & alio quouis modo, ſicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanę Eccleſię Cardinales, in quauis cauſa, & inſtantia (ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate) iudicari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane quidquid ſecus a quoquã quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus, Apoſtolicis, & etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſuis in genere, vel in ſpecie quomodolibet conceſſis, confirmatis, & ſępius innouatis (quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua mentio habenda eſſet, eorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, pręſentibus pro ſufficienter expreſſis habẽtes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat, ad effectum pręſentium, ſpecialiter, & expreſſe derogamus) cęteriſque contrarijs quibuſcunque. Cęterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus opus fuerit, deferri, Volumus etiam ac decernimus, quod earum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonę in dignitate eccleſiaſtica conſtitutę munitis eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quę ipſis pręſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitę, vel oſtenſę. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginã noſtrę ordinationis, declarationis, ſtatuti, pręcepti, decreti, voluntatis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręſumpſerit, indignationem omnipotẽtis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romę apud Sanctum Marcum, anno Incarnationis Dominicę, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, decimo octauo Kal. Septembris, Pontificatus noſtri anno primo.

Cę. Glorierius.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cęſarem Secretarium.

BVLLA S. D. N. D. PII PAPAE, V. Contra homicidas, bannitos, & alios facinoroſos.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

EX ſupernę diſpoſitionis arbitrio gregis Dominici curę pręſidentes inter varias animi
ſolicitudines, quę ex Paſtoralis officii miniſterio nobis incumbont, illam a nobis po
tiſſime amplectendam eſſe putamus, per quam inter ſingulos gregis eiuſdem fideles,
pręſertim vero nobis, & Romanę Eccleſię ſubditos pax, & concordia coofouentur,
ſeditiooes ſedaotur, ſcandalis obuiatur, & animarum ſalus procuratur. Vnde ea quę
ſedula meditatione hactenus a diuerſis Romañ. Pontificibus prędeceſſoribus noſtris
pręmiſſorum ratiooe geſta fuiſſe ac otdinata comperimus, quo ſępius fideles ipſi illa
perſpicieot inoouari, eo feruentius, ac promptius ad illorum obſeruationem excitentur, confirman-
da, innouanda, noſtręque auctoritaos munimine roboranda eſſe cenſemus, aliasque deſuper diſpo-
nimus prout in domino conſpicimus expedite. Sane alias poſtquam felicis recordatioois Pius Papa
ij. prædeceſſor noſter per eum accepto, quod a certis tunc elapſis annis citra in terris, & locis, & teni
mentis dictæ Romanæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiectis, qoamplura etiam ex leuibus cauſis
commiſſa eſſe reperiebantur homicidia, idem prædeceſſor attendens crimen huiuſmodi inter alia per
niciosum eſſe, & deteſtabile, & iuxta Canonicas ſaoctiooes debere graui animaduerſione puniri, &
taoto ſeuerius puoieodum, & extirpandum fore, quanto manifeſtius cognoſcebatur quod ex eo ſcan-
dala, & plurima mala ſubſequebantur, Ac cupiens quod eiuſdem Eccleſiæ mediate, vel immediate ſu
biecti, pacifici forent & modeſti, ac Terras, & loca prædictas Sicariis expurgare, inter alia per ſuas li-
teras ſtatuerat, & decreuerat, quod omnes illi qui pro delicto huiuſmodi forent condemnati, aut alias
de Ciuitate aliqua, ſeu diſtrictu ipſius banniti, non poſſent ad Ciuitatem ſeu diſtrictum huiuſmodi
quocunque tempore ſeu in eis vel eorum altero moram trahere, etiam habita pace ab hæredibos, & cō
ſanguioeis, ſeu filiis ipſius occiſi, oec Legatus etiam de latere, aut Gubernatot qui pro tempore foret,
vel quiuis alius poſſet auctoritate Apoſtolica, ſeu ex officio ſuæ legationis aliquem homicidā, ſeu ban
nitum rebannire, & reducere, ſeu reuocare ad Ciuitatem vel diſtrictum, aut eorum alterum, ſeu ei li-
centiam, vel Saluum eoonductum concedete, ſeu morandi in eis, vel eorum altero in perpetuum, vel
ad tempus modicum, ſiue magnum, nec etiam ad diem vnum, ſiue noctem: qood ſi ſecus per quem
cunque ex prædictis factum foret, ipſo facto pœnam excommunicationis ſine vlterioris ſententia de-
clarationis, a qua per alium, quam per ſummum Pontificem, & tunc facta de hoc ſpeciali expreſſio-
ne, non poſſet abſolui, ac licentia, reductio, reuocatio, Saluus coodunctus, & caſſatio proceſſus & Ban
ni huiuſmodi eſſent ipſo iure, nulla nulliusque roboris, vel momenti, ïocideretque etiam in pœnam du
catorum mille auri Cameræ Apoſtolicæ applicandorum, quam Theſaurarius, cui hoc ſecrete, vel pu
blice foret relatum, & denunciatum retineri faceret, & mandaret, nullo ſuper hoc expectato ſeu requi-
to ſuperioris mandato. Quod ſi ooo faceret, ipſe Theſaurarius, eandem ſententiam excommunica-
tionis ipſo facto cum eiſdem qoalitatibus incurreret, ipſeque rebannitus, redoctus, ſiue quocumque
alio modo reuerſus poſſet deberetque capi, detineri, & incarcerari, ac de ipſo ſecundum ſententiam
contra eum latam, iuſtitia fieri per Gubernatorem, Poteſtatem, vel alios Officiales ad quos ſpectaret,
& pertineret incononeoti, ſine vlteriori ſententię notificatione, requiſitione Superioris vel alterius,
ſub pœna ducentorum ducatorum auri Cameræ præfatæ applicandorum, quam Theſaurarius præſa-
tus ſimili modo, & forma, ac ſub ſimilibus cenſuris faceret retineri, & quod quæcunque appellatio-
nes interpoſitæ, vel ioterpoueodæ ab huiuſmodi vel aliis ſententiis, ſiue grauaminibus cootra homici-
das latis, vel a proceſſu cootra eos facto, & ſi lis vel inſtantia ſoper eis penderet, & inhibiooes vigore
ipſarum emiſſæ forent per Auditorem Cameræ, vel alium quemcunque ordinarium, vel delegatum,
eſſent nullæ, & inualidæ, nec ad vlteriora ſuper his, & ipſarum vigore procedi poſſet, aut deberet.
Quinimmo appellationes, lites, & cauſæ huiuſmodi cenſerentur auocatæ, extinctę, & inualidæ, nec
Poteſtates ſeu Officiales, quibus inhibitum foret, mandatis, inhibitionibus litis pendentis, cenſuris,
& pœnis in eis contentis aſtringerentur: immo tenerentur, & deberent ad executionem ſententia-
rum latarum procedere, poſſet tamen in caſibus a iure vel ſtatuto permiſſis appellari ad Gubernato-
rem Ciuitatis, ſeu Prouinciæ, qui infra menſem caoſam diffinire teneretur, quo elapſo inhibitio, &
inſtantia ſuper eis eſſent nullæ, & libere ſine impedimento poſſet fieri executio ſententiæ, vel Banni,
ac ſi noo fuiſſet inhibitum, & appellatum, quodque banniti, & condemnati propter huiuſmodi cri-
men homicidii ceoſerentur banniti ab omnibus circumuicinis locis vſque ad milliaria quinquagiota,
infra quæ ſi reperti forent, poſſent & deberent capitalis ſententiæ, ſiue condemnationis pecuniariæ
executiones fieri contra eos per Poteſtates, & alios Officiales, Ciuitatibus, diſtrictui, & loco pręſiden
tes ſub pœnis pecuniariis ſimili forma iocurrendis, ita quod omnes, & ſinguli homicidę quorum de
lictum notorium foret, vel de homicidio infamati, ſeu coodemnati, etiam ſi de delicto huiuſmodi ex
forma ſtatuti non poſſet inquiri, vel aliqua pœna imponi, vel etiam ſi ipſius delicti vel pœnę pro eo im
poſitæ auctoritate Apoſtolica, vel alterius ab ea, vel à Rom. Pont. poteſtatem habente, eſſet facta re-
miſſio,

Digitized by Google

miſſio, caſſatio proceſſus, & ſententia annullata, uel alias quomodolibet diſpoſitum per viam gra
tiæ vel Iuſtitiæ remiſſionis in toto vel in parte, non poſſet habere officia, vel dignitates in quibuſ-
cunq; locis Ciuitatibus, & Terris, a quibus banniti forent, & in quibus domicilium eorū originēq;
haberent, ſeu aliàs morā traherent, vel reſiderent, etiam ſi forent abſoluti, rebanniti, vel alias eorū
ſententia ſeu condemnatio ſiue proceſſus irritati, vel alias pro infectis habiri, ſed perpetuo eſſent
infames, & omni officio, & dignitate priuati, nec poſſent ferre teſtimonium, nec tabellionatus offi
ciū exercere, neq; admitterētur ad iudicandū ſeu aliud officiū exercendū, & ab omnibus actibus
legitimis eſſent perpetuo ſuſpenſi, quinimo ſi huiuſmodi officia acceptarēt exercerēt ſeu alias ad
ea exercēda admiſſi forēt, tam ipſi quā Gubernator, Legatus aut ſuperior qui eum eligere vocare
aut ipſum officium exercere ſeu ei pręeſſe pateretur, pœnam quingentorum ducatorum auri ipſo
facto incurrerent, & ſua gubernatione priuarentur, nec geſta in iudicio, vel extra iudicium tā per
eum qui admiſſus foret ad officium, quam per eū qui illud exercere paſſus foret, de cætero valida
eſſent, & robur obtinerent, quinimo eſſent nullius roboris, vel momēti, & ſi Eccleſiaſticæ perſonæ
forent ſententiam excōmunicationis ipſo facto incurrerent ſine vlteriori declaratione, a qua pœ-
na nō poſſent præterquā a Rom. Pont. cū ſpeciali delicti ſeu homicidii huiuſmodi expreſſione ab-
ſolui. Et Theſaurarius Cameræ ſine vlteriori requiſitione, ſeu notificatione, aut inhibitiōe, vel mo
nitione ſalariū eiſdem, vel alteri debitū retinere deberet, ſi ab eo deberetur, Si vero nō deberetur
Poteſtati, Gubernatori, vel alteri ad quē ſpectaret, ab eis vel eorum altero exigi, & ſatisfieri ſub eiſ
dē cēſuris in eiſdē literis quas idem prædeceſſor per omnes Ciuitates Eccleſiæ publico præconio
publicari mādauerat, dū ſæpius contingeret, quod offenſionis ignarus, aut ob huiuſmodi exceſſus
plurimum condolens horribili īmanitate, & furioſa demētia in vindictā iniuriæ vulneraretur, & in
terdū occideretur, aut aliquis propinquorum offenſi ad vltionē iniuriæ propinqui ſui, vt præmitti-
tur propinquū offendentis vulneraret, vel occideret, ſeu vulnerari vel occidi faceret, inde quoq;
iuxta dānabilem abuſum Ciuitatis vtraq; pars ſe domibus priuatis includeret, quas in contēptum
Summi Pont. videlicet Principis ac etiam Magiſtratuum Ciuitatis armatis complebant, & interdū
fores domorū, ac porticus ſteccatibus cōmuniebant, vbi tanquā ad officinas, ac Aſylum ſcelerum
perditi homines, & ſceleſti ab vtraq; parte cōueniebāt. illic inuidia, factio coniungeretur atrociſſi
ma ſceleris īmanitate cōcordās, illic dementia, & furia eſſet venalis iniuria, dum hi qui nulla erant
iniuria laceſſiti ad vindictam offenſorum inſana mente, & ſeruili crudelitate coniurarent. hi eſſent
quorū pedes veloces erant ad effundendū ſanguinem, qui viam pacis non cognouerāt, inter quos
fœda, & obſcœna cōmercia alearum luſus, pecuniarum effuſio, patrimoniorum diſſipatio, dirę bla-
ſphemiæ, & obſcœni agebantur inceſtus, ex his oriretur regentium Rempublicam, & Magiſtratuū
contemptus, ac ſeditiones nonnunquam ſuſcitarentur. Et ſi quando huiuſmodi rixæ, & diſſenſio-
nes intercederent, non ſolum propinqui, atq; cōiuncti, ſed etiā extranei vtriq; parti ſe offerrēt, qd
vulgo Apuleos, & materno vocabulo (fare di bene) nuncupabatur, ex quo plerunq; totius Ciuita-
tis ſtudia diuidebantur, & non ſine graui nota Regentium atq; diſcrimine Reipublicæ armarentur
aduerſus proximos miſeri ſpiritu diaboli repleti occaſione ius humanæ ſocietatis omnem charita
tem, omnem ciuilem concordiam damnabili abuſu ſubuerterent. piæ memorię Paulus Papa II. etiā
prædeceſſor noſter per ſuas literas perpetuo ſtatuerat & ordinauerat, vt quicūq; extunc deinceps
Baro, aut Domicellus, ac ciuis Roman. vel quæuis alia Eccleſiaſtica, ſæcularisq; perſona cuiuſcūq;
conditionis, & qualitatis exiſteret, quacunq; etiam atroci iniuria laceſſita pro ſua, vel amici, aut
propinqui iniuria vindicanda patrem, aut filium, fratrem, aut propinquum, vel alias amicū, uel do-
meſticū offendentis uulnerare, mutilare, occidere, uel quocunq; modo realiter, uel perſonaliter of
fendere præſumeret, aut alia fieri faceret, uel mandaret, Similiter qui in Vrbe Roma, uel eius diſtri
ctu occaſione rixæ uel brigæ domum cōmunire, armatos receptare, aut tenere, uel adhærentes, &
complices, ac fautores brigæ accerſere, ſiue quācunq; conuentionem, congregationem, & colle-
ctam hominum ad ultionem iniuriæ inuocare, excitare, inuitare, uel receptare præſumeret per ſe,
uel aliū, crimē læſæ Maieſtatis rebellionis, & ſeditionis in urbe cōcitatæ, reus cēſeretur, & habere
tur, ac ueluti talis a cōpetētibus iudicibus ſeueriſſime puniretur, Eccleſiaſtici uero talia perpetrā
tes omni dignitate, honore, ordine, officio, & beneficio eſſent ipſo iure priuati, & perpetuo manci
parentur, ac beneficia eorū libere per illos ad quos collatio pertinebat eorū conferrentur, Oēsq;
præterea talia cōmittentes tāquam Chriſtianæ Religionis alieni, publicæ pacis æmuli ab omni po
pulo, ciuitate, loco, & terra dictæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiecta eſſent perpetuo diffida
ti, eorumq; bona tam mobilia quam immobilia eſſent ipſo iure Cameræ Apoſtolicæ cōfiſcata. Nul
li præterea talium alicuius aperiretur ianua dignitatis, aut honoris Eccleſiaſtici, vel mundani, ſeu
ad alicuius loci regimē eſſet aſcenſus. Et vt magis eſſet famoſa eorū infamia, factio teſtamenti acti
ue, & paſſiue eſſet eis interdicta, ad actus legitimos nullus eis pateret aditus, nulla porta pandere-
tur, omni ſpe gratiæ, aut diſpēſationis adēpta, Et præter prædictas pœnas ſententiam excōmunica
tionis, & perpetuæ maledictionis incurrerent, a qua abſolui non poſſent niſi per Rom. Pontifices,
præterquam in mortis articulo conſtituti. Illi vero qui ipſis offenſis, uel offendentibus, ſeu brigoſis
adhærere, fauorem opem auxiliūq; promittere, aut in domibus, vel caſtris, locis, ſeu fortaliriis ſuis
receptare, aut qui iuxta vulgare fare di bene extunc deinceps præſumerent, tāquam fautores ſce-

A a lerum,

lerum,& conſpiratores aduerſus publicam pacem omnino ſimiles rebellionis, confiſcationis, depo
ſitionis, priuationis, inhabilitatis, aut excõmunicationis, & anathematis pœnas incurrerent. Et præ
terea ut domus, & habitationes principalium offendentium, qui vindictam in alios, vt præmittitur,
ſumere, & exercere, aut etiam qui ex utraq; parte domos ipſas munire, aut cõgregariões occaſione
brigæ, aut collectas hominum adunare, uel armis, aut armatis, ſeu ſteccatis, aut propugnaculis com
munire auſi forent, in deteſtationem tanti facinoris demolirentur, & vſq; ad ſolum ad perpetuã in-
famiam proſternerentur, per hoc quoq; ſæcularibus, aut aliis indicibus luis competentibus nõ ade
merat facultatem vtendi ſtatutis, & legibus aduerſus tales editis, & edendis. Et ſucceſsiue recolẽdæ
memoriæ Sixtus Papa iiii. ſimiliter prædeceſſor noſter accepto per eum quod cõtenta in literis Pii
prædeceſſoris huiuſmodi a certis annis tunc elapſis citra non fuerant obſeruata, & ex illorum non
obſeruantia ſubditi præfatæ Eccleſiæ procliuiores erãt ad homicidia committenda, ac fere paſsim
quotidie perpetrabantur, & homicidæ præfati ideo ad illa committenda promptiores exiſtebant,
quia ſperabant latere, & ſuorum exceſſum remiſsionem conſequi facile poſſe, ac deteſtabilem, &
horrendam Sicariorum nequitiam talium ad aliorum cautelam iuris remediis proſequi ſtudio cu-
piens indefeſſo, habita ſuper iis cum fratribus ſuis præfatæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatiõe ma
tura de illorum conſilio per ſuas litteras, decretaque Pii prædeceſſoris huiuſmodi, ac prout illa con
cernebãt omnia & ſingula in dictis literis Pii prædeceſſoris præfati cõtenta approbauerat, & robur
perpetuæ firmitatis obtinere debere decreuerat, ac voluerat, & de eorundem fratrum conſilio ſta-
tuerat, & ordinauerat, quod condemnati eatenus, & quos impoſterum condẽnari contingeret ubi-
libet in Ciuitatibus, Terris, & locis prædictis pro homicidio, ſiue ut principales, ſiue ut auxilium,
conſilium, vel fauorem præſtantes, ſuarum condemnationum remiſsionem, aut contra illas Saluum
conductum, & licentiam ſecure in loco patrati criminis, uel infra quinquaginta Milliaria (vt præ-
fertur) propinquo nullatenus obtinere poſſent ab alio quam a Roman. Pontifice qui pro tempore
eſſet, & alicuius alterius etiam Legati de latere remiſsio nemini ſuffragaretur, & ſi forſan contin-
geret eundem Roman. Pontificem ad remiſsiones ſiue Saluum conductum huiuſmodi procedere,
talis remiſsio per pręoccupationem proceſsiſſe cenſeretur, & nemini prodeſſe poſſet, niſi in illa
verus literarum Sixti prædeceſſoris huiuſmodi tenor de verbo ad verbum, non autem per clauſu-
las generales idem importantes inferius inſertus foret, ac ſpecifica, & determinata cauſa exprime
retur, quæ eundem Roman. Pontificem induceret ad derogandum eiſdem literis Sixti prædeceſſo
ris, quæ cum tam matura deliberatione ab eodem Sixto prædeceſſore emanauerant. Et ſubſequen
ter ſanctæ memoriæ Iulius Papa II. etiam prædeceſſor noſter habita ſuper iis cum fratribus ſuis
tũc, & dictæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, & de illorũ cõſilio literas Pii, & Sixti pręe
deceſſorum huiuſmodi prout illas concernebant, omniaq;, & ſingula in eiſdem literis contenta
per quaſdam approbauerat, & innouauerat, ac robur firmitatis perpetuo obtinere debere decre-
uerat, ac illas ad bannitos, ſeditioſos, & rebelles, aut alios pro quocunq; alio crimine capitali a
quibuſuis officialibus tam in dicta vrbe, quam extra eam, & in terris eidem Rom. Eccleſiæ media-
te, vel ĩmediate ſubiectis ius dicentibus pro tempore condemnatos, & brigoſos nuncupatos pacẽ
iuxta ordinationes dictæ vrbis Apoſt. auctoritate approbãtas facere recuſantes, Necnõ ius ſibimet
contra alios dicentes, aut caualcatas ſine Romani Pontificis, aut officialium ſuorum ſpeciali licen
tia facientes, vel mouentes præfata auctoritate de eorundem fratrum conſilio extẽderat, ac vniuer
ſis, & ſingulis, tam laicis, quam Eccleſiaſticis cuiuſcunq; ſtatus, gradus, ordinis, excellentiæ, & di-
gnitatis, Ducibus quoque, Comitibus, Baronibus, Domicellis, necnon Communitatibus, Vniuer-
ſitatibus Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & aliorum quorumcunq; locorum dictæ Eccleſiæ me-
diate, vel immediate ſubiectorum, diſtricte præcipiendo mandauerat, & inhibuerat, ne aliquis eo-
rum homicidas, bannitos, exitioſos, & rebelles, aut pro alio capitali crimine condemnatos, aut bri
goſos pacem facere recuſantes, ſeu ius ſibi contra alium dicentes, aut caualcatas facientes, vel mo
uentes in eorum Ciuitatibus, caſtris, ſeu locis aliis quibuſcunq; recipere, & retinere, ſeu auxilium,
conſilium, vel fauorem directe vel indirecte, publice vel occulte, per ſe vel alium præſtare, aut
in eorum Domibus, ſeu Caſtris, vel locis recipere, & receptare præſumerent, Et ſi aliquis con-
tra inhibitionem, & mandatum huiuſmodi quouismodo directe vel indirecte de cetero venire pre
ſumeret, Idem Iulius prædeceſſor omnes, & ſingulos ſic contrauenientes excommunicationis ma-
ioris, & anathematis ſententia, a qua non niſi ab ipſo Iulio prædeceſſore, & eiſdem ſucceſſoribus
(pręterquam in mortis articulo conſtituti, & debita ſatisfactione præmiſſa) abſolui poſſint, incur-
rere, eoſq; omnibus, & ſingulis priuilegiis, gratiis, libertatibus, indultis, exemptionibusue, immu-
nitatibus realibus, & perſonalibus, ac Ciuitatibus, Caſtris, terris, locis, & dominiis eorum dignita-
tibus, & honoribus, iuribus, & officiis, ac etiam feudis, & conceſsionibus quibuſcunque, quæ a
Roman. præfata, & quibuſcunque aliis Eccleſiis obtinere noſcebantur, ſub quacunque verborum
forma, & tenore, ac cum quibusuis efficaciſsimis, & inſolitis clauſulis etiam præſeruatiuis ab in-
curſu pœnæ priuationis eo ipſo priuatos, & inhabiles, ac indignos ad illa & quælibet alia in po-
ſterum obtinenda, & quoſcunque actus legitimos exercendos fore nunciauerat, & illa per ipſum
Iulium prædeceſſorem, & ſucceſſores ſuos, abſque aliqua declaratione ſuper incurſu pœnæ pri-
uationis huiuſmodi, aut citatione eorum qui priuationis pœnam incurrerent facienda, aliis per-

ſonis

ſonis in feudum ſeu vicariatum, aut alias, ac ſi per elapſum temporis conceſſionis aut finitam lineā ad dictam Cameram reuerſa eſſent libere concedere, ac alias de illis diſponere poſſe decreuerat, & declarauerat. Necnon Ciuitates, Terras, caſtra, & loca prædicta Cameræ præfatæ confiſcauerat, incorporauerat, applicauerat, & appropriauerat, ac confiſcata, incorporata, & appropriata eſſe, ſicque contrauenientes pro rebellibus eiuſdem Eccleſiæ haberi, & cenſeri debere uoluerat, eorum ſubditos, ac vaſſallos, & Arcium, Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum prædictorum Caſtellanos, a quocunque fidelitatis iuramento quo ipſi eſſent quomodolibet aſtricti penitus abſoluens, Ciuitates quoque Terras, Caſtra, & loca prædicta ſi ab eiuſdem Eccleſiæ obedientia ſe non reducerent, ſeu in præmiſsis quomodolibet delinquerent, & etiam quorumcunque eis auxilium, conſilium, vel fauorem quouiſmodo directe, vel indirecte publice, vel occulte præſtantium etiam quacunque Eccleſiaſtica, vel mundana, & regali præfulgerent dignitate, & excellentia, vt præfertur, & ad quem eos declinare contingeret. Eccleſiaſtico ſubiiciens interdicto tamdiu firmiter obſeruando donec ibidem foret etiam per Triduum poſt inde diſceſſum, illos quoque qui aliquem ſcirēt culpabilem in prædictis, & eidem Iulio prædeceſſori, vel ſucceſſoribus ſuis intra trium dierum ſpatium non referrent, vel alicui per quem ad eum fideliter referretur, ſimiles pœnas incurrere voluerat. Et inſuper per eundem Iulium prædeceſſorem accepto quod cum nonnulli Ciuitatum, Caſtrorum, & locorum tam Regni noſtri tunc ſui Siciliæ citra Pharum, quam aliarū partium dictæ Eccleſiæ ſubiectarum etiam Vrbi prædictæ adiacentium, quam propter homicidia, aliaque nefanda per eos perpetrata exceſſus crimina & delicta, & alias eorum demeritis id exigentibus a Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & locis eorum, ſeu in quibus tunc morabantur, exules, rebelles, & banniti quod in illis propterea ſecure morari nequirent, alii de Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & Locis, dictæ Eccleſiæ ſubiectis ad Regnum, & alias adiacentes huiuſmodi, alii autem ex Regno, & adiacentibus partibus prædictis, ad Ciuitates, Terras, Caſtra, & loca eidem Eccleſiæ ſubiecta prædicta etiam dictæ vrbi adiacentia ſe transferrent, nonnulli Barones, Proceres, & domini, ſeu Vicarii in temporalibus, Ciuitatum, Terrarum, caſtrorum, & locorum, ac Regni, & partium adiacentium prædictorum, eorumque officiales, & ſubditi dictos homicidas, Bannitos, criminoſos, atq; rebelles homines ſcienter receptare, & quod grauius erat protegere, & defendere non formidabant, ſe reos tantorum ſcelerum per homicidas, & alios bannitos, prædictos perpetratorum apud Deum conſtituentes, & tam ipſis homicidis, & malefactoribus quam aliis ſimilia, vel grauia delicta perpetrandi, & committendi audaciam, & ſcelerum huiuſmodi impunitatem tribuentes in animarum ſuarum periculum. Iuſtitiæ conculcationem, ac dictę ſedis auctoritatis contemptum, & ſcandalum plurimorum, Idem Iulius prædeceſſor, Motu proprio omnes, & ſingulos Barones, Proceres, Milites, ac dominos, et Vicarios in temporalibus, Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum, eorundem, Necnon noſtros, & eorundem Baronum, Procerum, Militum, & dominorum Vicarios, Officiales, & ſubditos per ſuas literas requiſierat, & monuerat, eisque, & eorum cuilibet in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna quam contrafacientes eo ipſo incurrerent diſtrictius inhibuerat, ne homicidas, Bannitos, criminoſos, rebelles, aliosque infames homines prefatos qui propter eorum delicta banniti in locis originis ſuę ſeu aliis Regnorum, Ciuitatum, Terrarum, caſtrorum, & aliorum locorum prædictorum propter eorum malam vitam commorari non poterāt, extunc de cetero nullatenus receptare, aut eis conſilium an xilium vel fauorem quouis quæſito colore præſtare præſumerent. Quinimo tales ad eorum dominia declinantes, ſeu in eis commorantes capi, & ad forum ſeu iuſtitias, vel officiales ad quos punitio, & caſtigatio criminum, & exceſſum per eos perpetratorum, vt præfertur de iure, uel conſuetudine pertinebant, & ſpectabant deſtinare, aut ſi partibus læſis, & offenſis vtilius foret, illos iuxta criminum, & exceſſuum per eos perpetratorum qualitatem ad pœnas iure ſtatutas in locis vbi deprehenſi forent procedere procurarent. Præterea fœlicis memoriæ Leo Papa X. etiam prædeceſſor noſter ſimiliter per eum accepto quod nequiſsimi Sicarii eo ad perpetrāda homicidia, & mala omnia committenda procliuiores reddebantur, quo in opprobrium iuſtitiæ, & animi ſui indignationem non ſolum in Ciuitatibus, Terris, Caſtris, & locis ipſius Eccleſiæ dominio ſubiectis, & non ſubiectis dictæ vrbis conuicinis, ſed etiam in vrbe ipſa intra ædes, & Palatia retinebantur, & recipiebantur, aut ob fauorem Ducum, Marchionum, Comitum, Baronum, Domicellorum, Dominorum temporalium, armorum Capitaneorum, ductorumque & aliorum magnatum auxilium. confouebantur, Iudicum, quoque, & officialium animaduerſio in eos ſæpe, & ſæpius omiſſa fuerat Item Leo prædeceſſor Motu ſimili, & ex certa ſcientia priores literas Iulii prædeceſſoris huiuſmodi, ac omnia, & ſingula in eis contenta per ſuas literas approbauerat, & innouauerat. Adiiciens, & de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſtatuens, quod ſi Duces, Barones, Marchiones, Comites, domini temporales, Vicarii, feudatarii, armorum Capitanei, Ductores, Magnates, Principes, Communitates, & Officiales Ciuitatum, Terrarum, & locorum dictæ Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectorum, homicidas, Bannitos, exititios, Rebelles, aut pro quocunque crimine capitali pœna damnatos, necnon Brigoſos pacem facere recuſantes, Treugarum, ſiue Induciarum violatores, ſeu fractores, ius ſibimet contra alium dicentes, Caualcatas aut armatas, vel vltra numerum decem hominum coadunatas facientes propria auctoritate, vel mouentes ad eorum Terras, Ciui

Digitized by Google

tates, Caſtra, Loca, Territoria,& dominia declinantes non ſolum reciperent, retinerent, uel eis au xilium, conſilium, opem, ſauorem tacite, vel occulte directe, vel indirecte præſtarent, aut contra mandata,& inhibitiones in eiuſdem Iulii prædeceſſoris literis contentas deuenirent, ſed etiam ſi eoſdem manu forti non acciperent, apprehenderentque,& captos ad mandatum Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, aut ſuorum officialium exhiberent, traderentque, non ſolum omnes, & ſingulas ſententias, ac etiam priuationis pœnas in eiſdem literis expreſſas, verum etiam læſę Maieſtatis reatum,& verum ac nulla iuris aut hominis fictione cōſectum crimen eo ipſo incurrerēt, & iu eos ſic cōtraſaciētes modo & ſorma quibus in veros criminis læſe Maieſtatis reos a iure procedi debere ſtatutum erat, procederetur, & tam ad præfatas quam hmōi læſæ Maieſtatis criminis a iure inflictas pœnas executiue deueniretur. Et inſuper omnia,& ſingula per Iulium prædeceſſorem, & vt præfertur per Leonem prædeceſſorem huiuſmodi innouata & de nouo ſtatura, & illis adiecta perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obſeruari debere decreuerat. Porro ad notitiam ſimilis memoriæ Clementis Papæ VII. pariter prædeceſſoris noſtri peruento plures vrbis, ciuitatum, terrarum, caſtrorum, locorum, & tenimentorum, ac Regni. & partium prædictorum contra literas prædeceſſorum huiuſmodi elata ceruice deuenire, & ſe aduerſus iuſtitiæ clypeū & tutelam rebelles conſtituere præſumant, ac cenſuras, & pœnas præfatas in eiſdem literis contentas ſenſu reprobo paruipendere non verebantur in animarum ſuarum perniciem, diuinæ Maieſtatis offenſam, & reipublicæ læſionem, idem Clemens prædeceſſor ne literæ præfatæ quæ prouida deliberatione ab ipſis prædeceſſoribus emanauerant, contemptibiles reddereutur, ſed exceſſuum perpetratores debita animaduerſione punirentur, opportunis remediis prouidere volens, Motu proprio non ad aliquorum eidem ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de ſua mera liberalitate, & ex certa ſcientia, ſingulas Pii, Pauli, Sixti, Iulii,& Leonis prędeceſſorum literas hmōi cum ſtatuti, ordinationis, extenſionis, additionis, inhibitionis, decreti, declarationis, confiſcationis, incorporationis, applicationis, voluntatis,& mandati, ac ab omnibus, & ſingulis aliis in eis reſpectiue contentis clauſulis, auctoritate apoſtolica per ſuas literas approbauerat, & innouauerat, ac perpetua firmitate roboris ſubſiſtere, & per ſingulos, quos literæ ipſæ concernerent, ſub excōmunicationis, anathematis, maledictionis, inſamiæ, ſuſpenſionis, diffidationis, criminis læſæ Maieſtatis, ſeditionis, rebellionis, confiſcationis, depoſitionis, priuationis, inhabilitatis, & interdicti, & aliis cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis,& temporalibus in eiſdem literis contentis, quas contrauenientes eo ipſo incurrerent, perpetuo inuiolabiliter obſeruari debere decreuerat, illaſque etiā ad hoc vt homicidæ, ſicarii, exititii, criminoſi, rebelles, aliique infames propter homicidia, aut alia neſanda per eos perpetrata, exceſſus, crimina, & delicta in ciuitatibus, terris, caſtris, uel locis eorū ſeu in quibus tunc morabantur Banniti,& condemnati, etiam habita pace ab hæredibus filiis, ſeu conſanguineis occiſorum, aut partium lęſarum, non ſolum a locis circunuicinis vſque ad quinquaginta milliaria, ſed etiam ab omnibus & ſingulis ciuitatibus, terris, caſtris, & locis, etiam regni & partium prædictarum nobis & dictæ Romanæ Eccleſiæ quomodolibet medietate vel immediate ſubiectis Banniti & exules eſſent & eſſe cenſerentur, nec in illis ſeu eorum aliquo etiam prætextu cuiuſuis licentiæ, ſalui conductus, remiſsionis, reductionis, reuocationis, vel alterius gratiæ per eos deſuper quomodolibet pro tempore obtentæ moram trahere poſſent. Et ſi in eis reſiderent, vel reperti ſorent, capi detineri & incarcerari, ac iuxta criminum, & exceſſuum per eos perpetratorum qualitatem, vel literarum Pii prædeceſſoris huiuſmodi tenorem, ſub pœnis in eiſdem literis contentis per Officiales Ciuitatis, Terræ, Caſtri, vel loci, in qua vel in quo deprehenſi forēt, debitis pœnis plecti, ſeu inde educi, & ad forum ſeu Officiales, ad quos criminum & exceſſuum eorundem punitio, uel de iure, vel conſuetudine pertineret, remitti deberent, extenderat & ampliauerat. Et nihilominus præmiſſa omnia,& ſingula prout per Pium, Paulum, Sixtum, Iulium, & Leonem prædeceſſores præfatos ſtatuta,& ordinata, inhibita, decreta,& declarara fuerant, ita vt Duces, Barones, Marchiones, Comites, Domini temporales, Vicarii, Feudatarii, Capitanei, Magnates, Principes, Communitates, Ciues, Officiales,& perſonæ, ac alii quos prædictæ literæ concernebant, ac ipſorum ſinguli literas & in eis contenta huiuſmodi non obſeruantes,& illis quomodolibet directe, vel indirecte contrauenientes, ac eis adhærentes, eorumque fautores,& complices, ſingulas cenſuras,& pœnas prædictas eo ipſo, abſque alia declaratione incurrerent, & incurriſſe cenſerentur, Quodque Duces, Barones, Marchiones, Comites in temporalibus, Vicarii, & Feudatarii Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum, etiam Regni, & partium prædictarum ſibi & eidem Eccleſiæ mediate vel immediate ſubiectarum, aliquos ſuos & dictæ Eccleſiæ hoſtes, & inimicos, aut ſubditos, exules, bannitos, & facinoroſos cuiuſcunque ſtatus vel conditionis eſſent, publice, vel occulte vllo vnquam tempore recipere, & acceptare nullatenus præſumerent, Et ſi aliquos ad eorum dominia,& Territoria confugere contingeret, illos ex eorum dominiis vel territoriis huiuſmodi expellere, ſeu ad ſimplicem iuſsionem ſuam, vel ſucceſſorum ſuorum quo voluiſſet, ſeu ſucceſſores ipſi voluiſſent, tute conduci ſacere, Ac quod præmiſſa a ſuis ſubditis inuiolabiliter obſeruarentur omni excuſatione ceſſante cum effectu curare, ſub ſimilibus priuationis, & rebellionis, ac criminis læſæ Maieſtatis pœnis ſi contraſacerent eo ipſo incurrendis, Necnon vt homicidæ, ſautores,& complices præfati facilius capi & puniri poſſent, quod Communitates Ciuitatum,

tatum, & Vniuerſitates Terrarum, caſtrorum, & locorum in quibus ſeu quorum territorio, diſtri-
ctu, & ditione dicta homicidia perpetrarentur, ſub interdicti Eccleſiaſtici, & duorum millium per
Communitates, ac mille ducatorum per Vniuerſitates, necnon Ciuitatum, Terrarum, & locorũ,
eorundem Domicelli, Barones, Vicarii, ac alii in temporalibus domini, ſub maioris excommuni-
cationis latæ ſententiæ, & quinque millium ducatorum auri Cameræ Apoſtolicæ irremiſsibiliter
applicandorum eo ipſo abſque alia declaratione incurrendis pœnis, eoſdem homicidas, compli-
ces, & fautores ſtatim capere, & omnem exactiſsimam diligentiam, de qua per publica documen-
ta fidem facere tenerentur, capi facere nequirent, ſtatim commiſſum homicidium vniuerſitati-
bus, ſeu incolis, & habitatoribus Oppidorum, & locorum circunuicinorum ad quæ declinarent, aut
declinare poſſent notificari. Communitates vero, & domini in temporalibus prædicti, ad quorum
ditionem tales declinaſſent, cum primum id ad eorum notitiam deueniſſet, eos apprehendere, ſeu
apprehendi facere, quod ſi non poſſent, ſimiliter id vniuerſitatibus, ſeu incolis, & habitatoribus
vicinorum Oppidorum, & locorum ad quæ declinarent, aut veriſimiliter declinare poſſent, inſinua
re, & captos ad eorum Iudices ordinarios traducere, & tradere ſub ſimilibus pœnis tenerentur, &
deberent, ſtatuerat, ordinauerat, inhibuerat, & declarauerat. Et ne facilitas veniæ incentiuum præ
beat delinquendi, quibuſuis dictæ ſedis Legatis etiam de latere, ac Nunciis, & prouinciarum Re
ctoribus, necnon noſtris, & dictæ Rom. Eccleſiæ Vicariis in temporalibus pro tempore exiſten-
tibus, & præfatis Communitatibus, omnem ſuper abſolutionibus homicidiorum huiuſmodi per
nos, & prędeceſſores noſtros Rom. Pontifices, & ſedem eandem, ſub quauis forma, & verborum
expreſſione conceſſam approbatam, & innouatam, auctoritatem, & facultatem reuocauerat, caſſa
uerat, irritauerat, & annullauerat. Et ſi quando ſimiles abſolutiones per eum, & ſucceſſores ſuos
Roman. Pontifices, ac ſedem præfatã concedi contingeret, illas per Iudices, & Officiales ad quos
pertineret, niſi Trinæ literæ Apoſtolicę ſub interuallo vnius menſis pro ſingulis literis huiuſmodi
cum expreſſa derogatione pręſentium deſuper ęmanarent, nullatenus admitti vel obſeruari volue
rat. Pię memoriæ Pius Papa iiij. ſimiliter prædeceſſor noſter ſingulas Pii ij. Pauli, Sixti, Iulii, Leo-
nis, & Clementis prædeceſſorum literas huiuſmodi cum ſtatutorum, ordinationum, extenſionũ,
ampliationum, reuocationum, caſſationum, irritationum, annullationum, decretorum, confiſcatio-
num, incorporationum, applicationum, voluntatum, hortationum, requiſitionum, & mandatorum,
ac omnibus & ſingulis aliis in eis reſpectiue cõtẽtis clauſulis dicta auctoritate apoſtolica per ſuas
literas approbauit, & innouauit, ac perpetua roboris firmitate ſubſiſtere, & per ſingulos quos li-
teræ ipſę concernebant, & concernerent in futurum, ſub excommunicationis, anathematis, ma-
ledictionis, infamię, ſuſpenſionis, diffidationis, criminis læſæ Maieſtatis, ſeditionis, rebellionis,
confiſcationis, depoſitionis, priuationis, inhabilitatis, & interdicti, ac aliis cenſuris, & pœnis eccle
ſiaſticis, & temporalibus, ac corporis afflictiuis in eiſdem literis contentis quas contrauenięteſ
eo ipſo incurrerent, perpetuo inuiolabiliter obſeruari, illaſque etiam ad homicidas, Sicarios, exiti
tios, criminoſos, rebelles, alioſque infames, propter homicidia & alia nefanda per eos perpetra-
ta, exceſſus, crimina, & delicta, etiam ad hoc vt ipſi in Ciuitatibus, Terris, caſtris, vel locis eorũ, ſeu
in quibus tunc morabantur Banniti, & condemnati, etiam habita pace ab hæredibus filiis, ſeu con
ſanguineis occiſorum aut partium læſarum non ſolum a locis circũuicinis vſque ad quinquaginta
milliaria, ſed etiam ab omnibus & ſingulis Ciuitatibus, Terris, caſtris, & locis, etiam Regni, & par
tium prædictorum nobis, & dictæ Romanæ Eccleſiæ mediate vel immediate quomodolibet ſubie-
ctis Banniti, & exules eſſent, & eſſe cenſerentur, nec in illis ſeu eorum aliquo etiam prætextu cuiuſ
uis licentiæ, Salui conductus, remiſsionis, reductionis, reuocationis, vel alterius gratiæ per eos de
ſuper quomodolibet pro tempore obtentæ morã trahere poſſent. Et ſi in eis reſiderent, vel reperti
eſſent, capi, & detineri, & incarcerari, ac iuxta criminum, & exceſſuum per eos perpetratorũ qua
litatem, & literarum Pii ij. & Clementis prædeceſſorum huiuſmodi tenorem, ſub pœnis in eiſdem
literis contentis per Officiales ciuitatis, terræ, caſtri, vel loci, in qua, vel quo deprehenſi forent de-
bitis pœnis plecti, ſeu inde educi, & ad forum ſeu Officiales, ad quos criminum, ſeu exceſſuũ eo-
rundem punitio de iure vel conſuetudine pertineret, remitti deberent, extendi, & ampliari debe-
re, & in eis locum habere decreuit, & nihilominus pręmiſſa omnia, & ſingula prout per Pium ij.
Paulum, Sixtum, Iulium, Leonem, & Clementem prędeceſſores præfatos ſtatuta, ordinata, exten-
ſa, ampliata, reuocata, caſſata, annullata, inhibita, decreta, & declarata fuerant, etiam ad hoc, vt Du
ces, Barones, Marchiones, Comites, domini temporales, Vicarii, Feudatarii, Capitanei, Magna-
tes, Principes, Communitates, Ciues, officiales, & perſonæ, ac alii quos prædictæ, & præſentes li-
teræ concernunt, ac ipſorum ſinguli literas, & in eis contenta huiuſmodi non obſeruantes, & illis
directe, vel indirectæ quomodolibet contrauenientes, ac eis adhærentes, eorumque fautores, &
complices, ſingulas cenſuras, & pœnas prædictas eo ipſo abſque aliqua declaratione incurrerent,
& incurriſſe cenſerentur. Ipſique Duces, Barones, Marchiones, Comites, domini in temporalibus,
Vicarii, & Feudatarii Ciuitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum, etiam Regni, & partium præ-
dictorum ſibi, & eidem Eccleſiæ immediate ſubiectorum aliquos ſuos, & dictæ Eccleſiæ hoſtes, &
inimicos, aut ſubditos Exules, Bannitos, & facinoroſos cuiuſcunque ſtatus, vel conditionis eſſent,
publice, vel occulte vllo vnquam tempore recipere, vel acceptare nullatenus præſumerent. Et ſi
aliquos

aliquos ad eorum dominia,& Territoria confugere contingeret, illos ex eorum Dominiis, vel territoriis huiuſmodi expellere,ſeu ad ſimplicem iuſſionem,vel requiſitionem ſuam, & ſucceſſorũ ſuorum quo vellet,& ſucceſſores ipſi vellent,tute conduci facere, Ac quod præmiſſa ab eius ſubditis inuiolabiliter obſeruarentur omni excuſatione ceſſante cum effectu curare ſub ſimilibus priuationis, & rebellionis, ac criminis læſæ Maieſtatis pœnis ſi contra feciſſent eo ipſo incurrendis,necnõ vt homicidæ,fautores,& complices præfati facilius capi & puniri poſſent,quod Communitates ciuitatum,& vniuerſitates Terrarum,caſtrorum,& locorum,in quibus ſeu quorum Territorio diſtrictu,& ditione dicta homicidia perpetrarentur ſub paribus interdicti Eccleſiaſtici, & duorum Millium per Communitates,ac Mille ducatorum per vniuerſitates,necnon Ciuitatum, Terrarũ, & locorum eorundem Domicelli,Barones, Vicarii,& alii in temporalibus domini,ſub maioris excommunicationis latæ ſententiæ,& quinque millium ducatorum auri præfatæ Cameræ irremiſſibiliter applicandorum eo ipſo, abſque alia declaratione incurrendis pœnis, eoſdem homicidas complices,& fautores ſtatim capere, ac omnem exactiſsimam diligentiam,de qua per publica documenta fidem etiam facere tenerentur, capi facere, etſi eos capere non poſſent ſtatim commiſſum homicidium vniuerſitatibus,ſeu incolis,& habitatoribus Oppidorum, & locorum circumuicinorum ad quæ declinabunt, ſeu declinare poterunt notificari, Communitates vero,& domini in temporalibus prædicti ad quorum ditiones tales declinabũt,cum primum id ad eorum notitiam deuenerit eos,apprehendere,ſeu apprehendi facere, quod ſi nõ potuerint ſimiliter id vniuerſitatibus ſeu incolis,& habitatoribus vicinorum locorum ad quæ declinabunt,aut veriſimiliter declinare poterunt,inſinuare,& captos ad eorum iudices ordinarios traducere,& tradere, ſub ſimilibus pœnis tenerentur,& deberent,de nouo ſtatuit,ordinauit,inhibuit, & declarauit. Et ſimiliter quibuſuis dictæ ſedis legatis etiam de latere,ac Nunciis, & Prouinciarum Rectoribus, necnon ſuis, & dictæ Rom. Eccleſiæ,Vicariis in temporalibus pro tempore exiſtentibus,& præfatis Cõmunitatibus omnem ſuper abſolutionis homicidiorum huiuſmodi per eum, & prædeceſſores ſuos ac ſedem eandẽ, ſub quauis forma,& verborum expreſſione conceſſam approbatam, & innouatam auctoritatem, & facultatem reuocauit,caſſauit,irritauit,& annullauit, Et ſi quando ſimiles abſolutiones per eũ, & ſucceſſores ſuos Romanos Pontifices,& ſedem præfatam concedi cõtingeret, illas per Iudices, & Officiales,ad quos pertineret,niſi trinę literæ Apoſt. ſub interuallo vnius Menſis pro ſingulis literis huiuſmodi cum expreſſa derogatione præſentium deſuper emanarent,nullatenus admitti, vel obſeruari voluit,prout in ſingulis literis prædictis plenius continetur. Cum autem ſtatim vbi nos ad ſummi Apoſtolatus apicem diuina cooperante prouidentia aſſumpti fuimus,ob earundem literarum non obſeruationem in eiſdem Ciuitatibus.Terris, & locis,ac etiã in Alma Vrbe noſtra varias diſſenſiões, diſcordias,& odia vigere,latrocinia,& homicidia,aliaq; nefandiſſima crimina perpetrari, ac præfatos Pium ii. Paulum, Sixtum, Iulium, Leonem, Clementẽ,ac Pium iiii. prædeceſſores pro fœlici ac tranquillo ſtatu & commodo perſonarum tam dictæ vrbis quam aliarũ ciuitatum,terrarũ,& locorum prædictorum, pmiſſa ſtatuiſſe,ordinaſſe,& peragiſſe perſpexerimus, Idcirco nos quoq; eadem ratione quietis videlicet ac pacis moti habita ſuper his cũ venerabilibus fratribus noſtris eiſdem S.R.E. Cardinalibus deliberatione matura, ac de illorum vnanimi conſilio & aſſenſu ſingulas Pii ii. & Pauli,ac Sixti,necnon Iulii, & Leonis, & Clementis,& Pii iiii. pdeceſſorum literas hmõi cum ſtatutorum ordinationum extenſionum,ampliationum, reuocationũ, caſſationum,irritationum,annullationum, decretorum,confiſcationum,incorporationũ, applicationum, voluntatum,hortationum,requiſitionum,& mandatorum, omnibuſque & ſingulis aliis in eis reſpectiue contentis clauſulis apoſtolica auctoritate prædicta tenore pſentium approbamus,confirmamus,& innouamus,illiſque perpetuæ,& inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, ac ab omnibus,& ſingulis quos illæ concernunt penitus,ac ſub prædictis per contrafacientes irremiſſibiliter incurrendis pœnis obſeruari volumus atque decernimus, eaſdemque literas ad hoc, vt ſi homicidæ ſicarii Banniti in ciuitatibus,terris,caſtris,& locis prædictis cuiquam damna aliqua intulerint ipſique damnis taliter illatis,a ciuitatum communitatibus,ac terrarum,caſtrorum,et locorũ hmõi Vniuerſitatibus capti,et deprehenſi non fuerint,ſed taliter delinquentes impune euaſerint, communitates,ac Vniuerſitates huiuſmodi (præter hoc quod ad damnorum quorumcunque ſic illatorum parti læſæ damnaque huiuſmodi patienti, eorumque hæredibus plenariam reſtitutionem, et ſatisfactionem, omnino teneantur) ad tantundem quantum damna illata huiuſmodi extimata fuerint Cameræ Apoſtolicæ realiter & cum effectu perſoluendum omnino ſint aſtricti, auctoritate, & tenore præfatis extendimus, & ampliamus,Mandantes eiſdem Communitatibus & Vniuerſitatibus quatenus ipſæ in virtute Sanctæ obedientiæ, & ſub maioris excommunicationis, ac aliis nobis, & pro tempore exiſtenti Romano Pontifici bene viſis pœnis, eoſdem Sicarios, & Bannitos in eorum Ciuitatibus, Terris, Caſtris,& locis commorantes, ſeu per eas & ea tranſeuntes capere, & ad populum conuocandum, & coadiuuandum campanas pulſare,eoſque ſic captos ad carceres conducere,aut Curię temporali conſignare omnino teneantur. Quocirca dilectis filiis Vitellotio ſanctæ Mariæ in via Romanæ Eccleſiæ Camerario, & Cameræ præfatæ Theſaurario, Præſidentibus, clericis, ac vniuerſis,& ſingulis Legatis, & Vicelegatis prouinciarum noſtrarum, & aliis rectoribus, ac Officialibus ciuitatum,terrarum,& partium prædictarum nobis,& dictæ ſedi mediate, vel

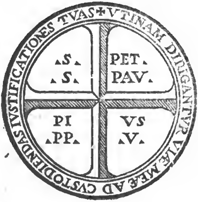
immediate

Digitized by Google

immediate ſubiectarum diſtricte pręcipiendo mandamus, quatenus præſentes literas ſolenniter in ſingulis prouinciis, ciuitatibus, terris & locis prædictis publicari, necnon omnia & ſingula in eis contenta inuiolabiliter obſeruari faciant & mandent. Contradictores quoslibet & rebelles, cuiuſcunque ſtatus, gradus, & præeminentiæ fuerint, ſententias, cenſuras, & pœnas præfatas damnabiliter incurriſſe declarent, & declarationem huiuſmodi per eos faciendam in libris maleficiorum conſcribi, & annotari mandent, & faciant. Necnon capitales præfatas ſententias a Miniſtris Iuſtitiæ abſque alicuius incurſu irregularitatis exequi procurẽt, ac realiter & irremiſſibiliter exigãt, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſæcularis. Necnon pro exactione pœnarum pecuniarum huiuſmodi contra communitates, & vniuerſitates, ac in eorundem inobedientium in temporalibus dominorum Vaſſallos propter eorum huiuſmodi inobedientiam repræſalias concedant, necnon & cum effectu exequi faciant. Attentius hortantes, & requirentes in domino Barones & Domicellos, ac in tẽporalibus dominos dicti regni, necnon illius Prouinciarum, ciuitatũ, & locorum Gubernatores, & Officiales pro tempore exiſtẽtes, vt præfatos homicidas, & fauores, & complices capiant, & capi procurent, captoſque ad præſides noſtrarũ Prouinciarum, vnde ipſi homicidæ, fautores, & complices originem traxerunt, conduci, & eis realiter conſignari ſimiliter cum effectu faciant. Nos obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis quæ dicti prædeceſſores in præfatis eorum literis voluerunt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Aut ſi aliquibus communiter vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Et quibuſcunque aliis priuilegiis, indulgentiis, & literis Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus ſuper recipiendis Bãnitis, homicidis & Brigoſis, ac aliis prædictis quorumcunque tenorum exiſtant per quæ præſentibus nõ expreſſa vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ quo ad hoc cuiquam nolumus vllatenus ſuffragari. Volumus autem, quod præſentes literæ noſtræ poſtquam in valuis Baſilicę Principis apoſtolorum, & in Campo Floræ de Vrbe affixæ fuerint, omnes & ſingulos ciues Roman. & alios in Vrbe commorantes effluxis quindecim diebus, alios vero Duces, Comites, Marchiones, Domicellos, Barones, & alios temporales dominos, & Vicarios, Cõmunitates, & Vniuerſitates Ciuitatum, Terrarum, & locorum ſedi præfatæ mediate & immediate ſubiectorum huiuſmodi decurſo Menſe arctent, & contrafacientes pœnas præfatas incurrant in omnibus & per omnia, perinde ac ſi eis omnibus, & ſingulis cõtrafacientibus perſonaliter, & particulariter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginã noſtræ approbationis, confirmationis, innouationis, adiectionis, decreti, extẽſionis, ampliationis, mandati hortationis, requiſitionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem, hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum. Anno incarnationis Dominicę Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto. Tertio Non. Iulii. Pontificatus noſtri anno primo.

✠Ego

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

✠
✠ Io. Card. Moronus Eps Portuenſis.
✠
✠
✠
✠
✠ Ego Io. Mi. Car. Saracenus.
✠ Ego Io. Cardinalis Politianus.
✠ Ego Io. B. Cicada Cardinal. S. Clementis.
✠ Ego B. Card. Tranen.
✠
✠ Ego Io. Card. Capiſuccus.
✠
✠
✠
✠ Ego Ia. Card. Sabellus.
✠ Ego Io. Antonius Car. S. Georgii.
✠ Ego Aloyſius Card. Cornelius.
✠ Ego Lud. Card. Simoneta.
✠ Ego Ant. Card. Granuelanus.
✠ Ego F. Cardinalis Paciecco de Toledo.
✠
✠ Ego Io. Fran. Card. de Gambara.
✠
✠ Ego Indicus Aualus Card. Arag.
✠ Ego M. Ant. Card. Columna.
✠ Ego Ptolomęus Card. Comen.
✠ Ego Aloyſius Card. de Pad.
✠ Ego Zacharias Card. Delphinus.
✠ Ego Marcus Antonius Car. Bobba.

✠
✠ Ego Franc. Ab. Card. Coſt.
✠ Ego Guido Card. Vercellen.
✠ Ego Benedictus Lomellinus.
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠
E
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠ Ego G. Card. Sirletus.
✠
✠ Ego Hier. Card. Simoncellus.
✠ Ego F. Card. Alciatus.

H. Cumyn. Gæ. Glorierius.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo Sexto Indictione nona die decima ſeptima menſis Auguſti Ponr. S. in Chriſto patris, & Domini Pii diuina prouidentia Papæ V. Ann Primo Subſcriptæ literæ Apoſtolicæ lectæ affixæ, & publicatæ fuerũt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de vrbe, & in acie Campi Floræ, dimiſſis illarum copiis affixis per nos Bernardinum Andreutium, & Io. Andream Rogeriũ Apoſtolicos Curſores. Iulius Parinus Magiſter Curſ.

ORDINATIO S. D. N. D. Pij diuina prouidentia Papę V. vt eius Bullę contra homicidas, bannitos, & alios facinoroſos, eorumque receptatores editę, ſingulis annis publice legantur.

PIVS PAPA V. Ad perpetuam rei memoriam.

CVM nos nuper pro noſtri Paſtoralis officii ſollicitudine ad pacem, & quietem in vni-
uerſo Statu noſtro Eccleſiaſtico inducendam, & conſeruandam, mala extirpanda, ac
Ciuitates, Terras, & loca noſtra Sicariis, & aliis nefariis hominibus expurganda quaſ
dam noſtras ſub plumbo deſuper confectas literas contra homicidas, bannitos, &
alios facineroſos, eorumque receptatores, adhęrentes, & fautores publicari feceri-
mus, volentesque literas huiuſmodi ab omnibus, quos ipſæ concernunt, inuiolabili-
ter obſeruari, ne inobedientes vllo modo ſeſe excuſare poſſint, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ma
turaque deliberatione noſtra auctoritate apoſtolica tenore pręſentium ſtatuimus, ordinamus, ac ſub
indignationis noſtrę, & mille ducatorum Camerę Apoſtolicæ applicandorum per contrafacientes eo
ipſo incurrendis pœnis diſtricte præcipimus, & mandamus, Quod quęlibet communitas, vniuerſitas
& populus quarumcunque ciuitatum, oppidorum, terrarum, caſtrorum, & locorũ nobis, & S. R. E.
mediate vel immediate ſubiectorum, ſtatim cum dictę noſtræ literę, ſiue earum tranſumptum impreſ-
ſum ad eos peruenerint, conuocato eorum publico conſilio in pręſentia officialium, ſindicorum, &
curam maleficiorum habentium eas ibi alta, & intelligibili voce etiam vulgari ſermone illas declaran
do, vt melius, & facilius ab omnibus percipi poſſint, legi facere, & deinde in eorum Archiuio publi-
co diligenter cuſtodiri curare omnino debeant: Ac ſucceſſiue ſingulis annis in principio cuiuslibet an
ni perpetuis futuris temporibus ſimiliter, vt præfertur, eaſdem literas in eorum publico conſilio legen
do reitare teneantur. Quod ſi (quod non credimus) ab aliquibus prætermiſſum, vel contrauentũ fue-
rit, volumus, & ſub excommunicationis, & aliis arbitrii noſtri pœnis etiam mandamus, quod loci
Gubernator, Rector, & quilibet alius Iuſtitię miniſter quocunque nomine nuncupatus, contra ſtatu
tum, & ordinationem noſtram huiuſmodi non obſeruantes ad executionem pœnarum prędictarum
ſine mora irremiſſibiliter procedat, vt quos obedientię bonum ad mandatis noſtris parendum non ad
ducit, pœnarum ſaltem metus a contraueniendo abſterreat. In contrarium facientibus non obſtanti-
bus quibuſcunque. Pręterea volumus pręſentium literarum tranſumptis manu Notarii publici ſub-
ſcriptis, & ſigillo alicuius perſonę in dignitate eccleſiaſtica conſtitute munitis plenam, & indubiam
fidem ęque ac originalibus ipſis adhiberi debere. Datum Romę apud Sanctum Marcum ſub Annu
lo Piſcatoris, Die quarta Septembris. M. D. LXVI. Pontificatus noſtri anno Primo.

Cæ. Glorierius.

SANCTISS. D. N. D. Pij Papæ V. Conſtitutio ſuper recitatione Miſſalis ex Concilii Tridentini decreto reſtituti.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

QVO primum tempore ad Apoſtolatus apicem aſſumpti fuimus, ad ea libenter ani-
mum, vireſque noſtras intendimus, & cogitationes omnes direximus, quę ad eccle
ſiaſticum purum retinendum cultum pertinerent, eaque parare, & Deo ipſo adiuuã
te omni adhibito ſtudio efficere contendimus. Cumque inter alia ſacri Tridentini
Concilii decreta, nobis ſtatuendum eſſet de ſacris libris, Catechiſmo, Miſſali, &
Breuiario edendis atque emendandis: edito iam deo ipſo annuente ad populi eru-
ditionem Catechiſmo, & ad debitas deo perſoluendas laudes Breuiario caſtigato, omnino, vt Bre-
uiario Miſſale reſponderet, vti congruum eſt, & conueniens (cum vnum in eccleſia dei pſallendi mo
dum, vnum miſſę celebrandæ ritum eſſe maxime deceat) neceſſe iam videbatur, vt quod reliquum in
hac parte eſſet, de ipſo nempe Miſſali edendo, quam primum cogitaremus. Quare eruditis delectis vi
ris onus hoc demandandum duximus, qui quidem diligenter collatis omnibus cum vetuſtis noſtræ
Vaticanæ bibliothecæ, aliiſque vndique conquiſitis, emendatis atque incorruptis codicibus: necnon
veterum conſultis ac probatorum auctorum ſcriptis, qui de ſacro eorumdem rituum inſtituto monu-
menta nobis reliquerunt, ad priſtinam Miſſale ipſum ſanctorum patrum normam ac ritum reſtitue-
runt. Quod recognitum iam, & caſtigatum, mature adhibita conſideratione, vt ex hoc inſtituto, cẽ-
proque labore fructus omnes percipiant, Romæ quamprimum imprimi, atque impreſſum edi manda
uimus, nempe, vt ſacerdotes intelligant, quibus precibus vti, quos ritus, qualue cerimonias in miſſa
rum celebratione retinere poſthac debeant. Vt autem a Sacroſancta Romana Eccleſia ceterarum ec-
cleſiarum matre, & magiſtra, tradita vbique amplectantur omnes, & obſeruent, ne in poſterum per-
petuis futuris temporibus in omnibus Chriſtiani orbis Prouinciarum, Patriarchalibus, Cathedrali-
bus, Collegiatis, & Parochialibus, Secularibus, & quorumuis ordinum Monaſteriorum, tam viro-
rum quam mulierum, etiam militiarum regularibus, ac ſine cura Eccleſiis, vel Capellis, in quibus
miſſa Conuentualis alta voce cum choro, aut demiſſa celebrari iuxta Romanæ Eccleſiæ ritum conſue
uit, vel debet, alias quam iuxta Miſſalis a nobis editi formulam decantetur, aut recitetur, etiam ſi eædẽ

eccleſiæ

eccleſiæ quouis modo exemptæ apoſtolicæ ſedis indulto, conſuetudine, priuilegio, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel aliis quibuſuis facultatibus munitæ ſint: niſi ab ipſa prima inſtitutione a ſede apoſtolica approbata, vel conſuetudine, quæ uel ipſa inſtitutio ſuper ducentos annos miſſarum celebrandarum in eiſdem eccleſijs aſſidue obſeruata ſit: a quibus, vt præfatam celebrandi conſtitutionem vel conſuetudinem nequaquã auferimus, ſic ſi Miſſale hoc, quod nunc in lucem edi curauimus, iiſdem magis placeret, de Epiſcopi, vel Prælati, Capitulique vniuerſi conſenſu, vt quibuſuis non obſtantibus iuxta illud miſſas celebrare poſſint, permittimus: ex alijs vero omnibus eccleſiis præfatis eorumdem Miſſalium vſum tollendo, illaque penitus, & omnino reiiciendo, ac huic Miſſali noſtro nuper edito, nihil vmquam addendum, detrahendum, aut immutandum eſſe decernendo, ſub indignationis noſtræ pœna, ac noſtra perpetuo valitura conſtitutione ſtatuimus, & ordinamus. Mandantes ac diſtricte omnibus, & ſingulis eccleſiarum prædictarum Patriarchis, Adminiſtratoribus, aliiſque perſonis quacunque eccleſiaſtica dignitate fulgentibus, etiam ſi S. R. E. Cardinales, aut cuiuſuis alterius gradus, & præeminentiæ fuerint, illis in virtute ſanctæ obedientiæ præcipientes, vt cæteris omnibus rationibus, & ritibus ex aliis Miſſalibus quantumuis vetuſtis hactenus obſeruari conſuetis, in poſterum penitus omiſſis, ac plane reiectis miſſam iuxta ritum, modum, ac normã, quæ per Miſſale hoc a nobis nunc traditur decantent, ac legant: neque in Miſſæ celebratione alias cerimonias, vel preces, quam quæ hoc Miſſali continentur, addere vel recitare præſumant. Atque vt hoc ipſum Miſſale in miſſa decantanda, aut recitanda in quibuſuis eccleſiis abſque vllo conſcientiæ ſcrupulo, aut aliquarũ pœnarum, ſententiarum, & cenſurarum incurſu poſt hac omnino ſequantur, eoque libere & licite vti poſſint, & valeant, auctoritate apoſtolica tenore præſentium etiã perpetuo concedimus, & indulgemus. Ne ve Præſules, Adminiſtratores, Canonici, Cappellani, & alii quocunque nomine nuncupati Preſbyteri, Seculares, aut cuiuſuis ordinis regulares, ad miſſam aliter, quam a nobis ſtatutum eſt, celebrandam teneantur: neque ad Miſſale hoc immutandum a quolibet cogi, & compelli, præſentesue literæ vllo vmquam tempore reuocari, aut moderari poſſint, ſed firmæ ſemper & validæ in ſuo exiſtant robore ſimiliter ſtatuimus, & declaramus. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac in prouincialibus, & ſynodalibus concilijs editis, generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon eccleſiarum prædictarum vſu longiſſima, & immemorabili præſcriptione, non tamen ſupra ducentos annos roborata, ſtatutis, & conſuetudinibus contrariis quibuſcunque. Volumus autem & eadem auctoritate decernimus, vt poſt huius noſtræ conſtitutionis, ac Miſſalis editionem, qui in Romana adſunt Curia presbyteri poſt menſem, qui vero intra montes poſt tres, & qui vltra montes incolunt, poſt ſex menſes, aut cum primum illis Miſſale hoc venale propoſitum fuerit, iuxta illud miſſam decantare vel legere teneantur. Quod vt vbique terrarum incorrũptum, ac mendis, & erroribus purgatum præſeruetur, omnibus in noſtro & S. R. E. Dominio mediate, vel immediate ſubiecto commorantibus impreſſoribus, ſub amiſſionis librorum, ac centum ducatorum auri Cameræ Apoſtolicæ ipſo facto applicandorum, alijs vero in quacunque orbis parte cõſiſtentibus ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & aliis arbitrii noſtri pœnis, ne ſine noſtra, vel ſpecialis ad id Apoſtolici Commiſſarii in eiſdem partibus a nobis conſtituendi, ac niſi per eundem Commiſſarium eidem impreſſori Miſſalis exemplum, ex quo aliorum imprimendorum ab ipſo impreſſore erit accipienda norma, cum Miſſali in Vrbe ſecũdum magnam impreſſionem impreſſo collatum fuiſſe, & concordare, nec in nullo penitus diſcrepare prius plena fides facta fuerit, imprimere, vel proponere, vel recipere vllo modo audeant, vel præſumant, auctoritate apoſtolica, & tenore præſentium ſimilibus inhibemus. Verum quia difficile eſſet præſentes literas, ad quæque Chriſtiani orbis loca deferri, ac primo quoque tempore in omnium notitiam perferri, illas ad Baſilicæ Principis Apoſtolorũ, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ de more publicari, & affigi, ac earũdem literarum exemplis etiam impreſſis, ac manu alicuius publici tabellionis ſubſcriptis, necnon ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eandem proſus indubitatam fidem vbique gentium, & locorum haberi præcipimus, quæ præſentibus haberetur, ſi oſtenderentur vel exhiberentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ permiſſionis, ſtatuti, ordinationis, mandati, præcepti, conceſſionis, indulti, declarationis, voluntatis, decreti, & inhibitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo. Pridie Idus Iulij, Pontificatus noſtri anno quinto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Indictione Decimatertia, Die vero vigeſimanona menſis Iulii, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papæ Quinti, anno eius quinto, retroſcriptæ literæ publicatæ, & affixæ fuerunt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, & aciæ Campi Floræ, vt moris eſt, per nos Io. Andream Rogerium, & Philibertum Cappuis Curſores.

Scipio de Octauianis Magiſter Curſorum.

552,929

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google